Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy imienia W. Stefanyka

NAUKOWY DZIAŁ CZASOPISM IM. MARJANA I IWANNY KOCIW

Sfczas. 286

CHWILA :

dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych

R.1921 nr 851-877

Lwów

286/3-8

Chwila

1921

N 851-877

Cena numeru 8 marek.

Nr. 851 Lwów, czwartek 2. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 150 Mk,— zamiejscowa 160 Mk.— zagr. 210 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., 30. komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Wobec „groźby" spadku cen.

(p. a.) W roku 1918, kiedy zbliżała się katastrofa mocarstw środkowych, kiedy zmęczona ludność Europy łaknęła zakończenia wojny i rychłego zabliźnienia ran nią zadanych, było wielu, którzy zasmakowawszy w konjunkturze wojennej, bardzo dla niej korzystnej, obawiali się „wybuchu" pokoju, mogącego pozbawić ich zysków wojennych. Analogiczną psychozę można obserwować obecnie na ziemiach polskich w dziedzinie życia gospodarczego.

Do niedawna Polska wskutek postępującego z zatrważającą szybkością zdeprecyonowania waluty pozostawała niejako poza nawiasem międzynarodowych stosunków gospodarczych i stanowiła do pewnego stopnia izolowany obszar gospodarczy, którego ani w dodatniem ani w ujemnem znaczeniu nie dotykały radykalne przemiany, dokonywujące się tymczasem w konjunkturach na rynkach obcych. Gdy nietylko w krajach zamorskich ale także w całej niemal Europie ceny towarów doszły do pewnej stabilizacyi i nawet zaczęły spadać, tu drożyzna wciąż niepomiernie wzrastała. Kurs obcych walut w stosunku do marki polskiej podnosił się w nader szybkiem tempie.

Od kilku tygodni jednak można odnieść wrażenie, jakoby dotychczasowa izolacya ustępowała i jakoby trwające już od szeregu miesięcy światowe przesilenie handlowo-przemysłowe i do Polski docierało. Od pewnego też czasu częścią pod wpływem pośrednim owych zjawisk gospodarczych ogólnych, częścią pod wpływem pewnych ważnych wydarzeń politycznych, jak uchwalenie konstytucyi, zawarcie pokoju ryskiego i zapowiedź nawiązania stosunków gospodarczych z ościennemi państwami Węgrami, Rumunią i Rosyą i obietnica zniesienia gospodarki przymusowej, etatycznej, reglamentacyi produkcyi i handlu, powszechny dotychczasowy pęd zwyżkowy cen uległ znacznemu zwolnieniu.

Taka pomyślna ewolucya zdawałaby się zarysowywać przedewszystkiem na rynku artykułów spożywczych ze względu zwłaszcza na bliskie oraz spodziewane pomyślne zbiory. Równocześnie obserwować można było pewną zniżkową tendencyę cen w handlu pewnymi wyrobami przemysłowymi, głównie na rynku żelaznym, jak też towarów tekstylnych i skórzanych — oczywiście jeszcze nie w handlu detalicznych, lecz na razie w handlu hurtownym.

Nie da się zaprzeczyć, że taka tendencya zniżkowa oraz zastój w handlu hurtownym odbija się ujemnie na krajowej produkcyi przemysłowej. Gromadzenie zapasów przez kupców hurtownych oraz przez fabrykantów, którzy nadto zmuszeni są ograniczać produkcyę, wywołuje dla interesentów podaży niepożądane następstwa, zwłaszcza gdy wobec powszechnego ukształtowania się stosunków i wobec panującej tendencyi zniżkowej nie tak łatwo przerzucić zwiększone koszta, poniesione bądź przy pierwotnem nabyciu przez hurtownika, bądź przy produkcyi przez krajowego przemysłowca, na konsumenta jako na interesenta popytu.

I oto jesteśmy obecnie świadkami dwóch ciekawych równolegle działających zjawisk. Z jednej strony występuje podobnie jak w swoim czasie zagranicą hasło „wstrzymywania się od zakupów", strajk kupujących, u nas, co prawda, nie tyle przesyceniem rynku lub konsumentów, ile raczej niemożnością wielu konsumentów podnoszenia skali swoich dochodów do — mimo wszystko — trwającej ciągle drożyzny oraz ich koniecznością ograniczenia swych potrzeb do niezbędnych.

Z drugiej strony przemysł krajowy w obawie przed „groźbą" spadku cen ucieka się do protekcyi rządu i domaga się jak najdalej idącej ochrony celnej przed napływem towarów zagranicznych, względnie nawet zakazu przywozu takich towarów. W tym względzie rząd uznał częściowo słuszność żądań przemysłowców i z własnej inicyatywy zaproponował na ostatniem posiedzeniu Rady przemysłowo-handlowej podniesienia opłaty cłowej, z mnożnika 20 do mnożnika 60. Przemysłowcy jednak, w szczególności łódzcy, nie zadowolnili się tem, lecz od siebie zażądali znacznie wyższego mnożnika, z uwzględnieniem stosunku marki polskiej do złota, czyli 180 do 200. Rząd wolał wybrać wyjście pośrednie.

Jak „strajk kupujących" nie prowadzi do celu, gdyż ogołocona z niezbędnych przedmiotów ludność musi starać się o zaspokojenie potrzeb, tak z drugiej strony dążenie przemysłowców do ograniczenia podaży bądźto przez zakazy przewozowe bądź przez wygórowaną, protekcyjną opłatę celną pozbawione są głębszego uzasadnienia.

Przemysł ma na razie zupełnie dostateczną ochronę niestety w nieustającej deprecyacyi polskiej marki czyli w nieustannym druku dalszych pieniędzy papierowych. Wobec stanu finansowego Państwa można wnioskować, że ten proces inflacyjny, który stał się w Polsce już zjawiskiem stałem, jeszcze nie ulegnie wstrzymaniu w bliskim terminie. Inflacya ta, zmniejszając wciąż wartość pieniądza, paraliżuje i neutralizuje spadek cen. Może to wprawdzie złagodzić objawy przesilenia przemysłu i doraźnie usunąć zaznaczające się trudności zbytu. Ale jestto tylko narkotyk, którego nie można uważać za prawdziwe lekarstwo.

Niewątpliwie stabilizacya a nawet zniżka cen stanowi dla każdego kraju, zwłaszcza dla organizującego się nanowo państwa okres trudny, w którym obniżają się zarobki robotnicze i kurczą zyski przedsiębiorców. Ale poprzez takie przesilenie — o ile oczywiście polityka gospodarcza, w szczególności finansowa Państwa jest świadoma celu — prowadzi droga do sanacyi stosunków gospodarczych. Dopóki jednak proces inflacyjny, który przez ciągłe puszczanie w obieg nowych ilości znaków pieniężnych przysłania przed ogółem istotny stan rzeczy i przez mnożenie papierowych zarobków

Kongres syonistyczny 28. sierpnia w Karlsbadzie.

Berlin (tel. wł.) Na konferencyi syonistycznej w Hanowerze zawiadomił w imieniu egzekutywy stronnictwa p. Ryszard Lichtheim, iż światowy kongres syonistyczny rozpocznie się dnia 28. sierpnia b. r. w Karlsbadzie.

Dzień żałoby.

(Biuro Pras. Org. Syon. w Polsce). »Najer Hajnt« z d. 30. bm. donosi: »Zgodnie z postanowieniem naszego kierownictwa w Londynie prezydyum C. K. Organizacyi Syonistycznej w Polsce uchwaliło ogłosić dzień 2. czerwca b. r., jako dzień żałoby po poległych w Palestynie Na wiecach należy przyjmować odpowiednie rezolucye. Jednocześnie dnia tego należy przeprowadzić energiczną zbiórkę na rzecz Funduszu Podwalin (Keren Hajesod), który będzie najbardziej odpowiednim i godnym pomnikiem, jaki naród żydowski może postawić tym, którzy polegli w walce o wyzwolenie żydowskie.

—ooo—

Autorytet władzy.

Premier grecki w obronie Żydów.

Ateny. W związku z krwawymi napadami na Żydów, które ostatnio wydarzyły się w Salonikach, złożył grecki premier ministrów, na jednem z posiedzeń parlamentu greckiego, oświadczenie, w którem między innemi powiedział:

„Brak mi słów dla dostatecznego potępienia warstw, które spowodowały te zajścia, wywołane wzbudzającemi obrzydzenie plotkami, wymyślonemi w czasach ciemnoty i barbarzyństwa przeciwko narodowi, który tyle przysporzył nowoczesnej cywilizacyi, gdyż wydał on twórcę naszej religii. Nie wątpię, że naród grecki zgadza się ze mną (głosy: tak, tak). Ja wierzę, moi panowie, że nasi współobywatele żydowscy znajdą w mych słowach wyrazy uczuć, które naród grecki ku nim żywi. Oświadczam zakończył premier, że natychmiast, gdy winni zostaną wykryci, będą oni surowo ukarani, aby takie rzeczy się więcej nie powtarzały, gdyś podejrzewam, że chodzi tu o osoby, które są zainteresowane w wywoływaniu nieporządków".

—oo—

i zysków stwarza tylko pozory dobrobytu ale w rzeczywistości nieuchronnie spycha życie gospodarcze na zgubną równię pochyłą, nie będzie zupełnie powstrzymany, o sanacyi stosunków gospodarczych nie może być mowy.

Z obrad Sejmu.

Warszawa, 31. 5 (Pat) Marszałek oznajmił, że prezydent ministrów Witos doniósł o zwolnieniu ks. Sapiehy z urzędu ministra spraw zagranicznych i powierzeniu tymczasowego kierownictwa tego ministerstwa p. J. Dąbskiemu.

Odesłano do komisyi w pierwszem czytaniu ustawę o przepisach obowiązujących na Spiszu i Orawie.

Po referacie p. Matakiewicza przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu o ulgach co do kwalifikacyi kandydatów na urzędy sędziowskie i prokuratorskie. Ulgi polegają między innymi na tem, że skrócono czas aplikacyi w Małopolsce, przyznane nłatwienia kandydatom adwokatury, chcącym wstąpić do służby sędziowskiej lub prokutatorskie i t. d.

Po referacie p. Majewskiego przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu ustawę o nadzorze nad kotłami parowymi.

Przystąpiono do sprawozdania komisyi aprowizacyjnej w sprawie aprowizacyi Warszawy, zagłębia węglowego, oraz ludności powiatu będzińskiego. Sprawozdawca tow. Arciszewski, po omówieniu stosunków aprowizacyjnych, wnosi rezolucyę: 1) aby ludność miejska otrzymywała 15 funtów miesięcznie na osobę; 2) aby rząd wyrównał zaległości w chlebie; 3) aby urzędy zbożowe wytworzyły 2-tygodniowy zapas zbożowy; 4) aby rząd wyrównał zaległości aprowizacyjne dla górników zagłębia węglowego, oraz dla ludności powiatu będzińskiego.

P. Staniszkis uważa za zbyteczne uchwalenie rezolucyi co do poszczególnych miejscowości, wnosi natomiast: Sejm wzywa ministerstwo aprowizacyi, aby z jak największą energią starało się wywiązać z przyjętych na siebie zobowiązań względem ludności, zwłaszcza ludności wielkich miast i ośrodków robotniczych, przed upływem terminu obowiązującego ustawy aprowizacyjnej.

Przedstawiciel ministerstwa aprowizacyi p. Helwig w imieniu tegoż ministerstwa gorąco przeciwstawia się tym wnioskom, uważając je za zupełnie niewykonalne.

Po przemówieniach p. Gdyka przyjęto rezolucyę p. Staniszkisa oraz rezolucyę komisyi aprowizacyjnej.

Następne posiedzenie w piątek o godz. 4 pop.

Sytuacya na G. Śląsku.

Komunikat powstańczy.

Bytom. (E. E.). Radio. Niemcy po daklaracyi złożonej komisyi międzysojuszniczej atakowali w dalszym ciągu. Na odcinku północnym w rejonie Boroszowa, Kościoła Anny, Oleśna, Wartowa nieprzyjaciel atakował nasze placówki lecz odparto go. Na odcinku Małe Stanice oddziały grupy Linkego odparły wszędzie nieprzyjaciela, zadając mu ciężkie straty. Na odcinku środkowym i południowym nieprzyjaciel ostrzeliwał nasze posterunki ogniem karnb. maszyn działowym.

Ameryka wezmie oficyalnie udział w obradach Rady Najwyższej.

Londyn. (Pat.) Wedle doniesienia z Waszyngtonu Stany Zjednoczone wezmą oficyalnie udział w obradach Rady Najwyższej w sprawie udzielenia pomocy Austryi.

Izby skarbowe w Lwowie i Krakowie.

Prezydyum Dyrekcyi Skarbu ogłasza: Na podstawie rozporządzenia ministra skarbu powstają na obszarze Małopolski dwie Izby skarbowe a mianowicie Izba skarbowa w Krakowie na obszar województwa krakowskiego oraz Izba skarbowa we Lwowie na obszar województwa lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego. Izby skarbowe w Krakowie i we Lwowie rozpoczną swą działalność z dniem 1. czerwca 1921 r. jako władze skarbowe II. instancyi w dotyczących okręgach terytoryalnych. Tem samem ulega rozwiązaniu z dniem 31. maja 1921 r. dotychczasowa Dyrekcya Skarbu dla Małopolski w Lwowie. Zresztą w organizacyi władz i urzędów skarbowych I. instancyi w Małopolsce nie następuje żadna zmiana.

Przedmiotowy zakres działania każdej z Izb skarbowych na jej terytoryum odpowiada na ogół zakresowi działania dotychczasowej Dyrekcyi skarbu dla Małopolski z pewnymi wyjątkami. W szczególności do Izby skarbowej we Lwowie będą należeć aż do dalszego zarządzenia także niektóre sprawy z Okręgu Krakowskiej Izby skarbowej, a mianowicie zarząd gospodarki spirytusowej, dalej likwidowanie i przekazywanie do wypłaty wszystkich w dniu 1. czerwca 1921 w Dyrekcyi skarbu we Lwowie na przypisie pozostających emerytur i zaopatrzeń pensyjnych, wreszcie pewne sprawy dotyczące ewidencyi katastru podatku gruntowego.

Bliższe szczegóły zawarte są w rozporządzeniu ministra skarbu z dnia 27. kwietnia 1921. L. 1623/D. A., które niebawem ukaże się w Dzienniku ustaw.

Z sali sądowej.

Szambelan papieski ks. dr. Juryk przed sądem.

Od trzech dni toczy się przed tutejszym sądem okręgowym karnym rozprawa przeciw księdzu złoczowskiemu i szambelanowi papieskiemu drowi Stef. Jurykowi o zbrodnię gwałtu publicznego. Rozprawie przewodniczy r. Narolski, oskarża prok. Guertler, bronią adwokaci dr. Hołubowski, dr. Fedak, dr. Baczyński i dr. Hankiewicz.

Akt oskarzenia zarzuca drowi Jurykowi że w czasie od listopada 1918 do kwietnia 1919 za czasów rządów ukraińskich w Złoczowie wzywał i podburzał ludność ukraińską Złoczowa do rzezi i mordowania Polaków.

Na wstępie rozprawy postawił dr. Baczyński wniosek na protokołowanie i prowadzenie rozprawy w języku ukraińskim. Obrońca powołał się na przepis ustawowy, który postanawia, że rozprawa ma być prowadzoną w tym języku w jakim zeznaje oskarżony. Prokurator sprzeciwił się wnioskom i zastrzegł sobie prawo ścigania dra Baczyńskiego z powodu jego enuncyacyi. Prokurator stwierdził, że językiem urzędowym w republice polskiej jest język polski a obrońcy, którzy uważają się za obcopoddanych, nie mają wogóle prawa prowadzenia rozprawy w języku ukraińskim.

W rezultacie Trybunał odmówił obu wnioskom obrony, ponadto zaś udzielił nagany drowi Baczyńskiemu, za jego twier-

II. Wystawa Związku plastyków.

Nie tak licznie obesłana przedstawia się jednak znacznie sympatyczniej niż pierwsza. Przedewszystkiem dlatego, że stosunkowo niewielką ilość eksponatów rozmieszczono odpowiednio i przejrzyście w jasnych salach własnego domu przy ul. Wronowskich a ponadto dobrano rzeczy lepsze, już na pierwszy rzut oka robiące dobre wrażenie. I na tej wystawie wprawdzie nie znać wpływu nowych poglądów, z tem ograniczeniem jednak, któremu podlegają na razie prawie wszystkie wystawy sztuki polskiej, druga wystawa zwiastuje czegoś nowoczesnego.

Z rzeźby zwracają uwagę charakterystyczny, żywy „Biust" dłuta Nalborczyka, Wójtowicza trochę szablonowo pojęta „Sztuka" i dobry „Akt" Bełtowskiego.

W dziale architektury wystawił Eug. Czerwiński projekty domu kupców i odrestaurowanej poczty a wspólnie z Zacharyasiewiczem pomysł domu urzędników w Warszawie. Odznaczają się one stylową prostotą, celowem pięknem, podczas gdy projekt i model kościoła OO. Misyonarzy pomysłu B. Szyszki wykazują tendencyę do wykorzystywania dawnych stylów celem skonstruowania czegoś nowoczesnego. Z rzeźby zwracają uwagę charakterystyczny, żywy „Biust" dłuta Nalborczyka, Wójtowicza trochę szablonowo pojęta „Sztuka" i dobry „Akt" Bełtowskiego.

W dziale malarstwa przeważa pejsaż, brak zupełnie prawie portretu. Kazimierza Łotockiego „Sad" i „Lipy" odznaczają się pięknym rysunkiem, subtelnem cieniowaniem, odpowiedniem akcentowaniem tła, wydobyciem dali perspektywy i zrozumieniem dla podkreślania pierwiastków nastrojowych np. w obrazku „Marcowa pogoda". Obrazy Łotockiego są jasne, pogodne, nie gorące lecz ciepłe, jak słońce wiosenne. Zupełnie odmiennie przedstawiają się pejsaże L. Miskiewicza, ciemne, więcej ponure, o zgniłej zieleni, ale harmonijne i wykończone tak, że w całości robią bardzo miłe wrażenie i świadczą o znacznej kulturze estetycznej autora. Za to „Fragment ogrodu" i „Sad" Kaz. Sichulskiego pławią się wprost w powodzi kolorów, słońca i światła. Każdy z nich jest symfonią barwną o przebogatej skali od najciemniejszych do najjaśniejszych odcieni a całość świeci się, bryluje. Sichulski jest par excellence impressyonistą w tych obrazach, jak zresztą i w wystawionym równocześnie symbolicznym tryptyku, przedstawiającym dwoje postaci w aureolach a między niemi płonące Ilie.

St. Batowskiego „Atak" z doskonale uchwyconym żołnierzem, tnącym z całej siły przeciwnika, przypomina jego najlepsze kompozycye batalistyczne. W tym rodzaju twórczości wogóle wyzywa się w całości artysta, który nie tylko umie grupować tłumy ludzi i koni podczas bitew, lecz umie z każdego z nich wydobyć odrębny rys, odrębny motyw a z pojedynczych złożyć całość, pełną życia i rozmachu.

Kamilla Rozenfeld wystawiła cztery widoczki z Bretanii, roboty piórkowe o umiejętnym rysunku i indywidualnem traktowaniu motywów. Wł. Błockiego „Chłopczyk" utrzymany cały w tonie bardzo nieb eskawym nie należy do najlepszych jego utworów, znać na nim silnie obce wpływy, a J. Pieniążka brudnawy „Widok z Drohobycza" i lepszy w kolorycie „Wawel" świadczą o słabym rozwoju tego artysty. Doskonałe za to jest „Studyum" L. Kwiatkowskiego, gdzie silny kontrast między żółtem tłem kanapy a czarną suknią podnosi soczystość i plastykę nagiego ciała (zwłaszcza piersi) kobiecego.

M. Hausnerowej akwarelowy „Widok z ogrodu Ujazdowskiego" i „Domy Kaszubskie" dowodzą należytego odczucia kolorów i poczucia ich wzajemnego stosunku.

Z innych obrazów zasługują jeszcze na uwagę „Portret ojca" J. Kirchnera, pojęty wprawdzie dość szablonowo, ale wykonany bez zarzutu, oraz „W maju" Edw. Doręgowskiego o jasnym, dalekim horyzoncie i dobrze oddanych chmurach, przyczyniających się do podniesienia wiosennego nastroju. Z kwiatów wyróżnia się „Tarnina" (biała w niebieskiej wazie) J. Nowotnowej.

M. Bienenstock.

dzenie, że Trybunał czyni obronie trudności. Poczem przystąpiono do przesłuchania dra Juryka. W dłuższem przemówieniu starał się wykazać oskarżony bezpodstawność aktu oskarżenia. Nigdy nie wygłaszał mów podburzających do rzezi Polaków.

Drugi dzień rozprawy wypełniły przesłuchania świadków Dra Heinego, kom. policyi Jasińskiego, prof. gimn. Trusza, Góraka, byłego posła Dra Golda i innych.

Echa rozprawy przeciw drowi Wanji.

Onegdaj przedpołudniem jak donoszą pisma ukraińskie udała się deputacya adwokatów ukraińskich do prezydenta sądu apelacyjnego Czerwińskiego, do prezydenta sądu karnego Hawla, do nadprokuratora Maliny i prokuratora Swobody z protestem przeciw postępowaniu przewodniczącego Trybunału, r. Niewiadomskiego oraz przeciw postępowaniu prokuratora Guertlera. Imieniem deputacyi przemówił dr. Fedak i zażądał ponownego otwarzenia rozprawy przeciw drowi Wanji, by obrońcy mogli się oświadczyć w sprawie wyroku. Ponadto zażądał dr. Fedak przestrzegania praw ukraińskiego języka. W najbliższym czasie mają członkowie deputacyi otrzymać w drodze urzędowej odpowiedź w powyższych sprawach. Adwokat dr. L. Hankiewicz zgłosił zażalenie nieważności przeciw wyrokowi w sprawie dra Wanji.

Pertraktacye naftowców.

Lwów, dnia 31 maja.

Przez cały dzień dzisiejszy toczyły się w dalszym ciągu obrady między przemysłowcami naftowymi a delegatami robotników. Przedsiębiorcy oświadczyli, że gotowi są wpłacić za każdego robotnika zatrudnionego w dniu 1 maja b. r. a liczącego wyżej lat 18, który pobierał płacę według normy ustalonej umową zbiorową 1000 mk. jako udział jego do kooperatywy a to w zamian za 10 proc. rocznej premii.

Udziały wpłacone będą na nazwiska każdego robotnika z tem zastrzeżeniem, że prawo wypowiedzenia przysługuje po 2 latach. Oprócz tego przedsiębiorcy oddają na własność kooperatyw cały aparat aprowizacyjny wraz z urządzeniem i zyskiem jakie dane komitety mają w posiadaniu. Tym sposobem załatwioną by była kwestya aprowizacyjna w przyszłości. Co do tego punktu nie osiągnięto porozumienia, gdyż delegaci robotników żądają 4000 za każdego robotnika.

Dalsze obrady we środę.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 1. czerwca.

Na nieoficyalnej giełdzie panuje nadal tendencya zwyżkowa. Płacono za dolary amerykańskie 1025, kanadyjskie 885, marki niemieckie 1725, leje rumuńskie 1735, przekaz na Wiedeń 184.

Teatr żydowski we Lwowie pod dyrekcyą S. M. GIMPLA

Dziś 1 czerwca i codziennie: **Sz. Anskiego**: legenda dramatyczna w 3 aktach

„DER DYBYK“ „Na pograniczu dwóch światów“ Reżyser: J. GUTTMANN. Dekoracye: art. mal. Z. BALK. 5960

Kineteatr „CHIMERA“, ul. Akademicka l. 8 — wyświetla obecnie

dramat w 7 akt. **Podróż naokoło świata w 80 dniach**

W głównej roli ulubieniec publiczności AAGE FÖNSS

Poszukuję syna mego Izaka **Reissberga**, który był z końcem roku 1917 w Stawropolu gubernia Kaukaz Hospital Nr 5 O ileby ktoś o nim wiedział, proszę o łaskawe zawiadomienie 6047

Schaje Reissberga, Stanisławów.

Dr. med. Józef Zeitner

ordynuje jak zwykle w Francensbadzie dom »Berliner Hof«. 6416

Tow. Dr. S. Lanes

ord. jak zwykle w Iwoniczu willa »Kółko« 5914

Zakład dentystyczno-techniczny

M. Ehrenkranza

Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

DENTYSTA-TECHNIK 6093

Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64, (naprzeciw kościoła św. Elżbiety wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres echniki dentystycznej po cenach umiarkowanych).

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Środa 1. czerwca o godz. 7.30 wieczorem „Tajfun“. Występ Brydzińskiego.

Czwartek 2. czerwca o godz. 7.30 wiecz. Występ Brydzińskiego.

-oooo-

Do naszych Czytelników.

Wskutek nieoczekiwanego strajku personalu zecerskiego zmuszeni byliśmy— podobnie jak inne dzienniki lwowskie — do chwilowego zastanowienia wydawnictwa naszego pisma.

Wobec ugody, zawartej dzisiejszej nocy wznawiamy wydawnictwo pisma, zawiadamiając równocześnie P. T. Czytelników naszych, iż wskutek wzrostu kosztów wydawnictwa zniewoleni jesteśmy podwyższyć z **dniem 1. czerwca** cenę pojedynczego egzemplarza jakoteż cenę abonamentu.

Inne pisma lwowskie już dawniej podwyższyły cenę egzemplarza na 8 Mk. Nasze wydawnictwo dopiero obecnie zmuszone znacznym wzrostem kosztów spowodowanych ostatnim strejkiem, podnosci cenę egzemplarza do 8 mk.

Dzisiejszy numer z powodu technicznej trudności wychodzi w zmniejszonej objętości. Od jutra okaże się nasze pismo w normalnych rozmiarach.

Odtąd wynosi:

cena pojedynczego egzemp.	Mk.	8·—
» abonamentu (w miejscu)	»	200·—
» » na prowincyi	»	220·—
» » za granicą	»	260·—

—II—

— **W sprawie wyjazdu do Palestyny** komunikuje Urząd palestyński dla Gal. wsch.: Ze względu na to, że czas odjazdu najbliższego okrętu do Palestyny jest nieznany, a natłok emigrantów palestyńskich w Wiedniu wskutek chwilowego wstrzymania okrętów, jest olbrzymi, wzywa się wszystkich emigrantów palestyńskich (także i tych, w których ważność wiz jest na ukończeuiu), aby bezwarunkowo aż do odwołania wstrzymali się od wyjazdu, gdyż w przeciwnym razie grozić im może nawrócenie od granicy austryackiej.

— **»Równouprawnienie«.** Ministerstwo skarbu zamieściło w pismach polskich ogłoszenie, że urządza bezpłatne kursy dla pragnących objąć posady w instytucyach ministerstwa. Kandydaci muszą jednak przedstawić świadectwo chrztu.

— **Losy Leopolda Hilsnera.** Leopold Hilsner zasądzony przed laty przez sąd austryacki za rzekome dokonanie mordu rytualnego a następnie w drodze amnestyi ułaskawiony, przebywa obecnie w Pradze. Za interwencyą prezydenta republiki czechosłowackiej Massaryka, otrzymał on posadę funkcyonaryusza przy żydowskiej gminie wyznaniowej w Pradze. Obecnie wniósł Hilsner prośbę do władz czeskich o zezwolenie mu zmiany nazwiska z Hilsnera na Himmelreich.

— **Fałszerze banknotów.** W niedzielę aresztowano w Lwowie ostatniego członka szajki fałszerzy banknotów, który przez długi czas ukrywał się przed okiem władz bezpieczeństwa. Jest to murarz K., który należał do niezwykle czynnych członków szajki.

— **Ile emigrantów z Polski wpuszczą do Ameryki.** »N. Hajnt« donosi: na podstawie nowego a przez prezydenta Hardinga już podpisanego billu antyimigracyjnego da się liczba imigrantów z Polski wraz z terytoryami kresowemi i Galicyą wschodnią ustalić za czas od 1 czerwca 1921 do 1 czerwca 1922 na ok. 36.000 osób.

Współpracownikowi »Hajntu« oświadczył konsul amerykański, że wkrótce zostanie zniesiony system wydawania znaczków z terminem wizy. Każdy emigrant otrzyma wizę wedle normy procentowej w dniu, w którym się zgłosi w konsulacie. Dotychczas zgłoszeni uchodźcy będą załatwieni w przeciągu 5 miesięcy.

— **Zecerzy amerykańscy na »Keren Hajessod«.** Klub zecerów amerykańskich wydał odezwę do wszystkich pracowników drukarskich, wzywającą do samoopodatkowania na rzecz »Keren Hajessod« w kwocie 1 dolara tygodniowo.

— **Statystyka zgub w Niemczech.** »Berl. Tagblatt« donosi: Jednym z przejawów spotęgowania nerwowości ludności miast po wojnie jest zwiększenie statystyki

PIEGI usuwa jedynie krem „MONALISA“ marki »LE HERAX« NIEZRÓWNANY, NIEZAWODNY i WYPRÓBOWANY ŚRODEK przeciw piegom, plamom wątrobianym pryszczom, liszajom i wyrzutom skórnym.

Na prowincyę wysyła się najmniej 6 słoików za pobran. należytości.

HURTOWNY SKŁAD WYSYŁKOWY: »LE HERAX«, Sp. z ogr. odp. Lwów, ul. Hetmańska l. 8. I. p.

Uprasza się zważać na markę »Le Herax« jakoteż na adres firmy ul. Hetmańska 8, pierwsze piętro!

Pocenia się rąk, nóg i pachwin usuwa 7230 jedynie skuteczny i wypróbowany środek „PEDIN“ marki Le „HERAX“

Na święta!

Salon mód i **konfekcyi damskiej** poleca sukmie bluzki, halki, szlafroki, kombinezy, rękawiczki, pończochy, skarpetki, kapelusze damskie w największym wyborze po cenach reklamowych 7219

Glimer = Menkes, Lwów, Skarbkowska 6 (róg Rutowskiego). **Baczność na firmę.**

zgub w Berlinie. Największą ilość notuje biuro przy dyrekcyi policyi. Codziennie pływa 300 do 400 zgłoszeń zguby, na którą to ilość wypada 20 do 25 zgłoszeń przedmiotów znalezionych. W policyjnym magazynie przedmiotów widzieć można wózki dziecinne, instrumenta muzyczne, koła gumowe, peruki, sztuczne szczęki, z kosztowniejszych przedmiotów zaś futra, kosze i kufry do podróży. Od początku roku 1921 przyniesio o 90 kufrów, z których 50 dotychczas nie odebrano. Prócz wielkiej kolekcyi drogocennych przedmiotów jubilerskich spoczywa w depozycie policyjnym, ponadto 60.000 marek w gotówce i papierach wartościowych.

Prócz biur policyi notuje biuro dyrekcyi kolei miejskich przedmioty znalezione łącznej wartości 300.000 mk. Pokaźną ilość takich przedmiotów wykazują też biura przedsiębiorstw omnibusowych. Łączna wartość wszystkich znalezionych w Berlinie przedmiotów da się ocenić na przeszło półtora miliona mk. niem.

Nieodebrane przedmioty sprzedaje się na publicznym przetargu.

Józef Rappaport, dentysta
przyjmuje ul. Akademicka 10. 6570

NADESŁANE.

Zonia Selinger — Lwów
Mundek Farb — Janów
zaręczeni w maju 1921. 6612

Z okazyi zaręczyn p. Zofii Selingerówny z p. Meilichem Farbem z Janowa życzy Im szczęśliwej przyszłości.
6630 Isaak Moses z narzeczoną

Z okazyi zaręczyn kolegi Meilecha Farba z Janowa z p. Zofią Selingerówną życzy Im szczęśliwej przyszłości.
6631 Juliusz Grob znany Weithorn,

Z okazyi zaręczyn kolegi Markusa Laura z p. Toncią Linden gratuluje
6621 Reiss

Markus Lanz — Toni Linden
Lwów Czerlany
zaręczeni w maju 1921 6622

Nowożeńcom p. Zygmuntowi Wittelsowi i p. Róży Stark gratulsją najserdeczniej Dorfmanowie z Brzeżan 6628

DROBNE OGŁOSZENIA

WOLNE POSADY

Praktykant za dobrem wynagrodzeniem zostanie przyjęty do salonu obrazów III. Maja 11 a. 6614

Subjekta z działu obuwia, poszukuje Krach i Zimmermann, Krakowska 26. 6620

INTERESA HANDLOWE.

Fachowiec manufaktury z kwalifikowanemi siłami z lokalem w »engros centrum« i wkładem 1/2 mil. Mp. poszukuje fachowca z odpowiednim kapitałem, celem powiększenia interesu. Zgłoszenia pod »Fachowiec« do Administracyi. 6538

Właściciel sklepu w bardzo dobrem centrum, przyjmie spólnika — lub odstąpi część lokalu do samodzielnego prowadzenia. Sklep nadaje się najbardziej na handel skór, lub przyborów szewskich. Wiadomość w Administracyi. 5697

RÓŻNE.

Otwieram z dniem 1. czerwca pensyonat w Zakopanem - Bystre (z rytualną kuchnią). Bliższych informacyi udzielam w domu przy ul. Gródeckiej 59 a, II. p. Norbert Schlamm między 3—5-tą. 6601

POSAD POSZUKUJĄ.

Kancelarya adwokacka w mieście okręgowem poszukuje rutynowanego koncypienta z prawem substytucyi pod korzystnymi warunkami. Posada do objęcia zaraz. Informacye udzieli Dr. Nagler, adwokat w Złoczowie. 6515

Zdemobilizowany przed tygodniem sierżant, Żyd, obznajomiony z leśnictwem, oraz wypraktykowany w branży drzewnej poszukuje odpowiedniej posady. Adres: Filip Neubauer, Kopyczyńce. 6558

Kierownik tartaku obznajomiony ze wszelką manipulacyą zawodu drzewnego, pierwszorzędna siła porzukuje posady. Warunki i referencye na żądanie pod »40 lat« do Adm. »Chwili«. 6605

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Motor na gaz ssany, 50 HP. okazyjnie do nabycia: Zakłady techniczne Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6635

Maszyny stolarskie: Piła taśmowa, frezerka, cyrkularka, heblarka, wiertarka i maszyna do gięcia obręczy ze składu dostarczą Zakłady techniczne: Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6634

Gater 650 m/m kompletny obecnie w ruchu, dostarczą natychmiast Zakłady techniczne: Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6633

3 Motory benzynowe 20/25 HP. 16/18 HP. i 12 HP. pierwszorzędnej proweniencyi, wolnobieżące, leżącej budowy ze składu we Lwowie tanio do nabycia. Zakłady Techniczne: Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6632

Wózek dla chorego na resorach, lustro mahoniowe, garnitur salonowy używany, kasa wertheimowska, lodownia okazyjnie do sprzedania od 3—7 codziennie gmach Hr. Skarbka brama 5 w podwórzu. 6454

Ogłoszenia.

BACZNOŚĆ!

Z powodu nieustannego pojawiania się na rynku aptecznym falsyfikatów 6613
PUDRU i MYDŁA BÈBÈ
należy wystrzegać się ich szkodliwych skutków i żądać wyraźnie:
Puder i Mydło Bèbè Szofmana
pierwszego wynalazcy. — — Inne są falsyfikatami.

Ważne dla fabrykantów mydła!
Żywicę, tłuszcze techniczne, sodę kaustyczną i amoniakalną poleca po najtańszych cenach firma
FISCHER i Ska — Lwów, Asnyka 3.
5563 Rok założenia 1892

FABRYKA KORKÓW oraz SKŁAD
ETYKIET i KAPSLI METALOWYCH do flaszek
DRA M. MÜLSZTEJNA
Lwów, Kopernika l. 19.

Skóra wyborowa
chevrau i boksowa czarna i kolorowa nadeszła do
HURTOWNI DLA KONSUMÓW (ul. Romanowicza 11).
Sprzedaż hurtow. i detaliczna. 5066

Wyborowa cykorya
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

Rury czarne
pocynkowane i ołowiane, łączniki czarne i pocynkowane, armatury do gazu, wodociągów i centrainego ogrzewania, jakoteż wszelkie artykuły techniczne i żelazne poleca ze składu firma 6553
Bernard Apfelbaum
Lwów, ul. Kołłątaja l. 6.

Ważne dla przemysłu młyńskiego!
IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058
Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.
„IHIG" Lwów, Podlewskiego 8 II

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 277
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16 obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej, Proszę się przekonać

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6331

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6566

Poszukiwany obszerny magazyn
w śródmieściu. Zgłoszenia pod „Magazyn" do Adm. „Chwili".

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11.

Cena numeru 8 marek.

Nr. 852 Lwów, piątek 3. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142,254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 360 Mk

CENA OGŁOSZEŃ. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (1 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., 30. komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., 60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno-sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Chmury na horyzoncie.

Kto trzeźwo się wpatrzy w chwilową sytuacyę polityczną narodu żydowskiego, dostrzedz musi wszędzie i tylko — chmury. Dola nasza nigdy nie była różową, rzadko kiedy mogliśmy bez troski patrzeć w najbliższą przyszłość, w okresie wojny światowej nie przeżywaliśmy wogóle nic innego jak katastrofę za katastrofą — a mimo to wszystko żydowski horyzont polityczny nie był w czasie najgorszych nawet przejść tak gęsto przesłonięty ciemnemi chmurami jak dzisiaj. Powinniśmy zdać sobie z tego sumiennie sprawę, gdyż niema nic szkodliwszego w polityce nad samoułudę i manienie się tak zwanymi sukcesami dyplomatycznymi. „Prawdziwa polityka — powiedział Napoleon — jest niczem innem, jak obliczaniem kombinacyj i szans". Stając na gruncie naszej rzeczywistości oraz możliwości, które dadzą się z niej wykrzesać, — a nie na lśniącej tafli miraży i cudów, — rozważyć musimy chłodno i z powagą wszelkie „kombinacye i szanse". I wówczas przekonamy się, że tylko najwyższy wysiłek zbiorowy całego żydostwa i zwyczajne granice przechodząca ofiarność rozprószyć zdołają złowrogie chmury skłębione na naszym horyzoncie.

Z chmur owych najbardziej niepokojącą jest chmura, która osiadła nad Palestyną. W chwili, kiedy piszemy te słowa, nie został jeszcze cofnięty zakaz imigracyjny rządu palestyńskiego, a tysiące chaluców z największą goryczą znoszą męki wyczekiwania w Wiedniu i Tryeście. Zakaz ten, o ile już nie został cofnięty, będzie naturalnie wkrótce odwołany. Ale zostanie on — jak słusznie zauważył pos. Gruenbaum w „Hajncie" — „niebezpiecznym precedensem". Szowinistyczno-reakcyjni agitatorzy arabscy przekonali się, że w ich — niezbyt czystych — rękach leży klucz, którym można zamknąć bramy Palestyny. Może nie na długo, z pewnością nie na stałe, ale w każdym razie — zamknąć, i to w chwili dla nas najbardziej ryzykownej.

Nad wytworzoną w ten sposób sytuacyą nie wolno nam przejść do porządku, ani też zdać się na — rząd angielski. Nie pomoże nam ani rząd ani nawet żaden legion żydowski wyposażony w angielskie samochody pancerne, lecz tylko — większość żydowska. Ażeby ją wytworzyć — w jedynie możliwej drodze: pokojowej — potrzeba nam — pieniędzy.

I oto druga chmura na horyzoncie polityki żydowskiej. Brak środków materyalnych grozi unicestwieniem najwspanialszych zwycięstw dyplomatycznych. Dowód to na wartość „cudów". San Remo bez 25 milionów funtów pozostanie ironią dziejową. A 25 milionów funtów — to właśnie czyn żydowski. San Remo jest „szansą", a dopiero żydostwo może ją „wkombinować" w kompleks swojej polityki. Kongres dwunasty będzie miał za zadanie położyć kres kryzysowi w syonizmie i stworzyć fundament organizacyjny pod szybką akcyę wybudowy Palestyny. Kwestya arabska jest w istocie tylko wypływem naszej niezdolności do natychmiastowej realizacyi deklaracyi Balfoura. Nie Arabowie są winni, ani nie garstka komunistów żydowskich w Palestynie — ale my jesteśmy winni i tylko my.

W ścisłej łączności z kwestyą palestyńską należy traktować kwestyę emigracyi żydowskiej wogóle. I pod tym także względem przedstawia się sytuacya obecna nadzwyczaj dla nas niepomyślnie. W Ameryce został przyjęty bill antemigracyjny. Główny azyl golusu żydowskiego zamyka się przed nami w okresie katastrofalnego upadku dotychczasowego centrum życia żydowskiego na Wschodzie Europy. Dokąd schronią się ofiary pogromów ukraińskich, mat morfozy społecznej w Rosyi, bojkotu gospodarczego w Polsce? Ameryka była dotąd klapą bezpieczeństwa dla niedoli żydowskiej w starym

Targi o tekę ministra spraw zagranicznych.

Dymisya ministra skarbu.

Warszawa 1. czerwca (tel wł. — eg.) Mimo formalnego załatwienia kryzysu gabinetowego, brak kandydata na ministra spraw zagranicznych, któryby mógł zadowolić prawicę sejmową i ludowców, nasuwa poważne obawy o jutrzejszy dzień rządu prezydenta Witosa. Prawica sejmowa odrzuca bez dyskusyi każdą osobistość, która nie odpowiada bez zastrzeżeń jej interesom partyjnym. Premier Witos zaś stanowczo się nie zgodzi na wysuwanych przez posła Dubanowicza rozmaitych Szebeków, Paderewskich itd. Ta wymiana zdań trwa już blizko dwa tygodnie bez rezultatu i jak dotąd bez nadziei wyszukania jakiegoś wyjścia.

Ludowcy są w tem korzystnem położeniu że nie mają potrzeby spieszyć się, albowiem na czele ministerstwa spraw zagr. stoi chociaż tylko jako kierownik ich mąż zaufania p. Dąbski. Jest zupełnie możliwe, że prowizoryum potrwa całe miesiące, bo chociaż prawica psy wiesza na p. Dąbskiego, nie znajdzie odwagi na otwarte wystąpienie przeciw niemu w Sejmie.

Warszawa 1. czerwca (tel. wł. — eg.) Powodem dymisyi dra Steczkowskiego ma być zatarg jego z ministrem robót publicznych. Mianowicie ministerstwo robót publicznych i główny urząd ziemski zażądały znaczniejszych kredytów dodatkowych, czemu jednak stanowczo sprzeciwia się dr. Steczkowski.

Warszawa 1. czerwca (tel. wł. — eg.) Na miejsce ministra skarbu Steczkowskiego lansowaną jest kandydatura dra Michalskiego dyrektora Banku krajowego w Lwowie

—ooo—

Gospodarka b. ministra aprowizacyi.

Warszawa 1. czerwca (tel wł. — eg.) Wielkie wrażenie wywołał w kołach sejmowych incydent, który zdarzył się na dzisiejszem posiedzeniu komisyi aprowizacyjnej. Na tem posiedzeniu zaatakowano niezwykle ostro ministra aprowizacyi Grodzickiego za powierzenie prywatnemu syndykatowi wywozu jaj do Anglii, przyczem należy dodać, że p. Grodzicki sam stoi na czele tego syndykatu. Dzięki swojemu stanowisku, wyrobił syndykatowi pozwolenie na wywóz, aczkolwiek sprzeciwia się to istniejącym zakazom. Posłowie twierdzą, że jaja są skupywane przeważnie w wschodniej Galicyi wskutek czego na rynkach polskich jaja podskoczyły o 50 procent. Uchwalono zażądać od p. Grodzickiego aby stawił się na jutrzejszem posiedzeniu komisyi aprowizacyjnej celem dania wyjaśnień. Równocześnie udała się do prezydenta ministrów delegacya posłów, aby ten naznaczył nowego ministra aprowizacyi i usunął tem samem Grodzickiego od sprawowania obowiązku kierownictwa tego ministerstwa.

Konstytucya weszła w życie.

Warszawa 1. czerwca (tel wł. — eg.) Uchwalona przez Sejm konstytucya weszła z dniem dzisiejszym w życie albowiem ogłosił ją Dziennik Ustaw Nr. 44 z dnia 1 czerwca b. r.

—oOo—

Dyety poselskie w opresyi.

Warszawa 1. czerwca (tel wł. — eg.) W kuloarach sejmowych mówią, że rząd zamierza zastosować podatek dochodowy także i do dyet poselskich.

O posłów sejmowych z kresów.

Warszawa 1. czerwca (tel wł. — eg.) Ustawa sejmowa z 24 lutego b. r. rozciągająca ustrój prawny Polski na ziemie wschodnie na zasadzie traktatu ryskiego, odnosząca się także do Galicyi Wschodniej, postanawia, że ziemie te mają wysłać swych posłów do 120 dni po uchwaleniu tej ustawy. Te 4 miesiące upływają w tych dniach, jednakowoż o rozpisaniu nowych wyborów nie słychać. Prasa warszawska notując to, domaga się aby wobec przedłużenia obrad Sejmu umożliwiono kresom wysyłanie swych posłów. Jest to konieczne ze względów gospodarczych i administracyjnych na kresach, tem bardziej, że opracowanie nowej ordynacyi wyborczej będzie się mogło odbyć dopiero po przeprowadzeniu spisu ludności wyznaczonego na dzień 1. września b. r.

świecie — jedyna klapa bezpieczeństwa. Należy istotnie podziwiać bezmyślny indyferentyzm, z jakim świat żydowski przyjmuje zakaz względnie ograniczenie imigracyi do Ameryki. Nasi politycy zdają się nie pojmować, że sprawa wymaga intenzywnego skupienia uwagi całego żydostwa i szeroko zakreślonej akcyi politycznej w kierunku uzyskania daleko idących ulg dla emigrantów żydowskich, którzy nie wędrują za morze dla poprawienia sobie egzystencyi materyalnej, jak inne elementy wychodźcze, lecz którzy ratują nagie nieraz życie, którzy poza emigracyą wogóle nie mają innego modus vivendi. Komitet Delegacyj Żyd. Rad Narodowych w Paryżu i inne organizacye żydowskie powinny wobec bilu antyemigracyjnego zająć zdecydowane stanowisko. Jeśli prezydent Harding potępia propagandę Forda, to jest to bardzo pięknie. Jeśli atoli w tym samym czasie zamyka przed emigrantem żydowskim Ellis Island, to ów protest antyfordowski musi wydać się nam tyle warty, co słowa pewnych polityków i pewnych rządów wobec ich praktyki i czynów. Pamiętajmy o tem, że współczesna polityka żydowska nie ma — poza Palestyną — ważniejszego zadania nad sprawę uregulowania prądu emigracyi żydowskiej z krajów wschodniej Europy.

Jeśli wspomnieliśmy Forda, to zwrócić należy uwagę na ogólny wzrost antysemityzmu w okresie powojennym. Zjawisko to stoi w ścisłej łączności z podnoszącą wszędzie łeb reakcyą polityczno-społeczną. Dziś już zarówno Francya, jak i Anglia mają swoje „Dwugroszówki" i swoich Chołoniewskich. „Eclair", „Action Francaise", ;;Morning Post" — które nie dostrzegają w obecnych przeobrażeniach politycznych i społecznych nic innego, jak tylko „rękę żydowską" i „spisek żydowski", zmierzający do podboju świata i zainstalowania rządów żydowskich...

W tej teoryi międzynarodowego antysemityzmu tkwi zaprawdę krwawa ironia. W epoce istotnego przeobrażania się świata współczesnego — a stoimy dopiero u progu tego procesu, — walczy bowiem naród żydowski nie o panowanie nad światem, lecz ciężką, mozolną, wyczerpującą i rozpaczliwą toczy walkę o utrzymanie się przy życiu. W walce tej przeżywamy właśnie moment nader krytyczny. Chmury zalegają horyzont naszego bytu zbiorowego. Tylko zbiorowy wysiłek całego narodu zdoła je rozproszyć.

Dr. W. Berkelhammer.

Po wydarzeniach w Jaffie.

Jerozolima. (Ż. B. K.). Sir Herbert Samuel odpowiedział na telegram prof. Weizmanna następującą depeszą: „Dziękuję Panom za depeszę, w której raczyliście wyrazić mi wasze zaufanie i za odezwę organizacyi syonistycznej. Godzę się całkowicie na treść odezwy, ponieważ sukces imigracyi palestyńskiej, chwilowo zastanowionej jest zależny od dostatecznych środków materyalnych nieodzownych do odbudowy kraju".

Londyn. Zarząd Petach Tikwy przedłożył Najwyższemu Komisarzowi następujące postulaty: 1) by załoga angielska pozostała w kolonii, 2) by latawce pełniły nadal służbę, 3) by urządzono w kolonji telefon. 4) by bezzwłocznie zwrócono kolonii zrabowane bydło, 5) by podżegaczy arabskich usunięto z okolicznych wsi.

Londyn. Z Jerozolimy donoszą: Kolonista Skibin odwiedził w towarzystwie kilku innych pod ochroną wojsk angielskich Kfar Seba. Kolonja jest doszczętnie obrabowana i bardzo zniszczona. Domy są zburzone lub spalone, trotuary wyrwane. Maszyny do czerpania wody są zniszczone, a zapasy zboża spalone. O losie zasiewów nie zdołano się poinformować.

Londyn. (Ż. B. K.). W ostatnim tygodniu otrzymała organizacya syonistyczna setki telegramów z wszystkich stron świata, protestujących przeciw wstrzymaniu migracyi palestyńskiej. Przesłane tu rezolucye zgromadzeń odbytych w wielu miastach świata wzywają organizacyę do wytężenia wszelkich sił celem spotęgowania imigracyi chaluców.

Tutejsze koła narodowo-żydowskie nie tylko nie upadły na duchu, lecz wykazują niezwykły entuzyazm i silną wolę pracy. Tysiące młodych ludzi zgłasza się do służby w korpusie obrony jako chalucowie.

Jerozolima. Rząd palestyński aresztował w Jaffie siedmiu szeików arabskich, których wywieziono do Jerozolimy. Będą oni traktowani jako przestępcy polityczni. Jako protest przeciw temu arabowie jaffscy ogłosili strajk.

Jaffa. Znany kolonista żydowski z Petach Tikwy, Abraham Spiro został aresztowany. Koloniści wysłali ostry protest do rządu żądając jego natychmiastowego uwolnienia.

Do Jaffy i Haify przybyło 20. maja kilka angielskich okrętów wojennych.

Arabowie jaffscy ogłosili bojkot Żydów, który zakończył się jednak 21. maja. W czasie bojkotu Arabowie dobrze zorganizowani, odmówili Żydom jakichkolwiek artykułów spożywczych. Bojkot stwierdził konieczność utworzenia ośrodków dla zaopatrzenia Żydów w żywność, gdyż nie mogą oni więcej polegać na zaopatrywaniu Arabów.

Jerozolima. Dnia 19. maja odbyło się posiedzenie „Waad Haleum" z udziałem wszystkich członków. Przyjęto rezolucyę, wyrażającą zdziwienie i energiczny protest żydostwa palestyńskiego przeciwko uchwale Wysokiego Komisarza, sra Herberta Samuela i rządu palestyńskiego w sprawie wstrzymania imigracyi żydowskiej do kraju. Żydzi palestyńscy są bardzo zaniepokojeni z powodu takiej odpowiedzi na pogrom jaffski, urządzony przez bandy arabskie, które napadły na Żydów w miastach i koloniach. Zamiast ukarać winnych, sir Herbert Samuel ukarał Żydów, piętnując ich w oczach całego świata, a zwłaszcza Arabów jako przestępców. Rezolucya ostrzega też, że sąd śledczy zamierza zwolnić przestępców i zwalić winę na Żydów.

Warszawa. Związek „Ceirei-Syon" we wschodniej Europie otrzymał dziś telegram z Palestyny, w którym donoszą, że z powodu wytworzonej obecnie sytuacyi z Rady przybocznej Wysokiego komisarza wystąpił Ben-Zwi, jedyn delegat robotniczy w Radzie. Ben-Zwi zawiadamiając o tem Wysokiego komisarza, wręczył mu memorandum, w którem wyłuszczył powody swojego wystąpienia.

Londyn. (Ż. B. K.) Telegram z Jerozolimy donosi, że Nahum Sokołow, który w zastępstwie Usyszkina objął przewodnictwo komisyi syonistycznej, wyjechał do Aleksandryi, by stąd udać się do Londynu. 26 bm. nastąpił wyjazd z Aleksandryi.

—o—

Pogromy w sowieckiej Rosyi.

Wiedeń. Telegram iskrowy z Paryża donosi na podstawie wiadomości z Helsingforsu pod datą 28 maja o wielkich pogromach Żydów, urządzonych przez wojska czerwone. Na rozkaz Budiennego mieli żołnierze jego wymordować wielu Żydów w Nowogrodzie i Lubarze na Wołyniu oraz w Homlu. Setki Żydów padło ofiarą tych pogromów.

Kongres syon. 1. września.

Londyn. (tel. wł.) Posiedzenie A. C. odroczone do 10 lipca, celem umożliwienia wzięcia udziału drowi Weizmanowi który bawi obecnie w Ameryce. Kongres syonistyczny rozpocznie swe obrady 1. września b. r. w Karlsbadzie.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Przyjazd misyi żydowskiej.

Warszawa. (E. E.) „Kur. Warsz." podaje, że w Ameryce czyni się przygotowania wysłania do Polski nowej misyi żydowskiej, dla zbadania położenia Żydów w Polsce. Misya ta zakrojona ma być na szeroką skalę. Skład jej będzie tak liczny, aby można było w krótkim czasie przeprowadzić wizytacyę i badania we wszystkich ośrodkach polskich o większych skupieniach żydowskich.

Wolny handel węglem

Warszawa. (E. E.) W najbliższych dniach na posiedzeniu Rady ministrów rozważany będzie wniosek o zniesienie sekwestru węgla krajowego i wprowadzenie wolnego handlu węglem w całej Polsce.

—o—

Walki na G. Śląsku.

Bytom. (E .E.) Radio. Komunikat powstańczy z 31 bm. Na odcinku północnym Niemcy z bezprzykładną obłudą zerwali zobowiązania, niedotrzymując zawieszenia broni. Dowodem tego atak dokonany 31 bm. rano na pozycye na lewem skrzydle odcinka grupy północnej w powiecie Strzeleckim. Nieprzyjaciel wykonał z 2 stron koncentryczne uderzenie na miasto Strzelce. Pomimo wysiłków popartych obfitemi środkami technicznymi nieprzyjaciel nie zdołał przełamać naszego frontu. W zaciętym kontrataku odrzucono go do stanowisk wyjściowych. Na prawem skrzydle grupy północnej nieprzyjaciel atakował trzykrotnie bezskutecznie Oleśno.

Bytom. (E. E.) Radio. Władze powstańcze zakomunikowały w drodze nieurzędowej komisyi międzysojuszniczej projekt pacyfikacyi G. Śląska. Wychodząc z założenia, że zadaniem powstania nie było stworzenie faktu dokonanego w dziedzinie stosunków międzynarodowych, aczkolwiek powstanie nie może pozostać bez wpływu na ułożenie się stosunków. Żywioł polski na G. Śląsku musi wywierać wpływ odpowiedni do jego liczebności.

Projekt włoski podziału G. Śląska

Gdańsk. (Pat.) „Danz. Ztg." donosi, że plan hr. Sforzy w sprawie G. Śląska rzekomo polega na tem, aby Polsce dać do wyboru pomiędzy przyznaniem im większego obszaru G. Śląska jednak bez połączenia kolejowego G. Śląska z Poznaniem albo też przyznania Polsce mniejszego obszaru, a natomiast przydzielenia jej wspomnianego połączenia kolejowego. Włochy proponują przyznanie Polsce powiatów Pszczyna, Rybnik i Katowice, oraz koncesy terenowych w powiatach gliwickim i bytomskim.

—oo—

Sankcye przeciw Niemcom

Lyon. (Pat.) W czasie rozprawy budżetowej zabrał głos Briand i zyskał ogólną aprobatę zgromadzenia. Briand nie jest zwolennikiem zajęcia zagłębia Ruhry bez zgody sprzymierzonych. Sankcye ustaną natychmiast, gdy tylko Niemcy okażą dobrą wolę.

Proces w sprawie okrucieństw w obozie strzałkowskim.

W dalszym toku rozprawy przesłuchano świadka: Kulikowskiego z Łodzi w sprawie zastrzelenia jeńca przez por. Malinowskiego. Gdy prokurator zapytał świadka o szczegóły w sprawie bicia jeńców i internowanych przewodniczący rozprawy nie zezwolił na zeznanie, zaznaczając, że świadek został jedynie powołany na okoliczność w sprawie zastrzelenia jeńca. Formalny wniosek następnie przez prokuratora uczyniony by świadka przesłuchano w kierunku wyświetlenia stosunków w obozie w ogólności Trybunał odrzucił, zezwalając jedynie na opisanie egzekucyi na samym świadku.

Z kolei zeznawali lekarze-znawcy. Z ich referatów wynika, że por. Malinowski stanowi typ niezwykle nerwowego degenerata, że atoli nie cierpi na epilepsyę i że przytomność go nie opuszcza nigdy.

Obrońca por. Malinowskiego proponuje, by oskarżonego oddano pod obserwacyę kliniki medycznego fakultetu warszawskiego, czemu trybunał się sprzeciwił.

Popołudniową rozprawę wypełniły przemówienia prokuratora i obrońców.

Prokurator zaznaczył m. i.: „Każdy żołnierz idąc w pole zadaje sobie pytanie, co się z nim stanie gdyby się dostał do niewoli. O ile atoli w średniowieczu jeniec zdany był na łaskę losu, od czasu konwencyi haskiej tak nie jest i być nie może. Obecny proces jest właśnie odpowiedzią na położenie jeńców w obozie strzałkowskim.

Kap. Wagner zasłużył jako organizator obozu w okropnym stanie odebranego na pochwałę swych przełożonych. Lecz wprowadzając chłostę przekroczył swoją kompetencyę. Jako żołnierz powinien był wiedzieć, że chłosta jest zabroniona. Powinien był zrozumieć, że jeśli jeniec ucieka, to czyni to dlatego bo jest mu bardzo źle. Okropną karę dla jeńca stanowił już sam fakt, że był w obozie i nie wolno było kap. Wagnerowi potęgować cierpień jeńców. Jeszcze większem przekroczeniem ustaw jest fakt, że obok winnych chłostano także niewinnych.

Jeszcze gorzej reprezentuje się jako człowiek por. Malinowski, któremu kap. Wagner poruczył komendę nad jeńcami bolszewickimi. W tak niepowściągliwego człowieka przeszło chłostanie w akt zemsty.

Nazwijmy rzecz po imieniu: jeśli się kogoś chłosta nahajkami z drutów splecionemi po nagiem ciele, to jest to okrucieństwo.

Po omówieniu sprawy zastrzelenia jeńców zaznacza w końcu prokurator:

„Jeśli przejdziemy do moralnej strony procesu to stwierdzić należy, że ta strona przedstawia się okropnie. Tylko słuszny i sprawiedliwy wyrok może zmyć naszą hańbę. Dręczenie i katowanie człowieka tylko dlatego bo nam nic nie może uczynić jest jaskrawym przejawem podłości charakteru".

Z kolei wygłasza mowę obrońca Wagnera adw. Szurley. M. i. zaznacza on: „2 komisye wojskowe nie miały dość słów uznania dla kap. Wagnera. Lecz przeważył głos posła Farbsteina, uproszonego do obozu przez jeńców-Żydów i kap. Wagner został uwięziony. Kazał go następnie uwolnić prokurator. Lecz i tym razem był mocniejszym głos p. Farbsteina i Wagnera znowu uwięziono.

(Bito Żydów w obozie? A przecież nikt o tem nie wie. Gdyby to było prawdą, kotłowałoby w obozie od krzyków...

Po przemówieniu adw. Mulckiego obrońcy osk. por. Malinowskiego, który kładł szczególny nacisk na zdegenerowanie klienta przemówił krótko adw. A. Hartglas (obrońca kaprala Gozdy). Wskazał na różnice między Gozdą a resztą oskarżonych. Obrońca zaznacza, że nie myśli obwiniać oskarżonych ponieważ winnych wydarzeń w obozie strzałkowskim szukać należy poza ławą oskarżonych. Zresztą bicie jeńców można do pewnego stopnia uważać za środek aprowizacyi. Nie było bowiem żywności w obozie a wygłodniałych jeńców musiano utrzymać w karności.

Opierając się na materyale dowodowym wykazuje w końcu adw. Hartglas, że jego klient wykonując karę chłosty czynił to tylko na rozkaz przełożonych, za co nie może być karany. Obrońca żąda uniewinnienia kapr. Gozdy.

Incydent.

Po replice prokuratora zabrał ponownie głos adw. Szurley i wygłosił przemówienie aplaudowane przez część audytoryum, które miało charakter antysemickiego i zjadliwego napadu na posła Farbsteina i obrońcę posła Hartglasa.

Adw. Hartglas w tonie spokojnym i rzeczowo dał przedmówcy ciętą odprawę na niespodziewaną napaść. W szczególności zaznaczył p. Hartglas, że interwencya posła Farbsteina była czynem dobrym, obywatelskim i korzystnym, bo położyła kres okropnościom w obozie strzałkowskim. Takiemu czynowi niepodobna odmówić charakteru prawdziwie obywatelskiego postępowania.

Po dwugodzinnej naradzie trybunału ogłosił przewodniczący

wyrok uwalniający wszystkich oskarżonych od oskarżenia.

Ofiara endeckiego zdziczenia.

Kraków. Staraniem młodzieży nar. dem. miał wygłosić ks. Lutosławski 30. maja w Krakowie odczyt (w gmachu uniwersyteckim) pt.: „Młodzież a polityka". Polska młodzież postępowa upatrując w tem zamiar przeniesienia polityki partyjnej na teren uniwersytecki, postanowiła nie dopuścić do wygłoszenia odczytu. Prorektor, w obawie niepożądanych awantur, odczyt też odwołał. Zebrana młodzież postępowa skorzystała ze sposobności i zamprowizowała doraźny wiec, na którym przyjęto szereg uchwał.

Gdy wiec miał się już ku końcowi, zaszedł wypadek dotychczas w dziejach wszechnicy Jagiellońskiej nie notowany. W końcu wiecu, który obradował w westybulu, na korytarzach potworzyły się grupki studentów, którzy z wielkiem ożywieniem rozprawiali. W jednym z rogów kurytarza stało dwóch studentów, z tych jeden oficer-absolwent medycyny Wolberg, pochodzący z żydowskiej rodziny w Częstochowie. Między dwoma studentami wynikł spór, na skutek którego Wolberg wezwany został przez swojego przeciwnika do wylegitymowania się. Gdy Wolberg uczynił zadość wezwaniu przeciwnika, ten dobył rewolweru i strzelił do Wolberga, sam zaś w zamieszaniu znikł bez śladu.

Rannego, któremu kula przeszyła pierś, odwieziono na oddział chirurgiczny szpitala.

Kraków. Z powodu zajścia na uniwersytecie wydał senat odezwę, w której stwierdza, że zajście to jest niesłychanem dotąd w dziejach uniwersytetu i wzywa młodzież akademicką do zachowania spokoju.

Odezwa kończy się słowami: „Młodzież pragnie się uczyć, zdawać egzamina, niechże więc temu zdrowemu pragnieniu nie stanie na przeszkodzie nic, coby mogło wywołać przerwę w naukach, odroczyć ich ukończenie. Senat ufa młodzieży, że przyjdzie mu z pomocą, by ten straszny epizod nie rzucał dłużej cienia na spokój życia akademickiego". Odezwę podpisał prorektor ks. Sieniatycki.

—[]—

Przed zakończeniem strajku naftowego.

Lwów 1. czerwca. Tydzień z górą trwające pertraktacye między pracodawcami a delegatami strajkujących robotników Zagłębia naftowego dobiegają końca. W sprawach zasadniczych doszło do porozumienia, pozostały jeszcze do załatwienia sprawy pomniejszej natury. Również dzień wczorajszy upłynął na całodziennych konferencyach nad spornym punktem o kooperatywach robotniczych i tu doszło do porozumienia. Mianowicie pracodawcy mają złożyć za każdego robotnika kwotę 1500 mk a w ten sposób suma stanowić będzie kapitał obrotowy kooperatywy. Odnośnie do aprowizacyi robotniczej toczą się pertraktacye. Pracodawcy są skłonni do odstąpienia robotnikom wszelkie zapasy żywnościowe znajdujące się w ich magazynach po cenach nabycia, podczas gdy robotnicy domagają się wydania tych zapasów bezpłatnie.

O ile w ostatniej chwili nie wyłonią się nowe trudności, spodziewać się można, że strajk zostanie w ciągu dnia jutrzejszego zakończony. Robotnicy staną do pracy dopiero w poniedziałek, gdyż uruchomienie szybów wymaga pewnych przygotowań technicznych.

NA MARGINESIE.

Święta bezczynności.

Przez dwa dni obchodziła prasa lwowska święta bezczynności. Strajk drukarski. Gremium drukarzy gremialne głaskało się po sytych brzuchach, wydawcy chudli a czytelnicy chodzili jak zbłąkane owce. Jeden ponoś z niepewności sytuacyi politycznej wpadł w obłęd, inny z manii politycznej uzdrowiał.

Brać zaś zecerska kroczyła z podniesionem czołem. Z politowaniem patrzała na przemykający trwożliwie proletaryat inteligentny: urzędników, profesorów uniwersytetu, pisarzy, lekarzy, adwokatów, no i redaktorów. Czuli swą moc. Gdy zechcą zdławią plany Lloyd Georga, opóźnią przesilenie gabinetowe, wstrzymają wieść o dalszym spadku marki przemilczą tryumf Adwentowicza i zlokalizują na boisko lwowskie sławę zwycięstwa „Pogoni".

Zaś tytularna burżuazya: inteligencya szła środkiem ulicy posępna i strawiona. Patrzała okiem ascety na handelki i demonstrowała. Literaci wodzili prym. Szli na czele w postrzępionych ubraniach, zżółkli, zsiniali głodni. Porażeni upałem i skąpani w deszczu. Kiedy mijali grupę zecerów dobyła się z ich piersi potężna pieśń:

„O cześć wam panowie, magnaci"!

Zaintonował ją poraz pierwszy od początku świata dziennikarz endecki.

Pod oknami gdzie drukarze radzili z wydawcami śpiewano: „Krew naszą piją".

Koło gmachu Izby handlowej chcieli się do pochodu ich przyłączyć wracający z obrad producenci ropy. Lecz tłum inteligencyi nie przystał, odsunął się: Nie dziś jeszcze.

hehe...

Z sali sądowej.

Szambelan papieski ks. dr. Juryk przed sądem.

Trybunał w myśl wniosku obrony postanowił zarekwirować akta sądu karnego s. III. odnoszące się do napadu i pobicia księdza Juryka w Złoczowie. Następnie dr. Hankiewicz wystąpił przeciw sprawozdaniom rozprawy ogłaszanym przez jedno z tutejszych pism codziennych, które nazywa oskarżonego „ukraińskim szakalem" — „ksiądz bestya" itd. Przewodniczący oświadczył, że wobec takich spraw jest bezradny. Przesłuchano następnie cały szereg świadków. Między innymi zeznawał lekarz dr. Heun, świadek słyszał z ust osób drugich, że dr. Juryk podburzał przeciw Polakom. Komendant żandarmeryi Jasiński nie może podać żadnych faktów wykazujących podburzającą działalność oskarżonego. Świadek Didulowa zeznaje, że słyszała jak oskarżony wzywał w cerkwi zebranych, by zgłaszali się do wojska i bronili Lwowa i podaje, że zagrożono jej uwięzieniem za używanie języka polskiego. Świadek Kowacz był na pogrzebie oficera ukraińskiego, gdy oskarżony na cmentarzu wygłosił przemówienie, w którem nazwał Polaków „karakonami i stonogami", których trzeba wydusić. Świadek Niebielski nie słyszał żadnych przemówień dra Juryka. Za interwencyą tegoż został uwolniony z więzienia. Burmistrz złoczowski Gold w zeznaniach swych podał, że miał wrażenie iż winę za wszystkie wypadki w Złoczowie w owym czasie ponoszą władze wojskowe, podczas gdy władze cywilne były bezsilne. O działalności politycznej oskarżonego świadkowi nic bliżej nie wiadomo. Z oficerami ukraińskimi porozumiewał się po niemiecku, w urzędzie swym posługiwał się językiem polskim. Zeznanie świadka Przybysławskiego b. starosty złoczowskiego nie przyniosło żadnych nowych szczegółów.

Pamiętajcie o szeklu!

W SALI „COLOSSEUM“ TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna z dniem 17. czerwca 1921 po raz pierwszy we Lwowie swe gościnne występy

zrzeszenie żydowskich artystów dramatycznych m. Wilna. — — — Szczegóły w dalszych anonsach. 6134

Teatr żydowski

dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch najwybitniejszych sił sceny żydowskiej panów:

E. ZELAZO — J. SZNEJUR

W piątek 3/5 — sobota 4/5 i niedziela 5/5 o godz. 7·30 po raz pierwszy Nomberga

„RODZINA“

NADESŁANE.

Na zjazd koleżeński abiturientów gimnazyum VIII.

we Lwowie z r. 1909, który odbędzie się z początkiem lipca b. r. zechcą koledzy podać bezzwłocznie swe adresy na ręce kolegów:

Dr. Tadeusz Prokopowicz, Warszawa, Wspólna 30/III, Dr. Kajetan Stroński, Lwów, Zyblikiewicza 24, wzgl. adwokat Dr. Ignacy Kretz, Akademicka 12. 6577

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY

Z. Weinreba 6325

Lwów, **Kollątaja 8. I. p.** Otwarty od 9—1 i 3—6

Poszukuję syna mego Izaka **Reissberga,** który był z końcem roku 1917 w Stawropolu gubernia Kaukaz Hospital Nr 5. O ileby ktoś o nim wiedział, proszę o łaskawe zawiadomienie 6047

Schaje Reissberga, **Stanisławów.**

Szkoła gospodarstwa domowego (919

wydaje codziennie

Podwieczorki i kolacye.

w oświetlanym ogrodzie przy ulicy ZYGMUNTOWSKIEJ 9. — WILLA

w dnie deszczowe w sal jadalni

Na prowincyę wysyła się najmniej 6 mniejszych lub 3 większe słoiki kremu i tylko za pobraniem należytości.

KREM Prof. Unny

marki »LE HERAX« znakomity, niezawodny i wielokrotnie wypróbowany

Środek przeciw dolegliwościom Skóry, jak: świerzb, świąd, pęcherzyki krosty i t. d.

Hurtowny skład wysyłkowy

„LE HERAX“

Sp. z ogr. por.

Lwów, ul. Hetmańska 8

PIERWSZE PIĘTRO!

Uprasza się zważać na mark. »Le Herax« adres ul. Hetmańska 8 pierwsze piętro. 628

BIELIZNA 5649

dla pań i panów oraz kompletne wyprawy ślubne także z dostarczonego materyału w

Krajowej Fabryce Bielizny Szymona Rada

LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO L. 2.

P. Izydor Karp

Zyblikiewicza 51,

ofiaruje, otrzymane na swoim weselu, 700 Mp. na fundusz kolonii szomrowej. 6647

W drodze ze Lwowa do Skolego zginął mi w pociągu osobowym z kieszeni paszport zagraniczny opiewający na imię Eisig König f. Halpern rodem z Poharu p. Skole. 6648

Uczciwy znalazca raczy paszport złożyć w Admin. za wynagrodzeniem 1000 Mp.

ADWOKAT

Dr. Natan Oberlender

obrońca w sprawach karnych i wojskowych przeniósł kancelaryę

Z JASŁA do KRAKOWA

i prowadzi ją **przy ul. Wolskiej 8.** TEL. 1197

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Czwartek 2. czerwca o godz. 7.30 wiecz. „Tajfun“. Występ Brydzińskiego.

— **Repertuar Teatru Małego.**

Piątek 3 czerwca „Ojciec“ dramat Strindberga. Pożegnalny występ K. Adwentowicza.

Sobota 4 czerwca „Don Juan“ dramat w 3 aktach T. Rittnera, premiera gościnny występ W. Brydzińskiego.

Niedziela 5 czerwca „Don Juan“ występ W. Brydzińskiego.

— **Z teatru.** W piątek dnia 3 czerwca odbędzie się premiera operetki w 3 aktach Swieżyńskiego »Czar munduru« z libr ettem skądinąd nie znanego autora p. Turskiego. Swojska ta operetka spotkała się z sympatycznym uznaniem w Warszawie Krakowie. Reżyseruje Tatrzański. Obsadę stanowią pp. Poleska (dubluje partyę Hanki p. Dora Helen) Brzeska, Kasprowiczowa, oraz p. Folański, Władysławski (dubluje p. Wiśniński), oraz cały zespół operetki. Ewolucye taneczne układu Faliszewskiego, który w II. akcie odtańczy z p. Burkańską obertasa. Na premierę spodziewani są autorzy.

— **Z teatru Małego.** W piątek 2 czerwca pożegna się Karol Adwentowicz z publicznością lwowską w »Ojcu« Strindberga. Wielbiciele talentu znakomitego artysty powinni się spieszyć z nabywaniem biletów.

W sobotę 4 czerwca najbliższą premierą na tej scenie będzie subtelny dramat w 3 aktach T. Rittnera. »Don Juan« z p. Brydzińskim w roli hrabiego. Dalszą obsadę stanowią pp. Michnowska, Dębicka, Rydzewski, Rasiński w roli Krystyny debiutuje p. Romanówna, córka znakomitego artysty sceny lwowskiej, ongiś ulubieńca publiczności śp. Romana.

— **Wystawa Wiosenna »Żyd. Koła Miłośników Sztuki«** otwarta codziennie do 5 czerwca br. od 10—2 popoł. w salach Kasyna Towarzyskość ul. Sykstuska l. 3. 6087

— **Komisya Medyczna Amerykańskiego Joint Distribution Committee** zamierza przystąpić do intenzywnego programu pracy w okręgu wschodnio-galicyjskim. Program pracy zostanie rozstrzygnięty na konferencyi, która ma się odbyć we Lwowie dnia 21-go czerwca. W tej konferencyi wezmą udział delegaci różnych miast Galicyi Wschodniej, wybrani na konferencyach, które odbędą się dnia 15-go czerwca lub ewentualnie przed 15.VI w następujących miastach: Przemyśl, Brody, Tarnopol, Czortków, Stanisławów Kołomyja, Stryj, Drohobycz. Każde miasto wybierze po dwu delegatów na konferencyę główną we Lwowie. P. Schmidt, dyrektor Komisyi Medycznej dla Polski, wyjeżdża wraz z innymi członkami Komisyi Medycznej do Wschodniej Galicyi, aby pomóc w przygotowaniach do powyższej konferencyi. Należy się spodziewać, że Żydzi Wschodniej Galicyi zrozumieją ważność tych konferencyi i wybiorą najlepszych ludzi, celem powzięcia decyzyi odnośnie do tego jaką pracę medyczną i sanitarną należy przedewszystkiem przedsięwziąć w ich gminach.

— **Amerykański bil antyemigracyjny** wchodzi w życie z dniem 3 czerwca.

— **Zmiana wypłaty emerytur i zaopatrzeń pensyjnych wdowich i sierocych Małopolsce z powodu uruchomienia Izb Skarbowych w Lwowie i w Krakowie.** Aż do dalszego zarządzenia należeć będzie do Izby Skarbowej w Lwowie likwidowanie i przekazywanie do wypłaty wszystkich w chwili wejścia w życie powołanego rozporządzenia w Dyrekcyi Skarbu w Lwowie na przypisie pozostających emerytur i zaopatrzeń pensyjnych.

A więc wszystkie te osoby, które otrzymują dotychczas pensye i zaopatrzenia przez Dyrekcyę Skarbu w Lwowie. bez względu na to gdzie mieszkają, oraz wszyscy emeryci i wdowy z mieszkali na terytoryum Województw Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego, którzy otrzymają nowe pensye po 1 czerwca b., będą nadal pensye swe otrzymywali za pośrednictwem Izby Skarbowej w Lwowie i z wszelkiemi prośbami dotyczącemi pensyi mają zwracać się do Izby Skarbowej w Lwowie.

— **Echa mordu pod Dzibnikami.** Przed półtora rokiem zginęło z rąk bandytów pod Dzibnikami siedmiu kupców żydowskich. Jako jednego z sprawców ujęto wówczas b. żołnierza Hycia Szeredkę, którego skazano na karę śmierci. Obecnie sąd najwyższy wyrok ten zatwierdził, wobec czego w dniu wczorajszym zarządzono wykonanie wyroku. Egzekucya odbyła się na dziedzińcu gmachu więziennego w Brygidkach. Dwie salwy karabinowe położyły kres życiu zbrodniarza.

— **Napady bandyckie na kupców żydowskich.** Przed sądem przysięgłych toczy się w dniu wczorajszym rozprawa główna przeciw Hryniowi Kiertuckiemu i Hr. Ilczyszynowi oskarżonym o szereg napadów rabunkowych popełnionych na kupcach żydowskich. Na drodze prowadzącej z Lubienia do Stawczan przez długi czas operowała szajka uzbrojonych bandytów, których ofiarą padło mienie a nieraz i życie kupców żydowskich. Z rąk nieznanych sprawców zginął też kupiec Jakób Hart, ponadto obrabowano innych kupców. O karzeni przyznali się tylko do rabunku na osobie kupców Meiselsa i braci Fraenklów, podczas gdy od innych napadów bandyckich umywają ręce.

W BAGATELI (Rejtana 3) Nowy urozmaicony program

MICHAŁOWSKI-BRONOWSKI-DOMAŃSKI-LATAJNER

Noskowska, Szpineterówna i inni. Nadto farsa w 1 akcie p. t. »HOTEL DE WANZ« K. Toma. 1. czerwca br. wracają z urlopu **H. Ordonówna, Mirski i Helena Rinas**, pieśniarka lud.

Po przeprowadzonej rozprawie na podstawie werdyktu przysięgłych, Trybunał zasądził oskarżonych Kiertuckiego na dwa i pół lat ciężkiego więzienia, zaś towarzysza jego Ilczyszyna na trzy lata ciężkiego więzienia.

—II—

— **Dyrekcya Pomocy kredytowej ogłasza:** Na mocy uchwały Rady Nadzorczej udzielać będzie Dyrekcya dalszych pożyczek tylko w wypadkach wyjątkowo na uwzględnienie zasługujących a to z powodu braku odpowiednich funduszów. Zwraca się przeto wszystkim interesowanym uwagę, ażeby odtąd osobiście nie starali się o pożyczkę lecz załatwiali to pocztą.

Wszystkich reaktywowanych funkcyonaryuszów wzywa się poraz ostatni do zwrotu zaciągniętych pożyczek, w przeciwnym bowiem razie pretensye zostaną zaskarżone.

W szczególności mają także i ci u nas uiścić długi, którzy zaciągnęli je u „Wzajemnej Pomocy" w Stanisławowie, ponieważ ich weksle i skrypty dłużne zalegają u nas.

We Lwowie, dnia 25. maja 1921.

Za Dyrekcyę »Pomocy kredytowej«
D. Schorr mp. Dr. M. Bienenstock p.
6866

—0000—

— **Komitet wykonawczy Bratniej pomocy** żyd. słuch. szkół wyższych we Lwowie wzywa wszystkich kolegów zdemobilizowanych do bezzwłocznego zgłoszenia się (najdalej do 5 bm.) w Sekretaryacie Tow. Rygorozantów (Ż. D. A.) św. Teresy 26 a. pokój 17., codziennie od 1—3 popoł. celem podania następujących dat: 1) Imię i nazwisko. 2) Adres — we Lwowie i na prowincyi. — 3) Oddział w którym służył. 4) Data urlopowania. 5) O jaką pomoc się ubiega (żywność, pieniądze, odzież i t. p.) 6) Dlaczego dotychczas nie korzystał z pomocy — czy ubiegał się? 7) Czy był ranny. 8) Osoby mogące udzielić referencyi. 9) Podpis. 1) Uwagi.

Daty te są potrzebne dla uzyskania części funduszów państwowych przeznaczonych dla akademików. Koledzy z prowincyi zechcą nadesłać powyższe daty na dalej do 5. czerwca b. 6688

Wiadomości handlowe.

Lwów, 1. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya niezmieniona.

Płacono za Cmielów 3300, za Chodorów 1900, za Pezet 950, za Polską Naftę III em. 1350, za P. T. H. IV em. 775, za Bank przemysłowy w efektywnych akcyach 500, w nieefektywnych 470.

Przekaz na Wiedeń płacono 184, na Pragę 1560.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya zwyżkowa.

Płacono za dolary amerykańskie 1025 kanadyjskie 880—890, marki niemieckie 1720—1730, leje rumuńskie 1735.

—0000—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 1. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	490·—	510 —
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1875·—	1925 —
Tow. akc. Karpalit 140—21	2000·—	— —
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3200·—	3400·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	35000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2200·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	6500·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3250·—	—·—
Warszawska Ska akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1800·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	925 —	975 —
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1300·—	— —
Polska Nafta I. i II 500—75	1500·—	—·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1300·—	1400·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140·21	800 —	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140·21	750·—	800 —
Tow. Rakszawa 140—28	4800·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	1550·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5600·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	6300·—	— —
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	400 —	450 —
» » po 500 rb.	220·—	260 —
» » drobne	150 —	200 —
Ruble dumskie (po 1000)	60·—	80·—
» » (po 250)	50·—	70 —
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	9·—
1 frank franc.	82·—	86 —
1 Frank szwajc.	165·—	185 —
1 Ł Sterling	3800 —	4 00 —
1 Dollar amerykański	985·—	1025. —
1 Dollar kanadyjski	830·—	900·—
Marki niem. (po 1000)	1550·—	1650 —
» » po 100)	1450·—	1550·—
» » drobne	1350·—	145 ·—
Lei rumuńskie (500)	1700·—	1800·—
Lei rumuńskie drobne	1650 —	1750·—
Liry włoskie	46 —	54 —

Czeskie korony (5000—1000)	1 00·—	1575 —
» » drobne	1400·—	1475·—
Korony austr. niem. stemplowane	150·—	170·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	3950 —	4150 —
» na Paryż	84 —	88 —
» na Zurych	170 —	190·00
» na Pragę	15 10	16 10
» na Wiedeń	178 00	188 00
» na Berlin	16 25	17·25
» na Nowy Jork	980 —	1030 —
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	17·00	18·00
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 1. czerwca.

Zieleniewski 6100—6325, Polski Glob III em. 1400, Trzebinia żel. 2425, Siersza górnicza 5050, Siersza elektr. 1850—1875, P. T. H. I—III em. 830—835 IV. em. 780 785, Polska Nafta I. i II. em. 1625—1630 III. em. 1450. Przekaz na Wiedeń 179—180, na Pragę 1550, na Berlin 1685.

Dolary amer.	975—1020	975—1 20
Franki franc.	83·00—86·—	85·00—90·00
Franki szwajc.	170·00—190·00	
Marki niem.	16·00—17·00	16·25—17·25
Korony czechosł.	1450—1550	1480—1580
» austr.	170·00—180·00	175·00—185·00
Lei rum.	1650—1750	1700—1800
Liry włoskie	50·00—54·00	52·00—56·00
Funty szterl.	3800—4000	

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 1. czerwca 1921

Polska Nafta 1625—1610.

Dolary amerykańskie 1027—1021—1025, Ruble (100) 422·50—430. Przekaz na Berlin transak. 1662·50—1667·50, na Berlin kup. 1667·50—1620, na Gdańsk 1666, na Londyn 4085—4100, na Nowy Jork 1030—1024, na Paryż 87·25—85·00, na Wiedeń 179—177·75.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. Sylwy Grünberg z p. I. Karminem życzą dużo szczęścia Herman Schweller. 6691

Z okazyi zaręczyn p. Salci Godmanówny z p. Hermanem Bergnerem serdecznie gratulują Halbersteinowie. 6655

Regina Korman Herman Bardach
zaręczeni 6662
Lwów w maju 1921.

Z okazyi zaręczyn naszego spólnika Hermana Bardacha z panną Reginą Kormanówną zasyłamy serdeczne gratulacye
Baruchowie Schallowie
Jakób Ratz z narzeczoną
6663 Emil Winnitz.

Warszawskie TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ

Rok założenia 1870. SPÓŁKA AKCYJNA Rok założenia 1870.

Kapitały gwaranc. i rezerw. Towarz. ubezpieczone są również w walucie zagranicznej i wynoszą w dolarach: 1,664.980, w funtach szterlingów 177.916, frankach francuskich 282.375 i t. p.

Jeneralna Reprezentacya we Lwowie, ul. Zyblikiewicza l. 15.

przyjmuje ubezpieczenia od ognia, kradzieży i transportów.

Łącznie z Warszawskiem Towarzystwem Ubezpieczeń pracują:
Polskie Tow. Asekuracyjne i Reasekuracyjne **„PATRIA" S. A.** które przyjmuje

UBEZPIECZENIA: od wypadków, od odpowiedzialności cywilnej, oraz od skutków przerwy ruchu przedsiębiorstw z powodu ognia (Chomage)

6692

i Towarz. Ubezpieczeń na Życie **„VARSOVIA"**, Spka Akcyjna

Ubezpieczenia: na Życie, Posagi i Renty w rozmaitych korzystnych kombinacyach.

„Marysieńka“ i „Kopernik“ wyświetlają obecnie współczesny, na tle stosunków arystokratycznych osnuty

Ramat wytw. w 4. w olkich częściach p.t. **Miłość, która przetrwała wieki**

Zakulisowe życie wielkich artystek, zaciszne buduary itp. — **Ostatni seans rozpoczyna się o godzinie 9-tej wieczór.**

Z okazyi zaręczyn kochanego kuzyna I. Blecha z Kałusza z p. E. Kleinfeldówną gratulują serdecznie
6660 Beno Buchwalter z narzeczoną.

Janina Baumwald Leon Klahr
zaręczeni
Lwów 4 maj 1921. 6664

Henryk Rapaport Roza Dreimann
Józefów Żółkiew
zaręczeni w maju 1921. 6657

Lusia Blumówna Samuel Suchestów
zaręczeni
w Samborze w maju 1921. 6659

Z okazyi zaręczyn p. Klary Müllerówny z p. M. Libessem serdecznie gratuluje Bronia Frischówna. 6676

Do zaręczyn p. S. Goldmanówny z p. Hermanem Bergnerem gratulują serdecznie Max Fränkel z narzeczoną. 6672

Z okazyi zaręczyn naszej ukochanej siostry Sch. Wassermann z Skały z p. M. Sternbergiem z Jezierzan, zasyłamy serdeczne gratulacye
6681 Wilhelmowie Wassermanowie.

Z okazyi zaręczyn p. Artura Haka z p. Różą Bleiówną gratulują serdecznie
6673 N. Wollochowie.

Z okazyi zaręczyn kochanej siostry Rózi Bratównej z panem M. Millingerem gratulują serdeczne Adolf Bratt z narzeczoną
6665

Z okazyi zaślubin p. Dr. Emila Schmoraka z p. Zofią Witzówną życzą wiele szczęścia i jasnej przyszłości
6683 Altstädterowie

Z okazyi zaręczyn p. Leona Schapiry z p. Rózią Loss zasyła serdeczny mazel tow
6642 Feiwel Lempert.

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego przyjaciela p. H. Schindlera z Boryni z p. Pillingerówną życzymy najserdeczniejszy »Mazel Tow«
6644 Naftalowie Krausowie.

Z okazyi zaręczyn p. Jenci Holzmanównej z p. Mannhartem zasyłają najserdeczniejszy »Masel-Tow«
6643 Naftalowie Krausowie

Nowozeńcom P. Zygmuntowi Wittelsowi i P. Róży Stark gratulują najserdecznie Dorfmanowie z Brzeżan. 6628

DROBNE OGŁOSZENIA

POSAD POSZUKUJĄ.

Zdemobilizowany przed tygodniem sierżant, Żyd, obznajomiony z leśnictwem, oraz wypraktykowany w branży drzewnej poszukuje odpowiedniej posady. Adres: Filip Neubauer, Kopyczyńce. 6558

Monter-mechanik z referencyami, specyalnie do maszyn parowych, pomp i motorów naftowych poszukuje zajęcia. Zgłoszenia Gródecka 5, mieszkania 7 Berg. 6671

Panna z praktyką biurową, pisząca biegle na maszynie, z umiejętnością języka polskiego, francuskiego i niemieckiego poszukuje odpowiedniej posady, Zgłoszenia pod M. G. do Adm. »Chwili«. 6679

Panna pisząca na Underwoodzie poszukuje posady. Zgłoszenie do Administracyi pod »L. S«. 6689

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika, fachowca z działu galanteryjnego, papierowego lub innej branży z kapitałem. Ewentualnie sprzedam sklep spożywczy i trafike. Wiadomość w Adm. 6685

POMOC LEKARSKA.

WSZECH NAUK LEKARSKICH
Dr. TEOFIL BARDACH
osiadł na stałe we Lwowie — ordynuje od 3—5
ul. RUTOWSKIEGO 7, I p. 6514

KOMUNIKATY.

Sprzedaż płatków ziemniaczanych. Miejski Zakład aprowizacyjny ptzy ul. Bema l. 21 sprzedaje od czwartku do soboty każdego tygodnia na karmę dla bydła w dowolnej ilości płatki ziemniaczane i grys. Miejski Zakład aprowizacyjny. 6677

WOLNE POSADY

Subjekta z działu obuwia, poszukuje Krach i Zimmermann, Krakowska 26. 6620

FABRYKA mebli i wyrobów stolarskich we Lwowie poszukuje kierownika technicznego z kilkuletnią praktyką w tym zzwodzie. Warunki wedle umowy. Posada do objęcia 1. lipca. — Zgłoszenia w biurze ogłoszeń S. Sokołowski i Ska, Lwów, Jagiellońska 7 »Kierownik«. 6473

Panienek lub chłopców do wyrobu woreczków i pudełek poszukuje fabryka I. Spiegelberg, Pańska 12. 6683

Koncypienta rutynowanego umiejącego po rusku ewentualnie z prawem substytucyi przyjmie, adwokat Dr. Henryk Mester w Przemyślu. 6686

Zdolny(a) praktykant(ka) o ładnem piśmie zostanie natychmiast przyjęty(a) do Administr. »Chwili«. Zgłoszenia osobiste tamże między 12—1 w poł.

Adwokat Dr. Pohl w Janowie obok Lwowa poszukuje koncypienta. Zgłoszenia pisemne. 6673

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Motor na gaz ssany, 50 HP okazyjnie do nabycia: Zakłady techniczne Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6635

Maszyny stolarskie: Piła taśmowa, frezerka, cyrkularka, heblarka, wiertarka i maszyna do gięcia obręczy ze składu dostarczą Zakłady techniczne: Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6634

Gater 650 m/m kompletny obecnie w ruchu, dostarczą natychmiast Zakłady techniczne: Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6633

3 Motory benzynowe 20/25 HP. 16/18 HP. i 12 HP. pierwszorzędnej proweniencyi, wolnobieżące, leżącej budowy ze składu we Lwowie tanio do nabycia. Zakłady Techniczne: Inżynierowie Mund i Horniker, Lwów, Łyczakowska 40. 6632

Wózek dla chorego na resorach, lustro mahoniowe, garnitur salonowy używany, kasa wertheimowska, lodownia okazyjnie do sprzedania od 3—7 codziennie gmach Hr. Skarbka brama 5 w podwórzu. 6454

Sypialnia, jadalnia, biurka amerykańskie, klubowy garnitur i wielki zapas giętych krzeseł okazyjnie do sprzedania od 3—7 codzien. Gmach Hr. Skarbka. Brama 5 w podwórzu I. p. 6453

Żelazo stare, maszyny, wszelkie metale kupuje płacąc najwyższe ceny Żółkiewska 123 podwórze. 6654

CZYTAJCIE! Geschichte der Juden Grätza 3 tomy oprawne, Rath Samouczek Hebrajsko polski sprzedają najtaniej Marek Hölzel i Syn. Lwów, Skarbkowska 5. 6660

Z powodu wyjazdu do kąpieli,. sprzedam sklep spożywczy w śródmieściu. Wiadomość u Habera ul. Krakowska 12. 6645

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramfe Androlego, Rynek 20. — Damska Fryzyerka! 6646

Cymbały węgierskie we formie fortepianu tanio do sprzedania Teichman, Sykstuska 14 6632

Kamienica II. p. nowa, brama wjazdowa, wolne pomieszkanie za okazyjną cenę do sprzedania. Wiadomość z grzeczności, Skład obuwia Ruska 3. 6641

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Przy wsiadaniu do tramwaju K. D. zgubiłem portfel, zawierający świadectwo zaślubin wydane w Ohlenburgu i Mielnicy i inne bardzo ważne dokumenta Łaskawy znalazca raczy zwrócić tylko dokumenta za wynagrodzoniem na adres Schapira, pl. Teodora 1. 6674

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Poszukuję do wynajęcia mieszkanie: cztery pokoje, kuchnia, komfort. Zgłoszenia: Dobrowolska, Zyblikiew cza 52, pensyonat. 649

Młody kawaler poszukuje 1 pokoju umeblowanego przy inteligentnej rodzinie. Zgłoszenia do Administracyi pod »pokój«. 6680

Studentka poszukuje pokoju przy rodzinie, również i za prowianty. Zgłoszenia w Administracyi pod »Studentka«. 6668

NAUKA i WYCHOWANIE.

Student uniwersytetu b. **nauczyciel 8 kl. gimnazyum warszaw.** ma wolne godziny. Udziela również nauki **języka hebrajskiego.** Uczy **dorosłych specyalną skróconą metodą.** Oferty sub **»Rutynowany pedagog«** do Administracyi Chwili. 6540

Poszukuje lekcyi hebrajskiego. Zgłosz. pod »Metoda« do Administracyi. 6650

Kurs buchalteryi, stenografii, pisania na maszynie rozpoczyna się 15. czerwca także przygotowanie do egzaminu. Rutkowski, Zyblikiewicza 41. 6678

W połowie czerwca rozpocznie się kurs kroju krawiectwa damskiego. Bliższych informacyi udziela i zgłoszenia przyjmuje Instytut technologiczny Bourlarda 5, II. p, 6691

RÓŻNE.

Kapelusze najnowszych form wyrabia, jakoteż przyjmuje do zupełnego przerabiania, przesycia i farbowania. I. Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Balonowa 3. — Zlecenia hurtownie i detajlicznie załatwia się bezzwłocznie. 5472

Tegorocznym żydowskim abiturjentom i abiturjentkom gimnazyalnym miasta Kołomyji życzą dużo szczęścia koledzy z Pragi Herrman, Sender, Schatzberg. 6658

Ogłoszenia.

Kierownik tartaku
obznajomiony z wszelką manipulacyą zawodu drzewnego, pierwszorzędna siła poszukuje posady. Warunki i referencye na żądanie pod »40 lat« do Adm. „Chwili“. 6605

Kosmetyczne
artykuły jak: perfumy, kremy, wody kolońskie, pudry, mydła itd. itd. poleca po cenach okazyjnie hurtownych 6656
GALANTERYA i PERFUMERYA
J. Rosenstock i R. Lachs
Lwów, Sykstuska 31.

Wytwórnia artykułów kosmetycznych
LUSIA
Lwów, Legionów 37
poleca 6682
hurtowna sprzedaż artykułów wchodzących w zakres kosmetyki.

LOKALU

poszukuję w śródmieściu od 2-ch do 5-ciu pokoi
Łaskawe oferty zgłosić do administr. »Chwili« sub. »Lokal«. 6675

Kto chce swemu obuwiu nadać trwały połysk i skórę należycie konserwować używa pasty terpentynowej 6661

„JUTRZENKA"

Rury czarne

pocynkowane i ołowiane, łączniki czarne i pocynkowane, armatury do gazu, wodociągów i centralnego ogrzewania, jakoteż wszelkie artykuły techniczne i żelazne poleca ze składu firma 6537

Bernard Apfelbaum
Lwów, ul. Kołłątaja l. 6.

BACZNOŚĆ CYKLIŚCI!

Rowery nowe od Mp. 17.0 0'— na składzie oryg. »Pucha«, »Premiera«, »Waffenrad«, »Kosmos«, także używane w dobrym stanie. Płaszcze od Mp. 1400'—, węże od Mp. 60'—. Wielki zapas płaszczów i wężów z gumy czerwonej. Guma do wózków dziecinnych, wszystko w wielkim wyborze **po cenach konkurencyjnych**. poleca tylko

Jakób Rossenmann, Lwów.
ul. Akademicka 26.

Kupuje **stare** i połamane płyty **gramofonowe**, płaci po Mk. 40'—.
Własny warsztat reparacyjny. 6500

Wyborowa cykorya!

fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

POCENIE NÓG

rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6334

Rowery „Puchy" „Helikale"
i innej marki nowe i używane od 6.000 Mk. Płaszcze, węże oraz części składowe do rowerów poleca Zakład mechaniczny
B. CHUWEN i N. ARNOLD
Lwów, Fredry 2 (róg Batorego),
Warsztaty reparacyjne dla naprawy motocykli, rowerów, gramofonów i t. d. 6617

S. SANDWIK
RYTOWNIK
Lwów, Pasaż Mikolascha 5.
Wyrób stempli kauczuk. i tablic metal.
Wszelkie grawery
6616

SKŁAD FABRYCZNY 5 39 POŃCZOCH
POŃCZOCHY
w wielkim wyborze, prawdziwe niciane damskie po 100 Mk., męskie skarpetki po 55 Mk., skarpetki dziecinne, reformy damskie i letnie ubranka dziec.
M. MORDKOWICZ, LWÓW, Słoneczna 9.

Do Stanisławowa i Kołomyi

3 razy tygodniowo wozy zbiorowe wysyła
Biuro spedycyjne
Kornreich i Schön
pl. Gołuchowskich 9. 6199

Torebki damskie, Portfele

Wyrobu fabryki 6654
M. Paskalskiego w Warszawie.
Skład główny na całą Mał polskę:
A. Lindenbaum
Kraków, Dietlowska 47.
- Sprzedaż wyłącznie hurtowna -

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY

kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej. Proszę się przekonać

Czekolada Ważne dla hurtowników. **„Cairo"**
Zastępca na Małopolskę warsz. fabryki czek.
T. GRAVÉ WARSZAWA, Elektoralna Nr. 14
poleca wielki wybór czekolady. Warunki najdogodniejsze — Ekspedycya punktualna. — Łaskawe zlecenia piśmiennie. 6579

Ważne dla przemysłu młyńskiego!

IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058
Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.
„IHIG" Lwów, Podlewskiego 8|II

Światowej sławy
mydło „Speick" przewyższające swą jakością wszelkie inne konkurencyjne mydła toaletowe, oraz „liliowo-mleczne", „kwiatowe", „Glicerynowe", kule różnej wielkości (mydła kąpielowe), proszki i mydła do golenia, brylantynę, wodę kolońską, pudry i t. p. Wyroby powyższe uznane za najlepsze, rozpowszechnione są nietylko w kraju ale i zagranicą i nabyć je można w każdym lepszym handlu.
Reprezentacya i główny skład:
A. J. Lewiński, Kraków
Starowiślna 35.

Dachówki

asbestowo-cementowej, papy, gontów, wapna, gipsu i innych materyałów budowlanych dostarczają natychmiast:
Horszowski i Ska, Lwów,
Bourlarda l. 3 (boczna Batorego).

Białe obuwie!

czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn **„BIAŁOBŁYSK"**
Główny skład **dom handlowy** 6476
S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.
— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne.—

ROWERY

»Helical Premier«, »Waffenrad« i inne nowe i używane. Płaszcze górskie, włoskie »Pirelly« szlauchy czerwone, pompy, latarki, oraz wszelkie przybory do tychże. Gumy do wózków dziecinnych
»« poleca »«
Malwina Immerglück. Jagiellońska 17.
Kupuje i zamienia stare i połamane płyty gramofonowe. 6499

WAŻNE dla KUPCÓW Z ROSYI!

Pierwszorzędne źródło zakupu, pod gwarancyą naturalnych win beczkowych i flaszkowych w gatunkach **sławnych** ze swej dobroci:

WINA WĘGIERSKIE, TOKAJSKIE, POŁUDNIOWE

Sprzedaż win szampańskich: Grand vin Mousseux — — Gout americain i Demi sec 6715
wyrabianych na sposób francuski, w nieprześcignionych gatunkach
i nadzwyczajnego »COGNAC MEDICINALE«
firmy „CARNIER et CIE"

EMANUEL POLLAK i Syn

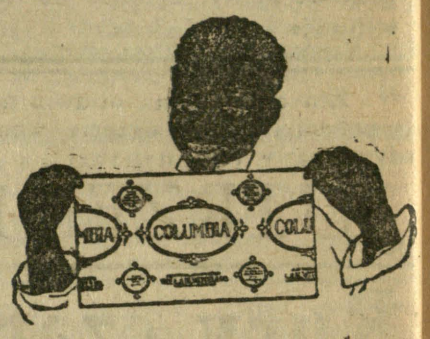
właściciele winnic i hurtowni win
Wiedeń — Budapeszt — Berno,
LWÓW — ZNIESIENIE
Rok założenia 1793.

Artykuły dentystyczne w wielkim wyborze poleca JÓZEF LEIBLOWICZ Lwów, ul. KUBALI 3, (boczna ul. Batorego). Ceny zniżone! NOWY CENNIK wysyła się na żądanie bezpłatnie i opłatnie

FABRYKA SZPAGATU
BRACI DEUTSCH
poleca swoje bogato zaopatrzone składy szpagatów i rebsznurów konopnych i papierowych po cenach ściśle fabrycznych u wyłącznego reprezentanta 6141
NATANA WEINREBA
Dom powroźniczy i fabryczny skład artykułów technicznych.
LWÓW, KAŹMIERZOWSKA L. 26.

KLISZARNIA
ZAKŁADY GRAFICZNE
„ARS“
Lwów, Sykstuska 32 (obok poczty głównej)
wykonują wszelkiego rodzaju klisze cynkowe dla ilustracyi, dzieł artystycznych, dzienników, czasopism, cenników, anonsów oraz dla wszelkiej reklamy przemysłowo handlowej. 6278

Lep na muchy w podwójnych arkuszach

„COLUMBIA“
Łapki salonowe na muchy **TIP.=TOP** jakości przedwojennej gwarancya na dwa sezony 5874
poleca Fabryka chem. techn. wyrobów
„COLUMBIA“
L. WITTELS
LWÓW. PANIEŃSKA 9.

DOM
spedycyjno=komisowy
FELDMAN - DANZIGER i S-ka
Ska z ogr. odpow.
Kraków, Krakowska 6. Lwów, Szpitalna 10.
otwiera z dniem dzisiejszym obok działu spedycyjnego przesyłek zbiorowych i bagażowych także specyalny
Oddział przesyłek pocztowych w całym kraju.
Przyjmuje wszelkie towary do pakowania, ubezpiecza je na dowolne nieograniczone kwoty.
Dział komisowy stawia do dyspozycyi swe nowo urządzone składy, przyjmuje towary w komis oraz przyjmuje zastępstwa większych firm. 5614

NADESZŁY:
1) Rzemyki do szycia pasów od Mk. 53·— za 1 kg. Toczki szm. oryg. „Tyrolit“ wełna do czyszczenia maszyn bez dom, papieru (od Mk. 29·— za 1 kg.) 6653
Pasy skórzane, wied. Ia. (od Mk. 122·— za 1 kg.), pakunki, gumy, azbest. papier szmirgl. zagr, etc.
:: Sprzedaż hurtowna ::
Biuro techn. i elek. „Zenit“
Sp. z o. o.
Kraków, Stradom 7.
Tel. 2462. Adr. telegr. Zenit Kraków.

Droguerya, Perfumerya i skład materyałów aptecznych ul, KAŹMIERZOWSKA 19 (róg Rzeźnickiej) poleca artykuły gumowe najlepszej jakości. Pudry toaletowe i dla dzieci. Perfumy. Wody kolońskie, mydła i kremy po cenach przystępnych. JÓZEF BRASELITEN, dzierżawca. 5395

SZKŁO TAFLOWE (szyby do okien) pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca
J. D. UNGER fabryczny skład szkła taflowego »«
Tarnów, Krakowska 2. 6695
Tel. 43. adr. n. teleg. Unger, Tarnów Krakowska.

Ważne dla wyjeżdżających na letnisko
Wypożyczalnia książek »Vita« Lwów, Pasaż Hausmana 8. wypożycza jednorazowo kilka tomów na znacznie zniżonych warunkach. 6619
Kupujemy książki każdej treści oraz całe księgozbiory.

Ceraty na stoły, Chodniki, materace, meble tapicerowane, materye na meble, sienniki, ceraty gumowe poleca
Magazyn Tapet
Kiczales 6078
i Margulies
Lwów, Sykstuska 18.

Gumy do rowerów marki francus. Płaszcze 1.800 Mk. Węże 650 Mk. Rowery nowe »Pucha« i innej marki 18.000 Mk. Rowery używane od 5.500 Mk. oraz wielki wybór płyt gramofon. marki »aniołkowej«. Przyjmuje rowery i gramofony do naprawy. Za stare, połamane płyty płaci 35 Mk. **Józef Katz** LWÓW, 6323 ul. Pańska l. 8.

E=U=R=E=K=A
NAJLEPSZA NAJTAŃSZA PASTA DO OBUWIA
!
Wytwórnia chemiczna
Dr. KOLNIK i S-ka
Spółka z ogr. odp.
Lwów, ul. Słoneczna l. 2.
6293

KTO zamierza: Przystąpić do spółki lub przyjąć spólnika
» wziąć udział w jakiemkolwiek przedsiębiorstwie
» przeprowadzić jakiekolwiek transakcye handlowe
» oddać lub przyjąć zastępstwa
» przyjąć personal
« udzielić kredytu
i wogóle wejść w jakikolwiek stosunek z osobami lub przedsiębiorstwami,
niechaj nie omieszka zasięgnąć informacyi u firmy
»WYWIAD«
Biuro informacyjno=wydawnicze, założone przez Małopolskie instytucje finansowe, Ska z ogr. odp. we Lwowie, ulica Hetmanska 8, Telefon Nr. 22.
a uchroni się przed stratami meteryalnemi « i zaoszczędzi sobie wiele zawodów. »
Dział wydawniczy: wydaje »Gazetę Bankową« jedyny w Polsce dwutygodnik, poświęcony wyłącznie sprawom finansowym i bankowym. Pierwszorzędny organ inseratowy.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« spółki z ogr. odpow.
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11.

Cena numeru 8 marek.

Nr. 853 Lwów, sobota 4. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 8 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30. komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno-sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Plony nienawiści.

(w) W auli uniwersytetu jagiellońskiego w czasie sporu, wybuchłego między dwoma odłamami młodzieży o to, czy ma lub nie ma odbyć się odczyt posła ks. Lutosławskiego padł strzał, wymierzony w pierś ludzką.

Tak wygląda nagi fakt, pozbawiony politycznych łachmanów, mających wstydliwie zakryć jego brutalność, umieszczony w jasnem świetle słońca pod kopułą nieba, a nie w cieniu, na tle kulis pstrokatego idealizmu, uniemożliwiających odróżnienie twarzy, żądzą krwi wykrzywionych od oblicza bladego z rozpaczy.

Czy potrzeba słów, aby opisać znaczenie tego faktu? Młodzież, ta duma narodu, jego nadzieja, jego przyszłość, młodzież, czerpiąca swój pokarm duchowy z piersi wspólnej matki, załatwia swe spory ideowe w sposób, stwarzający atmosferę, w której zrodzić się mógł argument krwi i mordu.

Czy nie są zbrodniarzami ci, którzy w młodzieży takie nastroje wywołują? Czy nie są wrogami swego narodu i wrogami całej ludzkości ci, którzy zamiast na ten widok wznieść okrzyk zgrozy i nawoływać do odwrotu, usiłują togą swoich „ideałów" okryć dyskretnie czyn i jego sprawcę, i gromkiem „huzia!" odwrócić uwagę społeczeństwa od hańby swego działania?!

„Przypadek" zrządził, że kula przebiła pierś żydowską. „Ślepy" los, a jednak łaskawy! Gdyby bowiem tak naodwrót się stało!... Zgroza przejmuje na myśl, coby to nastąpić mogło! Czy starczyłoby krwi żydowskiej do zmazania plamy takiej zbrodni z czoła całego narodu żydowskiego?!

Tak zaś mniejsza tylko, zdaniem endeków, zbrodnia obciąża szalę win żydowskich. Krwi Żydzi nie przelali, winni są tylko prowokacyi, iż postępowaniem swojem taki obrót rzeczy spowodowali. Ks. Lutosławski bystrem okiem dostrzegł i ku wiecznej pamięci stwierdził w swoim liście otwartym do prorektora ks. Sieniatyckiego, że to przeważnie tłuszcza żydowska sprzeciwiała się wygłoszeniu przezeń odczytu w murach uniwersytetu. A gazety endeckie i im pokrewne a la „Głos narodu" ociekają już świętem oburzeniem na spisek żydowsko-komunistyczny przeciw wolności polskiego słowa na polskiej wszechnicy i w żarze swego gniewu kują już nowy dar, którym wzbogacić pragną kulturę polską: numerus clausus z wykluczeniem Żydów.

Nie narzucamy się społeczeństwu polskiemu z nieproszoną obroną jego wartości kulturalnych i cywilizacyjnych. Społeczeństwo polskie samo uporać się musi z swym wewnętrznym wrogiem, usiłującym dla zdobycia władzy i wpływów, cofnąć o całe wieki jego rozwój a tem niebezpieczniejszym że maskuje się frazesami o miłości ojczyzny. Pragniemy tylko fakta umieścić w należytem oświetleniu. Niechaj one same mówią.

Ow bohater endecki, który działał, zdaniem rdzennie aryjskiego „Głosu narodu", w obronie własnej przed napaścią żydowską, na razie jeszcze do swego czynu się nie przyznał. Uśmiał znienacka, z zasadzki niemal strzelić w pierś spokojnie stojącego człowieka, ale stchórzył, haniebnie stchórzył, gdy trzeba było po męsku przyjąć odpowiedzialność za swój czyn. On nic nie twierdzi, iż bronić się musiał. On się tylko wypiera. A gdyby, co także wykluczonem nie jest, ów Michał Howorko był niewinnym, tedy właściwy sprawca uciekł i ukrywa się sromotnie mimo, iż na kogoś innego przez to padło podejrzenie. A endecya i jej prasa broni i bronić będzie i tego wypierającego się, i tego niewiadomego sprawcy, bo nie o czyn, o etykę, o sprawiedliwość, o ochronę życia ludzkiego jej chodzi, ale o wpływ i władzę. Jedna zaś tylko droga prowadzi dla endecyi ku wpływom i władzy: szczucie i ujadanie na Żydów.

Michał Howorko — czy też jak tam inaczej się zwie bohater afery krakowskiej, to postać Żydom nie od dzisiaj znana. To tylko jeden z wielu w długim, niestety, szeregu bohaterów, ucinających brody żydowskie, znęcających się nad Żydami w pociągach, maltretujących Żydów w obozach dla internowanych lub wymierzających sobie na Żydach doraźną sprawiedliwość bez sądu. To znany owoc endeckiego chowu, przeszczepiony na grunt uniwersytecki. A metoda jego działania też znana. Nie ma go, gdy chodzi o ponoszenie odpowiedzialności za czyn. Popełnił go „nieznany sprawca" którego pamięć, otacza aureola łagodzących okoliczności i patryotycznych motywów, uwita przez endecką prasę.

Kanclerz niemiecki o G. Śląsku.

Berlin. (Pat.) Wczoraj w parlamencie niemieckim kanclerz Wirth wygłosił mowę, w której po omówieniu sytuacyi gospodarczej poruszył sprawę G. Śląska. Zapewniał on, że nawet przyjaciele Polaków stwierdzili, że Polska nie jest zdolną do administrowania Górnym Śląskiem, wysoko rozwiniętym pod względem przemysłowym. Pozatem Polska sama jest w posiadaniu bogatych pokładów rudy żelaznej i węgla, które może doskonale wydobywać, zamiast wyciągać ręce po cudze dobro.

Briand mówi stale o duchowym demokratyźmie, ale nieustannie grozi się nam przytem okupacyą nowych terenów i nowemi sankcyami, a na Górnym Śląsku wojska francuskie bratają się z powstańcami. Górny Śląsk będzie egzaminem, czy zwycięzcą zostanie myśl o urzeczywistnieniu demokracyi niemieckiej. Zwycięstwo dyktatury, upostaciowane w osobie pana Korfantego na G. Śląsku będzie ciosem śmiertelnym dla demokratycznego rozwoju Niemiec.

Wymiana poglądów między aliantami w sprawie G. Śląska.

Paryż. (aPt.) Havas. Wymiana poglądów między sprzymierzeńcami w sprawie G. Śląska odbywa się nadal w bardzo ożywionym tempie. „Journal" dowiaduje się, że w odpowiedzi rządu angielskiego na ostatnią notę Brianda, domagającą się wspólnej demarche u rządu berlińskiego, Curzon będzie usiłował przedstawić wielkie ulgi oddane sprawie I tezie francuskiej przez ambasadora angielskiego w Berlinie lorda D'Abernona.

Rokowania francusko-włoskie w sprawie projektu Sforzy.

Paryż. (Pat.) Havas. „Petit Journal" zwraca uwagę na ożywienie rokowań francusko-włoskich w sprawie pojednawczego projektu Sforzy. Briand konferował wczoraj w tej sprawie po dwakroć z ambasadorem włoskim w Paryżu Boninen Longarem.

—▯▯—

Sytuacya na G. Śląsku.

Bytom. (E. E.) Radio. Komunikat powstańczy z d. 1. VI. Na prawem skrzydle odcinka północnego wszystkie ataki nieprzyjaciela odparto, z wielkiemi dla niego stratami. W czasie wczorajszych ataków Niemcy zniszczyli w tym rejonie 3 mosty kolejowe, oraz szereg zabudowań dworskich. Na odcinkach środkowym i południowym nieprzyjaciel ostrzeliwał nasze patrole. Pozatem sytuacya bez zmiany.

Bytom. (E. E.) Radio. Sprawa rozejmu zaczyna powoli przybierać kształty realne. W ciągu dzisiejszej nocy i wczoraj przedpołudniem Francuzi obsadzili odcinek od G. Anny ku północy, na przestrzeni 15 km. Dziś popołudniu, oraz w nocy wojska koalicyjne obsadzą resztę. W Opolu Niemcy w dalszym ciągu terroryzują Polaków. Miasto przepełnione ochotnikami niemieckimi, których wielu nosi jawnie odznaki Orgeschu. W powiecie opolskim zanotowano dotychczas 250 wypadków rabunku dokonanego na ludności polskiej przez bandy niemieckie. Straty wynoszą 20 milionów marek niemieckich.

O udział kupiectwa w pracach komisyi rozrachunkowej z Rosyą

Warszawa. (Pat.) Przedstawiciele kupiectwa tutejszego zwrócili się do władz z memoryałem o dopuszczenie ich do udziału w pracach komisyi rozrachunkowej Rosyą sowiecką, która to komisya powołana została na podstawie traktatu ryskiego. Prośbę swoją kupcy motywują tą okolicznością, że przemysł i handel polski posiada w Rosyi olbrzymie aktywa, które należy rewindykować.

W sprawie wstrzymania imigracyi do Palestyny.

Interpelacya w angielskiej Izbie gmin.

Londyn. (Z. B. K.). Poseł Henderson, przewódca „Labour Party" wniósł w parlamencie angielskim interpelacyę żądającą od rządu wyjaśnienia przyczyn, które skłoniły rząda ngielski do wydania zarządzenia odnośnie do chwilowego wstrzymania imigracyi do Palestyny.

—oo—

Kontrybucye na wsie arabskie.

Jerozolima. (Z. B. K.). Rząd palestyński nałożył na wsie arabskie położone w okolicy żydowskiej kolonii Chederah kontrybucyę w kwocie 30.000 funtów szterlingów jako karę za udział mieszkańców tych wsi w napadach na kolonie żydowskie.

—x—

Ustąpienie Colonela Margolina.

Jerozolima. (Z. B. K.). Wedle wiadomości z autentycznego źródła złożył swój urząd pułkownik Colonel Margolin. Margolin, jeden z oficerów żydowskiego legionu, stanął w czasie rozruchów w Jaffie na czele samoobrony broniącej Tel-Awiw przed napadem Arabów. Powodem dymisyi ma być zatarg Margolina z naczelnym dowódcą z powodu zachowania się tegoż w czasie ostatnich ekscesów w Palestynie.

—oooo—

Żydowscy uchodźcy z Ukrainy do min. Churchilla.

Warszawa. Prezydyum biura organizacyjnego syonistów ukraińskich złożone z pp. Homielskiego, Kohanowa i Leiserowicza wysłało w związku z zarządzeniem chwilowego zakazu imigracyi do Palestyny do angielskiego ministra dla spraw kolonialnych p. Winstona Churchilla następującą depeszę:

Do głębi wzruszeni i z oburzeniem przyjęliśmy wiadomość o ostatnich wypadkach w Jaffie oraz o zakazie imigracyi względnie zamierzonych ograniczeniach imigracyi do Palestyny. Jesteśmy przeświadczeni, że rząd humanitarnego narodu angielskiego konsekwentnie kontynuować będzie politykę zapoczątkowaną ogłoszeniem deklaracyi Balfoura. Żydzi Ukrainy — ofiary potwornych pogromów i teroru — znajdują się z powodu wstrzymania imigracyi w strasznem położeniu. Spodziewamy się, że rząd angielski da Żydom możność ich intenzywną i pożyteczną pracą przyczynić się do odbudowy własnej siedziby narodowej w Palestynie.

Burzliwy meeting syonistyczny w Londynie.

Żądanie ustąpienia prof. Weizmanna. Żabotyński usprawiedliwia się przed Weizmannem.

Londyn. Przed kilku dniami odbył się tu z inicyatywy grupy „aktywistów" meeting pod przewodnictwem p. Żabotyńskiego, na którym omawiano sytuacyę wytworzoną w syonizmie z powodu ostatnich wydarzeń w Palestynie. Referent Meier Grossmann w swojej mowie ostro wystąpił przeciw obecnemu kierownictwu wszechświatowej organizacyi syonistycznej, czyniąc je odpowiedzialnem za obecną sytuacyę. W końcu żądał referent natychmiastowego ustąpienia prof. Weizmanna.

Wywody p. Grossmanna wywołały bardzo ożywioną dyskusyę, w której poszczególni mowcy wypowiedzieli się przeciw stanowisku referenta a nawet p. Żabotyński dał wyraz swemu niezadowoleniu z powodu zbyt ostrej krytyki działalności prof. Weizmanna ze strony referenta, poczem wysłał do prof. Weizmanna w Ameryce telegram następującej treści:

Na odbytym pod mojem przewodnictwem meetingu referent wiecu zażądał natychmiastowego ustąpienia WPana z naczelnego stanowiska w organizacyi. Powyższe żądanie referenta, o którem nie byłem przedtem poinformowany, zganiłem w mojem końcowem przemówieniu. Oświadczyłem, że współpraca WPana jest bezwzględnie potrzebna i niepodobna się bez pana obejść. Ponieważ zaś powyższy postulat wystawiono na zgromadzeniu, któremu ja przewodniczyłem, więc celem uniknięcia nieporozumień postanowiłem podać się do dymisyi, której nie przyjęto. Z pełnem zaufaniem odnoszę się do lojalności WPana do przyjętego programu nowej egzekutywy. Władimir Żabotyński.

Przygotowania do konferencyi dorocznej amerykańskiej organizacyi syon.

Nowy Jork. Wyniki wyborów delegatów na odbyć się mającą w Cleveland konferencyę organizacyi syon. są już częściowo znane. Większość wybranych dotychczas delegatów jest związana rezolucyami zgromadzeń wyborczych, które żądają od nich poparcia światowej organizacyi syonistycznej i urzeczywistnienia akcyi »Keren Hajessod«.

—oo—

Zebranie Rady Centralnej światowej żyd. konferencyi ratunkowej.

Wiedeń (Ż. B. K.) 28 maja otwarte zostały obrady Rady Centralnej światowej konferencyi ratunkowej. Posiedzenie zagaił Leon Mockin przewodniczący komitetu wykonawczego. Na wniosek dra Klee ustalono następujący porządek dzienny obrad: 1) sprawozdanie egzekutywy 2) akcya niesienia pomocy dzieciom 3) akcya na rzecz uchodźców 4) reorganizacya pracy.

W sprawozdaniu z działalności Rady wskazał Mockin w szczególności na znaczny przypływ uchodźców z Ukrainy do Rumunii (Besarabii) a także częściowo Polski. Celem ustalenia akcyi niesienia im pomocy wysłano do Besarabii inż. Temkina, do Polski zaś dra Krämera. Do Włoch wydelegowano celem unormowania ruchu uchodźczego sekr. Efrojkina. Centralnej Radzie udało się na cele ratunkowe, w szczególności na akcyę pomocy dla uchodźców uzyskać 1.250.000 franków nie licząc 150.000 fr. na cele opieki nad sierotami.

Z kolei złożyli sprawozdanie: inż Temkin, Efrojkin i dr. Krämer W dyskusyi wzięli udział: prof. Simonsen (Kopenhaga) dr. Klummel (Warszawa) dr. Kellmann (Ryga) pos. Farbstein (Warszawa) Burgier, Temkin, Mockin i Anitta Müller.

Następnie uchwalono rezolucyę w której zebranie stwierdza konieczność kontynuowania pracy egzekutywy wedle zasad na zjeździe karlsbadzkim ustalonych.

Komitet żyd. delegacyj przy konferencyi pokojowej.

Paryż. (Ż. B. K) Działalność komitetu żyd. delegacyj przy konferencyi pokojowej koncentruje się obecnie głównie dookoła problemu żydowskiej emigracyi.

Komitet żyd. delegacyj zwrócił się za pośrednictwem egzekutywy żydowskiego kongresu w Montrealu do rządów Kanady, Brazylii, Argentyny oraz Chile celem uzyskania pozwolenia na imigracyę żydowskich uchodźców do tych krajów a nadto polecił swoim przedstawicielom w Genewie, by problemem imigracyi żydowskiej zainteresowały na Radzie Ligi Narodów reprezentantów wszystkich krajów.

Duchowny angielski o syonizmie po wydarzeniach w Jaffie

Londyn. „Liverpol Courjer" organ unionistów angielskich zamieszcza w ostatnim numerze artykuł wstępny treści następującej:

Zeszłego tygodnia mówił biskup w gorących i szczerych hsłowach o doniosłości stworzenia dla Żydów siedziby narodowej w Palestynie. Uwagi biskupa zasługują na szczególną uwagę ze względu na ostatnie wydarzenia które się smutnie zapiszą na kartach dziejów tej świętej ziemi. Wyników badań komisyi dla ustalenia winnych rozruchów oczekujemy z wielkiem zainteresowaniem. Rząd angielski nie zamierza zmienić polityki wobec sprawy palestyńskiej i to powinno wystarczyć. Naród żydowski zdaje się, gotów jest dołożyć wszelkich starań, by pomóc państwu mandatowemu materyałem ludzkim i pieniądzmi i uwolnić Anglię od kosztów, jaki łoży ona na sprawę palestyńską. Należy przeto jak najusilniej popierać Żydów w kierunku odrodzenia własnej jaźni narodowej. Nacyonalizm nie daje tylko praw, lecz nakłada też obowiązki. Jeśli plan stworzenia żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie miałby się ograniczyć tylko do osiedlenia poszkodowanych z powodu pogromów i prześladowań byłoby to tylko zwycięstwem niewoli, nigdy zaś wolności, której symbolem ma być wolna ojczyzna żydowska w Palestynie.

Żydzi nie w tym celu czekali 2.000 lat, by widzieć urzeczywistnienie syonizmu w formie „miejsca leczniczego dla cierpiących". Syonizm jest bowiem problemem, który rozwiązuje całokształt sprawy żydowskiej i jako taki musi być urzeczywistniony. Żydzi palestyńscy będą mieli sposobność być świadkami procesu realizacyi syonizmu i mogą się spodziewać, że świat uzna, jak usprawiedliwiona była deklaracya Balfoura.

Interwencya rządu polskiego w sprawie ograniczeń imigracyi do Ameryki.

Warszawa. Rząd polski postanowił zwrócić się do ambasadora amerykańskiego p. Gibsona z zapytaniem, czy nie zechciałby interweniować u swego rządu o złagodzenie przepisów antyimigracyjnych dla uchodźców żydowskich z Ukrainy, którzy w znacznej ilości znajdują się w Polsce, a których sytuacya jest bardzo krytyczna.

Z obrad komisyj sejmowych

Warszawa. Komisya robót publicznych na podstawie referatu p. Kędziora uchwaliła projekt ustawy o rozszerzeniu sieci dróg państwowych z powodu przyłączenia do Polski na zasadzie traktatu ryskiego ziem wschodnich. Ponieważ zaś ustawa z 20 grudnia z. r. przewiduje długość nowych sieci na 10.500 km., zatem całkowita długość sieci dróg państwowych z wyjątkiem Śląska Cieszyńskiego będzie wynosiła 16.157 km.

Komisya wojskowa w związku z interpelacyą przewodniczącego co do okazywania się kapitana Mroczka publicznie w mundurze oficera wojsk polskich, uchwaliła na wniosek dra Liebermana rezolucyę wzywającą ministra S. W. do wyjaśnienia zaniedbań, które sprawiły, że zasądzony za olbrzymie przekupstwa kapitan Mroczek po odsiedzeniu kary wojskowej nadal piastuje godność oficera polskiego wywołując przez to publiczne zgorszenie. Następnie komisya wysłuchała sprawozdania nadzwyczajnej komisyi rewizyjnej o nadużyciach kolejowych, o marnowaniu koni wojskowych z powodu niedostatecznej pieczy, o nadużyciach przy zaopatrywaniu armii w skóry i obuwie i uchwaliła zwrócić się do M. S. W. i ministra sprawiedliwości z wezwaniem, aby przygotował i złożył sprawozdanie w przedmiocie dalszego toku spraw skierowanych do sądów woj-

skowych i cywilnych przez nadzwyczajną komisyę rewizyjną.

Komisya miejska uznała na zasadzie memoryału i petycyi Związku miast oraz sprawozdania przewodniczącego za konieczne wystąpić sprawę katastrofalnego stanu miast na plenum sejmu.

Komisya skarbowo-budżetowa i przemysłowo-handlowa rozpatrywała na posiedzeniu poufnem projekt polsko-francuskiej umowy naftowej.

Komisya skarbowo-budżetowa przyjęła 9 artykułów projektu noweli o podatku dochodowym.

Komisya administracyjna w obecności ministra Grodzieckiego rozpatrywała wniosek co do wywozu jaj. Dyskusyę odroczono.

NA MARGINESIE.

Ministeryalne jajko.

Min. aprowizacyi Grodzicki ma ustąpić. Szkoda. Jest to jeden z rzadkich w Polsce ludzi o pełni rozlicznych kwalifikacyj na najwyższe urzędy. Tylko z przezornością cokolwiek szwankuje.

Jak wielkie są jego zdolności aprowizacyjne świadczy fakt, że potrafił zaaprowizować wielkie królestwo Wielkiej Brytanii — galicyjskiemi jajami.

Lloyd George okazał podobno znaczną ustępliwość w sprawie górno-śląskiej po skonsumowaniu »ham and eggs« z jajek min. Grodzickiego, co wystawia dyplomatycznym zaletom p. ministra nie byle jakie świadectwo. Zdolności finansowe wykazał przysparzając stumilionowych dochodów kasie p — rywatnej, a jako organizator odznaczył się, gdy jako wróg biurokratyzmu zademonstrował, jak łatwo można w Polsce ominąć granice celne i jak formalistyczne są utyskiwania na zakaz przywozu i wywozu, gdy się posiada technikę otwierania zamkniętych a zamykania otwartych granic.

I mimo tylu dowodów tężyzny osobistej komisya aprowizacyjna zażądała od premiera Witosa, by skłonił min. aprowizacyi do udzielenia wyjaśnień i by zamianowano wreszcie nowego podsekretarza aprowizacyi nie dla... Anglii lecz dla Polski. Wyjaśnień prawdopodobnie p. Grodzicki nie złoży. Praktyka jego należy do tego rodzaju tajników »Geschäftsgeheimnis«, których się nikomu nie zdradza. Mogłyby bowiem być wyzyskane przez konkurencyę z strony następców p. Grodzickiego na odpowiedzialnem stanowisku.

Wielki talent ma wielu wrogów. Ten aksyomat jest min. Grodzickiego kolumbowem jajkiem.

hehe...

Darowski ministrem pracy

Warszawa. (Pat) Naczelnik Państwa wystosował do prezydenta min strów Witosa następujące pismo: »Przychylając się do wniosku Pańskiego, mianuję dyrektora departamentu w Ministerstwie przemysłu i handlu p. Ludwika Darowskiego ministrem pracy i opieki społecznej. Warszawa 1. czerwca 1921.

—oOo—

Powszechny spis ludności w Polsce.

Warszawa. (Pat.) Pierwszy powszechny spis ludności odbędzie się 30. września b. r.

—oOo—

Stała rada rzemieślnicza

Warszawa. (Pat.) Ministerstwo przemysłu i handlu wniosło do Sejmu projekt w sprawie powołania do życia przez ministra przemysłu i handlu stałej Rady rzemieślniczej jako organu doradczego przy opiniowaniu w sprawach rzemieślniczych i drobnego przemysłu.

—oOo—

Maksymilian Harden o Francyi.

Paryż. (aPt.) Havas. Podczas rozmowy z berlińskim korespondentem „Excelsiora" oświadczył Maksymilian Harden, że jest pełen uznania dla stanowiska Francyi, która jakkolwiek w wielkiej wojnie wzięła na siebie lwią część zobowiązań, ujawnia obecnie nieporównanie mniejszą dozę militaryzmu, aniżeli Niemcy. Harden podkreśla z uznaniem, że Francya zadowala się samem odszkodowaniem za te olbrzymie straty jakie im Niemcy wyrządziły, podczas gdy Niemcy w razie zwycięstwa zniażdżyłyby Francyę ciężarami swoich roszczeń. Dalej oświadczył Harden, że gabinet Wirtha jest istotnie skłonny wykonać przyjęte zobowiązania. Zakończył rozmowę wyrażeniem życzenia aby pomiędzy Francyą i Niemcami nastąpiło większe zbliżenie.

—oOo—

Drugie zebranie ogólne Rady Ligi Narodów.

Warszawa. (§ E. E.) Radio. Rząd polski otrzymał zaproszenie na drugie ogólne zebaanie Ligi Narodów, które odbędzie się 5 września w Genewie. Zaproszonym na konferencyę przysługuje prawo wniesienia nowych punktów na porządek obrad.

Dymisya gabinetu austryackiego.

Wiedeń. (Pat.) Gabinet Mayera podał się wczoraj do dymisyi. Prezydent republiki austryackiej przyjął dymisyę i powierzył gabinetowi tymczasowe prowadzenie dalszych agend.

—[]-[]—

Następca Mikada u Millerand'a

Paryż. (Pat.) Havas. Dziś rano następca tronu japońskiego złożył wizytę Millerandowi, ofiarowując mu odznak orderu chryzantemy. Millerand wydał śniadanie na cześć gościa japońskiego, w którem wzięli udział Briand z ministrami i marszałkowie Joffre, Foch i Petain. Millerand wygłosił mowę powitalną na cześć księcia japońskiego, składając przytem Japonii życzenia pomyślności. Książę japoński w odpowiedzi wyraził podziękowanie za serdeczne przyjęcie, w którem widzi nowy dowód uczuć przyjaznych, łączących Francyę i Japonię, które walczyły wspólnie w imię tych samych ideałów sprawiedliwości i wolności. Nawiązując zaś do zamierzonej podróży po zniszczonych przez wojnę departamentach francuskich, dodał książę, że zobaczy jak naród francuski pracuje i energicznie podnosi się z ruiny.

—oOo—

Aresztowanie zbrodniarza-akademika.

Kraków. Sprawca zamachu na ppor. Adama Wolberga w czasie wiecu na uniwersytecie krakowskim został aresztowany. Jest nim student 1 roku prawa Michał Howorko, syn radcy kolejowego, zamieszkałego w Krakowie przy ul. Zwierzynieckiej. Jakkolwiek aresztowany nie przyznaje się do oddania strzału, stwierdzono jego winę przez konfrontacyę z rannym ppor. Wolbergiem oraz na podstawie zeznań sekretarza uniw. Ottmana pedela Rygla i innych świadków zajścia.

Howorko jest czynnym członkiem stowarzyszenia narodowo-demokratycznego.

Z teatru małego.

»Ojciec« Strindberga.

Występ Karola Adwentowicza.

Strindberg dzieli na scenach polskich losy tej gałęzi kultury, która jako rzekomo duchowi słowiańskiemu obca, ustępuje miejsca lekkiej parysko-budapeszteńskiej szczeponce. Scena, literatura i sztuka snują w ten sposób w tej dziedzinie wątek politycznej orjentacyi z skutkami dla poziomu kulturalnego jaknajfatalniejszymi. Dramat germańsko-skandynawski dramat Ibsena i Strindberga był bowiem mimo wszystko ostatnią z wielkich szkół teatru. Terminowali w niej i terminują pisarze wszystkich narodów zarówno romańscy jak słowiańscy, bo zaiste łatwiej schodzi się wszelka indywidualność narodowa z sobą w górnych regionach etyczno-metafizycznej problematyki życia, niż na jego nizinach. Kontynuują w ten sposób drama tskandynawski i najwybitniejszy z żyjących dramatopisarzy B. Shaw, Rosyanie i młoda scena ekspresyonistów. Zwłaszcza Strindberg, którego twórczość ujmowała w gigantycznych rozmiarach źródłowe problemy życia zdobywa sobie właśnie w obecnych czasach sceny Europy.

„Ojciec" jest jednem z wcześniejszych dzieł Strindberga. Dynamika osobistych przeżyć wcielając się w kształt sceniczny rozsadzała tamy objektywnej koncepcyi dramatu. Strindberg nie przedstawia walki, lecz sam walczy z demonem płci. To co ożyło w pieśni nie zamarło jeszcze w życiu Strindberga. Posługuje się ja kwszyscy walczący wszelką bronią, byle odnieść tryumf nad przeciwnikiem. Widz dramatu patrzy i widzi dwie nierówne siły: słabego mężczyznę o skruszonej woli i silną demoniczną kobietę, a więc jeden indywidualny wypadek dramatu walki płci. Strindberg słabości swego bohatera nie widzi, więc wyposaża kobietę w wszelką przewrotność. Niemoc i nienawiść tarza się po duszach, dyktuje tak straszliwe pomysły, jak ten, gdy stara piastunka kołysząc rotmistrza bajką wspomnień odziewa go w kaftan bezpieczeństwa.

Bezpośrednie przeżycie drga w każdej scenie, w każdem słowie dramatu... Toteż grać go nie można. Aktor, który chciałby uprawdopodobnić ten wstrząsający dramat wyobraźni ludzkiej musi zatracić wszelkie kontury sceny. Musi iść szlakiem chorobliwej myśli, musi się poddać zupełnie suggestywnej mocy życia transponowanego na scenę. Adwentowicz jest może najdoskonalszym w Polsce przedstawicielem typu artysty zatracającego się w odtwarzanej postaci. Jeżeli zestawi się go z występującym obecnie w Lwowie p. Brydzińskim to uwypukla się bardzo wyraźnie granica dzieląca sztukę od sztuczności. Pojęciem naturalizmu wyczerpać gry p. Adwentowicza nie można. Naturalistą może być także aktor posługujący się szablonami mechanicznymi. P. Adwentowicz żyje na scenie. Witalizm jego wywarł bardzo wybitny wpływ na współgrających. Obudził artystów z śpiączki w jakiej pogrążeni są na niesprzyjającej „żyjącemu teatrowi" scenie lwowskiej. Ujawnił, jak strasznie wykoszlawiają się talenty tylko wskutek tego, że nie ma we Lwowie wybitnej indywidualności reżyserskiej i aktorskiej. P. Dębicka grała nie do poznania dobrze. Udzielił jej się w całej pełni chorobliwy sugestywny czar jaki bił z postaci Adwentowicza i niktby nie poznał po dawnych kreacyach p. Dębickiej wrażliwego dziewczęcia z „Ojca". Bardzo dobrym był p. Okornicki. Pni Wiland należy się uznanie, iż nie mając warunków do odtworzenia jednej z najtrudniejszych ról dramatycznych, demonicznej żony — wywiązała się mimo to bardzo dobrze z zadania ponad siły. Razł p. Czaki. Zdajemy sobie wprawdzie sprawę, że obarczanie tego aktora w jednym niemal tygodniu dwiema nowemi rolami uniemożliwia mu starannie ich opracowanie — ale mimo to trudno nie zauważyć, że pasowanie się z pamięciowem opanowaniem roli w tego rodzaju sztuce jak „Ojciec" Strindberga zabija efekt. Bardzo starannie i sympatycznie oddała starą piastunkę p. Pillerowa.

Po trzecim akcie publiczność przez długi czas dziękowała p. Adwentowiczowi za przypomnienie lepszych czasów lwowskiej sceny.

H. H.

—[]-[]—

W SALI „COLOSSEUM“ rozpoczyna z dniem 17. czerwca 1921 po raz pierwszy we Lwowie swe gościnne występy

TRUPA WILEŃSKA

zrzeszenie żydowskich artystów dramatycznych m. Wilna. – – – Szczegóły w dalszych anonsach.

6134

Protest przeciw cenzurze w Palestynie.

Jerozolima. (Ż. K. K.). Dnia 27-go maja nie wyszły w Jerozolimie dzienniki hebrajskie na znak protestu przeciw cenzurze, której podlega prasa palestyńska. Cenzura nie pozwala faktycznie na jasne wypowiedzenie się ludności żydowskiej wobec sytuacyi, która się wyłoniła po ostatnich wydarzeniach w Palestynie.

List z Drohobycza.

Drohobycz w maju 1921.

(ir.). Dnia 17. z. m. odbyło się w sali Kahału zgromadzenie obywatelskie w sprawie „Keren Hajessod“. Zaproszenia na to zebranie podpisali między innymi też p. dr. Adolf Reiter imieniem tut. „Stow. Polaków w. m. „Zjednoczenie“ oraz p. Maurycy Parnas imieniem Kahału. Panowie ci, kilkakrotnie zabierając głos, zgłosili też swój akces „do tak wielkiej i świętej sprawy“. To są ich własne słowa!

A po słowach czyny:

W kilka zaledwie dni po owem zgromadzeniu wystosowało Stow. „Zjednoczenie“ pod adresem tow. dra Backenrotha list następującej treści:

„Posłuszny wezwaniu centralnych organów naszej partyi, które po dokładniejszem rozważeniu sprawy doszło do przekonania, że współdziałanie Polaków w. m. z Syonistami w sprawie „Keren Hajessod“ sprzeciwiałoby się zasadniczym punktom programu naszej partyi, Wydział tut. „Zjednoczenia“ powziął uchwałę zaniechania dalszego współudziału w tej akcyi i odwołania swych członków z dotyczącego Komitetu i Egzekutywy, o czem niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić. Prezes: Dr. Adolf Reiter mp. Sekretarz Dr. Jonasz Freund mp.“.

Nie mając nic przeciw temu, by garstka asymilatorów tem swojem oświadczeniem zadokumentowała wobec społeczeństwa żydowskiego, jak zmienia swoje zapatrywania, z dnia na dzień, odpowiedziano tym panom, że przyjmuje się ich oświadczenie do wiadomości, prosi się jednak o zapodanie nam nazwisk tych osób, które z komitetu wycofują. Uczyniono to dlatego, że niektóre osoby, które „Zjednoczenie“ uważa za swoich członków oświadczyły kategorycznie, że uchwały „Zjednoczenia“ nie uznają i w Komitecie pracować będą.

List ten pozostał bez odpowiedzi!

Ponieważ zamierzano zwołać posiedzenie obszernego komitetu a dążeniem wszystkich od początku było, by akcya na rzecz K. H. miała charakter ogólno-żydowski, wystosowano do tut. Kahału list z prośbą o udzielenie na ten cel sali posiedzeń. Na to nadeszła następująca odpowiedź:

„Wskutek cennego pisma z 18. bm. oznajmiamy, że pomimo najlepszej woli i chęci nie możemy zadość uczynić życzeniu Szan. Biura w powyższem piśmie wyrażonemu. Zarząd gminy wyzn. izrael. tut. zezwolił na odbycie pierwszego zgromadzenia Komitetu „Keren Hajessod“ w sali posiedzeń Rady wyznaniowej i przyrzekł nadto współdziałanie w dotyczącej akcyi Komitetu, ponieważ zaproszenie na powyższe zgromadzenie wyszło ze strony obydwóch partyj reprezentujących tut. żydostwo. Gdy jednak Reprezentacya jednej z tych partyj uwiadomiła nas, że uchyla się wogóle od współdziałania w akcyi Szan. Komitetu, wskutek czego odnośna sprawa przybrała już charakter partyjny, nie może wobec tego Zarząd gminy wyz., który jako taki stoi i stać powinien na stanowisku bezpartyjnem współdziałać w akcyi komitetu, a z tego samego powodu nie może przychylić się do żądania Szan. Biura „Funduszu podwalin“. Z poważaniem Zarząd izrael. gminy wyznaniowej w Drohobyczu Komisarz rządowy: Parnas mp.“.

Tę pełną wykrętów enuncyacyę Kahału podyktowaną oczywista przez „Zjednoczenie“, uważać się musi za prowokacyę!

Jak długo garstka grupująca się około „Zjednoczenia“ widziała spełnienie swego programu w nieszczerych manifestacyach narodowych, zachowywano milczenie. Nie chciano tykać zgnilizny.

Gdy jednak panowie ci mają czelność nazwać się „partyą reprezentującą tut. Żydostwo“, gdy komisarz rządowy „Kahału“ otwarcie przyznaje, że zszedł do smutnej roli chorągiewki w ręku menerów „Zjednoczenia“, gdy spadkobiercy „Spójni“ Jakóba Feuersteina w rodzaju Reiterów i im podobnych poczuwają się tak daleko, iż chcą innym przeszkodzić w pracy odbudowy Palestyny, musi się przeciw temu stanowczo zaprotestować! Nie wolno pozwolić, aby garstka kameleonów politycznych i powolna im klika kahalna stawała w poprzek drogi wielkiemu dziełu odrodzeniowemu. Rola ich w społeczeństwie żydowskiem skończona. Nie długo potrafią się jeszcze oprzeć świadomym dążeniom żydostwa.

Do zmurszałej zaś twierdzy kahalnej w najbliższym czasie przypuścić należy szturm, wykazać w świetle cyfr nędzę gospodarki kahalnej, omówić sprawę dzierżawy gruntów kahalnych, klikę kahalną postawić pod pręgierz opinii publicznej! Uświadomione społeczeństwo żydowskie Drohobycza będzie tak długo walić taranem w chiński mur, aż w proch się rozsypie!

Strajk w Zagłębiu naftowem zakończony,

Lwów, 2 czerwca 1921.

Dziś rokowania między przemysłowcami a delegatami robotników strajkujących w Zagłębiu naftowem doprowadziły do ugodowego załatwienia konfliktu. Po zredagowaniu umowy zawierającej wszystkie punkta w czasie rokowań załatwione, podpisali tęże przedstawiciele pracodawców, jakoteż delegaci robotników.

W drodze telefonicznej wydano dyrektywy zarządom kopalń celem podjęcia pracy w kopalniach. Wedle zaciągniętych informacyi, praca w większości kopalń — z powodu trudności technicznych — zostanie podjętą dopiero w poniedziałek.

W sprawie odszkodowań wojennych.

Lwów, d. 1. czerwca.

Komisaryat Małopolski Głównego Urzędu Likwidacyjnego komunikuje: Poszkodowani przez wypadki wojenne zwracają się zarówno do władz centralnych jak i Komisaryatu oraz do Komisyi szacunkowych o wypłatę odszkodowania za straty wojenne a przynajmniej o zaliczkę na poczet ustalonych przez Miejscowe Komisye szacunkowe odszkodowań. Prośby te muszą na razie pozostać bez skutku, stąd w prasie pojawiają się reklaminacye, zwrócone głównie przeciw Komisyom szacunkowym.

Z tego powodu wyjaśnia się:

Ustawa z dnia 10. maja 1919 Nr. 413 dzp., na podstawie której działają Komisye szacunkowe, powiada wyraźnie w art. 1.: „Nie przesądzając ewentualnego wynagrodzenia strat wojennych przez Państwo, wprowadza się państwowe ustalenie i oszacowanie tych strat“, następnie art. 15. tejże ustawy do zadań Miejscowych Komisyi szacunkowych (włącza g) wykonywanie wszelkich czynności, związanych z przyznaniem za straty wojenne wynagrodzenia lub pożyczki, jakie mogą wyniknąć z ustawy lub przepisów.

Dotychczas istnieje jedna tylko ustawa o świadczeniu pomocy państwowej wskutek strat wojennych, mianowicie ustawa z dnia 18. lipca 1919 Nr. 63 dzp. o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny. Przyznawanie odnośnych świadczeń, a więc zapomóg bezzwrotnych w materyale i w gotówce oraz pożyczek (art. 5.) zostało w ustawie powierzone odrębnym „Komisyom zapomogowym dla odbudowy“. Komisye te zostały utworzone przy starostwach i orzekają o zapomogach i zaliczkach na podstawie orzeczeń Komisyj szacunkowych. Jasnem jest tedy, że Komisye szacunkowe nie mają absolutnie żadnych podstaw prawnych ani uprawnienia do wypłacania odszkodowań za straty wojenne. To też przedewszystkiem niewypłacanie przez Komisye szacunkowe jakichkolwiek odszkodowań czy to w pełnej kwocie ustalonej orzeczeniem, czy też we formie zaliczki nie może być w żadnym wypadku poczytane tym Komisyom za winę, a dalej zwracanie się przez poszkodowanych specyalnie do Komisyi szacunkowych w sprawach wypłaty odszkodowań jest bezcelowe i bezużyteczne i powoduje tylko niepotrzebny wydatek na papier i porto.

Wyjaśnienie niniejsze niech służy zarazem jako odpowiedź zbiorowa na zapytania wniesione w tej kwestyi do Komisaryatu lub do Głównej Komisyi szacunkowej.

Posiedzenie tymcz. Rady miejskiej.

Lwów, d. 2. czerwca.

Przy nader słabym komplecie otworzył przew. Neumann o godz. 7 posiedzenie Rady.

Na wstępie r. Wereszczyński po uzasadnieniu przedłożył następujący uchwalony następnie wniosek nagły: Rada miasta wzywa magistrat do poczynienia wszelkich potrzebnych kroków u właściwych czynników, by przy sposobności przejmowania przez policyę państwową od lwowskiej dyrekcyi policyi agend bezpieczeństwa publiczności, zabezpieczono w całej pełni niezbędne wymogi związane ze sprawą bezpieczeństwa publicznego a m. i. poruczenie pieczy nad bezpieczeństwem publicznem w m. Lwowie dotychczasowym funkcyonaryuszom, znającym dokładnie miejscowe stosunki w mieście, a posiadającym w tej gałęzi służby długoletnią rutynę i wykształcenie.

R. Jakobczyński żądał następnie w związku z notowanemi ostatnio bójkami w szynkach, by prezydyum miasta odniosło się do dyrekcyi policyi z żądaniem ścisłego dopilnowania odpoczynku niedzielnego w myśl ustawy oraz ograniczenia

sprzedaży napoi alkoholowych w sobotę i niedzielę.

Prez. Neumann przyrzekł w tej sprawie interwencyę.

Następnie przedłożył r. Szczyrek następujący, poparty przez r. Mareckiego, wicepr. Obirka, r. Soupera i r. Thulliego wniosek nagły:

»Rada m. wzywa prezydyum, by do dni 14 zwołało ankietę celem uregulowania praw i obowiązków dozorców domowych i doprowadzenia do zbiorowej umowy między właścicielami domów a dozorcami. Do udziału w ankiecie zaprosić należy członków sekcyi IV., komisyi czyszczenia miasta, reprezentantów właścicieli realn., dozorców, policyi i inspektoratu pracy«.

Wniosek uchwalono.

*

Przystąpiono następnie do załatwienia spraw porządku dziennego.

Gwar panujący na sali obrad uniemożliwił zoryentowanie się w referowanych sprawach.

Jedynie sprawa sprzedaży gruntu miejskiego »Spółce akcyjnej dla przemysłu naftowego i gazów ziemnych w Zniesieniu referowana przez r. Terenkoczego skupiła uwagę Rady. Po długiej dyskusyi odroczono z powodu braku kompletu załatwienie tej sprawy.

O godz. 9·30 zamknął prezydujący wicepr. Dr. Chlamtacz posiedzenie Rady.

Z sali koncertowej.

M. Joszt Łozińska i M. Kowalska.

Z wieczorem pieśni i duetów wystąpiły onegdaj pnie Marya Joszt-Łozińska i Marya Kowalska, uczenice pani Zofii Frankowskiej, która też objęła akompaniament.

Obie śpiewaczki poczyniły dość znaczne postępy zwłaszcza w kierunku interpretacyi. Pani Łozińska pięknym, choć w górnych rejestrach cośkolwiek zbyt ostrym sopranem włada umiejętnie i potrafi zająć uwagę słuchaczy także widoczną muzykalnością, winna jednak jeszcze pracować nad dykcyą. To samo, lecz w nieco większej mierze odnosi się do drugiej koncertantki pny Kowalskiej, której głos altowy nadaje się przedewszystkiem do oratoryów nigdy zaś do aryi operowych w rodzaju „Cyrulika sewilskiego" pomimo, iż Rossini pierwotnie aryę tą skomponował dla mezzosopranistki. W pieśniach głos pny Kowalskiej o wiele lepiej się uwydatnił a skoro potrafi go jeszcze w wszystkich rejestrach w zupełności zrównoważyć rozwinie się on w całej pełni.

Nowością były duety wokalne na sopran i alt z towarzyszeniem fortepianu, które obie śpiewaczki wykonały ku zupełnemu zadowoleniu audytoryum.

Program tego koncertu przyniósł innowacyę, a mianowicie nieprzychylną recenzyę jednego z krakowskich krytyków. Nie wchodząc w to, czy krytyk ów miał racyę, czy nie, gdyż na tym koncercie nie byłem, uważam tego rodzaju „skarcenie" nieprzychylnego recenzenta ze strony młodych koncertantek conajmniej za niesmaczne.

Alfred Plohn.

Z sali sądowej.

Szambelan papieski ks. Dr. Juryk przed sądem.

Trzeci dzień rozprawy.

W dniu dzisiejszym zakończono przesłuchanie świadków dowodowych, z dniem jutrzejszym rozpoczyna się przesłuchanie świadków odwodowych. Pierwsza zeznawała M. Zaleska, wedle której opinia publiczna uważała oskarżonego za podżegacza przeciw Polakom. Za czasów ukraińskich opowiada świadek, panował w Złoczowie terror, wskutek czego inteligencya polska narażona była na prześladowania. Świadek Helena Bilińska była obecną podczas kazania w cerkwi w czasie świąt Wielkanocnych. Ksiądz Juryk wykazywał, że przez 600 lat pozostawali Ukraińcy w niewoli Polaków. Nie powinno się wpuścić z powrotem Polaków na tę ziemię, gdyż to oznaczać będzie dalszą niewolę dla narodu ukraińskiego.

Oskarżony wzywał do walki z Polakami. Świadek Kłak słyszał jak w cerkwi oskarżony między innemi mówił „za San Lasze bo tu nasze". Podobnie zeznawał świadek Światek.

Z dalszych świadków przesłuchano J. Bielaka, który z ust osób trzecich słyszał o mowach księdza Juryka, wygłaszanych na cmentarzu. Świadek Zagrobelna był na cmentarzu, gdy oskarżony wygłaszał mowę nad mogiłą oficera ukr. Ksiądz przedstawił zebranym, że oficera tego rannego dobili bandyci warszawscy. W cerkwi wzywał ksiądz Juryk Ukraińców by bronili się przed Polakami. Na żądanie obrońców, by Zagrobelna zacytowała dosłownie ustęp tych mów oświadcza świadek, że języka ukraińskiego nie umie. Helena Szemberska była również na cmentarzu, gdy ksiądz Juryk wzywał Ukraińców do walki na sierpy i kosy w obronie ojczyzny. Nawoływał też do powstania przeciw „czarnym duchom". Podobnie brzmiały zeznania świadka Kafara.

Na tem odroczono rozprawę do czwartku.

Na czwartkowej rozprawie przesłuchano świadka Michała Gałeckiego, którego zeznanie obciąża oskarżonego. Po odczytaniu zeznań świadków, którzy się na rozprawie nie jawili trybunał po przeszłogodzinnej naradzie przychylając się po części do wniosków obrony i prokuratora postanowił wezwać żądanych świadków a w celu uzupełnienia śledztwa odesłać akt do sędziego śledczego.

Teatr żydowski

dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch najwybitniejszych sił sceny żydowskiej panów:

E. ZELAZO ═══ J. SZNEJUR

W piątek 3/5 — sobota 4/5 i niedziela 5/5 o godz. 7·30 po raz pierwszy Nomberga „RODZINA".

NADESŁANE.

DENTYSTA-TECHNIK 6093

Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64, (naprzeciw kościoła św. Elżbiety

wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres techniki dentystycznej po cenach umiarkowanych).

ŻYDOWSKIE TOW. MUZYCZNE.

Niedziela 12. czerwca o 11·30 w poł.

Sala Tow. Muzycznego

VI. Koncert Symfoniczny

na rok 1920 21.

PROGRAM:

1. Mendelssohn: Symfonia op. 56, Nr. 3, a-moll (Szkocka)
2. Brahms: Symfonia op 73, Nr. 2, D-dur.

Dyrygent dr. N. Hermelin.

Bilety od Mp. 1·0—200 nabyć można od 6. bm. w Księgarni Akademickiej. Tamże 3. i 4. sprzedaż zniżonych biletów wyłącznie dla członków Ż. T. M. za okazaniem potwierdzenia uiszczonych wkładek. 672

Zgubiłem wczoraj 7-ma rano wracając z Dworca Głównego portfel popielaty bez pieniędzy zawierający różne papiery opiewające na nazwisko Henryka Buchstaba. 6707

Znalazca otrzyma Mkp. 1000·— nagrody za złożeniem portfelu w Biurze Dzienników Buchstaba, Lwów, Legionów 21.

Kino LEW. Dziś w piątek 3 czerwca i dni następne

V. Serya. V. Serya.

Królowej Dżungli **Tajemnica Synów Księżyca**

dramat w 6 aktach z Maryą Walcam

VI. (ostatnia) serya od 8. czerwca.

Ze sportu.

Match o mistrzostwo Pogoń — Czarni 5:0 (3:0).

Przeszło pięć tysięcy widzów przypatrywało się zawodom najsilniejszych drużyn lwowskich w najlepszych obstawach. Grę rozpoczęto w bardzo żywem tempie, już w 6-ciu minucie udaje się nowemu łącznikowi „Pogoni" uzyskać pierwszy punkt fenomenalnym strzałem. Przez dalszy kwadrans gra piękna i żywa z lekką przewagą „Pogoni". Kilka rzutów z rogu na korzyść „Pogoni" nie przynosi jej pożytku, dopiero w czwartym z rzędu rzucie piłka znowu ugrzęzła w bramce „Czarnych". Odtąd gra traci z swej piękności, staje się chwilami „foul" po stronie Czarnych" widać zdenerwowanie u Pogoni jakby wyczerpanie. Krótko przed końcem połowy strzela „Pogoń" trzeci goal. Niezwykły pech prześladował „Czarnych", bo dwa pięknie wykonane ataki uwieńczone wspaniałym strzałem środkowego napadu na bramkę „Pogoni" odbijają się o słupy bramki. Trzeci raz tracą „Czarni" bardzo korzystną szansę przez Muellera.

Po pauzie gra z początku jeszcze żywa, staje się coraz bardziej powolną, zmęczenie widocznie opanowuje obie strony. „Pogoń" coraz częściej atakuje i zapisuje na swą korzyść jeszcze 2 bramki. Jedną z nich strzelił obrońca „Czarnych".

Chociaż obrońcy „Czarnych" zawinili 2 bramki, to jednak gra ich była dobrą, o całą klasę lepszą od obrony „Pogoni".

Ta ostatnia zwłaszcza w pierwszej połowie grała całkiem źle. Wyższość „Pogoni" nad „Czarnymi" leży w jej wspaniałym napadzie, którego tylko prawe skrzydło jest za słabe. Pomoc „Pogoni" dobra a z niej najlepszy Schneider, który w niedzielę był też najlepszy na boisku.

Napad „Czarnych" mniej sprawny niż „Pogoni" stawał się jednak dość niebezpieczny. Sędziował p. Dudryk. fnr.

Ż. K. S. Lwów — Ż, K. S. Złoczów (3—1, 1—1).

Na zaproszenie Ż. K. S. w Złoczowie rozegrała tut. drużyna Ż. K. S. match przyjacielski. Młody klub złoczowski zapowiadał dobre nadzieje na przyszłość i zasługuje ze wszech miar na poparcie.

Grę prowadzą z widoczną przewagą Lwowianie i już w 4 minucie uzyskują pierwszego goala. Złoczów rewanżuje się dopiero pod koniec pierwszej połowy, w czem niemałą winę ponosi lewy pomocnik Lwowa. W drugiej połowie wykonuje drużyna lwowska szereg ataków, które rozbijają się o dobrą obronę i doskonałego bramkarza przeciwników. Udaje jej się jednak przechylić szalę zwycięstwa na swą stronę w 30 minucie a przez strzał w parę minut później oddany rozstrzygnąć grę na swą korzyść z trzema bramkami.

Z graczy drużyny złoczowskiej należy wymienić jako dobrych bramkarza, obronę i środek pomocy. W drużynie lwowskiej było słabe lewe skrzydło.

Sędziował p Roman.

Ż. K. S. Lwów (Juniorzy) — 48 p. p. Stanisławów (0:5 — 0:3).

Ubiegłej soboty odbył się w Stanisławowie match między powyższemi drużynami, który zakończył się zwycięstwem 48. p. Mimo porażki zasługują młodziuchni gracze Ż. K. S. na pochwałę, zwłaszcza ładnie grał napad, niemógł jednak sprostać silniejszemu fizycznie przeciwnikowi.

Sędziował poprawnie p. Weidenfeld z. Hakoach. fnr.

OTWARCIE Magazynu nowości firmy M. Francos i F. Wahl Legionów 19.

Bielizna męska, krawaty itp., parasole, parasolki, Pończochy fil d'Ecosse, Zakiety damskie wełn. i jedw. w różnych kolorach. Mydła tualetowe, perfumerya etc. Towar świeży doborowy. Wielki wybór. Ceny umiarkowane.

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Piątek 3. czerwca po raz pierwszy „Czar munduru" operetka Świerzyńskiego.

Sobota 4. czerwca o 3.30 pop. „Straszny dwór" opera Moniuszki.

— **Repertuar Teatru Małego.**

Sobota 4 czerwca „Don Juan" dramat w 3 aktach T. Rittnera, premiera gościnny występ W. Brydzińskiego.

Niedziela 5 czerwca „Don Juan" występ W. Brydzińskiego.

— Z powodu przerwania linii telefonicznej do Warszawy, depesz od naszego korespondenta warszawskiego E. G. nie otrzymaliśmy.

— **Sprzedaż biletów kolejowych w Lwowie w mieście.** Z dniem 31 maja br. zamyka się miejskie biuro sprzedaży biletów kolejowych przy ul. Kr sickich 5 a od dnia 1 czerwca br. odbywać się będzie sprzedaż biletów kolejowych w lokalach Polskiego Biura Podróży »Orbis« w Lwowie, przy ul. 3 Maja 5.

Bilety okresowe (roczne, sezonowe i miesięczne) oraz uczniowskie wydawać się będzie nadal w biurze informacyjnem kolei państwowych przy ul. Krasickich 5 parter.

— **Zwrot kart kontrolnych.** Magistrat zawiadamia PT. kupców i kierowników konsumów, że karty kontrolne nzleży zwrócić XVII. B. Departamentowi Magistratu (ul. Piekarska 11, III. p.) w godzinach przedpołudniowych między 9 a 2 w terminach niżej podanych:

a) Kupony i przekazy naftowe dnia 3 i 4 czerwca 1921 Karty cukrowe Nr. 17.
b) dzielnica I. i II. dnia 6 czerwca 1921
» III. » 7 » »
» IV. i V. » 8 » »
» VI. » 9 » »
c) Konsumy dnia 10 i 11 czerwca 1921 r.

Zarazem zawiadamia PT. Kierowników Zakładów i Instytucyj, że po przekazy naftowe zgłosić się mogą dnia 3 i 4 czerwca br. między godzinę 9 a 1 w oddziale naftowym (II. p.)

Równocześnie podaje się do wiadomości, że od dnia 1 czerwca br. sprzedają składy rejonowe miejskie i prywatne 1 ctm, węgla za odcięciem Nr. 2 kuponu legitymacyi spożycia.

— **Wyrok na dyrektorów Banku kupiectwa polskiego.** W sprawie o niedozwolone operacye Banku kupiectwa polskiego w Warszawie zapadł wyrok, mocą którego skazano oskarżonych: Feliksa Maruszkiewicza na 3 miesiące aresztu, Józefa Zatchera na 2 tygodnie aresztu i grzywnę w kwocie 100.000 Mk. z zamianą na 6 miesięcy aresztu w razie niemożności ściągnięcia tej grzywny i Wacława Żmudzkiego na grzywnę w kwocie 10.000 Mk. z zamianą na areszt jednomiesięczny w razie niemożności ściągnięcia tej grzywny.

— **Walter Rothenau ministrem Niemiec.** Dzienniki berlińskie zamieszczają wiadomość o nominacyi dra Waltera Rothenaua na stanowisko ministra dla spraw odbudowy. Dr. Walter Rothenau jest Żydem i jednym z przywódców żydostwa niemieckiego. W Niemczech od najmłodszych lat rozwinął ożywioną działalność w przemyśle, oprócz tego zasłynął jako wybitny pisarz społeczny. W pierwszym roku wojny światowej zorganizował centralę surowców. Centrala ta została utworzona w ministerstwie wojny; na tem stanowisku pozostawał ośm miesięcy. Obecnie obejmuje odpowiedzialny urząd ministra spraw odbudowy, z którym przedewszystkiem są związane pertraktacye z rządem francuskim w sprawie odbudowy zniszczonych obszarów francuskich.

Antysemicka prasa niemiecka zaatakowała rząd niemiecki w nezwykle gwałtowny sposób z powodu powierzenia teki ministeryalnej Żydowi.

— **Strajk lekarzy wiedeńskich.** We wtorek urządzili lekarze wiedeńscy kilkugodzinny strajk demonstracyjny, do którego przyłączyli się też i lekarze zamieszkali w innych miastach republiki austryackiej. Strejkujący lekarze na zebraniu ad hoc uchwalili rezolucye wzywające rząd austryacki do załatwienia w drodze parlamentarnej regulaminu lekarskiego, do uchwalenia nowej ustawy sanitarnej oraz przyznania samodzielności urzędowi zdrowia.

— **»Targi Wschodnie« we Lwowie.** 10.000 prospektów wysłało biuro »Targów Wschodnich« w ostatnich dniach do firm krajowych i zagranicznych. Prace przygotowawcze są w pełnym toku a dalsze cyrkularze we wszelkich europejskich językach, czekają na wysyłkę. Austrya niemiecka, Czechosłowacya, Niemcy, Szwecya, Francya i Włochy rozumieją znaczenie »Targów Wschodnich« dla rozwoju międzynarodowego handlu i przemysłu. Świadczą o tem zgłoszenia, jakie do »Targów Wschodnich« dzień w dzień z tych krajów napływają.

— **Sprostowanie.** Odnośnie do zamieszczonej w numerze 839 (z 19 maja b. r.) notatki pt. »Z bagienka stanisławowskiego stwierdzamy na postawie nadesłanych nam informacyj, że w mieszkaniu nauczycielki p A. Bonczalskiej nie przeprowadzano rewizyi a temsamem nie znaleziono zapasów darów amerykańskich.

Ogłoszenie.

Wyrokiem tut. Sądu z dnia 10. maja 1920 r. Vr. 108/20/87 uznany został

HRYĆ SZEREDKO

ur. w Żółtańcach pow. Żółkiew, lat 24 gr. kat., żonaty, majster budowniczy zamieszkały w Woli Żółtaneckiej — uznany został winnym zbrodni rabunkowego morderstwa z par. 9. i 134, 135, ust. 1 i 2 u. k. popełnionego w ten sposób, że w nocy na 8. grudnia 1919 r. w towarzystwie Michała Walki, na gościńcu w Dzibułkach wracających ze Lwowa Marje Wolf, Leibę Kompelmachera, Ozyasza Bogena, Jakóba Bogena, Izraela Kompelmachera, Chaima Steina, Herscha Steina celem obrabowania ich strzałami z karabinu życia pozbawił i rabunku dokonał.

Za co zasądzony został — po myśli przepisu par. 136 na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Michał Walko spólnik Szeredki, zbiegł po dokonaniu tej zbrodni i odszukany dotąd nie został.

Najwyższy Sąd odrzucił zażalenie nieważności Hrycia Szeredki.

Naczelnik Państwa nie skorzystał z prawa ułaskawienia.

Wyrok został wykonany dnia 1. czerwca 1921 roku.

We Lwowie, dnia 1. czerwca 1921.

Sąd okręgowy karny w Lwowie
Podpis nieczytelny.

6705

Wiadomości handlowe.

Lwów, 2. czerwca.

Na dzisiejszej giełdzie obroty w akcyach małe. Płacono Chodorów 1875, Wiedeń 184·50, Marki niem. 1745, Praga 1575. Na nieoficyalnej giełdzie tendencya silna.

Płacono za dolary amerykańskie 1043 kanadyjskie 905, marki niemieckie 1745 1750, Korony czeskie 1575, leje rumuńskie 1740—1750, Ruble carskie (500) 240, Ruble carskie (100) 460—470.

Za korony austr.	(1000)	2900
» » »	(100)	269
» » »	(50)	115
» » »	(20)	31
» » »	(10)	13·00

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 2. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	500·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1850·—	1900·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	2000·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	300·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	35000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2200·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	6500·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3250·—	—·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1800·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	950·—	—·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1300·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1500·—	—·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1400·—	—·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	850 —	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	800·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	4800·—	—·—
Zakł. el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	1800·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5 00·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	6300·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	400 —	450·—
« « po 500 rb.	230·—	270·—
« « drobne	150·—	200 —
Ruble dumskie (po 1000)	60·—	80·—
« « (po 250)	50·—	70·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	9·—
1 frank franc.	83·—	87·—
1 Frank szwaj.	165·—	185·—
1 Ł Sterling	3800·—	4000·—
1 Dollar ameryk.	995·—	1040.—
1 Dollar kanadyjski	840·—	910·—
Marki niem. (po 1000)	1650·—	1750·—
» » po 100)	1550·—	1650·—
» » drobne	1450·—	155 ·—
Lei rumuńskie (500)	1700·—	1800·—
Lei rumuńskie drobne	1650 —	1750·—
Liry włoskie	47 —	55 —
Czeskie korony (5000—1000)	1500 —	1575·—
» » drobne	1400·—	1475·—
Korony austr. niem. stemplowane	150·—	170·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	3950 —	4150.—
» na Paryż	85 —	90 —
» na Zurych	170 —	190·00
» na Praga	15·25	16 25
» na Wiedeń	178 00	188·00
» na Berlin	16 25	17·25
» na Nowy Jork	990 —	1040 —
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	17·00	18·00
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

GDAŃSK otwarcie 5|6 1921. **Główna brama wchodowa przy ul. 29-go listopada** przy przystanku kolei elektrycznej UL. **Restauracya Stefana Hrankowskiego**
PARK ZABAWOWY
b. restauratora hotelu Georgea i Koła Literackiego. Od wczesnego ranka do 11-tej w nocy podaje się: kawę, herbatę, mleko, śniadania, obiady, podwieczorki, kolacye itp. Bufet bogato zaopatrzony, piwo i inne szlachetne napoje. — Codziennie koncert muzyki. — Wstęp wolny

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 2. czerwca.

Impex 380, Nafta 1450—1425, Glob 1300, Zieleniewski 6350—6250, Trzebinia żel. 2450—2550, Siersza Górn. 5000, Siersza el. 1825, Bank Hipot. 675, Wiedeń 181 Lemiesz 5300, Pezet 925, Berlin 1710, Praga 1580, P. T. H. 845—860 V. 790—800.

Dolary amer.	975—1020	000—0000
Franki franc.	83·00—86·—	85·00—90·00
Franki szwajc.	170·00—190·00	
Marki niem.	16·00—17·00	16·25—17·25
Korony czechosł.	1450—1550	1500—1600
» austr.	170·00—180·00	175·00—185·00
Lei rum.	1650—1750	1700—1800
Liry włoskie	50·00—54·00	52·00—56·00
Funty szterl.	3800—4000	

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 2. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1032—1042·50 1042—998, Marki niem. 1870. Przekaz na Berlin 1685—1680, na Gdańsk 1685—1680, na Londyn 4150—4130, na Nowy Jork 1034, na Paryż 89·00—88·25—90·87, Nafta 1600—1625.

Wiedeń (Pat.) Markę polską notowano 56·75. Warszawa 54·75.

Berlin. (Pat.) Markę polską notowano 6·40.

Praga. (Pat.) Berlin 108·75, Warszawa 6·05, marka niemiecka 108·75, marka polska 6·05.

—ooo—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

NADESŁANE.

Sabina Goldman — Herman Bergner
zaręczeni w maju. 6736

Z okazyi zaręczyn kochanej koleżanki Sali Siegel z p. Weintraubem życzą wiele szczęścia 6722
Sala, Rykla, Sabina, Regina, Lola.

Ginie Segallównie i Bernardowi Landauowi w Samborze serdeczne gratulacye zasyła Mania Wolfówna Drohobycz 6720

Do zaślubin naszego współpracownika
p. Leona Drezdnera z p. Reinówną
zasyła tą drogą serdeczne gratulacye
6734 Heldówna i Zimmermanówna.

Z okazyi zaręczyn p. Szenci Wasserman z p. Maksem Sternbergem gratulują serdecznie Czobanowie. 6733

Z okazyi zaręczyn p. Szenci Wasserman z p. Maksem Sternbergem gratulnje serdecznie Musio Czoban. 6732

Z okazyi zaręczyn p, Szenci Wassermann z p. Maksem Sternbergem gratulują serdecznie Salo Sternberg z żoną 6731

Szeńcia Wasserman — Maks Sternberg
Skała n. Zbrucz Jezierzany
zaręczeni w maju 1921. 6730

Z okazyi zaślubin p. Jakóba Schranza z p. Lottą Adler składają 200 Mk. na rzecz uchodźców ukraińskich 6703
Edmundowie Laubowie.

Z okazyi »pidjan haben« składają Katzowie Mp. 1000— na Keren Hajessod. 6710

Z okazyi zaręczyn ulubionego kolegi Hermana Bardacha z p. Reginą Kormann zasyłamy serdeczne życzenia 6719 Leon Marudy i Filip Boschwitz

Z okazyi zaręczyn mojej najukochańszej koleżanki Sabiny Goldmann z p. Hermanem Bergnerem gratuluje i życzy dużo szczęścia 6713
Lunka Bassechesówna

Z okazyi zaręczyn k. siostry Sabiny Goldmann z p, Hermanem Bergnerem gratuluje Minka Jacób z narzeczoną 6713

Z okazyi zaręczyn kochanej kuzynki Sabiny Goldmann z p. Hermanem Bergnerem gratuluje 6714
Frania i Dawid Nargel.

Do zaręczyn p. Berty REIS z p. Leonem Hellerem zasyłają serdeczny »Mazeltow« 6698
Nachman Altbach z narzeczoną.

Z okazyi zaręczyn 6721
p. Glanzberg z p. Barsamem
gratulują serdecznie Glanzbergowie

Do zaręczyn p. Klary Müllerównej
zasyłają serdeczne życzenia i składają 500 Mp. na Keren Hajessod Katzowie. 6727

Z okazyi zaręczyn kochanego kolegi Hermana Bardacha z p. Reginą Kormanówną zasyłają serdeczne życzenia
Zygmunt Marudy i Diamand. 6729

Dora Wolfman — Radymno
Józef Friedman — Złoczów
zaręczeni
Lag-be-omer 5871. 6726

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Dr. Augusta Auerbach = Groeblowa
ord. w chorob. dzieci przy ul. Krakowskiej l. 14 od 2—4 popoł. — Szczepienie. 7227

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 6620
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Dr. W. GEMSKI
powrócił i ordynuje jak przedtem
ULICA KAZIMIERZOWSKA l. 37. 6708

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Wózek dla chorego na resorach, lustro mahoniowe, garnitur salonowy używany, kasa wertheimowska, lodownia okazyjnie do sprzedania od 3—7 codziennie gmach Hr. Skarbka brama 5 w podwórzu. 6454

Sypialnia, jadalnia, biurka amerykańskie, klubowy garnitur i wielki zapas giętych krzeseł okazyjnie do sprzedania od 3—7 codzien. Gmach Hr. Skarbka. Brama 5 w podwórzu I. p. 6453

Żelazo stare, maszyny, wszelkie metale kupuję płacąc najwyższe ceny Żółkiewska 123 podwórze. 6534

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 20. — Damska Fryzyerka! 6646

Wózek dziecinny spacerowy okazyjnie sprzedam Fried Sapiehy 45. 6700

Sprzedam sztalugę Landau, Mochnackiego 1). 6728

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Młody kawaler poszukuje 1 pokoju umeblowanego przy inteligentnej rodzinie. Zgłoszenia do Administracyi pod »pokój«. 6680

WOLNE POSADY

Koncypienta rutynowanego umiejącego po rusku ewentualnie z prawem substytucyi przyjmie adwokat Dr. Henryk Mester w Przemyślu. 6686

Zdolny(a) praktykant(ka) o ładnem piśmie zostanie natychmiast przyjęty(a) do Administr. »Chwili«. Zgłoszenia osobiste tamże między 12—1 w poł.

ZARTAKOWIEC kawaler lat 32, **pierwszorzędna siła z 12-letnią praktyką** obejmie posadę w większem przedsiębiorstwie. Łaskawe zgłoszenia pod »Zdolny« do biura gazet Wolfa Kammermanna w Samborze. 6550

Buchaltera korespondenta polsko-niemieckiego samodzielną siłę przyjmę ewent. na popołudnie. Listy z podaniem warunków pod »Samodzielny«. Biuro Ogłoszeń, Buchstaba, Legionów 21. 6706

Niemkę do dziecka 8 miesięcznego przyjmę zaraz. Płaca obojętna. Fried, Sapiehy 45. 6701

Poszukuje się zdolnej panny do kasy. Wiadomość w handlu żelaza Kazimierzowska 28. 6711

Praktykant początkujący lub praktykantka do biura technicznego potrzebni. Wiadomość między 12-tą a 1-szą lub 6-tą a 7-mą u architekty Kornblütha, Rzeźnicka 17. 6709

Czeladnicy w zawodzie kapeluszniczkim zostaną natychmiast przyjęci we fabryce kapeluszy Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 6723

Magistra farmacyi oraz praktykanta z rozpoczętą praktyką poszukuje aptekarz Fränkel, Rzeszów. 6718

Panna do zakładu dentystycznego poszukiwana. Wiadomość w Administracyi. 6738

Poszukuję praktykanta z działu galanteryjnego Zygmunt Maiblum, Lwów, Kazimierzowska 17. 6739

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15
kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

FRANCUSKIEGO, angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego początkującym także korepetycyi udziela Rutkowski, Zyblikiewicza 41, 6698

Ogłoszenia.

BACZNOŚĆ! Fabryka kapeluszy BACZNOŚĆ!
I. Gottlieba i M. Raubvogla
Lwów, plac Strzelecki 15.
przyjmuje wszelkie kapelusze do przefasonowania według najnowszych fasonów, które poleca w wielkim wyborze. Dla przejezdnych wykonuje w przeciągu 24 godzin. 6717

WPana Wiktora Geduldiga i Józefa Weintrauba za nietaktowne wobec nich postępowanie, przepraszamy i prosimy o współpracę w klubie — Epstein Chary, Spiegelglas, Siebermann. 6715

BACZNOŚĆ CYKLIŚCI!

Rowery nowe od Mp. 17.000·— na składzie oryg. »Pucha«, »Premiera«, »Waffenrad«, »Kosmos«, także używane w dobrym stanie. Płaszcze od Mp. 1400·—, węże od Mp. 600·—. Wielki zapas płaszczów i wężów z gumy czerwonej. Guma do wózków dziecinnych, wszystko w wielkim wyborze **po cenach konkurencyjnych.**
poleca tylko
Jakób Rossenmann, Lwów.
ul. Akademicka 26.
Kupuje stare i połamane płyty gramofonowe, płaci po Mk. 40·—.
Własny warsztat reparacyjny. 6500

Na święta!

Salon mód i **konfekcyi damskiej** poleca suknie, bluzki, halki, szlafroki, kombinezy, rękawiczki, pończochy, skarpetki, kapelusze damskie w największym wyborze po cenach reklamowych 7219

Glimer = Menkes, Lwów, Skarbkowska 6 (róg Rutowskiego). **Baczność na firmę.**

Powróciłem z zagranicy i prowadzę nadal
Hurtowny Skład ROWERÓW I MASZYN DO SZYCIA
oraz wszelkich części składowych do tychże i sprzedaje takowe po cenach fabrycznych. — Przy zamówieniach z prowincyi upraszam o zadatek.
Föbus Rosenmann, Lwów, ulica św. ANNY 7, II. piętro.

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6334

Troskliwe matki!
— Jedyną skuteczną przysypką dla dzieci jest —
Puder Bébé Szofmana 6108
polecany przez lekarzy specyalistów, zapobiegający opszałości, czerwoności ciała i różuym wysypkom skórnym. Polecane jest również przetłuszczone
MYDŁO BÉBÉ SZOFMANA
niezbędne do kąpieli i mycia główki niemowlętom.

LORMA Plac Smolki 1a./II »- poleca -«
Garderobę i wszelkie nowości dla pań i dzieci.
Bielizna dla niemowląt. 6627

Moorit, klingerit,
płyty asbestowe, gumowe i fibrowe, pakunki grafitowane, konopne oraz wszelkie artykuły techniczne
poleca ze składu firma 6516
Bernard Apfelbaum
Lwów, ul. Kołłątaja 6.

Maszyny do pisania
wszelkich systemów okazyjnie do nabycia
Lwòw, Piekarska l. 17, II. p.

Do Stanisławowa i Kołomyi
3 razy tygodniowo wozy zbiorowe
wysyła
Biuro spedycyjne
Kornreich i Schön
pl. Gołuchowskich 9. 6618

Kto chce swemu obuwiu nadać trwały połysk i skórę należycie konserwować używa pasty terpentynowej 6661
„JUTRZENKA"

Ceraty na stoły, Chodniki, materace, meble tapicerowane, materye na meble, sienniki, ceraty gumowe poleca
Magazyn Tapet
Kiczales 6078
i Margulies
Lwów, Sykstuska 18.

Licytacya 2 piątrowej kamienicy.
W dniu 6. czerwca 1921 o godzinie 10-tej przedpoł. w biurze Oddziału XVII. drzwi Nr. 79 Sądu powiatowego S. I. we Lwowie, przy ul. Sądowej, odbędzie się dobrowolny publiczny przetarg realności L. k. 370 Dz. I. we Lwowie, przy ulicy **Chorążczyzna l. 25** obejmującej dwupiątrową kamienicę.
Bliższa wiadomość w kancelaryi adwokackiej we Lwowie, ul. Szopena l. 5, pierwsze piętro. 6702

WIEDEŃSKI BANK ZWIĄZKOWY.

51 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcyonaryuszów

odbędzie się dnia 21-go czerwca 1921 o godzinie 11-tej przedpołudniem we Wiedniu I Schottenring 2

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Sprawozdanie Rady Zawiadowczej;
2. Sprawozdanie cenzorów o zamknięciach rachunkowych za rok 1920. i uchwała co do przyjęcia zamknięć rachunkowych;
3. Uchwała co do rozdziału zysku za rok 1920 (§ 59 lit. c. statutów);
4. Uchwała co do podwyższenia kapitału akcyjnego o 200 milionów koron oraz co do powierzenia Radzie Zawiadowczej przeprowadzenia podwyższenia kapitału, oznaczenia terminu i sposobu odstąpienia nowych akcyi tudzież zmiany statutów w związku z podwyższeniem kapitału, stojącej:
5. Wybory członków Rady Zawiadowczej;
6. Wybory Kolegjum cenzorów i członków Rad Zawiadowczych zakładów filialnych.

W myśl § 47 statutów mają tylko ci Akcyonaryusze prawo głosowania na Walnem Zgromadzeniu, którzy najpóźniej do dni 14 przed Walnem Zgromadzeniem złożą najmniej dwadzieścia pięć sztuk akcyi z kuponami w kasie Banku lub w miejscu przez Radę zawiadowczą w tym celu wyznaczonem.

Każde 25 sztuk akcyi dają prawo do jednego głosu (§ 48 stat.).

Uprasza się wobec tego uprawnionych do głosowania pp. Akcjonaryuszów, aby swoje akcye wraz z kuponami złożyli najpóźniej dnia 7 czerwca br:

we Wiedniu w likwidaturze Wiedeńskiego Banku Związkowego (I Schot engasse 6—8);

w Aussig n/L. Bernie, Białej, Bodenbach, Bozen, Bregenz, Budapeszcie, Budziejowicach, Celowcu, Cieplicach, Cieszynie, Czerniowcach, Drohobyczu Friedek Mistek, Gracu, Insbrucku, Karlsbadzie, Karniowie, Krakowie, Lwowie, Marienbadzie, Meranie, Morawskiej Ostrawie, Pardubicach, Pilźnie czeskiem, Pradze, Preszburgu, Prościejowie, Przemyślu, Reichenbergu Tarnowie, Solnogrodzie, St. Pölten, St. Veit n Gl., Stanisławowie, Tetschen, Villach, Wiener Neustadt, Zagrzebiu i Zwittau;

we Filiach Wiedeńskiego Banku Związkowego;

w Berlinie w Deutsche Bank i Dresdner Bank;

w Dreznie w Dresdner Bank i Deutsche Bank Filiale Dresden;

we Frankfurcie n/M. w DeutscheVereinsbank, Deutsche Bank Filiale Frankfurt n/M. i Dresdner Bank we Frankfurcie n/M;

w Sztuttgarcie we Württembergische Vereinsbank;

w Monachium w Bayerische Hypotheken und Wechselbank Deutsche Bank Filiale München i Dresdner Bank Filiale München;

w Zurychu w Schweiz. Kreditanstalt i w Schweiz. Bankverein;

w Genewie w Schweiz. Kreditanstalt i w Schweiz. Bankverein;

w Bazylei w Schweiz. Kreditanstalt, Schweiz Bankverein i Basler Handelsbank.

Akcye należy składać uporządkowane według numerów i spisane na własnoręcznie przez składającego podpisanych konsygnacyach, a mianowicie w likwidaturze we Wiedniu we dwu, w innych miejscach na trzech konsygnacyach. Jeden egzemplarz konsygnacyi wraz z potwierdzeniem odbioru akcyi zwraca się składającemu przy równoczesnem wręczeniu mu po myśli § 55 statutów karty uczestnictwa na Walne Zgromadzenie, opiewającej na nazwisko osoby składającej akcye i ważnej tylko dla niej, względnie dla jej należycie wylegitymowanego pełnomocnika.

Wiedeń 28 maja 1921.

Wiedeński Bank Związkowy.

6701

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów. Kopernika 11.

Dzisiejszy numer zawiera 12 stronic.

Nr. 854 **Lwów, niedziela 5. czerwca 1921** **Rok III.**

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 8 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 **Mk.**— zamiejscowa 220 **Mk.**— zagr. 260 **Mk**

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. **Drobne ogłoszenia:** za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

O fundusz podwalin (Keren Hajessod).

Odezwa.

O największej sprawie żydowskiej chwili współczesnej mówić wypada w słowach prostych, by nie zaciemnić doniosłości czynu, który się w oczach naszych przygotowuje.

Po San Remo, gdzie proklamowano »national Home« dla ogółu Żydów w Ziemi Ojców, przez całe Żydostwo powiał duch zmartwychwstania.

Z Ziemi Świętej idzie hasło. Ta opuszczona i zniszczona ziemia czeka pracy ofiarnej, czeka odrodzenia i zmartwychwstania.

Na opuszczonych pustynnych zrębach musi znowu zakwitnąć winna latorośl i oliwne drzewo, a wydmy piaszczyste, pożerane przez gorące tchnienie puszczy, muszą się zazielenić i zakwitnąć.

Czuje Żydostwo całego świata, że dzieje się coś wielkiego, nadzwyczajnego. Tu nie chodzi o sprawy jednego stronnictwa, lub jednej klasy społecznej, tu chodzi o sprawę, która jest drogą i świętą wszystkim Żydom bez różnicy przekonań politycznych.

Całe Żydostwo staje jak jeden mąż przy głębokiej koncepcyi odbudowy kraju naszej sławy i szczęścia i nikt się od tego dzieła nie wyłącza, każdy zazdrośnie współubiega się o udział w odbudowie Ziemi Świętej.

W sprawie tej nie ma przeciwności między Żydami. jedna myśl idzie przez lepianki ubogich, przez pałace bogatych, przez synagogi wiernych i przez uczelnie synów postępu

Żydostwo. rozprószone po wszystkich krańcach świata, staje pod wspólną chorągwią odbudowy Palestyny.

Palestyna jest rzeczą wielką. żąda też wielkiej i jedynej ofiary zjednoczonego ludu. Żąda rozbudowy fundamentów na trwałą budowę dla Żydów.

To dzieło zbiorowe wymaga wspólnego poświęcenia wszystkich Żydów kraju naszego, wszystkich bez wyjątku.

Zapomnijmy o tem, co nas dzieliło, bądźmy w tej wielkiej chwili zjednoczeni!

Palestyna żąda od nas wielkiej ofiary.

Młodzież podążyła już do Ziemi Świętej. Już żydowska krew na nowo ją zrosiła. Pracą i ofiarą kraj zdobędziemy.

Do wielkiego wysiłku woła Palestyna swe dzieci.

Nie o składkę filantropijną nie o pomoc charytatywną dziś chodzi, ale o coś większego, o trwałą budowę kraju i siedziby.

Tu musimy się zdobyć na ofiary nadzwyczajne. Musimy ustosunkować ofiary do wielkości celu i do zasobów naszych materjalnych.

Trzeba budować drogi, nagie skały trzeba okryć błogosławieństwem cedry i oliwnych drzew, bagna, ziejące malarją, osuszyć. włożyć pług i lemiesz w twardą dłoń oracza żydowskiego, pokryć kraj siecią kolei, odbudować miasta i tchnąć w ludność energię życia.

Musi się naprawić zaniedbania stuleci, uzdrowić naród i ziemię. by urzeczywistnić wizje przodków i mędrców.

Dla »Funduszu Podwalin« żądamy od każdego ofiary części majątku.

Każdy, kto nosi imię Żyda, a z dumą pamięta o wielkich naszych przodkach, musi wytężyć swe siły i dopomóc do budowy nowego wielkiego gmachu w »Erez. Izrael«.

Niechaj nikt nie wyłącza się od tego dzieła zbiorowego.

Komitet międzypartyjny żydowski, zarówno jak całe żydostwo zachodnie, wzywa wszystkich Żydów naszego kraju do zbiorowej i zorganizowanej akcyi dla »Funduszu Podwalin«.

Niech płynie danina szczodrze i ochotnie. Gdy nasza waluta jest złą, musimy uzupełnić jakość iloscią. — Musimy wystawić Skarbiec »Funduszu Podwalin«, który świat cały podziwiać będzie.

Przez kraj cały niech pójdzie wołanie o daninę dla wielkiego dzieła. Fundusz Podwalin jest największem zadaniem, najgłębszym problemem odrodzenia żydostwa, Niechaj nie będzie nikogo, ktoby stanął na uboczu.

Międzypartyjny komitet »Kerén Hajesod« we Lwowie.

PREZYDYUM:

St. rabin Leib Braude
Rabin Izaak Ziff

Dr. Jakób Diamand
prezes Zboru izraelic. we Lwowie.

Dr. Emil Parnas
prezes Żyd. Kom. Rat.

Dr. Leon Reich
prezes stronnictwa syonistycznego dla Gal. Wsch.

Dr. Filip Schleicher
wicepr. m. Lwowa.

St. rabin
Dr. Samuel Guttmann

Dr. Rubin Sokal
adwokat

Dr. Ozyasz Wasser
adwokat

Jakób Wittels
przewodniczący organizacyi »Mizrachi«

Rabin
Dr. Lewi Freund

CZŁONKOWIE:

Herman Axelbrad
Samuel Barach
Jakób Beck
Nadr. Dr. Jakób Bohin
Wiktor Chajes
Dr. Mojżesz Dogilewski
Karol Eisenstein
Red. Mojżesz Frostig
Maks Glasermann
Dyr. Emil Grabscheid
Juliusz Gruft
Leon Hagler
Dr. Aleksander Hausmann
Adolf Hölzel
Ignacy Jäger
Józef Kahane
Gustaw Kessler
Dr. Dawid Malz
Dawid Maschler
Ignacy Menkes
Dr. Gerszon Zipper.
Ignacy Mund
Chaim Perlmutter
Maurycy Rappaport
Dr. Henryk Rosmarin
Prof. Dr. Mojżesz Schorr
Dyr. Wilhelm Herman Schotz
Dr Dawid Schreiber
Lipe Schutzmann
Mojżesz Silber
Leon Stengel

Anglia i mandat nad Palestyną.

Żydowska opinia publiczna całego świata dąży już od dłuższego czasu do tego, aby sprawa definitywnego przejęcia mandatu palestyńskiego przez Anglię została załatwioną. Każda chwila zwłoki dziś w dobie przesileń piętrzy potem ogromne trudności i wszystkie smutne zajścia ostatnich miesięcy, wzrost agitacyi panarabskiej, intrygi zwrócone przeciw Anglii i jej polityce palestyńskiej, wypadki w Jaffie i ograniczenia imgiracyi żydowskiej do Palestyny zapisać należy na karb zwlekania. Rada Najwyższa wyłączyła sprawę mandatu nad Palestyną aż do powrotu min. Churchilla, czekając na sprawozdanie i wnioski ang. min. kolonij. Miesiąc minął od powrotu Churchilla, który w międzyczasie odbył także ważne konferencye z rządem francuskim w Paryżu a zapowiedziane oświadczenie Churchilla w parlamencie angielskim odwleka się. W Anglii szerzy się opinia, iż pewnym kołom zależało na tem, aby nie dopuścić do przedstawienia przez Churchilla w parlamencie wrażeń, jakie odniósł w Palestynie i kierunku polityki powziętego po naradach z Herbertem Samuelem, w każdym razie, że wskutek wypadków w Jaffie ewentualne ekspose Churchilla nie będzie brzmiało tak optymistycznie, jak brzmiałoby przedtem.

W „Daily Telegraph" znajdujemy oparta na dobrych informacyach korespondencyę, opisującą stanowisko, jakie Churchill podobno w sprawach Wschodu zajmuje. Dwoma głównymi punktami tego programu jest urządzenie wielkiej linii komunikacyi powietrznej z Europy przez Indye do Australii i zorganizowanie sieci autonomicznych państw na wschodzie. W tym celu, o ile chodzi o Mezopotamię popiera się kandydaturę Emira Feisula, Transjordania ma zostać niepodległem państwem arabskiem pod prowizorycznym rządem Emira Abdulli, przyczem ma być unormowany jakiś modus vivendi z zarządem Palestyny i protektoratem francuskim nad Syryą. Organizowanie Palestyny postępować ma dalej na dotychczasowych podstawach. Ma mieć własną milicyę złożoną z Żydów i Arabów. Port w Haifie ma zostać rozbudowany w wielkim stylu na punkt wyjścia transkontynentalnej linii motorowej i linii kolejowej od morza Śródziemnego do morza Śródziemnego do Mezopotamii. Tu także dobiegnie sieć rur naftowych, któremi olej mezopotamski sprowadzany będzie do portu. Kolej Hedżaska stać będzie pod administracyą komisyi mieszanej złożonej z członków interesowanych państw, na której czele stać będzie Anglik.

Anglia ma zamiar popierać finansowo dynastyę króla Hedżasu, aby w ten sposób zagwarantować sobie wpływ bez zbyt wielkich zobowiązań. Wynika z tego, że Churchill jest za jaknajwiększymi ustępstwami wobec życzeń arabskich, zarówno w Mezopotamii, Hedżas, Jemenie, jak w Transjordanii. Ta ostatnia ma być w pewnej, luźnej formie wciągniętą w krąg mandatu nad Palestyną, a tem samem podpadać w nieznanych dotąd bliżej rozmiarach administracyi palestyńskiej, przyczem stosunek Anglii do Transjordanii nie będzie w drodze międzynarodowej przez Ligę narodów bliżej określony. W związku z polityką Anglii w Transjordanii pozostaje powołanie majora Abramsona, b. guwernera Hebronu na stanowisko doradcy Emira Abdulli.

Zznaczyć należy, że londyńskie „Times" ostro krytykują politykę arabską Churchilla widząc w niej zbyt daleko idące ustępstwa wobec „mrzonek panarabskich". Wynikne z niej zależność polityki angielskiej od państw arabskich i niebezpieczeństwo dla gospodarczych planów Anglii (dla rurociągów naftowych linii kolejowych) z strony rywali faworyzowanych dynastyj arabskich. Sprawy mandatu w Palestynie krytyka „Times" nie dotyka.

Znamienne jest, iż Churchill z programem swoim oficyalnie przed izbą Gmin dotąd mimo licznych zapowiedzi nie wystąpił i że zarówno angielska, jak żydowska opinia publiczna nie będzie miała sposobności wypowiedzieć się co do programu rządu angielskiego na wschodzie. Tymczasem wiadomo, iż Rada Ambasadorów już w najbliższych dniach zajmie się odraczanemi dotąd kwestyami wschodniemi. Społeczeństwo żydowskie i politycy syonistyczni powinni więc wzmóc usiłowania, by sprawa mandatu nad Palestyną została jak najrychlej w myśl idei traktatu pokojowego i wiekopomnych uchwał w San Remo załatwiona.

O Górny Śląsk.

Warszawa 3. czerwca (tel. wł. — eg.) W Warszawie zdają sobie również sprawę z tego, iż kwestya G. Śląska przyorała dla Polski obrót zdecydowanie niekorzystny. Być może że wpłynęły na to w pewnej mierze słowa p. Panafieu„ który w rozmowie z dyplomacyą polską orł do zrozumienia że neutralizacya G. Śląska jest prawie że faktem przesądzonym. Powstał popłoch. Nie można bowiem w żadnej mierze podejrzywać przedstawiciela republiki francuskiej w Warszawie o lansowanie fałszywych pogłosek.

Rząd zebrał się na naradę i uchwalił wysłać notę werbalną do Paryża, Rzymu, Londynu i Waszyngtonu w której raz jeszcze zwraca uwagę na następstwa jakie pociągnąć może za sobą krzywdzące Polskę rozwiązanie sporu górnośląskiego. Pozatem rada ministrów zdecydowała się na wysłanie mężów zaufania do Paryża, Rzymu, Londynu i Brukseli. I tak do Francyi udaje się prof. Grabski, do Londynu Askenazy, lub były minister Sapieha, do Rzymu poseł Halban, lub Moraczewski ewentualnie zaś do Brukseli wiceminister Dąbrowski. Ci delegaci będą mieli za zadanie wpływanie na opinię publiczną i prasę tych krajów w duchu korzystnym dla polskiego rozwiązania problemu G. Śląska.

P. Witos korzystając z tej okazyi chciał upiec łatwą pieczeń. Zaproponował więc p. Dubanowiczowi wyjazd do Rzymu w tej sprawie, mając naturalnie na myśli pozbycie się z terenu parlamentarnego poważnego przeciwnika. Dubanowicz jednak nie dał się wziąć na tę propozycyę i odmówił.

Lyon (Pat.) Korespondent „Journal des Debats" dowiaduje się„ że powstańcy polscy na G. Śląsku zgadzają się na projekt komisyi międzysojuszniczej pacyfikacyi tego kraju.

Pułkownik Doliwa oświadcza kategorycznie, że gotów jest cofnąć swoje siły na warunkach określonych przez komisyę aliancką.

Natomiast gen. Hoeffer oświadczył, że honor żołnierza niemieckiego nie pozwala na cofanie się. Mimo zamknięcia granicy niemieckiej grupy żołnierzy niemieckich przekradają się w dalszym ciągu na G. Śląsk.

Bytom. (Pat.) Wiadomości o zajęciu przez wojska angielskie Wielkie Strzelce i Gliwice są nieprawdziwe. Wojska angielskie jak oświadczają ze strony komisyi międzysojuszniczej przeznaczone zostały tylko do zajęcia pasa neutralnego między oddziałami polskimi i niemieckimi. Jak donoszą dzienniki niemieckie, wojska angielskie mają być użyte również do zabezpieczenia linii kolejowej z Opola do okręgu przemysłowego. Ta wiadomość wydaje się jednak nieprawdopodobną, ze względu na wspomniane oświadczenie ze strony komisyi międzysojuszniczej.

Bytom. (Pat.) Wedle wiadomości z tamtej strony frontu, siły któremi rozporządza gen. Hoeffer, wynoszą 80.000 żołnierza. Nadchodzą wiadomości o buntach w niektórych oddziałach armii gen. Hoeffera z powodu niewypłacania żołdu i drakońskiego stosunku oficerów do żołnierzy.

Londyn. (Pat.) „Daily News" żądają, ażeby zaniechano wszelkiej dalszej zwłoki w uregulowaniu sprawy G. Śląska. W podobny sposób wypowiadają się i „Times" przeciwko dalszemu zwlekaniu albowiem jak mówi ten dziennik, dalsza zwłoka stałaby się wprost niebezpieczną. Nadeszła chwila, aby rządy francuski i angielski skorzystały z nadarzającej się obecnie sposobności, by wykazać przy pomocy niedwuznacznych środków, że są zdecydowane współdziałać na froncie zachodnim. Oba rządy powinny pamiętać o tem, że w grę wchodzą żywotne interesa obu krajów. Przedewszystkiem jeżeli chcą uniknąć ryzyka zbyt poważnego, winny zdać sobie z tego sprawę, że wydarzenia nie każą na się czekać, a więc Sojusznicy powinni działać wspólnie i niezwłocznie.

Zerwanie rokowań polsko-litewskich

Warszawa 3 czerwca (tel. wł. — eg.) Nadeszły tu alarmujące pogłoski o zerwaniu rokowań polsko-litewskich w Brukseli. Litewska agencya tel. tłumaczy że zerwanie nastąpiło z winy polskiej, która domagała się aby w rokowaniach wzięła też udział delegacya wileńska w charakterze równouprawnionego członka w konferencyi. Mówią że ostateczne uregulowanie sprawy wileńskiej powierzone zostanie Lidze narodów.

Powołanie u lopowanych oficerów.

Warszawa 3 czerwca (tel. wł. — eg.) Jak słychać oficerowie korzystający z urlopów dla studyów dostaną 1. września powołanie celem odbycia czterotygodniowych ćwiczeń wojskowych.

Pożyczka amerykańska dla Polski.

Warszawa 3 czerwca (tel. wł. — eg.) Morgan miał oświadczyć w wywiadzie z przedstawicielami Associated Press że natychmiast po uregulowaniu sprawy górnośląskiej i wileńskiej Polska będzie mogła otrzymać pożyczkę na warunkach dla niej korzystnych.

Pamiętajcie o szeklu!

Z obrad Sejmu.

Warszawa 3. czerwca (tel. wł. — eg.) Sejm polski obfituje niekiedy w kontrasty. Najbardziej daje się to zauważyć w stosunku do kleru. Na ogół Sejm nosi piętno instytucyi par excelance klerykalnej. Bo też w żadnym parlamencie niema tyle sutann, ile w Warszawie w pałacu przy ul. Wiejskiej. U wejścia do izby wisi Chrystus na krzyżu, rzecz nieznana nawet w klerykalnej Belgii. Ale nigdzie obecnie tak zjadliwie nie atakują księży jak w Sejmie polskim. Jeszcze nie przebrzmiały echa awantury urządzonej arcybiskupowi Teodorowiczowi gdy na piątkowem posiedzeniu Sejmu nastąpił nowy atak skierowany na księży. Tym razem atak ten nosił formę interpelacyi i godził w księdza Lutosławskiego oraz proboszcza lwowskiego ks. Dzięd'elewicza. Obie interpelacye pochodzą od stronnictwa prezydenta ministrów i domagają się pociągnięcia do odpowiedzialności księdza Lutosławskiego za obrazę rządu i Naczelnika Państwa na wiecu w Przemyślu i księdza Dzięd'elewicza za to samo w czasie podróży agitacyjnej w Stanach Zjednoczonych.

*

Z powodu przerwania linii telefonicznej sprawozdania z posiedzenia sejmu nie otrzymaliśmy.

Organizacye żydowskie Nowego Jorku do Sir H. Samuela.

N. Jork. (Ż. B. K.). Do Wysokiego Komisarza Sir Herberta Samuela odeszła stąd następująca depesza:

„Konferencya reprezentantów wszystkich żydowskich organizacyj stanu N. Jork ma zaszczyt donieść Szan. Panu, że powzięła uchwałę poparcia z całego serca akcyi „Keren Hajessod". Konferencya wyraża zarazem gorący protest z powodu ekscesów i zapewnia, że naród żydowski wytęży wszystkie siły celem odbudowy żydowskiej siedziby narodowej w Erec Israel. Konferencya wyraża cześć poległym ofiarom i żąda bezzwłocznego cofnięcia zakazu wolnej imigracyi żydowskiej do Palestyny".

—ooo—

Żyd ambasadorem Ameryki w Japonii.

Waszyngton. (Ż. B. K.) Koła dobrze poinformowane dowiadują się, że znany dyplomata Oskar Strauss ma uzyskać nominacyę na ambasadora Stanów Zjednoczonych w Japonii. Strauss był swego czasu ambasadorem Ameryki w Konstantynopolu. Za czasów prezydentury Roosevelta piastował on godność podsekretarza stanu dla robót publicznych.

Zatwierdzenie banku robotniczego w Palestynie.

Warszawa. Korespondent jerozolimski „Hacefiry" donosi telegraficznie, że rząd palestyński zatwierdził żydowski Bank robotniczy.

Zgromadzenie ku czci Brennera.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Dnia 24 maja odbyło się w Jerozolimie zgromadzenie, poświęcone pamięci Brennera, na którem przemawiali najwybitniejsi przedstawiciele świata literackiego m. i. dr. Klausner Cemach i Feldman. Władze zezwoliły tylko na omawianie twórczości literackiej Brennera.

Z Palestyny.

Warszawa 3 czerwca (tel. wł. — eg.) Dzień dzisiejszy przyniósł kilka informacyj z Palestyny. Wynika z nich że napady arabskie na Żydów trwają w dalszym ciągu. Arabowie napadają Żydów na ulicach i strzelają do nich.

Jako protest przeciw wprowadzeniu obostrzonej cenzury pism 27. maja nie ukazały się żadne pisma hebrajskie w Jerozolimie. Społeczeństwo żydowskie w Palestynie skarży się że cenzura nie daje możności wypowiedzenia myśli.

—oo—

Próby zlikwidowania strajku w Anglii.

Londyn. (Pat.) Dzienniki stwierdzają, że transporty węgla dokonywane są obecnie bez dotychczasowych trudności, a to wobec zmiany stanowiska ze strony funkcyonaryuszów kolejowych i robotników transportowych. Jak się zdaje, w najbliższych dniach odbędzie się konferencya między przedstawicielami kopalń i górników dla omówienia ugody pojednawczej.

—oo—

Demobilizacya ochotników.

Warszawa (Pat.) Minister wojny p. gen. Sosnkowski wydał następujący rozkaz:

Rozkazuję bezterminowo, bez prawa do poborów urlopować:

a) wszystkich szeregowych, którzy w r. 1920 wstąpili ochotniczo do wojska i nie należą do roczników 1889 i 1900.

b) wszystkich szeregowych, którzy w latach 1918, 1919 i 1920 wstąpili ochotniczo do wojska polskiego bez względu na rocznik o ile wysłużyli w wojsku łącznie z ewentualną służbą w armiach zaborczych, w korpusach wschodnich i legionach przynajmniej 24 miesięcy i więcej o ile przy tem są obarczeni rodziną i zgłoszą ustnie prośbę o bezterminowe urlopowanie.

Powyższe bezterminowe urlopowanie ma być przeprowadzone we wszystkich oddziałach broni i służby łącznie z marynarką wojenną.

Wiadomości bieżące.

Warszawa 3 czerwca (tel. wł. — eg.) „Lokal Anz." ogłasza, że bank Rzeszy niemieckiej rozpoczął skupywanie złota po cenach rynkowych.

Z sali koncertowej.

I. Koncert Symfoniczny Polskiego Związku muzyków.

Podobnie jak to się od przeszło roku stało w Krakowie, zorganizował obecnie Lwowski Związek muzyków a więc zawodowe stowarzyszenie wszystkich zarobkujących w Lwowie instrumentalistów orkiestrę symfoniczną złożoną podobno z 106 muzyków. Zespół ten wystąpił onegdaj z I. koncertem pod dyrekcyą prezesa Związku dyr. M. Sołtysa i z programem złożonym z Fitelberga „W głębi morza", Saint-Saensa „Symfonią III. op. 78" i W. Friemana „Fantazyą" na fortepian z tow. orkiestry.

Z pośród powyższych utworów najsilniejsze wrażenie wywarła Symfonia francuskiego mistrza jako dzieło o głębokiej myśli, doskonałej formie i jędrności tematów. Symfonia ta napisana na dużą orkiestrę z organami i fortepianem została też najlepiej wykonaną pomimo, iż (zwłaszcza z początku) dały się zauważyć pewne braki. Najsłabszym punktem programu był poemat symfoniczny Fitelberga „W głębi morza" ale to nie tyle ze względu na jego strukturę, jak raczej z powodu wykonania dość miernego. Z tego też powodu trudno dziś o sąd o tej kompozycyi, któr ajako należąca do rzędu dzieł modernistycznych domaga się kategorycznie doskonałego wykonania.

W pośrodku pomiędzy tymi dwoma utworami orkiestralnymi pozostawała „Fantazya" W. Friemana profesora konserwatoryum, który też odegrał część solową.

„Fantazya" jego oparta na motywach polskich napisana jest z talentem i pozwala rokować Friemanowi — kompozytorowi piękną przyszłość o ile będzie bardziej oryginalny i nie będzie się lubować w zbyt tanich i aż nadto dobrze skąd inąd znanych efektach pianistycznych. Mniej udałym można nazwać akompaniament orkiestry, który wykazuje mnóstwo miejsc zupełnie pustych.

I Frieman — pianista zasługuje na uwagę choć onegdaj popisywać się mógł jedynie swoją sprawnością techniczną. O jego rzeczywistych walorach przekonać się będziemy mogli dopiero po jego większym samodzielnym recytalu.

Koncert ten odbył się w sali Teatru Miejskiego, akustyczna jednak strona nie była zadowalającą. Umieszczenie orkiestry na scenie otoczonej z wszystkich stron kulisami odbija się fatalnie na jej brzmieniu i trzeba będzie koniecznie w przyszłości wysunąć ją naprzód tak, jak to w podobnych wypadkach przed wojną praktykowano. Także i samo ustawienie orkiestry uważam za błędne i nigdzie nie praktykowane, gdyż rozmieszczenie pierwszych skrzypków po obu stronach dyrygenta nie przyczynia się wcale do ujednostajnienia tonu, przeciwnie wywołać musi pewien rozdźwięk odbijający się na całości.

Sala Teatru Miejskiego była zupełnie wysprzedana a prof. Friemana obrzuciły uczenice jego kwiatami.

Alfred Plohn.

—oo—

NADESŁANE.

Najserdeczniejsze pozdrowienia z Nowego Jorku dla wszystkich krewnych i znajomych zasyła

Herman Gruder. 6745

Podziękowanie.

Serdeczne podziękowanie zasyłam tą drogą Wielmożnym Panom Prymaryuszom Dr. PISEKOWI oraz Dr. EHRLICHOWI za sumienne i staranne wyleczenie mnie z ciężkiej i niebezpiecznej choroby.

6753 Feiwel Geisler — Lwów, Janowska 24.

Franciszek Moszkowicz

prosi tego pana, który pożyczył u niego 40 noży 40 idelców o zwrot tychże.

Nie mogąc dziękować każdemu z osobna, składa na tej drodze serdeczne podziękowanie za okazane jej współczucie

6763 **Rodzina Mehrerów.**

LEKARZA

po zuku ę na czas mego wyjazdu do prowadzenia mego zakładu dentystyczn go na prow ncyi na przeciąg 3 miesięcy. Pła a 20.000 Mkp. miesięcznie, wikt i mieszkanie.

Zgłoszenia pod »araz« do Biura ogłoszeń SCHERERA, Pasaż Hausmana 9. 6787

Tow. Dr. S. Lanes

ord. jak zwykle w Iwoniczu willa »Kółko« 5914

Zakład dentystyczno-techniczny

M. Ehrenkranza

Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

Podziękowanie. 6825

JW Panu Drowi Wallachowi Kołłątaja 10 za wyleczenie żony mojej z bardzo ciężkiej choroby i za bezinteresowną opiekę składa tą drogą serdeczne podziękowanie zawsze wdzięczny **Rudolf Horowitz.**

Kupuję zęby sztuczne

używane oraz **platynę, biżuteryę perły, antyki; płacę najwyższe ceny**

UWAGA: przejezdny tylko na parę dni! — Hotel City ul. Legionów, pokój Nr. 15, przyjmuje od 10 do 1 pp. i od 3 do 7 wieczorem. 6821

Dobrze prosperujący 6786

„Skład drzewa materyałowego" do sprzedania

Zgłoszenia osobiste na miejscu

przy ulicy Źródlanej l. 14.

między godziną 3—6 po południu.

OGŁOSZENIE.

Komisya Likwidacyjna Grupy Inżynierji Nr. 5. Lwów zawiadamia niniejszem, że za wszelkie przez oddziały Grupy Fortyfikacyjnej Nr. 5 i Grupy Inżynieryi Nr. 5 za czas od lipca 1920 do czerwca 1921 r. na obszarze Wsch. Małopolski poczynione rekwizycje materjałów fortyfikacyjnych, a przez Komisję Gospodarczą wyżej podanych grup dotychczas niewyrównane, wypłacać będzie należytości, najdalej do dnia 30. VI. 1921 r.

Poleca się zatem interesowanym, by do dnia 15. VI. br. zgłosili swoje pretensje w Komisji Likwidacyjnej Grupy Inżynieryi Nr. 5 we Lwowie, ul. Batorego l. 6, II. p. 6754

po za terminem 15. czerwca br. zgłoszenia pretensji przyjmowane nie będą.

Przewodniczący Komisji Likwidacyjnej

Szkolnicki mjr. mp.

Za zgodność Gorczyca por. m. p.

W SALI „COLOSSEUM“ rozpoczyna z dniem 17. czerwca 1921 po raz pierwszy we Lwowie swe gościnne występy

TRUPA WILEŃSKA

zrzeszenie żydowskich artystów dramatycznych m. Wilna. – – – Szczegóły w dalszych anonsach. 6134

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Sobota 4. czerwca o 3.30 pop. „Straszny dwór“ opera Moniuszki.

Sobota 4. czerwca o godz. 7.30 „Czar munduru“ operetka w 3 akt. Świerzyńskiiego.

— Repertuar Teatru Małego.

Sobota 4 czerwca „Don Juan“ dramat w 3 aktach T. Rittnera, premiera gościnny występ W. Brydzińskiego.

Niedziela 5 czerwca „Don Juan“ występ W. Brydzińskiego.

— **Deklaracye na rzecz »Keren Hajessod«** przyjmuje i udziela wszelkich wyjaśnień Centralne biuro w Lwowie przy ul. św Anny l. 9.

— **Osobiste**: Promocya p. Sebastyana Tillemana, Arona Tillemana i Henryka Singera, na doktorów praw odbędzie się dziś w sobotę 4 bm. w auli uniwersytetu. 6767

— **Zamknięcie wystawy** wiosennej Żyd. Koła Mił. sztuki połączone z rozdawnictwem premii i licytacyą pozostałych dzieł, odbędzie się nieodwołalnie w niedzielę dnia 5 czerwca br. o godz. 11 przedpoł. w salach kasyna »Towarzyskość« Sykstuska 23. 6797

— **Żeńskie gimnazyum realne** (z prawem publiczności) Cyprjany Brückówny przyjmuje zgłoszenia na rok następny codziennie od godz. 1—2 Sakramentek. 32, II. p. 6804

— **Kradzieże w garażach automobilowych**. Od dłuższego czasu w garażach i warsztatach samochodowych D. O. G. »JUR« popełniano systematyczne kradzieże. W tajemniczy sposób ginęły najrozmaitsze części składowe samochodów, wskutek czego skarb państwa poniósł znaczne szkody. Wyśledzeniem sprawców zajęła się obecnie policya i w toku dochodzeń aresztowano Kajetana Chybińskiego, Karola Gajewskiego i Winc. Pietraka pod zarzutgm popełnienia tych kradzieży. Przy rewizyi w warsztacie Chybińskiego zakwestyonowano rzeczy pochodzące z warsztatów automobilowych wojskowości, Pietrak przyznał się do udziału w kradzieżach, przyczem podał, że działał z inicyatywy obu towarzyszy, którym sprzedał skradzione rzeczy.

— **»Ferbel« z przeszkodami**. Jeden z ajentów policyjnych perlustrując kawiarnię »Reunion« zauważył przy zielonym stoliku trzech jegomościów grających namiętnie w ferbla. Przeszkodził więc dalszej grze, zabrał talię kart oraz z »banku« 500 mk., które złożył na inspekcyi policyjnej.

— **Echa inwazyi rosyjskiej**. Żona urzędnika Zofia Michle (zam. ul. Grunwaldzka 5) opuściła w roku 1914 z wybuchem wojny Lwów, pozostawiając swe mieszkanie na łaskę i niełaskę losu. Gdy obecnie po siedmiu latach wróciła do Lwowa, zastała swe mieszkanie zupełnie ogołocone. Rewizya przeprowadzona w mieszkaniu Anny Pawłowskiej dała niezbite dowody, że Pawłowska posiada mnóstwo rzeczy stanowiących własność sąsiadki. Aż do wyjaśnienia sprawy zatrzymano Pawłowską w aresztach policyjnych.

— **Nieudała wyprawa**. Do pokoju śniadaniowego W. Jaegera przy ul. Mikołaja l. 11. dostali się ubiegłej nocy niewyśledzeni dotąd sprawcy, którzy zamierzali zarekwirować rozmaite smakołyki. Mieszkający w tej realności właściciel sklepu usłyszał nad ranem szmery dochodzące z ubikacyj sklepowych. Zaniepokojony zeszedł na ulicę i tam zauważył nieznanego gościa, który uciekał w kierunku ul. Zyblikiewicza. Po drodze zgubił on flaszkę wódki i kapelusz; drugi zaś sprawca zdołał wcześniej zbiedz, zabierając z sobą 6 flaszek wódek i 10 paczek sardynek. Na miejscu zostawili sprawcy napełnione plecaki, które z powodu nadejścia właściciela musieli zostawić. Organa policyjne starają się przy pomocy zgubionego kapelusza wyśledzić złodziei.

— **»Złodzieje«**, sztuka w 3 aktach P. Bimka zostanie odegrana w sali Colosseum w sobotę dnia 11 czerwca 1921 o godz. 3 popoł. przy współudziale wytrawnych sił dramatycznych. Bilety już do nabycia w biurze dzienników Buchstaba (ul. Legionów).

Dochód na cele wysyłania na wieś żyd. młodzieży robotniczej. 6830

— **Nowe »cudowne dziecko«** Sammy Kramar. W Ameryce pojawił się od niedawna nowy genialny talent muzyczny, który zwraca na siebie powszechną uwagę. Jest to siedm i pół lat liczący skrzypek Sammy Kramar, syn żydowskiego emigranta ze Szpoły gub. kijowska. Od dwu lat występuje to cudowne dziecko z koncertami w wielkich miastach amerykańskich, budząc podziw z równo krytyki muzycznej która stawia go obok sławnego Miszy Elmana, jak i publiczności. Gra jego ma być tak dojrzała i doskonała, że wzbudziła żywe zainteresowanie psychologów amerykańskich i fakultety psychologiczne poddały ten fenomen szczegółowemu badaniu.

Społeczeństwo żydowskie, które wydało już tylu wybitnych muzyków z dumą wita wraz z prasą angielską i amerykańską tę nową gwiazdę na firmamencie królestwa muzyki. 683

— **Z przeszłości »bogatera« antysemityzmu**. »W. Morgenzeitung« podaje następujący charakterystyczny fakt z przeszłości osławionego przywódcy związku „odrodzenia Węgier“ por. Hejjasa: „Pan Ivan Hejjas, jeden z „najlepszych“ oficerów Horthyego personifikuje wszystkie gwałty popełnione na Węgrzech na niewinnych Żydach od szeregu miesięcy. Możnaby tedy przypuszczać, że ten człowiek, który z zimną krwią kazał zgładzić w lesie w Orgovanya 200 ludzi, także i swego życia zbytnio nie ceni. Że jednakowoż odwaga tego bohatera, jak i jemu podobnych tylko tak długo istnieje, jak długo ma naprzeciw siebie bezbronne ofiary żydowskie, o tem świadczy zamieszczony niedawno w klausenburskim „Uj Kelet“ list do redakcyi, z którego dowiadujemy się, że Hejas w ofenzywie, pod Lublinem w r. 1914 okazał się zwykłym tchórzem. W czasie walki zgłosił się on chorym na reumatyzm. Za frontem dostał się „chory“ między transport ciężko rannych, gdzie m. i. leżał Żyd, żołnierz z zdruzgotaną ręką nazwiskiem: Gizs-Kalja. Między oboma toczyła się następująca rozmowa: Na pytanie Żyda, co mu brakuje odpowiedział Hejas: Nic! zgłosiłem się chory na reumatyzm, lecz lekarz pułkowy nie chciał tego uznać więc udałem się za linię frontową i chciałbym się dostać do szpitala. Nie jestem przecież waryatem by się narażać. Gizskalyi, autor otwartego listu w „Uj Kelet“ kończy go słowami:

„Prawdopodobnie z powodu działalności swej„ mającej na celu ratowanie narodu zapomniałeś Pan całkowicie o naszem spotkaniu w przeciwnym razie bowiem byłbyś Pan zapewnie zrezygnował z rzucania Żydom pogromowego pytania: „czy Żydzi przelewali krew swą w wojnie czy nie, tembardziej, że mojem skromnem zdaniem reumatyzm nie oznacza utraty krwi.“

Oszukujesz

siebie samego kupując zamiast TŁUSZCZU ROŚLINNEGO 6481

„SANITAS“ Marki „be Herax“

jakikolwiek inny chociażby pozornie tańszy tłuszcz

ALBOWIEM:

TYLKO TŁUSZCZ »SANITAS« nie zawiera ani odrobiny wody — przeto jest najtańszy!
TYLKO TŁUSZCZ »SANITAS« nadaje się do użycia w surowym stanie zamiast masła, jakoteż do gotowania i smażenia!
TYLKO TŁUSZCZ »SANITAS« jest naprawdę lekko strawny, a więc najzdrowszy!
TYLKO TŁUSZCZ »SANITAS« posiada opakowanie naprawdę hygieniczne, a więc chroni przed infekcyą!
TYLKO ODNOŚNIE DO TŁUSZCZU »SANITAS« zostało ogłoszone publ. orzeczenie rząd. upow. Chemika, a więc wiesz co kupujesz!

Hurtowny skład: **LE HERAX** S-ka z ogr. por.

Lwów, ulica Hetmańska l. 8 I. p.

Teatr żydowski

dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch najwybitniejszych sił sceny żydowskiej panów:

E. ZELAZO ═══ J. SZNEJUR

Sobota 4/5 i niedziela 5/5 o godz. 7·30 po raz pierwszy Nomberga **„RODZINA“.**

6814

Drowi Jakóbowi Berlsteinowi

składamy najserdeczniejsze podziękowanie za bezinteresowną i sumienną opiekę lekarską oraz wykonanie z nader dodatnim skutkiem operacyi na wychowance naszej Kuratorya Przytułku sierót wojen. we Lwowie Piekarska 6.

Warszawskie TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ

Rok założenia 1870. **SPÓŁKA AKCYJNA** **Rok założenia 1870.**

Kapitały gwaranc. i rezerw. Towarz. ulokowane są również w walucie zagranicznej i wynoszą w dolarach: 1,664.980, w funtach szterlingów 177.916, frankach francuskich 282.375 i t. p.

Jeneralna Reprezentacya we Lwowie, ul. Zyblikiewicza l. 15.

przyjmuje ubezpieczenia od ognia, kradzieży i transportów.

Łącznie z Warszawskiem Towarzystwem Ubezpieczeń pracują:
Polskie Tow. Asekuracyjne i Reasekuracyjne **„PATRIA“ S. A.** **które przyjmuje**

UBEZPIECZENIA: od wypadków, od odpowiedzialności cywilnej, oraz od skutków przerwy ruchu przedsię-biorstw z powodu ognia (Chomage)
6692

i Towarz. Ubezpieczeń na Życie „VARSOVIA“, Spka Akcyjna

Ubezpieczenia: na Życie, Posagi i Renty w rozmaitych korzystnych kombinacyach.

ABRAHAM RAJZEN.

Ten lubi...

Ten lubi bóżnicakę
Ow zaś — kącik szkoły,
Ten odwiedza knajpkę,
Ow — domek wesoły.

Gdzieś trza sercem przylgnąć,
W coś uwierzyć trzeba:
Czy w dyabła, tam w dole
Czy też w Boga z nieba.

Jeśli jednak nie masz
Na świecie nikogo,
Będziesz klnąć jak Kain
Błądził życia drogą.

Nikt potu litośnie
Nie zetrze ci z twarzy.
A świat ci się wyda
Największym z cmentarzy...

Przeł. Maksymilian Koren.

DR. M. BIENENSTOCK.

Albert Einstein.

(Sylwetka).

Teorya relatywności stała się senzacyą dnia a twórca jej Albert Einstein jego bohaterem. Zajmuje ona nie tylko fachowców i uczonych, filozofów i matematyków, lecz w niemniejszym może stopniu niepokoi także laików, którzy nieświadomie, nie mogąc dotrzeć do jej zawiłego jądra, czują w niej potęgę nowotwórczą, siłę rewolucyjną. Nic też dziwnego, że wszyscy radziby poznać twórcę i jego myśli wytwór i jedni zbliżają się doń z pewnością siebie, gotowi do opozycyi i walki, aby się przekonać wkrótce, że środki ich zawiodą wobec ścisłości obliczeń i niespodziewanych możności, ukrywających się w drżeniu nauki, drudzy dochodzą do niej z drżeniem i niepewnością, azali danem im będzie nie wedrzeć się lecz uchylić tylko lekko zasłony, zakrywającej owe światobórcze tajniki geniuszu ludzkiego. A nie mogąc zgłębić owych matematycznych, formuł i obliczeń chcieliby się dowiedzieć przynajmniej czegoś bliższego o ich autorze, którego sława lotem błyskawicy obleciała cały świat cywilizowany, darząc go mianem nowoczesnego Galileusza. Sól attycką tej całej senzacyi tworzy także pochodzenie Einsteina, którego śmiałe przyznanie się do narodowości żydowskiej narobiło tyle wrzawy ściągając nań z jednej strony zwyczajne brimborium antysemickich hec a z drugiej strony podziw i uwielbienie jego współrodaków. Śmiało twierdzić można, że Einstein jest dziś jedyną osobistością w szerokim świecie naukowym, na którą zwrócone są oczy wszystkich. Moment ten wykorzystał zręcznie pewien pseudouczony nazwiskiem Aleksander Moszkowski, który uzyskawszy sposobność częstszego zetknięcia się z Einsteinem, jak drugi Ekermann, zebrał i wydał rozmowy miane z nim na temat różnych problemów, z których możemy sobie pośrednio otworzyć całokształt postaci Einsteina, jego życia i poglądów na tę i ową kwestyę, dotykając jeno z lekka i okolicznościowo jego teoryi relatywności*). Jest bowiem rzeczą stwierdzoną, że nie można jej przedstawić w tak popularny i poglądowy sposób, aby niefachowiec lak zdawał sobie z niej jasno sprawę. Teorya ta bowiem opiera się nie na doświadczeniu, na fizyce eksperymentalnej, lecz na ścisłych obliczeniach wyższej matematyki, których wyniki ma w przyszłości uzasadnić doświadczenie. Kilka ogólnych jednak momentów, wyłowionych z niej, daje już pewne wyobrażenie o dalekonośności jej skutków, o możliwościach, jakie zastosowanie jej w przyszłej praktyce otwiera, o śmiałości i genialności, ku której potrafił się wznieść duch ludzki ucieleśniony w Einsteinie.

I.

Życiorys jego nie obfituje w jakie momenty nadzwyczajne czy cudowne, któreby wskazywały na późniejszą rolę, jaką miał odegrać w rozwoju myśli naukowej. Urodził się w marcu 1879 w mieście Ulm, skąd w piątym roku życia przeniósł się z rodzicami do Monachium. Ojciec jego był człowiekiem prostym, o wesołej, optymistycznej naturze i światopoglądzie zdrowego realisty, który odźwierciedla się poniekąd i w poglądach jego syna na rozmaite kwestye życiowe. O młodości Einsteina wiadomo, że w piątym roku otrzymał od ojca w podarunku kompas, który go silnie zaintrygował, jedyny zresztą moment, któryby wskazywał na późniejsze jego zdolności naukowe. Dom, z którego pochodził, nie należał do pobożnych, toteż mały Albert pobierał równocześnie naukę religii żydowskiej i katolickiej, co spowodowało u niego pociąg do religijnej kontemplacyi, do mistycyzmu i abstrakcyi, do samotności i nietowarzyskości, jaka cechowała go w młodości. Przyczyniała się zapewne do tego i trudność wysławiania się tak, iż rodzice bali się nawet przez pewien czas o jego zdrowie. W domu pobierał zatem naukę biblii,, w szkole uczył się religii katolickiej, wynosząc z niej pierwsze przykrości wskutek panującego w szkole antysemityzmu wśród uczniów. To wszystko jeszcze bardziej utwierdzało go w chęci odosabniania się i samotności; już od wczesnego dzieciństwa, mając upodobanie w muzyce, wyśpiewywał sobie w ukryciu nawet przed rodzicami pieśni ku chwale Bożej; uczuciowość głęboka utrwalała w nim religijność, która przeszła potem w system etycznego światopoglądu. W szkole był przeciętnym, porządnym uczniem, który posłusznie poddawał się drillowi „podoficerów“, jak sarkastycznie nazywał swoich mentorów,, to samo było w gimnazyum, w którem miejsce podoficerów zajęli „oficerzy“, tak, że młody Einstein stracił zupełnie poważanie dla materyału naukowego podawanego w sposób bezduszny i szablonowy. Rzadkie były tylko oazy w tem pustynnem życiu szkolnem, o których Einstein do dziś wspomina z lubością, należał do nich np. moment zapoznania się z pięknem poezyi Goethego w „Hermanie i Dorocie“ albo wnikanie w cuda antycznego klasycyzmu, dzięki wyjątkowemu traktowaniu przedmiotu przez jednego z profesorów (Ruess), których pamięć w umysłach uczniów nigdy nie wygasa. Nie szkoła pchnęła jednak młodego Einsteina na tory późniejsze, lecz okoliczności zewnętrzne, uboczne i samodzielna rzutkość. Wuj jego, inżynier Jakób Einstein, zwrócił mu uwagę na algebrę a w historyi naturalnej A. Bernsteina odkrywał sam pierwsze cuda natury z dziedziny fizyki, chemii i astronomii. W ten sposób sięgał coraz dalej, coraz głębiej, jego zamiłowanie dla studyów matematycznych nie ukryło się przed okiem profesora, który uważał piętnastoletniego ucznia za dojrzałego już dla studyów uniwersyteckich. Mimo to jednak, że i zajęcia osobiste i muzykalne życie stolicy bawarskiej dostarczały mu niejednej przyjemności, nie czuł się Einstein dobrze i z radością powitał zrealizowany wkrótce przez rodziców zamiar przesiedlenia się do Włoch (1894). Tu dopiero odżył i odtajał,, tu pełną piersią wdychał woń południowych krajobrazów, rozkoszował się gorącem południowego słońca, pięknem otoczenia i sztuki włoskiej, wyzwalając duszę z ucisku i przygnębienia dotychczasowego życia. Nie myśląc na razie o kontynuowaniu nauki szkolnej, wybrał się pieszo z Pawii przez Apeniny do Genui, stąd na włoską Riwierę; po drodze zetknął się z ludem włoskim i upajał się romantycznem pięknem boecklinowskich pejsaży. Po półrocznej przerwie zabrał się znowu do pracy w wzorowej szkole, w gimnazyum realnem w Aarau (Szwajcaryi), gdzie też zdał egzamin dojrzałości, stąd przeniósł się na politechnikę w Zurychu, chcąc się poświęcić zawodowi nauczycielskiemu, przed którym miał zawsze wielki respekt. Już wtedy interesowały go silnie niektóre problemy fizyczne, specyalnie z dziedziny optyki ciał w ruchu, których ślady spotykamy w późniejszej jego teoryi. Jednak różne powody, jak pochodzenie żydowskie i obcokrajostwo złożyły się na to, że nie mógł tak prędko otrzymać posady a ponieważ rodzice jego żyli w bardzo nędznych warunkach materyal-

*) Alex. Moszkowski: Einstein Einblicke in seine Gedankenwelt. (Hofman i Campe, Hamburg 1921).

nych, musiał się jako korepetytor w Szafuzie i Bernie przebijać marnie przez świat. Uzyskawszy obywatelstwo szwajcarskie dorwał się posady w urzędzie patentowym i odtąd od r. 1905 począwszy poczyna wydawać szereg rozpraw z dziedziny fizyki, które zyskiwały mu powoli coraz większą sławę i znaczenie.

Na ich podstawie otrzymał katedrę w Zurychu w r. 1909, stąd przenosi się wkrótce do Pragi a w r. 1914 idzie do Berlina. Znany uczony Henryk Poincare, który nie mógł z początku pogodzić się z nową teoryą mechaniki Einsteina, stał się wkrótce jednym z najgorliwszych jego zwolenników i napisał o nim w r. 1910 następujące słowa: „Einstein jest jednym z najoryginalniejszych duchów, które kiedykolwiek poznałem; mimo młodości zajmuje już nader zaszczytne stanowisko między pierwszymi uczonymi swego czasu. Szczególnie podziwiać należy u niego lekkość, z jaką podejmuje nowe koncepcye, aby z nich wysnuć ostateczne konsekwencye. Nie czepia się klasycznych zasad, owszem dostrzega wobec problemu fizykalnego wszystkie możliwości. W duszy jego zmienia się to bezpośrednio w przewidywanie nowych zjawisk, które doświadczenie eksperymentalne może pewnego dnia urzeczywistnić"..

2.

Teorya relatywności stworzona i matematycznie uzasadniona przez Einsteina, nie da się w całej pełni przedstawić popularnie. Laik musi się zadowolić, co najwyżej kilkoma uwagami i zarysami, które otwierają mu jednak już i w tej formie widok na dalekie horyzonty, jakie teorya Einsteina obejmuje. Doniosłość jej możemy odrazu pojąć zważywszy, że wstrząsa ona posadami znanej teoryi Newtona o powszechnej grawitacyi czyli o wzajemnem przyciąganiu się ciał. Prawo to opiewa, że siła przyciągania jest wprost proporcyonalną do masy a odwrotnie proporcyonalną do kwadratu oddalenia. Otóż wedle teoryi Einsteina, prawo to wprawdzie nie jest fałszywe lub nieważne, lecz zgłębione do ostatecznych jego konsekwencyi, wykazuje pewne luki, wymagające poprawki. A czynnikami powodującymi te poprawki są stosunek danych prędkości ciał do prędkości światła oraz pojęcie geometryi jako czterowymiarowej, albowiem Einstein także i czas określa jako osobny wymiar. Szereg prób z dziedziny astronomii przywiodły Einsteina na tę myśl, z których jedna zasługuje na szczególną uwagę. Do czasów Einsteina powszechnem było twierdzenie, że promienie światła rozchodzą się ze stałą szybkością w linii prostej. Tymczasem Einstein udowodnił matematycznie, że każdy promień światła pod wpływem pola grawitacyjnego np. w pobliżu słońca doznaje nieznacznego skrzywienia w rozmiarze 1.7 sekundy łukowej. Zdjęcia fotograficzne poczynione podczas zupełnego zaćmienia słońca 29. maja 1919 r. przez specyalne dwie ekspedycye angielskie w Brazylii i portugalskiej Afryce udowodniły, że promienie gwiazd leżących w pobliżu słońca wykazują dokładnie ową wklęsłość w rozmiarach obliczonych przez Einsteina.

To zjawisko wychylenia promienia światła da się jednak wedle jego teoryi uzasadnić jeszcze w inny sposób. Przypuśćmy — powiada — że jakiś fizyk siedzi w pudle unoszącym się swobodnie w wszechświecie i stamtąd czyni swoje obserwacye. Wypuściwszy kamień z rąk spostrzeże, że ten porusza się w dół ze stałem przyśpieszeniem. Zjawisko to będzie mógł sobie tłómaczyć albo prawem grawitacyi jako zjawisko siły ciążenia i przyciągania przez jakieś ciało niebieskie albo też — ponieważ nie określiliśmy bliżej położenia pudła w wszechświecie — przyjąwszy, że niema żadnego ciała przyciągającego w pobliżu w ten sposób, że pudło jego porusza się w górę a kamień na mocy bezwładności pozostał na pierwotnem miejscu. Jeżeli teraz przyjmiemy, że poza pudłem znajduje się w pewnem oddaleniu strzelec, to kula wystrzelona przez niego, przebiwszy ścianę prawą w pewnem miejscu, przejdzie przez ścianę lewą nie w tejsamej wysokości lecz o 1.7 sek. łukowej niżej. Einstein twierdzi zatem, że w każdem miejscu wszechświata można wytłómaczyć przyspieszenie ciała swobodnie puszczonego albo jako działanie bezwładności albo też jako działanie grawitacyi. To znaczy, że można z tą samą słusznością twierdzić, że system z którego obserwuję (punkt oryentacyi) jest przyspieszony albo że się znajduje w polu grawitacyi. Tę różnowartościowość obu poglądów nazywa Einstein „zasadą ekwiwalencyi", wypowiadającą identyczność bezwładnej i ciążącej masy.

Przechodząc do określenia masy sądzi on, że każda ilość substancyi od najmniejszej do największej jest niejako śpichlerzem nagromadzonej energii, czyl. jest właściwie identyczną z energią. Energia ta częściowo działa bezpośrednio częściowo zaś znajduje się w stanie ukrytym i zależy tylko od postępu mechaniki czy chemii, aby zapomocą odpowiednich procesów ową energię potencyalną zamienić w kinetyczną. Einstein udowodnił matematyczny stosunek masy, energii i szybkości światła. Prędkość światła, oznaczoną przez c, = 3.10^{10}, z tego $c^2 = 9.10^{20}$ czyli okrągło 10^{21}. Weiągnąwszy w ten rachunek mechaniczny ekwiwalent ciepła tj. stosunek energii do ciepła, otrzymujemy, że 1 gr. = 20.10^{12} czyli okrągło 20 billionom kaloryi. Praktycznie rzecz biorąc przedstawia ta formułka na razie teoretyczną możliwość wydobycia np. z 1 kg. węgla takiej energii, aby móc nią ciężar człowieka rzucić w wszechświat tak, by nigdy nie spadł, albo żeby okręt największych rozmiarów mógł z największą szybkością odbyć podróż z Hamburga do New Jorku, w jednym dniu, a zastosowując to wszystko do całego składu węgla w ziemi dochodzimy do wniosków, o bajecznem szczęściu i nieobliczalnym dobrobycie, ukrytym w tylu atomach węgla pod warunkiem, że cała nagromadzona w nim energia da się wytworzyć i wydobyć. Do tego potrzeba przedewszystkiem takiego udoskonalenia procesów mechanicznych i chemicznych, aby przy ich pomocy móc przetworzyć i przemienić każdy molekul masy w energię, co na razie należy jeszcze do dalekiej przyszłości. Wprawdzie fizykowi angielskiemu Rutherfordowi udał się podział atomów ale od tego eksperymentu do wydobycia całej energii jest jeszcze droga bardzo daleka. Zważywszy jednak, ile energii wydobyć się dało już z 1 gr. radu, coby to znaczyło, gdyby się udało przetwarzanie np. ołowiu w złoto itd. itd. zdamy sobie sprawę, jakie znaczenie ma już teraz i mieć może dla potomności teorya relatywności Einsteina.

Zasadniczą jest myślą — jak sam uczony wyjaśnia — że niema fizykalnie doskonałego ruchu, a tylko względny, że niema ciała absolutnie spoczywającego, a tylko względnie spoczywające, że niema absolutnie prostej linii, a tylko względnie proste, że niema absolutnie jednostajnego ruchu, a tylko względnie jednostajny, że niema absolutnie równoczesności, a tylko względnie równoczesne, że niema absolutnie stałej długości, a tylko względnie stałe, że niema absolutnie stałej jednostki czasu, a tylko względnie stałe.

BEN-ELIEZER.

Odrobina szczęścia.

W pierwszym jeszcze dniu zapoznałem się z sąsiadami swymi w kajucie okrętu. Dwaj z nich, obcy, gwarzyli ze mną i starali się zaprzyjaźnić. Atoli trzeci, młody Żyd, wyjawił mi tylko swe nazwisko Zimlin — więcej nic. Siedział u brzegu łóżka i przysłuchiwał się mej rozmowie. Z sąsiadami potrząsał głową, marszczył czoło, lecz pary z ust nie wypuścił, zdawało mi się, że ten mój sąsiad musi być małomównym.

Lecz nazajutrz, gdy wyszliśmy na pokład, przyłączył się do mnie Zimlin i odtąd nie odstępywał mnie podczas całej podróży. Myliłem się sądząc, że człowiek ten jest małomównym. Owszem, gdy jeno otworzył usta, były słowa jego płynne, i przeskakiwały z tematu na temat.

A w przeciągu kilku dni dowiedziałem się o wszystkich dziejach życia Zimlina, znałem całą jego biografię i wszystkie jego przeciwności w życiu.

— Tak, tak, dobrodzieju — rzekł do mnie Zimlin — są ludzie których droga prosta i wybita, a kroczą oni pewno przez całe życie, a inni spotykają na szlaku żywota kamienie, ciernie, bezdroża, zapory...

Słowa te wypowiedział z spokojem filozoficznym, świadomy ich prawdziwości.

Zimlin kształcił się dwa czy trzy lata w Bernie. Z początku uchciał zostać literatem, przekonawszy się jednak, że posiada tylko przeciętny talent, porzucił literaturę.

— Należy być wielkiem światłem, słońcem lub księżycem, gwiazda jest niczem.

I poświęcił się pedagogice. „Jest nauczycielem hebrejskim i wie„ że w tej dziedzinie stworzy jeszcze światy. A dlaczego jedzie do Ameryki? To zaprawdę pytanie, lecz on musi jechać"...

I znowu spostrzegłem, że omyliłem się. Mniemałem, że Zimlin mi wszystko opowiedział, a otóż pozostał jeszcze w sercu jego tajny kącik...

W ostatnim dniu naszej podróży, gdy Zimlin siedział obok mnie małą godzinkę, zbudził się nagle i wykrzyknął:

— A więc zbliżamy się do złotego kraju?!

— Czy jedziesz Pan szukać złota?

— Nie, jadę szukać szczęścia swego...

— Szczęście „dziewczyny?" — próbowałem szyderczo.

Zimlin przerwał rozmowę, popatrzył na mnie chwilę badawczo, następnie wyjął z kieszeni fotografię i podał mi ją.

— Czy ta panienka mieszka w Ameryce?

— „Przed swą gaździną Sarą umykam" — odrzekł mi Zimlin wersetem biblijnym.

I bez żadnych wstępów opowiedział mi Zimlin swój romans, który trwał dwa lata.

„Przez całe życie swe byłem tułaczem. Mieszkałem po miastach... Zawsze dążyłem do spokojnego życia, a z każdym rokiem wzmagało się to me pożądanie... śniłem o domu... Zrozumiałeś Pan? Jakto powiada pijanica Marmieladów? „Przecież każdy człowiek powinien mieć dom, by ukryć się w nim"... I zaciężył już na mnie trzeci krzyżyk... Rozumiesz Pan?... Już zwątpiłem. Rzekłem sobie, że życie przejdzie bez radości... a nagle zabłysnęło mi słońce...

Czy była piękną pytałeś Pan?... To dowód, przepraszam Pana, że nigdy nie kochałeś... Ja byłem szczęśliwy... Jej matka była ubogą wdową, matką małych dzieci, ona była najstarszą... Ja byłem tam członkiem domu... Dzieci były przywiązane do mnie, a ja kochałem je z całej duszy... Troszczyłem się o wszystkie, byłem niejako ojcem... Czy wiesz Pan? Doprawdy Tołstoj ma racyę: „Jedynie troszcząc się o naszych bliźnich możemy zaznać prawdziwego szczęścia"...

...A pewnego dnia wszystko zniknęło... przybyła bogata ciotka i zaproponowała bogatą „partyę" dla swej bratanicy... kobiety są lekkomyślne, a może moja wina... Ja nigdy nie wypowiedziałem się jasno przed matką... Sądziłem, że rozumie się to samo przez się... Stało się, przepadło, wszystko".

Zimlin przerwał na chwilę bieg swych słów, następnie stanął i zwrócił się do mnie:

— Już minął rok od tego czasu, a do dnia dzisiejszego nie zaznałem spokoju. Czasem sarkam na siebie samego i karcę się: „Człowiek powinien wziąć swe szczęście... i naczej — jest łachmanem... tylko kalecy są nieszczęśliwcami... zdrowy człowiek nie jest nieszczęśliwy. Czasem jednak I tuję się nad samym sobą, nie szukałem rzeczy wielkich... śniłem o spokojnem życiu... czy zaprawdę wszyscy szczęśliwi głupcy i idyoci byli lepszymi i piękniejszymi odemnie?... A czego żądałem? Tylko nieco spokoju, odrobinki szczęścia...

...„I otóż jadę do Ameryki"...

Tłumaczył z hebrejskiego
Dow Stock.

—ooo—

łego stanu spokoju. Czyli dokładniej mówiąc, że wśród wszystkich stanów ruchu mienia tak wybitnego, aby go w odróżnieniu od innych móc nazwać stanem spokoju. Ruch i spokój są nietylko według formalnej poglądowej definicyi, lecz także wedle ich najgłębszego fizycznego znaczenia pojęciami względnemi. Do tego wniosku doszedł Einstein stopniowo na podstawie pojedyńczych prawidłowości wynikających z różnych doświadczeń. I od tego prawa zależy też względność czasu, pojętego jako czwarty wymiar. Czas jest różny w różnie poruszających się systemach, stałą jest tylko prędkość światła.

W końcu twierdzi Einstein odmiennie od dotychczasowych badań, że wszechświat tak pod względem masy jak i pod względem rozciągłości jest skończenie ograniczony. Obliczył on, że średnica wszechświata (nie ziemi) wynosi 1000 tryl onów kilometrów; a ciężar masy jego wynosi 10^{54} gr. czyli 6 kwatrilonów kg. Przyczem Einstein nie wyklucza istnienia innych wszechświatów poza i bez związku z naszym.

Tak wygląda szkielet jego światobórczej teoryi, aczkolwiek twórca jej zastrzega się przy każdej sposobności przeciw tendencyom przewrotowym i chętnie unika fantastycznych wynikających z niej konsekwencyi. Laikom, którzyby chcieli zapoznać się z nią bliżej, polecić można popularnych 6 wykładów Dr. Fryd' Beera „Die Einsteinsche Relativitaetstheorie und ihr historisches Fundament". (Wien, Perles 1920).

(Dok. nast).

JEHOASZ.

W dniu wypłaty.

Ja wiem, że wnet nadejdą dni
Cudownej pełne wiary,
Gdy pierzchną jakby koszmar zły
Ponurych mgieł opary...

Lecz, gdy radości przyjdzie czas,
Mnie pośród was nie stanie,
Już dawno będę jako głaz
W samotnym spał kurhanie...

Mą pieśń, com ją jak sztandar niósł
W kurzawie bitw zczerniały,
Roztoczy płeśń i zdusi gruz — —
Wam — dzień rozbłyśnie chwały!

Na szaniec paść bez skarg i drzeń
To dział mój święty wreszcie —
Gdy przyjdzie ów wypłaty dzień
O bracia! część mą weźcie!...

Przeł. z żyd. Maksymilian Koren.

Z ruchu muzycznego.

Żydowskie Towarzystwo Muzyczne.

Żydowskie Towarzystwo Muzyczne, którego dotychczasowa działalność tak chlubnie zaznaczyła się w rozwoju ruchu muzycznego naszego miasta zakończy tegoroczny sezon koncertowy w niedzielę 12 czerwca, w którym to dniu odbędzie się VII. koncert symfoniczny. (Symfonie Brahmsa i Mendelssohna).

Przy tej sposobności godzi się przypomnieć że dnia 30 maja zeszłego roku odbył się w sali Filharmonii inauguracyjny koncert symfoniczny Ż. T. M., że zatem przed rokiem dopiero został stworzony ten zespół, który dzisiaj jest chlubą nietylko samego Towarzystwa, lecz także całego społeczeństwa naszego. Spodziewamy się, że orkiestra symfoniczna Ż. T. M. i w dalszym ciągu tak pięknie rozwijać się będzie i że koncerty jej i nadal stanowić będą atrakcyę sezonu i prawdziwą ucztą artystyczną dla wszystkich miłośników rzeczywiście wielkiej i szlachetnej muzyki.

STRUNY
hurtownie i detalicznie o784
M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

Dyrekcya i Rada Nadzorcza Krajowego Związku Uprawnionych Kupców Mąki i Wiktuałów Spółki z ogr. por. 6783
we LWOWIE — zaprasza członków na NADZWYCZAJNE
Walne Zgromadzenie
które odbędzie się w **środę 15 czerwca 1921 o g. 3 popoł. w lokalu Związku we Lwowie z porządkiem dziennym:**
1. uzupełniający wybór 1—3 członków Dyrekcyi.
2. uzupełniający wybór 1—4 członków Rady Nadz.

OCET Spirytusowy - STOŁOWY -
wysyła na prowincyę 66 7
Fabryka octu Gerstenfelda, Lwów, Podlewskiego 1.

Pijawki potaniały!
Węgierskie sztuka . . Mkp. 10·—
Warszawskie » . . » 6·—
hurtownie poleca Zakład fryzyerski
M. MORVA 6761
LWÓW, SOBIESKIEGO 20.
Zlecenia z prowincyi uskutecznia się odwrotną pocztą za pobraniem.

Do istniejącego przedsiębiorstwa spedycyjnego poszukuje się SPÓLNIKA FACHOWCA
z wkładem do pół miliona marek. Zgłoszenia pod »Spedytor« do MAŁOPOLSKIEJ REKLAMY Lwów, ul. Kopernika 16. 6762

PRZEDSTAWICIEL WORKÓW
Poważna fabryka w Gdańsku poszukuje zdolnego przedstawiciela obeznanego z branżą lub też pragnie nawiązać stosunki z poważnymi odbiorcami. Oferty pod WL. 155 do Rudolf Mossego, Gdańsk (Danzig).

Hurtownia papieru z magazynami w śródmieściu
do sprzedania
Zgłoszenia pod »Okazya« do 6780
„Małopolskiej Reklamy"
Lwów, ul. Kopernika 16.

TARCZÓWKI DO PENDZLI
murarskich i malarskich jakoteż wszelkiego rodzaju deszczółki szczotkarskie wyrabia i ma na składzie
PAROWA STOLARNIA i FABRYKA POMADEK
M. GRÜNBERG,
Kraków, Tatarska 3. 6740

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6334

Atramenty
kancelaryjne, szkolne, litograficzne, hektograficzne. tusze, guma arabska, farba do pieczątek, — Powszechnie znane z swej dobrej jakości poleca fabryka 673
REHOKA, Lwów, Rappaporta 5.

Prawdziwe Naturalne WODY MINERALNE
już nadeszły
Woda Karlsbadzka, Apenta, Franciszka Józefa. Hunyada, Selterska, Szczawnicka, Krościenko, Lewiko (słabe i mocne) oraz sól karlsbadzka i kąpiele jodowe i z kwasu węglowego. 6275
Do nabycia w aptekach i drogueryach
jedyny główny skład
RUDOLF WEINREB
Lwów, Legionów 31 i Rynek 44.

Kosmetyczne
artykuły jak: perfumy, kremy, wody kolońskie, pudry, mydła itd. itd. poleca po cenach okazyjnie hurtownych 6656
GALANTERYA i PERFUMERYA
J. Rosenstock i R. Lachs
Lwów, Sykstuska 31.

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI
do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**
KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.
Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,
jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807
Cyrkularki oraz Kuźnie polowe
dostarcza z swoich składów
AGRUMARIA SPÓŁKĄ import. z o. p.
we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.
Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

Datki złożone w Żydowskim Komitecie Ratunkowym na rzecz uchodźców ukraińskich.

po 1500 Mk. Arnold Weissman, Berl Scherr, Jakób Bilgen, Markus Salzinger, Mendel Margules, Izrael Schapira.
» 1200 » Dr. Józef Blaustein.
» 1100 » Mendel Kramer.
» 500 » Sternberg Dawid, Amerand Fischel, Salzinger Hersch, Langer Ozyasz, Fränkel Wolf, Berl Anderman, Wind Sussman, Dr. Axelrad, Sommer Chaim, Silberrot Abr., Majdanek Nosie, Richter Juda, Pohoriles Zygmunt, Halpern Hersch, Heber Schulim, Schorr Sam, Leib, Gassenbauer Kohas, Braude Abr. Klein Gerschon, Kornbaum Leib, Amerand Henoch, Herman Józef, Marjasz Abr., Weissman Sucher, Rosen Jakób, Schacher Izak, Lineal Iz. Leib, Freudeles Nachman, Selzinger Hersch, Duhl Benjamin, Langerman Moses, Tottelbaum Nachman, Scheer Rubin, Ungar Herman, Schapira Abr., Aron Izak, Josef Kupferman, Abr. Feierstein Poretz, Schapira I. S. Stark Sommerschein M. Braude Hersch, Gotfried Stöckel, Dawid Hornstein, Meyer Leib, Wieser Ciupe, Neuberger Abr., Axelrad Iz. Luzer, Altschiler Seide, Weissberg Jozef, Gotfried Moses, Buchsman Izak, Schapira Daniel, Braude Ch. B. Adler J. Schwarz Szymon, Drümsvater, Lineal J. Leib, Kimmelman Schmelke Brückner Abr. Leiser, Ramler, Grünberg Leiser, Sonnenschein, Kolman, Kramer Mendel, Braude Leiser, Einhorn Abr. Drohobyczer, Gottesfeld Efraim, Rindner Wolf, Kornblüh Sz. M. Brecher Leib, Kohn Gedalje, Lieblich Mendel, Eisenberg Samuel, Piczenik Markus, Lyneal Jakób, Finkelman Iza, Schneier Moses, Kümmelman Jakób, Albin Leib, Sonnenschein Sal, Braude Sumer, Nürnberg Salomon, Sonnenschein Izrael, Günsberg Salomon, Salzinger Salomon.
» 300 » Pomeranz Izak, Taubner Menie, Kronrad Fridel, Plusser Moser, Weissman Benzion, Mann Izrael, Hofrichter Abr, Dachs, Sonnenschein Izr. Buchsbaum Chane, Braxmeier Chaim, Treiner Markus, Kornblau Jetti, Schwarz Jakób, Weinraub Abr., Fleischman Ch. W. Jäger Hersch, Blender Markus, Gottfried Samuel, Lindenbaum Eljasz, Katz Simche, Frischländer, Kramer M. S., Sonnenschein Nachman, Sonnenschein Mendel, Schleicher, Festingowa, Silberman Monache, Marjasz Abr., Katz, Hausner, Hillel, Fränkel Hersch, Duhl Leib, Rosenzweig Moses, Leistner Moses, Epstein Moses, Bitterman Anczel, Reiss Moses.
» 200 » Tannenbaum Hersch, Sch. M. Hausner Hillel, Dr Goldberg, Kesler Wolf, Schapira Alter, Winter Izak, Mesner Pynie, Braude Salomon, Oelenberger, Fuchs Abr., Tanten Benzion Br. Lebhard, Schapira Eisig, Edelstein Luwisch, Bidnaj Chaim. Mesner Juda, Messing Moses, Koch Chaskiel, Weissbrod, Liebhardt Moses, Hochman Josef. Tofler Ch. S. Preschel Ben, Kahn Izak, Silberet Abr., Gingeld, Goldhaber Riwa, Rokach Rózia, Schächter, Ohrenstein Moses, Winter Abr, Blum Aron, Friedman Abr. Frieschländer Izak, Warmbrand, Katz Eliasz, Hochman Samuel, Schächter Izr., Markus Leizer i Chaim, Lande Rubin, Sternstein Seide, Enzer Josef, Morgenthal Mina, Katz Eisig, Rosenzweig Mendel, Fiscech Elias i Wolf, Freiman Ch. B., Steiner Osias, Waldman Benzion, Sonnenschein Lea, Stöckel, Dr. Blaustein, Katz Benzion, Tannenbaum Dawid, Kohn Izak, Hohn Getzel, Schächter Lieber, Stöckl Gerschon, Löbl Izr., Blei H. B., Lebherz Feiwisch, Finkelman Izak, Marbach Meier.
» 100 » Linczes Zalel, Roż Jakób, Buk Szifra, Grin, Rost Jakób, Duhl, Strauber Seide, Feinstein Josef, Wolizer Dawid, Brody Josef, Tenenbaum Chaim, Goldhaber Josef, Koch Juda, Lichtenthal H rsz, Goldenberg, Buk Berl, Fraenkel Juda, Asperl Hersch, Schenkelbach Isak, Feingold Benzion, Geisler Chaim i Jakób, Hochdorf Ch. W. Buchsbaum Isak, Gotfried Salomon, Weismann Chaim Saul, Edelstein H. Gerstenblüth Naftali, Fischbach Moses, Salzinger Juda, Axelrad Jakób, Frischländer Izr. J. Jampel Sender, Geller, Altmaj Monachem, Blitz Samuel, Bäcker Izak, Stöckl Saul, Binder Simon, Sommerflock Salomon, Blank Hersch, Schrager Salomon, Strudel Kopel, Wolkowicz Abr., Rintel Simche, Chinkes Hersch, Friedman Jonas, Buchholz Moses, Axelrad H. Korngrün Leib, Fuchs Leib Tischler Iz. K. Lauber Dawid, Gross Majer, Rosenblatt Henoch i Psachje, Glaser Meschel, Schocher Izak, Gladstein Henoch, Hellman Ch. H. Hett Izak, Weissman Sucher, Rost Jakób, Hausner Hillel, From Sch. M. Duhl Leib, Katz Izak, Silberot Abr., Fuchs Moses, Richter M. Rosenzweig Benzion Schwebel Bernard, Braksmajer Chaim, Blender M. Steiger, Bochner Schneier, Spiegelberg Leib, Kremer, Bergbofer Szymon, Pekler Leon, Salzweger Markus, Feuerstein Peretz, Wind Susmann, Braudel Abraham, Braxmeier Jakób, Lyneal S. Axelrad Schulim. Schapira Dan. Sonnenschein Moses, Sonnenschein Sal, Werner Leon, Brückner Leizer, Weisman Herman, Feuerberg Chana, Lyneal Jakób, Landes Samuel, Kletzman Hersch, Bruckmajer Altman, Grün Adolf, Schorr Berl, Weiser Sonnenschein Mendel, Rosenzweig Saul. Stöckl Jakób,
» 60 » Erde Schabse, Buk Jakób, Mosner Meier Goldstein Hersch, Klinger Maler Leib, Skelka Samuel, Neuman Nachman, Banher, S. Ch L Serber Chaim, Weinraub Józef, Banber Jakób, Hoch Juda, Tanten Benzion, Bitterman Anzel Neuberger Izak, Hausner Daniel Schächter Schulim, Duhl Benjamin, Meier Suchar, Sternberg Aron, Hitzinger, Rosen Schl., Rosen J. Juda, Kolischer Josef, Halpern, Braude B. Ferschke Berisch, Lieblich Rittel S. Preschel Benjamin Gottfried Moses, Sonnenschein Izr., Lyneal Izr., Samuel Tennenbaum Hersch Jagendorf M. H., Weinraub, Schwarz J.
» 40 » Stöckl Gerschien, Spiegel Natan, Weissman Chaim, Golbart Chana, Seiden Meier, Tefler M. Josef, Ellner, Wolitzer Poczenik.
» 30 » Fränkel B. W. Schächter Leizer, Fuchs Etie, Pomeranz Izak, Richter Juda, Kohn Izak Neuberger, Hofrichter, Braude Axelrad, Einhorn, Winter Kuhn.
» 25 » Sternschuss Markus, Auerbach M. L. Braude Abr., Altman.
» 20 » Halpern, Schächner, Ch. Abraham, Bander, Brecher Leibisch Gingeld, Schapira Weinraub Hochmann, Sternberg, Horowitz
» 250 » Perlmutter Josef, Buk Jakób, Spelberg Leib, Blum Munisch, Sucher Majer Epstein Majer, Neuberger Abraham. Moser Kohos, Lineal Samson.
» 150 » Fiederer Moses, Finkelmann Ch. Edelstein Jakób, Goldmann, Weissmann Chaim.
» 600 » Kliensfeld Baruch, Weiser Munisch.
» 700 » Klüger M. Izak, Weiser Munie, Frachter Herman, Kolischer Josef.
» 350 » Weizer Munie.

Zbiórka: przez pp. Blei i Sucher 8.850 Mk., Hober i Festing 994 Mp. Wolizer 47.0 Mp. Blei i Blum 7500 Mp. Wolizer i Akselrad 8320 Mp. Lineal i Kramer 15.450 Mp. Pekler i Schwebel 3.100 Mp. Sacher i Ungar 4850 Mp. Przedstawienie Teatralne 27.830 Mp. Ungar i Sacher 2.300 Mp, Landau 4.300 Mp. Herbatka 14000 Mp. Za 1 funt szterlingów z Londynu 3.000 Mp. z Tłustego 13.100 Mp, z koncertu 2.500 Mp Reger j Pluser 5.780 Mp, Dochód z wieczorku 2.585 Mp., z Żaleszczyk 20.000 Mp, Schor i Landau 2.960 Mp., Sternberg i Sucher 2216 Mp. Praksmajer i Amerani 2810 Mp, Pekleri Festing 11326 Mp., Z wieczorku 17000 Mp,, Ungar i Szacher 5415 Mp., Menzla Pfeffera i Gertnera w Tłustem 3000 Mp., dla Chałuców 55 000 Mk.

razem 472.665 Mk.

Część dochodu z zabawy tanecznej urządzonej 12/IV. br. przez pp. apt. Schorra, Blusteinow, Lilkerow, Reichmana, Sergera Elfege, Drwą Silbermanową. Drwą Dresnerową, Abzugową, Silbermanównę, i Sarę Weissmanównę w Obertynie . . . . . 7000 Mk

Zebrane przez pp. Mosesa Kraushaara, Mosesa Steinboka, Wolfa Mosberga, Mosesa Schmelzera i Samsona Weissa w »Purim« w Obertynie . . . . . 1000 »

razem 8000 Mk

V. Serya Kino LEW Dziś w sobotę 4. czerwca i dni następne V. Serya
KRÓLOWEJ DŻUNGLI
Tajemnica Synów Księżyca
dramat w 6 aktach z Maryą Walcamp. — VI. (ostatnia) serya od 8. czerwca.

— **Bestyalstwo.** Do redakcyi naszego pisma zgłosił się handlarz starzyzny Mojżesz Izak Weinreb i podał nam do wiadomości następujący fakt: W wtorek 31 maja przechodził Weinreb obok domu pod l. 5 przy ul. »Nowy Świat« wykrzykując jak to jest zwyczajem handlarzy starzyzną. Zamieszkały pod l. 6 kapitan Włodzimierz Babek zawołał handlarza przez okno do siebie. Gdy nic nieprzeczuwający niczego złego Weinreb wszedł do kapitana, ten zamknął za nim drzwi na klucz, poczem przypomniał mu że już kiedyś był u niego i odmówił kupna sukna wojskowego (którego jak wiadomo kupować nie wolno). Następnie zapytał kapitan Weinreba, czy wie, że wykrzykiwać na ulicy nie wolno. Gdy Weinreb odpowiedział że ma koncesyę i że opłaca podatek, kap. Babek rękojeścią browninga tak silnie uderzył Weinreba w brzuch, że ten nieprzytomny padł na ziemię. Cios trafił bowiem na ranę, zadaną swego czasu Weinrebowi bagnetem w walkach austryacko-rosyjskich w Karpatach. Następny cios zadany przez kapitana w głowę przywrócił Weinrebowi przytomność. Na krzyk Weinreba o pomoc zbiegli się mieszkańcy domu, którzy zaczęli dobywać się do drzwi. Wówczas kap. Babek otworzył drzwi i próbował uciec.

Osłabionym z pobicia Weinrebem zaopiekowała się stacya ratunkowa, która na jego żądanie odstawiła go do domu.

W domu Weinreba zjawiła się wkrótce potem wojskowo-policyjna komisya która po oględzinach lekarskich spisała protokół.

— **Charakterystyczny wniosek.** Z Warszawy donoszą: P. Wł. Kłobukowski zwrócił się do warszawskiej Rady Miejskiej z propozycyą zmiany nazwy alei Jerozolimskiej, gdyż nazwa ta sprawia wrażenie, jakoby ulica mieściła się w dzielnicy żydowskiej. Wniosek został odesłany do komisyi dla spraw ogólnych.

— **Opinia o decyzyi jego zdziczenia.** Śledztwo w sprawie smutnego zajścia onegdajszego na Uniwersytecie krakowskim zyskuje coraz poważniejsze dowody przeciwko zaaresztowanemu akademikowi Howorce. I tak zgłosił się do prowadzącego śledztwo nadkomisarza policyi Girtlera por. sanitarny Ryszard Hanusz, naoczny świadek zajścia i oświadczył, że doskonale zapamiętał sobie rysy twarzy zbrodniarza, któregoby niewątpliwie poznał. Dla upewnienia się, że świadek nie ulegnie suggestyi na wypadek konfrontacyi z samym tylko Howorką zarządził komisarz wprowadzenie równocześnie kilku więźniów, wśród których był także i nasz „rycerz". Bez chwili wahania rozpoznał świadek w Howorce sprawcę strzału i natychmiast wskazał na niego jako na winowajcę.

Do wyświetlenia sprawy przyczyniać się zaczyna powoli także i sam Howorka, który przyznał się już komisarzowi policyi do jednego kłamstwa. Przyznał on mianowicie, że jego pierwotne zeznania, jakoby między nim a p. por. Wolbergiem nie było żadnej scysyi jest nieprawdziwe, stwierdził natomiast, że przed krytyczną chwilą doszło między nimi do żywej wymiany słów, w czasie której p. Wolberg zażądał od Howorki okazania legitymacyi. Howorka w dalszym ciągu jednak przeczy, jakoby to on strzelił.

— **Pożegnanie prof. Einsteina.** Związek lekarzy amerykańskich w Nowym Jorku urządził bankiet pożegnalny na cześć prof. Weizmanna i prof. Einsteina. Przy tej sposobności zakomunikował prezes Związku dr. Ratzeff, że dotychczas na poczet ofiarowanej sumy miliona dolarów na rzecz fakultetu medycznego uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie zebrano kwotę 199 tysięcy dolarów.

— **Syd członkiem rządu duńskiego.** Z Kopenhagi donoszą, że dotychczasowy szef sekcyi w ministerstwie Jerzy Cohen został zamianowany kierownikiem nowego urzędu dla spraw prawa międzynarodowego, utworzonego przy ministerstwie spraw zagranicznych. Cohen jest Żydem ortodoksyjnym.

— **Prof. Einstein w Londynie.** Prof. Albert Einstein przybywa około 7. czerwca br. do Londynu. Pierwszy swój wykład wygłosi dnia 9. czerwca br. w King College. Podczas swego pobytu w Londynie będzie prof. Einstein gościem lorda Haldane.

— **Kongres ukraińsko-rosyjski w Reichenhalled.** W Reichenchallu (Bawarya) obradował w tym tygodniu kongres ukraińsko-rosyjski, w którym brał też udział były arcyksiążę austryacki Wilhelm Habsburg. Przedmiotem obrad kongresu miały być tylko sprawy natury ekonomicznej, gdyż rząd bawarski nie pozwolił na poruszanie spraw politycznych. Żądaniem kongresu ma być według komunikatu biura prasowego kongresu nawiązanie nowych stosunków między przemysłem niemieckim i rosyjskim. Uczestnikom kongresu udzielił rząd bawarski pozwolenia na pobyt w Bawaryi pod warunkiem, że sprawy polityczne nie będą poruszane.

—o-o—

— **Komitet wykonawczy »Hitachdut«** donosi, że z powodu zmiany lokalu nowy adres »Hitachdutu« jakoteż Redakcyi i Administracyi »Dos Fraje Wort« opiewa: **Lwów, Pasaż Hausmana 5/II.** 6770

—o—

— **Polski komitet »Dzieci na wieś«.** Sekcya żydowska, zamierza urządzić płatną kolonię leczniczą dla młodzieży szkolnej, obojga płci.

Zgłoszenia przyjmuje do dnia 1 czerwca b. r. Sekretaryat, urzędujący w Żydowskim Komitecie Ratunkowym, gmach hr. Skarbka w godzinach przedpołudniowych. 6794

Komunikat.

Magistrat zawiadamia P. T. kupców i kierowników konsumów, że karty kontrolne należy zwracać XVII. B. Departamentowi Magistratu ul. Piekarska l. 11 III. p. w godzinach przedpołudniowych między 9 a 2 w terminach niżej podanych:

a) Kupony i przekazy naftowe dnia 3 i 4 czerwca 1921.
Karty cukrowe Nr, 17:

b) dzielnica I. i II. dnia 6 czerwca 1921
» III. » 7 » »
» IV. i V. » 8 » »
» VI. » 9 » »

c) Konsumy dnia 10 i 11 czerwca 1921.

Zarazem zawiadamia się P. T, kierowników Zakładów i Instytucyi, że po przekazy naftowe zgłaszać się mogą dnia 3 i 4 czerwca br. między godz. 9 a 2 w odziele naftowym (II. p.)

Równocześnie podaje się do wiadomości, że od dnia 1 czerwca br. sprzedawać będą składy rejonowe miejskie i prywatne 1 ctn. węgla za odcięciem 2 kuponu legitymacyi spożycia.

—oooo—

Komunikat.

Egzekutywa Organizacyi Syonistycznej dla wschodniej Galicyi wzywa wszystkich towarzyszy, by w uwzględnieniu powagi chwili i nadzwyczajnej ważności wyniku tegorocznej akcyi szeklowej przynajmniej w ostatnich kilku dniach zabrali się do bardzo intenzywnej sprzedaży szekli. Komisye szeklowe w poszczególnych miastach powinne w obecnym roku kongresowym doprowadzić do tego idealnego stanu, by wszyscy Żydzi i Żydówki z ukończonym 18. rokiem życia faktycznie szekle kupili.

Organizacye chalucowe i szomrowe zobowiązane są, w myśl instrukcyi ich centralnych komitetów współdziałać w akcyi szeklowej.

Przypomina się komitetom lokalnym instrukcye odnośne do bezwarunkowego obowiązku zebrania kontyngentu szeklowego wyznaczonego poszczególnym miejscowościom i ściągania podatku partyjnego od 20 mk. zwyż równocześnie ze sprzedażą szekla. Akcya szeklowa musi być do kilku dni zakończoną, a wszystkie pieniądze Egzekutywie najpóźniej do 10. bm. odesłane.

Bibliografia.

Uri Zwi Grünberg »Mefisto« poemat nakład wydawnictwa »Das Buch« Lwow 1921. **M. Chmielnicki** Auf der sztylen Steżke, Poezye, Wiedeń. Nakł. wyd. »Der Kwall« 1921 **M. Rawicz** »Spinoza«, poemat, Nakł. wyd. »Der Kwall« Wiedeń, Nakładem «Der Kwall« 1921.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 3. czerwca.

Dzisiejsze posiedzenie giełdowe odznaczało się znacznem ożywieniem, szczególnie uwidoczniało się to w obrotach dewizami i walutami.

Z papierów przemysłowych płacono za Polską Naftę I. i II. em. 1525, za Chodorów 1850—1800, za Pezet 950—975, za Pocisk 1300, za Zieleniewskiego 6700, za Bank przemysłowy 525, za 4½ proc. lz. Banku Kraj. 104.

W obrotach dewizami tendencya zwyżkowa. Płacono za przekaz na Czerniowce 1750, na Pragę 1600, na Wiedeń 185—184, na Londyn 4100, na Berlin 1720.

Za dolary amerykańskie płacono 1072—1073, za leje rumuńskie 1800, za korony czeskie 1620, za franki francuskie 88·50.

Na nieoficyalnej giełdzie haussa.

Płacono za dolary amerykańskie 1072 kanadyjskie 930—932. marki niemieckie 1760, leje rumuńskie 1800, Ruble carskie (500) 250, Ruble carskie (100) 470—478.

Za korony austr.	(1000)	2700	
» » »	(100)	276	
» » »	(50)	115	
» » »	(20)	32	
» » »	(10)	12·80	

NEKROLOGIA.

W imieniu żony matki i rodzeństwa podaję tę bolesną wiadomość iż szwagier mój nasz

JULIUSZ SELVER

Kupiec we Wiedniu,

zmarł po długich i ciężkich cierpieniach w 29 roku życia dnia 30 maja b. r. we Wiedniu.— Pogrzeb odbył się we Wiedniu dnia 1. czerwca b. r. W smutku pogrążeni

Hacklowie.

6819

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 3. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80		
II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie		
280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	500·—	550·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1775·—	1875·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	2000·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	5300·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	35000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2200·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	6500·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3250·—	—·—
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1800·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	975·—	1000·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1275·—	1325·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1475·—	1550·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1400·—	—·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140·21	900·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140·21	650·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	4800·—	—·—
Zakł. el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	1800·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5 00·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	6600·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	400·—	450·—
» » po 500 rb.	230·—	270·—
» » drobne	150·—	200·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	60·—
» » (po 250)	40·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 600 i wyżej)	6.—	9·—
1 frank franc.	86·—	90·—
1 Frank szwajc.	170·—	190·—
1 Ł Sterling	3950·—	4150·—
1 Dollar amerykański	1020·—	1080·—
1 Dollar kanadyjski	870·—	940·—
Marki niem. (po 1000)	1700·—	1760·—
» » po 100)	1600·—	1660·—
» » drobne	1500·—	1560·—
Lei rumuńskie (500)	1725·—	1825·—
Lei rumuńskie drobne	1625·—	1725·—
Liry włoskie	48·—	56·—
Czeskie korony (5000—1000)	1550·—	1650·—
» » drobne	1500·—	1600·—
Korony austr. niem. stemplowane	150·—	170·—
Dewizy.		
Wypłata na Londyn	4000·—	4200·—
» na Paryż	87·—	91·—
» na Zurych	175·—	195·00
» na Praga	15·50	16·50
» na Wiedeń	178·00	188·00
» na Berlin	16·30	17·30
» na Nowy Jork	1000·—	1080·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	17·25	18·25
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 3. czerwca.

P. T. H. I—III em 870—935 IV em. 800—875, Impex 4·0, Zegluga Polska 500 Zieleniewski 6100, Trzebinia żel. 2300—2325 Polska Nafta III. em. 1425 I. i II. 1650, Siersza elektr. 1850, Przekaz na Wiedeń 182, na Berlin 1720, Marki niemieckie 1715.

Dolary amer.	1000—1040	1000—1040
Franki franc.	83·00—86·—	85·00—90·00
Franki szwajc.	170·00—190·00	
Marki niem.	16·50—17·50	16·50—17·50
Korony czechosł.	1450—1550	1500—1600
» austr.	170·00—180·00	175·00—185·00
Lei rum.	1650—1750	1700—1800
Liry włoskie	50·00—54·00	52·00—56·00
Funty szterl.	3800—4000	

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 3. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1063—1080, Przekaz na Berlin 1700—1695, na Londyn 4250—4240, na Paryż 91·00, na Wiedeń 183—182.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego szefa Juliusza Preczepa z p. Manią Olschützówną z Brodów serdecznie gratulujemy. Personal biura spedycyjnego Juliusza Preczapa i Ska Lwów, ul. Rejtana 7. 6846

Z okazyi zaręczyn p. Lusi Blumm z p. S. Suchesdorfem gratulują serdecznie i życzą dużo szczęścia Gurfeinowie. 6744

Zawiadamiam krewnych i przyjaciół, iż w dniu dzisiejszym zaręczyłem się z panną Manią Olschützówną z Brodów. Juliusz Preczep 6747

Z okazyi zaręczyn p. Maksa Długacza z p. Rózią Kiwetzówną serdecznie gratuluje 6750
Maurycy Tennenbaum.

Rózia Kiwetz — Maks Długacz
Iławcze Skałat
zaręczeni w maju 1921. 6748

Z okazyi zaręczyn kochanego brata gratulują serdecznie 6749
Dawidowie Długaczowie.

Z okazyi zaręczyn p. Salci Goldmanówny z p. Hermanem Bergnerem gratulują serdecznie i życzą dużo szczęścia
6752 Klara Raabówna z narzeczonym

Z okazyi zaręczyn. p. Herma a Lublinera z p. Salą Pol urak serdeczne gratulacye zasyłają i życzą dużo szczęścia 6757
Bernardowie Feilerowie.

Z okazyi zaręczyn kochanej kuzynki Mani Wachsównej z p. A. Gottesdienerem najserdeczniej życzymy.
blasku świetności
wiecznej miłości
pomyślnej i różowej przyszłości
6755 Chaskel i Rózia Schönberg.

Mania Wachsówna — Abraham Gottesdiener
Sambor Chyrów
zaręczeni 31. maja 1921. 6760

Z okazyi zaręczyn ulubionego kolegi Maksa Liebesa z p. Klarą Müllerówną zasyła serdeczne gratulacye 6788
D Zimmermann

Na fundusz Keren-Hajesod zebrali Y. Żuckerkandel i M. Kormann na zaręczynach p. R. Kormann z p. H. Bardachem kwotę 1300 Mk, 6785

Z okazyi zaręczyn kochanej siostry Mani Wachsównej z p. A. Gottesdienerem, życzą dużo szczęścia na nowej drodze życia. Lorka i Anda 6768

Z okazyi zaręczyn p. Hermana Bardacha z panną Reginą Kormanówną gratulują serdecznie
6692 DawidKleinman z narzeczoną.

Z okazyi zaręczyn p. Jakóba Spiesbacha z p. Manią Jurmanówną zasyłamy serdeczne gratulacye
6791 Neumanowie — Lwów.

Moses Hellreich Adela Schulman
Lwów Sieniawa p. Zbaraż
zaręczeni Lwów w maju 1921. 6776

מעומק לבי אני מברך בברכת מז"ט את ש"ב מרת מרים וואקם לא"יסה עם מר אברהם וואטעסדינער, יהי' עתודם באושר, וזכה לבנות ביתם על הרי ציון וירושלים. מז"ט גם להורה.
6771 ייביש וואקם.

Z okazyi zaręczyn mojej kochanej kuzynki, Mani Wachsównej z p. A. Gottesdienerem życze aby Amor im wiecznie towarzyszył. Mendel Wachs. 6769

Z okazyi zaręczyn p. Oberländera z p. Teitelbaumówną gratulują serdecznie
6765 Józefowie Seemanowie.

Do zaręczyn naszej k. siostry Pepci Erlbaum z p. Izraelem Löwem życzą dużo szczęścia i różowej przyszłości
6829 Itka. Jakób i Hermann.

Klara Müller Maks Liebes
Lwów
zaręczeni w maju. 6806

Panu Hermanowi Schindlerowi życzą z okazyi Jego zaręczyn dużo szczęścia
6838 Dr. Fleischman, Dr. Eisner.

Beno Oberländer Regina Teitelbaum
Borysław Żydaczów
zaręczeni w maju 1921. 6774

Jakób Spiesbach Mania Jurman
Lwów Buczacz
zaręczeni w maju 1921. 6772

Helena Metahl Isak Berger
zaręczeni
Rawa ruska 29/5. 1921. 6675

Z okazyi zaręczyn naszego współpracownika Jakóba Spiesbacha z p. Manią Jurmanówną składa serdecznie gratulacye
6779 Spółka Samborska.

Z okazyi zaręczyn naszego ukochanego brata Józefa Einhebera z p. Lorcią Schneidscherówną życzą dużo szczęścia i jasnej przyszłości Fliesserowie i Grossowie. 6725

Z okazyi zaręczyn p. Z. Selinger z p. M. Färbem zasyła życzenia szczęścia
6795 Matylda Grifflówna.

Maks Risper Tonka Bien
Przemyśl
zaręczeni w maju 1921. 6828

Z okazyi zaręczyn k. kuzynki Pepci z p. Izraelem Löwem życzą szczęśliwej przyszłości
6827 Abraham Wohlmuth z narzeczoną.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 6620
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala 6835
powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener. od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 6822

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Młody kawaler poszukuje 1 pokoju umeblowanego przy inteligentnej rodzinie. Zgłoszenia do Administracyi pod »pokój«. 6680

Poszukuję zaraz magazynu i biura według możności w śródmieścin. Zgłoszenia Monis, Sobieskiego 15. 6808

MAŁŻENSTWA.

Przystojna panna, właścicielka rentownego »atelier« z kilkadziesięciotysięcznym mies. dochodem i znaczną gotówką poślubi izrl. w średnim wieku na wyższem stanowisku. Pod »Samodzielna« do Administracyi. 6778

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z większym kapitałem do sklepu w śródmieściu. Chcę włożyć gotówkę. Zgłoszenia Kupferberg, Kościelna 6. 6790

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem od 20.000—30,000 Mk. do sklepu galanteryjnego. Zgłoszenia Rawer, Rynpanorta 1. 6793

RÓŻNE.

Do odstąpienia w Kołomyi rozległa praktyka lekarsko-dentystyczna z pięknem dobrze położonem mieszkaniem. Bliższa wiadomość u p. Markusa Nussberga w Kołomyi, Sobieskiego 48. 6743

Czysto jedwabne pończochy po 400 i 500 Mp. ½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz. fil d'cósse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 250 Rękawiczki jedwabne karlsbadzkie po 300 Mp. Skarpetki niciane po 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1B.** Baczność! Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

POSAD POSZUKUJĄ.

Zdemobilizowany przed tygodniem sierżant, Żyd, obznajomiony z leśnictwem, oraz wypraktykowany w branży drzewnej poszukuje odpowiedniej posady. Adres: Filip Neubauer, Kopyczyńce. 6558

2 godziny dziennie zajęcia biurowego poszukuje »Biurowy« Administracya »Chwili«. 6766

Technik-Dentystyczny pracujący w złocie, kauczuku i operatywie przyjmie posadę najchętniej na prowincyi Łaskawe zgłoszenia na adres p. Schet, Kazimierzowska l. 22/11. 6764

Lekarka-dentystka pracująca perfekt operatywnie przyjmie natychmiast posadę. Oferty pod »Perfekt« w Administracyi »Chwili«. 6757

WOLNE POSADY

Czeladnicy w zawodzie kapelusznickim zostaną natychmiast przyjęci we fabryce kapeluszy Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 6723

Magistra farmacyi. oraz praktykanta z rozpoczętą praktyką poszukuje aptekarz Fränkel, Rzeszów. 6718

Poszukuje się lekarza dla zakładu dentystycznego we Lwowie. — Zgłoszenia miejscowe Emanuel Nass, Źródlana 1. 6751

Absolwent VI-ciu klas gimnazyalnych poszukuje posady biurowej. Łaskawe zgłoszenia pod »absolwent« do Administracyi. 6742

Drukarnia A. Winterfelda w Tłumaczu poszukuje zecera, któryby musiał obsługiwać maszynę. — Zgłoszenia wprost do Drukarni. 674

Chłopca do posyłek przyjmie zaraz »Jutrzenka« Lwów, Trzeciego Maja 11. 6802

Pannę do 5-cio letniego chłopczyka przyjmie Schallowa, Łyczakowska 4. 6 20

Poszukuje się praktykanta z lepszego domu do większego przedsiębiorstwa w wieku 15—18 lat. Wymagane dobre pismo i biegłość w rachowaniu. Referencye pożądane. Oferty pod »Pracowity do biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 6815

Fabryka tutek »Quo Vadis« ulica Krasickich przyjmie praktykanta biurowego, 6823

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Wózek dla chorego na resorach, lustro mahoniowe, garnitur salonowy używany, kasa wertheimowska, lodownia okazyjnie do sprzedania od 3—7 codziennie gmach Hr. Skarbka brama 5 w podwórzu. 6454

Żelazo stare, maszyny, wszelkie metale kupuję płacąc najwyższe ceny Żółkiewska 123 podwórze. 65 4

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 20. — Damska Fryzyerka! 6646

Aparat fotograficzny 13/18 objektyw Volgländera anastygmat okazyjnie do sprzedania. Feder, Łyczakowska 10. 6773

Odpadki szkła (stłuczki) wszelkiego rodzaju w każdej ilości kupuję i płacę najwyższe ceny z prowincyi wagonowo. M. Stanger, ul. Szpitalna 34. 6789

Prawdziwy sok malinowy Prima sorte w beczkach i na flaszki Podlewskiego 1. Moszkowicz. 6782

Kupię skórki lub płaszcz krymski. — Zgłoszenia w Admin- pod »Cena«. 6796

Powóz kryty, tanio do sprzedania. Zgłoszenia do właściciela realności Szumlańskich 15. 6805

Realność o 2 nowych domach z bramą wjazdową i ogrodem koło dworca głównego do sprzedania. Wiadomość: Sklep spożywczy Rynek 4, wejście przez sień. Między 10—12 i 5—6. W niedzielę 10—12. 6824

Do sprzedania: 1 strajfer reserowy i 1 twardy, oraz 1 wóz reserowy z budą na piwo lub wodą sodową, 2 budy blaszane. — Wiadomość Goldstaub i Lauf, Lwów, Jagiellońska 15. 6815

Lorma plac Smolki 1 a, ma kufry do sprzedania 6812

Biurko amerykańskie kupię. Zgłoszenia Monis, Sobieskiego 15 6810

NAUKA i WYCHOWANIE:

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

Kurs buchalteryi, stenografii, pisania na maszynie rozpoczyna się 15. czerwca także przygotowanie do egzaminu. Rutkowski, Zyblikiewicza 41. 6678

Ogłoszenia.

Mydło do prania i toaletowe
w wielkim wyborze poleca hurtownie
dom handlowo-eksport. 6818
Michał Hackel LWÓW, Kazimierzowska 4.

ZABAWKI DZIECINNE
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Buchaltera i stenotypistki
Tow. Wielkiego Młyna
Reich i Chmielnicki
w Kaliszu (Kongresówka)
poszukuje BUCHALTERA siły pierwszorzędnej i STENOTYPISTKI władającej językiem polskim i niemieckim.
WARUNKI BARDZO KORZYSTNE: prócz wynagrodzenia pieniężnego stale deputaty żywnościowe. Zgłoszenia do środy włącznie od 4-tej—6-tej 6805
Hotel New-Jork Chmielnicki.

Celem powiększenia
dobrze prosperującego interesu (salon sukień damskich i konfekcyi)
poszukuję spólnika z większym kapitałem.
Wiadomość w Adm. 6826

DACHÓWKI
ASBESTOWEJ-CEMENTOWEJ
PAPY dachowej, GONTÓW, GIPSU
i innych materyałów budowlanych dostarczają natychmiast 6834
Horszowski i Ska we LWOWIE ul. Boularda 3.

Robotnic do książeczek bibułkowych poszukuje FABRYKA „Promień“ LWÓW Sakramentek 16.
6089

Tutki i papierki cyg
poleca hurtownie dom eksp handlowy
M. Hackel
LWÓW, Kazimierzowska 4. 6816

Ważne dla przemysłu młyńskiego!
IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058
Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.
„IHIG“ Lwów, Podlewskiego 8|II

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

FABRYKA SZPAGATU
BRACI DEUTSCH
poleca swoje bogato zaopatrzone składy szpagatów i rebsznurów konopnych i papierowych po cenach ściśle fabrycznych u wyłącznego reprezentanta 6141
NATANA WEINREBA
Dom powroźniczy i fabryczny skład artykułów technicznych.
LWÓW, KAŹMIERZOWSKA L. 26.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16 obok ulicy Bema.
Płaci bezwarunkowo najwięcej. Proszę się przekonać

KLISZARNIA
ZAKŁADY GRAFICZNE
„ARS“
Lwów, Sykstuska 32 (obok poczty głównej)
wykonują wszelkiego rodzaju klisze cynkowe dla ilustracyi, dzieł artystycznych, dzienników, czasopism, cenników, anonsów oraz dla wszelkiej reklamy przemysłowo handlowej. 6278

Angielskie Płaszcze gumowe i impregnowane.
UBRANIA od 7400 Mp. **ZARZUTKI od 5400 Mp.**
NADESZŁY DO MAGAZYNU KONFEKCYI I GALANTERYI FIRMY: 6569
CH. STADLER LWÓW Jagiellońska 15.

Kto raz spróbował ten przekona się, że

Za Brylanty, złoto

srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ
ZEGARMISTRZ
Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką
Reperacyę
i wykonuję 6553
SZYBKO I SUMIENNIE

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego

LWÓW, PLAC MARJACKI L 6. W PODWÓRZU NA PRAWO

leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6332

Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.
Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

Kto chce swemu obuwiu nadać trwały połysk i skórę należycie konserwować używa pasty terpentynowej 6661

„JUTRZENKA"

Podkłady drewniane

we wszystkich możl. wymiarach na tor wązki i normalny zaraz tanio do dostarczenia.

Smoschewer i S-ka, T. z. o. P.
Bydgoszcz, Dworcowa 31 b.
Telefon 430/431.

Spółka dla obrotu artykułami technicz.

Spółka z ogr. odpow,
dawniej **S. BALK**
we Lwowie, ul. Kościuszki l. 8.

Rury ołowiane: Generalne zastępstwo i wyłączna sprzedaż na Małopolskę fabryki »METAL« we Lwowie.
Bleiindustrie, przedtem Jung i Lindig, Tow. akc. Czechy, Niemcy.

Metale, Blachy: Reprezentacya firmy Kornblum i Gepner, Warszawa.

Maszyny, Narzędzia: Lehas, spółka z ogr, odp. we Wiedniu dostarcza natychmiast ze składów wszelkie artykuły wchodzące w zakres tych działów. 66 3

BACZNOŚĆ CYKLIŚCI!

Rowery nowe od Mp. 17.0 0'— na składzie oryg. »Pucha«, »Premiera«, »Waffenrad«, »Kosmos«, także używane w dobrym stanie. Płaszcze od Mp. 1400'—, węże od Mp. 600'—. Wielki zapas płaszczów i wężów z gumy czerwonej. Guma do wózków dziecinnych, wszystko w wielkim wyborze **po cenach konkurencyjnych.** poleca tylko

Jakób Rossenmann, Lwów.
ul. Akademicka 26.

Kupuje stare i połamane płyty gramofonowe, płaci po Mk. 40'—.
Własny warsztat reparacyjny. 650

Czekolada „Cairo"

Ważne dla hurtowników.

Zastępca na Małopolskę warsz. fabryki czek.
T. GRAVÉ WARSZAWA, Elektoralna Nr. 14
poleca wielki wybór czekolady. Warunki najdogodniejsze — Ekspedycya punktualna. — Łaskawe zlecenia piśmiennie. 6579

Torebki damskie, Portfele

Wyrobu fabryki 6654
M. Paskalskiego w Warszawie.
Skład główny na całą Małopolskę:
A. Lindenbaum
Kraków, Dietlowska 47.
- Sprzedaż wyłącznie hurtowna -

Wszędzie do nabycia!

»NIL«

»EXQUISITE« i »SPECIALE«
TUTKI HYGIENICZNE Z WATĄ
oraz bibułki cygaretowe najlepszej przedwojennej jakości. 7222
Fabryka „Karpalit" S. A. Lwów, Zielona 20.

Wszędzie do nabycia!

Ważne dla wyjeżdżających na letnisko.
Wypożyczalnia książek »Vita« Lwów, Pasaż Hausmana 8. wypożycza jednorazowo kilka tomów na znacznie zniżonych warunkach. 6619
Kupujemy książki każdej treści oraz całe księgozbiory.

Licytacya 2 piątrowej kamienicy.

W dniu 6. czerwca 1921 o godzinie 10-tej przedpoł. w biurze Oddziału XVII. drzwi Nr. 79 Sądu powiatowego S. I. we Lwowie, przy ul. Sądowej, odbędzie się dobrowolny publiczny przetarg realności L. k. 370 Dz. I. we Lwowie, przy ulicy **Chorążczyzna l. 25** obejmującej dwupiątrową kamienicę.

Bliższa wiadomość w kancelaryi adwokackiej we Lwowie, ul. Szopena l. 5, pierwsze piętro. 6702

KAŻDY NAJBARDZIEJ ZAŚNIEDZIAŁY METAL PO OCZYSZCZENIU POMADKĄ „SUM" ZASTĘPUJE WZUPEŁNOŚCI LUSTRO.
=ŻĄDAĆ WSZĘDZIE= FABRYKA ŚWIEC i PRZETWORÓW TECHNO-CHEMICZNYCH „URSUS" WARSZAWA, CHŁODNA 29.

GŁÓWNA SPRZEDAŻ: 6.63
DOM DLA HANDLU i PRZEMYSŁU
„MAŁOPOLE" LWÓW, Pasaż Hausmana

9 Główna sprzedaż: Dom dla handlu i 295 przemysłu **„Małopole", Lwów, Pas. Hausmana**

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila«
Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 855 Lwów, poniedziałek 6. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

„Am Izrael Chaj".

(m.) „Naród żydowski żywie" nigdy prawdy tej maksymy nie odczuwano tak intenzywnie, tak głęboko, jak w tych przełomowych czasach, gdy naród walczy o swoją ojczyznę, o powrót do swej ziemi, tam gdzie się rozsiadł potomek Ismaela i staje nam po drodze w naszym historycznym pochodzie. Walka jest elementem życia, a im intenzywniejsza jest, tem bardziej rośnie energia życia, siła żywotna obudzonego narodu.

Z powodu wypadków w Jaffie stawia się często alternatywę „żałoba — czy rozpacz" i rozpamiętuje się, czy należy rozpaczać, czy tylko żalowi dać wyraz, Choć ta żałoba nakazana jest przez Kierownictwo organizacyi syonistycznej i chce skupić naród w trzydziestym dniu walk w Palestynie, w uczuciu ciężkiej żałoby, my pozytywne i w cel i przyszłość wpatrzone jednostki, ból i żal dusimy w swej piersi, a miasto urządzać demonstracye spółczucia, wsłuchujemy się w nowe hasła, które idą z naszej ziemi. „Nekama" zemsta — woła robotnik z Palestyny, którego zbir arabski, z tyłu, tchórzliwie okaleczył.

Z Palestyny nie przychodzą głosy żałoby, ale męskie głosy siły i wiary. Otrzymujemy list od młodego chłopca, czeladnika szewskiego, który brał czynny udział w dramacie jaffskim: pisze on słowa proste, nieuczone, co przeżył.

1-go maja była demonstracya robotników Arabowie wyszli z dzielnic arabskich i poczęli bić Żydów. Nim Żydzi się zoryentowali, o co rzecz idzie, było już kilku zabitych. Arabskie rozruchy zaczęły się o 10-ej rano, a o pół do dwunastej stanęli chaluce gotowi do walki. Policya arabska stanęła po stronie arabskiej, i poczęła nas z karabinów ostrzeliwać. Cofnęliśmy się do granic żydowskiej dzielnicy, strzegliśmy jej i mimo naporu Arabów i pomagającej im policyi odparliśmy atak i obroniliśmy ulicę New Szulem. Poszliśmy za Arabami aż do starej Jaffy i tu zobaczyliśmy, że prawie wszystkie sklepy były wyrabowane, że kilku chaluców leżało zabitych, a to z kul karabinowych policyi. Zastaliśmy tam kilku Arabów silnie rannych, którzy odczuli moc ręki żydowskiej i widzieliśmy, jak oficer policyjny Żyd zastrzelił policyanta arabskiego, który ostrzeliwał nas. Na stanowiskach naszych, u granic Tel Awiwu, obwarowaliśmy się i opierali napadom Arabów, przez kilka godzin. O godzinie 4-tej przyszło wojsko angielskie. W jego obecności zrobiliśmy wypad na Arabów, którzy w panicznym strachu, mimo, że mieli więcej broni, jak my, uciekli, chroniąc się do sklepów i domów arabskich w pobliżu, ale to im nie pomogło; 15 morderców schwytaliśmy.

Noc była spokojna.

2-go maja potyczka przy morzu. Mieli 4 zabitych i kilku rannych, a z naszej strony jeden ciężko ranny.

2-go maja napadli na żydowskie Tel-Awiw, odparci zostali z ciężkimi stratami.

4-go maja mieli Arabowie nieszczęsny dzień. Zabitych po ich stronie 60-ciu, u nas padło 4 kolonistów, a 14 chaluców było ciężko i lekko rannych. We wtorek wieczór przyjechało auto do nas z prośbą o pomoc dla wielkiej Kolonii w Petach Tikwah. Bez namysłu wyjechało nas młodych 45 na pomoc. Ukryliśmy się w „bojarach" i nie dawaliśmy znaku życia. O godzinie pół do 5-tej pokazali się Arabowie, banda około 300 ludzi, na koniach i osłach, prócz tego wielu pieszo. Dalśmy im przejść przez bojary, a gdy wyszli na wolne pole, poczęliśmy ich z karabinów — mieliśmy ich tylko 36 — i z rewolwerów ostrzeliwać, a nadto każdy z nas miał w ręku parę granatów, z których zrobiliśmy użytek. Widziałem jak granat rozszarpał Szejcha arabskiego z koniem, poczem Arabowie w popłochu uciekli. Próbowali w rozsypce jeszcze raz się do kolonii dostać, ale mieliśmy się na baczności i nie dopuściliśmy. W czasie walk krążył nad nami aeroplan angielski, który się zachowywał neutralnie i zdawał się śledzić, kto walkę zaczyna, oraz przebieg walki. Arabowie, rozgniewani niepowodzeniem poczęli ostrzeliwać aeroplan, co im na dobre nie wyszło. Z aeroplanu wpadła między tłum arabski bomba, która zabiła 16, a zraniła 20 arabów. W pobliżu znajdował się „kemp" żołnierzy hinduskich. Ponieważ nasza amunicya już się wyczerpywała, wysłaliśmy delegacyę do Indusów z prośbą, by rozpędzili Arabów. Oficer hinduski na koniu oświadczył naszej deputacyi, że nie ma żadnego rozkazu i dlatego nie mieszа się. Gdy deputacya odchodziła, Arabowie z ukrycia poczęli ją ostrzeliwać, jeden strzał zranił nieszkodliwie delegata, a drugi zabił konia oficera hinduskiego. Neutralność hindusów się skończyła. Jak piorun ruszyli na Arabów; ci, co byli na koniach i osłach, uszli z życiem, ale pieszych ani jeden. Naliczyliśmy 59 trupów arabskich, a ciężko rannych, głównie w głowę odwieźliśmy na noszach do szpitala. Razem naliczono 180 czy 190 Arabów, którzy padli tu z ręki hindusów i naszych chaluców.

Wojska angielskie na Górnym Śląsku.

Londyn. (Pat.) Havas. Dzisiejsze „Times" domagają się w artykule wstępnym w sposób stanowczy jak najrychlejszego zwołania Rady Najwyższej dla zajęcia się sprawą G. Śląską. Pomiędzy różnemi niebezpieczeństwami wypływającemi z dalszego zwlekania dziennik wskazuje też na niebezpieczeństwo, że Korfanty albo którykolwiek z jego mniej odpowiedzialnych zwolenników, będąc chytrze sprowokowanym przez Niemców, albo też dając się porwać swemu własnemu szaleństwu, nie chcącemu się z niczem liczyć, mógłby spowodować najbardziej niepożądany incydent. Nawiązując do sprawozdania swego warszawskiego korespondenta, donoszącego że wysłanie na G. Śląsk wojsk angielskich wywarło w Polsce silne wrażenie i że Polacy wcale nie pragną aby ich rodacy, powstańcy albo niepowstańcy znaleźli się w stanie konfliktu z Anglikami, dziennik pisze:

Społeczeństwo angielskie odwzajemnia się społeczeństwu polskiemu identycznemi uczuciami. Uniecestwienie Polski przemocą było zbrodnią, która zawsze głęboko poruszała Anglię i którą niektórzy z pośród jej najszlachetniejszych mężów stanu zawsze nazywali po imieniu, tak jak na to zasługiwała. Śledzili oni z radością usiłowania reform w Polsce w ostatnich dziesiątkach XVIII. wieku; te właśnie usiłowania, których zapowiedź już skłoniła ówczesne Prusy i Rosyę do powzięcia postanowienia uniecestwienia tego kraju. Wojska angielskie — piszą dalej „Times" — idą na G. Śląsk wcale nie po to aby obalić traktat, któremu Polska zawdzięcza swoje zmartwychwstanie, ani też po to aby zmniejszyć jej prawa z tego traktatu wypływającego, lecz po to, aby domagać się utrzymania w mocy tegoż traktatu, i współdziałać we wzajemnem ustosunkowaniu i uregulowaniu praw Polaków i Niemców w ścisłej zgodzie z postanowieniami traktatu. Anglia uważa, że wojska te, będą tam przyjęte jako to, czem są w istocie, to jest jako bezstronni obrońcy tego porządku publicznego, bez którego żaden pokój ani też pomyślność nie mogłaby być przywrócona na Górnym Śląsku.

—ooo—

Juckum problemu tureckiego z sprawą G. Śląską.

Warszawa. (EE) Radio. »Przeg. Wiecz.« donosi, że Francya pragnie dopomódz rządowi angielskiemu w usunięciu trudności na Wschodzie tureckim w zamian za ustępstwa angielskie na rzecz Polski w sprawie Górnego Śląska.

—ooo—

Anglia wobec zagadnienia tureckiego.

Londyn .(Pat.) W odpowiedzi na interpelacyę oświadczył Lloyd George w Izbie gmin, że wypadki obecnie rozgrywające się stoją na przeszkodzie ratyfikowaniu pokoju z Turcyą. Zwłoka w przywróceniu stanu pokojowego z Turcyą jest połączona ze szkodą dla angielskiego handlu i przemysłu i dla angielskich interesów finansowych. Gdyby ten stan miał potrwać, wówczas musiałyby być powzięte zarządzenia w sprawie zakończenia stanu wojennego z Turcyą.

Paryż. (aPt.) B. K. Londyński sprawozdawca „Petit Parisien" donosi, że gabinet angielski zwraca całą swoją uwagę na zagadnienie konstantynopolitańskie i sprawę cieśnin. Nie tracąc jednak z oczu sprawy górnośląskiej angielskich mężów stanu niepokoi nietylko wrogie stanowisko rządu angorskiego, lecz także wielkiego owezyra w Konstantynopolu, który zażądał usunięcia obcych okrętów wojennych z Bosforu, jak niemniej zakazu wysadzenia żołnierzy na ląd na wybrzeżach morza Marmara.

5-go maja był spokój; wróciłem do Tel-Awiw, skąd mnie klimat odesłano do Jaffy w dzielnicy arabskiej, gdzie pracuję przy niemieckiem towarzystwie budowlanem. W Jaffie i okolicy spokój, ale dolatują nas, że po drogach powtarzają się ciągle napady na Żydów. Przy tych walkach zasmakowałem pałki arabskiej; ale nie obeszło się bez rewanżu sztabą żelazną rozbiłem Arabowi głowę.

W rezultacie komunikuje nasz informator że w tych walkach padło przeszło 100 Arabów, a rannych jest 240. Żydów zaś zginęło mniej jak 50, a rannych jest około 100. Chłopak, który nam pisał, nie zdradza ani słowem rozpaczy, czy żałoby; postawiono go na posterunku i pełni tam wierną służbę bez wielkich gestów, bez „bohaterstwa", bo i pojęcia tego pewnie nie zna. A takich tam jest tysiące. Pełnią wierną straż u wyłomu: niech się dzieje co chce.

A do nas mówią: — nie ma wśród nas wątpiących, nie ma przestrachu ani obawy. Spełnimy obowiązek do końca. A od nas chcą jednego; przyjdźcie do nas, zluzujcie nas, pomóżcie nam w zapasach: zwycięstwo pewnie nasze, ale wywalczyć je trzeba wysiłkiem mu. szkułów i ofiarną ciągłą pracą. Chodźcie do nas i wy z kielnią, i wy z bronią: dla wszystkich jest miejsce. Chodźcie do nas. To ziemia nasza. Na innem miejscu mówi poseł Thon z głębi swej duszy: „Lała się krew żydowska na tej ziemi, która całą swoją sławę całą swoją świętość, całą swoją historyczną nieśmiertelność wywodzi li tylko z ducha żydowskiego. Wszystkie inne narody, zdobywcy, krzyżowcy, muzułmani tureccy i arabscy, nie dali tej ziemi blasku, w gruzy ją obróciły, w pustynię przemieniły ją wszystkie narody, które kolejno na niej rządziły. Tylko naród żydowski stworzył z tej krainy „Ziemię Świętą" i „Ziemię mlekiem i miodem płynącą". Tylko mądry Salomon wybudował świątynię na górze Syonu, i dał początek tysiącleciu wielkiej sławy".

Z Palestyny woła nas ziemia nasza, ponownie krwią dzielnych synów uświęcona. Nie czas na rozpacz, na wątpliwości, na obawy. Pękają okowy golusu i kraj nasz czeka naszego wysiłku, który może być krwawym, ale nieomylnie prowadzi do zwycięstwa. Obłędny sen 2000 tysięcy lat zwątpień i kompromisów mija. Dziś wstępujemy na wykutą z granitu drogę Mojżesza. Choć droga prowadzi przez pustynię, choć są tam silni przeciwnicy my ziemię naszą zdobędziemy. Wypadki w Jaffie nastrajają nas poważnie, nawołują do pospiesznej skoncentrowanej, intenzywnej pracy, do dania ziemi wszystkiego, co dać może naród, tak wysokiej kultury, jak nasz. My chcemy pokojowego owładnięcia kraju i zdobycia go środkami oświeconymi.

Ale jeśli walka być musi, nie cofniemy się przed przeznaczeniem. Dla beduinów ścieli się wielka Arabia i niże Mezopotamii. Ten naród ma dosyć miejsca i powietrza, w krajach, które siedzibą są Islamu, od Indyi, poprzez całą Azyę zachodnią, przez Egipt, Nubię, Tunis i Marokko. Nie powinien nam zazdrościć tego małego kraiku nad Jordanem, który przez logikę historyi i wolę ludzkości a przedewszystkiem przez naszą wolę, musi być krajem narodu żydowskiego.

Wobec wypadków w Jaffie nie upadliśmy na duchu, a po świecie całym na drutach elektrycznych pędzi radosna nowina: Am Israel Chaj!

Dr. Dawid Malz.

Dr. Weizmann o wynikach pracy na rzecz Keren Hajessod w Ameryce.

Londyn. „Daily Telegraph" donoszą z Nowego Jorku: Prof. dr. Weizmann oświadczył, że do chwili obecnej subskrybowano w Ameryce na „Keren Hajessod" oraz na uniwersytet hebrajski w Palestynie blizko 10 milionów dolarów. Należy stwierdzić, że żydostwo amerykańskie składa ofiary na rzecz „Keren Hajessod" z entuzyazmem i szczodrością. Zdarza się bardzo często, że kobiety ofiarują swoje pierścienie i kolczyki a mężczyźni nierzadko swoje automobile. Naogół bierze w akcyi „Keren Hajessod" udział całe żydostwo amerykańskie bez różnicy stronnictw i odcieni politycznych.

—[]—

Akcya na rzecz „Keren Hajessod" w Argentynie.

Londyn. (Ż. B. K.). Z Buenos Aires donoszą: „Przybył tu p. Aleksander Goldsztein, członek Komitetu Wykonawczego Wszechświatowej Organizacyi Syonistycznej, celem podjęcia akcyi na rzecz „Keren Hajessod". Argentyńska prasa żydowska zgotowała mu gorące przyjęcie. P. Goldsztein odbył z przedstawicielami ludności żydowskiej konferencyę, na której omówiono sprawę zebrania funduszów. Przedstawiciele argentyńskiej Organizacyi Syonistycznej oświadczyli, że są w stanie zebrać 5 milionów pesetów. P. Goldsztein zamierza zwiedzić wszystkie ośrodki żydowskie w Argentynie".

Odezwa kongresu arabskiego.

Londyn. Przewodniczący kongresu arabskiego w Haifie, Kais Al-Bussiri, wysłał następującą depeszę do króla angielskiego, papieża, izby lordów, parlamentu, ministrów spraw zagranicznych Anglii, Francyi, Stanów Zjednoczonych, Włoch i Hiszpanii oraz do redakcyi „Times" „Morning Post" i pism egipskich:

Krwawa walka, która w chwili obecnej toczy się w Jaffie oraz rozpowszechnianie zasad bolszewickich w Palestynie przez emigrantów żydowskich są naturalnym skutkiem deklaracyi Balfoura i środków, przedsięwziętych przez rząd, celem utworzenia w Palestynie żydowskiej siedziby narodowej oraz stosowania się rządu do planów syonistycznej „Waad Hacijrim", których celem ostatecznym jest wyrugowanie mieszkańców Palestyny z ich kraju rodzinnego.

Polityka ta, która ułatwia mieszkańcom żydowskim rozpowszechnianie zasad i poglądów bolszewickich doprowadziła do przelewu krwi i zamętu w całym kraju.

Naprożno naród protestował wielokrotnie przeciwko tej deklaracyi i polityce.

Obecnie kiedy szerzy się bolszewizm w jednym z najważniejszych naszych miast, a na ulicach widnieje czerwony sztandar i kiedy odezwy rewolucyjne są swobodnie i gorliwie rozpowszechniane po całej Palestynie — prosimy jeszcze raz o odrzucenie tej deklaracyi i polityki zanim bolszewizm rozszerzy się po całym kraju, a nasze wysiłki celem przyjścia z pomocą rządowi w stłumieniu tego bolszewizmu nie będą już miały znaczenia.

—[] []—

Państwo Transjordańskie.

Londyn. Prasa angielska donosi: Organizowanie się nowego państwa na wschód od Jordanu pod egidą Emira Abdullah, brata emira Faizula, zaczyna przybierać w ostatnich czasach znowu konkretne formy. Emir Abdullah otoczony jest doradcami angielskim. Istnieje tendencya związania tych obszarów z administracyą Palestyny.

Wedle informacyj „Morning Post" wybuchło powstanie mieszkańców Korah przeciw rządowi Abdullah. Wojska jego wysłane celem zgniecenia powstania doznały porażki. Powstańcy oświadczyli, że pragną pozostawać pod zarządem Palestyny i że odmawiają uznania dla rządów Abdullah.

—oo—

Wznowione rokowania del. syon. z amerykańską organizacyą.

Nowy Jork. (Ż. B. K.). Wznowiono tu rokowania delegacyi syonistycznej z amerykańską organizacyą. Urzędowo konferencya zwołana została przez wpływowych Żydów nowojorskich jak pp. dra Magnusa, rabina Kaplana, dra Bandera i in. W konferencyi wzięli udział pp. Weizmann, Usyszkin, Mack, prof. Frankfurter. Konferencya uznała za potrzebne usunięcie tarć wewnętrznych oraz uzgodnienie kierunku pracy, z pracą syonistów europejskich.

—oOo—

Liga Narodów a mandat nad Palestyną.

Genewa. Korespondent Żyd. Centr. Pras. w wywiadzie z prof. Rappardem, dyrektorem sekcyi mandatowej w Lidze narodów nad Palestyną otrzymał następujące informacye o sprawie mandatu. „Syryjczycy czynili kilkakrotne starania, by wykazać sprzeczności traktatu wersalskiego (art. 22) i deklaracyi Balfoura. Sprzeczności te mają polegać na tem, że art. 22. uznaje prawo samostanowienia ludności tubylczej podczas gdy deklaracye Balfoura oraz uchwały z San Remo przyznają jedynie Żydom prawo zarządu krajem. Zdaniem prof. Rapparda opozycya przeciw mandatowi palestyńskiemu nie będzie zbyt wielką. W połowie czerwca br. Rada Ligi narodów zbierze się w Genewie i o ile sprawa mandatu nie dozna ponownej zwłoki jest prawdopodobnem, że mandat nad Palestyną oparty na projekcie angielskim uzyska aprobatę.

Opozycya St. Zjednoczonych ogranicza się tylko do mandatu nad Mezopotamią. Kwestye naftowe w tym kraju mogą wprawdzie wywołać różnice zdań, które jednak są bez wpływu na sprawę mandatu palestyńskiego. Oskar Strauss i Louis Brandes, wybitni mężowie amerykańscy występują energicznie w obronie idei syonistycznej. Sprawę mandatu nad Palestyną referował dotychczas Hymans, który musiał zrezygnować z tego referatu zaabsorbowany zbytnio konferencyą polsko-litewską. Kto obejmie referat palestyński w Lidze narodów na razie nie wiadomo.

—[]—

Traktat o Lidze Narodów.

Londyn. (Pat.) Havas. Zebrała się tu na posiedzenie pod przewodnictwem Balfoura komisya dla wypracowania poprawek w traktacie o Lidze Narodów. Na wniosek Noblemairea na wiceprzewodniczącego wybrano Benesza. Komisya rozpoczęła swoje prace od powołania podkomisyi rzeczoznawców w sprawie pewnych poprawek techniczno-prawnych. Zgodnie z wywodami podkomisyi uchwaliła komisya, że nie ma powodu do wprowadzenia do traktatu o Lidze Narodów zmian, któreby czyniły bardziej bezwzględnym obowiązek uciekania się do arbitrażu Ligi Narodów w celu uregulowania sporów mogących wyniknąć pomiędzy państwami.

Wysiedlanie Żydów.

Warszawa. (B. P. O. S.). Narodowy Klub Posłów Żydowskich przy Tymczasowej Żydowskiej Radzie Narodowej komunikuje: 10. maja rb. rada gminna wsi Podniebyl obok Krasnego w Galicyi uchwaliła wysiedlić ze wsi wszystkich Żydów. Chłop, który wynajmie Żydowi mieszkanie albo będzie u Żyda pracował zapłaci karę w wysokości 2000 koron.

Klub poselski wezwał starostę w Krasnem do unieważnienia powyższej uchwały.

Konferencye polsko-litewskie.

Bruksela. (§ E. E.) Radio. W piątek odbyło się ostatnie posiedzenie konferencyi polsko-litewskiej które odroczono do czasu na bliższej sesyi Ligi Narodów. Delegacye złożyły 2 nowe projekty układu polsko-litewskiego, sprzeczne z projektem Hymansa. Sytuacya jest naprężona, tak, że zachodzi możliwość uniecestwienia pozytywnych wyników rokowań.

—oOo—

W MARYSIENCE i KOPERNIKU tragedya Szekspira w 5 wielk. akt. pt.

HAMLET Królewicz duński

Dla każdego intelligentnego człowieka, przedewszystkiem zaś dla młodzieży widowisko, którego pominąć nie wolno.

Kłopoty z ekscesarzem Karolem.

Londyn. (Pat.) Korespondent „Daily Telegraph" dowiaduje się, że wiele posłów państw koalicyjnych podjęło wspólne kroki u rządu szwajcarskiego w sprawie długotrwałego pobytu b. cesarza Karola na terytoryum Szwajcaryi. Nikt nie może odmówić Szwajcaryi prawa udzielenia pozwolenia na pobyt b. cesarza, jednakże fakt, że były cesarz znajduje się tak blisko terytoryum jemu dawniej podlegającego, pociąga za sobą wielką odpowiedzialność i wymaga jak największej czujności, aby na przyszłość nie przyszło do eksperymentu, jaki zdarzył się niedawno. Cała Europa centralna i Włochy odetchnęłyby spokojniej, gdyby b. cesarz zmienił miejsce pobytu na Hiszpanię.

—ooOoo—

Przewrót w Władywostoku.

Moskwa (Pat.) B. K. Pod osłoną bagnetów japońskich opanowali białogwardziści Władywostok i Nikolsk Usuryjski.

Władywostok. W całem mieście powiewają dawne rosyjskie sztandary trójkolorowe. Dowództwo nad armią objął generał Wierbickij. Gen. Siemionow nie powrócił na dawne stanowisko.

Nowa wojna na bliskim wschodzie.

Gdańsk. (Pat.) Z Londynu donoszą: Daily Telegraph pisze, że Wielka Brytania znajduje się w przededniu nowej wojny na bliskim wschodzie. Flota angielska koncentruje się około wyspy Malty i oczekuje rozkazu podjęcia militarnych operacyj celem poparcia Greków w walce z nacyonalistami tureckimi w Azyi Mniejszej. Daily Express pisze: Zdaje się, że angielskie oficyalne biura prasowe usiłują pozyskać opinię publiczną na rzecz nowej wojny.

Wiadomości bieżące.

(E. E.) Na poczet przyznanych Polsce z repartycyi mienia niemieckiego lokomotyw otrzymano już dotąd 58 sztuk.

*

(Pat.) Poeta Rabindranath Tagore zachorował w Berlinie i wskutek tego odwołał swój przyjazd do Pragi.

*

Wczoraj wyjechał do Paryża w związku ze sprawą Górnego Śląska prezes sejmowej komisyi spraw zagranicznych p. St. Grabski.

*

(Ż. B. K.). Sir Herbert Samuel, Wysoki Komisarz Palestyny wyjechał z Emirem Abdullą na statku wojennym z Jaffy do Bejrutu.

NA MARGINESIE.

Alma Mater — dolorosa.

W starej sławnej wszechnicy jagiellońskiej w Krakowie zdał sub auspiciis księdza Lutosławskiego młody akademik polski egzamin z zdziczenia i upadku moralnego, najpopularniejszych gałęzi wiedzy nowoczesnego, wyzwolonego społeczeństwa. Wyglądałby na żarowski żart, gdyby nie był zbrodnią czyn dziedzica żaków krakowskich, zamiast książek nabity rewolwer dzierżący w ręce, wypędzający z podiów wykładowych Askenasego, Baudauin de Courtenaya i Petrażyckiego a zapraszający przed audytorya uniwersyteckie czarnosecinnych Savonarolów, wyglądają na niewczesną ironię te starcia młodzieży uniwersyteckiej zdemobilizowanej ale przecie w rynsztunku bojowym, walczącej — czy o ideały prawdy, dobra i piękna, czy o teorye Kopernikowskie, czy o prawo i wiedzę, czy też może o numerus clausus na akademiach, o niedopuszczanie do źródeł wiedzy żydowskiej młodzieży i wolność mącenia tych źródeł przez chorążych antysemickiego sztandaru.

Na wszechnicy jagiellońskiej padł strzał. Strzał był celny. Ktoś osunął się krwią zbrocz ne. Ktoś znów uciekł. Kurz spadł strzepnięty hukiem wystrzału z starych ksiąg bibliotecznych. Opodal na dziedzińcu wśród opustoszałych renesansowych krużganków spiżowy Kopernik opuścił lunetę z dłoni. Czcigodne napisy na pamiątkowych płytach starły się. Jakaś niewidzialna ręka odnowiła czarnym pokostem napis inny, choć nie akademicki: homo homini lupus. Ktoś wspomniał dawne czasy. Ktoś ręką oczy przysłonił. Zapłakał:

Alma Mater — dolorosa.

hehe...

Brak kultury.

Kraków. Pisma tutejsze donoszą: W Leoben postanowili na walnem zebraniu studenci politechniki Niemcy wykluczyć wszystkich Polaków akademików. Kolegium profesorów zajmuje stanowisko neutralne. Studenci niemieccy zwrócili się o poparcie do uniwersytetu w Insbrucku i Gratzu. Słuchacze polscy zagrożeni wyrzuceniem przed samem z kończeniem roku zwracają się do społeczeństwa polskiego z prośbą o pomoc. Żądają, by zastosowano to samo wobec Niemców, studyujących w Polsce i żeby wyrzucono niemieckich uczniów szkół średnich i wyższych z zakładów polskich, n. p. w Cieszynie i Bielsku.

—oooo—

W sprawie wykluczenia żyd. młodzieży akademickiej od studyów na wszechnicach lwowskich.

Lwów. W najbliższych dniach wyjeżdża do Warszawy siódma z rzędu delegacya żydowskiej młodzieży akademickiej celem interweniowania u władz w sprawie zatrzymania sprawy dopuszczenia żydowskiej młodzieży akademickiej do studyów na wszechnicach lwowskich.

—[]-[]—

List z Wiednia.

(Zakaz emigracyi. — Akcya na rzecz ofiar pogromów. — Rozwiązanie Jointu. — Sprawozdanie Wład. Tomkina).

Przeszło tysiąc chaluców i starszych osób z Warszawy, Galicyi Wschodniej i Ukrainy utknęło we Wiedniu w podróży do Palestyny. Kto — jak piszący te słowa — miał onegdaj sposobność podczas podróży z Polski do Wiednia, przez dwa dni przeżywać cały ogrom narodowego entuzyazmu i tej dziecięcej wprost radości wśród tych ludzi, dla tego zrozumiałą się staje gorączka i rozpacz ogarniająca ich obecnie wobec zamkniętych wrót Palestyny. W pierwszej chwili sytuacya była nader krytyczną, gdyż brak funduszów i odpowiedniego pomieszczenia powszechne wywołały rozgoryczenie. Nie długo jednak trwało, a energiczna akcya Organizacyi syonistycznej odniosła pełny skutek. Około 400 chaluców umieszczono w czystych i przestronnych salach tzw. Staedtische Asyle, część znalazła pomieszczenie w ubikacyach Rossauer kaserne, podczas gdy resztę rozdzielono wśród zamożniejszych Żydów wiedeńskich, którzy coraz więcej wykazują zrozumienia dla spraw żydowskich. Pozatem z wielu stron płyną fundusze na rzecz naszych pionierów i dla wszystkich bez wyjątku wypłaca się codziennie zasiłki. Oczywiście nie imieje to gorączkowego oczekiwania na otwarcie granic, a dzień w dzień przed lokalem Urzędu Palestyńskiego i Tow. okrętowego „Maawirim" gromadzą się dziesiątki chaluców, nalegając na interwencyę u kompetentnych władz.

W sprawie tej — jak wszędzie indziej zresztą — odbyło się tu kilka publicznych zebrań, a ostatnio poseł Stricker z całym naciskiem domagał się przez tutejszego posła angielskiego cofnięcia zarządzenia, mogącego zachwiać całem zaufaniem naszem do polityki mandataryusza Palestyny.

*

Akcya wszczęta na rzecz ofiar pogromów w Ukrainie zatacza coraz szersze kręgi. Na skutek odezwy, wydanej przez komitet złożony z reprezentantów wszystkich grup żydostwa wiedeńskiego, zdołano w krótkim przeciągu czasu zebrać kwotę trzech miljonów koron, a dzięki silnemu poparciu niemieckiej prasy wiedeńskiej akcya ta rokuje najlepsze nadzieje. Równolegle z tem niezmordowana Anitta Müller, kontynuuje sprawę pomieszczenia sierót żydowskich z Ukrainy, a podróż jej ostatnia do Jugosławii przyniosła nieoczekiwane wprost rezultaty.

Dziwnym zbiegiem okoliczności, katastrofa ukraińskich Żydów stała się tym pomostem, który złączył poraz pierwszy całe bez wyjątku żydostwo wiedeńskie. Jako moment charakterystyczny podnieść należy, że jednym z pierwszych, którzy dla tej akcyi okazali zainteresowanie był Arthur Schnitzler. Poeta ten o europejskiem nazwisku zbliżył się wogóle do żydostwa w ostatnich latach, a wystarczy zaobserwować Schnitzlera na jakiemś przedstawieniu „Freie Juedische Volksbühne", której stałym jest gościem, by skonstatować ogromne przeobrażenie, jakie przechodzi dziś zasymilowane żydostwo wiedeńskie.

*

Przed kilku dniami bawili tu reprezentanci Jointu Dr. Bogen, Landesko, Peiser i Kahn i powzięli uchwałę, zastanawiającą czynności wiedeńskiego oddziału z dniem 30. czerwca. Nagłe to zaprzestanie humanitarnej działalności „Jointu" wywołuje słuszne niezadowolenie. Działalność wiedeńskiego oddziału rozciągała się na starców, inwalidów, dzieci poniżej lat 14, na jeńców wojennych i naturalną jest rzeczą, że osoby te zdane będą odtąd na łaskę losu. Wystarczy przytoczyć fakt, że stałe zasiłki pobierało tu 20.000 osób, że od października 1919 roku aż do marca br. w ambulatoryum lekarskim Jointu około 20.000 osób znalazło pomoc, a kuchnie, utrzymywane przez Joint, zasiłki pieniężne, środki żywności i odzież rozdawane przez tę instytucyę stanowiły w dobroczynności publicznej Wiednia nader poważną pozycyę.

Fałszywa przesłanka, od której Joint wiedeński przed dwoma laty pracę swą rozpoczął, mści się teraz dopiero w fatalny sposób. Setki miljonów, które w dzieło to włożono, nie umiano czy nie chciano obrócić na cele trwałe i produktywne i zamiast warsztatów pracy, zadowolono się liczmanem chwilowej potrzeby. Joint nie stanął niestety na wyżynie nowoczesnych wymogów społecznych, a ponadto przez biurokratyzm, nie zdołał pozyskać sobie żadnej zgoła sympatyi wśród wiedeńskiego żydostwa.

W SALI „COLOSSEUM“ rozpoczyna z dniem 17. czerwca 1921 po raz pierwszy we Lwowie swe gościnne występy

TRUPA WILEŃSKA

zrzeszenie żydowskich artystów dramatycznych m. Wilna. – – – Szczegóły w dalszych anonsach.

6134

Z operetki.

»Czar munduru« M. Świerzyńskiego.

Jak bardzo zależy powodzenie dzieła scenicznego od trafnej obsady, o tem mogliśmy się naocznie przekonać podczas onegdajszej premiery nowej operetki pt.: „Czar munduru“ krakowskiego kompozytora Michała Świerzyńskiego i znanego autora „Królowej Przedmieścia“ Stefana Turskiego. Operetka ta bowiem o libreci dość zajmującem i sytuacyach miejscami nawet dowcipnych zaopatrzona jest w muzykę wprawdzie nie zawsze zupełnie oryginalną, lecz melodyjną i sympatyczną a utrwalającą w nas przekonanie, że to rzeczywiście muzyk ją stworzył i wskutek tego miałaby wszelkie widoki trwalszego powodzenia. Tymczasem jakby z umysłu oddano główne partye najzupełniej nieudolnym artystom, którzy wywoływali jedynie niesmak u słuchaczy. Operetka nasza rozporządza personalem dość dużym i nie najgorszym, dlaczego zatem mają pp. Miłowska, Kuligowski i t. przypatrywać się z sali na zupełnie nieudałe próby swoich „kolegów“ na scenie a słuchacze zmuszeni są słuchać „śpiewu na migi“ i łyczakowskiej gwary tych, dla których w teatrze winno się znaleźć miejsce conajwyżej w chórze?

Z całego zespołu onegdajszego jedynie niezrównana Kasprowiczowa i niezawodny Folański zasłużyli na zupełne uznanie„ nad resztą można spokojnie przejść do porządku dziennego.

Na premierę zaprosiła dyrekcya teatru autora M. Świerzyńskiego, wyrządziła mu jednak wielką krzywdę, każąc mu spoglądać na parodyę jego dzieła. Spodziewamy się, że dyrekcya teatru w przyszłości zaniecha tego rodzaju eksperymentów i nie obdarzy nas więcej premierami z czwartorzędną obsadą.

Alfred Plohn.

Władymir Tomkin, znany działacz żydowski, który obecnie powrócił z Ukrainy, złożył onegdaj w gronie interesowanych sprawozdanie z swej podróży, wykazujące całą grozę nieszczęść, które się zwaliło na żydostwo ukraińskie. Położenie uchodźców w Rumunii i Bessarabii jest okropne. Z drugiej strony Dniestru gotują się setki tysięcy Żydów do wyjazdu do krewnych w Ameryce, Kanadzie i Argentynie. Wśród uchodźców, bawiących obecnie w Rumunii i Bessarabii odróżnić można dwa typy: tych, którzy do krewnych swych wyjechać chcą i tych, którzy uciekać chcą za wszelką cenę, nie wiedząc gdzie i jak. Miesiącami leżą oni nawpół nadzy w jamach podziemnych i piwnicach, czekając jak zbawienia na załatwienie wiz, trwające do ośmiu miesięcy.

Tomkin, który podróż tę odbył z ramienia „Welthilfskonferenz“ postarał się przedewszystkiem o odpowiednie pomieszczenie dla tych ofiar. Następnie stworzył sieć biur informacyjnych i zainicyował akcyę pomocy na szerszą skalę.

By tej masie umożliwić dalszą podróż, rząd rumuński na skutek jego interwencyi zgodził się na wydanie tzw. paszportów emigracyjnych po dwumiesięcznym pobycie w kraju. Wskutek tego zarządzenia 2800 osób wyjechać mogło do Ameryki, zaś 1200 do Argentyny. Prawie we wszystkich miejscowościach Bessarabii ustanowiono komitety miejscowe, których zadaniem będzie w łączności z komitetami w całej Europie przyjść w pomoc niesczęsnym ofiarom tego największego barbarzyństwa nowoczesnych hord.

f.

Z sali sądowej.

Echa walk polsko-ukraińskich.

Przed sądem przysięgłych toczyła się w dniu wczorajszym odroczona dnia 19. kwietnia br. rozprawa karna przeciw słuchaczowi praw i byłemu żołnierzowi wojsk ukraińskich Andrzejowi Koszylowi oskarżonemu o dokonanie morderstwa na osobie legionisty polskiego. Według aktu oskarżenia w czasie walk polsko-ukraińskich toczących się w dn. 7. grudnia 1918 w okolicy Laszek Murowanych, pozostał w tej miejscowości po opuszczeniu jej przez oddziały polskie legionista Ludwik Juszczyński. Legionista ciężko ranny nie zdołał wycofać się z towarzyszami broni z Laszek, chcąc uniknąć niewoli schronił się we dworze Maryi Suchodolskiej. Gdy żołnierze ukraińscy zbliżyli się do dworu, służąca ukryła legionistę. Patrol jednak znalazła Juszczyńskiego a wówczas komendant patroli osk. Koszyl trzykrotnym strzałem z rewolweru pozbawił życia legionistę. Podobny los spotkał ową służącę, którą rozstrzelano za ukrywanie jeńców.

Rozprawa w dniu 19. kwietnia została odroczoną, gdyż główny świadek Marya Suchodolska do rozprawy nie stanęła. Wczoraj przesłuchano Suchodolską, która złożyła zeznanie obciążające częściowo oskarżonego aczkolwiek zeznania te od poprzednich złożonych w śledztwie nieco się różnią. Suchodolska była świadkiem tego, jak oskarżony opowiadał pewnemu oficerowi ukraińskiemu, że zastrzelił legionistę polskiego, który zamierzał się na jego życie. Następnie przesłuchano matkę i brata Koszyla. Ponieważ znowu jeden ważny świadek do rozprawy nie jawił się, postanowił Trybunał zarządzić przerwę w rozprawie do poniedziałku 6. bm. godz. 4.30 popołudniu. Rozprawie przewodniczy s. Malicki, oskarża prokurator Laskowski, oskarżonego broni dr. Michał Wołoszyn.

Ustawa amnestyjna

z d. 24. maja 1921

z powodu uchwalenia konstytucyi.

Art. 1, 2, 3.

Ustawa postanawia, że sprawcom, współwinnym i uczestnikom przestępstw popełnionych przed 17. marca 1921 udziela się amnestyi, choćby karę orzeczono już po tym terminie. Amnestya dotyczy przestępstw należących do właściwości sądów karnych (powszechnych i wojskowych) lub do właściwości władz administracyjnych z wyjątkiem przestępstw następujących: a) szpiegostwa lub innego karygodnego działania na szkodę Państwa Polskiego, a na rzecz obcego, b) umyślnego pozbawienia życia człowieka, umyślnego trwałego uszkodzenia ciała lub upośledzenia zdrowia ludzkiego, dokonanego z chęci zysku, c) rozboju wzgl. rabunku, d) fałszowania pieniędzy i papierów kredytowych, e) stręczenia do nierządu i ciągnienia zysku z nierządu, f) przemycania za granicę państwa papierów wartościowych, waluty i przedmiotów, których wywóz jest zakazany, g) lichwy, h) zbrodni tajnego gorzelnictwa, i) przestępstw osób wojskowych i publ. urzędników, podlegających karze wedle ustawy z 30. stycznia 1920 (dz. u. p. poz. 60) z 18. marca 1921 (dz. u. p. 30, poz. 177) lub ustawy z 1. sierpnia 1919 (dz. u. p. 64, poz. 386), k) dezercyi za granicę państwa, l) przestępstw z chęci zysku, należących do władz administracyjnych oraz karno-skarbowych a nadto kar porządkowych lub dyscyplinarnych za przewinienia służbowe.

Art. 4.

Wybacza się natomiast: a) wykroczenia administracyjne i porządkowe bez względu na przewidziany w ustawie rodzaj i wymiar kary, b) przestępstwa, za które ustawa przewiduje najsurowszą grzywnę lub karę pozbawienia wolności do 3 miesięcy.

W powyższych sprawach postępowanie karne nie będzie wdrażane„ już wdrożone będzie umorzone.

Art. 5.

Darowane będą niewykonane w całości lub w części 1) kary admin. i porządkowe„ 2) grzywny i kary pozbawienia wolności do 3 miesięcy, 3) połowa kar pozbawienia wolności, ponad 3 miesiące do 1 roku, 4) jedna trzecia tych kar ponad 1 rok„ z tem, że pozostałe 2/3 nie mogą przenosić lat 10.

Ogranicza się do lat 10 dożywotnie pozbawienie wolności. Karę śmierci zmienia się na 15-letnie ciężkie więzienie.

Art. 6.

Odnośnie do przestępstw z pobudek politycznych, społecznych i gospodarczych przebacza się: a) czyny popełnione treścią druku. Postępowanie karne nie będzie wdrażane, już wdrożone będzie umorzone, b) czyny zagrożone pozbawieniem wolności do 1 roku, c) w połowie będą darowane kary ponad 1 rok, a niżej lat 10, d) do lat 5-ciu ogranicza się inne kary pozbawienia wolności, e) karę śmierci zamienia się na 10 lat ciężkiego więzienia.

Jeśli jednak czyn zgodnie z zamiarem sprawy spowodował śmierć człowieka, uszkodzenie ciała upośledzenie zdrowia lub szkodę materyalną w większym wymiarze lub okolicznościach szczególnie niebezpiecznych lub gdy świadome fałszywe obwinienie spowodowało pozbawienie osobistej wolności stosują się jedynie ulgi przewidziane w art. 5.

Art. 7.

Z wyjątkiem przestępstw w art. 3. przewidzianych przebacza się też przestępstwa wojskowe, chyba że popełniono je z chęci zysku lub przeciw obowiązkom subordynacyi wojskowej albo dezercyę, za którą kodeks karny wojskowy przewiduje karę śmierci. W takim wypadku stosuje się art. 6. b. c. d i e.

Art. 8.

W razie zbiegu przestępstwa ulegającego amnestyi i nie ulegającem amnestyi przestępstwem kara będzie złagodzona wedle słusznego uznania sędziego.

Art. 9.

Skutki karno-sądowego skazania i kary ustają najpóźniej z chwilą odcierpienia kary odnośnie w art. 5 b, 6 i 7. Tesame skutki łączące się ze skazaniem przez sądy karne państw zaborczych ustają po latach 5-ciu po odpokutowaniu kary jeśli skazany w tym czasie nie popełnił przestępstwa, polegającego na winie umyślnej za które został skazany na karę pozbawienia wolności przez 6 miesięcy lub surowszą; postanowienia prawne dla skazanego korzystniejsze pozostają w mocy.

Art. 10.

W wypadkach, w których nie stosuje się art. 4 b, sąd może postępowanie umorzyć, lub

postępowania nie wdrażać, jeśli według okoliczności danego wypadku należałoby, niezależnie od kar dodatkowych, wymierzyć karę pozbawienia wolności w rozmiarze, nie przenoszącym trzech miesięcy, lub karę łagodniejszą. W powyższych wypadkach sąd może postępowanie umorzyć, lub postępowania nie wdrażać jedynie za zgodą prokuratora, a sąd powiatowy lub pokoju jedynie za zgodą prokuratora przy sądzie okręgowym.

Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do przestępstw, wymienionych w art. 6. i art. 7 ust. 2, jeśli należałoby wymierzyć karę, nie przenoszącą jednego roku pozbawienia wolności lub karę łagodniejszą.

Art. 11.

Umorzenie w myśl niniejszej ustawy toczącego się postępowania będzie z mocy samego prawa uchylone, jeśli osoba, przeciw której toczyło się postępowanie, oświadczy w ciągu miesiąca po zawiadomieniu, że domaga się przeprowadzenia tego postępowania.

Art. 12.

Przepisy ustawy niniejszej, dotyczące umorzenia kar, prawomocnie orzeczonych, stosują się również do przestępstw, ściganych z oskarżenia prywatnego, na wniosek lub z upoważnienia; natomiast do tych przestępstw nie stosują się przepisy, dotyczące umorzenia lub zaniechania postępowania karnego.

Art. 13.

Postanowienia niniejszej ustawy stosują się do osób, które odnośnie do popełnionego przestępstwa korzystały z ogólnego, lub szczególnego aktu łaski, jedynie wówczas i o tyle, o ile poprzedni akt łaski przyznawał im ulgi w mniejszym rozmiarze.

Art. 14.

Amnestyę odnośnie do kar, prawomocnie orzeczonych, stosuje władza zarządzająca wykonanie wyroku.

W sprawach, należących do właściwości sądu okręgowego, wątpliwości w zastosowaniu amnestyi rozstrzygać należy na wniosek prokuratora lub stron na posiedzeniu niejawnem (gospodarczem) po wysłuchaniu prokuratora o ile orzeczenie nie zapada na rozprawie głównej; to samo postępowanie stosuje się z urzędu lub na wniosek w razie zbiegu przestępstw (art. 8.), tudzież na wniosek prokuratora w wypadkach art. 10. Od decyzyi można wnieść zażalenie w ciągu miesiąca po zawiadomieniu do sądu, w toku instancyi przełożonego, który rozstrzyga ostatecznie.

W sprawach, należących do właściwości sądów powiatowych lub pokoju, od decyzyi sędziego można wnieść zażalenie w ciągu miesiąca po zawiadomieniu do sądu okręgowego który rozstrzyga ostatecznie. Poza rozprawą główną sędzia pokoju orzeka zawsze bez udziału ławników.

Art. 15.

W zakresie sądownictwa wojskowego stosuje się do postępowania odpowiednio art. 14.

Art. 16.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

NADESŁANE.

Kupuję zęby sztuczne
używane oraz **platynę, biżuteryę perły, antyki; płacę najwyższe ceny**
UWAGA: przejezdny tylko na parę dni! — Hotel City ul. Legionów, pokój Nr. 15, przyjmuje od 10 do 1 pp. i od 3 do 7 wieczorem. 6821

DENTYSTA-TECHNIK 6093
Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64, (naprzeciw kościoła św. Elżbiety
wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres techniki dentystycznej po cenach umiarkowanych).

Kinoteatr »CHIMERA«, ul. Akademicka 8 — wyświetla obecnie wschodnie awanturniczy dramat w 5-ciu wielkich aktach pod tyt.
DROGOCENNA NAGRODA
z duńską artystką ARNEE WELL w głównej roli.

Dobrze prosperujący 6786
„Skład drzewa materyałowego" do sprzedania
Zgłoszenia osobiste na miejscu
przy ulicy Żródlanej l. 14.
między godziną 3—6 po poł. dniu.

Szkoła gospodarstwa domowego 646
wydaje codziennie
Podwieczorki i kolacye
w oświetlanym ogrodzie przy ulicy ZYGMUNTOWSKIEJ 9. — WILLA.
w dnie deszczowe w sal jadalni

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra I. Uricha i Fr. Uricha
Kopernika 12, godz. ord. 9—1, 3—6. 6765

Poszukuję
pokoju umeblowanego
przy inteligentnej rodzinie.
Zgłoszenia pod »Korzystne warunki« do admin. Chwili. 6862

Dr. Gustaw Töpfer
ordynuje jak corocznie w sezonie letnim
w Karlsbadzie 6871
Marktplatz dom Böhmische Eskomptbank.

Dr. HENRYK BERGER
ordynuje w chorobach wewn. UL. ZYBLIKIEWICZA 3. Lampa kwarcowa (sztuczne słońce górskie). DIATERMIA. — Elektryczne kąpiele świetlne.

Mydła Toaletowe Francuskie
angielskie, włoskie, holenderskie oraz mydła toaletowe własnego wyrobu 6876
poleca Perfumerya **„ALBA"** Lwów, Halicka 21. Kraków, Szczepańska 7.

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

— **Repertuar Teatru Małego.**

Niedziela 5 czerwca „Don Juan" występ W. Brydzińskiego.

— **Połączenie telefoniczne** między Lwowem a Warszawą przerwane wskutek czego nie otrzymaliśmy depesz telefonicznych naszego korespondenta warszawskiego eg.

— **Generalny Delegat Rządu** Dr. Kazimierz Gałecki wyjechał na kilkotygodniowy urlop do Krynicy. Zastępstwo jego objął wiceprezydent namiestnictwa p. Zimny.

— **Konfiskata.** »Ukraińskij Wistnyk« z 5/6 1921 został skonfiskowany za fejleton p. t. »Z dorohy żyttia«.

— **Wystawa wiosenna Zyd. Koła M. Sztuki** zostaje w dniu dzisiejszym zamknięta. Licytacya pozostałych obrazów odbędzie się dziś w niedzielę o godz. 11 przed poł. w salach kasyna »Towarzyskość« Sykstuska 23.

— **Wygrana milionówka** padła w dniu wczorajszym na Nr. 0,722.538

— **Ratujmy dzieci żydowskie!** Pod tym tytułem wydał Komitet „Dzieci na wieś" (sekcya żydowska) odezwę do ludności żydowskiej, w której donosi, że tysiączne rzesze żyd. młodzieży szkolnej rekrutujące się z najuboższych sfer (przeważnie sierot) zmorzonych chorobami, opuszczonych, zaniedbanych i wyczerpanych skutkami 7-letniej wojny zwraca się do komitetu z prośbą o umożliwienie jej wyjazdu na kolonie wakacyjne.

Jak długo żydostwo amerykańskie śpieszyło komtetowii z wydatną pomocą było zadanie to łatwe do zrealizowania.

Dziś kasy komitetu świecą pustkami, tak iż grozi zastanowienie pożytecznej akcyi.

Komitet zwraca się tedy do całego społeczeństwa żydowskiego, w szczególności jednak do matek żydowskich, by pomocą i datkami spieszyli z rychłą pomocą wyczerpanemu najmłodszemu pokoleniu.

Datki przyjmuje sekretaryat urzędujący w lokalu Żyd. Komitetu Ratunkowego (gmach Skarbka) w godzinach przedpołudniowych.

— **Z duchem czasu,** Krakowski »Czas« z dnia 2 czerwca (Nr. 123) zamieszcza w dziale inseratowym ogłoszenie Magistratu król. stoł. miasta Lwowa z daty 17 maja 1921 LM. 45205/1921 podpisane przez prezydenta Neumanna zawiadamiające, że magistrat przyjmie większą ilość kandydatów do miejskiej straży akcyzowej. Punkt drugi warunków przyjęcia opiewa: przyjęci mogą być kandydaci, którzy są wyznania rzymsko-katolickiego.

Co na ten oburzający i jaskrawy przejaw antysemityzmu radni-Żydzi i radni członkowie PPS.

— **Logika konduktora tramwajowego.** Na przystanku tramwajowym linii »KD« u wylotu ul. Sykstuskiej oświadczył konduktor wozu Nr. 216 publiczności, że nie wpuści do wozu nikogo, gdyż musi na następnych przystankach zabierać także pasażerów. Konduktor nie chciał na żądanie podać swego numeru. Spodziewamy się, że zarząd M. K. E. pouczy swego funkcyonaryusza o instrukcyach jazdy.

— **Nowe przepisy aprowizacyjne.** Na podstawie świeżo wydanych rozporządzeń Ministerstwa zdrowia publicznego, władze sanitarne miejskie mają obowiązek czuwania nad sprzedażą mąki i pieczywa.

Sprzedaż mąki zepsutej, mięszanej lub zanieczyszczonej, jak również wypiek chleba z takiej mąki jest surowo wzbroniony.

Wolno do chleba i bułek mięszać pszenną, żytnią, jęczmienną, owsianą i kukurudzianą, wszelkie zaś inne domieszki lub mieszaniny tylko za pozwoleniem władz sanitarnych I. instancyi.

— **Podwołoczyska.** W niedzielę dnia 29 maja odbyło się w wielkiej synagodze zebranie ludowe, na którem przemawiał p. prof. dr. Strauch z Lwowa i nauczyciel tut. szkoły hebrajskiej p. Lerner. Przyjęto szereg rezolucyj postawionych przez p. Maimana, domagających się natychmiastowej masowej imigracyi i protestujących przeciw zahurzeniom w Jaffie. Po zebraniu ludowem odbyło się posiedzenie szerszego Komitetu »Kerem Hajessod« dokonano wyboru różnych komisyj wszystkich zrzeszeń. Panuje tu wielkie zainteresowanie wśród całej tut. ludności dla tej akcyi.

B. M.

— **Zdemaskowanie szpiega.** W Lublinie aresztowano niejakiego Ryszarda Łączyńskiego. Po wybuchu wojny wyruszył w pole w sierpniu 1914 jako wolontaryusz z pierwszemi formacyami legionowemi. Od tej chwili ślad jego zaginął. W roku 1917 pojawiła się w dzien-

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch najwybitniejszych sił sceny żydowskiej panów:
E. ZELAZO ═══ J. SZNEJUR
Niedziela 5/5 o godz. 7.30
po raz drugi Nomberga **„RODZINA".**

Amer. urządzenia biur.
JERRY Sp. z ogran. odp. Lwów, ul. Sykstuska 2.
poleca biurka amer., szafy biur., registratury, etażerki, garnitury klubowe kryte prawdz. skórą, stoliki do maszyn, krzesła itp.

nikach polskich wiadomość o znalezieniu w Smoleńsku tajnych aktów ochrany warszawskiej a następnie z aktów tych ujawniono nazwiska osób, które stały na usługach ochrany. Wśród nich wymieniony był także i Łączyński pod pseudonimem »Nowy«. Z rewelacyi tych okazało się, że Łączyński stał na żołdzie ochrany od stycznia 1921 aż do wybuchu wojny i że informował zagranicę o działalności narodowych związków politycznych w Polsce, tudzież o organizacyi Strzelca. Za te usługi pobierał Łączyński 100 rubli miesięcznie.

Z końcem roku 1918 został Łączyński przytrzymany w Wiedniu, gdzie wytoczono mu śledztwo. Wkrótce jednak nastąpił przewrót i Łączyński powrócił do Polski. Następnie w niewyjaśniony dotąd sposób dostał się Łączyński do armii, gdzie służył w charakterze porucznika lekarza. Przed niedawnym czasem zdemaskowano szpiega w Puławach, wskutek czego nastąpiło jego aresztowanie i przewiezienie do więzienia w Lublinie, gdzie toczy się przeciwko niemu śledztwo.

— **Tragedya Armenii.** Przed sądem przysięgłych w Berlinie toczy się rozprawa karna przeciw mordercy wielkiego wezyra Talaata Paszy Armeńczykowi Teilirienowi. Oskarżony przyznał się do popełnienia morderstwa, podając za motyw swego czynu, że Talaat Pasza był inicyatorem okropnych prześladowań Armeńczyków. Rodzina Teilirien podła ofiarą tych gwałtów tureckich.

Niezwykle ważne były zeznania prof. Lepsiusa powołanego do rozprawy w charakterze znawcy. Z orzeczenia jego wynika, że przed wojną deportowano 1,850.000 Armeńczyków na rozkaz Talaata Paszy i Enweza Paszy do Mezopotamii. Na podstawie dat urzędowych stwierdzono, że zaledwie 10 proc. z tej liczby osągnęło miejsce przeznaczenia, reszta zginęła w drodze wskutek głodu, chorób i katowania. Istnieją też dane statystyczne wykazujące, że zginęło przeszło milion Armeńczyków. W podobnym duchu były udzielone zeznania generała Limana v. Sanders. Wedle niego istniał plan wymordowania całego narodu armeńskiego przez Turków.

— **Do wszystkich Wp. P. Obrońców.** »Ukrainski Obywatelski Komitet« prosi wszystkich Wp. P. Obrońców, by natychmiast wnieśli podania o zwolnienie aresztowanych i więzionych Ukraińców, co do których odnosi się amnestya, powiadamiając o wniesieniu »Ukr. Obyw. Komitet« — Lwów, ul. Ruska l. 3. 6837

— **Dzisiaj** o godz. 4 pop. urządza się w ogrodzie zakładu sierot im. Dawida Rubenzahla przy ul. Janowskiej l. 78 zabawę wiosenną połączoną z podwieczorkiem dla dzieci wszystkich zakładów żyd. sierót wojen. we Lwowie. Przygrywać będzie muzyka salonowa. 6838

KOMUNIKAT

P. T. Mężów zaufania zawiadamia się, że karty chlebowo-mączne na czterotygodniowy okres od 9/VI b. r. będą przygotowane do podjęcia w dniu 6/VI b. r. t. j. w poniedziałek od godziny 4-tej do godziny 7-mej popołudniu w Departamencie XVII B. Magistratu przy ul. Piekarskiej l. 11, I. p.

Należytość za karty chlebowo mączne wynosi po 1. Marce za sztukę. Przy poborze kart należy się wykazać potwierdzeniem złożenia należytości za poprzednie karty, jakoteż legitymacyę spożywczą. 6856

Wiadomości handlowe.

Lwów, 4. czerwca.

Na nieoficyalnej giełdzie:

Płacono za dolary amerykańskie 1070 1075, kanadyjskie 920, marki niemieckie 1760, leje rumuńskie 1790, Korony czeskie 1625—1650, Ruble carskie (500) 250—255, Ruble carskie (100) 400—420.

Kursa Giełdy Krakowskiej.

Kraków, 4. czerwca.

Impex 440—420—475, Zieleniewski 6500, Trzebinia żel. młoda 2300, stare 2600 Siersza górn. 5250—5275, Nafta IV. emisya 1450—1500, Nafta I—III 1625—1700, Mydło młode 2350, P. T. H. 960—1050, młode 890—915, Parowozy 1725—1825, Siersza el. 1850, Wiedeń 181, Praga 1635, Berlin 1730—1750.

Dolary amer.	1020—1060	1020—1060
Franki franc.	83·00—86·—	85·00—90·00
Franki szwajc.	170·00—190·00	
Marki niem.	16·50—17·50	16·70—17·70
Korony czechosł.	1500—1600	1550—1650
» austr.	170·00—180·00	175·00—185·00
Lei rum.	1650—1750	1700—1800
Liry włoskie	50·00—54·00	52·00—56·00
Funty szterl.	3800—4000	

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 4. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1070—1075, Funty szterl. 4275—4575, Marki niemieckie 1700.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 4. b. m. Berlin 8·98½, Praga 8·35, Nowy Jork 574·—. Austr. noty kor. stempl. 0·99, Budapeszt 2·42½, Bukareszt 0·00, Wiedeń 1·32½, Medyolan 29·90, Zagrzeb 4·25, Warszawy 0·55.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. Rózi Aron z p. M. Seifem zasyłają serdeczne gratulacye Kritzowie z Czortkowa. 6855

Naszemu najlepszemu przyjacielowi Muniowi do zaręczyn z p. Cylą Fisch gratulują serdecznie życzliwi Buckowie 6858

Z okazyi zaręczyn p. Munia Klarberga z p. Cylą Fisch serdeczne szle gratulacye Personal p. I. Bucka 6759

Z okazyi zaręczyn p. Szenci Wassermanównej z p. Maksem Sternbergiem gratuluje serdecznie Chana Auerbach. 6854

Z okazyi zaręczyn kolegi Hermana Bardacha z p. R. Kormann zasyłamy serdecznie życzenia Szymon Wertheimer Joachim Kahane. 6858

Rózia Flaks — Herman Käufer
Lwów — Mosty wielkie
zaręczeni w maju 1921. 6836

Norbert Braun — Netka Latt
zaręczeni
w maju 1921. 6850

Chaim Locker — Mina Nass
Halicz — Przemyślany
6852 zaręczeni w maju r. 1921

הנני מברכים בברכת מזל טוב את מרת שיינצי וואסערמאן לאירוסיה עם מר מרדכי זשעראבערג ומאזלים להם עתיד מאושר משפחת ווינטרויב ובראנדעס.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Dr. W. GEMSKI
powrócił i ordynuje jak przedtem
ULICA KAZIMIERZOWSKA l. 37. 6708

Dr. Augusta Auerbach = Groeblowa
ord. w chorob. dzieci przy ul. Krakowskiej l. 14
od 2—4 popoł. — Szczepienie. 7227

WOLNE POSADY

Czeladnicy w zawodzie kapeluszniczkim zostaną natychmiast przyjęci we fabryce kapeluszy Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 6723

Poszukuje się lekarza dla zakładu dentystycznego we Lwowie. — Zgłoszenia miejscowe Emanuel Nass, Źródlana 1. 6751

Drukarnia A. Winterfelda w Tłumaczu poszukuje zecera, któryby musiał obsługiwać maszynę. — Zgłoszenia wprost do Drukarni. 6741

Poszukuje się kwalifikowanej nauczycielki dla ochronki żydowskiej w Busku. Posada zaraz do objęcia. Warunki korzystne. Zgłoszenia do WP. Dyrektorowej Abrahamowiczowej Lwów, ul. Krasickich 18 a. 6863

Zarząd browaru w Kamionce str. poszukuje zdolnego piwowara. 6847

Adwokat Nussenblatt Komarno poszukuje rutynowanego solicytatora-tabularzysty z praktyką prowincyonalną. 6845

Apteka Heschelesa w Gródku Jagiel. poszukuje aspiranta z jednoroczną praktyką 6853

Chłopca inteligentnego za dobrem wynagrodzeniem przyjmie Henryk Sonnenschein, Sienkiewicza 8. 6861

POSAD POSZUKUJĄ.

2 godziny dziennie zajęcia biurowego poszukuje »Biurowy« Administracya »Chwili«. 6766

Technik-Dentystyczny pracujący w złocie, kauczuku i operatywie przyjmie posadę najchętniej na prowincyi Łaskawe zgłoszenia na adres p. Scher, Kazimierzowska l. 22/II. 6764

Lekarka-dentystka pracująca perfekt operatywnie przyjmie natychmiast posadę. Oferty pod »Perfekt« w Administracyi »Chwili«. 6757

Magistra farmacyi, oraz praktykanta z rozpoczętą praktyką poszukuje aptekarz Fränkel, Rzeszów. 6718

Absolwent VI-ciu klas gimnazyalnych poszukuje posady biurowej. Łaskawe zgłoszenia pod »absolwent« do Administracyi. 6742

Lekarz-dentysta poszukuje posady asystenta tylko za dobrem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Blachárka 21, Gelb dla Halperina. 6860

Panna pisząca na Underwoodzie poszukuje posady. Zgłoszenia do Administracyi pod »L. S.« 6751

Dr. praw poszukuje posady w przedsiębiorstwie finansowem lub przemysłowem. Zgłoszenia do Admin. pod »Posada«. 6843

Samodzielny buchalter bilansista z długoletnią praktyką fabryczną i znakomitemi referencyami poszukuje posady do przedsiębiorstwa fabrycznego ewentualnie na prowincyi. Zgłoszenia do Adm. »Chwili« pod »bilansist«. 6849

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem od 20.000—30,000 Mk. do sklepu galanteryjnego. Zgłoszenia Rawer, Rynek Imparcyalny l. 6 95

Do istniejącego i dobrze wprowadzonego sklepu towarów bławatnych przy ul. Kazimierzowskiej poszukuje się spólnika z wkładem miliona marek. Zgłoszenia do Administracyi pod »Spólnik«. 6842

RÓŻNE.

Do odstąpienia w Kołomyi rozległa praktyka lekarsko-dentystyczna z pięknem dobrze położonem mieszkaniem. Bliższa wiadomość u p. Markusa Nussberga w Kołomyi, Sobieskiego 48. 6741

COLOSSEUM od 1-go do 15-go czerwca o godz. **8.** ostatni program w tym sezonie! TACJANU I? MASŁOWA. TRUPA ARTUR DE TOMA. FANN I PARTNER, LISOWSKI DUO MORAWSKI, KUDRYACEW, LITTLY, AND EDWIN, KIRZYK, POCZEKALNIA w PIPIDÓWCE. — W niedzielę i święta 2 przedstawienia o 4 i 8-mej. — Bilety wcześniej do nabycia w składzie papieru S. Gabriela, ul. Legionów 3.

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Odpadki szkła (stłuczki) wszelkiego rodzaju w każdej ilości kupuję i płacę najwyższe ceny z prowincyi wagonowo. M. Stanger, ul. Szpitalna 34. 6789

Prawdziwy sok malinowy Prima sorté w beczkach i na flaszki Podlewskiego 1. Moszkowicz. 6782

Sprzedam biurka amerykańskie, klubowy garnitur, zapas giętych krzeseł okazyjnie do sprzed. od 3—7 codzień. Gmach Hr. Skarbka. Bram. w podwórzu I. p. 6453

MIESZKANIE, CZĘŚCI I LOKALE.

Poszukuję pokoju umeblowanego przy rodzinie. Zgłoszenia do Administracyi pod »Słuchaczka«. 6846

Ogłoszenia.

Hurtowny Skład ROWERÓW I MASZYN DO SZYCIA
oraz wszelkich części składowych do tychże i sprzedaje takowe po cenach fabrycznych. Przy zamówieniach z prowincyi upraszam o zadatek.
Föbus Rosenmann, Lwów, ulica św. ANNY 7, II. piętro.

„Jutrzenka"
jest **stanowczo** najlepszą terpentynową
PASTĄ DO OBUWIA
Czarna, żółta, bronzowa, biała.
Parowa fabryka »JUTRZENKA« **Podgórze, Kraków.**

Hypnotyzm i Suggestya.
Udzielam kompletnych wskazówek, za wynik ręczę. Zgłoszenia pod »Hypnotyzer« do
Biura dzienników E. Scherera
Pasaż Hausmana l. 9. 6864

SKŁAD FABRYCZNY 5 39 PONCZOCH
PONCZOCHY
w wielkim wyborze, prawdziwe niciane damskie po 100 Mk., męskie skarpetki po 55 Mk., skarpetki dziecinne reformy damskie i letnie ubranka dziec.
M. MORDKOWICZ, LWÓW, Sienkiewicza 9.

BACZNOŚĆ! Fabryka kapeluszy BACZNOŚĆ!
I. Gottlieba i M. Raubvogla
Lwów, plac Strzelecki 15.
przyjmuje wszelkie kapelusze do przefasonowania według najnowszych fasonów, które poleca w wielkim wyborze. Dla przejezdnych wykonuje w przeciągu 24 godzin. 6717

Dyrekcja 8-kl. Gimnazjum Żeńskiego Stefanji Wolmanowej w Kielcach ogłasza konkurs na posady nauczycielskie,
które wakować będą z początkiem r. szk. 1921/22 do następujących przedmiotów: 1) język polski, 2) fizyka, chemja i przyroda, 3) religja mojżesz.

Podania o posady z załączeniem życiorysu oraz odpisów świadectw, stwierdzających przebieg studjów, wymiar praktyki i pracy nauczycielskiej, należy przesyłać pod adresem dyrekcyi gimnazjum (ul. Hipoteczna l. 10).

W podaniu należy wskazać nazwisko i adres osób poważnych, na których opinję kandydat ma może się powołać. 6810

Białe obuwie!
czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn **„BIAŁOBŁYSK"**
Główny skład **dom handlowy** 6869
S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.
— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne. —

LORMA Plac Smolki 1a/II poleca
Garderobę i wszelkie nowości dla pań i dzieci.
Bielizna dla niemowląt. 6627

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — **H. GUTTERMANN**
Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Zarządy dóbr i fabryk
mogą nabyć dla służby folwarcznej i robotników **buty i trzewiki** mocno wykonane po cenach bardzo przystępnych — w **Hurtowni dla Konsumów Lwów, Romanowiczn II**
Na składzie także wielki zapas materyałów odzieżowych. 6872

Mydło do prania i toaletowe
w wielkim wyborze poleca hurtownie
dom handlowo-eksport. 6818
Michał Hackel LWÓW, Kazimierzowska 4.

Robotnic do książeczek bibułkowych poszukuje FABRYKA **„Promień"** LWÓW Sakramentek 16. 6089

Tutki i papierki cyg.
poleca hurtownie dom eksp handlowy
M. Hackel
LWÓW, Kazimierzowska 4. 6816

Pijawki potaniały!
Węgierskie sztuka . . Mkp. 10·—
Warszawskie » . . » 6·—
hurtownie poleca Zakład fryzyerski
M. MORZA 6761
LWÓW, SOBIESKIEGO 20.
Zlecenia z prowincyi uskutecznia się odwrotną pocztą za pobraniem.

OCET Spirytusowy - STOŁOWY -
wysyła na prowincyę 6677
Fabryka octu Gerstenfelda, Lwów, Podlewskiego 1.

Kapy na łóżka, **Materye** na pokrycie mebli, **Ceraty** prawdziwe, **Materace** włosienne i sprężynowe, **Meble tapicerowane, narzuty kilimowe** i t. p.
poleca skład tapet S. WEISS, Lwów, Sobieskiego 2 6504—5

Zaraz do sprzedania
większa ilość **gotowych drzwi i okien** nadających się do budowli wiejskich, jakoteż miejskich
M. Grünberg Parowa Stolarnia i Fabryka Posadzek
KRAKÓW, ul. TATARSKA 3. 6841

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego
LWÓW, PLAC MARJACKI L. 6. W PODWÓRZU NA PRAWO
leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6332
Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.
Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI
do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**
KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.
Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,
jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807
Cyrkularki oraz Kuźnie polowe
dostarcza z swoich składów
AGRUMARIA SPÓŁKĄ import. z o. p.
we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.
Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

Kto raz spróbował ten przekona się, że

Za Brylanty, złoto

srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ
ZEGARMISTRZ
Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką
Reperacyę
i wykonuję 6553
SZYBKO I SUMIENNIE

Na święta!

Salon mód i **konfekcyi damskiej** poleca suknie, bluzki, halki, szlafroki, kombinezy, rękawiczki, pończochy, skarpetki, kapelusze damskie w największym wyborze po cenach reklamowych 7219
Glimer = Menkes, Lwów, Skarbkowska 6
(róg Rutowskiego). **Baczność na firmę.**

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie jak nowe, wyśmienitym i każdy **sam** niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie
S. FEDERA 6872
LWÓW, SYKSTUSKA 7.
Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

Do Stanisławowa i Kołomyi
3 razy tygodniowo wozy zbiorowe
wysyła
Biuro spedycyjne
Kornreich i Schön
pl. Gołuchowskich 9. 6618

Maszyny do pisania
wszelkich systemów okazyjnie do nabycia
Lwów, Piekarska l. 17, II. p.

FABRYKA SZPAGATU
BRACI DEUTSCH
poleca swoje bogato zaopatrzone składy szpagatów i rebsznurów konopnych i papierowych po cenach ściśle fabrycznych u wyłącznego reprezentanta 6141
NATANA WEINREBA
Dom powroźniczy i fabryczny skład artykułów technicznych.
LWÓW, KAŹMIERZOWSKA L. 26.

Buchaltera i stenotypistki
Tow. Wielkiego Młyna
Reich i Chmielnicki
w Kaliszu (Kongresówka)
poszukuje BUCHALTERA siły pierwszorzędnej i STENOTYPISTKI władającej językiem polskim i niemieckim.
WARUNKI BARDZO KORZYSTNE: prócz wynagrodzenia pieniężnego stałe deputaty żywnościowe. Zgłoszenia do środy włącznie od 4-tej—6-tej 6803
Hotel New-Jork Chmielnicki.

POCENIE NÓG

rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW **ul. SYKSTUSKA L. 7.**
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

BIBLIOTEKA »JUDAIKA«.

1.	Dr. Herzl: Państwo Żydowskie	M. 25·—
2.	Böhm: Przemiany w Sjonizmie	12·50
3.	Dr. Tolin: Życie Herzla	15·—
4.	Sjonizm i polityka wszechświatowa	80·—
5.	Ap. Hartglas: Zasady programu Sjon.	10·—
6.	Palestyna rys. geograf. Aronsohna	45·—
7.	Księga »Izkor« poświęcona poległym w Palestynie (oprawiona)	10·—
8.	Mapa historyczna Palestyny	35·—
9.	» nowoczesna Palestyny (Merkaz)	7·—
10.	» » mała »	35·—
11.	Samouczek polsko-hebrajski Rata	175·—
12.	Gramatyka hebrajska w pol. 2 części	10·—
13.	Konczyński: Ginąca Jerozolima	1·0·—
14.	Mundantka powieść sjonistyczna	75·—
15.	Miasteczko Asa w 2 częściach	10·—
16.	Łzy uliczki Nowele Hirszprunga	45·—
17.	Wiersze Sochaczewskiego z portretem	50·—
18.	Historja Żydów Dubnowa 3-ch w opr.	15·—
19.	Historja biblijna I. i II. okr. »	235·—
20.	Dzieje ludu izr. tekst hebr. pol.	12·—
21.	Dr. Bałaban »Z historji Żydów w Polsce	2·0·—
22.	» Historja i liter. żyd. cz. I.	135·—
23.	» » » » » II.	125·—
»	N. Pryłucki Mowy	1·—·—
24.	Dr. Pasmanik Sjonizm	30·—
25.	»Haszomer« hebrajsko-polsk. 6 zeszyt	90·—
26.	Hacofe » » 5 »	5·—
27.	Grünbaum Materjał w sp. żyd. 5 zeszyt	410·—
28.	Dr. Graetz Volksgeschichte 3 t. w opr.	408·—
29.	Th. Herzls Lehrjahre opr. illustr.	180·—
30.	Buberheft opracowany	2·0·—
31.	Margulis: Kritik des Zionismus 2 t.	60·—
32.	Dr. S. Bernfeld: Das Jüd. Volk u. s. Jugend	150·—
33.	Max Brod: Sozialismus im Zionismus	150·—
34.	« » Im Kampf. um. d. Judentum	180·—
35.	M. Buber: Vom Geist d. Judentums	3·0·—

Za przesyłkę dochodzi 10 prc. kosztu książek.
Należytość z góry, proszę adresować.
M. J. Fried, Warszawa, Rymarska Nr. 16.

50

nieudałych naśladownictw świadczy najlepiej o tem, że oryginalna amerykańska maszyna do pisania UNDERWOOD **jest niedościgniona.**

Fabrycznie nowe maszyny do pisania
„UNDERWOOD“
do nabycia **wyłącznie** u General. Reprezentacyi dla »« »» Małopolski »« »«
Lwów, Kopernika l. 9.
Kraków, Starowiślna 1.

Ceraty na stoły, Chodniki, materace, meble tapicerowane, materye na meble, sienniki, ceraty gumowe poleca
Magazyn Tapet
Kiczales 6078
i Margulies
Lwów, Sykstuska 18.

:: **Spółka** :: **transportowa „CRACOVIA“**
DOM SPEDYCYJNO-KOMISOWY
Kraków, Grodzka 60. **Tel. 270.**
Filia Tarnów Plac Sienkiewicza 60 Wiedeń I., Schönlaterngasse 7. a. — Tel. 3191/VII.
Wysyłka towarów w kraju i za granicę. Przesyłki zbiorowe ze wszystkich większych miast. Załatwienie pozwoleń przywozowych i wywozowych. Oclenia towarów. 6866
Oddział ŁÓDŹ, Piotrkowska 22.

Bank Dyskontowy Warszawski
Oddział w Drohobyczu
Zastępstwo Akcyjnego Banku Hipotecznego
zawiadamia, że na czas trwania sezonu kąpielowego otwiera w **Truskawcu** swoją 6867
EKSPOZYTURĘ
Biuro znajduje się **w Zarządzie zdrojowym.**

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów. Kopernika 11

Nr. 856 Lwów, wtorek 7. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (80) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno-sprzedaż: 3·50 Mk. - Tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

O wolny handel.

(p. a.). Przez cały okres wojny jedynym argumentem publicznej gospodarki były „potrzeby wojenne", „interesy obrony państwa". Normalny rozwój gospodarczy, normalna, planowa i spokojna praca na polu gospodarczem musiały ustąpić miejsca akcyi, obliczonej na zaspokojenie doraźnych potrzeb bez oglądania się na dalszą przyszłość. Wszędzie niemal wytworzył się skomplikowany system życia gospodarczego, przy którym inicyatywa kupca i przemysłowca była krępowana i przy którym każdy krok gospodarczy był zależny od licznych pozwoleń, przepustek, kontyngentów, sekwestrów i rozmaitego rodzaju innych reglamentacyi.

Nic dziwnego, że zaraz po zawarciu pokoju w Wersalu zaznaczył się odruch żywiołowy społeczeństw wszystkich państw, który próbował zrzucić z życia przemysłowego i handlowego pęta, nałożone przez wojnę. Niektóre państwa pod wpływem tych prądów podjęły szereg zarządzeń celem osłabienia imigracyi przymusowej do życia gospodarczego kraju. Jednakowoż wnet ostudzono ten zapał, zwracając uwagę na to, że jakkolwiek wojna przeminęła, przecież skutki jej wciąż jeszcze trwają. Nastąpił tedy powrót do reglamentacyi życia ekonomicznego, która nawet zaznaczyła się zwiększeniem bezpośredniej akcyi rządu pod przykrywką walki z lichwą i spekulacyą lub w związku z trudnem powojennem położeniem finansowem poszczególnych państw. Z czasem okazało się jednak, że reglamentacya staje na poprzek normalnemu rozwojowi życia gospodarczego. Dopiero wszakże gdy ujawniło się wszechświatowe przesilenie gospodarcze, zaczęto zdawać sobie sprawę, że jedną z przyczyn katastrofy jest sztuczna organizacya powojennej produkcyi i wymiany towarów, że do uzdrowienia organizmu gospodarczego potrzeba pomocy inicyatywy prywatnej i że zachwianą równowagę gospodarczą może przywrócić jedynie wolny handel.

To naturalne dążenie do powrotu do normalnych przedwojennych warunków produkcyi i handlu sprawia, że wszędzie, w wszystkich państwach rządy zaczynają usuwać się od bezpośredniej ingerencyi do życia gospodarczego kraju i zadowalniają się rolą opiekuna rodzimego przemysłu i handlu.

Ewolucya gospodarstwa, jego reglamentowanie i krępowanie w Polsce szły tym samym trybem. Tu jednak sam rząd tylko nieśmiało przystępuje do zasadniczej zmiany systemu. W wybitnych jednak organizacyach społeczno-gospodarczych, w reprezentacyach przemysłu i handlu coraz głośniej występuje żądanie, aby zapanowały w całej czystości także i tu zasady wolnego handlu. Wprawdzie rząd już wstąpił na drogę ku oswobodzeniu handlu i w ogóle życia gospodarczego od dotychczasowych więzów reglamentacyjnych, zniósł państwowy urząd eksportu drzewnego, państwowy urząd zakupu artykułów pierwszej potrzeby, postanowił likwidacyę urzędu walki z lichwą i spekulacyą oraz ministerstwo aprowizacyi. W zasadzie postanowiono też wprowadzenie wolnego handlu zbożem. Rząd także na drodze ku wolnemu handlowi i pod niektórymi innymi względami kroczy naprzód, ale jak powiedziano, dość nieśmiało.

To też dobrze się dzieje, że same koła interesowane akcyę wzięły w swe ręce i swojem energicznem wystąpieniem dodają otuchy rządowi.

Niedawno, pominąwszy enuncyacyę tak poważnego ciała jak rada przemysłowo-handlowa za wprowadzeniem zupełnie wolnego handlu, odbyty w Warszawie zjazd przedstawicieli organizacyi kupieckich w Polsce — niestety brakło przedstawicielstwa kupiectwa wschodnio-galicyjskiego, zwłaszcza żydowskiego, — złożył rządowi memoryał, zawierający następujące szczegółowe postulaty, które zmierzają do jak najrychlejszego usunięcia ograniczeń handlu:

1) Zastąpienie ustaw z dn. 15. lipca o obrocie towarowym z zagranicą przez odpowiednią politykę celną, któraby w sposób skuteczny i celowy regulowała przywóz i wywóz. Istniejące obecnie przepisy, wprowadzające całkowitą dowolność w udzielaniu poszczególnym petentom pozwoleń na przywóz, względnie wywóz, powodują niezdrowe stosunki i podrywają pewność obrotu, uniemożliwiając ścieślejszą kalkulacyę cen. Projektowana reforma korzystnie odbiłaby się na interesach skarbu.

2) Zniesienie Urzędu Walki z Lichwą. Działalność tego urzędu nietylko nie przynosi żadnego pożytku, lecz przeciwnie działalność tę należy uważać za szkodliwą. Pokątnego handlu, a w szczególności handlu łańcuszkowego nietylko nie wykorzenia, lecz przeciwnie powoduje jego rozkwit, zaś kupiectwo zawodowe narażone jest na szykany i nieuzasadnione a często bardzo krępujące utrudnienia. W obecnych warunkach pozostaje kupiectwo niejako w stanie ciągłego dochodzenia karnego.

Wobec zapoczątkowanego zniesienia Urzędu Walki z lichwą i spekulacyą i jego ekspozytur w logicznej konsekwencyi należy również znieść wszystkie przepisy i rozporządzenia, dotyczące agend tego urzędu.

3) Uproszczenie przepisów dewizowych a przedewszystkiem ułatwienie przekazów zagranicznych. Wprowadzenie swobody obrotu dewizami usunie znaczne koszty przekazów, wpływające na podwyższenie ceny towaru, jako też usunie niezdrową spekulacyę i przemytnictwo walut.

4) Ułatwienie kupiectwu stosunków z zagranicą przez usunięcie zbędnych a nader krępujących formalności paszportowych, stosowanych obecnie przez władze administracyjne, w szczególności zaniechanie żądania zaświadczeń władz podatkowych przy wydawaniu paszportu.

5) Uchylenie specyalnego uprzywilejowania kooperatyw w formie wyłączności w przydziałach towarów podatkowych, a również postawienie w warunkach kredytowych różnych z innemi handlującymi.

6) Zniesienie wszelkich centrali handlowych i urzędów rozdzielczych o charakterze państwowym.

7) Zwiększenie godzin handlu i powierzenia regulowania czasu zajęć w handlu ciałom komunalnym, w szczególności radom miejskim.

—u-u—

Niemcy spełnią zobowiązania przyjęte wobec koalicyi

Wiedeń. (Pat.) Przed przejściem do porządku dziennego Sejmu Rzeszy zakomunikował prezydent, że dzięki usłowaniom sejmu i rządu udało się przeforsować uwolnienie posła Hartmana. Znajduje się on obecnie w Hucie królewskiej. Ci którzy spowodowali jego pojmanie, będą surowo ukarani. Po krótkiej dyskusyi przystąpiono do głosowania nad oświadczeniem rządowem. Stronnictwa koalicyjne przedłożyły następujący wniosek: Reichstag przyjmuje oświadczenie rządu Rzeszy do wiadomości i oświadcza swoją zgodę na to, by rząd wszystko uczynił aby spełnić zobowiązania przyjęte wobec aliantów.

Reichstag pochwala oświadczenie rządu Rzeszy w sprawie Górnego Śląska. Wniosek ten został w pierwszej swej połowie bez dodatku o G. Śląsku przyjęty w imiennem głosowaniu 213 głosami przeciw 77, 48 głosów wstrzymało się od głosowania. Ustęp o G. Śląsku został przyjęty wszystkimi głosami z wyjątkiem głosów skrajnej lewicy.

Zupełna zmiana opinii francuskiej wobec Niemiec.

Paryż. (Pat.) Zmiana rządu w Niemczech a w szczególności ostatnia dyskusya Reichstagu i umiarkowane mowy kanclerza dr. Wirtha i dr. Rattenaua wywołały w prasie francuskiej zupełną zmianę opinii wobec Niemiec. Dzienniki które zajmowały dotychczas stanowisko odporne, notują obecnie mowy Wirtha i Ratenaua w życzliwym duchu.

Znamienny jest dzisiejszy artykuł „Petit Parisien", który porównuje mowę Ratenaua z dawniejszemi oświadczeniami Stinnesa i oświadcza, że w Niemczech toczy się obecnie walka między stronnictwami przeszłości, które marzą o rewanżu i odbudowie cesarstwa, a stronnictwami lewicowemi, które się skupiają koło kanclerza Wirtha, przyjmują zobowiązania traktatu i życzą sobie zbliżenia do Francyi. Rząd francuski znajdzie środki, aby swojem stanowiskiem wobec tych nowych Niemiec zadokumentować w jakim kierunku idą sympatye republikańskiej Francyi.

—u—

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch najwybitniejszych sił sceny żydowskiej panów:
E. ZELAZO ═══ J. SZNEJUR
Poniedziałek 6/5 o godz. 7·30
po raz czwarty Nomberga **„RODZINA".**

Na rozstaju.

Wiedeń. Pod powyższym tytułem zamieściła »Wiener Morgenzeitung« artykuł prezydenta wszechświatowej organizacyi syonistycznej prof. dra Chaima Weizmanna, w którym autor po scharakteryzowaniu tła, na którem rozgrywa się konflikt między »amerykańskim« a »europejskim« syonizmem, pisze m. in. co następuje:

Przywódcy amerykańskiej organizacyi syonistycznej podali działalność członków palestyńskiej Komisyi syonistycznej bardzo ostrej krytyce. Krytyka ta, choć w pewnej mierze usprawiedliwiona, nie była w żadnym wypadku krytyką przyjaciół którym by zależało na polepszeniu sytuacyi. Błędy popełnione w pracy palestyńskiej rozdmuchano do niebywałych rozmiarów, co miało ten skutek, że sprawę palestyńską zdyskredytowano. Niepodobna było przekonać członków egzekutywy amerykańskiej organizacyi syonistycznej, że »Waad Hacijrim« nie ponosi odpowiedzialności za błędy popełnione przez pp. dra Friedenwalda oraz Roberta Szolda (amerykańscy syoniści) ani też za rzeczy, które miały miejsce przed rokiem 1918 Uczyniono odpowiedzialnymi członków komisyi syonistycznej za cały komplex pracy kolonizacyjnej i wychowawczej w Palestynie. Krytyka ta, której poddano w tym wypadku działalność komisyi syonistycznej nie tylko że nie była przychylną lecz w ogólności nie była krytyką. Uprawiano krytykę nie rzeczowo, operowano frazesami zdradzającymi tego rodzaju nieznajomość najprymitywniejszych faktów, że było to wprost zadziwiające. Jako środka agitacyjnego przeciw kierownictwu wszechświatowej organizacyi syonistycznej użyto sprawozdania komisyi reorganizacyjnej złożonej z pp. Juliusz Simona i de Liemego tem autorytatywniej stwierdzające go niedomagania w pracy palestyńskiej, im większą śmiałość niż znajomość rzeczy sprawozdanie zdradziło. Amerykańscy syoniści znajdują się w podobnej sytuacyi, w jakiej znajdywali się syoniści zachodnioeuropejscy przed dwudziestu laty.

Z ufnością patrzę w przyszłość, w której syoniści Ameryki, którzy przyszli do nas z obcego obozu, lepiej nas zrozumieją podobnie jak i my gotowi będziem uczyć się ich metod pracy. Współpraca będzie jednak tylko wtedy możliwa, gdy wzajemnie potrafimy utrzymać istotę i jedność organizacyi, która nas łączy. Tak zwana zasada federacyi, którą amerykańscy syoniści ogłosili w swoim memoryale oraz tendencya zakładania przedsiębiorstw w Palestynie na własną rękę, doprowadzą tylko do tego, że przeciwieństwa, które i tak są już wielkie, zostaną jeszcze pogłębione Zasada federacyi jest tylko liściem figowym dla separatyzmu.

Przekonałem się, że możliwości dla ruchu syon. w Amer. są prawie nieograniczone. Lecz Ameryka musi być przedewszystkiem skolonizowaną przez syonistów. Wówczas zyskamy silną podstawę dla wielkiego ruchu żydostwa amerykańskiego. A wtedy dostarczy Ameryka funduszów i ludzi, którzy wraz z przywódcami całego żydostwa uczestniczyć będę w wspaniałej budowie żydowskiej Palestyny.

Kongres emigrantów rosyjskich.

Monachium. (Pat.) Jak dzienniki donoszą z Reichenhall prace rosyjskiego kongresu konserwatywnego które się tam odbywają przybierają pomyślny obrót. Kongres ma być ukończony 12 czerwca. br. Codziennie przybywają nowi uczestnicy. Wczoraj przybył między innymi metropolita kijowski Antoniew, wreszcie delegaci narodowych grup z Jugosławii, Konstantynopola, Aten i Bessarabii. Doniesienia o obecności rosyjskich wielkich książąt są nieprawdziwe. Na wczorajszem posiedzeniu toczyła się dalsza dyskusya nad zagraniczną sytuacyą Rosyi. Dyskusya rozpoczęła się mową i sprawozdaniem senatora Bellegarda, który wyraził rządowi bawarskiemu wdzięczność konkresu za gościnę użyczoną delegatom rosyjskim. Mowca wywodził, że przy pracach kongresu wybija się wszędzie na pierwszy plan idei, że odbudowa Rosyi musi iść ręka w rękę z odbudową Niemiec. Organ socyalistyczny „Münchner Post" atakuje rząd z powodu dopuszczenia kongresu.

Anglia nie wyszle więcej wojsk na G. Śląsk.

Londyn (Pat.) Podsekretarz stanu dla spraw zagranicznych oświadczył w Izbie gmin że spodziewa się, iż 6 batalionów wysłanych na G. Śląsk wystarczy razem z wojskami koalicyjnemi znajdującemi się już na G. Śląsku aby przywrócić spokój i porządek na terenie plebiscytowym.

Polityka rządu tureckiego.

Konstantynopol. (Pat.) Fesi pasza prezydent rady min. oświadczył na posiedzeniu zgromadzenia narodowego między innymi: Obstajemy przy naszej polityce wewnętrznej. Wobec zarządzeń wojskowych formułujemy nowe żądania, nie odrzucamy jednak pokoju. Będziemy prowadzili w dalszym ciągu walkę celem uzyskania zupełnej niepodległości politycznej, ekonomicznej, finansowej i wojskowej. Nawiązujemy stosunki z Persyą i będziemy się starali o nawiązanie stosunków z Francyą i Włochami, nie zrzekając się naszych żądań narodowych. Nasza polityka wschodnia rozwija się pomyślnie dzięki jasnemu porozumieniu z sowietami. Mowę prezydenta ministrów przyjęto oklaskami.

Lenin zapowiada zasadnicze zmiany w polityce sowietów.

Paryż. (Pat.) Wedle depeszy kablowej „Chicago Tribune" z Waszyngtonu, Departament stanu miał otrzymać oświadczenie, Lenina — które zapowiada pewne zasadnicze zmiany w polityce rządu sowieckiego.

Strajk włoskich urzędników państwowych.

Rzym. (Pat.) Częściowy strajk funkcyonaryuszy państwowych objął Ministerstwo wojny, pracy, skarbu i poczt. W innych ministerstwach praca odbywa się normalnie. Według depesz nadchodzących z prowincyi, wszędzie pracują normalnie we wszystkich biurach państwowych z wyjątkiem biur w urzędach Poczt i Telegrafów. Radą ministrów postanowiła zastosować wobec strejkujących środki przymusowe.

Hasło kawaleryi Budiennego.

Równo. (Russpress.) Z Rosyi donoszą że wśród kawaleryi Budiennego bardzo popularnem jest hasło: „Chcemy wojny". Tłumienie ruchu powstańczego nie zadawala rycerzy Budiennego, ponieważ nie mają sposobności dokonywania rabunków.

Podróże powietrzne poety Kinduskiego

Berlin. (Russpress.) Przebywający obecnie w Berlinie poeta hinduski, Rabindranat Tagore udaje się samolotem do Pragi skąd, po kilku dniach powraca tą samą drogą do Niemiec.

—oOo—

Rocznica śmierci Dantego.

Paryż. (Pat.) 600-rocznica śmierci Dantego była obchodzona uroczyście w Sorbonie. Przewodniczył Poincare; obecni byli prezydent Millerand i Leon Gerhard. Wygłoszono szereg przemówień. Poincare podniósł znaczenie nieśmiertelnego dzieła autora „Boskiej Komedyi". Zwycięstwo uratowało nas od niewoli i germanizacyi. Nadzieje Dnatego ziściły się; Włochy wygnały ostatecznie ze swej świętej ziemi odwiecznego wroga. Francya objęła rolę dawnych rzymskich legionów.

Hr. Bonin Longare wyraził wdzięczność Francyi za uczczenie pamięci wielkiego syna Florencyi. Ruffini wskazał, że Dante wyznawał ideały wielce zbliżone do tego, który ucieleśnił się w Lidze Narodów, i dodał, że jeżeli chcemy, aby nasze zwycięstwo nie pozostało jałowem, trzeba, aby narody romańskie złączyły się celem wytworzenia większej świadomości ich pochodzenia wspólnego oraz ich solidarności.

Za zdradę Państwa.

Wyrok sądu polowego z d. 2. bm. w sprawie porucznika Iwaszczyckiego, Iwanickiego, oskarżonego o zdradę państwa został wykonany rano d. 3. bm. Oskarżony — młody, 24-letni człowiek wysłuchał wyroku zupełnie spokojnie i oświadczył, że chociaż nie poczuwa się zupełnie do winy, śmierci się nie obawia i umrze za inne, popełnione w życiu grzechy.

Na kilka minut przed śmiercią napisał bilecik do bliskiej sobie osoby: „Droga W. Skrzywdziłem twego męża i twoje dzieci, muszę za to ponieść ćkarę. Proszę cię, pomódl się za mnie. Twój..."

Warszawa. (Pat.) Biuro Prasowe M. S. Z. komunikuje: Sądowa rozprawa przeprowadzona przy drzwiach zamkniętych w sprawie zasądzonego na karę śmierci b. porucznika wojsk lotniczych Henryka Iwanickiego nie ustaliła faktu sprzedaży wykradzionych dokumentów jakiemukolwiek mocarstwu.

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. niedziela 19. czerwca g. 3 pop.
poniedziałek 20. czerwca g. 8 w. **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna.
wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

NADESŁANE.

Kupuję zęby sztuczne
używane oraz **platynę, biżuteryę perły, antyki; płacę najwyższe ceny**
UWAGA: przejezdny tylko na parę dni! — Hotel City ul. Legionów, pokój Nr. 15, przyjmuje od 10 do 1 pp. i od 3 do 7 wieczorem. 6821

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Z. Weinreba 6325
Lwów, Kollątaja 8. I. p. Otwarty od 9—1 i 3—6

Specyalista chorób dziecięcych
Dr. J. HESCHELES
powrócił i ord. Zyblikiewicza 31.
od 3—5. Szczepienie. 6874

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

— **Repertuar Teatru Małego.**

Poniedziałek 6 czerwca o godz. 7.30 wiecz. „Czar munduru" operetka,

Wtorek 7 czerwca o godz. 7.30 wiecz. „Tajfun" dramat, występ Brydzińskiego.

—oooo—

— **Ku wiecznej chwale zarządu linij telefonicznych** notujemy, że także wczoraj linia telefoniczna do Warszawy była przerwana, z powodu czego depesz od naszego korrespondenta warszawskiego nie otrzymaliśmy.

— **Do P. T. Abonentów zamiejscowych.** Do dzisiejszego numeru dołączamy czeki P. K. O. z prośbą o jaknajrychlejsze przesłanie prenumeraty za miesiąc czerwiec. Cena prenumeraty zamiejscowej wynosi od 1. bm. 220 Mp. miesięcznie.

Tych P. T. Abonentów, którzy za miesiąc czerwiec uiścili prenumeratę w kwocie 160 Mp. prosimy o nadesłanie wraz z przedpłatą za lipiec, dopłaty za miesiąc bieżący w kwocie 60 Mk.

—oo—

(Dr. L. M.) W sprawie podatkowego minimum egzystencji. Wedle okólnika ministerstwa skarbu ogłoszonego w dzienniku urzędowym ministerstwa skarbu z 20. V. 1921 Nr. 18—19 par. 24 minimum egzystencyi w kwocie 1.200 mk. nie będzie podwyższonem dla wymiaru podatku dochodowego na rok 1921. Jak wiadomo służy za podstawę wymiaru tegoż podatku dochód z roku 1920. Kwestia rzędem temu, kto wskaże podatnika, który w roku 1920 utrzymywał się z dochodu rocznego w kwocie 12000 mk. Okólnik ten robi trochę dziwne wrażenie. Albo minister skarbu uznaje instytucyę minimum egzystencyi wolnego od podatku dochodowego albo też nie. Jeśli uznaje, musi on to minimum egzystencyi w ten sposób podwyższyć, aby rzeczywiście większe lub mniejsze koło podatników mogło z tego uwolnienia podatkowego korzystać. Ustanowienie minimum egzystencyi w kwocie 12.000 marek przy wymiarze podatku dochodowego na rok 1921 wygląda wprost na kpiny albowiem z takiego uwolnienia podatkowego nie będzie mógł korzystać żaden podatnik.

Właśnie obraduje sejm nad nowelą do ustawy o podatku dochodowym i majątkowym. byłoby pożądanem, aby posłowie przy tej sposobności uchwalili odpowiednie podwyższenie minimum egzystencyi też i dla wymiaru podatku dochodowego na rok 1921 odbywającego się na podstawie dochodów z roku 1920.

— **Msr. Ratti** były nuncyusz apostolski w Polsce opuścił wczoraj Warszawę. (Pat.)

— **Towarzystwo polsko-rumuńskie.** W związku z pobytem w Polsce delegacyi rumuńskiej w stolicy organizuje się celem zbliżenia Polski do Rumunią na polu kulturalnem i handlowem Towarzystwo polsko-rumuńskie. (Pat.)

— **Wczoraj urzędnicy ministerstwa aprowizacyi** żegnali ustępującego, ministra p. Grodzieckiego. Minister w przemówieniu pożegnalnem powiedział między innymi, że podczas swego urzędowania stwierdził z zadowoleniem, iż praca przy odbudowie kraju złożona została w ręce ludzi do tego powołanych. (Pat.)

— **Samobójstwo aktora.** Znany aktor Harry Walden popełnił w Berlinie samobójstwo wraz ze swoją żoną i pasierbem. Zażyli oni mianowicie truciznę, a następnie, aby przyspieszyć śmierć otworzyli sobie żyły. Walden i pasierb zmarli, żona, Waldena walczy ze śmiercią. (Pat)

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Kurs buchalteryi, stenografii, pisania na maszynie rozpoczyna się 15. czerwca także przygotowanie do egzaminu. Rutkowski, Zyblikiewicza 41. 6678

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Słuchaczka filozofii poszukuje pokoju umeblowanego przy rodzinie. Zgłoszenia do Administracyi pod »Słuchaczka«. 6846

WOLNE POSADY

Drukarnia A. Winterfelda w Tłumaczu poszukuje zecera, któryby musiał obsługiwać maszynę. — Zgłoszenia wprost do Drukarni. 674

Chłopca inteligentnego za dobrem wynagrodzeniem przyjmie Henryk Sonnenschein, Sienkiewicza 8. 6861

Zarząd browaru w Kamionce str. poszukuje zdolnego piwowara. 6847

Apteka Heschelesa w Gródku Jagiel. poszukuje aspiranta z jednoroczną praktyką. 6853

POSAD POSZUKUJĄ.

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 29. — Damska Fryzyerka! 6646

Lekarka-dentystka pracująca perfekt operatywnie przyjmie natychmiast posadę. Oferty pod »Perfekt« w Administracyi »Chwili«. 6757

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Odpadki szkła (stłuczki) wszelkiego rodzaju w każdej ilości kupuję i płacę najwyższe ceny z prowincyi wagonowo. M. Stanger, ul. Szpitalna 34. 6789

Prawdziwy sok malinowy Prima sorte w beczkach i na flaszki Podlewskiego 1, Moszkowicz. 6782

Sypialnia, jadalnia, biurka amerykańskie, klubowy garnitur i wielki zapas giętych krzeseł okazyjnie do sprzedania od 3—7 codzien. Gmach Hr. Skarbka. Brama 5 w podwórzu I. p. 6453

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem od 20.000—30,000 Mk. do sklepu galanteryjnego. Zgłoszenia Rawer, Rappaporta 1. 6/93

RÓŻNE.

Do odstąpienia w Kołomyi rozległa praktyka lekarsko-dentystyczna z pięknem dobrze położonem mieszkaniem. Bliższa wiadomość u p. Markusa Nussberga w Kołomyi, Sobieskiego 48. 6743

Ogłoszenia.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej, Proszę się przekonać

Pamiętajcie o szeklu!

KUPIMY
większą ilość drzewa dębowego pierwszego gatunku, oraz gotowe przecięte klepki dębowe do fabrykacyi beczek.
Wyczerpujące oferty skierować do biura Sokołowskiego, Lwów, Jagielońska 7, pod »Genie«. 6888

Ważne dla przemysłu młyńskiego!
IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058
Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.
„IHIG" Lwów, Podwalskiego 8|II

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

Gumy do rowerów marki francus. Płaszcze 1.800 Mk. Węże 650 Mk. Rowery nowe »Pucha« i innej marki 18.000 Mk. Rowery używane od 5.500 Mk. oraz wielki wybór płyt gramofon. marki »aniołkowej«. Przyjmuje rowery i gramofony do naprawy. Za stare, połamane płyty płaci 35 Mk. **Józef Katz** LWÓW, 6323 ul. Pańska l. 8.

ROWERY
»Helical Premier«, »Waffenrad« i inne nowe i używane. Płaszcze górskie, włoskie »Pirelly« szlauchy czerwone, pompy, latarki, oraz wszelkie przybory do tychże.
Gumy do wózków dziecinnych
»« poleca »«
Malwina Immerglück. Jagiellonska 17.
Kupuje i zamienia stare i połamane płyty gramofonowe. 6499

PRECZ ZWODNEMI PASTAMI DO OBUWIA
Obuwiu nadać trwały połysk, skórę należycie konserwować można jedynie
PASTĄ TERPENTYNOWĄ
PRECZ Z WODNEMI PASTAMI DO OBUWIA!

Białe obuwie!
czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn **„BIAŁOBŁYSK"**,
Główny skład **dom handlowy** 6869
S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.
— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne.—

Buchaltera i stenotypistki
Tow. Wielkiego Młyna
Reich i Chmielnicki
w Kaliszu (Kongresówka)
poszukuje BUCHALTERA siły pierwszorzędnej i STENOTYPISTKI władającej językiem polskim i niemieckim.
WARUNKI BARDZO KORZYSTNE: prócz wynagrodzenia pieniężnego stale deputaty żywnościowe. Zgłoszenia do środy włącznie od 4-tej—6-tej 6803
Hotel New-Jork Chmielnicki.

Czysto jedwabne pończochy po 400 i 500 Mp. ½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz. fil d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 250 Rękawiczki jedwabne karlsbadzkie po 300 Mp. Skarpetki niciane po 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1B.** **Baczność!** Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI
do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**
KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.
Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,
jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807
Cyrkularki oraz Kuźnie polowe
dostarcza z swoich składów
AGRUMARIA SPÓŁKĄ import. z o. p.
we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.
Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

Maszyny do pisania
wszelkich systemów okazyjnie do nabycia
Lwòw, Piekarska l. 17, II p.

Tutki i papierki cyg.
poleca hurtownie dom eksp handlowy
M. Hackel
LWÓW, Kazimierzowska 4. 6816

GILLETTE!
nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie **sam** jak nowe, wyśmienitym i niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie
S. FEDERA 6872
LWÓW, SYKSTUSKA 7.
Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

Robotnic do książeczek bibułkowych poszukuje FABRYKA „Promień“ LWÓW Sakramentek 16. 6089

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

Pijawki potaniały!
Węgierskie sztuka . . Mkp. 10·—
Warszawskie » . . » 6·—
hurtownie poleca Zakład fryzyerski
M. MORXA 6761
LWÓW, SOBIESKIEGO 20.
Zlecenia z prowincyi uskutecznia się odwrotną pocztą za pobraniem.

LORMA Plac Smolki 1a./I1 poleca
Garderobę i wszelkie nowości dla pań i dzieci.
Bielizna dla niemowląt. 6627

Mydło do prania i toaletowe
w wielkim wyborze poleca hurtownie
dom handlowo-eksport. 6818
Michał Hackel LWÓW, Kazimierzowska 4.

Kapy na łóżka, **Materye** na pokrycie mebli, **Ceraty** prawdziwe, **Materace** włosienne i sprężynowe, **Meble** tapicerowane, **narzuty** kilimowe i t. p.
poleca skład tapet S. WEISS, Lwów, Sobieskiego 2 6104—5

MIESZKANIA, SKLEPY

Za wypożyczenie 20.000 dobrze zabezpieczonych dam jeden pokój umeblowany. Zgłoszenia do adminrstsacyi pod »pokój« 6885

Urządzenie wytwórni sody kryształicznej wraz z lokalem nadającym się na mydlarnię lub inne przedsiębiorstwa do odstąpienia. — — Zgłoszenia »Chwila« fabryka, 6886

Akademik poszukuje pokoju kawalersk. Łaskawe zgłoszenia do Administracyi pod »Pokój«. 6 88

Sklep spożywczy ewentuainie sam lokal natychmiast do odstąpienia. Mayer Zygmuntowska 15. 6883

Poszukiwane: 2 pokoje na biuro w śródmieściu 3—4 pokoje z komfortem na mieszkanie, ewt. z urządzeniem, Łaskawe zgłoszenia: Herczka, Potockiego 44. 6875

Akademik poszukuje pokoju kawalerskiego.— Łaskawe zgłoszenia do Admin. pod »Pokój«. 6877

POSAD POSZUKUIĄ.

Solicytator notaryalny poszukuje posady u notaryusza, bieOły w sprawach spadkowych, tabularnych. Zgłoszenia do Adm. »Chwili« wraz z podaniem warunków pod »Solicytator«. 6887

Z demobilizowany przed tygodniem sierżant, Żyd, obznajomiony z leśnictwem, oraz wypraktykowany w branży drzewnej poszukuje odpowiedniej posady. Adres: Filip Neubauer, Kopyczyńce. 6558

Towarz. Akcyjne Ubezpieczeń w Warszawie
„POLONIA“ i „VITA“
CENTRALA: PLAC WARECKI L. 3.
zawiadamiają, że biura Oddziałów Lwowskich tych Towarzystw znajdują się
przy ulicy Kopernika l. 30.
Wymienione Towarzystwa przyjmują ubezpieczenia;

DLA „POLONII“:
- Od ognia ruchomości i nieruchomości - - ryzyka fabryczne, miejskie i wiejskie. Dział ubezpieczeń transportów lądowych, morskich i rzecznych. Dział ubezpieczeń szyb wystawowych od stłuczenia i rozbicia.

DLA „VITY“
Dział życiowy oparty na niezwykle liberalnych warunkach z udziałem ubezpieczonych w zyskach Towarzystwa. Dział ubezpieczeń: od nieszczęśliwych wypadków jednostkowe, zbiorowe, robotników w fabrykach, pasażerów na kolejach żelaznych, tramwajach i kolejach elektrycznych, statkach rzecznych i okrętach z jednorazową płatnością premii.

Towarzystwa posiadają Oddziały: w Gdańsku Faulgraben l. 6—7 (dom własny Towarzystwa), w Krakowie przy ul. Wiślnej l. 4, w Łodzi przy ul. 6-go sierpnia l. 1, w Poznaniu przy ul. 3-go Maja l. 2 (dom własny Towarzystwa), w Wilnie przy ul Adama Mickiewicza l. 29. Reprezentacye: w Częstochowie i Lublinie, oraz Agentury we wszystkich miastach Rzeczypospolitej Polskiej.

Towarzystwa »POLONIA« i »VITA« posiadają pierwszorzędnych reasekuratorów za granicą.

Dla likwidacyi szkód morskich posiada Towarzystwo »POLONIA« komisarzy hawaryjnych we wszystkich miastach portowych całej Europy i Ameryki. 6610

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 857 Lwów, środa 8. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Zgubiono

w dniu wczorajszym

paszport holenderski

Uczciwego znalazcę uprasza się o oddanie paszportu za wynagrodzeniem portyerowi Hotelu Krakowskiego. 1222

Paderewski redivivus?

Pakt ludowców z Dubanowiczem. — Kiernik następcą Skulskiego.

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) W polityce wewnętrznej nie zaszły dotąd żadne decydujące wypadki. Stanowisko ministra spraw zagr. nie zostało jeszcze obsadzone bezkolwiek termin ośmiodniowy żądany przez premiera Witosa zbliża się ku końcowi. W kuluarach sejmowych mówią o pakcie jaki miał podobno stanąć między ludowcami a prof. Dubanowiczem. Według tego paktu ludowcy mieli się zgodzić na powierzenie Paderewskiemu stanowiska ministra spraw zagranicznych w zamian za to grupa P. L. S. popierać będzie w Sejmie wniosek aby prezesa Naczelnej Izby Kontrolnej desygnował premier w porozumieniu z Radą Ministrów.

Mówią również o nastąpić mającej niebawem dymisyi ministra Skulskiego; tekę ministra spraw wewnętrznych obejmie ludowiec poseł Kiernik, w zamian za to Skulczycy otrzymają pewne poparcie w okręgach Wołynia i kresów wschodnich przy przyszłych wyborach. (Wiadomość tę notujemy z obowiązku dziennikarskiego. — Przyp. Red.)

—ooo—

Charakterystyczny głos.

Niepowodzenia polityki zagranicznej Polski i pozostające w związku z niemi chroniczne przesilenie w min. spraw zagranicznych odniosły na razie ten pozytywny skutek, iż polska opinia publiczna po raz pierwszy poważnie zainteresowała się zasadami, regulującemi stosunki polityczne w Europie, po raz pierwszy odczuła potrzebę poważnego przedyskutowania wytycznych linij polskiej polityki zagranicznej i uniezależnienia jej od mniej lub więcej nieudolnych szefów przy ul. Modbowej.

Dotąd bowiem dyskusya nad najważniejszemi zagadnieniami przypominała najbardziej prymitywne i pierwotne metody. Nie wchodziła nigdy w meritum różnic i istotę konfliktów między Polską a sąsiadującemi państwami, ale chwytała pierwsze z brzegu przez szowinizm dyktowane hasło i urabiała w opinii ludności pojęcie o wrogich potęgach, które a priori wrogie są Polsce i na jej zgubę czyhają. Takim abstrakcyjnym wrogiem był raz — stosownie do chwilowego widzimisię niedokształconego politykowania — międzynarodowy kapitalizm, albo międzynarodówka robotnicza, albo „anonimowe mocarstwo". Na ich karb, oraz na karb „mistycznych" jakichś związków pomiędzy nimi a Niemcami, Czechami, Ukraińcami, Rosyanami i Litwą składała prasa polska a za nią opinia powód niepowodzeń polityki polskiej na arenie międzynarodowej. Oryentacya ta w dziedzinie wykształcenia zmysłu społecznego w Polsce była nie mniej szkodliwa, od nieudolnych ministrów spraw zagranicznych i ogólnego systemu ogólnopolitycznego i gospodarczego organizowania się wyzwolonego państwa.

Objawem pocieszającym po części jest, iż obecnie zaczynają się przynajmniej pojawiać kandydatury ludzi, mających za sobą pewien autorytet intelektualny. Objawem pocieszającym są trzeźwe głosy prasy na temat całokształtu zagadnień państwowych Polski. Jednym z takich głosów jest artykuł historyka p. Kucharzewskiego. P. Kucharzewski odegrał w stosunkach polsko-żydowskich bardzo smutną rolę. Od czasu jego kandydatury do dumy rosyjskiej datuje się wzmożony ruch antysemicko-bojkotowy w Polsce. Żydzi warszawscy bowiem nie mogąc od p. Kucharzewskiego uzyskać oświadczenia, iż nie będzie działał za ograniczeniem ich praw, oddali swe głosy na posła socyal. Jagiełłę. Jednak pomimo tego bolesnego echa, jakie do imienia Kucharzewskiego przywarło, mimo tego nawet, że i dziś p. Kucharzewski nie okazuje wobec problemu żydostwa tej miary objektywności, jakiej po mężu nauki i kandydacie na min. spraw zagr. oczekiwać by należało, uwagi jego na temat przyczyn niepowodzeń Polski mogą otworzyć oczy na właściwe przyczyny niepowodzeń Polski.

Powodów tych dopatruje się p. K. w opóźnieniu polityczno-terytoryalnej i gospodarczej organizacyi Polski. Narodom więcej zależy dziś na pacyfikacyi i normalnych stosunkach gospodarczych, niż na sprawiedliwem rozstrzygnięciu terytoryalnych zagadnień. Ponieważ zaś walor gospodarczy Polski wskutek niedomagań polityki wewnętrznej w opinii świata spadł przeto i stosunek zagraniczny do postulatów politycznych Polski uległ zmianie na niekorzyść. „Narody nie wątpiły, że Polacy potrafią umierać za swoją a nawet za obcą sprawę, zaczęły jednak wątpić, czy Polacy zdolni są żyć i organizować swe życie jako naród gospodarczy nowoczesny". Część trafnych wywodów prof. Kucharzewskiego brzmi:

„Nie przewidzieliśmy, iż świat, stanąwszy wobec faktu odbudowania Polski i nie mając chęci zagłębiania się z własnej inicyatywy w nasze sprawy i w naszą dolę, łatwo da się sobie wmówić, iż Polska zmartwychwstaje w tym kształcie, jaki przyzwyczajono się wiązać tradycyjnie z okresem upadku dawnej Rzpltej. Polska niespokojna, romantyczna, odważna, nad wyczajnie nieprakt czna anarchiczna, przekładająca wojnę nad pracę wytwórczą, płytka, barwna, mało poważna. Takie pojęcie o odbudowanej Polsce zaczęło z przemożną siłą torować sobie drogę wśród świata. Dziś zakorzenia się ono z mocą przesądu, bardzo rozpowszechnionego. Z pojęciem Polski kojarzy się w umysłach angielskich, włoskich i w części francuskich pojęcie perpetualizacyi wojny, chronicznego zakłócania pokoju, wewnętrznej anarchii i niezgody. Typ Polaka przedstawia się im, jako niesforny, hłobny szlachcic z pióropuszem Garibaldiego.

Wielka wojna posunęła olbrzymio naprzód sprawę umiędzynarodowienia życia gospodarczego. Chaos rosyjski, stagnacya Europy środkowej, paraliżują dobrobyt narodów światowych, zwłaszcza Anglii. Troska światowo-gospodarcza góruje w świadomości Anglii nad wszelkiemi sprawami terytoryalnemi, narodowościowemi. Rozwija się polityka światowa, ekonomiczna paru wielkich narodów, będąca kombinacyą współzawodnictwa i współdziałania, neomerkantylizmu i solidarności międzynarodowej. W świetle i z punktu widzenia tej polityki, nowopowstałe kraje ulegają przedewszystkiem egzaminowi ze stanowiska światowo gospodarczego. Z tego też stanowiska narody świata badać zaczęły nowopowstającą Polskę: jako teren bogactw naturalnych, dających surowce; jako kraj posiadający uzdolnienie, pracowitość i zmysł organizacyjny, niezbędne do rozwoju przemysłowego; jako szlak handlowy, jako drogę komunikacyjną świata.

Chmury na horyzoncie Europy.

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) „Echo de Paris" twierdzi jakoby Benesz podczas konferencyi z Briandem przedstawił grozę sytuacyi politycznej w Europie gdyby doszło do zerwania stosunków angielsko-francuskich. Briand miał wyrazić życzenie, aby Benesz powtórzył swe wywody w Londynie.

Litwini o Polsce.

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) Otrzymano z Kowna wiadomość, że na bankiecie wydanym dla prasy bałtyckiej litewski minister dla spraw zagr. Puryszkis wygłosił przemówienie w którem wyraża się o Polsce następująco:

Mogę stwierdzić, że Polska prowadzi politykę awanturniczą czego dowodem sprawa śląska i wileńska. Niebezpiecznem jest wiązać się z Polską gdyż państwa związane z Polską mogą drogo zapłacić za ten związek.

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) Delegat kowieński oświadczył na konferencyi brukselskiej, że armia gen. Żeligowskiego winna być usunięta z Wileńszczyzny w przeciwnym bowiem razie rząd kowieński nie będzie mógł odpowiadać, za konsekwencye słusznego zupełnie oburzenia narodu litewskiego.

Każdy syonista zobowiązanym jest złożyć do dnia 15-go czerwca b. r. swoją deklaracyę na rzecz „Keren Hajesod“ w biurze lokalnem przy ul. Św. Anny 9, parter 6925
w godzinach urzędowych t. j. od 9—1 przedpoł. i od 3—4 pop. z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich.

jako rynek zbytu, jako zbiorowego spożywcę. Polska nie zdawała sobie w pełnej mierze sprawy, iż od wyniku tego egzaminu zależą jej granice a bodaj jej istnienie. Bogactwa naszej ziemi zostały zareklamowane, ale przez sąsiadów i ci sąsiedzi, uprzedziwszy nas, przeprowadzili układy o bogactwa naturalne ziemi polskiej z mocarstwami świata, lub prowadzą je w tej chwili. Odbywa się zawczasu rozbiór ekonomiczny Polski, motywowany naszem niedołęstwem, a oparty ze strony wielkich mocarstw na kalkulacyach własnego interesu i na kalkulacyach światowo-gospodarczych. Uznano, iż sąsiadujące z nami narody wyzyskają lepiej, niż Polska, bogactwa nasze, jakby przez fatalizm na kresach naszej ziemi położone i łatwiej i umiejętniej niż Polska, udostępnią je do użytku władców świata.

Tą drogą straciliśmy zagłębie karwińsko-ostrawskie na rzecz Czechów, grozi nam utrata Górnego Śląska na rzecz Niemców. Ukraina układa się z Anglią o bogactwa starej ziemi Kazimierza Wielkiego, Litwini bogactwem puszcz jagielońskich i lnem popierają swe fantastyczne rewindykacye. Dochodzi do tego, że p. Benesz, w wywiadach z dziennikarzami francuskimi, otwiera handel naftą galicyjską i zagłębiem krakowskiem, jako domniemany współsukcesor tych terenów. Polska wśród tych przetargów, stanowiących podstawę do ustawienia słupów granicznych w Europie środkowej i wschodniej, przesuwa się jak cień ubiegłej epoki, przemawiający językiem anachronicznym, patrzący z rozpaczą na swe podeptane prawa, bezsilnie grożący, motający skargi i obelgi dookoła, apelujący do jakiegoś nie istniejącego trybunału sprawiedliwości, którym chyba nie jest genewska Liga Narodów, wzywający imienia koalicyi i złorzeczący jej, jakgdyby najbardziej koalicyjni politycy zachodu nie położyli już krzyża na tym obumierającym tworze. Dostrzegłszy rozbieżność dążeń pomiędzy Anglią i Francyą w sprawie Polski, nie zdaliśmy sobie sprawy z całej grozy dla nas tego stanu rzeczy. Podkreślając z lekkomyślnem zaślepieniem rozdwojenie dwóch tych potęg w sprawie Polski ostentacyjnie lekceważąc Anglię w chwili, gdy ważyły się losy Śląska, wyobrażano sobie, iż Francya, z równą jak my dezynwolturą, iść może dla naszej sprawy przeciwko reszcie mocarstw. Rozumnym i koniecznym krokiem było zacieśnienie węzłów z Francyą i zamanifestowanie sojuszu w Paryżu. Lecz nie należało zapominać, iż Paryż nie jest już, jak był na schyłku 1918 roku i na wiosnę 1919 roku ośrodkiem i siedliskiej „koalicyi“, jej Mekką i Medyną. Zupełnie jakby przeoczywszy antagonizmy: Paryż—Rzym, Paryż—Londyn, znane już przynajmniej od roku wszystkim włoskim, francuskim i angielskim episyerom, czytającym dzienniki, i nie zyskawszy poparcia tamtych dwóch potęg, postąpiliśmy wbrew przestrogom Francuzów, którzy nas ostrzegali przed podobną metodą, grożącą nam i Francyi zupełną izolacyą. Ponieważ stoimy może w przededniu narzekania z kolei na Francyę, stwierdźmy, iż Francuzi nie szczędzili nam znaków ostrzegawczych“.

Niezmiernie trafne wywody uczonego historyka charakteryzują bardzo dokładnie obecny stan sprawy polskiej na tarenie polityki koalicyjnej. Ugruntowanie się takich poglądów może w znacznej mierze wpłynąć na otrzeźwienie społeczeństwa, a choć dróg do naprawy popełnionych błędów nie wskazuje, to czyszcza bądź co bądź teren z wielu pasożytujących na organiźmie państwa fałszywych ideologij.

Pamiętajcie o szeklu!

Przyjazd dra Ruppina do Europy.

Jerozolima. (Ż. B. K.) 31 maja wyjechał członek komisyi syonistycznej r. Artur Ruppin z Palestyny do Europy. Dr. Ruppin zabawi dłuższy czas w Londynie celem uczestniczenia w posiedzeniach Komitetu wykonawczego. Dr. Eder pozostał w Jerozolimie jako kierownik komisyi syonistycznej.

Odezwa „Waad Leumi“ do Żydów całego świata.

Jerozolima. (Ż. B. K.) »Waad Leumi« ogłasza apel do żydostwa całego świata, w którym wskazuje m. i. na to, że politycy arabscy ani nie są w stanie zrozumieć humanitarnej polityki Herberta Samuela, ani też nie zdolni pojąć przyczyny zwlekającej polityki Europy w sprawie mandatu i stąd wyciągają fałszywe wnioski. Żydostwo palestyńskie domaga się przeto od wielkich mocarstw jak najrychlejszego podpisania układu mandatowego. Protestuje ono przeciwko wstrzymaniu emigracyi żydowskiej do Palestyny.

»Waad Leumi« wyraża przekonanie, że nastanie spokój w kraju i przyjazne współżycie wszystkich jego mieszkańców. Odezwa kończy się wezwaniem całego żydostwa, aby podobnie jak przed zajściami w Jaffie i nadal wysyłało tysiące emigrantów do Palestyny.

Zamknięcie granicy syryjsko-palestyńskiej.

Jerozolima. (ŻBK.) Z rozporządzenia rządu palestyńskiego została granica między Syryą a Palestyną zamknięta a to z powodu masowego przemycania broni z Syryi do Palestyny.

—□-□—

Rozruchy w Syryi.

Paryż. Donoszą, że w Syryi ponownie wybuchły rozruchy i że celem stłumienia powstania wysłano wojska francuskie w okolice Dumesri, Chonour i Djebel Efra. Także w okolicy Hama wybuchło powstanie. Dworzece w Gmirdaschi został przez powstańców spalony.

Wyroki po zajściach w Jaffie.

Jerozolima. (ŻBK.) Obradujący w Jaffie trybunał w celu zbadania ostatnich zajść skazał Araba, uznanego winnym zbrodni morderstwa, na 10 lat więzienia. Równocześnie zostali dwaj inni Arabowie uwolnieni.

Londyn. »Di Cajt« donosi z Jaffy: Władze cywilne skazały kilku Arabów i Żydów za mniejsze przekroczenia w związku z ostatnimi wypadkami w Jaffie. Arabów, u których znaleziono przedmioty pochodzące z obrabowanych sklepów żydowskich skazano na 6 miesięcy więzienia, zaostrzonego chłostą, lub 3 miesiące więzienia, zaostrzonego nieznaczną karą pieniężną.

Jaffa. Dnia 14 maja odbyły się rozprawy przeciwko Żydom oskarżonym o noszenie broni, o odbieranie zrabowanego mienia bez zezwolenia rządu i t. p. Większość oskarżonych uwolniono od winy i kary. Adwokaci Feinberg i Horodyski zastępują w sądzie pokoju, zaś adwokaci Dunkelblum i Samuel w sądzie obwodowym.

Bolszewicy w Palestynie.

Londyn. (Pat.) Angielski starszy komisarz dla Palestyny donosi, że ostatnimi czasy udało się przemycić znaczną ilość bolszewików do Palestyny. z tego powodu zarządzono środki mające na celu przeszkodzić dalszej imigracyi niepro szonych elementów.

—□—

Przed oficyalnem sprawozdaniem Churchilla z podróży wschodniej.

Londyn. (ŻBK.) »Sunday Times« ogłaszają następujące informacye swego politycznego korespondenta: »Głównem wydarzeniem najbliższych dni będzie wielka mowa Winstona Churchilla o środkowym Wschodzie. Oświadczono mi, że rozruchy w Jaffie wzmocniły wiarę Churchilla w syonizm, jako najpewniejszy czynnik na środkowym Wschodzie i że jego pochwały dla dzieła dokonanego przez kolonistów żydowskich zadziwią wszystkich tych, którzy całe przedsięwzięcie syońskie uważają za małoznaczne. (»Sunday Times« uchodzi w Anglii za organ Churchilla, który na szpaltach tego pisma ogłosił już kilkakrotnie rozmaite artykuły, m. i. także o kwestyi żydowskiej).

—□□—

Herbert Samuel w Syryi.

O uzgodnienie polityki angielsko-francuskiej na Wschodzie.

Bejrut. (ŻBK) Sir Herbert Samuel przybył tu na okręcie wojennym »The Iron Duke«, Francuski nacz. Komisarz w Syryi, gen. Gourand, wydał bankiet na cześć brytyjskich gości, High Commissionera oraz naczelnego Komendanta floty śródziemnomorskiej, sir Johna de Robecka.

W swej mowie powitalnej wyraził gen. Gouraud nadzieję ścisłego współdziałania brytyjskiej i francuskiej polityki na środkowym Wschodzie.

Sir Herbert Samuel oświadczył, że jest to także najgorętszem jego życzeniem i że jest on zdecydowany uczynić wszystko, co leży w jego mocy. aby zacieśnić sojusz z nacz. Komisarzem francuskim na Wschodzie. Z Beyrutu udał się Herbert Samuel wraz z sir Robeckem do Baalbeck, w Syryi).

Dżawid Bey a syonizm.

Londyn. »Daily Telegraph« donosi, że Dżawid Bey jeden z najbardziej wpływowych polityków tureckich, członek rządu kemalistycznego w Angorze oświadczył, że na zmianę jego stanowiska wobec Francyi wpłynęła wroga polityka francuska na wschodzie wobec syonizmu. To było przyczyną, dla której Dżawid Bey sprzeciwił się w tureckiem zebraniu narodowem zawarciu układu turecko francuskiego.

Komisya kontrolna dla „Keren Hajesod“ w Ameryce.

N. Jork. (ŻBK) Dla kontroli funduszów zebranych w Ameryce na rzecz »Keren Hajesod« utworzona została komisya w skład której weszli; Herman Kornheim, Borys Grabelski i Louis Robison.

Kanclerz niemiecki przeciw wycieczkom antysemitów.

Berlin. W dyskusyi nad oświadczeniem rządu w sprawie spełnienia zobowiązań przyjętych przez Niemcy wobec koalicyi poseł Braun na modłę czarnosecinną napadł na gabinet Wirtha, w którym uczestniczy 2 ministrów-Żydów oraz jeden minister pochodzenia żydowskiego. Kanclerz dr. Wirth w swojem przemówieniu końcowem ostro wystąpił przeciw wywodom posła Brauna, krórego »wu garny nacyonalizm« skierowany był przeciw ministrom-Żydom, jakkolwiek udział tych ludzi w obecnym gabinecie ze względu na ich kwalifikacyę i zdolności w obliczu obecnej sytuacyi Niemiec, wydaje się więcej jak pożądany.

—ooo—

Układ polsko-rumuński.

Bukareszt. (E. E.) Według wiadomości z Warszawy rokowania, które toczą się w celu zawarcia układu polsko-rumuńskiego przybierają pomyślny obrót. Podpisania traktatu spodziewać się można w najbliższych dniach.

—ll—

Granice polsko-czeskie

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) Międzysojusznicza komisya delimitacyjna zadecydowała definitywnie o granicach na Śląsku Cieszyńskim i Orawie. Dnia 4. czerwca inżynierowie czescy postawili pierwsze kopce graniczne między Polską a Czechosłowacyą.

Granica polsko-rosyjska

Moskwa. (E. E.) Radio. Prasa sowiecka podaje, że na 5-em posiedzeniu polsko-rosyjsko-ukraińskiej komisyi granicznej uchwalono, że granica między Polską a Rosyą oznaczona będzie podwójnymi rzędami kopców, o wysokości 4 m. Kopce te rozmieszczone będą w odległości 15 m. od siebie.

—oo—

Obrady PSL.

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) W Sejmie rozpoczęły się narady głównego zarządu P. S. L. przy współudziale premiera Witosa, który wygłosił referat o sytuacyi politycznej.

—oo—

Wojska koalicyjne w strefie neutralnej G. Śląska

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) Wedle opracowanego planu strefa neutralna na G. Śląsku zostanie obsadzoną przez wojska koalicyjne dnia 8 czerwca br.

Po zerwaniu rokowań w Brukseli.

Warszawa. (Pat.) Wskutek zerwania przez delegacyę litewską rokowań w Brukseli delegat rządu polskiego p. Łukasiewicz udaje się niezwłocznie w podróż powrotną do Warszawy. Przyjazd jego spodziewany jest dziś wieczorem. Prof. Askenaze pozostaje jeszcze w Brukseli i oczekuje dalszych instrukcyj.

Skazanie Hołubowicza

Warszawa 6. czerwca (tel. wł. — eg.) Wiedeński korespondent „Loc. Anz." donosi że proces wytoczony b. premierowi ukraińskiemu Hołubowiczowi o zdradę rządu sowieckiego zakończył się internowaniem Hołubowicza na pięć lat w obozie koncentracyjnym.

—ooo—

Dymisya gabinetu łotewskiego.

Gdańsk. (Pat.) »Danz. Ztg.« donosi z Kłajpedy, że gabinet łotewski Ulmanise podał się do dymisyi. Utworzenie nowego gabinetu zostanie powierzone prawdopodobnie Craukste, należącemu do stronnictwa włościańskiego.

„Times" mają być sprzedane.

Paryż. (Pat.) »Action Francaise« donosi z Londynu, że w kołach dyplomatycznych utrzymuje się pogłoska, że Northcliffe zamierza sprzedać »Times« sir Johnowi Ellermanowi, jednemu z największych właścicieli okrętów w Anglii. Gdyby nastąpiła zmiana w posiadaniu tego wielkiego pisma, wówczas »Times« zaniechałyby swojego dotychczasowego opozycyjnego stanowiska i stałyby się organem rządowym. Ellerman jest jednym z najbliższych przyjaciół Lloyda Georgea i spodziewa się za tę wielką przysługę, oddaną premierowi, uzyskać tytuł lorda.

Przesilenie gabinetowe w Niemczech zażegnane

Berlin. (E. E.) Przesilenie gabinetowe które w normalnych warunkach doprowadzić by musiało do upadku gabinetu rządzącego — odroczone zostało na pewien czas. Votum nieufności głoszone przez komunistów odrzucono wszystkimi głosami, podobnie jak votum nieufności stronnictw reakcyjno narodowych. Parlament przed odroczeniem się do 15 bm., uchwalił następującą formułę: Parlament przyjmuje oświadczenie rządu do wiadomości, zgadza się by rząd uczynił wszystko celem spełnienia swych zobowiązań wobec koalicyi. Parlament godzi się na oświadczenie rządu w sprawie G. 6. Rezolucyę przyjęto 213 głosami przeciw 70, 48 posłów partyi ludowej wstrzymało się od głosowania. W ten sposób przesilenie zażegnano.

Stosunki w korporacyi krawieckiej lwowskiej.

Lwów d. 5. czerwca.

Z pewną satysfakcyą należy stwierdzić pewien korzystniejszy zwrot w stosunkach lwowskiej i poważnej korporacyi krawieckiej we Lwowie, gdzie dotychczas żywioły warcholskie mąciły zgodę między członkami. Korporacya krawiecka, dopóki stał na czele Jan Mięsowicz łączyła w harmonii większość majstrów żydowskich i mniejszość chrześcijańskich. Dostawy publiczne, jakie korporacya podejmowała, zawsze bez wszelkich tarć były wykonywane. Nawet po wybuchu wojny, kiedy pewna ilość członków z przewodniczącym Mięsowiczem opuściła Lwów i schroniła się do Wiednia przed inwazyą rosyjską, pozostała we Lwowie reszta członków skupiła się w korporacyi pod energicznem i świadomem celu przewodnictwem zastępcy przełożonego Silbera i mimo zakazów władz rosyjskich prowadziła nadal agendy stowarzyszenia, utrzymywała kasę chorych, udzielając członkom pomocy lekarskiej i aptekarskiej oraz wsparć gotówkowych stosownie do zachodzących potrzeb. Mimo nadzwyczajnych trudności podczas inwazyi rosyjskiej korporacya dzięki przezornemu kierownictwu, wyszła obronną ręką. Po ustąpieniu Rosyan ze Lwowa korporacya wykonywała roboty wojskowe, aby mieć podstawę do reklamowania starszych członków, służących w rozmaitych obozach austryackich przy dość ciężkich czynnościach. Niejeden majster mógł z tego skorzystać i wrócić do rodziny. Po upadku zaś Austryi korporacya z materyałów pozostałych mogła wygotować mundury dla wojska polskiego. Robotami temi byli członkowie korporacyi zajęci do niedawna.

Wskutek śmierci przełożonego Mięsowicza, który padł ofiarą granatu podczas walk polsko-ukraińskich o Lwów w r. 1918, oraz wskutek powrotu licznych członków do Lwowa okazała się potrzeba reorganizacyi stowarzyszenia. Jednakowoż przez długi czas grupa antysemitów w Związku krawców katolickich pragnąc teroryzować i majoryzować resztę członków korporacyi, mimo iż w korporacyi Żydzi stanowią 2/5 liczby członków nie dopuszczali do walnego zgromadzenia. To też kilkakrotnie zwołane walne Zgromadzenie celem reorganizacyi i dokonania wyboru nowego wydziału, z powodu awantur nie doszło do skutku. Ostatecznie jednak w Związku katolickich krawców wzięły górę elementa rozsądniejsze i spokojniejsze. Przyszło do ugody między związkiem katolickim a żydowskim. Mimo przeważającej większości żydowskiej w korporacyi, żydowscy członkowie nie obstawali przy żądaniu prezesa, lecz zgodzili się na oddanie im miejsca zastępcy prezesa. W myśl tedy ugody wybrany został prezesem Korporacyi p. Władysław Sołtys a zastępcą prezesa ponownie p. Mojżesz Silber ! wedle porozumienia wzajemnego wybrało walne zgromadzenie także dalszych 18 członków wydziału.

Z sali sądowej.

Intrygi teatralne przed forum sądowem.

Wczoraj rozpatrywana była w sądzie karnym S. III. sprawa, która ze względu na spór i osoby budzi znaczne zainteresowanie w świecie literackim Lwowa. Przed sądem stanął dyr. teatru miejskiego p. Ludwik Czarnowski oskarżony przez art. dram. i b. reżysera tetaru miejskiego p. Emila Chaberskiego o obrazę czci. Sprawa przedstawia się następująco: B. dyrektor teatru p. Tarasiewicz zaangażował p. Chaberskiego d. 8. września 1920 r. na scenę lwowską w charakterze artysty dramatu i reżysera na czas pół dzieci 31 lipca 1921. Po objęciu dyrekcyi przez obwinionego p. Chaberski zgłosił na ręce prez. Chlamtacza dymisyę i został na własne żądanie zwolniony z dn. 1. maja br. Obwiniony interpelowany przez recenzentów teatralnych o przyczyny usunięcia się z teatru tak wybitnej siły, jak p. Chaberski — wyraził się kilkakrotnie m. i. wobec recenzentów teatralnych „Gazety wieczornej" i „Gazety lwowskiej" pni Idy Wieniewskiej i p. Parandowskiego że oskarzyciel sfałszował na swoją korzyść kontrakt służbowy, w szczególności, że „wykreślił ożem i wpisał co innego".

Na wczorajszej rozprawie zastępował oskarzyciela prywatnego adw. dr. Axer, oskarzonego dyr. Czarnowskiego bronił dr. Maciejński. Ten ostatni oświadczył, że oskarzony do winy się nie poczuwa i że wnioski odnoszące się do tej sprawy przedłoży w przeciągu ośmiu dni. Sędzia Pokorny odroczył wobec tego rozprawę.

Echa walk polsko-ukraińskich.

Aresztowanie świadka,

W dalszym ciągu rozprawy przeciw słuchaczowi praw, b. żołnierzowi ukraińskiemu A. Koszylowi oskarżonemu o zamordowanie polskiego legionisty-jeńca, przesłuchano kilku świadków między innymi I. Chomicka. Ponieważ w zeznaniach tego świadka zachodzi znaczna różnica z zeznaniem złożonem poprzednio postawił prokurator wniosek na przyaresztowanie świadka i odesłanie go do sędziego śledczego. Trybunał przychylił się do wniosku prokuratora i świadka z sali rozpraw odprowadzono do celi więziennej. Po tym incydencie nastąpiły przemówienia końcowe prokuratora i obrońcy, poczem zabrał głos sam oskarżony i wygłosił dłuższą mowę, w której starał się wykazać swoją niewinność.

Trybunał postawił sędziom przysięgłym pytanie w kierunku zbrodni morderstwa, wnioskom zaś obrony na postawienie pytania dodatkowego że oskarżony działał pod nieodpornym przymusem odmówiono. Po blisko godzinnej naradzie przysięgli zażądali postawienia im drugiego pytania. Trybunał postawił wobec tego sędziom przysięgłym pytanie drugie o zbrodnię zabójstwa. Przysięgli pierwsze pytanie zaprzeczyli natomiast pytanie w kierunku zabójstwa potwierdzili 10 głosami. Trybunał skazał oskarżonego przy uwzględnieniu okoliczności łagodzących na trzy lata ciężkiego więzienia z obostrzeniem. Dr. Wołoszyn zastrzegł sobie trzy dni do namysłu.

—oOo—

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera. sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna. niedziela 19. czerwca g. 3 pop.
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. poniedziałek 20. czerwca g. 8 w.
wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

Bandyci na linii bojowej.

Przed sądem przysięgłych toczyła się w dniu wczorajszym rozprawa główna przeciw zarobnikowi Mikołajowi Iwanickiemu, oskarżonemu o zbrodnię rabunku, popełnioną w grudniu 1918 roku na rodzinie Gerstlerów, zamieszkałej w miejscowości Oleszyce. Miejscowość ta leżała na linii bojowej polsko-ukraińskiej i przechodziła w ręce jednej to drugiej strony walczącej. Mieszkańcy Oleszyc żyli z tego powodu w ustawicznej niepewności i panice a ten nastrój paniczny wykorzystywały ciemne żywioły do napadów i wypraw rabunkowych. W nocy z 17 na 18 grudnia w czasie gwałtownych walk pod Oleszycami wpadła zgraja bandytów do domu Markusa Gerstlera i dokonała tam rabunku. Bandyci rozpoczęli strzelaninę a jedynie dzięki przypadkowi uszli członkowie rodziny Gerstlera z afery tej bez szwanku. Steroryzowawszy w ten sposób Gerstlerów, napastnicy pobili ich kolbami poczem przystąpili do rabunku.

Bandyci zrabowali wówczas towary bławatne, garderobę, kosztowności i pieniądze. Pięciu uczestników tej zbójeckiej rozprawy ujęto wcześniej i zasądzono, ostatnio zaś ujęto Iwanickiego, który obecnie odpowiadał za udział w tym napadzie. Iwanicki wypierał się jakiegokolwiek uczestnictwa w napadzie na dom Gerstlerów i starał się przy pomocy świadków wykazać swoje alibi. Przesłuchani jako świadkowie Gerstlerowie rozpoznali w oskarżonym jednego z rabusiów.

Po przeprowadzonej rozprawie wydali sędziowie przysięgli werdykt uniewinniający osk. Iwanickiego od zbrodni rabunku, wobec czego został on uwolniony od oskarżenia.

Mulik i Malik.

Przed zwykłym trybunałem karnym któremu przewodniczył r. Rubinstein, odpowiadali Kazimierz Mulik i Ludwik Malik za popełnienie szeregu kradzieży mieszkaniowych, a to w roku ubiegłym w rozmaitych dzielnicach Lwowa. Podczas swego pobytu w więzieniu obaj oskarżeni skorzystali z panującej epidemii tyfusu plamistego i zgłosili się jako chorzy. Pod tym pretekstem dostali się do szpitala, skąd wkrótce »zwiali«, zabierając ze sobą na pamiątkę bieliznę szpitalną. W końcu zdołano obu ująć i z powrotem umieścić w więzieniu. Po przeprowadzonej rozprawie zasądził Trybunał obu nieodłącznych towarzyszy wypraw złodziejskich a mianowicie Mulika na dwa lata więzienia, Malika zaś na rok ciężkiego więzienia.

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Wtorek 7., środa 8., czwartek 9. czerwca
NA POGRANICZU DWÓCH ŚWIATÓW (DER DYBYK)
Gościnne występy pp. ZELAZO w roli Meszulach — SZNEJUR w roli Miropolskiego cadyka. — — —
— — W przygotowaniu Hirschbeina: **Pusta Karczma.**

Ze sportu.

Ż. K. S. I. — Czarni II. 3:2 (1:2).

Match o mistrzowstwo w klasie B. przyniósł drużynie Ż. K. S. zwycięstwo. Ogółem gra prowadzona była żywo, choć wykazywała jeszcze wiele wad u obu drużyn. Rzadko widzieliśmy dobre, przyziemne podawanie, piłka zbyt często bujała po wysokościach, nadto gracze obu drużyn już w pierwszej połowie okazali wyczerpanie, które można wprawdzie w znacznej mierze przypisać upałowi, ale kto wie czy tu nie wpływa raczej brak należytego treningu. W każdym razie zauważyć się dawał u Ż. K. S. pewien postęp w porównaniu z poprzednimi występami. U Czarnych wybijał się środek pomocy. Niemiłe wrażenie robili gracze, którzy starali się braki techniki zastąpić brutalnością co się u obu drużyn zdarzało, co też zmusiło sędziego, wykluczyć dwóch graczy.

Publiczność burzliwie, często za burzliwie wpływała na tok gry. Sędziował p. Jakóbowski, który niepotrzebnie stosował się do wskazówek publiczności.

Ż. K. S. II. — Lechia II. 3:0.

Druga drużyna Żyd. Klubus portowego odnosi ładne zwycięstwo nad Lechią II. Przy wielkiej spiekocie rozwijają młodziutcy gracze Ż. K. S. wcale ładną grę górując znacznie nad przeciwnikiem fizycznie znacznie silniejszym. Materyał w tej drużynie daje Ż. K. S. dobrą nadzieję na przyszłość i należałoby pomyśleć o tem, aby nimi uzupełnić luki pierwszej drużyny.

Lechia I. — Pogoń II. (1:0).

Match o mistrzowstwo w klasie B. wygrywa Lechia, która dochodzi do coraz lepszej formy.

Pogoń — Warszawianka (5:1).

Pogoń zawiodła. Liczne zebrana publiczność nie wyniosła z zawodów tego zadowolenia, jakiego jej dostarczały poprzednie występy Pogoni. Warszawianka składa się z młodych graczy, którzy robili dobre wrażenie na boisku. Bardzo ruchliwi z niezłą techniką ulegali oczywista rutynie Pogoni, ta jednak nie rozwinęła takiej gry do jakiej jest zdolna. (Brak Wacka w napadzie dawał się silnie odczuwać. tnr.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

NADESŁANE.

Dr. Walach ord. w sezonie letnim jak dawniej w Maryenbadzie (Willa Hahn). 6913

Upraszam pp. Joachima Köstenbauma, Jakóba Köstenbauma, Bernarda Rosena, Isaka Wernera, Leiba Töppera współwłaścicieli szybu naftowego »Mariszka« o łaskawe podanie swoich adresów w sprawie informacyi za zwrotem kosztów, pod adresem
Lola Dorf Lwów
6927 Kaspra Boczkowskiego 17.

Uwaga! 6926
Na dwa dni wtorek 7. i środę 8. czerwca przyjeżdża **do Lwowa** celem odwiedzenia Tow. Okręt. »White Stear line« Gródecka 36 bankier **Kanadyjski z Toronta** Mister James Kaplan. Ludzie, interesowani mogą otrzymać informacye i przesłać listy do swoich krewnych w Kanadzie.

M. FRIEDMANN otworzył swój zakład techn. - dentystyczny przy ul. Brajerowskiej 3/II p. 6940

Hojny dar Na rzecz Zakładu sierót żydowskich im. Róży Melzerowej złożył pan **Dr. St.** kwotę 20.000 marek polskich, za co niniejszem hojnemu ofiarodawcy dziękuje
6891 WYDZIAŁ »Koła kobiet żyd«. we Lwowie.

Koło kobiet żyd. składa tą drogą serdeczne podziękowanie
p. Ig. Friedmanowi
za zebrane u państwa Grünfeldów podczas „Brith-Milah" Mr. 1900 na zakład sierót im. Melzerowej.
6934

DENTYSTA-TECHNIK 6093
Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64, (naprzeciw kościoła św. Elżbiety wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres techniki dentystycznej po cenach umiarkowanych).

Zakład dentystyczno-techniczny
M. Ehrenkranza
Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

Tow. Dr. S. Lanes
ord. jak zwykle w Iwoniczu
willa »Kółko« 5914

OGŁOSZENIE.

Komisya Likwidacyjna Grupy Inżynierji Nr. S. Lwów zawiadamia niniejszem, że za wszelkie przez oddziały Grupy Fortyfikacyjnej Nr. 5 i Grupy Inżynieryi Nr. 5 za czas od lipca 1920 do czerwca 1921 r. na obszarze Wsch. Małopolski poczynione rekwizycje materjałów fortyfikacyjnych, a przez Komisję Gospodarczą wyżej podanych grup dotychczas niewyrównane, wypłacać będzie należytości, najdalej do dnia 30. VI. 1921 r.

Poleca się zatem interesowanym, by do dnia 15. VI. br. zgłosili swoje pretensje w Komisji Likwidacyjnej Grupy Inżynieryi Nr. 5 we Lwowie, ul. Batorego l. 6, II. p. 6754

po za terminem 15. czerwca br. zgłoszenia pretensji przyjmowane nie będą.

Przewodniczący Komisji Likwidacyjnej
Szkolnicki mjr. mp.
Za zgodność Gorczyca por. m. p.

OKULISTA
Dr. H. IGEL 6919
powrócił i ordynuje Lwów, ul. Jagiellońska 20.

KRONIKA.

— **Repertuar Teatru Małego.** Wtorek 7 czerwca o godz. 7.30 wiecz. „Tajfun" dramat, występ Brydzińskiego.

— **Ordynacya wyborcza na XII. kongres syonistyczny.** Egzekutywa organiza-

cyi syonistycznej w Londynie wygotowała projekt prowizorycznej ordynacyi wyborczej nakongres, który po uwzględnieniu poprawek poszczególnych organizacyi krajowych, stanowić będzie podstawę dla przeprowadzenia wyborów na XII. kongres syonistyczny.

Projekt opiera się na uchwałach poprzednich kongresów, w szczególności na uchwałach konferencyi londyńskiej z 1920 r.

Projekt egzekutywy londyńskiej przewiduje znaczne podwyższenie ilości szekli, potrzebnych dla wyboru delegata. Ustalenie tej ilości uzależnia od wyniku akcyi szeklowej w całym świecie a to ze względu na uchwałę londyńskiej konferencyi, by kongres składał się z 350 do 400 delegatów.

Wybory mają być tajne i bezpośrednie oraz w miarę możności i potrzeby, proporcyonalne.

Zasadę proporcyonalności statuuje uchwała konferencyi londyńskiej dla zapewnienia zastępstwa mniejszościom w organizacyi syonistycznej.

Ze względu jednakowoż na to, że tylko w niektórych organizacyach krajowych istnieją ugrupowania oraz ze względu na trudności połączone z przygotowaniem aparatu wyborczego dla wyborów proporcyonalnych, pozostawia na razie egzekutywa wykonanie tej zasady poszczególnym organizacyom krajowym.

Definitywną ordynacyę wyborczą uchwali kongres

— **O uchodźców z terytoryów kresowych.** W związku z normą procentową dla każdego poszczególnego kraju, rząd polski zwrócił się do rządu amerykańskiego z notą w sprawie t. zw. »paszportów kresowych« w których nie podana jest przynależność państwowa posiadacza paszportu.

W sprawie tej odbywają się obecnie rokowania między rządem polskim a amerykańskim. Rząd polski domaga się by te paszporty kresowe nie obciążały procentowej normy Polski.

— **Poszukiwanie krewnych w Rosyi i na Ukrainie.** Centralny Komitet Ratunkowy w Berlinie ogłasza, że podejmuje się wyszukania zaginionych osób w Rosyi i na Ukrainie pod następującymi warunkami. Dla każdej poszukiwanej osoby musi być wystawiony oddzielny formularz zawierający nast. informacye: 1) imię i nazwisko poszukiwanego, 2) ostatni adres, 3) od jakiego czasu nie ma od danej osoby wiadomości. 4) bliższe szczegóły mogące ułatwić poszukiwanie, imię i nazwisko krewnych przebywających zagranicą (imię i nazwisko poszukiwanej osoby musi być podane w języku rosyjskim, adres krewnych za granicą pismem łacińskiem). Wszelkie inne zapodania mogą opiewać w dowolnym języku. Formularze po zarejestrowaniu zostaną natychmiast wysłane do Rosyi. Na pokrycie wydatków powinna osoba interesowana załączyć 10 mk. niemieckich. Osoby niezamożne są od tej opłaty uwolnione. Listy należy adresować do dra M. Brendera Zentralhilfskomitee, Berlin S. W. 47 Yorkstrasse Nro 84.

— **Do wiadomości Generalnego Delegata.** W Tarnopolu zakazał komisarz Skibiński, zastępujący nieobecnego starostę wygłoszenia zapowiedzianego odczytu dra A. Inslera »o odbudowie Palestyny«. Żydowska ludność okręgu tarnopolskiego spodziewa się, iż Gen. Delegat ukróci samowolę funkcyonaryuszy, gwałcących ustawy i pouczy go o granicach jego kompetencyi.

— **Pożar magazynów kolejowych w Łodzi.** W Łodzi spłonęły magazyny kolejowe wartości setek milionów. Zgorzały towary, zapasy wełny, przędzy, tkaniny. Pożaru nie zdołano opanować z powodu wybuchu benzyny nagromadzonej w składach.

— **Nabywanie biletów kolejowych na głównym dworcu we Lwowie.** W ostatnich czasach mnożą się zażalenia ze strony publiczności na trudności przy nabywaniu biletów kolejowych przy kasach na głównym dworcu we Lwowie. Przyczyna złego leży w tem, iż znaczna część podróżnych udaje się do kas na krótki czas przed odjazdem pociągu wskutek czego tworzy się przed kasami natłok, który zniewala podróżnych do czekania w ogonku dłuższy czas na swą kolej.

Celem zapobieżenia tym niedogodnościom przypomina się, że dla wygody publiczności kasy osobowe na Gł. dworcu we Lwowie otwarte są nieprzerwanie t. j. przez cały dzień i noc bez względu na ruch pociągów tak, że każdej chwili można nabyć bilety jazdy.

Najodpowiedniejszą porą do nabywania biletów jest czas przedpołudniowy między 10-tą a 12-tą gdyż ruch pociągów jest wówczas nieznaczny i nie ma o tej porze ścisku przy kasach.

Zaleca się zatem we własnym interesie publiczności korzystanie z wyż wymienionego udogodnienia.

— **Subwencye dla lekarzy i dentystów oraz wdów i sierót po nich.** Warszawski »N. Hajnt« donosi: Zarząd główny zawodowego związku lekarzy i dentystów w Polsce z siedzibą w Warszawie otrzymał od duńskiego związku lekarzy za pośrednictwem konsulatu duńskiego w Warszawie większą kwotę, przeznaczoną na subwencye dla niezamożnych lekarzy i dentystów, lub wdów i sierót po nich. Podania należy wnosić do Sekretaryatu związku w Warszawie ul. Świętokrzyska 15 (mieszk. 17) począwszą od 12 bm.

— **Einstein doktorem honoris causa uniwersytetu w Princeton.** Uniwersytet Princeton w Ameryce nadał prof. Einsteinowi tytuł doktora honoris causa. Uroczystość promocyi odbyła się w obecności sześciu prezydentów amerykańskich wszechnic oraz wielu uczonych. Prezydent uniwersytetu w Princeton prof. Hibben przywitał gościa przemówieniem w jęz. niemieckim, sławiąc »nowego Pytagorejczyka, którego wiedza postawiła w jednym szeregu z Maxwellem, Newtonem i Gallileuszem« i wspomniał, że Einstein z odwagą godną człowieka kultury potępił inwazyę niemiecką w Belgii. Po przemówieniu nastąpiła promocya w jęz. łacińskim.

— **10 i pół miljona dolarów dla ofiar wojny.** Centrala J. D. C. w New. Jorku ogłosiła sprawozdanie o swej działalności na r. 1920.

Suma 10.620092 dolarów została rozdzielona pomiędzy Żydów ofiary wojny i pogromów w Europie środkowej i wschodniej. Prawie połowa tej sumy została wydana na pomoc w Polsce, gdy tymczasem w Rosyi i Ukrainie wydane tylko 139.142 delarów. Suma 1322.420 wysłana została do Palestyny i Syryi.

Należy dodać, że oprócz tych sum pieniądze przysłane z Ameryki przez osoby prywatne do krewnych w Europie za pośrednictwem biur J. D. C. wynosiły sumę 7932.674 dolarów.

— **Srebrne monety w sow. Rosyi** Pisma rosyjskie donoszą, że rząd sowietów rozpocznie wkrótce bicie monet srebrnych. Jest projektowany przymusowy kurs: 10.000 rubli sowieckich w banknotach za 1 rubla srebrnego. Rząd będzie chłopom płacił za produkty rolne walutą srebrną. Tą samą walutą będą chłopi musieli pokrywać swe zakupy maszyn rolnych i towarów tekstylnych.

—ooo—

— **Odczyt dra Leona Reicha** na temat: Przed XII. Kongresem syonistycznym odbędzie się dziś, wtorek, o godz. 7.45 wiecz. w sali Domu Narodnego ul. Rutowskiego. 6904

Bilety wcześniej do nabycia w Stowarzyszeniu Ceirej-Jehuda, Pasaż Hausmana 5, w księgarni p. Siegla, Pasaż Hausmana 8, i w księgarni Beth.Israel ul. Jagielońska 15.

W BAGATELI (Rejtana 3.) WYSTĘPUJĄ CODZIENNIE
BRONOWSKI — DOMAŃSKI — MICHAŁOWSKI
ORDONÓWNA-RINAS-MIRSKI-NOSKOWSKA-SZPINETERÓWNA.
Bilety sprzedaje G. Seyfarth Akademicka 6. — Początek o godz. 8·15 wiecz.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 6. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya niezmieniona.

Płacono za Chodorów 1900—1875—1850—1825—1850, za Parowozy 1750, za Polską Naftę III. em. 1500—1400, za I. em. 1600.

W obrotach walutami i dewizami tendencya zwyżkowa. Płacono za dolary amerykańskie 1112, za przekaz na Pragę 1750, za marki niemieckie 1825.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya silna.

Płacono za dolary amerykańskie 1125 1145, kanadyjskie 980—1000, marki niemieckie 1836—1875, Ruble carskie (500) 260, Ruble carskie (100) 480.

—□□—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 6. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. ziemsk. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	525·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1800·—	1925·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	2000·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3300·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	35000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2200·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	6500·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3250·—	—·—
Warszawska Ska-akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1700·—	1850·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1000·—	—·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1300·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1575·—	1650·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1375·—	1525·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	900·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	650·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	4800·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	1800·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5·00·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	6600·—	6800·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	420·—	480·—
« « po 500 rb.	240·—	280·—
« « drobne	150·—	200·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	60·—
« « (po 250)	40·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	9·—

Kinoteatr „CHIMERA“ ul. Akademicka l. 8 — wyświetla obecnie

dramat z życia górników w 3 aktach p. t. DOBRY DUCH KOPALNI

Nadto 3 akt. komedya p. t. „JEGO WŁASNY POGRZEB“.

1 frank franc.	88·—	93·—
1 Frank szwaj.	175·—	195·—
1 £ Sterling	4050·—	4250·—
1 Dollar amerykański	1050·—	1120·—
1 Dollar kanadyjski	900·—	970·—
Marki niem. (po 1000)	1730·—	1790·—
» » (po 100)	1630·—	1690·—
» » drobne	1530·—	1590·—
Lei rumuńskie (500)	1825·—	1925·—
Lei rumuńskie drobne	1725·—	1825·—
Liry włoskie	50·—	58·—
Czeskie korony (5000—1000)	1600·—	1700·—
» » drobne	1625·—	1725·—
Korony austr. niem. stemplowane	160·—	180·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	4150·—	4350·—
» na Paryż	89·—	94·—
» na Zurych	180·—	200·00
» na Praga	16·75	17·75
» na Wiedeń	182·00	195·00
» na Berlin	17·50	18·00
» na Nowy Jork	1050·—	1120·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	17·50	18·50
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 6. czerwca.

Impex 500—450, Zieleniewski 7000, Siersza górnicza 5375—5400—5450 Polska Nafta I. i II. em. 1700—1725—1750—1775 III. em. 1500—1600—1625, Trzebinia mydło 2700, T. P. G. 7300, P. T. H. młode 930—940—980—985, P. T. H. stare 1000 1100, Siersza el. 1875—1900, Zegluga Polska 500, Parowozy 1800—2050, Pezet 1100.

Dolary amer.	1040—1080	0000—0000
Franki franc.	83·00—86·—	85·00—90·00
Franki szwajc.	170·00—190·00	
Marki niem.	16·50—17·50	16·70—17·70
Korony czechosł.	1550—1650	1600—1700
» austr.	175·00—185·00	180·00—190·00
Lei rum.	1650—1750	1700—1800
Liry włoskie	50·00—54·00	52·00—56·00
Funty szterl.	3800—4000	

—II—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 6. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1060, Marki niemieckie i przekaz Berlin 1750. Przekaz na Londyn 4325, na Nowy Jork 1075, na Paryż 92, na Wiedeń 182. Polska Nafta 1600—1650.

—II—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat) Kursa początkowe dewiz z dnia 6. b. m. Berlin 8·57½, Praga 8·30, Nowy Jork 576·—. Austr. noty kor. stempl. 0·99, Budapeszt 2·40, Bukareszt 9·50, Wiedeń 1·32, Medyolan 29·60, Zagrzeb 4·30, Warszawy 0·55.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 6. bm. Berlin 8·84, N. Jork 579·00, Paryż 47·20, Bruksela 47·20, Sztokholm 131·50, Madryt 75·00, austr. korony stemplowane 0·00. Budapeszt 2·40, Bukareszt 9·50, Wiedeń 1·32½, Holandya 196·50, Londyn 22·23, Medyolan 29·35, Kopenhaga 101·50, Chrystyania 81·50, Buenos Aires 185·00, Warszawa 0·55, Praga 8·30, Zagrzeb 4·30.

NADESŁANE.

Adolf Brings — Tońcia Rosenheck
Drohobycz — Wolanka
6902 zaręczeni w maju 1921.

Erna Tillinger — Hermann Schindler
Sanok — Borynia
6924 zaręczeni w maju 1921.

איך גראטולירע מיין חבר הערר יך צו זיינער פער
לאבונג, מיט פרייליין שולמאן איך ווינש זיא גליק אונו
6903 איין בליהענדע צוקונפט אברהם היימלינ.

Do zaręczyn mego kolegi i przyjaciela p. Adolfa Bringsa z p. Toncią Rosenheck gratuluje serdecznie Artur Lewkowicz z żoną.
6901

Meller Ignacy — Spodekówna Tońcia
Jackowce — Złoczów
6290 zaręczeni w czerwcu 1921

Jetka Landau — Joachim Manheim
Tarnopol
6933 zaręczeni w czerwcu 1921.

Z okazyi zaręczyn swego przewodniczącego org. p. Mundka Hausmanna z p. Bessą Rotbaumówną z Drohobycza zasyła najserdeczniejsze życzenia Towarzystwo syon. »Haschachar«
6935 Pohar—Orawa.

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego brata Mundka Hausmanna z p. Bessą Rothbaumówną z Drohobycza najserdeczniej gratulujemy i życzymy na nowej drodze życia szczęśliwej i jasnej przyszłości Andzia i Klara Hausmanówny — Pohar. 6936

Z okazyi zaręczyn swego przewodniczącego i komisarza Ż. F. N. p. Mundka Hausmanna z p. Bessą Rotbaumówną z Drohobycza zasyła serdeczne gratulacye oraz życzy u progu nowego życia wiele szczęścia Komisya Żyd. Fund. Nar. Pohar—Orawa. 6937

Z okazyi zaręczyn naszej kochanej kuzynki Sali Glanzberg z p. Barsamem życzą serdeczny »Mazel-tow« 6915
Erlbaumowie i Schreiberówna z Turki.

Mundek Hausmann
Pohar—Skole 6938
Bessa Rothbaumówna
Drohobycz
zaręczeni w maju 1921.

Z okazyi zaręczyn kochanego kolegi
MAKSA LIEBESA
z p. KLARĄ MÜLLERÓWNĄ
gratulują serdecznie
Frisch, Fränkel, Halpern, Mieses, Sternberg i Weinreb. 6892

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 6929

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 6930
Dr. HENRYK ROSMARIN
były ciew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

SPECYALISTA CHORÓB DZIECIĘCYCH
Dr. Jakób SCHÖNFELD
powrócił i ord. ul. Głowińskiego 2. — Szczepienie. 6828

WOLNE POSADY

Zarząd browaru w Kamionce str. poszukuje zdolnego piwowara. 6847

Panny do apteki poszukuje apteka przy ul. Zielonej 33. Pierwszeństwo z okolicy ulicy Zielonej. 6922

Apteka Kruha w Zbarażu poszukuje magistra ewentualnie asystenta na stałe lub zastępstwo. 6911

Kancelarya adwokata Rosmarina, Kościuszki 3 poszukuje rutynowanej mundantki. 6905

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

FRANCUSKIEGO, angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego początkującym także korepetycyi udziela Rutkowski, Zyblikiewicza 41, 6698

POSAD POSZUKUJĄ.

Uchodźca z Ukrainy, biegły matematyk poszukuje korepetycyi dla szkół średnich. Zgłoszenia pod »Geltmann« do Administracyi. 6920

Panna pisząca na maszynie poszukuje posady. — Zgłoszenia do Administrscyi pod »L. S.« 6916

Handlowiec z kaucyą 50.000 poszukuje posadę magazyniera inkasenta, zastępcy lub jakąkolwiek inną. Łaskawe zgłoszenia do administracyi pod »Energiczny«. 6884

RÓŻNE.

Znana pracownia cukiernicza Cyli Stöckel sprzedaje detajlicznie ciasta doborowe i lody w lokalu przy ul. Legionów 25 w podwórzu. 6814

Krawczyni damska przyjmuje wszelkie, roboty do szycia. Kołłątaja 5/II. p. 6897

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Prawdziwy sok malinowy Prima sorté w beczkach i na flaszki Podlewskiego 1, Moszkowicz. 6782

Kupię skórki lub płaszcz krymski. Zgłoszenia do Admin. pod »Cena«. 6921

Gazę szwajcarską do młynów po cenach tabrycznych poleca Aleksander Weinreb, Lwów, plac Krakowski l. 11, 6917

Koncesyonowana Wytwórnia Chemiczna jest do wydzierżawienia ewentualnie do sprzedania. Zgłoszenia pod »Wytwórnia« do biura ogłoszeń S. Sokołowski i Ska, Lwów, Jagiellońska 7. 6910

טליתים jedwabne i wełniane — hurtownie i pojedynczo po cenach umiarkowanych do nabycia w księgarni hebrajskiej S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 6893

Ważne dla P. T. Szewców i Publiczności! Nadszedł wielki transport wszelkich przyborów szewskich, jakoteż sznurowadeł skórzanych, nicianych i jedwabnych w wielkim wyborze i wszystkich kolorach. Sprzedaje takowe po cenach konkurencyjnych. Ida Guttmann, Lwów, Piekarska 3. 6971

Nowy fortepian firmy Schröedera do sprzedania M. Weiser. Lwów. Źródlana 67. 6943

Pługi Bechera 6 calowe, brony żelazne i sieczkarnie bębnowe oświęcimskie na składzie po cenach umiarkowanych, Riesel, Brajerowska 11 a. 6932

Gater horyzontalny 1600 milimetrów sprzedadzą okazyjnie Zakłady Techniczne Lwów, Łyczakowska 40. 6931

Sypialnia, jadalnia, biurka amerykańskie, klubowy garnitur i wielki zapas giętych krzeseł okazyjnie do sprzedania od 3—7 codzien. Gmach Hr. Skarbka. Brama 5 w podwórzu I. p. 6453

MAŁŻENSTWA.

Szukam dla siostrzeńca swego o nadzwyczajnej przystojności i reprezentacyi, lat 33, adwokata mającego i poza adwokaturą znaczne dochody i stanowisko, z b. dobrej i majętnej rodziny, stosownej partyi: panny przedewszystkiem bardzo przystojnej i z b dobrego i inteligentnego domu, oraz z odpowiednim majątkiem. Zgłoszenia pod W. R. N. do Administracyi »Chwili«. 6906

Modniarka Żyd. samodzielna z urządzeniem wyjdzie za mąż za mężczyznę w wieku od lat 30—40. Pierwszeństwo mają kolejarze, monterzy ślusarze. Zgłoszenia poste restante »Modniarka« Lwów. Główna poczta. 6912

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Lokal na fabrykę (100 m²) do wynajęcia. Zgłoszenia pod »Spółka«. Biuro ogłoszeń Scherera Pasaż Hausmana. 6908

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Proszę uczciwego znalazcę o zwrot świadectwa maturalnego (duplikatu) zgubionego na linii Jagielnica—Lwów, Ochshorn, Lwów. Gródecka 16. 6941

W drodze między parkiem Kilińskiego a kinem »Apollo« zgubiłam w chusteczce zawinięte 21 dolarów, 6000 Mp. i kartę okrętową na nazwisko Róża Feierberg. Ponieważ pieniądze te były przeznaczone na pokrycie kosztów wyjazdu z małem dzieckiem do Ameryki proszę uczciwego znalazcę, by zgubę raczył zwrócić za wynagrodzeniem 20.000 Mp. na adres Rózia Feierberg u Tońcia Münzer, Źródlana 6. 6907

Zgubiono w parku wieczorem pasek jedwabnego drapowego sweteru. Uprasza się łaskawego znalazcę o zwrot do Adm. »Chwili«. 6925

Na święta!

Salon mód i konfekcyi damskiej poleca suknie, bluzki, halki, szlafroki, kombinezy, rękawiczki, pończochy, skarpetki, kapelusze damskie w największym wyborze po cenach reklamowych 7219

Glimer = Menkes, Lwów, Skarbkowska 6 (róg Rutowskiego). Baczność na firmę.

STRUNY

hurtownie i detalicznie 6784

M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

TARCZÓWKI DO PENDZLI

murarskich i malarskich jakoteż wszelkiego rodzaju deszczółki szczotkarskie wyrabia i ma na składzie

PAROWA STOLARNIA i FABRYKA POSADZEK

M. GRÜNBERG

Kraków, Tatarska 3.

Poszukuję osoby, obznajomionej z prowadzeniem gospodarstwa domowego, która też musi umieć dobrze gotować. Reflektuje się tylko na osobę godną zaufania, której można powierzyć wszelkie agendy wchodzące w zakres działania wzorowej gospodyni. Referencje wymagane. B. Findling, Stryj, Rynek 2. 6895

LORMA plac Smolki 1a/II poleca Garderobę i wszelkie nowości dla pań i dzieci. Bielizna dla niemowląt. 6627

KUPIMY

większą ilość drzewa dębowego pierwszego gatunku, oraz gotowe przecięte klepki dębowe do fabrykacyi beczek.

Wyczerpujące oferty skierować do biura Sokołowskiego, Lwów, Jagielońska 7, pod »Genie«. 6883

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Pijawki potaniały!

Węgierskie sztuka . . Mkp. 10·—
Warszawskie » . . » 6·—
hurtownie poleca Zakład fryzyerski

M. MORYA 6761

LWÓW, SOBIESKIEGO 20.

Zlecenia z prowincyi uskutecznia się odwrotną pocztą za pobraniem.

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI

do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**

KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.

Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,

jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807

Cyrkularki oraz Kuźnie polowe

dostarcza z swoich składów

AGRUMARIA

SPÓŁKĄ import. z o. p.

we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.

Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

POCENIE NÓG

rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy

S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.

We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

Skrzynie drewniane

różnej wielkości, kilkaset sztuk, w stanie zupełnie dobrym okazyjnie po znacznie zniżonych cenach do nabycia w firmie

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE

Białoborski i Knopiński

Ska z ogr. odp.

Lwów, Legionów 1.

Lekarze specyaliści

zalecają dla pielęgnowania ciałka dziecięcego

PUDER i MYDŁO BÈBÈ SZOFMANA

Puder leczy wszelkie dolegliwości skórne, mydło zapobiega takowym. 5209

Celem powiększenia

dobrze prosperującego interesu (salon sukien damskich i konfekcyi) poszukuję spólnika z większym kapitałem. Wiadomość w Adm. 6826

Do Stanisławowa i Kołomyi

3 razy tygodniowo wozy zbiorowe wysyła

Biuro spedycyjne

Kornreich i Schön

pl. Gołuchowskich 9. 6613

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie jak nowe, wyśmienitym i niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie

każdy **sam**

S. FEDERA 6872

LWÓW, SYKSTUSKA 7.

Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

Dostawa Natychmiastowa!

l=a MARMELADĘ (twardą) jabłkową

l=a SOK MALINOWY 62—64% cukru

w ładunkach wagonowych do wszystkich stacyi Państwa Polskiego

dostarcza **DOM HANDLOWY** 6898

MAREK PIPES i S=KA

WARSZAWA, Nowy Świat 27. Tel. 303—42

CIESZYN, Głęboka 24. Tel. 45.

— — Adres telegr. »PIPESKA«, Warszawa lub Cieszyn. — —

DACHÓWKI

ASBESTOWO=CEMENTOWEJ

PAPY dachowej, GONTÓW, GIPSU

i innych materyałów budowlanych dostarczają natychmiast 6834

Horszowski i Ska we LWOWIE ul. Boularda 3.

DACHÓWKA „WIEK"!

Zawiadamiamy niniejszem, że objęliśmy zastępstwo dachówek asbesto-cementowych „**WIEK**". 6899

Dostarczamy takowe, jakoteż cement portlandzki marki „**WIEK**" i wszelkie materyały budowlane po cenach fabrycznych. »« »« »« «« Zamówienia wykonujemy natychmiast

J. Kirschbaum i Synowie, Lwów, ul. Unii Lubelskiej l. 11, II piętro.

CO? Pan szuka pasty do obuwia, któraby nadawała połysk a przy tem czyniła skórę odporną na wilgoć?

Używaj pan jedynie pasty do obuwia

„RODA"

a przekona się Pan, że tylko »RODA« odpowie pańskim wymaganiom,

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE

Fabryka wyrobów chem. „ROPA"
Ska z o. odp.

Oddział past „RODA"

Radymno. Biuro Przemyśl, Czarneckiego 25.
Skrytka pocztowa 25. 6918

Obwieszczenie.

Do P. T. właścicieli realności, Pracodawców i służbodawców we Lwowie.

Z dniem 9. czerwca wchodzi w życie ubezpieczenie służby domowej, dozorców, względnie dozorczyń domów w Kasie chorych m. Lwowa, a to w myśl ustawy o kasach chorych z 29 maja 1920. Wobec tego służbodawcy i właściciele realności powinn natychmiast zameldować w Kasie chorych dozorców domów i służbę domową, a to na meldunkach, których blankiety są do nabycia w biurze Kasy chorych przy ul. Brajerowskiej l. 8. Zarząd Kasy zwraca uwagę stron interesowanych, że oprócz pomocy lekarskiej, leków i zasiłku Kasa chorych ponosi w myśl ustawy koszta leczenia w szpitalach a to przez 39 tygodni, a wiadomo powszechnie, że koszta szpitalnego leczenia są obecnie bardzo wysokie. Przypomina się zarazem innym Pp. pracodawcom, że o ile dotychczas nie zgłosili swego personalu, by to uczynili natychmiast, gdyż obowiązek ten wszedł w życie już z dniem 1 stycznia b. r. a to ze ścisłym rygorem ustawy.

Bliższe informacye otrzymać można w biurze Kasy chorych Brajerowska l. 8.

Za Zarząd Kasy chorych m. Lwowa:

Bolesław Lewicki prezes. — D. Salamander dyrektor.

6939

Białe obuwie!

czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn „**BIAŁOBŁYSK**",

Główny skład **dom handlowy** 6869

S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.

— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne. —

Tutki i papierki cyg.

poleca hurtownie dom eksp handlowy

M. Hackel

LWÓW, Kazimierzowska 2. 6816

Hurtowny Skład ROWERÓW I MASZYN DO SZYCIA

oraz wszelkich części składowych do tychże i sprzedaje takowe po cenach fabrycznych. — Przy zamówieniach z prowincyi upraszam o zadatek.

Föbus Rosenmann, Lwów, ulica św. ANNY 7, II. piętro.

Paki i skrzynie

heblowane i nieheblowane w każdej ilości do nabycia we **Fabryce taczek i styli** 6896

Józefa Starka, we Lwowie ul. TKACKA L. 16.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

Baczność Kupcy!

Najnowsze swetery wełniane, Szale, Pledy, Czapki sportowe jedwabne i pikowe, damskie i dziecinne. Kapelusze słomkowe damskie w różnych fasonach. } we wszystkich kolorach

Kwiaty, pióra i inne upiększenia do kapeluszy. Paski damskie, Skarpetki, Nici jedwabne. 6909

Biżuterya galanteryjna i t. d.

Sprzedaje po cenach konkurencyjnych tylko hurtownie

Dom Handlowy

Antoni Przeporski i Ska

Lwów, ul. Legionów 35

Pasaż Fellerów I. brama.

Tanio!

Jedwabie, Krepony, Kloty kolorowe »«
do nabycia 6900
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.

MIESZKANIA, SKLEPY

Urządzenie wytwórni sody krystalicznej wraz z lokalem nadającym się na mydlarnię lub inne przedsiębiorstwa do odstąpienia. — — Zgłoszenia »Chwila« fabryka, 6886

Sklep spożywczy ewentualnie sam lokal natychmiast do odstąpienia. Mayer Zygmuntowska 15. 6883

POSAD POSZUKUIĄ.

Solicytator notaryalny poszukuje posady u notaryusza, biegły w sprawach spadkowych, tabularnych. Zgłoszenia do Adm. »Chwili« wraz z podaniem warunków pod »Solicytator«. 6887

WOLNE POSADY.

Poszukuję bony Żyd. do 3-ga dzieci (dziewczątek od 7—12 lat. Warunki wedle umowy. Zgłoszenia Restauracya E. Stechera, Gródecka 52. 6912

„MAŁOPOLSKA REKLAMA"

przedstawicielstwo firmy:

RUDOLF MOSSE

Berlin ≈ Wiedeń ≈ Gdańsk ≈ Poznań ≈ Warszawa

LWÓW, KOPERNIKA 16.

Przyjmuje i układa ogłoszenia do wszystkich gazet miejscowych, krajowych i zagranicznych po cenach redakcyjnych.

Projektuje i urządza reklamy stałe i ruchome zapomocą afiszów i tablic.

NOWOŚĆ! NOWOŚĆ!

Ruchoma Reklama na wzór amerykański przy pomocy nowoczesnych — środków komunikacyjnych. —

6894

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów. Kopernika 11

Nr. 858 Lwów, czwartek 9. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 8 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Przed kongresem.

Za pięć tygodni rozpocznie się w Pradze Konferencya Komitetu Wykonawczego światowej organizacyi syonistycznej, a za niespełna trzy miesiące zjadą się na kongres delegaci z wszystkich krańców kuli ziemskiej. Obrady jedne i drugie zmierzać będą przedewszystkiem do tego, by wprowadzić stronnictwo na nowo na tory ładu i celowej pracy i by widnokrąg syonizmu, zasłany chmurami waśni organizacyjnych i rozbieżności w działaniu, rozświetlić tęczą zgody i świadomości dążeń.

Równie doniosłej pod względem odpowiedzialności i brzemiennej w konsekwencye chwili, jak obecna, w dziejach syonizmu nie przeżywaliśmy nigdy.

Był moment ciężki, omal że tragiczny, gdy należało po raz pierwszy wybrać zastępcę po tym, który był i po dzień dzisiejszy jeszcze jest niezastąpiony, a nadto gdy należało równocześnie odpędzić z przed wrót Syonu widmo ugandyzmu, rozprawić się z Zangwillem i jego adherentami. Ale konflikt ów rozpoczął się w epoce propagandy syonizmu, wszelkie tedy zaniedbania i spóźnienia pociągnąć mogły za sobą w najgorszym razie zwalnianie tempa w pochodzie idei syońskiej. Daś w erze realizacyi syonizmu braki i przeoczenia z naszej strony, spowodowane pomiędzy zatargiem wewnętrznym i wynikająca stąd martwota i stagnacya, unicestwić mogą sukcesy dotychczasowej działalności i rozwiać nadzieje lepszej przyszłości.

Pozatem w wypadku powyższym konflikt wkraczał w dziedzinę zasad i wiadomem było z góry, że w ślad za oczyszczeniem atmosfery pod względem programowym tendencye przeciwne będą musiały zamilknąć — choćby przez usunięcie tych, którzy — nie w najlepszej wierze — programowi działać chcieli na opak. Dziś jabłkiem niezgody nie jest żaden punkt zasadniczy ewangelii syońskiej, nikt nie pyta więcej o drogę do Syonu, lecz tylko o sposób, w jakiby drogę, dla wszystkich równie znaną i jasną, odbyć jak najprędzej i możliwie z najmniejszymi trudami, w obawie że inaczej droga może zostać nam zamkniętą lub przez wrogów zagrodzoną. I którakolwiek strona w tym oto sporze wygra, o ile wygrana nie będzie wynikiem porozumienia i uznania lecz nacisku autorytetów, czy przegłosowania większości, przegrana będzie niestety tylko po stronie — Palestyny.

Bo bądźcobądź nie zaprzeczą temu choćby najbardziej zacietrzewieni, że zarówno syonizm amerykański, jak europejski równie są dla Palestyny pożyteczne i równie najlepszą dowiane są chęcią in puncto pracy partyjnej. Niema większego błędu myślowego nad sąd, czy raczej osąd bo pod nieobecność i bez przesłuchania syonistów amerykańskich u nas wyrobiony pogląd, że syonizm amerykański to syonizm „businessu" i zysków, a syonizm europejski — to syonizm idei i ducha.

Ten mur uprzedzeń musi wpierw runąć, jeśli naprawdę chcemy znaleźć wyjście z labiryntu sprzeczności i nieporozumień

O G. Śląsk.

Warszawa. 7. czerwca (tel. wł. — eg.) „Volkszeitung" donosi że rząd angielski zdradza ochotę ustąpienia Francyi w sprawie G. Śląska, a to za cenę pomocy na bliskim wschodzie. Rząd angielski liczy się poważnie ze współdziałaniem Angory, Persyi i Rosyi sow. zagrażającem Afganistanowi.

Warszawa. 7. czerwca (tel. wł. — eg.) Lloyd George wystosował do Brianda list, w którym domaga się definitywnego rozstrzygnięcia sprawy G. Śląska w ciągu miesiąca.

Berlin. (E. E.) Ponieważ Niemcy, przeszedłszy do ofenzywy zajęli Kędzierzyn komisya międzysojusznicza wystosowała do dowódcy oddziałów niemieckich gen. Hoefera notę, wzywającą go do cofnięcia się na linię wyjściową. W razie niespełnienia rozkazu komisya zagroziła wycofaniem swych wojsk z obwodu przemysłowego. Na wezwanie to odpowiedział Hoefer w tym duchu, że nie może powstrzymać wojsk swych od akcyi samoobronnej. Rozkaz komisyi — według gjego mniemania stoi w sprzeczności z prawami ludności niemieckiej do G. Śląska. Po tej odpowiedzi nastąpiło spotkanie Hoefera z jednym z angielskich, generałów (przy komisyi międzysojuszniczej), celem omówienia dalszego postępowania.

Bytom. (E. E.) Według „Katt. Ztg." przybyły do Opola nowe transporty wojsk angielskich z 2 tankami. Powstańcy sypią okopy.

O wizy niemieckie i angielskie.

Warszawa, 7 czerwca (tel. wł. eg.) Jeszcze nie zostało cofnięte zarządzenie konsulatu niemieckiego w sprawie wstrzymania udzielania wizy, a już zanotować wypada nowe utrudnienia. tym razem z strony konsulatu angielskiego. Konsulat ten czuł się dotknięty informacyami prasy polskiej, która w związku z procesem przeciw por. Iwanickiemu opublikowała zarzuty przeciw dwu pracownikom konsulatu. Konsulat ang. oświadczył, że aż do otrzymania satysfakcyi od rządu polskiego wstrzyma wydawanie wizy obywatelom polskim na wyjazd do Anglii.

Wskutek starań organizacyj opiekujących się emigrantami konsulat niemiecki rozpoczął już wydawanie wiz na przejazd przez Niemcy, jednakowoż bez prawa zatrzymania się w granicach tego państwa.

Trudno zaiste przypuścić, by ci sami towarzysze, którzy przez cią glat katastrofy wojennej, kiedy serca nas wszystkich toczył robak zwątpienia, z niezrównaną szczodrością i z niespożytą wiarą w Palestynę i świetlane jutro wolności żydowskiej, prawie że ocalili od zagłady Jiszub palestyński, nagle przedzierzgnąć się mieli w geszefciarzy, obliczających jeno rentowność i praktyczność wszystkiego, co w Erez Izrael ma się budować. Do jakichżeto zresztą dojść musieliśmy anomalij, gdybyśmy wszystkim intencyom „praktycznym" — dla tej właśnie ich właściwości — odbierać chcieli chryzmat świętości, jaki przyznajemy wszelakim planom i zamiarom o ile tylko nacechowane są szczerością, za źródło mają dążenie do prawdy, a za drogowskaz „salus rei publicae?!"

Pozatem już sama nomenklatura o tyle jest niesłuszną, ileże wytyczne t. zw. „amerykanizmu" znajdują zwolenników także w Europie, a natomiast u wielu ziomków Brandeisa znajdują poklask tendencye Weizmanna.

Nie geografa tedy ponosi winę obecnego rozdwojenia.

Raczej przypuścić można, że pracownicy amerykańscy, jako syoniści świeżej daty, nieprzytępieni jeszcze dogmatycznością „oficyalnego" zaufania do „oficyalnych enuncyacyj i oficyalnych" czynów a natomiast z temperamentu i charakteru bardziej skłonni do chłodnego i samodzielnego osądzania rzeczy, przez pryzmat realizmu rozpatrują także najbardziej szczytne ideały. Badać zatem tylko należy, czy choćby małą dozą tego realizmu nie należy zabarwiać pracy ideowej, by ją uczynić płodniejszą w rezultaty, zaś z drugiej strony, czy owej trzeźwej mysłowości okrasić nie trzeba by nieco większą siłą polotu, by w ramach suchorealnych dążeń i czynności nie zakrzepła — idea.

Dopiero na tle kompromisu, wynikłego z tak objektywnego i wielostronnego rozważania okoliczności, przystąpić będzie można do działalności naprawdę korzystnej i dodatniej dla dzieła, zakreślonego uchwałą San Remo i dlatego też zarówno Komitet Wykonawczy, jak i kongres, rozstrzygając antagonizm „europejsko-amerykański" nie będą mogły brać za podstawę swego orzeczenia wywodów Weizmanna, czy Brandeisa, czy obydwóch, lecz zmuszeni będą cały program z gruntu i bezstronnie przenikać do głębi. I dziś już obowiązek przygotowania się w tym kierunku spada na tych, którzy przed forum świata syonistycznego rzecznikami być mają szerokich rzesz syońskich.

Istnieją cztery punkta kardynalne, w których najjaskrawiej uwydatnia się różnica zapatrywań między grupą, wyznającą credo, zawarte w memoryale Brandeisa, a zwane krótko „amerykanizmem", a grupą, przyjmującą dyrektywy, zastąpione przez konferencyę londyńską i naczelną Egzekutywę, a określane mianem „europeizmu".

Punkta te są następujące:

1) „Amerykanizm" w sprawie Keren Hajesod żąda zaprowadzenia inwestycyj i oddzielenia pieniędzy, służących celom produktywnym i opierających się na zasadach rentowności, jak inwestycye na budowę dróg, kolei itp. od darów i datków nieproduktywnych i nielukratywnych, jak np. budowa szpitali lub ułatwianie emigracyi.

„Europeizm" oświadcza się przeciw wyodrębnianiu zbiórki na te dwa różne cele i

za złączeniem obu ogniw pracy gospodarczej dla Palestyny w jeden wspólny łańcuch jednolitej instytucyi „Funduszu Podwalin".

„Amerykanizm" występuje przeciw „pracy teraźniejszości" w krajach djaspory, jako że nie pozostaje w bezpośrednim związku z odbudową Palestyny.

„Europeizm" wykazuje, że praca ta, znana u nas do niedawna pod nazwą „polityki krajowej" wzmacnia ducha obywatelskiego i poczucie narodowe niewolników getta i przygotowuje ich do wolności palestyńskiej, że jest to w ten sposób tylko odrębna gałąź jednego i tego samego drzewa, którego korzenie są w Erez Izrael.

3) „Amerykanizm" uważa szkolnictwo hebrajskie w Palestynie za czynnik, o który w pierwszym rzędzie troszczyć się winno samo żydostwo palestyńskie, jako bezpośrednio interesowane, organizacya zaś oficyalnie tylko w miarę i tylko o tyle, o ile zaspokojenie wpierw znajdują inne potrzeby, bezpośrednio złączone z emigracyą i tworzeniem możności pracy dla imigrantów.

„Europeizm" natomiast uważa szkołę za podwalinę odrodzenia narodowego, tem ważniejszą, ileże w razie wstrzymania rozwoju szkół, skutkiem przypływu mas emigrantów z krajów Wschodu, hebrajszczyzna mogłaby być wyparta przez język tychże mas t. j. język żydowski, zaczem mógłby być narażony na szwank renesans narodu.

4) „Amerykanizm" domaga się dla poszczególnych krajów autonomii w formie przyczyniania się do odbudowy Palestyny, zwłaszcza w kierunku zbierania kapitałów i operowania nimi w Ojczyźnie.

„Europeizm" stoi na stanowisku centralizacyi, w myśl której kapitały, gdziekolwiek bądź zebrane, wpłynąć muszą do kasy Centrali i być użyte wedle instrukcyj i pod odpowiedzialnością naczelnych władz partyjnych.

Dopiero po należytem rozstrząsaniu powyższych postulatów obu grup zarówno pod względem ich cech dodatnich, jak ujemnych, będzie można zdać sobie sprawę, jak powinien ukształtować się stosunek wzajemny obu prądów, dziś jeszcze nawzajem się zwalczających i paraliżujących działalność partyi i czy naprawdę — mimo, iż waśń wewnętrzna zdaje się być już rozpaloną do czerwoności — nie da się stworzyć synteza, która z gruntu pozornych przeciwieństw zdoła, jak z krzemienia, wykrzesać zarzewie nowej energii i twórczego zapału.

Dr. Leon Reich.

Z obrad Sejmu.

Warszawa. (Pat.) 232 posiedzenie Sejmu. Odesłano do Komisyi szereg ustaw poczem przystąpiono do rozpraw nad Bankiem rolniczym. P. Poniatowski stawia rezolucye: Sejm wzywa rząd aby w najbliższym czasie przedłożył projekt ustawy o emisyi papierów wartościowych, które będą środkiem bieżącym przy kredycie związanym z wykonaniem reformy rolnej. Po przemówieniu posła Skory i Poniatowskiego przyjęto ustawę wraz z poprawką tego ostatniego.

P. Wojdaliński przedstawił sprawozdanie komisyi skarbowo-budżetowej w sprawie ustawy o nadzwyczajnych karach za zwłokę w uiszczeniu w terminie opodatków i opłat stemplowych.

Po przemówieniu wiceministra Rybarskiego, p. Krajny i sprawozdawcy przyjęto ustawę w II i III. czytaniu.

Przystąpiono do rozpraw nad nagłym wnioskiem p. Tomaszewskiego o cofnięcie koncesyi wydanych różnym stowarzyszeniom i Bankom na prowadzenie parcelacyi rolnej.

Następnie dyskutowano nad nagłością wniosku P. P. S. żądającego wydelegowania osobnej komisyi dla zbadania zajść w zagłębiu dąbrowskiem. Nagłość wniosku odrzucono.

W końcu uchwalono nagłość wniosku komisyi budżetowej wzywającego Rząd aby przed 15 b. m. przedłożył Sejmowi preliminarz budżetowy na rok 1921.

Następne posiedzenie w piątek o g. 4-tej popoł.

Konflikt między przedstawicielami prasy a prezydyum sejmowem.

Warszawa. 7. czerwca (tel. wł. eg.) W sejmie rozegrał się incydent, który groził poważnym konfliktem między instytucyą prawodawczą a prasą. Z inicyatywy p. Daszyńskiego i wicemarszałka Osieckiego postanowiono wyłączyć jedną salę restauracyjną i przeznaczyć ją dla posłów, z tem, iż każdy klub poselski miałby swój stół do którego by się dziennikarzom przysiadać nie wolno.

Klub sprawozdawców sejmowych stanął na stanowisku, że to zarządzenie utrudnia działanie prasy na terenie sejmowym i zarządał cofnięcia tego zarządzenia. Gdy jednak prezydyum sejmu odpowiedziało wymijająco zwołane zostało nadzwyczajne walne zebranie klubu sprawozdawców na którem uchwalono bojkotowanie Sejmu i nie dawać sprawozdań z działalności sejmu.

Marsz. Trąmpczyński dowiedziawszy się o uchwale odbył z wicem. Osieckim konferencyę w następstwie czego zakomunikował klubowi, iż zarządzenie krępujące sprawozdawców zostało cofnięte.

Nowe zarzuty przeciw b. ministrowi Grodzieckiemu.

Warszawa, 7 czerwca (tel. wł. eg.) Na posiedzeniu sejmowej komisyi aprowizacyjnej p. Rauch takował w dalszym ciągu b. ministra aprowizacyi Grodzickiego zarzucając mu nie tylko wywóz jaj do Anglii, ale także manipulacye solą i naftą, które to artykuły były w rękach firmy braci Nobel, w której zarządzie zasiada p. Grodziecki. Komisya postanowiła wybrać podkomisyę dla zbadania tych zarzutów i powziąć w porozumieniu z klubami decyzyę.

Po wydarzeniach w Jaffie.

Jerozolima. Pod tytułem „Ostatnie wiadomości z Jaffy" donosi tutejszy „Haarec" z 19 maja, co następuje: (kilka zdań skreślonych przez cenzurę). W mieście panuje spokój, patrole wojskowe czuwają nad porządkiem i spokojem.

Dziś przybył do portu jaffskiego okręt włoski, na którym znajdowało się także kilku kupców żydowskich. 18 maja wydał gubernator jaffskiego okręgu rozkaz, na podstawie którego nie wolno przechadzać się po wpół do 11. wieczorem. Wszystkie sklepy muszą być zamknięte o godz. 8. wieczór. Rozkaz ten dotyczy całego okręgu, nad którym zawieszono stan oblężenia.

Dowódca wojskowy wydał rozkaz, na zasadzie którego wojsko ma rozpędzać tłumy zbierających się na ulicach.

Rumuńskie towarzystwo okrętowe Romania-Palestina otworzyło filię w Jaffie. Obecnie podróż pośpiesznymi okrętami z Gałacu do Jaffy via Konstantynopol trwać będzie zaledwie 5—6 dni.

Żydowska komisya dla zbadania winnych rozruchów kontynuuje śledztwo ułatwiając tem pracę rządowej komisyi i dla tego samego ustanowionej.

—o—

XII. Kongres syonistyczny.

Bazylea. (Ż. B. K.) Na ostatniem posiedzeniu rady szwajcarskiej federacyi syonistycznej przyjęto rezolucyę zapraszającą egzekutywę wszechświatowej organizacyi syonistycznej do zwołania XII. kongresu syonistycznego do Bazylei. Rezolucya orzeka dalej, że syoniści bazylejscy gotowi są ponieść koszta w związku z kongresem.

Pierwsza grupa chaluców z Ameryki do Palestyny.

Nowy Jork. W tych dniach odjechała z Nowego Jorku grupa złożona z 30 chaluców, która z Ameryki wyjechała do Palestyny.

Litewski minister o Polsce i mniejszościach narodowych na Litwie.

Warszawa. (Pat.) Na zjeździe dziennikarzy państw nadbałtyckich wygłosił litewski minister spraw zagr. Purvcks dłuższe przemówienie, w którem m. i. oświadczył:

„Zachodzi pytanie, kto może wstąpić do związku państw bałtyckich. Mamy obecnie poważną podstawę przypuszczać, że sąsiad północny, Finlandya, przyłączy się w krótkim czasie do naszego związku.

Co się tyczy sąsiada południowego t. j. Polski, to ze względu na nieuregulowanie naszego z nią sporu musimy zająć pozycyę wyczekującą. Muszę powiedzieć, że Litwa nie żywi wrogiego usposobienia względem Polski. Chcemy nawiązać z Polską jak najlepsze przyjacielskie stosunki — lecz niestety napotykamy na trudności stwarzane przez samą Polskę.

Nie chcę krytykować polityki Polski, mogę tylko skonstatować ogólne mniemanie, że polityka ta opiera się na awanturniczości. Przykłady Wilna i G. Śląska nie potrzebują komentarzy.

Przy takim stanie rzeczy niebezpiecznie jest wiązać się z Polską, gdyż w przyszłości moglibyśmy bardzo drogo za to zapłacić. Wobec tego też zanim zadecydujemy ostatecznie sprawę przyłączenia się Polski do naszego Związku, musimy uświadomić sobie, co stawiamy na kartę w razie przyłączenia się do nas Polski. Z opinią tą zupełnie objektywną zgadzają się Łotwa i Estonia. Obecnie pozostaje tylko ostateczne umocnienie naszego Związku na najbliższej konferencyi.

Mowca wspomniał następnie o mniejszościach narodowych na Litwie, Łotwie i w Estonii i oświadczył: Zapewne wiecie o tych enuncyacyach prasy polskiej z pomocą których prasa ta stara się oczernić Litwę zagranicą i przedstawić ją jako gubicielkę mniejszości narodowych — głównie narodowości polskiej.

Minister odpierając te zarzuty oświadczył: Z Żydami żyjemy w jak najlepszych stosunkach, inne zaś mniejszości w tej liczbie i Polacy korzystają także z wszelkich praw należnych im w imię ludzkości. Jeżeli dotychczas nie udało się nam dojść do porozumienia z mieszkającymi u nas Polakami, to nie jest to nasza wina lecz jedynie wina jakiegoś donowych Polaków.

—[]—

Z prasy ukraińskiej.

Lwów. „Ukr. Wistnyk" donosi że w dniach 3. i 4. b. m. odbył się w Lwowie międzypartyjny zjazd ukraiński, w którym wzięli udział byli ukraińscy posłowie do parlamentu austryackiego, członkowie b. izby panów i b. posłowie na sejm krajowy. W obradach uczestniczyli przedstawiciele ukr. partyi pracy radykalnej, chrześcijańsko-społecznej; galicyjscy ukraińscy socyaliści odmówili udziału w obradach z przyczyn zasadniczych i taktycznych.

W toku dyskusyi poruszono kwestye z dziedziny polityki zagranicznej i krajowej. Uchwalono rezolucyę prawno państwową odnoszącą się do dążeń narodu ukraińskiego o własną państwowość, omówiono sprawę Wschodniej Galicyi, Chełmszczyzny, i Wołynia. Ponadto omówiono sprawy ekonomiczne, kulturalne, sprawę uniwersytecką i t. d.

Wiadomości bieżące.

(E. E.) Dzienniki angielskie donoszą, że po osiągnięciu porozumień pracodawców z robotnikami 6 bm. strajk będzie wkrótce zakończony.

Aresztowania agitatorów komunistycznych we Lwowie.

Lwów dnia 7. czerwca.

Dyrekcya policyi we Lwowie ogłasza:

Dnia 29. kwietnia 1921 przytrzymała dyrekcya policyi niejakiego Gustawa Münzera pod zarzutem agitacyi komunistycznej, uprawianej na tut. terenie. Po przeprowadzeniu dochodzeń przedwstępnych oraz ustaleniu winy Münzera odstawiono go do tut. Sądu okręgowego karnego, a sprawę odstąpiono prokuraturze państwa. Ponieważ w toku dochodzeń policyjnych nasunęło się uzasadnione podejrzenie, że ma się do czynienia z planową i zorganizowaną akcyą, dyrekcya policyi włożyła wszelkich starań celem wykrycia konspiracyjnej roboty.

Po dłuższych poufnych badaniach i inwigilacyi zarządzonej z całą intenzywnością nad zachowaniem się podejrzanych osób, udało się wreszcie dyrekcyi policyi wpaść na trop wspomnianej organizacyi.

Dnia 28. maja 1921 organa policyi przyaresztowały niejakiego Starkiewicza, który w sferach robotniczych uważany był jako zaciekły agitator komunistyczny. Starkiewicz przytrzymany został bezpośrednio po powrocie z Borysławia, dokąd jeździł zapewne celem podtrzymania strajku robotników, zajętych w przemyśle naftowym.

Wspomniany Starkiewicz legitymował się jako Michał Petraszczuk, następnie jako Jan Dec, a w końcu Wawrzyniec Rodzeń.

Przytrzymany podał, że rozmyślnie używał wszystkich podanych powyżej nazwisk fałszywych dla zmylenia policyi, ponieważ wiedział, że jest tśledzony i poszukiwany. Tu nadmienić należy, że jak się okazało, osobnik ten już w styczniu przyaresztowany był przez organa dyrekcyi policyi również pod zarzutem agitacyi komunistycznej a następnie odstawiony do sądu wojskowego D. O. G. skąd został wypuszczony na wolność.

Rzekomy Starkiewicz przyznał się otwarcie, że jest komunistą. W związku z aresztowaniem Starkiewicza, dyrekcya policyi zarządziła szereg dalszych aresztowań i przytrzymała kilkanaście osób co do których były również pozytywne dane co do komunistycznej agitacyi W szczególności przyaresztowano: Jana Jaworskiego, Michała Metza, Adama Wagórę, Michała Kwiatkowskiego, Adama Altyńskiego, Gustawa Sternalskiego, Stanisława Szusta, Michała Feliksika, Józefa Krettera i Stefana Bogusławskiego. Wszyscy pochodzą ze sfer robotniczych z wyjątkiem dwóch i nie mają żadnego zajęcia.

U większej części przyaresztowanych zakwestyonowano podczas rewizyi domowej wiele obciążającego materyału, na podstawie którego ustalono że istniały tu zorganizowane kółka, które pozostawały w ścisłej łączności z centralnym komitetem partyi komunistycznej w Warszawie i miały za zadanie przygotowanie tutejszego terenu celem zrealizowania komunistycznego programu.

Dochodzenia wykazały, że osoby przyaresztowane ograniczały się na razie do rozwinięcia jak najszerszej agitacyi wśród sfer robotniczych. Służyły do tego przemówienia inteligentniejszych agitatorów zwłaszcza rzekomego Starkiewicza i Münzera, którzy przy każdej sposobności i prawie we wszystkich zawodowych związkach robotniczych a w szczególności w związku metalowców i piekarzy wygłaszali mowy o hasłach czysto-komunistycznych, następnie zaś rozszerzanie odezw i broszur komunistycznych w nadzwyczaj wielkich ilościach, rozdawanych w tutejszych sferach robotniczych a nawet w Drohobyczu, Borysławiu, Stryju, Stanisławowie itd.

Wkońcu stwierdzono, że najważniejszym środkiem jakim się posługiwali tutejsi agitatorzy przy realizacyi programu komunistycznego było wywoływanie wrzenia wśród poszczególnych dykasteryi robotniczych a w dalszej konsekwencyi ustawicznych strajków pod pozorem polepszenia bytu.

Ostatecznem jednak dążeniem ich było wywołanie strajku generalnego. Agitatorzy wspomniani używali zasadniczo pseudonimów jak: Zygmunt, Uhan, Czarny, Wąż, etc. i urządzali często tajne zebrania w prywatnych mieszkaniach a nawet po piwnicach, na których to zebraniach rozdzielali pomiędzy siebie role i ustalali taktykę postępowania.

Agitatorzy dysponowali większemi sumami pieniężnemi z których z jednej strony pokrywali wydatki, złączone z robotą agitacyjną, z drugiej zaś pobierali wysokie wynagrodzenia osobiste jako środki utrzymania.

Źródło pochodzenia pieniędzy nie zostało narazie stwierdzone.

Czterej z przyaresztowanych a to: Jaworski, Altyński, Szust i Bogusławski, co do których dochodzenia nie wykazały żadnej winy, zostali dnia 4. czerwca 1921 wypuszczeni na wolność, co do pozostałych zaś, co do których zebrano już konkretne dowody ich zbrodniczej działalności, dochodzenia są jeszcze w toku i w najbliższych dniach zostaną ukończone.

Po ukończeniu dochodzeń policyjnych winni odstawieni zostaną do sądu karnego a sprawa oddana Prokuratoryi Państwa.

—▯▯—

Wkrótce kończy się akcya szeklowa w obecnym roku kongresowym Tarpeh a ef!

Niechaj każdy Żyd i Żydówka, którzy dotąd szekla nie nabyli, w ostatnich dniach spełnią swój najświętszy obowiązek i uiszczą szekel. Od wyniku akcyi szeklowej zależy w znacznej mierze rozwiązanie mandatu palestyńskiego.

Z sali sądowej.

Sprawa żydowskich uchodźców z Ukrainy przed sądem.

Lwów, dnia 7. czerwca.

Dziś odbyła się w tutejszym sądzie karnym okręgowym rozprawa wskutek sprzeciwu wniesionego przez odpowiedzialnego redaktora dziennika „Tugblat" przeciw konfiskacie artykułu wstępnego tegoż czasopisma z 23. maja b. r. p. t. „Ferowajfelter Hilfgeszraj". W artykule tym autor zwrócił się przeciw zarządzeniom rządu polskiego w sprawie wydalania i odstawiania do granicy byłego carstwa rosyjskiego żydowskich uchodźców z Ukrainy.

Odpowiedzialnego redaktora „Tugblatu" zastępował adw. dr. Leon Reich.

Uzasadniając konfiskatę zaznaczył zastępca prokuratury p. Kuczyński, że zdaniem jego treść artykułu zohydza rząd polski i że względy karno-sądowe skłoniły do zarządzenia konfiskaty artykułu.

Odpow. redaktor, p. dr. A. Rotfeld oraz p. dr. Leon Reich w swoich przemówieniach skreślili położenie żydostwa ukraińskiego, którego cierpienia w łańcuchu prześladowań, na

Wystawa prac Br. Rychter Janowskiej.

Kilkadziesąt obrazów Rychter-Janowskiej, wystawionych obecnie na cel dobroczynny, świadczy wymownie o pogłębieniu i udoskonaleniu jej sztuki. Niema wśród eksponatów dosłownie ani jednego, któryby nie stał na znacznej wyżynie i nie był wyrazem przeżyć duchowych malarki. Bez względu na formę wypowiedzenia się, bez względu na to, czy mają będzie szkic czy dzieło w szczegółach wykończone, odrazu poznać na nim rękę twórczą, świadomą wysokiego posłannictwa i celu sztuki, która nie służy codziennym ideałom i potrzebom, nie ma nic wspólnego z szablonami, oglądanymi na innych wystawach, lecz wznosi widza i twórcę w sfery czystego piękna, podnosi na duchu, przemawia do najtajniejszych uczuć. Przedewszystkiem jednak uderza u Janowskiej iście kobieca subtelność w kolorze, linii, nastroju. Łączy się ona z miłym, ujmującym sentymentem i nadaje utworom tej artystki specyficzny charakter, który odróżnia ją od innych malarek polskich. Niema u niej tonów skrajnych tak pod względem uczuciowym jak i pod względem ściśle malarskim. Nie oddaje ani rozpaczy ani zbytniej radości, nie kąpie swych widoków w promieniach rozżarzonego słońca, lecz okrasza je światłem wschodzącego lub zachodzącego blasku słonecznego. Za to lubuje się w nastroju wieczornym, w ponurych murach klasztornych, w drzeniu fal morskich po zachodzie słońca. Wszystkie te akcesorya jednak nie są u Janowskiej czemś zewnętrznem, umyślnem, lecz zlewają się z istotą motywu w jedną harmonijną całość, o wysokim poziomie artystycznym i nadzwyczajnej sile ekspressyi.

Typowym przykładem tego rodzaju obrazów jest eksponat „Ave Marya" przedstawiający zakonnika zatopionego w myślach czy modlitwie nad brzegiem morza w czas przedwieczorny, rzecz, którą pod względem wykonania i harmonii formy i treści uważam za najlepszą i najsilniejszą na tej wystawie. Morze południowe należy do specyalności Rychter-Janowskiej. Świadczą o tem jej widoki z Włoch. Studyowała je we wszystkich fazach zmienności, o każdej porze dnia i roku, toteż żyje ono u niej własnem życiem, płacze, raduje się, smuci, grozi i koi. Inne jest koło Neapolu, inne koło Syrakuz, inne na Capri. Przyrodę włoską traktuje artystka z zadziwiającą miłością i oddaniem, wydobywa z niej całą skalę wrażeń, przecudne bogactwo światła i piękna. Drugim ulubionym jej motywem jest dworek szlachecki, wsparty na filarach, spokojny i zadumany, pełen jakiegoś niewysłowionego smętku i przytłumionego blasku, jaki rzucają nań ostatnie promienie zachodzącego na widnokręgu słońca. Motyw ten powtarza się u Janowskiej kilkakrotnie, zawsze inny, swojski, samorzutny, jak samo istnienie jest życie mieszkańców tego dworku, począwszy od staruszki, ostatniej z rodu, wygrzewającej się na słońcu, do uroczego dziewczęcia w bieli, marzącego w „ulubionym kąciku" ogrodu. Prostota i szlachectwo ducha, nadzwyczajny zmysł dla wzniosłości przyrody biją z wszystkich obrazów artystki, czy będzie nim zwykłe „Wnętrze" pokoju czy samotna, nad brzegiem dalekiego, ciemnego morza stojąca „Madonna del Mare" czy sięgający w głąb najtajniejszych symbolów wiary „Wielki piątek".

Na osobną wzmiankę zasługują aplikacye. Szkoda, że artystka, znana i jedyna prawie w Polsce zastępczyni tej gałęzi sztuki, dała teraz tylko trzy dzieła: „Pawie" „Noc w Tatrach" i „Dworek szlachecki". Radzilibyśmy oglądać całokształt jej twórczości w tym kierunku. Aplikacye Janowskiej bowiem nie są tylko sztuką stosowaną, mającą na celu zaspokojenie momentu dekoratywnego aczkolwiek i ten moment w całej pełni jest uwzględniony. Aplikacye jej są skończonymi obrazami z sukna, o pełnych walorach artystycznych pod względem kolorystyki, harmonii formy i treści, posiadają wszystkie te cechy piękna techniczne i wewnętrzne, jakie podkreśliłem wyżej, tak, że w żadnym wypadku nie ustępują innym jej utworom malowanym. Janowska pokazała w nich, jak z zgoła innego materyału twórczego można wydobyć zupełnie tesame pierwiastki artystyczne co w malarstwie. Pod tym względem aplikacye jej są w Polsce na razie niedoścignione.

I. Bienenstock.

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz.
sobota 18. czerwca g. 3 pop.
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz.

NIEMOWA
(der Stumer)
A. Weitera.

sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
niedziela 19. czerwca g. 3 pop
poniedziałek 20. czerwca g. 8 w.

ZIELONE POLA
(di Grine Felder).
P. Hirszbajna.

wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

jakie naród żydowski od wieków był narażony, w ostatnich dwu latach na terytoryum Ukrainy osiągnęły szczyt kulminacyjny. Jeśli rząd polski ze względów humanitarnych zgodził się na udzielenie prawa azylu tym najnieszczęśliwszym z nieszczęśliwych ofiar pogromów, to tem dziwniej uderzyło zarządzenie postanawiające wydalanie uchodźców żydowskich do granicy Ukrainy, skąd zaledwie z życiem zdołali zbiec, by w Polsce po skomunikowaniu się z swoimi krewnymi w Ameryce wyjechać za morze. Autor inkryminowanego artykułu poddał wprawdzie zarządzenia rządowe w sprawie uchodźców ukraińskich ostrej krytyce, krytyka ta była jednak tem bardziej usprawiedliwiona, bo jak się okazało generalny Delegat rządu p. dr. Gałecki uwiadomiony przez dzienniki żydowskie „Chwila" i „Tugblat" oraz delegacyę Ż. K. R. mimo niedzieli wydał natychmiast odpowiednie zarządzenie, anulujące powyższe zarządzenie w sprawie wydalania żydowskich uchodźców z Ukrainy, którym odstawienie do granicy bez poprzedniego uwiadomienia groziła niechybna śmierć ze strony bolszewickich czrezwyczajek, co nie leżało w intencyi rządu polskiego. W myśl wywodów mowców naród polski, który jeszcze w niedawnej przeszłości prześladowany i gnębiony przez zbirów carskich szukał schronienia w Francyi, gdzie najlepsi synowie Polski w najpiękniejszych myślach i czynach kładli fundament pod nową i niepodległą Polskę, rozumie los nieszczęśliwych uchodźców, zwłaszcza, że nie zamierzają oni pozostać w Polsce. Było obowiązkiem żydowskich dziennikarzy wystąpić w obronie swoich nieszczęśliwych braci co się też stało w wstępnych artykułach żydowskich dzienników, których treść przepełniona bolem musiała wykazać krzywdy, wyrządzone żydowskim uchodźcom z Ukrainy. Skonfiskowany artykuł podał zarządzenie władz administracyjnych surowej krytyce, do czego był uprawniony i powołany, trudno się natomiast w nim dopatrzeć znamion zbrodni, z powodu których został skonfiskowany.

Po naradzie trybunału ogłosił przewodniczący radca Niewiadomski wyrok uchylający po części konfiskatę. W motywach nadmieniono, że dziennik żydowski był wprawdzie powołany i uprawniony do krytykowania powyższego zarządzenia, lecz że w inkryminowanym artykule, wprawdzie nie w całym, jak sądził zastępca prokuratury, a tylko w niektórych ustępach krytyka wystąpiła niepotrzebnie poza właściwe ramy. Zastępca prokuratury jakoteż odpowiedzialny redaktor wnieśli przeciw wyrokowi sprzeciw bez wywodów.

Napad na pociąg.

Przed sądem przysięgłych toczy się od wczoraj rozprawa przeciw mieszkańcom Kleparowa: M. Kuratkowskiemu, I. Fiszerowi, W. Guzikowi, A. Gedańskiemu, J. Martynickowi, którzy należeli do szajki operującej w obrębie magazynów i torów kolejowych. Oskarżeni dopuścili się kilku śmiałych kradzieży, korzystali również z »taniego opału«, zabierając kilka razy w tygodniu węgiel stanowiący własność skarbu kolejowego. W nocy z 10 marca 1920 rozbili trzej pierwsi oskarżeni wagon i unieśli 73 kg. cukru; cukier ten nabył osk. Gedański. Innym razem zabrali oskarżeni z rozbitego wagonu 160 kg. jęczmienia.

Niezwykle śmiałego napadu na pociąg dokonali osk. Kwiatkowski, Fiszer, Guzik w nocy z 26 lutego u. r. a to wśród następujących okoliczności: W późnych godzinach nocnych zdążał pociąg towarowy z dworca Podzamcze w kierunku dworca czerniowieckiego. W jednym z wagonów znajdowało się 163 worków mąki. Ponieważ transporty żywnościowe padały ustawicznie ofiarą bandytów kolejowych, wagon był eskortowany przez żołnierza Tad. Ogiełłę. Gdy na moście kleparowskim pociąg zwolnił biegu, wskoczył do wagonu uzbrojony w sztylet osk. Fischer, który zagroził eskortującemu śmiercią, gdyby stawiał jakikolwiek opór. Równocześnie osk. Kwiatkowski i Guzik wskoczyli do wagonu, skąd wyrzucili sześć worków mąki. Eskortujący żołnierz starał się przeszkodzić temu zuchwałemu napadowi, lecz bezskutecznie. Wkrótce jednak złodziei ujęto i aresztowano.

Rozprawie przewodniczy r. Fida, oskarża prokurator Gürtler. Wczoraj przesłuchano oskarżonych, oraz świadków, poczem rozprawę odroczono do środy.

DZIŚ (środa 8. bm.) PREMIERA w Marysience i Koperniku

Sensac. dramat p. t.

OGNISTA AMAZONKA

(Tryumf Kontra – Szpiegostwu).

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 7. czerwca 1921

Ruble carskie po 100: 525—475, po 500: 360—330, dumskie po 1000: 85—75 Dolary amerykańskie 1175—1175—1100, funty szterl. 4475, marki niemieckie 19·75 1852, 1850—1750.

—x—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 7. bm. Berlin 8·77½, N. Jork 589·00, Paryż 00·00, Bruksela 45·55, Sztokholm 131·00, Madryt 95·25, austr. korony stemplowane 0·00. Budapeszt 0·00, Bukareszt 0·00, Wiedeń 0·00, Holandya 196·25, Londyn 22·19, Medyolan 00·00, Kopenhaga 101·50, Chrystyania 00·00, Buenos Aires 185·00, Warszawa 0·55, Praga 8·25, Zagrzeb 4·25.

—ooo—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 7. czerwca:

Renta majowa 109·00, austr. renta koronowa 108·50, węgierska renta koronowa 290·00, Losy tureckie 3.560·—, Renta lutowa 210·00, Anglobank 1740·—, Bankverein 1321·00, Bodenkreditanstalt 2410·00 Kreditanstalt 1560·—, Bank depozytowy 850·- Laenderbank 2475.00, Merkury 1200, Unionbank 1190·—, Żiwnosteńska banka 3435·00, Kolej północna 19450·—, Kolej. południowa 2340—, Alpiny 6400·—, Berg und Huetten 10·375-, Krupp 1620·00, Poldihütte 4200·00, Prager Eisen 11.775·00, Rima 5400·—, Skoda 3555·—, Zieleniewski 0000·—, Apollo 5700·—, Fanto 00.000·— Galicia 31.400·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 16·050—, Koleje austryackie 4615·—, Koleje węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 3360·— Bank obrótowy 790·— Kolej Lwów-Czern. 3375·— Siersza 2680·—.

NADESŁANE.

M. FRIEDMANN otworzył swój zakład techn. - dentystyczny przy ul. Brajerowskiej 3/II p. 6940

ADWOKACI
Dr. W. Berkelhammer i Dr. S. Spann
prowadzą kancelaryę 6955
w TARNOWIE przy ul. Wałowej 20.

Wzywa się wszystkich, w których posiadaniu znajdują się książki Zw. akademickiego »Hasmonea«, o zwrot tychże do dni 14, w przeciwnym bowiem razie, osoby te, jako osobiście znane, będą pociągnięte do odpowiedzialności. Książki należy zwracać w poniedziałki i czwartki między godz. 12—1 w lokalu Związku ul. Łukasińskiego 4 III. p. 6956

ADWOKACI 6958
Dr. R. Boral i Dr. D. Kalles
prowadzą od 15. bm. wspólnie kancelaryę
we Lwowie ul. Podlewskiego l. 9 II. p.

LEKARZ DENTYSTA 6978
Dr. LANGBERG w Samborze
poszukuje intelig. praktykanta (tki).

Panu Jakóbowi Grossfeldowi z Nowego Jorku wyrażają za datek w kwocie 9000 Mp. (dziewięć tysięcy marek) serdeczne podziękowanie

Żydowska Ochronka i Komitet
6974 Pomocy dzieciom w Buczaczu.

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Środa 8. czerwca o 7.30 „Aida" opera.

Czwartek 9. czerwca o 7.30 „Czar munduru" operetka.

Piątek 10. czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" tragikomedya w 3 aktach Swena Lange. Występ Brydzińskiego. Nowość.

Sobota 11. czerwca o 3.30 „Chory z urojenia" Molicza z odczytem prof. Porębowicza.

Sobota 11 czerwca o 7.30 „Cavaleria rusticana" i „Pajace" z p. Argasińską i Lowczyńskim.

Niedziela 12 czerwca o 3. „Tajfun" występ Brydzińskiego.

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Środa 8., czwartek 9 czerwca
NA POGRANICZU DWÓCH ŚWIATÓW **(DER DYBYK)**
Gościnne występy pp. ZELAZO w roli Meszulach — SZNEJUR w roli Miropolskiego cadyka. — — — — — W przygotowaniu Hirschbeina: **Pusta Karczma.**

Niedziela 12 czerwca o 7.30 „Czar munduru" operetka.

Poniedziałek 13 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" tragikomedya.

— **Repertuar Teatru Małego.**

Środa 8. czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

Sobota 11. czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

Niedziela 12 czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

—ooo—

— **Bp. Jakób Lidzki.** Żyd. pisma warszawskie donoszą: Podczas podróży do Wilna zmarł nagle Jakób Lidzki. Zmarły położył wielkie zasługi około rozwoju piśmiennictwa żydowskiego w Polsce. Założył on towarzystwo wydawnicze »Progres«, którego nakładem wyszły pod redakcyą Reizessa, dzieła najwybitniejszych pisarzy żydowskich. Następnie połączył wydawnictwo swe z towarzystwem wydawniczem »Tuszijah« i innemi, z której to kooperacyi powstało znane towarzystwo wydawnicze »Central« w Warszawie, Współpracownikiem »Central« pozostał do śmierci. Zmarły pozostawił znaczne zapisy na rzecz różnych instytucyj humanitarnych i społecznych w Warszawie, między innemi: dla stowarzyszenia literatów i dziennikarzy żyd. w Warszawie, dla Ż. F. N., dla gimnazyum w Jaffie, biblioteki narodowej w Jerozolimie i i.

Pogrzeb odbył się wczoraj w Warszawie.

— **Wykład dra Reicha o XII. kongresie.** Staraniem towarzystwa Zirej-Jehuda odbył się wczoraj w sali Domu Narodnego w obecności bardzo licznego audytoryum wykład dra Reicha na temat »Przed XII. kongresem«.

Prelegent przedstawił w blisko 2-godzinnym przemówieniu pochód myśli syonistycznej do zwycięstwa w San Remo, poczem omówił główne zagadnienia, które będą przedmiotem obrad kongresu, W szczególności zajął się prelegent konfliktem organizacyi amerykańskiej z egzekutywą wszechświatowej organizacyi syon. oraz sprawą palestyńską w związku z wypadkami w Jaffie.

— **Dyrekcya poczt i Telegrafów we Lwowie** donosi: W myśl reskryptu Ministerstwa Poczt i Telegrafów z 31. maja br. L. 19.793/1774 IX. wprowadzono w urzędach pocztowych Dobra pow. Turek, Nowe Miasto pow. Płonsk. i Wartkowice pow. Łączyca służbę telegraficzną i telefoniczną a w urzędzie Ostrów Siedlecki pow. Włodawa służbę telefoniczną.

— **Z teatru.** W piątek 10. czerwca z gościnnym występem W. Brydzińskiego daną będzie poraz pierwszy znakomita tragi-komedya Swena-Lange »Samson i Dalila«. Rolę aktorki gra p. Irena Trapszo, Majera p. Justian, dyrektora teatru p. Rasiński, Lundberga p. Okornicki. Ciekawe ujęcie tematu oraz rezyserya Brydzińskiego zapewniają sztuce duże powodzenie.

— **Z teatru małego.** Dyrekcya teatru chcąc umożliwić publiczności zapoznanie się ze świetną sztuką Rittnera utrzymuje ten dramat jeszcze trzy dni na repertuarze. Biorą udział w tem przedstawieniu pp. Michnowska, Dębicka, Romanówna, Rydzewski i Rasiński. Publiczność po rozpoczęciu nie będzie wpuszczana na salę.

— **Wykolejony akademik.** Przed zwykłym Trybunałem karnym odpowiedział były słuchacz praw S. Rauch, oskarżony o kradzieże zarzutek popełnione w garderobach kawiarni »Imperial« i restauracyi Zehnguta. Rauch już poprzednio popadł dwukrotnie w kolizyę z paragrafem karnym z powodu dokonanej kradzieży. Do rozprawy zawezwano lekarzy-psychjatrów, którzy wykluczyli upośledzony stan umysłowy Raucha. Sąd skazał wykolejonego akademika na półtora roku więzienia z obostrzeniem.

— **Krwawa scena na inspekcyi policyjnej.** Na inspekcyę policyjną sprowadzono wczoraj popołudniu Michała Gędosza. w stanie podchmielonym. Gędosz zanim spisano z nim protokół przebił się nożem w lewą pierś, poczem zmierzył się na policyantów. Przy tej sposobności pchnął nożem w lewą łopatkę Katarzynę Fedakową, która załatwiała na policyi jakąś sprawę. Z trudem zdołano awanturnika ubezwładnić, poczem dwieziono go na pogotowie ratunkowe. Tam jednak nie pozwolił się zaopatrzyć, wobec czego odesłano go wprost do szpitala, również Fedakową odwieziono do szpitala.

— **Zdradziecki strzał.** Do szpitala powszechnego przywieziono 14-letniego J. Brzuskiego ranionego kulą karabinową w brzuch. Chłopak został postrzelony w Bełzie przez zamaskowanego bandytę, który po dokonanym czynie zbiegł.

— **O zdradę stanu.** Przed sądem karnym w Kołomyi odbyła się onegdaj rozprawa główna przeciw wieśniakom-Ukraińcom powiatu kołomyjskiego, oskarżonym o zbrodnię zdrady stanu. W wrześniu 1920 roku zawiadomiony został posterunek żandarmeryi w Perorowie, że pewne jednostki organizują zbrojny marsz na Kołomyję, celem wyparcia tamtejszej polskiej załogi oraz w celu przyłączenia Galicyi Wschodniej do Ukrainy. Rozprawa została odroczona, ponieważ sprawę na wniosek prokuratora odesłano do sędziego śledczego, celem uzupełnienia śledztwa.

— **Aresztowanie konsulów w Odessie** Z Rewla nadeszła do Warszawy wiadomość o aresztowaniu w Odessie konsula Polski, Włoch i Szwecyi. Konsulów aresztowano pod zarzutem uprawiania szpiegostwa, na rozkaz rządu sowieckiego. Aresztowanych odstawiono do więzienia w Moskwie. Rząd polski dotychczas nie otrzymał potwierdzenia wiadomości o aresztowaniu konsula polskiego.

— **Żydzi amerykańscy a idea rozbrojenia.** Komitet centralny amerykańskich rabinów wydał razem z organizacyami katolickiemi i protestanckiemi St. Zjednoczonych wspólną odezwę wzywającą do zwołania międzynarodowej konferencyi dla rozbrojenia. Odezwę tę rozesłano wszystkim duszpasterzom Stanów Zjednoczonych, dla propagowania idei rozbrojenia oraz celem zbierania podpisów dla memoryału, wzywającego prezydenta Hardinga do zwołania tej konferencyi.

— **Pasażerowie na kolejach sowieckich.** Prasa sowiecka komunikuje, że koleje żelazne przewożą obecnie w ciągu miesiąca 346.000 pasażerów. Należy zaznaczyć, że w roku 1896, czyli 25 lat temu, rosyjskie koleje żelazne przewoziły miesięcznie 5 i pół milionów pasażerów.

— **Komunikacya morska między Niemcami i Rosyą sow.** Dzienniki niemieckie donoszą, że finladzko-niemieckie Tow. żeglugi zaprowadziło regularną komunikacyę między portami niemieckimi, przeważnie Hamburgiem i Rewlem i Petersburgiem. (Ruspr.)

— **Jak podróżuje Trocki.** Jeden z uchodźców, świeżo przybyłych z Rosyi opowiada na zasadzie własnej obserwacyi o teraźniejszych podróżach Trockiego. Naprzód idzie zawsze pociąg opancerzony, za nim pociąg, w którym jedzie Trocki, mający parowóz opancerzony, wagon dla konwoju, kuchnię, wagon dla świty, osobisty wagon Trockiego (opancerzony i urządzony z komfortem), platformę z samolotem, samochodem i ostatni wagon z oddziałem czerezwyczajki i kulomiotami. W odległości kilku wiorst podąża trzeci pociąg, wiozący zaufanych czerwonoarmiejców i kilka samochodów opancerzonych. Pomimo takich środków ostrożności, pociąg Trockiego bywa często ostrzeliwany. (Ruspr.)

Kinoteatr „CHIMERA" ul. Akademicka l. 8 — wyświetla od 8. bm.

sensac. dramat w 5 aktach z **Violettą Napierską** w gł. roli p. t.

Dziecko zbytku

Z życia gospodarczego.

Wiadomości Gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Komunikat Okręgowego Urzędu Przywozu i Wywozu we Lwowie w sprawie zakazu importu skór.

Główny Urząd Przywozu i Wywozu wydał zakaz przywozuskór objętych poz. 55. taryfy celnej punkt pierwszy, drugi b. punkt trzeci i czwarty a mianowicie:

poz. 55. Skóry wyprawione oraz półgarbowane w całości, w połówkach i kawałkach:

1)) wierzchnie miękkie skóry wykończone, niewykończone, nielakierowane bydlęce i końskie, cielęce roślinnego garbowania, szpalty w całości i w wykroju czarnego lub naturalnego koloru, surowiec chromowy, pergamin blanki rymarskie czarne kolorowe, gładkie i z wyciśniętym gorszkiem.

2) b) skóry lakierowane powyżej 0.5 kg. wagi w sztuce, box-calf, kid-kalf, rind-box czarne i kolorowe, skóry świńskie, juchty kolorowe, skóry z wyciskanemi desenami, również meblowe i automobilowe (oprócz wymienionych w p. 2. a) i skórek galanteryjnych), skóry łososiowe i reniferowe, szpalty kolorowe skóry wymienione w p. 2. d) powyżej 0.5 kg. wagi w sztuce.

3) skóry twarde podeszwowe w całości i połówkach, surowiec ałunowy w całości i połówkach.

4) skóry podeszwowe i pasowe napędne w kruponach, tafelkach, słupcach i skrojach rzemyki i pasy, wykrajane z surowca ałunowego.

Celem umożliwienia interesentom zakończenia zawartych tranzakcyj, wyznacza się termin do dnia 16. czerwca b. r. włącznie, w ciągu którego podania zaopatrzone w dokumenty, stwierdzające częściową lub całkowitą zapłatę towarów przed dniem ogłoszenia niniejszego komunikatu (faktura saldowana, notaryalnie uwierzytelniony odpis z ksiąg handlowych, odnośna korespondencya), będą rozpatrywane przez Okręgowy Urząd Przywozu i Wywozu i w razie uznania przedłużonego dowodu za wystarczające, będą uwzględniane.

Wolny handel węglem brunatnym i brykietami węglowemi.

Monitor polski Nr. 116 z dnia 25 maja b. r. ogłasza rozporządzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, mocą którego z dniem 1. czerwca br. zezwala się na wolny handel węglem brunatnym i wszelkiego gatunku brykietami węglowemi na terytoryum państwa po cenach ustalonych przez bezpośrednie porozumienie się producentów z odbiorcami.

Kino LEW Dziś w środę 8. czerwca i w DNI NASTĘPNE VI (ostatnia) Serya KRÓLOWEJ DŻUNGLI **Przez=Krew=do=Zwycięstwa**

Zakończenie wspaniałej bohaterskiej epopei złotowłosej Beth — Maryi Walcamp.

Zapotrzebowanie przyborów do rybołostwa.

Przemysł rybny na naszem wybrzeżu znajduje się obecnie w ciężkiem położeniu, albowiem dowóz potrzebnych artykułów do rybołostwa z Niemiec prawie że w zupełności ustał i skutkiem tego daje się odczuwać brak surowców, półfabrykatów i gotowych wyrobów potrzebnych do połowu (konopie, bawełna, manile itp. dla sieci) Byłoby zatem bardzo pożądane, aby nasze fabryki wzgl. drobny przemysł sprawą tą zechciały się zainteresować i pokryć brak, z jakiemi musi walczyć nasz przemysł rybny. Bliższych informacyi udzielić może Komitet Przemysłowy przy Centralnym Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów Warszawa, Chmielna 2. wzgl. Związek Rybacki w Jastarni (Pomorze Półwysep Hela) dokąd należy również skierowywać odnośne oferty.

»All« Trading Europen Corporation.

W Chicago otworzył Oddział na Polskę w Warszawie, Szkolna nr. 2. m. 1. który pozostaje pod kierownictwem inż. Stefana Moncewicza. Celem Towarzystwa jest ułatwienie nawiązania bezpośrednich stosunków między polskimi nabywcami a amerykańskimi fabrykantami. Towarzystwo które opiera się na silnych organizacyach i rozporządza kapitałem 100 milionów dolarów, jest w możności zawierania poważnych tranzakcyi prawie na wszelkie rodzaje materyałów, fabrykatów i surowców. — Bliższe informacye udziela Oddział ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie

Wiadomości handlowe.

Lwów, 7. czerwca.

W akcyach wielkie obroty. Ruch bardzo ożywiony. Chodorów uzyskał zwyżkę 225 punktów. Nafta I—II 1700—1750 1800, P. T. H. 1200—1225—1250, Nafta III. 1575—1600, Chodorów 2075—2100—2150 — 2175 —2200—2225—2250—2275—2300, Oikos 3200.

Na nieof cyalnej giełdzie przedpołudniem wielka haussa, popołudniu osłabienie,

Płacono za dolary amerykańskie 1240 1225—1205, kanadyjskie 1100`— 1070, marki niemieckie 2200—2075, lei 1950, przekaz na Wiedeń 210, ruble po 500 : 420—380 po 100 : 560, dumskie 1000 : 80 75, karbowańce 8,6.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 7. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

		ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi		485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0		450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21		690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28		420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40		750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—		215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28		515·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35		600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.			
Browary lwowskie 500—100		1150·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0		20 0 —	2300 —
Tow. akc. Karpallt 140—21		2000 —	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00		3300·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28		—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301		35000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50		2000·—	2200 —
Tow. Górka 140—15·40		6500·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0		3150·—	3250 —
Warszawska Ska akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0		1900·—	2000·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00		1000 —	—·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00		1300·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75		1675 —	1825·—
Polska Nafta III. em. 500—0		1550·—	1625·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21		1175 —	1250 —
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21		650·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28		4800·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60		1800·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —		5000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20		6600·—	6800 —
Waluty.			
Ruble carskie po 100 rb.		500 —	550·—
« « po 500 rb.		350·—	425 —
« « drobne		250·—	300 —
Ruble dumskie (po 1000)		50·—	60·—
« « (po 250)		40·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)		25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)		4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)		6.—	9·—
1 frank franc.		92·—	97 —
1 Frank szwaj.		180 —	200 —
1 Ł Sterling		4150·—	4400 —
1 Dollar ameryk.		1150·—	1230. —
1 Dollar kanadyjski		1000·—	1070·—
Marki niem. (po 1000)		1900·—	2000·—
» » po 100)		1800·—	1900·—
» » drobne		1700·—	180 ·—
Lei rumuńskie (500)		1900 —	2000·—
Lei rumuńskie drobne		1800 —	1900·—
Liry włoskie		52 —	60 —
Czeskie korony (5000—1000)		1700 —	1800 —
» » drobne		1725·—	1825·—
Korony austr. niem. stemplowane		170·—	190·—
Dewizy:			
Wypłata na Londyn		4200 —	4400.—
» na Paryż.		92 —	97 —
» na Zurych		180 —	200 00
» na Praga		18 00	19 00
» na Wiedeń		195 00	215 00
» na Berlin		19 00	20 00
» na Nowy Jork		—·—	—·—
» na Medyolan		—·—	—·—
» na Bukareszt.		—·—	—·—
Rata bankowa:			
Stopa eskontowa P. K. K. P.		6%.	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 7. czerwca.

Siersza g. 5500—5800, Nafta m. 1700 1775, Impex 500—550, Mydło 2550—2700 Trzebinia ż. 3000—3300, Glob 1400, Górka 8000—8200, Krakus 3700, Motor 2400 2450, Zieleniewski m. 8300, P. T. H. m. 1000—1501, st. 1200—1275, Zegluga 500 575, Siersza el. 1950—2150, Parowozy 2000 2200, T. P. G. 7800—8000.

NADESŁANE.

Z okazyi zaślubin p. Adolfa Lustbadera z panną Stelą Friedman życzą dużo szczęścia Knittlowie 6947

Z okazyi zaręczyn p Chaima Lockera z p Miną Nass gratulują serdecznie Mojżesz Langer, Leisor Stern 6953

Naszemu kochanemu przyjacielowi Chaimowi Lokerowi do zaręczyn z p. Miną Nass gratulujemy serdecznie
6954 Sala i Filip Schein

DORA PROJEKT - NATAN GROSSMAN
Lwów
zaręczeni w czerwcu 1921 6947

Z okazyi zaręczyn p. N. Laufera z p. R. Brückensteinówną zasyłają serdeczne gratulacye O. Freilichowie. 6872

Nuchem Laufer — Regina Brückenstein
Holyn — Stryj
zaręczeni w czerwcu 1921. 6973

Gorliwej współpracownicze p. Lizi Blumównej z okazyi Jej zaręczyn z p. Samuelem Stockiem składa najszczersze życzenie Zarząd Żyd. Ochronki w Buczaczu. 6975

Z okazyi zaręczyn brata naszego Abrahama z p. Różą Brattówną ze Starego Sambora gratulujemy i życzymy Im szczęśliwej przyszłości Bracia Mechel i Dawid Millingerowie Czarna k. Ustrzyk. 6966

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego wójka Leona Tabaka z Izydorówki z p. Genią Schlechter z Żydaczowa życzymy serdeczny »Mazel Tow.« Wilhelmowie Gottliebowie. 6970

Abraham Millinger — Róża Bratt
Czarna k. Ustrzyk — Stary Sambor
zaręczeni w maju 1921 r. 6977

Róża Eisenberg — Izak Barasch
Lwów — Krystynopol
zaślubieni w maju 1921. 6964

Z okazyi zaślubin naszej kochanej siostry

Drejzi Kammermannówny

z naszym kochanym kuzynem Eliszą Kamińskim życzymy serdeczny Masel - Tow,
6947 Drowie Nachszenowie i Córeczka.

Z okazyi zaślubin kochanej siostry Rózi Eisenberg z p. Izakiem Baraschem gratulują serdecznie
6965 Samuelowie Kohnowie.

Do zaręczyn p. Mani Olschützerówny z p. Juliuszem Preczepem gratulują serdecznie Genia, Frydzia Lauterstein i Leon Margulies. 6959

DROBNE OGŁOSZENIA

WOLNE POSADY

Panny do apteki poszukuje apteka przy ul. Zielonej 33. Pierwszeństwo z okolicy ulicy Zielonej. 6922

Adwokat Nussenblatt Komarno poszukuje rutynowanego solicytatora - tabularzysty z praktyką prowincyonalną. 6845

Poszukuje się kwalifikowanej nauczycielki dla ochronki żydowskiej w Busku. Posada zaraz do objęcia. Warunki korzystne. Zgłoszenia do WP. Dyrektorowej Abrahamowiczowej Lwów, ul. Krasickich 18 a. 6843

Praktykanta z lepszego domu za dobrem wynagrodzeniem poszukuje magazyn nowości »Sport« Lwów, pl. Halicki 3. 6967

Praktykantkę sklepową przyjmie Wisłok, Sykstuska 29. 6983

Zdolna fachowa panna sklepowa władająca doskonale językiem polskim do handlu owoców i delikatesów na pryncypalnej ulicy zostanie natychmiast przyjętą. Wiadomość Kräuter, Supińskiego 27, I. p. do 8 rano. 6440

Poszukuję bony Żyd. do 3-ga dzieci (dziewczątek od 7—12 lat. Warunki wedle umowy. Zgłoszenia Restauracya E. Stechera, Gródecka 52. 6912

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

W drodze między parkiem Kilińskiego a kinem »Apollo« zgubiłam w chusteczce zawinięte 217 dolarów, 6000 Mp. i kartę okrętową na nazwisko Róża Feierberg. Ponieważ pieniądze te byiy przeznaczone na pokrycie kosztów wyjazdu z maleńkiem dzieckiem do Ameryki proszę uczciwego znalazcę, by zgubę raczył zwrócić za wynagrodzeniem 20.000 Mp. na adres Rózia Feierberg u Toni Münzer, Źródlana 6. 6907

MAŁŻENSTWA.

Szukam dla siostrzeńca swego o nadzwyczajnej przystojności i reprezentacyi, lat 33, adwokata, mającego i poza adwokaturą znaczne dochody i stanowisko, z b. dobrej i majętnej rodziny, stosownej partyi: panny przedewszystkiem bardzo przystojnej i z b. dobrego i inteligentnego domu, oraz z odpowiednim majątkiem. Zgłoszenia pod W. R. N. do Administracyi »Chwili«. 6906

Elegancka osoba poszukuje znajomości w celu matrymonialnym z mężczyzną do lat 38, dobrze sytuowanym na wyższem stanowisku, ewentualnie wdowcem z małem dzieckiem. Zgłoszenia pod »Lat 24« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 6980

POSAD POSZUKUJĄ.

Panna bardzo biegle pisząca na maszynie po polsku i niemiecku i obznajomiona z czynnościami biurowemi poszukuje posady, Zgłoszenia w Administracyi »Chwili« pod »Pilna«. 6857

Panna pisząca na maszynie poszukuje posady. — Zgłoszenia do Administracyi pod »L. S.« 6916

Urzędnik z wieloletnią praktyką w przemyśle naftowym, fachowiec, obeznany z wszystkiemi agendami biurowemi posiadający odpowiednie kwalifikacye poszukuje odpowiedniej posady we Lwowie lub na prowincyi. Zgłoszenia pod »fachowiec« do Biura Buchstaba, Legionów 21. 6972

Kupiec lat 33 Żyd, z kaucyą do 100.000 Mp. poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Uczciwy H.« do Administr. 6960

Były buchalter z braku posady poszukuje natychmiast jakiegokolwiek zajęcia we Lwowie lub na prowincyi. Zgłoszenia pod »Ławoczne« do Administracyi 6981

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 6822

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Poszukiwane: 2 pokoje na biuro w śródmieściu 3—4 pokoje z komfortem na mieszkanie, ewt. z urządzeniem, Łaskawe zgłoszenia: Herczka, Potockiego 44. 6875

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z kapitałem celem otwarcia interesu. Posiadam lokal parterowy w śródmieściu w pobliżu teatru miejskiego. Zgłoszenia pod »Lokal« Administracya »Chwili«. 6956

Lokal biurowy obszerny w centrum miasta ewent. i kapitał dam do prowadzenia wspólnego interesu. Zgłoszenia pisemne w Adm. »Chwili« pod »Spółka«. 6952

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem od 20,000—30,000 Mk. do sklepu galanteryjnego. Zgłoszenia Rawer, Rappaporta 1. 6 93

Poszukuję posady w większym handlu skór lub obuwia. Wiadomość w Admin. pod »Fachowiec«. 6966

Przyjmę spólnika z działu galanteryjnego do samodzielnego prowadzenia sklepu przy ul. Gródeckiej z wkładem dwustu tysięcy Marek p. Zgłoszenia Schorr, Słoneczna 7, parter 696

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Maszynę do ciecia papieru formatu 65—92 kupię. Oferty pod »Najnowszy system« do Administracyi. 6950

Prawdziwy sok malinowy Prima sorté w beczkach i na flaszki Podlewskiego 1, Moszkowicz. 6782

Koncesyonowana Wytwórnia Chemiczna jest do wydzierżawienia ewentualnie do sprzedania. Zgłoszenia pod »Wytwórnia« do biura ogłoszeń S. Sokołowski i Ska, Lwów, Jagiellońska 7. 691

טלית jedwabne i wełniane — hurtownie i pojedynczo po cenach umiarkowanych do nabycia w księgarni hebrajskiej S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 893

Ważne dla P. T. Szewców i Publiczności! Nadszedł wielki transport wszelkich przyborów szewskich, jakoteż sznurowadeł skórzanych, niciannych i jedwabnych w wielkim wyborze i wszystkich kolorach. Sprzedaje takowe po cenach konkurencyjnych Ida Guttmann, Lwów, Piekarska 3. 6 7

Nowy fortepian firmy Schröedera do sprzedania M. Weiser. Lwów. Źródlana 67. 6943

Pługi Bechera 6 calowe, brony żelazne i sieczkarnie bębnowe oświęcimskie na składzie po cenach umiarkowanych, Riesel, Brajerowska 11 a. 6 32

Gater horyzontalny 160 milimetrów Dieselmotor 35-konny sprzedadzą okazyjnie Zakłady Techniczne Lwów, Łyczakowska 40. 6931

FORTEPIAN Stingla prawie nowy, o 3 pedałach, mahoniowy okazyjnie do sprzedania w składzie fortep. ul. Zimorowicza l. 10.

Ogłoszenia.

Tutki i papierki cyg.
poleca hurtownie dom eksp handlowy
M. Hackel
LWÓW, Kazimierzowska 4. 6816

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

POCENIE NÓG
pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

FABRYKA SZPAGATU
BRACI DEUTSCH
poleca swoje bogato zaopatrzone składy szpagatów i rebsznurów konopnych i papierowych po cenach ściśle fabrycznych u wyłącznego reprezentanta 6141
NATANA WEINREBA
Dom powroźniczy i fabryczny skład artykułów technicznych.
LWÓW, KAŹMIERZOWSKA L. 26

KUPIMY

większą ilość drzewa dębowego pierwszego gatunku, oraz gotowe przecięte klepki dębowe do fabrykacyi beczek.

Wyczerpujące oferty skierować do biura Sokołowskiego, Lwów, Jagiellońska 7, pod »Genie« 6883

SKŁAD NUT 6984
Elżbiety SCHMAL, Romanowicza 11.

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie jak nowe, wyśmienitym i każdy **sam** niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie

S. FEDERA 6872
LWÓW, SYKSTUSKA 7.
Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

Ważne dla przemysłu młynskiego!
IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058
Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.
„IHIG" Lwów, Podlewskiego 8 II

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Światowej sławy
mydło „Speick" przewyższające swą jakością wszelkie inne konkurencyjne mydła toaletowe, oraz „liliowo-mleczne", „kwiatowe", „Glicerynowe", kule różnej wielkości (mydła kąpielowe), proszki i mydła do golenia, bryllantynę, wodę kolońską, pudry i t. p. Wyroby powyższe uznane za najlepsze, rozpowszechnione są nietylko w kraju ale i zagranicą i nabyć je można w każdym lepszym handlu.
Reprezentacya i główny skład:
A. J. Lewiński, Kraków
Starowiślna 35.

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

Biuro inżynierskie
Przemysłu budowlanego i drzewnego
Inż. JULIUSZ HOLLENDER
KRAKÓW, Szpitalna 7 i Wielopole 22.
Generalne Zastępstwo i skład komisowy fabryki **fornierów i dykt** firmy MAKS GUSS, WARSZAWA.
Sprzedaje po cenach konkurencyjnych forniery i dyktę tak z drzewa krajow. jak zagr. wprost z fabryki lub ze składu w Krakowie.
Kupuje OKRĄGLAKI DRZEWNE, nadające się do wyrobu fornierów i dykt.

Zaraz do sprzedania
większa ilość gotowych drzwi i okien nadających się do budowli wiejskich, jakoteż miejskich
M. Grünberg Parowa Stolarnia i Fabryka Posadzek
KRAKÓW, ul. TATARSKA 3. 6841

ROWERY: »Puchy« »Helikale« i innej marki, nowe i używane od Mk 6000. Płaszcze, Węże oraz części składowe do rowerów poleca:
ZAKŁAD MECHANICZNY
B. CHUWEN i N. ARNOLD
Lwów. ul. Fredry l. 2 (róg Batorego).
Warsztaty reperacyjne dla naprawy motocykli rowerów. gramofonów i t. d. 6947

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI
do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**
KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.
Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,
jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807
Cyrkularki oraz Kuźnie polowe
dostarcza z swoich składów

AGRUMARIA SPÓŁKA import. z o. p.
we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.

Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

Czysto jedwabne pończochy po 400 i 500 Mp. ½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz. fil d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 250 Rękawiczki jedwabne karlsbadzkie po 300 Mp. Skarpetki niciane o 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1B.** **Baczność!** Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

Czekolada Ważne dla hurtowników. **„Cairo"**
Zastępca na Małopolskę warsz. fabryki czek.
T. GRAVÉ WARSZAWA, Elektoralna Nr. 14
poleca wielki wybòr czekolady. Warunki najdogodniejsze. — Ekspedycya punktualna. — Łaskawe zlecenia piśmiennie. 6579

Fabryka gipsu Czerkasy 6962
Zarząd Lwòw, 3. Maja l. 12
dostarcza **GIPSU** wagonowo.

Do większego przedsiębiorstwa poszukiwana z natychmiastowem objęciem posady, rutynowana 6963
fakturzystka
Oferty z podaniem referencyj i warunków pod »Samodzielna« do Admin.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Rema i
Płaci bezwarunkowo najwięcej. Proszę się przekonać.

Unieważniam
bon na
Marek 24.000·—
(dwadzieścia cztery tysięcy)
podpisany przez p. Hermana Epsteina Chaszczowania a wydany p. Chaimowi Neumanowi.
Lwòw, d. 7. czerwca 1921.
Herman Epstein
Chaszczowania.
6968

»WYWIAD«
Biuro informacyjno-wydawnicze
założone przez małopolskie instytucye finansowe, Ska z ogr. odp.
we Lwowie, ul. Hetmańska 8.
I. DZIAŁ INFORMACYJNY: udziela ścisłych i dokładnych informacyi o zdolności kredytowej przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, oraz osób prywatnych w kraju i zagranicą. Wywiady oparte są na badaniu rejestru handlowego, ksiąg gruntowych, bilansów i innych autentycznych dokumentów, wskutek czego można na nich w zupełności polegać.
II. DZIAŁ WYDAWNICZY: wydaje „Gazetę bankową", jedyny w Polsce dwutygodnik poświęcony wyłącznie sprawom finansowym i bankowym. Pierwszorzędny organ inseratowy. 6693

Tanio!
Dirndl, Fulary, Markizety
do nabycia 6951
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykon. je w najkr. tszym czasie **LITOGRAFIA** A. ANDREJCZYN
UL. MICHAŁA L. 4.
(boczna Kościuszki). 6949

Ważne dla wyjeżdżających na letnisko.
Wypożyczalnia książek »Vita« Lwów, Pasaż Hausmana 8. wypożycza jednorazowo kilka tomów na znacznie zniżonych warunkach. 6619
Kupujemy książki każdej treści oraz całe księgozbiory.

MIESZKANIA, SKLEPY
Sklep spożywczy ewentualnie sam lokal natychmiast do odstąpienia. Mayer Zygmuntowska 15. 6883

SZKŁO TAFLOWE (szyby do okien) pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca
J. D. UNGER fabryczny skład szkła »« taflowego »«
Tarnów, Krakowska 2. 6695
Tel. 43. adr. n. teleg. Unger, Tarnów Krakowska.

PAPIER PAKUNKOWY
pierwszorzędnej jakości, formatu 90×126 o ciężarze 100 kg., 120 kg., 140 kg., 160 kg. na 1000 arkuszy »« do nabycia hurtem i w detailu w firmie »«
Hurtownia Foto-techniczna
Spółka z ogr. odp.
we Lwowie, ul. Kościuszki l. 8.
Tamże na składzie wszelkie artykuły fototechniczne i kinematograficzne. — Obfity dział dyapozytywów ze wszystkich części ziemi Rzeczypospolitej. 6982
Okazya: Sortyment filmów o treści aktualnej.

EUREKA

EUREKA
WYTWÓRNIA CHEMICZNA
Dr. KOLNIK i S-ka Sp. z ogr. odp.
6434 LWÓW, SŁONECZNA 2.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów. Kopernika 11

Nr. 859 Lwów, piątek 1 . czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Do ogółu Nauczycielstwa

Tymczasowy Zarząd Główny Związku Zaw. Nauczycieli średnich szkół żyd. w Polsce komunikuje, że objęcie posady w średnich szkołach żyd. może nastąpić tylko po uprzedniem porozumieniu się z miejscowym oddziałem Związku, względnie z Tymczasowym Zarządem Głównym i za ich zgodą. 6995

Związek Zaw. Nauczycieli średn. szkół żyd. w Polsce. Tymczasowy Zarząd Główny Warszawa, Rymarska 12/3.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Trudności zażegnania przesilenia.

Warszawa 9. czerwca (tel. wł. — eg.) Dziś upływa tydzień dany prez. Witosowi do ustalenia kandydatury ministra spraw zagranicznych. Jednakowoż do dziś definitywnie jeszcze nie ustalono, kto będzie ministrem spraw zagranicznych? Natomiast jest faktem, że prezydent Witos zachorował i leży w łóżku. Pewne sfery uważają, że choroba ta ma charakter czysto polityczny, by uzyskać zwłokę w wyborze kandydata. Sprawa ta, może jednak wziąć obrót niepożądany, gdyż N. Z. L. odgraża się, iż w razie nie dotrzymania terminu wystąpi z większości sejmowej i odwoła min. Skulskiego.

Nie ulega wątpliwości, że w ślady N. Z. L. wstąpiłaby chrześcijańska demokracya, wobec czego choroba p. Witosa mogłaby przyczynić się do odnowienia przesilenia.

Na bezdrożach.

(w) Przed sześciu miesiącami kosztował w Polsce jeden dolar mniej niż dwieście marek, a jedna marka niemiecka około 4 i pół mp. Dziś jeden dolar kosztuje już przeszło tysiąc dwieście marek a jedna marka niemiecka ponad 20 mp. Fakt ten przetłumaczony na język codziennej walki o byt oznacza, że cena każdego artykułu sprowadzanego z zagranicy jest dziś około pięć razy wyższa, niżby była, gdyby stosunek wartości tak fatalnie nie przesuwał się na niekorzyść marki polskiej. A ponieważ artykuły produkcyi rodzimej mają tendencyę zrównania się co do ceny z artykułami spożywczymi, przeto można odnosić to twierdzenie do wszystkich artykułów bez wyjątku.

Jeśli mimo to artykuły faktycznie w ciągu 6 miesięcy podskoczyły na razie „tylko“ w dwójnasób, najwyżej w trójnasób w cenie, zawdzięczamy to głównie okoliczności, iż w ciągu tego samego czasu objawiła się zagranicą nadzwyczajna zniżka cen wszystkich towarów. Ta zniżka zagraniczna wstrzymała nieco szybkość pędu cen polskich ku górze. Proces ten jednak bynajmniej jeszcze nie zakończony. Przeżywamy w tych dniach peryod gwałtownej dewaluacyi marki polskiej, która jeszcze nie miała czasu odbić się na cenach. Ceny towarów podnoszą się zawsze nieco powolniej, niż ceny walut. Całego smaku obecnej, najświeższej dewaluacyi zaznać będziemy mieli sposobność dopiero może za kilka tygodni. Ludzie o słabych nerwach powinni jednak zawczasu przygotować sobie zapas krwi orzeźwiających. Przesilenie zagranicą bowiem, przekroczyło już zdaje się swój punkt kulminacyjny wobec czego tamteisza zniżka cen nie osłabi więcej rozmachu rodzimej zwyżki. Dlatego objawi się ona prawdopodobnie wkrótce w całej swej okazałości.

Czynniki miarodajne z rządem na czele, tudzież przeważna część prasy tj. opinii publicznej zachowują się wobec tego wszystkiego ze stoicką obojętnością. W czasie, gdy się rozgrywają tak ważne zdarzenia polityczne, jak obecnie, gdy się toczy walka o górny Śląsk i Wilno, wydaje im się widocznie, że ta wewnętrzna, bo tylko mieszkańców Polski dotykająca kwestya gospodarcza jest rzeczą podrzędnego znaczenia. Brak poczucia jakiejkolwiek winy pozwala im dopatrywać się przy-

Dookoła sprawy górnośląskiej.

Berlin. (E. E.) Radio. „Daily Chronicle“ donosi, że Le Rond, Marinis i Stuart postanowili utworzyć komisyę, składającą się z 3 oficerów, która zajęłaby się zbadaniem kwestyi utworzenia pasa neutralnego między Polakami a Niemcami.

Londyn. (E. E.) Radio. Komisarz angielski na G. Ś. Stuart złożył swojemu rządowi raport, w którym stwierdza, że powstańcy wykazują tendencye pokojowe. Polacy sami zaproponowali cofnięcie się 6—9 km. z zajmowanej dotychczas linii, w celu dania możności wojskom koalicyjnym zajęcia w ten sposób pasa neutralnego. Polacy domagają się jedynie by Niemcy zaprzestali posuwania się naprzód, cofnęli swe wojska i znieśli wysunięte posterunki. Powstańcy żądają, aby w strefie neutralnej ustanowiono policyę pod kontrolą komisyi międzysojuszniczej, która miałaby pieczę nad ludnością polską.

Bytom. (E. E.) Radio. Produkcya węglowa na G. Ś. wzmaga się coraz bardziej, chociaż wysyłka tego węgla napotyka na nieprzewidziane przeszkody. Węgiel wysłany do Włoch został przez Czechów umyślnie zatrzymany i wysłany do Niemiec

Jednomyślna opinia Anglii i Francyi co do przywrócenia porządku na G. Śląsku.

Lyon. (Pat.) Rząd angielski odpowiedział wczoraj przez swego ambasadora w Paryżu na notę Francyi z 30 maja br., iż jest zgodny w zapatrywaniach z rządem francuskim w sprawie przywrócenia porządku prawnego na G. Śląsku jeszcze przed ostatecznem rozwiązaniem problemu jego przynależności. Rząd angielski dodaje, że oczekuje raportu swego nowego komisarza na Górnym Śląsku o ostatnich wydarzeniach, zwłaszcza o sytuacyi wytworzonej przez ofenzywę niemiecką. Rząd angielski powiadomił rząd niemiecki, iż alianci wysłali wojska swoje na G. Śląsk celem przywrócenia porządku, jak również o tem, że odrzuca myśl użycia wojsk niemieckich do wspólnej akcyi. Energiczne demarche przedstawicieli wszystkich sprzymierzonych u rządu niemieckiego oraz ultimatum przesłane przez komisyę międzysojuszniczą do gen. Hoeffera dotychczas nie odniosło skutku gdyż Hoeffer oświadczył, że nie mógłby powstrzymać swoich wojsk od niesienia pomocy zagrożonej ludności niemieckiej w miastach, o ile nie otrzyma rękojmi sprawiedliwego rozstrzygnięcia kwestyi górnośląskiej. Komisya międzysojusznicza przedsięweźmie wszystkie środki jakie ma do dyspozycyi, aby zmusić Niemców do uległości.

Paryż (Pat.) **Rząd francuski i angielski po wymianie szeregu not ustaliły jednomyślną opinię obu rządów co do konieczności przywrócenia porządku na G. Śląsku, zanim powzięta zostanie jakakolwiek decyzya wobec wyrażenia przez rząd angielski pragnienia zaczekania na sprawozdanie nowego komisarza angielskiego na G Śląsku.**

Rząd francuski podziela ten punkt widzenia i wyraża nadzieję, że przybycie wojsk angielskich na G. Śląsk przyczyni się do przywrócenia porządku, ora że podjęcie ofenzywy niemieckiej z biegiem okoliczności właśnie w chwili przyjazdu na G. Śląsk nowego komisarza angielskiego dopomoże prawdopodobnie rządowi angielskiemu do właściwej oceny sytuacyi.

—oooo—

Sytuacya na G. Śląsku.

Bytom. (EE) Radio. Władze powstańcze nałożyły szereg podatków na ludność rolniczą, oraz przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i rękodzielnicze.

Bytom. (EE Radio. Wczoraj o 3. popoł. po gwałtownych walkach powstańcy zajęli Tarnowskie Góry. Niemcom udało się poprzednio wyprzeć z tego miasta oddziały francuskie.

Bytom. (EE) Radio. Komunikat powstańczy z d. 7. bm Na odcinku północnym pod Olesnem odparto nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze. W północnej grupie Bohdana trwają walki na przedpolu frontowem, z pomyślnym dla nas rezultatem. Na odcinku środkowym ataki nieprzyjaciela podjęte przy pomocy wszelkich środków technicznych na Stare Koźle odparto. Na przestrzeni od Gogolina do Sławęcic wysadzono dotąd 19. mostów.

—oo—

Dowódcą powstańców — Warwas.

Bytom. (EE) Radio. W miejsce dotychczasowego wodza naczelnego Nowiny-Doliwy mianowany został przez Korfantego naczelnym dowódcą wojsk powstańczych powstaniec Warwas.

—ooo—

czyny, dewaluacyi wyłącznie o machinacyach wrogów, duma zaś narodowa każe im ignorować ten objaw i przetrwać „mimo wszystko" do zwycięskiego końca.

Tę politykę „przetrwania" do zwycięskiego końca i odkładania kwestyj gospodarczych na później prowadzi Polska od chwili swego powstania. O ile zaś tu i ówdzie zdobywano się na jakiś zabieg gospodarczy, okazywał on się stale w skutkach swych całkiem chybionym i zamiast opóźniać, przyspieszał upadek ekonomiczny. Ustawy o czasie pracy, o odpoczynku niedzielnym, o relacyi walutowej, o obrocie towarowym, o handlu dewizami, o aprowizacyi publicznej, o monopolizacyi pewnych gałęzi handlu z zagranicą, wreszcie nawet treść ustawy o reformie agrarnej, oto długi szereg fatalnych błędów, które górą ołowiu zaciążyły na wycieńczonym wojną organiźmie gospodarczym społeczeństwa, pozbawiając go swobody ruchów i możności wyzdrowienia.

Czynniki miarodajne jednak błędów tych zdają się nie dostrzegać. One widocznie nie dostrzegają, że dziś zwrot o „grożącej ruinie" jest już także tylko eufemizmem, upiększającym faktyczny stan rzeczy. One widocznie nie dostrzegają, że marka polska stanęła dziś już na tym punkcie na którym przed rokiem stał rubel sowiecki, karbowaniec i hrywna tj. waluta, którym tylko ironia historyi nadaje jeszcze miano „walut". One zdają się nie dostrzegać, że Polska stanęła już u granicy możliwości importu towarów z zewnątrz i że może już tylko jeden mały krok dzieli ją od stanu, w którym wszelki import stanie się wykluczony z powodu braku waluty posiadającej walor zagranicą. One wreszcie nie dostrzegają, że ta słabość ekonomiczna może się stać najwalniejszym argumentem do odmówienia Polsce tego wszystkiego o co walczy i dla czego lekceważy i poświęca swój dobrobyt.

Drżenie przejmuje na myśl, co stać się może, jeśli rzeczy jeszcze przez czas krótki pójdą dalej tymsamym torem. Polska nie posiada olbrzymich, wojną nietkniętych obszarów jak Rosya, które rodziłyby żywność w ilości starczącej dla wszystkich w państwie. Nie posiada też Polska odziedziczonych po caracie zapasów złota ani kopalni syberyjskich, zkądby czerpać mogła na pokrycie kosztów importu. Chwila, w której import stanie się niemożliwy a produkcya własna jeszcze nie wystarczy na zaspokojenie potrzeb ludności, ta chwila może się stać datą katastrofy i nieszczęścia, od jakich bieleje włos.

Czy ci wszyscy, którzy dziś o tych możliwościach myśleć nie chcą choć myśleć mają obowiązek, sądzą, że dewaluacya waluty bez końca da się kontynuować?! Czy nie rozumieją oni, że państwo takie jak Polska, które jeszcze przez długie lata samo sobie wystarczyć nie będzie mogło, waluty swej bez pomocy zagranicy poprawić nie zdoła, a pomocy tej nie uzyska, zanim nie stworzy samo w sobie przynajmniej zasadniczych warunków uzdrowienia?! Czy nie rozumieją wreszcie, iż jeśli Polska nie zdoła swojemi własnemi siłami stworzyć warunków uzdrowienia swego organizmu gospodarczego, mogłyby państwa inne, najbliższych dziesiejszych przyjaciół Polski nie wyłączając, wykonkludować stąd dla siebie prawo stworzenia własnymi siłami tych warunków na terytoryum Polski?!

Z dziwną objektywnością wobec najważniejszych spraw prowadzi się w Polsce tzw. wielką politykę. W niezrozumiałem zaślepieniu przeocza się, że jeśli nie wyłączną to w każdym razie jedną z głównych przyczyn wybuchu wojny światowej były momenta gospodarcze i że państwa takie jak Anglia, Ameryka, Włochy a także i Francya nie dadzą sobie unicestwić owoców zwycięstwa przez czyjąś niepraktyczność lub może nieporadność. Sporadyczne rozumne głosy, jak onegdajszy głos prof. Kucharzewskiego toną w powodzi frazesów, napęczniałych od buńczucznego patryotyzmu, obliczonych na bezmyślność, lub na wywołanie bezmyślności.

Prócz Rosyi, wijącej się w konwulsyach bolszewickiej choroby, rozpoczęły już wszystkie państwa gruntowną pracę nad uzdrowieniem swej gospodarki. Węgry chlubią się publicznie przez usta swego ministra skarbu Hegedüsa, że już od blisko pół roku nie drukują banknotów. Nawet malutka Austrya, ten okaleczały, wiecznie płaczący płód pokoju wersalskiego, po cichu wzrasta już w siłę i zdrowie, chciało patrzeć, jak na własnych stanie nogach. Tylko w Polsce w jedynej Polsce brnie się jeszcze ciągle bez przerwy po bagnistych bezdrożach wojennej polityki i uszczęśliwia obywateli codziennie kilkuset milionami świeżych banknotów.

Wolelibyśmy być w błędzie i nie bawić się w ponure przepowiednie. Obawiać się jednak należy, że obecną metodą nie da się już długo gospodarować. Każda rzecz ma swoje granice i ma je też gospodarowanie zapomocą coraz to nowych emisyj banknotów. Obawiać się należy, że góra błędów wzróść może do takich rozmiarów, iż, gdy przyjdzie wreszcie otrzeźwienie, nie starczy już sił do jej usunięcia.

W sprawie zamknięcia biura paszportowego w konzulacie angielskim w Warszawie.

Warszawa. 8. czerwca (tel. wł. eg.) W związku z wiadomością naszą o zamknięciu biura paszportowego w konzulacie angielskim w Warszawie na znak protestu przeciw rzuconej kalumnii na członków konzulatu ministerstwo spraw zagranicznych oświadcza, że o zamknięciu biura dotąd oficyalnie nie zostało zawiadomione. Z prywatnych rozmów wie tylko, że biuro to nie będzie czynne jedynie przez 3 dni z przyczyn natury wewnętrznej.

—o—

Likwidacya banku austryacko-węgierskiego.

Warszawa. 8. czerwca (tel. wł. eg.) Z Wiednia telegrafują, że zakończyły się tam rokowania państw sukcesyjnych w sprawie likwidacyi banku austryacko-węgierskiego. Podpisano protokół obejmujący rezultat rokowań. 27. bm. rozpoczną się dalsze rokowania w sprawie rozdziału banknotów austryacko-węgierskich znajdujących się zagranicą. Kwestyą rozdziału 50 milionów koron w złocie b. banku austro-węgierskiego została rozwiązana w ten sposób, że Czechy otrzymają 15 i pół miliona w złocie, Jugosławja 7 milionów, Polska, Rumunia i Włochy razem 25 milionów, Austrya i Węgry 7 i pół miliona.

—o—

Scysya z rządem czeskim z powodu 18 cysteru

Warszawa 8. czerwca (tel. wł. — eg.) Między rządem polskim a czeskosłowackim przyszło do scysyi z powodu 18 cystern, które zdaleka niem Pragi ugrzęzły w Polsce i zostały przemalowane na P. K. P. Wobec tego, że rząd czeski zagroził represyami, rząd polski polecił odnośnym czynnikom ustalenie, o ile informacye czeskie odpowiadają rzeczywistości.

—o—

Nowy konflikt na Dalekim Wschodzie

Warszawa 8. czerwca (tel. wł. — eg.) Depesze z Rygi i Londynu donoszą o nowym konflikcie na dalekim Wschodzie. Mianowicie ataman Siemionow na czele 35 tysięcznej armii zajął miał Władywostok, ustanowić rząd burżuazyjny tamże, ogłosić mobilizacyę wszystkich mężczyzn od 19—24 lat oraz rozgromić słabe posterunki bolszewickie wzdłuż tamtejszej linii kolejowej. Wskutek tego rząd sowietów wysłał iskrówkę do rządu w Tokio, w której czyni odpowiedzialnym rząd japoński za popieranie armii wrogiej rządowi sowietów.

—oo—

Z Komisyj sejmowych.

Warszawa. (Pat.) Komisya przemysłowo-handlowa pod przewodnictwem p. Bruna, w obecności prezydenta Urzędu Naftowego Widomskiego, delegata ministerstwa przemysłu i handlu Rybarzewskiego i delegata prezydyum rady ministrów Pawlikiewicza uchwaliła na tle wniosku p. Sobka o uruchomieniu przędzalni lnu w Leżajsku, wedle referatu p. Lędziewicza wezwać rząd do wydatnej pomocy kredytowej przędzalniom lnu, zorganizowanym przez spółki włościańskie. Co do wniosku p. Rączkowskiego w sprawie bruttowców, wybrano podkomisyę, do której weszli pp. Adam, Diamand, Nawrocki, Steinhaus i Szymański, dla rozpatrzenia sprawy i przedstawienia komisyi wniosków. Stosownie do wniosku p. Stapińskiego uchwalono wezwać rząd aby powołał bezzwłocznie do życia państwową radę dla przemysłu naftowego z udziałem techników, delegatów robotników wiertniczych rafineryi, oraz organizacyj naftowych o charakterze społeczno-gospodarczym. Jednocześnie wezwano rząd, aby poddał Urzędowi Naftowemu wszystkie gałęzie przemysłu naftowego, zarówno ropnego jak i gazowo-naftowego i Urzędowi Naftowemu przyznał charakter trzeciej instancyi.

Komisya aprowizacyjna pod przewodnictwem p. Gdyka w obecności ministra Michalskiego, prowadziła w dalszym ciągu debatę nad wnioskiem N. Z. L. o wspólnym handlu w związku z projektem rządowym dotyczącym aprowizacyi.

Podkomisya spraw zagranicznych pod przewodnictwem p. Erdmana wysłuchała referatów delegatów rządu pp. Raczkiewicza i Kosakowskiego o stosunkach wewnętrznych na Ziemi Wileńskiej.

Anglicy nie przybyli na G. Śląsk dla akcyi samodzielnej

Berlin. (E. E.) Radio. Dowodzący oddziałami angielskimi na G. Ś. gen. Henneker konferował z Hoeferem, który oświadczył, że Niemcy spodziewają się samodzielnego wystąpienia Anglii na G. Ś. Gen Henneker odparł, że wiadomości szerzone przez prasę niemiecką, jakoby oddziały angielskie przybyły na G. Śląsk dla samodzielnej akcyi są nieprawdziwe, gdyż Anglicy wchodzą w skład wojsk sprzymierzonych, stanowiących organ wykonawczy Komisyi międzysojuszniczej. Gen. Henneker oświadczył, że musi wzbronić Niemcom dalszego posuwania się, wzywając równocześnie do tego samego powstańców polskich.

Szczegóły ekscesów antyżydowskich w Ostrowiu.

Warszawa. »Moment« podaje na podstawie listu otrzymanego z Ostrowia (Poznańskie) szczegóły ekscesów antyżydowskich, które się tam niedawno wydarzyły. (Wiadomość o ekscesach podaliśmy wedle informacyj East Express w jednym z ostatnich numerów pisma Przyp. red.)

Przebieg ekscesów był następujący: Dnia 28. maja odbyli robotnicy ostrowskiej fabryki wagonów kol. zgromadzenie, na którem powzięli uchwałę wydalenia z miasta wszystkich Żydów i Niemców z tem, że mieszkania wydalonych Żydów mają być oddane robotnikom-Polakom. Dnia 2. czerwca wieczorem zgromadził się w mieście tłum robotników, uzbrojonych w żelazne i drewniane łaski i zaczął systematyczne napady na mieszkania Niemców, przyczem rabowano całe mienie napadniętych. Policya w pierwszej chwili nie wiedziała jak się ma zachować.

Rozruchy spowodowały wielką szkodę materyalną. Wiele osób jest zranionych (w tem miejscu podaje »Moment« nazwiska zranionych i wymienia firmy, które padły ofiarą rabunku).

Ludność żydowska żyje w trwodze ponieważ chodzą wieści, że ekscesy mają się powtórzyć. Po mieście krążą silne patrole policyjne.

—[]—

Pogromy w gub. Homelskiej.

Berlin (Russpress). Naczelnik wydziału żydowskiego przy komisaryacie spraw zagranicznych potwierdził telegraficznie do redakcyi dziennika »Vorwärts«, że w rzeczywistości w wielu miejscowościach gub. Homelskiej oddział Golaka wykonał szereg pogromów żydowskich i pomimo energicznych środków w celu ukrócenia tych ekscesów — nie można było dotąd osiągnąć pożądanego rezultatu. Ostatni napad oddziału Golaka miał miejsce d. 16. maja nn Wasilewicze

Morderstwo 400 żydowskich uchodźców z Ukrainy.

Nowy Jork. (ŻBK). Na podstawie otrzymanej tu iskrówki z Moskwy opartej na wiadomościach zaczerpniętych z rumuńskiego dziennika »Rumuniaco« potwierdza się smutna wieść o zbrodniczem morderstwie 400 żydowskich uchodźców z Ukrainy dokonanem przez zdziczałą sołdateskę rumuńską.

—ooo—

Legalizacya żydowskiej rady narodowej na Litwie.

Kowno. (ŻBK). 20 maja, rozpatrywała litewska rada ministrów projekt legalizacyi żydowskiej rady narodowej na Litwie. Ustawa ta została przyjęta w pierwszem czytaniu.

Jak wiadomo reprezentuje żydowska rada narodowa na Litwie wszystkie gminy żydowskie w tym kraju i jakkolwiek rada ta wykonuje kontrolę nad litewskiem ministerstwem dla spraw żydowskich, dotąd nie miała podstawy prawnej. Wskutek powyższej uchwały rady ministrów żydowska rada narodowa na Litwie uznana została instytucyą państwową.

XII. Kongres syonistyczny.

Londyn. (Z. B. K.) Egzekutywa wszechświatowej organizacyi syonistycznej donosi: 1. września rozpocznie swe obrady XII. kongres syonistyczny w Karlsbadzie. W celu poczynienia wszelkich koniecznych przygotowań do kongresu zorganizowane zostało specyalne biuro pod kierownictwem pp. Juliusza Bergera i Dra Martina Rozenblütha. Adres biura brzmi: Biuro XII kongresu syonistycznego w Karlsbadzie (Czecho-Słowaczyzna) »Schützenhaus«. Adres dla telegramów: »Kongrezion Karlsbad« Biuro to rozpoczęło swe prace już 1. czerwca. Z dniem dzisiejszym należy wszelką korrespondencyę w związku z kongresem przesyłać na adres wyżej wspomnianego biura, przyczem zaznacza się jednak, że wszelkie informacye dotyczące akcyi szeklowej należy nadal przesyłać egzekutywie w Londynie

Praga. (Pat.) Dzienniki czeskie donoszą, że XII. światowy kongres syonistyczny został zwołany na 1 września do Karlsbadu.

—[]—

Żabotyński o sir Herbercie Samuelu

Londyn. (ŻBK.) Na odbytym 1 czerwca meetingu w Londynie celem omówienia ostatnich wydarzeń w Palestynie, Wladimir Żabotyński w swojej mowie o osobie Naczelnego Komisarza wyraził się następująco: Sir Herbert Samuel nie zasłużył na taką ocenę swojej działalności w Palestynie, której podają go pewne koła żydowskie po wydarzeniach w Jaffie. Naczelny Komisarz popełnił błąd, chcąc zbrodnicze jednostki przeciwżydowskie przekonać siłą moralności, równocześnie zaś wyrażamy mu nasze pełne zaufanie właśnie przez to, że mu na popełnione błędy zwracamy uwagę.

Na meetingu tym p. Kaplan-Kaplański imieniem »Poalej-syonistów« przyłączył się do protestu przeciw ostatnim krwawym zaburzeniom w Jaffi».

—ooo—

Dla banku hipotecznego w Palestynie

Nowy Jork. (ŻBK). Komitet dla »Keren Hajes od« „wszczął rokowania z egzekutywą »Joint-Distribution Committee« w sprawie wyasygnowania 100 tysięcy funtów szterlingów dla banku hipotecznego w Palestynie, który niedawno temu został założony.

Ponowna enuncyacya min. Churchilla o angielskiej polityce w Palestynie.

Zurych. Redaktor »Żyd. Centr. Prasowy« został przyjęty w dniu 2-go czerwca przez angielskiego ministra kolonij Churchilla, który w dłuższej konferencyi poruszył ostatnie wypadki w Palestynie. Minister Churchill upoważnił zastępcę Ż. C. P. do opublikowania enuncyacyi, że jest stanowczym zamiarem rządu angielskiego, zrealizować ustaloną w mandacie politykę: zdążającą do założenia żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie

—ooo—

Żydowski uniwersytet na Litwie.

Kowno. (Ż. B. K.). Komisya oświatowa taryby litewskiej przyjęła projekt ministra dla spraw żydowskich na Litwie dra Sołowiejczyka w sprawie utworzenia żydowskiego uniwersytetu z funduszów państwowych. Projekt ten przedłożony zostanie plenum taryby.

—oo—

Angielska loża Bnei-Brith. Za syonizmem.

Manchester. (ŻBK). Na dorocznej konferencyi lóż Bnei-Brith, w której uczestniczyło około stu przedstawicieli rozmaitych lóż, zapadła jednomyślna uchwała, że Bnei-Brith uważa odbudowę narodowej siedziby w Palestynie jako jedno z swych najgłówniejszych zadań i identyfikuje się z światowym ruchem syonistycznym.

—o—

Delegacya syonistyczna w Filadelfii.

Nowy Jork. (ŻBK). Delegacya syonistyczna zwiedziła Filadelfię i została niezwykle owacyjnie przyjętą przez 50-tysięczną publiczność żydowską. Dr. Weitzmann, Usyszkin i Najdi sch otrzymali obywatelstwo honorowe Filadelfii. Na mityngu urządzonym na rzecz Keren Hajessod zjawił się prezydent miasta i zako

Z teatru małego.

»Don Juan« dramat w 3 aktach Tadeusza Rittnera.

W najbarwniejszym, najbogatszym z światów, w świecie miłości stoi symbol wcielony w posąg Don Juana na samym biegunie. W nieziemskim mistycznym blasku, jaki wokół siebie roztacza blednie wieczysty, przyrodzony sens miłości, zachowanie gatunku, przygasa powszedniość dokonujących się doborów i powszednieje tajemniczość sił władających wszystkiem, co żyje. W postaci Don Juana wysublimowany został z wszystkich związków, w jakich się w życiu erotycznem przejawia geniusz miłości, żyjący wedle metafizycznych, ponadludzkich praw. Istota tych praw nie znana. Widomą jest tylko jego droga prosta i nigdy na miniony etap nie powracająca. Inni idą społem, inni oddalają się i wracają, choćby wspomnieniem tylko. Nawet Peer Gynt wraca do czekającej Solvejgi. Don Juan żyje bez pamięci, więc bez tragedyi. Demon w nim jakiś pączki po drodze rozchyla. Kwiat pokwiecie wzywa na kobiercu miłości. A oderwany raz kwiat nigdy się nie zatroszczy. Sfera uszczkniętych kwiatów: etyka, obowiązki, wierność, prawa obyczajowe i społeczne sfera dramatów i tragedyi dla Don Juana nie istnieje. Dramat przeżywa jeden raz tylko w życiu, w chwili, gdy magnetyczny blask jego istoty nagle blednie. Jakiś ponury refleks rysuje się nagle na czole ostatniej spotkanej kobiety. Don Juan patrzy w jej źrenice i widzi w nich własną śmierć, zgon Don Juana.

Scenicznie życie Don Juana może stanowić wyłącznie podkład misterjum. Polega na niewzruszonem, niezałamującem się prawie koniecznych następstw. Akcya nie opada i nie wznosi się, lecz powtarza się w ciągle nowych odmianach peryodycznie jak pory roku. Problem zjawia się tam, gdzie kończy się Don Juanizm — a zaczyna się człowiek. »Don Juan« Rittnera nie wywodzi się z rodu sewillskich protoplastów. Nosi biedermayerowski kostyum bohaterów Hofmanstala i Schnitzlera i zalatuje rozpierzchłą wonią »zdobywców« Hamsuna, bez ich bezpośredniej świeżości, poezyi i czaru.

Ci współcześni Don Juanowie mają serca przeżarte nihilizmem. Linie życia i miłości nie kryją się wzajemnie: Gdy zgaśnie ich tajemniczy blask nie gasną z nim razem. żyją. »Don Juan« Rittnerowski umiera wprawdzie, lecz nie »naturalną« śmiercią. Nie w nim lecz poza nim pękła struna, fałszywa struna rezonerstwa, skrupułów etycznych i znużenia. »Don Juan« Rittnera jest symbolem bez blasku. Gdyby imię jego nie budziło myślowych skojarzeń, postać nigdy nie zadrgałaby w duszach widzów czarem nadludzkiej baśni.

Na scenie teatru małego inwencya artystów nie zdołała wlać życia w schemat sztuki. Sztuka była jak na temat za szara, gra za analityczna. Pan Brydziński jako aktor analityczny, operujący mimiką i gestykulacyą, której celowości zatrzeć nie potrafi, na rolę wymagającą bezpośredniości uczucia i żywiołowości zupełnie się nie nadaje. Brak było w jego kreacyi organiczności postaci, przejścia za krańcowe, sztuczne, zwłaszcza, gdy wybuchał śmiechem. W scenach z żoną przyjaciela i sekretarza i kasztelanką trudno było wprost wierzyć w magiczne oddziaływanie Don Juana na kobiety. Bardzo pięknie wywiązał się z roli »Leporela« p. Rydzewski. Panu Rasińskiemu należałoby tylko zwrócić uwagę, że ze sztuki, traktującej temat Don Juana powinno się zetrzeć nawet najlżejszy odcień trywialności. Bardzo sympatyczną Zuzanną była p. Michnowska. Debiutująca pna Romanówna dostała stanowczo za trudną rólkę jak na debiut. Wdzięczny typ Hani oddała starannie pna Dębicka.

H. H.

—[]—

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. — **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. — **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna.
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. — sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
niedziela 19. czerwca g. 3 pop
poniedziałek 20. czerwca g. 8 w.
wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

munikował zebranym uchwałę Rady miejskiej, postanawiającą udzielić poparcia dla akcyi Keren Hajessod. W myśl tej uchwały Rada miejska wyasygnowała na cele Keren Hajessod kwotę pół miliona dolarów.

Arabowie i Żydzi przeciw bojkotowi

Jerozolima. Bojkot zorganizowany przez Arabów wywołał pewne oburzenie wśród ludności żydowskiej w Jaffie i Jerozolimie. Rada miasta Tel. Awiw odbyła przy współuczestnictwie przewódców Arabów meeting, na którym przewódcy arabscy wypowiedzieli się ostro przeciw bojkotowi, zaznaczając, że w zorganizowaniu bojkotu interesowane były tylko nieliczne ciemne jednostki, którym zależy na wywołaniu zamieszków w kraju. Wydano w języku hebrajskim i arabskim wspólny manifest, który wzywa ludność do spokoju, oraz w interesie obu narodów do uzgodnienia współżycia i współpracy

Prasa a Żydzi.

Ryga. (Russpress). W ostatnich czasach niektóre gazety łotewskie zamieszczają artykuły, skierowane przeciw niektórym mniejszościom narodowym, a w tej liczbie i Żydom.

Dziennik »Socyaldemokracts« występuje przeciw atakom antysemitów i choć przyznaje, że działalność niektórych Żydów-spekulantów wywołuje niezadowolenie, to jednak nie należy prześladować Żydów i stosować do nich specyalnej polityki gospodarczej.

Dziennik potępia wszystkie wystąpienia w tym kierunku prasy, a specyalnie »Łatwias Sorgs«, który »robi z Żydów kozła ofiarnego za wszystkie grzechy rządu«.

Wiadomości bieżące.

(E. E.) Wczoraj toczyły się w Berlinie narady kanclerza Wirtha z ministrem pruskim w sprawach dotyczących G. Śląska.

(Pat.) Gen. Niessel udaje się dziś do Łodzi celem zwiedzenia tamtejszego środowiska instrukcyjnego.

(EE. Radio) Przybył do Paryża St. Grabski.

Prof. Askenazy wyjechał do Genewy.

Z sali koncertowej.

Wieczór operowy szkoły Cz. Zaremby.

Onegdaj odbył się w sali Tow. Muzycznego pożegnalny popis szkoły operowej Czesława Zaremby, który jak wiadomo przenosi się na stały pobyt do Warszawy.

Popis ten zapoznał nas z całym szeregiem adeptów i adeptek sztuki śpiewackiej, obdarzonych przedewszystkiem pięknymi głosami, domagającymi się jednak w większej części jeszcze dalszego szkolenia.

Na pierwszem miejscu wymienić należy tenora Michała Hołyńskiego, którego materyał głosowy — dziś jeszcze zupełnie surowy — pozwala mu rokować jak najlepszą przyszłość o ile zechce oddać się poważnym studyom. Obok niego i znanych nam dostatecznie z sceny operowej pani Jadwigi Chodakowskiej i p. Romualda Mossoczego, których produkcyi jednak już nie słyszałem, gdyż zupełnie zbędne naddatki przeciągnęły zbytnio całą produkcyę, odznaczyły się panie Sabina Grifflówna, Marya Lewicka i Helena Rotowska, których śpiew cechuje już pewnego rodzaju dojrzałość, choć tu i ówdzie dają się jeszcze zauważyć braki w emisyi głosu.

Jak już zauważyłem przeciągnęła się produkcya zbyt długo, gdyż prawie każdy z występujących uważał za swój obowiązek »bisować«, co w myśl zasad pedagogicznych nie miałoby mieć miejsca tem bardziej, że podczas produkcyi szkolnych nawet publiczność winna wstrzymywać się od oklasków. Akompaniował bardzo dzielnie p. Bohdan Drzymalik.

Alfred Plohn.

List z Sambora.

Sambor, w czerwcu.

Aczkolwiek akcya na Keren Hajessod do tej pory nie została rozpoczętą, jednakowoż daje się zauważyć wśród społeczeństwa żydowskiego doskonały w tym kierunku nastrój, a przyczynia się do tego tut. rabin Aron Lewin, który zarówno z kazalnicy jak na ludowem zebraniu w bardzo gorących słowach wzywał do jak największych ofiar wskazując na to, że nawet rytnał domaga się oddania dziesięciny jako podatku dla świętego celu stworzenia siedziby narodowej w Palestynie.

Staraniem komitetu przygotowawczego, odbyło się jeszcze w maju zgromadzenie ludowe któremu przewodniczyli Rabin Lewin, prof. Rottenstreich i Dr. Kreuzenauer poświęcone »Funduszowi Podwalin«. Wobec tłumnie zebranej publiczności z wszystkich sfer po zagajeniu zebrania przez p. dra Rottenstreicha, który przy tej sposobności oddał hołd poległym w Jaffie i wzywał do wzmożonej akcyi imigracyjnej i połączonej z nią ściśle akcyi na Keren Hajessod, wygłosił bardzo głęboki referat Dr. Spindel z Drohobycza. Po przemowach Szulima Diera, który im. Mizrachistów podziękował rab. Lewinowi za jego gorliwą współpracę w akcyi przemówił ponownie rab. Lewin.

Spodziewać się należy, że hasła które padły na zgromadzeniu znajdą odgłos w wszystkich sferach. Młodzież już intenzywnie przystąpiła do akcyi.

Z inicyatywy pani Drowej Reizesowej założono szwalnię i hafciarnię, w której pracuje 10 uczenic.

Dochód uzyskany przy sprzedaży robót przez nie wykonanych jest przeznaczony na K. H.

Młodzież nie rozporządzająca funduszami, tworzy oddziały robotnicze, które odpowiednio do swych kwalifikacyi będą pracowały fizycznie, a otrzymane wynagrodzenie przeznaczają w całości Funduszowi podwalin.

Również młodzież z Agudy, w ostatnich dniach opamiętała się i okazuje należyte zrozumienie dla sprawy — JK.

Ze sportu.

Ruch gimnastyczny, który przed wojną u nas tak szerokie zatoczył koła zdawał się zanikać wskutek wypadków wojennych. Dziś ocknęło się społeczeństwo z letargu. Reaktywuje się stare towarzystwa gimnastyczne, zakłada nowe.

29. kwietnia odbył się pierwszy po wojnie popis gimnastyczny Tow. „Samson" w Tarnowie. Założone jeszcze przed wojną Tow. Samson zabrało się przed kilku miesiącami do intenzywnej pracy. Że praca ta nie była daremna, wykazał popis, pod kierownictwem druha dra Ensera ze Lwowa.

Popis wykazał znaczne postępy i tężyznę ćwiczącej na nim młodzieży.

Na popis składały się: ćwiczenia wolne dzieci, chłopców i dziewcząt, ćwiczenia na przyrządach i piramidy.

Ze szczególnem uznaniem spotkały się ćwiczenia dzieci i dziewcząt laskami wykonane z elegancyą i precyzyą. Znaczny postęp wykazały ćwiczenia na przyrządach. Najlepiej podobały się ćwiczenia dziewcząt na koniu ale i chłopcy nie pozostawali w tyle na poręczach i drążku. Szereg piramid pięknie wykonanych zamknął program popisu.

Na prowincyę wysyła się najmniej j 6 słoików za pobran należytości.

PIEGI usuwa jedynie krem „MONALISA" marki »LE HERAX« NIEZRÓWNANY, NIEZAWODNY i WYPRÓBOWANY ŚRODEK przeciw piegom, plamom wątrobianym pryszczom, liszajom i wyrzutom skórnym. HURTOWNY SKŁAD WYSYŁKOWY: »LE HERAX«, Sp. z ogr. odp. Lwów, ul. Hetmańska l. 8, I. p. Uprasza się zważać na markę »Le Herax jakoteż na adres firmy ul. Hetmańska 8, pierwsze piętro!

Pocenia się rąk, nóg i pachwin usuwa 7230 jedynie skuteczny i wypróbowany środek „PEDIN" marki Le „HERAX"

Teatr żydowski dyr. S. M. Gimpel.

Czwartek 9. czerwca NA POGRANICZU DWÓCH ŚWIATÓW (DER DYBYK) Gościnne występy pp. ZELAZO w roli Meszulach — SZNEJUR w roli Miropolskiego cadyka. — — — — W przygotowaniu Hirschbeina: Pusta Karczma.

Sympatyczne wrażenie wywarła na publiczności komenda w języku hebrajskim.
Er.

Lechia I. — Pogoń B. 1:0 (0:0).

Zawody te o mistrzowstwo klasy B były może najciekawsze z zawodów niedzielnych dając licznie zebranej publiczności wiele emocyi. Pogoń B., przeciwnik bardzo poważny i w obecnym sezonie jeszcze niepokonany uległ przewadze Lechii i jej pięknemu i spokojnemu prowadzeniu gry. Tempo gry przez cały czas nie słabło i piłka przenosiła się z jednej bramki pod drugą — dopiero pod koniec gry napad Lechii okazuje przewagę i gra toczyła się przeważnie pod bramką Pogoni.

W 15. minucie drugiej połowy uzyskuje Lechia przez środek napadu bramkę. W chwilę potem dyktuje sędzia rzut karny dla Lechii — który został jednak przez bramkarza obroniony.

Lechia okazała znaczną poprawę formy i przy racyonalnym treningu dojdzie napewno jeszcze w tym roku do pięknych wyników. Z Pogoni wybijał się bardzo dobry bramkarz prawy obrońca, z Lechii napad i pomoc.

Grę prowadził bardzo uważnie i poprawnie kpt. Bilor. Z.

Zbrodnie automobilowe.

Lwów, 8 czerwca 1921.

Dzisiejsze raporta policyjne i pogotowie ratunkowe notują kilka wypadków przejechania przechodniów przez samochody bądźto wojskowe, bądźto prywatne. Niesłychany wypadek przejechania zdarzył się przy ul. Leona Sapiehy, Samochodem miejskiego zakładu czyszczenia kierował pijany szofer, w zbyt szybkiem tempie. Naturalnie, że nie obeszło się bez śmiertelnej ofiary. Automobil Nr. A. W. 364 kierowany ręką pijanego szofera Dymitra Matyjciowa najechał na 58-letniego dozorcę Wojciecha Leszka, który zginął na miejscu. Wkrótce zjawiła się komisya sądowo-lekarska, dr. Wernicki stwierdził śmierć ofiary, poczem zwłoki odstawiono do instytutu medycyny sądowej, Z rodniczego szofera aresztowano.

Drugi wypadek śmiertelnego przejechania, tym razem przez samochód wojskowy, miał miejsce przy ul. Halickiej. Tam padła ofiarą szybkiego tempa automobilu kierowanego przez niewyśledzonego jeszcze szofera, żona oficera W. P. 19-letnia Janina Syganiec. Ciężko ranna legła na bruku, a szofer zorjentowawszy się w sytuacyi przyspieszył jeszcze bardziej tempa, by uść odpowiedzialności. Spójkowy zdołał jednak stwierdzić numer samochodu a mianowicie 6065. Syganiecową w stanie beznadziejnym odwieziono do spitala wojskowego. Lekarz stwierdził złamanie czaszki i inne ciężkie obrażenia.

Wreszcie ofiarą zbrodniczej jazdy automobilowej padł wieśniak Feliks Bujaszek, który dostał się pod koła automobilu L. W. 333 w ul. Żółkiewskiej. Bujaszek doznał złamania prawej ręki i kontuzyj na całem ciele. Zajęło się nim pogotowie ratunkowe, które odwiozło go do szpitala powszechnego. Napiętnować należy bestyalskiego szofera, który po wypadku ofiarę swej nieostrożności jeszcze spoliczkował.

NADESŁANE.

M. FRIEDMANN otworzył swój zakład techn. - dentystyczny przy ul. Brajerowskiej 3/II p. 6940

DENTYSTA-TECHNIK 6093
Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64. (naprzeciw kościoła św. Elżbiety, wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres techniki dentystycznej po cenach umiarkowanych).

Dziś Premiera w BAGATELI (Rejtana 3)

WIELKA REWJA z tańcami i śpiewami W. RAORTA p. t. „W PASAŻU MIKOLASCHA".
W rewji bierze udział stały zespół teatru »Bagatela«, oraz artyści i artystki będący obecnie na gościnnych występach. — Bilety do nabycia u G. Seyfartha Akademicka 6. — Początek o godz. 8·15 wiecz.

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Czwartek 9. czerwca o 7.30 „Czar munduru" operetka.

Piątek 10. czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" tragikomedya w 3 aktach Swena Lange. Występ Brydzińskiego. Nowość.

— **Repertuar Teatru Małego.**

Sobota 11. czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

Niedziela 12 czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

—oOo—

— VI. **Koncert symfoniczny** Żyd. Tow. Muzycznego odbędzie się w niedzielę 12 bm. o godz. w pół do 12 w południe. Pozostałe bilety w Księgarni Akademickiej. 7017

— **Jubileusz Hilela Cejtlina.** Dnia 1. Sivan mija 25 lat od chwili, gdy Hilel Cejtlin ogłosił swą pierwszą większą pracę literacką p. t. »Dobro i zło« (w wyd. Achad Haama »Haszyloach«). W przeciągu swej ćwierćwiekowej pracy zajął Hilel Cejtlin wybitne miejsce w piśmiennictwie, jako oryginalny i głęboki myśliciel, budzący wśród ludu żydowskiego kult i zainteresowanie dla zagadnień filozoficznych, — (»Boruch Spinoza«, »Fryderyk Nitsche« i inne utwory, jako komentator i kontynuator żydowskiego światopoglądu relgijnego, jako odkrywca i interpretator mistyki i życia chasydzkiego (»Reb Nachman« »Stary Rabi« »Tęsknota za pięknem« »Dzieje mistyki żydowskiej«) i wreszcie jako poważny publicysta poruszający wszystkie sprawy dotyczące ogółu żydowskiego oraz dzielący się z czytelnikiem swą wiedzą głęboką, swemi uczuciami i myślami.

W dniu, w którym mija 25 lat tej pełnej trudów pracy literackiej, pragnie związek literatów i dziennikarzy żydowskich w Warszawie dać wyraz wdzięczności i głębokiego szacunku dla tak obfitej w plony przeszłości jubilata. Wobec tego postanowiono:

1) urządzić uroczysty bankiet na cześć jubilata; 2) wydać zbiorowe dzieło, poświęcone jubileuszowi Hilela Cejtlina.

W dziele tem ma wziąć udział jaknajwiększa liczba tych, którzy pracują nad odrodzeniem słowa żydowskiego.

Związek literatów i dziennikarzy żydowskich w Warszawie zwraca się przeto, do wszystkich kolegów-literatów oraz do wszystkich żydowskich zrzeszeń literackich, gdziekolwiek by się znajdowały z prośbą o przyczynienie się do urzeczywistnienia zamiarów Związku, aby podjęta praca stała się godną jubilata. Jubileusz Cejtlina wypada równocześnie z pięćdziesiątą rocznicą urodzin pisarza.

— **Pobór i ściąganie podatków.** Izba skarbowa we Lwowie w świeżo wydanym okólniku zwróciła się do władz skarbowych z wezwaniem o usilne staranie się, aby drugi kwartał b. r. obejmował jak najkorzystniejsze i najobfitsze wpływy w podatkach. Okólnik zaznacza m. i., że gdyby podatnicy odczuwali należycie obowiązek społeczny i mieli na oku wzgląd osobisty sami spieszyliby dobrowolnie ze spłatą podatków i należytości nie oczekując na kroki przymusowe. W ten sposób bowiem dopomogliby do podniesienia waluty, gdyż zwolniliby państwo od konieczności drukowania coraz większej ilości papierowych pieniędzy, co powoduje deprecyacyę waluty i drożyznę.

— **Na posiedzeniu Rady wyznaniowej** wzmocnionem zarządem synagogi postępowej odbytem dnia 5 bm. został Dr. Lewi Freund wybrany jednomyślnie rabinem.

Uroczysta instalacya odbędzie się w niedzielę dnia 12. bm. o godz. 10-tej przedpołudniem w synagodze postępowej.

— **Konfiskata.** »Batkiwszczyna« Nr. 15 z 12/6 1921 została skonfiskowana za artykuł wstępny i i.

— **Błp. Cwi Gugig.** Dnia 2 Maja legł śmiercią bohaterską na przestrzeni Jaffa-Mikweh Israel Cwi Gugig. Zmarły pochodził z Galicyi (ur. w r. 1896 w Kutach) i należał do tej kategoryi Żydów, u której syonizm nie jest frazesem. Porzuciwszy zawód kupiecki w Niemczech, gdzie przebywał przez cały czas wojny, wyrzekł się dotychczasowego zupełnego dobrobytu, by w roli zwykłego robotnika tłuc kamienie na szosach palestyńskich. Cześć pamięci jednego z tych, którzy z krwi własnej i ofiary życia swego tworzą cegiełki prawdziwe pod budowę Ereclarael.

Zmarły był sekretarzem niem. org. »Hapoel Hacair«, współpracownikiem pisma niemieckiego »die Arbeit« oraz organu niem. frakcyi »Ceire Syon«: »Unser Frajhajt«.

— **Subwencya dla Wyższej Uczelni im. S. Horowitza we Lwowie.** Zarząd izr. gminy wyzn. we Lwowie otrzymał od Ministerstwa Wyznań i Oświecenia publ. pismo zawiadamiające, że na przedstawienie Ministerstwa uchwalił Zarząd Gminy wyznaniowej żydowskiej w Warszawie subwencyę w kwocie 200.000 mk. dla »Zakładu dla kształcenia rabinów ortodoksyjnych im. Samuela Horowitza« we Lwowie na rok szkolny 1921/1922.

— **Choroby zakaźne w pobliskich gminach.** Starostwa sąsiednie stwierdziły tyfus plamisty i tyfus powrotny (pow. Lwów) w Brzuchowicach, Podliskach, Werbiżu, Zamarstynowie, Zniesieniu, Podporcach i Zaszkowie. (pow. Gródek Jag.) w Gródku Jagiellońskim, Uhercach niez. i Zawidowicach, (pow. Rudki) w Błozewie dolnym, Chiszewicach, Kołbajowicach, Komarnie, Nihowicach, Rudkach i Wańkowicach. Tyfus brzuszny (pow. Rudki) w Bańkowce Wiszni, Dubanowicach, Roździałkowicach, Rudkach i Weszczańcach. Płonicę (pow. Lwów) w Dornfeldowie, Grzybowicach, Kozielnikach, Zamarstynowie, Zapytowie i Zarudcach, (pow. Gródek Jag.) w Gródku Jagiellońskim i Mszanie, (pow. Rudki) w Buczałach, Chiszewicach i Jakimczycach-Klickich. Na gminne zap. opon mózg. rdzen. (pow. Rudki) w Nowosiółkach gość. i Rudkach.

Fizykat przestrzega publiczność przed stykaniem się z ludnością z gmin zakażonych i zwraca uwagę, że nabywanie u nich artykułów może pośredniczyć w zakażeniu się.

Mleka z tych miejscowości używać tylko po przegotowaniu, a przy tyfusie plamistym, nie wpuszczać do mieszkanie (kuchni) z obawy przed robactwem.

— **Amnestowanie więźniów.** Od kilku dni odbywa się w więzieniach lwowskich masowe zwolnienie więźniów odbywających kary więzienne za rozmaite zbrodnie a do których ma zastosowanie ustawa amnestyjna. Więźniów tych odstawia się do władz politycznych, które zwolnionych więźniów odsyłają do ich miejsce zamieszkania.

— **Pomocnicy gospodnio szynkarscy a właściciele kawiarń i jadłodajni.** Właściciele jadłodajni i kawiarń wypowiedzieli umowę zawartą z organizacyą zawodową kelnerów, żądając, by do obecnych cen potraw i napoju zawierających już w sobie 10-cio względnie 15-to procentowy dodadek dla kelnerów dopisywali kelnerzy 10 względnie 15 procent jako równoważnik dawnych napiwków; nadto żądają gospodarze oddania biura pośrednictwa pracy korporacyi pracodawców.

Kelnerzy na odbytym onegdaj o 12. w nocy wiecu w sali Domu Narodnego wypowiedzieli się w szeregu rezolucyj przeciw żądaniom pracodawców, w których podniesiono, że spełnienie żądań gospodarzy w sprawie dopisywania do rachunku gości wyżej wspomnianych odsetków nie leży w interesie publiczności tembardziej, że ceny potraw i napoji już dawno osiągnęły maximum. Na zgromadzeniu kelnerów byli obecni ze strony pracodawców pp. Zehngut, Losch, Walker i Christan.

Spodziewać się należy, że przy dobrej woli interesowanych stron do zaostrzenia konfliktu nie dojdzie.

— **Młodociani przestępcy.** Przed sądem karnym stanęli jako oskarżeni wczoraj dwaj młodociani chłopcy 16-toletni Maryan Szałay i 13-letni Michał Chrupa, którzy dnia 26. kwietnia nad stawem »Świtezią« napadli na rówieśnika swego Bolesława Laszubę, któremu zabrali portfel zawierający 310 mk. Obu przestępców niebawem ujęto. Szałaya odstawiono do więzienia karnego, zaś Chrupę z powodu nieletniego wieku pozostawiono po kilkudniowej detencyi na wolności. Obaj przyznali się do zabrania portfelu, zaprzeczyli jednak by użyli przytem gwałtu. Trybunał zasądził Szałaya na sześć miesięcy, Chrupę zaś na dwa miesiące aresztu domowego.

— **Napad na pociąg.** Drugi dzień rozprawy wypełniły zeznania świadków oraz przemówienia prokuratora i pięciu adwokatów. Sędziowie przysięgli potwierdzili pytania w kierunku kradzieży a pytanie w kierunku rabunku zatwierdzono jedynie odnośnie do osk. Fiszera. Na podstawie tego werdyktu zasądzono M. Kwiatkowskiego na półtora roku więzienia, Fiszera na sześć lat, Gedańskiego na dwa lata, Gurika na dwa lata ciężkiego więzienia; Martynicka uwolniono.

— **Nowy skandal na uniwersytecie warszawskim** notuje »N. Hajnt«. Tym razem chodzi o sprawę prof. Halbana, który będąc posłem i przebywając z tego powodu stale w Warszawie nie może odbywać swych wykładów z dziedziny prawa kościelnego na uniwersytecie lwowskim i w związku z tem zaofiarował swe usługi prawniczemu fakultetowi warszawskiej wszechnicy. Kollegium profesorów fakultetu upoważniło dziekana wydziału prof. Cybichowskiego (byłego profesora wszechnicy lwowskiej) do prowadzenia pertraktacyj z prof. Halbanem.

Obecnie wyszło na jaw, że prof. Cybichowski złożył na zebraniu profesorów fałszywe i tendencyjne sprawozdanie z przebiegu pertraktacyj.

Ponieważ prof. Cybichowski jest również wmieszany w aferę: Petrażycki-Askenazy wywołało ostatnie zajście tem większe rozgoryczenie w kołach warszawskich uczonych.

— **Sieroty żydowskie do Afryki Południowej.** W Warszawie bawi obecnie prezes Towarzystwa opieki nad sierotami-ofiarami pogromów ukraińskich p. Oksenberg z Afryki Południowej. Przybył on do Polski, skąd udaje się do Wołynia celem wysłania 160—250 sierót ukraińskich do Afryki Południowej, gdzie zostaną tam adoptowane. P. Oksenberg zaopatrzony jest w listy polecające władz angielskich które obiecały mu wszelkiego rodzaju ułatwienia, celem przewiezienia tych sierót do Afryki południowej.

Ważne wykopaliska w Palestynie. Prof. N. Slouch który od dłuższego czasu pracuje nad wykopaliskami w Palestynie zawiadomił koła badaczy, że w ostatnich dniach maja dokonał obok Tyberyady odkryć, mających niezwykłą wartość historyczną. Odkopał mianowicie synagogę w której ubikacyach znaleziono liczne przedmioty liturgiczne m. i. siedmioramienną menorę, pochodzącą z czasów przed 2 zburzeniem świątyni, która znana była dotychczas tylko z rysunków.

— **Żyd — narzeczonym córki Lloyd George'a.** W tych dniach odbędą się zaręczyny córki Lloyda George'a (premiera angielskiego) z sir Filipem, członkiem znanej angielskiej rodziny żydowskiej Sasson.

— **Zdziczenie.** Warszawski »Kuryer Polski« zamieszcza w ostatnim numerze w rubryce »Listy do Redakcyi«, list następującej treści:

Szan. Panie Redaktorze!

Pragnąłbym podać do wiadomości publicznej nieujawniony dotąd rażący objaw zdziczenia. Z chodzą wypadki obalania i niszczenia nagrobków na cmentarzach warszawskich i, co bardziej charakterystyczne, nie w celach zysku, lecz jedynie dla zamanifestowania instynktów niszczycielskich.

Fakt taki miał miejsce ostatnio w Zielone Świątki, nocą na wielkim cmentarzu żydowskim przy ul. Okopowej. Kilka zwyrodniałych jednostek zakradło się przez płot na cmentarz (nocą nie pilnowany) i poobalało lub uszkodziło pewną ilość nagrobków. Przetrącono tablice piaskowcowe, w niektórych miejscach pozrzucano dobrze przynocowane kolumny granitowe z piedestałów, pozrzucano urny i t. p. Zaznaczyć należy, że nie byli to złodzieje zawodowi, gdyż pozostawili na miejscu nawet łatwo dające się unieść i dość cenne części nagrobków, jak u ny marmurowe. Mamy tedy do czynienia z objawem powojennej fali zdziczenia, prawdopodobnie z domieszką nienawiści wyznaniowo-rasowej.

Sądzę, że poza zwiększeniem czujności właściwych zarządów cmentarnych i policyi, jest tu miejsce dla wkroczenia instytucyj kulturalnych i obywatelskich, takich, jak towarzystwo opieki nad młodzieżą i Liga praw człowieka, któreby starały się przeciwdziałać zdziczeniu wśród młodzieży rzemieślniczej i robotniczej, z jakiem mamy tu prawdopodobnie do czynienia. Mieczysław Baumgart.

— **Konferencya emigracyjna.** Wczoraj rozpoczęła się w Brukselii konferencya poświęcona sprawom emigracyjnym Żydów z krajów wchodnio-europejskich.

Konferencya zwołana została przez »Ica« i potrwa 3 dni.

Na konferencyę zaproszeni zostali przedstawiciele wszystkich organizacyi żydowskich zajmujących się sprawami emigracyjnemi.

Z ramienia »Hiasu« wyjechał na konferencyę p. Adolf Held.

— **Zabiegi Wydziału Wykonawczego »Targów Wschodnich«** w Lwowie, celem pozyskania wystawców i uczestników na »Targu« jesiennym, przynoszą już owoce w postaci licznych zgłoszeń. I tak 58 firm w tem kilka zagranicznych doniosło definitywnie, iż wezmą udział w »Targach Wschodnich«, a kilkaset firm, prosząc o bliższe informacye, zgłosiło warunkowo swoje uczestnictwo.

Wzorowa organizacya Biura »Targów Wschodnich« zapewnia zupełne powodzenie temu przedsięwzięciu, a odbyty dopiero co »Targ Poznański« jest dowodem, jak aktualną jest sprawa urządzenia »Targów« a zarazem okazał, iż przedsiębiorstwo takie jest interesem przynoszącym też wielkie dochody.

— **Zniesienie cenzury nad telegramami do Węgier.** Z rozporządzenia węgierskiej rady ministrów od dnia dzisiejszego wszystkie telegramy przesyłane do Węgier są wolne od cenzury.

— **Zakład wychowawczo-naukowy z prawem publiczności Dr. Adeli Karpówny w Lwowie Wałowa 31.** Egzamina wstępne i prywatne rozpoczną się 20 czerwca. Zgłoszenia i wpisy do gimnazyum, liceum i koedukacyjnej szkoły powszechnej codziennie od 3—4. 7021

NEKROLOGIA.

Bł. p. JUDA SCHEININGER

przeżywszy lat 66 przeniósł się po długich a ciężkich cierpieniach do wieczności dnia 6. czerwca 1921 r.

Pogrzeb odbył się z domu żałoby we Lwowie przy u. Zamkniętej 9 o czem zawiadamiają krewnych i przyjaciół

6997 **STOSKANE DZIECI.**

Wiadomości handlowe.

Lwów, 8. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi wzmożone ożywienie przy tendencyi zwyżkowej. Płacono za Chodorów 2500—2550—2525—2425—2450, za Oikos 3350—3400—3375—3400, za Polską Naftą I.—II. em. 1900—1975—1950 (w Krakowie 2200), III em. 1775—1800—1825—1800—1850, za Parowozy 2100—2125— (w Krakowie doszły do 2500), za Pezet 1125—1050—1025, za P. T. H. 1325, za Gafotę 2250, Karpalit 2025—1975—2000, Pocisk 1400—1425, Cmielów 3700. Za dolary kanadyjskie 1065, za przekaz na Berlin 2150.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya niezmieniona.

Płacono za dolary amerykańskie 1220 1225, kanadyjskie 1065, marki niemieckie 1975, lei rumuńskie 1975, korony czeskie 1950, ruble po 500: 330 po 100: 555—570·—.

Za korony austr.	(1000)	3600
» » »	(100)	320
» » »	(50)	135
» » »	(20)	36
» » »	(10)	13

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 8 czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	535·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2400 —	2575 —
Tow. akc. Karpalit 140—21	1925 —	2050 —
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3600 —	3800 —
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	35000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2200·—	2300 —
Tow. Górka 140—15·40	9000 —	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3300 —	3450 —
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	2050·—	2175·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1000 —	1150 —
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1375·—	1 50 —
Polska Nafta I. i II 500—75	1875 —	2000 —
Polska Nafta III. em. 500—0	17·5·—	19 0·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140·21	1275 —	1375 —
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140·21	650·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	4800 —	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2400·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	9000 —	—·—

Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	500.—	550.—
« « po 500 rb.	325.—	395.—
« « drobne	250.—	300.—
Ruble dumskie (po 1000)	50.—	60.—
« « (po 250)	40.—	50.—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25.—	30.—
Karbowańce (po 1000)	4.—	7.—
Grzywny (po 600 i wyżej)	6.—	9.—
1 frank franc.	92.—	97.—
1 Frank szwaj.	180.—	200.—
1 £ Sterling	4150.—	4400.—
1 Dollar amerykański	1160.—	1230.—
1 Dollar kanadyjski	1025.—	1085.—
Marki niem. (po 1000)	1850.—	1950.—
» » po 100)	1750.—	1850.—
» » drobne	1650.—	175.—
Lei rumuńskie (500)	1900.—	2000
Lei rumuńskie drobne	1800.—	1900.—
Liry włoskie	52.—	60.—
Czeskie korony (5000—1000)	1750.—	1850.—
» » drobne	17.0.—	1850.—
Korony austr. niem. stemplowane	180.—	200.—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	4200.—	4400.—
» na Paryż	92.—	97.—
» na Zurych	180.—	200 00
» na Praga	18 25	19 25
» na Wiedeń	205 00	225 00
» na Berlin	—.—	—.—
» na Nowy Jork	—.—	—.—
» na Medyolan	—.—	—.—
» na Bukareszt	—.—	—.—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.		6%

Kursa Giełdy Krakowskiej.

Kraków, 8. czerwca.

T. P. G. 9000—9800, Zieleniewski 9000—9500, Siersza górn. 6300—7000, Polska Nafta I—II em. 2000—2200, III em. 1825—1900, Trzebinia żel. 3900—4100, Polski Glob młode 1500 stare 1800, Impex 625, Lemiesz 5800, Trzebinia mydło 5100, Cmielów 3500, P. T. H. 1200—1325 stare 1350—1500, Siersza el. 2500—2700, Parowozy 2250—2500, Żegluga Polska 600—700, Krakus 3800—4000, Pezet 1100 1150, Górka 9000, Przekaz na Berlin 1930 na Wiedeń 218.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 8 czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1200—1160, marki niemieckie 1900—1800. Ruble carskie po 500: 320—300. Przekaz na Nowy Jork 1220—1175, na Paryż 95.—.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. J. Preczep z p. Altschüller gratulują serdecznie

Polkesowie.

Z okazyi zaręczyn naszego byłego współpracownika p. J. Preczepa z p. Altschüler 7001

zasyłają serdeczne życzenia Bracia Tartakower.

Max Lanz — Antonia Linden
Lwów Czerlany
zaręczeni w maju 1921. 7012

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«

sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 67$_5$

RÓŻNE.

Przeznaczenie 5018 pobierze list w Administracyi »Chwili«. 7.00

Krawczyni damska przyjmuje wszelkie, roboty do szycia. Kołłątaja /II. p. 6897

Podróżny zdążający w niedzielę 5. bm. pociągiem pospiesznym ze Stanisławowa do Chodorowa (względnie do Kozowy) a który zgłosił na stacyi w Chodorowie przypadkową zamianę zarzutki swej na obcą zechce łaskawie zgłosić się po własną zarazem zwrócić obcą zarzutkę na niżej podany adres: Eusig Besen, dzierżawca dóbr, Stanisławów, Moniuszki 7. 7018

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Sklep korzenny z jednym pokojem w okolicy Zielonej zaraz do odstąpienia. Wiadomość w sklepie korzennym Rynek 12. 6999

Akademik poszukuje pokoju z osobnem wejściem (może być bez mebli). Zgłoszenia do Admin. pod »A. R.« 7000

Zamienię dwa pokoje wśródmieściu, nieumeblowane blisko teatru miejskiego, nadające się na biuro, na dwa pokoje z kuchnią w którejkolwiek dzielnicy. — Zgłoszenia pod »Śródmieście 5« do Administracyi. 7005

WOLNE POSADY

Poszukuję panienki, którąby chodziła z dwojgiem dzieci na spacer. Witzowa, Kopernika 12. — Zgłoszenia od 1—4 pop. 6991

Fakturzystki piszącej na maszynie i rachującej biegle poszukuje hurtowny skład żelaza. Refleksuje się na siłę pierwszorzędną. Pierwszeństwo mają panny z praktyką w branży żelaznej. Zgłoszenia pod »Żelazo« do Adm. Chwili. 7003

Praktykantkę sklepową przyjmie Wisłok, Sykstuska 29. 6983

Magazyn obuwia »Rewicza« ul. Legionów 31 poszukuje pomocnika z działu obuwia. 6992

Stenotypistki bardzo biegle piszącej na Underwodzie poszukuje natychmiast za dobrem wynagrodzeniem poważna firma handlowa Zgłoszenia pod »Handel« do »Małopolskiej Reklamy«, Lwów, ul. Kopernika 16. 7040

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z kapitałem celem otwarcia interesu. Posiadam lokal parterowy w śródmieściu w pobliżu teatru miejskiego. Zgłoszenia pod »Lokal« Administracya »Chwili«. 6956

Lokal biurowy obszerny w centrum miasta ewent. i kapitał dam do prowadzenia wspólnego interesu. Zgłoszenia pisemne w Adm. »Chwili« pod »Spółka«. 6952

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Maszynę do cięcia papieru formatu 65—72 kupię. Oferty pod »Najnowszy system« do Administracyi. 6950

Gater horyzontalny 160 milimetrów Dieselmotor 35-konny sprzedadzą okazyjnie Zakłady Techniczne Lwów, Łyczakowska 40. 6931

FORTEPIAN Stingla prawie nowy, o 3 pedałach mahoniowy okazyjnie do sprzedania w składzie fortep. ul. Zimorowicza l. 10.

Sypialnia, jadalnia, biurka amerykańskie, klubowy garnitur i wielki zapas giętych krzeseł okazyjnie do sprzedania od 3—7 codzien. Gmach Hr. Skarbka. Brama 5 w podwórzu I. p. 6453

3 duże piękne perskie dywany okazyjnie do sprzedania. Wiadomość Roth, Kołłątaja 3/III, wchód przez ganek od godz. 10—12 od 2—6. 7019

Kamienica piętrowa, ogród warzywny i parcela 400 sążni nadająca się na fabrykę przy ul. Biłohorskiej l. 160 do sprzedania. Wiadomość tamże u Barta lub u Landaua, Kleparów 455. 7011

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 6929

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 6930
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki paryzk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 5—6 — Lwów, Kopernika 12

Dr. Augusta Auerbach z Groeblowa
ord. w chorob. dzieci przy ul. Krakowskiej l. 14
od 2—4 popoł. — Szczepienie. 7 27

POSAD POSZUKUJĄ.

Absolwentka szkoły handlowej przyjmie lekcye na wsi. Zgłoszenia w Administracyi pod »Sumienna«. 6993

Kandydat nauczycielski przyjmie lekcye matematyki i fizyki w zakresie szkół średnich względnie też zajęcie biurowe. Zgłoszenia pod »Postęp« do Administracyi. 7004

Ogłoszenia.

POSTAW WALCOWY
podwójny — nowy zagran. 800×700
½ **MOTOR-DIESLA**
nowy zagran. 30 i 40 M. K.
LOKOMOBILA
mało używane Güttlera 35 M. K. Contound 10 atm. **zaraz do sprzedania ze składu**
BIURO TECHNICZNE
Inż. J. SCHÖNBERG
Warszawa, Złota 59a.
tel. 240—21. 6995 tel. 240—21.

Towarzystwo Ubezpieczeń „Omnium" Sp. Ak w WARSZAWIE.
Oddział we Lwowie, Kopernika l. 21 poszukuje zdolnych ajentów w dziale ogniowym za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 6994

Paki i skrzynie
heblowane i nieheblowane w każdej ilości do nabycia we Fabryce **taczek i styli** 6896
Józefa Starka, we Lwowie ul. TKACKA L. 16.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

Dostawa Natychmiastowa!

l=a MARMELADĘ (twardą) jabłkową
l=a SOK MALINOWY 62—64% cukru
w ładunkach wagonowych do wszystkich stacyi Państwa Polskiego
dostarcza DOM HANDLOWY 6898
MAREK PIPES i S-KA
WARSZAWA, Nowy Świat 27. Tel. 803—42
CIESZYN, Głęboka 24. Tel. 45.
— — Adres telegr. »PIPESKA«, Warszawa lub Cieszyn. — —

POCENIE NÓG

rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy

S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.

We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

Zapomniano w urzędzie — telegraficznym — głównej poczty 8. b. m. między 9 10 rano poświadczenie gminy Podwołoczysk i legalizacyę tego, sądu Złoczowskiego na imię Bernard Freimann. Uczciwy znalazca raczy zwrócić za wynagrodzeniem Freimann, Hotel Monopol, Legionów 25. 006

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie **sam** jak nowe, wyśmienitym i każdy niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie

S. FEDERA 6872

LWÓW, SYKSTUSKA 7.

Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

Obszerny lokal frontowy

(SKLEP)

na większe przedsiębiorstwo

w śródmieściu najchętniej w pobliżu poczty (ul. Kopernika, Słowackiego i Sykstuskiej)

poszukiwany

Pośrednictwo nie wykluczone.

Oferty z dokładnemi informacyami pod »F. W.« do 7008

Małopolskiej „REKLAMY“

Lwów, Kopernika 16.

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI

do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**

KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.

Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,

jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807

Cyrkularki oraz Kuźnie polowe

dostarcza z swoich składów

AGRUMARIA

SPÓŁKA import. z o. p.

we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.

Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

Ważne dla Letników!

W Muszynie obok Krynicy w pięknem położeniu nad rzeką Popradem wśród lesistych gór o klimacie nader zdrowotnym

jest do sprzedania Willa

w dobrym stanie o 9 pokojach z ogrodem. Połowa mieszkania może być zaraz wolną.

CEŃA KUPNA 4,000 000·— Mkp.

Możliwą jest także zamiana za willę lub kamienicę we Lwowie. 6998

Bliższych informacyj udzieli dr. Jan DZIURZYŃSKI we Lwowie, pl. Bernardyński l. 11.

Hurtowny Skład ROWERÓW I MASZYN DO SZYCIA

oraz wszelkich części składowych do tychże i sprzedaje takowe po cenach fabrycznych. — Przy zamówieniach z prowincyi upraszam o zadatek.

Föbus Rosenmann, Lwów, ulica św. ANNY 7, II. piętro.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Fabryka gipsu Czerkasy

6962

Zarząd Lwów, 3. Maja l. 12

dostarcza **GIPSU** wagonowo.

Tutki i papierki cyg.

poleca hurtownie dom eksp handlowy

M. Hackel

LWÓW, Kazimierzowska 4. 6816

Ceraty na stoły. Chodniki, materace, meble tapicerowane, materye na meble, sienniki, ceraty gumowe poleca

Magazyn Tapet

Kiczales 6078 i Margulies

Lwów, Sykstuska 18.

Potrzebne dziewczęta do fabryki. Obznajomione z fabrykacyą kopert i papierów listowych mają pierwszeństwo. Zgłoszenia osobiste »Karpalit, «Lwów Zielona 20. 7009

Tanio! 6990

Satyna francuska, Płótna Kapy na łóżka do nabycia

T. FUHRMAN

Skarbkowska 23, I. p.

HOLENDERSKA FIRMA

MENTEN & STARK

REPREZENTOWANA PRZEZ FIRMĘ

KOCZOROWSKI i S-ka

LWÓW, Pasaż Mikolascha l. sch. II. p.

oferuje w dowolnych ilościach wagonowo **mąkę, ryż, smalec, kawę, herbatę, tłusz z, margarynę oliwy, kakao i t. p.** 7016

Pisemne i ustne informacye udziela codziennie między 11-ą a 1-ą i 4-ą a 6-tą w biurze Filii pełnomocnik firmy bawiący chwilowo we Lwowie.

OBUWIE LUKSUSOWE i TRWAŁE

NAJTANIEJ

poleca

Skład Obuwia

PASAŻ HAUSMANA 9

7007

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręka

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 860 Lwów, sobota 11. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (80). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

8-io klasowe Gimnazya realne
im. Sz. Szpera w Lublinie
(Zamojska 12) 7057
poszukują na rok szkolny 1921/22
kwalifikowanych polonistów, oraz nauczycieli matematyki i historyi.
Warunki najdogodniejsze, a dla polonistów wyjątkowe.

Truciciele.

(m) Nie! W tem szaleństwie, jakie wstrząsa znacznym odłamem społeczeństwa polskiego nie ma żadnej metody. Co się tu dzieje, ze strony powołanych i niepowołanych czynników, ta perwersyjna sarabanda, łamiąca wiosenne porywy, i osłaniająca państwo całunem jakiegoś wyuzdania, nie ma sobie ani w dziejach świata, ani w dziejach Polski niczego równego. Jakiś szatan chce kierować losami tego państwa i dobre zamierzenia zmienia w ich przeciwieństwo i w klątwę. I to od początku. Gdy w listopadzie 1918 r. z oparów krwi własnej i sojuszniczej podniosła się Polska do niepodległości, świat cały się cieszył, że męczennica z grobu wstaje i poczyna życie niezawisłe, swobodne. Ale nietylko z loży zagranicznej, ale i z wnętrza państwa odzywały się głosy akcesu. Gdyby w owej chwili byli jasnowidzący kierownicy państwa, odezwali się do niepolskich odłamów, mieszkających na ziemiach polskich słowem zaufania, gdyby choć jakaś odezwa lub gazeta zwróciła się do „braci Żydów" z mickiewiczowskiem „poważaniem starszemu bratu" i zapewnieniem „równego we wszystkiem prawa" — myśl nie może objąć, jakie horyzonty przed wielką Republiką by się rozścieliły. Ale stało się inaczej. Grupy pewne, zdemoralizowane całowieczną infiltracyą czarnosecińskiego, wypełzły, z nor ochrany rosyjskiej, szukając wśród mętów sympatyków i pomocników. Rozliczne wypadki stworzyły przepaść między ludnością polską a żydowską, a są czynniki, które pracują bez przerwy, by przepaść tę uczynić nieprzebytą. Tragedya wyrzuconych urzędników, męczeństwo młodzieży od źródeł wiedzy odciętej, tysiączne upokorzenia, jak „brododzierstwo", bojkot gospodarczy, żłobiły coraz głębszy przedział, a cierpienia Żydów przenikały przez granice i głośne ich echo rozbrzmiewało po świecie.

A Europa słuchała długi czas z niewiarą tego głosu bolu. W jej pamięci stał i lśnił zawsze ten szary żołnierzyk polski, który zdobywał mury Saragossy, walczył z murzynami na San Domingo, a był strażą przednią postępu i swobody.

Lecz wreszcie Europa spostrzedz musiała, że istnieją silne grupy w państwie których wyłącznem jest dążeniem by powołana do życia rzeczpospolita, nie odpowiadała wcale gorszym wizyom Mickiewicza, a proroctwa Wyspiańskiego, stojącego jak bard przy bramie nowych czasów, okazały się, jak zwykle proroctwa, zawodnemi. Europa widzi w tych grupach zaporę tendencyi pokojowych, widzi już rosnący imperyalizm i wyłączność, panowanie klasy, a rugowanie tych wszystkich, którzy się nie dadzą podciągnąć pod koszarowy szynel „rdzennych" Polaków. Dzięki tym czynnikom odosobniona staje Polska w rodzinie narodów, a nawet jej sojuszniczka, wielka Francya, poczyna się widocznie odsuwać.

Czemu to się dzieje? Naród wysokiej kultury, o pierwszorzędnej literaturze, poważnej sztuce, od początku swego wyzwolenia dostał się pod wpływ czynników złych, którzy robią wszystko, by odosobnić Polskę i postawić ją poza nawias cywilizacyi.

Nietylko o traktowaniu Żydów, których postulatów się cynicznie nie uwzględnia, mówimy; owa nieszczęsna kwestya urzędników i młodzieży akademickiej, bojkot, to wszystko są rzeczy, do których my przywykliśmy, ale one wywołują w Europie zdumienie i trudno by tego rodzaju traktowanie swoich obywateli, mogło być zrozumiane przez demokracyę europejską. Nie chcemy mówić o kwestyi agrarnej i sposobie jej przeprowadzenia. Wiadomo, że posłowie żydowscy głosowali w tej sprawie z stronnictwami chłopskiemi i większością Sejmu. Zdawało się, że akcyą tą należy objąć przedewszystkiem bezrolnych chłopów i robotników, żołnierzy-inwalidów. Tymczasem bezrolnym i biednym nie przydziela się niczego, a grunta będące dla dyspozycyi dzieli się między gospodarzy, mających już kilkadziesiąt morgów, powiększając tylko chłopską burżuazyę, a pogrążając proletaryat rolny w położenie bez wyjścia. Zamiast parcelować posiadłości rządowe i państwowe i latifundiia martwej ręki, które się do tego w pierwszej nadają linii, wywłaszcza się prawie wyłącznie posiadłości żydowskie, chociaż zgodna opinia fachowców stwierdza, że są to obszary, dobrze w kraju kultywowane, o intenzywnej gospodarce.

Wszystko to zagranica widzi i jej zaufanie do sprawiedliwości zarządu krajem, z natury rzeczy się chwiać zaczyna. W Polsce obok Rządu, istnieją podrządy, uzurpatorskie, które czerpią swe prawa z słabości i nieudolności Rządu legalnego i arogują sobie prawa, które im nie służą.

Istnieje organizacya sądownictwa, na ogół sprawna, do której się ludność odnosi z zaufaniem. Sądzi ona wedle ustaw, usiłując pogodzić wymogi sprawiedliwości z życiem i jego potrzebami. Już od pewnego czasu objawiają się tendencye reakcyjne, by zakres działania Sądów, instytucyi niezawisłych, ograniczyć i zwężyć i przekazać wymiar sprawiedliwości czynnikom, bardzo luźnie z sprawiedliwością i prawem złączonym. Osławione Urzędy walki z lichwą i spekulacyą, które obecnie są, zdaje się, na wymarciu, nie mało przyczyniły się do zachwiania zaufania w sprawiedliwość państwa, oddaną w pacht osobom, którym brak moralnej powagi do orzekania o wymogach sprawiedliwości.

Jeszcze bardziej zatrute kwiatki rosną na

Sejm dąży do ugody z Ukraińcami?

Interesuje się również urzędnikami i akademikami żyd. w Galicyi Wschodniej. — Jak wytwarzają się nastroję przesileniowe w Sejmie.

Warszawa 9. czerwca. (tel. wł. — eg.) Wypada zanotować pocieszający objaw. Oto zebranie posłów małopolskich odbyte dziś w Sejmie doszło do przekonania, że nie można przecież pozostawić na łaskę Bożą sprawy ukraińskiej i żydowskiej w Galicyi wschodniej z tej prostej przyczyny, iż jeśli Polska nie weźmie sama inicyatywy do ręki, wówczas niewątpliwie znajdzie się ktoś trzeci, który nie licząc się wpgóle z interesem Rzeczpospolitej narzuci jakieś warunki współżycia. Posłowie małopolscy omówiwszy więc obszernie stosunek rządu do ludności ukraińskiej, sprawę urzędników żydowskich i akademików żydowskich w Lwowie a także głośny już list papieża do arcbp. Szeptyckiego, uchwalili następującą rezolucyę którą delegacya tych posłów ma wręczyć prezydentowi Witosowi: „Posłowie małopolscy wzywają rząd aby wypracował projekt ustawy regulujący stosunek państwa polskiego do Rusinów Galicyi Wschodniej."

Istnieją dane do przypuszczenia, że rząd skorzysta z powziętej uchwały przez przedstawicieli wszystkich prawie klubów sejmowych aby wszcząć akcyę ugodową na terenie Galicyi Wschodniej i to jeszcze przed zbliżającymi się wyborami do następnego Sejmu.

W ciągu dnia dzisiejszego krążyły w Sejmie uporczywe pogłoski jakoby znowu miało wybuchnąć przesilenie gabinetowe. Na ten temat podawano sobie wzajemnie najsprzeczniejsze wersye. Według jednych Nar. Zjed. Lud. miało oświadczyć, że wycofuje Skulskiego, według innych ludowcy wyrazili się rzekomo, że chcą odwołać swych ministrów z gabinetu. Doszło do tego że leaderzy stronnictw interpelowali wszystkich wokoło czy znane są bliższe szczegóły kryzysu. Natomiast nikomu nie wpadło zapytać się skąd się wzięły wogóle te pogłoski. Wreszcie zagadka się wyjaśniła. Oto na posiedzeniu komisyi robót publicznych poseł Haustner, krytykując rząd zakończył swoją mowę oświadczeniem „że nie mamy wogóle rządu". Drzemiącego w kącie sali prof. Dubanowicza doszedł do uszu końcowy jego wykrzyknik, zerwał się na równe nogi i podbiegł do p. Hausnera.

— „Rząd podał się do dymisyi?"

— „A pan profesor nic o tem nie wie".

— „Nic nic jeszcze?!" odparł p. Haustner uśmiechając się filuternie pod wąsem. Jeszcze nie przebrzmiały końcowe słowa odpowiedzi posła Hausnera, gdy prof. Dubanowicz wybiegł z sali komisyjnej i pędząc korytarzami zdyszanym głosem rozpowszechniał nowinę o dymisyi gabinetu.

Dziennikarze zaalarmowani temi wiadomościami przybyli do Prezydyum Rady Ministrów gdzie właśnie obradowali członkowie rządu. Stracono 4 godz. na to aby wreszcie o godz. 10.30 wieczorem dowiedzieć się, że to poseł Haustner nabrał prof. Dubanowicza. Wypadek autentyczny charakteryzuje dosadnie nastroje panujące obecnie w Sejmie.

zachwaszczonej glebie. Oto zaistniał u nas „Ziemski Sąd Narodowy", a jego twórcami p. Tadeusz Cieński, szef polskiej reakcyi, ks. Czartoryski, cenzyorowany prezydent Sądu Przyłuski i aktywni sędziowie państwowi, zaprzysiężeni na konstytucyę i przestrzeganie prawa.

Samozwańczy ten twór, w swoim rodzaju, niepokryty mandatem żadnego autorytetu, coś w rodzaju bolszewickiej „czrezwyczajki" rozsiadł się na tej ziemi i powołuje przed swój sąd ludzi, za transakcye ziemią i ruchomościami — w ręce niepolskie. „Sąd" zwie takich ludzi z góry, nie badając ich motywów „sprzedawczykami" i terrorem bojkotu utrudnia swobodny obrót.

„Słowo polskie" ów Kalchas każdego bezprawia, ogłasza uroczyście usunięcie z Komisyi Okręgowej dla spraw ubogich pewnej jednostki z powodu uznania jej „przez Sąd Ziemski Narodowy winnym uszczuplenia polskiego stanu posiadania przez wydzierżawienie na lat dziewięćdziesiąt realności w ręce obce" (scil. żydowskie).

Kto dał temu „Sądowi" — przeprosić należy tę kategoryę adeptów prawa, którzy dotąd tą szczytną nazwę dzierżyli za możliwość identyfikowania ich z tym sui generis „Sądem" samowładnym, posługującym się środkiem terroru i wymuszenia, mandat do orzekania o „obywatelskości?" Nikt — to uzurpacya!

Dla ludzi normalnie czujących i mających jakąś etykę, jasne jest, że ten „Sąd Ziemski" ani z prawem, ani z moralnością nic wspólnego niema, a samo jego utworzenie przez ludzi, którzy poważne zajmowali stanowiska, jest znamieniem zastraszającego zatrucia duszy zbiorowej szerokich warstw.

Co znaczy to obłożenie klątwą Polaka, jeśli sprzedają dom lu grunt „obcemu" nazwijmy to bez jezuickich dekoracyi: „Żydowi". A jeśli ten Żyd jest taki uczciwy, jak Spinoza, jeśli przelewał swoją krew, jak Berko Joselowicz pod Kockiem, jeśli pełni bez zarzutu wszelkie obowiązki dla państwa, często ponad swój obowiązek, jeśli kupuje dom, lub grunt, by założyć ochronkę dla sierót po niewinnie zamordowanych — nic to! „Sąd narodowy" wyrzeknie infamię tego, kto seryo wziął zapewnienie konstytucyi o równouprawnieniu obywateli i wszedł w stosunki z... Żydem.

Ot tu w pobocznym Rządzie uzurpatorskiego Sądu narodowego źródło niemocy i bezsiły rzeczypospolitej. Tego nigdzie na świecie niema.

A przytem to nie jest prawdą, to jest ckliwy makiawelizm.

„Obcym" sprzedaje się całą naftę krajową, jeśli płacą tylko frankami, „obcym" chce się oddać arteryę państwa, jego nerw życia, koleje, za paczkę dolarów, sprzedaje się tu wszystko za wysoką walutę.

Nam się wydaje, że rzetelną oddajemy usługę, jeśli przestrzegamy przed trucizną, która się sączy z „Ziemskiego Sądu Narodowego". To tylko pod inną firmą „Rozwój" i „Swój do swego", tchórzliwy i nienawistny bojkot. Troszczący się z powodu osamotnienia Polski szczerzy patryoci może zrozumieją, że tu jest fabryka jadu, przed którego inflacyą bronią się zdrowe narody kordonem ochronnym.

Kto będzie następcą Sapiehy?

Warszawa 9. czerwca (tel. wł. — eg.) Prezydent Witos odbył dziś kilka konferencyj z leaderami klubów w sprawie obsadzenia teki ministra spraw zagran. W rozmowie z posłami Baworowskim, Fedorowiczem i Rossetem premier Witos oświadczył, że ma do wyboru dwu kandydatów: p. Wład. Skrzyńskiego posła w Madrycie i dra Wróblewskiego posła w Londynie. Prawdopodobnie wybór padnie na posła Skrzyńskiego.

—oo—

Pamiętajcie o szeklu!

Niechęć Sapiehy do Rosyi sow.

Warszawa, 9 czerwca (tel. wł. eg.) Prasa warszawska atakuje ks. Sapiehę za to, że chciał poselstwu polskiemu w Moskwie przyznać rangę drugiej klasy. W ten sposób ks. Sapieha pragnął pokazać swą niechęć do Rosyi sowieckiej Projekt jednak ks. Sapiehy nie utrzymał się na Radzie Ministrów, albowiem uważano, że poselstwo polskie w Moskwie będzie jednem z najważniejszych posterunków politycznych zagranicą. Dopiero pod tym naporem ks. Sapieha ustąpił.

Rugowanie studentów polskich z akademii w Leoben.

Wiedeń. (Pat.) Delegacya studentów polskiej Akademii górniczej w Leoben przybyła do posła Szaroty z prośbą o wzięcie ich w obronę przed szykanami ze strony studentów niemieckich, którzy mszczą się za G. Śląsk aby uniemożliwić Polakom studya w Leoben. Dr. Szarota zwrócił się wobec tego do kanclerza Majera z energiczną notą, w której podkreślił następstwa polityczne terroru ze strony studentów niemieckich względem ich kolegów polskich i domaga się ochrony studentów polskich mających bezwzględne prawo po swej stronie.

Delegacya sędziów małopolskich w Warszawie.

Warszawa. (Pat.) Komisya prawnicza przyjęła delegacyę Związku sędziów Małopolskich, która przedstawiła rozpaczliwe położenie sądownictwa i prosiła o poparcie żądań sędziów w sprawie poprawy ich bytu. Komisya powzięła na wniosek posła Steinhausa następującą uchwałę:

Po wysłuchaniu delegatów Związku sędziów wyraża komisya prawnicza opinię i przedstawia rządowi i komisyi sejmowo budżetowej życzenie aby najzupełniej słuszne żądania poprawy uposażenia sędziów i Prokuratorów zostały w całej pełni uwzględnione a to w interesie Państwa i w interesie stanu sędziowskiego, przyczem komisya na podstawie dokładnej znajomości położenia stanu sędziowskiego w Polsce zwraca uwagę, Rządu na katastrofalne skutki jakie muszą nastąpić na wypadek odmownego załatwienia postulatów sędziowskich.

—oOo—

Rotszyld wziął w dzierżawę zakłady pruszkowskie.

Warszawa. 9. czerwca (tel. wł. eg.) Komisya komunikacyjna podzieliła zdanie ministra kolei Jasińskiego iż zakłady w Pruszkowie należy oddać w dzierżawę spółce w której skład wchodzi Rotszyld z Frankfurtu. Uchwała zasługuje z tego powodu na uwagę, iż powziętą została wbrew szalonej kampanii jaką wszczęła prasa warszawska przeciw Rotszyldowi jako Niemcowi i Żydowi, Rotszyld uczestniczy w spółce kapitałem w wysokości 25 procent. Do zarządu wyszle trzech swoich fachowców. Po załatwieniu tej transakcyi przyjdzie kolej na zakłady tarnowskie i sądeckie w Galicyi, które również oddane zostaną spółkom prywatnym.

Relacye Stuarta.

Warszawa. 9. czerwca (tel. wł. eg.) Sir Stuart udaje się 11. czerwca b. r. do Londynu celem złożenia relacyj o stosunkach na G. Śląsku

—oOo—

Demarche ententy w Berlinie.

Berlin. (Pat.) Ambasadorowie francuski i angielski przedstawili wczoraj w urzędzie spraw zagranicznych stanowisko swoich rządów w sprawie G. Śląska. Krok ten, do którego przyłączyły się także i inne państwa ententy jest odpowiedzią na przedstawienie ambasadorów niemieckich w Londynie, Paryżu i Rzymie spowodowane przez ultimatum wystosowane przez górnośląską komisyę międzysojuszniczą do gen. Höfera. O wiadczenia ambasadorów angielskiego i francuskiego zawierają wyraźne ostrzeżenie rządów państw sprzymierzonych pod adresem Niemiec.

Powiększenie kontyngentu wojsk.

Londyn. (Pat.) Rząd angielski zawiadomił rząd niemiecki, że siły zbrojne koalicyjne na G. Śląsku zostaną w najbliższym czasie pomnożone do liczby wystarczającej do stłumienia obecnych nieporządków, oraz propozycya niemiecka dopomożenia wojskami niemieckiemi do przywrócenia porządku nie jest do przyjęcia, może się bowiem przyczynić tylko zwiększenia trudności w obecnej sytuacyi, nie zaś do ich zmniejszania.

—oOo—

Zbliżenie francusko-angielskie.

Paryż. (Pat.) Dzienniki tutejsze wyrażają zadowolnienie z tego powodu, iż można skonstantować widoczne porozumienie francusko-angielskie w sprawie g. śląskiej, podkreślają lojalne stanowisko, zajęte przez nowego komisarza angielskiego, a wreszcie wyrażają życzenie, aby to jego stanowisko przyspieszyło rozwiązanie kwestyi.

Londyn. (Pat.) »Times« oświadczają, że rząd francuski godząc się na zwłokę żądaną przez rząd angielski aby umożliwić zapoznanie się ze sprawozdaniem komisarza Stuarta, wykazał w ten sposób, że jest stanowczo za utrzymaniem wspólności akcyi pomiędzy Francyą i Anglią. Dziennik dodaje, że jest to istotnie sprawa zasadnicza, albowiem gdy Francya i Anglia solidarność tę ujawniają, wówczas niemieskie »nie« staje się zredukowane.

Przymierze francusko-angielskie

Warszawa 9. czerwca. (tel. wł. — eg.) Prasa francuska omawia sprawę zawarcia przymierza angielsko-francuskiego. Dzienniki stwierdzają, że przymierze byłoby w każdym razie korzystnem, boją się jednak by Francya nie musiała słuchać poleceń gelmetu londyńskiego w stosunku do Europy środkowej i wschodniej.

—oOo—

Traktat polsko-francuski.

Warszawa 9. czerwca. (tel. wł. — eg.) Według otrzymanych z Paryża wiadomości należy oczekiwać w najbliższych dniach podpisania polsko-francuskiego traktatu handlowego, który nie mógł być dotąd zawarty z tego powodu iż przedtem musiały być uregulowane polsko-francuskie stosunki polityczne, wojskowe i gospodarcze. Brzmienie traktatu ogłoszone będzie po podpisaniu ale już teraz pisma francuskie zauważają, że układ ten jest dla Francyi bardzo korzystny.

—oOo—

Konferencya ambasadorów.

Paryż. (Pat) Konferencya ambasadorów rozpatrywała rozmaite szczegóły dotyczące zastosowania traktatu pokojowego.

Lyon. (Pat.) Konferencya ambasadorów obradowała wczoraj rano pod przewodnictwem Juliusza Cambona nad kwestyą egzekutywy traktatu. Minister skarbu Doumer referował sprawy związane z zapłatą odszkodowania przez Niemcy.

—oOo—

Weitzmann i Mack o przesileniu w syonizmie.

Ze względu na zbliżający się kongres, nabiera spór egzekutywy wszechświatowej organizacyi syonistycznej z przedstawicielami większości organizacyi amerykańskiej, szczególnej aktualności.

Wyduwca »Jüd. Presszentrale Zurich«, uzyskał interwiewy z Weizmanem i Mackiem, które w pewnej mierze przyczynić się mogą do wyjaśnienia stanowiska obu stron, choć nie odsłaniają one może w całości rąbka głębszych przyczyn tej — dla dobra ruchu w tej chwili — niepożądanej różnicy zdań.

Weizmann wskazując na to, że Keren Hajesod w swej obecnej formie, jest wynikiem długich narad na konferencyi londyńskiej, w której amerykańscy delegaci brali udział, uważa, że pod pozorem sporu co do formy Keren Hajesod, kryje się bardziej zasadnicza różnica zapatrywań, wyrażona wcale jasno w memoryale przedłożonym Weizmanowi przy jego przyjeździe do Nowego Yorku przez syonistów amerykańskich. Amerykanie domagają się dla każdej federacyi krajowej, prawa samodzielnego zakładania i utrzymywania przedsiębiorstw w Palestynie oraz prawa zbierania na ten cel funduszów na własną rękę. Wpływ, jaki chce przyznać organizacyi światowej — w formie prawa kontroli— trudno sobie praktycznie przedstawić. Amerykanie — zdaniem Weizmanna — zajmują przez to stanowisko secesyonistyczne, które prowadzi do rozbicia jedności organizacyi.

Omawiając opozycyę amerykańską przeciw formie Keren Hajesod, łączącej fundusz powstały z datków z funduszem czysto inwestycyjnym powiada Weitzman: »Podział ten Żydom zdaje się odpowiadać mówiłem z wielu amerykańskimi Żydami z pośród różnych sfer i nikt nie wyraził wątpliwości tego rodzaju. Żydzi dając na Keren Hajesod, chcąc mi ć to przekonanie, że o ile z czasem inwestywany w Palestynie kapitał przyniesie dochód, będą w dochodzie tym uczestniczyć.

Prowodyrzy syonistów amerykańskich chcą stworzyć ekonomiczną organizacyę dla odbudowy Palestyny, któraby nie miała niczego wspólnego z nacyonalizmem żydowskim, stanowiącym duszę syonizmu. Jestto zmechanizowanie całego problemu palestyńskiego. Nastrój dla syonizmu i gotowość do ofiar są w Ameryce ogromne. Sam New-York potrafi Palestynę odbudować i uczyni to, jeśli ruch cały zorganizowany zostanie na odpowiedniej narodowej — podstawie. Wówczas także naczelnicy ruchu amerykańskiego zmienią swe zdanie i wyzbędę się tendencyi separatystycznych.

Mack zastrzega się — w swym wywiadzie — przeciw zarzutowi asymilacyi uczynionemu syonistom amerykańskim.

Wobec politycznych sukcesów syonizmu, winna obecnie organizacya stać się instrumentem praktycznej pracy nad gospodarczą odbudową Palestyny.

Ekonomiczni syoniści uważają że w chwili obecnej, należy zamiast dzielić żydostwo na asymilantów i narodowców organizacyę tak wybudować, by wszyscy Żydzi, chcący współpracować nad moralnem i materyalnem wybuhowaniem narodowej siedziby, mogli w organizacyi znaleźć miejsce.

Zapatrywanie amerykańskie idzie w tym kierunku, że sprawa politycznej jedności całego Żydowstwa golusowego lub jego części poza Palestyną nie jest przesłanką restauracyi narodu żydowskiego w Palestynie i uważa dlatego prowadzenie pracy golusowej przez światową organizacyę za marnotrawienie sił.

Zebranie wielkich kapitałów w Ameryce i zainteresowanie Żydowstwa amerykańskiego dla tej sprawy, nie jest możliwem bez oddzielenia funduszu powstałego z datków od funduszu czysto inwestycyjnego jakoteż bez pełnego zabezpieczenia że zebrane fundusze użyte będą na cele palestyńskie w myśl zapatrywań amerykańskich.

Wywoływaniem sztucznego nastroju w masach nie zmieni się, sytuacyi, która ma swe źródło w gospodarczych faktach i zarządzie finansowem. Moralność organizacyi podnieść można jedynie przez przystąpienie do praktycznej produktywnej pracy w Palestynie na podstawie ekonomicznych wytycznych.

Jedynie przez wyjaśnienie naszych zarzutów i przebudowę organizacyi do roli ekonomicznego instrumentu można będzie odbudować żydowską Palestynę.

Sprawozdanie Churchilla odroczone

Londyn. Zapowiedziane na 2 czerwca sprawozdanie Churchilla, w którem miał omówić wyniki jego podróży na wschodzie zostało w ostatniej chwili odroczone.

Odbyło się natomiast bardzo ważne posiedzenie gabinetu przy współudziale ekspertó wojskowych i dyplomatycznych, na którem omawiano sprawy wschodnie. Jak mówią, postanowił rząd z całą energią przeprowadzić traktat sewrski.

—oOo—

Wiedeńscy prowodyrzy antysemityzmu przed sądem.

Wiedeń. Tutejsze dzienniki antysemickie donoszą, że prokuratura państwa wytoczyła dochodzenia karne przeciw inicyatorom kongresu antysemickiego, który niedawno obradował w Wiedniu. Za wygłaszanie mów antyżydowskich o charakterze pogromowym na tym kongresie, zostaną pociągnięci do odpowiedzialności dr. Jerzabek, Gattermayer i pułk. Zbożowsky. (Kongres antysemicki zakończył się jak wiadomo ekscesami ulicznymi w pierwszej dzielnicy, podczas których pobito przechodniów żydowskich oraz splądrowano i zniszczono sklepy żydowskie, Przyp. Red.).

—ooo—

Zamknięcie imigracyi z Ukrainy do Polski.

Warszawa. Począwszy od 1-go lipca br. uchodźcy i emigranci nie będą więcej wpuszczani w granice państwa polskiego. Otwartych zostanie natomiast 14 punktów granicznych dla przepuszczenia obywateli polskich, wracających z Rosyi i Ukrainy. — W związku z tem ministeryum spraw zewnętrznych poleciło, by wszyscy uchodźcy i emigranci nowoprzybyli zarejestrowali się w terminie od 23 do 30 bm.

Władysław Mickiewicz o kwestyi polsko-żydowskiej.

Paryż. Władysław Miekiewicz, syn wieszcza Adama zamieścił w francuskiem czasopiśmie „Le Monde Nouveau" artykuł poświęcony stosunkom polsko-żydowskim, z którego dla braku miejsca przytaczamy tylko następujące wyjątki:

Kwestya żydowska w Polsce, dostatecznie już zaciemniona przez przesądy rasowe i współzawodnictwo ekonomiczne, jeszcze bardziej się zaciemnia przez wydatną rolę, jaką Żydzi odgrywają w straszliwym dramacie bolszewizmu. Siła woli, która dopomogła wielu Żydom do zrobienia olbrzymich majątków, dochodzi do zdumiewających rezultatów, gdy ona, przy okolicznościach sprzyjających, stawia sobie zadania zburzenia społecznego. Ale gdyby carat nie poderwał wszystkich podstaw moralności religijnej i odporności socyalnej, gdyby nie przyzwyczaił nas do dogmatu biernego posłuszeństwa, eksperymenty bolszewizmu nie mogłyby być nawet pomyślane. Nie należy zapominać, że bolszewicy wszędzie ograbiają i zabijają Żydów, a to jest najlepszym dowodem, że żydowscy przywódcy bolszewizmu, w istocie rzeczy, są tylko renegatami żydostwa, gdyż inaczej nie tolerowałby tej okropnej hekatomby ich własnych braci. Nie mniej słusznem jest i to, że oni, będąc skłonni doprowadzać zastosowanie każdej zasady, choćby fałszywej, do jej granic krańcowych, są cenną ostoją bolszewizmu. Z ich środowiska rekrutują się najbardziej stanowczy zrównywacze, jak i najbardziej energiczni konserwatyści. Złoty środek wstrętny jest ich naturze.

Ale ci żydowscy zrównywacze, jakkolwiek są w swoim rodzaju osobliwi, przedstawiają dla żydostwa zjawisko wyjątkowe. Nie mogą żadną miarą uchodzić ani za wyrazicieli ducha swej rasy, ani za wcielenie istotnych tendencyi żydostwa. Kwestya żydowska komplikuje się także przez sławę milionerów żydowskich. Tymczasem nędza żydowska jest stokroć ostrzejsza od nędzy chrześcijańskiej.

Stosunki pomiędzy Żydami a Polakami pogorszyły się wskutek nagłego wysiedlenia wielu tysięcy Żydów z dzielnic rosyjskich do polskich, gdzie poczuli się zupełnie obcymi, nie mając żadnych stosunków z ludnością. Drżąc przed urzędnikami rosyjskimi, fatalnie ciążyli ku stronie silniejszej. Dlatego też na Litwie ci emigranci występowali jako rusofile. W Poznańskiem Żydzi niemieccy, przyciągnięci do ziem polskich nadziejami na korzystne interesa popierali rząd pruski, przy którym cieszyli się równouprawnieniem. Ale rodziny żydowskie, oddawna żyjące w Polsce, żywiły do niej inne uczucia. Bankierzy żydowscy w Warszawie popierali patryotów polskich przed i podczas powstania 1863 roku. Począwszy od roku 1815 od czasu godnego podziwu ruchu polskiego masy te, odważnie idące w ogień żołdactwa rosyjskiego, błagając Boga o powrócenie im ojczyzny i wolności, ogrzały duszę żydowską. Rabin Maizels, oko w oko z Rosyanami, krzewił miłość do ojczyzny, a katolicy napełniali synagogę, ażeby słyszeć, jak on wołał: „niech przyschnie język mój do krtani, jeżeli zapomnę ciebie, Jeruzalem!" Na ulicach chłopcy polscy poturbowali przechodniów, wyrażających pogardę względem Żydów. Czemu się to zbliżenie nie odnawia? Jeżeli się ono spóźnia, to dlatego, że Polska, pod każdym względem skołatana wojną europejską, nie uczyniła niezbędnego wysiłku w tym kierunku. Wielu powiada: rozpocząć winni Żydki. Ci sami ludzie którzy sprzeciwiają uniwersalizm miłości chrześcijańskiej — żydowskiej wyłączności, tym razem pragnęliby ażeby dobry przykład dany im został przez Żydów, podczas gdy oni, zdawałoby się pierwsi powinni podać im rękę.

Ani jeden naród nie posiada mniejszej skłonności do prześladowań religijnych niż polski. On nigdy nie dopuszczał u siebie Świętej Inkwizycyi, przyjmował Żydów, gdy zewsząd ich wypędzano. Pogromy są produktem rosyjskim. Policya zabierała pogromczykom łupy nie po to, ażeby je zwrócić Żydom, lecz aby je sobie przywłaszczyć.

W Polsce pogromów nie było. Żydzi głównie się uskarzają na ujawnioną względem nich pogardę. Ale w jakimż to kraju nieszczęśliwi nie cierpią od wyniosłości szczęśliwych tego świata?

Niesłusznem jest upierać, że wieki przeszły nie zmieniwszy duszy Żydów. Rzymski rabin Ascarelli przetłumaczył i wydał ani na joty w niej nie zmieniając „Księgę pielgrzymstwa polskiego" mego ojca, która jest dzie-

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera. sobota 18. czerwca g. 8 wiecz. **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. niedziela 19. czerwca g. 3 pop.
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. poniedziałek 20. czerwca g. 8 w.
wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

Zwycięstwo misyi prof. Weizmanna w Ameryce.

Warszawa. »Moment« podaje telegram swego nowojorskiego korespondenta z Clevelandu następującej treści:

»Krajowa konferencya zwołana do Cleveland po ogłoszeniu manifestu prof. Chaima Weizmanna wyraziła po burzliwej dyskusyi votum nieufności taktyce sędziego Brandeisa i sędziego J. Macka, którzy dążyli do oderwania amerykańskiej organizacyi syn. od światowej organizacyi syonistycznej,

To votum nieufności spowodowało kierownictwo amerykańskiej organizacyi, które zajęło wobec prof. Weizmanna stanowisko opozycyjne do podania się do dymisyi.

»Hapoel Hacair« i »Achduth Haawoda« stoją na tym samym co ja stanowisku i prowadzą walkę jeszcze bardziej może zaciętą przeciw »Jidyszystycznej« grupie. A grupa ta znana pod nazwą M. P. S. (komuniści przyp. red.) t. j. »Mifleget-Poalim Socialiim« prowadzi walkę nietylko przeciw hebrajskiemu językowi lecz także przeciw zrzeszeniu robotników posługując się takimi środkami, jak napady na biura robotnicze. I oni to uskarzają się jeszcze, że walczymy przeciw nim siłą«.

Interpelacya w Izbie Gmin w sprawie zastanowienia imigracyi palest. i znamienna odpowiedź na nią.

Londyn. Poseł robotniczy Macklien zwrócił się na ostatniem posiedzeniu Izby Gmin do ministra kolonij z zapytaniem w sprawie zastanowienia imigracyi do Palestyny. W szczególności zapytał interpelant czy zakaz imigracyi ma związek z wypadkami w Jaffie i zaznaczył, że zarządzenie to odczują w pierwszym rzędzie robotnicy żydowscy, rekrutujący się głównie z uchodźców z Ukrainy, Polski i Litwy, którzy w wielkiej ilości byli w drodze do Palestyny. W sprawie tej jak wiadomo wnieśli protest: organizacya syonistyczna i Żyd. Rada Narodowa w Palestynie, które w szczególności protestowały przeciw nawróceniu okrętu z imigrantami „Corniolia" do Tryestu, gdzie emigranci obecnie znajdują się w bardzo przykrem położeniu. Interpelant zapytał w końcu czy minister kolonij, biorąc pod uwagę te fakty podejmie środki, by znieść zakaz imigracyi.

Zastępca ministra kolonij Wond odpowiedział, że fakta te są mu znane. Całokształt sprawy imigracyi do Palestyny będzie w przyszłości z szczególną uwagą rozpatrzony przez rząd angielski po naradzie z W. Komisarzem Palestyny.

Sir Herbert Samuel zamierza 3 czerwca tj. w dzień urodzin J. Ces. Mości króla ang. złożyć publiczne oświadczenie w sprawie polityki rządu ang. w Palestynie. Wicem. Would wyraził wkońcu przekonanie, że parlament podziela jego zdanie w tym kierunku, że nie jest rzeczą pożądaną, by uprzedził Sir Samuela w zdeklarowaniu stanowiska rządu w tej sprawie.

—ooo—

Konferencya Związku młodzieży żyd. w Nowym Jorku.

Nowy Jork. (ŻBK.). Odbyła się tu V. doroczna Konferencya młodożydowskiego związku, na której to konferencyi rozpatrywano ogólne sprawy żydowskie.

Ze sprawozdania wydziału wynika, że związek liczy blisko 3000 członków. Przy związku istnieje fundusz im. Sokolowa, z którego corocznie wysyła się jednego członka Organizacyi do Palestyny.

Na konferencyi uchwalono założyć w wielu miejscowościach organizacye młodzieży.

Młodzież żydowska wydaje własny miesięcznik w języku angielskim p. t.: »Galil».

Z Palestyny.

Dr. Mossinson o jidyszystach w Palestynie.

W związku w całym szeregiem artykułów, które w ostatnich czasach pojawiły się w lewicowej żydowskiej prasie amerykańskiej na temat »prześladowania jidyszystów w Palestynie« a zwróconych m. i. przeciw drowi Mossinsonowi, jako rzekomemu inspiratorowi tych prześladowań oświadczył dr. Mossinson zastępcy kanadyjskiego »Jidyszer Żurnal« m. i. co następuje:

»Walki z językiem »Jiddisz« ani nie prowadziłem ani nie prowadzę. Sp dziewam się tylko, że w Erec Israel będzie język hebrajski językiem Żydów i że to nastąpi w drodze naturalnego rozwoju. 80% nowo przybywających chaluców włada językiem hebrajskim, a reszta imigrantów — Żydów, która nie włada tym językiem pragnie by jej dzieci go się wyuczyły i jeszcze zanim znajduje dla siebie nocleg szuka ona szkoły hebrajskiej dla swych dzieci. Jest zrozumiałe, że o ile ktoś nie zna języka hebrajskiego, rozmawiamy z nim w innym języku, który on rozumie.

Szerzycielami lub orędownikami języka »jiddisz« w Palestynie nie są wcale robotnicy palestyńscy, jak to mylnie próbują rozgłaszać po świecie. Przeciwnie: zorganizowani robotnicy, grupujący się w

Aresztowanie komunisty.

Do Jerozolimy sprowadzono Abrahama Lamositza, jednego z przywódców komunistów (Miphleget Poalim Socialim), aresztowanego pod zarzutem kierowania manifestacyą w Jaffie. Śledztwo w toku.

Posiedzenie Tymcz. Rady miejsk.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego zabrał głos r. dr. Loewenherz celem motywowania swego wniosku nagłego w sprawie przeniesienia Urzędu naftowego do Lwowa. Oto w ostatniej chwili wszczęto w Warszawie akcyę mającą na celu uniemożliwienie realizacyi tego projektu. Zachodzi obawa, że władze centralne oraz Rada Naftowa, która zbiera się w tym miesiącu przychylą się do życzeń owych kół i przeniesienie Urzędu zostanie zaprzepaszczone (vide „Zycie gospodarcze". — Przyp. Red.)) Uchwalono jednomyślnie następujący wniosek:

Rada m. Lwowa powołując się na stanowcze „przyrzeczenie udzielone przez Ministrów posłom, przedstawicielom wszystkich wielkich klubów, Prezydyum i delegatom miasta Lwowa domaga się ponownie przeniesienia do Lwowa wszystkich władz właściwych w sprawach naftowych.

Przeniesienie wszystkich władz naftowych do Lwowa ma dla miasta i dla całej tej części Rzeczypospolitej pierwszorzędne znaczenie. Zatrzymanie części władz naftowych w Warszawie utworzenie tam rodzaju trzeciej Instancyi lub odwlekanie przeniesienia pod pozorem planowanej reorganizacyi — uniemożliwiłyby korzyści z przeniesienia płynące.

Przeniesienia władz i spraw naftowych do Lwowa nie przesądza w niczem ani nie czyni reorganizacyi niemożliwą.

Rada m. Lwowa wzywa Prezydyum m. Lwowa i Komisyę obrony przyszłości Lwowa, które od tak długiego czasu akcyę tę energicznie prowadzą, aby poczyniły potrzebne kroki u premiera, ministra handlu i przemysłu i ministra skarbu celem ostatecznego uzyskania spełnienia przyrzeczenia w czasokresie ściśle oznaczonym.

Prezydent Neuman zakomunikował, że w sobotę wyjedzie do Warszawy i sprawę tę przedstawi kompetentnym czynnikom.

Z kolei r. Wereszczyński imieniem komisyi matki przedłożył skład nowo powołanych do życia komisyj miejskich. Utworzone zostały komisye rekwizycyjne II-giej instancyi przy D. O. G. Lwów, komisye dla ułożenia planu rozbudowy szkół miejskich, komisye dla opieki nad pomnikami, zabytkami sztuki i cmentarzami oraz komisye dla obmyślenia hejnału. Wnioski referenta uchwalono.

Następnie r. Wereszczyński referował sprawę regulacyi płac urzędników miejskich. Zgodnie z wnioskami referenta uchwalono przyznać urzędnikom etatowym i praktykantom pobory o jedną klasę wyżej, urzędnikom kontraktowym i dyetaryuszom podwyższyć pobory o

---

łem przeważnie chrześcijańskiem). Możnaby było przytoczyć wiele przykładów tego gatunku. W r. 1848 ojciec mój, tworząc w Rzymie legion polski i układając hasło odradzającej się Polski, zamieścił w odnośnym dokumencie następujący ustęp: „Izraelowi, naszemu bratu starszemu — szacunek i braterstwo pomoc na drodze do jego dobra niebieskiego i ziemskiego zupełna równość praw politycznych i obywatelskich". Nikt w naszym czasie nie dziwi się temu, iż Rotszyldowie ofiarują pokaźne sumy na ubogich, którym winna być okazana pomoc, podczas gdy organizacye katolickie dobroczynności nie pozwalają, ażeby najmniejsza ofiara dostała się Żydowi. W 1863 r. ksiądz Pierrot w następstwie kardynał, zbierając ofiary, dla emigrantów polskich, otrzymywał listy, w których błagano go ażeby nic z tych ofiar nie dał protestantom i Żydom.

Antysemityzm w Polsce jest zjawiskiem obcem i importowanem. Panuje on tylko w pewnej części prasy zaślepionej powodzeniem Drumonta. Niebawem antysemityzm wyjdzie z mody jak wyszło z mody niewolnictwo.

Nowa Europa przyniesie światu rozstrzygnięcie kwestyi żydowskiej. Narody ujrzą najlepszą rękojmię swego własnego rozkwitu w rozkwicie ich sąsiadów. Niestety nie tylko Żydzi muszą odbyć jeszcze długą drogę do tego ideału! Ale niech naród, który nie może zarzucać sobie ani jednego aktu wyłączności, nietolerancyi narodowej i nałożenia ręki na dobro gactwo drugiego narodu, pierwszy rzuci kamień na tych, którzy tego ideału jeszcze nie osiągnęli.

15 procent, służbie mniej prowizorycznej podwyższyć pobory o jeden stopień. Członkom prezydyum miasta podwyższono płace o 15 procent.

Sprawę sprzedaży gruntu Spółce akcyjnej dla przemysłu naftowego i gazów ziemnych w Zniesieniu referował r. Terenkoczy. Uchwalono odstąpić spółce 2.800 sążni gruntu po cenie 1200 mk. za sążeń, z zastrzeżeniem prawa odkupu tych gruntów jeśli w przeciągu trzech lat Spółka nie zbuduje objektów fabrycznych na gruncie.

Następnie uchwalono przyznać dodatek drożyźniany wdowom i sierotom po funkcyonaryuszach gminnych oraz pensyonistom. Wydatek na ten cel wynosi miesięcznie 102.000 mk. R. dr. Sokal referował sprawę fundacyi Jakóba Hermana, który ofiarował dwa domy dla młodzieży a mianowicie dom im. prezyd. Tobiasa Askenazego dla młodzieży żydowskiej oraz dom im. prez. Tad. Rutowskiego ten dla młodzieży katolickiej. Budynki ofiarowane przez fundatora przedstawiają wartość dwu milionów mk. Żyd. Komitet Ratunkowy wyasygnował dla domu im. Tob. Askenazego 700 tysięcy mk., zaś magistrat dla domu im. Tad. Rutowskiego pół miliona mk., Uchwalono fundacyę przyjąć. Na tem zamknięto posiedzenie jawne.

NADESŁANE.

Wyrazy serdecznego, koleżeńskiego współczucia przesyłają 7032

Prof. dr. Maksymilianowi Rosenbuschowi

z powodu śmierci jego ojca

Kierownictwa i Grona gimn. żyd. we Lwowie.

W hebrejsko - polskiej szkole „Mitet“

odbędą się wpisy uczniów

na przyszły rok szkolny, począwszy od wtorku 14. b. m.

codziennie od g. 8-mej do 1-szej w kancelaryi szkoły ul. Sykstuska l. 30 II. p.

Późniejsze zgłoszenia z powodu ograniczonej liczby uczniów nie będą uwzględnione. 7029

OGŁOSZENIE.

Komisya Likwidacyjna Grupy Inżynierji Nr. S. Lwów zawiadamia niniejszem, że za wszelkie przez oddziały Grupy Fortyfikacyjnej Nr. 5 i Grupy Inżynieryi Nr. 5 za czas od lipca 1920 do czerwca 1921 r. na obszarze Wsch. Małopolski poczynione rekwizycje materjałów fortyfikacyjnych, a przez Komisję Gospodarczą wyżej podanych grup dotychczas niewyrównane, wypłacać będzie należytości, najdalej do dnia 30. VI. 1921 r.

Poleca się zatem interesowanym, by do dnia 15. VI. br. zgłosili swoje pretensje w Komisji Likwidacyjnej Grupy Inżynieryi Nr. 5 we Lwowie, ul. Batorego l. 6, II. p. 6754

po za terminem 15. czerwca br. zgłoszenia pretensji przyjmowane nie będą.

Przewodniczący Komisji Likwidacyjnej

Szkolnicki mjr. mp.

Za zgodność Gorczyca por. m. p.

Dr. Anna Kogutowa, 7-25

Sykstuska 43 a, I. piętro, ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych od godz. 3—4 popoł.

Specyalista chorób dziecięcych

Dr. J. HESCHELES

powrócił i ord. Zyblikiewicza 31.

od 3—5. Szczepienie. 6874

LEKARZ DENTYSTA 6978

Dr. LANGBERG w Samborze

poszukuje intelig. praktykanta (tki).

»MARYSIENKA« i »KOPERNIK« wyświetlają obecnie

senzacyjny dramat p. t. **OGNISTA AMAZONKA**

(TRYUMF — KONTRA SZPIEGOSTWU).

Handlowa Spółka Akcyjna „IMPEX“

w Krakowie zawiadamia, że

Oryginalne Akcye IV. em. (sztuki)

mogą być już podejmywane w biurach Spółki przy ul. Stradom 13 w godzinach urzędowych za zwrotem kwitów tymczasowych lub kasowych. 7056

Zakład dentystyczno-techniczny

M. Ehrenkranza

Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

ADWOKACI 6958

Dr. R. Boral i Dr. D. Kulles

prowadzą od 15. bm. wspólnie kancelaryę we Lwowie ul. Podlewskiego l. 9 II. p.

VI. Koncert Symfoniczny

Żyd. Tow. Muzycznego

ostatni w tym sezonie budzi ogromne zainteresowanie muzykalnej publiczności. 7041

Koncert odbędzie się w niedzielę 12-go czerwca o godz. 12 w południe.

Pozostałe bilety w Księgarni Akademickiej.

SPECYALISTA CHORÓB DZIECIĘCYCH

Dr. Jakób SCHÖNFELD

powrócił i ord. ul. Głowińskiego 2. — Szczepienie 6828

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Piątek 10. czerwca o 7.30 „Samson i Dalila“ tragi-komedya w 3 aktach Swena Lange. Występ Brydzińskiego. Nowość.

Sobota 11. czerwca o 3.30 „Chory z urojenia“ Molicza z odczytem prof. Porębowicza.

Sobota 11 czerwca o 7.30 „Cavaleria rusticana“ i „Pajace“ z p. Argasińską i Lowczyńskim.

Repertuar Teatru Małego.

Sobota 11. czerwca o 7.30 „Don Juan“ występ Brydzińskiego.

—ooo—

— **Z teatru**. W piątek dnia 10. bm. w teatrze Wielkim odbędzie się premiera tragi-farsy Swena-Lange pt. »Samson i Dalila. Interesujący ten utwór przedstawia dzieje wrażliwej duszy poety, załamującej się wobec prozy życiowej. Rolę poety kreuje p. Wojciech Brydziński. Partnerami jego będą p. Trapszo i p. Justian.

W sobotę popołudniu przedstawienie dla młedzieży.

«Chory z urojenia z p. Rasińskim w roli tytułowej. Przedstawienie to poprzedzone odczytem p. prof. Porębowicza, wzbudzi niezawodnie wielkie zainteresowanie. W niedzielę po południu »Tajfun« po raz ostatni z p Brydzińskim i p. Bilińską-Czarnowską w rolach głównych.

— **Rada Nadzorcza Spółki Wydawniczej »Chwila« Sp. z og. odp.** oznajmia niniejszem, że na posiedzeniu dnia 8 czerwca br. z pod a w myśl. art. 4 i 5 kontraktu Spółki uchwała podwyższenia kapitału zakładowego.

W myśl kontraktu Spółki do wzięcia nowych wkładek zakładowych może Rada nadzorcza dopuścić dotychczasowych wspólników ewentualnie inne osoby. Spólnicy dotychczasowi mają przez 4 tygodnie od dnia zapadłej uchwały prawo pierwszeństwa do wzięcia nowych wkładek zakładowych według stosunku wkładek dotychczasowych.

Bliższych wyjaśnień co do warunków subskrypcyi udziela i zgłoszenia przyjmuje prezes Rady Nadzorczej Dr. Dogilewski Lwów, Krasickich 10 codziennie od godz. 4—6 popoł. z wyjątkiem sobót i niedziel.

— **Termin do przedkładania zeznań.** do podatku dochodowego i majątkowego na r. 1921 będzie przedłużony do 1 lipca br. Niebawem ukaże się odnośne rozp. min. sk. (Dr. L. M.)

— **Likwidacya lwowskiego Banku Krajowego.** Przed kilku dniami wyjechało do Warszawy z krakowskiej filii Banku Krajowego kilku urzędników celem zorganizowania tem centralnej instytucyi. »Polskiego Banku Krajowego«. Likwidacya dotychczasowej centrali we Lwowie nastąpi z chwilą ukonstytuowania się głównego zakładu w Warszawie.

Hebrejski przekład »Pana Tadeusza« opuścił prasę nakładem wydawnictwa Sztybla w Warszawie. Przekładu tego nieśmiertelnego dzieła literatury polskiej dokonał poeta hebrajski Józef Lichtbaum.

— **Szósty okręt ratunkowy dla Żydów Ukrainy i Białorusi** wiozący z Nowego Jorku znaczny transport żywności, odzieży i obuwia oraz narzędzi pracy i maszyn przybył do Rewla. Wartość transportu wynosi 350.000 dolarów.

— **»Makkabi« — »Pogoń«.** Zawody te, które wzbudziły w mieście naszem niesłychane zainteresowanie, odbędą się w niedzielę na boisku »Pogoni«. »Makkabi«, która stoi obecnie w Krakowie na drugiem miejscu w grach o mistrzostwo, będzie dla »Pogoni« groźnam przeciwnikiem. Ostatnie spotkanie tych drużyn dały wynik 3:2 dla »Pogoni«, a wszystkie pisma krakowskie zaznaczyły, że »Pogoń« uzyskała zwycięstwo po bardzo ciężkiej walce, Bilety w przedsprzedaży będą od dziś w południe do nabycia w cukierni W. P. Serecha.

— **Druga ofiara karców automobilowych.** W szpitalu powszechnym zmarła onegdajszej nocy żona oficera W. P Janina Sygańcowa, od ran spowodowanych przejechaniem przez samochód wojskowy na pl. Halickim. Szofera, który kierował samochodem zdołano ująć i osadzono go w więzieniu wojskowem.

— **Żydowska konferencya emigracyjna w Brukseli.** Z Warszawy donoszą: Dyrekter tutejszego oddziału Hiasa wyjeżdża do Brukseli, gdzie ma się odbyć konferencya zwołana przez Ikę. W konferencyi tej wezmą udział wszystkie żydowskie organizacye zajmujące się sprawami emigracyjnemi. Konferencya rozpocznie się dnia 7 czerwca i potrwa 3 dni.

— **Schronisko dla imigrantów-Żydów w Nowym Jorku.** Prezydent Harding

Teatr żydowski

dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CHSZNEJUR i E. ZELAZO. 7053

— **Sobota 11/6 1921 po raz pierwszy we Lwowie** —

Pereza Hirschbeina :: sztuka ludowa ::

PUSTA KARCZMA

— — Nowe dekoracye art mal. Z. Balka. — —

OTWARCIE Magazynu nowości firmy M. Francos i F. Wahl Legionów 19.

Bielizna męska, krawaty itp., parasole, parasolki, Pończochy fil d'Ecosse, Zakiety damskie wełn. i jedw. w różnych kolorach. Mydła tualetowe, perfumerya etc. Towar świeży doborowy. Wielki wybór. Ceny umiarkowane.

dokonał dnia 5. czerwca przez naciśnięcie guzika elektrycznego »w Białym domu« otwarcia bramy schroniska dla żydowskich imigrantów, wybudowanego przez nowojorski oddział „Hijasu«. Jest to pierwszy wypadek w dziejach Ameryki. by prezydent dokonał otwarcia instytucyi żydowskiej.

Przed delegacyą »Hijasu«, która zaprosiła prezydenta na otwarcie wygłosił prezydent serdeczną przemowę, w której oświadczył. że naród amerykański ceni żydowskich imigrantów za ich zasługi, położone około rozwoju kraju. Prezydent wyraził się też bardzo pochlebnie o działalności »Hijasu«.

— **Jak długo trwa moc prawna amerykańskiego bilu antyimigracyjnego?** Nowouchwalony a podpisany przez prez. Hardinga bil antyimigracyjny ma ważność przez 13 miesięcy t. j do 1. czerwca 1922, poczem kongres może uchwalić przedłużenie jego ważnossi.

— **Habsburgowie we Wiedniu.** Dzienniki budapeszteńskie otrzymały z Wiednia informacye, że w ostatnich czasach bawiło w Wiedniu kilku członków domu habsburskiego. Władze austryackie nie mogły byłych arcyksiążąt wyrugować z obszarów republiki austryackiej, ponieważ ci posiadali paszporty francuskie, w których figurowali jako obywatele Francyi. Ostatnio przebywał w stolicy naddunajskiej brat ekscesarza Karola, b. arcyksiąże Maks.

— **Złoto polskie w Gdańsku.** »Danziger Zeitung« donosi, że w Gdańsku pojawiły się w obiegu złote polskie, których kurs odpowiada wartości marki polskiej. W Gdańsku ma rzekomo kursować wiele milionów złotych. Danz. Zeitung donosząc o tem, zauważa, że rząd polski nie przeprowadził dotychczas emisyi złotych, wobec czego zachodzi podejrzenie, iż ma się tu do czynienia z oszukańczą aferą, nad której wyjaśnieniem pracują odnośne czynniki.

— **Zakład wychowawczo-naukowy z prawem publiczności Dr. Adeli Karpówny w Lwowie Wałowa 31.** Egzamina wstępne i prywatne rozpoczną się 20 czerwca. Zgłoszenia i wpisy do gimnazyum, liceum i koedukacyjnej szkoły powszechnej codziennie od 3—4. 7021

Z życia gospodarczego.

Przeciw przeniesieniu Urzędu naftowego do Lwowa.

Projektowane przeniesienie Państwowego Urzędu Naftowego z Warszawy do Lwowa wyłoniło na gruncie warszawskim opozycyę pewnych żywiołów. Ostatnio odbyły się w tej sprawie narady przedstawicieli przedsiębiorstw i zrzeszeń naftowych, w których wzięli udział zastępcy najpoważniejszych przedsiębiorstw Zagłębia naftowego. W dyskusyi jednomyślnie sprzeciwiono się przeniesieniu Urzędu Naftowego do Lwowa jako instytucyi trzeciej instancyi, natomiast uznano potrzebę utworzenia we Lwowie siedziby organów urzędowych drugiej instancyi jak starostwa górniczego, inspektoratu kopalń i rafineryj jakoteż zgodzono się na ewentualne przeniesienie tamże Dyrekcyi państwowej fabryki olejów mineralnych.

W dyskusyi przytoczono na uzasadnienie pozostawienia urzędu naftowego w Warszawie, że zachodzi ustawiczna potrzeba porozumiewania się z ministerstwami, coby we Lwowie natrafiło na trudności i przeszkody, Podniesiono dalej nieaktualność i niepraktyczność przeniesienia oraz że przedsiębiorstwa naftowe zmuszone byłyby nada zachować swe główne biura w Warszawie nawet na wypadek przeniesienia Urzędu do Lwowa. Przeniesienie tego Urzędu do Lwowa nie spewoduje wcale przeniesienia centrum przemysłu naftowego do tego miasta, zachodziłaby tylko konieczność wysyłania od czasu do czasu urzędników przedsiębiorstw z Warszawy do Lwowa. W rezultacie postanowiono przedłożyć ministrowi handlu i przemysłu odnośne uchwały zapadłe na tem posiedzeniu.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 9. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi nastąpiła dziś zniżka. Przeważna część akcyj spadła o 100 do 200 punktów. Za Chodorów płacono z początku 2350, potem 2300—2250—2200—2225, za Gafotę w akcyach efektywnych 2250—2175—2225 2300, nieefekt. 2100—2150, Oikos 3450, P. T. H. 1175, Pezet 1025—1050, Polska Nafta I—II em. 1900—1850—1800, Parowozy 2250—2100, Cmielów 3700, Pocisk 1300, Galicya 50.000, 4 proc. Komun. Kraj. 87·50. Przekaz na Pragę 1875, na Wiedeń 210·—.

Na nieoficyalnej giełdzie baissa.

Płacono za dolary amerykańskie 1165 kanadyjskie 1000, marki niemieckie 1900, lei rumuńskie 1900, ruble po 500: 280, po 100: 530·—.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 9. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·30 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2175 —	2375 —
Tow. akc. Karpalit 140—21	2·00 —	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	6·0 —	380·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	45000·—	5·00·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2150·—	2350 —
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3400·—	3500 —
Warszawska Ska akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	2·50·—	2300 —
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1000 —	1075 —
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1290 —	1350 —
Polska Nafta I. i II 500—75	1750 —	1950 —
Polska Nafta III. em. 500—0	1600·—	—·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1150 —	1225 —
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	750·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5000·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2400·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	9000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
» » po 500 rb.	275 —	325 —
» » drobne	220 —	280 —
Ruble dumskie (po 100)	50·—	60·—
» » (po 25)	40·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 10 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 100)	4·—	7·—
Grzywny (po 200 wyż.)	6.—	9·—
1 frank franc.	92·—	97·—
1 Frank szwaj.	180·—	200·—
1 £ Sterling	4200·—	4450·—
1 Dollar amerykański	1130·—	1180.—
1 Dollar kanadyjski	10 0·—	1050·—
Marki niem. (po 1000)	1800·—	1900·—
» » po 100)	1700·—	1800·—
» » drobne	1600·—	170 ·—
Lei rumuńskie (500)	1850 —	1950·—
Lei rumuńskie drobne	1750 —	1850·—
Liry włoskie	52 —	60·—
Czeskie korony (5000—1000)	1750·—	1850·—
» » drobne	17·0·—	1850·—
Korony austr. niem. stemplowane	180·—	200·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	4300·—	4500.—
» na Paryż	92 —	97·—
» na Zurych	180 —	200 00
» na Pragę	18 40	19 00
» na Wiedeń	200 00	220 00
» na Berlin	—·—	—·—
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	18 25	19·25
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 9. czerwca.

Impex 500—600, Polski Glob I—III 1400—1600, Zieleniewski 9000—9500, Górka 80 0—8500, Siersza 6000—6600, T. P. G. 8500—9700, Automotor 2300—2500, Polska Nafta I—III 1700—2100, Oikos 4000—4200, Pezet 1050—1150, Cmielów 3000—3300.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 9. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1140—1125, marki niemieckie 1800—1860. Przekaz na Berlin i Gdańsk 1800—1900, Nowy Jork 1140—1175, na Londyn 4675—4775.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 9 b. m. Berlin 8·75, Praga 8·25, Nowy Jork 590·—. Austr. noty kor. stempl. 0·97, Budapeszt 2·40, Bukareszt 9·30, Wiedeń 1·30, Medyolan 28 20, Zagrzeb 4·20, Warszawy 0·50.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 9. bm. Berlin 8·74½, N. Jork 591·00, Paryż 46·60, Bruksela 46·60, Sztokholm 131·50, Madryt 75 25, austr. korony stemplowane 0·97. Budapeszt 2·40, Bukareszt 9·25, Wiedeń 0·00, Holandya 196·00 Londyn 22·21, Medyolan 28·50, Kopenhaga 101·75, Chrystyania 86·75, Buenos Aires 182·50 Warszawa 0·05, Praga 8·25, Zagrzeb 4·20.

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 9. czerwca:

Renta majowa 110·00, austr. renta koronowa 109 00, węgierska renta koronowa 000·00, Losy tureckie 0 000·—, Renta lutowa 110·00, Anglobank 1750·—, Bankverein 1309·00, Bodenkreditanstalt 2390·00 Kreditanstalt 1608·—, Bank depozytowy 859·- Laenderbank 2350.00, Merkury 1100, Unionbank 1180·—, Żiwnosteńska banka 3410·00, Kolej północna 19490·—, Kolej. południowa 2440—, Alpiny 6280·—, Berg und Huetten 10·150·-, Krupp 1598·00, Poldihütte 4280 00, Prager Eisen 11.500·00, Rima 0000·—, Skoda 3588·—, Zieleniewski 3600·—, Apollo 5360·—, Fanto 24.600·— Galicia 30.200·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 16·000—, Koleje austryackie 4748·—, Koleje węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 3260·— Bank obrótowy 798·— Kolej Lwów-Czern. 4100·— Siersza 3900·—.

NADESŁANE.

Frania Mandlówna — Lwów
Włodzimierz Chłopski — Łódź
zaręczeni we Lwowie w czerwcu 1921.

Z okazyi zaręczyn p. I. Preczepa z p. Olschütz gratulują serdecznie
Polkesowie i bracia Tartakower

Z okazyi 5. urodzin syna mego Zyga składam na rzecz »Keren Hajesod« Mp. 1000. Isak Kotlarski 7033

Paula Reissówna — Bernard Wahl
Lwów-Dyniska Borysław
zaręczeni w czerwcu 1921 7026

Z okazyi zaręczyn mego brata Bernarda z p. Jetką Nass zasyła najserdeczniejszy »Mazel-Tow«
7015 Izrael Singer z narzeczoną.

Chana Ettinger Abraham Rubinsohn
Kuty Stryj
1054 zaręczeni w czerwcu 1921.

Munio Klarberg Cyla Fisch
Stanisławów Tłumacz
7037 zaręczeni w czerwcu 1921

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judajstyczne w wszystkich językach. 6735

Młody doktor praw za utrzymanie wyjedzie na wieś, przygotuje do egzaminów prawniczych lub gimnazyum. Zgłoszenia: Administracya pod »Wakacye«. 7034

FRANCUSKIEGO, angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego początkującym także korepetycyi udziela Rutkowski, Zyblikiewicza 41, 6693

Czytelnia Nowoczesna Lwów, Syskuska 16 poleca bogaty wybór powieści. Dla wyjeżdżających na lato wypożyczamy jednorazowo kilka tomów na znacznie zniżonych warunkach. — Kupujemy też książki każdej treści. 7042

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Kompletne urządzenie kuchenne 6 krzeseł, stół (antyk) i amplę sprzedam Janowska 18, II. p. drzwi na lewo. 7035

Na kartki chlebowe Nr. 5 niepokryte chlebem kontyngentowym sprzedawać będą sklepy miejskie każdemu bez względu na przynależność rejonową, prócz różnego gatunku kasz także i chleb pytlowany z mąki pozakontyngentowej w cenie po 80 Marek za bochenek o wadze 1 kg. 7013

LEŻAKI silne, krzesełka składane poleca »DOROTEUM«, Sapiehy 34. 7024

MASZYNĘ do cięcia papieru formatu 65-72 kupię. Oferty pod »Najnowszy system« do Administracyi. 6950

5 wózków platformowych, wązkotorowych, 760 mm, w stanie prawie nowym do sprzedania. — Wiadomość: Leibel. Stanisławów, Kazimierzowska 30. 7047

MEBLE, SYPIALNIA, jadalnia i fortepian, bardzo piękne do sprzedania. Bliższa wiadomość Kopernika 52, II. piętro codziennie między godz. 4—6 popołudniu. 7039

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuje się spólnika fachowca do interesu bławatnego przy pryncypalnej ulicy z większym wkładem. Zgłoszenia pod »Hurtowny« do Administracyi za okazaniem markówki 426997. 7014

Wygadzam za udziałem w zysku lokal urządzony w centrum na krótkoterminowe rozsprzedaże. Zgłoszenia do Adm. pod »Kapitalista«. 7030

Celem powiększenia interesu instniejącego 25 lat położonego na jednej z naigłówniejszych ulic poszukuję spólnika z kapitałem. Zgłoszenia do Adm. pod »Spólnik«. 7031

Kilkuletni zakład dentystyczno-techniczny poszukuje zdolnego lekarza jako spólnika w większem mieście prowincyonalnym. Zgłoszenia do Adm. pod »M. W.« 7052

POSAD POSZUKUJĄ.

Panna pisząca biegle na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia pod »B« do Małopolskiej »Reklamy« Kopernika 16. 7040

MAŁŻENSTWA.

Szukam dla trzydziesto-kilkuletniej wdowy z własnym handlem, pięknie urządzonem mieszkaniem, odpowiedniego człowieka do l. 45. Mężczyźni na stanowisku społecznem mają pierwszeństwo. Rosenberg, Lwów, Bernsteina 6. 7038

WOLNE POSADY

Inteligentna panna Żyd. do 3-letniego chłopaka poszukiwana. Zgłoszenia ul. Podzamcze 7 u właścicielki realności. 7028

Fakturzystki piszącej na maszynie i rachującej biegle poszukuje hurtowny skład żelaza. Reflektuje się na siłę pierwszorzędną. Pierwszeństwo mają panny z praktyką w branży żelaznej. Zgłoszenia pod »Żelazo« do Adm. Chwili. 7003

Magazyn obuwia »Rewicza« ul. Legionów 31 poszukuje pomocnika z działu obuwia. 6992

Praktykanta z lepszego domu przyjmie księgarnia Nowości. Kopernika 3. 7049

Starszy magister farmacyi poszukuje dzierżawy, zarządu lub posady w aptece. Zgłoszenia Leon Lustig, Wadowice Apteka Macudzińskiego. 7048

Adwokat Seher, Słowackiego 14 poszukuje biegłej na Underwoodzie mundantki. 7050

Adwokat Schaffer, Ustrzyki, poszukuje koncypienta od 1-szego września. Reflektanci mogący udzielić lekcyi z 4-tej gimn. mają pierwszeństwo. 7036

Potrzebne dziewczęta do fabryki. Obznajomione z fabrykacyą kopert i papierów listowych mają pierwszeństwo. Zgłoszenia osobiste »Karpalit, «Lwów Zielona 20. 7009

—[]-[]—

Ogłoszenia.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Fabryka gipsu Czerkasy 6962
Zarząd Lwów, 3. Maja l. 12
dostarcza GIPSU wagonowo.

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie sam jak nowe, wyśmienitym i każdy niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie

S. FEDERA 6872
LWÓW, SYKSTUSKA 7.
Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

POCENIE NÓG

rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

Tutki i papierki cyg.
poleca hurtownie dom eksp handlowy
M. Hackel
LWÓW, Kazimierzowska 4. 6816

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — 6565
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14.

STRUNY

hurtownie i detailicznie 6784
M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

Prawdziwe Naturalne
WODY MINERALNE
już nadeszły
Woda Karlsbadzka, Apenta, Franciszka Józefa. Hunyada, Sołterska, Szczawnicka, Krościenko, Lewiko (słabe i mocne) oraz sól karlsbadzka i kąpiele jodowe i z kwasu węglowego. 6275
Do nabycia w aptekach i drogueryach
jedyny główny skład
RUDOLF WEINREB
Lwów, Legionów 31 i Rynek 44

Na wyjazd. Szlafroki do prania Mkp. 1200 — płócienne Mkp. 1900. — Perkalowe w kwiaty Mkp. 1500. — Markizetowe Mkp. 3400. — Dirndl 1950 Mkp. — Sukienki markizetowe od Mkp. 2600. — Wełniane Mkp. 2700.
poleca 7044
Magazyn MANNERA Lwów, Sykstuska 12.

POLSKI GLOB
Towarzystwo Transportowo - Handlowe
SPÓŁKA AKCYJNA
podaje niniejszem do wiadomości, że uchwałą Walnego Zebrania z dn. 28. maja 1921 ustaloną została
dywidenda za rok 1920 na 20% t. j.
które wypłaca Mkp. 100 od akcyi I. emisyi
we Lwowie: Akcyjny Bank Hipoteczny Filia Warszawskiego Banku Dyskontowego.
w Krakowie: Kasa Zarządu Głównego »POLSKI GLOB«, pl. Maryacki 9. — — Filia Akcyjnego Banku Hipotecznego.
w Warszawie: Warszawski Bank Dyskontowy. 7051

Czysto jedwabne Pończochy po 400 i 500 Mp. 7045

½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz fil. d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 275. Rękawiczki jedwabne karlsbadzkie po 300 Mp. Szkarpetki niciane po 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko — **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1 B.** Baczność! Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

Podkłady drewniane
we wszystkich możl. wymiarach na tor wązki i normalny zaraz tanio do dostarczenia.
Smoschewer i S-ka, T. z. o. P.
Bydgoszcz, Dworcowa 31 b.
Telefon 430/431.

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

Skradziono:
1. Akcept na 160.000 Mp. z podpisami firm:
Z. Rodakowski i Schwartz et Płatek,
nieprawidłowo żyrowany, z datą 3 lipca 1921.
2. Akcept na 160.000 Mp. z podpisem firmy
Z. Rodakowski
z datą 7 czerwca.
3. Akcept na 340.000 mp. z podpi. sem firmy KONTAKT et M. MAGASSY.
4. Bilety wizytowe i dokumenty wojskowe
Inż. Kpt. ANTONIEGO SCHWARTZA.
Nadużycie będzie ścigane sądownie. Ostrzegam przed nabyciem weksli, które w innych prawidłowych egzemplarzach już eskontował Polski Bank Krajowy.
7043 **Inż. Ant. Schwartz.**

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema i
Płaci bezwarunkowo najwięcej, Proszę się przekonać.

Towarzystwo Ubezpieczeń „Omnium" Sp. Ak.
w WARSZAWIE.
Oddział we Lwowie, Kopernika l. 21
poszukuje zdolnych ajentów w dziale ogniowym za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 6994

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI
do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**
KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.
Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,
jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807
Cyrkularki oraz Kuźnie polowe
dostarcza z swoich składów

AGRUMARIA SPÓŁKA import. z o. p.
we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.

Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

Atramenty
kancelaryjne, szkolne, litograficzne, hektograficzne. tusze, guma arabska, farba do pieczątek, — Powszechnie znane z swej dobrej jakości poleca fabryka 673
REHOKA, Lwów, Rappaporta 5.

FABRYKA SZPAGATU
BRACI DEUTSCH
poleca swoje bogato zaopatrzone składy szpagatów i rebsznurów konopnych i papierowych po cenach ściśle fabrycznych u wyłącznego reprezentanta 6141
NATANA WEINREBA
Dom powroźniczy i fabryczny skład artykułów technicznych.
LWÓW, KAŹMIERZOWSKA L. 26

Ważne dla przemysłu młyńskiego!
IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058
Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.
„IHIG" Lwów, Podwalskiego 8|II

Tanio! 7002
jedwabie, podszewki, woale poleca
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykonuje w najkrótszym czasie **LITOGRAFIA**
A. ANDREJCZYN
UL. MICHAŁA L. 4.
(boczna Kościuszki). 6949

PAPIER PAKUNKOWY
pierwszorzędnej jakości, formatu 90×126 o ciężarze 100 kg., 120 kg., 140 kg., 160 kg. na 1000 arkuszy »« do nabycia hurtem i w detailu w firmie »«
Hurtownia Foto-techniczna
Spółka z ogr. odp.
we Lwowie, ul. Kościuszki l. 8.
Tamże na składzie wszelkie artykuły fototechniczne i kinematograficzne. — Obfity dział dyapozytywów ze wszystkich części ziemi Rzeczypospolitej. 7055

Okazya: Sortyment filmów o treści aktualnej.

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Uwaga! Plac Akademicki 4.
Nowo otworzony magazyn jubilerski i zegarmistrzowski
I. SELIGMAN kupuje **BRYLANTY**
ZŁOTO i wszelką biżuteryę.
Płaci ceny horendalne. Wszelkie naprawy w zakres zegarmistrzowstwa wchodzące wykonuje szybko i precyzyjnie. 046

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Dzisiejszy numer zawiera 12 stronic.

Nr. 861 Lwów, niedziela 12. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., 80. komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - Ilustracye drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Jawcie się licznie!

Tow. Kolonii i ochronek ogrodn. dla dziatwy i młodzieży żydowskiej we Lwowie urządza w niedzielę 12. b. m. w restauracyi

„Wysokiego Zamku“

Wielką Zabawę ogrodową

Liczne niespodzianki: Loterya fantowa (każdy drugi los wygrywa), koło szczęścia 7062

Cyganka wróżka?

Licytacya jarzyn farmy w Sygniówce. Konkurs piękności! Poczta minutowa i t. d. W razie niepogody odbędzie się zabawa z niezmienionym programem w poniedziałek 13. b. m.

Kontrasty.

(w) Czy Walter Rathenau, obecny minister dla spraw odbudowy w Niemczech, jest naprawdę genialnym człowiekiem, którego naród żydowski z dumą powinien wobec świata zareklamować jako produkt krwi swojej, to pytanie rozstrzygnie dopiero historya. To, jak żył i co uczynił dotychczas i co sławią w nim jego wielbiciele, tak dalece nie ma nic wspólnego z żydostwem, jego sprawami i cierpieniami, że dla szerokiego ogółu, który go przedtem nie znał trzeba było dopiero „odkrywać“ jego żydowskie pochodzenie. Działaczem jest on wyłącznie, przynajmniej dotychczas, tylko w znaczeniu narodowo-niemieckiem i dlatego nie byłoby właściwie powodu łajmować się jego osobą ze stanowiska żydowskiego. Jest on jednym z tych wielu Żydów, którzy w ciągu wieków służąc mózgiem swym i uczuciami sprawie ogółu wśród którego żyją, o narodzie żydowskim jako takim nie myślą i użyźniają glebę, której plony więcej dla innych, niż dla ich narodu są przeznaczone.

Stwierdzając to, nie czynimy tego bynajmniej w zamiarze potępienia takiej działalności. Przeciwnie! Żydzi chlubić się mogą tem, że żyjąc w rozprószeniu w rozmaitych państwach, przyczyniają się współpracą swą do ich postępu, rozwoju i dobra. A choć dziś silniej niż dawniej akcentują swe własne narodowe prawa i żądania, to jednak dalecy są od ślepego szowinizmu wymagającego wyłącznie uznawania „tylko“ własnych interesów i koronującego gmach swych uczuć zasadą świętego egoizmu narodowego. Pracę dla dobra państw, w których żyją, uważają Żydzi wszędzie za swój obowiązek.

Powracając jednak do osoby Waltera Rathenaua, sądzimy, że przecież w jednym kierunku stał się on, choć może bez własnej woli, osobą, dla Żydów ważną. Rathenau uważany być może dziś za wskaźnik siły względnie słabości rasowego antysemityzmu w Niemczech.

Jest on pierwszym ministrem żydowskiego pochodzenia w Niemczech. Za czasów Wilhelma II. byłaby rzecz taka niemożliwą. Wilhelm i jego junkierskie otoczenie czuli do Żydów niemniejszą abominacyę, jak np. narodowa demokracya w Polsce i trzeba było dopiero wstrząśnienia tak silnego jakiem była wojna światowa, by rząd Wilhelma zdecydował się dopuścić Żydów w armii do rangi oficerskiej. Jeszcze niedawno prasa, Żydów „po swojemu“ lubiąca, z radością roztrąbiała światu wieści o rozruchach antysemickich w Niemczech, a profesora Einsteina w Berlinie rzeczywiście omal nie spotkał ten sam los, który wypchnął Aszkenazego z wszechnicy warszawskiej. Tam jednakże los ten tylko „omal“ nie spotkał, a w rzeczywistości ominął go mimo, iż prof. Einstein nie bawi się w komedyę asymilacyi, jak Aszkenazy, lecz otwarcie przyznaje się do narodowości żydowskiej, nie widząc w tem żadnej kolizyi z obowiązkami patryotyzmu wobec kraju, którego jest obywatelem. I tam, w tych Niemczech, które są kolebką nowoczesnego antysemityzmu, dziś zasiada na ławie ministrów Żyd — Rathenau, a olbrzymia większość parlamentu klaszcze w dłonie, gdy mówi i wotuje mu pełne zaufanie.

Każdy zrozumie, że jeśli poruszamy dziś rzecz tę, to nie z zachwytu dla roli Rathenau, ale w celu zwykłego porównania. Czyniliśmy już nieraz przy rozmaitych sposobnościach o losach Żydów porównania na temat: Ameryka a Polska, — albo: Anglia a Polska, — albo: Francya a Polska, — albo: Włochy a Polska i we wszystkich wypadkach pozwaliśmy sobie cytować, mimo znikomej siły przekonywującej takich cytatów w Polsce, — nazwiska różnych Żydów, którzy byli w tych krajach ministrami, lordami, senatorami, kierownikami stronnictw, najwyższymi sędziami, ambasadorami itd. W szeregu tych porównań dotychczas brakowały Niemcy. Dziś awans Rathenaua wzbogacił zasób żydowskich argumentów o jeszcze jedno porównanie: Niemcy a Polska.

Nie łudzimy się wcale co do siły przekonywującej tego ostatniego porównania. Jeśli naszych, narodowych demokratów, przykład Francyi nie zdołał przekonać, jak niską jest ich polityka wobec Żydów, tedy tem mniej przekona ich przykład z dzisiejszych Niemiec zaczerpnięty. Oczekiwać raczej należy, że lada dzień pojawi się na łamach „Słowa polskiego“ lub duchem pokrewnego mu pisma nowy argument o wrogości Żydów wobec Polski, a mianowicie, iż przecież Żyd-Rathenau jest ministrem niemieckim.

Ale to rzeczy samej nie zmienia ani biegu wypadków nie wstrzyma. Stan posiadania antysemityzmu widocznie zmniejsza się w świecie cywilizowanym. Wszak były czasy przed wiekami, kiedyto nawet w Anglii Żydzi codzień drżeć musiał o życie swoje i mienie. Dziś już nawet w Niemczech Żyd mógł zostać ministrem i cieszy się poparciem większości. Tylko w Polsce oznaczenie: „żydowski“ — dziś skredytuje jeszcze najlepszą sprawę. Również czarnosecinne organy nie używają wogóle innych argumentów dla pogrążenia swoich przeciwników. I pocóż, skoro nasiernowanie prze

Z G. Śląska.

Bytom. (Pat.) Obsadzanie strefy neutralnej mającej wynosić 10 km., postępuje w należytym ciągu. Najważniejsze punkty tej strefy zajmą Anglicy i Francuzi. Są to przeważnie miejscowości które opuścili Polacy stosując się do przyjętych zobowiązań. Natomiast po stronie niemieckiej nie opuszczono dotychczas żadnej ważniejszej miejscowości. Strefa neutralna przechodzić ma przez Strzelce, Ujazd, Rucinicę, Kotlarnię, Rury. Podobno gen. Hoefer miał wydać rozkaz wycofania się jego wojsk na pozycye z dnia 3 b. m., jednakże rozkazu jego nie usłuchano, co zresztą Hoefer zameldował w swojej nocie do komisyi międzysojuszniczej. W ten sposób rozkaz ten należy uważać za pozorny. Jak wiadomo, komisya międzysojusznicza zagroziła Hoeferowi, że na wypadek nieusłuchania jej rozkazów i niezaprzestania dalszych ataków, wojska koalicyjne opuszczą obszary przemysłowe i wydadzą je w ręce powstańców. Pisma niemieckie przedstawiają ofenzywę oddziałów koalicyjnych jako akcyę prowadzoną w porozumieniu z komisyą międzysojuszniczą oraz jako pomoc wojsk aljanckich w celu opuszczenia Górnego Śląska przez powstańców. Oczywiście wiadomości te są kłamliwe, koalicya bowiem nie upoważniła Niemców do akcyi po jej stronie.

Przymierze obronne czesko-rumuńskie.

Praga. (Pat.) Cz. b. gr. Na skutek porozumienia się rządów rumuńskiego i czechosłowackiego, ustalono następujące punkty przymierza obronnego:

Art. 1. Na wypadek, gdyby Węgry nieprowokowane podjęły atak na jednego z kontrahentów, obowiązuje się strona druga przyjść z pomocą stronie zaatakowanej na warunkach określonych w art. 2. tej konwencyi. Art 2. Kompetentne władze fachowe republiki czechosłowackiej i królestwa rumuńskiego ustalą we wzajemnem porozumieniu zapomocą konwencyi wojskowej, która będzie później zawartą potrzebne zarządzenia, konieczne do przeprowadzenia obecnej konwencyi. Art. 3. Żadna z stron kontraktujących nie będzie mogła zawrzeć przymierza z innem państwem bez poprzedniego uwiadomienia o tem strony drugiej. Art. 4. Celem jednozgodnego postępowania w swoich dążeniach pokojowych obowiązują się oba rządy zawrzeć układ w kwestyi polityki zagranicznej wobec Węgier. Art. 5. Konwencya ta pozostaje w mocy przez 2. lata od chwili wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. Po upływie tego terminu każda ze stron będzie mogła konwencyę wypowiedzieć. Art. 6. Konwencya ta będzie zakomunikowana Lidze Narodów.

ciwników jako żydowskich pachołków wystarczy, by chodzić samemu w sławie i szacunku i zdobyć wieniec zasługi!

Historya tak jak przyroda lubuje się w kontrastach. Dziś w Niemczech Żyd mógł zostać ministrem, a w Polsce Żyd nieraz wykluczony jest nawet od prawa starania się o posady sługi magistrackiego.

Z Palestyny.

Deklaracya Sir H. Samuela.

Londyn. „Times" podaje telegram zawierający treść deklaracyi Sir H. Samuela w dniu urodzin króla Anglii. (3 bm.)

Sir Samuel oświadczył, że imigracya do Palestyny będzie musiała uledz ograniczeniom a to ze względu na stosunki w kraju, które nie dozwalają obecnie na imigracyę nieograniczoną.

Ostatnie fale imigracyi ułatwiły dostanie się bolszewików do Palestyny. W przyszłości będzie roztoczona kontrola zarówno nad ilością jak i nad właściwościami osobistemi imigrantów. Konstytucya Palestyny, która zostanie przedłożona Lidze Narodów zbiera odpowiednie postanowienia w kierunku zaostrzenia kontroli nad imigrantami.

—ooo—

Dwa głosy.

Uspokójcie się i złączcie się!

Pod tym tytułem podaje „Doar Hajom" na wstępnem miejscu artykuł pióra redaktora Itamara Ben Awi. Artykuł ten biorący asumpt z obecnej sytuacyi w Palestynie jest tem charakterystyczniejszy, że pisany jest w dzień po audyencyi autora u Wysokiego Komisarza Sir Samuela, tak iż przypuszczać można, że wyrażone w nim opinie przekraczają granice przeciętnej pracy publicystycznej.

Omówiwszy okropne przygnębienie, które obecnie cechuje jiszub palestyński pisze autor:

„A jednak przygnębienie to niema uzasadnionej podstawy. Równo rok temu przeżywaliśmy niemniej ciężkie chwile. Zdawało nam się wówczas że wszystko jest już stracone. I słusznie powiedział nam wówczas jeden z przywódców: „Nie o zabitych nam chodzi (autor ma tu na myśli zajścia jerozolimskie z ubiegłego roku. — Przyp. red.), na ofiary zdecydowany być musi każdy naród, który zdąża do konkretnych celów, lecz o to, że po raz pierwszy odwróciła się Opatrzność od ziemi palestyńskiej". Lecz dziś wszyscy to przyznają, że święto Pesach zeszłoroczne przyniosło nam lub raczej przyśpieszyło świetlaną chwilę: San Remo. Chociaż wówczas opłakiwaliśmy niewinne, czyste ofiary wypadków, nie mogliśmy się oprzeć uczuciu bezbrzeżnego szczęścia z powodu radosnej wieści.

Powiecie: jesteśmy zbyt wielkimi optymistami, umiemy tylko pocieszać i wyciągać jedynie z złych rzeczy pomyślne. Prawdą jest coś innego: nie jesteśmy chorzy nerwowo, nie widzimy gór tam, gdzie kontury cienia się zaledwie rysują, nie wyciągamy konsekwencyj z chorobliwego pilpulistycznego analizowania.

Zdaje mi się, że i dla nas nadszedł czas patrzeć na każdy problem, jak to zwykły czynić inne narody, że nadszedł czas byśmy się przestali uważać jedynie za prześladowanych i ściganych. Nasz cel rysuje nam się jasno przed oczyma i każdy z nas musi wiedzieć, że tego celu nie osiągniemy bez mozołu i cierpień. Droga przed nami długa, powikłana i pełna przeszkód, Jak ją przebyć, by nie zbłądzić by nie upaść oto co powinniśmy wiedzieć.

W ostatnich trzech latach przeżywaliśmy zwycięstwa, o których nie śniło się naszym przodkom a nawet nam samym. Czyż dlatego, że obecnie spotkała nas przeciwność losu mamy zapomnąć o zwycięstwach? Każdy naród ma naprzemiani zwycięstwa i klęski. Same zwycięstwa stępiają i spychają na równię pochyłą nieszczęść.

Kto z was nie przyzna że Jaffa otworzyła nam oczy na rzeczy, których dotychczas nie umieliśmy widzieć? Cios w Jaffie był druzgocący. Ale oto przyszła Petach Tikwa i przyniosła dumę i ukojenie, o której prawnuki nasze opowiadać sobie będą.

Żądacie by zaprowadzono ład w kraju? A czy sądzicie że rząd krajowy nie dąży do tego? Czy naprawdę wierzycie w to, że rząd nie zdaje sobie sprawy z tego, że najmniejszy niepokój może jego samego postawić wobec niebezpieczeństwa? I jeśl irząd dąży do tego celu środkami, które wam się wydają niezbyt wyraźnemi, ważkiemi i uchwytnemi, to czy zdaje wam się, że te dążenia nie istnieją wcale?

Wysoki Komisarz nie może kroczyć drogami generała Gurond, bo też angielska polityka nie aprobuje francuskiej. Popatrzcie na Algier o żelaznem regime a popatrzcie na wolny Egipt. Popatrzcie na cmentarną ciszę Syryi i na Erec Israel z panującem w niem wrzeniem. Powiecie że w Syryi i Algierze dzieje się rzeczywiście dobrze a w Egipcie i Palestynie źle. Tak sądzicie pod wrażeniem chwili to jest myśl atomu czasu. Przekonacie się z czasem że polityka Anglii jest właściwą. I dlatego też życzyliśmy sobie Anglii jako mandatora.

Sytuacya jest ciężka i zawikłana aż do najwyższego stopnia. To prawda. Lecz nie są zamknięte wyjścia z sytuacyi. A wiele zależy od nas samych. Najmniejszy przypadek może nas wciągnąć w przepaść. Każde słowo wypowiedziane w nieodpowiedniej chwili lub na niewłaściwem miejscu każde nieuzasadnione podejrzenie mogą nas wprowadzić w położenie jeszcze cięższe. A każdy przyzna, że rozpowszechniły się niezwykłe, przesadzone pogłoski i każdy przyzna też, że nie każdy może być wtajemniczony w to co się dzieje w rządzie. Jedno z dwojga: albo wierzymy rządowi i pozostawiamy mu czas, by swą władzę udowodnił, albo nie ufamy mu a wtedy powiadamy mu to otwarcie.

My należymy do tych pierwszych: ufamy Wysokiemu Komisarzowi i wierzymy, że niedługo trzeba będzie czekać, a ta wiara wyda rezultaty. Rząd angielski, nie należy do tych, co się za lada podmuchem lękają. Żaden gwałt go nie odstraszy. Wielka wojna wykazała, jak konsekwentna jest W. Brytania w wszystkich swych postanowieniach, jak umie w najrozpaczliwszych chwilach wytrwać na posterunku, jak wielką potrafi ponieść ofiarę gd yjeden z jej celów jest zachwiany. Wierzcie mu tedy i wsłuchajcie się w to co się dzieje w Londynie. W krótkim czasie zobaczycie, czy Anglia nie udowodni światu całemu a także naszym podżegaczom, że nie można zmienić biegu dziejów i że droga do Syonu jest na wieki ugruntowana.

Niema żadnej przyczyny do trosk lub niepokojów! Wzmocnijcie się bracia, bo wielka przed wami praca, bo jeśli każdej drobiny energii waszej nie obrócicie w działalność i nieznużoną pracę — to zaprawdę niema takiej mocy, coby nas mogła uratować!

W tym kraju będziemy żyli i umierali. Na tej ziemi będziemy pracowali zajmując ją. Śnieżne wierzchołki Hermonu udzielą nam swego chłodu a poszum fal Jordanu towarzyszyć będzie pracy naszej radosnym orzeźwiającym rytmem. Byle pracować! Każdy na swej placówce każdy w swoim szeregu!

Przetrwajcie tylko czas jakiś a zobaczycie czy z śpiewem na ustach nie będziemy zbierali tego, cośmy w łzach posiali.

*

W „Haigoret" (w miejsce zawieszonego „Kuntris") pisze M. Glikson:

„Po pierwszym komunikacie w sprawie wypadków w Jaffie, który na nas zwala odpowiedzialność za zbrodnicze czyny przyszło śledztwo sądowe, które dąży do oczyszczenia Arabów od zbrodni zorganizowania pogromu i zwalenia znowuż na nas części winy. Nastąpiło nadto zamianowanie El Chussaniego, który zeszłego roku został skazany na ciężkie więzienie za organizowanie jerozolimskiego pogromu — muftim w Jerozolimie, mimo iż inne kandydatury osiągnęły większą ilość głosów a w końcu zastanowienie imigracyi..

Musimy to zanotować, że pod pierwszym żydowskim Wysokim Komisarzem doczekaliśmy się tego, że setki żydowskich chalucówkrórzy przyszli budować kraj zostały wypędzone do miejsc skąd przybyły, że w porcie jaffskim mają być przybysze badani po to, by Żydów uznać za nieodpowiednich a nie-Żydów wpuścić i by wrogowie nasi święcili z tego powodu tryumfy w publicznych demonstracyach. Tak to zamierza rząd uciszyć burzę wywołaną przez niedbalstwo i ustępstwa wobec zbrodniarzy i podżegaczy".

W innem miejscu pisze „Igoret" że o tarzaniu zastanowienia imigracyi nie uprzedzono przywódców żydowskich, że natomiast wprzód zostało ono opublikowane w prasie arabskiej pod tytułem: „Wielka wieść dla dzieci tego kraju" z czem szły w tańcu okrzyki, tańce i bicie w bębny na ulicach Jaffy.

„Ciągle powtarzane będzie pytanie: „Co robił pierwszy żydowski Wysoki Komisarz w Erec Israel; czy szedł z nami czy przeciw nam?" Całe żydostwo stawiać będzie okropne pytanie: „Jak mogło pod rządami pierwszego żydowskiego Komisarza dojść do pogromów? Jakże mógł to ścierpieć i nie przerwać przelewu krwi swoich braci?"

Z obrad Sejmu.

Warszawa (Pat.) Przyjęto w trzeciem czytaniu ustawę o Banku Rolnym. Z kolei przystąpiono do rozprawy nad nowelą do ustawy o ubezpieczeniu funkcyonaryuszy prywatnych w b. zaborze austryackim.

Przystąpiono do dalszej dyskusyi w sprawie cofnięcia koncesyi wydanych rozmaitym towarzystwom i bankom na prowadzenie parcelacyi.

Minister rolnictwa Baczyński daje wyjaśnienie w sprawie bytności w Polsce prof. Dybowskiego, przedstawiciela rządu francuskiego dla zbadania naszych stosunków rolniczych oraz omawia projekt odstąpienia przez Francyę Polsce części kolonii niemieckich.

P. Dziennicki twierdzi, że reforma rolna jest dziś w takim stanie, że prawie nikt nie jest z niej zadowolny. Trzeba się zdobyć na odwagę i poddać rewizyi nietylko postępowanie władz, ale i samą ustawę. Mowca przytacza argumenty skierowane przeciw prywatnej parcelacyi.

P. Staniszkis oświadcza, że parcelacya prywatna powinna być kontrolowana przez państwo.

P. Zamorski uzasadnia nagłość wniosku Z. N. L. w sprawie uchwalenia ordynacyi wyborczej do sejmu i senatu. Należy już raz zająć się tą sprawą, zwłaszcza że kwestya ordynacyi wywoła dłuższą dyskusyę. Stan tymczasowy i prowizoryczność, istniejące dotąd, dały najgorsze rezultaty. Mowca prosi o uchwalenie nagłości wniosku i rozpatrzenie jego meritum na przyszłem posiedzeniu.

Minister spraw wewnętrznych Skulski w rzeczowym wywodzie oświadcza, że nie jest przeciwny nagłości wniosku, lecz zaznacza, że przewidziany termin 8-dniowy jest zbyt krótki aby można w nim przygotować ordynacyę wyborczą i za taką ordynacyę rząd nie mógłby przyjąć odpowiedzialności. Projekt ordynacyi jest już złożony w prezydyum rady ministrów i tam rozpatrywany. Wkrótce mają się rozpocząć ferye sejmowe trwające do września. Przed feryami załatwienie tej sprawy jest niemożliwe, a więc dopiero we wrześniu t. j. po wykonaniu spisu ludności, co zajmie zaledwie kilkanaście dni, a jest konieczne dla przeprowadzenia wyborów, będzie mogła być załatwioną. Mowca przeczy, jakoby rządowi zależało na zwłoce we wniesieniu tego projektu.

Każdy syonista zobowiązanym jest złożyć do dnia 15-go czerwca b. r. swoją deklaracyę na rzecz „Keren Hajessod“ w biurze lokalnem przy ul. Św. Anny 9, parter 7074
w godzinach urzędowych t. j. od 9—1 przedpoł. i od 3—4 popoł. z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich.

W głosowaniu przyjęto nagłość pierwszej części rezolucyi, t. j. wezwanie rządu do przedłożenia ordynacyi, lecz z opuszczeniem słów: „w przeciągu tygodnia“.

Następne posiedzenie we wtorek, o godz. 4. popołudniu.

■

Warszawa. 10. czerwca (tel. wł. eg.) Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowem poseł Grynbaum Hartglas i tow. wnieśli interpelacyę w sprawie odmawiania rejestracyi stowarzyszeń żydowskich.

■

Warszawa. 10. czerwca (tel. wł. eg.) Afera ks. Teodorowicz—Bryl została dziś odświeżona wskutek listu p. Bryla do prezesa komisyi spraw zagranicznych z zapytaniem dlaczego mimo upływu 3 tygodni od wpłynięcia wniosku dotąd komisyi w tej sprawie nie zwołano. P. Bryl kategorycznie żąda zwołania komisyi zapowiadając przeprowadzenie dowodu prawdy na twierdzenia zawarte w swym wniosku nagłym.

—■—

Z komisyj sejmowych.

Wolny handel zemiopłodami.

Warszawa. (Pat.) Komisya aprowizacyjna w obecności ministra Michalskiego obradowała nad projektem ustawy o wolnym handlu i zniesieniem ministerstwa aprowizacyi. Przyjęto art. 1 który postanawia, że w dniu 15. lipca b. r. wprowadza się na całym obszarze Rzpltej Polskiej w zakresie obrotu ziemiopłodami i ich przetworami zupełną wolność handlu i obrotu wewnątrz kraju.

O ministerstwo dla narodowych i wyznaniowych mniejszości.

Wniosek posła Grynbauma.

Warszawa, 9 czerwca. Na wczorajszem posiedzeniu komisyi konstytucyjnej omawiano sprawę organizacyi głównej władzy w państwie. Wedle art. 9 projektowanej ustawy będzie Polska miała 13 ministeryów, przyczem ministerstwa: aprowizacyi, kultury i sztuki, zdrowia i robót publicznych zostaną skasowane Dotychczasowe ministerstwa wyznań rel. i oświecenia publicznego, będzie odtąd nosiło nazwę »ministeryum oświecenia publ.« zaś sprawy wyznaniowe załatwiać będzie osobny departament przy tem ministerstwie.

W dyskusyi nad liczbą ministeryów poseł Grynbaum uczynił formalny wniorek w kierunku utworzenia 14-go ministerstwa pn. »ministeryum dla spraw narodowych i wyznaniowych mniejszości«. Dyskusyę nad tym wnioskiem odroczono do następnego posiedzenia.

—■—

O obsadzenie teki ministra spraw zagr.

Warszawa. 10 czerwca (tel. wł. — eg.) Próby zakończenia kryzysu gabinetowego przez nominacyę ministra spraw zagranicznych, nie dały dziś definitywnego rezultatu, aczkolwiek piątek był dniem ostatecznym dla załatwienia tej sprawy. P. Witos już od wczoraj usiłował sondować narodową demokracyę czyby też nie zgodziła się na wstąpienie do większości sejmowej za cenę teki ministra spraw zagranicznych pod warunkiem, że tekę objąłby Wł. Grabski.

To pourparle miało charakter nie tylko nieoficyalny, ale także nie obowiązujący premiera, albowiem pośrednikami byli tu posłowie z klubu pracy konst. którzy propozycye wysuwali na własną odpowiedzialność.

Gdy jednak w południe stało się wiadome że N. D. jedynie pod warunkiem powierzenia teki p. Maryanowi Seydzie zgodziłaby się na tę nową kombinacyę, p. Witos dał znak do odwrotu. Przybywszy wieczorem do Sejmu odbył konferencyę z leaderami klubów, których zawiadomił, że zamierza zamianować p. Skrzyńskiego posła w Madrycie lub Wróblewskiego posła w Londynie. Dr. Kiernik który z ramienia ludowców odwiedził premiera oświadczył iż ludowcy mają wprawdzie swego kandydata w osobie p. Dąbskiego jednakowoż nie chcą utrudniać premierowi jego misyi i gotowi są zaakceptować jedną z kandydatur.

Klub Rady Konstytucyjnej oświadczył się za Skrzyńskim.

Klub mieszczański czyni nadzieję, iż wogóle trudności robić nie będzie.

Gdy przyszła kolej na p. Dubanowicza zażądał powierzenie teki p. Szebece, a gdy Witos propozycyę tę odrzucił wymienił nazwisko p. Stan. Grabskiego. Zapytany przez Witosa czy p. Grabski ma wejść do gabinetu jako przedstawiciel N. D. czy jako fachowiec nie znalazł p. Dubanowicz odpowiedzi tembardziej, iż Witos gotów był zgodzić się na p. Grabskiego pod warunkiem by inne stronnictwa zaakceptowały plan rozszerzenia większości sejmowej.

Tak więc minął dzień piątkowy bez ustalenia kandydata. Poinformowane koła utrzymują że przesilenie potrwa jeszcze kilka dni gdyż zanim N. Z. L. poważnie decydujące stanowisko, zanim inne kluby to stanowisko poznają upłynie wiele czasu.

Wielce charakterystycznem jest, iż przedstawiciel chrześc. demokr. p. Czerwieński, który stale idzie na pasku N. D. przybył do klubu pracy konst. i otrzymawszy wiadomość że lansowana jest kandydatura p. Grabskiego oświadczył:

„Bóg raczy wiedzieć dokąd nas Grabski zaprowadzi. Czy panowie nie wolicie raczej Maryana Seydy?

Przyjazd Lenina do Londynu pewny.

Warszawa. 10. czerwca (tel. wł. eg.) Wedle otrzymanych z Londynu wiadomości miał Krassin oświadczyć, że Lenin przybędzie w lipcu do Londynu, co jest już rzeczą postanowioną.

Z Palestyny.

Sprawa policyi w Palestynie.

W »Doar H jom« proponuje B n-J hnda rozwiązanie sprawy policyi przez użycie cudzoziemców do tej służby; w ten sposób — zdaniem autora artykułu — byłaby zapewniona bezstronność służby bezpieczeństwa. Kupiectwo wzięłoby na siebie pokrycie kosztów policyi.

—ooo—

Delegat londyńskiego „Keren Hajessod“ w Warszawie.

Warszawa. Do Warszawy przybył delegat biura centralnego »Keren Hajessod«, jeden z dyrektorów »Funduszu Podwalin« w Londynie dr. Salkind były długoletni prezes gminy żydowskiej w Petersburgu. Przybył on celem zapoznania się z akcyą na rzecz »Keren Hajessod« w Polsce. Na dworcu oczekiwali gościa londyńskiego prezes »Funduszu Podwalin« w Polsce, p. Podliszewski, pos. Grünbaum i inni.

Akcya „Keren Hajesod“ w Lwowie.

Lwów. 10 czerwca.

Onegdaj odbyło się w sali Zboru izr. bardzo liczne zebranie urzędników państwowych i nauczycieli celem zorganizowania akcyi na rzecz »Keren Hajessod«.

Po wyborze prezydyum, w skład którego weszli nadr. dr. Bohin, radca Wiesenberg i naucz. Roth, wygłosi radca Melzer rzeczowy i piękny referat na temat »Zadania Keren Hajessod«. Po referacie rozwinęła się dłuższa dyskusya, w której uczestniczyli dyr. dr. Lilien, radca Wiesenberg, prof. Reich, ofic. Kruman, kontr. Bodek, st. rewid. Korman i prof. B. Hausner.

Na wniosek prof. Hausnera uchwaliło zebranie rezolucyę, w której wyraża hołd młodym pionierom w Palestynie i stwierdzającą, że jest świętym obowiązkiem każdego Żyda złożyć daninę na rzecz »Funduszu Podwalin« w miarę sił.

Część uczestników zebrania subskrybowała na ten cel bardzo poważne kwoty m. i. nauczyciele i nauczycielki szkół żydowskich pół miliona marek.

W końcu wybrano komitet wykonawczy złożony z przedstawicieli wszystkich dykasteryi, który rozpoczął energiczną i poważne rezultaty zapowiadającą pracę.

■

W wtorek dnia 14 bm. odbędzie się zgromadzenie dentystów.

W niedzielę dnia 19 bm. odbędą się zebrania sekcyj: piekarzy (pracami przygotowawczemi kieruje p. Leon Hagler), kupców i przemysłowców branży skórniowej, krawców i kuśnierzy i kupców korzennych.

Z sali sądowej.

Tajemniczy mord.

Przed sądem przysięgłych odpowiadają były żołnierz policyjny Ludwik Gudz i gajowy Jan Pękala oskarżeni o zbrodnię morderstwa. W nocy z 13 stycznia br. został zamordowany na drodze wiejskiej w Stanisławówce gajowy Michał Karpiński. Wkrótce ujęto mordercę a był nim oskarżony Gudz, który w śledztwie obwinił Pękalę, iż właśnie z jego to namowy dokonał mordu na śp. Karpińskim. Mianowicie Pękala czynił Gudzowi przedstawienia, że będzie o wiele lepiej gdy gajowy Karpiński zostanie zgładzony, wówczas ustanie zupełna kontrola i będzie można kraść drzewo z lasów. Pękala zawiadomił swego pomocnika, że nocą 13 stycznia będzie wracał gajowy z Mostów Wielkich i to będzie najlepsza sposobność do zrealizowania planu. Faktycznie krytycznej nocy wracała ofiara, na drodze spotkał go Pękala i po krótkiej rozmowie pożegnał Karpińskiego słowami „dobranoc ci Karpiński“ co miało być hasłem dla Gudza stojącego na czatach. Padł zdradziecki strzał i Karpiński zginął.

Rozprawie przewodniczy r. Ladler, akt oskarżenia popiera prokurator Ogonowski, oskarżonych bronią dr. Grek i dr. Dattner. Osk. Gudz w całości podtrzymał swe zeznanie w śledztwie, przyznał się do dokonania zbrodni, twierdząc, że działał z inicyatywy Pękali. Natomiast oskarżony Pękala zaprzecza w zupełności temu co podaje Gudz. Twierdzi że Gudz obciążył go jedynie z zemsty, gdyż po wykryciu zbrodni Pękala dał organom policyjnym wskazówki, które przyczyniły się do ujęcia mordercy. Chcąc się go ponadto w ten sposób usunąć z stanowiska gajowego w Stanisławówce. Powołuje się na zeznania jed-

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. | **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera. | sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. | niedziela 19. czerwca g 3 pop
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. | poniedziałek 20. czerwca g. 8 w. | **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna.

wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

nego z towarzyszy celi więziennej wobec którego Gudz oświadczył, iż dlatego obciążył Pękalę, gdyż wyjawił że posiada karabin. Po przesłuchaniu oskarżonych i kilku świadków rozprawę odroczono do soboty.

NADESŁANE.

Tow. Dr. S. Tanes
ord. jak zwykle w Iwoniczu willa »Kółko« 5914

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Z. Weinreba 6325
Lwów, **Kołłątaja 8. I. p.** Otwarty od 9—1 i 3—6

Adwokat Dr. Witold Fried
obrońca w sprawach karnych 7092
LWÓW, SŁOWACKIEGO 3.

ZW. »MAKABEA« Lwów. Dziś sobota 7·30 konwent w nagłej sprawie. Obecność wszystkich bz. bezwarunkowo konieczna.

Staraniem żydowskiej sekcyi oświatowej klasowych Związków zawodowych w Polsce wygłosi dnia 11. czerwca 1921 o godz. 4. po poł. w sali Izby rękodzielniczej (pl. Strzelecki) **H. Ehrlich** radny m. Warszawy odczyt p. t.
„Kryzys w syonizmie a klasa pracująca"
Wstęp dla robotników 30 Mk. dla gości 40 Mk. Bilety wcześniej nabywać można w Biurze dzienników E. Scherera Pasaż Hausmana l. 9. 7097

Zarząd Zakładu sierót Za Zbrojownią składa najszczersze podziękowanie
Wielm. Państwu Grünfeldom
za datek 2.500 Mkp. oraz za ugoszczenie wychowanków Zakładu, przy uroczystości familijnej (Bris-milah). 7061

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Sobota 11 czerwca o 7.30 „Cavaleria rusticana" i „Pajace" z p. Argasińską i Lowczyńskim.

Sobota 11. czerwca o 3.30 „Chory z urojenia" Molicza z odczytem prof. Porębowicza. Lange. Występ Brydzińskiego. Nowość.

Niedziela 12 czerwca o 3. „Tajfun" występ Brydzińskiego.

Niedziela 12 czerwca o 7.30 „Czar munduru" operetka.

Poniedziałek 13 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" tragikomedya.

— Repertuar Teatru Małego.

Sobota 11. czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

Niedziela 12 czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

—II—

— **Konfiskaty.** »Gazeta Poranna« została skonfiskowana za artykuł »Rezolucye międzypartyjnego zjazdu ruskiego».

»Dziennik Ludowy« za artykuł pt. »Przeciw wojującemu klerykalizmowi«.

»Wpered« Nr. 86 (569) z 11|6 1921 za artykuł wstępny.

»Ukraińskij Wistnyk« za artykuł wstępny.

— **Zarząd Wystawy Wiosennej** Żyd. Koła Miłośników Sztuki zawiadamia P. T. Publiczność, że bezpłatne rozdawnictwo premii połączone z dalszą licytacyą pozostałych obrazów odbędzie się w niedzielę 12 czerwca o godz. 11 przedpoł. w salach Kasyna Towarzyskość ul. Sykstuska l. 23. 1063

— **Gimnazyum żydowskie we Lwowie.** Wpisy do egzaminu wstępnego do kl. I. w gimnazyach żyd. męskich odbędą się w **dniach 15, 16 i 17 czerwca.** W gimnazyum klasycznem od godziny 10—11, w gimnazyum realnem od godziny 10$\frac{30}{}$—1 ej.

W gimnazyum żeńskiem w tych samych dniach od godz. 3—4 popołudniu, 7065

— **Bandytyzm tak zw. Ziemskiego Sądu Narodowego.** Wczorajsze »Słowo Polskie« przynosi trzy wyroki tak zwanego Ziemskiego Sądu Narodowego w Lwowie, piętnujące pp. Bronisława Osuchowskiego posła na Sejm Ustawodawczy, p. Artura Lange kupca i p. Juliana Wojciecha Sobieckiego za sprzedaż nieruchomości w »ręce niepolskie«. Czy prokuratura nie uzna wreszcie za właściwe zająć się tym sui generis sądem, który uprawia pospolite, ordynarne wymuszenia.

— **Zastrzelenie jeńca.** Przed sądem wojskowym DOG. odpowiadał szeregowiec Teodor Ostrowski za zastrzelenie jeńca rosyjskiego M. Cwietkowa. Ostrowski był swego czasu w niewoli rosyjskiej, gdzie z nim się źle obchodzono. Z zemsty więc zastrzelił jeńca rosyjskiego. Po przeprowadzonej rozprawie sąd skazał mordercę na karę śmierci przez rozstrzelanie.

— **Dr. Fedak przed sądem.** Po ogłoszeniu wyroku w procesie adwokata Stoczowskiego dra Wanyi przyszło jak wiadomo do kontowersyi między przewodniczącym Trybunału r. Niewiadomskim a ławą obrońców, a to z tego powodu, iż przewodniczący nie pozwolił drowi Baranowi na złożenie jakiegoś oświadczenia. R. Niewiadomski ogłosił, że rozprawa jest zamknięta a wówczas z strony adwokata Fedaka padł okrzyk »dalszy ciąg gwałtu«. Prokurator Gürtler zastrzegł sobie wówczas z tego powodu ściganie dra Fedaka. Obecnie toczą się w sądzie karnym dochodzenia przeciw adwokatowi Fedakowi o występek z paragrafu 300 u. k. (krytykowanie zarządzeń władz).

— **Prywatne pośrednictwo pracy ma być zniesione.** Sejm uchwalić ma niebawem ustawę, znoszącą prywatne pośrednictwo pracy, kantory prywatne, pośrednictwa dla służby prywatnej muszą być zlikwidowane w ciągu 5 lat. (E. E.).

— **Z Bobrki** donoszą nam: Do czego doprowadziło jątrzenie kwestyi narodowościowych przez pewne koła w naszem miasteczku, o tem świadczą następujące dwa fakty. W szkole ludowej męskiej powtarzało się w ostatnich czasach coraz częściej maltretowanie uczniów żydowskich. Wypadki te przybrały w ostatnich dniach takie rozmiary, że na konferencyi grona nauczycielskiego wydane zostało zarządzenie, by uczniów-Żydów dla ochrony przed napadami odsyłać do domu na 5 minut przed ukończeniem nauki.

Co na te stosunki i na ten »oryginalny« sposób załatwienia przykrej kwestyi kuratoryum lwowskiego okręgu szkolnego i wyższe władze szkolne? Zamiast najmłodsze pokolenie wychowywać w duchu uszanowania i miłości bliźniego, zadawalają się tedy wychowawcy młodzieży załatwieniem sprawy w sposób wystawiający im świadectwa ubóstwa moralnego.

W środę dnia 8 bm. popołudniu rozegrała się w Bóbrce następująca scena: Na wizytacyę okręgu przybył do miasteczka biskup rzymsko-kat. dr. Twardowski. Gdy wizytator wysiadł z powozu, zbliżyła się doń deputacya reprezentantów wyznania mojżeszowego składająca się z miejscowego rabina, oraz prowadzącego metryki isr. i nauczyciela religii Diamanda. Spostrzegłszy z daleka zbliżającą się doń deputacyę, uczynił biskup energiczny przeczący ruch ręką na znak, że z deputacyą nie zamierza się zetknąć. To niezgodne z ustaloną w tej dziedzinie wiekową tradycyą zignorowanie innego wyznania wywarło na mieszkańcach miasta wrażenie bardzo przykre.

—▯▯—

— **Pasaż Hausmana** צעירי יהודה, Dziś, sobota o godzinie 4 popoł. zebranie hebraistów. Referenci: Prof. E. Fuhrman, N. Siegel, I. Hellman, I. Platnik i inni.

Jutro, niedziela, o godz. wpół do 4 popoł. referat dra J. Rosenzweiga p. t. »Keren Hajessod«.

Poniedziałek o godz. w pół do 4 popoł. referat dra M. Gayera p. t. Mejeder l'am. 7075

Magistrat król. stoł. miasta Lwowa.

L. M. 52632/21
M. U. O.

We Lwowie dnia 9. czerwca 1921.

KOMUNIKAT.

Z powodu podwyższenia od dnia 1 czerwca br. przez Państwowy Urząd węglowy cen węgla krajowego przeznaczonego na opał domowy za kartkami poboru względnie kuponami węglowymi o 40 prc. oraz podwyższenie frachtu kolejowego o 100 prc. Magistrat po wysłuchaniu opinii Urzędu badania cen i na podstawie uchwały Subkomitetu opałowego Rady m. z dnia 4 bm. ustanawia z ważnością od 6/6 br. następujące ceny węgla na opał domowy pobieranego za kartami poboru lub kuponami:

100 kg. węgla opałowego z dostawą przed dom wprost z Dworca kolejowego na karty poboru . . . . . 450 Mp.

100 kg węgla opałowego loco skład miejski lub rejonowy na kartę poboru lub kuponem węglowym . . 440 M.

Poleca się **WYROBY wytwórni** czekolady i cukrów deserowych
N. i K. JUSTA we LWOWIE ul. Wązka 6—8.
jak: »Primadonna Miłowska«, »Folański« **„POGOŃ"** »Janka«, »Jagusia«
oraz **najnowsza czekolada sportowa** »Brygadjer« i inne. — Do nabycia we wszystkich sklepach i t. p. 7078

DODATEK LITERACKO-NAUKOWY.

P. M. RASKIN.

SZOWUOS.

Starym obyczajem biedny i bogaty
We święto Szowuos dom ozdabia [w kwiaty
Lecz choć raźno zwyczaj ten obchodzą [tłumy,
Jednak w mojej głowie budzi smutne [dumy.
Gdy spostrzegam kwiaty w pełnym ich [rozkwicie,
Przedemną powstaje całkiem inne życie.
Widzę kraj nasz stary, co go Boża wola
Ozdobiła w palmy i zielone pola
Co tam zboża w polu, traw na siano [żęci,
Natura bogata ŚWIĘTO ZBIORU święci!
Tam się czci wesoło ŚWIĘTO DOJRZE- [WANIA.
Nie tak w krajach smutku, na ziemiach [wygnania.
Męże tam, jak cedry, niewiasty, jak [palmy
Hymny wolne pieją i pobożne psalmy.
A ochocza młodzież: dziewice, młodzieńce
Z pól wracają, niosąc, świeżych kwiatów [wieńce.

Wtem głos słyszę z nieba: dość marzyć, [poeto!
I miast pól i kwiatów widzę nędzne [ghetto.
Och, utracił dawno Żyd rodzimą grządkę,
Od ąd ma w Szowuos kwiaty — na [pamiątkę
To nie Żyd już zdrowy i do czynu skory,
Nie Żyd wieśniak krzepki, jeno tułacz [chory,
Tu Żyd siać zapomniał, młócić i bro- [nować,
Za to się nauczył — cierpieć i wędrować.
Na ten widok serce wybucha okrzykiem:
Czy na wieki, Żydzie, będziesz niewol- [nikiem?
Czyś na zawsze stracił wolę, moc—za- [katy?!
Czy wciąż zbierać będziesz tylko obce [kwiaty?
Wciąż po cudzej glebie będziesz deptał, [grządkiej,
Bez własnego kwiatka, bez swojskiej [gałązki?
Zdala ż od ojczyzny, jej pól i ogrodów
Wciąż obchodzić będziesz święto [pierwszych płodów?!

przeł. **S. Hescorn.**

Dr. M. KANFER.

Przesilenie w literaturze u nas i u obcych.

IV.

Katastrofa ta zaskoczyła literaturę nagle i niespodziewanie. Cios był prawie że śmiertelnym, oszołomił więc naszą literaturę, odbierając jej niejako zdolność bezpośredniego reagowania.

Typowa frazeologia rozpaczy tu nie wystarcza, słowo staje się bezsilnem, śmiertelną się okrywa bladością, traci wszelki związek z życiem. Ogarnia nas uczucie głuchej apatyi, popadamy w stan zmieczulenia. Odpędzamy od siebie słowo jak muchę natrętną. Mamy wrażenie, że ziemia usuwa nam się z pod stóp, że zbliża się koniec świata.

Fizyonomia duchowa ulega zupełnemu przeobrażeniu. Dotychczasowe środki expresyi bankrutują. Prawie że śmieszną wydaje nam się twórczość tak niepospolitego pisarza jak L. Andrejew, którego „Krzyż" lub „Pocałunek" z pierwszego dziesiątka lat 20 stulecia, pisane pod przemożnym wpływem pogromów rosyjskich wywołały w społeczeństwie naszem krzyk zgrozy.

Któż nie pamięta dyskusyi między Anskim a Żytłowskim na temat „Krzyża" Szapiry i „Nocy karnawałowej" Asza? Nowele Szapiry są pisane bolem, obłędne szałem, są namiętnym i płomiennym aktem oskarżenia całego chrześcijańskiego świata, operującego starem hasłem miłości człowieka. Tkwi w tych nowelach pisanych jakgdyby pod dyktatem podziemnych sił jakiś chychot szatana, rozlega się opętańczy śmiech dzikiego obłędu, podczas gdy Asz jest artystą panującym nad sobą i nad materyałem rozkoszującym się wizyą Chrystusa wcielającego się w postacie katowanych Żydów. Bo chwila ówczesna spada do znaczenia zwykłego w dziejach naszych epizodu wobec ogromu klęski obecnej chwili.

Klęski tej nikt nie przewidział. Bergelson oswoił nas już z myślą powolnego konania miasteczka. Jego powieść „Po wszystkiem" ten najdrogocenniejszy klejnot naszej literatury jest pod każdym względem wykończonym, wszystkiemi barwami zachodzącego słońca przepojonym obrazem tej agonii. Jest ta powieść jakgdyby nagrobkiem wyrytym na płycie marmurowej, pod którą spoczywa serce miasteczka, jest jakąś uroczystą wydą pogrzebową przez poetę zbielałemi wyszeptaną wargami.

Zdawało się, że po tej na wysokim poziomie artyzmu stojące z najgłębszej twórczej intuicyi utkanej powieści miasteczka ostatecznie w literaturze naszej skonało że jest ona jego ostatniem słowem. A chociaż niedawno Ojzer Warszawski w potężnym twórczym rozmachu dał nam znowu w swych „Szmuglerach" kipiące ruchem i wrzawą miasteczko, podczas wojny, nie zdołał zachwiać naszem wewnętrznem przekonaniem, które wpoił w nas Bergelson, że galwanizować trupa niepodobna. Powieść Warszawskiego, który wyszedł z szkoły Weissenberga jest tylko wymownym dokumentem, stwierdzającym ponad wszelką wątpliwość, że miasteczko straciło swą duszę, swoją ongiś żwartą fizyonomię.

Ale to powolne konanie przerwane zostało dziejowym kataklizmem, który zmienił tempo tego procesu, przesunął perspektywy dziejowe i uczynił kolorową legendę, w którą miasteczko się przemieniło, przeraźliwym już anachronizmem.

By chociaż per analogiam zrozumieć ogrom tej katastrofy, trzeba sięgnąć do powojennej literatury niemieckiej. Mam tu na myśli przedewszystkiem powieść K. Sternheima „Europa" Sternheim podejmuje tu śmiałą próbę, by rozumieć ducha epoki, która zakończyła się bankructwem Europy.

Punktem wyjścia całej powojennej literatury współczesnych Niemiec była ostateczna klęska, zupełne rozgromienie pruskiego militaryzmu. Wszystkich tych autorów dręczyło pytanie, dlaczego Niemcy były tak osamotnione, dlaczego otaczano ich powszechną nienawiścią. Nawet B. Kellermann, autor „Głupca" dał nam w powieści „Der 9. November" wizyę opętanych szałem Niemiec, które z iście pruską metodyczną systematycznością lecą z otwartemi oczyma w przepaść.

Jeden jedyny Gustaw Landauer, ów gorejący szlachetnym ogniem dostojnego patosu „duch wieczny rewolucyonista" byłby wystąpił z otwartą przyłbicą w szranki bojowe o dostojeństwo ludzkiej godności twardym butem pruskiego żołdaka w błoto wdeptanej. Ale zabrakło Gustawa Landauera, którego dusza lśni dla nas tęczą wieczystego piękna, a spadek po nim jeszcze nie objęty.

Jako jeden z tych pretendentów do korony występuje Karol Sternheim, a jego dwutomowa powieść „Europa" jest rachunkiem sumienia bilansem rozwianych snów o potędze — ducha ludzkiego.

Nie interesuje Sternheima pytanie, dlaczego opancerzone Niemcy przegrały wojnę, sprawa jest znacznie głębszą i poważniejszą, chodzi o sponiewieranie duszy ludzkiej. Jak zły pies warczy Europa stalowymi kłami swych kolosów-maszyn, dudni stukrotnem echem pędzących w nieznaną przyszłość olbrzymów techniki nowoczesnej, która wszystkie siły ujarzmić chce w służbie kapitału. Codziennie po swych gabinetach układają uczeni ad usum Delphini olbrzymie kolumny cyfr, wykazów, statystyk, by wszystko obliczyć, by dla najtajniejszych marzeń ducha ludzkiego wykombinować jakieś zasadnicze prawo, jakąś ogólnie obowiązującą formułkę. Przeczono tylko jedną drobnostkę: śmierć duszy ludzkiej. Z okrzykiem zgrozy, z wstrętem i pogardą ucieka dr. Wundt, bohater tej książki, ów zakapturzony romantyk, do dalekiej mistycznej Azyi, gdyż Europa umarła, a wszelkie próby ratunku są wykluczone.

Nie zdobywa się tu autor na furyę Bożego gniewu i nie rozstraskuje tablic starego świata, piorunami Ducha, tylko z zimną pogardą, z straszliwą, okrutną autoironią stwierdza śmierć nowej ery wieków.

W obliczu tego tragizmu twórczość żydowska ostatniej doby rzadko kiedy nastrojona jest na tak wysoki dyapazon. Znikają wprawdzie powoli ględzenia na temat szabasowych świeczek, ale zejść nie chcą z pola naszej literatury ci atłasowi Żydzi, którzy hojną ręką naokoło siebie sieją cduką, zakładają w myśl starej spłowiałej już legendy jeszywy i talmudtory, gładząc przytem długie siwo-srebrne brody. Jest to jakgdyby upór maniaka, który w sennem rozmarzeniu odpędzać usiłuje natrętne osy.

A jednak czujemy, jak pręży się duch skąpany w morzu krwi. Czyżby to były próby przezwyciężenia przesilenia?

Czujemy w literaturze naszej przypływ świeżych sił, nieraz mamy wrażenie, że sztuka chce życie zdystansować. Mam tu na myśli przedewszystkiem kosmiczną poezyę Kacznego, który świadomie porzuca utarty szlak tak zwanego realizmu a chętnie zbacza na ustronia, nie przykryte wcale szarym płaszczem codzienności. Kacznego nie interesuje sam fakt życia jako taki, jego energię twórczą pobudzają dziwne myśli ludzkiej załamania, ciekawe ducha wiecznego przemiany. Przemawia do nas symbolem i alegoryą, przynosząc nam najcenniejszy dar: rzeczywistość marzenia. A chociaż dzieła wymagają współ-twórczej pracy czytelnika, chociaż nie przemawia z nich do nas życie codzienne swą zwykłą gwarą, chociaż przeraża nas nieraz ich ponura, pozbawiona słońca i radości życia architektonika, pozostaną zawsze aktualnemi, gdyż wszelkie ducha objawienia są zawsze aktem stawania się i samookreślania się naszej jaźni.

Inne zabarwienia uczuciowe mają poezye Brodersona. Oślepia nas iście królewskim przepychem barw, odurza mnogością form, ściany swego domostwa przyozdabia starym gobelinem cyzelowanego z mistrzowskim kunsztem słowa, którego gorącym heroldem i twórczym odnowicielem w naszej literaturze jest poeta. Unosi go też nieraz słowo jak tabun dzikich koni, gdyż nie oswoił się jeszcze z tą starą Flaubertowską prawdą, że każda wielka twórczość jest eliminacyą. Lecz nie dajmy się oszukać tym nieraz przygłośnym kaskadom rytmu i rytmu, a usłyszymy głos prawdziwego poety.

Wizye Brodersona mają w sobie nieraz prometejski rozmach. Czyż w obliczu czasów naszych nie ogarnia nas nieraz chwila obłędu? Lek przerażenia popielatą bladością prześwie-

dla nam twarz, piękną rozluźnione bytu wiązadła.

Ale uciszą się w nas ten przedzgonny strach. Oto za sprawą poety leje się w serca nasze: cisza. Wiemy, że Prometeusz walczy o swe dzieło. A chociaż szatan kpiny nam nieraz w twarz jadem zwątpienia, powtarzamy za żydowskim poetą:

Ostatecznem jest ducha zwycięstwo, do którego zbliżamy się poprzez morze krwi.

M. BIENENSTOCK.

Albert Einstein.

(Sylwetka).

Einstein nie należy do kategoryi uczonych, którzy zasklepiają się w swojej dziedzinie. Twórcę zasady relatywności zajmują wszelkie kierunki promieniowania ducha ludzkiego, do wszystkich odnosi się z niemniej indywidualnem zainteresowaniem a zapatrywania jego na tę lub ową kwestyę zasługują często na baczną uwagę, odznaczają się bowiem głębokiem ujęciem rzeczy, praktycznym zmysłem i pogłębieniem życiowem. Okazuje się to najlepiej w jego stosunku do nauczania i szkolnictwa opartym na bezpośredniem doświadczeniu. Racyonalne bowiem wychowanie młodego pokolenia uważa za podstawę odpowiedniego rozwoju ludzkości na drodze ku szczęśliwości i doskonałości. Będąc sam nauczycielem miał sposobność zetknięcia się z wszystkiemi warstwami społecznemi — także i niewykształconemi — i na podstawie pracy, której oddaje się z zamiłowaniem, zebrał szereg doświadczeń, które dadzą się streścić w następujących zasadach.

Zadaniem wychowania szkolnego powinno być wdrażanie młodzieży w obserwowanie związku zachodzącego między zjawiskami natury, wskutek czego plan nauki powinien być w ten sposób skonstruowany, aby przedmioty realne wysuwały się na pierwszy plan. Nie zapoznając zresztą pewnych wartości kierunku humanistycznego sądzi jednak, że przesadza się znacznie siłę, wychowawczą języków. Dotychczasowe bowiem doświadczenia wykazują, że nie geniusze językowi byli duchowymi przodownikami ludzkości lecz przedstawiciele kierunku realnego„ języki bowiem obciążają zanadto pamięć na szkodę innych władz duchowych. Człowieka należy przyzwyczaić do „subtelnej reakcyi" aby w nim wykształcić nie jako „duchowe muskuły" a do tego języki najmniej się nadają, zwłaszcza starożytne. Naturalnie trzeba uwzględnić także specyalne zdolności i zamiłowanie ucznia, dlatego Einstein oświadcza się za bifurkacyą od klasy czwartej mniejwięcej tak, aby w tym okresie młodzieniec mógł się oświadczyć za jednym lub drugim kierunkiem. Podstawą jednak aż do tego czasu ma być wykształcenie ogólne. Taki podział zresztą przeprowadzono już w Francyi i Danii, choć nie zupełnie konsekwentnie.

Jeżeli nauka niektórych przedmiotów, specyalnie matematyki dla wielu uczniów staje się męką, to winę ponosi tu nauczyciel, który nie potrafił ożywić przedmiotu tak, aby nim ucznia zająć, specyalnie zaś sposób odpytywania dający zwyczajnie po linii konstatowania, czego uczeń nie wie, zamiast stwierdzenia, że coś wie. „Uczyć — powiada Einstein — znaczy interesująco pouczać, materyał także abstrakcyjny tak wykładać, aby struny resonansowe w duszy ucznia zadrgały i aby jego ciekawość ożywić". W tym celu powinno się przeprowadzić zupełną reformę dotychczasowego sposobu nauczania, odrzucić klasyfikacyę końcową„ egzamina, maturę, która sprzeciwia się najprostszej zasadzie wydobycia największego efektu z najmniejszym nakładem pracy, dzieje się bowiem zawsze odwrotnie. Przedewszystkiem jednak ograniczyć należy materyał nauczania. Praca w szkole nie powinna trwać dłużej niż 4, domowa więcej niż 2 godziny. W tym celu radzi wyeliminować z planu nauki wszystko to, co jest zbędne dla rozwoju dziecka. Einstein sądzi, że nie będzie wcale nieszczęściem, jeżeli uczeń nie będzie słyszał nic o Aleksandrze Wielkim czy innych zdobywcach a dowie się więcej o zdobywcach kultury jak Archimedes, Ptolomeusz, Apollonjusz, o wynalazcach i odkrywcach„ tak aby historya nie wydawała mu się tylko „als eine Folge von Abenteuern und Blutbädern". Nie uważa też za potrzebne zajmowanie go naukami społecznemi i prawami, albowiem nie można w nich uniknąć jednostronnego zabarwienia politycznego, natomiast powinien każdy w ciągu nauki szkolnej wykształcić się w pewnem rzemiośle stosownie do zamiłowania i wyboru.

Na uniwersytecie rozstrzygać mają przedewszystkiem specyalne zdolności. Uniwersytet powinien jednak czuwać i nad tem, aby słuchacz i pod względem praktycznego uzdolnienia do późniejszego zawodu np. nauczycielskiego podczas swoich studyów złożył dowody. Od tego bowiem zależy wiele wychowanie młodego pokolenia i rozwój całej wiedzy. Nie mając absolutnie nic przeciw dopuszczeniu kobiet do wszelkich studyów, zachowuje się jednak sceptycznie wobec ich wyników, które są zwyczajnie pod względem jakościowym gorsze aniżeli u mężczyzn. Powód tego zjawiska widzi w organizacyi natury kobiecej odmiennej od męskiej, przeciw której wyjątki takie jak Curie-Skłodowska zupełnie nie świadczą. Wprawdzie rozszerza się u kobiet dziedzina wykształcenia i zwyżka talentów, ale tylko ilościowo, jakościowo nie powodują one zwyżki geniuszu. Dyferencya organiczna wychodząc z sfery cielesnej wypowiada się w jakiejś formie w sferze ducha.

Einsteina cechuje jak wszystkich prawie wielkich badaczy głębokie poczucie religijne. Pochodzi ono stąd — jak sam sobie tłomaczy — że żaden z nich nie może sobie wyobrazić, aby owe niepojmowalnie delikatne związki, które zbadał, przez niego poraz pierwszy zostały pomyślane. Badacz czuje się wobec niepoznanego jak dziecko, które stara się pojąć rozumne planowanie dorosłych. Coś dziecięco naiwnego i prostego leży także w naturze naszego wielkiego uczonego, w jego poglądach na cel i wartość nauki, w jego stosunku do innych dziedzin ducha ludzkiego. Zdają sobie sprawę z tego, że do świątyni wiedzy zdąża wielu dla celów egoistycznych lub utylitarystycznych, uważa jednak Einstein, że prawdziwego wielkiego badacza dwa powodują motywy do zajęcia się sztuką czy nauką. Jednym z nich i to najsilniejszym jest dążenie do ucieczki z powszedności, z jej pustkowia i szarzyzny. Z ciasnego podwórka osobistego bytu ucieka on w świat obiektywnego badania i pojmowania. Oprócz tego negatywnego działa jednak i moment pozytywny i człowiek stara się o wytworzenie sobie uproszczonego i jasnego obrazu świata, chcąc nim pokonać świat przeżycia indywidualnego, zastąpić do pewnego stopnia jeden drugim. Czyni to malarz poeta, filozof, przyrodnik — każdy na swój sposób. Owa miłość właśnie do nauki, do wiedzy jest podobną do religijności, opiera się bowiem na uczuciu. Dlatego podstawą wszelkiej nauki jest właściwie intuicya, której Einstein przypisuje — jak Bergson — ogromną rolę w rozwoju myśli ludzkiej. Intuicya, zdolność intuicyi występuje u niektórych uczonych np. w dziedzinie matematyki wprost jako miernik ich twórczej zdolności.

Stosunek Einsteina do innych tworów ducha ludzkiego, w szczególności do sztuki polega tylko na uczuciu. Pierwiastek uczucia decyduje o jego sympatyi czy antypatyi w tym kierunku. Z wielkich dzieł sztuki czerpie radość i szczęście w tym stopniu, w jakim nie dostarczają mu go inne dziedziny ducha. Odnosi się to szczególnie do poezyi i muzyki której się w wolnych chwilach poświęca. Z powieściopisarzy znajduje największe upodobanie w Dostojewskim, którego „Bracia Karamazow„ szczególny u niego podziw wzbudzają. Ilekroć rozkoszuje się dziełem sztuki, tylekroć przeżywa — jak sam powiada — swój własny rozwój. Nie zbliża się doń z literacką sondą w ręku, lecz widzi w niem źródło przyjemności i zadowolenia, które czerpie z etycznego wrażenia, a etycznego zadośćuczynienia, jakiego mu każde dzieło sztuki dostarcza. Einstein widzi w każdej sztuce środek do etycznego wywyższenia ludzkości; też ten ma dlań większe znaczenie niż wszelkie analizy psychologiczne, które nie docierają nigdy do jądra utworu.

Z charakteru i poglądów swoich jest twórca teoryi relatywizmu więcej klasykiem niż modernistą. Sztuka współczesna, którą cechuje rozdarcie, rozłam, niewroza, pospiech, nie przemawia do tej wewnętrznie i zewnętrznie sharmonizowanej duszy. Dlatego unika przerafinowania, ekstrawagancyi, szuka zawsze linii pośrodkowej w estetyce. W muzyce zagłębia się chętnie w Bacha, Haydna i Mozarta; u Bethovena woli jego utwory kameralne niż np. IX. symfonię, której ogrom i potęga nie działają na niego taksamo jak nie działa muzyka Wagnera. Nie odczuwa też sentymentu Szumana czy Szopena, a z opozycyą odnosi się do współczesnej młodoniemieckiej muzyki.

Tensam motyw zasadniczy odbija się również w jego stosunku do literatury. Oprócz Dostojewskiego, o którym wspomniałem, kolorzy się przed wielkością, Szekspira czy Goethego, podziwia Cervantesa, Homera, Gottfrieda, Kellera, Sofoklesa, ba nawet Strindberga. Natomiast Zola i Ibsen nie leżą na linii jego zainteresowania. Voltaire nie ma dla niego wartości jako poeta, stwierdza u niego esprit i nic więcej pozatem. Podkreśla styl piękny Nietschego i Szopenhauera, odmawiając im filozoficznej głębi.

Z sztuk plastycznych niema żadnego zrozumienia dla malarstwa, natomiast wielkie poważanie dla rzeźby a szczególnie dla architektury. W gotyku imponuje mu pierwiastek elementarnego nabożeństwa; w rzeźbie wogóle skłania się ku owemu spokojowi i stałości formy, w jakie artysta zaklina swoją kontemplacyę i natchnienie. Zresztą dla matematyka i fizyka, jakim jest Einstein, architektura czy rzeźba są prawami statyki i dynamiki przemienionymi w piękno.

Z tą samą uwagą śledzi bieg wypadków politycznych, rozwój nauk społecznych i ekonomicznych, niema bowiem żadnej dziedziny ludzkiej, dla której by Einstein miał zamknięty wzrok lub słuch. Będąc w zasadzie za ponadnarodowością czy międzynarodowością wiedzy i nauki nie pozostał obojętnym wobec najnowszych zdarzeń w życiu żydostwa a czkolwiek wskutek wychowania łączyły go z niem tylko delikatne bardzo więzy. Bez zastrzeżeń zadokumentował swoją przynależność do narodu, którego potęga duchowa we wszystkich dziedzinach myśli ludzkiej pozostawiła niezatarte piętno. Widząc powstające w Palestynie dzieło odrodzenia żydostwa zaprzęga się dobrowolnie w rydwan pracy narodowej, wybierając w niej naturalnie ten dział, który go najbliżej obchodził, tj. sprawę uniwersytetu żydowskiego. Wyjeżdża też w tym celu specyalnie do Ameryki, aby sprawę osobistym wpływem i agitacyą skutecznie poprzeć.

W tej pracy osiąga z pewnością altruizm Einsteina swój punkt kulminacyjny. Jest on zasadniczą cechą całej jego przebogatej w przymioty indywidualności, która obok innych wypisała na swoim sztandarze etyczną zasadę starożytnego myśliciela. Nil humani a me alienum puto.

—oOo—

Atramenty

kancelaryjne, szkolne, litograficzne, hektograficzne. tusze, guma arabska, farba do pieczątek, — Powszechnie znane z swej dobrej jakości poleca fabryka 673

REHOKA, Lwów, Rappaporta 5.

OZYASZ TILLEMANN.

Karol Baudelaire.

(1821—1921).

Orzekli patentowani stróże „moralności" publicznej, że jeden z świetlanych geniuszów, pieśniarz i artysta z bożej łaski, którego gwiazda nigdy nie zblednie na firmamencie poezyi, — zgubny wywierać musi wpływ na hygienę moralną społeczeństwa. Orzekli — i w szlachetnym porywie troskliwości o zagrożoną moralność postanowili szkodnika unieszkodliwić. Jako obywatel ateński w V. w. przed Chr. byłby Baudelaire niezawodnie wraz z Sokratesem zasiadał na wspólnej ławie oskarżonych pod ciężkim zarzutem zbrodni „psucia młodzieży" za którą innej nie było ekspiacyi, jak wypicie czary cykuty. Że jednak kolebka jego nie w Atenach stała, a w Paryżu z epoki porewolucyjnej, przeto nie pozostało pigmejom 19. i 20 w. nic innego, jak oplwać go i zbezcześcić, a w podręcznikach historyi literatury francuskiej dla kształcącej się młodzieży przemilczeniem uśmiercić. Tem nie mniej imię i sława Baudelaira dzięki olśniewającym walorom jego poezyi przeżyje i przetrwa pamięć sędziów jego. Subtelniejsze i na wartości artystyczne wrażliwsze jednostki, jak Teofil Gautier, już za życia poety przeciwstawili się chórowi potępienia, a potomne pokolenia krytyków i publiczności czytającej w przeważającej swej większości sąd ów dorażny kapłanów moralności do cna zrewidowały. Dziś przedstawiciele duchowi Francyi z dumą wskazują na dorobek poetycki Baudelaire'a, którego sława dawno już wyszła poza granice Francyi.

Czułą organizacyę psychiczną Baudelaire'a ugniotły i unobiły przeżycia wczesnej młodości, przesłoniętej od szóstego już roku życia oponą smutku. Ojciec jego, prawdziwy chevalier 18 w., człowiek niezwykłej ogłady, wykształcenia i dowcipu pozostawił Karolowi w spuściźnie to szlachectwo duchowe, które przez całe już życie wybija się jako dominanta w charakterze jego. Stąd ów uderzający w nim zawsze rys wyniosłości, wolnej od wszelkiego pokostu parweniuszowskiego, a odgradzającej się w poczuciu swej osobliwości od otoczenia, aby swoje „ja" uchronić przed profanacyą ogółu. U boku ojca, którego poeta przez życie całe z rozrzewnieniem wspominał, zaznał tej odrobiny szczęścia i pogody, jaka mu w ogólności w dziele przypadła.

W sześcioletniego chłopaka uderzają prawie równocześnie dwa gromy, przechodzące wytrzymałość jego delikatnego serca. Śmierć ojca i — niespełna rok potem — powtórne małżeństwo matki były dlań ciosami, których nigdy już przeboleć nie mógł i której stały się źródłem smutku dożywotniego. Odtąd życie jego zaległ cień ponury, który z natury rzeczy wycisnąć musiał też na jego twórczości piętno smutku i chorobliwości.

W szkole, nie objawiał szczególnych zdolności, czuł się zawsze osamotnionym wśród kolegów. W młodym już wieku poczuł w sobie powołanie do poezyi i postanowił sobie niezłomnie pójść za tym wewnętrznym rozkazem. To też było zarzewiem gwałtownych i długotrwałych niesnasek rodzinnych, które poecie życie zatruwały.

Daremne próby przywrócenia go w tory „porządnego" życia obudziły w matce i ojczymie ku niemu uczucie gwałtownej nienawiści, której poeta dał wstrząsający wyraz w wierszu „Benediction".

Aby Karola odwieść od szalonego zamiłowania dla zawodu poetyckiego, wysyłano go w podróż w dalekie kraje, chcąc go zainteresować dla zawodu kupieckiego. Podróż jego jednak po oceanie Indyjskim, w Indyach, Cejlonie i Madagaskarze wyposażyła poetę na drogę życia w niezatarte wspomnienia tudzież nieba południowego, bajecznej, bujnej, nieznanymi zapachami dyszącej flory, w bólce potężnej jakiejś, rozkwitłej, egzotycznej natury, która zewsząd z poezyi jego echem nieprzebrzmiałem się rozlega. Obraz ten żyje odtąd w oczach jego, zmysłach, pożądaniach, w myślach jego i ich wyrazie zewnętrznym, w stylu. Piękno tych obrazów przepaja słowo każde w jego „Fleurs du mal" wonią odurzającą i rozchylać mu się każe na kształt kielicha kwiatu podzwrotnikowego. W szarym Paryżu, pogrążonym w dymie fabrycznym i ponurych mgławicach staje się reminiscencya tamtych piękności dla Baudelaira źródłem niebotycznych uniesień i zarazem przygnębiającego smutku.

Z podróży tej, wrócił Baudelaire jako pełnoletni, niczyjej woli niepodległy mężczyzna, w pełni twórczej dojrzałości. Poezya staje się jego przeznaczeniem, wstrząsa z siłą demoniczną całem jego jestestwem, znlewala go do szukania formy wiekuistej w rozkołysanym oceanie życia. Już jako 20-letni młodzieniec pisał wiersze swe pierwsze, które spotkały się z poklaskiem ścisłego grona kolegów jego z pod znaku poezyi. Lecz jego „Fleurs du mal" dopiero, owoc dojrzałego artyzmu, wywołały ogólne poruszenie umysłów, przeważnie popłoch i konsternacyę.

Z niesłychaną śmiałością Baudelaire zrywa pęta zaśniedziałej tradycyi „Les Fleurs du mal" to odzew rewolty duchów wolnych przeciw bezduszności kultury burżuazyjnej, to rękawica rzucona obłudnej moralności filisterskiej, to przekorny akt obnażenia pierwiastka złego w naturze ludzkiej, to wreszcie wykładnik pesymizmu, podniesionego do roli zasady życiowej. Dziełem tem zgłosił on niejako akces swój do tej garstki walecznych jak Hugo, Musset, Gautier, Stendhal, Balzac, Delacroix, Daumier, którzy piórem i pędzlem wypowiedzieli wojnę tryumfującemu mieszczaństwu jego kultowi Mammona, banalności życia codziennego i racyonalizmowi w sztuce.

We „Fleurs du mal" zarzucił Baudelaire śmiałą ręką cały odziedziczony dobytek formy i treści, który nie odpowiadał skomplikowanemu światu myśli, wrażeń i wyobrażeń wieku XIX. Wyrafinowana i dojrzała kultura tego wieku wraz z swojemi nowemi potrzebami wymagała organu, któryby nowe idee w nowych wyrażał formach, któryby zużytkował dla poezyi całą granicę przeżyć psychicznych człowieka, a nie ograniczał się do tych jeno, którym t. zw. moralność placet swego udzielała. Należało w poezyi wybić okno na najskrytsze zakamarki duszy ludzkiej, na najzawilszy labirynt jej uczuć, na zasób cały ciemnych, demonicznych potęg, potężnych namiętności, obłędnych niepokojów i dręczących przywidzeń. Baudelaire różdżką czarowną swego geniuszu wyzwolił z zaklęcia ślepadę uczuć, dotąd w poezyi na milczenie skazanych. Wyczulonem swem uchem łowił najsubtelniejsze drgnienia duszy, jej ból i radości, zachwyty i upokorzenia, życzenia, nadzieje i rozpacze niewysłowione.

Styl jego mieni się tęczą odcieni uczuciowych, uderza jednem rozpięciem geniusza w całą klawiaturę psychiczną człowieka. Poprzez język jego, eksploatujący chciwie całą, niejednokrotnie przebraną skarbnicę językową, przewija się niejako podziemnie muzyka, dobywająca z instrumentu języka coraz to nowych walorów dźwiękowych i doprowadzająca intensywność wyrazu melodyjnego do siły symfonii. Baudelaire jest jednym z największych mistrzów słowa francuskiego.

Pedanterya rzemieślnicza, tkwiąca w więzach tradycyi, konwencyonalnej etyki i estetyki, okrzyczała poetę dekadentem. W przezwisku „dekadent" musiała się wyładować cała suma nienawiści, jaką zionęła koterya przyziemnych krytyków ku niemu. Baudelaire obierał tematy, dotąd w poezyi zakazane, jakkolwiek człowiek i artysta tysiąckrotnie się na nie w życiu natykają. Na czem współczesnym krytykom i poetom zbywało, to posiadał Baudelaire w najwyższej mierze: zdolność i ochotę przeżywania mocnych i gwałtownych zjawisk życiowych, pospolicie za „brzydkie" uchodzących. Żywił przekonanie, że sztuka z moralnością nic nie ma wspólnego że dla doskonałego artysty niema granic przy doborze tematu. Brał duszę taką, jaką jest: z jej światłem i cieniem. Wierzył, że zło człowiekowi jest przyrodzonem i że głupotą byłoby na fakt ten oczy zamykać. Można nad tem ubolewać, ale zaprzeczyć się nie da wrodzony człowiekowi popęd do przewrotności. Intenzywne przeżycie świata złych popędów w człowieku przesuwa go w dziedzinę boskości, a artystyczne przetworzenie zła jest dla poety jedną z dróg wiodących do zbawienia, do katarsis duchowej.

Baudelaire na równi z zaprzysiężonymi moralistami miał wzrok wpatrzony w gwiazdę szlachectwa i górnych ideałów, może działo się to nawet u niego w miarę o wiele wyższej i dlatego dotkliwiej i boleśniej odczuwał niedoskonałość życia. Poczucie tej niedoskonałości rodzi w nim potrzebę porwania człowieka ziemskiego wszelkimi środkami artystycznymi w świat nierzeczywisty, budzi w nim zawziętą pasyę pastwienia się bolem, smagania fantazyi aż do stanu oszołomienia, sadystycznego obnażania się z pierwiastków ludzkich, skoro niema nadziei, by się ziemski człowiek kiedykolwiek wzbił w sferę ideału.

W zdolności przeżywania barw, dźwięków i zapachów nikt może nie dorównał jeszcze Baudelaire'owi, jak z drugiej strony także mistrzostwo jego formalne, technika rymowania, siła rytmu i architektonika wiersza są nieprześcignione. „Les Fleurs du mal" — to korona twórczości Baudelaire'a, w nich talent jego i oryginalność występują w najbujniejszym rozkwicie.

Ponadto wsławił się Baudelaire swymi przekładami Edgara Allana Poego, duszy jemu pokrewnej, pod którego silnym wpływem zawsze pozostawał. We Francyi jest nazwisko Baudelaire'a nierozerwalnie złączone z nazwiskiem Poego

Karyerę swą literacką rozpoczął Baudelaire właściwie jako krytyk sztuki i w tym charakterze położył niepospolite zasługi dla rozwoju smaku estetycznego zarówno u artystów-plastyków, jak i u publiczności. Był jednym z pierwszych, którzy utorowali drogę plenerowi i impresyonizmowi. W swoich „Salons" kruszy kopie o sztukę wydrwiwanych jeszcze wówczas artystów tej miary, co Corot, Millet, Courbet, a w pierwszym rzędzie Delacroix, którego duchowe pokrewieństwo podyktowało Baudelaire'owi słowa entuzyazmu, z jakim się broni i propaguje sprawę własną. Kochał i podziwiał tego artystę, ponury światopogląd z płócien jego wyzierający, kochał jego duszę nerwową, niespokojną, wijącą się w febrze i konwulsyach dnia dzisiejszego, podbijała go predylekcya jego dla scen wstrząsających, gloryfikacya cierpienia.

Z biegiem lat zawitały u Baudelaire'a ciężkie kłopoty i troski materyalne, które wprawiają go w stan trwałego podniecenia. W stanie kompletnego wyczerpania pisze w przedmowie do wydania drugiego „Les Fleurs du mal" wstrząsające swą tragicznością słowa: „Nic nie wiedzieć, nic nie nauczać, nic nie czuć, spać i jeszcze raz spać, to jest dziś jedynem mem życzeniem."

W ucieczce przed samym sobą rzuca się w wir najciemniejszych odmętów Paryża, prowadzi desperackie życie w atmosferze apaszów, i demimondek, zbrodni i występku, napawając wzrok swój widokiem ruin moralnych i fizycznych. Wrażenia te następnie skropliły się w zbiorze „Les Petits Poemes en prose", zawierającym szereg szkiców delikatnie wycyzelowanych, obrazów realistycznych z życia współczesnego, o niezwykłej sile suggestywnej, plastyce i subtelności psychologicznej.

Szczuty, opuszczony, bez tchu, niespokojny, udaje się pod koniec życia do Belgii na tournee odczytowe, obiecując sobie nie wrócić do Francyi inaczej, niż w tryumfie. Zawiódł się w swoich oczekiwaniach. Podróż jego po Belgii była jednem pasmem niepowodzeń. Nędza niedostatek, gwałtowny atak paraliżu. Z Belgii przewożą do Paryża ruinę fizyczną, pod której rumowiskiem tli się jasny, lecz ubezwładniony płomień świeżego i nietkniętego umysłu. Po sześciu miesiącach, w roku 1867, zasnął na wieki ten wielki, bezdomny artysta, którego ojczyzną: ból i cierpienie.

Datki złożone w Żydowskim Komitecie Ratunkowym na rzecz uchodźców ukraińskich.

Zebrane przez S. Krumana, M. Schwarza, A. Axelrada, S. Rolmana, Olgę Preisównę i Perlę Bilgreyównę w Jagielnicy:

Po 200 Mk. Rubel Lorenz.
» 100 » Mr. Herman Preiss, Meilech Freid, Tyminski i Lwowicki, Klinger, Chune Fischbach, Mendel Rubel, Herman Preiss.
» 70 » Klinger.
» 60 » Drescher Berta, Axelrad Berl, Epstein Pinkas.
» 50 » Margulies Salo, Salzman Izrael, Kusznier, Geller Dawid, Meisels Moses, Reiman Seide, Axelrad Mendel, Heller Meila Fink Leizer, Brüler, Dauer Izak, Bilgrer Perla, Preissówna, Bilman Bel, Rubel Mendel.
» 40 » Schapira Salomon, Bernstein Nechume, Finkelman Josef, Oxhorn Wike, Bilgrey, Eisner Josef, Freid Meilech, Goller Dawid.
» 30 » Axelrad Mendel, Fischbach Dora, rab. N. E. Rosenzweig L. Regenbogen.
» 25 » Izak Dauer.
» 20 « Schwarz Uscher, Fink Leizer, Schapira S. R. Rosenkranz, Finkelman Josef, Ochshorn Jozef, Reinman Jozef, Kruman Samuel, Bernstein N., Blumental J. Meisels M. Goldif F, Salzman S. M. Buck F., Ch. Seidman, Feuerstein Chaim, Kohane Hersch, Ochshorn Eisig, Tarter M.
» 15 » Heller H, Goldig I., Kellman S. I., Binder L., Brauner Josef.
» 10 » Melamid M. S, Leibhardt Alter, Sylkys M. Bilgrey N., Kuschner Rubel Zygmunt, Reiman S., Spirer M. Weinstech Cz., Kleiner, Weisinger Ch., Dachner F.

razem 4030 Mk.

Zebrane przez Żydowski Komitet ratunkowy w Kopyczyńcach.

Margulles Same 1.540 Mp., Roller Chaim 725 Mp., Roller Herman 775 Mp., Warman Naftuli 280 Mp., Weismann Samuel 190) Mp., — Freudenthal 375 Mp., Posament 50 Mp., Treister 2 000 Mp., Schwarz Salomon 370 Mp., Weissberg Dawid 330 Mp., Schutzmann Jojne 260 Mp, Samber Josef 650 Mp, Likwernik Jakób 850 Mp, Siebrer Juliusz 270 Mp., Silbermann Dawid 200 Mp., Rotmann Mendel 100 Mp., Schindler Moses 340 Mp, Gruenfeld Dawid 240 Mp., Pfeffer Cahn 380 Mp., Katz Moses 290 Mp., Flammer Salomon 100 Mp., Eisenberg Josel 420 Mp., Klein Juda 500 Mp, Presser Baruch 750 Mp, Tunis Benjamin 100 Mp., Safier Moses 220 Mp., Scherz Simon 150 Mp, Eisenberg M, Isar 725 Mp., Schwarz Samuel 475 Mp., Bakfein Ele 130 Mp., Gruenfeld Jakób 100 Mp., Schwarz Moses 100 Mp., Rewerstock Chaja 350 Mp., Wikler Nachman 440 Mp., Retman Moses 380 Mp., Silbermintz Abraham 270 Mp, Scharfspitz 100 Mp., Lubianiker Józef 50 Mp., Gruenfeld Isak 550 Mp., Weinglas Szuli 200 Mp. Klaufer B. 500 Mp., Weinglas J 200 Mp., Gelband Meileh 320 Mp., Dr. Gelber 400 Mp., Dr Rosenbaum 1.400 Mp., Dr. Klafer 430 Mp, Dr. Schwager 700 Mp., Biller 280 Mp., Asschkenase Moses 260 Mp, Dreschler Mechel 36 Mp, Kremer Herz 900 Mp., Lorenberg Mendl 240 Mp, Bakfau Sara 200 Mp, Rotleder Wolf 200 Mp, Rabinowicz Josel 230 Mp., Melamud 80 Mp., Schnillich Nisan 280 mp., Haliczer Hersch 100 mp., Pohorylles Mejdel 325 mp., Maiman Moses 320 mp., rabin Rosenberg 450 mp, Likwernik Nuchim 450 mp., Schuhfeld Jakób 600 mp., Wiederman Zalel 200 mp.. Schwarz Salomon 340 mp. Poherilles Mendel 250 mp., Mandel Osias 550 mp., Grünberg Mojsze 200 mk, Wechselblatt Sal. 100 mp., Badian 150 mp, Stern Hersch 1050 mp., Altschiller Chaim 220 mp., Kleiner Salomon 150 mp., Scherz Berisch 40 mp., Stöckel Naftuli 200 mk., Heller Mechel 100 mk., Heller Markus 60 mk., Meller Salomon 120 mk, Schiffman Mechel 140 mp., Dr. Bazar 710 mp., Fischer Wolf 150 mp. Dressler Josef 300 mp., Rohtman Berisch 280 mp., Gruenberg Saul 250 mp., Greisinger Moses 380 mp., Steinbock Samuel 130 mp, Fuchs Israel 200 mp, Kleiner Salomon 50 mp., Werner Mendel 180 mp., Haliczer Abraham 430 mp., Spitzer Alter 400 mp., Schaeffer Moses 500 mp., Stechel Juda 40 mp., Scherz Berisch 40 mp, Festing Josel 1 500 mp., Weissglas Leib 230 mp, Dressler Jakób 160 mp, Gilson Simon 310 mp., Ochs Leib 350 mp., Werner Jakób 280 mp, Jickel Moses 100 mp., Weber Metel 100 mp., Eisenberg Josel 400 mp, Klinger Wigdor 200 mp., Goldreden Mendel 240 mp. Klesner H. Leib 50 mp, Reissberg Moses 330 mp., Wechsler Abraham 1000 mp., Mosner Chaim 800 mp., Scherz Israel 500 mp., Schapira Chaim 100 mp., Gotfried Moses 340 mp., Drobne datki 455 mp., Kleiner Hersz 300 mp, Kohn Saul 900 mp, Rotman Chaim 250 mp, Schwarz Rachmil 160 mp, Weber Moses 520 mp., Schwarz M. Sefih 50 mp., Scherz Leizer 200 mp., Kremer M. Dawid 360 mp., Fuchs Jakób 370 mp., Schapira M. Kalman 400 mp., Apfelberg Dawid 230 mp., Gotfried Abraham 100 mp, Rabinowicz Josel 20 mp., Manheim 500 mp, Thau Salomon 360 mp, Kremer Benzion 360 mp., Bilguraj Josef 170 mp.. Bilguraj Chaim 320 mp., Rotman Majer 500 mp, Hahn Aron 100 mp., Datki z Wasylkowicz 200 mp, Rubel Nuchim 285 mp., Gros M. Wolf 250 mp,, Weisberg Mechel 260 mp., Fuchs Moses 1050 mp., Finkel Lipa 55 mp., Drobne datki 250 mp., Dressler Dawid 310 mp, Klaufer L. 160 mp., Schmetterling Szabse 260 mp., Ackerman Aba 420 mk., Silbermann Josef 150 mp., Kohn Samuel 775 mp., Pick Samuel 100 mp., Koenigsberg Isak 500 mp., Jabec Leib 300 mp., Goldig Mircia 160 mp., Geller Josel 650 mp., Weissglas Israel 400 mp., Silbermintz Wolf 220 mp, Seidner Dawid 220 mp., Schutzman Beirach 340 mp., Kasterer Izak 290 mp., Schapira Benzion 320 mp, Mosner Chaia 200 mp., Schapira Jakób 210 mp., Brückner Lipa 350 mp, Weinraub Jakób 640 mp., Gottfried Jakób 120 mp, Krampf Dawid 130 mp., Felsenstein Jakób 160 mp., Aschkenaze Wigdor 360 mp., Birenbaum Chaskiel 160 mp., Mosner Mendel 50 mp., Brandes Leib 260 mp., Bleich Anczel 190 mp., Blum Josef 100 mp., Bomse Schapse 820 mp., Badian Wolf 500 mp, Czaban Nuchim 300 mp,, Fischer Sender 25 mp., Eckstein Baruch 250 mp,, Eckstein Abraham 180 mp., Ellenberg Burach 100 mp., Grünberg Josel 100 mp, Gelbard Saul 250 mp., Gottfried Ruchla 230 mp., Günsberg Nisen 1.800 mp, Grünstein Motel 300 mp, Hornstein Leib 200 mp., Hofrichter Nisan 320 mp., Hofrichter Moses 150 mp, Horowitz Pejsach 170 mp., Kleiner Wolf 280 mk., Liebster Lipa 340 mp, Langer Osias 430 mp., Lewittes Majer 350 mp., Langer Wolf 100 mp, Lewites Basia 160 mp., Morgenstern Uscher 100 mp., Pohorylles Moses 380 mp. Rosenhoch Aron 70 mp., Siederer Moses 100 mp., Schwarz Aba 230 mp Seidenberg Hersch 340 mp., Schorr Moses 260 mp., Samson Gerschon 2.000 mp,, Schäffel Rubin 160 mp., Weissman Jakób 1 000 mp., Weitman 1 000 mp., Weintraub Mendel 400 mp., Waldhütter Jukob 400 mp., Brandes Samuel 100 mk., Nussbaum Benjamin 70 mk., Dr. Grabscheid 320 mp., Spatz Majer 60 mp., Fischbach Jozef 50 mp, Leidenberg Chaskiel 120 mp., Melamud Eisig 100 mp., Fischbach Izak 50 mp., Dresler Salomon 350 mp., Altschüler Bancio 300 mp., Zellermajer Z. Juda 625 mp. Langer Osias 400 mp., Mondschein Mechel 150 mp., Fitter 50 mp., Eisenberg Abraham 150 mp., Eckstein Moses 200 mp., Lawner Leiser 100 mp., Halpern Czarne 200 mp. Friedman Meilech 100 mp., Neugeboren Abr 200 mp., Breuman Dawid 200 mp., Buchbinder Mechel 300 mp., Feldman Samuel 200 mp., Langer Leib 300 mp., Maiman Samuel 840 mp., Mehlberg Menachem 740 mp, Silberbusch Izrael 400 mp., Springer Pejsach 640 mp., Krebs Wolf 390 mp., Winkler Don 600 mp, Weissglas Benjamin 540 mp., Horem Abr., 400 mp, Brenman Moses 200 mp, Dresler Munio 430 mp, Gottfried Alter 350 mp., Feld Abr. 360 mp., Goldenberg Majer 160 mp., Heitman Kalman 100 mk., Katz N. 600 mp, Schäfer 200 mp, Birnstock 1000 mp, Wallach Izrael 225 mp., Gottlieb Emil 300 mp, Pohorylles 320 mp., Polański Mechel 120 mp., Pfeffer Simon 245 mp, Altschiller Symche 400 mp., Halpern Hersch 200 mp, Katz Gerschon 100 mp, Hahn Izak 200 mp., Schönberg 80 mp., Weissberg Jakób 100 Mp, Friedman Pinkas 100 mp., Mehlberg Abisch 60 mp., Klosner 100 mp., Benczer 20 mp., Steinholz 50 mp, Nagler Mendel 100 mp, Gottfried M. Samuel 100 mp. Fink Simon 50 mp., Gross Berisch 40 mp., Winkler Izrael 60 mp, Schkolnik Dawid 20 mp., Katz Schulim 50 mp., Jawetz Leib 200 mp.. Horowitz Leib 100 mp., Benczer Aron 150 mp., Fuchs Zalel 1 000 mp., Gottlieb Emil 500 mp., Reisman 100 mp., Halpern Isser 500 mp., Halpern Hesio 300 mp., Fest Chaim 200 mp., Seidner Dawid 100 mp., Weinstein Izak 100 mp., Löwenkron Mojsze 200 mp., Gottfried Izrael 200 mp, Edelsberg Izrael 300 mp., Frisch Mendel 300 mp., Buck Benjamin 200 mp., Schwarz 500 mp.. Walzer Berisch 200 mp., Weisberg 100 mp., rab. Heschel Wiedeń 10 000 mp., zbiórka przez p. Waldhüttera 5.000 mp, dochód z przedstawienia 30/I. 25 119 mp., dochód z przedstawienia 24/II 5 000 mp.. Herrenkranz 100 mp., zbiórka na weselu przez rabina 5.110 mp. Wechsler Abr. 300 mp., przez Weismana Samuela 1.000 mp. przez rabina Rosenberga 284 mp, M Grünberg przez Weismana 1.000 mp., Regina Klinger przez p. Helda 205 mp, Roller Herman 200 mp., Grünberg Mojsze 150 mp., Pohorylles Izrael 140 mp., Pompan Juda 200 mp.

razem 148.493 Mk.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CH. SZNEJUR i E. ZELAZO. 7053
— Sobota 11/6 1921 po raz pierwszy we Lwowie —
Pereza Hirschbeina
:: sztuka ludowa ::
PUSTA KARCZMA
— — Nowe dekoracye art. mal. Z. Balka. — —

— **Strajk służby hotelowej.** W Krakowie wybuchł strajk służby hotelowej na tle żądań natury ekonomicznej. Wszystkie hotele i pensyonaty strzeżone są przez organa policyjne.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 10. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya zniżkowa. Płacono za Chodorów 2100—2050—2025, za Polską Naftę I. i II. em. 1700, za III. em. 1600—1650, za Cmielów 3700, za Pezet 1050, za Gafotę 2200, za Oikos 3225—3475.

Za przekaz na Berlin 1900—1905.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya chwiejna.

Płacono za dolary amerykańskie 1200, kanadyjskie 1030, marki niemieckie 1910 1920, lei rumuńskie 1950, ruble po 500: 265—270 po 100: 535·—.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 10. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	215·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2000 —	2125 —
Tow. akc. Karpalit 140—21	2·00 —	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3600·—	3800·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2100·—	2300 —
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3400·—	3600 —
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	2100·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1025·—	1075 —
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1300·—	1350 —
Polska Nafta I. i II 500—75	1650 —	1750 —
Polska Nafta III. em. 500—0	1575·—	1675·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140·21	1250·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140·21	1050·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5000·—	—·—
Zakł. el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	2400·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	9000·—	— —
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
« « po 500 rb.	275·—	325·—
« « drobne	220·—	280 —
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	60.—
« « (po 250)	40·—	50 ·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	9·—
1 frank franc.	93·—	98 —
1 Frank szwaj.	180·—	200·—
1 Ł Sterling	4250·—	4500 —
1 Dollar ameryk.	1135·—	1185.—
1 Dollar kanadyjski	1000·—	1050·—
Marki niem. (po 1000)	1800·—	1900·—
» » (po 100)	1700·—	1800·—
» » drobne	1600·—	1700·—
Lei rumuńskie (500)	1850·—	1925·—
Lei rumuńskie drobne	1750 —	1825·—
Liry włoskie	52 —	60 —
Czeskie korony (5000—1000)	1700·—	1800 —
» » drobne	1700·—	1800·—
Korony austr. niem. stemplowane	180·—	200·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	4350·—	4550.—
» na Paryż	94 —	99·—
» na Zurych	180 —	200 00
» na Praga	18·00	18 75
» na Wiedeń	205 00	215·00
» na Berlin	—·—	—·—
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	18·25	19·25

Rata bankowa:
Stopa eskontowa P. K. K. P. 6%.

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 10. czerwca.

Polska Nafta III. em. 1700—1725, Trzebinia żel. 3975—3700, Impex 525, Trzebinia mydło 2900—3000, Polski Glob 1700, Lemiesz 6500, P. T. H. młode 1100 1075, stare 1300—1200, Siersza el. 2500—2350, Zegluga Polska 625, Pezet 1125, Parowozy 2100—2000, Krakus 3600. Przekaz na Berlin 1900, na Pragę 1800 na Wiedeń 198—199.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 10. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1200—1175, marki niemieckie 1840—1825. Przekaz na Berlin i Gdańsk 1850—1840, na Londyn 4650, na Paryż 98, na Wiedeń 194—184 Polska Nafta 1825.

NADESŁANE.

?? Przeznaczenie ??

Wzorując się na tego rodzaju wydawnictwach w większych centrach Europy istniejących przystępujemy w najbliższym czasie do wydania czasopisma pod powyższym tytułem, które mając na względzie zasadę etyczną — wskaże dążącym do idealnego przymierza życiowego — nietylko właściwą, a najkrótszą drogę do tego celu prowadzącą, a e ponadto przyniesie im cenne informacye i wskazówki dla wytwornego życia towarzyskiego i zdrowotnego. — W interesie interesentów leży zatem, aby przed wyjściem I-go. numeru zgłosili się w Wydawnictwie »PRZEZNACZENIA« we Lwowie, ul. Skarbkowska 4, II. p. w godz. popoł. 3—7.

Józefa Reitmann — Dr. Michał Konstantin
zaręczeni
7077 Lwów, czerwiec 1921.

Z okazyi zaręczyn kochanej przyjaciółki Tońci Rosenheck z p. Adolfem Bringsem gratuluje serdecznie
7090 Mocio i Lunia Anselheim i Zosia Wolfinger

DROBNE OGŁOSZENIA

KOMUNIKATY.

Ku uczczeniu bł. p. Judy Scheiningera składają 200 Mp. na Ochronkę imienia Róży Melcerowej 200 Mp. na Keren Hajesod Józefowie Betterowie. 7070

POSAD POSZUKUJĄ.

Absolwentka szkoły handlowej przyjmie lekcye na wsi. Zgłoszenia w Administracyi pod »Sumienna«. 6993

Krawczyni damska przyjmuje wszelkie, roboty do szycia. Kołłątaja 7/II. p. 6897

Młody doktor praw za utrzymanie wyjedzie na wieś, przygotuje do egzaminów prawniczych lub gimnazyum. Zgłoszenia: Administracya pod »Wakacye«. 7034

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Odstąpię wielki pokój frontowy ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia do Administracyi pod R. K. 7082

Angielskiego, francuskiego hebrajskiego lub matematyki udzieli słuchacz filozofii za mieszkanie z śniadaniem lub za wynagrodzeniem. Listy »Słuchacz« do biura Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 7093

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 6822

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala 6835
powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 6929

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 6930
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

w Truskawcu ordynuje w sezonie kąpielowym
Dr. J. RUDÖRFER
b. lekarz klinik wiedeńskich — w chorobach wewnętrznych kobiecych i elektroterapii. 7083

NAUKA i WYCHOWANIE.

Rutynowany instruktor poszukuje lekcyi na wsi. Udziela nauki w zakresie gimnazyalnym, hebrajskiego i początków francuskiego. Zgłoszenia pod »Instruktor« do Administracyi. 7095

WOLNE POSADY

Adwokat Dr. Henryk Wieselberg w Delatynie poszukuje rutynowanego koncypienta władającego dobrze językiem ruskim. 7088

Przyjmę expedyenta w dziale galanteryjnym, reflektuję na pierwszorzędną siłę. B. Menker' Lwów, Halicka 21. 7085

Magister z pięcioleciem jako zarządca do małego miasteczka od 15. września ewentualnie wcześniej z udziałem w zyskach poszukiwany, Wiadomość pod »Zarządca« Administracya. 7080

Inteligentna panna Żyd. do 3-letniego chłopaka poszukiwana. Zgłoszenia ul. Podzamcze 7 u właścicielki realności. 7028

Magazyn obuwia »Rewicza« ul. Legionów 31 poszukuje pomocnika z działu obuwia. 6992

Adwokat Schaffer, Ustrzyki, poszukuje koncypienta od 1-szego września. Reflektanci mogący udzielić lekcyi z 4-tej gimn. mają pierwszeństwo. 7036

Kilkuletni zakład dentystyczno-tchniczny poszukuje zdolnego lekarza jako spólnika w większem mieście prowincyonalnym. Zgłoszenia do Adm. pod »M. W «. 7052

Stenotypistki bardzo biegle piszącej na Underwodzie poszukuje natychmiast za dobrem wynagrodzeniem poważna firma handlowa Zgłoszenia pod »Handel« do »Małopolskiej Reklamy«, Lwów, ul. Kopernika 16. 7040

Poszukuje się kwalifikowanej nauczycielki dla ochronki żydowskiej w Busku. Posada zaraz do objęcia. Warunki korzystne. Zgłoszenia do WP. Dyrektorowej Abrahamowiczowej Lwów, ul. Krasickich 18 a. 6843

Starszego praktykanta i 2 chłopców do praktyki poszukuje Magazyn konfekcyi i galanteryi firmy Ch. Stadler, Lwów, ul. Jagiellońska 15. 7094

Adwokat Nussenblatt, Komarno, poszukuje rutynowanego solicytatora-tabularzysty z praktyką prowincyonalną. 6845

Szwaczek do bielizny męskiej z własnemi maszynami, dziurkarek, rękawiarek poszukuje za dobrem wynagrodzeniem na stale »Kalos«. Kopernika 12. 7098

Poszukiwana pomocnicza siła buchalteryjna, żeńska, biegła w liczeniu do większego przedsiębiorstwa. Posada natychmiast do objęcia. Pierwszeństwo mają sily z dłuższą praktyką, Oferty wnosić należy z podaniem dotychczasowej praktyki i referencyj pod »Rutynowana« do Administracyi. 7101

RÓŻNE.

Powróciłam z zagranicy i otworzyłam napowrót pierwszorzędny salon krawiecki. 7071
Zofia Winit-owa, Halicka 21, I. p.

Ważne dla lekarzy. Miasteczko Zarszyn, powiat Sanok obok Iwonicza, przed wojną siedziba dwóch lekarzy pozostaje bez lekarza. Wskazówki udzieli miejscowa Apteka. 7079

W najbliższych dniach wyjedzie z Nowego-Jorku delegat

Złoczowskiej Relief-Society, który wypłaci przekazane kwoty **w dolarach.** Delegat ten przyjmuje zlecenia na całą Galicyę.

KTO pragnie otrzymać od swoich krewnych pieniądze niech telegraficznie im poda następujący adres: 7059

Złoczower Relief-Verband 289 Eeast 3 Str. New-Jork.

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Kompletne urządzenie kuchenne 6 krzeseł, stół (antyk) i amplę sprzedam Janowska 18, II. p. drzwi na lewo. 7035

5 wózków platformowych, wązkotorowych, 760 mm, w stanie prawie nowym do sprzedania. — Wiadomość: Leibel, Stanisławów, Kazimierzowska 30. 7047

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 29. — Damska Fryzyerka! 6646

Meble okazyjne wszelkiego rodzaju po niskich cenach sprzedaje »Doroteum«, Sapiehy 34. 7069

Ścianki dębowe oszklone okazyjne do nabycia: stolarz Tannenbaum ul. Jakóba Hermana 6. 7068

Prawie nowe pół buciki żółte Nr. 40 do sprzedania. Wiadomość Biuro Ogłoszeń, Buchstaba, Legionów 21. 7091

Okazyjnie sprzedam kołdry jedwabne nowe i dywan smyrneński. Jagiellońska 18. II. p. od 3—5. 7096

Ogłoszenia.

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie jak nowe, wyśmienitym i każdy **sam** niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie

S. FEDERA 6872

LWÓW, SYKSTUSKA 7.

Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

Fabryka likierów we Lwowie

poszukuje zaraz destylatora obeznanego gruntownie z fabrykacyą najprzedniejszych wódek polskich, nalewek, oryg, doborowych likierów. Reflektanci zechcą nadsyłać swe oferty z odpisami świadectw oraz z zapodaniem swych warunków pod szyfrą »Destylator« do biura ogłoszeń M. Brücka Lwów, Kościuszki 2.

Rok założenia 1872

Istniejąca od z 1872 firma

Józef KRONIK i Syn

sp. z. o. por.

Zniesienie obok Lwowa

uruchomiła swoją znaną z znakomitych wyrobów

Fabrykę wódek, rumu rozolisów i likierów i sprzedaje takowe hurtownie i drobiazgowo.

Po umiarkowanych cenach.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Obszerny lokal frontowy

(SKLEP)

na większe przedsiębiorstwo

w śródmieściu najchętniej w pobliżu poczty (ul. Kopernika, Słowackiego i Sykstuskiej)

poszukiwany

Pośrednictwo nie wykluczone.

Oferty z dokładnemi informacyami pod »F. W.« do 7008

„Małopolskiej REKLAMY“

Lwów, Kopernika 16.

MARKUS HACKE W PRZEMYŚLU

fabryka świec, mydła, sody i art. chem. ma też na sprzedaż nigrozynę, sodę licarbonat, siny kamień, talkum, szkło wodne, kwasek winny, kwas solny, kwas siarczany i t. d. 7066

„PLUTO“

wapniarka i gipsiarnia Glinna Nawarya

dostarcza wagonowo dużej wydajności

WAPNO

ponadto

GIPS MURARSKI

pierwszej jakości (83% czystego gipsiaku) wedle analizy techniki lwowskiej.

Dostawa natychmiastowa

lub terminowo

BIURO ZAMÓWIEŃ:

LWÓW

SYKSTUSKA 43A.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

SKŁAD NUT 6984

Elżbiety SCHMAL, Romanowicza 11.

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI

do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**

KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.

Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,

jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807

Cyrkularki oraz Kuźnie polowe

dostarcza z swoich składów

AGRUMARIA SPÓŁKA import. z o. p.

we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.

Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

Kto raz spróbował ten przekona się, że

Za Brylanty, złoto

srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ
ZEGARMISTRZ
Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką
Reperacyę
i wykonuję 7100
SZYBKO I SUMIENNIE

Na wyjazd. Szlafroki do prania Mkp. 1200 — płócienne Mkp. 1900. — Perkalowe w kwiaty Mkp. 1500. — Markizetowe Mkp. 3400. — Dirndl 1950 Mkp. — Sukienki markizetowe od Mkp. 2600. — Welniane Mkp. 2700
poleca 7044
Magazyn MANNERA Lwów, Sykstuska 12.

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego
LWÓW, PLAC MARJACKI L 6. W PODWÓRZU NA PRAWO
leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę, chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6332
Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.
Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

Materyały budowlane
dostarcza natychmiast i po cenach konkurencyjnych **Biuro handlowo-przemysłowe**
HENRYK WASCHITZ, Kraków.
Oddział Lwów, Batorego 34. 7067

Celem powiększenia
dobrze prosperującego interesu (salon sukien damskich i konfekcyi)
poszukuję spólnika z większym kapitałem.
Wiadomość w Adm. 6826

AKUSZERKI i pierwszorzędne zakłady położnicze pielęgnują niemowlęta tylko
Pudrem i Mydłem Bébé Szofmana
Puder leczy wszelkie dolegliwości skórne, mydło zapobiega takowym. 6378

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

NA sok malinowy, miód, ocet, wina, wódki i t. p.
ETYKIETY ma na składzie
LITOGRAFIA
A Andrejczyn
UL. MICHAŁA L. 4.
(boczna Kościuszki). 6849

Tanio! 6900
Jedwabie, Kretony, Kloty kolorowe — do nabycia
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.

Zaraz do sprzedania
większą ilość gotowych drzwi i okien nadających się do budowli wiejskich, jakoteż miejskich
M. Grünberg Parowa Stolarnia i Fabryka Posadzek
KRAKÓW, ul. TATARSKA 3, 6841

Czysto jedwabne Pończochy po 400 i 500 Mp. 7045
½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz. fil. d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 275. Rękawiczki jedwabne karlsbadzkie po 300 Mp. Szkarpetki niciane po 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko — **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1 B.** Baczność! Uwaga na firme i Nr. domu 1B.

Uwaga! Plac Akademicki 4.
Nowo otworzony magazyn jubilerski i zegarmistrzowski
I. SELIGMAN kupuje **BRYLANTY**
ZŁOTO i wszelką biżuteryę.
Płaci ceny horendalne. Wszelkie naprawy w zakres zegarmistrzostwa wchodzące wykonuje szybko i precyzyjnie. 7046

Lambert i Krzysiak
we Lwowie, ul. Podlewskiego l. 7.
Adres telegr. LAMBROLEW. **Telefon 265.**
Oddziały: Warszawa, Gdańsk, Londyn, Kopenhaga, Bukareszt. 7081
Przedstawicielstwo: Poznań, Kraków, Wiedeń.
Poleca **do natychmiastowej dostawy**, ze swoich składów w Gdańsku i we Lwowie następujące artykuły spożywcze pierwszej jakości:
Mąkę amerykańską, ryż, płatki owsiane, smalec, słoninę, tłuszcz roślinny DE-NO-FA, tudzież tłuszcze zwierzęce jadalne, mleko skondenzowane i ewaporyzowe itp.
Grysik kukurudziany

„MAŁOPOLSKA REKLAMA,
przedstawicielstwo firmy:
RUDOLF MOSSE
Berlin • Wiedeń • Gdańsk • Poznań • Warszawa
LWÓW, KOPERNIKA 16.
Przyjmuje i układa ogłoszenia do wszystkich gazet miejscowych, krajowych i zagranicznych po cenach redakcyjnych.
Projektuje i urządza reklamy stałe i ruchome zapomocą afiszów i tablic.
NOWOŚĆ! NOWOŚĆ!
Ruchoma Reklama na wzór amerykański przy pomocy nowoczesnych — środków komunikacyjnych. —
6894

DOM HANDLOWY
HERMAN MEYER
W WARSZAWIE

Oddział Lwowski, Pańska 11.

Przedstawicielstwa pierwszorzędnych przedsiębiorstw krajowych i zagranicznych.

Hurtownia następujących towarów:

Naczynie blaszane emaljowane z huty »Blachownia« »Osprzęt i Nowy Bzin«.

Worki jutowe.

Żelazo płaskie, kwadratowe. okrągłe i tamowe z hut »Staszyc« i »Modrzejewskie Zakłady górno-hutnicze«.

Towary łokciowe.

Kosy i sierpy różnych marek.

Elektromotory i Dynamo »Ercole Marelli et Co« w Medjolanie.

Skóra, pasy skórzane i parciane.

Pługi motorowe, traktory.

Samochody osobowe i ciężarowe.

Opony i węże samochodowe. 6380

Przedstawicielstwo Twa

J. BLOCK

reprezentanci

KRZYSZTOF BRUN i SYN

w Warszawie.

Maszyny do pisania „REMINGTON", aparaty „RONEO", wszelkie przybory biurowe i meble amerykańskie.

Nareszcie każdy się przekonnał

że najlepszą **pastą do obuwia** jest

„RODA"

żądać przeto zawsze tylko jedynie

Pasty do obuwia „RODA"

FABRYKA WYROB. CHEM. „ROPA" Ska z ogr. odpow.

Oddział past »RODA« 7099

Radymno Biuro: PRZEMYŚL,

Skrytka poczt. 25 **ulica Czarneckiego 25**

CHEVREAUX
GRISON

Niniejszem zawiadamiamy Szan. Klijentelę, że

Dom Handlowy MICHAŁ RÓG

w Warszawie, Leszno 13

jak poprzednio tak i nadal jest wyłącznym REPREZENTANTEM firmy naszej na całą RZECZPOSPOLITĄ — — POLSKĄ włączając Galicję i Poznańskie.

Anciens Etablissements

A. COMBE & FILS & CIE, PARIS.

7073

Powołując się na powyższe, zawiadamiam, iż dla wygody Szan. Klijenteli, zaopatrzyłem skład swój w duży wybór **Chevreaux** firmy **»Grison«** czarnych i kolorowych, **boxcalfów** marki »Joseph Ribes«, jak — — — — również — — — —

skór podeszwianych w połówkach i kruponach

i uprzejmie proszę z wszelkiemi zamówieniami zwracać się bezpośrednio do mnie

Dom Handlowy Michał Róg

Warszawa, Leszno 13, tel. 10-94.

9 Główna sprzedaż: Dom dla handlu i przemysłu 295

„Małopole", Lwów, Pas Hausmana.

...i wydawniczej »Chwila«
...ki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów. Kopernika 11

Nr. 862 Lwów, poniedziałek 13. czerwca 1921 Rok I.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 6 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

8-io klasowe Gimnazya realne
im. Sz. Szpera w Lublinie
(Zamojska 12) 7057
poszukują na rok szkolny 1921/22
kwalifikowanych polonistów, oraz nauczycieli matematyki i historyi.
Warunki najdogodniejsze, a dla polonistów wyjątkowe.

Deklaracya Herberta Samuela.

Światowa organizacya syonistyczna w Londynie otrzymała telegraficznie następujący tekst deklaracyi Wysokiego Komisarza, złożonej w dniu 3. b. m.:

„Cieszę się na myśl, że w narodzie nurtuje silna chęć aby używać korzyści płynących z wychowania: jest to w samej rzeczy pierwszy warunek narodowego postępu. Rząd powziął szeroki plan wedle którego w przeciągu 4 lat cały kraj będzie pokryty siecią szkół. Mieszkańcy wsi mają dostarczyć budynków, wyposażyć je oraz utrzymywać je w porządku, a rząd weźmie na siebie opłacanie poborów dla personalu nauczycielskiego i innych kosztów utrzymania szkolnictwa. W ciągu ostatnich pięciu miesięcy otwarto 34 nowych szkół wiejskich w których 1360 dzieci otrzymywać będzie wykształcenie elementarne. Równocześnie przeszło na etat rządowy 46 starych szkół, założonych przez mieszkańców wsi w ciągu ostatnich dwu lat. Ponadto zostanie w ciągu bież. roku otwartych 36 szkół. Zostały pozatem przedsięwzięte środki celem zabezpieczenia rozwoju dwu seminaryów nauczycielskich dla mężczyzn i kobiet, które w wrześniu b. r. wydadzą 80 absolwentów i 50 absolwentek. Wyznaczono także nauczycieli, którzy przebywając w środowiskach Beduinów kształcić będą ich dzieci Wszystko to zostało dokonane z funduszów krajowych tak, iż nie zachodziła potrzeba nakładania nowych podatków. Uchwalono wkońcu subwencye dla wielkiej ilości szkół, utrzymywanych przez religijne i inne organizacye.

Przejdę z kolei do omówienia

sytuacyi politycznej.

Ubolewam nad tem, że nie została dotąd osiągnięta harmonia między wyznaniami i rasami w Palestynie, którą szczerze starałem się popierać, i jestem zaprawdę stroskany o środki, które były obliczone celem jej osiągnięcia.

Pozwólcie mi jeszcze raz poruszyć sprawę nieszczęśliwego nieporozumienia które istnieje w związku z sprawą deklaracyi Balfoura t. j. utworzenia w Palestynie siedziby dla narodu żydowskiego. Z rozmaitych stron dochodzą mię głosy, że ludność arabska w Palestynie nigdy nie zgodzi się na to, by jej kraj, jej miejsca święte i jej ziemia zostały jej zabrane i oddane obcym, że nigdy nie zgodzi się na to, by rząd żydowski miał rozkazywać muzułmańskiej i chrześcijańskiej większości. Mówią ludzie, że nie można pojąć skąd to pochodzi, że rząd brytyjski znany w całym świecie ze swej sprawiedliwości mógł się zgodzić na taką politykę. Odpowiadam na to że rząd brytyjski, który w rzeczywistości stara się o sprawiedliwość pod każdym względem nigdy nie zgodził się i nie zgodzi się na taką politykę. I to nie jest też treścią deklaracyi Balfoura. Możliwem jest, że przekład na język arabski angielskiego tekstu nie odpowiada prawdziwej treści deklaracyi. Jej prawdziwą treścią jest, by Żydzi naród rozprószony na całym świecie, których serca zawsze zwracały się ku Palestynie stali się zdolnymi do znalezienia tu swej siedziby i aby część ich w granicach ustalonych w stosunku do liczby i interesów obecnej ludności przybyła do Palestyny, by własnymi środkami i wysiłkiem pomóc do rozwoju kraju ku korzyści wszystkich jego mieszkańców. Jeśli są konieczne jakiekolwiek środki dla przekonania muzułmanów i ludności chrześcijańskiej, że zasady te zostaną zrealizowane w praktyce i że ich prawa są w rzeczywistości zabezpieczone — to będą one przedsięwzięte. Rząd brytyjski bowiem, któremu ku szczęściu ludności palestyńskiej powierzono mandat nigdy nie narzuci jej polityki, którąby ludność ta miała prawo uważać jako przeciwieństwo jej religijnych, politycznych i gospodarczych interesów.

Co się tyczy imigracyi, jest rzeczywiście koniecznym, aby jej rozmiar pozostawał w ścisłe proporcyonalnym stosunku do prac które będą konieczne w kraju oraz aby praca ta obejmowała coraz nowe pola i była ciągła. Wstrzymanie imigracyi nastąpiło po rozpatrzeniu sytuacyi, która się wyłoniła po ostatnich wypadkach w Jaffie. Wydane zostały postanowienia że osoby należące do następujących kategoryi mają być wpuszczone do Palestyny: turyści, ludzie mający zapewniony byt materyalny, osoby o wykształceniu fachowem, krewni mieszkańców Palestyny, którzy są od nich materyalnie zależni, wreszcie osoby mające widoki zarobkowania u pewnych pracodawców lub przedsiębiorców. Nadto ograniczona liczba osób, która w chwili wydania rozporządzenia o wstrzymaniu imigracyi przybyła do różnych portów europejskich, otrzyma pozwolenie wyjazdu do Palestyny. Musi się jednak dokładnie zaznaczyć, że położenie obecne w Palestynie jest takie, że nie może ono pozwolić na imigracyę o charakterze masowym. Oświadczam że ludność Palestyny musi intenzywnie uczestniczyć w zarządzie kraju, ustanowionym w myśl mandatu; rząd Jego królewskiej Mości w Londynie przywiązuje obecnie największą wagę do kwestyi zapewnienia wolności słowa i myśli oraz autorytetu władz. Tymczasem proponuję rychłe przedsięwzięcie kroków w celu umożliwienia zarządowi palestyńskiemu ściślejszej współpracy w ważnych sprawach administracyjnych z osobistościami odpowiedzialnemi, które przemawiają w imieniu wszystkich części ludności kraju. Po zatwierdzeniu mandatu zamierza rząd Jego królewskiej Mości w Londynie podjąć starania w sprawie rządu palestyńskiego. Na straży interesów ludności nieżydowskiej będzie stał nietylko sam mandat lecz będzie obecnie i o to, by w samem rządzie

Skirmunt ministrem spraw zagranicznych.

Konflikt min. Steczkowskiego z min. Narutowiczem.
Prof. Michalski ministrem skarbu?

Telefonem od warszawskiego korrespondenta »Chwili«.

Warszawa. 11. czerwca. Prezydent Witos poczynił nowe pociągnięcia, które pozwoliły mu zaszachować prawicowe kluby wchodzące w skład większości rządowej i uzyskać ich zgodę na nominacyę ministra spraw zagranicznych. Tym ministrem pozostał poseł polski w Kwirynale p. Skirmunt. Świadectwem prawomyślności dla p. Skirmunta była jego współpraca w polskim Komitecie Narodowym w Paryżu pod rozkazami p. Romana Dmowskiego. Zdaje się jednak, iż N. L. i Ch. D. nie zorjentowały się w sytuacyi, albowiem endecy, dowiedziawszy się o nominacyi, zajęli wobec p. Skirmunta stanowisko negatywne, tłómacząc się, że nie każdy członek paryskiego Komitetu Narodowego posiada kwalifikacyę na ministra spraw zagranicznych.

Zaledwie zdołano zakończyć kompromitujące już bezkrólewie w ulicy Miodowej, gdy, jak wieści głoszą, nowe gotuje się przesilenie, tym razem w ministerstwie skarbu. Oto minister Steczkowski, wygotowawszy swój projekt budżetowy oświadczył, że każdą zmianę tego budżetu uważać będzie za votum nieufności dla siebie i wyciągnie konsekwencye. Tymczasem na sobotniem posiedzeniu Rady Ministrów udało się ministrowi robót publicznych p. Narutowiczowi przeprowadzić wnioski własne, które pociągają za sobą wypadki nie uwzględnione w budżecie min. Steczkowskiego. Rzecz jasna, że w warszawskic hkołach politycznych komentują tę sprawę jako próbę przez. Witosa pozbycia się niewygodnego mu min. Steczkowskiego oraz dwu jego endeckich pomocników pp. Rybarskiego i Weinfelda. Jeżeli dać wiarę wersyom kuloarowym następcą p. Steczkowskiego zostanie prof. uniwersytetu lwowskiego p. Michalski, zaś p. Steczkowski uda się na dłuższy odpoczynek. aby już nie wrócić do służby rządowej nawet nie do P. U. K. P.

Sytuacyę polityczną uzupełnia jeszcze niepozbawiona pikanteryi wiadomość, iż b. minister aprowizacyi p. Grodziecki zwrócił się do prem. Witosa z listem pełnym skarg na stanowisko komisyi aprowizacyjnej i prośbą o wytoczenie mu śledztwa, aby mógł się oczyścić z uczynionych mu zarzutów.

Warszawa. (Pat.) Naczelnik Państwa przesłał panu Prezydentowi Ministrów następujące pismo: Do Pana Prezydenta Ministrów w Warszawie. Przychylając się do wniosku Pańskiego, mianuję pana Konstantego Skirmunta posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego I. klasy przy rządzie królewskim włoskim ministrem spraw zagranicznych i równocześnie zwalniam Pana Podsekretarza Stanu Jana Dąbskiego z tymczasowego poruczonego kierownictwa Ministerstwa S. Z. — Warszawa, Belweder, 11. czerwca 1921. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski. Kontrez. Min. Wincenty Witos.

zaistniał ykonieczne w tej mierze gwarancye. Jak już wiadomo, w pierwszym rzędzie zostaną przedsięwzięte kroki celem wypracowania ordynacyi wyborczej dla miejscowyc hinstytucyj samorządowych.

Co dotyczy ostatnich poważnych zaburzeń, które miały miejsce w Jaffie i okolicy, wstrzymuję się od wydania sądu, zanim bezpartyjna komisya dla zbadania wypadków t ich przyczyn nie przedłoży dokładnego sprawozdania. Jasne jest jednak, że nic nie może usprawiedliwić tak szkodliwych zbrodni jak morderstwa, napady i rabunki, które tu ostatnio miały miejsce. Prowadzi się obecnie wielką ilość procesów wywołanych zaburzeniami. Osoby, którym obecnie toczące się śledztwo udowodni udział w popełnionych zbrodniach niezawodnie otrzymają zasłużoną karę. W końcu deklaracyi wyraża Naczelny Komisarz rodzinom poległych i pomordowanych w czasie zaburzeń swoje najszczersze współczucie.

Wiece protestacyjne przeciw wydarzeniom jaffskim we Włoszech.

Rzym. (Ż. B. K.) Na syonistycznych wiecach protestacyjnych przeciwko wypadkom w Jaffie jakie odbyły się w Rzymie, Liworno, Pizie, Medyolanie, Ankonie Bengazie i Tryeście, przyjęto rezolucye, w których wyrażono nadzieję, że rząd angielski i sir Herbert Samuel wprowadzą w życie uchwałę z San Remo, i zażądano, aby Żydzi wzięli udział w utrzymaniu porządku w Palestynie.

Na skutek wydarzeń w Jaffie.

Lwów, d. 11. czerwca.

Onegdaj odbyło się we Lwowie w sali Kahału zebranie inteligencyi żydowskiej dla omówienia spraw aktualnych organizacyi syonistycznej. W zebraniu uczestniczyli przeważnie syoniści, należący do zawodów wolnych którzy dawniej czynni w sprawach partyjnych, ostatnimi czasy od pracy dla rozmaitych przyczyn stoją zdala.

Po ożywionej dyskusyi, w której po przemówieniach pp. Dra Rozmarina, Dra Reicha i Dra Schreibera, zabrali głos pp. Dr. Lutwak, prof. Hausner, Dr. Klinghofer, Bodek, Rosenzweig i inż. Awin, postanowiono stworzyć Komitet lokalny z chętnych do pracy, którzy na miejscu się zgłosili. Ponadto zebrani na skutek smutnych wydarzeń w Jaffie powzięli rezolucyę następującą:

I. Zebrani, wyrażają cześć zmarłym bojownikom o wolność Żydostwa na własnej ziemi,, protestują przeciwko metodzie podżegania i budzenia nienawiści Arabów do Żydów i żądają przykładnego ukarania winnych i pociągnięcia do jaknajsurowszej odpowiedzialności urzędników i członków policyi, którzy uczestniczyli w zbrodniczych napadach.

II. Darząc nadal zaufaniem Herberta Samuela domagają się natychmiastowego zniesienia zakazu imigracyi i ślubują nadal wszelkiemi siłami zarówno materyalnemi jak moralnemi i fizycznemi pracować nad odbudową Palestyny, przekonani, że tylko własną pracą naród żydowski zrealizuje uchwałę w San Remo.

Rezolucye podobnej treści powzięte zostały w ostatnim czasie i przesłane Egzekutywie w całym szeregu miejscowości, należących do organizacyi syon. wewschodniej Galicyi. Egzekutywa rezolucye te podała do wiadomości Rządu angielskiego za pośrednictwem brytyjskiego wicekonsulatu we Lwowie.

Dr. Kaleb u angielskiego nadkomisarza w Konstantynopolu.

Konstantynopol. (Ż. B. K.) Przedstawiciel organizacyi syonistycznej w Turcyi, dr. Kaleb, odwiedził angielskiego nadkomisarza w Konstantynopolu sira Dumbolda, i wręczył mu rezolucye, przyjęte przez organizacye żydowskie w związku z wypadkami w Jaffie Jednocześnie dr. Kaleb prosił nadkomisarza o skasowanie rozkazu władzy wojskowej w sprawie ewakuacyi ludności z wielu domów w dzielnicy żydowskiej Artakje.

Imigracya do Palestyny.

Wiedeń. Egzekutywa wszechświatowej organizacyi syonistycznej zawiadomiła urzędy palestyńskie, że emigranci i chalucowie znajdujący się już w drodze będą wpuszczeni do Palestyny bez ograniczeń.

Wiedeń. Angielski konsulat w Wiedniu otrzymał oficyalne polecenie wydawania wiz tylko osobom, które się wykażą obywatelstwem palestyńskiem lub wyjeżdżają do Patestyny zaopatrzone w większe kapitały.

Wiedeń. Tutejszy urząd palestyński otrzymał od egzekutywy w Londynie wezwanie z tem, by w jaknajkrótszym czasie przeprowadził rejestracyę chalucow przebywających obecnie w Palestynie. Należy się spodziewać że już w przyszłym tygodniu odjedzie do Palestyny większa partya chalucow, a to w pierwszym rzędzie kwalifikowani robotnicy oraz ci, którzy mają bliskich krewnych w Palestynie. Wiedeński urząd palestyński czyni starania, by wszyscy zatrzymani chalucowie mogli odbyć podróż do Palestyny.

Okręt „Carnjola" otrzymał od rządu angielskiego i włoskiego pozwolenie jazdy pod flagą narodowo-żydowską.

»Times« o rządzie palestyńskim.

Jer zolimski korespondent »Timesa« pisze o rządzie palestyńskim: Zarząd Palestyny jest młody i energiczny. Załatwia wszystkie sprawy niezwykle szybko. Wysoki komisarz i wyżsi urzędnicy przynieśli z sobą taki zapas niezwykłej energii i pracowitości, że nieraz nasuwa się obawa, czy inni pracownicy, którzy nie są wyposażeni w ten dar, jaki cechuje n. p. cywilnego sekretarza Readsa nie upadną z znużenia.

Okupowanie strefy neutralnej na G. Śląsku.

Bytom. (Pat.) Wojska koalicyjne zajmują w dalszym ciągu strefę neutralną w ten sposób, że od strony niemieckiej zajmują ją wojska angielskie a od polskiej wojska francuskie. Na razie zajmowane będą ważniejsze punkta komunikacyjne. Powoli obsadzona ma być cała linia. Do starć między oddziałami powstańczymi a oddziałami niemieckimi przychodzi tylko tam, gdzie nie ma jeszcze wojsk koalicyjnych. Ataki następują ze strony niemieckiej, jak niemniej że strony tych oddziałów niemieckich, które nie usłuchały rozkazów gen. Hoefera.

Sytuacya na Górnym Śląsku.

Gdańsk. (Pat.) „Danz. Ztg." donosi z Berlina: Korespondent nasz dowiaduje się z wiarygodnego źródła, że w drodze na G. Śląsk są znaczne posiłki angielskie i włoskie. Operacyami na Śląsku kieruje gen. Henikier.

Bytom. (E. E.) Na północy powstańcy opuścili już cały trójkąt między Landesbergiem, Dębowicami a granicą powiatów bolkolublinieckiego. Tak zw. linia demarkacyjna przebiega obecnie: Dębowice, Staniowce, Grodzisk, Marmutowice, Baltarowice, Grudzieniec, Jakobswalde, Orchowice i Rawa; następnie idzie wzdłuż Odry. Grudzieniec zajęty jest przez Anglików.

Bytom. (E. E.) Komunikat powstańczy z 10. VI. Na odcinku północnym utarczki patroli. Na odcinku środkowym oprócz działania patroli — bez zmian. Na odcinku południowym ataki nieprzyjaciela w okolicy Raciborza zlikwidowano.

Wojska neutralne obsadziły część strefy neutralnej.

Pamiętajcie o szeklu!

Interpelacya w angielskiej Izbie gmin w sprawie G. Śląska.

Gdańsk. (Pat.) „Danz. N. Nachr." donoszą z Londynu: W odpowiedzi na interpelacyę w Izbie gmin czy poczynione zostały jakiekolwiek przygotowania do konferencyi w sprawie G. Śląska, Chamberlain odpowiedział że rząd angielski gotów jest do wzięcia udziału w najbliższym czasie w tego rodzaju konferencyi, jednakże do niej nie poczyniono dotąd żadnych przygotowań, gdyż inne zainteresowane w tej sprawie państwa nie są jeszcze gotowe do jej omówienia. Pomiędzy wojskami angielskiemi i niemiecką obroną na G. Śląsku nie było dotąd żadnych konfliktów.

Naczelnik Piłsudski do króla angielskiego.

Warszawa. (Pat.) Z okazyi urodzin króla angielskiego w dniu 3. bm. Naczelnik Państwa wysłał do Londynu następującą depeszę: Jego Królewska Mość król Jerzy V. Londyn.

Pragnę wyrazić Waszej Królewskiej Mości w dniu Jego urodzin najszczersze życzenia szczęścia i chwały dla Niego i Jego Domu. Piłsudski.

Na powyższą depeszę otrzymał Naczelnik Państwa następujący telegram:

Naczelnik Państwa Polskiego, Warszawa. Proszę przyjąć moje najserdeczniejsze podziękowanie za łaskawie nadesłane życzenia. — Jerzy V.

Dookoła zatargu polsko-litewskiego

Warszawa. (Pat.) Na przedostatniem posiedzeniu konferencyi w Brukseli delegacya litewska złożyła na piśmie dodatkowe wyjaśnienia do swej pierwszej odpowiedzi na znaną propozycyę pana Hymansa, w odpowiedzi czego delegacya polska złożyła dłuższe oświadczenie, w którem delegacya polska m. in. stwierdziła, że wobec stanowiska zajętego przez delegacyę litewską w stosunku do projektu suggerowanego przez Hymansa, delegacya polska nie może nie wyrazić jak najpoważniejszych wątpliwości co do pożyteczności dalszych rokowań z przedstawicielami rządu kowieńskiego nawet w tym wypadku, jeżeli warunki postawione przez delegacyę polską w deklaracyi z 28 maja zostaną spełnione.

Japonia popiera powstańców na Dalekim Wschodzie.

Warszawa 11. czerwca. (tel. wł. — eg.) Z Rygi donoszą: rząd sowietów wydał biuletyn w sprawie ostatnich wypadków na Dalekim Wschodzie. Z biuletynu dowiadujemy się, że Trocki wraz z sztabem wyjechał do Irkucka, podczas gdy 3 armie otrzymały rozkaz wymarszu. Rosyjski korespondent biura Reutera donosi, że powstańców rosyjskich zaopatrzyła w broń i amunicyę Japonia w zamian za prawo rybołóstwa

Dyskusye antysemickie w Reichstagu.

Berlin. O wybrykach antysemickich po pierwszej mowie ministra Rathenaua donoszą co następuje: Piewszym mowcą antysemickim był Bawarczyk Braun, który wystąpił przeciw Rathenauowi i Gradnauerowi, jako reprezentantom żydowskiego kapitału. Mowcy temu odpowiedział kanclerz który podniósł niezwykłą sumienność i obowiązkowość, cechującą obu ministrów. Następnie znany agitator wojenny v. Graefe opowiadał historye na temet wpływów żydostwa w rządzie niemieckim. Zasłużoną odprawę temu posłowi dał socyalista większości Müller-Franken. Odczytał on mianowicie list zjednoczenia nacyonalistów niemieckich wystosowany do żydowskich wyborów z prośbą o pieniądze. List zawiera zapewnienie, że partya nacyonalistów niemieckich nie jest wogóle antysemicką. Mowca stwierdził, że na placu tandeciarskim w Bernie nie znajdzie się tak bezczelny handlarz tandety, jakim właśnie jest przywódca antysemitów v. Graefe.

Poseł Crispien powiedział: Poseł Graefe uważał za wskazane wszcząć hecę antyżydowską. Przypominam słowa Bebla, że antysemityzm jest religią głupców. Agitacya antyżydowska nacyonalistów niemieckich charakteryzuje dosadnie ich usposobienie i zamiary, którzy w ten sposób pragną przysłonić przed ludnością swą działalność polityczną. Graefe twierdzi, że rząd obecny ma charakter żydowski, ja natomiast oświadczam, że gdy tak segregują się rozmaite ekscelencye w państwie, zapytuję się jak to było możliwem, że naród tak długo mógł znosić idyotyzmy tych panów.

Trzydniowy strejk generalny w Monachium.

Warszawa 11. czerwca. (tel. wł. — eg.) Z Monachium donoszą, że urządzono tam zamach na posła niezal. partyi soc. p. Garcisa w chwili, gdy przemawiał na zebraniu zwołanem dla omawiania sposobów przeciw zaprowadzeniu szkoły wyznaniowej w Bawaryi. Zamach wywołał w Monachium ogólne wzburzenie, a w odezwie wydanej przez socyalistów czytamy, że zamachu dokonano pod protektoratem obecnego rządu bawarskiego Karra oraz wezwanie do wszczęcia energicznej akcyi celem rozbrojenia Eiwohnerwehry. Robotnicy monachijscy na znak protestu ogłosili 3-dniowy strejk generalny.

HURTOWNIA TOWARÓW TESTYLNYCH 6085
H. TEICH i S-ka Kraków — Warszawa — Wiedeń
otworzyła filię we Lwowie Hotel Bristol (Legionów 19).
i dostarcza towary tekstylne po cenach fabrycznych

O zwrot Kamerunu Niemcom.

Warszawa 11. czerwca. (tel. wł. — eg.) „Journal" dowiaduje się z Berlina, że toczą się obecnie rokowania w sprawie zwrotu Niemcom Kamerunu.

Z teatru miejskiego.

»Samson i Dalila« tragikomedya w 3 aktach, nap: Sven Lange.

Poeta i literat Piotr Krumback przeżywa tragedyę, sam jednak jest postacią komiczną. Bohemiem, o bardzo dobrym apetycie, nie nadzwyczajnej bystrości życiowej a zupełnym braku troski o dobro życiowe. Typ postawiony na wzór satyr mistrza Svena Langego, Gustawa Wieda. Artystyczny cel tego rodzaju satyry zmierza do zatarcia surowych praw kategoryi scenicznych. Czy nie może być do pewnego stopnia komiczną postacią Ottello lub Shylok, choć w grozie ich tragedyi uśmiech zamiera na ustach. Piotr Krumback ma żonę, która go zdradza z filistrem. Piotr Krumback napisał dramat o Samsonie i Dalili w których przesadnie skreślił swój konterfekt w postaci wielkiego zwycięscy Filistynów i w którym przeczuł koleje swego małżeństwa. Bernard Shaw w scenicznych analizach demoluje patetyczność historycznych postaci. Piotr Krumback naodwrót szuka dla swego małego losu, symbolów wielkich. W tem leży tragikomedya. Samson i on giną przez kobietę. To jest jedyne podobieństwo. Tragikomiczne zaś są tylko iluzye poety co do powinowactwa charakterów i losu.

Pan Brydziński silniej uwydatnił pierwiastek dramatyczny niż komedyowy. Kreacya była dobra i wywierała wrażenie. Dla zoryentowania się w typie aktorskim p. Brydzińskiego należy jednak skonstatować, że ta czwarta z rzędu rola wykazuje stałe powtarzanie się pewnych środków scenicznych, gestów, mimiki specyalnego, często używanego przez p. B. zdławionego, ku wnętrzu skierowanego śmiechu, oraz tych surogatów głosowych i ruchowych, którymi p. Br. pokrywa urywany rytm, krótki dech swego głosu. Widz odbiera wskutek tego często wrażenie sztuczności i przesady. Kreacya jednak mimo tych zastrzeżeń jest bardzo dobra, a w każdym razie sumiennie i z wielkiem nakładem pracy przygotowana. Świetną Dalilą była p-na Trapszówna. Artyści teatru lwowskiego mierzeni miarą p. Brydzińskiego nie przedstawiają się wogóle beznadziejnie, jak wedle miary tych gwiazd aktorskich i tego zespołu, którym „zepsuł" nas Pawlikowski, którego rolę i maskę nosił w „Samsonie" p. Rasiński. Bardzo przekonywująco grał p. Okorniński rolę bohatera szmiry. Doskonałym filistrem był p. Justian. P. Gamski jako „sufler" był bardziej wstrzemięźliwy niż jako sufler.

H. H.

—ooo—

Z Bagateli.

Główną atrakcyę najnowszego programu Teatru literacko-artystycznego »Bagatela« stanowi wielka rewia lokalno-aktualna znanego humorysty W. Raorta.

Rewia ta p. t. »W Pasażu Mikolascha« wprowadza na scenę szereg bardzo udałych typów, które w mniej lub więcej ostrej satyrze, w piosenkach i dyalogach pełnych humoru i dowcipu kreślą dzisiejsze stosunki, fatalny stan waluty, drożyznę, paskarstwo itp. Rewia p. Raorta zapewno cieszyć się będzie jak największem powodzeniem, gdyż doskonałe ujęcie tematu i bardzo trafna charakteryzacya poszczególnych figur łączą się w całość o pierwszorzędnej wartości literackiej.

Rzecz całą wystawiono starannie.

Święto Tygodni.

Psalm 126:

»Gdy Pan sprowadził wygnańców do Syonu,
Podobniśmy byli do Ludzi, którzy śnią:
Wówczas opowiadały sobie Ludy:
Pan dokonał dla nich wielkich rzeczy!«

(m) Mało jest narodów, które od kolebki do ostatniego dnia mają dokumentami udowodnioną historyę i mało narodów, które o swoich początkach mogą mówić, nie we formie legend i bajek, ale o faktach jasnych, w świetle słonecznem. Do takich ludów należą Egipcyanie, których hieroglify i papyrusy sięgają dziesiątek tysięcy lat, za erą zwyczajną; Chińczycy, którzy mają budowle i dokumenty, znacznie poza datę biblijnego stworzenia świata sięgające, Żydzi, których pojawienie się na arenie przedniej Azyi, sięga 4.000 lat przed erą zwyczajną, gdy wyłania się z Ur chaldejskiego Awraham, prawdopodobnie szejk koczujących habirim, spółczesny Melchisedeka, króla królów, którego w Babilonie zwano Hamur rabim, twórcy i kodyfikatora ustawy, i dziś podziw wzbudzającej, na której wzorowało się ustawodawstwo ludów hetyckich, aramejskich i semickich i wyłaniające się z gromady ludów semicko-kanaanejskich, szczep hebrajski, który już u zarania swego powstania niósł ze sobą ciemną „legendę Nowego", obcującego z Nieznanem. Jak życie Żydów, przez całą historyę odbiegało od zwyczajnego typu rozwoju narodów, tak i ich początek był zgoła inny. Inne ludy miały najpierw terytoryum, gdzie kształtował się powoli wspólny język i obyczaje, przetwarzające się z biegiem czasu w rudymenta norm prawnych i grupy o cechach gminy, a później państwa. U Żydów był rozwój inny. Nie jasna tradycya pochodzenia od jednego praojca Awrama, łączyła grupy kilku rodzin, które się wywodziły od dwunastu protoplastów, synów Jakóba i już w niewoli w Goszenie różniły się od siebie zasadniczo, nie stanowiąc jeszcze narodu. Nagle jawi się w tej grupie niewolników, jej największy mąż, geniusz Mojżesza, który prowadzi ludy, opuszczający garnki mięsiwa Micraim, ku pustyni, za którą ma być przyszłość narodu. Nie jest to jeszcze naród ale uciekająca z katorgi faraona zbieranina niewolników, tylko materyał oporny, krnąbrny, z którego silna dłoń Mojżesza kuje jedność i siłę. Mojżesz prowadzi naród, który widział kult Apisa i Ammona, przez kraj ponurej Astarty i Bhala, i gromadzi go wśród nagich skał Horebu i czerwonych urwisk Synaju, za nim potopione w Morzu Czerwonem hufce faraona, a przed nim pustynia złowroga z twierdzami niezdobytymi Midjanitów, królów Ogu i Baszanu, za którymi zieleni się łąka Jordanu i na pagórkach w słońcu mieniąca się Jeruzalem.

Nie ma jeszcze narodu.

Ale jest cud, co jaśnieje przez tysiące lat pochodu narodu. Na Horebie staje wódz prawodawca, ojciec narodu, jego dusza i myśl. Stoi, a otacza go obłok i płomień, a w ręku jego ślnią tablice, pisane rylcem nieznanego Boga, który nie ma twarzy ludzkiej, którego nikt z ludzi nie widział, a który się objawia w pomruku burzy, spowity obłokami, a który z wyżyn Synaju zawiera Przymierze z narodem, w obliczu całego narodu, na wieczne czasy. Od wyjścia z niewoli, którego pamiątką jest Pesach, święto niekiszonego chleba, minęło 7 tygodni. Pismo mówi, że drugiego dnia Pesachu przejrzał lud i złożył na ołtarzu snop pszenicy. Dnia tego, lud nomadów i koczujących pasterzy, stał się ludem osiadłym i symbolem jego stał się snop pszenicy, umiłowanie ziemi, zboża i winogradu, które wydawała przy znojnej pracy „ziemia miodem i mlekiem płynąca", którą wczoraj zwano Kanaan i krajem Pelisztynów (Filistynów), a która stała się Erez Izrael. To święto 7 tygodnia, gdy Bóg obdarował naród Torą i etyką i porządkiem społecznym roku jubileuszowego, święcą Żydzi od czasu objawienia synajskiego; jest ono pogodne i piękne, święto uświadomienia narodu, po okresie ciemnoty i upadku.

Tam z pustyni syryjskiej po wiekach, gdy narodowi jest niewymownie źle, zastępca Mojżesza, prorok Jezajasz uczy naród nowej wiary, o czasie powszechnej zgody i braterstwa ludów, o niemożliwości wojny, o przekuciu mieczy na lemiesze i sierpy, włóczni na noże ogrodnicze, tygrys obok kozła, a krowa będzie się pasła obok niedźwiedzia, bo ziemia będzie tak pełna poznania Najwyższego.

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. | NIEMOWA (der Stumer) A. Weitera. | sobota 18. czerwca g. 8 wiecz. | ZIELONE POLA (di Grine Felder). P. Hirszbajna.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. | niedziela 19. czerwca g. 3 pop
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. | poniedziałek 20. czerwca g. 8 w

wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.
Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

»MARYSIENKA« i »KOPERNIK« wyświetlają dziś po raz ostatni
senzacyjny dramat p. t. OGNISTA AMAZONKA
(TRYUMF — KONTRA SZPIEGOSTWU).

Nowe dekoracye pędzla Balka, przedstawiające wiernie Pasaż Mikolascha wywołały burzę oklasków, a także poszczególni wykonawcy spotkali się z należnem uznaniem Teatr był pełny. (ap.)

Z sali sądowej.

Nadużycia paszportowe.

Przed kilku miesiącami organa bezpieczeństwa wpadły na trop nadużyć paszportowych popełnionych w starostwie lwowskiem. Mianowicie istniało konsorcyum, które trudziło się wyrabianiem paszportów zagranicznych, przedewszystkiem do Ameryki za sowitem wynagrodzeniem. Parszporty te wydawano stronom na podstawie fałszywych dokumentów osobistych jak metryki urodzenia, świadectwa przynależności, karty meldunkowej i t. d. W składzie tego konsorcyum wchodzili pisarz gminny Izydor Beer, solicytator adwokacki Leon Grüss, oficyał starostwa Józef Rotter oraz kupiec Sz. Wolkomir. Za nadużycia te odpowiadają obecnie wymienieni przed sądem karnym.

Rozprawie przewodniczy r. Fida, oskarża prok. Gürtler, oskarżonych bronią adwokaci Bitycki, Kromberg, Pieracki i Rabiner. Akt oskarżenia przytacza następujące fakta nadużyć popełnionych przez oskarżonych. Do Lwowa przybyli w grudniu u. r. Andrzej i Ignacy Piątkowscy oraz Jan Łoś, którzy pragnęli uzyskać tutaj paszporty na wyjazd do Ameryki. Ponieważ nie posiadały należytych dokumentów zabiegi ich pozostały bez skutku. Dopytali się jednak do niejakiego Wulkomira, który był pośrednikiem owego konsorcyum paszportowego i ten przyrzekł petentom wyrobienie paszportów. Wulkomir zapoznał ich z solicytatorem Grüssem, który zażądał za załatwienie paszportów kwoty 60.000 mk. Emigranci przystali na żądanie Grüssa, który też począł czynić starania o uzyskanie potrzebnych papierów osobistych. Przy pomocy osk. Beera, uzyskał Grüss fałszywe karty meldunkowe oraz metryki urodzin a za interwencyą osk. oficyała Rottera wreszcie paszporty. Emigranci wyjechali do Warszawy po wizy, po drodze jednemu paszport skradziono, dwom innym zakwestyonowano.

Wobec tego powrócili do Lwowa i tu zobowiązał się znowu Grüss wyrobić paszporty tym razem za 30.000 mk. Z pieniędzy tych otrzymał osk. Beer 1.000 mk. za sfałszowanie karty meldunkowej, 10.000 mk. oficyał Rotter „za przyśpieszenie podań", Wulkomir otrzymał prowizyę za przyprowadzenie klientów a resztę zatrzymał Grüss. Po przesłuchaniu oskarżonych odroczono rozprawę do poniedziałku.

Tajemniczy mord.

W toku rozprawy przeciw oskarżonym o zbrodnię morderstwa Gudzowi i Pękalowi na osobie gajowego śp. Karpińskiego, osk. Gudz zmienił swoje poprzednie zeznanie w tym kierunku, że wprawdzie strzelił do Karpińskiego lecz przypadkowo. Natomiast podtrzymał swe zeznania obciążające Pękalę. Przesłuchania świadków nie wiele przyczyniły się do wyświetlenia sprawy, gdyż naocznych świadków sceny mordu nie było. Po przemówieniach prokuratora i obrońców dra Dattnera i Greka sędziowie udali się na naradę. Sędziowie przysięgli zatwierdzili 12 głosami pytanie w kierunku mordu odnośnie do osk. Gudza i w takim samym stosunku zaprzeczyli pytanie odnośnie do osk. Pękali w kierunku współudziału w zbrodni. Trybunał skazał Gudza na karę śmierci przy zastosowaniu zaś ustawy amnestyjnej zamieniono mu karę śmierci na 15 lat ciężkiego więzienia. Oskarżony Gudz wyrok przyjął.

jak woda, wypełnia głębie morza. O jednym pasterzu i jednej trzodzie marzy ideologia żydowska i z tą bronią idealów, które nigdy zamrzeć nie mogą, kroczą Żydzi ku swym przeznaczeniom, czerpiąc z podniosłych świąt Tygodnia, gdy byli świadkami wielkiego cudu tworzenia narodu, niezłomną wiarę, że po wiekach upośledzenia ziszczenie wizyi Mojżesza i Jezajasza nastąpi. Całkiem inaczej jak dawniej czyta i rozumie nasz naród dziś pieśń niosłą Deutero-Jezajasza, który mówi do nas z odległości prawie 3.000 lat:

„Pocieszcie, pocieszcie mój lud, rzecze Pan!
„Pociechę przynoszę sercu Jerozolimy i mówię [jej, że czas jej niedoli już minął.
„Ocknij się, ocknij, Sypnie i włóż ozdobę [Jerozolimo, stroj się w godowe szaty.
„Zrzuć jarzmo, córo syońska".

I z niewoli babilońskiej, gdzie nasi oprawcy żądali od nas śpiewania pieśni syońskich, idzie przez wieki odpowiedź psalmu

„Jakże możem śpiewać pieśni Pańskie na zie- [mi obcej?
„Niech język mój przylgnie do podniebienia,
„Jeżeli nie będę pamiętał o Tobie,
„Jeśli nie przeniosę Jerozolimę nad wszystkie [uciechy".

Święto „Szebuoth" jest może najstarszem w ludzkości świętem miłości ojczyzny, sprawiedliwości i wiary, naszą dumą

—u.—

NADESŁANE.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Z. Weinreba 6325
Lwów, Kołłątaja 8. I. p. Otwarty od 9—1 i 3—6

DENTYSTA-TECHNIK 6093
Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64. (naprzeciw kościoła św. Elżbiety,
wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres techniki dentystycznej po cenach umiarkowanych.

ADWOKACI
Dr. W. Berkelhammer i Dr. S. Spann
prowadzą kancelaryę 6955
w TARNOWIE przy ul. Wałowej 20.

Dr Gustaw Töpfer,
ordynuje jak corocznie w sezonie letnim
w Karlsbadzie 6871
Marktplatz dom Böhmische Eskomptbank.

Dr. HENRYK BERGER
ordynuje w chorobach wewn. UL. ZYBLIKIEWICZA 3. Lampa kwarcowa (sztuczne słońce górskie).
DIATERMIA. — Elektryczne kąpiele świetlne.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra. I Uricha i Fr. Uricha
Koperrika 12, godz. ord 9—1, 3—6. 6865

KREM »RADIA«
do wypiększenia cery i wydelikacenia rąk poleca
Perfumerya: ALBA Lwów. Halicka 21. Kraków, Szczepańska 7.

Żydowska szkoła handlowa
we Lwowie, Zygmuntowska l. 17
poleca P. T. Kupcom, Zakładom fabrycznym Instytucyom
absolwentów i absolwentki
jako wytrawne i znakomite siły na **Kantorzystów. Buchalterów i Korespondentów.** 7174
Zgłoszenia codziennie w Dyrekcyi od 2—4-tej

Polski Komitet „DZIECI NA WIEŚ"
Sekcya żydowska 7114
urządza w niedzielę dnia 12 bm.
Wielki Festyn
w ogrodzie pojezuickim
przy współudziale Chóru Ż. T. M.
Niech nikogo nie zabraknie, komu leży na sercu zdrowie dziatwy.
W razie niepogody odbędzie się festyn w poniedziałek dnia 13. b. m.

Dziś o 12-tej
w sali Tow. Muzycznego
VI. KONCERT SYMFONICZNY
Żyd. Tow. Muzycznego
Pozostałe bilety od 10-tej przy kasie. 7128

Zakład dentystyczno-techniczny
M. Friedmana 7115
Lwów, ul. Brajerowska l. 3, II. p.

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Niedziela 12 czerwca o 3. „Tajfun" występ Brydzińskiego.

Niedziela 12 czerwca o 7.30 „Czar munduru" operetka.

Poniedziałek 13 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" trag komedya.

— Repertuar Teatru Małego.

Niedziela 12 czerwca o 7.30 „Don Juan" występ Brydzińskiego.

—u.—

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CH. SZNEJUR i E. ZELAZO. 7053
— Niedziela 12/6 1921 po raz pierwszy we Lwowie —
Pereza Hirschbeina
:: sztuka ludowa ::
PUSTA KARCZMA
— — Nowe dekoracye art mal. Z. Balka. —

— **Rada Nadzorcza Spółki Wydawniczej »Chwila« Sp. z ogr. odp.** oznajmia niniejszem, że na posiedzeniu dnia 8 czerwca br. zapadła w myśl art 4 i 5 kontraktu Spółki uchwała po wyższenia kapitału zakładowego.

W myśl kontraktu Spółki do wzięcia nowych wk adek zakładowych może Rada na zorcza dopuścić dotychczasowych wspólników, ewentualn e inne osoby. Spólnicy dotychczasowi mają prz z 4 tygodnie od dnia zapadłej uchwały prawo pier wszeństws do wzięcia nowych wkładek zakładowych według stosunku wkładek dotychczasowych.

Bliższych wyjaśnień co do warunków subskrypcyi udziela i zgłoszenia przyjmuje prezes Rady Nadzorczej Dr. Dogilewski Lwów, Krasickich 10 co dziennie od g dz. 4—6 popoł. z wyjątkiem sobót i nie dziel.

— **Tegoroczny sezon kąpielowy** musi być wyzyskany dla obecnych ważnych akcyi syonistycznych K. C. Organizacyi Syońsk ej. Oddział dla zach. Małopolski i Śląska Kraków Stradom 15 uprasza wszystkich zorganizowanych syonistów, którzy mają zamiar spędzić tegoroczne miesiące letnie w jakimkolwiek uzdrowisku, zach. Galicyi i Śląska by jak najwcześniej zechcieli odpisać na następujące pytanie:

1) Imię i nazwisko i obecny adres?

2) Jaką akcyą syonistyczną zajmowali się dotychczas?

3) Kiedy i do jakiego uzdrojowiska mają zamiar wyjechać?

4) Jaki czas tam spędzą?

5) Jaką czynnością chcą się tam zająć?

W uzdrowiskach i stacyach klimatycznych zostaną utworzone na przeciąg miesiący letnich osobne Komitety Lokalne. Tym, jakoteż towarzyszom, którzy odpowiedzą na wyżej podane pytania zostaną doręczone wkrótce cyrkularze i wskazówki odnoszące się do sposobu zorganizowania akcyi w danych miejscowościach. Dla pilnowania tych czynności odwiedzać będą od czasu do czasu instruktorzy K. C. owe miejscowości kąpielowe i klimatyczne

— **Bawiący we Lwowie** wybitny działacz żydowski dr. Homelski wygłosi w sobotę d. 18 b. m. o godz. 8-ej odczyt o tragicznie zmarłym podczas ostatnich wypadków w Jaffie pisarzu J. Brennerze. Odczyt urządzony staraniem Tow. Szkoły żydowskiej odbędzie się w Domu Narodnym.

— **Ostrzeżenie dla emigrantów.** Generalny konsul amerykański I J. Koena podaje do wi domości, że rozmaici t. zw. »macherzy« warszawscy oszukują łatwowiernych e m i g r a n t ó w. Oszuści ci zwracają się do emigrantów, oczekujących na wizy amerykańskie, oznajmiając, iż mają w wydziale paszportowym konsulatu amerykańskiego wpływowych znajomych. Przek nywają oni emigrantów, iż dzięki swym znajomościom w wydziale paszportowym wiadomo im jest, że udzielen e wizy zostanie pewnym emigrantom odmówione, lecz w razie, jeżeli dany emigrant jest gotów zapłac ć im 50 dolarów w walucie S anów Zjednoczonych, w jego paszporcie zostanie umieszczon przez »machera« tajny znak, który będzie rozpoznany, przez jego przyjaciół w wydziale paszportowym, co wpłynie na udzielenie wizy.

Ostrzega się emigrantów, zamierzających wyjechać do Stanów Zjednoczonych, iż twierdzenia o zustów, doty zące tej sprawy, są fałszywe, że edyna opłata z uzyskanie wizy amerykańskiej wynosi 10 dolarów, które winny być wp acone osobiście przez emigranta kasyerowi wydziału paszportowego, wreszcie że każda osoba, gdy się okaże, że zapłaciła lub obiecała zapłacić jakąkolwiek sumę za mniemaną pomoc w uzyskaniu wizy amerykań kiej, wizy tej nie otrzyma.

— **Wiec kol jarzy.** Wczoraj popołudniu odbył się wiec kolejarzy zwołany z inicyatywy Zawod. Zw. Kol. w sprawie poprawy bytu tej kategoryi funkcyonaryuszy państwowych. Przemawiał szereg kolejarzy, między nimi r. Ursini, Kuryłowicz i. i. oraz poseł Diamand. Uchwalono rezolucyę domagającą się natychmiastowej poprawy bytu, zapewnienia regularnej dostawy artykułów pierwszej potrzeby, uregulowania 8 godzinnego dnia pracy, udzielenia płatnych urlopów etatowym i nieetatowym kolejarzom oraz szereg rezolucyi omawiających inne postulaty natury finansowej.

— **Ofiara oszusta.** Do kelnera Oskara Pfeffera w kawiarni »City« zgłosił się nieznany pan a przedstawiwszy się jako funkcyonaryusz Intendantury D. O. G. ofiarował mu swoje pośrednictwo w zakupnie papierosów egipskich. Pfeffer na propozycyę tę przystał i o godz. 12-tej udali się obaj do »Domu Narodnego. Na I. piętrze zażądał nieznajomy od kelnera 30000 mk. na zakupno egipskich, gdyż nie może jak twierdził Pfeffera do tak »wielkiego pana« wprowadzić. Kelner pieniądze wypłacił, poczem nieznajomy znikł rzekomo po owe papierosy. Po półgodzinnem czekaniu przekonał się Pfeffer że padł ofiarą wydrwigrosza, który ulotnił się przez jedną z trzech bram »Narodnego Domu«.

— **Szant-żysta.** W Skalacie nad Zbruczem, miejscowości leżącej na pogr nicsu rosyjskim operowała od szere u czas banda opryszków, któr za grube pieniądze ułatwiał uchodźcom przejś ie przez kordon rosyjski. W ręce tych przemytników dostał się pewien leka z z Kijowa wraz rodziną, którego przemytnicy wyzyskiwal w niemożliwy sposób. Wreszcie udało się lekarzowi wyjechać do Lwowa. Wkrótce jed ak otrzymał ów lekarz list, w którym jeden z członków tej bandy domagał się wypłacenia kwoty pół miliona marek. Autor listu groził, w razie niezłożenia pieniędzy, iż lekarz zostanie uwięziony za swoje sprawki popełnione na terytoryum rosyjskiem. Na poczet żądanej sumy wypłacił zagrożony 10.000 mk. z tem, że resztę wypłaci wieczorem. Równocześnie zawiadomił władze policyjne, a gdy przemytnik zgłosił się po odbiór pieniędzy, został aresztowany. Szantażystą tym jest Józef Auerbach, który przyznał się do tego wymuszenia; chciał — jak twierdzi zarobić pieniądze.

— **Bezczelna wyprawa lwowskich złodziei.** Ubiegłej nocy dostali się przy pomocy drabiny do mieszkania Zygm. Moschbauta (zam. ul. Słoneczna 31) złodzieje. Jeden z nich porwał ubranie Moschbanta, w którem znajdowało się 40.000 mk. Na krzyk domowników zjawił się policyant, lecz złodzieje uciekli. Żołnierz policyjny puścił się za nimi w pogoń i w ul. Inwalidów ujął szeregowca Ant. Berezowskiego, jako jednego z uczestników tej wyprawy. Patrolując zaś później w ul. Nowickiego spotkał dwu przechodniów, którzy na widok stójkowego zaczęli uciekać. Tym razem dostał się w ręce policyanta żołnierz Lachowski. Ten przyznał się do kradzieży przy ul. Słonecznej i podał, że inicyatorem wyprawy był notowany złodziej Andrz. Prokopow. Obu żołnierzy odstawiono do komendy miasta placu, zaś za Prokopowem, który zagarnął całą zdobycz śledzi policye.

Ta sama Trójka napadła na ul. Gazowej na Józefa Całego, a przedstawiwszy się mu jako patrol policyjna, ściągnęli z niego na ulicy buty.

— **Miliónówka.** W dzisiejszym ciągnieniu 4-procentowej pożyczki premiowej został wylosowany Nr. 0,467.054.

—oo—

— **Koncert fenomenalnych** dzieci wychowanków Lw. Instytutu Muzycznego, klasy p. Niementowskiej, J u l u s i a C h a j e s a i L u s i a T u r t e l t a u b a, który odbędzie się 16. i 20. bm. w sali Kasyna Miejskiego wzbudził olbrzymie zainteresowanie. We wieczorach tych biorą również udział Z u n i a M a r c i n k ó w n a ucz. p. H. Moyseowiczowej (śpiew) i S. G l a s b e r g, ucz. p. t. Wolfstahla (violenczela)' Orkiestra Teatru Miejskiego. Dyrygent J. L e h r e r Resztujące bilety do nabycia u Seyfartha, Akademicka 6. 7132

Osobiste. Ślub p. Zofii Bardachówny córki lekarza Dr. Teofila i Anny Bardachów. z p. Dyrektorem Adolfem Rechterem odbędzie się we wtorek dnia 14 b. m. o godzinie 6-tej w Templum. 7110

— **Zarząd Wystawy Wiosennej.** Żyd. Koła Miłośników Sztuki zawiadamia P. T. Publiczność, że bezpłatne rozdawnice two premii połączone z dalszą licytacyą pozostałych obrazów odbędzie się dziś 12 czerwca o godzinie 11 przedpołudniem w salach Kasyna Towa zyskość ul. Sykstuska l. 23. 1063

Wiadomości handlowe.

Lwów, 11. czerwca.

Na nieoficyalnej giełdzie walutowej tendencya zwyżkowa. Dolary osiągnęły 1235, kanad. 1042—1043, marki niem. 1900, leje 1920.

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 11. czerwca.

Trzeb. ż. 3400, Glob 600—625, Impex 500, Zieleniewski ef. 8200 nieef. 7500, Nafta III. em. 1600—1630 I. i II. 1750—1775, Mydło 2900, P. T. H. st. 1250—1200 mł. 1050—1000, Siersza el. 2525—2375, Krakus 3600, Pezety 1125, Parowozy 2000—1900, Praga 1740—1775, Wiedeń 194, Holend. guld. 400.

—oo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 11. czerwca 1921

Dolary amer, 1216—1232·50. Berlin 1845, Londyn 4750—4725, Paryż 100—99·75 Wiedeń 200—194, Nafta 1875.

Z powodu przerwy komunikacyi telefonicznej między Wiedniem i Krakowem, dalszych kursów giełdowych nie otrzymaliśmy.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn naszego kuzyna p. M. Hausmana z p. B. Rotbaumówną zasyłają serdeczny »Mazel-Tow«
7120 Zygmuntowie Sperberowie.

Z okazyi urodzin naszego kochanego szwagra Niunia Freuda składamy na rzecz Żydowskiego Gimnazyum we Lwowie Mp. 1000. Janek, Józek i Ottek. 7116.

Z okazyi zaręczyn naszej kochanej kuzynki Emilli Sussmann z p. Izydorem Sprecherem ze Lwowa życzą serdeczny »Mazel-Tow« Józef i Izak Bleiberg 7122

Zawiadamiamy, że ślub nasz odbędzie się 19-tego czerwca w Hotelu Grünberga ul. Rzeźnicka, na który zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych
Klara Zimmermann
7121 i Mojżesz Fleischer.

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Okazyjnie sprzedam kołdry jedwabne nowe i dywan smyrneński. Jagiellońska 18. II. p. od 3—5. 7096

Ważne dla P. T. Szewców i Publiczności! Nadszedł wielki transport wszelkich przyborów szewskich, jakoteż sznurowadeł skórzanych, niciannych i jedwabnych w wielkim wyborze i wszystkich kolorach. Sprzedaje takowe po cenach konkurencyjnych. Ida Guttmann, Lwów, Piekarska 3. 6973

MASZYNĘ do cięcia papieru formatu 65 72 kupię. Oferty pod »Najnowszy system« do Administracyi. 6950

Willa w Brzuchowicach koło dworca kolejowego z stajnią, wozownią i stróżówką, oraz z ogrodem warzywnym i owocowym do sprzedania. Wiadomość adwokat Dr. Aszkanazy we Lwowie: ul. Kościuszki l. 18.

Klej najlepszej jakości dla introligatorów, stolarzy i w każdej ilości po najtańszej cenie do nabycia u Saula Karla Balonowa 16. 7139

POSAD POSZUKUJĄ.

Kupiec lat 33 Żyd, z kaucyą do 100.000 Mp. poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Uczciwy H.« do Administr. 6960

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Małżeństwo bezdzietne poszukuje umeblowanego pokoju możliwie z obiadami i wypożyczeniem fortepianu przy lepszej rodzinie. Listy »Bogaty« Biuro ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21, 7141

INTERESA HANDLOWE.

Spólnika współpracownika celem rozszerzenia warstatu mechanicznego z kapitałem 500.000 zwyż poszukuję. Zabezpieczenie zapewnione. Wiadomośc w Adm. 7129

RÓŻNE.

Organizujemy wypożyczalnie książek na prowincyi. Inteligentnym osobom z prowincyi nadarza się sposobność przy małym kapitale uzyskać wydatny uboczny dochód. Zgłoszenia wypożyczalnia książek »Vita«, Lwów, Pasaż Hausmana 8. 7127

POMOC LEKARSKA.

w Truskawcu ordynuje w sezonie kąpielowym
Dr. J. RUDÖRFER
b. lekarz klinik wiedeńskich — w chorobach wewnętrznych kobiecych i elektroterapii. 7083

Dr. Augusta Auerbach = Groeblowa
ord. w chorob. dzieci przy ul. Krakowskiej l. 14 od 2—4 popoł. — Szczepienie. 7 27

WOLNE POSADY

Adwokat Dr. Henryk Wieselberg w Delatynie poszukuje rutynowanego koncypienta władającego dobrze językiem ruskim. 7083

Przyjmę expedyenta w dziale galanteryjnym, reflektuję na pierwszorzędną siłę. B. Menker, Lwów, Halicka 21. 7085

Adwokat Schaffer, Ustrzyki, poszukuje koncypienta od 1-szego września. Reflektanci mogący udzielić lekcyi z 4-tej gimn mają pierwszeństwo. 7036

Kilkuletni zakład dentystyczno-tchniczny poszukuje zdolnego lekarza jako spólnika w większem mieście prowincyonalnem. Zgłoszenia do Adm. pod »M. W.« 7052

Starszego praktykanta i 2 chłopców do praktyki poszukuje Magazyn konfekcyi i galanteryi firmy Ch. Stadler, Lwów, ul. Jagiellońska 15. 7094

Panna do kasy ze znajomością buchalteryi poszukiwana, zgłoszenia pod »Z. M.« do Administracyi »Chwili«. 7170

Poszukuje się chłopców do wyrobów galanteryjnych ze skór Eidelsheim, Kotlarska 7. 7124

Panna do kasy ze znajomością buchalteryi i korespondencyi z kaucyą natychmiast potrzebna, Oferty pisemne pod »Kasa« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7125

Nauczyciel(ka) jęz. hebrajskiego dla dzieci zakładu sierót Janowska 4 poszukiwany. Wynagrodzenie wzgl. i utrzymanie wedle umowy. 7108

NAUKA i WYCHOWANIE.

Rutynowany instruktor poszukuje lekcyi na wsi. Udziela nauki w zakresie gimnazyalnym, hebrajskiego i początków francuskiego. Zgłoszenia pod »Instruktor« do Administracyi. 7095

Angielskiego, francuskiego, hebrajskiego lub matematyki udzieli słuchacz filozofii za mieszkanie z śniadaniem lub za wynagrodzeniem. Listy »Słuchacz« do biura Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 7093

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15, kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

Ogłoszenia.

CZAPKI sportowe, studenckie, urzędnicze i t. p. 7114
po cenach najniższych
poleca
PRACOWNIA CZAPKARSKA
T. BRUMBERGERA
— PASAŻ HAUSMANA L. 3. —

Baczność! Importerzy i rolnicy!
Prima lucerka, nasienie cebuli, przednie ziarna ogórkowe, w wielkich ilościach na składzie u
Rösslera (Czerniowce)
ul. Pocztowa 4, mleczarnia Bendita tanio do nabycia. — Informacyi w sprawie transportu udziela każda tamtejsza firma »—« spedycyjna. 7112

Paki i skrzynie
heblowane i nieheblowane w każdej ilości do nabycia we Fabryce taczek i styli 6896
Józefa Starka, we Lwowie ul. TKACKA L. 16.

SPIESZCIE SIĘ!
aby nie zaniedbać sposobności zakupienia najnowszych sukien i bluzek markizetowych płaszczy jedwabnych etc., po bardzo nizkich cenach u znanej firmy **TANDLER i SYN** LWÓW, RYNEK L. 30.

Ważne dla Letników!
W Muszynie obok Krynicy w pięknem położeniu nad rzeką Popradem wśród lesistych gór o klimacie nader zdrowotnym
jest do sprzedania Willa
w dobrym stanie o 9 pokojach z ogrodem. Połowa mieszkania może być zaraz wolną.
CENA KUPNA 4,000 000·— Mkp.
Możliwą jest także zamiana za willę lub kamienicę we Lwowie. 6998
Bliższych informacyj udzieli dr. Jan DZIURZYŃSKI we Lwowie, pl. Bernardyński l. 11.

Ceraty na stoły, Chodniki, materace, meble tapicerowane, materye na meble, sienniki, ceraty gumowe poleca
Magazyn Tapet
Kiczales 6078
i Margulies
Lwów, Sykstuska 18.

Rowery „Puchy" „Helikale"
i innej marki nowe i używane od 6.000 Mk. Płaszcze, węże oraz części składowe do rowerów poleca Zakład mechaniczny
B. CHUWEN i N. ARNOLD
Lwów, Fredry 2 (róg Batorego),
Warsztaty reparacyjne dla naprawy motocykli, rowerów, gramofonów i t. d. 7110

Ważne dla wyjeżdżających na letnisko.
Wypożyczalnia książek »Vita« Lwów, Pasaż Hausmana 8. wypożycza jednorazowo kilka tomów na znacznie zniżonych warunkach. 6619
Kupujemy książki każdej treści oraz całe księgozbiory.

Bank Dyskontowy Warszawski
Oddział w Drohobyczu
Zastępstwo Akcyjnego Banku Hipotecznego
zawiadamia, że na czas trwania sezonu kąpielowego otwiera w **Truskawcu** swoją 6867
EKSPOZYTURĘ
Biuro znajduje się **w Zarządzie zdrojowym.**

OBUWIE LUKSUSOWE i TRWAŁE

NAJTANIEJ
poleca
Skład Obuwia
PASAŻ HAUSMANA 9
70 0

Kto raz spróbował ten przekona się, że

Za Brylanty, złoto

srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ

ZEGARMISTRZ

Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką

Reperacyę

i wykonuję 7100

SZYBKO I SUMIENNIE

Kierownik tartaku

połączonego z fabryką stolarską mieście prowincyonalnem Wschodniej Małopolski na bardzo dobrych warunkach

poszukiwany 7137

Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw do Biura ogłoszeń S. Sokołowski i Ska Lwów, Jagiellońska 7, pod »Energos«.

ROWERY

»Helical Premier«, »Wafenrad i inne nowe i używane. Płaszcze górskie, włoskie »Pirelly« szlauchy czerwone, pompy, latarki, oraz wszelkie przybory do tychże Gumy do wózków dziecinnych

»« poleca »«

Malwina Immerglück. Jagiellońska 17.

Kupuje i zamienia stare i połamane płyty gramofonowe. 6199

WŁOSIE KOŃSKIE

bydlęce i inne oraz

SZCZECINĘ

kupujemy dla swej fabryki i prosimy o oferty. 7103

CENTRALA SKÓR Tow. akc.

GENERALNA DYREKCYA

Poznań, ul. Rzeczpospolitej l. 9.

Adr. telegr.: »Centrogar«.

MASZYNY rolnicze

siewniki, młocarnie, młynki do czyszczenia zboża, sieczkarnie, pługi, brony, kultywatory i t. d. poleca z własnego składu po 7142 cenach przystępnych

M. STORCH, Lwów, Krasickich l. 11 a.

Zabawki dziecinne

ZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie

dom eksp. handl.

Michał Hackel

WÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Gumy do rowerów

we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk. Płaszcze od 1350 Mk. hurtownie i detailicznie poleca

JÓZEF KATZ

LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

Gumy do rowerów

marki francus. Płaszcze 1.800 Mk. Węże 650 Mk. Rowery nowe »Pucha« i innej marki 18.000 Mk. Rowery używane od 5.500 Mk. oraz wielki wybór płyt gramofon. marki »aniołkowej«. Przyjmuje rowery i gramofony do naprawy. Za stare, połamane płyty płaci 35 Mk.

Józef Katz LWÓW, 6323 ul. Pańska l. 8.

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie każdy **sam** jak nowe, wyśmienitym i niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie

S. FEDERA 6872

LWÓW, SYKSTUSKA 7.

Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Białe obuwie!

czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn **„BIAŁOBŁYSK"**

Główny skład dom handlowy 7133

S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.

— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne. —

Obszerny lokal frontowy

(SKLEP)

na większe przedsiębiorstwo

w śródmieściu najchętniej w pobliżu poczty (ul. Kopernika, Słowackiego i Sykstuskiej)

poszukiwany

Pośrednictwo nie wykluczone.

Oferty z dokładnemi informacyami pod »F. W.« do 7008

„Małopolskiej REKLAMY"

Lwów, Kopernika 16.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY

kupuje stale firma 2772

N. WANDER, GRÓDECKA l. 16, obok ulicy Bema

Płaci bezwarunkowo najwięcej. Proszę się przekonać.

PŁUGI, KULTYWATORY, BRONY, MŁYNKI

do czyszczenia zboża, **ŚRUTOWNIKI**

KOSIARKI Młocarnie ręczne i kieratowe.

Wirówki do mleka, Planety, Kosy, Sierpy,

jakoteż narzędzia kowalskie, następnie 6807

Cyrkularki oraz Kuźnie polowe

dostarcza z swoich składów

AGRUMARIA

SPÓŁKA import. z o. p.

we Lwowie, ul. Szpitalna l. 18.

Agenci dobrze wprowadzeni na prowincyę poszukiwani.

RODA TERPENTYNOWA PASTA DO OBUWIA

KTO CHCE

szybko osiągnąć połysk obuwia,

ten używa wypróbowanej **pasty do obuwia „RODA"**

Wszędzie do nabycia! Fabryka wyrob. chem. „ROPA" 7101 Spółka z ogr. odp.

Oddział past »RODA« RADYMNO. Skrytka poczt. Nr. 25.

Biuro: PRZEMYŚL, Czarneckiego 25.

SZKOŁA PISANIA NA MASZYNIE WSZYSTKICH SYSTEMÓW

EMILA URICHA

ZAKŁAD PRZEPISYWANIA ORAZ POWIELANIA PISM.

WARSZTATY MECHANICZNE

LWÓW, 3-go MAJA 7.

Wpisy codziennie! 7136

Stale na składzie: WSZYSTKIE SYSTEMY FABRYCZNIE NOWYCH MASZYN DO PISANIA JAKOTEŻ UŻYWANYCH LECZ W NAJLEPSZYM STANIE, SZAPIROGRAFY, CYKLOSTYLE, ROLKI, KASY OGNIOTRWAŁE, KASETKI.

COLOSSEUM od 1-go do 15-go czerwca o godz. 8. ostatni program w tym sezonie! TACIANU I? MASŁOWA, TRUPA ARTUR DE TOMA, FANN i PARTNER, LISOWSKI DUO MORAWSKI, KUDRYACEW, LITTLY, AND EDWIN, KIRZYK, POCZEKALNIA w PIPIDÓWCE. — W niedzielę i święta 2 przedstawienia o 4 i 8-mej. — Bilety wcześniej do nabycia w składzie papieru S. Gabriela, ul. Legionów 3.

Dnia 26-go b. m. o godzinie 4-tej popoł. odbędzie się w sali zboru izr. przy ul. Bernsteina 12

Walne Zgromadzenie

Krajowego Związku Ziemskiego, na które uprzejmie zapraszam członków K. Ż. Z. oraz wszystkich rolników Żyd. (właścicieli dzierżawców, urzędników małorolnych) 7118

Prezydyum Rady Nadzorczej K. Ż. Z.

FABRYCZNIE NOWE oryginalne ameryk. maszyny do pisania

„UNDERWOOD"

na składzie wyłącznie i jedynie 7135

U GENERALNEJ REPREZENTACYI fabryki „UNDERWOOD"

Lwów, ul. Kopernika 9. —— Kraków, ul. Starowiślna 1.

Bogaty wybór przyborów do maszyn pisarskich wszystkich systemów i aparatów do powielania.

Ważne dla przemysłu młyńskiego!

IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058

Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.

„IHIG" Lwów, Podlewskiego 8|II

Na wyjazd. Szlafroki do prania Mkp. 1200 — płócienne Mkp. 1900. — Perkalowe w kwiaty Mkp. 1500. — Markizetowe Mkp. 3400. — Dirndl 1950 Mkp. — Sukienki markizetowe od Mkp. 2600. — Wełniane Mkp. 2700 poleca 7044

Magazyn MANNERA Lwów, Sykstuska 12.

POCENIE NÓG

rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy

S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.

We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego

LWÓW, PLAC MARJACKI L 6. W PODWÓRZU NA PRAWO

leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę, chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6332

Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.

Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

Tanio! 6900 Dirndl, Fulary, Markizety do nabycia 6951 T. FUHRMAN Skarbkowska 23, I. p.

PAPIER PAKUNKOWY

pierwszorzędnej jakości, formatu 90×126 o ciężarze 100 kg., 120 kg., 140 kg., 160 kg. na 1000 arkuszy »« do nabycia hurtem i w detailu w firmie »«

Hurtownia Foto-techniczna

Spółka z ogr. odp.

we Lwowie, ul. Kościuszki l. 8.

Tamże na składzie wszelkie artykuły fototechniczne i kinematograficzne. — Obfity dział dyapozytywów ze wszystkich części ziemi Rzeczypospolitej. 7055

Uwaga! Plac Akademicki 4.

Nowo otworzony magazyn jubilerski i zegarmistrzowski I. SELIGMAN kupuje BRYLANTY ZŁOTO i wszelką biżuteryę. Płaci ceny horendalne. Wszelkie naprawy w zakres zegarmistrzostwa wchodzące wykonuje szybko i precyzyjnie. 046

Okazya: Sortyment filmów o treści aktualnej.

oo Spółka oo transportowa „CRACOVIA"

DOM SPEDYCYJNO-KOMISOWY

Kraków, Grodzka 60. Tel. 270.

Filie Tarnów, Plac Sienkiewicza 60, Wiedeń I. Schönlaterngasse 7 a. — Tel. 3191/VII.

Wysyłka towarów w kraju i za granicę. Przesyłki zbiorowe ze wszystkich większych miast. Załatwienie pozwoleń przywozowych i wywozowych. Oclenia towarów. 6866

Oddział ŁÓDŹ, Piotrkowska 22.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 863 Lwów, wtorek 14. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

W obliczu ważnych wydarzeń.

(t) Na szachownicy politycznej dokonują się ważne posunięcia. Briand uderzył w względnie pojednawczy ton wobec Niemiec, a gabinet dra Wirtha odpowiada mu przychylnem echem. Jest to przygrywka, przygotowująca opinię wszelką ewentualność, nawet na tak niepopularną we Francyi, a w chwili, kiedy zejdzie się nareszcie Rada Ambasadorów, Francya, Anglia, Włochy i Ameryka będą mogły złożyć wspólne oświadczenie, iż między aliantami nie ma żadnej różnicy zdań. Ta jednomyślność, która niby feniks z popiołów wstaje w momentach najgroźniejszych wewnętrznych przesile ńw łonie ententy, zawsze komuś na złe wychodzi. Czyjaś porażka opłaca zwykle tę zgodność zdań. Czyjaś szkoda tę harmonię opłaca.

A Rada Ambasadbrów zajmie się w pierwszym rzędzie sprawą Górnego Śląska, poczem wejdą na porządek dzienny inne sprawy dotyczące Polski. Rozpatrując przygotowania narodu polskiego wobec tak ważnych dla przyszłości państwa zagadnień można z góry powątpiewać w pomyślne dla Polski załatwienie. Jakże to? Gra idzie o tak wielką stawkę a sfery oficyalne istotnie bawią się w wyszukiwanie kandydata na opróżnione stanowisko ministra spraw zagranicznych, nie pytając o kwalifikacye fachowe, o moralną powagę w społeczeństwie, a stopień ich użyteczności. Tyle chmur wisi nad horyzontem polskim a na terenie pracy i zapobiegliwości o rezultat polityczny niema nikogo, natomiast coraz brutalniej pręży się energia egoistyczna, ślepa na swoją szkodliwość, a wszystkie niepowodzenia przypisująca metafizycznej wrogości żydów czy Anglii.

Najpoważniejsze autorytety bywają przez prasę, reklamującą opłacających ją polityków podważane i tarzane w błocie — a te nieliczne jednostki w rządzie, które zdołały ocalić niezależność i opierają się na doświadczeniu nie znajdują żadnego oparcia ani w społeczeństwie, ani w podwładnych rządowi organach. Jak dyplomacya polska na arenie międzynarodowej, tak wszelka akcya nad poprawą stosunków wewnątrz państwa zawiodły. Uwydatnia się to jaskrawo przez porównanie roli, jaką odgrywa np. min. Benesz na Zachodzie i bądź co bądź skonsolidowanych stosunków małych państw środkowo- i wschodnio europejskich z niepowodzeniami Paderewskiego, Grabskiego i Skrzyńskiego i stanem chwiejności i prowizoryum, w jakim utrzymuje się sprawa granic Polski. Nawet mikrokosm Węgier i Austryi zdołał naprzód posunąć rozprzężony stan finansowy, stabilizować a nawet podnieść na rynku światowym walutę, wypleić chwast drożyzny i korupcyi. Marka polska w niepowstrzymanym pędzie podąża w kierunku wyznaczonym przez bolszewicką Rosyę.

Spora część winy tych stosunków spada na rząd. Głównym jednak winowajcą jest w błąd wprowadzony ogół społeczeństwa, źle oryentowany, którego cała uwaga kierowana bywa jednostronnie na polityczne tory obecnych konfliktów i który wskutek tego siły

Anglia o obecnej sytuacyi na G. Śląsku
i o sposobach rozwiązania sprawy górnośląskiej.

Londyn. (Pat.) Z angielskich kół urzędowych komunikują: Sprawa wykonalności projektu utworzenia strefy neutralnej pomiędzy oddziałami niemieckiej samoobrony a polskimi powstańcami na G. Śląsku, została zbadana przez mały komitet koalicyjnych dowódców wojskowych tamże funkcyonujących. W rezultacie tych narad zdecydowano, że wzmiankowany projekt posiada braki pod względem wojskowym, które sprawiają, że jest on niemożliwy do przyjęcia. Poglądy takie przedewszystkiem zostały wyrażone ze strony marodajnych czynników angielskich, poczem przyłączyli się do nich inni znawcy koalicyjni, po starannem zbadaniu projektu.

Nowy plan, który obecnie miałby być przeprowadzony, polegałby na tem, aby przedewszystkiem oczyścić sporne terytoryum od nieuprawnionych do działania oddziałów zbrojnych zapomocą interwencyi wojsk koalicyjnych. Przy zastosowaniu tej zasady postępowania oficerowie angielscy posłani zostali między innymi do Rosenbergu dla zakomunikowania polskim oddziałom, że wojska angielskie zamierzają zająć to miasto w określonym przez nich terminie, w rezultacie czego powstańcy polscy wycofali się z miasta spokojnie przed wkroczeniem wojsk angielskich. Wkrótce potem wojska francuskie również wkroczyły do miasta.

Jeszcze przed niedawnym czasem istniała wątpliwość co do tego, jak dalece częściowi dowódcy wojsk koalicyjnych byliby upoważnieni według swego własnego uznania zastosowywać środki przymusowe przeciw powstańcom, gdyby zaszła tego potrzeba. Ponieważ atoli w chwili obecnej zarówno rząd angielski jak i wojska angielskie na G. Śląsku jak najusilniej zabiegają o to, aby spokój został w tym terenie przywrócony, a w szczególności aby właśnie uniknąć użycie przemocy względem ludności polskiej, panuje przekonanie, że najważniejszą rzeczą w chwili obecnej jest przywrócenie autorytetu i kontroli nad obszarem międzysojuszniczej komisyi w Opolu.

Normalny stan, polegający na tem, że z jednej strony trzyma się na terytoryum wojska uprawnione do tłumienia niepokojów, a z drugiej tsrony odmawia się dowódcom, którym to zadanie powierzono, prawa swobodnego dysponowania tym obszarem, został szczegółowo przedstawiony przez angielskich delegatów ich kolegom francuskim i włoskim. W rezultacie tego wszystkiego, tego rodzaju tamujące swobodę ograniczenia zostaną obecnie zniesione.

Jako przykład niedopuszczalnych stosunków wynikających w mniejszych lub większym stopniu bezpośrednio z powodu powyższych niewłaściwych ograniczeń, można zacytować znany fakt: Wieczorem 7 bm. pociąg z wojskiem angielskim został zatrzymany przez posterunek powstańców pod Gliwicami aż do chwili nadejścia od Korfantego odpowiedniego pozwolenia na wypuszczenie pociągu. Możliwość powtórzenia się tego rodzaju wydarzenia z pewnością nie będzie tolerowana, ponieważ doprowadzałoby to nieuchronnie do zmniejszania autorytetu komisyi międzysojuszniczej.

Co się tyczy potrzeby zwołania Rady Najwyższej w terminie możliwie jak najszybszym to poglądy rządu angielskiego w tej sprawie nie uległy żadnej zmianie. Uważa go mianowicie, że cały szereg kwestyi nie może być rozstrzygnięty przez konferencyę koalicyjnych kierowników rządów, a w szczególności, że zwołanie Rady Najwyższej winno bezwarunkowo poprzedzić utworzenie projektowanego nowego komitetu znawców, mianowicie w celu ustalenia jego kompetencyi oraz zakresu jego działania. Z drugiej strony możnaby mniemać, że tego rodzaju komitet mógłby doprowadzić jedynie do wprowadzenia nowego zamętu.

Bytom. (Pat.) W Katowicach odbywają się od wczoraj pertraktacye między przedstawicielami komisyi koalicyjnej a urzędnikami i robotnikami kolejowymi w celu przywrócenia bezpośredniego ruchu kolejowego między Katowicami a Opolem. Charakterystycznem jest, że reprezentanci koalicyjni pominęli w tych pertraktacyach dyrekcyę kolejową w Katowicach, która dotychczas trwa w oporze przy uruchomieniu kolei, tak, że władze koalicyjne zmuszone były oddlać powstańcom dworzec w Katowicach w celu uruchomienia kolei w okręgu katowickim.

Bytom. (Pat.) Gen. Hoefer oznajmił komisyi koalicyjnej, że stawia swoje oddziały do dyspozycyi komisyi na wypadek, gdyby wojska koalicyjne nie były w możności przywrócić spokoju. O ile wiadomo, komisya koalicyjna oświadczyła Hoeferowi, że z propozycyi tej nie skorzysta.

Dookoła nominacyi p. Skirmunta.

Warszawa 12 czerwca (tel. wł. — eg.) Prez. Witos wysłał do Rzymu depeszę, wzywającą nowego ministra spraw zagranicznych p. Skirmunta do przyjazdu do Warszawy.

Porozumienie między ludowcami a innemi stronnictwami co do designowania Skirmunta na ministra spraw zagr. nastąpiło przy pośrednictwie ministra spraw wewn. Skulskiego.

Mianowanie p. Skirmunta zaskoczyło po niekąd wszystkich. Nie była to bowiem kandydatura, przewidziana przez żadne kombinacye. Nawet prawica nie wystawiała nowomianowanego ministra na czoło i zgodziła się na nominacyę nie bez zawodu. Jeśli bowiem Skirmunt szedł przez szereg lat z byłym Komitetem Narodowym w Paryżu, jeżeli i teraz jego poglądy na stosunki międzynarodowe niedaleko odbiegają od tradycyi tego Komitetu to natomiast w polityce wewnętrznej z narodowymi demokratami nie ma nic wspólnego.

moralnej koniecznej do samouzdrowienia wyrzucić z siebie nie jest zdolny. Wina zaś to tem tragiczniejsza, iż nikt prócz historyi społeczeństwa do odpowiedzialności pociągnąć, nikt prócz przyszłości ukarać je za nią nie może.

Wykonanie programu aprowizacyjnego na rok bieżący.

Stanowisko min. aprow. zachwiane.

Warszawa 12 czerwca (tel. wł. — eg.) Komisya aprowizacyjna delegowała swego prezesa do premiera celem oznajmienia mu, że odpowiedzialność za wykonanie programu aprowizacyjnego na rok gospodarczy 1921—1922 wziąć winien prezydent ministrów na siebie, albowiem większość komisyi nie zgadza się z planem, przedłożonym przez obecnego ministra aprowizacyi Michalskiego. Wskutek tego staje się prawdopodobnem, iż wiceministrem aprowizacyi mianowany zostanie p. Wyczółkowski. Stanowisko min. Michalskiego jest podobno zachwiane.

Afera: p. Bryl-ks. arc. Teodorowicz.

Warszawa 12 czerwca tel. wł. — eg.) Obecny przewodniczący komisyi spraw zagranicznych p. Falkowski zwołał na wtorek posiedzenie komisyi celem rozpatrzenia zarzutów przez p. Bryla przeciw ks. arcyb. Teodorowiczowi podniesionych.

—ooo—

Klara Zetkin.

Praga. (Pat.). Z Rygi donoszą, że Klara Zetkin w drodze do Moskwy na konferencję trzeciej międzynarodówki została zatrzymana na Łotwie, lecz wypuszczona później wskutek interwencji przedstawiciela Niemiec.

Po deklaracyi H. Samuela.

Nadzwyczajne zebranie Waad Leumi i komisyi syon.

Jerozolima, 8 czerwca. (ŻBK). W związku z delaracyą złożoną przez Sir H. Samuela w dniu 3 czerwca i sytuacyą wskutek niej wytworzoną zostało na poniedziałek dn. 13. bm. zwołane wspólne nadzwyczajne posiedzenie Waad Leumi Komisji Syonistycznej.

—ıı—

Szczegóły z konferencyi dorocznej ameryk. organizacyi syon.

Cleveland 6. czerwca (Ż. B. K.) Wczoraj otwarto tu 24-tą konferencyę doroczną syonistów amerykańskich. Na konferencyę przybyli też członkowie wszelkich bawiących w Ameryce delegacyj syonistycznych.

Zagaił konferencyę sędzia J. Mack. Przy wyborach na przewodniczącego konferencyi która po zagajeniu nastąpiła, poniósł Mack pierwszą z brzegu klęskę: 139-mo głosami na 75 oddanych na Macka został przewodniczącym wybrany sędzia Denenbaum.

W swem zagajeniu bronił Mack stanowiska dotychczasowego kierownictwa organizacyi syon. w walce dotyczącej akcyi „Keren Hajesod" i zrzucił na prof. Weizmanna odpowiedzialność za sposób prowadzenia kampanii w tej sprawie. Kierownictwo nie jest przeciwnie ugodowemu załatwieniu sprawy.

Prof. Weizmann, Usyszkin, Naidicz, dr. Lewis i Mosinson oświadczyli w swych przemówieniach że odrzucają dyskusyę na konferencyi w sprawie szczegółów akcyi i wezwali syonistów amerykańskich do wytężonej pracy.

Honorowy prezydent światowej organizacyi syon. i prezes amerykńskiej oarganizacy Louis Brandeis nie przybył na konferencyę. Oświadczył on, że nie będzie brał w niej udziału tak długo, dopóki nie nastąpi porozumienie między przywódcami amerykańskimi a delegacyą syonistyczną.

DZIŚ 13. bm. PREMIERA w „MARYSIENCE" i „KOPERNIKU"
Komedya nad komedyami w 6 wielkich częściach p. t.
RAZ NA 1000 LAT
HISTORJA EGIPSKIEGO FOX-TROTA Z PRZED 6000 LAT
Główną rolę kreuje światowej sławy artystka LYA MARA.

Warunki porozumienia między delegacyą syon. a przywódcami amer.

Londyn. 8. czerwca. W związku z próbą z strony M. Untermayera w kierunku doprowadzenia do skutku porozumienia między delegacyą syonistyczną a przywódcami amerykańskimi oświadczyli przywódcy org. syon. w Ameryce, że są gotowi uznać Keren Hajesod w myśl uchwał londyńskich z następującemi atoli modyfikacyami: Keren Hajesod ma udzielić amerykańskim subskrybentom papierów obligowych Żydowskiego Banku kolonialnego na wysokość odpowiadającą 27 proc. subskrybowanej kwoty. Tych 27 proc. zebranego kapitału ma być użytych na inwestycye finansowe. (rentowne). Ponadto ma syonistom amerykańskim być zapewniona odpowiednia reprezentacya w komisyi budżetowej światowej organizacyi syonistycznej, przyczem syonistyczna komisya w Palestynie miałaby prawo robienia zmian w budżecie jedynie za zgodą komisyi budżetowej. Keren Hajesod ma podlegać kontroli syonistycznej egzekutywy.

W łonie delegacyi syonistycznej istnieją różnice poglądów na przyjęcie tych warunków Także wśród uczestników obradującej obecnie w Cleveland konferencyi jest wiele delegatów przeciwnych zawarciu ugody na tych warunkach.

Konferencya węgierskich Żydów w Ameryce.

Nowy Jork. (ŻBK) Obradowała tu druga z rzędu konferencya wszystkich związków węgierskich Żydów w Ameryce. Przed rokiem jeszcze były związki rozrzucone po wszystkich zakątkach bez żadnej łączności pomiędzy sobą. Dopiero po nastaniu na Węgrzech czasów białego terroru i strasznych prześladowań Żydów, zorganizowały się wszystkie stowarzyszenia w jeden wspólny związek pod nazwą »Związku węgierskich Żydów w Ameryce«. Związek ten mający za zadanie pomoc braciom w Europie, składa się z 75 organizacyj, liczących 70.000 członków.

—ooo—

Nowa fala pogromów w Rosyi.

Berlin. Kierownik europejskiego biura dziennika nowojorskiego »Vorwärts« otrzymał drogą radiotelegraficzną od szefa żydowskiego komisaryatu w Moskwie następujące informacye. Dnia 24. kwietnia rozpoczęły się pogromy Żydów w gubernii homelskiej. Pierwszy pogrom wybuchł w miejscie Krasnopolu. Pogromy urządziły bandy antybolszewickie pod wodzą Golaga (?) Pogromami zostały dotknięte następujące miejscowości: Homel, Podobryn, Riepka, Miskulicz, Kobyliew, Nowy Borsuk, Dobrowłoczne i i. Najwięcej ofiar padło w Riepce.

List z Tarnopola.

Praca dla »Keren Hajessod« jest u nas w pełnym toku. Po odbytych zebraniach poszczególnych grup, jak inteligencyi, kupców, rzemieślników, ortodoksów i kobiet ukonstytuował się komitet międzypartyjny, na którego czele stanęła egzekutywa, w skład której wchodzą p. d. Józef Parnas jako przewodniczący, Esig Kofler, dr. Landes i Markus Kaniuk jako zastępcy, dr. Dines i Isak Wallfisch jako kretarze, dr. Zwi Parnas jako skarbnik, Ben-Zion Fett (propaganda) dr. Schwarzmann (organizacya), radca Dimant (finanse), pani drowa Lipowa (zbórka kosztowności) i dyr. Gottfried (statystyka). Do obszernego komitetu wydelegowały powyższe grupy po ośmiu członków.

W ostatnim czasie urządzono w dwudziestukilku domach modlitwy zgromadzenia agitacyjne na których referowali pp. Kaminker, Wallfisch, Dawid Parnas, Maiberger i Fett. W najbliższych dniach ma się odbyć wielkie manifestacyjne zgromadzenie, które zanauguruje zbiórkę.

A cya budzi wśród ludności tutejszej żywe zainteresowanie i jest nadzieja że wyda odpowiednie rezultaty.

NA MARGINESIE.

Klimat tej ziemi.

Klimat tej ziemi jest czarujący. Po co marzyć o włoskiem niebie, o lazurowych morzach, ośnieżonych szczytach. Po co tęsknić za pięknem krajów, gdzie nas niema.

Idźmy! Przez nasze ulice, skąd w słońcu wstaje pył złoty i wieją w oczy samumy, a podczas deszczu tanki magistrackie zmywają z bruków deszczówkę. Idźmy do kawiarń w wieczór letni dusznych i nabitych, do opuszczonych parków, domowizny kontemplujących romantyków i romantycznych bandytów. Jeśliś turysta i chętnie śmierci spoglądasz w oczy przejdź plac Maryacki, gdzie lekkomyślny szofer chce ciałem twojem wyrównać ulic wyboje, odważ się na śmiertelny skok do spelunek, gdzie nieśmiertelnie ceny skaczą w górę.

Klimat tej ziemi jest czarujący i po co tęsknić za pięknem krajów gdzie nas niema.

Spójrz na niebo! Tam słońce ssie żar krwi w strzelistych strugach lub chmury w dziwne układają się kształty. To tworzą całun jednolity, szary jak dola nasza, to rozszarpane lecą niby galopujące fatum Albo znów takie zjawisko. Idziesz na wiec urzędników i w spiekę letniego dnia widzisz, jak — śnieg pruszy. Idziesz na manifestacyę lub demonstracyę Znów śnieg prószy. Siedzisz na ławce w ogrodzie, albo przy stole w szynkowni. Na stół pada płatek za płatkiem. Bierzesz go w rękę. Na białych płatkach czarne drukarskie punkty, Odcyfrowujesz:

»Polacy nie ciemiężą Żydów, ale Żydzi ciemiężą Polaków. Polaku nie kupuj u Żydów« itp. rozmaitych waryantach.

O jak przedziwny, jak czarujący jest klimat tej ziemi hehe...

Wiadomości bieżące.

(Pat). Z Londynu donoszą: Kongres angielskiej federacyi górników, liczącej przeszło miljon członków, obradował przy udziale 200 delegatów. Kongres postanowił dzisiaj przedłożyć propozycję zaprzestania strejku węglowego.

(Pat.). Z Bukaresztu donoszą, że w ostatnich dniach wojska bolszewickie próbowały przejść Dniestr, czemujednak przeszkodziły straże rumuńskie.

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. | **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera. | sobota 18. czerwca g. 8 wiecz. | **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. | niedziela 19. czerwca g. 3 pop | poniedziałek 20. czerwca g. 8 w.
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz.

wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Teatr żydowski

dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CH. SZNEJUR i E. ZELAZO. 7053

— Poniedziałek 13/6 1921 po raz pierwszy w Lwowie —

Pereza Hirschbeina :: sztuka ludowa :: **PUSTA KARCZMA**

— — Nowe dekoracye art. mal. Z. Balka. —

Sanacya stosunków skarbowych na Węgrzech.

(p. a.) Stopniowo podejmują wszystkie niemal państwa europejskie energiczną akcyę w celu uzdrowienia stosunków gospodarczych, w szczególności unieruchomienia prasy banknotowej. Wszędzie spostrzegać się daje dążenie do zmniejszenia obiegających papierowych znaków pieniężnych. Szczególnie ciekawa jest akcya konsekwentnie prowadzona na Węgrzech wedle planu ministra skarbu Ura Hegedüsa. Plan ten polega z jednej strony na przeprowadzeniu wielkiej daniny majątkowej i zreformowaniu systemu podatkowego z drugiej strony na zmniejszeniu wydatków w drodze oszczędności. Danina majątkowa obciąża poszczególne części składowe majątku i właściwie składa się na szereg odrębnych świadczeń. Tak np. danina od węgierskich papierów wartościowych ściągana jest w ten sposób, że spółki akcyjne obowiązane są podwyższyć swój kapitał o 15 proc., ewentualnie jeszcze wyżej i osiągnięte akcye wydać bezpłatnie skarbowi z prawem wykupu po kursie giełdowym. Od domów mieszkalnych miejskich należy uiścić daninę w sumie 3 do 8 razy wyższej od dochodu brutto i to 1/3 część w gotówce, a 2/3 części w formie hipoteki. Przy sprzedaniu takich nieruchomości ściąga się na daninę 15 proc. sumy sprzedażnej. Papiery wartościowe zagraniczne i obce waluty płacą 20 proc. daniny. Na przeprowadzenie planu oszczędnościowego minister skarbu otrzymał najszersze pełnomocnictwa i podjął sanacyę we wszystkich dziedzinach, począwszy od wojskowości i dyplomacyi a kończąc na automobilach urzędowych.

Ministrowi skarbu udało się też zahamować gwałtowny postęp inflacyi banknotów i tem samem wpłynąć korzystnie na wartość waluty węgierskiej. Korony węgierskie notowano w Zurychu w drugiej połowie stycznia br. po 1.15 a w drugiej połowie maja br. po 2.70. W konsekwencyi wzrosła też siła nabywcza korony węgierskiej na rynku wewnętrznym. Ceny artykułów pierwszej potrzeby w Budapeszcie w stosunku do początku roku znacznie spadły. Przy niektórych artykułach 22 proc., przy niektórych nawet 50 procent.

Osiągnąwszy dodatnie rezultaty w zakresie polityki finansowej rząd węgierski przystąpił także do tymczasowego przynajmniej uregulowania sprawy pieniężnej. W maju br. rozpoczęła się wymiana ostemplowanych koron austryacko-węgierskich na banknoty węgierskie, opiewające na walutę koronową w równej wartości nominalnej, czyli w stosunku 1:1. Nowe papierowe znaki pieniężne wedle zarządzeń rządu węgierskiego posiadać mają charakter biletów państwowych czyli asygnat i będą wypuszczane przez Państwową instytucyę emisyjną, która zajmie miejsce Banku austryacko-węgierskiego i która funkcye swe pełnić będzie aż do czasu utworzenia właściwego Banku emisyjnego. Bilety państwowe mogą być puszczane w obieg z jednej strony w drodze wymiany koron ostemplowanych austryacko-węgierskich, biletów węgierskiej Pocztowej Kasy Oszczędności i znaków pieniężnych t. i 2. koronowych emitowanych przez dawny rząd komunistyczny t. zw. rząd Kuna, z drugiej strony na zasadzie operacyi kredytowych ustawą przewidzianych. Ale ta kategorya biletów państwowych, które drogą operacyi kredytowych mają być puszczane w obieg, jest ograniczona do kontyngentu 2 miliardów koron. Rządowi służy prawo kontyngent ten podwyższyć celem podniesienia rolnictwa, względnie realizacyi urodzaju lub poboru daniny majątkowej. Ustawa, która ustanawia zasady działalności instytucyi emisyjnej, przepisuje, że instytucyi tej wolno działać tylko w charakterze komisyonera skarbu państwa, przyjmować na jego rachunek wkładki i uskuteczniać wypłaty i w ogóle dokonywać z polecenia Państwa wyłącznie takich operacyj, które nie są oparte na kredycie. Wedle pierwotnego projektu ustawy minister skarbu miał prawo zaciągnąć w instytucy emisyjnej w razie potrzeby pożyczkę do wysokości 1. miliarda koron. Komisya skarbowa zgromadzenia narodowego jednak odnośny ustęp projektu skreśliła. Wobec tego ze słusznością minister skarbu mógł oświadczyć, że Węgry zamknęły drogę prowadzącą do dalszej inflacyi.

Hasło walki z inflacyą, zyskujące prawo obywatelstwa w coraz większej ilości krajów europejskich, które nawet dotarło do tak zwichniętego pod względem politycznym państwa węgierskiego, niestety do Polski dotychczas nie ma przystępu. Zgubne skutki dotychczasowej gospodarki skarbowej występują coraz groźniej a jakkolwiek wiele dyskutuje się nad metodami sanacyi brak odwagi i energii do zastosowania któregokolwiek ze środków podjętych w innych krajach. Nie dziw wobec tego, że zagranica dotychczas nie nabrała do Polski zaufania i nie chce jej wesprzeć kredytem. Nieznaczny spadek cen, który zdawał się niedawno zainaugurować nową erę, ustąpił miejsca ponownej zwyżce. Dopóki emisya pieniędzy papierowych wzrastać będzie w takiem samem tempie, jak obecnie — suma banknotów w obiegu wzrosła o 75 proc. w porównaniu ze stanem z końca roku ubiegłego — dopóty trwać musi obawa, że skarbowi i gospodarstwu krajowemu grozi katastrofa.

Ze sportu.

Wydział gier i dyscypliny Lwowskiego Związku okręgowego piłki nożnej komunikuje:

Zatwierdza się następujące wyniki spotkań o mistrzowstwo okręgu lwowskiego klasy »B«:

Revera—Ż. K. S. 5:2, Lechia—Ż. K. S. 3:1, Pogoń II.—Czarni II. 2:1, Polonia—Ż. K. S. 1:0, Polonia—Ż. K. S. 4:0, Ż. K. S.—Revera 5:0 (Walk-over), Pogoń II.—Polonia 4:2, Lechia—Czarni II. 5:0 (Walk-over).

Skutkiem tego przyznaje się Polonii 4 punkty, Pogonii II. 4 punkty, Lechii Ż. K. S. po 2 punkty w grach o mistrzowstwo klasy »B«.

Wydział gier i dyscypliny udzielił następujących kar:

1) Udziela się klubowi Revera w Stanisławowie ostrego upomnienia z powodu dwukrotnego niestawienia się na wyznaczonych spotkaniach z Polonią i Ż. K. S.

2) Anuluje się na skutek protestu klubu sportowego Lechia, spotkanie Lechia—Polonia w Przemyślu.

3) Dyskwalifikuje się p. Wacława Kuchara z klubu sportowego Pogoń za niedozwolone przepisami branie udziału w grach drużyn Okręgu Poznańskiego na przeciąg dwu tygodni, od dnia 1 czerwca do 15 czerwca 1921. Udziela się p. Wójcickiemu z Pogoni i Hawlingowi z Czarnych ostrego upomnienia z zagrożeniem dyskwalifkacyi za doraźny odwet wykonany na graczu drużyny przeciwnej w dniu 29 maja br. podczas mathu Czarni—Pogoń.

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Poniedziałek 13 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" trag. komedya.

— **Tow. Kolonii i ochronek ogrodn. ogłasza:** Z powodu wczorajszej niepogody odbędzie się Wielka Zabawa ogrodowa w restauracyi »Wysokiego Zamku« dziś w poniedziałek 13 bm. Początek o godz. 3 pop. 7244

— **Rada Nadzorcza Spółki Wydawniczej »Chwila« Sp. z ogr. odp.** oznajmia niniejszem, że na posiedzeniu dnia 8 czerwca br. zapadła w myśl art 4 i 5 kontraktu Spółki uchwała podwyższenia kapitału zakładowego.

W myśl kontraktu Spółki do wzięcia nowych wkładek zakładowych może Rada nadzorcza dopuścić dotychczasowych wspólników, ewentualnie inne osoby. Spólnicy dotychczasowi mają przez 4 tygodnie od dnia zapadłej uchwały prawo pierwszeństwa do wzięcia nowych wkładek zakładowych według stosunku wkładek dotychczasowych.

Bliższych wyjaśnień co do warunków subskrypcyi udziela i zgłoszenia przyjmuje prezes Rady Nadzorczej Dr. Dogilewski Lwów, Krasickich 10 codziennie od godz. 4—6 popoł. z wyjątkiem sobót i niedziel.

— **Na dochód Kolonii wakacyjnej** wychowanków Domu im. Tadeusza Kościuszki we Lwowie odbędzie się staraniem Towarzystwa Pomocy Naukowej we wtorek dnia 14 czerwca wieczorem w sali Towarzystwa Muzycznego Koncert dla młodzieży szkolnej, wykonany przez chór uczenic Adamczaka i orkiestrę pod kierunkiem p. L. Bierzeckiego. Wartość programu podnosi współudział artystki dramatycznej Pani Heleny Hałacińskiej-Gawlikowskiej, tudzież Pani Zofii Drexlerowej i Pana Stanisława Lipanowicza, którzy życzliwie ofiarowali swą pomoc inicyatywie młodzieży pragnącej własnemi siłami stworzyć warunki bytu Kolonji. 1234

— **Dziewięć milionów samochodów.** Według danych statystycznych, zebranych przez Izbę handlu samochodami w No-

Czysto jedwabne Pończochy po 400 i 500 Mp. 7045 ½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz. fil. d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 275. Rękawiczki jedwabne karlsbadzkie po 300 Mp. Szkarpetki niciane po 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko — w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1 B. Baczność! Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

Kto raz spróbował ten przekona się, że **Za Brylanty, złoto** srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ ZEGARMISTRZ Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką **Reperacyę** i wykonuję 7100 SZYBKO I SUMIENNIE

wym Jorku w 1920 r. istniało w Stanach Zjednoczonych 9,211 295 samochodów, t. j. jeden samochód przypadł tam na 11 mieszkańców.

Takiego stosunku nie może wykazać żaden kraj na świecie. Z państw europejskich największą liczbę samochodów wykazuje Anglia pomimo to jednak przypada tam jeden samochód zaledwie na 110 osób. Z innych krain zamorskich najbliżej Stanów Zjednoczonych stoi pod tym względem Kanada, gdzie jeden samochód przypada na 21 osób, dalej idzie Nowa Zelandya: 1 samochód na 41 osób Australia 1 na 64 i Kuba 1 na 91. W samych zaś Stanach Zjednoczonych najwięcej stosunkowo samochodów posiada stan Dakoby południowej, gdzie 1 samochód przypada na 5 osób

NADESŁANE.

Izydor Sprecher — Emia Sussmann
7143 Lwów Stanisławów
zaręczeni w czerwcu 1921.

DROBNE OGŁOSZENIA

RÓŻNE.

Organizujemy wypożyczalnie książek na prowincyi. Inteligentnym osobom z prowincyi nadarza się sposobność przy małym kapitale uzyskać wydatny uboczny dochód. Zgłoszenia wypożyczalnia książek »Vita«, Lwów, Pasaż Hausmana 8. 7127

Absolwentka szkoły handlowej przyjmie lekcye na wsi. Zgłoszenia w Administracyi pod »Sumienna«. 6993

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Okazyjnie sprzedam kołdry jedwabne nowe i dywan smyrneński. Jagiellońska 18. II. p. od 3—5. 7096

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 29. — Damska Fryzyerka! 6646

Ścianki dębowe oszklone okazyjne do nabycia: stolarz Tannenbaum ul. Jakóba Hermana 6. 7068

Stenotypistki bardzo biegle piszącej na Underwodzie poszukuje natychmiast za dobrem wynagrodzeniem poważna firma handlowa Zgłoszenia pod »Handel« do »Małopolskiej Reklamy«, Lwów, ul. Kopernika 16. 7040

Ważne dla lekarzy. Miasteczko Zarszyn, powiat Sanok obok Iwonicza, przed wojną siedziba dwóch lekarzy pozostaje bez lekarza. Wskazówki udzieli miejscowa Apteka. 7079

Maszyny stare, wszelki metal kupuję płacąc najwyższe ceny dla własnego użytku Żółkiewska 123, podwórze. 7113

Ogłoszenia.

Materyały budowlane
dostarcza natychmiast i po cenach konkurencyjnych **Biuro handlowo-przemysłowe** HENRYK WASCHITZ, Kraków. Oddział Lwów, Batorego 34. 7 67

Pamiętajcie o szeklu!

CZAPKI sportowe, studenckie, urzędnicze i t. p. 7114 po cenach najniższych poleca
PRACOWNIA CZAPKARSKA
T. BRUMBERGERA
— PASAŻ HAUSMANA L. 3. —

Białe obuwie!
czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn „BIAŁOBŁYSK"
Główny skład dom handlowy 7133
S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.
— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne. —

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5789

Kierownik tartaku
połączonego z fabryką stolarską w mieście prowincyonalnem Wschodniej Małopolski na bardzo dobrych warunkach
poszukiwany 7137
Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw do Biura ogłoszeń S. Sokołowski i Ska Lwów, Jagiellońska 7, pod »Energos«.

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

GILLETTE!
nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie jak nowe, wyśmienitym i kazdy sam niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie
S. FEDERA 6872
LWÓW, SYKSTUSKA 7.
Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

ZA BRYLANTY, ZŁOTO Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN** LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Tanio! 6909
Satyna francuska, Płótna Kapy na łóżka do nabycia
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.

WOLNE POSADY.

Adwokat Dr. Henryk Wieselberg w Delatynie poszukuje rutynowanego koncypienta władającego dobrze językiem ruskim. 708

Kilkuletni zakład dentystyczno-tchniczny poszukuje zdolnego lekarz jako spólnika w większem mieście prowincyonalnem. Zgłoszenia do Adm. pod »M. W.« 7052

Przyjmę expedyenta w dziale galanteryjnym, reflektuję na pierwszorzędną siłę. B. Menker, Lwów, Halicka 21. 7085

Nauczyciel(ka) jęz. hebrajskiego dla dzieci zakładu sierót Janowska 4 poszukiwany. Wynagrodzenie wzgl. i utrzymanie wedle umowy. 7108

TAJEMNICA
konserwowania obuwia rozwiązana
przez użycie
PASTY do OBUWIA

Uwaga na markę ochronną!
Uważajcie na kształt i kolor!

Żądajcie wszędzie tylko
najlepszej i najtańszej pasty do obuwia
„EUREKA"
Wytwórnia chemiczna **Dr. KOLNIK i Ska** Sp. z ogr. odp.
LWÓW, UL SŁONECZNA 2. 6279

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 1

Nr. 864 Lwów, środa 15. czerwca 1921 Rok

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 8 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno-sprzedaż: 3·50 Mk. Tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

8-io klasowe Gimnazya realne
im. Sz. Szpera w Lublinie
(Zamojska 12) 7057
poszukują na rok szkolny 1921/22
kwalifikowanych polonistów, oraz nauczycieli matematyki i historyi.
Warunki najdogodniejsze, a dla polonistów wyjątkowe.

Szkodliwa zwłoka.

(i) W pierwszej połowie kwietnia odbyła się w Warszawie z inicyatywy Wydziału odd. budowy Jointu wzgl. dyrektora tegoż wydziału p. Landesco, konferencya gospodarcza 7 okręgów terytoryalnych w Polsce, w których Joint dotąd działalność swą rozwijał.

Celem konferencyi było: Uzgodnić zapatrywania przedstawicieli miejscowego społeczeństwa żydowskiego na zadania i metodę pracy gospodarczej w kraju, ująć ogół żądań w skrystalizowaną formę konkretnych uchwał któreby służyć mogły za podstawę dla wygotować się mającego planu systematycznej działalności na polu odbudowy.

Myśl zwołania takiej konferencyi powitaliśmy w swoim czasie jako szczęśliwą, zdawała się bowiem być zapowiedzią zasadniczej zmiany w dotychczasowej metodzie pracy Jointu, w której właśnie brakło systemu i planowości.

Konferencya, której charakter był z góry jako doradczy, oznaczony zadanie swe spełniła.

W szeregu uchwał rzeczowych i pozytywnych, skreśliła ramy przyszłej działalności na polu odbudowy.

Sfinalizowanie uchwał i wygotowanie na ich podstawie ostatecznego projektu zlecono komisyi permanencyjnej, której skład miał ustalić p. Landesco przy uwzględnieniu propozycyi poszczególnych delegacyi terytoryalnych.

Przez zakreślenie komisyi tej terminu do ukończenia prac, w uchwale, żądającej zwołania do dwóch miesięcy następnej konferencyi dla aprobaty wygotowanych projektów i powzięcia definitywnych uchwał, chciała konferencya zapewnić szybką i sprawną pracę komisyi i spieszną realizacyę działu odbudowy.

Na tem sprawa stanęła i na razie ucichła.

Czasokres dwumiesięczny upływa a dotychczasowy stan prac przygotowawczych (nie ukończono dotąd składu komisyi) wskazują już z całą pewnością, że termin oznaczony w uchwale konferencyi nie będzie dotrzymany. Konieczne jest więc zwrócić uwagę na szkodliwość wszelkiej niepotrzebnej zwłoki, mającej swe źródło w skomplikowanej organizacyi Jointu, kierującego pracą w Polsce, za pośrednictwem biura dyrektorów na Europę, którzy urzędują... w Paryżu.

Dzieło odbudowy jest koniecznością i to tychmiastową. Zapowiedzi o wielkich funduszach amerykańskich mają między innemi ten skutek, że osłabiają inicyatywę miejscowych czynników do podjęcia akcyi na własną rękę. Czekamy na Amerykę, gdyż Ameryka zapowiada rozpoczęcie pracy a robota

:: LINJA HOLENDERSKO-AMERYKAŃSKA, ROTTERDAM ::
ma biuro swoje
W LWOWIE PRZY UL. GRÓDECKIEJ 101,
(obok głównego Dworca).
Linja Holendersko-Amerykańska
prosi wszystkich mających karty okrętowe z **Rotterdamu** o zwrócenie się do biura **w Lwowie przy ulicy Gródeckiej** 101 (obok głównego Dworca).
Linja Holendersko-Amerykańska
sprzedaje karty okrętowe przez **Rotterdam** w biurze swojem **w Lwowie przy ulicy Gródeckiej l.** 101 (obok głównego Dworca). 715I
LINJA HOLENDERSKO-AMERYKAŃSKA
otwiera również wkrótce biura swoje **w Rownie i Kowlu.**

Echa dymisyi ministra skarbu Steczkowskiego.

Wiceministrowie Rybarski i Weinfeld mają również ustąpić. — »Zgoda choćby na p. Diamanda lub p. Bilińskiego«. — Anglia nie przestaje interesować się naftą galicyjską.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa 13 czerwca. Ustąpienie ministra skarbu Steczkowskiego o czem wam sygnalizowałem jeszcze w sobotę stało się faktem. P. Steczkowski wystosował do prezydenta ministrów list, w którym zgłasza swoją dymisyę i równocześnie tłómaczy przyczyny tego kroku. Na ów list miał również odpowiedzieć premier Witos, usiłując nakłonić ministra Steczkowskiego do pozostania na swem stanowisku. Zdaje się jednakże że te wysiłki premiera pozostaną bezskuteczne może dlatego iż szczerość ich znajduje się pod znakiem zapytania. Razem z p. Steczkowskim pójdą bez wątpienia obaj jego podsekretarze pp. Rybarski i Weinfeld. Nic też dziwnego, że prasa narodowo-demokratyczna podniosła larum. Ale również czynniki umiarkowane nie kryją swego zaniepokojenia. Nawet wybitny publicysta „Kuryera warszawskiego" p. Kosowski wystąpił z wstępnym artykułem którego zakończenie jest bardzo znamienne.

Obecną sytuacyę finansową Polski uważa za fatalną i zapowiada jeszcze międzynarodową kontrolę finansową w Polsce na wzór Turcyi z czasów Abdul Hamida. Zgadzamy się — woła pan Kosowski na każdego ministra skarbu, który potrafi przeprowadzić pogląd swój w rządzie i sejmie. Jeśli nim będzie p. Diamand — zgoda. Jeśli znowu p. Biliński — i na to zgoda. Na każdego kandydata zgoda, któryby stał na stanowisku, że bez uratowania państwowych finansów niema wolnego i niepodległego bytu Polski."

Trzeba dobrze znać Warszawę, aby zrozumieć że jedynie desperacya może najbardziej wpływowy dziennik stolicy doprowadzić do zgody nawet na p. Diamanda jako ministra Skarbu.

Ale poza przesileniem ministerstwa skarbu, które pociągnie za sobą konsekwencye opóźnienie wniesienia preliminarzy budżetowych do Sejmu, zapowiada się również przesilenie w dwu innych resortach: w ministerstwie aprowizacyi i ministerstwie sprawiedliwości. Nowomianowany minister aprowizacyi Michalski spotkał się w komisyi aprowizacyjnej z jednomyślną niechęcią i będzie musiał ustąpić. P. Nowodworski minister sprawiedliwości z ramienia klubu chrześc.-dem. choruje od kilku miesięcy; zaś jego protektor p. Czerniewski buntowany przez endeków pragnie skorzystać z tej sposobności ażeby zrezygnować ze współudziału nietylko w rządzie ale i też w większości sejmowej. W ten sposób premier Witos gotów stracić w Sejmie 27 głosów na rzecz opozycyi. Jakie to następstwa pociągnie za sobą przy dzisiejszem ugrupowaniu frakcyj w sejmie przewidzieć wcale nie trudno.

Jeszcze mniej wesoło przedstawia się sytuacya zagraniczna państwa. W sprawie G. Śląska zwyciężył bezpowrotnie punkt widze-

na dwa fronty byłaby marnotrawieniem sił. Na przedstawicielach Jointu ciąży z tego powodu podwójna odpowiedzialność, od której się uchylić mogą przez jasne postawienie sprawy i spieszne przystąpienie do pracy.

Zwłoka w realizacyi dzieła odbudowy spowodowana przez Joint, nie uwalnia jednak miejscowych czynników od współodpowiedzialności nakłada na nie szczególne obowiązki.

Ostatnia konferencya w Warszawie wskazała drogę którą praca posuwać się będzie. uchwały konferencyi, aczkolwiek nie są definitywne, umożliwiają oryentacyę co do zasad i metody pracy.

Ogólne kontury planu są znane. Na czele organizacyi gospodarczej stanie wielka instytucya kredytowa, pomyślana jako bank akcyjny, kótrej zadaniem będzie finansowanie i popieranie wszelkich wysiłków na polu gospodarczej odbudowy.

Część kapitału akcyjnego i to znaczniejszą (51 procent) subskrybuje Joint dla zapewnienia sobie wpływu na instytucyę, która ma mieć charakter społeczny a nie kapitalistyczny. Część kapitału musi być zebrana drogą subskrypcyi w kraju. Jest przeto rzeczą konieczną i nie cierpiącą zwłoki, by dziś już do życia powołane zostały organizacye gospodarcze, któreby przez zebranie funduszów dla nabycia akcyi banku, czynny udział w tej ważnej placówce sobie zapewniły a tem samem odpowiedni wpływ. Mamy na myśli w pierwszym rzędzie organizacye zawodowe, kupców, rękodzielników oraz gospodarcze zrzeszenia.

Zadania podobnych organizacyi na polu gospodarczem są ogromne. Sam fakt zrzeszenia się ogółu albo znacznej większości zawodowo czynnych elementów ma doniosłą wagę. Scentralizowana organizacya będzie potężnym czynnikiem gospodarczo-politycznym, który jako zawodowa reprezentacya ogromne przyniesie korzyści zrzeszonym. Zrozumienie wagi i znaczenia organizacyi jest dziś jeszcze słabe, należy je przeto budzić co w związku z rozpoczętą akcyą gospodarczą, będzie rzeczą o wiele łatwiejszą.

Wiadomo zresztą także, że bank akcyjny, o którym wyżej mowa, wedle projektów, rozważonych na konferencyi będzie bezpośrednio pracował tylko z kooperatywami kredytowemi a nie ma wcale służyć celom indywidualnego kredytu. To będzie właśnie zadaniem kooperatyw kredytowych.

Pod tym względem pozostaje Galicya znacznie w tyle za Litwą np.

U nas nie ma takich kooperatyw — co musiałoby wpłynąć na opóźnienie pracy — już tylko z naszej winy jeśli nie przystąpimy bezzwłocznie do podjęcia kroków organizacyjnych na tem polu.

W ogólności, przystępując do poważnej pracy na polu odbudowy, musimy sobie jasno zdać sprawę z tego, że wyłącznie na obcej pomocy akcyi budować nie można. Założeniem skutecznej i sprawnej pracy jest organizacya.

Do budowy organizacyi takiej natychmiast przystąpić należy. Organizacyę stworzyć możemy i musimy własnym wysiłkiem i własną pracą.

To jest obecnie naczelnem i zwłoki niecierpiącem zadaniem.

Skirmunt przyjmuje stanowisko ministra spraw zagr.

Warszawa. (EE.) »Rzeczpospolita« donosi, że nowomianowany minister spr. zagranicznych p. Skirmunt nadesłał wiadomość, że przyjmuje ofiarowane mu stanowisko. »Prz. wiecz.« notuje pogłoskę, że nominacya p. Skirmunta nastąpiła po powrocie z podróży do Rzymu mężu zaufania premiera Witosa p. Rączkowskiego.

Warszawa. (E. E.) „Przegląd wiecz." podaje, że według dokładnych obliczeń przyjazd p. Skirmunta do Warszawy nastąpić ma już w najbliższy czwartek.

—::—

nia L. George'a. Rapport posła polskiego w Londynie p. Wróblewskiego nadesłany rządowi polskiemu w tej sprawie był tak niepokojący żes kłonił premiera Witosa do zwołania dla narady leaderów stronnictw reprezentowanych w rządzie, aby ich zapoznać z istotnym stanem rzeczy. W związku z tem nabiera specyalnego znaczenia pogłoska kolportowana w kołach zbliżonych do ambasady angielskiej w Warszawie jakoby Foreign Office miało zainterpelować rząd polski na jakiej podstawie zawarł umowę handlową z Francyą, kiedy tereny naftowe nie leżą na terytoryum Rzpltej Polskiej. Jeżeli pogłoska ta odpowiada rzeczywiście prawdzie wówczas można mówić o jeszcze jednym dowodzie zaostrzenia konfliktu angielsko-francuskiego.

O powadze sytuacyi świadczy szczegół na pozór drobny. Na wtorek zaprosił do siebie premier Witos na konferencyę prasową redaktorów naczelnych dzienników warszawskich i członków klubu sprawozdawców parlamentarnych. reprezentujących wszystkie dzienniki zamiejscowe. Takie konferencye prasowe odbywają się tylko wówczas, gdy są złe wieści do których trzeba przygotować ogół. Tak przynajmniej było dotychczas.

Warszawa 13 czerwca (tel. wł. — eg.) Koła poselskie obawiają się że dr. Michalski obejmie tekę ministra skarbu za cenę zgody na forsowanie reformy rolnej i utworzenie na ten cel nieobliczalnych kredytów ze skarbu państwowego.

Warszawa. (E. E.) Radio. Możliwa jest dymisya ministra rolnictwa Raczyńskiego, wskutek rozszerzenia kompetencyi urzędu ziemskiego, a temsamem ograniczenia kompetencyi ministerstwa rolnictwa

—ooo—

Z G. Śląska

Gdańsk. (Pat.) Według wiadomości z Opola generałowie koalicyjni odbyli w Błotnicy pow. Oleskiego konferencye z kierownikami powstania polskiego oraz przywódcami niemieckiej samoobrony. Przedstawiciele komisyi koalicyjnej zaproponowali na wstępie równoczesne opróżnienie terenu plebiscytowego zarówno przez powstańców jak i przez samoobronę niemiecką. Gdy jednak przedstawiciele „Wydziału dwunastu" uzależnili rozwiązanie samoobrony niemieckiej od uprzedniego przywrócenia dawniejszego stanu prawnego, przedstawiciele komisyi koalicyjnej zaproponowali aby najpierw Polacy opuścili zajęte przez się obszary a później dopiero uczynili to samo Niemcy. Polacy zażądali jednak w odpowiedzi na tę propozycyę równoczesnej ewakuacyi. Rokowania trwają dalej.

Londyn. (EE.) Radio. W kołach politycznych chodzą pogłoski, że Anglia miała dać gen. Hennikerowi pełnomocnictwa do usunięcia powstańców z pewnych okręgów wszelkimi środkami. W razie potrzeby oddziały angielskie będą wzmocnione.

Warszawa 13 czerwca (tel. wł. — eg.) Według wieści otrzymanych z Oppola niemiecki wydział dwunastu powziął decyzyę w której zaznacza że cofnięcie samoobrony niemieckiej będzie możliwe tylko pod warunkiem, że nastąpi faktyczne rozbrojenie powstańców polskich, wszystkie oddziały przybyłe z Polski zostaną usunięte z obszaru górnośląskiego nastąpi zamknięcie granicy polskiej, będzie wytoczone śledztwo karne wszystkim sprawcom i uczestnikom powstania, będą rozwiązane wszystkie urzędy utworzone przez powstańców polskich i wreszcie zostaną uniemożliwione dalsze zbrojenia straży lokalnych i gminnych.

—::—

Bezstronne stanowisko przedstawiciela a. g. na G. Śląsku.

Bytom. (Pat.) Miarodajne sfery polskie wyrażają się z uznaniem o bezstronnem stanowisku nowego przedstawiciela Anglii sir Stuarta. Sir Stuart podpisał znaną notę komisyi międzysojuszniczej z 4 bm. do generała Hoefera ze stanowczem żądaniem zaprzestania dalszych walk i wycofania oddziałów niemieckich na linię z 3. czerwca, grożąc w przeciwnym razie wycofaniem wojsk koalicyjnych z miast obwodu przemysłowego i oddaniem tych miast powstańcom.

—::—

Churchill o angielsko-niemiecko-francuskim porozumieniu.

Manchester. Wedle doniesień Reutera wygłosił Churchill w izbie handlowej mowę, w której między innymi wywodził: Liga Narodów będzie podstawą, na której nie będzie można polegać jeżeli wszystkie narody świata nie zostaną odpowiednio zabezpieczone. Jeżeli chcemy zapewnić Europie silną podstawę, to przeszkadza do tego jedna tylko droga: Musi zaistnieć szczery pokój między Anglią, Francyą a Niemcami. Musi zaistnieć współpraca między tymi potężnymi narodami, by odbudować ruiny wojenne i przywrócić Europie jej słynną jednolitość.

Gdy chcemy sobie zapewnić pełne owoce zdobytego zwycięstwa, musimy zawrzeć układy, które zapewniłyby współpracę nietylko Francyi z Anglią, lecz także Francyi i Anglii z Niemcami w celu odbudowy. Zadaniem Anglii będzie zająć wierne stanowisko wobec Francyi a nie niesprawiedliwe wobec Niemiec. Powinniśmy dążyć do tego, by złagodzić przeciwieństwa między narodem francuskim a niemieckim. Weźmy na siebie zadanie złagodzić rozgoryczenie pomiędzy Niemcami a Francyą, zapewnić Francyi poczucie bezpieczeństwa a Niemcom dać pewność że będzie się wobec nich postępować taktownie i umożliwi im opanować złe moce, które w Niemczech się burzą.

—oOo—

Poincare w odpowiedzi Churchillowi

Paryż. (Pat.) Omawiając na szpaltach „Temps" ostatnią mowę Churchila pisze Poincare: Pragniemy pokoju równie gorąco jak on, nie znaczy to jednak jeszcze, aby z tego powodu stosunek między Francyą a Anglią miał być już teraz upodobniony do stosunku istniejącego pomiędzy tymi krajami z jednej a Niemcami z drugiej strony. Churchil ujawnił niezwykły pośpiech, jeżeli już teraz stawia Niemców i Francuzów po jednej i tej samej stronie baryery.

—::—

Strajk Generalny w Bawaryi rozszerza się

Berlin. (Pat.) Dzienniki bawarskie donoszą, że strajk generalny zwolna się rozszerza. Dzienniki prawicowe dodają jednak, że strajk ten się nie uda. „Freiheit" donosi, że kolejarze zwrócili uwagę komitetowi strajkowemu, aby w poniedziałek proklamował strajk kolejowy w całej Bawaryi.

Monachium. (Pat.) Na ulicach miasta ogłoszono obwieszczenie zakazujące zgromadzeń pod gołem niebem.

—::—

Monachijscy antysemici działają

Berlin. »Berl. Tageblatt« zamieszcza artykuł wiceprezydenta tamtejszej izby handlowej Fraenkla, napisany przed zamordowaniem posła Goreisa. Artykuł zawiera informacye o agitacyi antysemickiej uprawianej w Monachium a tolerowanej przez prezydenta policyi monachijskiej. Doszło do tego, że nabożeństwo w jednym z kościołów monachijskich zostało zakłócone z powodu okrzyków antyżydowskich.

—::—

Każdy syonista zobowiązanym jest złożyć do dnia 15-go czerwca b. r. swoją deklaracyę na rzecz „Keren Hajessod“ w biurze lokalnem przy ul. Św. Anny 9, parter 7074
w godzinach urzędowych t. j. od 9—1 przedpoł. i od 3—4 popoł. z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich.

Rathenau konferuje.

Paryż. (Pat.) Havas z Wiesenbadenu donosi, że ministrowie Loucher i Rathenau zeszli się wczoraj dla wymiany zdań. Rathenau nie przedłożył określonych propozycyi, więc wymieniono tylko ogólnie poglądy na odbudowę i odszkodowanie. Konferencya będzie jutro kontynuowana. W kołach francuskich wywołała konferencya dobre wrażenie, ponieważ Rathenau zdaje się być przekonany o konieczności spełniania przez Niemcy ich zobowiązań. Konferencya rozpoczęta w Wiesbadenie będzie kontynuowana w Paryżu.

Paryż. (Pat.) Havas. Na początku rozmowy z Loucherem usiłował Rathenau poruszyć sprawę G. Śląska, Loucher oświadczył jednak wyraźnie, że nie może mu towarzyszyć na tym terenie politycznym. Następnie Rathenau przedstawił sytuacyę ekonomiczną Europy i krytykował 26 procentową taksę nałożoną na eksport niemiecki przyczem zaznaczył, że byłby wolał system wyższych stałych rat rocznych przewidywany przez układ paryski. Rathenau oświadczył się za spełnieniem zobowiązań przez Niemcy drogą dostarczenia materyałów i robotników.

Loucher wykazywał mu niemożliwość uzyskania przez Niemcy od sojuszników gwarancyi w sprawie ewentualnych pożyczek i zaznaczył, że jest znaczna ilość trudności praktycznych które stoją na przeszkodzie w świadczeniach w naturze. Loucher podkreślił, że byłoby rzeczą niezbędną ustalanie za dostarczanie towarów całej skali płac i to na możliwie największą ilość lat oraz zwrócił uwagę Rathenau na wysokość cen niektórych towarów niemieckich. Loucher zaznaczył podczas wywiadu z przedstawicielami prasy że chodziło tylko o zwyczajną wymianę poglądów i że oświadczenia Rathenaua zrobiły na nim wrażenie iż jest on człowiekiem rozważnym i ożywiany najlepszemi chęciami. Dodał wreszcie że odbyte narady pozwolą na udzielenie najlepszych dyrektyw rzeczoznawcom.

—::—

Przesilenie gabinetowe w Łotwi.

Ryga. (Pat.) Radio. Kryzys gabinetowy zbliża się ku końcowi. Nowy prezydent ministrów Meyerowicz odbywa konferencye z grupami parlamentarnymi w celu ustalenia nowego programu koalicyjnego. Cała prasa uważa kryzys obecny za najpoważniejszy ze wszystkich jakie dotąd zdarzały się na Łotwie i pisze, że spowodowało go uznanie przez wszystkie łotewskie partye parlamentarne konieczności utworzenia nowego gabinetu niezależnego od mniejszości narodowościowych na Łotwie, jak Niemców, Żydów i Rosyan. Taki narodowy gabinet koalicyjny może przyjść do skutku jedynie przy współdziałaniu w rządzie socyalistów. W doborze członków gabinetu nowy prezydent ministrów nie będzie miał trudności.

—::—

Lenin zmienia taktykę.

Paryż. (Pat.) W interwiewie ze współpracownikiem „Petit Parisien“ oświadczył Krasin między innemi, że Lenin zmienił dotychczasową taktykę w tym kierunku, iż wypracował program polityczny który bierze w rachubę międzynarodowe położenie jakoteż zniszczenie Rosyi is tara się usunąć bój rosyjskich chłopów i zagranicznych kapitalistów. Dotychczasowy system rekwizycyi i pogwałcenie wolnego handlu wewnątrz kraju będzie zastąpiony proporcyonalnie ustanowionymi podatkami in natura. Z zachodu oczekuje się materyału i pomocy przez dostawę gotowych fabrykatów oraz pomocy technicznej przez przysłanie do Rosyi fachowców-techników. Przedsiębiorcom zagranicznym może Rosya zaproponować albo złoto albo surowce wzgl. specyalne koncesye. Pertraktacye z kilku przedsiębiorcami są już w toku. Krassin wyraził przekonanie, że w krótkim czasie powstanie wielkie międzynarodowe konsorcyum, którego działalność uwolni rząd sowiecki z dotychczasowego ciężkiego położenia.

—::—

Uchwały rosyjskiego kongresu w Paryżu.

Paryż. (Pat.) Narodowy kongres rosyjski mający obecnie swoją siedzibę w Paryżu przyjął rezolucyę w sprawie metody walki przeciw bolszewikom oraz reorganizacyi Rosyi na podstawach powszechnego głosowania, zupełnej równości i wolności obywatelskiej i religijnej.

—::—

Rozbrojenie bawarskich organizacyj wojskowych

Gdańsk. (Pat.) Z Berlina donoszą: Z powodu wiadomości podanej przez prasę, jakoby rada ambasadorów miała zamiar przedłużyć termin wyznaczony do rozbrojenia bawarskich organizacyi wojskowych, rząd rzeszy zwrócił się z zapytaniem do sfer miarodajnych i otrzymał odpowiedź że wiadomość ta jest nieprawdziwa.

—::—

Mowa tronowa króla włoskiego.

Berlin. (Pat.) „Voss. Ztg“. donosi z Rzymu. Wyjazd króla na otwarcie parlamentu odbył się przy najostrzejszych zarządzeniach wojskowych. W sali posiedzeń senatorowie zajęli miejsca socyalistów, komunistów i republikanów, którzy na posiedzenie nie przybyli. W loży dyplomatów zajęli miejsca niemiecki poseł obok posła francuskiego i angielskiego. Mowa tronowa powitała zastępców nowych prowincyi jako tych, którzy we włoskiem zgromadzeniu narodowem znajdą starorzymską tradycyę wolności. Dalej mowa tronowa omawia politykę zagraniczną i zaznacza, że król będzie się starał o rozwiązanie lojalne sprzeczności powstałych wskutek namiętności i różnicy interesów, dążąc do postępu, którego należy szukać na prostej drodze pokoju. W zakresie polityki wewnętrznej mowa zaleca parlamentowi demokratyczny program. Golitti'ego akcentując uznanie wszystkich organizacyi i wolności nauki. Po tych słowach klerykali powstali ze swych miejsc i zgotowali królowi długotrwałą owacyę, widząc w tem przyrzeczeniu uzyskanie tego, czego się domagali t. j. uznania wszelkich organizacyi robotniczych i chłopskich jakoteż uznania szkoły wyznaniowej.

Narada bankierów warszawskich z Steczkowskim.

Warszawa. (E. E.) Radio. Prasa warszawska podaje, że w tych dniach odbyła się narada bankierów warszawskich z przedstawicielami giełdy pod przewodnictwem Steczkowskiego. Treść narady trzymana jest w tajemnicy. Powzięte tam uchwały wpłyną podobno na zwyżkę marki.

Jaskinie gry w Sopotach.

Gdańsk. (E. E.) »Dziennik Gdański« w osobnym artykule występuje energicznie przeciw odwiedzaniu sopockich jaskiń gry hazardowej przez Polaków, zwracając uwagę na straty materyalne, oraz konstatując fakt, że największej liczby grających dostarczają Polacy. Dziennik wzywa całe społeczeństwo polskie do ostracyzmu wobec tych, którzy w jaskini gry tracą mienie, oraz kalają dobre imię polskie.

Wiadomości bieżące.

(E. E.) Budżet włoski na r. 1921 i 22 wykazuje 4 miliardy lirów deficytu.

(Pat.) Londyńska delegacya handlowa zaprzecza urzędowo pogłoskom o zawarciu traktatu między Rosyą sow. a Republika irlandzką.

Żydowskie wojsko dla Palestyny.

Londyn. (Ż. B. K.) Na odbytym w People-Palace mityngu żydowskim, na którym przemawiali: Żabotyński, Kapłański, Morris i i. uchwalono rezolucyę, domagającą się od rządu angielskiego utworzenia żydowskich oddziałów wojskowych przy armii angielskiej w Palestynie.

—::—

Bankiet ku czci Weitzmanna.

Nowy York (Ż. B. K.). Z okazyi pożegnalnej wizyty dra Weitzmana w Waszyngtonie odbył się tam bankiet polityczny urządzony na jego cześć. W bankiecie wzięli udział amerykańscy i zagraniczni dyplomaci, ambasadorowie angielski i belgijski. Prezydent Harding z powodu zajęć urzędowych nie mógł wziąć udziału w bankiecie i usprawiedliwił swoją nieobecność w liście niezwykle serdecznym zapewniającym o szczerych sympatyach jego dla syonizmu i ich dzieła.

—::—

Dr. Salkind o „Keren Hajessod.“

Warszawa. „N. Hajnt“ podaje ciekawy interwiew z bawiącym tu obecnie delegatem dyrektoryum „Keren Hajessod“ drem Aleksandrem Salkindem.

Dr. Salkind, znany działacz żydowski w Rosyi który swego czasu przez szereg lat pracował zasłużenie w stowarzyszeniu „Mficej-Haskala“ a następnie położył podwaliny pod rosyjskie stronnictwo ludowe, zdeklarował się jako syonista po rewolucyi marcowej a więc przed deklaracyą Balfoura. Bezpośrednio potem rozpoczął żywą działalność syonistyczną. Wybrany radnym Petersburga (z listy syon.) a następnie przewodniczącym żyd. gminy petersburskiej okazał się nietylko niezrównanym pracownikiem ale gorącym wyznawcą idei żydowskiego odrodzenia narodowego. Zmuszony do opuszczenia Rosyi w związku z przewrotem bolszewickim wyjechał do Londynu, gdzie poświęcił się całkowicie akcyi „Keren Hajessod“.

Dr. Salkind udzielił współpracownikowi „N. Hajnt“ następujących wyjaśnień:

Akcya „Keren Hajessod“ znajduje się w stadyum rozwojowem. Uchwała w sprawie jej rozpoczęcia powzięta została w czerwcu 1920. 11 miesięcy dotychczasowej działalności poświęcono przeważnie należytemu zorganizowaniu akcyi; szczegóły tej działalności są znane. Właściwa praca datuje się dopiero od listopada 1920; od tego czasu odwiedzili przedstawiciele dyrektoryum wszystkie centra żydowskie, mniejsze i większe na całej kuli ziemskiej celem położenia podwalin pod akcyę.

Trudno byłoby obecnie ustalić rezultaty pierwszego roku pracy. Nie ulega kwestyi, że

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. | NIEMOWA (der Stumer) A. Weitera. | sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. | niedziela 19. czerwca g. 3 pop
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. | poniedziałek 20. czerwca g. 8 w. | ZIELONE POLA (di Grine Felder). P. Hirszbajna.
wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.
Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

W »Bagateli« (Rejtana 3) Wielka Rewja z tańcami i śpiewami W. RAORTA p. t.
„W Pasażu Mikolascha".
W rewii bierze udział stały zespół teatru »Bagatela« oraz artyści i artystki będący obecnie na gościnnych występach. — Bilety do nabycia u G. Seyfartha, Akademicka 6 — Początek o godz. 8·15 wiecz.

jeszcze nie wszędzie idzie ona należytym trybem. W Ameryce dopiero się rozpoczęła. „Jedno mogę atoli powiedzieć — oświadczył Salkind — my w Londynie jesteśmy zadowoleni z rezultatów. I spodziewamy się, że uda nam się w pierwszym roku działalności zebrać tę kwotę, którą preliminowaliśmy, gdy rozpoczynaliśmy akcyę".

Niezwykłą przeszkodę stanowi fakt, że kraje, w których ludność żydowska żyje w najbardziej zwartej masie i gdzie jest największy odsetek narodowo uświadomionych Żydów, są krajami o niskiej walucie.

„Z opozycyą w Ameryce daliśmy sobie radę — kontynuuje dr. Salkind. Prof. Weizman i jego towarzysze przekonali żydostwo amerykańskie, że nasze zasady i zapatrywania w sprawie „Keren Hajessod" są słuszne z względu na rozwój i potrzeby Palestyny. Obecnie mamy codziennie liczne dowody naszego moralnego i materyalnego zwycięstwa w Ameryce. Z spokojem możemy polegać na naszych amerykańskich braciach.

Wielkiej wagi jest też stanowisko żydostwa w Polsce, przedewszystkiem z punktu widzenia moralnego. „Musicie wiedzieć, że od czasu wojny uważa się w Europie i Ameryce Żydów w Polsce za stronę wyłącznie biorącą, a niezdolną natomiast do ofiar. Można sobie tedy wyobrazić jak doniosłe znaczenie agitatywnie to mieć będzie dla akcyi „Keren Hajesod" i syonizmu wogóle, jeśli żydostwo w Polsce okaże prawdziwą ofiarność na rzecz „Keren Hajessod". Będzie to wspaniała demonstracya dla Żydów całego świata".

Jeśli chodzi o przeznaczenie już dotychczas zebranych pieniędzy, to 20 prc. oddaje się Ż. Funduszowi Narodowemu na zakupno ziemi w Palestynie i przygotowanie jej pod kolonizacyę. Z reszty 80 procentowej jedna trzecia pokrywa koszta tworzenia i utrzymania instytucyj, niezbędnych dla imigrantów którzy na terenie palestyńskim pierwsze stawiają kroki, a więc kuchnie, schroniska biura pośrednictwa pracy szkoły itd. Dalsza trzecia część jest przeznaczona na instytucye o narodowo-społecznym charakterze, które nie przynoszą jednostce bezpośrednich zysków więc budowę gmachów szkolnych, szos, elektryfikacyę itp. Ostatnią trzecią część oddaną do dyspozycyi Rady Ekonomicznej z Sir Mondem na czele używa Rada do celów przemysłowych rentownych dla subskrybenta „Keren Hajessod". Otrzymuje on bowiem na 27 proc. złożonej kwoty obligi (akcye) które przynoszą dywidendę.

W końcu omówił dr. Salkind wypadki w Jafie: Przeżywamy obecnie ostatnie stadyum deklaracyi Balfoura. 17 czerwca ma Liga Narodów zatwierdzić mandat nad Palestyną. I oto Arabowie dokonali ostatniej rozpaczliwej próby odstraszenia Anglii. Nikogo nie odstraszyli: Na podstawie licznych dokumentów które mamy w ręku możemy z spokojem patrzeć na bieg wypadków, ponieważ otrzymaliśmy konkretne dowody, że intrygi arabskie poniosły zupełną klęskę. Zarząd Palestyny uznał za stosowne zastanowić imigracyę względnie ograniczyć ją w stosunku do możliwości zatrudnienia imigrantów w kraju. A do tego celu potrzebne są fundusze i jedynie i wyłącznie „Keren Hajessod" stanowi klucz sytuacyi. Musimy zrozumieć że nie mandat uratuje nas i wzmocni naszą pozycyę w Palestynie lecz większość żydowska posiadająca pewność rozwoju. O ile nie będziemy posiadali środków do budowy kraju mandat zostanie świstkiem papieru.

Musimy zrozumieć że własną siedzibę, że ojczyznę buduje się tylko przez bezgraniczne ofiary.

O amnestyi podatkowej.

Każda nowa ustawa podatkowa, wprowadzająca większe ciężary i zagrażająca większemi karami za naruszenie tejże ustawy, łączy ze sobą zwyczajnie amnestyę podatkową. Celem takiej amnestyi jest, by ci, którzy dotychczas w ogólności nie byli opodatkowani lub opłacali podatek mniejszy aniżeli w myśl ustawy opłacać powinni, mogli z dniem wejścia w życie nowej ustawy, zeznawać wobec władzy podatkowej swoje prawdziwe dochody bez obawy, iż z tego powodu będą pociągani do jakichś opłat podatkowych lub ścigani jakiemiś dochodzeniami karnemi za czas przed dniem wejścia w życie nowej ustawy.

Również i nowa ustawa o podatku dochodowym i majątkowym wprowadza amnestyę dla podatków za czas ubiegły. Nie można jednak stwierdzić, by była ona dostateczną do urzeczywistnienia zada ńamnestyi podatkowej (art. 165).

Najważniejsze postanowienie ustawy amnestyjnej jest to, iż zmiana wymiarów już prawomocnie uskutecznionych za okres czasu przed dniem wejścia w życie nowej ustawy t. j. za czas poprzedzający rok 1921 jest niedopuszczalną. Obojętną jest rzeczą kiedy wymiar podatku za czas ubiegły wymierza czy przed dniem wejścia w życie nowej ustawy t. j. przed 1. I. 1921 czy też później.

Skoro ten wymiar stanie się raz prawomocny t. j. skoro od dnia doręczenia tego wymiaru podatnikowi upłynie 30 dni a podatnik w tym czasie rekursu nie wniesie lub wniesiony rekurs cofnie, władzy podatkowej nie wolno tych wymiarów zmienić, choćby potem wyszło na jaw, iż wymiary te nie odpowiadają prawdziwym stosunkom majątkowym podatnika. Również nie wolno władzy podatkowej po dniu 1. I. 1921 wdrażać żadnych nowych postępowań karnych dotyczących podatków przypadających za czas przed 1. I. 1921. O ile zaś ktoś, przed dniem 1. I. 1921 wogólności nie był opodatkowany, ma być opodatkowany wedle starej ustawy. stawy.

O tyle jest właśnie amnestya niedostateczną. Jest bowiem dużo dorobkiewiczów wojennych dla władzy podatkowej nieuchwytnych, którzy dotychczas wogólności nie są opodatkowani.

Gdyby oni byli pewni, iż ich się władza podatkowa pytać nie będzie, skąd wzięli obecny majątek i nie domagać się będzie od nich podatków a w szczególności olbrzymiego podatku wojennego za czas przed rokiem 1921, zgłosiliby się do władzy podatkowej, zeznaliby swoje dochody już choćby z tego powodu, by wreszcie żyć w spokoju.

Skoro im jednak ustawa tego nie zapewnia zachodzi obawa, iż dalej ukrywać się będą z szkodą dla skarbu państwa.

O ileby jednak postępowanie karno-podatkowe przed dniem wejścia w życie nowej ustawy już rozpoczęto lub wydano jeszcze nie prawomocne orzeczenie karne, ma władza podatkowa postępowanie umorzyć a orzeczenie karne znieść, o ileby winni przekroczenia skarbowego do 3 miesięcy po dniu ogłoszenia ustawy a zatem do dnia 27 listopada 1920 złożą ustawą wymagane zeznania lub już złożone zeznania sprostują.

Termin do sprostowania zeznań jest stanowczo niepraktycznie ustanowiony.

Prawdą jest, iż ustawa ma moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w dzienniku ustaw, ale z drugiej strony powinna władza przez ogłoszenie odnośnych komunikatów w prasie codziennej pouczyć interesowanych o odnośnych przepisach. Wszak wszystkie ustawy austr. wyraźnie postanawiają, czy, i w jakim terminie jest dopuszczalny środek prawny przeciwko jakiemukolwiek orzeczeniu. Mimoto nakłada ustawa austr. obowiązek na władzę tak sądową jakoteż administracyjną, by pod nieważnością pouczyły strony w każdem orzeczeniu, czy i w jakim terminie można wnieść środek prawny przeciwko niemu. Tembardziej powinna władza podatkowa pouczyć tych, przeciwko którym toczy się śledztwo karno podatkowe osobiście o postanowieniach amnestyjnych, a nie zadowolić się tylko ogłoszeniem tych postanowień w dzienniku ustaw.

Postanowienia te umieszczono pozatem w ustawie na szarym końcu pod tytułem „przepisy ogólne". Jest pożądanem, by ministerstwo nowy termin zakreśliło do umożenia spraw karnych i go w odpowiedniej formie podało do wiadomości. Postanowienia amnestyjne rozróżniają pozatem postępowania karne wszczęte i postanowienia wdrożone. Ze względu na to, iż przestępstwa należy oceniać wedle starej ustawy, musimy przyjąć, iż postępowanie wszczęte i postępowanie wdrożone jest jedno i to samo.

Wedle ustawy austr. uważano postępowanie karne za wdrożone wzgl. wszczęte z chwilą doręczenia pierwszego wezwania obwinionemu. Jeśli zatem przed dniem 1. I. 1921 nie doręczono podatnikowi wezwania do przesłuchania jako obwinionemu o jakieś przestępstwo podatkowe, nie może władza podatkowa sprostować, jego poprzednich prawomocnych wymiarów podatkowych.

W końcu nie wynika wyraźnie z tych postanowień czy amnestya ta dotyczy tylko podatku dochodowego czy też wszystkich podatków stałych.

Przypuścić należy, iż amnestya ta dotyczy także wszystkich innych podatków stałych a więc także podatku zarobkowego, rentowego i domowego.

Postanowienia amnestyjne używają bowiem wyrażenia „podatki" w liczbie mnogiej. Pozatem obejmuje zeznanie do podatku dochodowego dochody z wszystkich źródeł majątkowych. Gdyby zatem amnestya ta np. nie dotyczyła podatku rentowego, nie mógłby podatnik zeznawać do podatku dochodowego dochód z kapitałów, który dotychczas zataił bez narażenia się na dochodzenia karne z powodu ukrócenia względnie zatajenia podatku rentowego. Tak samo ma się sprawa z dochodami z przedsiębiorstw przemysłowych lub z realności których dochód podatnik dotychczas zataił.

Jeśli zatem powyższe postanowienia amnestyjnie mają mieć jakąś doniosłość praktyczną

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CH. SZNEJUR i E. ZELAZO. 7053
— Wtorek 14/6 1921 po raz pierwszy w Lwowie —
Pereza Hirschbeina :: sztuka ludowa ::
PUSTA KARCZMA
— — Nowe dekoracye art mal. Z. Balka. — —
W przygotowaniu Arcybaszewa »ZAZDROŚĆ«.

Kino LEW. Od poniedziałku 13. czerwca do czwartku 16. czerwca b. r. NORDISK wspaniały romans salon. w 3 akt. NORDISK
„Księżniczka Fee" z Johanną Petersen w tytuł. roli.
Nadto doborowe uzupełnienie. »« »« 7165

muszą one dotyczyć wszystkich stałych podatków.

Dr. Ludwik Mund.

Z sali koncertowej.

Stanisław Barcewicz.

Jeden z najpoważniejszych współczesnych skrzypków polskich Stanisław Barcewicz zawitał po dłuższej przerwie do Lwowa.

Imię Barcewicza winno było ściągnąć do sali Tow. Muzycznego tłumy publiczności tak jednak nie było. Ci nieliczni słuchacze, którzy przybyli nie doznali rozczarowania przeciwnie przeżyli kilka chwil bardzo pięknych. Pomimo tego bowiem, że Barcewicz nie należy dzisiaj już do młodzieniaszków i że miejscami biegłość techniczna pozostawiała coś niecoś do życzenia to jednak podziwialiśmy w nim prawdziwie wielkiego artystę o szlachetnym tonie i głębokiem ujęciu całości. Koncert Wieniawskiego d-moll na przykład odegrany został wprost po mistrzowsku tak samo jak Sarasatego »Melodye cygańskie« i cały długi szereg utworów granych jako nadatki.

Publiczność bowiem porwana artystyczną interpretacyą Barcewicza zgotowała mistrzowi gorącą owacyę i nie chciała mu pozwolić zejść z estrady. Akompaniował doskonale — jak zawsze — Dr. Edward Steinberger.

Alfred Plohn.

Konferencya żyd. soc. dem. stronnictwa „Poalej-Syon." w Lwowie.

Lwów, dnia 14 czerwca

Przez dwa dni toczyły się tu obrady konferencyi żyd. soc. dem. stronnictwa „Poalej-Syon" dla Galicyi Wschodniej przy współudziale 81 delegatów reprezentujących 23 organizacyj prowincyonalnych. Na wstępie obrad przyjęto m. in. rezolucyę protestującą przeciw ostatnim wydarzeniom w Palestynie oraz przeciw szykanowaniu żyd. organizacyj robotniczych w kraju. Na konferencyi byli obecni jako goście poseł na Sejm dr. I. Szyper oraz delegat światowego związku „Poalej-Syon".

Najważniejszą sprawą porządku dziennego, była sytuacya wytworzona rozłamem w stronnictwie spowodowanym przez t. zw. lewicę ideowo zbliżoną do III. międzynarodówki. Następnie wygłoszono referat polityczny. Zdaniem referenta należy na podstawie faktycznych danych stwierdzić, że metody, jakich używa III międzynarodówka w ruchu robotniczym, sprzeczne są z interesami proletaryatu oraz że doznały one kompletnego fiaska. Referent podkreślił, że klasa robotnicza zaczyna poznawać, iż tendencyą międzynarodówki moskiewskiej nie jest zjednoczenie lecz rozłam stronnictw robotniczych. Żydowski proletaryat w uwzględnieniu warunków, wśród których żyje, zająć musi stanowisko wiedeńskiej „Arbeitsgemeinschaft socialistischer Parteien", tem bardziej, że wiedeńska „Arbeitsgemeinschaft" uznaje postulaty żyd. soc. dem. stronnictwa „Poalej-Syon" i z nilem się solidaryzuje. Zgodnie z wnioskiem referenta przyjęto jednomyślnie rezolucyę zarzucającą taktykę moskiewskiej międzynarodówki z jej osławionymi 21 punktami, uznając „Arbeitsgemeinschaft" jako jedyną organizacyę, która umożliwia rozbudowę międzynarodówki, któraby skupiła w sobie wszystkie stronnictwa socyalistyczne stojące na zasadzie walki klasowej.

Odnośnie do udziału „Poalej-Syonistów" w kongresie syonistycznym zajął mowca negatywne stanowisko, wychodząc z założenia, że żyd. klasa robotnicza ma tyle samodzielnych zadań do spełnienia w procesie realizacyi syonizmu, iż współpraca z burżuazyjnemi stronnictwami syonistycznemi osłabiłaby stronnictwa robotnicze.

P. dr. Szyper i delegat światowego związku „Poalej-Syon" wypowiedzieli się za wzięciem udziału w kongresie jakoteż innych instytucyach syonistycznych jak „Keren Hajessod" Urzędy Palestyńskie itp., ostrzegając przed doktrynierskiem pojmowaniem haseł socyalistycznych. Mowca na podstawie autentycznego materyału wyświetlił stosunki wśród których pracuje palestyńskie stronnictwo robotnicze „Achduth Haawodah", które nie słowami a realną mozolną pracą przyczynia się do realizacyi problemu palestyńskiego. Jeśli „Achduth Haawodah" popełniła błędy, winę w tem ponoszą żyd. stronnictwa robotnicze w galucie, które zamało konkretnie zajęły się pracą palestyńską. Mowca jest zdania, że udział reprezentantów żydowskiej klasy robotniczej w instytucyach syonistycznych jest nietylko wskazany, lecz w interesie tejże klasy konieczny.

Wkońcu przyjęto rezolucyę w której wschodnio-galicyjskie stronnictwo poalej-syonistyczne zgłasza swój akces do światowego związku „Poalej-Sjon" z tem, zastrzeżeniem, że wschodnio-galicyjskie stronnictwo zajmuje wobec współpracy z organizacyą syonistyczną w dziedzinie pracy palestyńskiej stanowisko negatywne. (Światowy związek „Poalej-Syon" zgłosił swój współudział w kongresie syonistycznym.).

Po wygłoszeniu referatu palestyńskiego oraz załatwieniu spraw organizacyjnych stronnictwa obrady konferencyi zamknięto.

Nikczemna agitacya „Rozwoju".

Lwów, dnia 12. czerwca.

Dnia 11. czerwca br. po godzinie 10-ej w nocy, podczas ulewnego deszczu, zauważył jeden z przechodniów osobnika, który nalepiał jakieś karteczki na domach w rynku, przy ulicy Rutowskiego i Legionów. Zaciekawiony zdarł jedną kartkę drukowaną, która opiewała: Polska nie ciemięży Żydów, ale Żydzi ciemiężą Polaków, Żydzi prowadzą walkę przeciw Polsce na całym świecie. Polaku! Nie kupuj u Żydów«.

Spowodowano sprowadzenie go na policyę, gdzie tenże podał, że nazywa się Jan Stopa, jest czeladnikiem piekarskim i członkiem towarzystwa »Rozwój«, że otrzymał te prowokacyjne kartki w biurze »Rozwoju« z poleceniem rozlepienia ich po mieście. Podobno »Rozwój« uprawia tą agitacyę nocną, używając do tego różnych podejrzanych indywiduów. Wysokiej prokuraturze zwracamy uwagę na propagandę bojkotu, która może zaburzyć spokój ludności tutejszej i prosimy o pociągnięcia zarządu »Rozwoju«, do odpowiedzialności karnej. WP. Generalnego Delegata uwagę zwracamy. że wedle ustaw obowiązujących, stowarzyszenie, uprawiające bojkot ekonomiczny znacznego odłamu ludności, istnieć nie powinno. Przełożeństwo gminy żydowskiej i organizacya kupców żydowskich, powinne się energicznie upomnieć, gdzie należy, o położenie kresu robocie podpalaczy »rozwojowych«.

Z sali sądowej.

Nadużycia paszportowe.

W drugim dniu rozprawy przesłuchano jako świadków braci Piątkowskich i Łosia, którzy złożyli osk. Grüssowi za wyrobienie dokumentów osobistych i paszportów łącznie kwotę 90 tysięcy mk. Zeznania tych świadków były zgodne z zapodaniami ich przytoczonemi w akcie oskarżenia. Następnie przesłuchano świadków Walicha i Kosza, powołanych przez obronę. Przy odczytaniu listy karnej osk. Grüssa, stwierdzono że był on za podobne sprawy karany kilkanaście razy, ostatnio za zbrodnię oszustwa trzyletniem więzieniem.

Po przemówieniach prokuratora i obrońców udał się Trybunał na dłuższą naradę, poczem r. Fida ogłosił następujący wyrok: Osk. Izydora Beera, kierownika biura meldunkowego na Zniesieniu uwolniono osk. Józefa Rottera oficyała starostwa również uwolniono natomiast Leona Grüssa solicytat ra adwokackiego skazano za zbrodnię oszustwa i usiłowane przekupienia wywiadowcy policyi państwowej Wącka na dwa i pół roku ciężkiego więzienia wreszcie Szyję Wolkomira zasądzono za współwinę w oszustwie na karę czterumiesięcznego więzienia.

Prokurator zgłosił zażalenie nieważności odnośnie do osk. Beera i Rottera, do dalszych oskarżonych zastrzegł sobie trzy dni do namysłu. Osk. Beera mimo sprzeciwu prokuratora wypuszczono na wolną stopę, oskarżeni Rotter i Wilkomir odpowiadali z wolnej stopy.

NADESŁANE.

DENTYSTA-TECHNIK 6093
Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64. (naprzeciw kościoła św. Elżbiety.
wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres techniki dentystycznej po cenach umiarkowanych.

PIEGI
usuwa jedynie
krem „MONALISA"
marki »LE HERAX«
NIEZRÓWNANY, NIEZAWODNY i WYPRÓBOWANY ŚRODEK przeciw piegom, plamom wątrobianym pryszczom, liszajom i wyrzutom skórnym.
Na prowincyę wysyła się najmniej 6 słoików za pobran. należytości.
HURTOWNY SKŁAD WYSYŁKOWY: »LE HERAX«, Sp. z ogr. odp
Lwów, ul. Hetmańska l. 8. I. p. Uprasza się zważać na markę »Le Herax. jakoteż na adres firmy ul. Hetmańska 8, pierwsze piętro!

Pocenia się
rąk, nóg i pachwin
usuwa 7230
jedynie skuteczny i wypróbowany środek
„PEDIN" marki Le „HERAX"

Kinoteatr „CHIMERA“ wyświetla obecnie dramat z życia aryst. p. t. — —

Zmarły dla świata.

W głównej roli **MIA MAY.**

Nadto doborowe uzupełnienie programu.

Żydowska szkoła handlowa
we Lwowie, Zygmuntowska l. 17
poleca P. T. Kupcom, Zakładom fabrycznym Instytucyom
absolwentów i absolwentki
jako wytrawne i znakomite siły na **Kantorzystów, Buchalterów i Korespondentów.** 7174
Zgłoszenia codziennie w Dyrekcyi od 2—4-tej

Tow. Dr. S. Lanes
ord. jak zwykle w Iwoniczu
willa »Kółko« 5914

Adwokat Dr. Witold Fried
obrońca w sprawach karnych 7092
LWÓW, SŁOWACKIEGO 3.

Zakład dentystyczno-techniczny
M. Ehrenkranza
Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

—oOo—

KRONIKA.

— **Publiczna zbiórka** na rzecz Żyd. Funduszu Narod. odbędzie się we Lwowie w środę 15 b. m. przez dzień cały. Zbytecznie chyba rozwodzić się bliżej nad doniosłemi zadaniami, które w obecnej chwili spełnić ma Fundusz Narodowy.

Hasło zawarte w słowach »Ziemia Izraela dla narodu żyd.«, powinno zbiórce na rzecz Keren Kajemet l'Izrael, którego środki służyć mają tym celom, zapewnić powodzenie w najszerszych sferach żydostwa lwowskiego.

— **Instalacya rabina dr. Freunda.** W niedzielę odbyła się uroczysta instalacya nowo wybranego rabina synagogalnego Dr. Freunda, który pracując już od szeregu lat na polu wychowania religijnego zaletami charakteru i nader sumiennem spełnianiem obowiązków zawodowych pozyskał sobie poważanie i sympatyę w szerokich sferach gminy tutejszej.

Przemówienia wygłoszone przy różnych okazyach w synagodze, świadczą o jego głębokiej wiedzy judaistycznej jak i w gorącej miłości do żydostwa.

W zapełnionej synagodze postępowej zjawili się liczni reprezentanci instytucyi żyd. m. i. komisarz rządowy gminy wyznaniowej z członkami Rady przysocznej.

Członkowie Zarządu synagogi wprowadzili Dra Freunda wśród śpiewu chóralnego do ołtarza, gdzie wygłosili doń serdeczne słowa przywitania st. rabin Dr. Guttman i prezes synagogi Dr. Wasser. Następnie wygłosił rabin Dr. Freund piękne kazanie, w którem rozwodził się bliżej nad zadaniami nowoczesnego duszpasterstwa żydowskiego.

— **Spis ludności.** Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 9. czerwca uchwaliła między innemi rozporządzenie wykonawcze do ustaw Sejmowych z dn. 21 października 1919 r. i 13. maja 1921 r. o powszechnym i jednodniowym spisie ludności.

Równocześnie odbywać się będzie spis domów, mieszkań, gospodarstw rolnych i zwierząt domowych.

Pierwszy ten spis ludności, który ukaże nam strukturę ludności pod względem narodowościowym, wyznaniowym, kulturalnym, zawodowym i gospodarczym, odbędzie się dnia 30. września 1921 r.

— **Zniesione ograniczenia aprowizacyjne.** »Monitor« zamieszcza rozporządzenie Ministra aprowizacyi uchylające rozporządzenie z 22. kwietnia br. w sprawie oszczędności w spożyciu.

— **Reorganizacya chóru.** Zarząd synagogi postępowej poruczył zaszczytnie znanemu prof. Faiwiszisowi reorganizacyę chóru synagogalnego, w ostatnich czasach bardzo niedomagającego. — Należy podnieść z całem uznaniem iż niezmordowanym zabiegom p. Faiwiszisa udało się w przeciągu kilku zaledwie tygodni mimo braku odpowiednich sił uzyskać piękne rezultaty, co dało się zauważyć już w czasie ostatniego nabożeństwa świątecznego.

— **Gimnazyum żydowskie w Lwowie.** Wpisy do egzaminu wstępnego do kl. I. w gimnazyach żyd. męskich odbędą się w dniach 15, 16 i 17 czerwca. W ginazyum realnem od godz. w pół do 11 do 1.

W gimnazyum żeńskim w tych samych dniach od godz. 3—4 popoł. 7065

— **»Równouprawnienie«.** Okręgowy Urząd Ziemski w Przemyślu ogłosił w tutejszej »Gazecie Porannej« Nr. 5873 z 13. b. m. konkurs na posady referentów i pomocników referentów wedle VII. ewentualnie VIII. kategoryi płac dla urzędników państwowych a to referentów ze studyami rolniczemi i prawnemi.

Celem uzyskania posady należy wnieść do Głównego Urzędu Ziemskiego w Warszawie podanie, do którego m.in. dokumentami stwierdzającymi uzdolnienie petenta do objęcia tej posady przedłożyć należy: metrykę chrztu wykazującą nieprzekroczony 40 rok życia.

Rzecz mówi sama za siebie, komentarte zbyteczne.

— **Zamachy samobójcze.** Julia Włodzimirska żona montera targnęła się na swoje życie i w tym celu zażyła »sinego kamienia«. Pogotowie ratunkowe udzieliło desperatce pierwszej pomocy. Powodem samobójstwa mają być niesnaski na tle rodzinnem.

Z tego samego powodu usiłował pozbawić się życia urzędnik prywatny Józef Uplich, który zażył znacznej ilości weronalu. Pogotowie ratunkowe odwiozło Uplicha do szpitala.

— **Pokłosie niedzielne.** Protokoły pogotowia ratunkowego notują kilka wypadków zranień spowodowanych przez nieznanych nożowców w okolicach podlwowskich. I tak padł ofiarą tych opryszków 60-letni Mikołaj Rychliński, któremu zadano kilka ran kłutych w głowę. W lesie biłohorskim napadli w niedzielę wieczorem nożowcy na robotnika kolejowego Józefa Ociekę. Został on przebity nożem w pierś.

W restauracyi Hackla przy placu Teodora przyszło do awantury między właścicielem szynku a jego gościm J. Modliszewskim i sierżantem M Czornym, ponieważ szynkarz odmówił im sprzedaży alkoholu. Odmowę przyjęli podchmieleni już goście i ko »casus belli«, w trakcie kłótni Modliszewskj »przypadkowo« pobił do krwi wojskowego. Modliszewskiego ukarano 48 godzinnym aresztem a syna Marsa odstawiono celem ukarania na komendę miasta i placu.

— **Ofiary walk z bandytami.** Do szpitala powszechnego przywiezi no z Dubna rolnika P. Bonalarczuka, który został postrzelony przez żołnierza policyjnego przypadkowo w czasie obławy na bandytów, W ulicy Nabielaka został raniony podczas pościgu za bandytami żołnierz policyjny Jan Paszek kulą rewolwerową w lewą rękę. Żołnierza zaopatrzyło pogotowie ratunkowe.

—oOo—

— **Rada Nadzorcza Spółki Wydawniczej »Chwila« Sp. z ogr. odp.** oznajmia niniejszem, że na posiedzeniu dnia 8 czerwca br. zapadła w myśl art 4 i 5 kontraktu Spółki uchwała podwyższenia kapitału zakładowego.

W myśl kontraktu Spółki do wzięcia nowych wkładek zakładowych może Rada nadzorcza dopuścić dotychczasowych wspólników, ewentualnie inne osoby. Spólnicy dotychczasowi mają przez 4 tygodnie od dnia zapadłej uchwały prawo pierwszeństwa do wzięcia nowych wkładek zakładowych według stosunku wkładek dotychczasowych.

Bliższych wyjaśnień co do warunków subskrypcyi udziela i zgłoszenia przyjmuje prezes Rady Nadzorczej Dr Dogilewski Lwów, Krasickich 10 codziennie od godz. 4—6 popoł. z wyjątkiem sobót i niedziel.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 13. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya niezmieniona. Żywe transakcye papierami Chodorowskimi, za które płacono z początku 2100, potem 2075-2025 2000—2025—2075—2050. Za Pezety płacono 1050—1075, za Oikos 3600, za Gafota efekt. 2200, nieefekt. 2100.

Przekaz Wiedeń 202.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya niezmieniona, ruch słaby. Płacono za dolary amer. 1230—1260, za kanadyjskie 1050 1070, za marki niemieckie 1925, za lej rumuńskie 1925.

—oOo—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 13. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądane
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1975·—	2125·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	2000·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3700·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2100·—	2300·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3500·—	3700·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	2100·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1025·—	1100·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1300·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1750·—	—·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1550·—	—·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140·21	1250·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140·21	1050·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5000·—	—·—
Zakł. el. Sierszа (wsz. em) 140—5·60	2400·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	9000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	275·—	325·—
» » drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	60·—
» » (po 250)	40·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańca (po 100)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	9·—
1 frank franc.	93·—	98·—
1 Frank szwaj.	180·—	200·—

£ Sterling	4300·—	4550·—
Dollar ameryk.	12.0·—	1260.—
Dollar kanadyjski	1060·—	11.0·—
Marki niem. (po 1000)	1760·—	1860·—
» » po 100)	166·—	1760·—
» » drobne	1560·—	166·—
Lei rumuńskie (500)	1875·—	1975·—
Lei rumuńskie drobne	1775 —	1875·—
Liry włoskie	53·—	61·—
Czeskie korony (5000—1000)	1750·—	1850·—
» » drobne	1750·—	1850·—
Korony austr. niem. stemplowane	185·—	205·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	4450·—	4650.—
» na Paryż.	94 —	99 —
» na Zurych	180 —	200 00
» na Praga	18 00	18 75
» na Wiedeń	195 00	210 00
» na Berlin	—·—	—·—
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	18 75	19 75

Kata bankowa:

Stopa eskontowa P. K. K. P. 6%.

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 13. czerwca.

Polska Nafta IV. em. 1500—1600, I—III. em. 1750, Impex 4·0—440, Trzebinia żel. 3600, Zieleniewski 8200—8000, Lemiesz 6000, Krakus 3650—3500, Siersza 2300—2400, Parowozy 2000—2075, Żeluga Polska 625, P. T. H. 975—1075, Bank przemysłowy 500, 4 prc. L. z. T. K. Z. 96·50, Przekaz Berlin 1860—1880.

—oo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 13. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1250—1270—1225—1270, Przekaz na Berlin 1845—1825 1825—1725, Przekaz na Pragę 1770, Polska Nafta 1850—1645.

—oo—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 13. b. m. Berlin 8·55, Praga 3·20, Nowy Jork 597·—. Austr. noty kor. stempl. 0·95, Budapeszt 2·30, Bukareszt 9·25, Wiedeń 1·27⅝, Medyolan 29·49, Zagrzeb 0·00, Warszawy 0·47.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 13. bm. Berlin 8·47½, N. Jork 599·00, Paryż 47·35, Bruksela 00·00, Sztokholm 000·00, Madryt 00·00, austr. korony stemplowane 0·00. Budapeszt 2·30, Bukareszt 9·30, Wiedeń 1·27, Holandya 196·00 Londyn 22·84, Medyolan 29·70, Kopenhaga 000·00, Chrystyania 00·00, Buenos Aires 00·00, Warszawa 0·55, Praga 8·22½, Zagrzeb 4·15.

—o—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 13. czerwca:

Renta majowa 104·00, austr. renta koronowa 104·00, węgierska renta koronowa 000·00, Losy tureckie 3.490·—, Renta lutowa 105·00, Anglobank 1730·—, Bankverein 1310·00, Bodenkreditanstalt 2350·00 Kreditanstalt 0000·—, Bank depozytowy 868·- Laenderbank 2430.00, Merkury 1100, Unionbank 1175·—, Żiwnosteńska banka 3575·00, Kolej północna 19·100·—, Kolej południowa 2350—, Alpiny 5980·—, Berg und Huetten 10·000-, Krupp 1565·00, Poldihütte 4250·00, Prager Eisen 11.500·00, Rima 5120·—, Skoda 3659·—, Zieleniewski 5950·—, Apollo 5450·—, Fanto 24.400·— Galicia 30.000·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 19·300—, Koleje austryackie 4602·—, Koleje węgierskie 000·—, Priorietv kolei półn. 3135·— Bank obrótowy 803·— Kolej Lwów-Czern. 3875·— Siersza 0000·—.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. Fryderyka Schneidra z p. Katzówną serdeczne gratuluje.
7157 Karol Stein.

Koledze Abrahamow Klingerowi z okazyi zaręczyn z p. Rózią Wohlman składa tą drogą serdeczne życzenia.
7153 Ch. L. Wittmann.

Cyla Ziegler — Ozyasz Breitler
Ko omyja
zaręczeni w czerwcu 1921. 7158

Z okazyi zaręczyn p. Hermana Schindlera z p. Erną Pilingerówną zasyła serdeczne gratulacye adw. dr. Edward Aleksandrowicz Borynia 7160

Abraham Klinghofer — Rózia Wohlmann
Sambor
zaręczeniu w czerwcu 1921 7148

Ch. E. Wittmann — Mina Metzger
Sambor Nowe Miasto
zaręczeni w czerwcu 1921. 7149

Z okazyi zaręczyn kochanej siostry Miny Metzger z p. Ch. Wittmanem gratuluje serdecznie Pepka Metzger. 7150

Z okazyi urodzin córeczki pp. Zacharyaszów Scherów zasyłają serdeczne gratulacye i zkład ją na fundusz zakładu sierót woj. im. Dawida Rubenzahla Mk. 1000. Gustawowie Zwerdlingowie. 7152

DROBNE OGŁOSZENIA

WOLNE POSADY

Panna do kasy ze znajomością buchalteryi i korespondencyi z kaucyą natychmiast potrzebna, Oferty pisemne pod »Kasa« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7125

Panna do kasy ze znajomością buchalteryi poszukiwana, zgłoszenia pod »Z. M.« do Administracyi »Chwili«. 7170

Magister z pięcioleciem jako zarządca do małego miasteczka od 15. września ewentualnie wcześniej z udziałem w zyskach poszukiwany, Wiadomość pod »Zarządca« Administracya. 7080

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15, kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich jezykach. 6735

Związek Żyd. Słuch. Polit. urządza kurs przygotowawczy z geometryi wykreślnej dla absolwentów gimn. chcących się wpisać na politechnikę. Wpisy na kurs przyjmuje codziennie od 2—3 sekretaryat związku w »Żyd. domu Akad.« św. Teresy 26 a, pokoju l. 30. 7147

POMOC LEKARSKA.

Dr. Regina Reichenstein-Nadlowa
ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych dla kobiet od 2—4 popoł. plac HALICKI 7/III. 7155

POSAD POSZUKUJĄ.

Absolwent czteroletniej Akademii handlowej, korespondent i stenograf polsko-niemiecki, poszukuje posady. Zgłoszenia pod »Stenotypista« do Administracyi. 7159

Nauczycielka gimnazyalna, rutynowana siła wyjedzie na wieś na wakacye. Przygotowuje do szkół gimnazyalnych i ludowych tylko za odpowiednie utrzymanie. Wiadomość w Administracyi »Chwili« pod »Sumienność«. 7153

Buchalter bilansista i korespondent polsko-niemiecko-angielski, z długoletnią praktyką i pierwszorzędnemi referencyami poszukuje odpowiedniej posady, najchętniej w Drohobyczu, Borysławiu lub Krośnie. Łaskawe zapytania u adwokata Steina w Lwowie, ul Trybunalska 12. 7146

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Znalazca potrielu zgubionego dnia 13. b. m. pod templem otrzyma, za przysłanie świad. dojrzałości i identyczności na nazwisko Henryka Schwarza pod H. Stein ul. Żółkiewska 20 wysokie wynagrodzenie. 7154

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Meble okazyjne wszelkiego rodzaju po niskich cenach sprzedaje »Doroteum«, Sapiehy 34. 7069

Łóżka silne, krzesełka składane poleca »DOROTEUM«, Sapiehy 34. 7024

INTERESA HANDLOWE.

Spólnika współpracownika celem rozszerzenia warstatu mechanicznego z kapitałem 500.000 zwyż poszukuję. Zabezpieczenie zapewnione. Wiadomośc w Adm. 7129

Ogłoszenia.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej, Proszę się przekonać.

Gumy do rowerów
we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk.
Płaszcze od 1350 Mk. hurtownie i detalicznie poleca
JÓZEF KATZ
LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

Paki i skrzynie
heblowane i nieheblowane w każdej ilości do nabycia we Fabryce taczek i styli 6896
Józefa Starka, we Lwowie ul. TKACKA L. 16.

DACHÓWKI
ASBESTOWO-CEMENTOWEJ
PAPY dachowej, GONTÓW, GIPSU
i innych materyałów budowlanych dostarczają natychmiast 6834
Horszowski i Ska we LWOWIE ul. Boularda 3.

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

MATKI!
Pamiętajcie, że jedynym skutecznym dla dzieci jest jest tylko **PUDER BÈBÈ SZOFMANA** pierwszego wynalazcy. Inne są naśladownictwami.

Rok założenia 1872
Istniejąca od r 1872 firma
Józef KRONIK i Syn
sp. z. o. por.
Zniesienie obok Lwowa
uruchomiła swoją znaną z znakomitych wyrobów
Fabrykę wódek, rumu rozolisów i likierów i sprzedaje takowe hurtownie i drobiazgowo.
Po umiarkowanych cenach.

Firma JAN MUSZYŃSKI

SPÓŁKA Z OGR. POR.

fabryka nalewek owocowych, likierów, wódek i rumu

Lwów, Grodzickich 3

została uruchomiona i poleca swoje wyroby dobroci przedwojenne, a mianowicie:

Morelówkę, Ratafię, Starkę, Żytniówkę i wiele innych.

Do nabycia w pierwszorzędnych handlach, cukierniach i restauracyjch.

Hurtowne zamówienia przyjmuje generalny zastępca

Józef Dostal, Lwów. Gliniańska 9. 7166

OBUWIE LUKSUSOWE i TRWAŁE

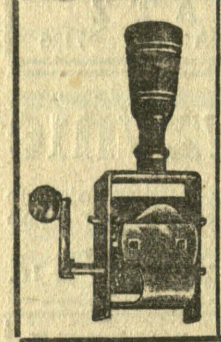
NAJTANIEJ

poleca

Skład Obuwia

PASAŻ HAUSMANA 9

7070

Precyzyjny aparat do ostrzenia **noży do golenia „ROLRAF"** do nabycia we wszystkich sklepach

Hurtowna sprzedaż i gener. przedstaw. na Polskę:

„DEKARO"

przedsiębiorstwo handlowe Ska z o. o.

we Lwowie, Rutowskiego 12.

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykon. je w najkrótszym czasie **LITOGRAFIA A. ANDREJCZYN**

Tanio! 6900

jedwabie, podszewki, woale poleca

T. FUHRMAN

Skarbkowska 23, I. p.

WOLNE POSADY.

Nauczyciel(ka) jęz. hebrajskiego dla dzieci zakładu sierót Janowska 4 poszukiwany. Wynagrodzenie wzgl. i utrzymanie wedle umowy. 7108

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN

6565 Lwów, SYKSTUSKA 14.

STRUNY

hurtownie i detalicznie 6784

M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

SKŁAD NUT 6984

Elżbiety SCHMAL, Romanowicza 11.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

GILLETTE!

nożyki do golenia i tym podobne wyostrzy sobie jak nowe, wyśmienitym i każdy **sam** niezniszczalnym aparatem, który dostać można w wyłącznym składzie

S. FEDERA 6872

LWÓW, SYKSTUSKA 7.

Uwaga! na firmę i Nr. domu 7.

MASZYNY rolnicze

siewniki, młocarnie, młynki do czyszczenia zboża, sieczkarnie, pługi, brony, kultywatory i t. d. poleca z własnego składu po 7142 cenach przystępnych

M. STORCH, Lwów, Krasickich l. 11 a.

Wyszedł z druku zeszyt 5/21 miesięczn.

„Tel-Awiw" w Łodzi.

Adres Administracyi: ul. Piotrkowska 23, skrzynka poczt. 119. — W Małopolsce nabyć można wydawnictwa »Tel Awiw« w księgarniach żydowskich. 7162

Sił konceptowych

tylko pierwszorzędnych poszukują

Targi Wschodnie

we Lwowie, Akademicka 17.

7156

Światowej sławy

mydło „Speick" przewyższające swą jakością wszelkie inne konkurencyjne mydła toaletowe, oraz „liliowo-mleczne", „kwiatowe", „Glicerynowe", kule różnej wielkości (mydła kąpielowe), proszki i mydła do golenia, brylantynę, wodę kolońską, pudry i t. p. Wyroby powyższe uznane za najlepsze, rozpowszechnione są nietylko w kraju ale i zagranicą i nabyć je można w każdym lepszym handlu.

Reprezentacya i główny skład:

A. J. Lewiński, Kraków

Starowiślna 35.

Białe obuwie

czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn **„BIAŁOBŁYSK"**

Główny skład **dom handlowy** 71

S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l.

— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne.

Zabawki dziecinne

SZPADY i KÓŁKA poleca h townie

dom eksp. handl.

Michał Hackel

LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 68

Techniczne Biuro

Budowy g rzelni rafinerji, krochmalarn Browarów, młynów, tarta ów, suszarni it we Lwowie, Brajerowska 11 a

Biuro posiada najnowszy typ młynów z za stosowaniem rozdrabiaczy rzutowych, zamias kamieni i walców młyńskich. System najnow szych typów urządzeń młynów wypróbowan i daje wszelką gwarancję za dobre funkcjono wanie, o wiele lepszą mąkę wydaje i większ procent mąki się otrzymuje do 9[illegible]%. Koszt u rządzenia takiego młyna mniej wynosi jak u rządzenie młynów z kamieniami i walcam **Od zamówienia do trze h miesięcy urządz się kompletny młyn do ruchu.** Prospekt wysyła się na żądanie. 716

Biuro posiada postępowe urządzenia pie karń, które można wszędzie zastosować, ja i przy młynach **gdzie można wypiekać chl i inne pieczywo dla miejscowych okoli i rozsyłać wagonowo.**

Biuro posiada kompletne urządzenia go rzelniane aparaty ciągłej destylacji pierwsze jakości, spirytus otrzymuje się do 9[illegible]%. **Tralle sa,** daje wszelką gwarancję **za dobroć** apara tów **i urządzeń** wyżej wymienionyeh urządze przemysłowych.

Zamówienia wykonuje się natychmiast we dług umowy.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 865 Lwów, czwartek 16. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych.

Przesilenie.

Kiedy przedłożony dnia 6 grudnia 1920 przez rząd angielski Radzie Ligi narodów tekst mandatu palestyńskiego, został w krótki czas po tem opublikowany, treść zawartych w nim postanowień wywarła na opinii publicznej całego świata ogromnie silne wrażenie. „Mandat nie definiuje siedziby narodowo-żydowskiej w Palestynie, lecz interpretuje ją w szerokim zarysie w ten sposób, że Żydzi pewnego dnia staną się narodem państwowym" pisały londyńskie „Times" — „Palestyna musi się stać państwem a bez pomocy żydostwa jest niemożliwy rozwój państwowości". A i cała inna prasa angielska, nawet ta, która najmniej życzliwie usposobiona była dla koncepcyi siedziby narodowej Żydów w Palestynie, nie mogła ukryć zadowolenia z brzmienia mandatu, zdawała sobie bowiem sprawę, że Palestyna nie związana z ideą repatryacyi żydostwa nie ma jako samodzielna jednostka polityczna i administracyjna racyi bytu wobec dążności panarabskich, jakoteż wskazywała na to, że pozyskanie dla Palestyny zapobiegliwych mas i kapitałów żydowskich uchroni budżet Wielkiej Brytanii od przeciążenia pozycyj kolonialnych, przeciw którym w parlamencie angielskim istnieje silna opozycya. W świecie żydowskim zaś opublikowany tekst mandatu wywołał namiętną dyskusyę, w której objawy zadowolenia ustępowały na drugie miejsce wobec obawy, że niejasna, chwiejna stylizacya może wywołać w przyszłości wiele zasadniczych nieporozumień, gdy realizacya stworzenia siedziby narodowej w Palestynie spotka się z oporem wrogich żywiołów i może dopuścić do elastycznych interpretacyj litery mandatu.

Mimo wszystkie braki jednak, stwierdza mandat niedwuznacznie w wstępie, iż „mandataryusz odpowiedzialny ma być za to, iż ogłoszona 2 list. 1917 przez rząd angielski, następnie przez wszystkie inne sprzymierzone mocarstwa uznana deklaracya na korzyść urządzenia narodowej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie zostanie zrealizowana. Mimo wszystko stwierdza art. 2. odpowiedzialność Anglii za to, że kraj poddany zostanie pod takie polityczne i administracyjne i gospodarcze warunki, które zapewnią urządzenie żydowskiej siedziby narodowej, zaś artykuły 6 i 11 nakładają wprost na państwo mandatowe obowiązek popierania (przy współpracy z uznaną jako reprezentacya żydowska Organizacyą syonistyczną) zwartej kolonizacy żydów (colonisation compacte) na wsi z włączeniem obszarów państwowych itd. (Art. 6.) oraz wprowadzenia systemu kolonizacyjnego, odpowiadającego potrzebom kraju i uwzględniającego zamierzone poparcie zwartych osiedli i najintenzywniejszą uprawę kraju. Administracya może z żydowską reprezentacyą zawierać układy tej treści, iż reprezentacya pod sprawiedliwymi i słusznymi warunkami przeprowadzi roboty publiczne, stworzy przedsiębiorstwa i eksploatacye lub je prowadzić będzie i naturalne skarby rozwinie.

W ramach tych postanowień dość byłoby możności realizacyi ideałów żydowskich i opinia publiczna żydowska, zdając sobie sprawę z tego, iż regulatorem postępu urzeczywistnienia może być tylko i ostatecznie będzie tylko istotny nurt życia, intenzywne natężenie sił materyalnych i pracy żydowskiej parła do jaknajrychlejszego zatwierdzenia tekstu mandatu przez Radę Ligi Narodów. Wskutek rozmaitych wydarzeń politycznych sprawa ta się przeciągała. Wybuchały coraz nowe konflikty, zachodziły fakty i pojawiały się enuncyacye, które w bardzo silnym stopniu zaniepokoiły całe żydostwo światowe i na które po części też spada wina, że spontaniczny oddruch społeczeństwa żydowskiego nie wydał dotychczas przynajmniej tych rezultatów, jakiego należało się od walczącego o swój byt niezależny narodu spodziewać.

Obawy znalazły potwierdzenie w deklaracyi min. kolonii Churchilla złożonej przed kilku miesiącami delegacyi arabskiej w Jerozolimie, gdzie dla zjednania Anglii ludności arabskiej Churchill wypowiedział mniemanie iż przez deklaracyę Balfoura rząd angielski dał wyraz życzliwym zapatrywaniom swoim na stworzenie siedziby narodowej w Palestynie, przyczem jednak o zobowiązaniach Anglii do czynnego poparcia tej myśli nie wspomniał.

Wymijające oświadczenie min. Churchilla jakkolwiek mogło ono nasunąć wiele rozmaitych refleksyj na temat zdecydowania, z jakiem Anglia myśli przeprowadzić cele, które uchwała z San Remo proklamowała jest czemś zupełnie niewinnem wobec deklaracyi Wysokiego Komisarza Palestyny Herberta Samuela, złożonej 3 czerwca przed zgromadzeniem notablów krajowych. Mowa Herberta Samuela dyktowana była niewątpliwie tendencyą uśmierzającego oddziałania na społeczeństwo arabskie, ale odwrotna strona medalu, ten mianowicie sposób w jaki Wysoki Komisarz który sam jest syonistą interpretował myśl mandatu, może w przyszłości stać się bardzo poważną zaporą rychłego urzeczywistnienia repatryacyi Żydów. Czyż bowiem nie na podkreślenie wprost wyrażonych w mandacie postano-

Chadecy wycofali się z większości sejmowej

jest to następstwo intryg endecyi.

Biliński wysuwany na następcę po Steczkowskim. — Ks. arcyb. Teodorowicz nie wysyłał memoryału, lecz posłał list poufny.

(Telefonem od naszego korespondenta warszawskiego P. G.)

Warszawa. 14. czerwca. Mimo nalegań prezydenta Witosa p. Steczkowski dymisyi nietylko nie cofnął, ale kategorycznie oświadczył, że w najbliższy piątek opuszcza Warszawę i udaje się na kuracyę. Razem z p. Steczkowskim wynoszą się z gmachu przy ul. Rymarskiej wiceministrowie Rybarski, Weinfeld, niema więc nawet komu powierzyć prowizorycznego zastępstwa. Tymczasem przyjaciele polityczni p. Michalskiego kolportują tu pogłoskę, że niema on zbytniej chęci do objęcia teki ministra skarbu. Premjer uważając widocznie drożenie się p. Michalskiego za grę, lansuje przez ludowców kandydaturę p. Bilińskiego na ministra skarbu.

Jeszcze nic obsadzono teki ministra skarbu a już nowa luka tworzy się w gabinecie. Klub chadeków idący stale na pasku endecyi odbył dziś posiedzenie, na którem uchwalono wycofać z rządu swego męża zaufania ministra sprawiedliwości p. Nowodworskiego. Ta uchwała godzi nietylko w gabinet, ale także formalnie w większość sejmową, której ipso facto ubywa 27 głosów chadeckich. Dla rządu wycofanie się chadeków nie jest zbytnią przykrością, gdyż w rezerwie znajduje się N. P. R. której likwidacya powstania górnośląskiego pozwoli napowrót wstąpienie do rządu. Za p. Czarniewskim jednak kryje się p. Seyda, który całą siłą pary godzi w obecne ugrupowanie sejmowe.

O apetytach endeckich świadczą konwentykle odbyte ostatnio u posła ks. arcyb. Teodorowicza i hr. Skarbka. Zastanawiano się tam nad możliwością utworzenia gabinetu prawicowego bez ludowców. Gdy jednak p. Halban w imieniu K. P. K. przedstawił niemożliwość uzyskania swych kolegów dla projektów prawicowych, zgodzono się powrócić raz jeszcze do kombinacyi koalicyjnej. Uchwała chadeków ma być memento dla prez. Witosa, które powinno wywołać opamiętanie wśród jego towarzyszy partyjnych P. S. L.

W jednolity front stronnictw rządowych wchodzą także i to poważne porachunki ludowców z arc. Teodorowiczem. Na wtorkowem posiedzeniu komisyi spraw zagranicznych omawiano wniosek posła Bryla zarzucający arcyb. Teodorowiczowi oczernianie ludowców w memoryale wystosowanym do Watykanu i komunikowanie Watykanowi raportów tajnych polskiego zastępstwa dyplomatycznego przy Benedykcie XV. Ks. arcyb. Teodorowicz początkowo wypierał się, jakoby memoryał taki wysyłał i uzyskał nawet uchwałę komisyi 16 głosami przeciwko 11 (sam brał udział w głosowaniu na swoją korzyść) która to uchwała stwierdza, że ludowcy nie dostarczyli żadnego dowodu, jakoby akcya posła Teodorowicza w Rzymie przeciwko nim była skierowana. Gdy jednak poseł Daszyński przyparł do muru posła Teodorowicza, ten przyznał się że wysłał do papieża po powrocie z Rzymu list, którego treści jednak komisyi komunikować nie chciał. Wobec tego komisya jednogłośnie przyjęła wniosek posła Kiernika domagający się przesłuchania w tej sprawie w charakterze świadka byłego posła przy Watykanie p. Kowalskiego.

wień zakrawa tłomaczenie właściwego sensu, mandatu tem, iż zmierza on jedynie do tego, by Żydzi stali się zdolnymi do znalezienia w Palestynie siedziby swej i by część ich w granicach ustalonych w stosunku do liczby i interesów obecnej ludności tu przybyła. Jak to pogodzić z odpowiedzialnością nałożoną przez tekst mandatu na Anglię za zrealizowanie siedziby narodowej, jak pogodzić z proklamacyą uznania łączności historycznej żydostwa z Palestyną i istnienia warunków do odbudowy jego siedziby narodowej.

Tekst mandatu mówił o zwartej kolonizacyi Żydów, o zwartych osiedlach, o obowiązku stworzenia odpowiednich warunków politycznych, administrcayjnych i gospodarczych, a program ten przełożony na język orędzia Samuela brzmi: proporcyonalny stosunek imigracyi, postanowienia zapewniające szczupły dostęp do Palestyny dla turystów, fachowców, kapitalistów i tylu robotników, ile ich przedsiębiorcy zatrudnić zdołają, dla tego transportu który jest w drodze, przyczem kategorycznie wyklucza się wszelką myśl imigracyi o charakterze masowym.

Niewątpliwie wspomniane zarządzenia biorą w rachubę sytuacyę, wytworzoną przez wydarzenia w Jaffie, niewątpliwie na deklaracyę Samuela rzuciło posępny cień obecne położenie w Małej Azyi, które każe Anglii wobec zaostrzenia się stosunków z Turcyą zapewnić sobie życzliwość Arabów, ale mimo tych powodów precedens leżący w interpretacyi tekstu mandatu może bardzo źle wpłynąć na dalszy tok sprawy, może spiętrzyć niesłychane trudności właśnie w chwili, kiedy zbierze się Liga Narodów, aby ostatecznie sprawę mandatu załatwić.

Jak jednak trudności te są nie tyle spowodowane przez warunki zewnętrzne, ile raczej zawinione są w znacznej mierze przez sam naród żydowski, który nie ze wszystkiem stanął na tej wyżynie energii i bitarności, jaka mogła by być rękojmią pozytywnego rozwoju tak też musimy jasno zdać sobie z tego sprawę, że interpretacya aktów politycznych, że cała polityka zresztą jest wykładnikiem faktycznie działających sił. To nie Herbert Samuel lecz żydostwo interpretowało treść mandatu głosem skłóconych wewnętrznie stosunków. I samo żydostwo w jaśniejszych, promienniejszych barwach może nam stan sprawy siedziby narodowej okazać, jeżeli protestem czynu, solidarnością wewnętrzną i stworzeniem potężnego funduszu Podwalin na to odpowie.

Oczy wszystkich utkwione są w bliski kongres. Kongres ma dać odpowiedź na miotające duszą każdego Żyda pytania. Lecz winno się pamiętać, że Kongres nie da żadnej innej odpowiedzi, jak tę, którą każdy Żyd swą ofiarnością, swą pracą i poświęceniem dać może i dać musi.

Z obrad Sejmu.

Warszawa. (Pat.) Przystąpiono do obrad nad projektem ustawy o wymiarze podatku dochodowego na rok 1921/22.

P. Rząd przedstawił sprawozdanie komisyi, zaznaczając, że projekt przerobiła komisya w porozumieniu z rządem, ponadto komisya wnosi rezolucyę dotyczącą zpopularyzowania podatku wśród najszerszych warstw ludności.

P. Dębski zawiadamia, że klub jego będzie głosować za ustawą. Mowca wnosi nadto rezolucyę: 1. Sejm wzywa rząd, aby w najkrótszym czasie przedłożył następujące projekty ustaw: o podwyższeniu normy podatku przemysłowego i handlowego w stosunku do spadku waluty, w myśl ustawy z 6. lipca 1920; projekt ustawy o nadzwyczajnym podatku bankowym, od Towarzystw akcyjnych, przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, projekt ustawy o podwyższeniu podatku od przedmiotów zbytku, zysków wojennych i projekt ustawy o jednorazowej daninie na rzecz państwa; 2. Sejm wzywa rząd do przyspieszenia wprowadzenia w życie ustawy o pożyczce przymusowej; 3. Wzywa się rząd do zorganizowania względnie do reorganizacyi w najkrótszym czasie komisyi szacunkowej do wymiaru podatku dochodowego.

P. Moraczewski proponuje pewne zmiany poszczególnych artykułów oraz rezolucyę wzywającą rząd do przedłożenia planu podatku według którego kolejno w miarę wzrostu wpływu podatku dochodowego będą zniżone podatki pośrednie od artykułów pierwszej potrzeby.

P. Waszkiewicz omawia krytycznie ustawę przyczem odnosi wrażenie, że tendencyą większości komisyi było, oszczędzać klasy bogate, a zrzucić ciężar na klasy ubogie.

Wicemin. Rybarski daje szereg wyjaśnień opartych na materyale cyfrowym i zwalcza zarzuty czynione przez przedmowców.

P. Kolischer oświadcza, że rezolucya p. Dębskiego nie może być ani odrzuconą ani przyjętą i należy ją rozumieć jako program pewnego koła posłów i odesłano do komisyi skarbowej.

Ustawę przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu wraz z rezolucyą komisyjną.

Po referacie p. Dymowskiego przyjęto rezolucyę wzywającą rząd, aby w ciągu 2 miesięcy przedstawił projekt rozwiązania sprawy własności i eksploatacyi kolejek które dawniej należały do cukrowni a zostały imodebrane przez władze okupacyjne. Do czasu uregulowania tej sprawy należy cukrowniom zabezpieczyć prawnie działającą siłę przewozową podczas nadchodzącej kampanii.

P. Szymański omawia sprawę wniosku p. Steinhausa co do terenów sąsiadujących z rurociągiem Jasło-Gorlice i przedkłada ustawę, aby wzdłuż tego rurociągu wyłączyć od przymusu parcelacyjnego pas ziemi na przestrzeni 1. klm.

P Stapiński sprzeciwia się tej ustawie, poczem odesłano ją do komisyi rolnej i przemysłowo-handlowej.

Następne posiedzenie w czwartek o godz. 4. popoł.

Konferencya prezydenta ministrów z przedstawicielami prasy.

Zniesienie Urzędu Przywozu i Wywozu z dniem 1 lipca. Wewnętrzny handel zupełnie wolny.

Warszawa. 14. czerwca (tel. wł. eg.) W prezydyum Rady Ministrów odbyła się dziś konferencya premiera Witosa z reprezentantami prasy w obecności min. Raczyńskiego (rolnictwo), min. Chrzanowskiego (przemysł i handel) i min. Jasińskiego (koleje). Zagaił konferencyę prez. Witos, który oświadczył, że pesymizm prasy warszawskiej w zupełności nie odpowiada istotnemu stanowi rzeczy. Dotyczy to szczególnie pesymizmu w sprawie położenia gospodarczego.

Cudzoziemcy informując się w prasie stołecznej dochodzą do wniosku, że w Polsce nic się nie zmieniło na lepsze. Istnieje tam przekonanie, że także w tym roku gospodarczym Polska będzie musiała sprowadzić zboże z zagranicy. Również przypuszczają, że w przemyśle polskim panuje kompletny zastój. Wiadomości takie wpływają niekorzystnie na stosunek kapitałów obcych do państwa polskiego. Aby dać dowód, iż opinia wyrażona w dziennikach nie odpowiada rzeczywistości, zaprosił premier na konferencyę trzech ministrów, których cyfry przekonują, iż w każdej dziedzinie daje się zauważyć poprawa.

Min. Chrzanowski stwierdził, że oprócz przemysłu budowlanego wszystkie inne gałęzie przemysłu są uruchomione. Węgla wydobywa Polska 80 proc., co przed wojną. 20 proc. soli eksportujemy zagranicę. Również eksportujemy 20 tysięcy produktów naftowych. Wywozimy także płatki kartoflane, krochmal i spirytus, natomiast wwozimy wyłącznie bawełnę i węgiel. Z dniem 1. lipca zniesiony zostanie Urząd przywozu i wywozu, tem samem zniknie reglementacya towarów. Handel wewnętrzny będzie zupełnie wolny, handel zaś zewnętrzny regulowany będzie naszą polityką celną. Dowodem rozwoju przemysłu jest fakt, że tylko dwa ważne ośrodki przemysłowe Warszawa i Łódź zapłaciły 67 proc. ogólnych podatków państwowych.

Min. Jasiński stwierdził znaczną poprawę stanu kolejnictwa w Polsce, a to dzięki lokomotywom otrzymanym z Niemiec.

Min. Raczyński dał wyraz nadziei, że w obecnym roku gospodarczym nie będzie potrzeby sprowadzania artykułów żywności z zagranicy. W królestwie leżą odłogiem tylko pola w Białostockiem, w Galicyi 20—25%, na kresach 40%.

Wskutek wolnego handlu okazało się obecnie na rynku ukrytych 30 tysięcy wagonów zboża nie wymłóconego. Gdy się weźmie pod uwagę, że w ubiegłym roku gospodarczym obliczono deficyt żywnościowy Polski na 80 tysięcy wagonów a wprowadzono tylko 15 tysięcy wagonów, bolszewicy wywieźli 30—40 tysięcy wagonów a mimoto rok ten przetrzymano, to można mieć nadzieję, iż obecnie, gdy urodzaj dopisze, będziem mieli znaczną nadprodukcyę.

Z obrad Komisyi.

Warszawa. (Pat.) Komisya spraw zagranicznych pod przewodnictwem p. Falkowskiego w obecności wiceministra Dąbskiego wysłuchała sprawozdania delegata brukselskiego p. Łukasiewicza. Na wniosek przewodniczącego materyał przekazano podkomisyi wileńskiej do rozpatrzenia. Przystąpiono następnie do obrad nad wnioskiem p Bryla, skierowanym przeciwko działalności posła ks. arcyb. Teodorowicza w Rzymie. Na dzisiejszem zebraniu załatwiono część pierwszą wniosku dotyczącą zarzutu, jakoby ks. arcyb. Teodorowicz oskarżał P. S. L. o działalność wrogą kościołowi. Po dyskusyi przyjęto wniosek p. Dubanowicza: »Komisya stwierdza, że na zarzuty P. S. L. nie złożono na komisyi spraw zagranicznych żadnych dowodów«. Wniosek ten przyjęto 16 głosami przeciwko 11 za wstrzymaniem się 4 posłów od głosowania. Przyjęto następnie jednomyślnie wniosek p. Kiernika: »Komisya spraw zagranicznych wysłucha byłego posła przy Watykanie p. Kowalskiego jako świadka«. Komisya administracyjna rozpoczęła obrady nad stosunkami administracyjno-prawnymi na kresach wschodnich.

Utworzenie klubu polsko-żydowskiego?

Warszawa. »Gazeta Warszawska« dowiedziała się o utworzeniu przez D-ra Nossiga klubu polsko-żydowskiego, do którego ze strony polskiej już przystąpili ks. arc. Roop i ks. Około-Kułak, prof. L. Petrażycki, prof. Baudui de Courtenay, Fr. Skąpski, Eugenjusz Starczewski, dzien. Giełżyński, K. Darowski, Ludwik Krzywicki, Zdzisław ks. Lubomirski, poseł de Rosset, b. minister Patek, socyaliści p. Barlicki, konserwatyści (hr. Baworowski, Federowicz) i in.

Poświęca też temu klubowi jak wogóle działalności p. Nossiga wstępny artykuł. Drugi artykulik informacyjny — zakańcza „redakcya obawą by:

»Opinye i czyny tego klubu szły na rachunek całego społeczeństwa polskiego. Przed tem należy ostrzec, aby rząd nie ulegał naciskowi z tej strony«.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

„POLSKA SOSNA“ Sp. z ogr. odp. **przeniosła swoje biura do nowego lokalu przy ul. Wałowej l. 11, I. p.**

Z Palestyny.

Jerozolima. (Ż. R. K.). Władze tutejsze aresztowały cały szereg szeików muzułmańskich i chrześcijańskich zawspółudział w organizowaniu akcyi bojkotowej przeciw Żydom. Aresztowanych wypuszczono jednak za złożeniem kaucyi na wolność aż do ukończenia przeciw nim wdrożonego śledztwa.

Jerozolima. (Ż. B. K. Wedle doniesienia biuletynu »Waad Hacijrim« bawi od dłuższego czasu w Palestynie angielski książę George. Książę w towarzystwie sir Stuarta Samuela oraz admirała de Robecka odbywa podróż po całym kraju.

Dwaj szeikowie arabscy pod dozorem policyjnym w Jaffie.

Jerozolima. Organizator kongresu arabskiego w Haifie szeik Suleiman efendi Alsernky oraz brat jggo Szukri efendi Alsernky w związku z napadem na kolonię Rechoboth pozostawali przez pewien czas w areszcie śledczym. Za złożeniem kaucyi 2000 funtów egipskich zostali wypuszczeni na wolność. Kaucya ulegnie konfiskacie w razie powtórzenia się zaburzeń. Obaj szeikowie otrzymali rozkaz nieopuszczania Jaffy.

Dymisya zastępcy robotników żyd. nieprzyjęta.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Jak już donieśliśmy zgłosił po zajściach w Jaffie reprezentant robotników w Radzie przybocznej rządu palestyńskiego (Advisory Conucil) Ben Cwi swą dymisyę, zarzucając rządowi słabość a rozmaitym urzędnikom nieodpowiednie zachowanie się. Nacz. Komisarz Herbert Samuel nie przyjął dymisyj.

Interpelacye w angielskiej Izbie gmin w sprawie ostatnich wydarzeń w Jaffie.

Londyn. (Ż. B. K.). Znany ze swego wrogiego usposobienia przeciw stworzeniu żyd. siedziby narodowej w Palestynie lord Sydenham wniósł w angielskiej Izbie gmin interpelacyę w sprawie obecnego położenia w Palestynie wytworzonego ostatniemi wydarzeniami w Jaffie. Także lord Lamington zwrócił się do rządu angielskiego z zapytaniem o wyjaśnienie w sprawie stanu imigracyi oraz urzędników w administracyi palestyńskiej.

—o—

Związek rabinów wiedeńskich za intenzywną pracą palestyńską.

Wiedeń. Związek rabinów wiedeńskich powziął na ostatnim zjeździe m. in. następującą jednomyślnie przyjętą rezolucyę: W uzgodnieniu ogłoszonej przez związek rabinów w Rzeszy Niemieckiej deklaracyi związek rabinów wiedeńskich oświadcza, że jest najświętszym obowiązkiem całego żydostwa jak najintenzywniej współpracować przy odbudowie żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Interpelacya posła Hirszhorna

Warszawa 14. czerwca (tel. wł. — eg.) Na wtorkowem posiedzeniu Sejmu poseł Hirschhorn wniósł interpelacyę w sprawie prześladowania języka żydowskiego w Grodnie i wprowadzenia cenzury prewencyjnej tamże.

Posiedzenie Rady Najwyższej zależne od sytuacyi na G. Śląsku.

Berlin. (Pat.) »Temps« donosi, że najbliższe zebranie Rady Najwyższej odbędzie się prawdopodobnie z końcem czerwca b. r. pod warunkiem, jeżeli w ciągu najbliższych 2 tygodni nastąpi na G. Śląsku wyjaśnienie sytuacyi i uspokojenie, a nadto jeżeli wypadki na wschodzie umożliwią rządom koalicyjnym ustalenie wspólnej linii polityki.

Położenie na Górnym Śląsku.

Rokowania Komisyi międzysojuszniczej z oddziałami powstańczemi.

Bytom. (E. E.) Rokowania komisyi międzysojuszniczej z oddziałam ipowstańczemi zakończyły się, trwają tylko rokowania z przywódcami oddziałów niemieckich.

Dziś na odcinku południowym atakowali Niemcy z udziałem armat polowych, oraz ciężkich dział. Niemcy zagarnęli chwilowo Markowice, skąd jednak natychmiast zostali wyparci. Władze koalicyjne zdecydowały się na najenergiczniejszy krok w stosunku do oddziałów Hoeffera. Dnia 14 bm. upływa termin odwrotu powstańców strefami. Przywódcy wojsk polskich oświadczają, że rozpoczną wykonanie planu odwrotowego pod warunkiem, że Niemcy uczynią podobnie. Od przebiegu dzisiejszych układów komisyi międzysojuszniczej z gen. Hoefferem w Opolu zależy wojna lub spokój na G. Śląsku, a może i w Europie. Niemcy wystawili dotąd około 70 tys. doskonale wyekwipowanego żołnierza.

Bytom. (E. E.) Radio. Główna kwatera powstańcza zawiadamia, że mimo wstrzymania akcyi zaczepnej ze strony polskiej Niemcy zaatakowali Zębowice, Markowice i Nędzę.

—oo—

Brak zaufania dla polityki zagran. Lloyda Georgea.

Londyn. (E. E.) W tutejszych kołach politycznych utrzymują, że brak uznania dla dotychczasowej polityki zagranicznej Lloyd George'a ze strony opinii publicznej będzie przyczyną tego, że premier poświęci się odtąd głównie sprawom polityki wewnętrznej pozostawiając większą niezależność lordowi Curzonowi. W ostatnich dniach Lloyd George odbył w tej sprawie dłuższe konferencye z ministrem spraw zagranicznych.

W sprawie sądu nad por. Iwanickim.

Warszawa. (Pat.) Biuro prasowe ministerstwa spraw zagr. komunikuje: W związku z wiadomością jaka pojawiła się w prasie w sprawie sądu nad por. Iwanickim, poseł angielski p. Miller był przyjęty 10 bm. przez prezydenta Witosa, który wyraził mu głęboki żal rządu polskiego z powodu nieuzasadnionego i niedorzecznego ataku na osobę premiera Wielkiej Brytanii ze strony jednego z pism polskich. W odpowiedzi p. Miller zapewnił prezydenta Witosa, że z przyjemnością stwierdzi, iż może uważać incydent za zakończony, o ile chodzi o atak na osobę premiera brytyjskiego. W związku z innemi notatkami prasy, według których por. Iwanicki był skazany za sprzedaż dokumentów angielskiemu agentowi, p. Urbanowicz, szef wydziału bezpieczeństwa publicznego i prasowego przybył do poselstwa angielskiego dnia 13 bm. aby wyrazić swój żal z powodu ukazania się w prasie mylnych i nie opartych na faktach sprawozdań z rozprawy sądowej. Tegoż dnia p. major Mitkiewicz, prokurator sądu który rozpatrywał sprawę por. Iwanickiego, również przybył do poselstwa angielskiego aby wyrazić ubolewanie, że z powodu niedopatrzenia poselstwo angielskie było pozbawione usług jednego ze swoich urzędników przez przeciąg całego dnia. Poselstwo angielskie podziękowało im za wizyty i przyjęło ich wyjaśnienia do wiadomości.

Portorose.

Termin obrad kilkakrotnie już odraczanej konferencyi państw sukcesyjnych został oznaczony na dzień 2 lipca w Portorose. O ile zaś z ogłoszonego przez pisma zagraniczne oficyalnego programu obrad wywnioskować można, obejmą one sprawy wielkiej dla współżycia gospodarczego państw sukcesyjnych doniosłości: a więc w pierwszym rzędzie sprawy: polityki handlowej i komunikacyjne. Konferencya dążyć będzie do wprowadzenia w życie i usankcyonowania układów w sprawie wymiany kompensacyjnej produktów jak węgla, koksu, rud, ropy, towarów kolonialnych itp. oraz udogodnień w kierunku komunikacyi między poszczególnemi państwami, a więc zarówno paszportowych i połączeń kolejowych dla osób, jakoteż przesyłki listów telegramów i towarów.

Na pierwszy plan wysuwa się kwestya paszportowa. Szereg ograniczeń i kosztownych formalności które w wysokim stopniu utrudniają otrzymanie paszportów lub wiz a tem samem uniemożliwiają żywy kontakt gospodarczy został już drogą umów między poszczególnemi państwami bądźto zupełnie zniesiony, bądźto uproszczony. I tak n. p. między Austryą z jednej a Jugosławią, Czechosłowacyą i Rumunią z drugiej strony stanął układ przewidujący w całym szeregu wypadków możność zastąpienia kosztownego paszportu zwykłą przepustką. Rządy państw sukcesyjnych same to zrozumiały, że polityka izolowania się i zamykania granic musi się skończyć. Nie ulega kwestyi że konferencya w Portorose pójdzie w tym kierunku jeszcze dalej i zapewni rozszerzenie tych układów także na inne państwa.

W parze z sprawą udogodnień paszportowych pójdzie także sprawa ułatwień cłowych, wzajemnego dostarczania sobie i naprawiania taboru kolejowego, w dziedzinie zaś polityki handlowej sprawa ułatwień przywozu i wywozu.

Wiadomości bieżące.

(E. E.) W angielskich kołach robotniczych panuje przekonanie, że górnicy przystaną na propozycye pracodawców i podejmą pracę już 20 bm.

Z sali koncertowej.

VI. Koncert Symfoniczny Żyd. Tow. Muzycznego.

Feliks Mendelssohn-Bartholdy jeden z najgłówniejszych przedstawicieli szkoły romantycznej obok wielu innych dzieł napisał dwie Symfonie, które same zdołałyby mu zapewnić nieśmiertelność. Symfonia D-dur op. 90. t. zw. „Włoska“ i Symfonia a-moll op. 56 t. z. „Szkocka“. Oba te dzieła jakkolwiek różnią się od siebie w zupełności, pomimo tego jednak mają wspólną cechę, bardzo ważną: myśl poetycką, która w nich żyje i w nich doznaje zupełne urzeczywistnienie. Natura była bodźcem do stworzenia tych dzieł, życie dało podkład a wspomnienia uduchowiły całość.

Symfonia „Szkocka“ jest jakby rekapitulacyą w wielkich rozmiarach tego wszystkiego, co nam Mendelssohn opowiedział w swej Uwerturze Symfonicznej „Hebrydy“ daje więc

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera. sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. niedziela 19. czerwca g. 3 pop
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. poniedziałek 20. czerwca g. 8 w. **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna.
wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Israel«, Jagiellońska 15.

obraz krajny szkockiej z nadmorską mgłą, samo morze i skaliste wybrzeża, mieszkańców zadumanych i poważnych, choć i oni potrafią się weselić (Scherzo) itp.

Wszystko to maluje Mendelssohn z prawdziwem mistrzowstwem, utrzymując uwagę słuchacza nieprzerwanie w napięciu. Doskonałe ugrupowanie poszczególnych tematów, świetna instrumentacya i przemawiająca do słuchacza melodyjność łączą się w całość nad wyraz podziwu godną.

Symfonię tę wykonało Żydowskie Towarzystwo Muzyczne na VI. Koncercie Symfonicznym bez zarzutu. Dr. N. Hermelin zdołał wydobyć z orkiestry wszystkie zamierzone efekty, które bezwzględnie przyczyniły się jeszcze do powiększenia powodzenia.

Koncert ten jako ostatni w bieżącym sezonie był zarazem jakby koncertem jubileuszowym, gdyż przed rokiem zaledwie, bo 30 maja 1920 odbył się w Filharmonii ów pamiętny „pierwszy" koncert Żyd. Tow. Muzycznego, na który wszyscy szli z niedowierzaniem, a który z miejsca wyniósł orkiestrę i jej dyrygenta na pierwsze miejsce w życiu muzycznym naszego miasta. Orkiestra Symfoniczna Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego jest dzisiaj jedną z najpoważniejszych placówek kulturalnych naszego społeczeństwa, które też winno dołożyć wszelkich starań, by Żyd. Tow. Muzyczne mogło i nadal conajmniej w równej mierze spełniać swoją misyę pomimo licznych trudności napotykanych na swej drodze.

Niedzielny koncert obok Symfonii Mendelssohna przyniósł jeszcze Symfonię Brahmsa Nr. 2. D-dur op. 73. graną już na pierwszym tegorocznym koncercie i wówczas też szczegółowo omówioną. Po odegraniu jej wręczono dyrygentowi Dr. Hermelinowii wśród burzy oklasków piękny bukiet i ozdobną batutę z dedykacyą jako zewnętrzną oznaką uznania za jego wocną pracę około organizacyi i rozwoju orkiestry.

Sala Tow. Muzycznego wypełniona była po brzegi publicznością, która w skupieniu przysłuchiwała się doskonałym produkcyom.

Alfred Plohn.

Kilka słów o umowie rządu z „Trust-Bank Syndicat"

w sprawie przesyłek pieniężnych z Ameryki do Polski.

Możnaby myśleć, że po doświadczeniach jakie poczyniono w czasie wojny z wszystkimi typami central, nie łatwo zdecydują się państwa podczas pokoju na tworzenie nowych central. Szczególnie Polska nie zbyt szczęśliwie wyszła na swoich centralach zakupu i względach wywozu. Znana jest dostatecznie korupcya i system protekcyjny, który rozpowszechnił się na tle tle gospodarki central. A mimoto uszczęśliwiono nas niedawno nową centralą: centralą, która ma zmonopolizować w swem ręku całkowicie przekazywanie pieniędzy z Ameryki do Polski. Próbuje się pozatem wmówić ludności że 1) instytucya ta będzie pożyteczna dla państwa i, że 2) przyniesie korzyść wysyłającym i odbiorcom.

Państwo ma w tem sposób rzekomo otrzymać do wyłącznej dyspozycyi wszystkie dolary, wysyłać się mające z Ameryki do Polski. W sposób niezwykle naiwny wierzy się tedy w to, że na wszystkich bankach amerykańskich i wszytskich wysyłających pieniądze z Ameryki będzie można wywrzeć przymus w tym kierunku a to drogą przerwania bezpośredniego ruchu pieniężnego między Polską a Ameryką i skierowania go w jedno tylko łożysko: tj. w „Trust-Bank-Syndicat", który ma otrzymać wyłączny w tym względzie monopol. Wszystko zaś wskazuje na to, że dojdzie do czegoś wręcz przeciwnego: wedle wszelkiego prawdopodobieństwa spowodowane zostanie znaczne podrożenie kosztów przesyłki pieniędzy u bankierów amerykańskich, a nadto ruch ten właśnie skierowany zostanie na obce rynki, wkońcu utworzone zostanie podatne podłoże dla przemytnictwa walutowego. Jest rzeczą wprost nie do uwierzenia by ci, którzy zawarli umowę z „Trust-Bankiem" nie wiedzieli o tem, że w tak wolnym kraju jak Ameryka skierowanie ruchu przemysłowo-pieniężnego na pewne miejsce może być dokonane jedynie drogą konkurencyi i wyjątkowo korzystnych warunków dla siebie i że przez oferowanie warunków jeszcze gorszych od dotychczas przez pokątnych bankierów interesentom stawianych (za wypłatę w dolarach) można osiągnąć tylko jedno: stałe obniżenie każdego ustanowionego kursu („basis rate") które nadto wpłynąć musi na stałą deprecyacyę marki polskiej.

Już dotychczas ogłoszone warunki umowy są wprost awanturnicze: kurs marki polskiej w Ameryce ma być ustalany „od czasu do czasu", a to samo dla siebie oznacza coś tak anormalnego, że trudno przypuścić by na ten pomysł wpadł rozumny człowiek, nie mówiąc już o zawodowo wykształconej jednostce. Każdy człowiek wie dziś o tem, że cena dolara w polskiej walucie lub odwrotnie cena marek polskich w walucie amerykańskiej nie tylko z dnia na dzień ale z godziny na godzinę ulega zmianie. Autorowie umowy postanowili zadekretować tygodniowy lub może nawet miesięczny kurs.

Pozatem koszta przekazowe przesyłek za pośrednictwem tej przez państwo unormowaną i koncesyonowaną centralę są horendalne: „Garantee-Trust" otrzymuje dla siebie 5 prc. prowizyi, tzn. każdy pośredniczący bankier ma zapłacić 5 proc. ponad kurs oczywiście kosztem interesenta). Syndykat i banki polskie mają otrzymać 1 3/4 proc. Oznacza to: że się naraz wysyłającemu a tem samem odbiorcy potrąca około 12 proc. z przesyłanej kwoty. Ponadto pozostawia się wedle praktyk amerykańskich bankierów zupełną swobodę policzyć klientowi taki kurs, jaki w najlepszej mierze uzyskać może.

Gdy temu przeciwstawimy fakt, że mali bankierzy w Nowym Jorku za 10 procentową prowizyą odbierają przekazy i wysyłają specyalnych posłańców do Polski by adresatom przesłane kwoty wypłacić w dolarach i że za to wszystko mniej pobierają niż żąda syndykat a ponadto nie ściągają dodatkowo 15 do 20 proc. tytułem dyferencyi kursowej, jak to się obecnie dziać będzie, gdy pomyślimy, że są to ludzie o małej bezsprzecznie wartości moralnej i o których w Ameryce mówią z pogardą — to można sobie wyobrazić z jaką oceną publiczności amerykańskiej spotkają się strony wyżej omówiony układ zawierający.

Należy też wkońcu nadmienić, że po wejściu w życie umowy zostanie wzbroniona bezpłatna przesyłka pieniędzy „Joint Distribution Committee" „Hiasu" i „American-Express-Company", która kosztowała zaledwie 1/2 proc., że będzie nadto wzbroniona wysyłka efektywnych dolarów do Polski. Fachowi referenci, którzy opracowali umowę zdają się nic nie wiedzieć o tem, że mimoto będzie można dolary przez pierwszą z brzegu zagraniczną bankową instytucyę, a to w markach polskich przekazywać do Polski a więc np. przez Berlin, Wiedeń a przedewszystkiem Gdańsk, gdzie za dolary można nabywać marki polskie w każdej ilości i skąd marki te stale są nowemu Jorkowi oferowane.

Tak więc da się o układzie „monopolowym" tylko stwierdzić, że jest on unikatem w dziejach skarbowości państw europejskich w których nikt nie odważyłby się podpisać umowy, tak krzywdzącej własnych obywateli a co najważniejsze wprost godzącej w interes państwa.

Cała ta umowa byłaby właściwie drobnostką z względu na jej niewykonalność lub wykonalność w małym zaledwie stopniu, gdyby nie smutne jej konsekwencye: bo według zurychskich notowań kosztował dolar dnia 6 czerwca 1060 mk. polskich, w Polsce 1250. Centralą operacyj zwyżkowych jest najwidoczniej Warszawa. Jak długo w Warszawie przeprowadzać można tego rodzaju plany, nie może Polska liczyć na przypływ dewiz amerykańskich, które otrzymać można tylko przez solidną, tanią i kupiecką transakcyę. Przymusowe składanie dolarów, połączone z centralizowaniem dewiz i protegowaniem banków dewizowych powduje w kraju podrożenie walut zagranicznych i deprecyuje walutę polską. A już zagranicą jest zupełnie wykluczone operować zarządzeniami na rzecz protegowanych instytucyj. Monopol na przekazy amerykańskie z „Garantee Trustem" w Nowym Jorku jest w wysokim stopniu kompromitujący i daje stałą sposobność do podaży coraz tańszych marek polskich.

Z sali sądowej.

Rozbijanie wagonów kolejowych.

Sąd karny w Lwowie zajmuje się w ostatnich czasach dość często modną kategoryą amatorów cudzej własności, złodziei kolejowych, którzy są plagą dworców i magazynów kolejowych. Nie zadowalają się nigdy małemi kradzieżami, dybią głównie na wagony towarowe, przy których można się sutego obłowić. Wczoraj rozpoczęła się przed zwykłym trybunałem karnym rozprawa przeciw szajce złodziei kolejowych składającej się z kilkunastu osób obojga płci. Na ławie oskarżonych zasiedli O. Reimisz, J. Podgórski, A. Kierma, Wł. Smolka, J. Pępek, T. Reizes, J. Kubil, E. Müller, siostry Kucharskie, K. Pieda, J. i G. Gruberowie, H. Beldharska, A. Zborowska, T. Reizes. Wyż wymienieni zorganizowali się w szajkę, operującą na głównym dworcu. Pewnego dnia w listopadzie 1920 r. zwrócili się oskarżeni Reimisz, Podgórski i Kierma do żołnierza Dembińskiego, pełniącego służbę na torze kolejowym i zaproponowali mu 30.000 mk., jeżeli ten „odsprzeda" 6 wagonów kukurudzy.

Żołnierz pozornie zgodził się na propozycyę lecz równocześnie zawiadomił o wszystkiem władze policyjne. O omówionej porze przyszło kilku młodzieńców, a zapewniwszy sobie odpowiednio „robotę" zabrali się do rozbijania wagonów. Splądrowali wóz z garderobą, zdobyczy atoli nie zdołali unieść, gdyż przeszkodziło temu nadejście organów policyjnych. Przyszło nawet wówczas do strzelaniny, lecz złodzieje uszli. Dopiero później ujęto ich. Innym razem osk. Reimisch z kilku towarzyszami skradł z wagonu 25 kg. cukru, przy innej sposobności 40 metrów sukna; ponadto dopuścili się członkowie tej szajki szeregu kradzieży. W pierwszym dniu rozprawy przesłuchano oskarżonych

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.
Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CH. SZNEJUR i E. ZELAZO. 7053
— środa 15/6 1921 po raz pierwszy w Lwowie —
Pereza Hirschbeina :: sztuka ludowa ::
PUSTA KARCZMA
— — Nowe dekoracye art mal. Z. Balka. — —
W przygotowaniu Arcybaszewa אייערוכע »ZAZDROŚĆ«.

W okresie anarchii.

W miejscowości Putiatyczach po upadku rządów austryackich zorganizowała się banda parobczaków, która postanowiła skorzystać z ówczesnych stosunków anormalnych. Chcieli pomścić się na Żydach putiatyczkich, za to, że po ustąpieniu Moskali w 1915 roku, musieli zapłacić tym Żydom za drzewo wyrąbane w lesie, oddanym im na własność przez wojska rosyjskie. Parobcy pewni, że napady na Żydów ujdą im bezkarnie w nocy z 2 grudnia 1918 uzbrojeni w koły, z okrzykiem „hurra" wpadli do domu Mojżesza Frenkla, gdzie zrabowali rozmaite ruchomości, przedstawiające wartość ponad 50.000 mk. Następnie ruszyli do domu Berla i Izaka Breithartów, by dokonać podobnego napadu. Breithartowie stawili napastnikom opór, wobec czego ci chwilowo się cofnęli. Gdy jednak Breithartowie postanowili opuścić Putiatycze, napastnicy wrócili i dom Breithartów splądrowali, wyrządzając właścicielom znaczne szkody.

Za współuczestnictwo w tych wyprawach bandyckich odpowiadał wczoraj przed sądem przysięgłych Hryńko Olearnik. Oskarżony do zbrodniczych napadów się przyznał, tłómacząc się, że towarzysze go przemocą zmusili do udziału w napadach. Przysięgli zatwierdzili jedynie pytanie o gwałt publiczny, zaprzeczyli zaś pytanie w kierunku rabunku i kradzieży. Olearnika skazano na rok ciężkiego więzienia.

Wymordowanie całej rodziny żydowskiej w Busku.

Lwów, 14. czerwca.

W nocy z czwartku na piątek ubiegłego tygodnia dokonano ohydnego mordu na rodzinie żydowskiej w Busku, złożonej z 72 letniego starca Feiwla Byka, tegoż 62 letniej żony i 21 letniej córki. W Busku było powszechnie znanem, że Byk otrzymywał od swej rodziny przebywającej w Ameryce, znaczniejsze przesyłki w dolarach, z czego postanowili skorzystać bestyalscy mordercy. Plan swój wykonali po północy. Wtargnęli uzbrojeni w odpowiednie narzędzia do mieszkania Byka i tutaj wymordowali w okrutny sposób całą rodzinę, pogrążoną w głębokim śnie. Nieszczęśliwe ofiary starały się stawić opór swym mordercom, a czem dowodzą liczne ślady ciężkich obrażeń na zwłokach pomordowanych. Zwłoki nieszczęśliwych były zmasakrowane w niemożliwy sposób. Jako narzędzie mordu służyła sztaba żelazna. Sprawcy, by zatrzeć ślad za sobą postanowili puścić z dymem budynek mieszkalny. W tym celu podłożyli ogień, a wszystkie okna i drzwi zabarykadowali, by uniemożliwić ratunek. O godzinie czwartej nad ranem zauważyli sąsiedzi kłęby dymu wydobywające się z domu Byka. Rzucili się na ratunek i zaczęli budzić rodzinę Byków, nie wiedząc o tem co w nocy zaszło. Otworzono przemocą drzwi mieszkania i tu wchodzącym przedstawił się straszny widok. Na łóżkach broczące w kałużach krwi ciepłe jeszcze zwłoki nieszczęśliwych, całe zaś mieszkanie splądrowane. Co mordercy po dokonaniu zbrodni zrabowali, to dopiero ustali przyszłe śledztwo. W samem mieszkaniu pożar rozpoczął swe dzieło zniszczenia a nawet zwłoki były nieco zwęglone.

Wypadek ten wywołał u miejscowej ludności w Busku bez różnicy wyznania straszne wrażenie. Władze policyjne i sądowe pod energicznem kierownictwem sędziego śledczego p. Weicherta przy pomocy całej ludności wszczęły natychmiast śledztwo, które po zmudnych badaniach, naprowadziło na ślady a następnie umożliwiło schwytanie morderców. Mianowicie w sąsiedztwie mieszka szewc Okrój, u którego przebywał syn jego, dezerter wojskowy. Dzień przed mordem zauważyli przechodnie dezertera Okroje, uwijającego się w pobliżu mieszkania Byków. W toku dalszych dochodzeń, doniósł wieśniak Czekanowski, że gdy nad ranem pracował na roli, spotkał uciekającego Okroja. Zaindagował uciekającego, co robi w tek wczesnych godzinach rannych. Na to odpowiedział Okroj »że u Byków zamordowano trzech Żydków, a ponieważ tam jest dużo »kanarków« (żandarmów) dlatego on ucieka. Czekanowski zauważył na kamaszach dezertera ślady krwi. Następnego dnia widziano bandytę, w poblizkiej wiosce Brykunie. Dalsze nici śledztwa zaprowadziły do Lwowa, gdzie w poniedziałek na dworcu kolejowym Podzamczu schwytano morderców a to Okroja i drugiego dezertera pochodzącego z Kowla, który uczestniczył w zbrodni. Przy rewizyi zakwestyonowano u obu liczne przedmioty pochodzące z rabunku u Byków. Na ubraniu i bieliznie Okroja znaleziono liczne ślady krwi. Obu morderców odstawiono do policyi państwowej skąd po ukończeniu dochodzeń wstępnych, odesłani zostaną do sądu karnego.

Morderstwo to jest tem tragiczniejsze, że w najbliższych dniach miał się odbyć ślub zamordowanej córki Byków. Narzeczony przyjechał do Buska, by wręczyć Bykównej ślubną suknię, nie wiedząc jeszcze o strasznym losie Byków.

NADESŁANE.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Z. Weinreba 6325
Lwów, Kołłątaja 8. I. p. Otwarty od 9—1 i 3—9

DR. JÓZEF LIEBESKIND
ordynuje jak zwykle w MARIENBADZIE dom »Hungaria«. 1166

Żyd, Tow. Akademickie »Ognisko«.
(Mensa Akad. Judaica)
— — — — poleca — — — —
rutynowanych nauczycieli
w zakresie szkół niższych, średnich i wyższych, jakoteż urzędników i siły biurowe wszelkiej kategoryi. Zgłoszenia w sekretaryacie »Ogniska« przy ul. Św. Teresy 26a między godz. 1·50—2·50. 7186

Z działalności „Polskiego Globu".

Onegdaj odbyło się w Krakowskiej Izbie handlowej i przemysłowej walne zgromadzenie Tow. transportowo-handlowego »Polski Glob«. Przewodniczył prezes Tow. Wł. Żeleński. W zgromadzeniu wzięło udział wielu wybitnych osobistości naszego świata handlowego i przemysłowego.

»Polski Glob« należy jak wiadomo do najpierwszych intytucyj gospodarczych w Polsce. O jago rozległej działalności dowiadujemy się z przedłożonego nam sprawozdania.

Główny nacisk — czytamy w sprawozdaniu — położył »Polski Glob« na zorganizowaniu oddziału transportowego. Przewidując, że z czasem handel ze wschodem zajmie wybitne miejsce w naszej gospodarce narodowej, stworzył »Polski Glob« szereg oddziałów ze wschodniej pałaci naszego kraju a przedewszystkiem we Lwowie z ekspedyturami w Podwołoczyskach, Równem i Baranowiczach. Oddział ten stał się ważnym łącznikiem na szlaku Wiedeń—Kraków—Kresy. Ponadto w Śniatynie dla handlu z Rumunią. W Warszawie nabył »Polski Glob« na własność zaszczytnie znaną firmę Juliusz Herman, przez co zyskał silny punkt oparcia w policy państwa. Na tpnie otworzono oddziały w Cdańku dla handlu zamorskiego, oraz w Tczewie.

Obsadziwszy najważniejsze placówki w kraju, »Polski Glob« zwrócił się za granicę. Osadowił się więc w Wiedniu i i w Budapeszcie. Oddział ten spełnia pomyślnie pokładane w nim nadzieje. Zaznaczyć jeszcze należy, że proces ekspansyi Globu nie jest jeszcze ukończony. Obecnie zakłada się dalsze placówki na kresach wschodnich oraz zachodnich.

Brak środków komunikacyjnych, był przeszkodą w wysokiej mierze w rozwinięciu zakreślonych planów. Dla pokonania tego braku »Polski Glob« założył w Wiedniu spółkę transportową »Europa Express Company«, która organizuje transporty w zwa tych pociągach z Wiednia do Polski. Dalszym etapem na tej drodze było nabycie kosztem 35 milionów 50 wagonów krytych o pojemności 15 ton, które zostały wcielone do P. K. P. Ponadto dla celów transportowych posiada »Polski Glob« silny park samochodów i wozów meblowych.

»Polski Głob« przez należyte uruchomienie swego działu technicznego przyczynia się w dodatni sposób do odbudowy zniszczonego kraju. Dostarczył mianowicie szereg niezbędnych maszyn rolniczych, traktorów, motorów, przyborow elektrycznych itp. Podobną rolę spełnia i dział żelazny. Zaznaczyć należy, że »Polski Głob« prawie na każdem polu rozwija swą owocną działalność, czy to aprowizując kraj, czy też wprowadzając do kraju nowy towar zagraniczny, którego brak u nas dawał się dotkliwie nam odczuć, np. maszyny do pisania.

W Krakowie »Polski Glob« nabył na własność dwie realności, w których mieszczą się przedsiębiorstwa Tow. I tak w realności przy ul. Potockiego biura krak. oddziału spedycyjnego, zaś przy ul. Wolskiej składy towarowe oraz oddział samochodowy,

Z pobieżnego tego sprawozdania widzimy, że »Polski Glob« w krótkim czasie stał się ważnym czynnikiem naszego życia gospodarczego, bez którego udziału trudno sobie wyobrazić dalsze kształtowanie się gospodarki państwowej.

W końcu nadmienić musimy. że czysty zysk wynosił około 6 i pół miliona marek. Z tego po potrąceniu przewidzianych statutem pozycyi przeznaczono dla ofiar na G. Śląsku 100.000 mk., na uniwersytet 50.000 mk., na odbudowę Wawelu 90.000 mk. (3 cegielki), na cele oświaty 20.000 mk., oraz na cele dobroczynne wedle uznania Rady Zawiadowczej. 7185

KRONIKA.

— **W sprawie »Ziemskiego Sądu Narodowego«.** Jak nas informują interweniowała deputacya tut. gminy żydowskiej, złożona z komisarza rządowego dra J. Diamanda i członka Rady Przybocznej dra Rubina Sokala u prezydenta Sądu Apelacyjnego Czerwińskiego i nadprokuratora Maliny w sprawie osławionej działalności tzw. »Ziemskiego Sądu Narodowego« względnie sędziów i adwokatów ferujących i podpisujących wyroki tego »sądu«. Oprócz tego wniosła reprezentacya gminy

SZTUKA FANTASTYCZNA P. T. **RAZ NA 1000 LAT**

prawdziwy majstersztyk wyobraźni, oparta na gruncie rzeczywistości i doby prastarej, której zabytkami pozostały mumie, porwała wczoraj widownię teatrów **MARYSIEŃKI i KOPERNIKA.** Miary powodzenia dopełniła muzyka koncertowa nadzwyczaj zręcznie operująca motywami różnorodnymi, jak tego wymagają obrazy sztuki.

żydowskiej odpowiednie memoryały w tej sprawie.

— **Zbrodnicza robota.** Od pewnego czasu rozrzuca się na dworcu kolejowym, w wozach tramwajowych i t. p. kartki następującej treści:

»**Szwargot żydowski**«. Na ulicach, w tramwajach i kolejach warczą żydzi po żydowsku, lub po niemiecku (czego nie robią nawet w Rosyi) i nadają kresom, szczególnie w oczach obcych, charakter nie polski.

Polski akademiku, żołnierzu, studencie, inteligencie, rzemieślniku, robotniku! Każ szwargocącemu Żydowi mówić po polsku, albo iść do Palestyny lub Austryi!

Jeżeliś dureń, siedź pokornie cicho! Kartki nie niszczyć: Podaj dalej.«

Zwracamy uwagę dyrekcyi policyi na tę agitacyę podżegaczy »rozwojowych« dążącą do wywołania zaburzeń. Czy nie czas wreszcie by powołane czynniki dołożyły wszelkich starań, i położyli kres tej zbrodniczej robocie.

— **Terror endeków rohatyńskich.** Jak nam donoszą z Rohatyna, zapowiedziało kino w Rohatynie na niedzielę 12. bm. wyświetlrnie obrazu filmowego p. t. »Teodor Hercl«, przeciw któremu ani cenzura ministerstwa spraw wewnętrznych w Warszawie ani Dyrekcyi policyi wszystkich miast na całym obszarze Rzeczy pospolitej polskiej nic nie miały. Film ten wyświetlono w Warszawie, Lwowie, Krakowie i wielu innych miastach, tylko w »republice« rohatyńskiej zarząd kina pod terrorem miejscowych menerów endeckich pp. Jamrogiewicza, Piaseckiego oraz funkcyonaryuszy starostwa rohatyńskiego pp. Wersteina, Frankowskiego wyświetlenie filmu »Teodor Hercl« odwołać musiał.

Zwracamy uwagę przełożonych władz starostwa rohatynskiego we Lwowie na to niewłaściwe postępowanie funkcyonaryuszy tegoż starostwa kolidujące z obowiązkami urzędników państwowych w pierwszym rzędzie powołanych do uszanowania ustaw konstytucyą zagwarantowanych.

— **Przemiany urzędów pocztowych na agencye pocztowe.** Z dniem 1. lipca 1921 przemienia się Urząd pocztowy Sokołówka k. Bóbrki na Agencyę pocztową i przydziela się do Urzędu pocztowego w Bóbrce jako urzędu zbiorczego.

Z dniem 1. lipca 1921 r. przemienia się nieczynny urząd pocztowy Wojciechowice na Agencyę pocztową i przydziela się do Urzędu pocztowego w Janczynie jako urzędu zbiorczego. Miejscowy okręg doręczeń agencyi pocztowej w Wojciechowicach tworzy gmina i ob. dworski Wojciechowice, zaś gminy i obszary dworskie Dobrzanica Tuczne, Zędowice, tudzież gmina Ostachowice i przysiółek Przybeń przydziela się do zamiejscowego okręgu doręczeń tej agencyi pocztowej.

— **Polityczny proces.** Przed sądem przysięgłym w Nowym Sączu rozpoczęła się onegdaj rozprawa głowna przeciw księdzu Dmytrowi Chylakowi, adwokatowi Jarosławowi Kaczmarczykowi i wiesniakowi M. Hromosakowi, oskarżonym o zbrodnię zdrady głównej. Akt oskarżenia zarzuca oskarżonym dążenie do oderwania Łemkowszczyzny od Polski. Mianowicie po upadku państw centralnych odbyła się w grudniu 1918 roku oskarżonych wiec, na którzjednoczenia na rodu ruskiego w jednolity organizm państwowy oraz uchwalono protest przeciw roszczeniom Polaków i Węgrów do obszarów zamieszkałych przez ludność ruską. W skład tego organizmu miały wejść obszary Galicyi po San, Poprad i Dunajec, południowe stoki Karpat i część Bukowiny na północ od Seretu. Podobne uchwały zapadły na wiecu, który odbył się 12.III. 1920 r. w Florynce. Na ostatnim tym wiecu ukontytował się »rząd ruski« w skład którego weszli wszyscy trzej oskarżeni. Ksiądz Chypiak wystawiając metryki i dokumenta urzędowe umieszczał na nich napis »Ruska Narodna Republika«.

Oskarżeni pozostają w areszcie śledczym od stycznia 1920 roku. Do winy się nie poczuwają, aczkolwiek przyznaej autentyczność powziętych rezolucyj i powołują na swą obronę, iż działali stosownie do zasad prawa samostanowienie narodów głównych przez Wilsona. Sędziowie przysięgli zaprzeczyli pytanie w kierunku zbrodni zdrady stanu, wobec czego oskarzonych uwolniono od oskarzenia. Prokurator zgłosił zażalenie nieważności i zażądał dalszego zatrzymania oskarzonych w areszcie śledczym. Trybunał postanowił jednak oskarzonych wypuścić na wolną stopę.

— **Skazanie kapitana.** Wczoraj zapadł wyrok sądu wojskowego w sprawie kapitana Zygmunta Perzyńskiego i towarzyszy oskarżonych o nadużycia popełnione w stacyi rozdzielczej w Stryju. Kapitana Perzyńskiego zasądzono na cztery lata więzienia, degradacyę i wydalenie z armii, taką samą karę wymierzono sierżantowi Fr. Stachowi, zaś sierżantów Dauma, Rr. Lucha i Wł. Skłediana skazano na dwa miesiące więzienia. Oskarżonych bronili adwokaci Hirschprung i Link,

— **Z Stryja donoszą:** Ruchliwe Towarzystwo Ognisko Kobiet żydowskich w Stryju powołało do życia Komitet Kobiet dla propagandy Keren Hajesod.

Staraniem tego Komitetu odbyło się zgromadzenie Kobiet żydowskich w wielkiej sali domu Narodnego, na którem wobec licznej publiczności wygłosiła p. Rachela Katz piękne p zemówienie o znaczeniu i celach Keren Hajesod.

Komitet rozpoczął akcyę zbiórkową złota i kosztowności.

— **Oryginalny powód samobójstwa.** Dzienniki wiedeńskie notują wypadek samobójstwa, które ze względu na swe motywa zasługuje na szczególną uwagę. Mianowicie w jednym z sklepów w drugiej dzielnnicy powiesił się służący Rudolf Twerlik. Gdy rano otworznno sktep znaleziono wisielca oraz rozbitą kasę wertheimowską. Samobójca wiedział, iż w kasie jest przechowana kwota 230.000 koron austryackich, znalazł tam jednak tylko 20 tysięcy koron. Z powodu doznanego rozczarowania powiesił się, podając za motyw swego kroku, iż zdobycz była o wiele mniejsza aniżeli się spodziewał. Najciekawszą jest jednak rzeczą, że przy samobójcy, tych pieniędzy wogóle nie znaleziono, widocznie zabrał je nieznany spólnik włamywacza.

— **Poprawa waluty... na Węgrzech.** Z ostatniego oświadczenia ministra Hegedüsa wynika, że dotychczas wymieniono banknotów w wysokości 11.700.000.000 Samodzielny węgierski Bank biletowy rozpocznie swe czynności najprawdopodobniej już 4. lipca pod kontrolą Zgromadzenia Narodowego i całej opinii publicznej. Korona węgierska nie osiągnęła jeszcze kursu odpowiadającego jej wewnętrznej wartości. Kurs ten atoli z całą pewnością będzie się dalej polepszał.

— **»Monitor Polski«** zamieszcza rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 18. grudnia 1919 o czasie pracy w przemyśle i handlu.

— **Gimnazyum żydowskie w Lwowie.** Wpisy do egzaminu wstępnego do kl. I. w gimnazyach żyd. męskich odbędą się w dniach 15, 16 i 17 czerwca. W gimnazyum klasycznem od godz. 10—11, w gimnazyum réalnem od godz. w pół do 11 do 1.

W gimnazyum żeńskim w tych samych dniach od godz. 3—4 popoł. 7065

—:—

— **Rada Nadzorcza Spółki Wydawniczej »Chwila« Sp. z ogr. odp.** oznajmia niniejszem, że na posiedzeniu dnia 8 czerwca br. zapadła w myśl art 4 i 5 kontraktu Spółki uchwała podwyższenia kapitału zakładowego.

W myśl kontraktu Spółki do wzięcia nowych wkładek zakładowych może Rada nadzorcza dopuścić dotychczasowych wspólników, ewentualne inne osoby. Spólnicy dotychczasowi mają przez 4 tygodnie od dnia zapadłej uchwały prawo pierwszeństwa do wzięcia nowych wkładek zakładowych według stosunku wkładek dotychczasowych.

Bliższych wyjaśnień co do warunków subskrypcyi udziela i zgłoszenia przyjmuje prezes Rady Nadzorczej Dr. Dogilewski Lwów, Krasickich 10 codziennie od godz. 4—6 popoł. z wyjątkiem sobót i niedziel.

Z życia gospodarczego.

Wiadomości Gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Zniesienie świadectw pochodzenia towarów wywożonych do Anglii.

Według zawiadomienia Konsulatu Brytyjskiego w Warszawie świadectwa pochodzenia towarów eksportowanych z Polski do Anglii zostały zniesione z dniem 27. maja b. r.

Postępowanie z przesyłkami zagranicznemi zawierającemi także towary niepokryte zezwoleniami przywozu.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, że w wypadkach kiedy w przesyłkach z towarami, na które zostało uzyskane pozwolenie przywozu, znajdują się towary niewymienione w pozwoleniu, to też ostatnie towary powinne być wydzielone z przesyłki i Urząd Celny ma postąpić z niemi w myśl art. Ust. z dnia 15. VII. 1920 o obrocie towarowym z zagranicą (Dz. U. Nr 79 p. 527) oraz § 27. Rozp. z dnia 30. X. 1920 w przedmiocie organizacyi i przepisów post. urzędów i Izby przywozu i wywozu (Dz. U. Nr. 107 p. 703), przyczem jednak odprawa towarów pokrytych pozwoleniem przywozu nie ma być wstrzymaną.

Stosunki handlowe z Bułgaryą.

Jedna z większych firm handlowych bułgarskich w Sofii zwraca uwagę w liście nadesłanym do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, że po wojnie otwierają się dla wywozu z Polski do Bułgaryi szerokie widoki. Ententa czyni wszystko możliwe po wojnie, aby zrobić z Bułgaryi pewny rynek dla swego handlu i teren dla swej działalności ekonomicznej. Oprócz tego władze Ententy zarządziły wszelkie środki, aby zapewnić nabywców dla swoich towarów. Tak Anglicy, Włosi i Belgowie jak też i Amerykanie proponują swoje towary z kredytem 3-letnim. Każde z państw Ententy założyło tu duże składy i wielkie domy handlowe, Anglia zaś otworzyła

nawet w Sofii Izbę Handlową, przy niej muzeum wzorów i próbek, gdzie całe kolekcye próbek są do rozporządzenia publiczności. Z Pragi przyszła niedawno wiadomość, że postanowiono tam urządzenie domu w Sofii, gdzieby można umieścić stałą kolekcyę towarów. Aby polskiemu przemysłowi i jego wyrobom zapewnić w Bułgaryi należne miejsce, należy pójść tąż samą drogą i zastosować teżsame środki, w szczególności

1. Należy otworzyć polskie składy, gdzieby bułgarski nabywca mógł polski obejrzeć i porównać.

2. Polscy fabrykanci i przemysłowcy powinni, w porozumieniu z przemysłowcami bułgarskimi, pozakładać wielkie domy bankowe i towarzystwa, mające dopomagać wymianie bułgarskich surowców na polskie wyroby przemysłowe.

Zapotrzebowanie materyałów budowlanych zagranicą.

Polski Syndykat Handlowy Tow. z ogr. odpow. w Gdańsku (Langgasse 60-61) zawiadamia, że poważne przedsiębiorstwa budowlane zagraniczne zwróciły się do niego z popytem na następujące produkty przemysłu polskiego, cegły palone prasowane, ewentualnie cementowe, parzone, dachówki rozmaitej formy i ciężkości dachówki szklane, cement portlandzki (przy ofertach analiza), wapno niegaszone (analiza), które te artykuły zagraniczne przedsiębiorstwa budowlane chcą nabyć zaraz, jakoteż zakontraktować późniejsze długoterminowe dostawy. Syndykat Handlowy w Gdańsku uprasza przeto zainteresowane polskie przedsiębiorstwa przemysłowe, aby zechciały na jego ręce przesłać jaknajrychlej oferty jak najprzystępniej kalkulowane, wzory, ewentualne rysunki, próbki deklaracye terminów dostawy i t. p.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 14. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya niezmieniona, ruch słaby. Płacono za Cmielów 3550, za Chodorów 2050, za Gafotę 2100, za Oikos 3625—3650—3600.

Za przekaz na Pragę płacono 1850, na Czerniowce 1935—1945, na Wiedeń 194, za dolary amerykańskie 1280.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya zwyżkowo.

Płacono za dolary amer. 1288 za kanadyjskie 1115, za marki niemieckie 1930, za leje rumuńskie 1950, za ruble (500) 315, za ruble (100) 435.

—II—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 14. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	600·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2000·—	2100·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	2000·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3500·—	3600·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2000·—	2200·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3550·—	3700·—
Warszawska Ska-akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	2100·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1300·—	—·—
Polska Nafta I. i II. 500—75	1800·—	—·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1550·—	—·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1250·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	1050·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5000·—	—·—
Zakł. el. Sierszа (wsz. em) 140—5·60.	2400·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	9000·—	—·—

Waluty.

Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	275·—	325·—
» » drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	60·—
» » (po 250)	40·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	9·—
1 frank franc.	95·—	100·—
1 Frank szwaj.	180·—	200·—
1 £ Sterling	4350·—	4600·—
1 Dollar ameryk.	1220·—	1290·—
1 Dollar kanadyjski	1070·—	1120·—
Marki niem. (po 1000)	1760·—	1860·—
» » (po 100)	1660·—	1760·—
» » drobne	1560·—	166·—
Lei rumuńskie (500)	1875·—	1975·—
Lei rumuńskie drobne	1775·—	1875·—
Liry włoskie	55·—	65·—
Czeskie korony (5000—1000)	1800·—	1900·—
» » drobne	18·0·—	1900·—
Korony austr. niem. stemplowane	180·—	200·—

Dewizy.

Wypłata na Londyn	4500·—	4750·—
» na Paryż	97·—	105·—
» na Zurych	180·—	200·00
» na Praga	18·00	19·00
» na Wiedeń	190·00	205·00
» na Berlin	18·00	19·—
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	18·75	19·75

Rata bankowa: Stopa eskontowa P. K. K. P. 6%.

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 14. czerwca.

Polska Nafta I—III em. 1900—1875, IV. em. 1610—1650, Siersza górn. 5800—5600, Impex 475—425, Trzebinia mydło mł. 2700, Lemiesz 6000, P. T. H. 1100—1085, Krakus 3500—3550, Żegluga Polska 600, Siersza el. 2350—2225, Bank przemysłowy 490, Przekaz na Wiedeń 198, na Berlin 1880—1900.

—oo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 14. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1280—1292½,—1270—1225—1280 Przekaz na Berlin i Gdańsk 1800—1815—1810, Londyn 4800 Paryż 103·50—103·87½, na Pragę 1745, na Wiedeń 195, na Berlin 1825—1875—1850.

—II—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 14. b. m. Berlin 8·40, Praga 8·20, Nowy Jork 600·—. Austr. noty kor. stempl. 0·00, Budapeszt 2·25, Bukareszt 8·85, Wiedeń 1·20, Medyolan 30·70, Zagrzeb 4·00, Warszawa 0·50.

—II—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 14. czerwca:

Renta majowa 107·00, austr. renta koronowa 107·00, węgierska renta koronowa 305·00, Losy tureckie 3.600·—, Renta lutowa 108·00, Anglobank 1740·—, Bankverein 1309·00, Bodenkreditanstalt 2580·00 Kreditanstalt 1508·—, Bank depozytowy 855·- Laenderbank 2448.00, Merkury 1110, Unionbank 1190·—, Żiwnosteńska banka 3700·00, Kolej północna 19·300·—, Kolej. południowa 2440—, Alpiny 6280·—, Berg und Huetten 10·250-, Krupp 1600·00, Poldihütte 4388·00, Prager Eisen 12.000·00, Rima 5230·—, Skoda 498·—, Zieleniewski 0000·—, Apollo 5400·—, Fanto 25.000·—Galicia 32.000·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 15·500—, Koleje austryackie 4715·—, Koleje węgierskie 000·—, Priorietety kolei półn. 3200·— Bank obrótowy 797·— Kolej Lwów-Czern. 4125·— Siersza 0000·—.

—II—

NADESŁANE.

Memu s ostrzeńcowi drowi Michałowi Konstantinowi z okazyi zaręczyn z p. Józefą Reitmanówną zasy a serd czne życzenia.
1180 Amalia Konstantin z rodziną.

מעומק לבנו מברכים אנחנו את חברנו מר אברהם נאטטעס־יענער לארוסו עם מרת מרים וואקם יהי' עתידם מאושר ויזכו לבנות ביתם על הרי יהודה אגודת התקוה ועד קרן היסוד שפואל גורפיין, אלי' אהער. 7177

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Wpisy na jednoroczny kurs handlowy żeński Mieczysława Christofa, profesora Akademii handlowej Lwów, Wałowa 25, rozpoczną się dnia 17. czerwca b. r. w godzinach od 10—12 i od 4 do 5. Bliższe szczegóły zawiera 13. sprawozdanie szkolne, które można otrzymać w zakładzie. 7171

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Maszyny stare. wszelki metal kupuję płacąc najwyższe ceny dla własnego użytku Żółkiewska 123, podwórze. 7113

DO SPRZEDAŃIA kufry Lorma, pl. Smolki 1 a II. p. 7174

Zakład lekarsko-dentystyczny z dobrą praktyką na prowincyi do sprzedania. Zgłoszenia do Administracyi »Chwili« pod »Prowincya«. 7183

RÓŻNE.

Powróciłam z zagranicy i otworzyłam napowrót pierwszorzędny salon krawiecki. 7071
Zofia Winitowa, Halicka 21, I. p.

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 6822

INTERESA HANDLOWE.

Lekarz-dentysta poszukuje lekarza-dentysty z zakładem jako spólnika. Zgłoszenia do Administracyi »Chwili« pod »Pierwszorzędny Zakład«. 7182

MAŁŻENSTWA.

Inteligentna panna galicyanka, posiadająca we Wiedniu urządzone mieszkanie, 200.000 Mp. posagu, wyprawę, z rodziny poważnych przemysłowców i kupców. wyjdzie za mąż za człowieka na odpowiedniem stanowisku w wieku około lat 45. Zgłoszenia do Chwili pod »Odpowiednie«. 7178

POSAD POSZUKUJĄ.

Handlowiec bławatnik, rutynowany fachowiec poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia do Adm. pod »Bławatnik«. 7181

Ogłoszenia.

Kosy i Sierpy
marki »Kościuszko« poleca hurtownie 7172
F. Rentschner, Lwów, Legionów 37.

Białe obuwie!
czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn **„BIAŁOBŁYSK"**
Główny skład **dom handlowy** 7133
S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.
— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne. —

Każdy się przekonał, że najlepszą pastą do obuwia jest „RODA“
Żądać przeto zawsze tylko jedynie
Pasty do obuwia »RODA«.

Nareszcie Nareszcie

Fabryka wyrobów chemicznych - - „ROPA“
Oddział past — „RODA“ Ska z o. por. = RADYMNO,
Biuro: PRZEMYŚL, ul. Czarneckiego 25 Skrytka poczt. 25.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

Baczność! Importerzy i rolnicy!
Prima lucerka, nasienie cebuli, przednie zarna ogórkowe, w wielkich ilościach na składzie u
Rösslera (Czerniowce)
ul. Pocztowa 4. mleczarnia Bendita tanio do nabycia. — Informacyi w sprawie transportu udziela każda tamtejsza firma »—« spedycyjna. 7112

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

WŁOSIE KOŃSKIE
bydlęce i inne oraz
SZCZECINĘ
kupujemy dla swej fabryki i prosimy o oferty. 7103
CENTPALA SKÓR Tow. akc.
GENERALNA DYREKCYA
Poznań, ul, Rzeczpospolitej l. 9.
Adr. telegr.: »Centrogar«.

Leżaki składane **chodniki, portyery, franki, kapy, ceraty, materye** na pokrycie mebli, **materace, tapety** i t. p. 1179=5
polecа skład tapet S. WEIS, Lwów, Sobiesk ogo 2.

Gumy do rowerów marki francus Płaszcze 1.800 Mk. Węże 650 Mk. Rowery nowe »Pucha« i innej marki 18.000 Mk. Rowery używane od 5.500 Mk. oraz wielki wybór płyt gramofon. marki »aniołkowej«. Przyjmuje rowery i gramofony do naprawy. Za stare, połamane płyty płaci 35 Mk. **Józef Katz** LWÓW, 6323 ul. Pańska l. 8.

ROWERY
»Helical Premier«, »Wafenrad i inne nowe i używane. Płaszcze górskie, włoskie »Pirelly« szlauchy czerwone, pompy, latarki, oraz wszelkie przybory do tychże, Gumy do wózków dziecinnych
»« poleca »«
Malwina Immergiück. Jagiellońska 17.
Kupuje i zamienia stare i połamane płyty gramofonowe. 6499

Manicurzystka i Masarzystka
z Wiednia poleca się łaskawej P. T. Publiczności ZAKŁAD FRYZYERSKI **I. Pasternak, Kościuszki 1.** 7173

Rowery „Pucay“ „Helikale“
i innej marki nowe i używane od 6.000 Mk. Płaszcze, węże oraz części składowe do rowerów poleca Zakład mechaniczny
B. CHUWEN i N. ARNOLD
Lwów, Fredry 2 (róg Batorego),
Warsztaty reparacyjne dla naprawy motocykli, rowerów, gramofonów t t. d. 7110

Tanio! 6900
Jedwabie, Kretony, Kloty kolorowe — do nabycia
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.

Ważne dla wyjeżdżających na letnisko.
Wypożyczalnia książek »Vita« Lwów, Pasaż Hausmana 8. wypożycza jednorazowo kilka tomów na znacznie zniżonych warunkach. 6619
Kupujemy książki każdej treści oraz całe księgozbiory.

WOLNE POSADY.

Zdolną praktykantkę przyjmie firma Freilich ul. Sykstuska 21. 7175

POSAD POSZUKUJĄ.

Zawodowa pielęgniarka obejmie natychmiast opiekę nad chorą osobą we Lwowie lub na prowincyi. Wyjedzie także na wieś. — Zgłoszenia pod »Ritta« do Adm. »Chwili« 31 b.

Ważne dla Letników!
W Muszynie obok Krynicy w pięknem położeniu nad rzeką Popradem wśród lesistych gór o klimacie nader zdrowotnym
jest do sprzedania Willa
w dobrym stanie o 9 pokojach z ogrodem. Połowa mieszkania może być zaraz wolną.
CENA KUPNA 4,000.000·— Mkp.
Możliwą jest także zamiana za willę lub kamienicę we Lwowie. 6908
Bliższych informacyj udzieli dr. Jan DZIURZYŃSKI we Lwowie, pl. Bernardyński l. 11.

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5789

POCENIE NÓG
rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy
S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.
We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

Ważne dla przemysłu młyńskiego!
IHIG Nadeszły oryginalne szwajcarskie płótna petlowe marki Reiff-Frank we wszystkich numerach. 6058
Generalne zastępstwo na Rzeczpospolitą Polską.
„IHIG“ Lwów, Podlewskiego 8|II

SZKŁO TAFLOWE (szyby do okien) pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca
J. D. UNGER fabryczny skład szkła »« taflowego. »«
Tarnów, Krakowska 2.
Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakowska.

SPIESZCIE SIĘ!
aby nie zaniedbać sposobności zakupienia najnowszych sukien i bluzek markizetowych płaszczy jedwabnych etc., po bardzo nizkich cenach u znanej firmy **TANDLER i SYN** LWÓW, RYNEK L. 30.

»WYWIAD«
Biuro informacyjno-wydawnicze
założone przez małopolskie instytucye finansowe, Ska z ogr. odp.
we Lwowie, ul. Hetmańska 8.

I. DZIAŁ INFORMACYJNY: udziela ścisłych i dokładnych informacyi o zdolności kredytowej przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, oraz osób prywatnych w kraju i zagranicą. Wywiady oparte są na badaniu rejestru handlowego, ksiąg gruntowych, bilansów i innych autentycznych dokumentów, wskutek czego można na nich w zupełności polegać.

II. DZIAŁ WYDAWNICZY: wydaje „Gazetę bankową“, jedyny w Polsce dwutygodnik poświęcony wyłącznie sprawom finansowym i bankowym. Pierwszorzędny organ inseratowy. 6693

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: D:. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 866 Lwów, piątek 16. czerwca 1921 Rok VII.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Dookoła porozumienia polsko-żydowskiego.

(m) Niema w Polsce ani Polaka, ani Żyda, któryby wierzył w szczerość oficyalnych czynników w kwestyi doprowadzenia do skutku ugody polsko-żydowskiej. Tylko taki niepoprawny idealista, jak dr. Alfred Nossig może się łudzić i swój znój i swe siły wlewać w dziurawą beczkę Danaid, skąd wypływają, bez żadnego skutku.

Należy nieść sowy do Aten, jeśli się wierzy choć przez chwilę w dobrą wolę czynników decydujących w kierunku tego zagadnienia. „Gazeta Warszawska“ założona w r. 1774, a mająca treść duchową i moralną jeszcze z roku 774 walkuje znowu ten problem. Otwarcie powiada że pan Nossig nie doczeka się takiego rządu, któryby pod własną odpowiedzialnością doszedł do ugody z Żydami. „Gazeta“ grozi terrorem mas wyborczych, a rząd, który w zasadzie kilkakrotnie uznał skromność i niewinność postulatów żydowskich cofa się bojaźliwie, zasłaniając się słowem „non possumus“. „Gazeta“ robi wielkie odkrycia, że Żydzi nie mają warunków do działania politycznego pozytywnego. To jest istotnie paradne! Jak sobie to przedstawia „Gazeta“ w tym czasie, w którym tu chyba tego talentu politycznego i pozytywnego nigdzie dostrzedz nie można. „Gazeta warszawska“ ów apostoł pogromów i naruszenia prymitywnych praw ludzkich zarzuca Żydom, że oni są „negacyą“ cywilizacyi. Istotnie Żydzi negują cywilizacyę „Gazety Warszawskiej“, która w jednym numerze trzy razy lży Żydów, a hańbi Polaków tej miary co ks. arc. Roop, prof. Pietrażycki i Baudouin de Courtenay, Eugeniusz Starczewski, wybitny publicysta Ludwik Krzywicki, ks. Zdzisław Lubomirski i socyalista Barlicki, przyczem nie zapomina nawet wytyku w stronę konserwatystów Baworowskiego i Fedorowicza. Są jednostki niewątpliwie wybitne, które z powodu ich mieliczności i siły opozycyi przeciw jaskrawej niesprawiedliwości zasługują na tem większe uznanie. „Gazeta Warszawska“ boi się że opinie i czyny tego klubu intellektualistów polskich będą szły na rachunek całego społeczeństwa polskiego, uważając siebie i swoje wymysły za wyraz tego społeczeństwa.

Denuncyant z „Gazety Warszawskiej“ powtarza brednię o tem, jakoby Żydzi spowodowali rewolucyę rosyjską, jakoby zorganizowali bolszewizm i przygotowywali się do eksploatacyi ekonomicznej Rosyi, zaznaczając równocześnie, że jednak Żydzi nie znają pracy twórczej i nie będą stąd zbierać owoców. Żydzi nie znają pracy twórczej, ale znają ją w zastraszający sposób pismacy różnego pokroju którzy w ciągu trzech lat zdemoralizowali opinię polską, spowodowali zupełne odosobnienie Polski i jej przysporzyli tyle nieszczęść. Jednym tchem „Gazeta“ podlaje, że Żydzi przeszkadzać będą w budownictwie wielkiej Polski, gdzie jest ich główna siedziba, a równocześnie zauważa, że Żydzi w słabej Polsce będą także ekonomicznie słabi. A przecież gdyby pismo to miało cokolwiek mózgu do dyspozycyi, wiedziałoby, że Żydzi nie są głupi, i że polskiej budowli w której przecież mieszkają nie myślą osłabić. Pismo to niema zaufania do rozumu politycznego Żydów, uważając widocznie, że jego rozum jest większy. Nie odbieramy mu tej iluzyi. Tłumaczy ono Żydom że im nie zależy na zdobyciu samoistności narodowej, lecz jedynie na faktycznych wpływach hi że „pracowanie anonimowe“ najętemi siłami jest lepsze. „Gazeta warszawska“ sama to robi, a lży innych, zasłaniając swą potworną postać maską humanizmu i postępu, pod którą się kryje zwyczajne bestyalstwo. „Gazeta“ imputuje Żydom, że próby pana Nossiga nie traktują seryo. Żydzi uważają jego zamierzenia za rzecz tragiczną i wyrażają tylko swój głęboki żal, z powodu tego, że tak jasny umysł, jak Nossiga dał się wprzęgnąć do dzieła zupełnie beznadziejnego, gdzie ani krzty dobrej woli i chęci, ani atomu wyrozumiałości niema, lecz jest dzika nienawiść którą w karbach ledwo utrzymać można.

Sądzimy, że naród polski prowadzony przez swoich mało odpowiedzialnych kierowników odczuje, w jakie nieszczęście go wprowadzili lekkomyślni i źli ludzie. Zaostrzenie problemu żydowskiego jest tylko jednem ogniwem w zaostrzeniu wszelkich stosunków w państwie. Sądzimy, że dzień już blizki, gdy głośnym szmerem pójdzie przez państwo pomruk uwiedzionego i oszukanego narodu polskiego, który przejrzy wreszcie, że jego kosztem się bawiono, że go bezlitośnie łupiono i wyzyskiwano, że jego majątek i jego walutę zniszczono, że dławiono wszelkie jego górne pędy a pozwolono chwastom egoizmu i złej woli rozplenić się szeroko po ziemiach tego państwa. Wierzymy, że kiedyś i to w niedalekiej przyszłości ta świadomość obudzonego narodu zedrze maskę z twarzy sofistów i sykofantów którzy żyją z ruiny i upadku i z oczerniania czystej tarczy narodu. Wówczas, gdy się naród podniesie, zwróci się on przeciw tym niepro szonym opiekunom, którzy zawinili te wszyst

Deklaracya min. Churchilla po podróży wschodniej.

Dyskusya w Izbie gmin nad sytuacyą w Palestynie.

Londyn. (Pat.) W Izbie gmin bronił minister dla kolonij polityki rządu w sprawie Palestyny i Mezopotamii i oświadczył, że Anglia po przyjęciu mandatu nad tymi krajami

nie może pozwolić na to, aby Arabowie zabijali ludność żydowską w Palestynie,

a Mezopotamię wyplądrowali Beduini. W Mezopotamii postanowił rząd angielski utworzyć rząd arabski pod przewodnictwem arabskiego prezydenta.

Londyn. (Pat.) W Izbie gmin toczyła się dyskusya nad sytuacyą w Palestynie. Minister Churchill oświadczył, że Anglia utrzymuje w Palestynie armię liczącą 5000 żołnierzy

by spełnić obietnicę poczynioną wobec syonistów w sprawie stworzenia dla Żydów siedziby narodowej.

W r. 1921 przybyło do Palestyny 7000 Żydów.

—::—

Gabinet centrowo-prawicowy?

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. — eg.) Zanosi się na utworzenie rządu prawicowo centrowego tak przynajmniej przedstawiał się stan rzeczy zeszłej środy. Aby zaś nie straszyć naiwnych nomenklaturą zbyt jaskrawą operuje się bateryą koalicyjną. Głośno woła się o utworzeniu rządu koalicyjnego zamilczając dyskretnie, że poza tą „koalicyą“ pozostać pragną socyaliści, Tugutowcy, NPR., Stapińczycy i wogóle cała lewica, która wzdraga się przy wspólnym zasiąść stole z endecyą.

Piastowcy zaś przypominają ową panienkę, z anegdoty, która chciałaby i... bo się. Gdy więc pozwalają swym sprzymierzeńcom z klubu pracy konstytucyjnej i klubu mieszczańskiego na współudział w konwentyklach endecko-dubanowiczowskich, konferują nawet sami po zakamarkach ze Skarbkiem, równocześnie jednak zezują w stronę Daszyńskiego czy też nie weźmie za złe „ratowanie ojczyzny“ przy pomocy Romana Dmowskiego.

Widocznie jednak konszachty te nie dają jeszcze pozytywnego wyniku gdyż sfery zbliżone do p. Witosa głośno wołają, że formalnie niema przesilenia, albowiem Nowodworski nie zgłosił swej dymisyi, nie uczynił też tego Michalski, a rezygnacyi Steczkowskiego premier dotąd nie przyjął do wiadomości.

Warszawa. (E. E.) Wysuwany przez P. S. L. kandydat na ministra skarbu p. Michalski nie przyjął propozycyi.

Likwidacya komisyj przywozu i wywozu.

Warszawa. (E. E.) Prasa podaje, że 1 lipca będą ostatecznie zlikwidowane komisye przywozu i wywozu.

—::—

Podwyższenie taryfy osobowej na kolejach.

Warszawa. Na konferencyi prasowej odbytej w prezydyum Rady ministrów, oświadczył minister kolei p. Jasiński dziennikarzom. że taryfa kolejowa zostanie podwyższona z dniem 1. lipca b. r. Nowa podwyżka obejmie tylko taryfę osobową i wynosić będzie 50 procent.

kie konwulsye i nieszczęścia które przepływają ponad głową narodu, pragnącego szczęścia i spokoju po tylu latach niewoli. Nadejdzie taka chwila, gdzie naród polski przejrzy i spali na nowem auto-da-fe tę całą bibułę rafinowanej nienawiści, która cofnąć chce naród przodujący w kulturze do niveaux przedchrześcijańskiego szczepu słowiańskiego. Młyny boże mielą powoli, ale pewnie. Nie ulega wątpliwości, że po przemijającem panowaniu jednostek szatańskich przyjdzie czas porachunku i odepchnięcie elementów negacyi i apostołów poróżnienia ludzi w daleki Hades, a w państwie wyłoni się jutrzenka przedświtu.

Z komisyj sejmowych.

Warszawa. (Pat.) Komisya aprowizacyjna pod przewodnictwem p. Gdyka w obecności premiera Witosa obradowała w dalszym ciągu nad projektem ustawy o wolnym handlu.

O samorząd na kresach.

Komisya administracyjna przyjęła do wiadomości wyjaśnienia delegata handlowego o stosunkach prawnoadministracyjnych na kresach wschodnich i wyraziła nadzieję, że w myśl tych wyjaśnień rząd przyspieszy zaprowadzenie ładu i porządku a w szczególności samorządu na tych ziemiach.

Komisya skarbowo-budżetowa kontynuowała obrady nad uposażeniem sędziów i prokuratorów. Uchwalono zmiany ustawy z dnia 10 lipca 1920 o uposażeniu sędziów i prokuratorów w niektórych punktach.

Referat p. Farbsteina w sprawie handlu między zachodem a wschodem.

Komisya przemysłowo-handlowa pod przewodnictwem p. Bruna rozpatrywała wniosek p. Pużaka o utworzenie komisyi zakupów w Gdańsku. Postanowiono wezwać Rząd aby polecił Ministerstwom i Urzędom dokonywanie zakupów w Gdańsku i wogóle zagranicą tylko w porozumieniu z Ministerstwem Przem. i Handlu. Przyjęto do wiadomości wyjaśnienie delegata Ministerstwa poczt w przedmiocie wniosku p. Załuski o polepszenie komunikacyi pocztowej z Ameryką półn. Wezwano ministerstwo do dalszego ulepszenia i wprowadzenia komunikacyi bezpośredniej między obu krajami.

Wysłuchano referatu p. Farbsteina w sprawie wznowienia handlu między zachodem i wschodem. Ustanowiono podkomisyę, która w porozumieniu z Ministerstwami: Przemysłu i Handlu oraz Skarbu rozpatrzy wniosek i opracuje odpowiedni projekt ustawy celem przedłożenia go sejmowi.

—ooo—

Wrażenie deklaracyi Herberta Samuela w Palestynie.

Jerozolima. (ŻBK). Deklaracya Herberta Samuela wywarła na ludności żydowskiej w Palestynie bardzo przykre wrażenie. Z powodu ostrej cenzury prasa nie ma możności zajęcia stanowiska wobec deklaracyi. Opinia publiczna uważa oświadczenie Naczelnego Komisarza za poważny cios skierowany w pozycyę polityczną syonizmu w kraju.

Interpretacyę Samuela deklaracyi Balfoura o utworzeniu żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie uważają tu za wręcz niezgodną z celem mandatu wyrażonym w ogłoszonym projekcie.

Reprezentanci żydostwa palestyńskiego, którzy wzięli udział w uroczystości z okazyi urodzin króla angielskiego, po wysłuchaniu deklaracyi z powodu oburzenia opuścili zebranie.

W ubiegły poniedziałek odbyło się nadzwyczajne wspólne posiedzenie członków Waad Leumi i komisyi syońskiej celem omówienia wytworzonej w Palestynie sytuacyi.

Nahum Sokołow o ostatnich wypadkach w Palestynie.

Londyn. W wywiadzie udzielonym paryskiemu sprawozdawcy londyńskiej »Cait« oświadczył Nahum Sokołow, który przed kilku dniami dopiero powrócił z Palestyny do Paryża, co następuje:

Każdy Żyd i syonista z oburzeniem przyjął wiadomość o ostatnich wypadkach w Palestynie. Wypadki te są owocem zbrodniczej agitacyi, która w ostatnim czasie bardzo się zaostrzyła. Przedsięwzięto konieczne kroki celem zapobieżenia powtórzeniu się podobnych wydarzeń. Zdaniem Sokołowa ma wszechświatowa organizacya syonistyczna wchwili obecnej trzy najważniejsze zadania do spełnienia: 1) ustalić wytyczne w stosunku do obecnej polityki Arabów 2) stworzyć i rozwinąć możliwość pracy w Palestynie a wreszcie 3) zorganizować ochronę kraju.

Co się tyczy imigracyi do Palestyny, musi naród żydowski jak najdalej idącą ofiarnością i pracą rządowi angielskiemu udowodnić, że mylne jest zdanie rządu angielskiego, iż możliwą jest tylko imigracya stopniowa. Dotąd przybyło do kraju 10 tysięcy chaluców, z tych zatrudnia rząd 2500, naród żydowski musi sobie jednak dokładnie zdać sprawę z tego, że żydowscy imigranci muszą znaleźć żydowską pracę, bez której odbudowa żydowskiej Palestyny jest fikcyą. Naród żydowski musi wytężyć całą energję by dostarczyć kapitałów koniecznych do stworzenia jak najszerszych możliwości żydowskiej pracy, która jedynie umożliwi imigracyę o charakterze masowym.

W sprawie żydowskiej milicyi oświadczył interlokutor, że konieczną jest własna organizacya któraby pod protektoratem mocarstwa mandatarnego lojalnie strzegła interesów żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Cel ten osiągniemy przy gotowości poniesienia ofiar.

Na pytanie, co ludność żydowska jiszubu sądzi o Najwyższym Komisarzu, odpowiedział Sokołow następująco: Żydzi Palestyny życzyli by sobie więcej stanowczości i energii w działalności Herberta Samuela; rząd wybrał natomiast drogę ostrożności i ewolucyi. Zdaniem Sokołowa, moment obecny nie pozwala na politykę pięści. Rząd angielski musi się liczyć z nowym duchem wolności, który owiał cały świat a w szczególności z wzmożonym ruchem wolnościowym ludności arabskiej.

Dalsze interpelacye w angielskiej Izbie gmin w sprawie ostatnich wydarzeń w Palestynie.

Londyn. Na ostatniem posiedzeniu angielskiej Izby gmin wniósł poseł Colonel Hegwood interpelacyę w sprawie ostatnich wydarzeń w Palestynie. Na interpelacyę w sprawie śledztwa dotyczącego ostatnich rozruchów w Palestynie, odpowiedział zastępca ministra Churchilla mr. Wood, że komisya dla zbadania winnych rozruchów składa się z nadsędziego Palestyny i dwu innych urzędników palestyńskiego zarządu. Komisyi pomaga w pracy rada złożona z trzech osobistości reprezentujących ludność żydowską, muzułmańską i chrześcijańską.

Uczczenie prof. Einsteina przez angielski świat naukowy.

Einstein honorowym doktorem uniwersytetu w Manchester.

Londyn. Odczyt, wygłoszony przez prof. Einsteina na uniwersytecie w Manchester przemienił się w hołd dla znakomitego uczonego. W wielkiej sali uniwersytetu zebrało się przeszło 1000 osób z angielskiego świata naukowego. Na wstępie powitał gościa prof. chemii Sixon, który wyliczył zasługi Einsteina i oświadczył, że nazwisko twórcy teoryi względności wymienione być może obok nazwisk największych badaczy. Uczynił on więcej dla postępu świata niż mężowie stanu i zdobywcy. Wicekanclerz uniwersytetu, sir Henny Miers, zamianował następnie prof. Einsteina doktorem honorowym uniwersytetu w Manchester i zaznaczył przy tem, że nauka niezależną jest od krwawej walki narodów. Manchester jest dumny z tego, że może uczcić prof Einsteina. Następnie wygłosił Einstein swój odczyt, dziękując następnie za okazaną mu cześć.

W Londynie spotka się prof. Einstein z Lloyd Georgem i arcybiskupem z Canterbury.

—o—

Echa narodowego Zjazdu rosyjskiego w Paryżu.

Przemówienie Pasmanika.

Paryż. (Russpress) Na ostatniem posiedzeniu zjazdu narodowego rosyjskiego zaszedł następujący incydent: przemawiał współpracownik »Cause commune«, Żyd Pasmanik, protestując przeciw pogromom żydowskim i twierdząc, że na Ukrainie zabitych zostało 150.000 Żydów, a 40.000 Żydówek uległo przemocy żołnierzy. Mowę swoją zakończył: »Jako żyd obowiązany jestem powiedzieć wam: nie budujcie nowej Rosyi na krwi żydowskiej, gdyż to nie przyniesie wam szczęścia! Z krzeseł rozległy się okrzyki: »kłamstwo! dosyć!« Wogóle cała mowa Pasmanika przerywana była ciągłymi protestami i okrzykami.

—o—

Uchwała żydowskiej konferencyi emigracyjnej w Brukseli.

Paryż. Konferencya komitetów żydowskich, zgromadzona w dn. 7 i 8 bm. w Brukseli, zwołana specjalnie dla sprawy emigracyi Żydów z Europy wschodniej, oraz napływu na zachód emigrantów z Polski, Rumunji i Besarabji postanowiła skoordynować akcyę wszystkich organizacyi żydowskich i poddać kierownictwu I. C. A. (Jewish Colonisation Association). Wypowiedziano się za chwilowem wstrzymaniem masowej emigracyi; emigranci, którzy wyruszyli już z miejsc zamieszkania, będą wzięci pod opiekę I. C. A., które okaże im pomoc w celu pozostania tam, gdzie się obecnie znajdują.

Smutne położenie żydowskich emigrantów.

Warszawa. »Najer Hajnt« donosi z Antwerpji: Wiadomość, że norma procentowa liczby emigrantów mogących być wpuszczonych do Stanów Zjednoczonych na miesiąc czerwiec została już przekroczona, wywołała wśród emigrantów żydowskich przebywających w portach holenderskich przygnębiające wrażenie. Położenie tych emigrantów pochodzących przeważnie z Ukrainy jest straszne. W razie nie uzyskania pozwolenia na wyjazd sytuacya emigrantów przedstawi się bez wyjścia, gdyż powrót jest niemożliwy.

Klub polsko-żydowski?

Warszawa. W związku z wiadomością podaną przez »Gazetę Warszawską« o ukonstytuowaniu się klubu polsko żydowskiego (vide »Chwila« z 16 bm.: przyp. red.) donosi »Najer Hajnt«

co następuje; Odbyła się faktycznie dwukrotna konferencya przy współudziale niektórych z powyższej wiadomości wymienionych osobistości ze strony polskiej oraz kilku przedstawicieli stronnictw żydowskich różnych odcieni. Konferencya ta nie osiągnęła jednak żadnych rezultatów. Żaden przedstawiciel żydowskiego stronnictwa nie wstąpił do klubu polsko-żydowskiego.

—oo—

Jeszcze w sprawie traktatu o mniejszościach narodowych.

Wiele mówiąca odpowiedź prem. Witosa.

Warszawa. Na interpelacyę posła Grynbauma w sprawie wejścia w życie traktatu o mniejszościach narodowych przesłał prez. Witos pisemną odpowiedź, w której oświadcza, że dopiero po zebraniu dotyczącego materyału przez odnośnego ministra udzielona zostanie wyczerpująca odpowiedź.

—o—

Oficyalne uznanie ingerencyi Urzędów Palestyńskich w sprawach emigracyi.

Uprawnienia Żydowskiego Komitetu Ratunkowego we Lwowie i lwowskiego Urzędu palestyńskiego.

Warszawa. Ministeryum spraw wewnętrznych rozesłało okólnik do Generalnego Delegata i do starostw galicyjskich, z zawiadomieniem że na żądanie klubu sejmowego przy Tymcz. Żydowskiej Radzie Narodowej, Centralny Urząd Palestyński w Warszawie i wszystkie jego oddziały oraz Komitet Ratunkowy we Lwowie ze wszystkiemi oddziałami i komitety pomocy w Równem i Baranowiczach otrzymały takie same prawa, jakie ma komitet ukraiński we wszystkich sprawach związanych z otrzymywaniem paszportów zagranicznych dla emigrujących.

—o—

Nowotwór polityczny.

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. — eg.) Komitet Wykonawczy PPS. uchwalił powołać do życia frakcyę żydowską tej partyi. Koła socyalistyczne mają nadzieję, że ich frakcya żydowska zdobędzie sobie popularność wśród robotników żydowskich, gdyż PPS. gotowa jest podobno podjąć dyskusyę na temat autonomii kulturalnej Żydów.

Oczyszczanie G. Śląska wstrzymane.

Opole. (Pat.) Biuro Wolffa donosi: jakoby komisya międzykoalicyjna wstrzymała akcyę oczyszczania G. Śląska a to z tego powodu, ponieważ Niemcy nie chcą opuścić terytoryów odebranych powstańco .

Londyn. (E. E.) Aczkolwiek walki na G. Śląsku między powstańcami a Niemcami nieco ucichły i nastąpiło pewne uspokojenie w kołach politycznych angielskich sytuacya uważana jest nadal za zupełnie niezadawalającą.

—o—

Minister Skirmunt o swym programie.

Rzym. (Pat.) Poseł Skirmunt mianowany ministrem spraw zagranicznych wyjeżdża w piątek do Warszawy. W rozmowie z przedstawicielem dziennika „Petit Parisien" oświadczył p. Skirmunt, że nominacya jego na ministra spraw zagranicznych była dla niego niespodzianką, Skirmunt sądzi, że nie powinien uchylać się od nałożonego nań obowiązku choć urząd ten związany jest z wielką odpowiedzialnością. Minister dodał, że nie może nakreślić swojego programu przed odbyciem konferencyi z Naczelnikiem Państwa i z rządem w Warszawie. Zapewnił przecież, że linie wytyczne polityki polskiej nie ulegną zmianie. Polityka polska kontynuowaną będzie w kierunku wykonania traktatu pokojowego i oparcia się o sojusz z Francyą. Minister pragnie przedewszytskiem szybkiego rozstrzygnięcia kwestyi pierwszorzędnych, które dotąd nie są jeszcze rozwiązane, a to przedewszystkiem w tym celu, by Polska weszła w fazę pracy pokojowej.

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. — eg.) Ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało depeszę, że min. Skirmunt przybędzie z Rzymu w poniedziałek.

Szowinizm akademików niemieckich.

Usuwanie Polaków z akademii górniczej w Leoben.

Kraków. Onegdaj odbyło się walne zgromadzenie Koła Słuchaczy Akademii Górniczej w Krakowie, na którem jednogłośnie potępiono postępowanie akademickiej młodzieży niemieckiej na Akademii górniczej w Leoben w stosunku do Polaków. Po przedstawieniu sprawy uchwalono następującą rezolucyę:

»Zebrani na Walnem Zgromadzeniu członkowie Koła słuchaczy Akademii górniczej jak najenergiczniej protestują przeciw niesłychanym objawom szowinizmu burszów leobeńskich, którzy zapominają o tem, że leobeńska Akademia ufundowana została w części z podatków płaconych przez obywateli państwa polskiego, jakoteż, że znaczna część burszów niemieckich będzie szukała pracy w obrębie Państwa polskiego.

Zgromadzeni zwracają się do rządu z prośbą o natychmiastową interwencyę w drodze dyplomatycznej, jak również proszą Rząd i Rektorat Akademii Górniczej w Krakowie o pomoc dla Kolegów kończących swe studya w Leoben.

—o—

Dr. Gałecki nie powróci już na swe stanowisko.

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. — eg.) W tutejszych kołach politycznych utrzymują że Gen. Del. dr. Gałecki który otrzymał bezterminowy urlop nie wróci już na zajmowane stanowisko do Lwowa aż nie obejmie województwa krakowskiego.

Pogłoskę tę łączą z głośną aferą Puzanu lwowskiego.

—oOo—

W sprawie monopolizowania handlu z Rosyą sowiecką.

Warszawa. »Najer Hajnt« donosi: Na odbytem w niedzielę posiedzeniu rady »związku kupców polskich« powzięto m. in. rezolucyę wypowiadającą się przeciw wolnemu handlowi z Rosyą. Handel ten powinny przeprowadzać syndykaty, które zdaniem »Hajntu« zmonopolizują handel z Rosyą, by nie dopuścić Żydów. Propozycyę żydowskich kupców w sprawie ustanowienia centrów wymiennych odrzucono.

—o—

Z obrad senatu francuskiego.

O sąd nad Wilhelmem.

Paryż. (Pat.) W senacie zgłosił senator Duplantier interpelacyę w sprawie zarządzeń, których zamierza się chwycić rząd celem wymuszenia wykonania traktatu wersalskiego odnośnie do oddania pod sąd b. cesarza Wilhelma i innych przestępców wojennych, którzy popełnili zbrodnie przeciwko ludzkości. Duplantier podkreślił nagłość tej interpelacyi wobec skandalicznych wyroków wydawanych w Lipsku, wskazując na konieczność interwencyi w kierunku poszanowania traktatu pokojowego. Ponieważ prezydenta Brianda nie było w Izbie, dyskusyę nad tą sprawą odroczono.

Winawer zamierza osiąść w Warszawie.

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. — eg.) Głośny adwokat petersburski działacz kadecki p. Winawer zamierza zgłosić swe prawa do obywatelstwa polskiego do czego ma prawo na podstawie traktatu ryskiego i wersalskiego albowiem jest rodowitym warszawianinem. P. Winawer ma otworzyć kancelaryę adwokacką w Warszawie.

—o—

Z Anglii.

Belfast. (Pat.) Wczoraj przyszło tu znowu do starć orzyczem 4 osoby zostały zabite a 15 odniosło rany.

Sprawa irlandzka w Izbie gmin.

Londyn. (Pat.) W ciągu dyskusyi w Izbie gmin o Irlandyi oświadczył deputowany Devlin, że sprawcy morderstw w Belfast są opłacani przez rząd. Deputowany Jonnes domagał się aby przywódców irlandzkich wypuszczono na wolność. Żądanie to wywołało zaburzenia w Izbie. Dały się słyszeć głosy za wykluczeniem Jonnesa z posiedzenia. Przewodniczący ogłosił wyrok wykluczający Jonnesa z posiedzenia. Dep. Jonnes opuszczając salę obrad rzucił członkom partyi rządowej słowa: „dobranoc mordercy mojego kraju, wszyscy razem jesteście bandą morderców".

Traktat między bolszewikami i sinfeinistami.

Londyn. (Russpress) Rząd angielski jest w posiadaniu dokumentów, świadczących że między sinfeinistami i rządem sowieckim zawarty został traktat formalny. Dokumenty, datowane dnia 15 czerwca mają urzędową pieczęć parlamentu irlandzkiego. Na zasadzie traktatu obie republiki zobowiązują się do wzajemnego poparcia i będą dążyły wspólnie do wyzwolenia ludów w całym świecie. Narody, dążące do tegoż celu mogą się przyłączyć do Ligi obu republik. Traktat zawarty został na 10 lat. Rosya sow. obowiązuje się działać na korzyść uznania republiki irlandzkiej. Do traktatu załączony jest memoryał b. członka parlamentu angielskiego sinfeinisty, Mac Kartiego, który aresztowany w r. 1919 przez rząd angielski uciekł do Ameryki a następnie do Rosyi, gdzie jest dyplomatycznym przedstawicielem republiki irlandzkiej.

Przesilenie gospodarcze.

Londyn. (Pat.) Rokowania, które od dłuższego czasu toczą się między robotnikami i pracodawcami przemysłu metalurgicznego w sprawie redukcya płac, zostały przerwane. Redukcya płac wejdzie w życie w następny czwartek. Oczekują, że robotnicy w całem państwie porzucą pracę wskutek czego przybędzie półtora miliona bezrobotnych.

—o—

Pertraktacye francusko niemieckie.

Loucher—Ratenau.

Paryż. (Pat.) Minister Loucher złożył Radzie Ministrów sprawozdanie o swoich konferencyach odbytych z Rathenauem zaznaczając, że odnosiły się one wyłącznie do samych odszkodowań z wykluczeniem punktu widzenia politycznego przyczem przyjęto za podstawę umowę londyńską. Ministrowie przystąpili do szczegółowego omówienia zagadnienia odszkodowania w naturze. Obecnie pozostaje oznaczyć kategorye wyrobów, które mają być dostarczone jakoteż określić sposób wykonania zapłaty w naturze. Minister Rathenau omówi tę sprawę z rzeczoznawcami Bergmanem i Wolfem, którzy będą kontynuowali w imieniu Niemiec rokowania w Paryżu. Rokowania te rozpoczną się się 24 bm. Doradcą Louchera będzie Seydoux były pierwszy delegat na konferencyi w Brukseli. Równocześnie toczyć się będzie wymiana zdań za pośrednictwem ambasadora francuskiego w Berlinie Laurenta. Zdaje się, że pierwsze rezultaty rokowań wywarły w Berlinie i Paryżu dodatnie wrażenie. Deputowani

francuscy zgodnie pochwalają politykę rządu, który wkroczył na drogę urzeczywistnienia polityki zainicyowanej przez Brianda z chwilą objęcia przez niego władzy.

—::—

Dr. Benesz pośrednikiem między Francyą a Anglią w sprawie górnośląskiej.

Praga. (Pat.) Dzienniki praskie twierdzą, że minister Benesz bawi w Londynie w celu pośredniczenia między Francyą a Anglią w kwestyi górnośląskiej. Według relacyi dzienników Beneszowi powiodło się rzekomo osiągnąć zgodę Francyi i Anglii co do dalszej współpracy w kwestyach politycznych. Benesz konferował nadto z przedstawicielami angielskiego świata handlowego tudzież z reprezentantami rządu w sprawie mającej dojść do skutku czesko-angielskiej umowy handlowej. Umowa ta będzie mogła być podpisana dopiero po załatwieniu przez rząd angielski nowych projektów cłowych.

—::—

—::—

Informacye czeskie o wojsku polskiem.

Praga. (Russpress). Dzienniki czeskie otrzymały wiadomość z Preszburga, jakoby na granicach Orawy i Spiszu daje się zauważyć przegrupowanie i powiększenie liczby wojsk polskich.

Dzienniki podają powyższą niesprawdzoną wiadomość bez wszelkich zastrzeżeń

—::—

Przegrupowanie wojsk sowieckich.

Helsingfors. (Russpress). Z Moskwy donoszą, że Trocki wydał rozkaz przerzucenia 8. i 9. kawaleryjskiej dywizyi turkestańskiej i 12. dywizyi piechoty turkestańskiej wraz z 5 bateryami artyleryi na front syberyjski.

Rozkaz jest, jak dotąd, niewykonalny ze względu na powstanie wśród kozaków orenburskich, jakie objęło przestrzeń od Orenburga do Aktiubińska.

—::—

Nowy kurs w sow. Rosyi.

Przywrócenie towarzystw ubezpieczeniowych.

Helsingfors. (Russpress). Prasa sowiecka wysuwa kwestyę konieczności przywrócenia towarzystw ubezpieczeniowych ze względu na uznanie prawa drobnej własności, która musi sobie zagwarantować własną pomoc.

Kooperatywy na Ukrainie.

Berlin. (Russpress). „Gołos Rossi" donosi, że rada komisarzy ludowych na Ukrainie rozkazała przywrócić wszystkie przedsiębiorstwa kooperatywom, jakie należały do nich poprzednio.

Wiadomości bieżące.

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. — eg.) Jak słychać klub pracy konst. wywiera nacisk na Steczkowskiego by pozostał na swem stanowisku.

*

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Londynu telegrafują, że Lloyd George wyjedzie na trzytygodniowy odpoczynek do Norwegii skąd udaie się do Paryża celem odbycia konferencyi z Briandem.

*

Warszawa 15 czerwca (tel. wł. —eg.) Wydanie paryskie „Chicago Tribune" donosi iż b. prezydent Wilson ma zamiar powrócić do życia politycznego.

*

(Russpress). Jak donosi dziennik »Patrya« rząd rumuński otrzymał wiadomość, że bolszewicy drukują w Moskwie banknoty rumuńskie, wartości 1000 i 500 lei. Część banknotów już jest puszczona w obieg.

*

(Pat.) Król hiszpański przybędzie do Londynu we czwartek i pozostanie tam przez tydzień.

*

(Pat.) W sobotę wieczorem opróżnili Włosi Sebenice, poczem wojska jugosłowiańskie weszły do miasta.

*

(E. E.) W niedzielę przybywają do Wilna dziennikarze państw bałtyckich w przejeździe do Warszawy.

*

(Pat.) Wenecyi. Wybuchł strajk generalny. W czasie starć między faszystami a socyalistami, 2 koleiarzy zostało zabitych.

U Belkinda.

Dla sieroty żydowskiej.

Wśród nas bawi znowu Izrael Belkind. Tym razem przybył, by sfinalizować akcyę, która dzięki jego niezmordowanej energii i ofiarności żydostwa zagranicznego i tutejszego w tak krótkim czasie tak pomyślnymi poszczycić się może rezultatami.

Jak zwykle uprzejmy, z tą samą młodzieńczą wiarą w pomyślną przyszłość sprawy żydowskiej w Palestynie udzielił mi dyr. Belkind informacyj o przebiegu i rezultatach jego akcyi przewiezienia sierót żydowskich do Erec Israel.

W przeciwstawieniu do akcyi adoptacyjnej delegacyi kanadyjskiej, która z względu na szczególne wymogi stawiane przez rząd kanad. i adoptujących przewieść się mającym dzieciom — tylko z trudem kompletuje sobie pierwszy swój transport (wiek, korzystne warunki zewnętrzne, pedantycznie od wszelkich luk wolny stan zdrowia sieroty etc.) — postawił sobie dyr. Belkind dwa kryterya: 1) czy sierota jest naprawdę w ciężkiem położeniu i 2) czy wykazuje ona zdolności do pracy na roli. Toteż w ciągu kilku tygodni zebrał dyr. Belkind 150 dzieci, w skład których wchodzą przeważnie sieroty po ofiarach pogromów obecnie przebywające w Rownie, Dubnie, farmie stanisławowskiej i we Lwowie. Komitet uchodźców żyd. z Ukrajny we Lwowie czyni obecnie zabiegi o włączenie do transportu 20 sierót po ofiarach pogromów proskurowskich przebywających we Lwowie.

Na cel przewozu sierót wpłynęły dotychczas następujące datki: żyd. gminy w Warszawie pół mil. mk., komitetu Żydów z Ukrainy w Rownie po 2.500 mk. od dziecka, takiegoż komitetu w Zwiahlu 164.000 mk. Takiegoż komitetu w Warszawie 200.000 mk., organizacyj syonistycznej w Warszawie 100.000 mk. (pierwsza rata). Akcya komitetu lwowskiego jest w toku i zapowiada się pomyślnie; zapowiedziały ponadto znaczniejsze kwoty utworzone komitety w Dubnie i Stanisławowie. Dotychczasowe wyniki zbiórki w Polsce obliczone być mogą łącznie na 3 miliony mkp. Organizacya syonistyczna w Czechosłowacyi zawiadomiła dyr. Belkinda iż dotychczasowa zbiórka przyniosła 6 milionów mk. Ponadto ministerstwo kolei w Pradze osobnem rozporządzeniem przyznało sierotom prawo bezpłatnego przejazdu przez terytoryum czeskie. Bezpłatny przejazd przez niem. Austryę jest zapewniony. Jest nadzieja, że kroki poczynione w ministerstwie kolei w Warszawie przyniosą w tym kierunku równie pomyślny rezultat.

Ponieważ koszta przewozu i utrzymania sierót przez pierwszych kilka tygodni w Erec Israel preliminowane są na 20 ang. funtów szt. wykazuje akcya jeszcze deficyt około 4 i pół miliona mkp. (1.000 f. s.t.)

Mimoto pracę tą dyr. Belkinda uważać należy za szczęśliwie ukończoną. „Jeśli bowiem — zaznacza z smutkiem dyr. Belkind — ofiarność tutejszego żydostwa deficytu tego nie pokryje skreśli się z listy sierót przeznaczonych do wyjazdu odpowiednią ilość dzieci; w pierwszym rzędzie odpadłaby niestety możliwość włączenia do transportu sierót proskurowskich, które tyle mają za sobą cierpień".

Obecnie zajmie się dyr. Belkind załatwieniem formalności paszportowych, w szczególności wizy angielskiej. Gdy sprawa ta będzie pomyślnie załatwiona sprowadzi się dzieci do Lwowa, który będzie stanowił punkt centralny, skąd na Czechy, Austryę i Tryest wyjadą, by pracować na ziemi palestyńskiej.

*

Potrąciłem o ostatnie wypadki palestyńskie i obecną sytuacyę żydostwa.

Stary pracownik palestyński odpowiedział mi krótko:

„Żydzi całego świata sami mają w swem ręku klucz do swej świetlanej przyszłości; na własnej ziemi; o ile go wypuszczą z dłoni niema dla nas ratunku. Przed intenzywną pracą i wytężoną ofiarnością nikt w świecie nie będzie mógł zamknąć bram Palestyny".

al. w.

Ze sportu.

Pogoń — Makkabi 4:1 (2:0).

Z niecierpliwością i zainteresowaniem oczekiwane spotkanie tych drużyn zakończyło się porażką Makkabi. Mimo poważnej, — jak na ostatnie wyniki — przegranej nie odniósł widz wrażenia, aby Makkabi, o tyle słabszą była od Pogoni, jak wynik matchu wskazuje. Przeciwnie. Przewaga drużyny krakowskiej była zwłaszcza w drugiej połowie gry znaczna, bo Makkabi ciągle prawie trzyma się pod bramką Pogoni. Że w tej sytuacyi nie uzyskuje bramki, wina leży w ataku Krakowian.

Zupełnie innej, a jak wynik wykazał, skuteczniejszej metody trzymała się Pogoń. Ta strzelała przy każdej sposobności, a że strzelała dobrze widać z ilości uzyskanych bramek.

Pogoń zawdzięcza niedzielne zwycięstwo szybkości napadu i wyposażeniu go strzelcami tej miary jak Garbień i Bacz.

P. Schneider sędziował energicznie i z dobrą oryentacyą.

Cracowia — Czarni 2:0.

Cracowia pokazała grę, jakiej we Lwowie dawno nie widzieliśmy. Krótkie, przyziemne podawanie, doskonała technika, pewność strzałów, szybkość oto zalety tej drużyny, które ją postawiły na czele footbalu w Polsce. Wynik 2:0 uważać należy dla Czarnych za pochlebny. Ich gra niedzielna świadczyła o ambicyi i woli dorównania groźnemu przeciwnikowi.

*

Na najbliższą niedzielę zapowiedziane są dwa matche o mistrzowstwo: Pogoń I. — Czarni I. i Ż. K. S. — Pogoń B. Oba matche będą rozegrane na boisku Pogoni.

mr.

Z sali sądowej.

Podpalacz.

Przed sądem przysięgłych rozpoczęła się wczoraj niezwykle ciekawa rozprawa o zbrodnię podpalenia przez Isacharowi Eichlowi z Szarwar. Oskarżony odziedziczył po śmierci ojca połowę realności wraz z stajnią w Szawerach, drugą połowę i stodołę otrzymał szwagier Eichla, Rumelt. Między spadkobiercami przyszło wkrótce do zatargów, których wynikiem były liczne procesy. Wszelkie usiłowania doprowadzenia powaśnionych do zgody nie doprowadziły do skutku.

By zniszczyć swych „wrogów" jak podaje akt oskarżenia, postanowił Eichel puścić ojcowiznę z dymem. Postanowienie wykonał w nocy z 26 Listopada 1920 o godzinie drugiej nad ranem. Przedtem jednak oskarżony odpowiednio ochronił swój dobytek przed pożo

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CH. SZNEJUR i E. ZELAZO. 7053
— czwartek 16/6 1921 po raz pierwszy w Lwowie —
Pereza Hirschbeina :: sztuka ludowa ::
PUSTA KARCZMA
— — Nowe dekoracye art mal. Z. Balka. — —
W przygotowaniu Arcybaszewa אייערוהב »ZAZDROŚĆ«.

gą. Ubezpieczył w dwu towarzystwach asekuracyjnych swoją część domu, zaś policę asekuracyjną podjął w przededniu pożaru. Inne ruchomości zaś spieniężył. Gdy pożar objął zabudowania miał Eichel zażądać od niejakiego Klingberga zapałek, poczem wszedł do stajni i tam również wzniecił pożar. Akt oskarżenia twierdzi, że zbrodni podpalenia dopuścił się Eichel w oczach świadków. Pastwą płomieni padły zabudowania wraz z całym inwentarzem, wskutek czego Rumeltowie postradali mienie. Po dokonaniu zbrodni Eichel znikł i dopiero w trzy miesiące później uwięziono go.

Rozprawie przewodniczy r. Mayer, oskarza prokurator Gürtler, oskarzonego broni dr. Pierackki. Eichel zaprzecza w zupełności zarzucanej mu zbrodni. Z wioski uciekł dlatego po pożarze, bo był przekonany iż wszelkie poszlaki zwrócą się przeciw niemu zwłaszcza, że było wiadomem, iż żył w niezgodzie z swym szwagrem. Następnie przesłuchano sąsiadów Eichla oraz członków jego rodziny, poszkodowanych Rumeltów. Przesłuchany pod przysięgą świadek Klingberg zeznał, że osk. Eichel faktycznie zażądał od niego zapałek, lecz miało to miejsce już po spełnieniu tajni. Rozprawa potrwa dwa dni.

—:o:—

NADESŁANE.

Żyd, Tow. Akademickie »Ognisko«
(Mensa Akad. Judaica)
— — — — poleca — — — —
rutynowanych nauczycieli
w zakresie szkół niższych, średnich i wyższych, jakoteż urzędników i siły biurowe wszelkiej kategoryi. Zgłoszenia w sekretaryacie »Ogniska« przy ul. Św. Teresy 26 a między godz. 1·50—2·50. 7186

Uzdolnionych panien w modniarstwie
poszukuje
za dobrem wynagrodzeniem
7104 **SPERGLOWA pl. Smolki 1 a.**

Wytwórnia artykułów kosmetycznych
LUSIA Lwów, Legionów 37.
7197 POLECA
artykuły wchodzące w zakres kosmetyki.

Wigdor Blassberg Kurszany powiat brzeżański prosi o podanie adresu swoich braci Wolfa, Mosesa, Selman Blassberg, przebywających w Ameryce 7115

Zakład dentystyczno-techniczny 7123
C. MOHRA Lwów, Jagiellońska 15 I. p.
wykonuje wszelkie roboty dentystyczno-techniczne po cenach umiarkowanych. Pacyentów z prowincyi załatwia się szybko.

WPISY
do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17,
a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży rozpoczynają się
dnia 19. czerwca
Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.
Do wpisu przynieść należy na razie **tylko metrykę.** 7134

DENTYSTA-TECHNIK 6093
Józef Selzer LWÓW, GRÓDECKA 64. (naprzeciw kościoła św. Elżbiety.
wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres techniki dentystycznej po cenach umiarkowanych.

Adwokat Dr. Witold Fried
obrońca w sprawach karnych 7092
LWÓW, SŁOWACKIEGO 3.

KRONIKA.

Czwartek 16 czerwca o godz. 7.30 „Samson i Dalila" tragikomedya Svenia Lange.

Piątek 17 czerwca o godz. 7.30 „Carmen" opera Bizeta.

— **Przemiana nieczynnych Urzędów pocztowych na Agencye pocztowe.** Z dniem 1. lipca 1921. przemienia się nieczynny urząd pocztowy w Hulczu na Agencyę pocztową i przydziela się do urzędu pocztowego w Warężu jako urzędu zbiorczego. Miejscowy okręg doręczeń tej agencyi pocztowej tworzy gmina i obszar dworski Hulcze i przysiółek: Chochłów, zaś gminy i obszary dworskie: Kościaszyn, Liski, Liwcze, Przewodów. Sulimów, Winniki, Żnistyn, Dłużniów, leśniczówka Hojawy i folwark Majdan k. Żnietyna, przydziela się do zamiejscowego okręgu doręczeń tej agencyi pocztowej.

Ponadto przemienia się nieczynny Urząd pocztowy Nowosiółka na Agencyę pocztową i przydziela się do urzędu pocztowego w Podhajcach jako Urzędu zbiorczego. Do miejscowego okręgu doręczeń przydziela się gminy Nowosiółka, Adamówka, Łęczówka Kąt dolny do zamiejscowego: Brągielówka, Justynówka, Tesarówka, Aleksandrówka, Beckersdrof, Białokiernica, Dyczyn Popławy, Beckersdorf i Szkinderówka.

— **Konfiskata.** Wola Naroda 18. czerwca 1921 została skonfiskowana za artykuł na str. 2. p. t.: »Besida«.

— **Handlowy i paszportowy Wydział poselstwa czechosłowackiego** w Warszawie mieści się od dnia 15. czewrca br. przy ul. Złotej Nr. 4 (mieszkanie Nr. 6) Telefon Nr. 28194.

— **Wydawanie świadectw szczepienia ospy.** Wielka ilość osób, a w szczególności dzieci szkolnych, które podały się ochronnemu szczepieniu nie odebrało swoich świadectw.

Fizykat miejski zawiadamia, że wydawanie świadectw szczepienia ospy, tak w lokalach szczepienia po dzielnicach, jakoteż w biurze Fizykatu miejskiego potrwa do 18 czerwca włącznie.

— **Nowy rektor politechniki lwowskiej.** Rektorem politechniki lwowskiej na rok szkolny 1921—22 został wybrany prof. dr. Maksymilian Huber. Rektor Huber ogłosił szereg prac z dziedziny mechaniki technicznej. ostatnio zaś wydał pracę o teoryi Einsteina.

— **Abiturycnci Gimn.** IV. oddz. równ. Lwów z r. 1906 urządzają zjazd 28 bm. Prosi się kolegów o adresy. Dr. Jakób Schwarz, Dr. Seweryn Tomasik, Szopena 5.

— **Czy to możliwe?** Z Radziechowa donoszą nam: Przy zbieraniu datkow na »Żydowski Fundusz Narodowy« w Radziechowie adwokat dr. Leon Charak, reprezentant Żydowskiego Komitetu Raunkowego w Radziechowie proszony o datek, ofiarował kilka następujących pięknych słów: »Nie daję nic dla Żydów!«

— **Ranna wizyta.** Maryan Kołodziej (zam. ul. Sienkiewicza 3) powróciwszy wczoraj przedpołudniem z sprawunków do domu, zastał ku swemu przerażeniu mieszkanie otwarte. Na czatach stał jakiś drab, który na widok Kołodzieja zbiegł. W mieszkaniu zaś gospodarował najspokojniej drugi jegomość, który wybierał garderobę z szaf. Tego zdołano przytrzymać, choć w drodze na policyę usiłował uciekać. Na inspekcyi policyjnej podał, że nazywa się Franciszek Bednarski oraz że do tej wizyty namówił go przyjaciel Józef Bejrak, który zbiegł. Bednarskiego osadzono w aresztach, zaś witrychy i inne narzędzia złodziejskie zdeponowano.

— **Co g nie.** Złotnik Izydor Bendel (zam. Owocowa 20) doniósł policyi, że w zagadkowy sposób znikłe mu biżuteryę, przedstawiające wartość 100.000 Mk.

Marya Zielińska doniosła, że z podwórza przy ul. Murarskiej 1 a, w niewyjaśniony sposób nieznani sprawcy usunęli powóz. Właścicielka ponosi szkodę 80.000 Mk.

— **Deprawacya młodzieży.** Krakowski »Nowy Dziennik« donosi: W sobotę 11. bm. rozrzucano w gimnazyach krakowskich wśród uczącej się młodzieży następującą odezwę:

»Koledzy! Wobec coraz to zwiększającego się niebezpieczeństwa żydowskiego wzywamy Was na wiec, który się odbędzie w niedzielę, 12. bm. o godz. 10 i pół przedpołudniem, w sali filareckiej, ul. Krasińskiego l. 22. Musimy na nim zadecydować o środkach obronnych przeciwko groźbie upadku ekonomicznego i etycznego. Już raz musimy się uniezależnić od zgubnych wpływów Talmudu i kapitału żydowskiego. Młodzieży! Przybywaj tłumnie! Obowiązkiem każdego brzybyć! Czekamy!

Za komitet: Lepszy, Biborski, Chęciński, Grotowski, Żeleński«.

I istotnie o zapowiedzianej porze zgromadziło się w sali filareckiej około stu młodzieńców, do których przemówiło kilku referentów, podburzając młodzież przeciw Żydom i zachęcając ją do bojkotu Żydów. Referenci jakoteż organizatorzy wiecu rekrutowali się głównie z grona młodzieży gimnazyalnej. Wśród słuchaczy zauważyć można było chłopców od lat 11, a wśród »prowodyrów« tego ruchu bojkotowego młodzieńców z kl. V lub VI. gimnazyalnej. Wiec odbywał się w obecności kilku profesorów gimnazyalnych m. i. prof. Zaćwiklińskiego. Z przytoczonych powyżej faktów wynika, że »tajna« ręka, znana chyba naszym władzom szkolnym dostatecznie, sprowadzająca młodzież polską na bezdroża, deprawuje ją coraz skuteczniej i efektowniej.

— **Wolny Import do Rumunii.** Jak komunikują dzienniki rumuńskie, tamt. ministerstwo handlu przystąpiło do opracowania projektu ustawy o wolnym wwozie do Rumunii wszystkich towarów, tak, jak było przed wojną. Wyjątek stanowić będą przedmioty zbytku. (Ruspr.)

— **Połączenie powietrzne Warszawa-Bukareszt.** Od d. 1. lipca wprowadzone zostaje między Rumunią i Polską bezpośrednie połączenie przy pomocy samolotów. Poczta wysyłaną będzie z Bukaresztu do Warszawy 3 razy w tygodniu. (Ruspr.)

— **Utrudnienia w uzyskaniu wizy rumuńskiej.** Z Kiszyniewa donoszą, że wszystkie instytucye miejscowe otrzymały kopię postanowienia rady ministrów, aby w przyszłości wizowanie dokumentów, wydawanych w Warszawie osobom, udającym się do Rumunii odbywało się w rumuńskim ministerstwie spraw zagranicznych. Dokumenty były dotąd wizowane przez konsulat rumuński w Warszawie. W celu otrzymania wizy koniecznem jest zwracać się za pośrednictwem konsula do ministerstwa spraw zagranicznych. (Wia-

domość tę podajemy na odpowiedzialność agencyi »Russpress«. Przyp. red.)

— **Kautski występuje z rady ekonomicznej.** Przywódca soc. dem. niemieckich, Karol Kautski zrzekł się stanowiska członka niemieckiej państwowej rady ekonomicznej. Rząd postanowił mianować na jego miejsce znanego teoretyka soc. dem. naczelnego redaktora dz. »Freiheit« dr. Helferdinga. (Ruspr.)

— **Studenci w uniwersytecie w Pradze.** Wszystkich studentów w uniwersytecie praskim jest w danej chwili 8001, z których 1217 cudzoziemców, studyujących przeważnie na wydziale medycznym (Ruspr.)

— **Lenin myśli o przyszłości.** Z Chrystyanii donoszą, że nie dawno w okolicach miasta, niejaki Artur Lewinson zakupił wspaniałą willę, którą umeblował stylowo, zwożąc do niej cenne drobiazgi, obrazy, kompletując bibliotekę. Ponieważ fakt ten wydał się podejrzanym policyi norweskiej, dokonała ona rewizyi w willi i znalazła dokumenty, na zasadzie których ustalono, że Lewinson jest dawnym serdecznym przyjacielem Lenina i jego poufnym ajentem w Norwegii. W czasie badania oświadczył on, że willa nie została nabyta dla celów agitacyjnych lecz przeznaczona jest dla wypoczynku w niej Lenina, Zinowjewa i in. znakomitości. (Ruspr.)

— **Komisarze sowieccy w Niemczech.** Donoszą z Kisingen, że przebywa tam obecnie cały szereg komisarzy sowieckich, między innymi w towarzystwie licznych sekretarzy, komisarz finansów, Krestinski i Bolszewicy żyją bardzo wystawnie. (Ruspr.)

— **Dr. Józef Parnas** prowadzi kancelaryę adwokacką wspólnie z Drem Emilem Parnasem przy ul. Hetmańskie l. 22. 1126

— **Klara Speiser i Dr. Ignacy Eisner** zapraszają tą drogą na swój ślub który odbędzie się dnia 19. bm. we Lwowie przy ul. Blacharskiej 27. 1102

— **Z okazyi »Pidjan Haben«** u p. Lwowskich w dniu 14/VI zebrał p. Józef Hendel Mk. 5740.— i przeznaczył Mk. 1000 na 2 drzewka oliwne w lesie Herzlowskim na imię dziecka Jakóba Lwowskiego, Mk. 2.340 na »Talmud Torę« we Lwowie, Mk 1400 na »Keren Hajesod«, Mk. 1000 na uchodźców ukr. 7121

— **Magistrat podaje do wiadomości,** że mieszkańcy mogą nabywać naftę w odnośnych sklepach rejonowych po 2 litry na gospodarstwa pozbawione światła elektrycznego za odcięciem 5 kuponu karty naftowej mieszkaniowej, oraz po 2 litry na 6 odcinek karty rękodzielniczej i po 2 litry na 5 odcinek karty naftowej na oświetlenie klatki schodowej. Cena nafty za 1 litr wynosi 32 Mk. 7133

Komunikat.

Wzywa się Towarzystwa humanitarne i instytucye, które zajmują się wysyłaniem dzieci na kolonie letnie, tak lecznicze jak i nielecznicze, by przedłożyły w nieprzekraczalnym terminie dni 2, w XVII. B. Departamencie Magistratu ul. Piekarska l. 2 II. p. wykazy dzieci korzystających z tej akcyi, a to w celu wyjednania dla nich dodatkowej racyi cukru. 7130

Wiadomości handlowe.

Lwów, 15. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya słaba. Płacono za Chodorów 2050—2025—2050, za Oikos 3675—3700—3725, za Polską Naftę I. i II. em. 1775, III. em. 1600—1625, za Gafotę w efekt. akcyach 2150, w nieefekt. 2025, za Ziemski Bank Kredytowy 550, za 4% prc. l. z. T. K. Z. 108½.

Dolary ameryk. płacono 1295, za przekaz na Wiedeń 198.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya zwyżkowa.

Płacono za dolary amer. 1310 za kanadyjskie 1150, za marki niemieckie 2000, za leje rumuńskie 2000, korony czeskie 1950, za ruble (500) 320, za ruble (100) 535.

—II—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 15. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemal. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	525·—	575·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2000·—	2100·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	2000·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3350·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2025·—	2225·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3625·—	3775·—
Warszawska Ska-akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	2100·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1300·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1750·—	1850·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1575·—	1675·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1250·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	1050·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5000·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2400·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	9000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	275·—	325·—
» » drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	60·—
» » (po 250)	40·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	9·—
1 frank franc.	96·—	101·—
1 Frank szwaj.	190·—	210·—
1 Ł Sterling	4400·—	4650·—
1 Dollar amerykański	1225·—	1300·—
1 Dollar kanadyjski	1070·—	1120·—
Marki niem. (po 1000)	1900·—	1975·—
» » (po 100)	1800·—	1875·—
» » drobne	1700·—	1775·—
Lei rumuńskie (500)	1875·—	1975·—
Lei rumuńskie drobne	1775·—	1875·—
Liry włoskie	55·—	65·—
Czeskie korony (5000—1000)	1800·—	1900·—
» » drobne	1800·—	1900·—
Korony austr. niem. stemplowane	180·—	200·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	4500·—	4750·—
» na Paryż	98·—	106·—
» na Zurych	190·—	210·00
» na Praga	18·25	19·25
» na Wiedeń	192·00	205·00
» na Berlin	19·00	19·75
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	18·75	19·75
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—oo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 15. czerwca.

Impex 450—500, Parowozy 2000, Siersza górn. 5625—5800, P. T. H. I—III em. 1050, IV. em. 900, Pezet 1050, Polska Nafta I. i II. em. 1900—1925, III. em. 1650—1675, Polski Glob 1600, Bank przemysłowy 525, 4 prc. T. K. Z. 99·—.

Przekaz na Wiedeń 198—200, na Pragę 1880—1885.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 15. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1295. Przek[az] na Belgię 104·50, na Wiedeń 196, na Wi[ochy] 58·75, Polska Nafta 1775—1850—180[0]

—II—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkow[e] dewiz z dnia 15. b. m. Berlin 8·70, Pra[ga] 8·27½, Nowy Jork 594·—. Austr. no[te] kor. stempl. 0·92, Budapeszt 2·35, Buk[a] reszt 8·85, Wiedeń 1·25, Medyolan 30·5[0] Zagrzeb 4·10, Warszawa 0·50.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 15. bm. Berlin 8·55, N. Jork 598·00 Paryż 47·55, Bruksela 47·50, Sztokholm 132·75, Madryt 00·00, austr. korony stemplowane 0·92. Budapeszt 2·35, Bukares[t] 9·90, Wiedeń 1·25, Holandya 195·50 Londyn 22·41, Medyolan 36·40, Kopenhaga 101·50, Chrystyania 86·50, Buenos Aires 187·50, Warszawa 0·50, Praga 8·25, Zagrzeb 4·10.

—II—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 15. czerwca:

Renta majowa 106·00, austr. renta koronowa 105·00, węgierska renta koronowa 300·00, Losy tureckie 3.590·—, Renta lutowa 106·00, Anglobank 17·63—, Bankverein 1315·00, Bodenkreditanstalt 2575·00 Kreditanstalt 1625·—, Bank depozytowy 885·- Laenderbank 2530.00, Merkury 1155 Unionbank 1220·—, Żiwnosteńska banka 3580·00, Kolej północna 19·450·—, Kolej południowa 2300—, Alpiny 6085·—, Berg und Huetten 10·375-, Krupp 1595·00, Poldihütte 4700·00, Prager Eisen 12.300·00, Rima 5080·—, Skoda 4250·—, Zieleniewski 3980·—, Apollo 5500·—, Fanto 25.200·— Galicia 32.775·—, Schodnica 00·000·—, Galic[ia] Karpaty 15·600—, Koleje austryackie 4688·—, Koleje węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 3164·— Bank obrótowy 800·— Kolej Lwów-Czern. 4100·— Siersza 0000·—.

—o-o—

NADESŁANE.

Zawiadamiamy, że ślub naszych dzieci

Frydzi z Leonem

odbędzie się we środę 22. czerwca br. o godz. 5-ej popoł. w mieszkaniu pp. Schatnerów, przy ul. Sykstuskiej 56 a, na który mamy zaszczyt wszystkich krewnych i znajomych uprzejmie zaprosić.

Specyalnych zaproszeń nie wysyła się.

Hersch Grünschlag z rodziną.
Schewa Wiedhopf z rodziną
7195 **we Lwowie.**

BERNARDOWI WAHLOWI do jego zaręczyn, życzy dużo szczęścia
7113 Jakób Bienstock.

Z okazyi zaręczyn p. Jakóba Jageta z p. B. Jakubowiczówną gratulują serdecznie Hubner, Lichner, Hadisch Schwarz 7108

Do zaręczyn swego kuzyna p. Schneeweissa z p. Klarą Karnelówną gratuluje serdecznie Izak Kupferberg, Stryj. 7110

Anton Schneeweiss — Klara Karnele
Stryj 7109
zaręczeni w Rosz-Chodesz Siwan Tarpehalef.

Zofia Landau — Norbert Roth
Przemyśl Wiedeń
zaręczeni. — Wiedeń, w maju 1921. 7111

Z okazyi zaręczyn p. Salomei Ornstein z p. Benzionem Soldem zasyłają serdeczne gratulacye
7129 Rothówna, Salzmann, Zündler.

Czysto jedwabne Pończochy po 400 i 500 Mp. 7192

½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz. fil. d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 275. Rękawiczki jedwabne karls-adzkie po 300 Mp. Szkarpetki niciane po 60 Mp. il d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko — **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1 B.** Baczność! Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

Bełka Wahrmann — Puncio Waze
zaręczeni w czerwcu 1921. 7128

Ernestyna Falk — Abraham Isak Heisler
Bukaczowce Wolanka-Borysław
zaręczeni w czerwcu 1921. 7124

Z okazyi zaręczyn p. B. Wahrmanówny z p. P. Wazem zasyłają tą drogą serdeczne życzenia — Ehrlichowie. 7127

Na wyjazd. Szlafroki do prania Mkp. 1200 — płócienne Mkp. 1900. — Perkalowe w kwiaty Mkp. 1500. — Markizetowe Mkp. 3400. — Dirndl 1950 Mkp. — Sukienki markizetowe od Mkp. 2600. — Wełniane Mkp. 2700
poleca 7044
Magazyn MANNERA Lwów, Sykstuska 12.

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

INTERESA HANDLOWE.

Lekarz-dentysta poszukuje lekarza-dentysty z zakładem jako spólnika. Zgłoszenia do Administracyi »Chwili« pod »Pierwszorzędny Zakład«. 7182

Spólnika współpracownika celem rozszerzenia warstatu mechanicznego z kapitałem 500.000.- zwyż poszukuję. Zabezpieczenie zapewnione. Wiadomość w Adm. 7129

Poszukuję jako spólnika do wprowadzonej kancelaryi adwokackiej we Lwowie, adwokata lub koncypienta zdolnego do samoistnego prowadzenia kancelaryi. Zgłoszenia pod »Adwokatura« Biuro dzienników Brücka, Kościuszki 2. 7190

Poszukuje się fachowego pomocnika handlowego do składu obuwia Jagiellońska 15. 7114

WOLNE POSADY

Panna do kasy ze znajomością buchalteryi i korespondencyi z kaucyą natychmiast potrzebna, Oferty pisemne pod »Kasa« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7125

Dziewczęta wyżej lat 14 znajdą natychmiast stosowne zajęcie we fabryce wyro ów papierowych Lwów, Zielona 20. Wiadomość tamże. 7190

Akademik do 2-ga dzieci poszukiwany na wieś ładna okolica, zdrowy wikt. Wymagane hebrejskie, polskie, niemieckie, początki angielskiego pożądane. — Zgłoszenia z podaniem warunków: Fassler, S dorów p. Husiatyn. 7107

Rutynowany koncypient adwokacki do Skolego natychmiast poszukiwany. Wiadomość adwokat Maneles, Kościuszki 24/I. 71 3

POSAD POSZUKUJĄ.

Buchalter bilansista i korespondent polsko-niemiecko-angielski, z długoletnią praktyką i pierwszorzędnemi referencyami poszukuje odpowiedniej posady, najchętniej w Drohobyczu, Borysławiu lub Krośnie. Łaskawe zapytania u adwokata Stella, w Lwowie, ul. Trybunalska 12. 7146

Absolwent szkoły handl poszukuje odpowiedniej posady biurowej. Zgłoszenia pod »Dwuletni kurs» do Admin. »Chwili«. 7119

Buchalter bilansista z 9-letnią praktyką w większych przedsiębiorstwach przemysłowych poszukuje posady. **Rozenzweig,** Stanisławów, Knihinin, Otwarta 16. 7105

Buchalter były podoficer rachunkowy poszukuje pracy buchaltera, magazyniera. Zgłoszenia do Adm. pod »Urzędnik«. 7 06

MAŁŻENSTWA.

Z braku znajomości poznam na tej już teraz zwykłej drodze towarzysza życia w osobie sympatycznego pana na wyższem stanowisku o wybitnej indywidualności, w wieku od lat 38 do 45 (może być także wdowiec). Kładę główny nacisk na charakter. Jestem panną z dobrego domu, Żydówką z skromnym wprawdzie posagiem, ale nie brzydką i nie pozbawioną skarbów ducha. Poważne zgłoszenia do Adm. pod »Psyche«. 198

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 7193

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 7194
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Dr. Regina Reichenstein-Nadlowa
ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych dla kobiet od 2—4 popoł. plac HALICKI 7/III. 7155

Dr. Augusta Auerbach = Groeblowa
ord. w chorob. dzieci przy ul. Krakowskiej l. 14 od 2—4 popoł. — Szczepienie. 7 27

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Dwu młodych panów poszukuje pokoju z meblami lub bez ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia w Adm. pod »Zaraz«. 7174

KUPNO-SPRZEDAŻ.

DO SPRZEDANIA kufry Lorma, pl. Smolki 1 a II. p. 7174

Meble okazyjne wszelkiego rodzaju po niskich cenach sprzedaje »Doroteum«, Sapiehy 34. 7069

Ścianki dębowe oszklone okazyjne do nabycia: stolarz Tannenbaum ul. Jakóba Hermana 6. 7068

Za złoto, brylanty płacę najwyższe ceny Adolf Streitfeld, Lwów, Rynek 29 w bramie Androlego. 7118

Gater horyzontalny 1600 m/m Dieselmotor 35 konny sprzedadzą okazyjnie Zakłady Techniczne, Lwów, Łyczakowska 40. 7135

Zakład lekarsko-dentystyczny z dobrą praktyką na prowincyi do sprzedania. Zgłoszenia do Administracyi »Chwili« pod »Prowincya«. 7183

Ogłoszenia.

Paki i skrzynie
heblowane i niehebłowane w każdej ilości do nabycia we Fabryce taczek i styli 6896
Józefa Starka, we Lwowie ul. TKACKA L. 16.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej. Proszę się przekonać.

MASZYNY rolnicze
siewniki, młocarnie, młynki do czyszczenia zboża, sieczkarnie, pługi, brony, kultywatory i t. d. poleca z własnego składu po 7142 cenach przystępnych
M. STORCH, Lwów, Krasickich l. 11 a.

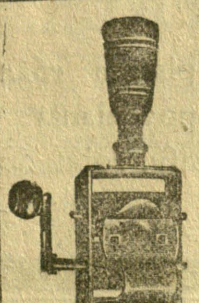
Białe obuwie!
czyści śnieżnie biało wyśmienity płyn „BIAŁOBŁYSK"
Główny skład dom handlowy 7133
S. FEDERA, Lwów, Sykstuska l. 7.
— Dla odsprzedawców ceny ściśle fabryczne. —

Płyty kuchenne i ruszta, władra pocynkowane i pilniki
we większych ilościach poleca ze składu firma
BERNARD APFELBAUM
Lwów, ul. Kołłątaja 6. 7191

SIENNIKI materace, koce, leżaki na wyjazd
poleca Magazyn TAPET
KICZALES i MARGULIES
Lwów, ul. Sykstuska 18.

„PLUTO"
wapniarka i gipsiarnia: **Glinna Nawarya**
dostarcza wagon.
dużej wydajności

WAPNO
ponadto
GIPS MURARSKI
pierwszej jakości (83 prc. czystego gipsiaku) wedle analizy techniki lwowskiej jakoteż
BIAŁY PIASEK KWARCOWY
DOSTAWA NATYCHMIASTOWA, lub TERMINOWO.
Biuro zamówień: **LWÓW, ul. Sykstuska 43 A.**

Precyzyjny aparat do ostrzenia noży do golenia „ROLPAF"
do nabycia w pierwszorzędnych sklepach
Hurtowna sprzedaż i gener. przedstaw. na Polskę:
„DEKARO"
przedsiębiorstwo handlowe Ska z o. o.
we Lwowie, Rutowskiego 12.

J. BLOCK

reprezentanci

KRZYSZTOF BRUN i SYN

w Warszawie.

ODDZIAŁ WE LWOWIE, PAŃSKA 11.

TELEFON NR. 465.

Poleca do natychmiastowej dostawy:

„REMINGTON“

oryginalne amerykańskie maszyny do pisania.

„RONEO“

oryginalne angielskie aparaty do powielania.

„RONEO”

oryginalne angielskie aparaty do kopiowania bez użycia wody.

„MEBLE BIUROWE AMERYKAŃSKIE“

biurka żaluzjowe, biurka płaskie, stoły biurowe, stoliki pod maszyny do pisania, szafki żaluzjowe, szafy do odkładania korespondencyi systemem pionowym »Vertikal«, szafki do systemu kartkowego i inne urządzenia biurowe.

„PRZYBORY i DODATKI”

do maszyn do pisania różnych systemów i aparatów do powielania: taśmy, kalki, papier, szapirografy, rolki do szapirografów i inne. 7122

Jedna Próba wysta czy, by się przekonać, że najlepszym proszkiem do prania bielizny jest

Mydlik Pulsa

Do nabycia we wszędzie. Fabryka FR. PULS S. A., Warszawa, Wierzbowa 11. 7159

Firma JAN MUSZYŃSKI

SPÓŁKA Z OGR. POR.

fabryka nalewek owocowych, likierów, wódek i rumu

Lwów, Grodzickich 3

została uruchomiona i poleca swoje wyroby dobroci przedwojennej, a mianowicie:

Morelówkę, Ratafię, Starkę, Żytniówkę i wiele innych.

Do nabycia w pierwszorzędnych handlach, cukierniach i restauracyccb.

Hurtowne zamówienia przyjmuje generalny zastępca

Józef Dostal, Lwów, Gliniańska 9. 7166

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykonuje w najkrótszym czasie **LITOGRAFIA A. ANDREJCZYN**

UL. MICHAŁA L. 4. (boczna Kościuszki). 6849

WOLNE POSADY.

Kobieta (izr.) w średnim wieku poszukiwana jako kucharka na wieś. Wiadomość Anna Bottner sklep spożywczy, Skarbkowska l. 3. 7117

Towarzystwo Ogniowe Ubezpieczeń „Omnium“ Sp. Ak. w Warszawie, Oddział we Lwowie, Kopernika 21 — poszukuje zdolnych zastępców za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 7116

Poszukuje się pomocnika fryzyerskiego Leon Launer, Kazimierzowska 29. 7120

Poważne przedsiębiorstwo poszukuje stenotypistki polsko-niemieckiej, oraz siły obeznanej z buchalteryą. Zgłoszenia pod »Stała posada« do Biura dzienników, Buchstaba, Lwów. 7196

Pannę uczciwą z dobrego domu żyd. piszącą na maszynie przyjmie do praktyki biurowej Dom handlowy Schnee, Stanisława 10, między 3—4. 7112

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 6565

POCENIE NÓG

rąk, pachwin, oraz niemiłej woni uniknie się pewnie przez użycie znanego specyalnego pudru »CSAVE« wyłączny skład dom handlowy

S. FEDERA LWÓW ul. SYKSTUSKA L. 7.

We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Filii żadnych nie posiadamy. 6870

ZA BRYLANTY, ZŁOTO Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN** LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Gumy do rowerów we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk. Płaszcze od 1350 Mk. hurtownie i detalicznie poleca

JÓZEF KATZ LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

Zabawki dziecinne

SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie

dom eksp. handl.

Michał Hackel

LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 867 Lwów, sobota 18. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Prawdzie w oczy.

„Die einzige Grossmacht, die uns helfen kann, ist das jüdische Volk".
Weizmann na XI. kongresie syonistycznym.

Kiedy przed rokiem czytaliśmy napisaną wówczas — po tak długiem milczeniu — przedmowę Achad Haama do nowego wydania jego „Al paraszat drachim", byliśmy nieco rozczarowani. Spodziewaliśmy się nowego objawienia, nowych syntez dziejowych, głębokiego ujęcia nowych możliwości historycznych, — a miast tego wszystkiego zdradził nam Achad Haam pewną tajemnicę — dyplomatyczną. Minął zaledwie rok od owego czasu, rok milczenia Achad Haama — i znowu musimy powtórzyć stare nasze: Achad Haam miał racyę...

Owa tajemnica dyplomatyczna była zaś następująca: Podczas gdy przywódcy syonizmu starali się u rządu angielskiego o formułę deklaracyi: „Odbudowa Palestyny jako siedziby narodowej dla narodu żydowskiego" („The re-establishment of Palestine as the national home of the Jewish people") — otrzymaliśmy formułę: „Utworzenie siedziby narodowej dla narodu żydowskiego w Palestynie" („The establishment in Palestine of a national home for the Jewish people"). Różnica między pierwszą formułą a drugą polega zaś na tem, że pierwsza uznaje prawo do Palestyny tylko po stronie narodu żydowskiego, a druga uznaje również i prawo Arabów palestyńskich do Palestyny. Pierwsza formuła predestynuje Palestynę na siedzibę narodową dla jednego narodu (żydowskiego), druga — na siedzibę narodową dwóch narodów.

A konkluzya Achad Haama jest zwyczajną jego, stereotypową konkluzyą: Nie dmijcie w fanfary zwycięstwa, nie budujcie zamków na lodzie, Mesyasz jeszcze nie przyszedł. Fantasmagorye ustąpią rychło miejsca rzeczywistości, a my pracą i czynem będziemy musieli udowodnić, czy posiadamy tyle siły materyalnej i moralnej, aby stworzyć siedzibę narodową, którą w Palestynie stworzyć nam — wolno...

Minął niecały rok. Czy myśliciel żydowski miał prawo, w dniach tryumfu po uchwale w San Remo, rozmyślać z sceptycyzmem o naszej sile materyalnej i moralnej? Wypadki w Jaffie i w szeregu innych miejscowości palestyńskich — dają dostateczną odpowiedź. Achad Haam nie był wreszcie przed rokiem jasnowidzem ani bezzasadnym pesymistą. Wszak uchwałę w San Remo wyprzedził pogrom jerozolimski, którego obecne wypadki były tylko przedłużeniem i konsekwentnym ciągiem dalszym. Niema jednak grzechu bez kary. Całoroczną gnuśność i bezsiłę żydostwa spotkała kara zaprawdę sroga i żałosna. Pogrom jerozolimski znalazł jeszcze epilog w San Remo, ale pogrom w Jaffie znalazł już epilog zgoła inny: deklaracyę Herberta Samuela z dnia 3. czerwca.

Miejmy odwagę spojrzeć prawdzie w oczy: deklaracya Herberta Samuela stanowi dla syonizmu bardzo poważną porażkę. Nie utraciliśmy Palestyny, nie cofnięto deklaracyi Balfoura, ale mimo to ponieśliśmy klęskę polityczną z chwilą, gdy Wysoki Komisarz Palestyny odrzuca myśl masowej imigracyi żydowskiej do kraju i redukuje akcyę kolonizacyjną do rozmiarów, w ramach których niema więcej widoków na stworzenie większości żydowskiej w Palestynie w ciągu najbliższych generacyj. Jeśli interpretacya Achad Haama, dopatrująca się w deklaracyi angielskiej konstrukcyi dwóch siedzib narodowych w Palestynie, była słuszną — a chyba bardziej pesymistycznie nie można się na deklaracyę rządu brytyjskiego zapatrywać, — to w takim razie musimy wszak mieć możliwość stworzenia sobie siedziby narodowej w Palestynie obok palestyńskich Arabów. To, co dnia 3. czerwca obwieścił High Commissioner, oznacza jednak faktycznie jedną siedzibę narodową w Palestynie — arabską. Wpuszczanie do kraju turystów (sic!), kapitalistów, krewnych, całkowicie zależnych od osób w kraju osiadłych i wreszcie jednostek, mających widoki otrzymania zajęcia u określonych przedsiębiorców — to wszystko oznacza krwawą ironię wobec problemu żydowskiego, wobec tułaczki i bezdomności mas żydowskich i — last not least — wobec problematu centrum duchowo-kulturnego dla rozprószonego żydostwa.

Ponieśliśmy klęskę. Ale podobnie jak nasze zwycięstwo zeszłoroczne nie było w efekcie zwycięstwem z powodu braku siły moralnej i materyalnej po naszej stronie dla wykorzystania go i obrócenia go w żywą rzeczywistość, tak i obecna klęska nie będzie klęską, jeśli zdołamy wobec niej zająć odpowiednie stanowisko. Musimy w tej ostatecznej godzinie za wszelką cenę wykrzesać z siebie tę siłę moralną i materyalną, bez której żaden wielki twór dziejowy powstać nie może. Ani Anglia nie jest nam wrogą, ani Arabowie inaczej nie czują i nie myślą jak inne narody — samo dzieło wybudowy siedziby narodowej jest gigantycznie trudne i ogromnych wymagające ofiar materyalnych i moralnych.

Potrzebaż powtarzać? — brak nam przedewszystkiem ofiar — materyalnych. Brak nam — pieniędzy. Problem, jaki mamy rozwiązać, jest w pierwszym rzędzie problemem natury finansowej. Musimy w Palestynie budować warsztaty pracy — w szerokich, ogromnych rozmiarach. Nie tylko w tym celu, aby tysiące rąk żydowskich znalazły zajęcie i utrzymanie. Ale i na to, aby imigrant żydowski przestał być konkurentem [illegible] robotni-

Nowe zaburzenia w Jaffie.

Kairo. (Pat.) Donoszą tutaj, że mahometanie i chrześcijanie w Jaffie zostali wzburzeni wiadomością, iż w najbliższym czasie ma przybyć okręt z 500 Żydami na pokładzie. Przed czas zajść raniono jednego Żyda. W czasie tumultu jaki następnie powstał, zabito 2 Żydów a 8 raniono. Raniony też jest jeden muzułmanin.

Gabinet Witosa pozostaje.

Pojedynek Bryl — arc. Teodorowicz.

Warszawa 16. czerwca (tel. wł. — eg.) Dopiero w czwartek wieczorem ujawniły się szwy roboty zakulisowej zjednoczonej reakcyi sejmowej zdążającej do zagarnięcia władzy w swe ręce. Grę prowadził endecki hrabia Skarbek, mając u swego boku chrześcijańskiego Czerniewskiego, przy jawnej już pomocy p. Dubanowicza i arcymistrza ormiańskiego p. Teodorowicza. Już oczekiwano ostatecznego rezultatu, obliczano nawet, że koncepcya rządu prawicowego albo jak wstydliwie mówiono „koalicyjnego" posiada większość w Sejmie. Te złudzenia rozwiały jednak uchwały K. P. K., Zjednoczenia Mieszczańskiego i Grupy Katol. Lud., wyrażające zaufanie obecnemu rządowi Witosa. Zryw owany tem p. Dubanowicz oświadczył p. Witosowi, iż jeśli do najbliższego wtorku prezydent ministrów nie zgodzi się na przygarnięcie endeków, wówczas enzetelątka wyciągną z tego konsekwencye. Równocześnie odgrażał się Skarbek, iż na wtorkowem posiedzeniu Sejmu, postawi wniosek o wyrażenie rządowi Witosa votum nieufności. Naturalnie są to strachy na Lachy, albowiem lewica chociaż w skład dzisiejszej większości sejmowej nie wchodzi, zapewniła prezydenta ministrów o swojem poparciu.

W międzyczasie rozgrywał się w komisyi dla spraw zagranicznych dalszy ciąg pojedynku Bryl-Teodorowicz, które ma na celu dokuczenie arcybiskupowi ormiańskiemu. Można tu mówić celowo o „dokuczeniu" nie dlatego bynajmniej iż istnieje wątpliwość co do niewłaściwości działania arcyb. Teodorowicza ale z tej prostej przyczyny, iż walka z arcyb. Teodorowiczem w komisyi w której prawica dysponuje większością jednego głosu, nie daje nadziei sprawiedliwego osądzenia całej sprawy. Przemówienie p. Bryla w komisyi było dla ks. Teodorowicza druzgocącym aktem oskarżenia. Zoryentował się też szybko arcybiskup, hołdujący widocznie zasadzie B-s. marka, iż najlepszą obroną jest atak i uderzył całą siłą na ministerstwo spraw zagranicznych, na II-gi oddział ministerstwa spraw wojskowych, no i naturalnie Belweder. Na razie komisya postanowiła przesłuchać świadków, między innymi b. posła Kowalskiego i radcę leg. Lorenza.

ka arabskiego. Aby pracy było dość dla wszystkich. Aby współżycie narodowe Żydów i Arabów nie było od początku zatrute przez konkurencyę ekonomiczną, istotną przyczyną wszelkich konfliktów politycznych.

Z jakiegokolwiek punktu widzenia na rzecz spojrzymy — potrzeba nam olbrzymich środków materyalnych. Dać je nam może tylko — naród żydowski. Wszystko — i ostatnią klęskę — można jeszcze naprawić — pod jednym warunkiem: że okażemy tę siłę materyalną i moralną, konieczną dla urzeczywistnienia myśli syonistycznej, której dotychczas — nie okazaliśmy. Dzięki bezsile i gnuśności zwycięstwo w San Remo nie było zwycięstwem — dzięki czynowi i ofierze może klęska Jaffy przestać być klęską. „Die einzige Grossmacht, die uns helfen kann, ist das jüdische Volk."

Dr. W. Berkelhammer.

Znamienne oświadczenie zastępcy ministerstwa sprawiedliwości.

Warszawa. Na piątkowem posiedzeniu sejmowej komisyi prawniczej omawiano m. in. sprawę usunięcia ograniczeń prawnych dotyczących ludności żydowskiej zawartych w ros. kodeksie cywilnym, który dotąd obowiązuje na terenie byłego zaboru rosyjskiego. M. in. domagał się poseł Hartglas skreślenia § 414 ros. kodeksu cywilnego, orzekającego, że niechrześcijanie nie mogą być opiekunami chrześcijan.

Wszyscy prawie członkowie komisji tak z prawicy jak i lewicy z wyjątkiem dwu posłów z N. Z. L. w zasadzie zgodzili się na propozycyę posła Hartglasa, powołując się na równouprawnienie zabezpieczone konstytucyą. Tylko zastępca ministerstwa sprawiedliwości oświadczył, że propozycyą posła Hartglasa został zaskoczony i że nie otrzymał w tym kierunku żadnych dyrektyw, wobec czego rozpatrzenie tej sprawy odłożono do następnego posiedzenia komisyi.

Dziwnie uderza oświadczenie zastępcy ministerstwa sprawiedliwości, dla którego postulat usunięcia ograniczeń prawnych w państwie, które konstytucyą zabezpieczyło wszystkim obywatelom równouprawnienie jest »rzeczą nieoczekiwaną«.

Warszawa. (Pat.) Komisya prawnicza w obecności ministra sprawiedliwości i wyznań religijnych po referacie p. Hartglasa, wyjaśnieniach delegatów rządu i po dłuższej dyskusyi przyjęła uchwałę zwracającą się do rządu z życzeniem, aby opracował i złożył do laski marszałkowskiej nie później jak na pierwszem posiedzeniu sejmu po feryach projekt ustawy uchylającej pozostałe dotychczas ograniczenia praw ludności niechrześcijańskiej.

—o-o—

Sekcya żydowska P. P. S.

Czy nie manewr przedwyborczy?

Warszawa. W związku z podaną przez nas wiadomością w wczorajszym numerze o uchwale Rady Naczelnej PPS. powołującej do życia sekcyę żydowską tegoż stronnictwa udzielił generalny sekretarz PPS. poseł Niedziałkowski współpracownikowi „Najer Hajnt" następujących szczegółów:

„Jak wiadomo istniała już w łonie PPS. sekcya żydowska jeszcze w roku 1905. Sekcya ta cieszyła się wielkiem powodzeniem wśród robotników żydowskich (najlepszym dowodem powstanie oddzielnych żydowskich stronnictw robotniczych jak „Poalej-Sjon" i „Bund" — przyp. zecera) i wydawała nawet organ w języku żydowskim."

Na pytanie sprawozdawcy, czy postulaty narodowe żydowskich robotników nie utrudnią utworzenia sekcyi, odpowiedział p. Niedziałkowski, że projekt kulturalnego samorządu dla Żydów ma wśród wielu członków PPS. gorących zwolenników; jedynie członkowie PPS. „Żydzi" których opinię w kwestyi żydowskiej Rada Naczelna PPS. uważa za jedynie miarodajną, zawsze jak najenergiczniej występują przeciw postulatom narodowym Żydów. Obecnie powoła się w łonie będącą sekcyę do życia, powierzy się jej wypracowanie projektu postulatów, a w razie niemożliwości przyjęcia postulatów zainicyuje PPS. rokowania.

Poseł Niedziałkowski zapowiada sobie z nowej koncepcyi bard o dużo (w szczególności — przyp. red.) na terenie Galicyi i Kongresówki. Swoją rozmowę z dziennikarzem żydowskim zakończył p. Niedziałkowski w półżartobliwym tonie słowami: „Niech drżą budowcy!"

—ooo—

Z obrad Sejmu.

Warszawa. Biuro Prasowe Org. Sjon. w Polsce podaje

Interpelacyę

posłów Grünbauma, Hartglasa, Farbsteina i in. do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie dławienia życia kulturalnego ludności żydowskiej przez odmowę rejestracyi stowarzyszeń żydowskich, oraz za pomocą nadużywania ustawy o obowiązku zarządów gmin miejskich dostarczania pomieszczeń. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych planowo i systematycznie dławi przejawy wszelkie kulturalnego i społecznego życia ludności żydowskiej. Na podania rozmaitych stowarzyszeń żydowskich o rejestracyę odnośne organy Ministerstwa odpowiadają odmownie bądź podając motywy, że stowarzyszenia te mają cele »ekskluzywne«, jak np. przytoczone niżej pismo:

L. 57012 20.
Kraków, dn. 10, sierpnia 1920 r.

Do
Założycieli Stowarzyszenia
»MERKAZ HACEIRIM«
na ręce Dra Maksa Lesera
w Krakowie, ul. Św. Gertrudy 14.

»Namiestnictwo we Lwowie reskryptem z dnia 14 lipca 1920 r. L. 42243 XIII. a 1072 na mocy § ustawy z dnia 15. listopada 1867 r. (Dz. Ust p. Nr, 66) zakazało zawiązania stowarzyszenia »Merkaz Haceirim«, jako ekskluzywnie żydowskiego i szkodliwego dla spokojnego współżycia Żydów z innymi obywatelami Państwa, a tem samem niebezpiecznego dla spokoju publicznego.« w. z. (podpis)

mimo że bojkotowe czysto polskie stowarzyszenia zatwierdza się bez przeszkód), bądź też motywują odmowę tem, że już istnieją analogiczne stowarzyszenia polskie. zwane w tych wypadkach »ogólnemi«, jak to uczyniło Ministerstwo ostatnio w sprawie »Żydowskiego Związku Inwalidów Wojennych«, Jeszcze częściej zaś organy Ministerstwa nie dają żadnej odpowiedzi mimo, że podania o rejestracyę leżą u nich już po dwa lata.

Nie dopuszczając tym trybem do rozwoju kulturalnego i społecznego życia ludności żydowskiej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dławi i rujnuje te nieliczne tego życia, którym udało się jakoś rozwinąć czyni to zapomocą Ustawy o obowiązku gmin miejskich dostarczenia pomieszczeń z dn. 27. listopada 1919 r., którą zwłaszcza na prowincyi, stosuje się w pierwszym rzędzie w ten sposób, ze zamyka się i wyrzuca na bruk rozmaite zydowskie stowarzyszenia społeczne, filantropijne i kulturalne a nawet publiczne instytucye żydowskie, pozostawiając jednocześnie nietkniętemi sale tańcowi stowarzyszenia polskie, służące uprawianiu gry karcianej. Dla charakterystyki tej »kulturotwórczej« działalności władz Ministerstwa przytacza interpelacya spis zarekwirowanych żydowskich lokali społecznych.

Klub Sejmowy przy tymczasowej Żydowskiej Radzie Narodowej zwrócił się już raz w tej sprawie w d. 28. lutego 1921 r. do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, pragnąc uniknąć publicznego wywłóczenia tych niedopuszczalnych praktyk administracyjnych w postaci interpelacyi. Ponieważ jednak p. Minister nietylko nie udzielił do dzisiejszego dnia odpowiedzi na zapytanie jakie zarządzenia wydał w celu usunięcia przytoczonych nadużyć, ale nawet już po przesłaniu wspomnianego pisma cały szereg nowych rekwizycyi został zarządzony, przyczem niektóre z rekwizycyi, jak np. w Mławie i Kałuszynie, odbyły się w oburzająco brutalny sposób, zatem interpelanci nie widzą możności ukrywania nadal pod korcem całej tej sprzecznej z zapewnieniami o tolerancyi narodowościowej i religijnej i z zagwarantowanem konstytucyjnie równouprawnieniem obywateli praktyki władz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i zapytują pana Ministra:

1) czy wiadomem mu jest, że systematycznie bądź się odmawia, bądź się odkłada ad infinitum legalizacyę stowarzyszeń żydowskich, zaś istniejące stowarzyszenia zamyka się zapomocą sprzecznego z prawem stosowania Ustawy o obowiązku zarządów gmin miejskich dostarczenia pomieszczeń?

2) jeżeli jest mu to wiadome, to co p. Minister zarządził, względnie zamierza zarządzić celem uniemożliwienia dalszego gwałcenia art. 96, 108, 120 Konstytucyi Rzeczypospolitej przez sztuczne tłumienie kulturalnego i społecznego życia ludności żydowskiej?

*

Warszawa. (Pat.) Przystąpiono do obrad nad ustawą o dodatku do podatku gruntowego, podymnego, domowo-klasowego i budynkowego. Sprawozdawca p. Moraczewski stwierdza, że ustawa jest tymczasowa. Komisya zadowoliła się dziesięciokrotnem podwyższeniem podatku gruntowego. Obrano do tego formy dodatku do podatku gruntowego, wolnego od wszelkich dodatków na cele samorządu. Obecnie w porozumieniu z rządem proponuje się rozszerzenie mocy ustawy na wszystkie prowincye przyłączone do Polski na mocy traktatu ryskiego.

P. Dreszer porównuje położenie obecne wsi i miasta zaznaczając, że nie wolno zrzucać podatków z jednej grupy ludności na drugą, lecz trzeba w miarę możności opodatkowywać do maximum wszystkie warstwy. Ponieważ dochodowość gospodarstw rolnych nie jest jednaka, mowca proponuje do art. 1. uzupełnienie.

P. Stapiński oświadcza, że trzeba zaniechać wzajemnego obwiniania się i przytaczania przykładów nieproduktywnych podatków oraz wypowiada się przeciw uchwaleniu podatków. Wkońcu oświadcza się za wnioskiem p. Dreszera, stawia jednak do art. 1. dodatek.

P. Kolischer stwierdza, że przedłożony podatek jest takiej wysokości, w jakiej wogóle nie ma go w żadnem państwie sukcesyjnem po Austryi, nawet gdyby się uwzględniło różnicę walutową. Gdybyśmy doprowadzili nawet do równowagi budżetowej, nasza waluta nie poprawi się, jak długo nie poprawi się nasz bilans płatniczy. Wielką w nim rolę odgrywać będą przesyłane z Ameryki przez naszych

rodaków pieniądze. Nie wolno tak obciążać produkcyi, iżby wszelki jej rozwój stał się niemożliwy. Nowsze badania wskazują, że w miarę jak podatki bezpośrednie stają się wyższe, przeradzają się w podatki pośrednie, gdzie ciężar przerzucony zostaje na konsumenta. Wnosi przyjęcie wniosków komisyi z poprawkami które przedstawi w rozprawie szczegółowej, a odrzucenie wniosków Dreszera i Stapińskiego.

Wiceminister Rybarski odpiera zarzuty p. Stapińskiego i innych mowców. Zaznacza, że gdyby kontyngent był tak dostawiony jak to przewidywała ustawa, to skarb państwa zrzekłby się w zupełności podatku gruntowego. Podatek, który uchwalamy, będzie miał prawdziwe znaczenie wówczas, jeśli go się rychło ściągnie, a nakładanie na władze skarbowe ciężaru przerachowywania, odwlekałoby sprawę o kilka miesięcy. Wypowiada się przeciw poprawkom Dreszera. Co się tyczy ściągania podatków przez organy samorządowe, to sprawa ta była omawiana między ministerstwem skarbu a ministerstwem spraw wewnętrznych i doszliśmy do wniosku, że bez zmiany ustawy jest to niemożliwe do przeprowadzenia. Odpowiedni wniosek został postawiony i komisya skarbowa w przyszłym tygodniu będzie nad nim obradowała.

—:—

Z Rady ministrów.

Warszawa. (Pat.) Rada ministrów na posiedzeniu z 15 bm. przyjęła wniosek w sprawie zakończenia rejestracyi szkód wojennych na ziemiach wschodnich. Wniosek w sprawie zarządu i budowy gmachów państwowych, projekt w sprawie uchwały rady ministrów z 19. kwietnia br. dotyczącej rozporządzenia o rozciągnięciu na ziemie wschodnie niektórych ustaw i rozporządzeń. Przyjęła również projekt ustawy o udzielenie ministrowi skarbu pełnomocnictwa do wprowadzania zmian do statutów instytucyj kredytowych, i zajmowała się sprawami polityki zagranicznej. Na posiedzeniu dnia 16 bm., rada ministrów rozpatrywała projekt ustawy o wprowadzeniu dekretem ustaw sejmowych i rozporządzeń rządu oraz o dalszem uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy pruskiej. Potem toczyły się obrady nad kompetencyą władz w sprawie elektryfikacyi kraju i w sprawie G. Śląska.

Rokowania rumuńsko-sowieckie w Warszawie.

Warszawa. 16. czerwca (tel. wł. eg.) Za zgodą rządu polskiego rokowania rumuńsko-sowieckie odbędą się nie w Rewlu ale w Warszawie. Z strony sowietów weźmie udział w tych rokowaniach Karachan, który stanie na czele sowieckiego poselstwa w Warszawie.

—oooo—

Urlop dra Gałeckiego.

Warszawa. 16. czerwca (tel. wł. eg.) Sfery miarodajne informują, że urlop który otrzymał generalny delegat dr. Gałecki jest zwykłym urlopem 6 tygodniowym dla odpoczynku. Po ukończeniu tego urlopu dr. Gałecki wraca do Lwowa na stanowisko gen. delegata rządu aż do dnia 1 września b. r. to jest do dnia, w którym delegatura przestaje istnieć i wejdą w życie województwa. W dniu 1. września obejmie dr. Gałecki stanowisko wojewody krakowskiego.

—o—

Cziczerin zostaje.

Warszawa. 16. czerwca (tel. wł. eg.) Według otrzymanych tu z Helsingforsu wiadomości próby zwolenników Trockiego usunięcia Cziczerina i zastąpienia go Litwinowem nie zostały uwieńczone skutkiem. Cziczerin pozostaje nadal komisarzem dla spraw zagranicznych.

O Górny Śląsk.

Warszawa. 16. czerwca (tel. wł. eg.) Poseł francuski w Berlinie Lorain odbył z Wirthem konferencyę w sprawie G. Śląska. Wirth oświadczył, że sytuacya rządu Rzeszy w tej sprawie jest bardzo ciężka, ponieważ akcya Hoefera jest czysto żywiołową. Rząd niemiecki musi się ograniczyć do wydania odezwy nawołującej samoobronę do poddania się zarządzeniom komisyi międzysojuszniczej.

Sołowejczyk delegatem litewskim w Genewie.

Warszawa 16 czerwca (tel. wł. eg.) Według otrzymanych tu z Kowna wiadomości, rząd kowieński wysyła na rokowanie genewskie wszystkich swych najwybitniejszych polityków, między innymi i ministra dla spraw żydowskich Sołowejczyka

—:—

Protest „Waad Leumi" przeciw zastanowieniu imigracyi.

Treść memoryału wysłanego Sir H. Samuelowi.

Londyn. „Waad Leumi" wysłał do Wysokiego Komisarza Palestyny Sir Samuela następujący memoryał: Sr! Członkowie Komitetu Narodowego Żydów palestyńskich, zebrani na posiedzeniach z d. 8. i 9. tjar wezwali prezydyum do oświadczenia Waszej Ekscelencyi że wśród wszystkich odcieni społeczeństwa żydowskiego panuje wielkie rozgoryczenie i wyrażenia energicznego protestu przeciw zastanowieniu imigracyi żydowskiej. Ludność żydowska w Palestynie pod rządami Wysokiego Komisarza-Żyda nie mogła się spodziewać takiej odpowiedzi na pogrom jafski i na zbrojny napad na kolonie w Judei. Jeszcze zanim sprawcy napadów i podżegacze zostali ukarani uznała Wasza Ekscelencya za możliwe i wskazane ukarać nas zastanowieniem imigracyi, co wywołuje wrażenie, jakobyśmy ponosili jakąś winę wobec Arabów, czem stwarza się najniebezpieczniejszy precedens do całej naszej syonistycznej działalności.

Oficyalny komunikat rządu, który był niezgodny z prawdą, ponieważ na samym początku mówił o starciu między dwoma żydowskimi pochodami i przez to wywołał wrażenie jakoby to było przyczyną wybuchu zaburzeń — dopomógł do zrzucenia na Żydów ich winy przed całym światem. Obecnie zamknęła wstrzymanie imigracyi krwawy rozdział dziejów dni ostatnich a ciężki ten cios dotyka nie tylko Żydów palestyńskich, ale także cały świat żydowski.

Wasza Ekscelencya wie o tem, że każdy atak na najświętsze i najdroższe sprawy narodu żydowskiego natrafia na energiczny protest. Zrozumie zatem że w sprawie żydowskiej imigracyi nie można absolutnie wchodzić na drogę kompromisu.

Członkowie „Waad Leumi" uznają, że wszystkie oświadczenia Waszej Ekscelencyi przed wstrzymaniem imigracyi złożono za pośrednictwem Waad Leumi nie są w stanie zmniejszyć zniewagi która nas spotkała ani też złagodzić rozgoryczenia naszego, jak długo trwa fakt zamknięcia bram Palestyny przed narodem żydowskim. Wasza Ekscelencya wie o tem, jak wielkie zaufanie mieli wszyscy obywatele żydowscy w Erec Israel do pierwszego żydowskiego Wysokiego Komisarza w tym kraju. Zaufanie to wskutek ostatnich wypadków wystawione zostało na ciężką próbę. Zrozumie przeto nasz wielki ból z powodu ciosu otrzymanego na jego rozkaz.

Z bólem i zaufaniem zwracamy się doń z żądaniem naprawienia błędu i bezzwłocznego zezwolenia na imigracyę gdyż jest to kwestya żywotna.

Z wysokiem poważaniem: Prezydyum „Waad Leumi" Żydów palestyńskich.

NA MARGINESIE.

Samarytanka.

Samarytanki — te anioły w ludzkiej postaci mają też swoje złe dni. W niczem im się nie wiedzie. Chcą głodnego nakarmić. Głodny nie przyjmuje pokarmu. Chcą spragnionego napoić. Spragnieni łakną wódki zamiast wody. Nasza samarytanka nie zna różnic, gdy chodzi o nędzę ludzką. Składa ofiary na bole polskie i żydowskie. Pięknie. Wszystkie dzienniki lwowskie przyniosły wczoraj prawie dosłownie epizod z martyrologii naszej samarytanki tylko dziwnym trafem wedle każdego dziennika rzecz zdarzyła się na innej ulicy.

Znalazła się nasza samarytanka na ul. Kościuszki, gdzie panie żydowskie zbierały na jakiś cel żydowski a ofiarodawcom przypinały kartki to z żydowskim to z polskim napisem. Panie zbierające nosiły butony, a nasza samarytanka jest wdową i dała swój grosz wdowi 3 marki na cele żydowskie. Panie w butonach tym datkiem wzgardziły. Oburzona — i samarytanki bywają oburzone — udała się do najbliższej redakcyi »Kuryera« i z łzami w oczach napiętnowała odrzucenie ofiarności jako bezczelność. Nie chcąc dać za wygraną ofiarowała paniom zbierającym na innej ulicy 2 Mkp. i znów ją spotkało to samo. Tym razem wylała swe oburzenie przed »Gazetą Wieczorną«. Trzeci raz dla skompletowania trójki nieszczęść — zdarzyło się to jej na ul. św. Mikołaja i użaliła się w »Wieku Nowym». Musiało ją zapewne spotkać jeszcze kilka razy, ale ponieważ nie znała adresów innych redakcyi ten czyn szlachetny i obelga jej wyrządzona utonie w niepamięci.

Samarytanko! Zaczerpnij z życia naukę. Nie oddawaj paniom w brylantowych butonach ostatniego grosza wdowiego — i nie nachodź natrętnie redaktorów. Jesteś mimo niepowodzeń wytrwałą. Nie zrazasz się, jak na samarytankę przystało, arogancyą pań, które jakby się zmówiły, aby nie dać ci sposobności spełnienia dobrego uczynku — lecz, powiedz, co temu winni redaktorzy, którem czas drogi swoją osobą zabierasz. hehe...

Uchwały K. P. K. i klubu mieszczańskiego.

Warszawa. (Pat.) Przedstawiciele klubu pracy konstytucyjnej i klubu mieszczańskiego p. p. Federowicz, Baworowski i Rosset przedłożyli prezydentowi ministrów Witosowi uchwaloną przez oba kluby następującą rezolucyę: 1. Zjednoczenie mieszczańskie i klub pracy konstytucyjnej oświadczają, że nie biorą udziału w żadnej akcyi zmierzającej do obalenia obecnego rządu, zwłaszcza że powaga chwili każe według możności unikać przesileń rządowych; 2. Zjednoczenie mieszczańskie i K. P. K. gotowe są i nadal udzielić poparcia obecnemu gabinetowi, skoro po koniecznem uzupełnieniu będzie rządem silnym i roztropnym, liczącym się z rzeczywistością polityczną i finansową, a w szczególności uwzględni całą doniosłość sprawy uporządkowania skarbu państwa, tak ściśle związanej z bytem i rozwojem Rzpltej; 3. Oba kluby wyrażają nadzieję, że prezydent ministrów przeprowadzi takie uzupełnienie gabinetu, które mu pozwoli oprzeć swój rząd na większości zdolnej być podstawą trwałej i silnej polityki. Prezydent ministrów Witos odpowiedział, że na zasadzie tej rezolucyi przystąpi do uzupełnienia gabinetu.

»COLOSSEUM« TRUPA WILEŃSKA

rozpoczyna cykl przedstawień w dniu 17. czerwca br. następująco:

Piątek 17. czerwca g. 8 wiecz. **NIEMOWA** (der Stumer) A. Weitera. sobota 18. czerwca g. 8 wiecz.
sobota 18. czerwca g. 3 pop. niedziela 19. czerwca g. 3 pop
niedziela 19. czerwca g. 8 wiecz. poniedziałek 20. czerwca g. 8 w. **ZIELONE POLA** (di Grine Felder). P. Hirszbajna.

wtorek 21. czerwca g. 8 wiecz.: Dybuk Sz. An-skiego.

Bilety już do nabycia w księgarni »Beth Izrael«, Jagiellońska 15.

Pamiętajcie o szeklu!

Nowa ustawa dla imigrantów w Stanach Zjednoczonych?

Nowy Jork. (Ż. B. K.) Komisya imigracyjna przygotowuje nowy projekt ustawy, na podstawie której każdy imigrant pozostawać by miał pod dozorem i przynajmniej raz w roku uskutecznić zgłoszenie się u władz rządowych.

Także w naturalizacyi miałyby wedle tegoż projektu nastąpić ograniczenia i tak np. imigrantka, która wyjdzie zamąż za obywatela amerykańskiego nie musiałaby uzyskać tem samem obywatelstwa męża.

Powyższy projekt wywołał oburzenie wśród amerykańskiego żydostwa i jest nadzieja, że projekt ten nie uzyska aprobaty większości komisyi.

Bolszewicy i Żydzi.

Znany rosyjski liberalny polityk Rodicew wydał w Londynie broszurę pod tytułem „Bolszewicy i Żydzi", w której między innemi cytuje: Twierdzą, że bolszewicy to żydowska władza. Skąd to pochodzi? Bolszewikom pomogła w dojściu do władzy rozpadająca się armia rosyjska a nie Żydzi. Moskwy nie bombardowali Żydzi. Ci, którzy pod hasłem bolszewizmu mordują na całem obszarze b. imperyum rosyjskiego, nie są Żydami. Tuż po wybuchu rewolucyi w roku 1917, mówiono w Petersburgu, że armia rozpada się. Nie Żydzi, lecz rada delegatów robotniczych i żołnierzy to oświadczyła. Na czele sowietów, który wydał dekret nr. 1. stali nie Żydzi, lecz Rosyanie najczystszej krwi Sokołow, który nie wiedział co robi i Czcheidze, który doskonale zdawał sobie sprawę z swej działalności. Z końcem sierpnia 1917 armia rosyjska carska przestała istnieć. Carscy żołnierze wymordowali 10 tysięcy oficerów a grunt dla zwycięstwa bolszewizmu był już przygotowany.

Gdy bolszewicy przy pomocy Niemców zdobyli rządy, mieli oni rzekomo związać się z Żydami, liczyli tylko na Żydów i utrzymali się u steru rzekomo tylko dzięki Żydom. Tak brzmiały oskarżenia antysemitów. W rzeczywistości utrzymują się u władzy bolszewicy dzięki swojemu wojsku, dzięki Chińczykom i rosyjskim żołnierzom. Kto dowodzi temi wojskami? Nie chcemy tu wystawiać listy rosyjskich generałów, którzy stoją na służbie bolszewickiej. Wymieniamy Brusiłowa i Poliwanowa, bolszewików z najświeższego powołania. Bez rosyjskich przywódców, byliby bolszewicy pozbawieni przemocy. Nie Żydzi lecz oficerowie rosyjscy trzymają w karbach armię bolszewicką.

Nie żydostwo odpowiedzialne jest za żydowskie hałoczyńców, podobnie jak nie można czynić narodu rosyjskiego odpowiedzialnym za bolszewickie nadużycia i gwałty. A zbrodniarzy rosyjskich, zawołanych i zamiłowanych morderców, nikt nie będzie wliczał na rachunek narodu rosyjskiego. Nikt nie mówi: Patrzcie, tacy są Rosyanie! A gdy gdziekolwiek zamiast słowa „bolszewik" używa się „Rosyanin" to jesteśmy oburzeni. I my mamy słuszność. A jednak za Trockiego, Ioffego i ich całą klikę, chce się pociągnąć do odpowiedzialności całe żydostwo. Zapominamy o Żydach, którzy powstali przeciw bolszewikom, którzy byli prześladowani i mordowani przez nich, jak na przykład szlachetny moskiewski adwokat Wilenkin.

Bolszewizm — szczęście żydowskie?! Gdyby to wszystko co się stało było dziełem rąk żydowskich, to możnaby było powiedzieć z o wiele większą racyonalnością, że to nie jest ich władza, lecz samobójstwo. Zarówno antysemityzm wyższych i niższych sfer ma te same źródła: ciemnotę i niezrozumienie, potęgę ciemnych namiętności i zwierzęcych instynktów jakoteż niezdolność krytycznej analizy. Rosyjscy bolszewicy i uczniowie Rasputina, są dziećmi tego samego ducha.

Przez rabunki bolszewików, przez żydożercze pogromy nie zostaje tylko niszczone mienie ludzi, lecz zanikają także węzły społecznego porządku, dzięki którym istnieje kultura. Nienawiść narodów i nienawiść klas prowadzi do zdziczenia i niewolnictwa. Ciemne budzenie chęci zemsty, gwałtu i grabieży nie prowadzą do zwycięstwa. Takie zwycięstwo pokonało armię, która przejmie się temi uczuciami. Pamiętajcie o losie armii Denikina!

Nie można zatłuc ducha narodowego albo nienawiści klasowej. Ten duch należy w sobie samym przezwyciężyć. To jest choroba z której musi się wyleczyć. Bolszewizm to jest jeden objaw tej choroby, nieszczęsne uprzedzenie antysemityzmu to objaw drugi.

W sprawie nieprzyjmowania żyd. młodzieży na wszechnice.

Jak to rozumieć?

Lwów, 16. czerwca.

Od dwu lat są wrota wszechnic lwowskich zamknięte dla żydowskiej młodzieży akademickiej.

Niezliczone interwencye przedstawicieli społeczeństwa żydowskiego oraz delegatów młodzieży u odpowiednich czynników rządowych i władz wszechnic dały rezultat, — znany nie mniej młodzieży żydowskiej, jak władzom uniwersyteckim. Żydowska młodzież jest dotąd wykluczoną od możności kontynuowania studyów.

Władze wszechnic, stojące widocznie na straży litery zasady o wolności nauki, nie chcą się przyznać do faktycznej, wielkiej krzywdy, jaką wyrządza się młodzieży żydowskiej i dla uspokojenia swego widocznie wrażliwego sumienia zdobywają się przy załatwieniu petycyi młodzieży o dopuszczenie na wszechnice na ton talmudycznej pilpulistyki co do której chyba i reprezentantowi senatu, wiadomo, że aktualności sprawie nie ujmuje i nawet formalnie jej nie załatwia.

Pod datą 13/VI b. r. nadesłał p. rektor politechniki lwowskiej na adres komisyi reprezentacyjnej żyd. młodzieży akademickiej we Lwowie w odpowiedzi na petycyę młodzieży z 14. maja 1921 w sprawie dopuszczenia młodzieży żydowskiej do studyów następującej treści pismo:

»Odnośnie do pisma z dn. 14. maja 1921 donoszę Panom w myśl uchwały senatu z d. 10. czerwca, że podanie Panów jest bezprzedmiotowe, ponieważ nie ma żadnych specyalnych ograniczeń tyczących się dopuszczenia żyd. młodzieży akademickiej do studyów ani też osobnych norm co do oznaczenia czy też nostryfikacyi egzaminów zagranicznych dla młodzieży żydowskiej«.

Do słów rektora politechniki należy mieć zaufanie. Widocznie, nie wydano specyalnych ograniczeń dla młodzieży żydowskiej. Ale młodzież przecie z nauki technickiej korzystać nie może.

Nie dopuszcza się jej do studyów pod pozorem, że nie spełniła obowiązku służby wojskowej.

Jest jednak powszechnie wiadomo, że młodzieży żydowskiej w wschodniej Galicyi nigdy do służby wojskowej nie powoływano. Nie istnieje przeto dla młodzieży żydowskiej obowiązek służby wojskowej, skoro go nikt na nią nie nałożył o niespełnieniu obowiązku przez młodzież żydowską mówić przeto nie można.

Sprawa na pozór jasna — w oświetleniu p. rektora, staje się zawiłą wobec tego — nie dającego się zaprzeczyć faktu. Jest jednak w rzeczywistości na pozór tylko zawiłą.

Niedopuszczenie młodzieży żyd. do studyów na wszechnicach jest faktem, wobec którego pismo rektora o nieistnieniu ograniczeń, nie trafia sedna rzeczy.

Wskazówki dla emigrantów

wyjeżdżających do Ameryki Północnej.

Przestrzega się emigrantów, że w Ameryce panuje obecnie bezrobocie w wielu gałęziach przemysłu, dużo fabryk jest nieczynnych, o zajęcie bardzo trudno. zarobki są niższe niż w czasie wojny, życie jest o wiele droższe niż w Polsce. O ile więc niema pewności, że krewni w Ameryce chcą i mogą łożyć na utrzymanie przyjeżdżającej z kraju rodziny, stanowczo odradza się podróż do Ameryki. Ci wszyscy, którzy mogą napewno liczyć na zajęcie i utrzymanie w Ameryce wiedzieć powinni że:

Każdy emigrant przyjeżdżający do Stanów Zjednoczonych, winien być zdrów, umieć czytać, mieć dość pieniędzy na wydatki podróżne oraz posiadać: a) affidavit, b) paszport zagraniczny, zawizowany przez Urząd Emigracyjny i konsula amerykańskiego, c) kartę okrętową. O ile emigrant wyjeżdża przez inny port niż Gdańsk, potrzebne są również wizy konsulatów państw, leżących na drodze do tego portu.

1. Nie zostaną dopuszczone do Stanów Zjednoczonych osoby chore na gruźlicę (suchoty), epilepsyę (choroba św. Wita), trachomę (zaraźliwą chorobę oczu) oraz choroby skórne odrażające lub zaraźliwe, jak n. p. egzema, parchy, itp. warjaci, idyoci, i osoby złych obyczajów.

Z powodu obawy zawleczenia do Ameryki tyfusu lub innych epidemii grasujących w Europie, władze amerykańskie z całą surowością przestrzegają odwszanie pasażerów Emigrant posiadający wszy lub t. z. gnidy nie zostanie dopuszczony na okręt. Aby uniknąć przetrzymania w porcie i uciążliwej a przykrej operacyi oczyszczania włosów, należy przestrzegać bezwzględnej czystości głowy i ciała. Dzieciom doradza się krótko bostrzydz włosy.

2. Nie zostaną dopuszczone również osoby, które nie potrafią gładko przeczytać po polsku lub w innym języku 30 słów, wskazanych przez egzaminującego urzędnika. Od egzaminu tego są zwolnione żony, jadące do mężów rodzice powyżej lat 60, jadący do dzieci, dzieci poniżej lat 16-tu jadące do rodziców.

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnne występy dwóch sławnych artystów pp.: CH. SZNEJUR i E. ZELAZO. 7053
— piątek 16/6 1921 po raz pierwszy w Lwowie —
Pereza Hirschbeina :: sztuka ludowa ::
PUSTA KARCZMA
— — Nowe dekoracye art mal. Z. Balka. — —
W przygotowaniu Arcybaszewa »ZAZDROŚĆ«.

Kino LEW. Dziś w piątek 17. czerwca b. r. PREMIERA
Najpotężniejszy epokowy dramat rosyjski w 5 akt.
Car Iwan Groźny
W głównej roli Amlet Novelli. wszechświatowa siła kinematogr., wykonawca tyt. roli w »Juliuszu Cesarze« i w »Quo Vadis«. Obraz pełen miłości krwi i łez — sceny przerażającej grozy i okrucieństwa, bestjalskie napady, band bolszewickich. — W 5 akcie tańce narodowe wykonane przez słynny balet carski w Moskwie.

3) Aby otrzymać paszport zagraniczny, należy w Starostwie miejscowem złożyć podanie do którego dołączyć trzeba 2 fotografie, metrykę urodzenia, ślubu lub inny dowód osobisty, zwolnienie władz wojskowej i świadectwo t. z. kwalifikacyjne wydane przez miejscową policyę, stwierdzające miejsce zamieszkania i brak podatkowych zaległości.

4. Affidavit jest dokumentem, poświadczonym przez rejenta, w którym krewny zamieszkały w Ameryce oświadcza gotowość sprowadzenia emigranta i utrzymania go swoim kosztem, dopóki nie będzie miał zajęcia. Dokument ten winien być zalegalizowany przez Konsulat Polski w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

5. Karta okrętowa może być przysłana z Ameryki, bądź kupiona w Warszawie lub na prowincyi w biurze jednej z kompanii okrętowych, którym Rząd Polski pozwolił na sprzedaż kart okrętowych.

Koszta podróży osoby dorosłej wynoszą obecnie około 200 dolarów, koszta podróży dzieci do lat 10 o połowę mniej. Karty okrętowe III-ciej klasy włącznie z podróżą do portu i utrzymaniem w porcie obecnie kosztują od 140 do 160 dolarów. Ponadto mieć należy 10 Dolarów na wizę amerykańską, 25 Dolarów na pokaz przy lądowaniu i pewną sumę na wydatki nieprzewidziane. Karta przysłana z Ameryki lub kupiona na prowincyi musi być koniecznie ostemplowana w biurze warszawskiem kompanii okrętowej, w której została nabyta. Bez tego stempla Urząd Emigracyjny nie udzieli wizy. Kompania okrętowa przed wydaniem stempla, żąda, aby emigrant został zbadany przez jej lekarza i egzaminuje go z umiejętności czytania.

Uprzedza się wyjeżdżających, że nie wolno jest wywozić poza granicę Rzeczypospolitej sum w Dolarach lub innej walucie obcej, których wartość przewyższa wartość około 25 Dolarów. Na wywóz sum wyższych — do 200 Dolarów potrzebne jest zezwolenie P. K. K. P. przyczem wymagane jest okazanie zagranicznego paszportu.

Podaje się do wiadomości emigrantów, iż konsul amerykański, wobec wielkiego napływu emigrantów, oznacza obecnie nowo zgłaszającym się termin udzielenia wizy na styczeń 1922. Żony, jadące do mężów, dzieci poniżej lat 18-tu jadące do rodziców i rodzice powyżej lat 60-ciu jadący do dzieci, mogą otrzymać wizę w terminie wcześniejszym, na sierpień lub wrzesień. Aby otrzymać w Konsulacie amerykańskim stemple na paszporcie z oznaczeniem daty wizy **nie trzeba osobiście jechać do Warszawy**, naraża to bowiem emigrantów na zbyteczną stratę czasu i pieniędzy. Sprawę tę załatwi bez żadnych kosztów dla emigranta Urząd Emigracyjny w Warszawie, który codziennie deleguje swego urzędnika do amerykańskiego konsulatu z paszportami emigrantów dla uzyskania stempli z datą wizy. Należy więc paszporty swe powierzyć miejscowemu staroście, który przeszle je natychmiast Urzędowi Emigracyjnemu i odda emigrantom już ostemplowanem.

Nie należy również jechać do Warszawy specyalnie po wizę polską, lecz czynność tę załatwić, gdy nadejdzie termin wizy amerykańskiej. W tym celu należy przybyć do Warszawy na dwa lub trzy dni przed wskazaną datą.

Emigranci przyjeżdżający do Warszawy dla uzyskania wiz winni zgłaszać się do następujących miejsc:

I. Etap Urzędu Emigracyjnego na dworcu Wiedeńskim, otwarty od rana do nocy, w którym dyżurujący urzędnicy udzielają wyjaśnień i adresów. II. Etap Powązki (dojeżdża tramwajami 1 i 8), gdzie za opłatą otrzymać można nocleg i pożywienie w świeżo wybudowanym hotelu dla emigrantów. III. Biura kompanii okrętowej, w której kupiona została karta okrętowa. Biura te zwykle otwarte są od 9-ej do 1-ej i od 3-ej do 6. IV. Doktor, do którego skieruje kompania okrętowa. V. Biuro paszportowe Urzędu Emigracyjnego w Alejach Jerozolimskich 56, w którem odbywa się rejestracya i udzielaną jest wiza polska za opłatą 100 marek. Biuro to otwarte jest dla emigrantów od 9-ej do 3-ej. VI. Konsulat Amerykański Świętojarska 4 (tramwaje 3, 6, 1, Pl. 4) który udziela wizy za opłatą 10 Dolarów.

Urząd Emigracyjny przestrzega emigrantów przed złodziejami, oszustami oraz niesumiennymi pośrednikami wszelkiego rodzaju, którzy wyłudzają pieniądze od łatwowiernych fałszywemi obietnicami, ułatwienia dostępu do urzędów i konsulatów, przyspieszenia wyjazdu, wymiany pieniędzy i t. p. Dostęp do urzędów i konsulatów otwarty jest każdemu pod warunkiem przestrzegania kolei.

Pieniądze potrzebne dla opłacenia wizy amerykańskiej w sumie nie wyższej niż 10 Dolarów, wymienić można za okazaniem paszportu zagranicznego w P. K. K. P. Bielańska 10.

W razie wątpliwości lub nieporozumienia, wyzysku, nadużyć, braku informacyi lub gdy zachodzi potrzeba szczególnej opieki, zwracać się należy do Urzędu Emigracyjnego, Aleje Jerozolimskie 56, lub Ekspozytury tegoż Urzędu we Lwowie Jamowska 120.

Emigrujący do Kanady nie potrzebują załatwiać żadnych formalności w Warszawie.

O ile emigrant posiada kartę przysłaną z Ameryki, należy ostemplować ją w biurze warszawskiem kompanii wskazanej na karcie okrętowej.

Z sali sądowej.

O podpalenie.
Wyrok uwalniający.

W dalszym ciągu rozprawy przeciw Izacharowi Eichlowi oskarżonemu o zbrodnię podpalenia kontynuowano przesłuchanie świadków.

Kupiec Kaufmann, który krytycznej nocy znalazł przytułek w mieszkaniu Eichlów, zeznał pod przysięgą, że aż do chwili wybuchu pożaru, oskarżony Eichel spał. To samo podała przesłuchana jako świadek żona Eichla. Z zeznań dalszych świadków wynika, że oskarżony nie usuwał swych ruchomości z domu lecz przeciwnie je w przededniu pożaru w domu ulokował.

Po przemówieniu końcowem prokuratora Gürtlera, zabrał głos obrońca Pieracki i w dłuższej przemowie zbijał akt oskarżenia.

Sędziowie przysięgli zaprzeczyli postawione im pytanie o zbrodnię podpalenia wobec czego Eichla uwolniono od oskarżenia.

NADESŁANE.

WPISY
do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.
a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży rozpoczynają się
dnia 19. czerwca
Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.
Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę 7134

Zakład dentystyczno-techniczny
M. Ehrenkranza
Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

PRZESTROGA.
W ostatnich czasach zdarzało się niejednokrotnie, iż wiele osób oddawało zarobek niepowołanym do pracy malarskiej i lakierniczej czynnikom. Narażone jednak były wskutek tego na dotkliwe nadużycia ze strony tychże ostatnich. Kroniki policyjne notowały kilka podobnych wypadków. W interesie więc samej P. T. Publiczności prosimy, by z wszelkiemi robotami tak malarskiemi, jak i lakierniczemi zwracała się wprost do firm koncesyonowanych, które w pełn odpowiedzialne są za podjętą pracę, jakoteż za swych pracowników.
PRZEŁOŻEŃSTWO MALARZY POKOJ. I LAKIERNIKÓW.
7155
Równocześnie zapraszamy Panów Majstrów na NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE, które odbędzie się we wtorek dnia 21. czerwca b. r. o g. 6 wieczor. w sali Izby Rękodzielniczej.

Tow. kolonii i ochronek ogrodniczych dla młodzieży żyd. we Lwowie składa tą drogą
p. Franciszkowi Moszkowiczowi
serdeczne podziękowanie za bezinteresowne odstąpienie willi z parkiem w Brzuchowicach na urządzenie tamże kolonii letniej dla wychowanków instytucyi tegoż towarzystwa. 7162

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Piątek 17 czerwca o godz. 7.30 „Carmen" opera Bizeta.

Sobota 18 czerwca o 7.30 „Biały mazur" operetka.

Niedziela 19 czerwca o 3.30 „Don Juan" występ. Brydzińskiego.

Niedziela 19 czerwca o 7.30 „Czar mundury" operetka.

Poniedziałek 20 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" występ Brydzińskiego.

—::—

Repertuar teatru małego.

Sobota 18 czerwca o 7.30 „Rzeczywistość" komedya w 3 aktach B. Gorczyńskiego występ W. Brydzińskiego.

Niedziela 19 czerwca o 7.30 „Rzeczywistość" występ Brydzińskiego.

— **Trupa wileńska w Lwowie.** Dziś rozpoczyna trupa wileńska występy we Lwowie Żydowska publiczność Lwowa będzie miała poraz pierwszy sposobność zetknąć się z teatrem żydowskim, stojącym na poziomie scen europejskich, będzie miała sposobność poznać poważne aspiracye artystyczne w poważnym współczesnym repertuarze żydowskim oddane przez artystów głęboko kochających sztukę. Na pierwsze przedstawienie wybrano

„W Pasażu Mikolascha“ rewja lokalno-aktualna w 2 akt. w „BAGATELI“ (Rejtana 3.)
z udziałem wybitnych sił artystycznych: Bronowski, Michałowski, Ordonówna, Noskowska, Szpineterówna i inni. Początek o godz. 8 15 wieczorem.
Bilety w składzie nut G. Seyfartha Akademicka 6.

»Niemowę« sztukę tragicznie zmarłego Weitera, oddającą grozę problematyki współczesnego życia żydowskiego. Jutro pop. powtórzoną zostanie sztuka Weitera, wieczorem »Zielone pola« Hirschbeina.

Należy się spodziewać, iż teatralna publiczność z radością i wdzięcznością przywita imprezę artystów wileńskich we Lwowie.

— **Z teatru** W operze w piątek 17 bm, w Carmenie odbędą się dwa debiuty pp. Fischerowej i Maliniak, które na ostatniej audycyi zwróciły na siebie uwagę krytyków muzycznych.

W sobotę »Biały mazur«. na którym wystąpi ulubienica publiczności p. Helena Miłowska.

W dramacie odbywają się intenzywne próby ze sztuki Gr bińskiego »Willa nad morzem« pod reżyzerskim kierunkiem W. Brydzińskiego.

— **Z teatru Małego.** W sobotę 18 bm. po raz pierwszy n tej scenie w zupełnie zmienionej obsadzie odegraną zosta świetna komedya B. Gorczyńskiego »Rzeczywistość« z występem W. Brydzińskiego. Świat kobiecy w sztuce tej reprezentują pp. Łozińska (Karolka) Rasińska (Rena) Wiland (Podelska).

— **»W ogrodzie Jezuickim«** Z teatru miejskiego donoszą: Dnia 23 i 24 bm. wystawia teatr miejski sztukę dla dzieci pod tym tytułem napisaną przez jedną z wybitnych lwowskich publicystek. Tematem sztuki są walki dzieci lwowskich w listopadzie 1918. Wykonawcami będą dzieci od lat 5 do 14.

— **Komunikat.** Egzekutywa Organizacyi Syonistycznej dla wschodniej Galicyi wzywa komitety okręgowe i lokalne, jakoteż mężów zaufania i referentów szeklowych, by ze względu na powagę chwili postarali się w najbliższych trzech dniach ze szczególną energią akcyę szeklową uzupełnić i zakończyć.

Najpóźniej w środę dnia 22 czerwca należy odesłać Egzekutywie wszystkie bloki i pieniądze szeklowe, a pod nieważnością szekli równocześnie i szeklowy podatek partyjny.

Wszelka zwloka jest wykluczona, gdyż pieniądze i zestawienie szek owe z z wschodniej Galicyi muszą najpóźniej 30 czerwca być w Londynie.

— **Zbrodnicza agitacya.** Na niwie specyficznej anonimowej literatury »rozwojowej« którą zbrodnicze ręce dla zbrodniczej agitacyi rozrzucają w ostatnich czasach masami po ulicach i dworcach kolejowych wyrósł nowy kwiatuszek, tym razem dziwnem zrządzeniem nieanonimowy.

Przynoszą nam dokument następującej treści: »Odezwa do Polaków-Chrześcijan!«

»Budzi się już w naszem społeczeństwie świadomość grożącej nam katastrofy zalewu żydowskiego. Ponieważ fotografia w życiu codziennem stała się dziś niezbędna, a 75 prc. zakładów fotograficznych jest w rękach żydowskich, podajemy adresy właścicieli zakładów fotograficznych Polaków-Chrześcijan: (tu następują adresy zakładów fotograficznych).

Wszystkie inne zakłady fotograficzne podszywające się często pod mile i ponętnie dla ucha polskiego brzmiące godła, jak »Grottger«, »Kordjan«, »Sztuka« i t. p. są żydowskie.

Żydzi mają niewyczerpany zapas sztuczek konkurencyjnych, nie przebierających w środkach, byle tylko utrzymać w swoich rękach handel i przemysł, ale najwyższy czas, byśmy przejrzeli i stali wytrwale przy zasadzie »Swój do Swego« a będzie to najskuteczniejszy środek na odżydzenie naszej Ojczyzny.

Dla członków Tow. »Rozwój«, udziela się 5 prc. opustu. Tow. »Rozwój«.

UWAGA: Niebawem ukaże się księga adresowa polsko-chrześcijańskich kupców, przemysłowców i rękodzielników. Niech więc każdy Polak chrześcijanin przystąpi do Tow, »Rozwoju«, bez względu na zapatrywania polityczne i zgłosi swoją firmę przy ul. Piekarskiej l. 28, I. p. od godź. 6—8 wieczorem, oraz ul. Rutowskiego 11., I. p.«

Czy tego rodzaju »patryotyczne« działalności rozmaitych »Rozwojów« i »Ziemskich Sądów Narodowych« przyniesć może korzyść państwu w szczególności na »kresach« ?!

— **»Śmierć Żydom«.** Do redakcyi przysłano nam ze Stanisławowa kartkę z napisem »Śmierć Żydom«, jakich wiele naklejanych bywa na miejscach publicznych, kinach, domach e c. W ostatnich dniach zauważyć się daje skandaliczny wzrost ohydnej agitacyi przeciw Żydom. uprawianej w drodze drukowanych odezw. świstków itp. Na innem miejscu zamieszczamy odezwę bojkotową »Rozwoju«. Dziwić się należy, że ślady tej zbrodn czej agitacyi widoczne są każdemu, prócz organom, które powołane są do zdławienia podobnych objawów w interesie spokoju i bezpieczeństwa publicznego. Czem należy sobie to tłómaczyć ?!

— **Z praktyk magistrackich.** Jak swego czasu podaliśmy, zwrócili się ślusarze narodowości niepolskiej do Magistratu z protestem przeciw nieuszanowaniu przez korporacyę ślusarzy lwowskich statutu, wedle którego w wydziale korporacyi zasiadać mają w równej ilości przedstawiciele rzymsko-kat., grecko-kat. i Żydzi,

Na Walnem zgromadzeniu odbytem zeszłego roku polscy członkowie korporacyi wprowadzili na zgromadzenie kategorye pracowników n e-ślusarskich, jak monterów, elektrotech ików etc. i przy pomocy tej bezprawnej większości nie uszanowali statutu wbrew ustawie przemysłowej.

Ślusarze gr.-kat. i Żydzi zwracali się w tej sprawie kilkakotn e do Magistratu, ostatnio z końcem maja br. gdzie na interpelacyę, co się stało z ich protestem radca Zajączkowski odesłał ich do sekr. Szandrowskiego, ten znów do inspektoratu przemysłowego itd. Po tem ciągłem odsyłaniu od Annasza do Kajfasza dowiedzieli się, że protest ich odes any zos ał do zaopiniowania do Przełożeństwa Stow. ślusarzy — tj. do tego ciała, przeciw któremu zwracał się protest.

Wobec taki go. urągającego najprymitywniejszymm wymogom prawa i taktu postępowania odnośnych funkcyonaryuszy miejskich, o wołują się ślusarze narodowości nie-p lskiej do opinii publicznej i do Magistr tu, aby z większą gorliwością zajął się słusznymi postulatami pokrzywdzonych i stanął w obronie statutu. We wtorek odbędzie się doroczne Walne zgromadzenie korporacyj ślusarskiej.

— **Amator »bongout«.** Restaurator M. Ehrenpreis (zam. ul. Żółkiewska 15) doniósł inspekcyi policyjnej, że piwnica jego, w której przechowuje rozmaite trunki c eszy się od dłuższego czasu sympatyą złodziei. Ostatnio zauważył brak butla zawiera ącego 15 litrów »bongout«. Ponadto zrobił nieprzyjemne odkrycie że w pięciu butlach, zawierających dawniej ten alkohol, znajduje się obecnie woda. Mianowicie złodziej chcąc zatrzeć ślady, wym enił »bongout« na wodę. Stwierdził ten ubytek wina i miodu z beczułek, jakoteż że zapasy drzewa i węgla znacznie się zmniejszyły. Właściciel ocenia swą szkodę na przeszło sto tysięcy mk.

O popełnienie tych kradzieży podejrzany jest Ilko Wojtowicz, który przed tygodniem znikł. Sprawa oparła się o policyę gdzie przesłuchano dozorczynią Franciszką Durbajłę, której współlokatorem był ów Wojtowicz. Dozorczyni podała, że wiedziała o kradzieżach popełnianych przez Wojtowicza, lecz z obawy przed represyami z jego strony, ni doniosł o tem władzy. Ponieważ zachodzi podejrzenie, iż dozorczyni działała w porozumieniu ze sprawcą, aresztowano ją.

— **Nocna obława.** Organa policyjne przerzucając nory złodziejskie zaglądnęły też do mieszkania dozorczyni przy ul. Szkarpowej 5. Zastano tam podejrzane towarzystwo składające się z Jana Stąpienia, Romana Hichickiego, Stefani Pańkowsk ej i Maryi Szkockiej, żadna z tych osób mimo długiego pobytu w Lwowie nie była zameldowaną na policyi. Przy rewizyi znaleziono u Stąpienia browning z nabojami. Całe towarzystwo powędrowało do aresztów.

— **Obostrzenia imigracyi do Kanady.** Wedle nowych przepisów o imigracyi do Kanady muszą wszyscy imigranci wyjeżdżać wprost z swego kraju rodzinnego w podróży bez przerwy do Kanady i dlatego są zobowiązani kupić karty okrętowe w kraju rodzinnym.

Wyjątki od tej zasady dopuszczalne są tylko za specyalnem zezwoleniem »Col. Obed Smith Superintendent of Emigration for Canada i Regent Street London.

— **Zatrzymani imigranci.** Z Waszyngtonu donoszą: Na podstawie nowej ustawy imigracyjnej, dozwolona jest imigracya tylko uchodźcom, posiadającym odpowiednią kwotę w dolarach. Ostatnio przybyło do portów Nowego Jorku i Bostonu sześć tysięcy imigrantów, nie mogących się wykazać taką kwotą, wobec czego zatrzymano ich na razie w portach.

— **Żołnierze — rabusiami.** Przed sądem dywizyjnym w Pradze toczyła się przez szereg dni rozprawa przeciw czeskim żołnierzom oskarżonym o plądrowanie sklepów w miejscowości Neuhaus w dniu 15. stycznia 1919 roku, Oskarżonych było 50 żołnierzy z podporucznikiem i podchorążym na czele. Rabunki rozpoczęła ludność miejscowa. Celem powstrzymania zbrodniczej działalności rabusiów wysłano oddział wojska, które jednak połączyło się z rabusiami. Szkoda jaką kupcy ponieśli wyniosła sumę półtora milionów koron czeskich. Oskarżonego oficera Reszla oraz siedmiu żołnierzy uwolniono, resztę oskarżonych zasądzono na kary więzienia od 2 miesięcy do sześciu tygodni.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 16. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya słaba. Płacono za Polską Naftę I. i II. em. 1750—1775, III em. 1675—1650, za Chodorów 2050, za Okos 3750, za karpalit 1700.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya zwyżkowa.

Płacono za dolary amer. 1405 za kanadyjskie 1210, za marki niemieckie 2100, za leje rumuńskie 2100, korony czeskie 2025, za ruble (500) 335, za ruble (100) 543.

»MARYSIENKA« i »KOPERNIK« wyświetlają jeszcze przez dni kilka sztukę w 6 wielkich częściach p. t.:

RAZ NA 1000 LAT HISTORYA EGIPSKIEGO FOX-TROTA Z PRZED 6000 LAT.

Główną rolę kreuje światowej sławy artystka LYA MARA.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 15. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	450·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	750·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	550·—	575 —
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2025·—	2075 —
Tow. akc. Karpalit 140—21	1650·—	1750 —
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3550·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2125·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3700·—	3800 —
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	2000·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1200 —	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1725·—	1800·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1625·—	1700·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1100·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	900·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5000·—	—·—
Zakł. el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	2200·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5500·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8000·—	— —
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	280·—	330 —
« « drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	60·—	80·—
« « (po 250)	50·—	60·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	4·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	9·—
1 frank franc.	97·—	102·—
1 Frank szwaj.	190·—	210 —
1 £ Sterling	4500·—	4700·—
1 Dollar amerykański	1300·—	1375·—
1 Dollar kanadyjski	1130·—	1180·—
Marki niem. (po 1000)	1925·—	2025 —
» » (po 100)	1825·—	1925·—
» » drobne	1725·—	1825·—
Lei rumuńskie (500)	1900·—	2000·—
Lei rumuńskie drobne	1800 —	1900·—
Liry włoskie	55 —	65 —
Czeskie korony (5000—1000)	1800·—	1900 —
» » drobne	1800·—	1900·—
Korony austr. niem. stemplowane	180·—	200·—
Dewizy.		
Wypłata na Londyn	4500·—	4750·—
» na Paryż	99·—	107·—
» na Zurych	190 —	210 00
» na Praga	18 50	19 50
» na Wiedeń	195·00	205 00
» na Berlin	19·50	20 50
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	19·00	20·00
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%	

—:I:—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 16. czerwca.

Siersza elektr. 2200, Parowozy 2000 Zieleniewski 8000, P. T. H. 1050, IV. em. 900—890, Siersza górnicza 5800, Polska Nafta I. i II. em. 1900—1925, III. em. 1750—1780, Impex 550—500, Polski Glob III em. 1400, Trzebinia żelazo 3600—3500, Trzebinia mydło 2600, Bank przemysłowy 525, Żegluga Polska 600. Przekaz na Berlin 1980—2050, na Pragę 1900, na Wiedeń 200·—.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 16. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1350—1325—1375. Ruble (500) 310, Ruble dumskie 75. Przekaz na Berlin 1975—1940, na Paryż 108—103, na Wiedeń 198.

Polska Nafta 1850—1875—1800.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 16 b. m. Berlin 8·60, Praga 8·25, Nowy Jork 592·—. Austr. noty kor. stempl. 0·90, Budapeszt 2·35, Bukareszt 8·95, Wiedeń 1·22⁵, Medyolan 30·25, Zagrzeb 4·00, Warszawa 0·47.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 16. bm. Berlin 8·50, N. Jork 000·00, Paryż 47·50, Bruksela 47·45, Sztokholm 133·00, Madryt 77·50, austr. korony stemplowane 0·00. Budapeszt 0·00, Bukareszt 9·00, Wiedeń 0·00, Holandya 196·40 Londyn 22·39, Medyolan 30·10, Kopenhaga 101·50, Chrystyania 85·75, Buenos Aires 185·00, Warszawa 0·50, Praga 8·25, Zagrzeb 0·00.

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 16. czerwca:

Renta majowa 107·00, austr. renta koronowa 107·00, węgierska renta koronowa 300·00, Losy tureckie 3.600·—, Renta lutowa 107·00, Anglobank 1755·—, Bankverein 1310·00, Bodenkreditanstalt 0000·00 Kreditanstalt 0000·—, Bank depozytowy 862·- Laenderbank 2589.00, Merkury 1125, Unionbank 1217·—, Żiwnosteńska banka 3695·00, Kolej północna 19·000·—, Kolej. południowa 2401—, Alpiny 6170·—, Berg und Huetten 10·525-, Krupp 1588·00, Poldihütte 4820·00, Prager Eisen 12.300·00, Rima 5070·—, Skoda 4220·—, Zieleniewski 3860·—, Apollo 5600·—, Fanto 27.000·— Galicia 36.000·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 16·600—, Koleje austryackie 4685·—, Koleje węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 3178·— Bank obrótowy 800·— Kolej Lwów-Czern. 4490·— Siersza 0000·—.

NADESŁANE.

Pepi Erlbaum — Stary Sambor
Israel Löw — Chyrów
7160 zaręczeni w maju 1921.

Sabina Selinger — Efroim Mandel
Stanisławów
zaręczeni w czerwcu 1921. 7139

Hersch Schmutz — Kozowa
Helena Adler — Budylow
zaręczeni w czerwcu 1921. 7141

Z okazyi zaręczyn p. Adeli Spiegel z p. Adolfem Grimmingerem gratuluje serdecznie N. Reiss. 7144

Wielm. Państwu Dyr. Reitmanom z okazyi zaręczyn Ich córki gratulują serdecznie Markusowie Seide. 7147

Panu Leonowi Iglowi do zaślubin z p. Rachelą Kirschnerówną składają serdeczne gratulacye A. Hallinowie. 7149

Leon Dresdner — Rosa Rein
zaślubieni 7152
Lwów Lag-B'omer 1921 r.

DROBNE OGŁOSZENIA

RÓŻNE.

Instytut technologiczny urządza kurs kroju krawiectwa męskiego pod kierownictwem p. Rogusiewicza (płatny). Zgłoszenia przyjmuje instytut od 9—2 Bourlarda 5 7158

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Zgubiłem lub zapomniałem gdzieś czarną torbę na akta, wewnątrz akta Siegl & Barnik. Oddać za wynagrodzeniem u adwok. Dra Hausmanna, Pasaż Hausmana 6.

POSAD POSZUKUJĄ.

Absolwent szkoły handl. poszukuje odpowiedniej posady biurowej. Zgłoszenia pod »Dwuletni kurs» do Admin. »Chwili«. 7119

Buchalter bilansista z 9-letnią praktyką w większych przedsiębiorstwach przemysłowych poszukuje posady. Rozenzweig, Stanisławów, Knihinin, Otwarta 16. 7105

Buchalter były podoficer rachunkowy poszukuje pracy buchaltera, magazyniera. Zgłoszenia do Adm. pod »Urzędnik«. 7106

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Wielki lokal nie frontowy w centrum miasta na hurtownię skór lub do odstąpienia. Wiadomość w Administracyi. 7153

Jeden pokój umeblowany przy rodzinie blizko dworca do wynajęcia. Zgłoszenia do Administrahyi pod »Pokój«. 7142

Dwu młodych panów poszukuje pokoju z meblami lub bez ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia w Adm. pod »Zaraz«. 7174

MAŁŻENSTWA.

Inteligentny młodzieniec nawiąże korespondencyę z intel. panną do lat 20 w celu matrymonialnym. Posag wymagany jako warunek samodzielności. Listy do Administracyi pod »Księgarnia«. 7145

Z braku znajomości poznam na tej już teraz zwykłej drodze towarzysza życia w osobie sympatycznego pana na wyższem stanowisku o wybitnej indywidualności, w wieku od lat 38 do 45 (może być także wdowiec). Kładę główny nacisk na charakter. Jestem panną z dobrego domu, Żydówką z skromnym wprawdzie posagiem, ale nie brzydką i nie pozbawioną skarbów ducha. Poważne zgłoszenia do Adm. pod »Psyche«. 7198

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Duże i małe piękne perskie dywany okazyjnie do sprzedania. Wiadomość Roth, Kołłątaja 3/III. wchód przez ganek od 10—12 od 2—6. 7150

Gater horyzontalny 1600 m/m Dieselmotor 35 konny sprzedadzą okazyjnie Zakłady Techniczne' Lwów, Łyczakowska 40. 7135

Maszyny stare. wszelki metal kupuję płacąc najwyższe ceny dla własnego użytku Żółkiewska 123, podwórze. 7113

WOLNE POSADY

Rutynowany koncypient adwokacki do Skolego natychmiast poszukiwany. Wiadomość adwokat Maneles, Kościuszki 24/I. 7103

Poszukuje się fachowego pomocnika handlowego do składu obuwia Jagiellońska 15. 7114

Dziewczęta wyżej lat 14 znajdą natychmiast stosowne zajęcie we fabryce wyrobów papierowych Lwów, Zielona 20. Wiadomość tamże. 7190

Poszukuję panienek do krawieczyzny damskiej. Genia Pollak, Lwów, Czackiego 1. 7137

Fotografa samodzielnego, do wszystkich działów z dobremi świadectwami, poszukuje od 28. lipca pierwszorzędny zakład fotograficzny Reissa w Brodach. Warunki: mieszkanie, wikt, wynagrodzenie. 7140

Poszukuję mundantki na 2 godziny popołudniu. Adwokat Schleifer, Kościuszki 3/II. 7146

Poszukuje się dobrej, zdolnej kucharki Żyd. do pierwszorzędnej koszernej restauracyi, za dobrem wynagrodzeniem. Wiadomość w Adm. 7143

Adwokat Graf, Pańska 8 poszukuje akademika na przedpołudnie. 7157

Zdolną praktykantkę przyjmie firma Freilich ul. Sykstuska 21. 7175

Kobieta (izr.) w średnim wieku poszukiwana jako kucharka na wieś. Wiadomość Anna Bottner sklep spożywczy, Skarbkowska l. 3. 7117

Towarzystwo Ogniowe Ubezpieczeń „Omnium" Sp. Ak. w Warszawie, Oddział we Lwowie, Kopernika 21 — poszukuje zdolnych zastępców za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 7116

Czysto jedwabne Pończochy po 400 i 500 Mp. 7192

½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz. fil. d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 275. Rękawiczki jedwabne karls. badzkie po 300 Mp. Szkarpetki niciane po 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko — **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1 B.** Baczność! Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

Staraniem Ż. T. S. L. i Śr. we Lwowie
odbędzie się 7156
w sobotę 18. bm. o godz. 8 wieczorem
w Domu Narodnym

ODCZYT KU CZCI BRENNERA
Ofiary ostatnich wypadków w Jaffie.

Mowę uroczystą WYGŁOSI **Dr. Sz. Homelski.**

„Społem“ Związkowe Towarzystwo Handlowe Sp. z ogr. odpow. we LWOWIE, ul. 3-go MAJA 19. -- objęło zastępstwo **KRAKOWSKIEJ FABRYKI GUMY**
Poleca: WYROBY GUMOWE, przyjmuje: PNEUMATYKI do naprawy.

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

INTERESA HANDLOWE.

Właściciel sklepu w bardzo dobrem centrum, przyjmie spólnika — lub odstąpi część lokalu do samodzielnego prowadzenia. Sklep nadaje się najbardziej na handel skór, lub przyborów szewskich. Wiadomość w Administracyi. 6597

Płyty kuchenne i ruszta, wiadra pocynkowane i pilniki we większych ilościach poleca ze składu firma **BERNARD APFELBAUM**
Lwów, ul. Kołłątaja 6. 7191

SKŁAD NUT 8496
Elżbiety SCHMAL, Romanow'cza 11.

TECHNICZNE BIURO
Budowy gorzelni rafineryi, krochmalarni, browarów, młynów, tartaków, suszarni itp.
we Lwowie, Brajerowska 11 a.

Biuro posiada najnowszy typ młynów z zastosowaniem rozdrabiaczy rzutowych, zamiast kamieni i walców młyńskich. System najnowszych typów urządzeń młynów wypróbowany i daje wszelką gwarancję za dobre funkcjonowanie, o wiele lepszą mąkę, wydaje i większy procent mąki się otrzymuje do 90%. Koszt urządzenia takiego młyna mniej wynosi jak urządzenie młynów z kamieniami i walcami. **Od zamówienia do trzech miesięcy urządza się kompletny młyn do ruchu.** Prospekta wysyła się na żądanie. 7167

Biuro posiada postępowe urządzenia piekarń, które można wszędzie zastosować, jak i przy młynach **gdzie można wypiekać chleb i inne pieczywo dla miejscowych okolic i rozsyłać wagonowo.**

Biuro posiada kompletne urządzenia gorzelniane aparaty ciągłej destylacji pierwszej jakości, spirytus otrzymuje się do 96% **Tralles**a, daje wszelką gwarancję **za dobroć aparatów i urządzeń** wyżej wymienionych urządzeń przemysłowych.

Zamówienia wykonuje się natychmiast według umowy.

Ogłoszenia.

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

Kosy i Sierpy
marki »Kościuszko« poleca hurtownie 7172
F. Rentschner, Lwów, Legionów 37.

Baczność! Importerzy i rolnicy!
Prima lucerka, nasienie cebuli, przednie ziarna ogórkowe, w wielkich ilościach na składzie u
Rösslera (Czerniowce)
ul. Pocztowa 4. mleczarnia Bendita tanio do nabycia. — Informacyi w sprawie transportu udziela każda tamtejsza firma »—« spedycyjna. 7112

Leżaki składane **chodniki, portyery, franki, kapy, ceraty, materye** na pokrycie mebli, **materace, tapety** i t. p. 1179=5
polo a skład tapet S. WEIS, Lwów, Sobiesk ogr 2

„PLUTO“
wapniarka i gipsiarnia: **Glinna Nawarya**
dostarcza wagon. dużej wydajności

WAPNO
ponadto
GIPS MURARSKI
pierwszej jakości (83 prc. czystego gipsiaku) wedle analizy techniki lwowskiej jakoteż
BIAŁY PIASEK KWARCOWY
DOSTAWA NATYCHMIASTOWA, lub TERMINOWO.
Biuro zamówień: **LWÓW, ul. Sykstuska 43 A.**

KIEROWNIK TARTAKU
z długoletnią praktyką we wszystkich gałęziach przemysłu drzewnego, pierwszorzędna siła 7148
poszukuje odpowiedniej posady,
którą może natychmiast objąć, Za pośrednictwo wynagrodzi do 10.000 Mp. Zgłoszenia pod «S. 40 lat« do Adm. »Chwili«.

BACZNOŚĆ!
Z powodu nieustannego pojawiania się na rynku aptecznym falsyfikatów 6613
PUDRU i MYDŁA BÈBÈ
należy wystrzegać się ich szkodliwych skutków i żądać wyraźnie:
Puder i Mydło Bèbê Szofmana
pierwszego wynalazcy. — — Inne są falsyfikatami

Do powiększenia - handlu żelaza =
poszukuję spólnika z kapitałem od 1—2 mil. Mp.
Zgłoszenia do Admin. pod »Ż. M.«

DACHÓWKI ASBESTO-CEMENTOWEJ „WIEK“
CEMENT PORTLANDZKI
oraz wszelkich materyałów budowlanych dostarczają
PO CENACH FABRYCZNYCH — NATYCHMIAST
J. KIRSCHBAUM i SYNOWIE
LWÓW, UNII LUBELSKIEJ L. 11. 7136

Jedna Próba wystarczy, by się przekonać, że najlepszym proszkiem do prania bielizny jest
Mydlik Pulsa
7189 **Do nabycia wszędzie:** Fabryka FR. PULS S. A., Warszawa, Wierzbowa 11.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Dzisiejszy numer zawiera 12 stronic.

Nr. 868 Lwów, niedziela 19. czerwca 1921 Rok III.

CHWILA

Cena egzemplarza 8 Mk.

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M. (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 50 M., (60) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

„Rozwój".

(w) Sporadycznie dotychczas występy towarzystwa „Rozwój", przeszczepionego niedawno na nasz grunt z Królestwa, poczynają się mnożyć, a cała działalność przybleka się w formę systemu, objawiającego już wyraźnie swój charakter. Po zgromadzeniach w sali Sokoła„ urządzanych pod hasłem „swój do swego", po przeprowadzeniu pierwszej akcyi uświadamiającej, po zaopatrzeniu sklepów w rozpoznawcze napisy: „sklep chrześcijański", po oblepieniu murów miasta kilku odezwami na temat: „nie kupujcie u Żydów" rozpoczął „Rozwój" swoją cichą, skrytą nie szukającą sławy pracę w cieniu. Uwijający się po mieście w nocy działacze „Rozwoju" oblepiają sklepy anonimowemi kartkami na temat prześladowania Polaków przez Żydów a w rozrzucanych na dworcu i w tramwajach bezimiennych odezwach wzywają już bez ogródek do użycia brachialnej siły przeciw osobnikom, zatruwającym polską atmosferę kresów „szwargotem żydowskim" a ostatnio w ulotnych kartkach głoszą „śmierć Żydom".

Ktoby zadać sobie chciał trud zbadania psychicznego podkładu tej działalności, miałby zaiste ciężki do rozwiązania problem. Niełatwo bowiem rozstrzygnąć, czy ma się tu do czynienia z objawami graniczącej z obłędem nienawiści, czy też z patalogiczną zbrodniczością, czy też tylko z bezdenną głupotą. Prawda leży prawdopodobnie w harmonijnym splocie tych wszystkich trzech rodzajów psychologicznych pobudek. Żadna z nich bowiem sama dla siebie wzięta, postępowania tego wyjaśnić nie może. Tylko tam, gdzie nienawiść jest jedynym drogowskazem, zbrodniczość głównym motorem a bezmyślność oliwą usuwającą wszelki opór rozumu, rodzić się mogą takie kwiaty „działania" ludzkiego.

Rozwojowcy bezwarunkowo spóźnili się o kilka stuleci z swojem przyjściem na świat. W czasach, kiedyto wieści o tem, gdzie się co dzieje, roznosili po świecie tylko gęślarze i wajdeloci, a wielkość ziemi mierzono krokami bydląt pociągowych, mieliby rozwojowcy szerokie pole do popisu i zdobycia sławy. Wtedyto życie Żyda przedstawiało co najwyżej wartość pewnej sumy pieniężnej, a granicę prawie jego stanowiła nieodwołalnie pańska wola. Jęk żydowski nie sięgał wówczas poza parkan jego obejścia a krzywda żydowska mogła być bez obawy krytyki uważaną za dobre prawo krzywdziciela. Wśród takiej atmosfery mógłby się był „Rozwój" rozwinąć bujnie i bez przeszkód i znak swój uwieńczyć laurem i okadzić myrchą.

I w takich czasach osiągnąłby też był „Rozwój" niezawodnie swój cel upragniony. Długą karawaną wędrować by musiała ludność żydowska za granice państwa, a troska, dokąd? ciążyłaby tylko na niej samej. I nadeszłaby wtedy dla „Rozwoju" chwila uroczysta w której ostatni Żyd wyrzucony by został za granice państwa. Złotemi głoskami wypisałby „Rozwój" tę datę na ostatniej stronicy historyi swej działalności i otoczony czcią powszechną oddałby się zasłużonemu spoczynkowi.

Ten obrazek jest jednak dzisiaj bardzo trudny do wykonania. Postęp i szereg wynalazków zmniejszyły kulę ziemską i wzmocniły echo głosu ludzkiego tak dalece, że każdy wrzask gryzącej sfery i każdy jęk ofiary w mig rozlewa się przez całe kontynenty w pełnem, niesfałszowanem swem brzmieniu, grozie i wywołuje niemiłe oddźwięki. Prawo, które dawniej było wyłącznie tylko wolą silniejszego, dziś przecież stało się czemś, co nawet rozwojowiec w dzień oszczekuje tylko z respektem dookoła a jedynie w nocy ośmiela się zębami podgryzać jego fundament. Mówiąc zaś bez przenośni: dziś ani tak łatwo wyrzucić Żydów z państwa, ani tak łatwo pozbawić Żydów chleba. Natomiast dziś bardzo łatwo skompromitować siebie i państwo. A w tej dziedzinie „Rozwój" rzeczywiście dokazuje cudów.

Bezdennej doprawdę potrzeba do tego głupoty, aby za cenę walki z Żydami, narażać cały ogół i państwo na tak niezmierne straty moralne. Odezwy na temat, prześladowania Polaków przez Żydów albo wzywające do użycia gwałtu przeciw „szwargotowi żydowskiemu" lub też głoszące „śmierć Żydom..." fatalnie brzmią, jeśli się je przełoży na inne języki. Wprawdzie „Rozwój" tłumaczenia takiego na język francuski, angielski lub włoski stanowczo sobie nie życzył a jeśli ono mimo to się pojawi, w mig wietrzy, że to robota żydowska i arsenał swój przeciw Żydom powiększa o jeszcze jeden argument, ale to na bieg rzeczy wpływu nie ma. „Rozwój" sądzi i ujada, a zagranica czyta tłumaczenia odezw Rozwoju i rozumuje na swój sposób.

Naprzykrzaliśmy się już tyle razy Prokuratoryi państwa wskazywaniem na działalność tego rodzaju, że doprawdy nie mamy już odwagi to powtarzać. Pozostawiamy chętnie jej własnej ocenie, czy przepis ustawy karnej, wykluczający karygodność zbrodniarza z przyczyny, iż brak mu świadomości, że popełnia zbrodnię, da się stale zastosowywać do działalności towarzystwa „Rozwój". Pragnęlibyśmy tylko zwrócić uwagę na inny błąd oczywisty, który zachodzi w wszystkich tych wypadkach. Oto „Rozwój" z całą bezwzględnością działa

N.-D. zamierza wyrazić rządowi votum nieufności

na wtorkowem posiedzeniu Sejmu.

Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili«.

Warszawa. 17. czerwca. Wtorkowe posiedzenie Sejmu zapowiada się niezwykle interesująco. Po raz pierwszy ma być zgłoszonny w parlamencie polskim wniosek wyrażający votum nieufności rządowi. Tym razem inicyatywę dadzą narodowi demokraci, którzy pragną w ten sposób zrewanżować się ludowcom za odrzucenie oferty posła Skarbka, rozszerzenie podstaw większości sejmowej; i wzbogacenia gabinetu Witosa reprezentantami Związku Ludowo-Narodowego.

Poseł Maryan Seyda łudzi się nadzieją pociągnięcia za sobą nie tylko klubu Chadeków, ale także NZL., oraz tych frakcyj lewicowych (Tugutowcy, Stapińczycy). które mają partyjne porachunki z Piastowcami. Jednakże rachunki te mogą łatwo zawieść. Posłowi Dubanowiczowi udało się wprawdzie przeprowadzić w swoim klubie rezolucyę ultymatywną, pozostawiającą Witosowi czas do namysłu aż do wtorku t. j. zn. bł. m. ale za tą rezolucyą głosowało tylko 13 członków klubu, podczas gdy 19 członków wstrzymało się od głosowania. Klub Pracy Konstytucyjnej oraz Klub mieszczański któryby mogły w jedną lub drugą stronę szalę przechylić, oświadczyły, że nie pójdą przeciw Witosowi. Stronnictwa lewicowe, chociaż niektóre z nich mają do rządu pretensye własne, już obecnie zapowiadają, że nie pójdą na rękę endecyi. Aby zaś nie znaleść się w sytuacyi konieczności głosowania za votum ufności, lewica zamierza postawić jako przeciwwniosek żądanie przejścia nad wnioskiem endecyi do porządku dziennego. Obliczają tu, iż za takim wnioskiem oświadczy się cały Sejm z wyjątkiem endeków, chadeków a może i NZL.

Warto też zanotować, że poseł Dubanowicz grozi odwołaniem min. Skulskiego z gabinetu, jeżeli Witos do wtorku nie ustąpi z zasadniczego stanowiska.

—ooo—

Ostateczna decyzya w sprawie G. Śląska?

Warszawa 17 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Pragi telegrafują: „Narodni Listy" otrzymały z Londynu wiadomość, że sprzymierzeni powzięli już ostateczną decyzyę w sprawie Górnego Śląska. Niemcy miałyby otrzymać większość najważniejszych ośrodków górniczych, natomiast Polska miałaby otrzymać w formie odszkodowania Wileńszczyznę

Galicya Wschodnia a Kanada.

Warszawa 17 czerwca (tel. wł. — eg.) Wedle otrzymanych tu wiadomości z Wiednia zachodnio-ukraińskie biuro prasowe utrzymuje, jakoby rząd kanadyjski telegraficznie zwrócił się do Lloyd George'a z żądaniem przeciwstawienia się dalszej okupacyi Galicyi Wschodniej przez Polskę.

przeciw państwu. Od ciosów rozwojowców, wymierzonych na Żydów, Polska już bardzo wiele ucierpiała.

Na tę okoliczność powinnyby wkońcu zwrócić uwagę ci wszyscy, którym dobro państwa leży prawdziwie na sercu, choćby tam Żydów nawet tak bardzo nie lubieli.

—ooo—

Z obrad Sejmu.

Warszawa. (Pat.) Przystąpiono do sprawy parcelacyi dóbr byłego arcyks. Stefana z Żywca.

P. Bardel przedstawia sprawę i oświadcza że należy przystąpić do parcelacy zgodnie z przepisami reformy rolnej zwłaszcza, że sam właściciel na to się zgadza a nawet zwrócił się z tem do władz.

Rezolucyę komisyi przyjęto. Przystąpiono do dalszej dyskusyi nad podatkiem gruntowym i podymnym.

Następne posiedzenie we wtorek o godz. 4-tej.

—□·□—

Na uwagę zasługujące wnioski.

Warszawa 17 czerwca (tel. wł. — eg.) Do laski marszałkowskiej wpłynęło na piątkowem posiedzeniu Sejmu mnóstwo wniosków z których na uwagę zasługuje wniosek posła Rączkowskiego domagający się od rządu, aby w jak najkrótszym czasie przedłożył Sejmowi projekt ustawy o opodatkowaniu kawalerów i wydał odpowiednie zarządzenie, by przy rekwizycyi mieszkań w pierwszym rzędzie uwzględniono osoby mające wejść w stosunek małżeński. Inne wnioski domagają się od rządu projektów podatków od samochodów, obrotów walutowych, i efektów, od wszelkiego rodzaju ogłoszeń, okien, niezabudowanych parcel miejskich, od wszelkiegorodzaju wehikułów i węgla.

—oo—

Steczkowski cofnął dymisyę.

Warszawa 17 czerwca (tel. wł. — eg.) Min. Steczkowski zgodził się na cofnięcie dymisyi i pozostanie na zajmowanem stanowisku.

O nawiązanie stosunków Francyi z Niemcami.

Warszawa 17 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Lipska telegrafują, że przybyła do Niemiec grupa dziennikarzy francuskich, która zajmie się studyowaniem stosunków ekonomicznych Niemiec. Niemcy przywiązują do wizyty tej wielkie znaczenie, uważają bowiem, że przyczyni się ona do nawiązania ściślejszych stosunków między Francyą a Niemcami.

Ekscesarz Karol Sta ...o Koronie.

Warszawa 17 czerwca (tel. wł. — eg.) Depesze z Wiednia i Berlina donoszą, iż ekscesarz Karol zamierza powrócić na Węgry 1 sierpnia jako w dniu św. Szczepana, by tam koronować się na króla Węgier. „Vossische Zeitung" utrzymują, iż wiadomość ta odpowiada prawdzie.

Ekscesarz Karol nie otrzymał pozwolenia na dalszy pobyt w Szwajcaryi a także Hiszpania odmówiła Karolowi przyjęcia. Karliści rozgłosili, jakoby rząd węgierski uzyskał od rządu szwajcarskiego formalne uznanie Karola jako prawdziwego króla Węgier.

Zredukowanie koncesyj szynkarskich odroczone.

Warszawa 16. czerwca. Na wczorajszem wspólnem posiedzeniu komisyj sejmowych dla spraw przemysłu i handlu i budżetowej rozważano projekt ustawy o zredukowaniu punktów sprzedaży napojów alkoholicznych.

Uchwalono odroczyć wykonanie już powziętych w tej sprawie uchwał do 1 stycznia 1922.

Mowa Churchilla o Palestynie.

Londyn. W mowie swojej w Izbie gmin oświadczył minister Churchill m. in.: Wzięliśmy na siebie uroczyste zobowiązanie do sprawowania jako państwo mandatowe rządów w Palestynie i Mezopotamii. Nie mogliśmy narazić Żydów w Palestynie na napady ze strony Arabów, a miasta jak Bagdad nie mogliśmy oddać na pastwę dzikich Beduinów. Postanowiliśmy utworzyć rząd arabski z prezydentem arabskim na czele. Prowizoryczny ten rząd zastąpiony zostanie przez inny, wybrany przez arabskie zgromadzenie narodowe. Poza tem ma zostać utworzoną armia arabska w celu obrony kraju. Emil Fejzal został uwiadomiony że dozna poparcia ze strony rządu brytyjskiego, jeżeli ludność Iraku się nań zgodzi. Jeżeli Emir zostanie przez naród przyjęty, rozwiązany będzie temsamem trudny problem i będziemy mogli z otuchą patrzeć w przyszłość. Nie można żądać, ażebyśmy ponosili odpowiedzialność na wieki. W Palestynie — wywodził w dalszym ciągu Churchill — jest niebezpieczeństwo rozruchów większe, niż w Mezopotamii, a to z powodu ruchu syonistycznego, który zaniepokoił ludność arabską, obawiającą się, że zostanie wypędzoną z kraju. Emigracya do Palestyny podlegać będzie ścisłej kontroli i powiększana w miarę wzrostu możności pracy w kraju.

Ormsby Gore o rozruchach w Palestynie.

Wiedeń. Z inicyatywy organizacyi „Mizrachi" odbył się w Londynie pod przewodnictwem Herberta Bentwicka mityng, na którym jako główny mowca wystąpił znany polityk angielski, delegat W. Brytanii w komisyi mandatowej Ligi narodów, poseł do Izby gmin, Ormsby Gore. Oświadczył on, że jest przekonany, iż ostatnie rozruchy w Palestynie zwróciły się nietylko przeciwko Żydom, ale i przeciw W. Brytanii. Sprawców tych rozruchów szukać należy w Konstantynopolu i w Egipcie. Obecne położenie w Palestynie jest poważne. Między Żydami i Arabami musi dojść do porozumienia. Jest nonsensem mówić o siedzibie narodowej w Palestynie, skoro bagnety angielskie muszą zapobiegać rozlewowi krwi.

Palestyna — mówił w dalszym ciągu Ormsby Gore — ma być nie tylko siedzibą dla prześladowanych Żydów wschodnich ale także centrum kultury, cywilizacyi i wiedzy. I dlatego jest mowca gorącym zwolennikiem syonizmu, gdyż urzeczywistnia on stary ideał biblii, którą każdy Anglik otacza wielką miłością.

Interpelacya lorda Sydenhama w sprawie ostatnich wydarzeń w Palestynie.

Londyn. Jak już donieśliśmy, wniósł na jednem z ostatnich posiedzeń angielskiej Izby gmin znany ze swego wrogiego usposobienia wobec syonizmu lord Sydenham interpelacyę w sprawie ostatnich wydarzeń w Palestynie. Interpelacyę tę umotywował lord Sydenham długiem przemówieniem, w którem usiłował wykazać, że ostatnie wypadki w Jaffie sprowokowali sami Żydzi, którzy uzbrojeni napadli na Arabów, podczas gdy ci byli zupełnie bezbronni. Z treści jego przemówienia wynikałoby dalej, że polityka rządu angielskiego wobec organizacyi syonistycznej nie jest słuszna, gdyż Arabowie mają prawo bronić się przed napływem (?) Żydów do ich (?!) kraju, zwłaszcza, że z imigrantami przybywają do Palestyny i bolszewicy, przed którymi należy koniecznie się bronić.

W odpowiedzi na interpelacyę oświadczył zastępca rządu, że interpelant poruszył równocześnie za wiele spraw, wobec czego niemożliwem będzie odpowiedzieć na wszystko, o co interpelant się pytał. Rząd angielski nie opublikował sprawzdania komisyi dla zbadania przyczyn pogromu zeszłorocznego w Jerozolimie gdyż Najwyższy Komisarz Palestyny nie uważał opublikowanie tegoż sprawozdania za wskazane. Dalej oświadczył zastępca rządu, że w tym wypadku możliwem jest, iż opublikowanie sprawozdania komisyi dla zbadania winnych rozruchów w Jaffie nie będzie leżało w interesie publicznym. Zastępca rządu stwierdził dalej, że wszyscy, którzy znają Herberta Samuela muszą do niego mieć zaufanie.

—::—

Ofiary ostatnich zajść w Jaffie.

Londyn. (Ż. B. K.) Z Jerozolimy donoszą W zajściach ubiegłej niedzieli (12 bm.) w Jaffie dwóch Żydów, ojciec i syn nazw. Wohländer zostało zabitych przez Arabów. Czterech Żydów zostało rannych. W mieście zauważono silne zdenerwowanie. Obecnie panuje w Jaffie spokój.

—□·□—

Uchwały konferencyi syonistów amerykańskich.

Cleveland. (Ż. B. K.) Konferencya syonistów amerykańskich uchwaliła rezolucyę, w której wyraziła swój żal z powodu ustąpienia Brandeisa i Macka.

Jak słychać ma zamiar grupa mniejszości syonistów amerykańskich utworzyć w ramach organizacyi osobną frakcyę dla przeprowadzenia praktycznej pracy palestyńskiej, jednakowoż bez udziału w Keren Hajesod. W tym celu zwołany został mityng, na którym Brandeis ma przedłożyć swój plan pracy.

Odezwa płk. Patersona do żołnierzy żydow. legjonu.

Londyn, Pułkownik Paterson zwrócił się do żołnierzy byłego legjonu żydowskiego z listem treści następującej: Towarzysze broni! Ostatnie wydarzenia w Palestynie nie mogą minąć bez echa. Walczyliśmy i cierpieliśmy za sprawę angielską i żydowską na Ziemi Świętej, smutnem jest przeto dla nas widzieć naszą wspólną sprawę w niebezpieczeństwie.

Nie wolno nam zapomnieć, że jedną z przyczyn, dla której walczyliśmy w Palestynie, była potrzeba przyśpieszenia stworzenia żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Spełniliśmy nasz obowiązek, a dziś koniecznem jest, by się żołnierze legjonu żydowskiego jak najrychlej zebrali i innych wezwali do spełnienia obowiązku wobec własnej sprawy«. W tej sprawie odbył się publiczny meetting w Londynie.

—x—

Nowe kierownictwo syonistyczne w Ameryce.

Cleveland (Ż. B. K.) W skład nowej egzekutywy amerykańskich syonistów wchodzą: P. Schweitzer, Lonis Lepsky, Abr. Goldberg, Rosenblatt, Canheim i Robinson. Schweitzer został wybrany skarbnikiem, Lepsky sekretarzem, ponadto wybrano wydział złożony z siedmiu członków. Do Wielkiego Komitetu Wykonawczego wydelegowani: M. Rottenberg, Rosenblatt Schweitzer i Robinson.

—x—

Imigracya do Palestyny.

Jerozolima. »Haarec« donosi Dnia 22. maja przybił do portu jaffskiego okręt, na którym się znajdowało 6 Żydów. Władze zabroniły przedstawicielom »Waad Hacijrim« dostępu do okrętu.

Znany działacz syonistyczny Cw. Masliański przybył z Ameryki do Aleksandryi, gdzie czeka na pozwolenie wjazdu do Palestyny.

Z Palestyny.

Protesty przeciw deklaracyi Herberta Samuela.

Londyn. Z Jerozolimy donoszą pod datą 13. b. m.; W całym kraju odbywają się masowe zgromadzenia protestujące przeciw mowie Herberta Samuela z d. 3. b. m. Na olbrzymim mityngu w Jerozolimie przemawiali pp. Dr. Klausner, Dr. Hugo Bergmann, Szwarc, Ben Cwi i wielu innych. Mowcy protestowali przeciw cenzurze, która gwałci wolność słowa prasy hebrajskiej. Ponadto oświadczyli mowcy, że cała ludność żydowska w Palestynie uważa mowę Herberta Samuela z d. 3. b. m. za identyczną ze zniesieniem deklaracyi Balfoura Wkońcu uskarżali się na powtarzające się coraz częściej wypadki traktowania i wydalania przybyłych z krajów rozprószenia Żydów jako obcych. Hugo Bergmann i Ben Cwi w mowach swych podkreślali konieczność jak najrychlejszego porozumienia się z ludnością arabską.

Rozwiązanie żyd. komunistycznej partyi.

Jaffa. Przywódcy radykalnej partyi socyalistycznej (M. P. S.) w Palestynie, skompromitowani wypadkami jaffskimi, postanowili rozwiązać partyę i założyć nową organizacyę socyalistyczną.

Główne postanowienia amer. bilu antyimigracyjnego.

Warszawa. Tut. konsulat amerykański otrzymał pełny tekst bilu ograniczającego imigracyę. W ciągu 11 miesięcy, w których bil będzie miał swą moc prawną będzie mogło wyjechać do Ameryki około 34.000 obywateli polskich i 50.000 osób pochodzących z sow. Rosyi i Ukrainy.

Norma procentowa nie dotyczy osób, które wyjadą jako reprezentanci firm handlowych lub instytucyj kulturalnych oraz duchowych. Paszporty tych osób muszą zawierać klauzulę »tam i z powrotem«.

Za kilka dni koniec akcyi szeklowej

Żydzi! W chwili, gdy bracia nasi w Palestynie swą pracą i krwią budują przyszłość narodu, musi każdy Żyd w golusie spełnić najprymitywniejszy przynajmniej obowiązek i uiścić szekel.

Uchodźcom z Rosyi i Ukrainy będzie wiza udzielona wprost na dokumentach rosyjskich.

Dla teatru żydowskiego.

Warszawa 17 czerwca (tel. wł. — eg.) Poseł Szyper udaje się do Ameryki celem założenia tow. akcyjnego z kapitałem kilkuset milionów marek dla budowy 2 teatrów żydowskich w Warszawie.

Jak słychać gotów jeden z znanych działaczy żydowskich w Warszawie wyasygnować na cel ten kwotę 10 milonów marek.

Ameryka nie weźmie udziału w radzie Ligi Narodów.

Stany Zjedn. nie mają zamiaru wziąć udział w posiedzeniu Ligi nar., które się odbędzie 17. bm.

—::—

Jeżeli Niemcy dopełnią swoich zobowiązań...

Londyn. (Pat.) Angielski sekretarz skarbu Mac Kennam oświadczył na zgromadzeniu finansistów, że jeżeli Niemcy dopełnią swoich zobowiązań, wówczas międzynarodowy handel angielski nie dozna poważniejszych skutków. Jeżeli zaś Niemcy nie wypełnią swych zobowiązań, powstanie nieład w stosunkach politycznych który może stać się niebezpiecznym dla pokoju. Zmuszono Niemcy do egzystencyi wśród warunków, który umożliwi im eksport na rynku zagranicznym. Mac Kennam domaga się aby Niemcy wywoziły do Anglii i Francyi tylko takie artykuły, które produkują w większej ilości, jak np. węgiel, potaż cukier i inne.

Przyszłość „Jointu".

Nowy York. (Ż. B. L.) W związku z krążącemi pogłoskami o likwidacyi »Jointu« egzekutywa »Joint Distribution Committee« opublikowała następującą uchwałę powziętą na ostatniem posiedzeniu: Egzekutywa »Jointu« przystąpi przyszłej jesieni do akcyi celem zebrania nowych 14 milionów dolarów koniecznych dla sanacyi zrujnowanego życia gospodarczego Żydów w krajach dotkniętych wojną«.

Egzekutywa wzywa na podstawie powyższej uchwały przedstawicielstwa tych trzech komitetów, które wchodzą w skład »Jointu«, by wydelegowały po 2 członków do utworzyć się mającej komisyi celem zorganizowania zwyż wspomnianej akcyi.

Zjazd żydowskiego szkolnictwa.

Warszawa. Onegdaj rozpoczął tu swe obrady pierwszy zjazd przedstawicieli żydowskiego szkolnictwa przy udziale 450 delegatów reprezentujących wszystkie ziemie Rzeczypospolitej Polskiej, Galicyę Wschodnią oraz Litwę środkową.

Zjazd zagaił członek komitetu organizacyjnego p. Bludermacher, który w przemówieniu swem poruszył zadania i cele żyd. ludowego szkolnictwa zbudowanego pod znakiem kultury proletaryackiej, dążącej do syntezy wychowania fizycznego i duchowego. P. Michalewicz zobrazował ewolucyę żyd. szkolnictwa od doby teoretycznych dyskusyi na temat powyższy aż po dzień dzisiejszy, który jest już podwaliną ucieleśnionej idei.

Po uczczeniu pamięci pierwszych budowniczych szkolnictwa żydowskiego w Polsce Pereca i Dynezona wyraża mowca nadzieję, że proletaryat żydowski uwieńczy dzieło własnego szkolnictwa.

Na wniosek mówcy zjazd uchwalił wysłać depeszę dziękczynną do ameryk. instytucyi robotn. za ich hojną i braterską pomoc materyalną.

Zjazd odbywa się pod znakiem żyd. świeckiej szkoły ludowej o programie „szkoły pracy".

DR. M. BIENENSTOCK

Wystawa „Sztuki dziecka".

Każdy z nas odczuwał nieraz potrzebę utrwalenia jakiegoś dominującego wrażenia rysunkiem i głośno lub cicho wypowiadał żal, że go tego nie nauczono. Natomiast nauka muzyki stała się w odniesieniu zwłaszcza do wychowania dziewcząt mniej lub więcej powszechnym zwyczajem, praktykowanym przeważnie prywatnie i w szkołach bowiem muzyka nieznacznego tylko doznaje uwzględnienia. Jakkolwiek będziemy się zapatrywali na ten niesłusznie okrzyczany zwyczaj „bębnienia na fortepianie" w każdym prawie średnio-zamożnym domu, to jednak dodać się musi, że znajomość muzyki, w stopniu nawet wcale nie doskonałym, niejednemu osładza niejedną gorżką chwilę życia. Nauka rysunków do niedawna była mniej jeszcze niż kopciuszkiem wychowania. Nikt się o nią nie troszczył, nikt nie zajmował, sądzono bowiem, że trzeba do niej mieć specyalne zdolności, że artystą musis ię rodzić, wobec czego szkoda czasu i atlasu. I byliśmy świadkami, jak nawet w szkołach ludowych i realnych, jedynych w których uczono jako tako tego przedmiotu, starano się wszelkimi sposobami zwalniać od tego obowiązku. Brak było tak wśród sfer nauczycielskich jak i wśród sfer rodzicielskich należytego zrozumienia dla znaczenia wychowawczego nauki rysunków, robót ręcznych i wszystkiego tego, co określamy mianem „sztuki dziecka".

Dopiero najnowsze prądy pedagogiczne głoszące hasła nauki poglądowej i szkoły pracy zrobiły znaczny wyłom w tym kierunku Ameryka, Dania, Niemcy, Belgia i inne kraje przodowały, za nimi poszła dawna Austrya a obecnie i Polska. Na międzynarodowych kongresach w Phryżu (1900), Bernie szwajc. (1904), Londynie (1908), a ostatnio w Dreźnie (1912)) omawiano i illustrowano twórczość dziecka z najrozmaitszych punktów widzenia. Obecna Wystawa okrężna polskiego Ministerstwa sztuki i kultury, otwarta we Lwowie, daje doskonały przegląd i wgląd w problem „sztuki dziecka", skoncentrowawszy wyroby plastyczne w drzewie, tekturze, suknie czy glince oraz mnóstwo rysunków, illustracyi wykonanych przez młodzież męską i żeńską do 14 roku życia w ochronkach, w szkołach i w domu.

Na Wystawie nie należy szukać skończonych pod względem artystycznym utworów, bo nie to jest celem nauki odnośnej, aczkolwiek wśród eksponatów znajdują się tu i ówdzie rzeczy, świadczące o pewnym, niekiedy nawet znacznym poziomie artystycznym. Te „genialne" jednak wyroby czy obrazki są mniej ciekawe, chodzi bowiem o to, do uzyskać można przez naukę plastyczną u średniego dziecka, tworzącego gros młodzieży. Wyniki tej mają przedewszystkiem ogromną wartość psychologiczną a temsamem i pedagogiczną. Wprowadzają nas bowiem w świat duszy dziecięcej, w jej sposób odczuwania i reagowania na wrażenia zewnętrzne. Zapoznają nas z zakresem wyobraźni dziecka, z jego sposobem myślenia, zamiłowaniami, ukochaniami i sposobami wypowiadania się. Będą to wszystko przesłanki, na których budować winna i musi wszelka racyonalna pedagogika przyszłości. Najciekawsze pod tym względem są rysunki i wyroby illustrujące jakieś przeczytane czy słyszane opowiadanie, szczerze i bezpośrednie, tem milsze i charakterystyczniejsze im nieudolniejsze. Różna jest jakość, różnorodna forma i treść, zależnie od wieku, temperamentu, fantazyi, rozwoju umysłowego itd. Odźwierciedla się w nich cały świat, całe życie dziecka od najprymitywniejszych objawów do najbardziej zróżniczkowanych.

Ale nie tylko to znaczenie mają wystawione utwory. Porównując je pod względem wieku, tematu, wykonania, motywów dochodzimy łatwo do przekonania o znaczeniu bezpośrednio wychowawczem tak nauki zręczności jak i nauki rysunków w ścślejszym tego słowa znaczeniu. Rysunek czy model staje się dla dziecka nie tylko sposobem formą wypowiedzenia się, jak litera i słowo, lecz świadczy o rozwoju estetycznego smaku, o pogłębieniu i doskonaleniu się patrzenia na świat i otoczenie, o wnikaniu w szczegóły i umiłowaniu piękna, skrupulatności, zręczności, wogóle pracy. Z tem łączy się, jak wiadomo, wychowanie całej sfery woli, co naszemu specyalnie pokoleniu, dorastającemu wśród tak anormalnych i degenerujących warunków, niesposób oddać może usługi. Nie mówią już o tem, co jest ponad wszelkie wątpliwości dziś

TRUPA WILEŃSKA Colosseum.

Dziś, w sobotę 18. czerwca o 3-ej pop. „NIEMOWA“ A. Weitera
„ „ „ o 8-ej wiecz. „ZIELONE POLA“ P. Hirszbeina.

Reżyser L. KADISON. Sprzedaż biletów w sobotę i niedzielę, w gmachu »Colosseum«. »« Kierownik M. MAZO przyjmuje od 11—12 przedpoł. w kancelaryi Colosseum.

Rozpolitykowany „Wiek Nowy“.

Pomiędzy „Tajemniczem mordestwem na Psiej wólce“ a senzacyjnem wydarzeniem o epilogu "W śmierci złączeni" zajmuje się na żydowskich pieniądzach w pierze porosły „Wiek nowy“ także sprawami wielkiej polityki m. i. także sprawą żydowską. Z tą samą przemyślnością, z jaką dochodzi do sedna tragedyj miłosnych pięknej Cesi, albo z jaką śledzi trzydniową nieobecność w domu zagadkowych starców, dobiera się reporter Wieku do spraw żydowskich do rdzenia rzekomej agitacyi antypolskiej prasy żydowskiej w Polsce.

Cała prasa polska rozpisuje się o niepocieszających zjawiskach wewnętrznych stosunków w Polsce. Jan Kucharzewski uderza nieomal w ton Skargi. Półkrwi endek Bolesław Koskowski godzi się nawet na zapisanie duszy dyabłu, Bilińskiemu albo Diamandowi, byle „uchronić Polskę od kompromitacyi skarbowej„ od kontroli finansowej zagranicy na wzór Turcyi Abdul Hamida“. Rozdzierają swoje proletaryackie szaty „Robotnik“ i „Dziennik ludowy“ a dobrze choć staromodnie skrojony frak narodowa demokracya i liberalizm polski na widok tylu zdrożności korupcyi i niedołęstwa nawet „Wiek nowy“ w zwycięskiej walce o pierwszeństwo w wydobywaniu senzacyj, w sprawie skandalu Puzappowego i innych — wpada na trop i pierwszy uderza na alarm — co mu się dzięki specyalnej życzliwości inspekcyi policyi i woźnych sądowych udaje.

Więc skąd to nagłe i niespodziewane oburzenie na prasę żydowską, że ona widząc jak system panujący szkodzi krajowi z Żydami włącznie„ przestrzega przed skutkami i zwraca na niedomagania uwagę. Przemyślny reporter wietrzy w tem jakąś intrygę. Czy „Wiek nowy“ chciałby, abyśmy w bohaterach Banku Kupiectwa, Puzappu, w ministrach Grodzickich, e tutti quanti widzieli opiekuńczych społeczeństwa polskiego aniołów. Zakrawałoby to przecie na większe szyderstwo niż święte oburzenia antysemickiego reportera „Wieku Nowego na „senzacyjną“ przewrotność prasy żydowskiej. Szanownemu organowi przypominamy w trawestacyi przysłowie: Kiedyś „Wiek nowy“ — patrz za „tajemniczem mordertwem na Psiej wólce“.

—::—

Strejk kelnerów we Lwowie.

Lwów, dnia 17. czerwca.

W sprawie załagodzenia konfliktu między właścicielami kawiarń i restauracyj a pomocnikami gospodnio-szynkarskimi toczyły się przez cały dzień dzisiejszy pertraktacye, które jednak nie doprowadziły do żadnego rezultatu. Jak wiadomo tym razem wywołali akcyę cennikową sami gospodarze, którzy wypowiedzieli umowę zawartą ubiegłego roku z organizacyą zawodową kelnerów, żądając przeniesienia biura pracy do korporacyi pracodawców, oraz by do wyśrubowanych i tak wreszcie cen potraw i napoji kelnerzy dopisywali jeszcze 10-cio względnie 15 procentowy dodatek jak równoważnik dawnych napiwków.

Ponieważ pertraktacye ciągną się już od sześciu tygodni, kelnerzy zażądali w czasie dzisiejszych rokowań kategorycznego załatwienia ich postulatów grożąc w razie odmowy niezjawieniem się do pracy w dniu sobotnim.

Z powodu odrzucenia żądań kelnerów którzy tym razem żadnych nowych postulatów nie wystawili, pragnąc zatrzymania dawnego stanu rzeczy organizacya zawodowa kelnerów ogłosiła strejk.

Strejk rozpocznie się dziś w sobotę o godz. 8 rano i obejmie wszystkie lwowskie kawiarnie i jadłodajnie.

(Charakterystyczne jest, że pod pozorem jakoby pertraktacye były poufne, dopuszczono do sali rokowań jedynie sprawozdawców tych pism, co do których zachodzi pewność, że wystąpią w obronie interesów pracodawców. Sapienti sat!)

Treść referatu p. Farbsteina
na posiedzeniu sejm. komisyi handlowej.

Warszawa 16. czerwca. Na wczorajszem posiedzeniu sejmowej komisyi handlowej wygłosił p. Farbsteiu dłuższy referat w sprawie nawiązania stosunków handlowych między zachodem a wschodem za pośrednictwem Polski.

Projekt przedłożony przez p. Farbsteina przewiduje utworzenie w szeregu miejscowości w Polsce, w szczególności zaś w wielkich centrach handlowych i przemysłowych osobnych odgraniczonych terytoryów, w których eksport i import towarów byłby wolny od cła.

W dyskusyi, która się rozwnęła nad projektem, prawie wszyscy członkowie komisyi wypowiedzieli się za przyjęciem projektu, który przyniesie wielką korzyść pań twu.

Komisya przyjęła wszystkie rezolucye przedłożone przez p. Farbsteina i wybrała go referentem na plenum sejmowem które na jednem z najbliższych posiedzeń wysłucha referatu

O intenzywną pracę na polu hebraizacyi.
Zebranie w »Cirej Jehudah«

Lwów, d. 17 czerwca.

Onegdaj odbyło się zwołane z inicyatywy sekcyi hebrajskiej stow. »Cirej Jehudah« w sali tegoż stowarzyszenia tłumne zebranie hebraistów.

Już od dłuższego czasu leżała praca na polu ruchu hebrajskiego w Lwowie i na prowincyi w szerszem tego słowa znaczeniu odłogiem. Niezależnie od akcyi »Mitetu« i Ż. T. S. L., które spełniały swe zadanie tylko częściowo na polu wychowania narodowego dawał się odczuwać brak ogniska; któreby ześrodkowało w sobie luzem kroczące siły i stworzyło odpowiednie milieu dla intenzywnej pracy nad hebraizacyą żydostwa lwowskiego i galicyjskiego. Pod tym znakiem zwołała właśnie sekcya hebrajska «Cirej Jehudah« zebranie.

Po zagajeniu dra Wiesla i wybraniu p. Kupferschmieda przewodniczącym zebrania wygłosił p. E. Fuhrman dłuższy referat, w którym zwrócił uwagę na obecną sytuacyę w Erec Israel wymagającą od Żydów wytężenia wszystkich sił na wszelkich polach pracy narodowej, a tem samem także na polu hebraizacyi. W żydostwie galicyjskiem nigdy kwestya językowa nie była tak zaogniona, jak w innych krajach wschodnio-europejskich i nawet dziś nie ma w Galicyi silniejszego aktywnego ruchu »jidyszystycznego«, co hebraizacyę bardzo ułatwia.

Z kolei przemówił p. Palatnik, który wyraził ubolewanie z powodu faktu, że Galicya, która w swoim czasie wydała całą plejadę pisarzy hebrajskich nietylko w ostatnich czasach wykazuje mało sił na tem polu, lecz co więcej notuje zastój w ruchu hebrajskim.

W dyskusyi, w której wzięli udział pp. Cwi Karl, Kupferschmied, dr Wiesel, Sonnenschein i i. uznano jednomyślnie konieczność zawiązania ogólnego zrzeszenia hebraistów. W tym celu wybrano Tymczasowy Komitet organizacyjny, w skład którego weszli pp. Fuhrmann, Palatnik, dr. Wiesel, Rosenzweig, Igra, Werberg.

Nowowybrany komitet przystąpił natychmiast do pracy i na odbytem w poniedziałek posiedzeniu powziął cały szereg uchwał, m. i. w sprawie rejestracyi sił chętnych do pracy.

—::—

Z operetki.
„Czar Munduru“ z Dorą Helen.

Dziwne zwyczaje zapanowały w naszym Teatrze. Przed premierą najnowszej operetki doniosły komunikaty, że główna partya kobieca będzie dublowaną, nie uważano jednak za stosowne zawiadomić kiedy zmiana w obsadzie nastąpi. Wskutek tego mogłem dopiero onegdaj, na piątem lub szóstem przedstawieniu usłyszeć panią Dorą Helen która z partyi pokojówki Hanusi zrobiła istne cacko. Zupełnie trafna i dobrze obmyślana gra, zgrabne ruchy i pierwszorzędna aparycya są aż nadto dobrze zna-

---

jasnem, że taka nauka poglądowa uzupełnia i pogłębia wiedzę intellektualną, na którą dotychczas niestety wyłączny kładziono nacisk. Dopiero przy jej pomocy uczy się dziecko nie tylko myśleć o rzeczach, ale obcować z niemi, ćwiczy zmysły, nabiera dokładnego wyobrażenia o wszystkiem, pojęcia o znaczeniu formy, rozwija się cieleśnie i duchowo. Pobnadto przeglądając te szczere, bezpośrednie, skromne czy krzyczące, pretensyonalne czy nieśmiałe rysunki, w których wypowiada się bez fałszywego wstydu i obsłonek dusza dziecka, zaczynamy rozumieć, dlaczego ekspressyonizm, głoszący powrót do ducha, nawiązuje w sztuce do tych prymitywów.

Byłoby rzeczą niemożliwą, nie leżącą zresztą w intencyi Wystawy, omawiać szczegółowo pojedyncze, choćby bardzo wybitne eksponaty. Zaznaczyć jednak należy, że nie wszystkie zakłady — bez względu na ich rodzaj — uprawiają „sztukę dziecka“ w tymsamym zakresie, a co najważniejsza z tąsamą intenzywnością. Toteż wyniki pojedynczych zakładów są bardzo różne. Jedne podkreślają silniej rysunek, inne modelowanie, inne znowu sztukę stosowaną dla celów praktycznych. Na szczególną wzmiankę zasługują eksponaty IV gimnaz. (filia) we Lwowie, prace uczniów prof. A. Gryglewskiego z Nowego Sącza, rysunki i modele gimnazyów żyd. we Lwowie, pensyi p. Zbilewskiego w Łodzi, p. Russakowej w Kielcach, szkoły sztuki stos. p. Geszwindowej we Lwowie, szkoły rysunków p. Wandy Żygulskiej i i.

DODATEK LITERACKO-NAUKOWY.

ABRAHAM RAJZEN.

Po gałęzie.

Zielone Świątki idą już!
Zielenią szary mur osłonię,
Lecz skąd gałęzi wonnych wziąść
I dokąd mam się zwrócić po nie?...

W uliczce naszej brud i kurz,
Nie zoczysz krzewu ani grządki!
Skąd więc gałązek nabrać mam,
Kiedy Zielone przyjdą Świątki?...

Opuszczę ciasnych ulic krąg
I pójdę między chłopskie chaty;
Przy każdej izbie brzózek rząd,
Wśród zbóż śnią chabry i bławaty.

I patrzą oczy, serce łka
I ledwo zdroje łez ukoję,
Ku wonnym źdźbłom wyciągam [dłoń,
Wtem w uchu brzmi: Precz — to nie [twoje!

A ja przyspieszam błędny krok,
Okwiatem jabłoń mży wśród alej
I jak sierotka biedna, wciąż
Wędruję dalej, dalej. dalej.'.

Przeł. z żyd. **Maksymilian Koren.**

Prof. Dr. MAJER BAŁABAN.

Kamienica Michalewiczowska vulgo Affendykowska.

(Obrazek ze starego Lwowa).

Stała na rogu — ac ialiter s i t a — ulicy Żydowskiej (Blacharskiej) i Ruskiej, niby na rozdrożu, na pograniczu dwóch światów. Tuż przy niej kończyła się dzielnica żydowska i zaczynało się miasto, wolne królewskie. Od ulicy żydowskiej, za naszej pamięci, miała dwa piętra po trzy okna i na bramie, którą później zamurowano, nosiła dumnie numer 17 — czyli śródmieście nr. 203; od strony ruskiej oznaczono ją przy rejestracyi domów numerem 16. Ulica Żydowska — i tak nie bardzo szeroka — stawała się bliżej wylotu ku Ruskiej węższą, ścieśniały ją dwa szkarpy, wyrastające z jednej strony z kamienicy Korkesów, a z drugiej z naszej, Michalewiczowskiej a na tych szkarpach, wspierających swe domy, wisiała przez długie wieki b r a m a ż y d o w s k a, vulgo bramka, którą zamykano na noc i na święta żydowskie i chrześcijańskie, by żaden żydowin nie śmiał nie w porę wałęsać się po chrześcijańskiem mieście. A miała ta bramka! dla Żydów swe znaczenie, ileże przed nią zatrzymywał się często pospolity człowiek i szlachcic zawadyaka i chłop pijanica i student zapaśny, dążący wprost w ulicę żydowską, by sobie na Żydach pohulać. Miała kamienica Michalewiczowska okna nietylko w ulicy Żydowskiej, ale i na Ruską kilka z nich wychodziło, była tedy znakomitem obserwatoryum w razie „wojny żydowskiej", gdy brama była zawarta, a należało się w ulicy żydowskiej przekonać, jak silnym był atakujący nieprzyjaciel.

Ta „dwulicowość" kamienicy Michalewiczowskiej była jej nieszczęściem; zaliczano ją raz do „żydów" drugi raz do „miasta" więc przy każdym procesie o liczbę kamienic żydowskich, przy wszystkich rugach „niewiernych" czyli jak mówiono w Geccie przy trefnieniu domów i ulic, mieli jej mieszkańcy wiele przykrości. „Nasza ci ona" — mawiali pany mieszczanie i regens miasta do katolickich ją żalił czał. „Od wieków jest żydowską — wołał pan burmistrz niewiernych Żydów miejskich — nie usunie się z niej, choćby krew polać się miała!"

I jakby na dobitek złego różnych miała kamienica Michalewiczowska właścicieli, przechodziła z rąk żydowskich do chrześcijańskich od szlachty do mieszczan i potem znów do Żydów. Akta miejskie i grodzkie barwną dają nam mozaikę przez ostatnie trzy wieki bytu wolnej Rzeczypospolitej.

Najdawniejsze akta naszego grodu wskazują, że tutaj „na krzyżu" ulicy ruskiej i żydowskiej miał swój domek Rusin. Jak się zwał trudno zbadać, tyle jest pewnego, że podczas wielkiego pożaru, który wybuchł we czwartek 26 maja 1616 roku i szalał przez cały piątek „pożerając kilkadziesiąt kamienic żydowskich, ruskich i trzech (!) katolickich" mieszkał tutaj Stefan C h o m i c ze swą żoną Heleną. Domek ich czy też dom zgorzał wówczas wraz z innymi domami a „opuszczoną parcelę" sprzedali Chomicowie w rok po pożarze za 1400 złp. Żydowi i seniorowi gminy miejskiej, Markowi I z a k o w i c z o w i.

Czy Marek odbudował dom Chomiców, czy też dalej odsprzedał ten plac, na to nie dają akta miejskie odpowiedzi i odtąd głucho o tym domu na pograniczu dzielnicy żydowskiej i ruskiej. Przeciwległa narożna kamienica była już w rękach żydowskich.

W drugiej połowie XVII. wieku stoi już na tem miejscu dom dwupiętrowy i należy do mieszczanina lwowskiego, Jana M i c h a l e w i c z a, stąd nazwa „l a p i d e a M i c h a l e w i c z o w s k a". W roku 1691 umiera Michalewicz i dom jego przechodzi drogą spadku na jego synów i córki. Dwie z nich znamy: jedna z nich, Anna była wydana za cześnika podolskiego Jana Szumlańskiego, druga Anastazya za Piotra Gerwera. Obie rychło owdowiały; Anna pozostała we wdowim stanie, Anastazya wyszła po raz drugi za rajcę lwowskiego i doktora filozofii, Jakóba Józefa Zaczkiewicza. Nie mając potomstwa zapisała Anna w r. 1713 swoją część siostrze „doktorowej" i odtąd Zaczkiewicze byli w posiadaniu całej trzeciej części „kamienicy Michalewiczowskiej", czyli że mieli „na obu piętrach po jednej izbie z okny dwiema na ulicę żydowską patrzące, przed któremi izbami są kuchenki y siaki (sionki) item sklep jest wielki murowany, pod którym piwnica od ulicy żydowskiej z wolnym przemurowaniem od drugiej piwnicy".

Snać i Zaczkiewicze byli bezdzietni, a chcąc pamięć po sobie zostawić, by p o s t e o r u m f a t a bodaj ktoś się na ich grobie pomodlił, postanowili uczynić zapis na jakiś cel pobożny. Ale że oboje do religii greckiej należeli, przeto zapisali Bazylianom tak przy katedrze świętego Jura jakoteż przy cerkwi Wołoskiej w mieście po 2.000 złp. z tem, że nie wolno tych pieniędzy wytłaczać, lecz należy je ulokować gdzieś na „Wyderkaff" na 7 od sta i odsetki pobożnym braciszkom wypłacać. Dnia 8. listopada — w samą środę przed św. Marcinem — r. 1741 uczynili Zaczkiewiczowie przed aktami radzieckimi ten zapis, a jeszcze nawet nie zasechł inkaust podpisu pana konsula-doktora i krzyża świętego pani Anastazyi, która jako litterarum ignara (nie umiejąca pisać) tym sposobem wolę swą objawiła, gdy już ponownie oboje stanęli przed urzędem radzieckim, by tym razem sprzedać całą possesyę ze wszystkiemi zakamarkami, piętrami, strychami, piwnicami nic a nic sobie nie zachowując. Nabywcą był pan Wacław K a r s z a podstoli rawski, który już przedtem skupił był inne części kamienicy Michalewiczowskiej, a teraz — dnia 10 listopada 1741 r. — kupił za 6000 złp. ostatnią trzecią, biorąc na się obowiązek wypłacania procentów OO. Bazylianom, tak przy katedrze jakoteż i przy cerkwi pod tytułem Wniebowzięcia Matki Najświętszej ritus graeci latino uniti zostającym i wyliczając Zaczkiewiczom 2000 złp. gotówką.

IMci Pan Podstoli nie kontentował się kamienicą Michalewiczowską, która miała małe izdebki i była prawie in r u d e r i b u s, czyli jak przetłumaczymy na język polski — była ruderą, lecz zagiął parol na kamienicę sąsiednią od ulicy Ruskiej, nie mniej będącą in ruderibus a zwącą się dumnie l a p i d e a A f f e n d y k o w s k a.

Dawnym zwyczajem zwały się kamienice lwowskie od tych, którzy je budowali lub przebudowywali. Snać zawdzięcza kamienica Affendykowska swe powstanie rusinowi Piotrowi Siemionowiczowi Affendykowi, bo od niego wzięła swą nazwę. Piotr Affendyk był poważanym obywatelem ruskiej gminy; podczas oblężenia Lwowa w roku 1672 był on jednym z zakładników, którzy się udali do obozu wroga. Z swymi sąsiadami w kamienicy Michalewiczowskiej nie żyje zawsze w zgodzie. Affendyk buduje jakiś mur graniczny i przesuwa go nie na grunt sąsiada przeciw temu protestuje Piotr Gerwer, zięć Michalewiczów, pierwszy mąż pani Anastazyi, a gdy gołosłowny protest nie pomaga, burzy znienawidzony mur. Pan Piotr nie daje jednak za wygraną i wzywa pomocy urzędu radzieckiego. W roku 1706 urzęduje na spornym gruncie komisya Viertelmeistrów miejskich i godzi zwaśnione strony.

Po panu Piotrze biorą o b i e kamieniczki affendykowskie — bo tyle ich było — jego córki, wydane za wysokich dygnitarzy Rzpltej i syn Paweł. Paweł przeżył swe rodzeństwo i otrzymał w spadku po niem całą ojcowiznę. Do niego zgłosił się w roku 1740 znany nam już podstoli rawski imci pan Wacław Karsza i zaproponował mu kupno jednej z kamieniczek, która była „in ruderibus". Targ dozsedł do skutku, ale gdy przyszło do wciągnięcia umowy do aktów miejskich, zaprotestował przeciw niej rajca lwowski dr. medycyny Piotr G a s p a r i, wysuwając bliższe prawa do tejże „possesyi". Pan Karsza nie dał się jednak zbić z tropu, kazał szlachcicowi Janowi Karamanowskiemu założyć w grodzie solenny protest i zmusił magistrat do otwarcia dlań ksiąg radzieckich.

Pozbywszy się przeszkód, zabrał się pan Karsza do pracy. Obie kamienice które nabył tj. Michalewiczowska vulgo Alojzjowska i Affendykowska były zniszczone, należało je odnowić, jeśli się miały przydać na mieszkanie dla wielkiego pana, lub bodaj dla bogatszego mieszczanina. Karsza dał obie kamienice połączyć, powybijał drzwi z mieszkań do siebie przyległych i z obu ruder zrobił jedną piękną kamienicę.

Nie długo utrzymał się jednak pan podstoli przy swej „nowej a wielkiej possesyi", za wiele miał interesów, a za wielkie zobowiązania i oto ledwie wykończył rekonstrukcyę był zmuszony dom sprzedać dla ukontentowania swych kredytorów.

Jednym z głównych wierzycieli imci pana Karszy był Żyd A b r a h a m z D r o h o b y c z a. Tak nazywają go akta, tak też i sam się podpisywał, nie wymieniając nigdzie imienia swego ojca. Snać sobie zawdzięczał swój majątek i swe stanowisko i od siebie zaczynał swój ród — ojciec jego nic nie znaczył w otoczonym solankami Drohobyczu. Abraham wielkie prowadził interesy, klientami jego byli możni panowie, wysocy dygnitarze, wśród nich Czartoryscy i Potoccy różnych gałęzi rodowych. I tak chcąc uratować Elżbietę z Potockich Szczuczynę starościnę Wielisławską od zupełnej ruiny dał jej fikcyjny weksel na 1.000 dukatów (5 stycznia 1740), który ona natychmiast cedowała Józefowi Potockiemu staroście czorsztyńskiemu i sieczerzeckiemu, dając go oblatować w różnych grodach, na dowód wysokiej aktywności swego majątku. Oryginał weksla oddano Abrahamowi, ale odpisy (oblaty) w aktach pozostawały w swej mocy i oto między potomkami Potockiego i potomkami Abrahama przychodzi do procesu o

wyż „wygodzoną“ sumę. Kończy się sprawa deklaracyą, wydaną przez wdowę i synów. Józefa Potockiego (8 sierpnia 1767), że nigdy nie pożyczono u Abrahamka owych 1.000 dukatów tylko „za szczególnej protekcyi i względów dla pani Szczuczyny“ wydał go, nie otrzymawszy pieniędzy“.

Jednym z dłużników Abrahama był nasz imci pan Karsza. Już od dłuższego czasu pożyczał on różne sumy i dopisywał procenty do kapitału. W roku 1742 był winien Abrahamowi 24.000 złp., nie licząc sum dłużnych na innych miejscach. I oto dnia 3 września 1742 staje między Karszą a Abrahamem umowa„ mocą której Abraham kwituje „pana podstolego ze sumy 24.000 złp., zwraca mu skrypta i notaty i dopłaca mu nadto 12.000 złp. gotówką. W zamian za to otrzymuje na własność całą kamienicę „Affendykowską“ mającą 21 i pół łokcia w ulicy żydowskiej i 36 i 3/4 łokcia w ulicy ruskiej.

Krzyk powstał w mieszczańskim światku! "ie szło o to, że Abraham się do swej posesyi wprowadzi, ileże cała prawie ulica Ruska i tak była zamieszkała przez Żydów, ba a nawet circulus vulgo rynek był zasiany sklepami i składami żydowskimi, ale groziło niebezpieczeństwo ukrócenia stanu posiadania katolickiego człowieka na korzyść Żydów. Od wieków walczyło mieszczaństwo lwowskie o „Czystość“ swych ulic czyli o niewpuszczanie Żydów do miasta. Stan posiadania Żydów w mieście był od lat ograniczony do 19 parcel, położonych w ulicy żydowskiej, żydowskiej nowej (górna Bolmów) i ulczkach za zbrojownią i Szklarskiej. Lecz to była tylko teorya; po licznych oblężeniach w połowie wieku XVII i zniszczeniu miasta w latach 1703 i 1704 było fizyczną niemożliwością Żydom pomieścić się w tych trzech ulczkach, zwłaszcza, że przedmieścia, w których była osobna gmina, strasznie ucierpiały. Poczęli tedy Żydzi wynajmować mieszkania w ulicy Ruskiej, na Szockim Targu (Serbskiej) i w Serbańskiej vulgo na Zarwanicy t. j. w dolnej części ulicy Bolmów. Sklepy żydowskie mieściły się w całem mieście, a rewizya dokonana w roku 1708 wykazała że nawet w kamienicy królewskiej (Rynek 10) wprawdzie nie od frontu, ale od tyłu, Żyd sprzedawał miody i inne towary. Mieszczaństwo narzekało na to, „rozlanie się niewiernych in detrimentum kupca chrześcijańskiego“ i prowadziło długotrwały proces o oczyszczenie miasta od niemłych konkurrentów. Proces nie doprowadził jednak do niczego, ileże bogaci mieszczanie a przedewszystkiem szlachta i magnaci, a nawet kler chętnie widzieli w swych domach kupca żydowskiego, płacącego bardzo wysoki czynsz najmu. Jedno umieli mieszczanie zachować t. j. stan własności kamienic Żydom po za ich ulicami kamienic nie sprzedawano. A jednak i tutaj był wyjątek. I tak nabyli Żydzi w r. 1660 od Jakóba Leszczyńskiego kamienicę narożną przy ulicach: Serbańskiej i Szockim Targu (dziś Bolmów 23—25) i wpisali ją do ksiąg miejskich. Jak się to stało tego nikt nie umiał powiedzieć, dość na tem, że gdy po śmierci pierwszego właściciela (1692) zgłosili się do ksiąg miejskich jego spadkobiercy: Simcha Libermanowicz i Icko Moszkowicz, nie robiono im wstrętów, lecz Lonherya miejska wyznaczyła odpowiedni podatek. Po Icku wziął połowę kamienicy Chaim a po nim Anczel Jakubowicz, który w roku 1751 nabył i drugą część i stał się właścicielem i posiadaczem całej Lapidei Leszczyńskiej po za dzielnicą żydowską.

Lecz lapidea Leszczyńska leżała zapchana „na krzyżu“ Szockiego Targu i Zarwanicy, choć tedy może bolało to mieszczan, lecz nie było tak bardzo na froncie i kto wie czy jaki chrześcijański człowiek chciałby tam mieszkać, ale Affendykowska stała na widoku. Świeżo odrestaurowana przez imci pana Karszę pięknie odbijała od czarnych kamienic sąsiadów i przypierała do murów kamienicy Władyczej, w której się mieścił konwikt OO. Jezuitów. Nabycie jej tedy przez Żyda nie mogło ujść płazem i tem się tłomaczy rwetes, jaki powstał w mieście. W całym Lwowie nie mówiono o niczem innem, jak tylko o tem, że tak piękna kamienica przeszła w „obce ręce“ i Rada miejska miała jeszcze jeden powód do urgowania u króla i sejmu „oczyszczenie miasta“.

Zjeżdża komisya i na sesyi odbytej dnia 16 sierpnia 1745 zabrania w kamienicy Affendykowskiej handlować Żydom, a zarazem poleca im jak najprędzej opuścić ją i przenieść się wraz z towarami i meblami na ulicę żydowską.

Abraham się nie przestraszył! Za bliskim był wielkich panów i za dobrze znał stosunki w mieście, by natychmiast posłuchać rozkazu. Rozpoczyna się seryа protestów manifestacyi, pozwów, nakazów itd. itd., ale podczas tego nikt się z domu nie rusza.

I jakby na drwiny z nakazów radzieckich idzie za przykładem Abrahama drugi Żyd: Lewko Bałaban, burmistrz kahału miejskiego i kontraktem z 6 lutego 1750 kupuje u Bieńczewskich kamienicę przy Szockim Targu (Serbska 7) w której dotąd — mimo surowego zakazu mieszkał i handlował.

To doprowadza mieszczan do rozpaczy, wysyła się nową delegacyę do Warszawy, a tymczasem umiera Abraham, a kamienica Affendykowska przechodzi na jego synów: Aarona i Lewka.

Interesy ojca prowadzi Aron, onież snać oddziedziczył jego zdolności i spryt. Chcąc się obronić przed atakami mieszczan zbliża się Aron jeszcze bardziej niż ojciec do Czartoryskich. A jest mu to tem wygodniejsze, ileże August Xiąże Czartoryski został wojewodą ziem ruskich i podolskich. Czartoryski chce „swemu“ Żydowi pomódz i „znając i wypróbowaną mając wierność i życzliwość Aarona i jego syna Berka, postanawia ich za faktorów dworu swego, obligując imci pana podwojewodziego i sędziego lwowskiego i rozkazując pilno i surowo starszym Żydom ziemskim i duchownym kahału lwowskiego aby pomienieni Aron Abrahamowicz i Berko Aronowicz do podatków i innych powinności nad słuszność i sprawiedliwość nie byli pociągani ani aggrawowani... i oraz przy protekcyi mojej, którą im daję od wszystkich impetycyi skądkolwiek i od kogokolwiek pochodzącej, byli wolnymi i zasłonionymi. Czego imci pan podwojewodzy i imci pan sędzia, dosyć czyniąc sprawiedliwości, mają pilno przestrzegać i o krzywdę ich, jeżeli by kiedy w niej rekurs uczynili, dopomnieć się mają, niedając im w niczem ciężkości, szarpaniny albo innej jakiejkolwiekbądź opressyi czynić...“

Te Litteras factoratus dał Czartoryski — zwyczajem swego czasu — wypisać we formie uroczystego dyplomu, zaopatrzył je swym podpisem i pieczęcią herbową, a Aron polecił tekst „listu“ wpisać do aktów różnych grodów, by tem większą mu nadać wagę.

Lecz mieszczaństwo lwowskie nie wiele sobie robiło z polecenia swego wojewody; faktorów wielkopańskich, a nawet królewskich było w żydowskiej ulicy co niemiara, a list miał tylko wówczas walor, gdy magnat chciał na seryo ująć się za Żydem. Po większej części miały jednak te listy wartość teoretyczną, mogli tedy mieszczanie śmiało dalej atakować właściciela kamienicy Affendykowskiej. Rychło przyszło też do masowego ataku.

Delegaci miasta w Warszawie Tomasz Franki i Franciszek Solski piszą do Lwowa o pomyślnym skutku starań, lecz żądają wiele pieniędzy na ugłaskanie magnatów. Dnia 12 grudnia uchwalają na ratuszu lwowskim wszystkie stany i narody podziękować ablegatom za grackie spisanie się i nakładają na mieszczan nowy podatek dla pokrycia kosztów warszawskich.

Żydzie nie siedzą bezczynnie; faktorzy wielkich panów kręcą się około członków assesoryi, a syndycy „Żydów koronnych“, czyli sejmu żydowskiego używają najrozmaitszych środków, by nie dopuścić do katastrofy. Lecz tym razem umieli mieszczanie trafić do „przekonania“ panów Assesoryi królewskiej.

W Warszawie zgodzono się na wysłanie do Lwowa komisarza, któremu przekazano prawo ostatecznej decyzyi w odwiecznym sporze, tak, że dekret komissyjny miał być odrazu przekazany do egzekucyi. Stronom nie miało przysługiwać prawo apellacyi.

Na początek roku 1758 zjechał do Lwowa upełnomocniony komisarz królewski Imci pan Feliks na Porycku i Brusiłowie Czacki podczaszy królewski i starosta Nowogrodzki i ufundowawszy swą jurysdykcyę kazał przez woźnych obwieścić stronom, że mają stanąć przed nim i jego kolegami i przedłożyć swe pełnomocnictwa oraz dokumenty prawne, przywileje, nadania itd. Zrazu zastępowali Żydów Azrjel i Szloma Malowany; mieszczanie mieli reprezentantów Rady, Ławy, pospolitego człowieka, cechów a nadto do nacyi ormiańskiej i ruskiej.

Sąd odbył wiele posiedzeń, lecz Żydzi poznali już na początku, że źle tym razem wyjdą, ileże komisarze dawali posłuch wywodom mieszczan i nie chcieli uwzględnić żądań żydowskich.

(Dok. nast.)

JEHOASZ.

Wiosna na cmentarzu.

Wonnych kwiatów, barwnych pąków
Snując haft na wirydarzu,
Żywa, pusta, rozbawiona
Wzeszła wiosna na cmentarzu.

Rozpachniały bzów, okiście,
Pączki trysły w górę tłumnie, —
A na dole w cichym grobie
Czarna śmierć leżała w trumnie.

Ona jedna cudnej wiośnie
Niosła śmiech szyderczy w dani,
Bo wiedziała, że kwiat każdy,
Każdy liść to żertwa dla niej..

Przeł. **Maksymilian Koren.**

Teatry żydowskie w Wiedniu.

Wiedeń ma trzy teatry żydowskie: „Arkadien“ „Jüdische Bühne“ i „Freie juedische Volksbühne“. Trzy żydowskie teatry — trzy odrębne światy. Każdy wykazuje inny etap sztuki dramatycznej i każdy jest odmiennym przejawem żydowskiej psychiki.

Żydowskie zastępy wyrzucone przed kilku laty na bruk wiedeński ze wschodu, indywidualność swą coraz dobitniej manifestują, a w tem mieście przepobrażającej się kultury wieków żydostwo wschodnie ośrodkiem staje się nowego centrum żydowskiego w diasporze.

Teatr żydowski „Arkadien“ tkwi jeszcze w pierwotnem stadyum rozwoju. Szmira prowincyonalna kuląca się lękliwie w szynkownej budzie na Praterstrasse. Rodzaj kabaretu o dramatycznych podrygach. Kilka kupletów żydowskich, ładda dramolet Szajkiewicza czy przeróbka Gordina, czasem gościnny występ jakiejś gwiazdy teatralnej z Ameryki lub brodzkich „Maistersängerów“ — i program gotowy. Goldfaden przepleciony kunsztownie Leharem w dziwnej przejawia się metamorfozie a jedynie żydowski język przybytek ten od innych odróżnia orfeów i tinglów.

Drugi teatr „Jüdische Bühne“ ma już tradycyę za sobą. Teatr ten przynajmniej pozory zachowuje artyzmu. Kultywuje dzieła żydowskich dramaturgów, a choć nie idzie z prądem czasu, nie ściąga przynajmniej publiczności do nizin. Teatr jakich wiele w żydowskich centrach. Już z zewnętrznego wyglądu z stołami w pośrodku i szynkownią z drugiej strony kulis. Proza miesza się z poezyą a scena dalszy ciąg stanowi życia.

Realistyczny dramat dominuje, a przejaskrawiona psychologia na płaskie obliczona gusta. Repertuar żydowski nie wychodzi poza spuściznę Goldfadena. Teatr żydowski z lat

dziewięćdziesiątych o lekkiej patynie wiedeńskiej kultury. Miasto wychowywać baw..

Z obu tych scen droga wzwyż wiedzie do teatru „Freie Volksbühne“. Pół roku ledwie istnieje, a już waży na dorobku naszej kultury. Teatr o samoistnym rodzinnym stylu i aktorzy, którym zespół zmierza ku prawdziwej sztuce. Zadziwia przedewszystkiem skończona technika sceniczna. Role opanowane do najdrobniejszych szczegółów, typy uchwycone z niezwykłą wiernością. Gra dyskretna, ujęta w karby mistrzowskiej reżyseryi. Poraz pierwszy może w teatrze żydowskim typ żydowski tchnie pełnią prawdy życiowej. Poraz pierwszy na scenie rozgwar czuć życia i otchłań całą żydowskiego tragizmu. Asz, Pinski i Gordin jaśnieją na scenie tej w takiem bogactwie typów, konfliktów i inwencyi dramatycznych, a życia żydowskiego tyle nowych odsłania się stron, że scena ta mimowoli staje się wykładnikiem nowej duszy żydowskiej i zaczątkiem nowej epoki w rozwoju żydowskiego teatru. Egon Brecher porzucający wybitną swą karyerę na scenie niemieckiej dla tego teatru i Isak Deutsch, głodujący dosłownie bard żydowski, to twórcy tej nowej sceny. I symbolem są zarazem. Żyd zachodni i wschodni podwalinę kładą nowego stylu żydowskiego. Jeden kulturę wnosi europejskiej sceny, drugi głębokie znawstwo duszy żydowskiej i atmosferę męczeństwa żydowskiego, płynącą z dalekich stepów Ukrainy.

W Wiedniu, gdzie żydostwo dwóch światów zlewać się poczyna w nową jedność, nowa rodzi się sztuka i staje się przejawem przeobrażającego się życia. Teatr żydowski bowiem dotąd ledwie echem był żydowskiego życia. Język surogatem był duszy, a żydowskie typy, stroje pieśni, śmiechy i tragizmy raczej stęchlizną zalatywały narodu przeszłości, niż żywem tętnem współczesnych i przyszłością tchnących mas. Jak dramat Goldfadena wyczerpywał się jeno w żydowskich akcesoryach, a wprzągnięty przez Gordina w rydwan europejskiej kultury nie zdołał wyjść poza ramy scenicznych obrazów liryka, tak też i teatr żydowski w Europie od dziesiątek lat pozostał areną smutku czy rozweselenia mas. Brakło dramatowi istoty jego leżącej w objektywizacyi życia i brakło teatrowi żydowskiemu atmosfery nieuchwytnej, zmieniającej scenę w przejaw narodowej kultury.

Zwolna dopiero teatr i dramat ewolucyę tę przebywa. Dramat ostatniej doby wychodzi poza lirykę i patos. Sięgając zaś najgłębszych pokładów duszy zbiorowej stwarza typy i sytuacye stanowiące artystyczną emanacyę epoki. Perez najgłębiej ideę tę dramatyczną ujął, dotarłszy na łańcuchu historycznych przemian do psychiki współczesnego Żyda (Goldene Keit) a ostatnie dramaty społeczne Hirschbeina i Pinskiego tętnią pełnią życia i groźnym pomrukiem walczących mas.

Trupa wileńska poraz pierwszy przemianę tę wskazała. Aktorzy wyrośli pod różdżką czarodziejską Stanisławskiego w teatr żydowski ten krzyk wnieśli buntującej się duszy rosyjskiej i ten rozmach realistyczny, stawiający na scenę w kilku szczegółach żyjącego człowieka. U trupy wileńskiej człowiek żydowski i problematyka jego istności przejawia się w każdem słowie i każdym geście, a scena zmienia się w krzyczące echo żydowskiej rzeczywistości. W Wilnie, gdzie życie żydowskie od wieków silnem biło tętnem, synteza rosyjskiego weryzmu i żydowskiej mistyki stworzyła nowy styl teatru żydowskiego, a walory żydowskiej duszy ujaśniały poraz pierwszy w świetle nowoczesnej sztuki aktorskiej.

Teatr żydowski we Wiedniu spontanicznie na obcym wyrósł gruncie i w tem może rękojmia jego przyszłości. W tem mieście Sonnentala, Wolter i Mitterwurzer wysoka kultura teatralna naturalnem jest podłożem sztuki aktorskiej, a teatr żydowski jeno nawiązać ma nieskończenie bogatą mozaikę żydowskiej tradycyi i żydowskiego światopoglądu o wymogi nowoczesnej sceny, by przez syntezę dwóch światów nowe stworzyć wartości.

Zespół aktorski „Freie Jüdische Volksbühne“ cuda tworzy. Artyści jak gdyby dopiero żyć poczynają życiem szczerem, spontanicznem bez wszelkiej rutyny aktorskiej i bez gestów wyuczonych czy podpatrzonych. Artyści żyją jak nigdzie może na współczesnej scenie europejskiej (z wyjątkiem rosyjskiego teatru) a wobec bezwzględnego weryzmu znikają akcesorya szminki, kulsów i otoczenia. W kłamstwo zmienia się mimowoli teatr nowoczesny z jego potężnym aparatem reżyserskim wobec tej ubożuchnej sceny, na której dynamika przeżyć wszelkie zda się rozpierać granice materyi. Intuicya żydowska łączy się z głębią duszy twórczych a martyrologia wieków z ekstazą pierwotnych umysłów.

Kobrin, Gordin, Asz i Pinski życia tu nabierają i pełni twórczych talentów żydowskich, a dusza tułaczego tłumu odsłania się w całej egzotyczności. Tak tedy człowiek żydowski z całym koszmarem pragnień, dążeń i rozpaczy przesuwa się przez te deski, sceniczne i błyskawicą widomych przeżyć rozdziera sieć przesądów i kłamstw. Innemi wydają się tu jednostki i w nowem świetle pokazuje się dusza tłumu. Aktor żydowski na chwilę rzecznikiem staje się najgłębszych pokładów duszy żydowskiej, a cały teatr najlepszym wychowawcą narodu. A w tem przedewszystkiem wartość leży tej sceny. Bo styl i mistrzowstwo nowej sztuki aktorskiej może nowe wskażą drogi europejskiej scenie, dla narodu w strzępy rozbitego i o rozpadającej się z dniem każdym kultury wieków teatr taki staje się ostoją gnącego życia. Uszlachetnia je i wzmacnia, uzupełnia i pogłębia, a nadewszystko z suggestywną mocą ku jednym zapala ideom i jednej budzi wolę zbiorową.

Artystyczną wartość sceny tej niezawodnie wnet sławą rozbłyśnie w Europie, rola współczesna jednak w istotę sięga narodu i składnikiem stanie się może narodowego odrodzenia...

Wiedeń, w czerwcu.

Z. F. Finkelstein.

W. Raort: Wesołe Impertynencye.

(Niby recenzya).

Polecono mi książkę znanego dziennikarza jako źródło dowcipu, w której ma się lśnić od dowcipu i ucieszných, często śliskich sytuacyi.

Zbierzchowski w swej przedmowie pisze aż o Petroniuszu i Marku Twainie. Czytałem tę książkę jednym tchem. Jeśli się mieszka w ulicy żydowskiej, gdzie katastrofa jedzie na katastrofie a westchnienie i szloch jest melodyą codzienną w straszliwej monotonii, tęskni się za dowcipem, choćby papierowym. Czytałem tą dowcipną książkę z zainteresowaniem, ale po kilku kartkach spostrzegłem, że książka płynie po nurtach spółczesnej literatury pod fałszywą marką. Nie znalazłem w niej ani chrzty dowcipu, ale raczej żal i rozpacz z powodu opłakanych stosunków wśród których nam żyć wypada, okrzyk rozpaczy z powodu ogólnego upodlenia, szalejącej orgii niemoralności i powszechnego upadku. Nie jest dowcipną opowieść autora jak to on swoją duszę pochował na cmentarzysku. Miał duszę dumną, smutną do załkania, wierzącą w myt szczęścia, wołającą namiętnie o Jutrznię ducha i Święto Zmartwychwstania Człowieka. A ta dusza czysta złączona była w nienaturalnym związku, z takim homo sapiens, który „przecież musi żyć, zarabiać, zjeść czasem kotlet, pisywać do gazet“ i pełnić poziome zadania spółczesnego obywatela. Toż umęczył duszę czystą i poszedł na jej pogrzeb.

Autor chce udawać materyalistę, który kpi z wszystkich ideałów, złorzeczyć, jak ów kapłan mijdanicki prawdziwemu Bogu. Ale ta dusza, z którą się rozstał, otacza go, jak cień opiekuńczy i sprawia, że i najbardziej śliski materyał opromienia ideał i tęsknota.

Taki hr. Funio Rtęć-Rtęcki urodzony matołek i tabetyk kończący na stanowisku ambasadora rzeczypospolitej w Titicaca, nie wywołuje pogardy, ale litość. Albo ten baron Wytrychow, który łączy w sobie zalety homo rusticus, z wolnomyślnością spółpracownika „niepodległej Myśli“ i erudycyą lwowskiego redaktora, a następnie figuruje pod napisem: „wer ist das“ w policyjnej gazecie, jest realnym obrazem niebieskiego ptaka, który nie sieje, a zbiera, a kończy na gnojowisku. Świetny jest salon księżnej z Kołtuńskich Monopolskiej i jej otoczenie ludzi niedokończonych, jakby szczątkowych. Bezhołowie walki z tyfusem plamistym przez plakaty i odezwy i rządnictwo, jest dosadnie scharakteryzowane. Piękny w swej oryginalności jest typ małopolskiego republikanina, który wczoraj posługiwał przyszłej cesarzowej Zytcie, otrzymał od niej orzełka austryackiego, którego nosi z dumą w krawatce, a posiada papier firmowy, na którym tytuł „c. k. nadworny dostawca“ jest z lekka przekreślony, ale dobrze widoczny. Ten dobry republikanin, który paskuje szpilkami i śledziami, które zawozi do Kijowa, daje także 10 marek na plebiscyt górnośląski i jest jakby wycięty z „Zwierciadła poczciwego człowieka“. Ciekawe jest gruntowne leczenie p. Jacentego, woźnego sądowego z sympatyi bolszewickich, gdy przechodzi kurs braterstwa, równości. „Bezhołowie“, które gdzieś na odległej wyspie zauważył, siedzi w gabinetach ministrów, pisuje aprowizacyę, wstrzymuje ruch pociągów i wymianę dóbr, demoluje warsztaty pracy i „Złotem za druk papierów barwnych płaci, które znowu za szych wymienia i tandetę a la Paris“.

Znakomita jest fotografia bez retuszu nietykalnego posła, z orszaku Witosa, pana Grzegosza (sic!), który pod dyskrecyą zapytuje „organistego“ co znaczą te ciężkie łacińskie słowa, od których mu się głowa kręci, a które słyszy w Sejmie Ustawodawczym od „jentyligencyi“: „nietykalność poselska ratyfikacya, budżet, bidet, salusrea w publice, preliminarz, opozycya, faterklozet, głos w kwestyi formalnej“. Przechwala się, że Sejm słucha, gdy on przemawia i woła: „słuchajcie“, gdy mówi Witos, a „hańba“ gdy mówi jakiś z przeproszeniem Żyd, bo i taki jest w Sejmie. „My teraz będziem uchwalali konstytucyę, ale zapytaj organistego, co to je konstytucya, lebo ksiendza proboszcza“. Mądry jest ten suwerenny małżonek, paskującej w domu Jachny i nietykalny deputat Sejmowy, pan Grzegosz.

Omawia z lubością autor falę taniości, o której pisze naczelny organ anglo-endecki „The Humbug Association Press“ i tragedyę Tumanowicza, który widzi idącą z Gdańska falę taniości i powoli przepija 8.000 m. uciułanych długą pracą i nieprzespanymi nocami na zakupno spodni, które mają u paskarza na wystawie tą cenę, aż wreszcie widząc, że cena podniosła się do 16.000 m., zakłada sobie stryczek na szyję, czy ginie wśród napadu apoplexyi. Tak się w kalejdoskopie ciągną obrazki małych ludzi o wielkich pretensyach, cała nędza czasów powojennych.

Przeciętny czytelnik będzie się cieszył stylizacyą dowcipną. Ale zdaje się, że pod tą powłoką kryje się szarpiący ból, maskuje się krzyk rozpaczy, że żyć musimy w takich niewymownie podłych stosunkach. I jeszcze jedno powiem.

To tylko przewidzenie autora, że dusza jego umarła. Widziałem ją na kartach jego książki, jak się przez łzy uśmiecha, wyrozumiała, szlachetna, ofiarna. Autorowi radzę, by się wsłuchał w głos tej duszy a powie mu ona tajemnice głębokie, wobec których znikną małe dolegliwości dnia, które on obecnie opiewa a zwróci się ku krynicom czystego zdroju.

Z. Adam Wild.

Komisya Żyd. Fund. Narod. Stanisławòw donosi:

Z okazyi drugich dni święta Pesach zorganizowaną została w większych bożnicach akcya »nedarim« na rzecz Żyd. Fund. Narod. Największą kwotę zebrano w Beth Hamidrasch Halpernów, minjan Berischa Horowitza i w głównej synagodze. Gabaim wszystkich bożnic wyrażamy podziękowanie za zajęcie się tą akcyą. Z ubolewaniem musimy zaznaczyć, że gabe starego Beth Hamidraschu p. Berisch Dick nie zezwolił na składanie nedarim na Ż. F. N.

Wynik dotychczasowej akcyi samoopodatkowania na rzecz Ż. F. N. jest wcale pokaźny; liczba opodatkowanych przekracza 1000, z których płacą miesięcznie po

Mk 300 » Seibald Samuel
» 250 Sokal Leon
» 1o0 Bacher Edward, Fischler A. D Grünfeld Salamon Besen Rosa, Hellman Maks, Hersch Józef, Hirsch Maks, Dr. Horowitz Zygmunt, Kirschner A. Hirsch, Dr Kleinrok Jakób Lautman Leib, Lautman Mojżesz, Lindner Jakób, Lindner Markus, Dr. Ordower Leon, Rappaport Berisch, Dr. Stromwasser, Dr. Sussman Hillel, E. Weidenfeld, Welzer I, M, Welzer Rosalia, Zasławski Isak.

Dochód ze zbiórki ulicznej na Klar 8tand wonosi 41.090 Mkp.

Z Żydowskiego Funduszu Narodowego.

1) W myśl polecenia centrali Żydowskiego Funduszu Narodowego w Hadze podwyższa się z dniem 1. lipca b. r. dotychczasowe ceny jak następuje:

Wpis do złotej księgi . .	Mkp.	25.000.—
Dunam	»	5.000.—
drzewko	»	250

(Na skutek listu centrali w Hadze z 14 b. m. termin podwyżki drzewek przesunięto z 1. sierpnia na 1. lipca).

Wzywa eię wszystkie komisye, które zalegają ze spłatami na te działy by w interesie ofiarodawców wszelkie brakujące pieniądze do uzupełnienia ogrodów i wpisów do złotej księgi posłały najdalej do 1. lipca b. r. Po 1. lipcu będą obowiązały tylko wyż podane ceny.

2) Składnica Keren Kajemet Lejisrael zwraca się z gorącym apelem do wszystkich przyjaciół Żyd. Fund. Nar. bawiących w miejscach kąpielowych i letniskach by czas ten wyzyskali dla wydatnej pracy na rzecz naszego skarbu narodowego. Należy w miarę możności w każd j miejscowości urządzić conajmniej jedno przedsiębiorstwo (festyn, przedstawienie, zbiórkę i t. p.) Prosimy wszystkich Tow. o podanie swoich adresów celem przysłania im legitymacyi, arkuszy składkowych i innych materyałów, Żyd. Fund. Nar.

Podajemy wykaz tych komisyi Z. F. N., które przekroczyły swój kontyngent za okres 5 miesięczny. Z zadowoleniem konstatujemy, że liczba ich wzrosła z 9 w ostatnim miesiącu na 14 w bieżącym.

miasto	Miało zebrać w 5 miesiąc.	zebrało	przekroczyło kontyngento
Perehińsko	18.750.—	42 532.10	23 782.10
Mielnica	18.750.—	38.272.—	19.522.—
Złoczów	125 000.—	144 294 02	19.294.02
Chorostków	12 500.—	30 006.—	17.506.—
Trembowla	16 675.—	30 108.—	13.433.—
Borszczów	50 000 —	61 621.66	11.621.66
Mikulińce	31.250.—	41.775.—	10-525.—
Zaleszczyki	37.500.—	44 063 —	6.563 —
Stryj	125 000.—	130 959.—	5.959.—
Tłuste	31 250 —	36.304.—	5.054.—
Łopatyn	12 500.—	14.335 50	1.835.50
Czortowiec	6.250 —	7 440.—	1.190 —
Strusów	12 500.—	13.536.—	1.036.—
Horodenka	37.500.—	37 786.—	286 —

Wykaz datków na rzecz Żyd Fund. Nar. Składnica dla Galicyi wschodniej

za czas od 1—31. maja 1921.

Bełz	Mkp.	1.560 —
Beresteczko	»	9.307.—
Bolechów	»	1.000 —
Borynia	»	5 000 —
Bohorodczany	»	12 605 —
Brody	»	14.000.—
Borszczów	»	61.261.66
Brzeżany	»	6 601.40
Budzanów	»	13.104.—
Chodorów	»	750.—
Chorostków	»	4.453.—
Chyrów	»	1.713.—
Czernelica	»	3.609.—
Czortowiec	»	840.—
Czortków	»	31.756.50
Cieszanów	»	390 —
Dolina	»	11 296.—
Drohobycz	»	119.379.—
Felsztyn	»	2 294.—
Gliniany	»	7.795.—
Gołogóry	»	1.708.—
Gródek Jagiel	»	1 198 50
Halicz	»	4 005.—
Horodenka	»	23.096.—
Jabłonów	»	6 540.—
Jagielnica	»	8.463.—
Jezierna	»	6 200.—
Jezierzany	»	5.250.—
Kałusz	»	6.763 —
Komarno	»	3.500.—
Korolówka	»	13.553.—
Kopyczyńce	»	14.846.—
Koropiec	»	1 810,—
Kozłów	»	9 072.—
Krechowice	»	2.259.—
Krościenko ad Chyr.	»	2.940.—
Krukienice	»	1.200 —
Kuty	»	11 740.50
Lwów	»	151 643 40
Ławoczne	»	5.300.—
Łopatyn	»	5 702.—
Marianpol	»	2 045.—
Mielnica	»	14 579.—
Monasterzyska	»	17.799.—
Mościska	»	2.839.—
Nadwórna	»	3 220.—
Niżankowice	»	855.—
Niźniów	»	2.696.—
Obertyn	»	3.690.—
Oleszyce	»	9.535.—
Ottynia	»	9.531.50
Perehinsko	»	9 408 10
Podbuż	»	15 786 50
Podhajce	»	9.000.—
Podwołoczyska	»	9.245.—
Potok złoty	»	1 098.—
Przemyślany	»	4 534 —
Radziechów	»	17 266.—
Rohatyn	»	14 970 —
Rożniatów	»	3.711.—
Sądowa Wisznia	»	601.—
Sambor	»	8 095 —
Sassów	»	2.371.—
Schodnica	»	14.269 50
Skała	»	26 929.—
Skałat	»	17.466.—
Skole	»	3 481.—
Stanisławów	»	48.409.—
Stanisław. (Łysiec)	»	4 770.—
Stary Sambor	»	4.515.—
Starunia	»	350 —
Stryj	»	59.789.—
Strusów	»	2.546 —
Tarnopol	»	400.—
Toporów	»	1.520.—
Tłumacz	»	2.765.—
Tłuste	»	32 957.—
Trembowla	»	13 600 —
Tyśmienica	»	7.558.50
Turka ad Stryj	»	12 955—
Uhnów	»	330.—
Ustrzyki dolne	»	4120.—
Wojtkowa	»	2 230.—
Wojniłów	»	850.—
Wolanka	»	1.100.—
Zbaraż	»	16 523 —
Złoczów	»	123 619.62
Żółkiew	»	16 000.—
Żurawno	»	16.203.—
Razem	Mkp.	1,172.722.48

Zestawienie wedle działów:

Wpis do zł. księgi	Mkp.	90 102.17
samoopodatkowanie	»	127 044 10
las herzla	»	77.378 —
puszki	»	126.408 59
Kfar Stand	»	744.409 62
Keren Trumpeldor	»	7 380.—
	Mkp.	1,172.722.48

Teatr żydowski dyr. S. M. Gimpel.

NOWOŚĆ! Po raz pierwszy **NOWOŚĆ!**

w sobotę 10. w niedzielę 19. czerwca 1921 o godz. 7.30

PIENĄDZ, MIŁOŚĆ i HAŃBA

obraz z życia w 4 aktach ze śpiewami Załatarowskiego.

Nowe dekoracye art. mal. Z. Balka.

W sobotę popołudniu o godzinie 3·30 »Na pograniczu dwóch światów (DYBYK«).

nemi atrybucyami tej artystki, którą cechuje również wysoka inteligencya i doskonała dykcya. Głos o bardzo miłem brzmieniu jest cośkolwiek za słaby ale głównie z tego powodu, że orkiestra nasza zdaje się wogóle nie wiedzieć co to znaczy »piano« i cały czas gra — pod względem dynamicznym — jednakowo, gdyż nie ma nikogo, ktoby ją hamował. Całość tym razem szła dobrze a sama operetka zyskała znacznie przez usunięcie wkładki (Foxtrotta) w akcie III. Dyrektor Teatru winien żałować że, nie dał wystąpić na premierze pani Helen, bo wówczas z pewnością nie byłby się już za szóstym razem doczekał niekompletnego spektaklu. (ap.)

Odezwa.

Znany filantrop z Palestyny Israel Belkind powrócił obecnie z Ukrainy, gdzie miał sposobność własnemi oczyma oglądnąć cały ogrom nieszczęścia, które nawiedziło całą ludność żydowską a w szczególności tamtejsze dzieci. Dziesiątki tysięcy sierót włóczy się bez domu, bez opieki i schroniska. Z pośród tych rzesz nieszczęśliwych dzieci wybrał Belkind najbardziej potrzebujące i najzdrowsze, które chce zabrać ze sobą do Palestyny i wychować je tam na obywateli palestyńskich.

Środki utrzymania dla tych sierót w samej Palestynie ma Belkind zapewnione Do nas on się tylko zwraca z prośbą o wyposażenie tych sierót w najniezbędniejsze rzeczy i o dostarczenie mu środków na przewóz tychże do Palestyny.

Podpisany komitet, który się zawiązał się celem poparcia akcyi Belkinda zwraca się z gorącym apelem do całego społeczeństwa w kraju i poza krajem, aby według sił dopomogło wydatnymi datkami do ziszczenia dzieła przez Belkinda podjętego.

Daki pieniężne należy posyłać na ręce skarbnika p. Karola Bubera ul. Kraszewskiego 1.

Za komitet:

Rab. Leib Braude, Dr. Samuel Gutmann, Dr. Bernard Hausner, Dr. Jakób Korkis, Karol Buber, Lipa Schutzmann, Berta Akselbrad, Maks Finkelstein, Ignacy Jäger, Róża Melzerowa, Róża Münzerowa, Róża Frostigowa, Chaim Perlmutter, Ada Reichenstein.

Z sali sądowej.

Rozbijacze wagonów kolejowych.

Po pięciodniowej rozprawie zapadł wczoraj popołudniu wyrok w sprawie bzajki złodziei kolejowych. Pierwsza grupa zasądzonych obejmuje złodzie kolejowych, druga blatników. Józef Kubik został skazany na trzy i pół lat ciężkiego więzienia, Józef Podgórski, Józef Pępek, N. Chlipecki, F. Reinisch po dwa i pół roku więzienia, St. Smolka na trzy lata. E. Macher rok więzienia. Z blatników zasądzono na karę czteromiesięcznego więzienia K. Pędę, E. Zborowską, T. Reizesa, Izr. Grubera, na karę trzymiesięcznego więzienia. Hel. Biednarską i Gtlę Gruber. Uwolniono od oskarżenia Zofię i Stefanię Kucharskie. Wszyscy oskarżeni wyrok przyjęli; do wszystkich została zastosowana ustawa amnestyjna. Część oskarżonych wypuszczono natychmiast na wolną stopę

NADESŁANE.

WPISY

do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.

a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży rozpoczynają się

dnia 19. czerwca

Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.
Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę 7134

Żydowska szkoła handlowa
we Lwowie, Zygmuntowska l. 17

poleca P. T. Kupcom, Zakładom fabrycznym Instytucyom

absolwentów i absolwentki

jako wytrawne i znakomite siły na **Kantorzystów, Buchalterów i Korespondentów.** 7174
Zgłoszenia codziennie w Dyrekcyi od 2—4-tej

Tow. Dr. S. Lanes

ord. jak zwykle w Iwoniczu
w Ilu »Kółko« 5914

Zawiadamiamy, że ślub naszych dzieci

Frydzi z Leonem

odbędzie się we środę 22. czerwca br. o godz. 5-ej popoł. w mieszkaniu pp. Schatnerów, przy ul. Sykstuskiej 56 a, na który mamy zaszczyt wszyst. kich krewnych i znajomych uprzejmie zaprosić

Specyalnych zaproszeń nie wysyła się.

Hersch Grünschlag z rodziną
Schewa Wiedhopf z rodziną
we Lwowie.
7195

W żydowskim teatrze przy ul. Jagiellońskiej l. 1

odbędzie się w niedzielę dn. 19. bm. o godz. 3½

przedstawienie na cel dobroczynny,

w szczególności dla uratowania życia młodej, bardzo wykształconej panienki. Dana będzie sztuka p. t.: »MACOCHA«.

Adwokat Dr. Norbert Schrenzel
otworzył kancelaryę **w Bóbrce.** 7295

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Sobota 18 czerwca o 7.30 „Biały mazur" operetka.

Niedziela 19 czerwca o 3.30 „Don Juan's występ Brydzińskiego.

Niedziela 19 czerwca o 7.30 „Czar mundury" operetka.

Poniedziałek 20 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" występ Brydzińskiego.

—::—

Repertuar teatru małego.

Sobota 18 czerwca o 7.30 „Rzeczywistość" komedya w 3 aktach B. Gorczyńskiego występ W. Brydzińskiego.

Niedziela 10 czerwca o 7.30 „Rzeczywistość" występ Brydzińskiego.

— (h) **»Nitmową«** A. Weitera zainaugurowała trupa wileńska wczoraj cykl przedstawień we Lwowie. Szary ten drat z życia młodego pokolenia żydowskiego, które zerwało kontakt z tradycyą a znajduje ujście w milczeniu wywarł na publiczności głębokie wrażenie. Zasługw pierwszym rzędzie czysk etnej gry pań Miriam Orleskiej i Judyty Lares, oraz pp. Steina, Słobodskiego, Nachbusza i Kadisona. Obszerne omówienie w jutrzejszym numerze.

— **Konfiskata** Skonfiskowaną została »Odezwa do Polaków Chrześcijan«, wydana przez Tow. »Rozwó«.

— **Komunikat.** Egzekutywa Organizacyi Syonistycznej dla Galicyi wschodniej zawiadamia wszystkie komitety okręgowe i lokalne że nowo-utworzony Urząd kulturalny przy Egzekutywie (Liszkat-Hachinuch Wehatarbuth) zamierza przystąpić do jaknajszerszej pracy kulturalnej we Lwowie i w całym kraju. W tym celu należy natychmiast przysłać odpowiedź na niżej wyliczone pytania:

1. Czy i w jakiej ilości istnieje w danem mieście grupa hebraistów?
2. Czy i pod czyim zarządem istnieją instytucye kulturalne (Gan Jeladim, szkoła ludowa, szkółka hebrajska, kursa wieczorne, biblioteka).
3. Jakie zakłady możnaby jeszcze założyć?
4. Czy są potrzebni nauczyciele hebrajscy i to: czy dla nauczania języka hebrajskiego lub także i dla innych przedmiotów?

Po otrzymaniu potrzebnych informacyj urząd przystąpi do założenia filij na prowincyi.

— **Z sądu.** Poruszenie w sferach prawniczych i niepokój u publiczności wywołały przed kilku tygodniami rozstrzygnięcia lwowskiego sądu okręgowego jako apelacyjnego, że do sporów awizacyjnych, gdzi najem jest miesięczny, a czynsz nie przenosi 1000 mp. miesięcznie ma się zastosować przepisy o postępowaniu drobiazgowem (bagatelowem). Wskutek rekursów wniesionych od tych uchwał. Nawyższy sąd w Warszawie orzekł, że do postępowania w sporach awizacyjnych — przepisy o »bagatelkach« nie mają zastosowania, zatem od wyroków I. inst. apelacya jest zawsze dopuszczalna.

Orzeczenie to jest ze wszech miar słuszne, gdyż spory awizacyjne są z reguły sprawami pierwszorzędnej wagi i traktowanie ich jako bagatelki mogło ustawę o ochronie lokatorów uczynić iluzoryczną.

— **Żyd. Koło Miłośników Sztuki,** zamknęło w niedzielę 12 czerwca br. Wystawę Wiosenną swych członków. Równocześnie odbyło się bezpłatne rozdawnictwo premij biletów wstępnych, wygrane przypadły na następujące numera: 378, 981, 553, 843, 2392, 1514, 503, 1603, 1957, 1518, 1311 i 372.

— **Aresztowania w Lwowie.** Onegdaj, jak donosi »Wpered« aresztowano w Lwowie byłych oficerów armii ukraińskiej w liczbie ośmiu. Tego samego dnia oficerów tych odstawiono pod silnym kordonem do obozu internowanych w Łańcucie.

— **Śledztwo w sprawie zamordowania rodziny żydowskiej w Busku** prowadzone energicznie przez sędziego Weicherta w Busku postępuje naprzód. 15 b. m. przyznali się obaj mordercy do zbrodni. Okrój i Stanisław Wichliński, dezerter wojskowy z Łodzi podali w czasie wizyi lokalnej szczegóły przeprowadzenia zbrodniczego czynu a następnie wskazali miejsca, gdzie zakopali zrabowane rzeczy.

— **Aresztowani kieszonkowcy.** W ciągu dnia wczorajszego aresztowano na placu Solskich, Jakóba Silbersteina, który skradł p. S. Kerkeszowi portfel z 5600 Mk., oraz 14-letnią Malwinę Reiss za kradzież pugilaresu zawierającego 300 Mk. Obok przystanku tramwajowego na placu Gołuchowskich skradł Dawid Gruder krawiec na szkodę Dawida Gold-

wurma portfel z 10900 Mk. Niedozwoloną tę manipulacyę zauważył patrolujący w tej okolicy inspektor policyjny Mulik i aresztował Grudera. Gruder przyznał się do kradzieży.

— **Tani odbiorcy.** Do sklepu J. Tworzyjańskiego (ul. Kościelna 8) przybyli wieśniacy Andrzej Michalinicz i Antoni Diłaj, celem zakupna kapeluszy. Jeden z personalu sklepowego, zauważył, że Michałowicz skradł przy oglądaniu towaru kapelusz. Również towarzysz jego posiadał podobny kapelusz, którego pochodzenie było podejrzane. Oba kapelusze zdeponowano na inspekcyi policyjnej, ich zaś posiadaczy aresztowano.

— **Znaleziony płód.** Zarząd cmentarza janowskiego zawiadomił inspekcyę policyjną, że w krzakach cmentarza znalazł Jan Litwinow zawiniątko, w którem znajdował się płód dziecka płci żeńskiej. Litwinow schronił się w krzakach przed deszczem, gdzie znalazł płód. Płód odesłano do zakładu medycyny sądowej, za matkę zaś wszczęto poszukiwania.

— **Dwa wypadki nagłej śmierci.** W biurze swem przy pl. Maryackim l. 5 zmarł nagle dyrektor Bolesław Kuźmińsk. Zwłoki zmarłego zabrała rodzina do domu. W ulicy Gródeckiej zmarł nagle robotnik Zenon Markiewicz, wskutek wybuchu krwi. Zwłoki po stwierdzeniu śmierci przez lekarza miejskiego, odesłano do instytutu medycyny sądowej.

— **Prof. Einstein w Klausenburgu.** Wedle doniesień z Bukaresztu prof. Einstein obejmie w przyszłym semestrze katedrę na uniwersytecie klausenburskim. Wykłady potrwają tylko jeden semestr.

— **Król hiszpański** w towarzystwie następcy tronu przybył do Londynu (Pat.)

— **Targi Wschodnie.** Ministerstwo Spraw Zagranicznych zainteresowało się również »Targami Wschodnimi« a onegdaj nadeszło do Wydziału Wykonawczego »Targów Wschodnich« pismo następującej treści: »Rozumiejąc znaczenie »Targów Wschodnich« M. S. Z. pragnęłoby nawiązać stałe porozumienie z Wydziałem Wykonawczym i otrzymywać wiadomości o przebiegu prac przygotowawczych. Zagraniczne placówki Ministerstwa chętnie użyczą Wydziałowi swego poparcia a M. S. Z. gotowe jest po zaznajomieniu się z programem »Targów« rozesłać do placówek okólniki z poleceniem popierania idei »Targów«, jeżeliby Wydział Wykonawczy uznał to za celowe. M. S. Z. w tym wypadku prosi o nadsyłanie dalszych informacyi o postępie prac. »Podpisany Szef biura ekonomicznego M. S. Z. — Zaznaczyć należy, że Komitet Wykonawczy już od kilku tygodni nawiązał stały kontakt z placówkami polskiemi i konsulatami prawie wszystkich państw zagranicznych i za pośrednictwem ich otrzymał już wiele zgłoszeń i znaczną liczbę informacyi odnośnie do podaży i popytu danych państw.

—::—

Już wyszedł z druku Nr. 3—5
»DOS FRAJE WORT«
i zawiera obszerną rubrykę palestyńską, oraz dokładne sprawozdanie z I. Konferencyi »Hitachduthu«,

Cena powiększonego numeru (32 stronic) wynosi 40 Mk. Do nabycia we wszystkich trafikach i w Administr.: Pasaż Hausmana 5 II. p.

—::—

— **W dniu 22. maja b. r.** odbyły się w Königsaal w Czechach wyścigi automobilowe. Wyznaczona przestrzeń Königsaal-Jilowiszt o wzniesieniu do 9 proc. wynosiła około 6 km. Sam chody konkurowały w klasach wedle pojemności cylindrów.

W kategoryi samo hodów specyalnie wykonanych o pojemności cylindra ponad 8 litrów uzyskał pierwszą nagrodę Salzer na wozie »Merredes Grand Prix« 100 HP (3 minuty 40 sek.) w kategoryi wozów 3 litrów Rützler na wozie »Steyr« 12/40 HP (4 minuty 11 sek.) w kategoryi poniżej 3 litrów Hückel na wozie »Gnome« (5 minut 11 sek.)

—oOo—

— **Staraniem Ż. P. S. H. i Sr.** w Lwowie odbędzie się w sobotę 18 bm. o godz. 8 wieczorem w Domu Narodnym Odczyt ku czci Brennera ofiary ostatnich wypadków w Jaffie. Mowę uroczystą wygłosi dr. Sz. Homelski. 7156

— **»Keren Hajessod«** Na ten temat wygłosi referat dr. J. Rosenzweig w stowarzyszéniu »Ceirej-Jehud.« (Pasaż Hausmana 5) dziś w sobotę o godz. 4 popoł. Goście mile widziani. 7289

—::—

— **Rada Nadzorcza Spółki Wydawniczej »Chwila« Sp. z ogr. odp.** oznajmia niniejszem, że na posiedzeniu dnia 8 czerwca br. zapadła w myśl art 4 i 5 kontraktu Spółki uchwała podwyższenia kapitału zakładowego.

W myśl kontraktu Spółki do wzięcia nowych wkładek zakładowych może Rada nadzorcza dopuścić dotychczasowych wspólników, ewentualnie inne osoby. Spólnicy dotychczasowi mają przez 4 tygodnie od dnia zapadłej uchwały prawo pierwszeństwa do wzięcia nowych wkładek zakładowych według stosunku wkładek dotychczasowych

Bliższych wyjaśnień co do warunków subskrypcyi udziela i zgłoszenia przyjmuje prezes Rady Nadzorczej Dr. Dogilewski Lwów, Krasickich 10 codziennie od godz. 4—6 popoł. z wyjątkiem sobót i niedziel.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 17. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya słaba, popyt mały.

Płacono za Oikos 3750—3775, za Chodorów 2025, za Polską Naftę III em. 1700 I em. 1775, za Cmielów 3575, za Bank hipoteczny 685.

Za leje płacono 2125, za franki 109, za przekaz na Pragę 2100.

Na nieoficyalnej giełdzie rano tendencya zwyżkowa następnie zniżka.

Płacono za dolary amer. 1515—1465, za kanadyjskie 1290—1260, za marki niemieckie 2200, za leje rumuńskie 2200, korony czeskie 2100, za ruble (500) 360, za ruble (100) 535, za przekaz na Wiedeń żądano 212.

—::—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 17. czerwca.

Polski Bank Przemysłowy I—IV. 500—550, Bank hipoteczny 650—700, P. T. H. I—III em. 1125—1225, IV. em. 900—1000, Impex 454—550, Polski Glob 1300—1300, Zjednoczona Polska 575—625, Zieleniewski 7600—8000, Polska Nafta I—III 1750—2050, Oikos 4000—4200, Cmielów 3000—3300.

—oOo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 17. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1375—1325 Ruble (500) 332—325, Ruble duże 73 75 Ruble małe 55. Przekaz na Berlin 1975 1950, na Paryż 108—103, na Wiedeń 198. Polska Nafta 1840.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 17. b. m. Berlin 8·43⅝, Praga 8·20, Nowy Jork 192·—. Austr. noty kor. stempl. 0·00, Budapeszt 2·32⅝, Bukareszt 9·10, Wiedeń 0·00, Medyolan 20·80, Zagrzeb 4·00, Warszawa 0·45.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 17. bm. Berlin 8·50, N. Jork 189·00, Paryż 48·15, Bruksela 47·35, Sztokholm 132·50, Madryt 78·00, austr. korony stemplowane 0·89. Budapeszt 2·32⅝, Bukareszt 9·12⅝, Wiedeń 1·20, Holandya 196·50, Londyn 22·03, Medyolan 20·80, Kopenhaga 101·50, Chrystyania 86·50, Buenos Aires 190·00, Warszawa 0·45, Praga 8·20, Zagrzeb 4·05.

—oOo—

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 719

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 71
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 1

w Truskawcu ordynuje w sezonie kąpielowym
Dr. J. RUDÖRFER
b. lekarz klinik wiedeńskich — w chorobach wewnętrznych kobiecych i elektroterapii. 708

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala
powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener. od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 682

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Zanio do sprzedania 20 par żółtych wysokich bucików, 2 maszyny Hawego nowa i cylindrówka W. P. Krupowa, Chodorowskiego 2. 717

Dom murowany, stan dobry okazyjnie sprzedam Chrzanowski, Zimorowicza 6. 728

Stare splamione lustra srebrzy na nowe firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła we Lwowie, ul. Ormiańska 27. 728

Gater horyzontalny 1600 m/m Dieselmotor 35 konny sprzedadzą okazyjnie Zakłady Techniczne Lwów, Łyczakowska 40. 713

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 29. — Damska Fryzyerka. 666

Meble okazyjne wszelkiego rodzaju po niskich cenach sprzedaje »Doroteum«, Sapiehy 34. 706

Duże i małe piękne perskie dywany okazyjnie do sprzedania. Wiadomość Roth, Kołłątaja 3/III, wchód przez ganek od 10—12 od 2—6. 729

INTERESA HANDLOWE.

Właściciel sklepu w bardzo dobrem centrum, przyjmie spólnika — lub odstąpi część lokalu do samodzielnego prowadzenia. Sklep nadaje się najbardziej na handel skór, lub przyborów szewskich. Wiadomość w Administracyi. 659

Spólnika współpracownika celem rozszerzenia warstatu mechanicznego z kapitałem 500.000 zwyż poszukuję, Zabezpieczenie zapewnione. Wiadomość w Adm. 712

POSAD POSZUKUJĄ.

Poszukuję posady w większym handlu skór lub obuwia. Wiadomość w Admin. pod »Fachowiec«. 696

RÓŻNE.

Troski każdej rodziny znikną jak chmury na horyzoncie przed słońcem, jeśli posłuchają rady i zastosują się do wskazówek zawartych w czasopiśmie towarzyskiem i rodzinnem »Przeznaczenie«. Ogłoszenia do I-go numeru przyjmuje Administracya Lwów, Skarbkowska 4, II. p. w godz. popoł. —7. 717

Powróciłam z zagranicy i otworzyłam napowrót pierwszorzędny salon krawiecki. 707
Zofia Winiarowa, Halicka 21, I. p.

Czysto jedwabne Pończochy po 400 i 500 Mp. 7192

½ jedwab. po 150 i 200 Mp., prawdz fil. d'cosse po 275 i 300 Mp. »Flor«, z podwójną stopą po 95 Mp. we wszystkich kolorach, damskie patentowe po 65 Mp. Reformy damskie po 275. Rękawiczki jedwabne karls-bardzkie po 300 Mp. Szkarpetki niciane po 60 Mp. fil d'cosse po 100 Mp. — dostać można tylko — **w Magazynie KOLPANA, ul. Piekarska l. 1 B.** Baczność! Uwaga na firmę i Nr. domu 1B.

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

3 pokoje kuchnia i 2 pokoje bez kuchni w willi uroczo położonej w Brzuchowicach do wynajęcia. Blisko dworca. Wiadomość Asnyka 2, pierwsze piętro na prawo przedpoł. od 10. 7176

Młody mężczyzna poszukuje pokoju umeblowanego z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia listowne pod »L. B.« Biuro spedycyjne, Lwów, 3. Maja 7, 7173

MAŁŻENSTWA.

Szadchena obracającego się w lepszych sferach poszukuję. Zgłoszenia pod »A-B-C.« do Administracyi. 7175

Przystojna, wysoka, postawna panienka z lepszej lecz ubogiej rodziny, szuka dobrze sytuowanego towarzysza życia, Wdowcy nie wykluczeni. Nieanimowo do Chwili pod »Czarnobrewa«. 7165

WOLNE POSADY

Fotografa samodzielnego, do wszystkich działów z dobremi świadectwami, poszukuje od 28. lipca pierwszorzędny zakład fotograficzny Reissa w Brodach. Warunki: mieszkanie, wikt, wynagrodzenie. 7140

Poszukuję mundantki na 2 godziny popołudniu. Adwokat Schleifer, Kościuszki 3/II. 7146

Poszukuje się dobrej, zdolnej kucharki Żyd. do pierwszorzędnej koszernej restauracyi, za dobrem wynagrodzeniem. Wiadomość w Adm. 7143

Poszukuje się fachowego pomocnika handlowego do składu obuwia Jagiellońska 15. 7114

Panna do kasy ze znajomością buchalteryi i korespondencyi z kaucyą natychmiast potrzebna, Oferty pisemne pod »Kasa« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7125

Praktykanta płatnego przyjmie zaraz Magazyn papieru i galanteryi: Pordes, Batorego l. 6. 7284

Intelligentną pannę przyjmie zaraz Czytelnia Nowoczesna Sykstuska 16, zgłoszenia od 10—6. 7181

Inteligentna panna do biura dzienników potrzebna Oferty listowne do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7180

Poszukuję lepszej panny do 3-letniej dziewczynki najchętniej Żydówkę Bliższa wiadomość K. Spät, Żółkiewska 11, II. piętro. 7283

Nadkantor miejskiej synagogi Markus Schorr, Boimów 17, poszukuje za dobrem wynagrodzeniem muzykalnych chłopców posiadających sopranowy lub altowy głos. Znający nuty mają pierwszeństwo. 7287

Pannę początkującą z ładnem pismem przyjmie zaraz Biuro spedycyjne »Bracia Tieger«, Pasaż Hausmana 9. 729

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy

NADESŁANE.

Klara Spinradówna
Emil Allerhand
zaręczeni w czerwcu. 7171

Klara Schwalb — Maurycy Goldstein
Mikulińce Częstochowa
zaręczeni w czerwcu 1921. 7177

Artur Königsberg — Ella Wittels
Tarnopol Lwów
zaręczeni w czerwcu 1921. 7169

Z okazyi zaręczyn kochanej Klarci Spinrad z p. Emilem Allerhandem serdecznie gratulują dr. Nussenblatowie
7172 Stryj

Do zaręczyn k. si stry Klary z Maurycem Goldsteinem zasyłają serdeczne życzenia i życzą jasnej przyszłości
7168 brat i Winterowie.

Rachela Brillerówna — Dawid Weisser
Trembowla
zaręczeni w czerwcu 1921. 7168

Fandzia Segalówna — Leon Mermelstein
Przemyśl Lwów
zaręczeni w czerwcu 1921. 7166

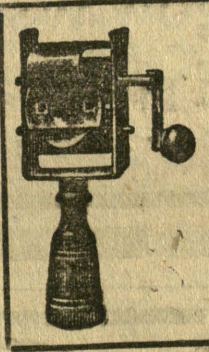
Estercia Löbel — Salomon Vogel
Puków Brzeżany
zaręczeni w czerwcu 1921. 7294

Ukochanemu bratu bratu inżynierowi Józefowi Abendowi wiązankę szczerych życzeń z okazyi zaręczyn z panną Anitą Kohanówną zasyła Wiktor Abend. 7282

Inżyn. Józef Abend — Joanna Kohanówna
Jarosław Rzeszów
zaręczeni w czerwcu 1921 7286

Z okazyi zaręczyn p. Adeli Spiegel z p. Adolfem Grimmingerem gratuluje serdecznie M. Russ. 7144

Ogłoszenia.

Precyzyjny aparat do ostrzenia **noży do golenia „ROLPAF"** do nabycia w pierwszorzędnych sklepach
Hurtowna sprzedaż i gener. przedstaw. na Polskę:
„DEKARO"
przedsiębiorstwo handlowe Ska z o. o.
we Lwowie, Rutowskiego 12.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299 6565

Ważne dla Letników!
W Muszynie obok Krynicy w pięknem położeniu nad rzeką Popradem wśród lesistych gór o klimacie nader zdrowotnym
jest do sprzedania Willa w dobrym stanie o 9 pokojach z ogrodem. Po łowa mieszkania może być zaraz wolną.
CENA KUPNA 4,000.000·— Mkp.
Możliwą jest także zamiana za willę lub kamienicę we Lwowie. 6998
Bliższych informacyj udzieli dr. Jan DZIURZYŃSKI we Lwowie, pl. Bernardyński l. 11.

Rok założenia 1872
Istniejąca od z 1872 firma
Józef KRONIK i Syn
sp. z. o. por.
Zniesienie obok Lwowa
uruchomiła swoją znaną z znakomitych wyrobów
Fabrykę wódek, rumu rozolisów i likierów i sprzedaje takowe hurtownie i drobiazgowo.
Po umiarkowanych cenach.

Ostrzeżenie!
Zgubiono czek na 150 dolarów amer. płatny w Polskiej krajowej Kasie Pożyczkowej w Drohobyczu na nazwisko Jakób DUKATENZEILER Znalazca zechce się zgłosić u właściciela realności Rejtana 7. 7300

DACHÓWKI
ASBESTOWO-CEMENTOWEJ
PAPY dachowej, GONTÓW, GIPSU
i innych materyałów budowlanych dostarczają natychmiast 6834
Horszowski i Ska we LWOWIE, ul. Boularda 3

STRUNY
hurtownie i detalicznie 0784
M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej, Proszę się przekonać.

JUŻ WYSZEDŁ Z DRUKU
MEFISTO POEMAT V. Z. GRUNBERGA
Do nabycia we wszyatkich księgarniach.
Z zamówieniami należy zwracać się:
Wydawnictwo »Das Buch« Goldberg,
Lwów, Batorego 34. 7167

Na wyjazd. Szlafroki do prania Mkp. 1200 — płócienne Mkp. 1900. — Perkalowe w kwiaty Mkp. 1500. — Markizetowe Mkp. 3400. — Dirndl 1950 Mkp. — Sukienki markizetowe od Mkp. 2600. — Wełniane Mkp. 2700
poleca 7044
Magazyn MANNERA Lwów, Sykstuska 12.

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego
LWÓW, PLAC MARJACKI L 6. W PODWÓRZU NA PRAWO
leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6323
Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.
Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

Kto raz spróbował ten przekona się, że
Za Brylanty, złoto
srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ
ZEGARMISTRZ
Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką
Reperacy
i wykonuję 7298
SZYBKO I SUMIENNIE

TARGI WSCHODNIE

we Lwowie, S-ka z ogr. odp. ul. Akademicka 17.

podają wedle uchwały Sekcyi finansowej i prawniczej do wiadomości interesowanych, :: że Statut Spółki został uchwalony i że ::

SUBSKRYPCYĘ NA UDZIAŁY

przyjmują do dnia 25. czerwca 1921, wszystkie Banki Lwowskie, oraz Biura „Targów Wschodnich“, gdzie też można przejrzeć Statut i podpisać pełnomocnictwa.

7290

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

WŁOSKIE KOŃKIE
bydlęce i inne oraz
SZCZECINĘ
kupujemy dla swej fabryki i prosimy o oferty. 7103
CENTRALA SKÓR Tow. akc.
GENERALNA DYREKCYA
Poznań, ul. Rzeczpospolitej l. 9.
Adr. telegr.: »Centrogar«.

Tanio! 6900
Jedwabie, Kretony, Kloty kolorowe — do nabycia
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.

NA sok malinowy, miód, ocet, wiua, wódki i t. p
ETYKIETY ma na składzie LITOGRAFIA
A. Andrejczyn
ul. MICHAŁA l. 4
(boczna Kościuszki). 6849

WOLNE POSADY.

Zdolnego praktykanta (ki) z wyrobionem pismem, poszukuje Administracya »Chwili«. Zgłoszenia od poniedziałku między 12—1 przedpoł.

Przyjęci zostaną: 2 zdolni samodzielni pomocnicy handlowi z działu obuwia, panna obznajomiona z buchalteryą i korespondencyą. Zgłoszenia z podaniem ofert ze świadectwami złożyć między 9—11 przedpołudniem w składzie obuwia I. Schleier Lwów, Legionów 35. 7173

Eureka
E=U=R=E=K=A
NAJLEPSZA NAJTAŃSZA PASTA DO OBUWIA
Wytwórnia chemiczna
Dr. KOLNIK i S-ka
Spółka z ogr. odp.
Lwów, ul. Słoneczna l. 2.
6993

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila«
Spółki z ogr. poręka
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 869 Lwów, poniedziałek 20. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatne koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Pod znakiem demokracyi.

Polska jest państwem demokratycznem.

Tak przynajmniej brzmią zapewnienia wszystkich oficyalnych i półoficyalnych czynników rządowych. O prasie wcale nawet wspominać nie trzeba. Wystarczy przeczytać kilka dzienników — niekoniecznie lewicowego kierunku, ale tej naszej najserdeczniejszej reakcyjnej prasy, stawiającej dwa razy na dzień szyld polskiej demokracyi za wzór narodom Zachodu, którym też przy każdej sposobności wyraża, krokodylemi łzami zaprawione współczucie z powodu ciężkiej niewoli, w jakiej zdaniem ich żyją te narody, a to z winy właśnie absolutyzmu międzynarodowej finansjery żydowskiej, no i oczywiście anonimowego mocarstwa... a naiwnym starczą może te głosy za dowód, że ustrój demokratyczny porzucił dziedzinę teoryi i przyoblekł się w rzeczywistość.

Naiwnym może..

Jest przecież konstytucya uchwalona przez Sejm, a w niej szereg pięknych postanowień o wolności obywatelskiej i prawach politycznych.

Ale fakta?

O jednym należy dziś pomówić, aby nie pozwolić sprawdzać na sobie przysłowia: „qui tacet, consentire videtur".

Mamy na myśli zniszczenie autonomii gminnej, tak miejskiej, jak i autonomii żydowskich gmin wyznaniowych.

Samorząd elementu obywatelskiego gmin jest najstarszą, bardzo cenną, zdobyczą demokracyi.

Suma zadań natury gospodarczej, społecznej, finansowej i administracyjnej, należących do zakresu działania autonomicznej gminy, wymaga sprawnej i odpowiedzialnej organizacyi życia gminnego, oraz współpracy obywatelstwa.

Stan rzeczy, wytworzony pod tym względem u nas — na oku mamy w szczególności stosunki wschodniej Galicyi — wyrazić można krótko: Nieodpowiedzialna gospodarka nieodpowiedzialnych ludzi.

Komisarze starościńscy, rozgoszczeni wygodnie na fotelach burmistrzowskich i kahalnych, jakby stan ten wiecznie, albo przynajmniej długo jeszcze trwać miał, są bowiem w swej niezależności i nieodpowiedzialności zazdrości godni. Nawet ich charakter urzędniczy jest tego rodzaju, że niczem wobec nich sam prezydent ministrów, zmuszony przecież do liczenia się z nastrojem większości Sejmu i Naczelnikiem Państwa.

Bo czyż troszczy się który starosta, o gospodarkę swego męża zaufania w gminie?! A zresztą tego mu nawet za złe brać nie trzeba, bo pytanie czy troskliwość taka przyniosłaby jakąś korzyść.

Ale gmina jest ciałem żyjącem, ma wydatki, których pokrycia szukać musi w własnych dochodach. Kto zaś uchwala budżet, kto kontroluje poszczególne pozycye, kto jest za gospodarkę odpowiedzialny i na czem odpowiedzialność ta polega?

Konstytucye wszystkich demokracyi świata, przewidują właśnie dlatego autonomię gminną.

Dlaczego więc dobija się autonomię gminną, znosi się odpowiedzialność obywatelską za gospodarkę w własnej gminie, dlaczego niszczy się u nas życie autonomiczne, które jest wykwitem demokratycznego ustroju.

To już chyba jakaś bezmyślna siła bezwładności pędzi i na tem polu do absurdalnych stosunków i niezrozumiałego nonsensu.

Anormalnymi stosunkami nie można już bowiem dziś tłumaczyć ograniczeń, które naszem zdaniem nigdy nie były uzasadnione. Gminy nie są platformą polityczną, tylko samorządną instancyą dla spraw gospodarki miejskiej. Ciągłość i odpowiedzialność gospodarki jest zaś tylko możliwą w autonomicznej gminie.

Społeczeństwo ocknąć się musi z letargu i dopomnieć o swe prawo. Co się wokół nas dzieje w każdej dziedzinie prywatnego i publicznego życia jest strasznem oskarżeniem apatyi, z jaką każdy codziennie powtarza „źle się dzieje" i o więcej się nie troszczy.

Kto odpowie za bankrucką politykę gmin, kto ponosi odpowiedzialność za dewastacyjną, często niszczycielską gospodarkę?

Obywatelstwo zapłaci!

Do Sejmu rozpisuje się wybory. Woła się do urny wyborcę, by pośrednio rozstrzygał o najważniejszych zagadnieniach bytu państwa, ale w sprawie wodociągów czy świetlenia, kanalizacyi czy komunikacyi miejskiej, milczeć musi.

O kierunku polityki państwa i jego urządzeń wewnętrznych będzie się mógł wyborca żydowski wypowiedzieć, ale o kwalifikacyi

Decydujący dzień dla gabinetu Witosa.

Szanse endeckiego wniosku wyrażenia rządowi votum nieufności.

Warszawa 18 czerwca (tel. wł. — eg.) Wtorek będzie decydującym dniem dla gabinetu premiera Witosa. W tym dniu okaże się, czy może wreszcie istnieć jakikolwiek rząd bez posiadania stałej większości w Sejmie. Ugrupowanie polityczne w parlamencie polskim nie pozwala na utworzenie zwartej większości sejmowej o wyraźnej physyonomii politycznej. Języczkiem u wagi jest Klub Pracy Konstytucyjnej złożony z elementów najrozmaitszych od radykalnych demokratów (Stesłowicz, Rauch) do skrajnych wstecników (Halban). O jakiejkolwiek wyraźnej postawie tego Klubu mowy zatem być nie może.

Premier Witos stanął roku ubiegłego na czele gabinetu koalicyjnego od którego z czasem odpadły wszystkie stronnictwa lewicowe oraz narodowych demokratów. Mimo to mógł on utrzymać się u steru rządowego, lewica bowiem w obawie aby nie pchnąć Piastowców w objęcia Związku Lud. Nar., uprawiała przez cały czas politykę bierną.

Obecnie po zamachu p. Czerniewskiego który wycofał ministra sprawiedliwości Nowodworskiego z gabinetu, endecy do spółki z p. Dubanowiczem zażądali „rozszerzenia podstaw większości sejmowej", co popularnie znaczy rozumieć jako żądanie zaproszenie endeków do rządu.

Termin ultymatywny dany premierowi Witosowi do namysłu upływa w wtorek 21 bm. Jeśli do tego czasu ludowcy się nie namyślą wówczas Nar. Zjed. Lud. ma postawić na posiedzeniu Sejmu wniosek o wyrażenie votum nieufności rządowi.

Za tym wnioskiem padną bez wątpienia głosy N. D. (74), N. Z. L. (69), Ch. D. (27) razem 170. P. Dubanowicz łudził się, że uda się mu pozyskać dla koncepcyi prawicowej Nar. Partyę Rob. (N. P. R.) ale ta nadzieja rozwiała dzisiejsza rezolucya tego klubu wypierające się stanowczo jakiegokolwiekbądź kontaktu z prawicą.

Nie jest jednak wykluczonem, iż w kontrpróbie głosowania rząd otrzyma tylko głosy Piastowców (85), P. P. S. (33), P. K. P. (16), Mieszczan (12) i Grupy Matakiewicza (7) co w sumie da 153 głosów i wówczas nastąpiłby rzeczywiście kryzys gabinetowy, gdyż Tugutowcy i Stapińczycy odmawiają swych głosów premierowi Witosowi a do klubu żydowskiego, choćby był w tym wypadku języczkiem u wagi utartym już w Sejmie zwyczajem nikt się nie zwraca.

Aby podobnemu wynikowi głosowania zapobiedz K. P. K. w cichem porozumieniu z lewicą zaszachuje endeków własnym wnioskiem, domagającym się przejścia nad tym wnioskiem o votum nieufności do porządku dziennego. Nie ulega wątpliwości, że także Tugutowcy i stapińczycy a również prawdopodobnie klub żydowski głosowałby przeciw prawicy.

—ooo—

Ustąpienie Skulskiego i Kucharskiego.

Warszawa 18 czerwca (tel. wł. — eg.) W kołach sejmowych rozeszła się pogłoska że konsekwencyą ultimatum prawicy będzie odwołanie nie tylko ministra Skulskiego ale też ministra b. dzielnicy pruskiej Kucharskiego oraz wiceministra spraw zagranicznych Dąbrowskiego.

Handel rosyjsko-niemiecki.

Warszawa 18 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Berlina telegrafują, że zostało tam utworzone przedsiębiorstwo pod nazwą niem.-ros. Towarzystwa Tranzytowego, które ma zająć się uregulowaniem rosyjskich transportów okrętowych w którym to celu uzyskają monopol rządu rosyjskiego. Prezydyum Towarzystwa składa się z zastępcy banku sowieckiego i zastępcy linii Hamburg-America.

szocheta, czy rabina, o sprawach rytuału, które stanowią na razie śmieszną ramę żydowskiej autonomii gminnej, musi również milczeć.

Z tym nonsensem i bezprawiem skończyć należy. Trudno przypuścić, by się znalazł ktoś odpowiedzialny w państwie, któryby stanął na przekór tak sprawiedliwemu żądaniu, jak wykonanie autonomii gminnej. A gdyby przecie? Będzie to dowodem wielkości demokratycznego napięcia naszych demokratów...

Z obrad Sejmu.

Interpelacya posłów Grynbauma, Hartglasa i innych do p. Ministra Spraw Wojskowych w sprawie zachowania się generała Latinika.

Klub Posłów Sejmowych przy Tymczasowej Żydowskiej Radzie Narodowej otrzymał od Zarządu Gminy Żydowskiej w Miechowie list następującej treści, datowany 5. czerwca r. b.

Zarząd Gminy Izraelickiej w Miechowie. Dn. 5. VI. 1921 r. Nr. 84.

Do Żydowskiej Rady Narodowej w Warszawie.

Dnia dzisiejszego przybył do naszego miasta Dowódca D. O. G. w Kielcach, generał Latinik, i po wyjściu ludności z kościoła wygłosił odczyt na temat obrony Górnego Śląska i m. in. powiedział że przyczyną nieprzyznania Polsce Górnego Śląska jest wspólna robota niemiecka, angielska, żydowska i masonerska.

Uważamy więc wygłoszenie takiej mowy przez tak wpływową osobistość za bardzo szkodliwe, gdyż mowa ta zwrócona była do prostego ludu.

Nadmieniamy jednocześnie, że do Komitetu Miejskiego, jak i Powiatowego Obrony Górnego Śląska należą Żydzi wraz z ludnością polską i zbierają datki na powyższy cel.

Upraszamy więc W. Panów, o ile uważają to za stosowne, interweniować w tej sprawie i udzielić nam wskazówek, jak mamy postąpić w tej sprawie«.

Z poważaniem Przewodniczący:
w. z. (—) podpis nieczyt.
Sekretarz: (—) podpis nieczyt.

Generał Latinik jest tym samym, który podczas inwazyi bolszewickiej, będąc gubernatorem wojskowym Okręgu Warszawskiego, nakazał wysiedlenie z Nowego Dworu, Zakroczymia i innych miejscowość, położonych w pobliżu twierdzy Modlińskiej, ludności cywilnej tylko żydowskiej. Tym rozkazem gen. Latinik rzucił na ludność żydowską podejrzenie o zdradę, co się w znacznym stopniu przyczyniło do powstania w następstwie bezpodstawnej legendy o zdradzie żydowskiej i krwawych rozpraw z Żydami podczas odwrotu bolszewików. Mienie zaś, które wysiedlona przymusowo ludność żydowska musiała w warunkach tego wygnania pozostawić na miejscu, wydane zostało wskutek tego rozkazu na łup maruderom wojskowym i mętom społecznym z pośród niewysiedlonej ludności chrześcijańskiej, i zostało doszczętnie prawie rozgrabione.

Generał Latinik, jak widać z tych dwóch jego czynów, jest tedy nietylko wojskowym, ale i działaczem, uprawiającym systematycznie politykę jątrzenia tłumów przeciwko ludności żydowskiej oraz zabawiającym pospolstwo popularnemi pogadankami na tematy z polityki zagranicznej, przedstawionej w sposób nietylko naiwny i nieudolny, ale i dla interesów Rzeczypospolitej wręcz szkodliwy.

Jeżeli nieudolność i brak doświadczenia naszej dyplomacyi oraz skomplikowane zagadnienia polityki międzynarodowej, nieumiejąca orjentować się w sytuacyi ulica oraz prasa rynsztokowa tłómaczą »intrygami« jakiegoś wroga, którego antropomorfizują w postaci bądź masona bądź Żyda, — to można to jeszcze darować. Jeżeli jednak taką samą naiwność i nietakt zdradza człowiek, zajmujący wybitne stanowisko w armii, generał i Dowódca Okręgu Generalnego, — to z jednej strony ośmiesza Rzeczpospolitą w oczach zagranicy, z drugiej zaś oburza opinję publiczną zarówno spotwarzanych mocarstw, jak i wogóle o inję publiczną rządów zagranicznych, które zapatrują się na to zwalanie wszelkich win wbrew oczywistej prawdzie na Żydów, jako na coś nieetycznego i przeciwpaństwowego.

Podobny skutek zagranicą wywołały rozlepiane przy udziale policyi w d. 8. i 9. maja r. b. w Warszawie odezwy »Rozwoju«, oskarżające z powodu Śląska »mafyę żydowską«, do której zaliczyły i senatora włoskiego, Pavię, i przewodniczącego Ligi Narodów, chrześcijanina Hymansa. Część prasy polskiej w następstwie, wstydząc się i widząc skutki, dementowała, wbrew istotnym faktom i wniesionej z tego powodu interpelacyi, samo istnienie tych odezw, oskarżając Żydów, że to oni zmyślili historyę o ich rozlepianiu.

O ile taka działalność antypaństwowa »Rozwoju« kwalifikuje jego kierowników tylko do kryminału i Rząd za nią odpowiadać nie może, — chyba że władze Ministerstwa Sprawiedliwości puszczą to znowu płazem, — to nie można tego samego powiedzieć o generale Latiniku, który pozwala sobie obrażać rządy, z którymi Rzeczpospolita nie znajduje się na stopie wojennej; wysoki urzędnik państwowy, który twierdzeniami niezgodnemi z prawdą roznamiętnia tłumy i podburza je do ekscesów antyżydowskich, popełniając przestępstwo, przewidziane w ust. 6 cz. 129 Kod. Karn., — winien być ukarany, bowiem jest on reprezentantem Rządu i za czyny jego odpowiada Rząd cały, a w pierwszej linii Minister, któremu on służbowo podlega.

Wobec powyższego podpisani zapytują Pana Ministra Spraw Wojskowych:

1) czy wiadomo Mu jest, że w d. 5. czerwca r. b. Dowódca Okręgu Generalnego Kielce, Generał Latinik, w Miechowie, — t. zn. w mieście, gdzie już przed dwoma laty odbył się pogrom żydowski, — dowodził wychodzącemu z kościoła tłumowi, że przyczyną nieprzyznania Polsce Górnego Śląska jest wspólna robota niemiecka, angielska, żydowska i masońska, przez co z jednej strony dopuścił się obrazy rządu państwa, zaprzyjaźnionego z Rzeczą pospolitą, z drugiej zaś strony roznamiętniał i podburzał tłumy do nienawiści pomiędzy poszczególnemi grupami ludności, t. zn. dokonał czynu, przewidzianego w art 129 ust. b, Kod. Karn. ?
2) Jeżeli jest Mu to wiadomem, to w jaki sposób zareagował na to p. Minister w stosunku do Generała Latinika?

Interpelacya w sprawie ekscesów w Ostrowie.

Warszawa. Posłowie Niemcy wnieśli do marszałka sejmowego interpelacyę w sprawie ekscesów przeciw niemieckiej i żydowskiej ludności Ostrowa (Poznańskie) w których uczestniczyli robotnicy miejscowej fabryki wagonów.

Interpelanci zaznaczają że tłum złożony z 700 robotników napadał dnia 2. czerwca na domy i sklepy Żydów i Niemców wedle planu z góry ułożonego.

40 osób zostało pobitych i poszkodowanych majątkowo. W 11 sklepach wynosi szkoda ponad 700.000 mk.

Mimo iż policyi jeszcze 27 maja doniesiono o planowanych napadach i mimo burzliwych zgromadzeń skierowanych przeciw niepolskiej ludności, odbytych 31 maja i 1. czerwca policya nie przedsięwzięła odpowiednich kroków celem ochrony życia i mienia zagrożonych.

W czasie samych napadów cała policya była zmobilizowana i wymaszerowała na miejsce zaburzeń ale z bardzo drobnymi wyjątkami nie stanęła w obronie napadniętych, zachowując się zupełnie biernie.

O godzinie 7 wieczorem, gdy ekscesy już się zakończyły przybyło wojsko.

Interpelacya wzywa rząd 1) do przeprowadzenia ścisłego śledztwa celem wykrycia sprawców i pociągnięcia ich do odpowiedzialności, 2) do wypłacenia ofiarom ekscesów odszkodowania, 3)) do przedsięwzięcia środków któreby na przyszłość uniemożliwiły podobne ekscesy.

Interpelacyę podpisali posłowie niemieccy i żydowscy.

Z Palestyny.

Organizacya zawodowa robotników w Jaffie.

Londyn. (Ż. B. K.) Robotnicy w Jaffie w liczbie 700 zorganizowali się w związkach zawodowych. Utworzono komitet z 15 członków, który ma stanowić łącznik między robotnikami w Jaffie a ogólną organizacyą robotniczą w Palestynie.

Arabowie przeciw Bentwichowi.

Londyn. Wychodzące w Haifie pismo „Elkarmel" donosi:

Muzułmańsko-chrześcijański związek w Jaffie wysłał do króla angielskiego następujący telegram:

„Żydzi-bolszewicy urządzili w Jaffie rozruchy, w których brali udział syoniści, a rezultatem tych rozruchów są setki rannych i zabitych w naszym kraju.

Sekretarz sądu, Bentwich, jest znanym kierownikiem syonistycznym, to też propaguje myśl syonistyczną, przynoszącą zgubę obywatelom arabskim.

P. Bentwich wydał zarządzenia, przynoszące szkodę naszemu narodowi, a pomimo naszych protestów pozostaje on dalej na swem stanowisku, wywierając wpływ na sądy, pozostające pod jego kierownictwem.

Nie mamy do niego zaufania, ponieważ proteguje swoich współwyznawców. Dostatecznym dowodem na to jest dzieło jego o żydowskiej Palestynie.

Żądania nasze, odnoszące się do zajść w Jaffie odsyła on do gubernatora okręgu, bo je uważano za prywatne prośby, a szczególnie by nie dopuścić do procesu przeciwko bolszewikom i Żydom, którzy współdziałali w rozruchach.

W imię sprawiedliwości i celem uniknięcia dalszego przelewu krwi domagamy się od Waszej Królewskiej Mości mianowania w jego miejsce Anglika.

—!!—

„Vossische Zeitung" o rozruchach w Jaffie.

Berlin. „Voss. Ztg." ogłasza list swego korespondenta z Jaffy z dnia 5 maja. Jako naoczny świadek rozruchów stwierdza on, że od dłuższego czasu prowadzili agitacyę antyżydowską zawodowi podżegacze i effendiowie tak iż demonstracya z 1. maja była dla nich jedynie pretekstem do wywołania zaburzeń. „Najcięższą „robotę" — pisze m. i. korespondent — wzięła na siebie policya arabska, zabijała na miejscu każdego, kto zgłaszał się do niej z prośbą o pomoc. Władze angielskie nie ruszyły palcem w bucie. Żołnierze angielscy stali w czasie napadów gawędząc i paląc papierosy. Nie otrzymali żadnego rozkazu... Zresztą wojsko przybyło dopiero w 4 godziny po wybuchu niepokojów. Na dom chaluca napadł mob arabski pod przewodnictwem policyi. Tel-Awiw nie ucierpiało wcale dzięki bohaterskiej postawie samoobrony żydowskiej.

Proces przeciw „Jointowi".

Nowy Jork. (Ż. B. K.) Onegdaj odbył się w Nowym Jorku ciekawy proces przeciw „Jointowi". Mianowicie niejaki p. Funk pozwał „Joint" o zwrot sumy 242 dolarów. Pozywający przesłał w sierpniu 1920 r. dla żony swojej w Warszawie za pośrednictwem „Jointu" kwotę 450 dolarów, ponieważ jednak adresatka w międzyczasie wyjechała była do Ameryki „Joint" zawiadomił p. Funka, że przesłana kwota zostanie mu zwrócona po przeprowadzeniu tej pozycyi w księgach przy uwzględnieniu kosztów tranzakcyi jakie powstają przy przesyłce dolarów oraz różnic, wynikłych przy wymianie na walutę kraju, do którego przesyłka była przeznaczona. W styczniu 1921 r. zwrócono p. Funkowi jednak tylko 206 dolarów, wobec czego Funk zaskarżył „Joint" o resztę w kwocie 242 dolarów.

Na rozprawie, która potrwała 3 dni, sąd uznał skargę przeciw „Jointowi" za nieuzasadnioną, gdyż „Joint" nie miał z tranzakcyi tej żadnej korzyści. W wyroku nadto nadmieniono, że „Joint" nie ponosi odpowiedzialności za ciągły spadek waluty polskiej, wskutek którego wyż wymieniona różnica wynikła

—oo—

Celem „uspokojenia".

Jerozolima. (Ż. B. K.) Celem uspokojenia tamtejszej ludności wysłał rząd palestyński do Szechem przewodniczącego klubu chrześcijańsko-mahometańskiego Omar-ol-Bafara, jednego z głównych agitatorów w Haifie, oraz Tadrisa, właściciela hotelu, będącego głównym ośrodkiem propagandy. Rząd zezwolił również na powrót do Jaffy przewodniczącego kongresu arabskiego w Haiffie Musa-Kasir-Paszy, który w ostatnich czasach prowadził zawziętą agitacyę antysemicką.

—::—

Dr. Natan Birnbaum w Ameryce.

Nowy Jork. Przybyła tu delegacya organizacyi „Szlojme Emune Israel" z drem N. Birnbaumem na czele.

Dr. Birnbaum oświadczył w wywiadzie dziennikarskiem, że „Szlojme Emune Israel" względnie „Agudath Israel" nie zwalcza ani organizacyi syonistycznej ani organizacyi „Mizrachi", nie chce jednak wejść w skład organizacyi syonistycznej, gdyż zdaniem interlokutora Żydzi-ortodoksi, nie mogą współpracować z organizacyą, która opiera się na bezreligijnym nacyonaliźmie.

Klęska wyborcza Herberta Jessla.

Londyn. (Ż. B. K.) Prawie cała prasa angielska komentuje nieoczekiwaną klęskę kandydata koalicyi rządowej sira Herberta Jessla, podczas wstępnych wyborów w okręgu londyńskim. „Daily Mayl" pisze: Wybory te zadały cios ministrowi Churchillowi i syonistom. Kraj jest zdecydowany nie płacić pieniędzy na obronę żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. „Morning Post" pisze we wstępnym artykule: „Jest nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności dla Herberta Jessla, że jest Żydem, gdyż okoliczność ta łączy się ściśle z ogromnemi wydatkami na budowę państwa żydowskiego w Palestynie — czemu słusznie sprzeciwia się obywatel angielski płacący podatki"

—::—

Uchodźcy-Żydzi mogą zostać w Czechach.

Paryż. (ŻBK). Na skutek kilkakrotnych interwencyi Komitetu delegacyi żydowskich w sprawie wysłania z Czech rodzin uchodźców żydowskich, dozwolił rząd czechosłowacki wszystkim tym uchodźcom pozostać nadal w kraju, z wyjątkiem tych, którzy w interesie bezpieczeństwa państwa muszą opuścić kraj.

Uchwały.

Warszawa 18 czerwca (tel wł. — eg.) Z Wiednia telegrafują, że na kongresie monarchistów rosyjskich uchwalono nie uznać niepodległości Polski, dążyć do bezpośredniej granicy rosyjsko-niemieckiej.

O Śląsk.

Warszawa 18 czerwca (tel wł. — eg.) Wedle otrzymanych z Berlina wiadomości niemieckie partye polityczne oraz związki zawodowe wysłały do rządu londyńskiego, paryskiego i rzymskiego depesze, przedstawiające powstanie na G. Śląsku i jego skutki dla życia gospodarczego kraju.

—::—

Min. Skirmunt wyjechał z Rzymu.

Rzym. (Pat.) Minister spraw zagranicznych Skirmunt wyjechał dziś wieczorem do Warszawy, żegnany na dworcu kolejowym przez hr. Sforzę, ambasadora francuskiego, ministrów pełnomocnych Rumunii, Czechosłowacyi i Łotwy, członków poselstwa polskiego oraz przez licznie zebraną kolonię polską. Tymsamym pociągiem odjechała do Warszawy polska delegacya na konferencyę państw sukcesyjnych w Rzymie.

—::—

Posiedzenie Rady Ligi Narodów.

Sprawa mandatów odroczona.

Genewa. (Pat.) Dziś zostało tu otwarte posiedzenie Rady Ligi Narodów. Rada zaaprobowała treść pisma Da Cuny do rządów sprzymierzonych i do Stanów Zjednoczonych w sprawie mandatów międzynarodowych. Da Cuna wyraził ubolewanie, że Stany Zjednoczone nie przyjęły zaproszenia do odbycia konferencyi z Radą Ligi w sprawie mandatów, przyczem stwierdził, że wynikła stąd sytuacya niepomyślna dla szybkiego rozstrzygnięcia tego ważnego problematu. Przedstawiciel Anglii Fisher podkreślił niedogodność takiego odroczenia rozstrzygnięcia sprawy i oświadczył, że zgromadzenie Ligi Narodów, które się zbierze we wrześniu, będzie w najwyższym stopniu rozczarowane, jeżeli znajdzie się w obliczu faktu, że w sprawie mandatów nie nastąpiło dotychczas porozumienie pomiędzy wielkiemi mocarstwami a Stanami Zjednoczonymi. W rezultacie obecna sytuacya jest taka, że w sprawie mandatów dotyczących Mezopotamii, Syryi i Kamerunu nastąpiło odroczenie.

Paryż. (Pat.) Da Cuna zwrócił się do Rady Najwyższej z prośbą, aby postarała się osiągnąć łącznie z Stanami Zjednoczonymi rozstrzygnięcie w kwestyi mandatów międzynarodowych tak, aby Rada Ligi Narodów mogła tę sprawę uregulować jeszcze przed następnem zebraniem zgromadzenia Ligi Narodów. Da Cuna dodaje następnie w swojem piśmie, że o ile porozumienie w tej sprawie nie może być w chwili obecnej osiągnięte, to mocarstwa niewątpliwie pozwolą Radzie na zabezpieczenie ludności tych krajów których dotyczą wzmiankowane mandaty międzynarodowe warunków oraz odpowiednich zarządzeń dyktowanych przez nakazy ludzkości.

Genewa. (Pat.) Rada Ligi Narodów rozpatrywać będzie los uchodźców rosyjskich. Do Genewy zjechało się kilkunastu polityków rosyjskich, między innymi także i Guczkow.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy

Występy trupy wileńskiej.

A. Weiter: »Der Stumer«,

dramat w 3 aktach z epilogiem.

Świeży powiew zawiał z desek scenicznych „Colosseum", wiew prawdziwej sztuki, szczerego piękna; głęboko pojętego i ujętego artystycznie. Przedewszystkiem jednak czuć było zapach duszy żydowskiej, duszy żydostwa. Zapomnieliśmy na chwil kilka o osławionych „kawałkach" mit gesang yn tanz, o szarżujących komikach, o aktorach żydowskich porozumiewających się z wdzięczną publicznością za pomocą płytkich dowcipów improwizowanych i utonęliśmy zmysłami i sercem w tem, co się dzieje na scenie, co na niej żyje i rozwija się, ucieleśnione w postaciach, przeżywających ból czy zazdrość, smutek czy wesołość, tragedyę czy komedyę.

Na pierwsze przedstawienie wybrali wileńczycy sztukę Weitera z pietyzmu (druga rocznica śmierci poety) i z pewną tendencyą. Chcieli pokazać publiczności żydowskiej, że nie tylko tak zwanym „Zugstück" można sobie podbić serca widza i słuchacza, lecz każdą wartościową sztuką, choćby nie efektowną, odpowiednio jednak oddaną. I dokazali tego. Od początku do końca, w momentach słabszych i silniejszych, epiczno-lirycznych i dramatycznych trzymali nas swoją grą na uwięzi, grą, co do której przyłożyć należy miarę nieprzeciętną.

„Der Stumer" jest utworem analitycznym, na wzór ibsenowskich „Upiorów" „Solnessa" czy wreszcie dramatów Przybyszewskiego. Wszystkie te wpływy znać w sztuce Weitera, która oddaje nastrój pokolenia schyłkowców, nastroje inteligencyi re- i porewolucyjnej, wynikające z własnej jej nieudolności, z braku hartu woli i energii czynu. Były to złamane dusze, które napróżno szukały dróg, by na nowo zacząć „budować" życie; wytwarzało się w nich poczucie winy i potrzeba pokuty, każdy z nich czuł na sobie na równi z bohaterami Hebbla czy Wyspiańskiego ciężar gniotącej go odpowiedzialności za całą ludzkość, za siebie i drugich. Ta świadomość grzechu potęguje się coraz bardziej; na chwilę uspiona budzi się pod wpływem zmory przeszłości, łamie i niszczy do szczętu.

Takiemi zbłąkanemi owieczkami są także Aleksander i Asa, którzy po burzliwej, błyskotliwej przeszłości w wielkiem mieście szukają przytułku i ukojenia w małem, cichem, miasteczku żydowskiem, skąd wyszli. Ale fatum przeszłości zjawia się w osobie nieproszonego gościa weselnego, symbolicznego „przyjaciela" Aleksandra i burzy całe szczęście, na kruchych zbudowane podstawach. Wszystko zapada się, jak domek z kart a bohater dramatu, Aleksander, bierze na siebie pokutę wiecznego milczenia za grzechy własne i cudze, przebaczając chrystusowym gestem wszystkim. Doszedł do przekonania, że nie jest on jeszcze pierwszym z nowego, lecz ostatnim z starego pokolenia, niezdolnym do nowego, innego życia.

Dramat Weitera ma dużo słabych stron. Psychologiczne rozstrząsania zacierają nieraz plastykę postaci, sam problem ściągnięty do psychologizmu czyni zbędnemi niektóre osoby ubocznie, przesuwane dowolnie przez autora bez jakiejkolwiek konieczności. Mimo to pozostawia silne wrażenie dzięki wewnętrznym wartościom jak skoncentrowanej, na krótki czas obliczonej akcyi, delikatnemu poruszeniu najintymniejszych strun życiowych i czarowi słowa, który odznacza delikatną tkaninę przeprowadzonego problemu. Wydobyć te walory jest właśnie trudnem lecz wdzięcznem zadaniem aktorów.

Trzeba dodać, że aktorzy wileńscy wywiązują się z tego zadania z prawdziwem umiłowaniem i nadzwyczajną inteligencyą. Cały zespół cechuje prawdziwie europejska kultura artystyczna; nie ginie w nim żaden szczegół nieobojętny dla plastyki i ekspressyi; każda postać od najpodrzędniejszej do najgłówniejszej ma swój specyalny styl. Dlatego właśnie całość, zwłaszcza w scenach zbiorowych dzięki umiejętnej reżyseryi, wypadła tak ujmująco.

Naturalnie można co do szczegółów gry u pojedyńczych aktorów poczynić te lub owe zastrzeżenia. P. Stein jako Aleksander wlał w swoją rolę dużo uczucia, nie ustrzegł się

Ważne narady Cursona z Briandem

Paryż. (Pat.) Lord Curzon przybył do Paryża, gdzie będzie konferował z Briandem. Przybycie jego było dla francuskich kół politycznych wielką niespodzianką. Lord Curzon miał w ostatnim tygodniu szereg konferencyi z L. Georgem, poświęconych sprawie grecko-tureckiej. Nie sądzą, aby na tych konferencyach omawiano kwestyę sojuszu angielsko-francuskiego. Rokowania dotyczące wyjaśnienia bieżących kwestyi politycznych między obu państwami nie będą bez wpływu na obrady Rady Najwyższej. Spotkanie odpowiada życzeniu rządu angielskiego, który pragnął się porozumieć z rządem francuskim w kwestyach bieżącej polityki zagranicznej. Przedewszystkiem ma być omawiana ogólna polityka wobec Niemiec, a specyalnie kwestya odszkodowań, oraz ostatnia konferencya Rathenaua z Loucherem. Będzie też mowa o podziale G. Śląska i o kwestyi wschodniej.

Paryż. (Pat.) Ze strony angielskiej przypisuje się wielką wagę do mającej się odbyć rokowa ńmiędzy Curzonem a Briandem, głównie w sprawie Azyi Mniejszej. Oczekują, że delegacye rządów sprzymierzonych wyjadą do Angory aby zoryentować się w sytuacyi.

W sprawie wschodniej Anglia uzyska przewagę.

Gdańsk. (Pat.) Pisma tutejsze donoszą z Londynu na podstawie informacyi „Evening Standard" że lord Curzon konferować będzie z Briandem w sprawie G. Śląska i w sprawie zagadnień wschodnich. Kwestye, które mają być rozwiązane, są tak pilne, że nie można z niemi czekać do zebrania się Rady Najwyższej. Po tej konferencyi spodziewają się bardzo wiele. Anglia przychyla się do stanowiska Francyi w sprawie G. Śląska, w zamian za co w sprawie wschodniej polityka angielska uzyska przewagę.

Ruch strajkowy w Anglii.

Londyn. (Pat.) Liczba strajkujących w Anglii robotników wzrasta z każdym dniem i osiągnęła w ostatnim tygodniu cyfrę 2,185.000.

Londyn. (Pat.)) Wobec wyniku głosowania komisya górników oczekuje rozpoczęcia kroków przygotowawczych ze strony rządu albo też ze strony właścicieli kopalń. Komisya przygotowaną jest do prowadzenia dalszego strajku w sposób o wiele energiczniejszy niż dotychczas, ażeby osiągnąć swój cel.

ELLEN RICHTER w słynnym dramacie z życia zakonnika p. t. **Nie wódź nas na pokuszenie** Film firmy NORDISK Kinoteatr CHIMERA Akademicka 8. Ponadto dobor uzupełn

Podróż króla rumuńskiego.

Paryż. (Pat.) „Excelsior" dowiaduje się z Bukaresztu, jakoby król rumuński zamierzał w ciągu bieżącego lata odwiedzić stolice państw sprzymierzonych a przedewszystkiem Paryż, Londyn, Brukselę i Rzym, a może także i Stany Zjednoczone.

—::—

Ratenau o stosunkach niemiecko-francuskich.

Bordeaux. (Pat.) Ratenau złożył na posiedzeniu komisyi reparacyjnej rady ekonomicznej rzeszy oświadczenie co do spraw dotyczących Francyi. Między innemi stwierdził on, że prace około odbudowy, do których mieli być użyci robotnicy niemieccy, są już prawie na ukończeniu. W dalszym ciągu mówił on o konieczności wyjaśnienia stosunków niemiecko-francuskich, i dokładnego określenia świadczeń, które Niemcy mogą bez szkody dla swego przemysłu na rzecz Francyi przedsięwziąć. Rathenau widzi konieczność stworzenia organu któryby scentralizował świadczenia. Wyraził on dalej swoje zadowolenie z faktów, że znalazł w ministrze Loucher współpracownika poważnego i bezstronnie traktującego te poważne kwestye.

—oooo—

Wojska sowieckie maszerują ku Erzerum.

Paryż. (Pat.) „Excelsior" w depeszy z Rewla pomieszcza wiadomość nadesłaną z Moskwy, że przednie straże armii bolszewickiej znajdują się w odległości 100 klm. na zachód od Erzerum i dążą ku Angorze. Siły główne drugiej armii czerwonej postępują za przedniemi strażami w niewielkiej odległości.

Rokowania rosyjsko-rumuńskie.

Gdańsk. (Pat.) „Danz. Ztg." donosi, że rokowania prowadzone w Odessie przez przemysłowców rumuńskich celem umożliwienia wymiany towarów między Rumunią i Rosyą sowiecką, nie doprowadziły do żadnego rezultatu. Przemysłowcy rumuńscy którzy działali na własną rękę bez współudziału delegata rządu rumuńskiego, oferowali Rosyi rafinadę cukrową, sukno, lekarstwa, drzewo i naftę w zamian za to żądali maszyn potrzebnych im do uruchomienia fabryk rumuńskich. Robotnicy sowieccy nie zgodzili się jednak na wydanie tych maszyn.

Rosya sowiecka zezwala na wyjazd 12.000 uchodźców.

Rewel. (Ż. B. K.) Bawiący obecnie na Ukrainie delegat związku Żydów ukraińskich w Kanadzie Balkin przesłał tu wiadomość, że w związku z interwencyą partyi »Poale-Syon« u rządu sow. zezwolono 12.000 uchodźcom na opuszczenie sow. Rosyi. Obecnie chodziłoby tylko o uzyskanie zezwolenia rządu rumuńskiego na przekroczenie granicy besarabskiej.

Balkin wezwał kongres żydowski w Ameryce i Centralę Hiasu o podjęcie w tym kierunku kroków u rządu rumuńskiego.

—::—

Burzliwa scena w parlamencie niemieckim.

Berlin. (Pat.) Wczorajsze posiedzenie parlamentu niemieckiego było widownią burzliwych scen na tle interpelacyi niezawisłych socyalistów w sprawie zabójstwa przewódcy komunistów bawarskich w Monachium. Kiedy przedstawiciel niemieckiej partyi ludowej Mittelmann oświadczył że komuniści nie są Niemcami, odezwały się burzliwe protesty z ław komunistów, przyczem doszło do czynnych znieważeń. Przewodniczący był zmuszony zawiesić posiedzenie.

—::—

Kemaliści konferują.

Paryż. (Pat.) Dotychczasowych układów przedwstępnych prowadzonych ze strony Kemalistów przez Bekr Sami Beja w Rzymie i Paryżu, rada narodowa Angory dotąd nie ratyfikowała. B. S. Bej uda się powtórnie w podróż zaopatrzony szerokim pełnomocnictwami do rokowań z Francyą i Włochami. Także komisarz dla spraw zagranicznych Jussuf Kemal Bej uda się do Rzymu.

O przymierze polsko-czeskie.

Praga. (Pat.) „Tribuna" podkreśla konieczność polityczną i ekonomiczną przymierza polsko-czeskiego, mówiąc, iż tylko ten związek mógłby dać podstawy życiowe szeregowi traktatów mających na oku pacyfikacyę Europy środkowej. Czechosłowacya potrzebuje Polski jako baryery neutralnej od strony Rosyi sowieckiej. Dlatego życzy sobie Polski silnej i skonsolidowanej, zamiast słabej i zdezorganizowanej. Rumunia przystąpiła do przymierza z Czechosłowacyą pod warunkiem nawiązania przez tą ostatnią dobrych stosunków z Polską. Mocarstwa sprzymierzone widzą w Polsce silną ostoję i oparcie w ich polityce w Europie środkowej. W przymierzu z Czechami stanowiłaby Polska tem silniejszą przeciwwagę dla Niemiec z ich tendencyami imperyalistycznemi. Tak więc porozumienie to wyszłoby na dobre obu krajów.

Wiadomości bieżące.

(Pat) »Daily Herald« donosi, ze ambasador japoński oświadczył deputacyi członków parlamentu, iż Japonia nie ma zamiaru przewieść wojsk Wrangla z Syberyi.

---

jednak zwłaszcza w pierwszym akcie od pewnych przejaskrawień swojego stanu nerwowego. Za to był w chwili otrzymania tajemnicy stosunku, jaki łączył Asię z jego przyjacielem, uosobieniem łamiącego i spopielającego wszystko bolu, który przechodzi później w stałe wyczerpanie psychiczne i rezygnacyę. Stanowił wtedy doskonały pendant do milczącego wiecznie Wujaszka, w którego p. Kadison wcielił tyle zawodu życiowego, tyle symbolu cierpienia i wysłowić się niedających przeżyć psychicznych, iż wybił się swoją grą obok p. Słobodskiego na pierwszy plan. Słobodski jako przyjaciel potrafił od początku do końca prawie, uwydatnić charakter rzeczywisty i nadzmysłowy tej postaci, która zjawia się — jak der graue Mann (tak też był uncharakteryzowany) z innego niejako świata, jak upiór przeszłości i odrazu oblewa tuszem zimnym egzaltowaną radość i szczęście Aleksandra. Mimika twarzy i oczu, lekki dyskretny uśmiech ironiczny, towarzyszący jego słowom, wyższość z jaką zachowuje się w scenie badania go przez gości weselnych o cel przybycia, zimny dystans, dzielący go od Aleksandra, tajony i hamowany pociąg do Asi — to wszystko oddał artysta z finezyą i subtelnością, świadczącą o wielkim jego talencie. Niekiedy tylko (np. w akcie III. i epilogu)) był trochę drewniany w ruchach. P. Orleska jako Asia wydobyła z swojej roli nie tylko zewnętrznie wiele walorów. Mimo nie zawsze zadawalającej dykcyi i lafektowanych niekiedy ruchów stworzyła jednolitą całość, która pozostawia silne wrażenie. Zwłaszcza w scenie z Przyjacielem tchnęło z niej tyle lubieżności, tyle zmysłowości „dzikiego zwierzęcia które pociąga woń lasu", tyle oddania się uosobionej w Przyjacielu przeszłości, że moment ten górował w całej jej grze. Cechowała ją wogóle subtelność, dyskrecya, uwewnętrznienie przeżycia, ton molowy harmonizujący z duszonym nastrojem całej akcyi.

Tło, na którem rozgrywa się dramat tych trojga dusz, tworzyli p. Kowalski, jako ojciec Aleksandra, w każdym ruchu i w każdem słowie kontrast jak zachodzi między nim od dziada pradziada poważanym obywatelem a dorobkiewiczem Kapliczerem, ojcem Asi, kreowanym doskonale przez p. Nachbusza, który znowu ustrzegł się przed szarżą, w jaką można przy tej roli łatwo popaść. Ojcom godnie asystowały matki w osobach pp. Lares i Wajslic, u których tensam kontrast objawiał się z niemniejszą plastyką. Zwłaszcza p. Lares wlała w swoją rolę dużo ciepła i sentymentu matki żydowskiej. Na wzmiankę zasługują również p. Rjwkin jako wiecznie niezadowolona męża Ciotka i p. Bułow jako asceta, spędzający czas na milczeniu w bethamidraszu. Sztuka była grana bez suflera.

Dr. M. Bienenstock.

—oo—

Teatr żydowski dyr. S. M. Gimpel.

NOWOŚĆ! Po raz pierwszy NOWOŚĆ!

Dziś w niedzielę 19. czerwca 1921 o godz. 7·30

PIENIĄDZ, MIŁOŚĆ i HAŃBA

obraz z życia w 4 aktach ze śpiewami Załatarowskiego.

Nowe dekoracye art. mal. Z. Balka,

W sobotę popołudniu o godzinie 3·30 »Na pograniczu dwóch światów (DYBYK«).

(Pat.) „Daily Herald" donosi, że rząd angielski uważa Krassina, Kliczkowa i Barzina za personae gratae przy wykonaniu traktatu handlowego. Podobnie i rząd rosyjski zezwolił na przyjazd personalu misyi angielskiej do Rosyi, mającej w najbliższym tygodniu przybyć do Moskwy.

(Pat.) Z Barcelony donoszą. Do burmistrza tutejszego w chwili, gdy udawał się do budynku magistratu czterej nieznani ludzie strzelili z rewolwerów. Burmistrz jest lekko ranny.

Warszawa 18 czerwca (tel wł. — eg.) Minister spraw wojskowych Sosnkowski wydał rozporządzenie, zezwalające oficerom będącym poza służbą noszenie ubrań cywilnych.

—□·□—

NA MARGINESIE.

Strajk kelnerów.

Strajk jest przedewszystkiem czynnikiem rozwoju kultury Teoretycy i ekonomiści rozstrząsają na razie jego znaczenie jako czynnika walki klasowej Jako zjawiskiem kulturalnem zaczną się nim zajmować wtedy, kiedy niem być przestanie.

Przez dwa dni strajkowali niedawno zecerzy i ileż głupstw utknęło w biurkach redakcyjnych »Słowa polskiegd«, ile odezw prowokacyjnych nie zdołał »Rozwój« puścić w świat. Wczoraj rozpoczął się strajk kielnerów. Mężowie przestają się spaźnlać »z biura« a żony »z wizyt u krawczyni«. Wszystko staje się solidne. Ogniska domowe odżyły. Wzrok spoważniał. Nie igra przez cały dzień lubieźnie wśród kawiarnianych stolików Zmniejsza się konsumcya. Dla giełd kawiarnianych nadeszła druga, czarna sobota. Padał deszcz i kursa padały. Nie było gdzie rozwikłać interesów. Od lat był to pierwszy dzień w którym w żadnej kawiarni nie podniesiono cen.

Strajk był zorganizowany wzorowo Istny fenomen organizacyi dezorganizacyi hehe.»

Z opery.

»Carmen« z dwiema debiutantkami.

Koniec sezonu operowego od dawien dawna poświęcony jest tym, którzy po ukończeniu studyów chcieliby nareszcie stanąć u szczytu swych marzeń i pokazać publiczności a przedewszystkiem swoim znajomym, że potrafią zająć w świecie artystycznym mniej lub więcej wybitne stanowisko. Debiutanci ci a raczej debiutantki, gdyż płeć piękna zawsze w tym „fachu" przeważa, mają jednak bardzo wiele trudności do przezwyciężenia a największym ich wrogiem to — trema.

Trema opanowała też prawie w zupełności jedną z onegdajszych debiutantek panią Fischerową, która jako Micaela dopiero w trzecim akcie zdołała przełamać lody i zdobyć słuchaczy swym pięknym materyałem głosowym. Rozumie się samo przez się, że głos ten domaga się jeszcze dalszego intenzywnego kształcenia tak samo jak dykcya, której zbyt otwarte „i" częstokroć razi. Ogólne wrażenie jednak było dość dobre, gdyż p. Fischerowa śpiewała muzykalnie i czysto a dzisiejsze usterki niezawodnie znikną w krótkim czasie.

O wiele trudniejsze zadanie miała druga debiutantka pna Maliniakówna, gdyż partya Carmeny należy do trudniejszych nietylko pod względem głosowym, lecz przedewszystkiem scenicznym. Że pna Maliniakówna wyszła obronną ręką to jest zasługą jej znacznej muzykalności i widocznej inteligencyi. Głos jej nadaje się mojem zdaniem raczej do popisów estradowych a wykonywane przez nią sola altowe w oratoryach stałyby niezawodnie pod względem artystycznym bardzo wysoko, na scenie orkiestra przygłuszała zbyt często śpiewaczkę a zanadto subtelne cieniowanie w operze także nie zawsze jest na miejscu. W grze jednak okazywała pna Maliniakówna dosyć swobody a chociaż nie stworzyła nic nowego, to jednak zdołała grą swoją wywołać zainteresowanie wśród dość licznie zebranej publiczności.

Inne partye wykonywali starzy nasi znajomi jak pp. Łowczyński (Don Jose) Cyganik (Eskamillo), Lipowska, Ostrowska i i. a całością kierował z wielką przytomnością umysłu Józef Lehrer. Jemu też, Łowczyńskiemu i debiutantkom wręczono piękne kosze z kwiatami.

Alfred Plohn.

Strajk kelnerów we Lwowie.

Lwów, 18. czerwca.

Dziś o godz. 8. rano rozpoczął się strajk pomocników gospodnio-szynkarskich który objął wszystkie lwowskie kawiarnie i jadłodajnie. Właściciele kawiarń zamknęli swe lokale, podczas gdy jadłodajnie były otwarte. W jadłodajniach rolę kelnerów objęły panny oraz członkowie rodzin gospodarzy T. zw. pa role strajkujących obchodziły wszystkie lokale, bacząc, by nie doszło do złamania strajku. Spokoju nigdzie nie zakłócono. Zadna ze stron interesowanych nie zwróciła się w ciągu dnia dzisiejszego do władz z prośbą o interwencyę względnie pośrednictwo. Organizacya zawodowa kelnerów odbyła dziś tłumnie frekwentowane zgromadzenie, na którem uchwalono wytrwać przy swoich postulatach.

KRAKÓW ul Radziwiłłowska 33. **COSULICHLINE** **WARSZAWA** ul. Królewska 39.

Regularna stała komunikacja do północnej i południowej AMERYKI.

DO NOWEGO JORKU:

parowiec posp. „PRESIDENTE WILSON"

31. lipca, 16. września, 1. listopada

III. klasa lirów 2850·— lub dolarów 142·— i pogłówne dolarów 3·—

Parowce pospieszne i pocztowe do RIO de JANEIRO, SANTOS, BUENOS AIRES

„SOFIA" 1. lipca „FRANCESCA" 1. września

„ATLANTA" 4. sierpnia „SOFIA 6. listopada.

III. klasa do (Brazylii lir. 1900 lub dolar 91 (Argentyny „ 1950 „ „ 93

»« »« Wszystkie ceny także w markach polskich po kursie dziennym. »« »«

Ceny rozumieją się łącznie z biletem kolejowym oraz dobrem i dostatecznem utrzymaniem tak w porcie jak i na parowcu. Bliższe informacje lustrowane.

»« »« Ceny I. i II klasy na żądanie — Zmiany zastrzeżone. 7303

NADESŁANE.

Wpisy do klasy I., II. i III. 7307

SZKOŁY LUDOWEJ HEBRAJSKIEJ

Zyd. Tow. Szkoły Lud. i Śr. we Lwowie i do kursu przygotowawczego (הכנה) dla dzieci w wieku przedszkolnym odbędą się w dniach 26., 27. i 28 bm. przy ul. Zygmuntowskiej 17 — parter na lewo.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY

Z. Weinreba 6325

Lwów, Kołłątaja 8. I. p. Otwarty od 9—1 i 3—9

Dr Gustaw Töpfer,

ordynuje jak corocznie w sezonie letnim **w Karlsbadzie** 6871

Marktplatz dom Böhmische Eskomptbank.

Dr. HENRYK BERGER

ordynuje w chorobach wewn. UL. ZYBLIKIEWICZA 3. Lampa kwarcowa (sztuczne słońce górskie). DIATERMIA. — Elektryczne kąpiele świetlne.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Dra. I Uricha i Fr. Uricha

Kopernika 12, godz. ord. 9—1, 3—6. 6765

WPISY

do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.

a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży rozpoczynają się

dnia 19. czerwca

Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.

Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę. 7134

ŻYDOWSKIE TOWARZYSTWO SZKOŁY LUDOWEJ i ŚREDNIEJ w LWOWIE

rozpisuje 7393

KONKURS

I. na dwóch nauczycieli religii.

Wymagane:
1. Doktorat filozofii,
2. Absolutoryum seminaryum rabinackiego,
3. Biegłe władanie językiem hebrajskim.

i II. na dwóch nauczycieli języka hebrajskiego

Wymagane:
1. Świadectwa ukończonych studyów,
2. Świadectwa dotychczas odbytej praktyki nauczycielskiej,

Wielmożnemu Panu

Dr. S. STEINHARDOWI

za gorliwą opiekę i pełne poświęcenia wyleczenie mej bratanicy z bardzo ciężkiej choroby składam serdeczne podziękowania **FISCHEL RECHES.**

7346 Przemyśl.

UWAGA!

Izak, Sender, Osias, Józef, Mindel Grüss zawiadamiają, że nie są spokrewnieni **z Leonem Grüssem ściganym przez Sąd.** 7312

»—« Wyświetlana obecnie
w „Marysieńce" i „Koperniku"
RAZ NA 1000 LAT
fenomenalna sztuka w 6 w. akt. pt.
wywołała wśród publiczności lwowskiej niebywały wprost entuzyazm. Dziś w niedzielę i iu'ro w pon. po raz ostatni.

Zakład dentystyc no-techniczny 7123
C. MOHRA Lwów, Jagiellońska 15 I. p.
wykonuje wszelkie roboty dentystyczno-techniczne po cenach umiarkowanych. Pacyentów z prowincyi załatwia się szybko.

Gumowe artykuły francuskie najprzedn. jakości poleca
Perfumerya ALBA Lwów, Halicka 21. Kraków, Szczepańska 7.

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Niedziela 19 czerwca o 3.30 „Don Juan's występ Brydzińskiego.

Niedziela 19 czerwca o 7.30 „Czar munduru" operetka.

Poniedziałek 20 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" występ Brydzińskiego.

—::—

Repertuar teatru małego.

Niedziela 19 czerwca o 7.30 „Rzeczywistość" występ Brydzińskiego.

— **Poseł Hartglas** przyjeżdża w dniach najbliższych do Lwowa, gdzie wygłosi odczyt na temat »Problem syonistyczny w chwili obecnej«.

— **Dyrekcya poczt i telegrafów** we Lwowie ogłasza: Według punktu 11 wstępu informacyjnego taryfy opłat za telegramy zagraniczne (Dziennik Urzędowy Ministerstwa poczt i telegrafów Nr. 21/21, str. 318), wynosi należytość za reklamacyę telegramu zagranicznego 75 Mk. Należytość tę winien reklamant uiścić z góry przez umieszczenie znaczków poczt. w równej wartości na odnośnem piśmie reklamacyjnem, bez względu na to, czy pismo to wnosi reklamant bezpośrednio do Dyrekcyi poczt i telegrafów, czy też przez jakikolwiek urząd pocztowy. Jeżeli przeprowadzone dochodzenia wykażą, iż reklamacya była uzasadnioną, zwróci się uiszczoną należytość reklamantowi w gotówce.

Przy tej sposobności nadmienia się, iż do pism reklamacyjnych winny być dołączone dowody, przewidziane w art. LXXII paragr. 2. Regulaminu dla międzynarodowej służby telegraficznej, a mianowicie pisemne oświadczenie adresata względnie stacyi oddawczej w razie opóźnienia albo niedoręczenia telegramu, lub też doręczony wypis telegramu, gdy reklamacya opiewa na zniekształcenie jego osnowy.

— **Milionówka.** W dzisiejszem ciągnieniu 4 proc. pożyczki premiowej wygrana padła na numer 1,327.779.

— **I. Wystawa prac uczenic Żyd. szkoły zawodowej** żeńskiej Tow. Warszt. ręk. dla dziewcząt żyd. Piekarska 9, odbędzie się w dniach 27, 28 i 29 czerwca od 10—1 przedpoł. i od 4—6 pop. 7319

— **Egzamin dojrzałości w liceum Dr. A. Karpówny** w Lwowie odbył 14 i 15 czerwca pod przewodnictwem wizytatora szkoln. St. Pająka. Za dojrzałe uznane zostały: Apisdorfówna Nesia, Flussówna Regina, Gremnicka Irena (z odzn.), Hausnerówna Mirjam, Hopenówna Stefania, Kaufmannówna Dora, Lebewohlówna Sabina (z odzn.) Rosenstrauchówna Elka, Schorrówna Berta, Semannówna Leontyna (z odzn.), Tartakowerówna Diana. 7311

— **W związku z zbrodniczą agitacyą »Rozwoju«** zagrażającą poważnie spokojowi publicznemu j wiła sie wczoraj w Dyrekcyi Policyi deputacya Lwowskiego Stowarzyszenia Kupieckiego złożona z pp. K. Eisensteina, Maksa Finkelsteina i Sal. Bilbla. W zastępstwie nieobecnego dyr. Reinlendera przyjął deputacyę radca Kuczyński, któremu członkowie deputacyi przedstawili niebezpieczeństwo grożące z powodu zbrodniczej. bo antagonizny narodowościowe niezwykle podsycającej roboty »Rozwoju«.

Radca Kuczyński oświadczył deputacyi, że w sprawie szkodliwej agitacyi »Rozwoju« są już prowadzone dochodzenia i że Dyrekcya Policyi poczyni jak najenergiczniejsze kroki celem położenia tamy bezprawiu.

— **Wieczór koncertowy,** na którym zostaną odegrane koncert fortepianowy Mendelsohna i wiolonczelowy Moliqua z towarzyszeniem orkiestry Teatru Miejskiego pod batutą znakomitego dyrygenta Józefa Lehnera odbędzie się nieodwołalnie 20 bm. w Sali Kasyna Miejskiego. Wykonawcami są 12-letni genialny pianista Lusio Turteltaub, jakoteż znany czelista S. Glasberg obaj wychowankowie Lw. Instytutu Muzycznego z klas p. A. Niementowskiej (fortep.) i p. A. Wolfsthala (wiolonczela), Koncert ten, jako jeden z najbardziej zajmujących w bieżącym sezonie ściągnie niewątpliwie muzykalną publiczność w poniedziałek do Kasyna. Bilety do nabycia u Seyfartha, Akademicka 6. 7329

— **(Dr. b. M.) Do ustawy o podatku dochodowym i majątkowym** ogłoszono już rozporządzenie wykonawcze w dz. u. rz. p. l. 48 Pomijając wieniec kwiatków fiskalnych, nie objętych samą ustawą płodów ministerstwa skarbu ex propria diligentia, należy przyznać, iż rozporządzenie to jest na ogół wziąwszy liberalne i we wielu punktach łagodzi srogie postanowienia ustawy a to w szczególności post nowienia dotyczące obrony prawnej podatków oraz kwestyi ustalenia wartości przy wymiarze podatku majątkowego. Rozporządzenie to czyni bardzo dużo wyłomów w zasadzie ustawowej, iż podstawą wymiaru podatku majątkowego ma być wartość obrotowa majątku w dniu 1 stycznia 1921. Szczególne ulgi przyznaje to rozporządzenie przedsiębiorstwom handlowym i przemysłowym.

Przy akcyach przyjmie ono do wymiaru podatku majątkowego nie wartość giełdową w dniu 1 stycznia 1921. lecz przeciętną wartość giełdową akcyi w całym roku 1920. Widać iż dyskusya nad tą ustawą w instytucyach zawodowych i w prasie nie pozostała bez wpływu na stylizacyę rozporządzenia wykonawczego.

Szczegółowe omówienie tego rozporządzenia nastąpi później.

— **Wieczór operowy uczenic i uczniów prof. W. Flam Płomieńskiego** odbędzie się w piątek dnia 24 b. m. o godz. 8 wieczór w sali »Tow. muzycznego«. W bogatym programie liczny zastęp uczniów wykona prócz aryi operowych ciekawe utwory zespołowe: jak: Kwintet z »fletu zaczarowanego Mozarta, 2 kwartety z »Marty« Flotowa sekstet z »Łucji« Donizettiego i Terzet z op. »Lenfeut prodigue Detessyego (poraz pierwszy we Lwowie).

— **Rabunkowy napad.** W nocy z 9. b. m. wtargnęło do domu I. Wasyluka zamieszkałego w Woli Jakubowej (pow. Drohobycz) czterech zamaskowanych bandytów, uzbrojonych w rewolwery. Napastnicy poranili ciężko członków rodziny Wasyluka poczem zabrali się do rabunku. W ręce ich wpadło 730 dolarów, które przywiózł z Ameryki syn Wasyluka. Ponadto zrabowali bandyci 15 dolarów, 3000 kor. austryackich i 5000 mk., poczem zbiegli. Zawiadomiona o napadzie tym tamtejsza policya państwowa, rozpoczęła poszukiwania za sprawcami i pod zarzutem uczestnictwa w tej wyprawie aresztowano mieszkańca Woli Jakubowej, Dawida Klinghofera oraz trzech jego spólników, którzy przyznali się do rabunku. Bandytów odstawiono do więzienia w Drohobyczu.

— **Zemsta bandytów kolejowych** Na wzgórzach kleparowskich znaleziono zwłoki wywiadowcy ruchomej straży kolejowej Władysława Floryana. Wywiadowca został zamordowany przed kilku jeszcze dniami, prawdopodobnie przez bandytów kolejowych, którym śp. Floryan utrudniał kradzieże. Zwłoki Floryana były zmasakrowane w niemożliwy sposób.

— **Aresztowanie profesora gimnazyalnego.** Dzienniki ukraińskie donoszą, ze Stanisławowa, że przed kilku dniami policya państwowa aresztowała tam profesora gimnazyum ukraińskiego Hrycaka. Aresztowanego odstawiono do Lwowa.

— **Misya bolszewicka w Dąbiu.** Do Krakowa przybyli trzej delegaci sowieccy w sprawie repartycyi jeńców bolszewickich. W towarzystwie polskiego oficera i urzędnika warszawskiego ministerstwa spraw zagranicznych wyjechali delegaci do Dąbia i Wadowic, gdzie zwiedzili obozy internowanych.

— **P. Pryłucki obywatelem państwa polskiego.** Według informacyi »Przeglądu Wieczornego«, p. M. Pryłucki został obecnie obywatelem państwa polskiego w sposób zupełnie automatyczny. Urodził się bowiem w Krzemieńcu, a ponieważ Krzemieniec na podstawie traktatu ryskiego przypadł państwu polskiemu, przeto automatycznie p. Pryłucki uzyskał obywatelstwo polskie, jakkolwiek ma prawo optowania na rzecz Rosyi czy Ukrainy. (Pryluckiego pozbawiono swego czasu mandatu poselskiego pod pozorem, że nie posiada obywatelstwa polskiego. — Red.)

— **Jak witano prof. Einsteina w Londynie.** W przepełnionej wielkiej sali wykładowej londyńskiego Kings College. wygłosił prof, Einstein, entuzyastycznie witany, odczyt o teoryi względności. Gdy prof. Einstein wszedł na salę prowadzony przez rektora uniwersytetu w towarzystwie lorda Haldane'a, posła Sthamera i i członków grona profesorskiego, powitano go burzliwemi oklaskami, które się potem powtórzyły kilkakrotnie. W mowie powitalnej nazwał Haldane Einsteina mężem ducha, z którego cały świat jest dumny, Einstein jest w 20 wieku tem, czem był Newton w 17 stuleciu. Po skończeniu odczytu podziękował Haldane znakomitemu gościowi, który rozdarł wpawdzie stary system jak świstek papieru, ale stworzył za to nowe prawo o wartości nierównie cenniejsze.

— **Niemcy kupują złoto.** Niemiecki bank państwowy ogłosił następujące ceny, któremi kierują się urzędy pocztowe i bank przy zakupie złota, jeden kilogram czystego złota kosztuje 400000 mr. moneta 20-o markowa 280 mr., 10-o markowa 140 marek.

—::—

— **W gimnazyum żeńskiem** I. Goldblatt-Kamerling rozpoczynają się wpisy 21. czerwca. 7313

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 18. czerwca 1921

Ruble dumskie (1000) 71 —, Dolary amerykańskie trans. 1375, kupno 1375, sprzedaż 1325, marki niem. trans. 1975, kupno 1975, sprzedaż 1950.

—oOo—

Kto raz spróbował ten przekona się, że

Za Brylanty, złoto

srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ
ZEGARMISTRZ
Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką
Reperacyę
i wykonuję 7298
SZYBKO I SUMIENN IE

Pamiętajcie o szeklu!

NADESŁANE.

Naszej czcigodnej sekretarce P ni Laurze Steinerowej zasyłamy do zaślubin córki Jej panny Elli Steinerównej z p. Mikołajem Hüttnerem najserdeczniejsze życzenia Koło Kobiet żydowskich »Rachela« w Sokalu. 7343

Do zaręczyn p. Elli Wittels z p. Königsbergem gratulują serdecznie Gasthalterowie. 7336

Z okazyi zaślubin p. Leona Igla z p. Rachelą Kirschner serdeczne gratulacye zasyłają I. Landauowie. 7335

Z okazyi zaręczyn p. Elli Wittels z p. A. Königsbergem gratuluje serdecznie Rabinowicz. 6337

Z okazyi zaręczyn WP. Dra Teichera lekarza w Kołomyi z p. Wandą Eisenstein ze Strójkowa składają narzeczeni kwotę 2000 Mk. zamiast zawiadomień na rzecz uchodźców z Ukrainy.

Z okazyi zaślubin
Dr. Maksymilianą Bodeka z p. Ireną Jupiter życzy im wiele szczęścia
Personal »Vity«. 7327

W dniu zaś ubin
Dr. Maksymiliana Bodeka z p. Ireną Jupiter 7326
gratulują Bardachowie i Gottliebowie.

Drogiej siostrze Minie
i kochanemu Koledze Fryderykowi Schneiderowi
z okazyi ich zaręczyn gratulują serdecznie Aleksandrowie Katzowie 7324

Zawiadamiam wszystkich krewnych i znajomych, że ślub mój
z p. Finią Bergwerk
odbędzie się dnia 21. b. m. we Lwowie (templum) o godz. 12-tej w południe
Leon Marhoffer, ofic. pod.
7333 Czortków, w czerwcu 1921.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 7193

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 7194
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Dr. Augusta Auerbach z Groeblowa
ord. w chorob. dzieci przy ul. Krakowskiej l. 14 od 2—4 popoł. — Szczepienie. 7227

RÓŻNE.

Troski każdej rodziny znikną jak chmury na horyzoncie przed słońcem, jeśli posłuchają rady i zastosują się do wskazówek zawartych w czasopiśmie towarzyskiem i rodzinnem »Przeznaczenie«. Ogłoszenia do I-go numeru przyjmuje Administracya Lwów, Skarbkowska 4, II. p. w godz. popoł. 7—7. 7170

Mleko kuracyjne wprost od krowy za chleb Potockiego 34 gospodarz. 7314

POSAD POSZUKUJĄ.

Korespondent polsko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Panna Żyd. z Berlina szuka posady z całem utrzymaniem jako pomoc domu do większych dzieci. Jest chętną i uczciwą. Zgłoszenia pod »Mirya« Skład wędlin, Kazimierzowska 3. 7320

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Medyczka poszukuje umieszczenia z całem utrzymaniem we Lwowie od października br. ewentualnie udzieli lekcyi fortepianu lub łaciny Adela Rohatyner, Tarnopol. 7300

Poszukujemy lokalu frontowego przy ul. Legionów, Jagiellońskiej, 3 Maja na Kantor wymiany. Ewentualnie damy lokal frontowy przy ul. Rejtana w zamian. Zgłoszenia »Kantor« Administracya. 7305

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Stare splamione lustra srebrzy na nowe firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła we Lwowie, ul. Ormiańska 27. 7288

Dom murowany, stan dobry okazyinie sprzedam. Chrzanowski, Zimorowicza 6. 7285

Maszyny stare. wszelki metal kupuję płacąc najwyższe ceny dla własnego użytku Żółkiewska 123, podwórze. 7113

Za złoto, brylanty płacę najwyższe ceny Adolf Streitfeld, Lwów, Rynek 29 w bramie Androlego. 7118

Fabryka Talejsim sprzedaje Talejsim hurtownie i detajlicznie począwszy od 600 Mk.. zaś chustki talesowe po umiarkowanych cenach. Robotnicy tkaccy poszukiwani. Kleiner, Lwów, Reja 9, boczna Hofmana. 7317

Do sprzedania biały płócienny kostyum średniej miary mało noszony. Oglądać między 2—5 Gródecka 26, parter na prawo. 7325

WOLNE POSADY

Pannę początkującą z ładnem pismem przyjmie zaraz Biuro spedycyjne »Bracia Tieger«, Pasaż Hausmana 9. 7293

Inteligentna panna do biura dzienników potrzebna Oferty listowne do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7180

Poszukuję lepszej panny do 3-letniej dziewczynki najchętniej Żydówkę. Bliższa wiadomość K. Spät, Żółkiewska 11, II. piętro. 7283

Adwokat Graf, Pańska 8 poszukuje akademika na przedpołudnie. 7157

Poszukuję panienek do krawieczyzny damskiej. Genia Pollak, Lwów, Czackiego 1. 7137

Poszukuje się dobrej, zdolnej kucharki Żyd. do pierwszorzędnej koszernej restauracyi, za dobrem wynagrodzeniem. Wiadomość w Adm. 7143

Keros pierwsza krajowa fabryka wyrobów cerato-wych i skórzanych Lwów, ul. Sykstuska l. 14 poszukuje zdolne panny do szycia na maszynie i zdolnych robotników. 7326

Chłopiec do obsługi biura w wieku 18—20 lat potrzebny natychmiast. — Zgłosić się przy ul. Gródeckiej 101 między 10 a 12-tą przedpoł. 7531

Poszukuję panny podręcznej do salonu mód Frydzia Pessel, ul. Łyczakowska 6. 7315

Praktykanta biurowego z lepszego domu przyjmie Kantor wymiany Grüss i Donner, Lwów, Rejtana 7. Z Zgłoszenia z ofertami 4—5.

Dziewczynę Żyd. do niemowlęcia przyjmie intel. rodzina. Zgłoszenie Sakramentek 32, II. p. 7308

Ogłoszenia.

Dnia 26. bm. o godz. 4. popoł.
odbędzie się 7343
w sali Zboru izr. przy **ul. Bernsteina 12.**

Walne Zgromadzenie

Krajowego Związku Ziemskiego,
na które uprzejmie zapraszamy członków K. Z. Z. oraz wszystkich rolników Żyd. (właścicieli, dzierżawców, urzędników, małorolnych). Prezydyum
Rady Nadzorczej K. Z. Z.

ROWERY

»Helical Premier«, »Wafenrad i inne nowe i używane. Płaszcze górskie, włoskie »Pirelly« szlauchy czerwone, pompy, latarki, oraz wszelkie przybory do tychże, Gumy do wózków dziecinnych
»« poleca »«
Malwina Immerglück. Jagiellońska 17.
Kupuje i zamienia stare i połamane płyty gramofonowe. 6499

KIEROWNIK TARTAKU
z długoletnią praktyką we wszystkich gałęziach przemysłu drzewnego, pierwszorzędna siła 7148
poszukuje odpowiedniej posady,
którą może natychmiast objąć, Za pośrednictwo wynagrodzi do 10.000 Mp. Zgłoszenia pod «S. 40 lat« do Adm. »Chwili».

MATERYE NA MEBLE
meble tapicerowane, narzuty, kapy i story do okien poleca
MAGAZYN TAPET
KICZALES i MARGULIES 7313
Lwów, ul. Sykstuska 18

Wyjeżdżam do GDAŃSKA
Przyjmuję wszelkie zlecenia. Zgłoszenia do BIURA OGŁOSZEŃ »POLAM«
ul. SYKSTUSKA 62. 7306

Leżaki składane **chodniki, portyery, firanki, kapy, ceraty, materye** na pokrycie mebli, **materace, tapety** i t. p. 1179=5
poleca skład tapet S. WEISS, Lwów, Sobieskiego 2.

Kosy i Sierpy
marki »Kościuszko« poleca hurtownie 7172
F. Rentschner, Lwów, Legionów 37.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — 6565
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299

UPOMNIENIE.

Trudniących się agenturą handlową a w gremium dotychczas niezgłoszonych upomina się, by przystąpili do gremium jako członkowie w ciągu bm. pod rygorem odniesienia się do władzy przemysłowej. Za
Gremium agentów handlowych we Lwowie, ul. Kościuszki 14.
7340 BENDEL.

WIŚNIE, MALINY, CZEREŚNIE zaraz MORELE, DEREŃ, :: JARZĘBINĘ, :: TARNINĘ później

7330 zakupi firma

JAN MUSZYŃSKI

S-KA Z O. P.

LWÓW, GRODZICKICH 3.

Spółka transportowa **„CRACOVIA“**

DOM SPEDYCYJNO-KOMISOWY

Kraków, Grodzka 60. Tel. 270.

Filie Tarnów, Plac Sienkiewicza 60, Wiedeń I., Schönlatern gasse 7 a. — Tel. 3191/VII.

Wysyłka towarów w kraju i za granicę. Przesyłki zbiorowe ze wszystkich większych miast. Załatwienie pozwoleń przywozowych i wywozowych. Oclenia towarów. 6866

Oddział ŁÓDŹ, Piotrkowska 22.

Firma **JAN MUSZYŃSKI**

SPÓŁKA Z OGR. POR.

fabryka nalewek owocowych, likierów, wódek i rumu

Lwów, Grodzickich 3

została uruchomiona i poleca swoje wyroby dobroci przedwojenne, a mianowicie:

Morelówkę, Ratafię, Starkę, Żytniówkę i wiele innych.

Do nabycia w pierwszorzędnych handlach, cukierniach i restauracyccb.

Hurtowne zamówienia przyjmuje generalny zastępca

Józef Dostal, Lwów, Gliniańska 9. 7166

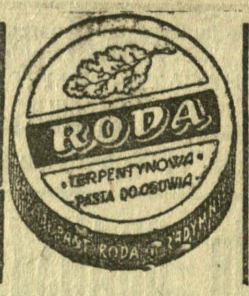
Tanio bo na piątrze!

OBUWIE

krajowe i zagraniczne — Hurtownie i detalicznie po cenach najniższych poleca 7316

M. Stroh, Lwów, Kazimierzowska 3.

Przyjęci zostaną: 2 zdolni samodzielni pomocnicy handlowi z działu obuwia, panna obznajomiona z buchalteryą i korespondencyą. Zgłoszenia z podaniem ofert ze świadectwami złożyć między 9—11 przedpołudniem w składzie obuwia I. Schleier Lwów, Legionów 35. 7173

KTO CHCE szybko osiągnąć połysk obuwia, ten używa wypróbowanej **pasty do obuwia „RODA“**

Wszędzie do nabycia! Fabryka wyrob. chem. „ROPA“ 7101 Spółka z ogr. odp. Oddział past »RODA« RADYMNO. Skrytka poczt. Nr. 25.

Biuro: PRZEMYŚL, Czarneckiego 25.

7321 **Baczność cykliści!**

ROWERY »Pucha«, »Premiera« i »Waffenrada«, oraz części do tychże, jakoto płaszcze, węże, pompy i tp. Gumę do wózków dziecinnych, po cenach konkurenc. poleca tylko

Jakób ROSENMAN, Lwów, ulica Akademicka l. 26.

Kupuję stare i połamane płyty gramofonowe, płacę po Mk. 10·—. — Przyjmuję rowery i gramofony do naprawy.

Ostrzeżenie!

Zgubiono czek na 150 dolarów amer. płatny w Polskiej krajowej Kasie Pożyczkowej w Drohobyczu na nazwisko Jakób DUKATENZEILER Znalazca zechce się zgłosić u właściciela realności Rejtana 7. 7300

Żyd. Szkoła zawodowa żeńska we Lwowie, Piekarska l. 9

poszukuje sekretarki

(z praktyką pedagogiczną i znajomością administracyi) oraz **instruktorki** do bieliźniarstwa. — Zgłoszenia pisemne lub ustne od 1—2 w południe w Zarządzie szkoły. 7118

SPIESZCIE SIĘ!

aby nie zaniedbać sposobności zakupienia najnowszych sukien i bluzek markizetowych płaszczy jedwabnych etc., po bardzo nizkich cenach u znanej firmy **TANDLER i SYN** LWÓW, RYNEK L. 30.

Gumy do rowerów

we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk. Płaszcze od 1350 Mk. hurtownie i detalicznie poleca

JÓZEF KATZ

LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Gumy do rowerów marki francus Płaszcze 1.800 Mk. Węże 650 Mk. Rowery nowe »Pucha« i innej marki 18.000 Mk. Rowery używane od 5.500 Mk. oraz wielki wybór płyt gramofon. marki »aniołkowej«. Przyjmuje rowery i gramofony do naprawy. Za stare, połamane płyty płaci 35 Mk. **Józef Katz** LWÓW, 6323 ul. Pańska l. 8.

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego

LWÓW, PLAC MARJACKI L 6. W PODWÓRZU NA PRAWO

leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6323

Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.

Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.

»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 870 Lwów, wtorek 21. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologie za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Próby sanacyi stosunków finansowych w Austryi.

(p. a.) Nieodzownym warunkiem dalszego bytu Austryi jest uzyskanie w jak najszybszym czasie kredytu od mocarstw zachodnich. Niedawno delegacya finansowa Ligi narodów odwiedziła Austryę aby zbadać warunki gospodarcze i finansowe i na podstawie wyniku tych badań przedłożyła rządowi austryackiemu memoryał, w którym przedstawiony jest szczegółowy pogląd na sytuacyę skarbową i walutową kraju. Memoryał ten zawiera szereg uwag zasadniczych, z których wyciągnąć powinny odpowiednie wnioski wszystkie państwa dotknięte inflacyą papierowych znaków pieniężnych. Memoryał podkreśla w szczególności, że uregulowanie i uzdrowienie waluty jest najważniejszym środkiem odbudowy Austryi i że ono jedynie może zapobiec ciągłemu podnoszeniu się cen i doprowadzić do rzeczywistej stabilizacyi. kosztów utrzymania. Delegacya Ligi narodów zaznacza jednak równocześnie, że to uregulowanie i uzdrowienie waluty da się osiągnąć tylko wówczas, jeżeli waluta nie będzie nadal zagrożona ze strony gospodarki deficytowej państwa. Środki zaradcze, które proponuje delegacya finansowa Ligi narodów wymagają wielkich ofiar ze strony Austryi. Bez takich ofiar jednak cel uzdrowienia Austryi nie dałby się osiągnąć, a z drugiej strony pomoc z zewnątrz nie mogłaby być uzyskaną, dopóty, dopóki zagranica nie nabierze zaufania, że Austrya poświęci wszystkie swe siły, aby usprawiedliwić ową pomoc zewnętrzną, i aby doprowadzić do ostatecznego uzdrowienia stosunków gospodarczych i walutowych.

Celem zrealizowania postulatów wymienionych delegacya finansowa Ligi uważa przedewszystkiem za konieczne usunięcie głównej przyczyny niedoborów budżetowych, a mianowicie sprzedaży po cenach niżej kosztów wszelkich artykułów żywnościowych będących w zagospodarowaniu państwowem. Wyjątek byłby dopuszczalny tylko w stosunku do najbiedniejszych i najbardziej pomocy potrzebujących warstw ludności. Zdaniem delegacyi finansowej Ligi zachodzi konieczność podwyższenia taryf kolejowych pocztowych i telegraficznych oraz reorganizacyi systemu podatkowego w znaczeniu powiększenia wydajności podatków. Delegacya występuje przeciwko zbyt wielkiemu i drogiemu aparatowi administracyi publicznej i uważa za niedopuszczalne tworzenie nowych urzędów względnie współudział państwa w takich przedsiębiorstwach i organizacyach, które pośrednio obciążają skarb. System państwowych subwencyi, pożyczek, zaliczek, które bywają udzielane pod rozmaitymi pozorami różnym na współprywatnym zrzeszeniom powinien ustać, gospodarka pieniężna zaś takich organizacyi powinna być skierowana na tory czysto ekonomiczne. Jednem słowem delegacya finansowa domaga się z całą energią radykalnego zerwania z etatyzmem we wszelkich jego formach. Aby deficyt budżetowy w najbliższym czasie wyrównać, przewidziane jest zaciągnięcie pożyczki wewnętrznej.

Od takich to warunków państwa koalicyi czynią zależnem udzielenie Austryi kredytu potrzebnego dla celów importu artykułów żywnościowych, oraz organizacyi banku emisyjnego. Udzielić się mająca pożyczka miałaby być zabezpieczona hipotecznie na całym majątku nieruchomym kraju w ten sposób, że każda nieruchomość zostałaby obciążoną w wysokości 2 pro mille wartości i właściciel jej odpowiadałby w granicach tej kwoty za oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki. Wysokość zabezpieczenia hipotecznego obliczona została mniej więcej na 20 milionów koron złotych co odpowiada wartości kapitału 10 miliardów Kor. złotych.

Rząd austryacki zapowiedział ze swej strony oficyalnie, że przystępuje do realizacyi planu sanacyjnego, któryprzedstawiła delegacya finansowa Ligi narodów. Dodatki budżetowe skarbu państwa na cele aprowizacyjne, które były preliminowane w ostatnim budżecie w kwocie 21.3 miliarda Kor. a które faktycznie wynoszą — wraz z importami żywnościowymi — przeszło 35 miliardów mają być zredukowane o kilkanaście miliardów przez zaniechanie dalszego wydawania kartek żywnościowych tym warstwom ludności, które posiadają dochód ponad 300 000 Kor. rocznie. Co się tyczy podatku. podatki od piwa spirytusu, wina, cukru, wód mineralnych, nafty i zapałek mają być podwyższone. Polityka oszczędnościowa ma być posunięta do najdalszych granic a państwo ma zlikwidować w krótkim czasie swój stosunek finansowy do różnych półurzędowych przedsiębiorstw i org cyi, który obciąża skarb państwa.

W ten sposób i Austrya wstępuje na drogę gruntownej sanacyi swoich stosunków skarbowych drogą radykalnego zerwania z panującym dotychczas etatyzmem.

Czy nie czas wreszcie, ażeby i Polska wyciągnęła wniosek z przedstawionych wyżej zasad i również zniosła gospodarkę etatystyczną, oraz przeszła do normalnej polityki gospodarczej, którąby użyźniła produkcyę krajową i przyczyniła się do podniesienia dochodów państwa i uzdrowienia jego stosunków gospodarczych i finansowych?!

Problem wschodni.

Briand konferuje z Curzonem. — Sprawa Górnego Śląska.

Paryż. (Pat.) Konferencya prezydenta ministrów Brianda z lordem Curzonem dotyczyła zagadnień polityki zagranicznej w szczególności zaś sprawy wschodniej. Na konferencyę zaproszony był także ambasador włoski w Paryżu p. Bonin Longare. Zdaje się, że miarodajne koła angielskie skłonne są obecnie zaoferować Turcyi całą Anatolię z wilajetu zaś Smyrny utworzyć rodzaj autonomicznego państwa, by w ten sposób osiągnąć zgodę rządu Angory na definitywną umowę. Gdyby zaś taka umowa nie przyszła do skutku, rządy sprzymierzone musiałyby przyznać Grecyi pomoc finansową w jej walce z Turcyą.

Paryż. (Pat.) Wydany po wczorajszych przed i popołudniowych obradach lorda Curzona z Briandem komunikat stwierdza, że obaj mężowie stanu wymienili wzajemne informacye otrzymane z Turcyi i Grecyi. Lord Curzon uzasadniwszy punkt widzenia Anglii podał do wiadomości propozycye rządu angielskiego celem zażegnania nowego konfliktu grecko-tureckiego i ustalenia pokoju na wschodzie. Propozycye te będą przedmiotem dalszych obrad.

Paryż. (Pat.) Konferencye Brianda z lordem Curzonnem przyczyniły się poważnie do zbliżenia punktu widzenia angielskiego i francuskiego. Wedle wymienionych informacyi armia grecka znajduje się obecnie w lepszym stanie aniżeli do niedawna, chociaż niektóre koła greckie a przedewszystkiem wenizeliści uważają, że ofenzywa byłaby obecnie jeszcze przedwczesną. Zdania kół miarodajnych w Angorze są podzielone co do stanowiska jakie zająć należy wobec mocarstw sprzymierzonych Jedni są za bezwzględnem odrzuceniem propozycyi, inni zaś za porozumieniem.

Zdaje się przeważać zdanie, że wobec niemożności spowodowania rozstrzygnięcia z bronią w ręku, chwila obecna jest korzystna dla przyjęcia pośrednictw wielkich mocarstw by temsamem uniknąć pogorszenia sytuacyi w razie nowej ofenzywy greckiej. Ze strony francuskiej panuje skłonność podjęcia propozycyi uczynionej przez Londyn mianowicie wysłania komisyi międzynarodowej celem uregulowania sprawy przynależności Smyrny i Tracyi. W akcyi pośredniczącej uwzględniłoby się świeże sukcesy tureckie. Istnieje nadzieja, że Angora i Grecya będą przystępne dla propozycyi pośredniczących. Ambasador Bonin Longare który brał udział w konferencyach, zakomunikował swojemu rządowi zapatrywania Francyi i Włoch.

Nie ulega wątpliwości, że w dalszych obradach Brianda z lordem Curzonem będzie rozważana także sprawa górnośląska.

Oczyma Łodzi

podwodnej widziane ob azy zajaśnieją JUTRO na ekranach »MARYSIEŃKI« i »KOPERNIKA« W PREMIERZE P. T.:

»20.000 MIL POD WODĄ«.

Niewidziane cudy Oceanów, rzeczy zupełnie dotąd nieznane, roztoczą się przed — — — oczyma widzów, związane ze wstrząsającym dramatem. — — —

Ministrowie radzą.

Warszawa 19 czerwca (tel. wł. — eg.) W sobotę wieczorem odbyła się narada pod przewodnictwem premiera Witosa w obecności ministrów: Chrzanowskiego, Rataja, Dąbskiego Steslowicza, i Sosnkowskiego. Minister robót publicznych. p. Narutowicz z powodu wyjazdu w konferencyi udziału nie brał. Przedmiotem obrad było stanowisko jakie ma zająć rząd na wtorkowem posiedzeniu Sejmu, na którem jak wiadomo, endecy zamierzają wyrazić rządowi votum nieufności, o ile premier nie ustąpi ze swego zasadniczego stanowiska.

—::—

Ordynacya wyborcza do Sejmu.

Warszawa 19 czerwca (tel. wł. — eg.) Na najbliższem posiedzeniu Rady Ministrów omawianą będzie sprawa ordynacyi wyborczej do Sejmu.

—::—

Powrót jeńców politycznych z Rosyi

Warszawa 19 czerwca (tel. wł. — eg.) Z początkiem lipca wyjedzie z Gdańska do Moskwy pierwszy transport jeńców politycznych. Do Polski przybędzie pierwszy transport z końcem lipca.

—ooo—

Minister Skirmunt w drodze.

Warszawa 19. czerwca (tel. wł. eg.) Z Wiednia telegrafują, że w poniedziałek oczekiwany tam jest przyjazd polskiego ministra dla spraw zagranicznych p. Skirmunta, skąd natychmiast wyjeżdża do Warszawy.

Misya państw nadbałtyckich w Polsce.

Warszawa. 19. czerwca (tel. wł. eg.) W poniedziałek przybywa do Warszawy grupa reprezentantów państw nadbałtyckich a to Finlandyi, Estonyi i Łotwy celem nawiązania stosunków gospodarczych z Polską. Misya ta zabawi w Polsce około trzy tygodnie i zwiedzi Warszawę, Kraków, Łódź, Zagłębie, Pomorze, Wilno, Lwów i Borysław.

—::—

Wymiana depesz.

Warszawa. 19. czerwca (tel. wł. eg.) Nastąpiła tu wymiana depesz między prowadzącym agendy ministerstwa spraw zagranicznych p. Dąbskim a posłem łotewskim. Depesze te utrzymane są w tonie bardzo serdecznym.

—::—

Nowy poseł niemiecki w Warszawie.

Warszawa. 19. czerwca (tel. wł. eg.) Wedle wiadomości otrzymanych tu z Berlina niemieckim posłem w Warszawie pozostanie p. Schoen.

Nielegalny wywóz jaj.

Warszawa. 19. czerwca (tel. wł. eg.) Wobec nielegalnego wywozu jaj zagranicę ministerstwo aprowizacyi poleciło województwu krakowskiemu i kieleckiemu wydać granicznym organom kontrolnym jak najostrzejsze zarządzenia celem najściślejszego przestrzegania ograniczeń dotyczących obrotu handlowego z zagranicą.

Austrya w walce z nędzą mieszkaniową.

Warszawa 19. czerwca (tel. wł. eg.) Z Wiednia donoszą, że tamtejsze banki wydały obligacye na 500 miljonów koron austryackich w celu ulżenia nędzy mieszkaniowej.

—::—

Konstytucya gdańska.

Genewa. (Pat.) Rada Ligi narodów rozpatrywała wczoraj sprawę konstytucyi w. m. Gdańska. Miasto Gdańsk reprezentował burmistrz Sahm, Polskę prof. Aszkenazy. Radzie przedłożona została poprawka do tekstu konstytucyi, którą wypracował senat Gdańska w duchu dla interesów polskich nieprzyjaznych. Jednakże czas trwania mandatów prezydenta i senatorów pozostał w tym wniosku niezmieniony.

Na wniosek Hannotaux'a Rada odroczyła dyskusyę nad sprawą handlu i fabrykacyi broni w Gdańsku aż do powrotu admirała Lacase'a, który bawi obecnie w Gdańsku dla zasięgnięcia informacyi i powróci do Genewy we wtorek. Zdaje się, że incydent w tej sprawie zaszedł dopiero dziś, gdyż mimo zaprzeczenia dra Sahma stwierdzono, że decyzya Rady zakazująca Gdańskowi fabrykacyi broni, została naruszona przez władze niemieckie. Obecnie wykonuje się na rachunek rządu meksykańskiego zamówienie na 10.000 karabinów. Hannotaux powiadamiając o tym fakcie wyraził żywe oburzenie. W sprawie obrony Gdańska, która przydzie później pod dyskusyę wysoki komisarz Gdańska gen. Haking proponuje wnioski, które nie zadawalają strony polskie. Rada zajmować się będzie także sprawą urzeczywistnienia swobodnego dostępu Polski do morza i rozważy pewnie szczegóły konwencyi transitowej między Niemcami, Polską i Gdańskiem.

Gdańsk. (Pat.) O wczorajszych obradach Rady Ligi narodów w sprawach gdańskich, dowiaduje się „Danz. Ztg." że Rada Ligi nar. postanowiła skrócić czas trwania mandatów prezydenta i członków senatu jakoteż wprowadzić pewne zmiany w systemie wyborczym. Co się tyczy obrony wojskowej Gdańska miał wedle „Danz. Ztg." gen. Haking wypowiedzieć się w tym duchu, że obrona taka jest zupełnie zbyteczna, Gdańskowi bowiem w zupełności wystarczyłaby opieka Ligi Narodów.

—::—

W Anglii grozi strejk generalny.

Londyn. Pat. Biuro górników zaprosiło wszystkie organizacye robotnicze, by po zbadaniu kwestyi płac skomunikowały się natychmiast z górnikami i rozpoczęły wspólną akcyę dla osiągnięcia i zaspokojenia swoich żądań. Jeżeli przyjdzie do porozumienia z innemi organizacyami, przewidywany jest strejk generalny. Lloyd George ponowił górnikom propozycyę udzielenia przez rząd subwencyi w kwocie 10 milionów funtów szterl. lecz tylko po dzień 19. czerwca br.

Londyn. (Pat.) Komitet wykonawczy górników odroczył swoje obrady. Członkowie komitetu rozjechali się do swoich okręgów i zbiorą się ponownie jeżeli zajdzie nowy zwrot w sprawie górników.

Pożyczki amerykańskie dla państw europejskich.

Waszyngton. Pat Gabinet zajmował się kwestyą międzynarodowych pożyczek zagwarantowanych przez Stany Zjedn. Zamierza on w bliskiej przyszłości zażądać od kongresu upoważnienia, aby pożyczki udzielone państwom europejskim zostały skonwertowane na oprocentowane obligacye które mogłyby być przyjęte przez amerykański świat handlowy. Słychać, że polityka prezydenta w sprawie niezapłaconych procentów przewiduje rozłożenie wypłat na szereg lat.

Okręty greckie bombardują nieufortyfikowane miasta.

Konstantynopol. Pat. Wysoka Porta wystosowała do komisyi państw sprzymierzonych notę protestująca przeciwko bombardowaniu miast nieufortyfikowanych przez okręty greckie.

—::—

Wyrok na winowajców wojennych a Belgia.

Bruksela. (Pat.) Minister sprawiedliwości podał do wiadomości Izby sprawozdanie delegatów belgijskich, którzy byli obecni na posiedzeniach trybunału Rzeszy w Lipsku. Sprawozdanie stwierdza, że wyroki wydane na oskarżonnych o okrucieństwa w Belgii, są formalnemi kpinami ze sprawiedliwości. Minister spraw zagranicznych zgłosił telegraficznie u Rządu niemieckiego w Berlinie protest, donosząc, że sprzymierzeni skorzystają z praw przyznanych im w traktacie wersalskim.

Angielski handel eksportowy

Londyn. (Pat.) Dziś ogłoszone zostały warunki pod jakimi rząd zamierza popierać handel eksportowy angielski. Rząd zamierza udzielić gwarancyi na weksle aż do wysokości 80 proc. sumy wekslowej, dane za towary które mają być wysyłane okrętami. Rząd w porozumieniu z angielskiemi Bankami i domami finansowymi weźmie udział w ryzyku jakie wynikne ze sfinalizowania handlu z Finlandyą, Łotwą Estonią, Rumunią, Litwą, Polską, Austryą, Węgrami, Czechosłowacyą, Rumunią, Gruzyą, Armenią, i Bułgaryą.

Budżet wojskowy Bułgaryi.

Sofia. (Pat.) Wobec mylnych wiadomości prasy greckiej, o nowym budżecie wojskowym Bułgaryi, bułgarska agencya telegraficzna stwierdza, że budżet na rok 1921/22 przewiduje na wojsko tylko te wydatki, które zgodne są z postanowieniami traktatu pokojowego. Armia bułgarska wraz ze strażą graniczną liczy ogółem 22.931 oficerów, podoficerów i żołnierzy oraz 3.180 urzędników cywilnych. Międzysojusznicza komisya wojskowa bawiąca w Bułgaryi ten stan rzeczy stwierdziła.

Krwawe zaburzenia w Tylży.

Gdańsk. Pat. Z Tylży donoszą, że podczas demonstracyi z powodu zamordowania posła Gareisa przyszło do krwawych starć pomiędzy policyą i demonstrantami. Strzelano z karabinu maszynowego i rzucano granaty ręczne. Rannych jest 10 osób wśród nich także i dzieci. Komuniści agitują za strejkiem generalnym.

—::—

Przygody 2-ch Polaków w Jaffie.

Jerozolima. (ŻBK.) »Kuntres« donosi, że na okręcie »Kapidalia« przyjechało do Jaffy 6 osób: 4 Żydów i 2 Polaków-chrześcijan.

Pozwolono wylądować tylko Polakom. Ale Polacy ci mieli wiele kłopotów, gdyż przewoźnicy arabscy przyjęli ich za Żydów. Zaprowadzono ich do lekarza i księdza, gdzie zostało stwierdzonem, po długiem badaniu, że nie są Żydami. Obaj stwierdzili piśmiennie powyższy fakt w Waad-Haciirim.

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

DZIŚ w poniedziałek 20. czerwca 1921 o g. 7·30

OFIARNOŚĆ IZAKA

bibl. operetka w 3 aktach A. GOLDFADENA.
Nowe dekoracye art. mal. Z. Balka.

Pod znakiem ograniczeń imigracyjnych.

Warszawa. Z Waszyngtonu donoszą: Liczbę emigrantów obywateli państwa polskiego, którym w ciągu roku trwania ograniczeń imigracyi wolno będzie przekroczyć granice Stanów Zjednoczonych — ustalono na 31.261 osób. Z cyfry tej wynika, że przeciętna emigracya miesięczna z Polski nie może przekroczyć liczby 3.000 osób.

Watykan a sprawa palestyńska.

Berlin. »Berliner Tageblat«. donosi z Rzymu: Papież wygłosił przemówienie do kardynałów, w którem skarżył się, że żywioł chrześcijański w Palestynie jest silnie gnębiony i że Jerozolima stała się celem wszechświatowych podróży rozrywkowych. Narody chrześcijańskie oraz Liga Narodów powinny obalić mandat angielski nad Palestyną. Papież zakończył życzeniem aby Francya wróciła do Ziemi Świętej.

Bolszewicka Rosya.

Karsburg. (Delegacya złożona z 13 Szwedów, udała się do Rosyi celem zbadania tamtejszych stosunków, powróciła do Szwecyi. Sprawozdanie delegacyi jest wielkiem oskarżeniem i potępieniem rządu sowieckiego, który kraj cały zamienił w pustynię. W Rosyi minimum utrzymania dziennie kosztuje 50 tysięcy rubli. Dla zilustrowania stosunków, podała delegacya przykładowo, że funt chleba kosztuje 3.000 rubli, funt mięsa 12.000 rubli, inne towary w tym stosunku.

Sowiety zaprowadziły wprawdzie wolny handel — nie ma to jednak żadnego znaczenia ponieważ chłopi nie chcą sprzedawać żywności, a jedynie wymieniają ją na fabrykaty. Powszechna opinia jest przeciwna komunizmowi, jednakże długotrwały głód i nędza doprowadziły masy do zupełnej apatyi, tak, że nie mają one odwagi przeciwstawić się uzbrojonym armiom Trockiego. Szpiegostwo jest lepiej zorganizowane niż za czasów carskich. W Petersburgu znajduje się wielka liczba Chińczyków którzy wykonują wyroki bolszewickie.

Petersburg liczy dotychczas jeszcze pół miliona mieszkańców. Miasto wygląda rozpaczliwie. Wszystkie domy drewniane zostały zupełnie rozebrane na opał. Fabryki są nieczynne, a robotnicy przychodzą do fabryk tylko wówczas, kiedy chcą sporządzić jaki przedmiot dla własnego użytku albo też do wymiany na żywność lub odzież. Natomiast komisarze bolszewiccy otaczają się niebywałym dostatkiem i przepychem i prawie wszyscy mieszkają w pałacach. Wśród komisarzy bolszewickich nie ma ani jednego ideowca, z wyjątkiem Lenina, który jednak przez Trockiego spychany jest na plan drugi.

Międzynarodowy kongres komunistyczny odroczony

Londyn. Pat. «Morning Post« donosi, że z powodu niepewności w Rosyi sowieckiej kongres komunistycznej międzynarodówwki został po raz trzeci odroczony.

Wiadomości bieżące.

(Pat.). W Barcelonie przyszło do nowych zaburzeń, kiórą ofiarą padły trzy osoby między niemi sekretarz federacyi robotniczych. Stan zdrowia prezydenta miasta, do którego wczoraj strzelano, jest zadowalający.

(Pat.). Dziennikarze finlandzcy i estońscy przybyli dziś rano do Rygi w przejeździe do Polski.

(Pat.). W nowo utworzonym gabinecie łotewskim Majerowicz objął tekę spraw zagraniczoych.

(Pat.) Ponieważ Węgry zgłosiły prośbę o dopuszczenie ich do Ligi narodów, Rada Ligi przed rozpatrzeniem tej sprawy zażądała od komisyi doradczej w sprawach wojskowych wydania opinii o wojskowych siłac hlotniczych Węgier.

(Pat.) Pogrzeb ofiar ostatnich krwawych starć między faszystami i socyalistami dał powód do nowych zajść, w czasie których jedna osoba została zabita a 8 raniono.

(Pat.) Kongres federacyi pocztowej w Paryżu przyjął wniosek oświadczający, że przyłączenie się do międzynarodówki moskiewskiej jest aktem nieprzyjacielskim.

(Pat.) Z Grecyi donoszą: Minister spraw zagranicznych odjechał nagle na pokładzie torpedowca wezwanny usilnie przez Gunarisa. Powodem nagłego odjazdu ma być konieczność przedyskutowania ewentualności politycznej, która może zajść w sprawie Azyi mniejszej.

Brutalny napad.

Lwów, d. 19. czerwca.

Jak nas informują był w piątek wieczorem plac Maryacki widownią następującej sceny: Obok pomnika Adama Mickiewicza przechodził dziś po godz. 9-tej Abraham Jakób Frenkel. Ulice były dość opustoszałe. Nagle poczuł silne uderzenie w głowę, (jak się po chwili przekonał zadane szablą w pochwie), wskutek którego upadł mu kapelusz. Gdy Frenkel się odwrócił dostrzegł, że coś zadał mu porucznik stojący w towarzystwie kapitana i osoby cywilnej. Na pytanie w stronę kapitana skierowane, dlaczego go uderzono próbował kapitan umotywować go słowami „Jabym tego nie uczynił, bo ja jestem byłym oficerem austryackim, ale porucznik służył w Rosyi, gdzie Żydów nie lubią i jest nadto krewkiego temperamentu", poczem domagał się od napadniętego, by z tego nie robił użytku. Frenkel nie zgodził się na to i prosił kapitana, by podał mu nazwisko porucznika względnie, by towarzyszył mu do najbliższego miejsca urzędowania policyi lub władzy wojskowej jako świadek zajścia. Wmieszał się w tem miejscu w rozmowę stojący przez cały czas na uboczu sprawca napadu pytając ostro: „Panie kto ja jestem?" Napadnięty odpowiedział mu, że kimkolwiek jest nie wolno mu dopuszczać się gwałtu. Wówczas porucznik płazem wydobytej szabli kawaleryjskiej zaczął okładać Frenkla w okrutny sposób po głowie. Na krzyk bitego zbiegła się publiczność którą kapitan rozpędził. Sprawca napadu korzystając z zamieszania zbiegł. Znikł także towarzysz oficerów w ubraniu cywilnem. Pozostał tylko kapitan, którego pobity usilnie prosił by podał mu nazwisko porucznika. W toku rozmowy (kapitan zaczął się oddalać) doszli aż do gmachu Sokoła przy ulicy Sokoła. Rozmowę prowadzono w podniesionym tonie. Zainteresowany urlopowany porucznik W. P. dr. E., który poinformowawszy się o co idzie prosił z swej strony kapitana by w sprawie tej zajął stanowisko jakie odpowiada człowiekowi stojącemu na straży honoru żołnierza i obywatela polskiego. Kapitan na pozór w sposób grzeczny zaprosił dra E. do gmachu Sokoła. Frenkel pozostał na ulicy. Wkrótce rozległ się z kurytarza gmachu Sokoła krzyk a w kilka chwil potem wypadł na ulicę dr. E. bez kapelusza. Okazało się że kapitan napadł na niego brutalnie. Obaj znieważeni udali się do Komendy miasta i placu, gdzie spisano obszerny protokół zajścia. Frenkla opatrzyło pogotowie ratunkowe.

NADESŁANE.

Specyalista chorób dziecięcych
Dr. J. HESCHELES
powrócił i ord. Zyblikiewicza 31.
od 3—5. Szczepienie. 6874

Dr. JÓZEF LIEBESKIND
ordynuje jak zwykle w MARIENBADZIE dom »Hungaria«. 1166

SEKCYA Restauratorów poszukuje natychmiast
KUCHARZY i KUCHAREK Zgłoszenia w kancelaryi hotelu Georgea lub hotelu Bristol. 7340

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego

Poniedziałek 20 czerwca o 7.30 „Samson i Dalila" występ Brydzińskiego.

—::—

— **Strajk kelnerów** w Lwowie trwa w dalszym ciągu. Przez cały dzień wczorajszy wszystkie lokale kawiarniane były zamknięte podobnie jak znaczna część restauracyj. Na razie niema widoków załagodzenia konfliktu, gdyż obie strony postanowiły wytrwać w oporze.

— **Wiceminister Strassburger w Lwowie.** W ciągu dnia wczorajszego bawił w Lwowie wiceminister handlu Strassburger z delegacyą polską w przejeździe do Bukaresztu. Delegacya ma podpisać traktat handlowy polsko-rumuński w Bukareszcie Wiceminister zwiedził Izbę handlowo-przemysłową, poczem odbył konferencyę z prezydyum Izby.

— **Konferencya uchodźców ukraińskich.** Dziś w poniedziałek o godzinie 12·30 w południe rozpoczyna się we Lwowie (Pasaż Hausmana 5) konferencya uchodźców z Ukrainy. Na porządku dziennym między innemi: Sprawozdanie o położeniu w poszczególnych miejscowościach, przyszły program pracy dla uchodźców, utworzenie ogólnego Związku uchodźców ukr. Konferencya potrwa trzy dni.

— **Echa morderstwa w Krakowie.** Śledztwo w sprawie zamordowania małżonków Zahnów postąpiło znacznie naprzód, przyczem stwierdzono, że mordercami Zahnów byli dwaj ludzie (ubrani we wł skie mundury), z któ ymi Zahn na kilka dni przed zamordowaniem dokonywał różnych transakcyi. Dwaj ci »Włosi« sprzedali wówczas Zahnowi w jego sklepie 3 naszyjniki pereł, oraz pewną ilość dolarów.

Dochodzenia wykazały, że ludzie ci mieszkali w jednej z kamienic przy Rynku kleparskim. Fakt ten potwierdza się w zupełności, tembardziej, że owi »Włosi« wyjechali w krytycznym dniu wieczorem w stronę Dziedzic. Podobno władze są na tropie rzekomych »Włochów«, którzy w niedługim czasie wpadną w ręce policyi.

NADESŁANE.

Zawiadamiamy wszystkich krewnych i przyjaciół, że ślub nasz odbędzie się we wtorek 15. siwan (21. czerwca) w Podkamieniu.

Lazel Rothenberg, Brody
Toni Parnes, Podkamien.
7351

Z okazyi zaślubin p. Leona Igla z p. Krsc nerówna zasyła serdeczne gratulacye
Leon i Zifia Schächter 7352

Panu Leonowi Iglowi z okazyi zaślubin z p. R. Kirschnerówną zasyła tą drogą serdeczne życzenie
7353 E. a Schächterówna.

Z okazyi zaręczyn p. Arona Wahla z p. Bertą Neudörfer gratulują serdecznie Wahlowie, Lehrmanowie, Schusterowie, Lorberbaumowie i Hausmanowa. 7342

Z okazyi zaręczyn kochanej siostry 7341
Berty z p. Aronem Wahlem
życzą dużo szczęścia Klara Neudörferówna i Komornowie. 7341

Berta Neudörfer — Aron Wahl
zaręczeni
Drohobycz w czerwcu 1921. 7340

Kochanej wsółpracowniczce
p. ADELI HALPERNÓWNEJ z okazyi zaręczyn z p. N. HONIGEN
7344 serdeczne życzenia zasyła
Personal firmy E. Hausmann.

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO-SPRZEDAŻ.

FOTELE silne, krzesełka składane poleca »DOROTEUM«, Sapiehy 34. 7024

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 29. — Damska Fryzyerka! 6646

Stare splamione lustra srebrzy na nowe firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła we Lwowie, ul. Ormiańska 27. 7288

RÓŻNE.

Krawczyni Damska! Przyjmuje wszelkie roboty do szycia. Kołłątaja 5/II. p. 7350

MAŁŻENSTWA.

Przystojna, wysoka, postawna panienka z lepszej lecz ubogiej rodziny, szuka dobrze sytuowanego towarzysza życia, Wdowcy nie wykluczeni. Nieanimowo do Chwili pod »Czarnobrewa«. 7165

INTERESA HANDLOWE.

Spólnika współpracownika celem rozszerzenia warstatu mechanicznego z kapitałem 500.000-zwyż poszukuję. Zabezpieczenie zapewnione. Wiadomość w Adm. 7129

WOLNE POSADY

Biuro techniczne poszukuje zdolnego akwizytora, o ile możności obznajomionego z działem instalacyjno-wodociągowym i technicznym. Zgłoszenia do Administracyi pod »Akwizytor«. 7348

Zdolnego praktykanta (ki) z wyrobionem pismem, poszukuje Administracya »Chwili«. Zgłoszenia od poniedziałku między 12—1 prze poł.

Panna do kasy ze znajomością buchalteryi i korespondencyi z kaucyą natychmiast potrzebna, Oferty pisemne pod »Kasa« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7125

Praktykanta biurowego z lepszego domu przyjmie Kantor wymiany Grüss i Donner, Lwów, Rejtana 7. Z Zgłoszenia z ofertami 4—5.

Poszukuję lepszej panny do 3-letniej dziewczynki najchętniej Żydówkę. Bliższa wiadomość K. Spät, Żółkiewska 11, II. piętro. 7285

Przyjęci zostaną: 2 zdolni samodzielni pomocnicy handlowi z działuobuwia, panna obznajomiona z buchalteryą i korespondencyą. Zgłoszenia z podaniem ofert ze świadectwami złożyć między 9—11 przedpołudniem w składzie obuwia I. Schleier Lwów, Legionów 35. 7173

Pannę początkującą z ładnem pismem przyjmie zaraz Biuro spedycyjne »Bracia Tieger«, Pasaż Hausmana 9. 729

Pamiętajcie o szeklu!

Ogłoszenia.

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
6565 Lwów. SYKSTUSKA 14. 7299

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16, obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej. Proszę się przekonać.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWOW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

TARGI WSCHODNIE

we Lwowie, S-ka z ogr. odp. ul. Akademicka 17

podają wedle uchwały Sekcyi finansowej i prawniczej do wiadomości interesowanych, :: że Statut Spółki został uchwalony i że ::

SUBSKRYPCYĘ NA UDZIAŁY

przyjmują do dnia 25. czerwca 1921, wszystkie Banki Lwowskie, oraz Biura „Targów Wschodnich“, gdzie też można przejrzeć Statut i podpisać pełnomocnictwa.

7290

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 1

Nr. 871 Lwów, środa 22. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno-sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Walka czy praca?

Dotkliwa klęska, jaką Brandeis, Mack i Frankfurter ponieśli na konferencyi amerykańskiej w Cleveland, konfliktu między „amerykanizmem" a „europeizmem" nie zażegna. Owszem! Nie ulega wątpliwości, że „Amerykanie" przy swoim zatwardziałym uporze i — jak bardzo by to brzmiało paradoksalnie — przy swojem przywiązaniu do zastąpionej przez się sprawy, nie dadzą za wygraną. Zwycięstwo Weizmanna zachęci ich tylko raczej do skupienia się, do zbierania sił i — głosów delegatów na kongresie decydującą stoczyć bitwę.

„Amerykanie" dla uzasadnienia swoich żądań „separatystycznych" w sprawie Keren Hajesod" wzywają wprawdzie na pomoc swój zmysł praktyczny i trzeźwość myślenia, ale na te czynniki powołują się tylko w imię świętości rzeczy i gwoli produktywności celu, jakiemu instytucya Keren Hajesod ma służyć.

Zdaniem ich istnieją przy odbudowie Palestyny dwie kategorye robót koniecznych, domagających się wielkich wkładów materyalnych; w szczególności odróżnić należy roboty przy których czynione wydatki nie przynoszą żadnych dochodów, jak fundusze na utrzymanie szkół, szpitale lub baraki dla emigrantów od robót, które wydane pieniądze zwracają po pewnym czasie z grubym naddatkiem. Sąto przedsiębiorstwa użyteczności publicznej („public utilities"), jak budowa kanałów lub dróg, mostów, czy portów. I podczas gdy Keren Hajesod w formie dzisiejszej tworzy jeden i jednolity fundusz obrócić się mający następnie na cele jednej i drugiej kategoryi robót, zwolennicy Brandeisa żądają oddzielenia zbiórki bezzwrotnych danin od zbiórki pieniędzy dla inwestycyj produktywnych. W tym ostatnim wypadku każdemu akcyonaryuszowi — po zadecydowaniu z jego strony, dla jakiego przedsiębiorstwa przeznacza swoje kapitały zabezpieczony ma być odpowiedni udział w ewentualnych zyskach.

W ślad zatem „amerykanizm" żąda również samodzielności zarówno w urządzaniu zbiórek i tworzeniu spółek zarobkowych, jak i w zawiadowstwie sum zebranych, przyczem Egzekutywie organizacyi syonistycznej przysługiwaćby miało jeno prawo kontroli w tym zwłaszcza kierunku, by pieniądze zużytkowane były zgodnie z interesem Palestyny i celem mandatu.

Popleczni cy tego planu nie wierzą, by organizacya sama zdolną była do kierowania instytucyami, obliczonemi na rentowność Pod skrzydłem opiekuńczem organizacyi wyrasta jeno — jak twierdzą — biurokracya. Dotychczasowe rezultaty kolonizacyjne mają być w tej mierze odstraszającym przykładem.

„Europeizm" ze swej strony zwalcza pogląd „amerykański", który przez wyniesienie pierwiastka materyalnego zadaje gwałt idealizmowi ludu żydowskiego i obala wiarę w wewnętrzne siły żydostwa.

Apele na rzecz Palestyny wychodzić muszą tylko z jednego źródła, centralizacya więc jest konieczną, a i prawo rozporządzania funduszami, powierzone zresztą pod względem kupieckiej kalkulacyi osobnej Radzie ekonomicznej, musi być zaopatrzone oficyalną marką Egzekutywy.

„Amerykanizm" protestuje znowu usilnie przeciw zarzutowi zwalczania instytucyi Keren Hajesod lub osłabiania zapału w hojności niesienia ofiar dla Palestyny.

Walka tedy rozgrywa się nie o zasadę, lecz o taktykę, nie o cel, lecz o możność osiągania celu.

Poza tem jabłkiem niezgody istnieje jeszcze inny ważny punkt sporu.

Oto „Amerykanie" występują ostro przeciw „pracy teraźniejszości" w krajach djaspory, znanej pod nazwą „polityki krajowej".

Praca ta — zdaniem ich — odrywa od wyłącznego celu, jaki dziś przyświecać winien całemu żydostwu: t. j. od odbudowy Palestyny. Pieniądze, przeznaczone dla Syonu wydaje się dla pracy w Golusie. Niechby sobie poszczególne kraje to czy owe dzieło popierały! Władza naczelna nad temi tendencyami „indywidualistycznemi" krajów nie może roztoczyć swej pieczy ani pod względem organizacyjnym, ani finansowym.

Łącznie z tem pozostaje kwestya szkół w Palestynie, których nadmiar uważa „amerykanizm" za zbytek. Zadaniem ludności palestyńskiej jest kształcenie swych dzieci i utrzymywanie szkół, w tym celu potrzebnych. Jak długo odbudowa Palestyny tak powolnym idzie krokiem, każdy zakład szkolny finansowany przez Egzekutywę, jest zbrodnią wobec tych rzesz robotników i chalucóv, które gnane ekstazą tęsknoty, tutaj przybyły, a na razie z lękiem o jutro szukają daremnie pracy, czy przytułku.

„Europeizm" natomiast uważa pracę teraźniejszości przez budzenie świadomości obywatelskiej i dumy narodowej za szkołę przygotowawczą dla Ojczyzny. Taksamo szkoły w Palestynie pełnią misye par excellence na-

Premier Witos skompletował gabinet.

Wniosek N.-D. na wyrażenie votum nieufności rządowi nie uzyska większości.

Warszawa. 20 czerwca (tel, wł. eg.) Prez. Witos skompletował dziś swój gabinet jak gdyby w oczekiwaniu na rozegranie się pojedynku zapowiedzianego na wtorkowe posiedzenie Sejmu przez narodową demokracyę. Rząd stanie w sejmie wzmocniony takiemi siłami, jak p. Skirmunt (min. spr. zagr.) p. Sobolewski (min. sprawiedliwości) i p. Stoiński (kierownik ministerstwa aprowizacyi), ponadto zgodził się min. Steczkowski na z trzymanie swej tki. To załatwienie konfliktu ma charakter kompromisu, ba nawet koncesyi na rzecz prawicy. Jeden tylko p. Sobolewski jest demokratą, p. Stoiński zaś był niejednokrotnie wysuwany przez N. Z. L. na likwidatora ministerstwa aprowizacyi rzekomo z tytułu fachowości, jest owiem szefem sekcyi w ministerstwie aprowizacyi, no i — członkiem N. Z. L. Wprawdzie min. Skirmunt nie należy oficyalnie do żadnego stronnictwa, jednakowoż jest jego ścisły kontakt z realistami rzeczą notoryczną. W tych warunkach jest wykluczonem, by wniosek narodowych demokratów na wyrażenie votum nieufności rządowi p. Witosa uzyskał większość. uzyska bowiem tylko głosy Z. L. N. (głosów 74) chadeków (głosów 27).

Kłopoty rządu z nową ordynacyą wyborczą na Sejm.

Warszawa. 20. czerwca (tel. wł. eg.) Na dzisiejszem posiedzeniu Rady Ministrów rozpatrywano projekt ordynacyi wyborczej na Sejm. Nowa ordynacya nie mało przysparza trudności gabinetowi Witosa, któryby chciał zmajoryzować miasta ze względu na tak zwane niebezpieczeństwo żydowskie. Ta polityka jednak może wydać ujemne rezultaty dla polskości szczególnie na Wschodzie, a więc tam, gdzie miasta tworzą wśród morza obcoplemieńców oazy kultury polskiej.

—::—

Porozumienie Anglii i Francyi w sprawie G. Śląska.

Warszawa, 20 czerwca (tel. wł. eg.) Między Francyą a Anglią doszło podobno już do definitywnego porozumienia w sprawie G. Śląska na podstawie projektu Sforzy.

Wydalanie cudzoziemców z Prus.

Warszawa. 20. czerwca (tel. wł. eg.) Z Berlina telegrafują: »Berliner Tagblatt« donosi, że pruski minister spraw wewnętrznych Dominicus wydał rozporządzenie, na podstawie którego wszyscy cudzoziemcy karani za czyny ustawą karną zakazane zostaną bezzwłocznie wydaleni bez uprzedniego postępowania. Przed wydaleniem zostaną internowani w obozach koncentracyjnych. Dotąd na podstawie powyższego rozporządzenia internowano około 300 uchodźców.

—□·□—

Ewakuacya Jekaterynburga i Permy.

Warszawa, 20 czerwca (tel, wł. eg.) Z Moskwy donoszą, że rząd sowiecki wydał poufne zarządzenie o ewakuacyi Jekaterynburga i Permy.

rodową. Tem większy obowiązek dbania o szkolnictwo spada na Egzekutywę, ileże jest ono pierwszorzędną twierdzą hebrajszczyzny, a wychowanie tamże nabyte najpewniejszym puklerzem kultury narodowej. Bez hebrajszczyzny zaś i kultury narodowej nie ma renesansu ducha, który nierozerwalnie związany jest z odrodzeniem kraju.

„Amerykanie" na wszelki wypadek domagają się w tych sprawach dla swojej federacyi wolnej ręki.

Z tem osobnem żądaniem w parze idzie właśnie żądanie „autonomii" opierające się na zapatrywaniu, iż co dobrem jest dla Żydów jednych, może być szkodliwe dla innych. Organizacya może stać się potęgą, gdy silne będą pojedyncze federacye. Każda zaś federacya wie najlepiej, jakie hasła znaleźć mogą w jego kraju oddźwięk.

Tej samodzielności sprzeciwia się „europeizm" w obawie, iż autonomia tego rodzaju doprowadzi do rozbicia jedności stronnictwa.

Tak wyglądają punkty sporne obu stron się ścierających.

Jaki będzie wynik tych zapasów?

Niezawodnie sympatyczna wielce jest rola dogmatyka nieugiętego i nieustępującego z raz zajętego stanowiska, przysięgającego na „europeizm", a rzucającego anatemę na „amerykanizm" z kąta widzenia: tu duch, a tam materya, albo i odwrotnie, jakoże tam zmysł realny, a tu fantazya. Niepopularna jest misya pośrednika, usiłującego godzić — chociażby pozorne — sprzeczności. Niemniej jedyne wyjście, wiodące na drogę zgodnej i harmonijnej pracy, prowadzi poprzez gościniec porozumienia i łączności.

„Europeizm" winien „amerykanizmowi" uczynić koncesye na polu Keren Hajesod i zań razem przyznać mu pewną dozę autonomii. Należy zarówno federacyom, jak i poszczególnym syonistom, dać możność niesienia ofiar dla Palestyny wedle tej miary i w tej formie, jakto każdemu z osobna wydaje się najbardziej odpowiednie, a musi się przyznać, że „Amerykanie" lepiej wiedzą od „Europejczyków", w jaki sposób najwydatniej zbierać można pieniądze — w Ameryce.

Natomiast zrozumieć winni syoniści amerykańscy, że gdy Żydzi w Europie ciężkie walki staczają, by wbrew przeszkodom zaznaczyć narodową przynależność i dostosować konieczności życia do swojej ewangelii narodowej, organizacya syonistyczna nie może zamykać oczu na owe porywy samodzielności, graniczące często w krajach ucisku i prześladowań o narodowy — heroizm. Syonizm nie jest zakonem, oderwanym od życia, lecz ruchem, bijącym w jeden akord z pulsem narodowego życia.

„Amerykanie" tedy nie mogą przez pryzmat stosunków własnych oceniać warunków bytu współbraci europejskich i winni, pomagać organizacyjnie towarzyszom z krajów Wschodu w ich „pracy teraźniejszości".

Tak samo winni oni zaniechać opozycyi odnośnie do szkolnictwa w Palestynie. Szkoła każda nie może być przedmiotem targów między Egzekutywą a ludnością żydowską Palestyny, a szkolnictwo hebrajskie wogóle nie może być stawiane pod znakiem zapytania.

Żałować należy, że waśń i antagonizm doszły do zenitu.

Niewątpliwie obok motywów rzeczowych i impet dumy, podyktowanej wysokiem stanowiskiem partyjnem, tak po jednej, jak po drugiej stronie, przyczynił się do spotęgowania sporu.

Niewłaściwem było, że w chwili tak groźnej, jak obecna, dopuściło się do oderwania od pracy, czy choćby odsunięcia od kierownictwa pracą mężów którzy w czasie wojny niespożyte położyli usługi na ołtarzu syonizmu. Za katastrofalne prawie uważać należy, że w momencie historycznie tak dla nas doniosłym gdy oczy wszystkich zwracają się w stronę kierownictwa, prezes urzędowy stronnictwa przebywa na drugiej półkuli, by tam obalić prezesa honorowego.

Za niemniej niewłaściwe oczywiście uważamy pozę, w jakiej występywali reprezentanci syonizmu amerykańskiego, strojąc się w togę Katonów, a w argumentacyi biorących często rozbrat z wymogami dyscypliny, ba nawet niejednokrotnie ze ścisłością w przedstawianiu szczegółów.

Mimo wszystko, dobrze się jednak stało, że zwycięzcą pozostał Weizmann. Uratowane prestige rządów partyjnych przełamały „bunt" separatyzmu, ocalona — formalnie przynajmniej — jednolitość pracy.

Ale vae victis!" nie może w danym wypadku mieć miejsca. Za mało w obozie partyjnym wartości naprawdę twórczych, by się z sił tak cennych jak te, które na konferencyi w Londynie obdarzone zostały omal że najwyższem zaufaniem, łatwo zrezygnować mogło, choćby ich współpracę okupić należało ustępstwami.

Przez miesiące całe dolatywały nas z Ameryki echa pieśni bojowej. Nie wiadomo jeszcze, czy pieśń ta całkowicie zamilkła. Ale jakkolwiekbądź na pean tryumfu niema miejsca. Miejsce jest tylko dla — hymnu pracy!

Dr. Leon Reich.

Sprawy palestynskie.

Polityka Anglii w Palestynie.

Expose Churchilla.

Ponieważ dotychczas nie otrzymaliśmy dokładnego tekstu mowy min. Churchilla w Izbie gmin podajemy ją wedle streszczenia agencyi Reutera oraz depesz Ż. T. K.

„Min. Churchill zaznaczył na początku swego przemówienia, że Anglia jest zobowiązaną dotrzymać swych zobowiązań. Zobowiązała się ona do zbudowania państwa arabskiego i przywrócenia autorytetu i wpływów arabskich w prowincyach, które do niedawna wchodziły w skład państwa tureckiego. Zobowiązała się też W. Brytania do podjęcia starań w celu stworzenia w Palestynie żydowskiej siedziby narodowej.

Z drugiej strony jest konieczne zmniejszenie kosztów utrzymania załogi na bliskim wschodzie. W tej sprawie odbył mowę w Kairze z Wys. Komisarzam Mezopotamii i Palestyny konferencyę, w czasie której opracowano plan polityk angielskiej na terytoryach środkowego Wschodu.

Rząd Mezopotamii zostanie w ciągu lata zmieniony na parlament, a arabskiego władcę tego kraju wybierze naród. Dookoła Bagdadu ma być wybudowane państwo arabskie, któreby wskrzesiło starą kulturę arabskiej rasy. Kandydatura Emira Fejzula na króla Mezopotamii będzie popierana przez rząd angielski, jeśli zaaprobuje ją także naród. Emir Fejzul wyjechał już z Mekki i wkrótce przybędzie do Mezopotamii. Armia arabska w Mezopotamii będzie utrzymywana przez Arabów. Dzięki komunikacyi lotniczej na linii Kair-Bagdad wprowadzić się mającej, będzie Anglia w stanie stłumić wszelkie ewentualne rozruchy. Siły lotnicze będzie można wedle potrzeby przerzucać do Mezopotamii Egiptu i Palestyny.

Zarząd Palestyny.

Sprawa załogi wojskowej jest w Palestynie mniej ważna, niż w Mezopotamii. Utrzymujemy tam 5.000 żołnierzy celem dotrzymania przyrzeczenia danego syonistom. W najbliższej przyszłości nie będzie możliwe zmniejszenie tej załogi, przeciwnie możliwe jest że będziemy musieli ją nieco zwiększyć. Polityka angielska stara się dostosować do woli ludności na terytoryach mandatarnych. Większość ludności palestyńskiej stanowią Muzułmanie. Ta większość mogłaby wyzyskać swą siłę w tym kierunku by całkowicie przeszkodzić imigracyi żydowskiej do Palestyny, podczas gdy my przyrzekliśmy Żydom utworzenie siedziby narodowej. W bieżącym roku przybyło m. p. do Palestyny 7.000 Żydów co zirytowało Arabów tembardziej, ponieważ syoniści oświadczyli, że celem ich jest utworzenie państwa żydowskiego i ponieważ imigranci pochodzą przeważnie z krajów wschodnich. Arabowie obawiają się, by z czasem nie zostali opanowani przez Żydów. W związku z tem powstają trudności, które stara się rozwikłać Wysoki Komisarz, który sam jest syonistą.

Anglicy powinni próbować doprowadzić do zgody między Arabami a Żydami a to w związku z wziętymi na się zobowiązaniami. Musimy utrzymywać w Palestynie załogę, by obie strony zniewolić do dostosowania się do sytuacyi.

Wkońcu zaznaczył Churchill że o ile Anglia i Francya chcą utrzymać swe pozycye w środkowym wschodzie, jest konieczne, by prowadziły politykę przyjaznego porozumienia wobec Arabów i Turków.

Ostatnie słowa Churchilla mogą służyć jako klucz polityki Herberta Samuela w Palestynie".

*

Londyn. (Ż. T. K.) "...Co się tyczy Palestyny, mówił Churchill. to daliśmy w r. 1917 trzecie z rzędu przyrzeczenie, które miało niezwykle ważny charakter. Oświadczyliśmy mianowicie, że o ile W. Brytania zwycięży w wojnie, użyje najlepszych starań celem stworzenia żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Polityka ,której wyrazem było to przyrzeczenie została zatwierdzona przez Radę Najwyższą państw koalicyjnych i przez traktaty pokojowe: wersalski i serwski. Także Liga Narodów aprobowała to stanowisko, a gabinet angielski uchwalił jednogłośnie przyjąć mandat nad Palestyną i Mezopotamią. Jest to zatem bardzo poważna odpowiedzialność!

...A teraz popatrzmy jaki jest nasz stosunek do Żydów i Arabów w Palestynie. O deklaracyi Balfoura już wspomniałem...

...Zdaje się, że zachodzi kolizya między naszem przyrzeczeniem utworzenia żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie a obowiązkiem wysłuchania opinii ludności terytoryum mandatarnego, która bezpośrednio po otrzymaniu instytucyi reprezentacyjnej gotowa użyć jej do ograniczenia imigracyi Żydów do Palestyny. Ja sądzę, że przez dobrą wolę, cierpliwość i zachowanie zimnej krwi będziemy wstanie znaleść właściwą drogę. Państwo brytyjskie zostało zbudowane przez optymistów i na pozytywnych zasadach, nie zaś przez złych negatorów.

...Nie ulega żadnej wątpliwości, że Palestyna nie posiada obecnie dostatecznej ilości mieszkańców, a każdy kto zwiedził kolonie żydowskie mógł się przekonać, czego mogą dokonać Żydzi. Wzywam każdego, kto widział tego rodzaju pracę, jak kolonistów żydowskich, by się odważył oświadczyć, że Anglia ma się zrzec dokonania tego co przyrzekła.

Palestyna potrebuje żydowskiego kapitału i pracy żydowskiej i niema przyczyny, dla którejby nie miał przybyć do kraju odpowiedni przypływ imigrantów żydowskich. W żaden zaś sposób nie możemy zezwolić na to, by kolonie żydowskie zostały zniszczone, lub by imigracya została w przyszłości zastamowona, chyba że chcemy przyznać że słowo Anglii niema więcej na Wschodzie znaczenia".

Dyskusya.

Nad mową min. Churchilla rozwinęła się dłuższa dyskusya w której m. i. wziął udział Ormsby-Gore. Zaznaczył on, że ostatnie wydarzenia w Palestynie były alarmujące, i wyraził przekonanie, że realizacya syonizmu nie będzie zależną od ilości ludzi. lecz od wielkości idei i wysiłków narodu żydowskiego. Palestyna jest tradycyjnym ideałem Żydów całego świata i to zrodziło syonizm i spowodowało deklaracyę Balfoura. Jest wszelka nadzieja że już w najbliższem stuleciu zbu-

dowany zostanie w Palestynie złoty pomost między zachodem a wschodem.

Lord Robert Cecil zaznacza że wierzy w politykę syonizmu i wyraża zadowolenie, że niema żadnych zamarów obalenia tej polityki. W. Brytania przyjęła mandat nie dla własnej korzyści lecz jako obowiązek cywilizowanego mocarstwa.

W tym duchu przemawiali prawie wszyscy inni członkowie Izby, którzy zabrali głos w dyskusyi.

Z Palestyny

Robotnicy żydowscy wobec deklaracyi Herberta Samuela.

Jrozolima. (Ż. B. K.) Na wspólnem posiedzeniu egzekutywy żyd. partyj robotniczych »Ha oel-Hacair« i »Ceirei Syon«, celem zajęcia stanowiska wobec deklaracyi Herberta Samuela z 3. czerwca. Uchwalono następującą rezolucyę:

»Wobec tego, że deklaracya Herberta Samuela z 3. b. m. uzależnia imigracyę żyd. do Palestyny od zgody obecnych mieszkańców kraju i milcząco przechodzi w zupełności do porządku dziennego nad międzynarodowem uznaniem praw narodu żydowskiego, a dalej uważa niektórych mieszkańców żyd. jako obcych — apelujemy do Żydów całego świata, ażeby wystąpili z energicznym protestem. Główną przyczyną ciężkiej sytuacyi politycznej w Palestynie jest brak aktywności żydowskiej w Palestynie. Jedynym naszym celem powinno teraz być utworzenie w kraju takich warunków, aby w najbliższych latach mogło znaleźć pracę 100 tysięcy Żydów. Wzywa się Wielki Komitet Wykonawczy światowej Organizacyi syonist cznej aby zebrał jak najrychlej potrzebne środki dla osiedlenia na roli znajdujących się już w Palestynie robotników żydowskich, stworzył lepsze możliwości kolonizacyi na wielką skalę oraz by znalazł drogę do porozumienia z Arabami«.

Wyrok na dwu policjantów arabskich.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Dwa policyanci arabscy zostali skazani przez sąd za udział w ekscesach antyżydowskich w Jaffie. Jeden z policyantów który skazany został na 10 lat więzienia, zdołał zbiedz. Drugi skazany został za zgwałcenie Żydówki podczas ekscesów na 13 lat więzienia.

Hapoel-Hacajir a Poalej-Syoniści.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Egzekutywa stronnictwa »Hapoel-Hacajir« i »Ceyre-Sjon« uchwaliła na XII. kongresie syonistycznym działać wspólnie z frakcyą poalej-syonistyczną na kongresie.

Kupcy żydowscy wystąpili z Izby handlowej w Hajfie.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Kupcy żydowscy w Hajfie wystąpili z tamtejszej Izby handlowej, gdyż ta nie chciała uznać języka hebrajskiego. Kupcy żydowscy utworzyli odrębną izbę handlową.

Protest przeciw uwięzieniu Abrahama Szpiry z Petach Tikwy.

»Haarec« donosi, że członkowie zarządu Petach Tikwy przybyli do Jerozolimy, gdzie wręczyli sekretarzowi Wysokiego Komisarza następujący memoryał:

»Do J. E. Wysokiego Komisarza Sir Herberta Samuela W imieniu kolonii Petach-Tikwah protestujemy przeciw aresztowaniu jej mieszkańca Abrahama Szpiry. Znamy go wszyscy jako człowieka zupełnie prawego, znanego w całym kraju z tego, że pracuje dla dobra wszystkich mieszkańców bez względu na ich przynależność rasową lub wyznaniową.

Prosimy o zarządzenie bezzwłocznego wypuszczenia aresztowanego na wolność, ponieważ uwięzienie Szpiry stanowi znieważenie wszystkich Żydów w Erec Israel. Jesteśmy też przekonani że zostanie naprawiony błąd popełniony w Jaffie.

Gdyby się okazały jakiekolwiek zarzuty przeciw Szpirze, prosimy o wypuszczenie go na wolność za osobistą naszą gwarancyą, że stawi się na każdoczesne wezwanie. Podpisani: Z. Gisin, Lipa Winnicki, Dow Jmini, Zwi Zabludowski, Ch. Smikt. B. Dinewicz.

—::—

Walka o G. Śląsk.

Postępy wojsk angielskich na G. Śląsku.

Warszawa. (Pat.) Z Górnego Śląska donoszą o dalszych częściowych postępach wojsk angielskich. Północna część obszarów objętych hrozruchami i południowa część powiatu raciborskiego zajęte przez wojska angielskie, które zajęły również kilka innych miejscowości w centrum obwodów przemysłowych i obecnie znajdują się w Katowicach. Wobec przyjęcia przez niemieckie organizacye ochotnicze żądań komisyi międzysojuszniczej i ewakuacyi Góry św. Anny, generał Hacking narazie zaprzestał dalszej pacyfikacyi obwodu przemysłowego.

Oficyalny tekst deklaracyi.

Paryż. (Pat.) Oficyalny tekst deklaracyi odnoszącej się do Górnego Śląska z konferencyi Branda z Curzonem jest następujący: Zdecydowano, że poszczególni wysocy komisarze będą wezwani do przygotowania wspólnego raportu co do tej akcyi. W razie gdyby nie był możliwe dojście do porozumienia, będzie można przydzielić im ekspertów aby rozstrzygnięcie mogło nastąpić w możliwie najkrótszym czasie. Z drugiej strony mocarstwa sprzymierzone są zdecydowane do poczynienia energicznych kroków tak u rządu w Berlinie jak i w Warszawie, aby poprzeć decyzyę komisyi międzysojuszniczej w Opolu, iżby ta decyzya była uszanowana.

Treść wymiany poglądów między Curzonem a Briandem.

Paryż. (Pat.) Curzon i Brand odbyli naradę w sprawie G. Śląska, poczem zakomunikowali ambasadorowi włoskiemu treść dokonanej pomiędzy nimi wymiany poglądów. Zadecydowano, że w drodze telegraficznej zostaną przesłane do Opola instrukcye zalecające komisyi opolskiej, aby starała się o wygotowanie jednej wspólnej propozycyi. Komisya zapytaną będzie także, ile na to potrzebuje czasu. Prócz tego będzie zaproponowane komisyi międzysojuszniczej przydzielenie do jej boku grona znawców technicznych, którzy udadzą się na miejsce bezzwłocznie. O ileby tego rodzaju proceder nie przyniósł pożądanego skutku, w takim razie wygotowanie sprawozdania zostanie powierzone komisyi znawców w Paryżu lub Londynie, z tem zastrzeżeniem, że ostateczna decyzya należeć będzie do Rady Najwyższej. Wreszcie zadecydowano, że ostatnie instrukcye udzielone przez komisyę Niemcom i Polakom będą poparte drogą wspólnej akcyi

Występy trupy wileńskiej.

Peretz Hirszbeina: »DI GRINE FELDER« (Zielone pola) sztuka ludowa w 8 aktach.

Wieś. Woń łąk zielonych, blask słońca wiosennego, spokój i zadowolenie życia wiejskiego. A na tem tle dwie rodziny żydowskie osiadłe tu od dawien dawna, schłopiałe, proste, szczere, otwarte rubasznie. Ale na dnie duszy tych schłopiałych Żydów i Żydówek żywie poważanie przed znajomością Tory jakaś cicha tęsknota za kulturą miejską. Sielanka pogodna, jasna, uczucia czyste, serca radosne, młodość kipiąca, rwąca, miłość rodzicielska pobłażliwa, nastrój pokojowy, pełen wyrozumiałości i przebaczenia. Oto ramy i podłoże akcyi prostej, bezpretensyonalnej, ludowej i ujmującej, bez wielkich tragedyi, bez głębokich natrząśnień psychicznych, bez kataklizmów dramatycznych. A finale jak w komedyi. Ende gut, alles gut. Łzy cierpienia chwilowego przechodzą w płacz radości i rozczulenia a nad wszystkimi i wszystkiem rozpięty jasny nieboskłon oddalonej od traktu wielkomiejskiego życia i utulonej w cichym spokoju przyrody wiejskiej.

Dawid Noach ma syna a jego sąsiad Elkono córkę. Cóż dziwnego że Amor łączy ich nieśmiałe serca? Wszakci to chłop chwat, silny, barczysty, choć nieokrzesany i nieporadny. A ona? Takasama. Zresztą znajdują pośredniczkę w weselej, kipiącej życiem i tryskającej młodością Cine, która filuternie popycha brata w ramiona koleżanki. Sama żądna miłości znajduje cel jej w młodym rebem, którego losy zsyłają do spokojnej wioski. Tu zostaje u jej rodziców melamedem, kształci młodszego jej braciszka o anielskiej duszy i dobroci i... kocha się skradkiem w żądnej wiedzy córce domu. Z jego powodu jednak poczyna się rywalizacya pomiędzy sąsiadami bo każdy z nich chce dostąpić zaszczytu, aby mieć uczonego w Torze za zięcia. Ale miłość jest silniejsza od niezdarnych intryg Elkony i obie towarzyszki dostają wkońcu swoich wybrańców serca za ostateczną zgodą rodziców.

Wykonawcy tej sielankowej tragedyi prześcigali się wprost pod względem wykończenia i uwypuklenia swoich ról. Widownia zapełniona do ostatniego miejsca publicznością, której część zachowywała się jak w Colosseum, miała prawdziwą biesiadę duchową, godną pierwszorzędnych teatrów. Całość robiła wrażenie symfonii, wykonanej przez zgrany do najdrobniejszych szczegółów zespół. Każdy zdawał sobie świadomie sprawę z ważności roli jaką odtwarzał, starając się dać jednolitą, konsekwentnie przeprowadzoną skrupulatnie przygotowaną i wykończoną postać. Odnosi się to bez przesady do wszystkich aktorów, którym równa należy się pochwała, równe uznanie. Delikatniejszy i dobrotliwszy Dawid Noach (p. Kadison) odbijał od nieociosanego gburowatego, choć w gruncie rzeczy niezłego Elkony (pan Kowalski); słodka, pracowita, skrzętna i kochająca matka Rachel (p. Lares) tworzyła plastyczny kontrast do krzykliwej, kłótliwej Gitli (p. Riwkin); kanciasty »lekisz« Hersz Ber (p. Tamin) harmonizował godnie z swoją oblubienicą Stere (p Braz); a nad wszystkimi górowały srebrny śmiech, żywość, gorąca krew, psotliwość Ciny (p. Walter), obok której braciszek jej Awrom Jakow (Luba Kadison) podobny był do dzikiego, pięknego kwiatu polnego, łaknącego światła Bożego. Galeryę tych postaci zamykał p. Bułow jako nieobyty, nieśmiały, młody rebe, którego opętał słodki czar namiętnej córki domu.

Specyalny dank należy się reżyseryi która utrzymywała całą akcyę w odpowiedniem tempie i postarała się o obramowanie zewnętrzne artystycznie przystosowane do ludowego charakteru sztuki.

Dr. M. BIENENSTOCK

BAGATELA codziennie gra rewję cieszącą się wielkiem powodzeniem **W PASAŻU MIKOLASCHA**
pióra Raorta prócz tego Michałowski, Bronowski, Ordonówna, Rinas, Mirski, Noskowska, Szpineterówna i inni. Bilety Akademicka 6, skład nut G. Seyfartha, początek o g. 8·15.

przedstawicieli Francyi, Anglii i Włoch, tak w Berlinie jak i w Warszawie.

Co się tyczy strony politycznej problematu, to ta strona zaledwie lekko została dotknięta przez konferujących ministrów. Punkty widzenia obu rządów zdają się być jeszcze dość oddalone. Ze strony Anglii zaznacza się wciąż pewien rodzaj opozycyi przeciw podziałowi okręgu przemysłowego. Jest on raczej skłonny przyznać Polsce prawo własności okręgu przemysłowego, a pozostawić Niemcom jego eksploatacyę. Uregulowanie tego problematu będzie przedmiotem dyskusyi najbliższego posiedzenia Rady Najwyższej w Boulogne w połowie lipca. Na tem posiedzeniu poddaną będzie dyskusyi także sprawa zawieszenia obowiązujących obecnie przeciw Niemcom sankcyi karnych.

Przeciw frymarczeniu Górnym Śląskiem.

Londyn. (E. E.) Cała prasa omawia artykuł „Temps'a" o G. Ś., szczególnie ten ustęp, w którym „Temps" odnośnie do ostatniej konferencyi Brianda z Curzonem stwierdza, że „prawa Polski do G. Śląska nie mogą być przedmiotem handlu przeciw interesom greckim w Azyi — w grze wielkich państw o wpływy na wschodzie."

O posłuch dla decyzyi komisyi międzysojuźniczej.

Paryż. (E. E.) Radio. Na ostatnich swych wieczornych naradach Briand i Curzon uchwalili wystąpić w Warszawie i Berlinie z energiczną notą domagającą się posłuchu tych rządów dla postanowień i decyzyi komisyi międzysojuszniczej. Równocześnie premierzy uchwalili wezwać komisye międzysojusznicze do jaknajrychlejszego powzięcia wspólnych wniosków oraz opracowania ich — w czem pomocni będą rzeczoznawcy.

Anglia a Grecya.

Londyn. (Pat.) Wedle informacyi „Temesa ze Smyrny, konsul angielski złożył oficyalną wizytę Gunarisowi. Opinia grecka przyjmuje przychylnie propozycye ententy co do zapobieżenia krokom nieprzyjacielskim.

—::—

Dookoła kwestyi wschodniej.

Paryż. (Pat.) Wczoraj odbyły się dalsze narady między Brandem a Curzonem i włoskim ambasadorem. Omawiano kwestyę wschodnią i ustalono w przybliżeniu propozycye, które w najbliższym czasie będą przedłożone rządowi greckiemu. Mocarstwa ententy będą się starały nakłonić Grecyę, by im powierzyła ustalenie warunków pokojowych. Zdaje się, że przedstawiciele mocarstw są jednego zdania co do tego, że wojska greckie będą musiały ewakuować Małą Azyę, nie wyłączając Smyrny. Ostatecznych warunków pokojowych jeszcze nie ustalono.

Umowa bolszewicka z Kemalistami.

Paryż. (Pat.) Jak donoszą z Konstantynopola, zawarli bolszewicy z Kemalistami nową umowę o dostawę broni dla tureckich nacyonalistów. Według tej umowy będzie broń wysyłana z Noworosyjska wprost do tureckich portów Morza Czarnego.

Budapeszt owacyjnie przywita Karola.

Warszawa, 20 czerwca (tel. wł. eg.) »Arbeiterzeitung« donosi z Budapesztu, że w niedzielę rozrzucano tam proklamacye nawołujące do owacyjnego przywitania byłego cesarza Karola.

Baron Reizes nie wywinie się sianem.

Warszawa 20 czerwca (tel. wł. — eg.) Starania barona Hansa Reizesa o uzyskanie obywatelstwa polskiego zakwestyonowane zostały przez państwa koalicyi. Stało się to z tej przyczyny, iż w razie uzyskania obywatelstwa polskiego przez barona Reizesa koalicya straciłaby prawo zasekwestrowania majątków Reizesa znajdujących się w niemieckiej Austryi w myśl traktatu wersalskiego.

Faszyści przy robocie.

Berlin. (E. E.) „Berl. Tagbl." donosi, że faszyści wpadli w Neapolu do sklepów i restauracyj, zmuszając właścicieli do znacznej redukcyi cen. We Florencyi znów dali faszyści kupcom kilka dni do namysłu, w ciągu których mają zniżyć ceny towarów, grożąc w przeciwnym razie odsadzeniem magazynów i sklepów i urządzenie wysprzedaży towarów. W Rzymie podobna akcya jest w toku. Sfery kupieckie są wypadkami tymi bardzo zaniepokojone.

—::—

Defraudacya w intendanturze Deogenu w Warszawie.

Warszawa, 20 czerwca (tel. wł. eg.) »Gazeta Poniedziałkowa« donosi, że porucznik Wereszczyński popełnił w zakładzie wojsk okr. gospodarczym Deogenu warszawskiego defraudacyę dochodzącą do kilkuset milionów marek. »Rzeczpospolita« twierdzi, że zdefraudowano tylko kilkaset tysięcy marek polskich.

Wereszczyńskiego aresztowano i zamknięto w więzieniu. Jednakowoż jeden z wspólników Wereszczyńskiego w przebraniu generała zjawił się w biały dzień samochodem w gmachu więziennym i rozkazawszy otworzyć celę, zabrał ze sobą Wereszczyńskiego za którym ślad zaginął.

Warszawa. (§ E. E.) Radio. Wiadomość o defraudacyi dokonanej przez porucznika Intendentury Wereszczyńskiego należy sprostować w tym duchu, że suma zdefraudowana wynosi nie 90 milionów lecz około 400 000 Mk.

—::—

Wiec komunistów warszawskich.

Warszawa 20 czerwca (tel. wł. — eg.) Odbył się tu wiec robotników przy udziale około 10 tysięcy uczestników, na którem przemawiał poseł-komunista Łańcucki. Poseł Łańcucki wystąpił przeciw ugodowo-nacyonalistycznej polityce PPS. poczem zebrani uchwalili rezolucyę wyrażającą votum ufności posłowi Łańcuckiemu.

—::—

Zgon Tadeusza Rittnera.

Wiedeń. (Pat.) Znany literat Tadeusz Rittner umarł wczoraj w Bad-Gastein na zapalenie otrzewnej.

—oo—

Kronika polityczna.

Ateny. (Pat.) Gunaris oświadczył że podróż ministra spraw zagranicznych do Smyrny jest zwykłą podróżą urzędową w celach informacyjnych.

*

Paryż. (Pat.) Clemenceau wyjechał do Londynu.

*

Paryż. (Pat.) Lord Curzon odjechał do Londynu.

*

Wiedeń. (Pat.) „Sonn- und Montagszeitung" donosi, że Lloyd George uda się wkrótce do Paryża na narady w kwestyi Górnego Śląska.

*

Wiedeń. (Pat.) „Morgen" donosi z Berlina: Były przedstawiciel rządu sowieckiego w Berlinie Kopp przybył ponownie do Berlina i objął z powrotem swe agendy.

*

Nauen. (Pat.) Kanclerz rzeszy napiętnował bardzo dosadnie zamordowanie posła Garraisa i wyraził rodzinie zamordowanego imieniem rządu współczucie.

*

Paryż. (Pat.) „Petit Journal" donosi, że rozpoczęte w Badenie francusko-niemieckie rokowania będą dalej kontynuowane pod przewodnictwem posła francuskiego.

*

Paryż. (E. E.)) Radio. Na konferencyi premierów zaproponowano Grekom pośrednictwo sprzymierzonych w sprawie zawieszenia broni.

*

Londyn. (E. E.) „Manchester Guardian" w korespondencyi własnej z G. Ś. uznaje, że Polacy mają słuszność domagając się rozbrojenia samoobrony niemieckiej i że gotowi są tylko pod tym warunkiem sami się rozbroić. Stwierdzić bowiem należy na podstawie bezstronnej obserwacyi, że oddziały niemieckie coraz bardziej zagrażają Polsce.

*

Paryż. (Pat.) Wedle doniesień z Amsterdamu miał gabinet holenderski podać się do dymisyi z powodu odrzucenia ustawy o rozbrojeniu.

*

Londyn. (E. E.) W angielskiej Izbie gmin p. Greenwood między innemi stwierdził, że w Irlandyi od marca br. do dnia dzisiejszego zamordowanych zostało 560 osób przez Sinnfejnistów.

Przegląd prasy.

Prasa polska rozstrząsa w ostatnich czasach skwapliwie, czy w całokształcie układania się stosunków państwowych, jest obecnie w Polsce lepiej, czy gorzej. Krakowski „Czas" twierdzi, że obecna „organizacya polityczna Polski jest mniej więcej na gorsze".

„Anachroniczny — pisze „Czas" — zawrót głowy, owoc psychozy, jakie ogarnęły naszą zbiorowość na przełomie między niewolą a nagłem przejściem do wolności. Sejm nasz obecny nie jest wyrazem istotnej naszej dojrzałości politycznej, ani tak samo znajdujący się w ciągłej permanencyi przesileń rząd. Na polu życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego ochłonęło już społeczeństwo w przeważnej części z sugestyi wojennej i do normalnej psychologii wracać zaczyna. Na polu politycznem płaci jeszcze koszta tego gorączkowego podniecenia, wśród którego stworzyło pierwszą swą ordynacyę wyborczą i powołało pierwszy sejm".

„Robotnik" w artykule „co jutro niesie" rozpatrując stosunek konstytucyi polskiej do systemu jej przestrzegania, pisze

Zapytajmy chłopa na kresach, w tych stronach kędy każda piędź ziemi zlana jest od lat pięćdziesięciu krwią unitów, zapytajmy chłopa prawosławnego z pod Zamościa, Hrubieszowa i Chełma. Zapytajmy protestanta Niemca. Zapytajmy Żyda — w jaki sposób stosowanie są wobec tych parjasów, których jednak konstytucya ogłosiła współobywatelami, pełnoprawnym obywatelami Rzeczypospolitej, z którym każdy ma w paszporcie zapisany tytuł obywatela polskiego, marzenie i dumę pokoleń całych tego kraju, zapytajmy, co myślą o ustawach naszych, o prawach, które im te ustawy dają, o stosunku do nich urzędników tego państwa? Każdy adwokat polski, każda redakcya opozycyjnego pisma, poszczególni obywatele, znani z poczucia prawa i spra-

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

We wtorek 21. czerwca bm. Po raz trzeci
PIENIĄDZ, MIŁOŚĆ i HAŃBA
obraz z życia w 4 aktach ze śpiewami Zalataczewskiego.
Nowe dekoracye art. mal. Z. Balka,

wiedliwości, cudzoziemcy, nawet i — ku przerażeniu każdego z nas — Liga Narodów wszystkie te instytucye i kancelarye zasypywane są skargami na nadużycia, na niestosowanie ustaw, na pogardliwe traktowanie obywateli.

O usunięcie ograniczeń prawnych dotyczących Żydów.

Warszawa Na ostatniem posiedzeniu komisyi prawniczej rozpatrywano jeszcze w maju 1919 r. przedłożony przez posłów żydowskich Grynbauma, Thona i Hartglasa wniosek w sprawie usunięcia ograniczeń prawnych dotyczących ludności żydowskiej. Komisya obradowała w obecności zastępcy ministra sprawiedliwości, który równocześnie reprezentował wszystkie inne ministerstwa, zastępcy ministra wyznań religijnych oraz zastępcy prezydyum ministrów, który oświadczył, że przybył tylko w celu przysłuchiwania się dyskusyi.

Po otwarciu posiedzenia zabrał głos p. Hartglas, kreśląc dzieje projektu, który mowca ma referować. Opracowanie referatu nad tym projektem powierzono swego czasu t. j. przed przeszło dwoma laty posłowi Cwikowskiemu, który jednak z powodu nieznajomości języka rosyjskiego powierzony mandat złożył, poczem opracowanie referatu powierzono mowcy z poleceniem natychmiastowego porozumienia się z odnośnemi ministerstwami, co też mowca uczynił. Referent po opracowaniu projektu urgował kilkakrotnie w prezydyum ministrów przyśpieszenie przedłożenia niniejszej ustawy, co prezydyum ministrów już czy dopiero zeszłego roku przyrzekło, przyczem poseł Hartglas zaproponował przedłożenie opracowanego projektu Izbie przez rząd w własnem imieniu.

Dopiero później dowiedział się poseł Hartglas, że w niespełna tydzień po przyrzeczeniu prezydyum ministrów w mowie będący projekt ustawy ugrzązł w archiwum. Przy pomocy wiceministra dra Wróblewskiego udało się projekt ten wyciągnąć z archiwum, co jednak sprawy nie posunęło ani na krok naprzód, gdyż prezydyum ministrów powoływało się ciągle na toczące się wówczas rokowania polsko żydowskie, przyczem zaznaczyć należy, że i dziś prezydyum ministrów uważało za stosowne przysłać na posiedzenie komisyi, na które zostało oficyalnie zaproszone, reprezentanta, który jednak ma obowiązek tylko przysłuchiwania się dyskusyi.

Po omówieniu poszczególnych punktów projektu prosi referent o przyjęcie projektu przez komisyę, albowiem rząd nie zdradza tendencyi załatwienia tej sprawy, mimo, iż artykul 126 konstytucyi nakłada na rząd obowiązek załatwienia.

Zastępca ministra sprawiedliwości uważa, że ograniczenia prawnie dotyczące ludność żydowską w Polsce są ogólnikowe i nie wielkie, wobec czego nie uważa kwestyi usunięcia ograniczeń za palącą.

Co się tyczy sprawy podwójnej opłaty za leczenie Żydów w szpitalach, rząd w zasadzie aprobuje stanowisko posłów żydowskich, nie może jednak jednem pociągnięciem skreślić odnośny paragraf w obawie, by nie powstała luka w ustawodawstwie. Rada ministrów w tych dniach przedłoży plenum Sejmu projekt w tej sprawie, w którym nie będzie już czyniona różnica między nie Żydami a Żydami.

Odnośnie do innych ograniczeń, rząd jest zdania, że nie należy ich usunąć, lecz uogólnić tak, by dotyczyły one tak, Żydów jak i chrześcian.

Zastępca ministra wyznań i oświaty zgadza się z wywodami przedmowcy, proponuje od siebie zmianę treści tego punktu, w którem mowa o uwolnieniu rabinów od przysięgi w wypadku przesłuchania ich w charakterze świadków.

Poseł Hartglas, zabierając powtórnie głos uzasadnia treść przedłożonego projektu i prosi o prawne usunięcie tych ograniczeń, które już w rzeczywistości nie istnieją.

W dyskusyi domaga się poseł Mieczkowski, by się w tej sprawie zwrócono do rządu, gdyż w projekcie przedłożonym przez posła Hartglasa nie wiadomo, czy chodzi tu o Żydów narodowych czy Polaków wyznania mojżeszowego.

W końcu po dłuższej dyskusyi przyjęła komisya uchwałę zwracającą się do rządu, aby opracował i złożył do laski marszałkowskiej nie później jak na pierwszem posiedzeniu sejmu po feryach projekt ustawy, uchylającej pozostałe dotychczas ograniczenia praw ludności niechrześciańskiej.

Konferencya żydowskich uchodźców z Ukrainy.

Lwów, 20. czerwca.

Dziś rozpoczęła we Lwowie, w sali towarzystwa Zirej Jehuda obrady pierwsza konferencya żyd. uchodźców z Ukrainy w obecności 19 delegatów z następujących miejscowości: Lwów, Czortków, Kopyczyńce, Tarnopol, Podwołoczyska, Skała, Przemyśl i Złoczów.

O godz. 12 i pół otworzył dr. Homelski konferencyę, poczem wybrano prezydyum złożone z pp. dra Homelskiego, Rapaporta i Aszmanna, oraz komisyę mandatową i permanencyjną.

Imieniem „Jointu" powitał konferencyę p. Schon, imieniem uchodźców p. Srebery, imieniem Komitetu ratunkowego p. dr. Silberscheini.

Na początku obrad przyjęła konferencya jednogłośnie wniosek, wyrażający podziękowanie rządowi polskiemu za okazaną uchodźcom życzliwość.

Następnie przystąpiono do sprawozdań delegatów. Dotąd złożyli sprawozdania delegaci z Tarnopola, Czortkowa, Kopyczyniec, Podwołoczysk i Złoczowa, Skały i Przemyśla.

Dalsze obrady jutro. Konferencya potrwa do środy.

Z teatru małego.

»Rzeczywistość«,
komedya w 3 akt. Bolesława Gorczyńskiego.

Wznowienie sztuki Bolesława Gorczyńskiego okazało przedewszystkiem, o ile reżyserya p. Brydzińskiego stoi wyżej od stylu, w jakim wystawia się u nas pospolicie komedyę. Przed dwoma laty »Rzeczywistość« we Lwowie padła mimo, że grana była przez artystki o wiele wybitniejsze, niż onegdaj. Wyrazistość dyalogu i akcyi wystąpiła dzięki umiejętnej reżyseryi bogactwu inwencyi i występowi p. Brydzińskiego w miejsce p. Okornickiego znacznie plastyczniej.

Rola malarza Woryckiego, o którego walczą z sobą trzy gracye, reprezentujące zmysłowość, obłudę intellektualizmu i prostą, prymitywną miłość i silna wola odpowiada w zupełności charakterowi talentu Brydzińskiego. Grał ją też z pełnią temperamentu, z znacznie większą swobodą, niż poprzednio kreowane role; bardzo pięknie uwydatnił egoizm kabotyna, który chciałby z każdej kobiety, znajdującej się w promieniu jego osoby wycisnąć maksimum korzyści dla siebie, wskutek czego też postawiony przed konieczność decyzyi — nie decyduje się zasadniczo nigdy.

Jak w życiu i w losach malarza Woryckiego decyduje ostatecznie najsilniejsza wola, która w tym wypadku kojarzy się z najintenzywniejszą miłością. Prostą, kochającą dziewczynę grała pna Łozińska i jej obok p. Brydzińskiego głównie zawdzięczać należy ożywienie »Rzeczywistości«.

Panie Rasińska i Wiland były zupełnie poprawne, gra pierwszej jednak pozbawiona były tego wdzięku, którym jaśniała w tej roli dawniej pni Trapszo. Natomiast pni Wiland w roli intellektualistki znacznie bardziej odpowiedziała treści sztuki, niż dawne parodystyczne ujęcie przez p. Żmijewską. H. H.

—0-0—

NADESŁANE.

SEKCYA Restauratorów poszukuje natychmiast KUCHARZY i KUCHAREK Zgłoszenia w kancelaryi hotelu Georgea lub hotelu Bristol. 7340

WPISY
do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.
a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży rozpoczynają się
dnia 19. czerwca
Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.
Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę 7398

ŻYDOWSKIE TOWARZYSTWO SZKOŁY LUDOWEJ i ŚREDNIEJ w LWOWIE
rozpisuje 7393
KONKURS
I. na dwóch nauczycieli religii.
Wymagane:
1. Doktorat filozofii,
2. Absolutoryum seminaryum rabinackiego,
3. Biegłe władanie językiem hebrajskim.

i II. na dwóch nauczycieli języka hebrajskiego
Wymagane:
1. Świadectwa ukończonych studyów,
2. Świadectwa dotychczas odbytej praktyki nauczycielskiej,

Zakład dentystyczno-techniczny
M. Ehrenkranza
Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

Tow. Dr. S. Lanes
ord. jak zwykle w Iwoniczu willa »Kółko« 5914

Isak, Sender, Osias, Józef Mendel i Michał Grüss zawiadamiają, że nie są spokrewnieni z Leonem Grüssem ściganym przez Sąd. 7312

Zakład dentystyczno-techniczny 7123
C. MOHRA Lwów, Jagiellońska 15 I. p.
wykonuje wszelkie roboty dentystyczno-techniczne po cenach umiarkowanych. Pacyentów z prowincyi załatwia się szybko.

Wszystkim za szczery wyrazy współczucia z powodu śmierci błp. ojca naszego składam serdeczne podziękowanie 7394 **Dr. Jula Bickels z rodziną.**

Właściciel dużego, dobrze wprowadzonego sklepu, położonego przy pryncypalnej ulicy w Przemyślu, poszukuje
energicznego spólnika
z kapitałem w kwocie 2—3 mil, marek. Bliższych informacyi udzieli z grzeczności oddział »Polskiego Globu«, w Przemyślu, ul. Mickiewicza 8. 7389

KRONIKA.

— **Znany działacz syonistyczny**, były prezydent gminy żydowskiej w Petersburgu dr. Salkind przybywa dzisiaj do Lwowa w celu omówienia kwestyi związanych z akcyą na rzecz »Keren Hajesod«.

— **Konferencya sanitarna Jointu.** Dziś rozpoczyna w Lwowie obrady konferencya sanitarna zwołana z inicyatywy dra Plotza, dyrektora komisyi medycznej dla Europy z ramienia J. D. C.

W konferencyi biorą udział lekarze amerykańscy, którzy jako współpracownicy dra Plotza przybyli z nim do Europy, oraz przedstawiciele miejscowego społeczeństwa. Z ramienia J. D. C. uczestniczą prócz dra Plotza, dr. Borys Bogen, przewodniczący europejskiej Rady wykonawczej, który doświadczenie zyskane w kraju na polu pracy społecznej, zużytkuje do zorganizowania akcyi medycznej w wschodniej Galicyi.

J. D. C. przeznaczył na cel akcyi sanitarnej specyalny fundusz do dyspozycyi dra Plotza, który zbierał jeszcze w r. 1920 materyał w tej sprawie, studyował problem sanitarny z stanowiska lokalnego podczas swego 3-miesięcznego pobytu w kraju a obecnie przystąpić zamierza do realizacyi planu.

Za główne swe zadanie uważa dr. Plotz pobudzić ludność miejscową do współpracy, tak, by po pewnym czasie mogła ją kontynuować własnymi środkami.

O wynikach obrad dzisiejszej konferencyi doniesiemy w jutrzejszym numerze.

— **Strajk kelnerów trwa w dalszym ciągu.** Żadna ze stron nie podjęła dotychczas rokowań i niema widoków, by strajk ten tak rychło został zażegnany. Kawiarnie są nadal zamknięte. Organizacya zawodowa kelnerów odbyła dziś licznie frekwentowane zebranie, na którem uchwalono nie ustąpić od swych postulatów. Delegacya złożona z 4 członków organizacyi zawodowej kelnerów wzięła wobec władz na siebie odpowiedzialność, że ze strony strajkujących nigdzie do zakłócenia spokoju nie przyjdzie.

— **O listy p. Bh. Brennera.** Wszystkie osoby, które kiedykolwiek pozostawały w kontakcie listowym z poległym w Palestynie bł. p. J. Ch. Brennerem. uprasza się o nadesłanie listów w oryginale lub odpisie pod adresem A. S. Rabinowicza Tel.-Awiw Palestyna.

— **Pomnik J. L. Pereca.** Z Berlina donoszą: Rząd sowietów wystawił w Witebsku pomnik znakomitemu literatowi żydowskiemu J. L. Perecowi.

— **Ze sądu wojskowego.** Przed sądem wojskowym pod przewodnictwem ppłk. Nawarskiego odbyła się dni 18 bm. rozprawa przeciw plutonowemu Józefowi Rudnickiemu i kpl. Michałowi Dragonowi. Oskarżeni odpowiadali za zbrodnię gwałtu publicznego, popełnioną przez to, że dnia 5 sierpnia 1920 r. w domu publicznym przy ulicy Miodowej napadli na ajenta policyjnego Knoblocha będącego w służbie i w celu udaremnienia wykonania tejże pobili go do omdlenia. Obaj oskarżeni zostali uwolnieni.

Oskarżał Mjr dr. Argasiński, bronili adw. dr. Hirschsprung i por. Roman. Prokurator zgłosił zażalenie nieważności.

— **Gazeta bankowa Nr. 89** zawiera: Prof. A. Doliński: Zagadnienie unifikacyi prawa wekslowego. Dr. H. Kornreich: Długi przedwojenne b. Austryi a Polska. J. Münz: Podwyższenie należytości emisyjnej od akcyi. R. Grabschaid: O podatku dochodowym. Przegląd sprawozdań i bilansów. Sprawy bieżące. Przegląd giełdowy. Kronika krajowa i zagraniczna. Przegląd ustaw i rozporządzeń. Kalendaryum.

I. **Wystawa prac uczenic Żyd. szkoły zawodowej** żeńskiej Tow. Warszt. ręk. dla dziewcząt żyd. Piekarska 9, odbędzie się w dniach 27, 28 i 29 czerwca od 10—1 przedpoł. i od 4—6 pop. 7319

Wiadomości handlowe.

Lwów, 20. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi ożywienie przy tendencyi zniżkowej. Płacono za Chodorów 2000—1950—2000—1975—1950—1925, za Polską Naftę I. i II. em. 1825, za III. em. 1750—1775—1800, za P. T. H. IV. em. 900.

Za dolary kanadyjskie płacono 1200, za franki francuskie 109, za przekaz na Czerniowce 2185.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya chwiejna.

Płacono za dolary amerykańskie 1380 1460, kanadyjskie 1180—1250, marki niemieckie 2100—2250, leje rumuńskie 2150, ruble (500) 340, ruble (100) 540.

Za korony austr. (1000) 3800—3300
» » » (100) 420— 400
» » » (50) 340— 360
» » » (20) 55
» » » (10) 20

—:—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 20. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·30 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	550·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	685·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	675·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	875·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	550·—	—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1950·—	2025
Tow. akc. Karpalit 140—21	1700·—	—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3575·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2125·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	5750·—	—·—
Warszawską Ska»akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1950·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1200·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1775·—	1875
Polska Nafta III. em. 500—0	1725·—	1825·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1050·—	—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	875·—	925·—
Tow. Rakszawa 140—28	5200·—	—·—
Zakł. el. Sierszą (wsz. em) 140—5·60	2200·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5500·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7800·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	300·—	350·—
» » drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	65·—	85·—
» » (po 250)	55·—	65·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	5·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	7.—	10·—
1 frank franc.	100·—	106·—
1 Frank szwaj.	190·—	210·—
1 Ł Sterling	4650·—	4850·—
1 Dollar amerykański	1375·—	1475·—
1 Dollar kanadyjski	1150·—	1250·—
Marki niem. (po 1000)	2050·—	2150·—
» » po 100)	1950·—	2050·—
» » drobne	1850·—	1950·—
Lei rumuńskie (500)	2000·—	2200·—
Lei rumuńskie drobne	1900·—	2100·—
Liry włoskie	62·—	68·—
Czeskie korony (5000—1000)	1900·—	2100·—
» » drobne	1900·—	2100·—
Korony austr. niem. stemplowane	190·—	210·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	4700·—	4900·—
» na Paryż	102·—	112·—
» na Zurych	200·—	220·00
» na Pragę	20·50	2·00
» na Wiedeń	2·50·00	230·00
» na Berlin	21·00	22·50
» na Nowy Jork	1325·—	1450·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	21·00	22·50
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.		6%

—:—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 20. czerwca.

P. T. H. I—III. em 1075—1050, IV. em. 975—950, Impex 520, Zieleniewski 7000, Parowozy 1950, Siersza górnicza 5800 Polska Nafta 1800—1925, Trzebinia mydło 2600.

—:—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 20. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1325—1375, Marki niemieckie 1950—1975, Ruble (500) 300—320, Przekaz na Berlin 2000—2050, Polska Nafta 1900—1850.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 20 b. m. Berlin 8·55, Praga 8·15, Nowy Jork 586·—. Austr. noty kor. stempl. 0·89, Budapeszt 2·35, Bukareszt 9·15, Wiedeń 1·17⅝, Medyolan 29·80, Zagrzeb 4·00, Warszawa 0·43.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 20. bm. Berlin 8·52½, N. Jork 586·00, Paryż 48·25, Bruksela 47·25, Sztokholm 132·20, Madryt 78·00, austr. korony stemplowane 0·00. Budapeszt 2·35, Bukareszt 9·15, Wiedeń 1·20, Holandya 195·80 Londyn 22·28, Medyolan 30·00, Kopenhaga 101·60, Chrystyania 88·80, Buenos Aires 185·00, Warszawa 0·43, Praga 8·15, Zagrzeb 4·00.

—:—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 20. czerwca:

Renta majowa 000·00, austr. renta koronowa 104·00, węgierska renta koronowa 000·00, Losy tureckie 3 898·—, Renta lutowa 105·00, Anglobank 1765·—, Bankverein 1311·00, Bodenkreditanstalt 2680·00 Kreditanstalt 0000·—, Bank depozytowy 890·- Laenderbank 2570.00, Merkury 1105, Unionbank 1285·—, Żiwnosteńska banka 3670·00, Kolej północna 20 460·—, Kolej. południowa 2550—, Alpiny 6535·—, Berg und Huetten 12·900·, Krupp 1690·00, Poldihütte 4900·00, Prager Eisen 13.200·00, Rima 5350·—, Skoda 4395·—, Zieleniewski 4000·—, Apollo 6400·—, Fanto 28.800·—, Galicia 39.700·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 18·000—, Koleje austryackie 5198·—, Koleje węgierskie 000·—, Priorytety kolei półn. 3430·— Bank obrótowy 830·— Kolej Lwów-Czern. 5150·— Siersza 3600·—.

—:—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

NADESŁANE.

Genia Frostig zam. Mager
Emanuel Mager
zaślubieni 7356
Lwów, w czerwcu 1921.

Z okazyi zaślubin p. Erny Lapter z p. O. Wechslerem zasyłają serdeczne życzenia Neussowie. 7350

Do zaręczyn p. Bernarda Fischera z pną Reginą Fabian serdecznie gratuluje 7365 Meier Weiss z żoną.

Z okazyi zaręczyn p. Bernarda Fischera z pną Reginą Fabian życzy dużo szczęścia i wiele pomyślności 7386 Uscher Rothenberg z Drohobycza.

Do zaręczyn kochanego kolegi Salomona Vogla z panną Estercią Löblówną, gratulują serdecznie i życzą jasnej przyszłości 7376
Bleich, Sauberberg, Mittelmann i Stark.

Lotta Lempert — Feiwel Lempert
Krystynopol — Lwów
zaręczeni w czerwcu 1921. 7390

Berna d Fischer — Regina Fabian
Drohobycz — Łąka
zaręczeni w czerwcu 1921. 7389

Markus Spiegelglas — Salomea Schönberg
Tarnopol — Skałat
zaręczeni w czerwcu 1921. 7397

Z okazyi zaręczyn koch. Feiwla Lemperta z p. Lempertówną życzymy dużo szczęścia Leon Schapira z narzeczoną 7383

Z okazyi zaręczyn naszej ulubionej przyjaciółki Ireny Ehrlichówny z p. S. Tänzerem zasyłamy tą drogą serdeczne gratulacye Henek Mahler i Dolek Ritter. 7396

Dr. Natan Zwi Gerstel — Estera Donner
Lwów 7358
zaręczeni w czerwcu 1921.

Z okazyi zaślubin p. Samuela Kranza z p. H. Czortkower życzą dużo szczęścia na nowej drodze życia Neussowie. 7360

Z okazyi zaręczyn kolegi Ignatza Schmiedera z p. Salomeą Pops zasyła serdeczne gratulacye Schacht Jakob. 7368

Salomea Pops — Ignacy Schmieder
Lwów 7367
zaręczeni w czerwcu 1921.

Maurycy Barban — Róża Teitel
Rohatyn — Podkamień
zaręczeni w maju 1921. 7369

Z okazyi zaręczyn mego najlepszego kolegi Natana Höniga z p. Adelą Halpernówną gratuluje serdecznie 7400
J. Waldman.

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego brata Feiwla Lemperta z kuzynką Lottą Lempertówną zasyłamy serdeczne życzenia Bernard i Amalia Scharf. 7399

Z okazyi zaręczyn mojej k. przyjaciółki p. L. Lempertówny z p. Lempertem gratulują serdecznie i życzą jasnej przyszłości Fani Schiffbauer z narzeczonym 7415 z Krystonopola.

Z okaz i zaręczyn p. L. Lempertówny z p. Lempertem serdecznie gratuluj i życzy dużo szczęścia Abr. Schiffenbauer 7414 Wolica Komarowa.

אוהבי מברכים את מרנו חנוך מ' נפתלי צבי לרנר ליום הולדתו ומשעות עין 1 על שמו התלמידות של חקורם השלישי. 7401

INTERESA HANDLOWE.

CELEM DALSZEGO sfinansowania w kilku krajach opatentowanego wynalazku i celem sprzedaży tegoż poszukuje się kapitalisty z wkładem 200.000 Mp. Zgłoszenia pod »wynalazek« do Administracyi. 7634

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

Na czas wakacyi przygotuje do poprawek z matematyki i fizyki nauczyciel gimnazyalny. Zgłoszenia pod »Mrówka« do Administracyi. 7375

Pod gwarancyą wyucza nauczycielka w trzech miesiącach niemieckiego, polskiego udziela też wyższego wykształcenia Kleparowska 4. 7373

POSAD POSZUKUJĄ.

Korespondent polsko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Koncypient rutynowany zastąpi nieobecnego szefa podczas feryi, także na prowincyi. Adresować: »Substytut« Admin. »Chwili«. 7373

Rutynowany koncypient adwokacki poszukuje posady. Zgłoszenia z podaniem warunków pod «Interes« przyjmuje Admin. »Chwili«. 7378

WOLNE POSADY

Biuro techniczne poszukuje zdolnego akwizytora, o ile możności obznajomionego z działem instalacyjno-wodociągowym i technicznym. Zgłoszenia do Administracyi pod »Akwizytor«. 7348

Poszukuję panienek do krawieczyzny damskiej. Genia Pollak, Lwów, Czackiego 1. 7137

Adwokat Graf, Pańska 8 poszukuje akademika na przedpołudnie. 7157

Zdolnego praktykanta (ki) z wyrobionem pismem, poszukuje Administracya »Chwili«. Zgłoszenia od poniedziałku między 12—1 przedpoł.

Kros pierwsza krajowa fabryka wyrobów ceratowych i skórzanych Lwów, ul. Sykstuska l. 14 poszukuje zdolne panny do szycia na maszynie i zdolnych robotników. 7326

Rutynowany nauczyciel języka hebrajskiego, któryby mógł w krótkim czasie przygotować, poszukiwany. Zgłoszenia pod »Gwarancya« »Rekord« Sykstuska 8. 7382

PRAKTYKANTA płatnego przyjmie zaraz Magazyn papieru i galant. Batorego l. 6. 7372

Egzekutywa syonistyczna poszukuje rutynowanej męskiej siły kancelaryjnej obeznanej z buchalteryą i piszącej na maszynie. Zgłoszenia osobiste między 4 6 pop. u Dr. Rothfelda, Pańska 2, II. p.

Lepsza osoba Żyd. do gotowania jako dochodząca poszukiwana Kopernika 32, II. piętro. 7405

ZDOLNĄ sprzedawczynię przyjmie natychmiast Magazyn Kolpana, Piekarska l. 1 B. 7411

Rutynowana, bezbłędnie za dyktatem pisząca maszynistka zostanie z dniem 1. sierpnia przyjęta. Zgłoszenia u adwokata Schönbacha, Słowackiego 4 od 4—6. 7409

Praktykanta z lepszego domu przyjmie Księgarnia Nowości, Kopernika 3. 741

Dziewczęta do praktyki z zapłatą przyjmie zakład litograficzny. A. Hegedüs, Boulardа . 7407

Magazyn nowości dla Pań Stadler, Sykstuska 16 poszukuje zdolnej sprzedawczyni. 7406

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

2 pokoje z kuchnią z wszelkim komfortem do wynajęcia na lipiec, sierpień. Wiadomość ul. Jachowicza 15, II. p. na prawo od schodów. 7335

Jeden pokój umeblowany przy rodzinie do wynajęcia. Zgłoszenia do Administracyi pod »Pokój«. 7395

Dwu lub trzech pokoi z kuchnią w którejkolwiek dzielnicy poszukuje się. Zgłoszenia pod »Powietrze« do Administracyi 7381

Mam lokal frontowy przy ul. Gródeckiej nadający się na skład artykułów technicznych, poszukuję spólnika fachowca z kapitałem. Zgłoszenia pod »frontowy« do Chwili. 7362

Doktor poszukuje umeblow. pokoju ewentualnie z wiktem przy spokojnej rodzinie. Zgłoszenia do Administracyi pod »Mnuchah«. 7361

RÓŻNE.

Troski każdej rodziny znikną jak chmury na horyzoncie przed słońcem, jeśli posłuchają rady i zastosują się do wskazówek zawartych w czasopiśmie towarzyskiem i rodzinnem »Przeznaczenie«. Ogłoszenia do I-go numeru przyjmuje Administracya Lwów, Skarbkowska 4, II. p. w godz. popoł. 5—7. 7170

Wzory haftuje i wybija na sukniach podług żurnalu Kazimierzowska 21. 7374

MAŁŻENSTWA.

Pani o wysokiej kulturze, dystynkcyi, inteligencyi, szukająca wśród szarzyzny życia, cudownej baśni, pozna dla małżeństwa do 45 lat pana, o równej kulturze, inteligencyi i stanowisku. »Salambo« Administracya. 7392

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Stare splamione lustra srebrzy na nowe firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła we Lwowie, ul. Ormiańska 27. 7288

Maszyny stare, wszelki metal kupuję płacąc najwyższe ceny dla własnego użytku Żółkiewska 123, podwórze. 7113

Fabryka Talejsim sprzedaje Talejsim hurtownie i detajlicznie począwszy od 600 Mk., zaś chustki talesowe po umiarkowanych cenach. Robotnicy tkaccy poszukiwani. Kleiner, Lwów, Reja 9, boczna Hofmana. 7317

Meble okazyjne wszelkiego rodzaju po niskich cenach sprzedaje »Doroteum«, Sapiehy 34. 7069

Sprzedam willę w Brzuchowicach pod Lwowem 4 pokoje, 1 morg ogrodu, stajenka. Cena 2.000.000 Mp. Oferty adresować do Administracyi »Chwili« pod tytułem »Brzuchowice«. Odpowiedź nastąpi tylko poważnym reflektantom. 7379

10 Tomów Graetza Geschichte der Juden okazyjnie do nabycia Księgarnia Siegla, Pasaż Hausmana 8. 7377

טליתים wełniane i jedwabne, hurtownie i detajlicznie po cenach umiarkownych do nabycia w księgarni hebrajskiej S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 7337

Magazyn nowego puchu i pierza
w różnych gatunkach w każdej ilości na pościel po najumiarkowańszych cenach poleca Sz. publiczności firma R. Gewehr, ul. Krakowska 6, I. piętro. 7370

Duża szafa (antyk) na garderobę o dwóch lustrach nadająca się do sklepu konfekcyjnego lub większego mieszkania okazyjnie do sprzedania. Wisłok, Kazimierzowska 47. 7113

Do sprzedania salon mahoniowy, obrazy, lampy elektryczne, naftowe, kasa, rozmaite sprzęty meblowe. Oglądać 11—2 Ziemiałkowskiego 6, parter prawo. 7408

Ogłoszenia.

CERATY na stoły, chodniki, kapy na łóżka, obrusy i story do okien poleca 7380
MAGAZYN TAPET
Kiczales i Margulies
Lwów, ul. Sykstuska 18.

Leżaki składane chodniki, portyery, franki, kapy, ceraty, materye na pokrycie mebli, materace, tapety i t. p. 1179=5
poleca skład tapet S. WEIS, Lwów, Sobieskiego 2.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Korporacya gospodnio-restauracyjno-szynkarska
we Lwowie, Rynek 28.
zawiadamia, że z dniem dzisiejszem na mocy obowiązującego stututu korporacyjnego otwiera
Biuro pośrednictwa pracy
w lokalu korporacyi. 7403
Przyjmuje zgłoszenia i udziela bezpłatnie pracę pracownikom kelnerskim codz. od 10—1 i 5—6

ZNANY MAGAZYN KOLPANA
ul. Piekarska l. 1 B.

7412

sprzedaje póki zapas starczy czysto jedwabne pończochy po **500 Mp.** we wszystkich modnych kolorach, prawdziwe **fil d'cosse po 250, 275 i 300 Mp.**, ½ jedwabne po **200 Mp.**, niciane po **150 Mp.** — Flor po **95 Mp.** we wszystkich kolorach — Reformy damskie po **275 Mp.** — Skarpetki niciane po **60 Mp.** fil d'cosse po **100** i 120 **Mp.**

Baczność! Uwaga na firmę i Nr. 1 B.

Nowe maszyny do szycia!

wszystkich systemów jak Kaisera, Gritznera, Rast-Gasser, Singera jakoteż wszelkie części składowe do tychże polecają wielkim wyborze

Violin i Tisser

Lwów, Bernsteina l. 1. 7404

Maszyny rolnicze stale na składzie!

Tanio bo na piątrze!
OBUWIE

krajowe i zagraniczne — Hurtownie i detalicznie po cenach najniższych poleca 7316

M. Stroh, Lwów, Kazimierzowska 3.

Wyjeżdżam do GDAŃSKA

Przyjmuję wszelkie zlecenia. Zgłoszenia do BIURA OGŁOSZEŃ »POLAM« ul. SYKSTUSKA 62. 7306

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299 6565

STRUNY

hurtownie i detalicznie 0784

M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

Baczność! najlepszy łupek azbestowy

z czystego kanadyjskiego azbestu **wyrobu przedwojenego** dostarcza Biuro materyałów budowlanych

Aron Schwarz, Chrzanów. 7366

Żyd. Szkoła zawodowa żeńska we Lwowie, Piekarska l. 9

poszukuje sekretarki

(z praktyką pedagogiczną i znajomością administracyi) oraz **instruktorki** do bieliźniarstwa. — Zgłoszenia pisemne lub ustne od 1—2 w południe w Zarządzie szkoły. 7118

Gumy do rowerów

we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk. Płaszcze od 1350 Mk. **hurtownie i detalicznie** poleca

JÓZEF KATZ

LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

Precyzyjny aparat do ostrzenia **noży do golenia „ROLPAF"** do nabycia w pierwszorzędnych sklepach

Hurtowna sprzedaż i gener. przedstaw. na Polskę:

„DEKARO"

przedsiębiorstwo handlowe Ska z o. o.

we Lwowie, Rutowskiego 12.

Ważne dla wyjeżdżających do kąpieli!

Kosze i walizy podróżne. Leżaki i meble ogrodowe, oraz wszelkie wyroby koszykarskie wyrobu SYNDYKATU KOSZYKARSKIEGO S.A.

sprzedają następujące firmy we Lwowie:
Bazar Krajowy, ul, Akademicka 10.
Franc. Hegedüss, nl. Kętrzyńskiego 11a.
Spółka Stolarzy. ul. Biesiadeckich
Firma Siwek, ul, Kopernika 3. 7355

Oddział hurtowny Syndykatu Kosz., Kopernika 23.

Biura mieszczą się: **Lwów, ul. Akademicka 10.**

KIEROWNIK TARTAKU

z długoletnią praktyką we wszystkich gałęziach przemysłu drzewnego, pierwszorzędna siła 7148

poszukuje odpowiedniej posady,

którą może natychmiast objąć, Za pośrednictwo wynagrodzi do 10.000 Mp. Zgłoszenia pod «S. 40 lat« do Adm. »Chwili«.

Różnego rodzaju

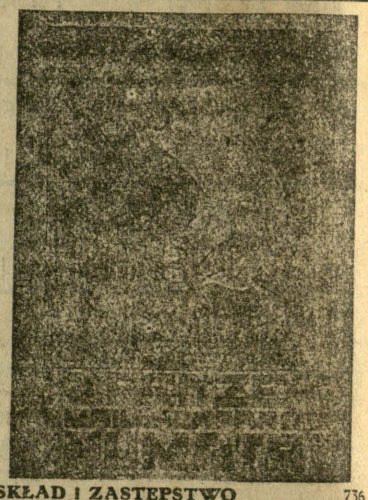
lakiery emaliowe

i inne najprzedniejszej jakości Hetzendorfskiej fabryki

O. Fritze

Wiedeń XII/2

Wszędzie do nabycia.

SKŁAD I ZASTĘPSTWO 736

Henryk Freiheller, Lwów, K. Boczkowskiego 5

Światowej sławy mydło „Speick" przewyższające swą jakością wszelkie inne konkurencyjne mydła toaletowe, oraz „liliowo-mleczne", „kwiatowe", „Glicerynowe", kule różnej wielkości (mydła kąpielowe), proszki i mydła do golenia, brylantynę, wodę kolońską, pudry i t. p. Wyroby powyższe uznane za najlepsze, rozpowszechnione są nietylko w kraju ale i zagranicą i nabyć je można w każdym lepszym handlu.

Reprezentacya i główny skład:
A. J. Lewiński, Kraków
Starowiślna 35.

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykonuje w najkrótszym czasie **LITOGRAFIA A. ANDREJCZYN**
UL. MICHAŁA L. 4. (boczna Kościuszki). 6-49

WOLNE POSADY.

Apteka w Mikulińcach poszukuje magistra(ę) farmacyi. Posada 1. lipca do objęcia. Płaca wedle normy lwowskiej 7391

Praktykant zostanie przyjęty natychmiast. Księgarnia A. Minczelesa, Kopernika 2. 7384

WIŚNIE, MALINY, CZEREŚNIE zaraz MORELE, DEREŃ, :: JARZĘBINĘ, :: TARNINĘ później

7330 zakupi firma

JAN MUSZYŃSKI

S-KA Z O. P.

LWÓW, GRODZICKICH 3.

Bank Wschodni w Warszawie

Oddział w Krakowie, Floryańska 43, Tel. 20-38

Oddział **RÓWNO**

załatwia wszelkie czynności i bankowe jak kupno i sprzedaż efektów, walut i dewiz. Przyjmuje zlecenia na przekazy krajowe i zagraniczne, dla kresów wschodnich i zagranicę. 7358

Wykonuje zlecenia giełdowe.

Udziela kredytów towarowych i przemysłowych

Oddział **WILNO**

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 872 Lwów, czwartek 23. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 8 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Destrukcyjny system.

(i) Nieszczerość mści się nawet w polityce. Wcześniej lub później przekonają się o tem pseudo-bojownicy o demokracyę z pod znaku endecyi i podobnego pokroju antysemickiego.

Pod hasłem walki przeciw dyktaturze wojskowej, bizantynizmowi itp., zaczerpniętem z demokratycznego słownictwa, wywalczyli endecy z partyjnej i osobistej animozyi przeciw osobie zajmującej dziś najwyższe w państwie stanowisko, zasady konstytucyjne, ograniczające władzę Naczelnika Państwa, głosząc naiwnym i zaślepionym, że walczą o swobody obywatelskie i demokracyę.

I wśród zaciekłych walk partyjnych przyszła na świat konstytucya polska, głosząca dumnie, że suwerenność w państwie należy do narodu, że naród jest właścicielem najwyższej faktycznej w państwie władzy.

Na straży swych zdobyczy stać będzie endecya i jej adherenci, jak długo to leżeć będzie na linii i w interesie ciasnej ich polityki partyjnej. Bo dziś już nie jest dla endecyi konsytucya świętością. Nietylko bez opozycyi, ale z zadośćuczynieniem, będącem alfą i omegą jej programu politycznego przygląda się i sama powoduje gwałcenie konstytucyi, zwłaszcza, gdy się to stać może za cenę krzywdy żydowskiej.

Trudno żądać przejęcia się zasadą świętości ustawy zasadniczej, zrozumienia, że gwałcenie prawa wobec kogokolwiek, jest podcinaniem bytu państwa, które stałych bezkarnych wstrząśnień porządku prawnego wytrzymać nie może, od elementu, w którym interes osobisty zabija zmysł państwowo-twórczy.

A element ten dzierży dziś, jeśli nie całą formalną władzę, to faktyczny rząd dusz w Polsce. „Polska będzie antysemicką albo wcale nie będzie" zdaje się być wykwitem politycznego nieroumu „Nowoczesnego Polaka" przed którym kapitulują nawet ci, których wzrok nie jest przyćmiony rasową nienawiścią, albo których zmysł państwowo-twórczy pozwala — mimo nienawiści — ocenić całą nonsensowość takiej dewizy.

„Nie znajdzie się w Polsce rząd, który pod własną odpowiedzialnością doprowadzi do skutku ugodę polsko-żydowską" głosi z emfazą godną lepszej sprawy „Gazeta Warszawska" i ma niestety racyę.

Bo znalazły się rządy, które podjęły kroki w tym kierunku, niektóre jednostki okazały nawet bezsprzecznie pewną dozę zrozumienia i dobrej woli, żaden jednak nie miał tyle siły, by się przeciwstawić niskim instynktom ulicy, na których program swój wygrywa antysemityzm i wpływ polityczny opierają rozbijacze państwa.

W słabość rządu wierzą, ona dla nich jest jedyną pociechą. Nie troszczą się bowiem o to, że na tej słabości budują swe nadzieje wrogowie Polski, jakich u granic jest wiele, bo dla nich jeden tylko istnieje wróg — w imaginacyi pismaka endeckiego zrodzony — antonimowe mocarstwo.

Trudno utrzymać pióro w ręce, ilekroć powraca się do tego beznadziejnego — zdaje się — tematu.

Tylko wiara, że instynkt podżeganej ulicy, wyzyskiwany przez nieuczciwych, czy nierozumnych (raczej jedno i drugie) awanturników politycznych kiedyś i w Polsce przestanie być jedynym wykładnikiem racyi stanu i obowiązek publicystyczny wobec żydowskiego społeczeństwa, skłania nas do zwrócenia uwagi na nietylko dziwny, ale niewyłącznie dla Żydów — niebezpieczny abusus parlamentarny, jakiego świadkami jesteśmy w dzisiejszym

Z woli ludności żydowskiej, głosami przygniatającej większości wyborców żydowskich weszli posłowie żydowscy do Sejmu, gdzie reprezentują kilkumilionową ludność, stanowiącą pokaźny procent obywateli, do których suwerenność w państwie wedle litery konstytucyjnej należy. I od początku swojej działalności poselskiej korzystają z prawa inicyatywy ustawodawczej i wnoszenia interpelacyi, ko korzystają z tego prawa z żelazną konsekwencyą i prawdziwie bohaterskiem poświęceniem, które rodzi poczucie obowiązku żołnierza, przeznaczonego do beznadziejnej obrony ważnego szańca.

Czynią to bowiem bezskutecznie.

Rzadko tylko otrzymuje poseł żydowski odpowiedź na interpelacyę wniesioną w sprawie jaskrawych nadużyć podwładnych organów nieraz także wysoko postawionych osób. Gdy ją otrzyma wyjątkowo, jest prawie zawsze wykrętną, z reguły jednak mijają głosy posłów żydowskich bez echa.

„Nigdy stylizacya ustawodawcza nie stanowi o tem, kto najwyższą w państwie dzierży władzę" powiada słusznie Antoni Menger. Tylko faktyczna siła i wpływ stają się wyrazem tendencyi i kierunku władzy rządowej, wpływ ugruntowany w czasach spokojnych, zapewnia bowiem siłę decyzyi w nadzwyczajnych dla państwa sytuacyach czynnikowi, który staje się przez to wykładnikiem faktycznej władzy, podmiotem władzy w państwie, suwerenem.

Oto głos wybitnego teoretyka prawa politycznego, który nie trafia do przekonania naszych pseudo-demokratów, nie zdających sobie sprawy z tego, że nieposzanowanie posła i jego praw jest poniżeniem woli ludu. Są zamało przewidujący, aby wiedzieć, że na co sobie dziś brutalna większość wobec słabej mniejszości żydowskiej pozwolić może, gdy zasada taka przez dłuższą praktykę staje się uświęconą, może w zmienionej konstelacyi politycznej stronnictw w Sejmie bardzo boleśnie odbić się na niejednem polskiem stronnictwie.

Ale sytuacya posłów żydowskich w Sejmie kryje w sobie i inne dla państwa niebezpieczeństwa. Urzędnik, który wie, że nadużycie jego stało się głośnem, że doszło do wiadomości przełożonej władzy i opinii publicznej, bez spowodowania pociągnięcia go do odpowiedzialności, musi sobie takie milczenie tłumaczyć jako zachętę, jako uznanie. I w rzeczywistości nie pociąga za sobą interpelacya posła żydowskiego żadnych konsekwencyi, urzędnik, jeśli nie awansuje właśnie dlatego, awansuje mimo to.

Quo usque tandem?!

Ustąpienie min. Skulskiego i wicemin. Dąbrowskiego.

Expose min. Steczkowskiego o sytuacyi finansowej.

Warszawa 21 czerwca (tel. wł. — eg.) Dzisiejszy dzień przyniósł dla p. Witosa niemiłą niespodziankę. Klub N. Z. L. uchwalił odwołać min. Skulskiego i wicem. Dąbrowskiego z rządu. Na razie nie można jeszcze ustalić czy ta uchwała N. Z. L. zadecyduje także o stanie opozycyjnym tego klubu wobec gabinetu Witosa. Wrócił bowiem do klubu p. Skulski, który prawdopodobnie postara się o odzyskanie dawnych swych wpływów, zaś polityka p. Skulskiego pokrywa się w znacznej części z dotychczasową działalnością p. Witosa. Mówią nawet, iż p. Skulski zdecydowany był ustąpić z gabinetu w cichem porozumieniu z Witosem, aby raz wreszcie kres położyć machinacyom Dubanowiczów i Teodorowiczów.

Nareszcie sejm zapoznał się z położeniem gospodarczem i finansowem państwa. Stało się to dzięki expose min. Steczkowskiego wygłoszonem na dzisiejszym konwencie seniorów. P. Steczkowski zapewnił, że spadek marki polskiej jest przemijający. Niedobór powstaje z wydatków inwestycyjnych i stanowi właściwie majątek państwowy. Zapowiedział też minister skarbu osiągnięcie w przyszłym roku budżetu normalnego pod warunkiem redukcyi wkładów militarnych i odpowiedniej polityki zagranicznej.

P. Steczkowski wyraża przekonanie, że nietylko mu się uda deficyt tegoroczny pokryć ale zmniejszyć ilość banknotów K. K. P. Dochody państwa wzrastają. Reszty dokona pożyczka wewnętrzna i zagraniczna. Z państw europejskich pokrywają swe wydatki dochodami: Niemcy 33 proc., Francya 32 proc., Włochy 28 proc., Polska 28 proc., Anglia 88 proc. Zwraca jednak uwagę p. Steczkowski że system budżetowy Anglii pozwala na mechaniczne podwyższanie dochodów w miarę wzrostu wydatków.

P. Diamand zaproponował, aby marszałek sejmu zwołał nadzwyczajną sesyę sejmową za 2—3 tygodni gdy będzie wydrukowane sprawozdanie dla pierwszego czytania. Następnie komisya skarbowo-budżetowa pracowałaby w permanencyi dla rozpatrzenia budżetu.

Warszawa. (EE). W kuloarach sejmowych krążą pogłoski, że w ministerstwie spraw zagranicznych nie będzie mianowany drugi sekretarz (w miejsce p. Dąbrowskiego), nastąpi tylko nominacya fachowego wiceministra. W ministerstwie spraw wewnętrzych projektowane jest mianowanie tymczasowego kierownika.

—ii—

Czy nie zdaje sobie rząd sprawy z tego, jakiej siły przekonania nabiera wobec tego argument, że w fizycznych gwałtach wyrażająca się nienawiść tłumu wobec ludności żydowskiej wstrząsająca podstawą porządku prawnego państwa na wewnątrz i kompromitująca je na zewnątrz, nie u dołu ma swe źródło, ale w przykładach do złego zachęcających, które idą z góry.

A przytem taktyka takachybiła celu. Posłów żydowskich nietylko nie kompromituje, ale otacza aureolą męczeństwa, społeczeństwo bowiem, widząc ich żelazną konsekwencyę i dobrą wolę i porównując niestrudzoną ich działalność i nieustraszoną z rezultatami pracy, upatrywać nauczyła się w niepowodzeniach swoich zastępców tragedyę swego losu w państwie.

Taktyka taka staje się także niebezpieczną dla parlamentaryzmu polskiego. Każdemu rozsądnemu człowiekowi nasunąć się musi przecie pytanie, czy nie zdaje sobie nikt w państwie sprawy z tego, że w ten sposób lekceważy się tylko Sejm, lekceważy suwerenność narodu, że podcina się podstawy bytu państwa i jego powagę na zewnątrz i na wewnątrz.

Z obrad Sejmu.

Warszawa. (Pat.) Z porządku dziennego odesłano do komisyi w I. czytaniu ustawę o tymczasowem zaopatrzeniu pracowników, kolejowych w b. zaborze austryackim w razie nieszczęśliwych wypadków, ustawę o udzielaniu koncesyi na koleje prywatne i o zmianie granic powiatów w b. dzielnicy rosyjskiej i austryackiej.

Z kolei przystąpiono do dalszej rozprawy nad ustawą o wykupnie dóbr Okęcie.

Po końcowem przemówieniu sprawozdawcy p. Sumińskiego przystąpiono do głosowania. Art. I. przyjęto, art. 2. skreślono, a tem samem przyjęto ustawę w 2. i 3. czytaniu.

Z porządku dziennego p. Dębski referował ustawę o ubezpieczeniach państwowych i państwowej Dyrekcyi ubezpieczeń. Referent przypomniawszy Sejmowi przebieg dyskusyi nad projektem rządowym jeszcze w dniu 15 lutego br. przedstawił zmiany wprowadzone do ustawy przez komisyę administracyjną i prosił o przyjęcie ustawy wraz z następującą rezolucyą:

Wynagrodzenie za pożar powinno być zapłacone najpóźniej w ciągu miesiąca. Wypłata odszkodowania za pożar nie przenosząca 10 proc. sumy szacunkowej ubezpieczenia następuje możliwie bez formalności. Przyjęcie ubezpieczenia st. m. Warszawy przez Polską Dyrekcyę ubezpieczeń może nastąpić za obopólną ugodą Rady nadzorczej i Magistratu. Z chwilą otrzymania mocy obowiązującej przez niniejszą ustawę, personal wzajemnych ubezpieczeń budowli od ognia w b. Królestwie Polskiem przechodzi na etat Polskiej Dyrekcyi ubezpieczeń.

Po przemówieniu p. Stolarskiego, Halbana i Wierzbickiego ze względu na liczne poprawki, głosowanie nad tą sprawą odroczono.

Po I. czytaniu odesłano do komisyi ustawę o ratyfikacyi konwencyi polsko-rumuńskiej.

Następne posiedzenie we czwartek.

Powrót emigrantów do sow. Rosyi.

Warszawa 21 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Londynu donoszą: Krassin w konferencyi z przedstawicielami rządu angielskiego poruszył sprawę emigrantów rosyjskich zapewniając że rząd sowiecki nie będzie stosował żadnych represyj względem tych Rosyan, którzy dobrowolnie powrócą do kraju. Na polecenie rządu londyńskiego poseł angielski w Paryżu poddniósł tę sprawę w francuskiem ministerstwie spraw zagranicznych. Francya odpowiedziała na to, że zapewnienia rządu sow. są niewystarczające. Francya tylko wtedy mogłaby zażądać od emigrantów rosyjskich opuszczenia terytoryum franc. gdyby odpowiednie gwarancye przyjął na siebie rząd angielski.

Widoki zażegnania konfliktu grecko-tureckiego.

Rewizya traktatu w Sewres.

Warszawa 21 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Paryża telegrafują: Rząd Angory wydał rozkaz do armii by powstrzymała się na razie od kroków zaczepnych przeciw Grekom. Zarządzenie to uważane jest jako pierwszy wynik pertraktacyj przedstawiciela Anglii i Francyi z rządem Kemala.

Ateny. (EE). Przedstawiciele rządów ententy w Atenach otrzymali wskazówki, z których wynika, że Grecya będzie musiała zrezygnować ze Smyrny i zgodzić się na kilka zmian traktatu w Sewres.

Podwyższenie mnożnika drożyźn.

Warszawa 21 czerwca (tel. wł. — eg.) Rada ministrów podwyższyła z dniem 1. czerwca mnożnik drożyźniany dla urzędników w miejscowościach I. kategoryi na 580, w II. 525, w III. 470, w IV. 400, w V. 330.

Konferencya premierów dominiów angielskich.

Mowa L. Georgea o obecnej sytuacyi.

Wiedeń. (Pat.) „N. Fr. Presse" donosi z Londynu: Lloyd George otwierając konferencyę premierów dominiów angielskich powiedział między innymi: Żyjemy w czasach bardzo niespokojnych, mam jednak nadzieję, że świat oswobodzi się od tych niepokojów.

Dwie kwestye powodują jeszcze troskę a mianowicie: sprawa rozbrojenia Niemiec i sprawa odszkodowań. Problem rozbrojenia uważam za rozwiązany; flota niemiecka znikła, a armia niemiecka nie ma już tej siły co niegdyś, dawniej milionowa liczy obecnie 100.000 żołnierzy. Istnieją jeszcze wprawdzie regularne formacye, ale za stosunki te nie są odpowiedzialne Prusy lecz Bawarya, jednakże i te trudności będą załatwione. Program odszkodowań jest nietylko ważny co do brzmienia poszczególnych żądań, ile co do sposobu w jaki kraje jeden drugiemu mają zapłacić. Po próbach rzeczoznawcy znaleźli rozwiązanie a Niemcy rozwiązanie to przyjęły.

Pozatem są jeszcze do załatwienia inne kwestye a mianowicie, sprawa rozgraniczenia Polski i Litwy, sprawa G. Śląska i sprawa pokoju z Turcyą. Dopiero po rozwiązaniu tych kwestyi będzie można mówić, że pokój w Europie został przywrócony. Odbudowa Europy i trwały pokój będzie możliwe dopiero wtedy, gdy traktaty będą przyjęte i przymus ich będzie działał na wszystkich. Poszczególne warunki mogą być jeszcze zmienione, ale tylko wówczas, gdy wszystkie strony na to się zgodzą. W Japończykach — mówił dalej Lloyd George — mamy szczerych sprzymierzeńców, którzy oddali nam niezapomniane usługi. Życzymy sobie utrzymania wypróbowanych stosunków i rozwiązania kwestyi czy Japończycy potrafią działać na dalekim wschodzie ręka w rękę z nami.

Nie na końcu stoi również kwestya Chin, które szukając pomocy zwróciły oczy na nas i na Stany Zjednoczone. Angielska polityka zagraniczna nie czyniła nigdy różnicy między wschodem i zachodem, jednak współpraca ze Stanami Zjedn. jest dla nas zasadą podyktowaną instynktem i rozumem. Życzymy sobie współpracy z wielką republiką amerykańską we wszystkich częściach świata. Pragniemy dalej uniknięcia wzmożonych zbrojeń chcemy omówić ze Stanami Zjedn. każdą propozycyę zmierzającą do ograniczenia zbrojeń. Nie zapominajmy jednak, że życie Wielkiej Brytanii i Dominiów zbudowane jest na potędze morskiej i dlatego musimy się oglądać za zarządzeniami, których wymaga nasze bezpieczeństwo.

—oooo—

Prasa francuska o mowie Churchilla.

Paryż. »Temps« pisze: Leży w interesie tak Francyi jak i Anglii uzgodnienie współpracy na Wschodzie. Autor artykułu nie jest zadowolony z polityki, jaką uprawia Anglia wobec emira Fajzala w Mezopotamii oraz Abdully w Transjordanii, którzy jawnie wrogo odnoszą się do polityki Francyi; wątpi także, czy się uda rządowi angielskiemu dokonanie rozłamu w obozie muzułmańskim, wyzywając Arabów przeciw Turkom, emira Fajzula przeciwko Kemal-Paszy itd. Kwestyi syonistycznej »Temps« nie porusza.

Natomiast »Echo de Paris« omawiając expose Churchila w angielskiej Izbie gmin zajmuje stanowisko wobec problemu syonistycznego. Autor artykułu, znany polityk i dyplomata Pertinax, przystępuje do omówienia kwestyi syonistycznej sposobem iście francuskim. Rozpoczyna opowiadaniem następującej anekdoty: Kiedy to lord Balfour po raz pierwszy przedstawił francuskiemu dyplomacie p. Cambonowi swój plan stworzenia żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie, ten ostatni miał odpowiedzieć, że »przed stworzeniem żyd. siedziby narodowej w Palestynie, musiałby wprzód zniknąć cały wszechświat«, na co lord Balfour zareagował następującemi słowami: »O, to byłoby bardzo ciekawe«.

Nawiązując do powyższej anekdoty wyraża Pertinax zdanie, że odpowiedź lorda Balfoura w tej anekdotce dosadnie charakteryzuje sposób myślenia dyplomatów angielskich, którzy z upragnieniem oczekują nadzwyczajnych przygód mających rozwiązać najrozmaitsze problemy. Warto też zaznaczyć, jakich osobistości używają dyplomaci angielscy dla swoich celów. Niechaj posłuży naprzykład osoba gubernatora Jerozolimy Storsa, który jest eleganckim anarchistą (?) oraz archeologiem pełnym fantazyi w jednej osobie.

Okazało się, że »siedziba« narodowa dla Żydów ma być prawdziwem państwem, tem bardziej, że anektowano już nawet Transjordanię. (?) Siedziba ta znajduje się pod wpływem bolszewickim (?) a to z powodu przypływu Żydów. Że tak jest, dowodzą tego wydarzenia w Jaffie i Haifie, które miały miejsce 1 maja.

Co się tyczy osoby najwyższego Komisarza, nie posiada on w kraju żadnego autorytetu. Wybitny działacz żydowski a »umiarkowany syonista« miał się przed autorem artykułu wyrazić następująco:

»Nominacya Herberta Samuela na Najwyższego Komisarza Palestyny, była bezsprzecznie błędem. Jako Żyd stoi on z jednej strony pod wpływem swoich współwyznawców, z drugiej strony jako czysty liberał skłonny jest brać każdą zbrodnię polityczną za zwykłe nieporozumienie«

—oo—

Szczegóły „pomyślnej ofenzywy powstańców" w gub. homelskiej.

Rzezie »atamana« Gołoka.

Warszawa. W ostatnich czasach pojawiły się w rosyjskiej prasie emigracyjnej wiadomości o pomyślnym rozwoju ofenzywy powstańców na Ukrainie i Białorusi. Równocześnie nadeszły wieści o okropnych pogromach antyżydowskich w tych samych okolicach.

Zamieszczony w ryskim „dus Volk" artykuł H. Rawina, który niedawno przybył z tych okolic dotkniętych pogromami wyjaśnia sprawę. Okazuje się, że „ofenzywa powstańców" była najzwyczajniejszą rzezią Żydów i rabunkiem cudzego mienia.

Na pograniczu czernichowskiej i homelskiej gubernii utworzyła się banda, która wypisała sobie hasło: Rżnąć Żydów. Na jej czele stanął niejaki Gołok starszy koniokrad

miasteczka Łojowa, który niedawno wrócił z niewoli niemieckiej. Pierwszą rzeź sprawił w w Rjepce miasteczku leżącem na drodze Czernichów-Homel. Po przecięciu drutów telefonicznych do Czernichowa wdarła się banda w południe do miasteczka i wyrznęła wszystkich mieszkańców żydowskich (101 osób) w bestyalski sposób. Ani jeden nie ocalał. Rzeź trwała 2 i pół godziny. Przed domami czekało już okoliczne chłopstwo z workami na plecach, które następnie rozgrabiło całe mienie wymordowanych.

Od czasu gdy władze sowieckie zaczęły ścigać „atamana", dokonywał owych napadów w nocy. W dzień członkowie bandy rozchodzili się po domach. Rzezjom towarzyszyły podpalania domów żydowskich. Szczególnie ucierpiało miasteczko Porobrianka.

Celem nadania mordom charakteru „ideowego" rozpoczęły nieznane osobniki rozpuszczać potem wieści, że morduje się nie Żydów, lecz komunistów i że nie było rabunków. Autor artykułu podaje, że władze sowieckie walczą energicznie przeciw pogromom, nie zezwalają jednakowoż w żadem sposób na utworzenie żydowskiej samoobrony.

Wiadomości bieżące.

Berlin (E. E.). Parlament debatować będzie nad sprawą górnośląską. Oczekują przybycia przedstawicieli wszystkich niemieckich partyi górnośląskich i delegatów wydziału 12-tu. Minister spraw zagranicznych Rosen wygłosi pierwsze swe przemówienie (jako minister) — poświęcone głównie sprawie śląskiej.

Warszawa. (E. E.) Premier Witos wystosował do prezesa N. Z. L. Dubanowicza list w odpowiedzi na ultimatum klubu. List stwierdza, że dziś gdy rząd jest skompletowany uchwała N. Z. L. żąda ponownego otwarcia przesilenia, bez widoków szybkiego i pomyślnego załatwienia go. Witos oświadcza, że poczucie odpowiedzialności wobec państwa nie pozwala mu na wszczynanie długotrwających układów między stronnictwami, jakkolwiek nie neguje korzyści, płynących z rozszerzenia podstawy rządu. Stan przesilenia może powstać jeśli N. Z. L. zechce wyciągnąć konsekwencye, które zapowiedziało w swojej uchwale. Wtedy jednak odpowiedzialność za przesilenie będzie wyraźnie umiejscowiona.

Warszawa. (Pat.) „Monitor Polski" z dnia 21 bm. zamieszcza dekrety Naczelnika Państwa: 1) zwalniający ministra sprawiedliwości p. Stanisława Nowodworskiego z zajmowanego urzędu i 2) mianujący sędziego sądu apelacyjnego w Warszawie p. Stanisława Sobolewskiego ministrem sprawiedliwości.

Warszawa 21 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Pragi donoszą: W drugiej połowie maja br. kursowało w Czechosłowacyi dziesięć miljardów 622 milionów koron czeskich, więc o 153 milionów mniej niż na początku maja.

Konferencya żydowskich uchodźców z Ukrainy.

Lwów, 21. czerwca.

Dziś odbywały się w dalszym ciągu obrady konferencyi żydow. uchodźców z Ukrainy.

Szereg sprawozdań delegatów o położeniu uchodźców w poszczególnych miejscowościach, uzupełnili dziś delegaci z Lwowa i Husiatyna.

Sprawozdawcy podnoszą smutne położenie uchodźców, którzy niedawno tepsze przeżywali czasy a wówczas wobec galicyjskich ofiar wojny wiele zdziałali, obecnie zaś skazani są na jałmużnę.

Tak sprawozdawcy, jakoteż delegaci w interpelacyach wystosowanych pod adresem sprawozdawców i prezydyum dają wyraz wielkiemu, często niesłusznemu rozżaleniu, które usprawiedliwić można ciężkim losem uchodźców.

Przedstawiciele egzekulywy ukraińskich uchodźców we Lwowie p. Serebener i p. Haitmann podnoszą w odpowiedzi na liczne zażalenia, że uchodźcy lwowscy znaleźli prawdziwą opiekę zwłaszcza na polu pomocy prawnej w centralnym żydowskim komiteeie ratunkowym, gdzie pp. Dr. Silberschein i dr. Sonne bardzo wiele dla uchodźców zdziałali.

Obrady dzisiejsze wypełniły referaty o emigracyi i imigracyi (p. Haitmann i Heilter), o zasadach materyalnej pomocy dla uchodźców (Dr. Homelski), o pomocy sanitarne (Dr. Wenibaum) o pomocy prawnej (Dr. Sonne). Referenci przedłożyli szereg rezolucyj, nad któremi otwartą zostaje dyskusya.

Konferencya skończy się dziś późną nocą albo jutro przedpołudniem.

O wyniku obrad doniesiemy w jutrzejszym numerze.

Dr. Salkind o obecnej sytuacyi w syonizmie i o „Keren Hajesod".

Lwów, 21 marca.

Z okazyi przyjazdu Dra Salkinda do Lwowa odbyło się dziś w sali Kahału zebranie grona pracowników na rzecz »Keren Hajesod« na którem Dr. Salkind wygłosił referat o sytuacyi w syonizmie i stanie akcyi »Keren Hajesod«. W zastępstwie nieobecnego przewodniczącego lokalnego komitetu dla »K. H.« p. Dra Diamanda, który pisemnie nieobecność swą usprawiedliwił, przewodniczył prezes egzekutywy syonistycznej Dr. Reich. Po przedstawieniu celu zebrania i powitaniu gościa oddał głos D owi Salkindowi.

Żydowstwo całego świata interesuje dziś sytuacya polityczna po wypadkach w Jaffie.

Przyczyną wypadków nie byli ani komuniści żydowscy ani antysemityzm Arabów, który nawet za tureckich czasów nie znali nienawiści ku Żydom, która jest zwykle powodem pogromów w Europie.

Przyczyną wypadków szukać należy w nastroju Arabów, którzy po deklaracyi Balfoura i San Remo zaczęli się pod wpływem nacyonalistycznego ruchu obawiać, że zostaną przez Żydów wyparci z kraju.

Pogrom zeszłoroczny w Jerozolimie i wypadki w Jaffie miały na celu nastraszenie Ligi Narodów i Anglii, wywołanie wrażenia, że bez utrzymania wielkiej siły zbrojnej w Palestynie, przeciw czemu ze względów podatkowych w parlamencie angielskim niektórzy posłowie oponują, nie można będzie w kraju utrzymać porządku.

Mamy wiadomości, że w stanowisku Anglii nie nastąpiła żadna zmiana. Churchill oświadczył po wypadkach: stoimy na gruncie deklaracyi i mandatu.

Stanowisko Najwyższego Komisarza w Palestynie tłómaczy mowca słabymi postępami naszej pracy w kraju. Emigra-

PROF. ALBERT EINSTEIN.

Jak stałem się syonistą.

Do czasów ubiegłej generacyi nie uważali się Żydzi Niemiec za przynależnych do narodu żydowskiego. Czuli się jedynie członkami wspólnoty wyznaniowej, a wielu z nich dziś jeszcze zajmuje to stanowisko. W rzeczywistości są też o wiele bardziej zasymilowani od Żydów rosyjskich. Uczęszczali do szkół mieszanych i akomodowali się do niemieckiego życia narodowego i kulturalnego. Mimoto i pomimo oficyalnego równouprawnienia, z którego korzystają istnieje silny antysemityzm społeczny. I właśnie koła inteligencyi są temi, które się stały podporą ruchu antysemickiego. Zbudowały sobie nawet „wiedzę" antysemityzmu, podczas gdy n. p. uczeni rosyjscy (przynajmniej przed wojną) naogół byli filosemitami i często rzetelne czynili wysiłki w kierunku zwalczania ruchu antysemickiego. Pozostaje to w związku z rozmaitemi przyczynami. Po części zjawisko to spowodowane jest tem, że Żydzi wywierają na duchowe życie narodu niemieckiego wpływ znacznie większy niżby to odpowiadało ich liczbie. O ile nie zwykle przeceniane są zdaniem mojem ekonomiczne pozycye Żydów niemieckich, jest w rzeczywistości wpływ Żydów na pracę, literaturę i wiedzę w Niemczech bardzo silny i uderza nawet powierzchownego spostrzegacza. Jest bardzo wiele osób, które właściwie nie są antysemitami i są uczciwe w swej argumentacyi. Uważają one Żydów za narodowość różną od niemieckiej i czują się z tego powodu przez rosnący wpływ żydowski zagrożone w swej narodowej właściwości. I jakkolwiek odsetek Żydów w Anglii nie jest zbyt mniejszy od odsetka w Niemczech, nie wywierają Żydzi angielscy z pewnością równego wpływu na społeczeństwo i kulturę angielską, mimo, że tam Żydzi mają dostęp do najwyższych urzędowych stanowisk (najwyższym sędzią i wicekrólem Indyj mianowany został Żyd) — co w Niemczech prawie że nieda się pomyśleć.

W wielu wypadkach jest antysemityzm kwestyą politycznej kalkulacyi. Zależy to często od partyi, do której kto należy, czy przyznaje się do antysemityzmu. Socyalista choćby nawet był przekonanym antysemitą nie przyzna się do tego, ponieważ nie odpowiada to jego programowi partyjnemu. U konserwatystów znowu wypływa antysemityzm jedynie z chęci wyzyskania instynktów ludności. W kraju takim, jak Anglia, gdzie wpływ żydowski jest mniejszy a temsamem mniejszą reakcya nie-Żydów hamuje tradycyjny liberalizm szybki wzrost antysemityzmu. Zaznaczam to mimo, że nie mogę powołać się na osobistą znajomość kraju. Znamienne było stanowisko, które wiedza i prasa angielska zajęły wobec mej teoryi. Podczas gdy w Niemczech na ogół osądzenie mej teoryi było zależne od stanowiska partyjnego pism, złożyło stanowisko uczonych angielskich dowód, że ich zdolność do objektywności nie da się zamącić przez wpływy polityczne.

Podczas gdy w Ameryce antysemityzm przybiera tylko formy społeczne, daje się w Niemczech bardziej odczuć antysemityzm towarzyski.

Patrzę na sprawę w ten sposób: odrębność rasowa Żydów musi siłą rzeczy wpływać na ich stosunek do nie-Żydów. Żydzi powinni wyciągnąć wnioski z szczególnego typu swego społecznego życia i działalności kulturalnej. Przedewszystkiem powinniby wykazać pewną taktowną rezerwę i nie kusić się tak bardzo o społeczne zlanie się, o którem inni nic nie chcą wiedzieć lub bardzo mało. Z drugiej strony wykazuje antysemityzm w Niemczech skutki, które z punktu widzenia Żydów należy powitać. Sądzę, że żydostwo niemieckie zawdzięcza antysemityzmowi swoje dalsze istnienie. Religijne formy, które dawniej przeszkodziły mieszaniu się Żydów i rozlaniu w otoczeniu znikają z czasem z wzrostem dobrobytu i wykształcenia. Tak tedy nie pozostaje nic innego, jak ten kontrast z otoczeniem, który nazywają antysemityzmem, a który powoduje rozdział w życiu społecznem. Bez tego kontrastu proces zmieszania się Żydów niemieckich postępowałby szybko i bez przeszkód naprzód.

Spostrzeżenia te poczyniłem na samym sobie. Do roku 1918. przebywałem w Szwajcaryi i w czasie całego swego pobytu w tym kraju brakło mi świadomości mego żydostwa. Nie było nic w mem życiu, coby podziałało na moje żydowskie uczucia lub moje żydostwo ożywiło. Wszystko to zmieniło się,

TRUPA WILEŃSKA Colosseum.

Dziś w środę 22. czerwca i w czwartek 23. o 8 wiecz. **„Na pograniczu dwóch światów"** (DER DYBUK) S. An-skiego.

Sprzedaż biletów od 9—12 i 3—9 w księgarni Beth Israel ul. Jagiellońska 15 od 6-tej wiecz. w kasie teatru. — — Kierownik M. Mazo przyjmuje od 11—12 przedpoł.

cyi nie wstrzymano z powodu wypadków w Jaffie, tylko dla braku pracy w kraju dla imigrantów.

Je li chcemy Palestynę odbudować, musimy zebrać środki, któreby umożliwiły stworzenie pól pracy dla imigrantów Wedle telegraficznego doniesienia egzekutywy w Londynie do Urzędu Palestyńskiego w Warszawie z ostatnich dni, istnieje jnż w tej chwili możność emigracyi pewnych grup do Palestyny.

Emigracya jest kwestyą pieniędzy. Dla stworzenia środków powołano do życia »Keren Hajesod«.

25 milionów funtów nie starczy na odbudowę kraju, ale wedle obliczeń znawców wystarczy, by w ciągu 5 lat 200.000 Zydów przesiedlić do kraju, co wraz z jiszubem daje pokaźną siłę 300 tysięcy Zydów w Palestynie. Taka ilość Zydów przyciągnie dalszych.

Akcya »Keren Hajesod« postępuią w całym świecie naprzód. Żydzi okazują wielką ofiarność. Mowca opisuje zapał, z jakim zabrano się do pracy w tak małych centrach żydowskich, jak kraje skandynawskie. Żydzi tutejsi mają szczególne obowiązki, bo po zniszczeniu żydostwa rosyjskiego stanowią obok Ameryki a nawet przed Ameryką największe centrum żydowskie. Dużo pieniędzy w złej walucie jest już kwotą, którą nawet w Palestynie można wiele zdziałać mimo różnic walutowych. Rządy państw popierają akcyę a conajmniej nie przeszkadzają. Mowca dostał na drogę pismo polecające min. Churchilla do wszystkich ambasad i konsulatów angielskich.

W ciepłych słowach, które na obecnych silne wywarły wrażenie nawołuje do energicznej pracy.

Od wyniku akcyi na rzecz »Keren Hajessod« — powiada mowca — zależy nietylko przyszłość Palestyny, ale także całego żydostwa.

Nieśmiertelny **WALDEMAR - PSYLANDER -** w wspaniałym dramacie **WYŚWIETLA KINO CHIMERA** Lwów, Akademicka l. 8. **PIĘTNO WIĘZIENIA**

Dr. Salkind w egzekutywie stronnictwa syonistycznego.

W dłuższem przemówieniu przedstawił dr. Salkind dzisiejsze położenie syonizmu. Dr. Salkind kategorycznie podkreślił, że przy złości żydostwa Palestyny leży obecnie tylko w rękach ludu żydowskiego. Jeżeli żydostwo w najbliższym czasie zdobędzie się na czyn godny wielkiej sprawy i złoży odpowiednie fundusze na Keren Hajesod, Palestyna będzie żydowską. W przeciwnym razie grozi katastrofa, którą niemożliwem będzie opanować.

—n—

Akcya „Keren Hajesod" we Lwowie.

Lwów, d. 21. czerwca.

Onegdaj odbyło się w sali Zboru Izr. bardzo liczne zebranie lwowskich inżynierów i architektów żydowskich celem zorganizowania akcyi na rzecz „Keren Hajesod" wśród tej grupy zawodowej.

Po zagajeniu zebrania przez inż. Kasslera i referatach Dra Schreibera i prezesa komitetu lokalnego K. H. Dra Dogilewskiego rozwinęła się dłuższa dyskusya, w której uczestniczyli: inż. Awin, inż. Tisch, i inż. Maks. Fischler. Ten ostatni w gorących słowach podniósł znaczenie akcyi, której poparcie uważa za święty obowiązek każdego Żyda bez względu na zapatrywania polityczne.

Następnie wybrano komitet ściślejszy, który rozpoczął już intenzywną pracę wśród kolegów.

W niedzielę dnia 19 b. m. odbyły się cztery zebrania a mianowicie: handlarzy skór, piekarzy, krawców, kuśnierzy i kapeluszników oraz kupców korzennych.

Na pierwszem z tych zebrań, które zagaił z ramienia komitetu lok. K. H. p. Bodek referował Dr. Ringel poczem, po gorącem przemówieniu p. Metala, wybrano ściślejszy komitet składający się z PP. Metala, S. Wa Schleifera, Wintera i Rotha.

Na zgromadzeniu piekarzy referował prof. dr. Strauch poczem ukonstytuował się komitet pod przewodnictwem p. Leona Haglera.

Na zgromadzeniu krawców, kuśnierzy i kapeluszników referat z ramienia komitetu lokaln. K. H. wygłosił p. Dr. Dogilewski.

Po dłuższej dyskusyi, w której wszyscy mowcy wyrazili swoją chęć intenzywnej pracy na rzecz Funduszu Podwalin, ukonstytuowały się 3 sekcye: krawców pod przewodnictwem p. Bibla oraz kuśnierzy i kapeluszników.

Wreszcie odbyło się przed kilku dniami zebranie dentystów, na którem referat wygłosił p. Dr. Dogilewski, przedstawiając ważność akcyi „Keren Hajesod" poczem ukonstytuował się komitet pracy, złożony z PP. Bergera Ordowera, Goldbergera, H. Groba, W. Kallera i J. Selzera.

Praca w komisyach już ukonstytuowanych postępuje pomyślnie naprzód i jest nadzieja, że espołeczeństwo żydowskie we Lwowie spełni obowiązek wobec „Keren Hajesod".

Żydowska konferencya sanitarna.

Lwów, 21. czerwca.

Z dwugodzinnem opóźnieniem rozpoczęła dziś o godz. 11 w sali hotelu Georga, obrady konferencya sanitarna

---

skoro tylko przeniosłem się do Berlina. Tam widziałem nędzę, wśród której żyło wielu młodych Żydów, tam też widziałem, na ile trudności napotykali ci młodzi Żydzi w studyach swoich ze strony antysemickiego otoczenia. W szczególności czyniono trudności Żydom wschodnim, których ustawicznie szykanowano. Nie sądzę, by wiele Żydów wschodnich przebywało w Niemczech, znaczniejsza liczba znajduje się tylko w Berlinie, a mimoto obecność ich w Niemczech stała się kwestyą, którą gorączkowo się zajmuje niemiecka opinia publiczna. Na wiecach, zjazdach i w prasie nawołuje się do jaknajrychlejszego wydalenia Żydów wschodnich z granic kraju lub internowania tychże. Przytem używa się jako uzasadnienia tych postulatów nędzy pomieszkaniowej lub gospodarczego prześlenia. Rozmyślnie rozdmuchuje się te okoliczności, by wrogo usposobić opinię publiczną przeciw wschodnio-żydowskim przybyszom. Czyni się Żydów wschodnich odpowiedzialnymi za wszelką anomalię gospodarczą oraz bolesne skutki wojny. Jątrzenie przeciwko tym nieszczęśliwym uchodźcom, którzy się z piekła wschodnio-europejskiego schronili w Niemczech, stało się potężnym środkiem agitacyjnym, którego skutecznie używają niesumienni demagogowie dla politycznych celów. Gdy swego czasu rząd pruski zastanawiał się nad wydaleniem Żydów wschodnich z kraju, wystąpiłem w opublikowanym przez „Berliner Tagblatt" artykule w obronie tych nieszczęśliwców wskazując na nieludzkość i na nierozsądność tego rodzaju postępowania.

Wespół z kilku kolegami Żydami i nie-Żydami urządziłem kursa uniwersyteckie dla Żydów wschodnich, którym to kursom udzieliło pruskie ministerstwo oświaty swego pełnego poparcia i niejednokrotnie, co zaznaczyć należy, nie szczędziło oficyalnego uznania.

Te i podobne przeżycia wzbudziły we mnie narodowo-żydowskie uczucie. Jestem w tym sensie Żydem narodowym, że uważam, iż utrzymanie żydowskiej czy jakiejkolwiek innej narodowości jest celem samym w sobie. Uważam narodowość żydowską jako fakt i jestem tego zdania, że każdy Żyd musi z tego faktu wyciągnąć konsekwencye. Uważam także, że wzmożenie się żydowskiego poczucia godności własnej leży też w interesie naturalnego współdziałania Żydów z nie-Żydami. Oto główny motyw mego wstąpienia w szeregi organizacyi syonistycznej. Dla mnie nie jest syonizm ruchem kolonizacyjnym ograniczającym się tylko na Palestynę. Naród żydowski żyje jako naród nietylko w Palestynie lecz także w krajach dyaspory a narodowość żydowska musi uzyskać wszelkie dane rozwoju tak w Palestynie jak i wszystkich krajach zamieszkania.

Negowanie swojej narodowości w dyasporze jest rzeczą złą i połowczną. Skoro się zajmuje stanowisko, że Żydem narodowym można być tylko w Palestynie, temsamem neguje się fakt istnienia narodu żydowskiego jako takiego i należy w tym wypadku mieć odwagę wyciągnąć konsekwencye ze swego zapatrywania i poczynić wszystko, by jak najzupełniej i jak najrychlej zatrzeć ślad za swoim żydostwem.

Nasza generacya żyje w okresie hypernacyonalizmu. Mój syonizm nie wyklucza poglądów kosmopolitycznych. Ja osobiście wychodzę z założenia realnego istnienia narodowości żydowskiej i sądzę że każdy Żyd ma obowiązki wobec innych Żydów. Znaczenie syonizmu jest zresztą wielorakiego rodzaju. Otwiera on przed wielu Żydami, którzy dziś cierpią w gehennie na terytoryum Ukrainy oraz gospodarczo wegetują w Polsce, widoki na odpowiadającą godności człowieka egzystencyę. Jako powrót Żydów do Palestyny oraz jako odbudowa żyd. życia gospodarczego jest syonizm procesem uproduktywnienia, który wzbogaca ludzkość. Najważniejszą jednak rzeczą jest to, że syonizm wzmacnia godność oraz poczucie narodowe konieczne dla egzystencyi Żydów w dyasporze. Niegodne dążności asymilacyjne wielu moich kolegów zawodowych odstręczały mnie zawsze.

Przez stworzenie wolnej żydowskiej wspólnoty w Palestynie uzyska naród żydowski, możność najswobodniejszego rozwoju swoich twórczych zdolności. Przez stworzenie hebrajskiego uniwersytetu i podobnych instytucyj spowoduje naród żydowski nietylko własne odrodzenie lecz także wzbogaci moralność, kulturę i wiedzę, którą jak przed wiekami skieruje w nowe, piękniejsze koleje.

(Wiener Morgenzeitung.)

Dreszcz grozy przechodzi na widok tych obrazów głębiny morskiej, jakie widzowi okazują się w 7 akt dram. pt.
„20.000 mil pod wodą“ Równocześnie zaś uczucie jego zostaje wstrząśnięte splotem zdarzeń, które misternie wikłają się w gorącym romansie. Nadzwyczajne wrażenie, jakie dramat ten sprawił na premierze w MARYSIENCE i KOPERNIKU było zupełnie uzasadnione. Muzyka ze swej strony wrażenie to jeszcze wzmocniła.

wołana z inicyatywy wydziału medycznego J. D. C.

W konferencyi bierze udział 46 delegatów z różnych części kraju, po większej części lekarze, którzy znajdują tu odpowiednie pole dla pracy społecznej. Wielu delegatów, których przyjazd był zapowiedziany dotąd nie przybyło.

Konferencyę otworzył Dr. Plotz krótkiem przemówieniem, w którem wskazał na cel i znaczenie akcyi sanitarnej, którą Jiont zamierza przeprowadzić przy ścisłej współpracy miejscowego społeczeństwa, od którego żąda się wygotowania planu i metody pracy oraz przyczynienia się funduszami własnymi.

Uważa akcyę tę za epokową w dziejach galicyjskiego Żydowstwa. Kwota, która stoi do dyspozycyi wynosi łącznie 70.000 dolarów. Jeśli konferencya da pozytywny wynik, przystąpi się natychmiast do pracy.

Następnie zabrał głos Dr. Bogen, który również podniósł doniosłe znaczenie akcyi. Kiedy Joint rozpoczął swą pracę w kraju była natychmiastowa, doraźna pomoc konieczną, nie można się było wdawać w badanie metody pracy. Obecnie sprowadzono wielu lekarzy i ekspertów z Ameryki i ci po kilkumiesięcznych studyach doszli do przekonania, że... miejscowe społeczeństwo ma rozstrzygnąć o tem, jak pracować należy.

W przekonaniu tem utwierdza go fakt, że wschodnia Galicya była pierwszym krajem, który krytykował pracę »reliefową«, gdzie tutejsi działacze żądali konstruktywnej pracy i pierwsi też przystąpili do realizacyi tego planu. Wobec tego, że wykazano w Galicyi wielkie zdolności organizacyjne, dlatego Joint tę pracę sanitarną rozpoczyna.

Przemówienie dra Bogena, które tryskało zdrowym dowcipem i było peanem na pracę miejscowego społeczeństwa, odbijało silnie od jego przemówienia powitalnego na konferencyi gospodarczej w Warszawie, gdzie Galicyi najgorsze wystawił świadectwo...

Po przemówieniu dra Bogena zabrał głos W. Schmidt, który przedstawił plan pracy konferencyi.

Delegatów rozdzielono na 7 sekcyi, a to: rezolucyjną, prawniczą, sanitarną — miejską i sanitarną — prowincyonalną, finansową, organizacyjną i sekcyę zdrowia publicznego.

Skład sekcyj a nawet prezydyum poszczególnych sekcyj wyznaczyło biuro Jointu z góry bez porozumienia się z delegatami.

Sekcyom przedłożono kwestyonaryusze, które zawierają szereg pytań z dziedziny organizacyi pracy sanitarnej.

Po ukończeniu pracy w sekcyach, które mają na pytania udzielić szczegółowych konkretnych odpowiedzi, rozpoczną się dalsze obrady w plenum, dla przeprowadzenia dyskusyi i powzięcia uchwał.

Obecnie obradują sekcye. Konferencya potrwa 2 dni.

Dookoła strajku kelnerów.

Lwów, dnia 21. czerwca.

Mimo, że od soboty t. j. od 5-ciu dni trwa strejk kelnerów żadna ze stron nie podjęła rokowań w celu zażegnania strejku Także ze strony władz, nic dotąd w tej mierze nie uczyniono. Kawiarnie są nadal zamknięte a w tych restauracyach, w których dotąd mimo strejku pracowali kelnerzy, ci ostatni zostali usunięci. Obie strony zdają się uważać za punkt swego honoru nie ustąpić bez względu na to, czy interes publiczny tego wymaga, czy też nie. Nie wchodząc w meritum rzeczy stwierdzić należy, że na strejku najgorzej wychodzi publiczność. Pominąwszy już okoliczność, że ceny potraw w niektórych jadłodajniach przy równoczesnem znacznem pogorszeniu się jakości i braku wyboru podskoczyły bez jakiejkolwiek uzasadnionej przyczyny o 20—30 procent, zdaje się, że pewne jednostki mają w tem interes, by strejk ten w dalszym ciągu trwał. Ze strony pracodawców dochodzą głosy, że ci nie ustąpią, kelnerzy zaś zapowiadają, że do strejku kelnerów mają się przyłączyć pomocnicy rzeźniccy i piekarscy.

Należy się spodziewać że władze w interesie publiczności przedsięwezmą energiczne kroki, by strejk ten jak najrychlej zakończyć.

Ze sportu.

Pogoń A. — Czarni A. 2:1.

W niedzielę przyszło do rozstrzygnięcia w zawodach o mistrzowstwo w klasie A okręgu lwowskiego. Mistrzem została Pogoń uzyskując dla siebie 4 punkty. Czarni mając w Pogoni jedynego przeciwnika, a ulegając w obu spotkaniach wychodzą bez punktów. Stosunek bramek w tej walce wypadł 7:2 na korzyść Pogoni.

Boisko Pogoni zgromadziło ogromną ilość widzów, zwabionych chęcią zobaczenia tej rozstrzygającej gry. Czarni zrobili znaczne postępy od ostatniego spotkania z Pogonią. Nie widać było przygniatającej przewagi Pogoni, owszem w drugiej części gry siły obu drużyn wykazywały nawet pewną równowagę.

Punktualnie o godz. 6 zaczynają Czarni. Ale już piłkę opanowuje napad Pogoni i za chwilę ma sposobność uzyskania rzutu z rogu. Klasycznie podaną piłkę skierowuje Wacek jeszcze klasyczniejszą »główką« na bramkę, ale przytomny Winnicki ją trzyma. Pierwsze niebezpieczeństwo minęło. Gra wciąż jeszcze nerwowa przybiera na tempie i ostrości. Przeciwnicy zaczynają coraz ostrzej na siebie nacierać, Pogoń atakując, Czarni broniąc.

Napad Pogoni, przywykły do robienia bramek, raz po razu atakuje bramkę Czarnych, ale zawsze znajduje zaporę w doskonałej obronie i bramkarzu. Dopiero w 43 minucie udaje się Baczowi mistrzowskim strzałem pod ostrem kątem uzyskać pierwszy punkt, do którego Wacek wkrótce dodaje pięknie wypracowanym »durchem« drugi.

Mniej czynny napad Czarnych nie umie wyzyskać kilka korzystnych dla siebie sytuacyi tak więc pierwsza połowa kończy się stosunkiem 2:0 dla Pogoni.

W drugiej połowie niknie przewaga Pogoni. Gra po największej części otwarta daje Czarnym coraz częstszą sposobność atakowania bramki Pogoni. Około 10 minut przed końcem strzela środkowy napadu niechybnie, uzyskując pierwszy punkt dla Czarnych. Czarni stają się stroną atakującą.

Sympatye publiczności przechylają się na ich stronę, Gwizdek sędziego p. Oburbańskiego przerywa jednak grę.

Pogoń B. — Ż. K. S. I. 3:1.

Zawody o mistrzostwo klasy B. wygrywa Pogoń B. Pogoń B ma doskonały wzór w swojej pierwszej drużynie, klórą z powodzeniem naśladuje. Napad zgrany postępuje planowo, i strzela dobrze, pomoc ma rutynowaną siłę w środku i dobrych biegaczy, obrona pewna, bramkarz wytrawny. Wszystko to czyni Pogoń B, najsilniejszą drużyną drugiej klasy. Możemy zatem wynik 3:1 uważać dla Ż. K. S. za korzystny. Mimo przegranej nie można drużyny Ż. K. S. ganić Owszem okazała ona w grze wiele ambicyi, rzetelny wysiłek i chęć sprostania silniejszemu przeciwnikowi. Jednego tylko nie można puścić jej płazem: zbyt częstej zmiany graczy. Na każdy match wyprowadza nowych graczy, a co gorsza podczas gry wymienia ich pozycye. Takie dobieranie graczy ad hoc i zmiana pozycyi może wyjść drużynie jedynie na szkodę. Zauważać się dawał także rażący brak treningu u niektórych. Tak lewy skrzydłowy — łącznik jest za ciężki i za powolny. Lewy pomocnik zapomina, że jest lewym pomocnikiem i za daleko i zbyt powoli zapuszcza się za piłką. A już całkiem nie odpowiada swemu zadaniu lewy obrońca Gra tylko lewą nogą (tą wprawdzie dobrze). Powtóre sposób gry jego przeciwny jest przepisom i narazić może drużynę na niezasłużone bramki. Zauważyliśmy u niego kilkakrotne rzucanie się przeciwnikowi pod nogi, co za każdym razem powodowało upadek przeciwnika i to na polu karnem! Za taki postępek powinien był sędzia podyktować rzut karny a gracza wydalić.

Sędziował p. L. Dudryk.

Ż. K. S. II. — Czarni III. 2:2.

Druga drużyna Ż. K. S. rozegrała z Czarnymi III. w sobotę match z wynikiem nierozstrzygniętym.

mr.

NADESŁANE.

SEKCYA Restauratorów poszukuje natychmiast KUCHARZY i KUCHAREK Zgłoszenia w kancelaryi hotelu Georgea lub hotelu Bristol. 7340

PIEGI usuwa jedynie krem „MONALISA“ marki »LE HERAX« NIEZRÓWNANY, NIEZAWODNY i WYPROBOWANY ŚRODEK przeciw piegom, plamom wątrobianym pryszczom, liszajom i wyrzutom skórnym. Na prowincyę wysyła się najmniej j 6 słoików za pobraniem należytości.
HURTOWNY SKŁAD WYSYŁKOWY: »LE HERAX«, Sp. z ogr. odp. Lwów, ul. Hetmańska l. 8. I. p. Uprasza się zważać na markę »Le Herax, jakoteż na adres firmy ul. Hetmańska 8, pierwsze piętro!

Pocenia się rąk, nóg i pachwin usuwa 7230 jedynie skuteczny i wypróbowany środek „PEDIN“ marki Le „HERAX“

WPISY

do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17,

a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży rozpoczynają się

dnia 19. czerwca

Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej. Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę. 7398

ŻYDOWSKIE TOWARZYSTWO SZKOŁY LUDOWEJ i ŚREDNIEJ w LWOWIE
rozpisuje 7393

KONKURS

I. na dwóch nauczycieli religii.

Wymagane:
1. Doktorat filozofii,
2. Absolutoryum seminaryum rabinackiego,
3. Biegłe władanie językiem hebrajskim.

i II. na dwóch nauczycieli języka hebrajskiego

Wymagane:
1. Świadectwa ukończonych studyów,
2. Świadectwa dotychczas odbytej praktyki nauczycielskiej,

Właściciel dużego, dobrze wprowadzonego sklepu, położonego przy pryncypalnej ulicy w Przemyślu, poszukuje

energicznego spólnika

z kapitałem w kwocie 2—3 mil. marek. Bliższych informacyi udzieli z grzeczności oddział »Polskiego Globu«, w Przemyślu, ul. Mickiewicza 8. 7389

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Z. Weinreba
Lwów, Kollątaja 8. I. p. Otwarty od 9—1 i 3—9 6325

ZNALEZIONY

przez adwokata Dra Madfesa
złoty zegarek damski z branzoletką
do odebrania w Administracyi »Chwili«. — Znaleźne przeznaczone na Tow. kol. i ochronek ogrodniczych. 7434

Serdeczne gratulacye zasyłamy P.
dr. med. Józefowi HORNIKOWI
z okazyi jego promocyi doktorskiej
7436 Rodzina SAMET w Stryju.

Pruszkowska Fabryka ULTRAMARYNY
SOMMER & NOWER
Spka z ogr. odp. **Pruszków**
zawiadamia interesentów, że powierzyła zastępstwo swoje dla
WSCHODNIEJ
Małopolski, Ukrainy i Rumunii
p. Mojżesowi Katz
W STRYJU. 7445
(Współwłaściciel firmy Michał Katz, Wdowa).

Staraniem Związku „Emunah"
wygłosi w sobotę dnia 25 bm. o godz. 7·30 wiecz. w sali Domu Narodnego
poseł K. Hartglas
ODCZYT p. t.
Problem syonistyczny w chwili obecnej.
Bilety wcześniej do nabycia w Księgarni Siegla pas. Hausmana 8. 7450

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

WE ŚRODĘ 22. b. m.
SULAMITH
operetka w 5 aktach A. Goldfadena.

KRONIKA.

Środa 22 czerwca o 7.30 wiecz. „Biały mazur" operetka.

Czwartek 23 czerwca o 4 popoł. „W ogrodzie Jezuickim" obrazek w 3 odsłonach z prologiem I. Walickiej, przedstawienie dla dzieci urządzone staraniem „Białego Krzyża".

Czwartek 23 czerwca o 7.30 wiecz. „Czar munduru" operetka z p. Dorą Hellen.

Piątek 24 czerwca o 4 popoł. „W ogrodzie jezuickim"

Piątek 24 czerwca o 7.30 wiecz. „Willa nad morzem" Stefana Grabińskiego, występi W. Brydzińskiego.

Sobota 25 czerwca o 3 popoł. Przedstawienie ku czci Hoowera.

Sobota 25 czerwca o 7.30 wiecz. „Żydówka" opera.

Niedziela 26 czerwca o 3 popoł. „Tajfun" z Brydzińskim.

Niedziela 26 czerwca o 7.30 „Willa nad morzem" występi Brydzińskiego.

—∏-∏—

— **Zgon Tadeusza Rittnera.** Zmarły przed paru dniami Tadeusz Rittner należał do najwybitniejszych komedyopisarzy polskich. Na arenę literacką wstąpił w krakowskiem »Życiu«, gdzie nowele jego, umieszczone pod pseudonimem Tomasza Czaszki zwracały na młodego autora powszechną uwagę. Jako autor dramatyczny wystąpił po raz pierwszy we Wiedniu, a subtelne sztuki jego jak »W Małym domku«, »Sąsiadka«, Człowiek w budce suflera« i inne, przesiąknięte atmosferą literatury wiedeńskiej zdobyły sobie wnet wszystkie głośne sceny niemieckie i polskie, Rittner był pisarzem o wielkiej kulturze i wykwincie, to też sztuki jego lubo cieszyły się powodzeniem, popularności nie zdobyły. Pisywał przeważnie po niemiecku i sam tłómaczył dzieła swe na polskie. Bardzo ciekawą powieść, osnutą na tle ostatnich przewrotów społecznych opublikował niedawno »Tygodnik Ill.«.

— **Z »Trupy wileńskiej«.** Na środę 29 bm. przygotowuje z inicyatywy Żyd. Tow. Szkoły Ludowej trupa wileńska przedstawienie dla młodzieży po zniżonych cenach. Dane będą »Zielone pola« Hirszbajna. Zgłoszenia szkół i zainteresowanych od 11—12 do dyrekcyi Trupy wileńskiej.

— **Z teatru małego.** W środę 22. bm. ostatni gościnny występ w teatrze Małym W. Brydzińskiego w świetnej roli malarza w »Rzeczywistości«. Subtelna gra kobiecego zespołu pp. Łozińskiej, Rasińskiej, Wiland podnosi poziom przedstawienia.

— **»W ogrodzie Jezuickim«.** Z teatru miejskiego donoszą: W tych dniach odbędzie się próba generalna z tej sztuki dla dzieci, która wystawiona zostanie w dniach 23. i 24. bm. Całość sprawiać będzie niezwykłe wrażenie. Prolog napisał poeta Artur Schröder. Sprzedaż biletów rozpocznie się niebawem.

— **Wieczór operowy** uczniów prof. W. Flama-Płomieńskiego zapowiedziany na piątek 24. bm. wzbudził wielkie zainteresowanie, gdyż oprócz zwykłych aryi operowych wykonany będzie cały szereg zespołów, z których najciekawszym będzie tercet z op. Debussy'ego: »Lenfant prodigue« wykonany wogóle po raz pierwszy we Lwowie. W produkcyi tej biorą m. in. udział artyści opery i uczniowie prof. Płomieńskiego pp. Łowczyński i Horner jakoteż znana para artystów pp. Anda Kitschmann i Marek Windheim, którzy po intenzywnych studyach wystąpią z programem poważnym.

— **Żydowska farma dla dziewcząt** zostanie otwarta w Stanisławowie w niedzielę dnia 26. czerwca br.

— **Sąd powiatowy w Kozowej** oznajmia w odezwie, że w sprawie karnej przeciw Wasylowi Dykiemu o zbrodnię morderstwa popełnioną rzekomo na osobach bł. p. Jakóba i Reizy Schorrów w Horodyszczu, śledztwo wykazało bezpodstawność podejrzeń odnośnie do tego, jakoby Dyki był sprawcą morderstwa. Sąd zawiadamia w odniesieniu do sprawozdań, jakie ukazały się o przebiegu dochodzeń w prasie, że wszelkie podejrzenie nawet było chybione, skutkiem czego śledztwo przeciw Wasylowi Dykiemu zostało 14 czerwca zastanowione.

Z życia gospodarczego.

Wiadomości Gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Zniesienie reglementacyi handlu

Według oficyalnych wiadomości, jakie otrzymała Izba handlowa i przemysłowa Rada Ministrów na jednem z ostatnich posiedzeń przyjęła projekt o zniesieniu reglementacyi handlu. Dla ochrony przemysłu krajowego względnie dla zapobieżenia wywozowi najniezbędniejszych artykułów będą ułożone dwie listy, a mianowicie lista towarów zakazanych do przywozu i lista towarów zakazanych do wywozu. Towary nie wymienione na jednej z dwu list będą mogły być przywożone względnie wywożone bez żadnych ograniczeń i bez osobnych pozwoleń. Rozporządzenie odnośne ma wejść w życie w ośm dni po ogłoszeniu, wobec czego należy przypuszczać że likwidacye urzędów przywozu i wywozu rozpoczną się już w miesiącu lipcu.

Podwyższenie agia celnego na towary o charakterze zbytkownym.

Monitor Polski Nr. 128 z dnia 9. czerwca 1921 ogłasza rozporządzenie, na podstawie którego dopłata walutowa (agio) do zasadniczych stawek celnych została podwyższona z 1900% na 14.900% (mnożnik 150). Pomiędzy wymienionemi w rozporządzeniu artykułami luksusowemi znajdują się także artykuły, których nie można podciągnąć pod miano zbytkownych, jak n. p. mydło toaletowe i lecznicze, samochody osobowe, motocykle, parasole i t. p.

Targ szwedzki.

Począwszy od roku 1918 kupcy i przemysłowcy szwedzcy urządzali co roku duże Targi, których powodzenie zachęciło rząd i odpowiednie sfery do urządzenia ponownego Targu i w roku bieżącym. Targ ten odbędzie się w Gothenburgu, w czasie od 4—10 lipca pod protektoratem rządu i przy współudziale wszystkich większych przedsiębiorstw przemysłowych i kupieckich Szwecyi.

Obwieszczenie licytacyi.

W celu sprzedaży około 3220 m³ drewna jodłowego i świerkowego bez różnicy jakości i grubości, a więc drewna użytkowego i opałowego na pniu w zrębie oddz. las. na »Za horbem« w tylickiej części nadleśnictwa w Muszynie odbędzie się dnia 6. lipca 1921 o godzinie 11 rano w kancelaryi Nadleśnictwa w Muszynie

publiczna licytacya za pomocą ofert pisemnych. Główne warunki licytacyi są do przejrzenia w biurze lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej w godzinach urzędowych.

Przyjazd konsula Polskiego w Marsylii do Polski.

W ostatnich dniach czerwca lub pierwszych dniach lipca b. r. przybędzie do Polski Dr. Nieduszyński, kierownik Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Marsylii i udzielać będzie sferom interesowanym informacyj co do stosunków handlowych między Polską a Marsylją, Południową Francyą i koloniami francuskiemi.

Polsko-Brazylijska Spółka Handlowa.

Celem ułatwienia stosunków handlowych między Polską a Brazylią zawiązuje się w Warszawie Polsko-Brazylijska Spółka Handlowa jako spółka akcyjna z kapitałem zakładowym 100,000.000 Mp. przyczem zostanie wydanych 200.000 akcyj po nominalnej wartości 500 Mp. Kierownictwo pracy organizacyjnej przyjął na siebie Dom Przemysłowo-Handlowy »K. P. Guerquin, inż. i Ska« przy współudziale członków Komitetu organizacyjnego w Warszawie, Wilcza 10. m. Z.

Adresy firm zagranicznych pragnących nawiązać stosunki handlowe z Polską.

»Polska Spółka Handlow« w Sao Paulo w Brazylii (adres: Unia Commercial Poloneza »Saturn« Sao Paulo—Rua Caninde Nr. 46) zgłosiła swą gotowość wejścia w stosunki handlowe z kupcami w Polsce.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 21. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi tendencya niezmieniona, żywsze transakcye w akcyach Chodorowskich i Polskiej Nafcie.

Płacono za Chodorów 1950—1980 za Polską Naftę III. em. 1825 Z walut płacono za funty angielskie 5500, z przekaz na Berlin 2310, za leje 2300, za Pragę 2150.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya chwiejna.

Płacono za dolary amerykańskie 1490 1540—1510, kanadyjskie 1280—1315—1290 marki niemieckie 2275, leje rumuńskie 2250, ruble (500) 322, ruble (100) 545.

—ıı—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 21. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	550·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	685·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	675·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	550·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1900 —	2000 —
Tow. akc. Karpalit 140—21	1700 —	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3575·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	10000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2125·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3750·—	—·—
Warszawska Ska akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1900 —	1950 —
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
Polsk« Zakłady amunic. 350—00	1200·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1825·—	—·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1800·—	1850·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1050·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	950·—	1000·—
Tow. Rekszawa 140—28	5200·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2200·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5500·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7800·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	300·—	350·—
» » drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	65·—	85·—
» (po 250)	55·—	65·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	5·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	7·—	10·—
1 frank franc.	100·—	106·—
1 Frank szwaj.	190·—	210·—
1 Ł Sterling	5050·—	5550·—
1 Dollar ameryk.	1435·—	1535·—
1 Dollar kanadyjski	1200·—	1300·—
Marki niem. (po 1000)	2050·—	2150·—
» » po 100)	1950·—	2050·—
» » drobne	1850·—	1950·—
Lei rumuńskie (500)	2200·—	2400·—
Lei rumuńskie drobne	2100 —	2300·—
Liry włoskie	62·—	68·—
Czeskie korony (5000—1000)	2000·—	2200·—
» » drobne	20 0·—	2200·—
Korony austr. niem. stemplowane	190·—	210·—
Dewizy.		
Wypłata na Londyn	5050·—	5550·—
» na Paryż	102·—	112·—
» na Zurych	210 —	230·00
» na Praga	21·00	22·50
» na Wiedeń	210·00	235·00
» na Berlin	21·00	22·50
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	22·00	24·00
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—ooo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 21. czerwca 1921

Ruble carskie setki 530, ruble carskie 500-ki 285, dumskie 1000-ki 70·50, dolary Stanów Zjedn. 1375—1325, Czeki na Paryż 115—113, na Berlin 20·00—19·75.

NADESŁANE.

Z okazyi zaślubin p. Schmula Kranza życzą dużo szczęścia nowożeńcom jakoteż rodzicom Bernardowie, Markusowie Segallowie. 7427

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego przyjaciela Natana Höniga z p. Adelą Halpernówną gratulują serdecznie Jonasowie Schächterowie. 7426

Z okazyi zaręczyn kochanego Emila Allerhanda z p. Klarą Spinraadówną serdecznie gratulują Dawidowie Soblowie. 7423

Z okazyi zaręczyn p. Reny Ehrlichówny z p. S. Täntzerem serdecznie gratulują Glücklichowie. 7425

Z okazyi zaręczyn

p. Bernarda Fischera z p. Reginą Fabian

serdeczne gratulacye zasyłają A. Lang, W. Weingarten, J. Mühlrad, S. Strassfeld, A. Kümmelheim, H. Lautner, F. Pudełko, S. Hoffman. 7420

W dniu zaślubin p Berty Wang i p. Dawida Antmana zasyłają serdeczne gratulacye Mozes i Selda Lanz 7441

Z okazyi zaręczyn p. Izydora Kirschnera z p. Pepcią Epstein serdecznie gratulują I. Landauowie 7442

אלימות גרכוה מקירו לבנו יקבל אזונגו הנכבד
מורה עבריז שלנו מר צבי נפתלי לערנער ליום הלדתו
ויזכה להסיע שפתנו בארץ אבותינו,
התלמידות של המחלקה השניה.

DROBNE OGŁOSZENIA

MAŁŻENSTWA.

Szadchen z lepszych sfer raczy podać adres pod »A. M.« do Administracyi »Chwili«. 7420

RÓŻNE.

Wzory haftuje i wybija na sukniach podług żurnalu Kazimierzowska 21. 7374

Krawczyni Damska! Przyjmuję wszelkie roboty do szycia. Kołłątaja 5/II. p. 7350

NAUKA i WYCHOWANIE.

Nauczycielka ze szkoły pani Goldfarbowej przyjmie na czas wakacyj lekcye na wsi. Przygotowuje z niższego gimnazyum. Zgłoszenia Cytadelna 9, od 12—1-szej, 7422

INTERESA HANDLOWE.

Do intratnego sklepu towarów modnych w śródmieściu poszukuję spólnika z wkładem 1,000.000 Mp. Zgłoszenia listowne do Administracyi »Chwili« pod »Towary modne«. 7444

POSAD POSZUKUJĄ.

Korespondent polsko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Cudzoziemiec, rutynowany nauczyciel angielskiego, francuskiego i niemieckiego poszukuje posady na wsi. Zgłoszenia: R. S. Lwów, Brajerowska 20, I. p. 7419

Technik-dentysta poszukuje posady od 1. lipca. Zgłoszenia: Reitman Salomon, Kałusz 7428

Panna z większą praktyką biurową, pisząca na maszynie znająca się na buchalteryi poszukuje posady w większym przedsiębiorstwie handlowem »Zdolna« do Adm. 7431

WOLNE POSADY

Zdolnego praktykanta (ki) z wyrobionem pismem, poszukuje Administracya »Chwili«. Zgłoszenia między 12—1 przedpoł.

PRAKTYKANTA płatnego przyjmie zaraz Magazyn papieru i galant. Batorego l. 6. 7372

ZDOLNĄ sprzedawczynię przyjmie natychmiast Magazyn Kolpana, Piekarska l. 1 B. 7411

Rutynowana, bezbłędnie za dyktatem pisząca mundantka zostanie z dniem 1. sierpnia przyjęta. Zgłoszenia u adwokata Schönbacha, Słowackiego 4 od 4—6. 7409

Magazyn nowości dla Pań Stadler, Sykstuska 16 poszukuje zdolnej sprzedawczyni. 7406

Dziewczęta do praktyki z zapłatą przyjmie zakład litograficzny. A. Hegedüs, Boularda 7. 7407

Lekarz dentysta przyjmie chłopca do nauki. — Bliższych informacyi udzieli Biuro ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7440

Apteka w Mikulińcach poszukuje magistra(ę) farmacyi. Posada 1. lipca do objęcia. Płaca wedle normy lwowskiej 7391-

Praktykant zostanie przyjęty natychmiast. — Księgarnia A. Minczelesa Kopernika 2. 7384

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Stare splamione lustra srebrzy na nowe firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła we Lwowie, ul. Ormiańska 27. 7288

טליתים wełniane i jedwabne, hurtownie i detajlicznie po cenach umiarkowanych do nabycia w księgarni hebrajskiej S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 7337

Do sprzedania salon mahoniowy, obrazy, lampy elektryczne, naftowe, kasa, rozmaite sprzęty meblowe. Oglądać 11—2 Ziemiałkowskiego 6, parter prawo. 7408

Za złoto, brylanty — płacę najwyższe ceny — zegarmistrz Adolf Streitfeld, Lwów, Rynek 29 w bramie Andriolego.

DO SPRZEDANIA kufry Lorma, pl. Smolki 1 a, II. p. 7174

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Mam lokal frontowy przy ul. Gródeckiej nadający się na skład artykułów technicznych, poszukuję spólnika fachowca z kapitałem. Zgłoszenia pod »frontowy« do Chwili. 7362

Doktor poszukuje umeblow. pokoju ewentualnie z wiktem przy spokojnej rodzinie. Zgłoszenia do Administracyi pod »Mnuchah«. 7361

Przy inteligentnej żydowskiej rodzinie umeblowany pokój do wynajęcia na krótki czas. Zgłoszenia: Kącik 20, prawy parter. 74

Amerykańskie urządzenia biurowe!

„JERRY“ Lwów, Sykstuska 2

poleca: BIURKA, SZAFY, REGISTRATURY, ETAŻERKI, GARNITURY KLUBOWE KRYTE SKÓRĄ, STOLIKI DO MASZYN, KRZESŁA itp.

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 6822

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 7446
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 7446

Ogłoszenia.

Tanie smaczne obiady
3 dania 150 Mk. w abonamencie ul. Berka Joselowicza l. 22, drzwi Nr. 5. 7133
»—« KTO SPRÓBUJE NIE POŻAŁUJE. »—«

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299
6565

SZKŁO TAFLOWE (szyby do okien) pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca
J. D. UNGER fabryczny skład szkła »« taflowego. »«
Tarnów, Krakowska 2.
Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakowska.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej, Proszę się przekonać.

7321 **Baczność cykliści!**
ROWERY »Pucha«, »Premiera« i »Waffenrada«, oraz części do tychże, jakoto płaszcze, węże, pompy i tp. Gumę do wózków dziecinnych, po cenach konkurenc. poleca tylko
Jakób ROSENMAN, Lwów, ulica Akademicka l. 26.
Kupuję stare i połamane płyty gramofonowe, płacę po Mk. 40·—. — Przyjmuję rowery i gramofony do naprawy.

KOSY STYRYJSKIE!
PIERWSZEJ JAKOŚCI WSZELKICH WYMIARÓW, SIERPY, NARZĘDZIA KOWALSKIE, KUŹNIE POLOWE, CYRKULARKI, PODKOWY LETNJE, GRYFY DO PODKÓW, OCELE, NACZYNIE LANE EMALIOWANE DOSTARCZA NAJTANIEJ Z SWOICH SKŁADÓW
AGRUMARIA S-KA Z OGR. POR.
LWÓW, SZPITALNA 18.

Gumy do rowerów marki francus Płaszcze 1.800 Mk. Węże 650 Mk. Rowery nowe »Pucha« i innej marki 18.000 Mk. Rowery używane od 5.500 Mk. oraz wielki wybór płyt gramofon. marki »aniołkowej«. Przyjmuje rowery i gramofony do naprawy. Za stare, połamane płyty płaci 35 Mk. **Józef Katz** LWÓW, 6323 ul. Pańska l. 8.

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

ROWERY
»Helical Premier«, »Wafenrad i inne nowe i używane. Płaszcze górskie, włoskie »Pirelly« szlauchy czerwone, pompy, latarki, oraz wszelkie przybory do tychże. Gumy do wózków dziecinnych
»« poleca »«
Malwina Immerglück. Jagiellońska 17.
Kupuje i zamienia stare i połamane płyty gramofonowe. 6499

Większe przedsiębiorstwo spedycyjne w Krakowie
poszukuje
SPÓLNIKA
z kapitałem 2—3 milionów marek dla założenia filii we Lwowie. Spółka na Lwów i Kraków. — Zgłoszenia pod »Spedycya« do Administracyi »Chwili«. 7418

WAŻNE DLA KUPGÓW!
Z dniem 1. czerwca 1921 roku objąłem
Oddział lwowski
DOMU SPEDYCYJNO-KOMISOWEGO
„TRANSPORT“
Krakowskiej spółki spedycyjnej z ogr. odpow.
we Lwowie, przy ul. Kollątaja l. 8.
Załatwianie wszelkich formalności cłowych. Przewóz mebli w patentowych wozach meblowych. Regularny ruch wozów zbiorowych z Wiednia, jakoteż w kraju pod konwojem.
Zastępstwa w Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Wiedniu, Pradze oraz we większych miastach światowych.
Reprezentacya Międzynarodowego Towarzystwa Transportowego RICHARD MITTLER i S-ka, Wiedeń. — Własne magazyny we wszystkich dzielnicach miasta. — Ekspedycya przesyłek bagażowych. — Finansowanie i zaliczkowanie wszelkich transportów i transakcyj. — Usługa solidna, skrzętna i zaufana. — Polecam się i nadal łaskawym względom PT. Klienteli
7421 **ADOLF KREBS.**

Sprzedaż cukru i mąki kukurudzianej.
Na karty cukrowe za czerwiec sprzedawać będzie Zakład Aprowizacyjny asygnaty na pobór cukru. P. T. kupcom rejonowym dziel. I, II, III, IV i V. w piątek dnia 24 czerwca, zaś P. T. kupcom rejonowym dziel. VI. i PT. zarządcom konsumom w sobotę dnia 25 czerwca. PT. zarządców Zakładów uprasza się o przybycie do kasy Zakładu celem wykupna asygnat w poniedziałek dnia 27 czerwca, Cukier będzie sprzedawany w racyach po 40 dkg. na osobę i cena w detailicznej sprzedaży wynosi za racyę po 32 marek prócz kosztów opakowania.
Zarazem nadmienia się, że sklepy miejskie sprzedają bez kartek mąkę kukurudzianą po cenie 16 marek za 1 litr. 7448

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
w mieście powiatowem (bez konkurencyi), na korzystnych warunkach do odstąpienia.
Zgłoszenia pod »ZAKŁAD« do 7439
Biura ogłoszeń Scherera, Lwów, Pasaż Hausmana 9.

Tylko w Magazynie Mannera
Sykstuska l. 2. Lwów, Sykstueka l. 2.
Swetery wełniane Mk. 3300·—. Szlafroki do prania tureckie od Mk. 1200·—, Mk. 2400·—, Sukienki wełniane od Mk. 25 0·—, Zawijanki jedwabne Mk, 4600·—, wełniane Mk, 1650·—, Bluzki opalowe »Sport« Mk. 1050·—, Rewersa od Mk. 1050·—, Ponczochy pół jedwabne Mk. 500·—, Szale jedwabne 1000 Mk. 7448

KLOTY, SATYNY na kołdry
DIRNDL we wszystkich kolorach poleca
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.
7424

WOLNE POSADY.

Chłopak do obsługi biura, zostanie natychmiast przyjęty. Biuro spedycyjne Rosanes i Parter, Legionów 25, II. p. 7437

Kucharze i kucharki znajdą natychmiast zajęcie. Zgłoszenia w kancelaryi hotelu Georga lub Bristol. 7432

POLSKI GLOB
Tow. transp. handlowe Spółka akcyjna
LWÓW, PLAC HALICKI 15
magazynuje we własnych składach
UL. GRÓDECKA L. 37
przewozi własnemi autami towary
»« wszelkiego rodzaju. »«
CENY PRZYSTĘPNE. 7449 CENY PRZYSTĘPNE.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwili« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«. Lwów. Kopernika 11

Nr. 873 Lwów, piątek 24. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (80). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Samuel i Churchill.

(t) »Palestynie trzeba pracy żydowskiej i żydowskiego kapitału« oświadczył w Izbie gmin min. Churchill w długo oczekiwanej mowie o polityce angielskiej na Wschodzie a zwarte, pełne poczucia godności słowa, któremi rozprószył wkradające się pod wpływem deklaracyi. Samuela wątpliwości z pewnością tchną nową otuchę w wzburzony ostatniemi przejściami świat żydowsk. »Niema najmniejszego powodu, dla którego by wstrzymano ustawiczny napływ emigrantów żydowskich do kraju. Nie możemy na żaden sposób zezwolić na zrujnowanie żydowskich kolonij lub na wstrzymanie imigracyi na przyszłość, chyba — że stwierdzimy otwarcie że słowo Anglii nie ma już żadnej wartości na Wschodzie«.

To męskie, zdecydowane oświadczenie w mowie, która równocześnie przyrzeka gorące poparcie Anglii w organizowaniu państwa arabskiego rozprasza wszelkie zwątpienie w stałość stanowiska Anglii. Tylko zrozumiały przez podniecenie nerwowe, w jakiem żydostwo obecnie żyje sceptycyzm mógł przypuszczać że Anglia państwo, prowadzące politykę przewidującą na dziesiątki lat, może dla epizodycznych niepowodzeń, wydarzeń i zajść ochłonąć z zapału dla myśli, którą deklaracyą Balfoura i niezmienną taktyką swych mężów stanu jako program ustaliła.

Stworzenie siedziby narodowej dla Żydów jest dla nich i dla świata całego postulatem zbyt palącym, może ono Palestynie, ludom zachodnio-azyatyckim państwu mandatowemu i uzdrowieniu atmosfery w całym świecie przynieść zbyt wielkie korzyści, by można było zrezygnować z wielkiego dzieła dla chwilowego napięcia nacyonalistycznej propagandy arabskiej, podsycanej przeważnie przez elementa, którym na ustawicznym fermencie w tych krajach zależy. To też Anglia okazała pełne zrozumienie dla tej sprawy, przez to iż nie ogląda się na zaciętrzewienie Arabów w Palestynie i na martwe, bo tylko obecny stan ludnościowy uwzględniające a tradycyi, przeszłości i konieczności dziejowej nie uwzględniające orzeczenia komisy, którą Ameryka dla zoryentowania się w stosunkach do Palestyny wysłała. Orzeczenie Amerykan bowiem nawet wtedy, gdyby stwierdziło, że budowa siedziby narodowej dla Żydów w Palestynie sprzeczna jest z prawem samostanowienia znacznej większości zamieszkującej kraj zaważyćby na szali nie mogła i nie powinna. Silniejszych argumentów dostarczają falangi Żydów z Wschodu, kołatających o wstęp do krajów Zachodu — i bill antyemigracyjny w Ameryce. Któż może zaręczyć, jak groźnie odbiłoby się na dziejach Europy i Ameryki zniweczenie myśli odbudowy żydostwa w własnym kraju.

Mowę Churchilla przyniosła prasa w kilku odmiennych stylizacyach. Jej całości na razie nie znamy. Znamy ją tylko w skrótach wielkich agencyi zagranicznych i żyd. biura prasowego. Każdo z tych źródeł informacyjnych podało tę mowę w perspektywicznem skróceniu, odpowiadającem rozmaitemu zainteresowaniu. I w tekście Żyd. Biura prasowego są pewne niejasności. Pewne ustępy mowy nie posiadają w skrócie odpowiedniej plastyki nie wypowiadają wyraźnie myśli, którą należ łoby między wierszami wyczytać. Jeżeli Churchill powiada, że to nie imigranci żydowscy, którzy w liczbie kilkutysięcy do Palestyny przybyli, ile raczej słowa syonistów tak przeraziły Arabów,

Rozłam w N. Z. L. faktem dokonanym.

Rząd Witosa oprze się na »zespole stronnictw centrowych«.

Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili«.

Warszawa 22. czerwca. Rozłam w klubie N. Z. L. stał się dziś faktem. Na posiedzeniu, które się dziś odbyło pod przewodnictwem posła Maja, a więc jednego członka prezydyum, który nie poszedł za posłem Dubanowiczem i nie zrezygnował ze swego stanowiska. 10 posłów N. Z. L. po złożeniu odpowiedniej deklaracyi zgłosiło swe wystąpienie z klubu. Między tymi dziesięcioma posłami znajdują się prezes Dubanowicz, arcyb. Teodorowicz i mnóstwo księży. Pozostali posłowie w liczbie 34 ukonstytuowali się pod przewodnictwem p. Skulskiego jako N.Z.L. N.Z.L. wedle oświadczenia p. Skulskiego liczyć będzie 50 członków, razem z tymi posłami, którzy byli nieobecni na dzisiejszem posiedzeniu.

Rozłam w N.Z.L. posiada dla Sejmu niezmiernie wielkie znaczenie. Przyczyni się on w znacznej mierze do uzdrowienia stosunków politycznych w państwie i umożliwi p. Witosowi sprawowanie rządów bez ciągłego zezowania na prawo i lewo. Rząd p. Witosa posiada obecnie oparcie stałe, albowiem utworzył się t. zw. „Zespół stronnictw centrowych" w którego skład wchodzą ludowcy, skulszczycy, K. P. K. oraz klub mieszczański, razem 160 głosów. Przedstawicielstwa tego zespołu zebrane dziś na posiedzeniu uchwaliły rezolucyę następującej treści:

„Kluby PSL., NZL., KPK. i Zjedn. Mieszczańsk. uchwalili jednomyślnie utworzyć „zespół stronnictw centrowych", aby przez uzgodnienie swej działalności za pośrednictwem komisyi parlamentarnej złożonej z prezydyum klubów wchodzących w skład „zespołu" zapewnić normalny bieg prac sejmu i rządu. Komisya parlamentarna poczyni starania w kierunku rozszerzenia związku stronnictw centrowych przez porozumienie z innymi klubami. Regulaminu prac komisyi parlamentarnej opracuje powołany ad hoc komitet".

Secesyoniści z pod znaku p. Dubanowicza zamierzają otworzyć odrębną grupę złożoną z 17 posłów, którzy wystąpili z NZL.; dwóch bowiem ogłosiło się dzikimi.

W Sejmie mówią, że obecny zespół poczyni kroki dla pozyskania dla siebie NPR., co przy życzliwej neutralności PPS. pozwoli liczyć rządowi na trwałe oparcie w Sejmie.

Ustąpienie p. Skulskiego z stanowiska ministerstwa spraw wewnętrznych dało asumpt do lansowania następców, więc mówią, że teka ta powierzoną będzie wicem. Kuczyńskiemu, albo wojewodzie łódzkiemu p. Kamińskiemu. Naturalnie w miarę upływu czasu rosną apetyty rozmaitych kandydatów, czem samem lista ta dozna znacznego powiększenia.

Minister Skirmunt na audyencyi u Naczelnika Państwa.

Warszawa 22 czerwca (tel. wł. — eg.) Nowy minister spr. zagr. Skirmunt złożył dziś wizytę marszałkowi Sejmu, następnie zapoznał Radę Ministrów z swoim planem pracy, poczem został przyjęty na audyencyi przez Naczelnika Państwa.

We czwartek o godz. 6. wiecz. urządza min. Skirmunt konferencyę prasową.

Obecna sytuacya na G. Śląsku.

Warszawa 22 czerwca (tel. wł. —eg.) W Bytomiu rozegrała się walka między Francuzami a Niemcami. Liczby ofiar dotąd nie ustalono. Likwidacya sił zbrojnych powstańców ma nastąpić za 8 do 10 dni. Stopniowe okupowanie G. Śląska przez wojska koalicyjne ma się skończyć 10 lipca, w którym to dniu oczekiwane jest rozstrzygnięcie sprawy górnośląskiej.

Okręg przemysłowy G. Śląska obsadzą wojska koalicyjne w sposób następujący: wojska włoskie obsadzą lewy i prawy brzeg Odry, powiaty rudnicki, raciborski, opolski i kluczborski, wojska francuskie obsadzą powiaty porczyński, rybnicki, katowicki, Bytom, Gliwice, Strzelecki i lubieniecki, wojska brytyjskie zaś resztę okręgu przemysłowego. Dowództwo wojskowe spoczywać będzie w ręku francuskiego generała Gratier.

W sprawie wyjazdu do Rosyi.

Warszawa 22 czerwca (tel. wł. — eg.) Przedstawiciele handlu i przemysłu w Polsce coraz częściej zwracają się do instytucyj państwowych po informacye w sprawie wyjazdu do Rosyi sowieckiej celem nawiązania stosunków handlowych. Sfery miarodajne tłómaczą, że prawa na wyjazd do Rosyi obywatelom polskim udzielać będzie dyplomatyczne przedstawicielstwo sowieckie w Warszawie, którego na razie w Warszawie niema, wobec czego chwilowo wyjazd do Rosyi jest wykluczonym.

to ma tem samem na myśli, że niemożliwe jest, aby praca dla kraju i kapitał żydowski były tam niemile widziane, natomiast niebezpieczeństwa kryje w sobie i bolesnie bywają odczuwane nieproduktywne manifestowanie celów i zamiarów. »Syoniści powinni ogłosić w całej rozciągłości swe stanowisko, aby otrzymać poparcie, jakiego potrzebują, mówi Churchill i wychwala równocześnie liberalizm, zdolności i praktyczność Wysokiego Komisarza Palestyny, opowiada o kwitnących koloniach Żydowskich o inowacyach, jakie Żydzi zdolni są wprowadzić. I jeżeli w życzliwych, silnych słowach Churchilla znajdujemy lek na obawę którą nas przejęła deklaracya Samuela, tłómacząca się nastrojem panującym w Palestynie, to z obu tych ważnych enuncyacyj bije ku nam żądanie pracy i kapitału, kapitału i pracy, które są jedynymi filarami przyszłości naszej w Erez Izrael.

Sprawa palestyńska w angielskiej Izbie gmin.

Londyn. (Ż. B. K.) Mowa ministra Churchilla o Palestynie wywołała w angielskiej Izbie gmin bardzo ożywioną dyskusyę.

Lord Lamington przedłożył następującą rezolucyę: Jest obowiązkiem rządu angielskiego podać do wiadomości Rady Ligi Narodów, że rozpatrywano sprawę mandatu nad Palestyną bez porozumienia się z ludnością Palestyny, czem samem nie spełniono artykułu 22 traktatu. Rezolucyę tę uzasadnił lord Lamington dłuższem przemówieniem, w którem m. in. stwierdził, że Stany Zjednoczone wysłały swego czasu komisyę dla zbadania sytuacyi w Palestynie, której sprawozdania jednak nie bo publikowano.

W odpowiedzi na powyższą rezolucyę oświadczył zastępca rządu, że nie wie, czy byłoby wskazaniem przenieść sprawę palestyńską przed forum Ligi Narodów. Co się tyczy artykułu 22 umowy wyraził zastępca rządu przekonanie, że na wszelki wypadek Arabowie byliby wybrali na mocarstwo mandatarne Anglię a nie żadne inne państwo.

Mimo, iż odpowiedź zastępcy rządu nie zadowoliła lorda Lamingtona, ten cofnął swoją rezolucyę, poczem wniósł interpelacyę w sprawie obecnego położenia w Palestynie, imigracyi oraz składu obecnego zarządu Palestyny. Motywując powyższą interpelacyę zaznaczył mowca, że Arabowie nie występują przeciw imigracyi naturalnej, sprzeciwiają się jednakowoż przypływowi obcej ludności. Interpelant wie z pewnego źródła, że 2/3 urzędników w departamencie Najwyższego Komisarza stanowią Żydzi i na podstawie cyfr usiłuje wykazać, że w zarządzie Palestyny zasiada zawielka liczba urzędników-Żydów. Mowca zastrzega się, jakoby interpelacyę tę wniósł celem krytykowania osoby Najwyższego Komisarza lub powodowany antysemityzmem, uważa jednak, że gwarancye poczynione Arabom winny być spełnione.

Po mowie lorda Lamingtona zabrał powtórnie głos zastępca rządu, który oświadczył, że wstrzymanie imigracyi nastąpiło tylko aż do czasu polepszenia się sytuacyi w Palestynie. Zastępca rządu wspomniał dalej o decyzyi rządu angielskiego w sprawie natychmiastowego wpuszczenia do Palestyny tych imigrantów, którzy się wybrali w drogę do Palestyny przed wydaniem krytycznego rozporządzenia. Liczba tych imigrantów wynosi około 1.500 ludzi. Po wpuszczeniu tych imigrantów zamierza rząd angielski w porozumieniu z organizacyą syonistyczną uregulować imigracyę do Palestyny w stosunku do zapotrzebowania przemysłu oraz rolnictwa kraju. Nadto wysłano komisyę złożoną z 2 urzędników departamentu palestyńskiego przy ministerstwie dla spraw kolonialnych do Konstantynopola celem zbadania sytuacyi.

Odnośnie do składu zarządu Palestyny rząd angielski jest zdania, że urzędnikami administracyi palestyńskiej powinni być Palestyńczycy. Zresztą w skład zarządu Palestyny wchodzi wielka liczba urzędników-chrześcijan i muzułmanów. Zastępca rządu sądzi też, że informacye interpelanta co do ilości urzędników-Żydów nie są ścisłe, gdyż między urzędnikami na wyższem stanowisku znajduje się tylko trzech Żydów, a to: Najwyższy Komisarz, sekretarz prawny oraz dyrektor departamentu dla handlu i przemysłu. Jest to w stosunku do ogółu urzędników liczba znikoma.

Następnie wniósł znany ze swego wrogiego usposobienia dla syonizmu lord Sydenham interpelacyę w sprawie znalezienia 3 i pół ton dynamitu oraz broni i amunicyi w jednym z domów żydowskich w Jaffie oraz zapytanie, czy zamierza rząd zbadać doniesienie „Morning Post" o emigracyi ludności chrześcijańskiej z „Beth-Lechem".

Zastępca rządu oświadczył, że zajmie się zbadaniem przedłożonej sprawy.

Głosy prasy angielskiej o expose Churchilla.

Londyn. (Ż. B. K.) Cała prasa angielska omawia w artykułach wstępnych mowę ministra kolonii Churchilla, wygłoszoną w angielskiej Izbie gmin. „Times" piszą, że większą część mowy Churchilla była rozumną, tylko niektóre miejsca były niewłaściwe. Wątpimy — pisze dziennik — czy minister pojął w całej rozciągłość znaczenie ruchu syonistycznego czy zna rodzaj trudności, powstałych w Palestynie i czy pojmuje konsekwencye wynikające z niezdolności Herberta Samuela dla energicznego przezwyciężenia tych trudności.

„Daily Mail" wypowiada się przeciwko dalszym wydatkom w Mezopotamii i Palestynie i oświadcza, że koszta tych krajów pokrywać musi sama ich ludność.

Organ rządowy „Daily Chronicle" wyraża nadzieję, że rząd trwać będzie nadal przy swej polityce syonistycznej w Palestynie. Żydzi i Arabowie mogą sobie nawzajem być bardzo pożyteczni, nie należy więc zaniedbać niczego, aby rozbudzić wśród nich chęć do współpracy. Imperyum brytyjskie ma także ze względu na bliskość kanału Sueskiego żywotny interes w Palestynie. Nikt inny jak tylko Żydzi nie jest w stanie uczynić z Palestyny kraj szczęśliwy i zdolny do samoobrony.

„Labour Party" w sprawie Palestyny.

Londyn. (Ż. B. K.) Na dorocznej konferencyi „Labour Party" która rozpoczęła w Brighton swe obrady dnia 21 bm., przedłożona została następująca rezolucya w sprawie Palestyny:

„Konferencya, przyjmując do wiadomości objęcie przez Wielką Brytanię mandatu nad Palestyną w celu zapewnienia rozwoju żydoskiej społeczności autonomicznej, domaga się ażeby odbudowa kraju, uregulowanie kwestyi agrarnej, instytucye robót publicznych przedsiębiorstwa rolnicze i przemysłowe — przeprowadzoną została nie na podstawie wyzysku kapitalistycznego lecz w interesie robotników. Konferencya ubolewa, że gospodarcza i administracyjna jedność Palestyny padła ofiarą imperyalistycznej rywalizacyi Anglii i Francyi i że wskutek utraty Hauranu i prawie całej Górnej Galilei kraj został znacznie zmniejszony a możliwości dla jego kolonizacyi poważnie uszczuplone. Konferencya wzywa rząd, aby usunął nienaturalny i bardzo szkodliwy podział brytyjskiego terytoryum mandatowego i przeprowadził połączenie wschodniej Palestyny z zachodnią. Konferencya uznaje, że leży w interesie pokojowego rozwoju Palestyny i przyszłego rozwoju urządzeń autonomicznych, udzielenie obu narodom kraj zamieszkującym Żydom i Arabom pełnej demokratycznie zorganizowanej autonomii, celem uregulowania spraw wewnętrznych a to z prawem ściągania podatków dla pokrycia specyficznych potrzeb.

Delegacya Arabów palestyńskich w Londynie.

Londyn. (ŻBK). Jak się dowiadujemy, zostanie delegacya arabska z Palestyny której przyjazdu tu oczekują, uroczyście przyjęta. Czyni się przygotowania do bankietów uroczystych przemówień i innych manifestacyi. W kołach syonistycznych nie uważają tego za symptom antysyonistycznego nastroju w rządowych sferach angielskich, lecz tylko jako wyraz szczególnej przyjaźni wobec świata muzułmańskiego.

Gen. Bols w Palestynie.

Damaszek. (ŻBK). Wychodzące tu pismo arabskie »Alif-Ba« donosi z Jerozolimy, że generał Bols i Mr. Watson, którzy za czasów Alenby'ego stali na czele władz okupacyjnych, a obecnie należą do londyńskiego »Towarzystwa dla zwalczania syonizmu« przybyć mają w tych dniach do Palestyny celem ułatwienia wyjazdu delegacyi arabskiej do Anglii i poparcie jej żądań w Londynie. Jak się dalej dowiaduje prasa arabska, przybył do Jaffy kapitan Zertnon w specyalnej misyi od marszałka Alenby'ego celem przeprowadzenia dochodzeń o prawdziwych przyczynach rozruchów w Palestynie. Prasa arabska charakteryzuje go jako osobistość, na którą syoniści nie mogą wywierać żadnego wpływu.

Brandeis, Mack i rabin Wise nie wezmą udziału w XII. kongresie syonistycznym.

Nowy York. (ŻBK). Nowa mniejszość syonistyczna odbyła kilkudniową konferencyę, w której brali udział także sędzia Brandeis, sędzia Mack i rabin Wise. W dłuższej mowie przedstawił Brandeis swój program pracy dla Palestyny i zaznaczył, że stanowisko jego nie ma bynajmniej źródła w nieufności do dra Weizmanna. Brandeis i jego przyjaciele życzą sobie jedynie zastosowania w pracy tylko metod ekonomicznych i ustanowienia w Palestynie lepszej administracyi syonistycznej. Po dłuższej dyskusyi uchwaliła konferencya składająca się ze 130 osób, nie wysłać delegatów na kongres syonistyczny w Karlsbadzie, lecz zadowolić się jedynie oświadczeniem wobec kongresu, o przyszłej pracy organizacyi syonistycznej w Palestynie. Równocześnie uchwalono zwołać na 4 lipca br. nową konferencyę celem wyszukania dróg i środków dla dalszej pracy syonistycznej mniejszości amerykańskiej.

Wstępna konferencya syonistycznych organizacyi krajowych.

Wiedeń. (Ż. B. K). Jak się dowiadujemy, ma się odbyc 4. lipca, za inicyatywą inżyniera Strickera wstępna konferencya przywódców syonistycznych centralnej i wschodniej Eurody celem ustalenia jednolitej taktyki większych krajowych organizacyi syonistycznych na posiedzeniu szerszego Komitetu Wykonawczego, które odbędzie się 10. lipca w Karlsbadzie.

Zbliżenie czesko-węgierskie.

Praga. (Pat.) Czesko-węgierska delegacya z hr. Banffym na czele przyjechała dziś rano do Pragi i udała się w dalszą podróż do Maryenbadu, gdzie odbędą się konferencye. W czeskiej delegacyi oprócz wyższych

urzędników ministeryalnych znajduje się minister spraw zagranicznych dr. Benesz. Prasa czeska komentując spotkanie w Maryenbadzie, przywiązuje do niego wielkie znaczenie polityczne i wskazuje na okoliczność, że po raz pierwszy węgierscy ministrowie stoją na gruncie państwa czechosłowackiego w celu podjęcia pertraktacyi. Dotychczasowe spotkanie ministra Benesza z ministrami węgierskimi odbywało się na terenie neutralnym. Wizyta węgierskich ministrów w Czechosłowacyi ma znaczenie wychodzące poza ramy normalnych narad politycznych. Można przypuszczać, że spotkanie to jest dowodem poczynającego się kursu realnej polityk Węgrów i zerwania z polityką fantazyi i utopii. Z Marienbadu donoszą, że konferencye toczyć się będą w hotelu Weymar, w którym swego czasu nastąpiło spotkanie ces. Franciszka Józefa z królem angielskim Edwardem VII.

Z obrad Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) Rada Ligi Narodów wybrała prowizoryczny komitet hygieniczny, w skład którego weszli przedstawiciele wszystkich państw reprezentowanych w Lidze. W sprawie utworzenia trybunału sprawiedliwości jest nadzieja, że posiedzenie Rady, które się odbędzie we wrześniu b. r. w Genewie, będzie już mogło wyznaczyć sędziów.

Genewa. (Pat.) Na posiedzeniu popołudniowem Rady Ligi Narodów kontynuowano dyskusyę w sprawie Gdańska. Generał Hacking uwydatniał korzyści jakie wyniknąć by mogły zarówno dla Polski jak i Gdańska z bezpośredniego porozumienia się obu interesowanych stron w sprawach dotyczących ich przyszłości. Rada wyznaczyła dzień 31 lipca br. jako ostateczny termin zawarcia układu polsko-gdańskiego.

Polska a Gdańsk.

Gdańsk. (Pat.) Korespondent „Danziger Ztg." przynosi z Genewy następujące informacye, udzielone mu przez prezydenta senatu Dra Sahma: Generał Hacking wedle relacyi korespondenta przedłożył na posiedzeniu Rady Ligi Narodów dłuższe sprawozdanie o ogólnem położeniu gospodarczem Gdańska i podkreślił, że obie strony t. j. Polska i Gdańsk są bardzo zainteresowane w sprawie pomyślnego zakończenia toczących się obecnie między niemi rokowań. Przedmiotem zainteresowania obu stron jest również życie gospodarcze w Gdańsku i w Polsce. Gdańsk odczuwa dotkliwie niepewność sytuacyi z powodu nieukończonych jeszcze rokowań. Na podstawie dyskusyi przeprowadzonej pomiędzy prof. Aszkenazym i prezydentem Sahmem zgodzono się na ustalenie nieobowiązującego terminu rokowań.

—:—

W sprawie wydalania obywateli polskich z Gdańska.

Gdańsk. (Pat.) Na wczorajszem posiedzeniu senatu przedstawiciel frakcyi polskiej p. Kunert, interpelował w sprawie szykan stosowanych obecnie względem niektórych przyjeżdżających do Gdańska Polaków. W sprawie znanego zajścia granicznego senatora Volkmanna zaznaczył mowca, że Volkmann musiał wiedzieć o tem, iż paszport dyplomatyczny nie daje prawa do przekraczania granicy w dowolnych miejscach. Co do faktu wydalania obywateli polskich z Gdańska, mowca zaznaczył, że policya występuje w ostatnim czasie wobec nich bezwzględnie, stosując ustawy jedynie względem Polaków.

Wiceprezydent senatu Ziehm w odpowiedzi na interpelacyę zaznaczył, że prawo wydalania stosowane jest w czasach wyjątkowych wyłącznie z powodu braku mieszkań w Gdańsku.

—oo—

W sprawie poboru wojskowego w Galicyi Wschodniej.

Warszawa. (Pat.) Wydział prasowy ministerstwa spraw wojsk. komunikuje następujące rozporządzenie min. spr. wojsk. gen. por. Sosnkowskiego: W wschodniej Małopolsce nie są dotychczas objęte poborem osoby narodowości ukraińskiej, niemieckiej oraz żydowskiej. Religia powyżej określonych osób nie odgrywa żadnej roli przy stosowaniu ulg wojskowych. W szczególności obojętną jest rzeczą, czy dana osoba jest wyznania grecko-katolickiego wzgl dnie czy przeszła na wyznanie gr.-kat. Zmiana wyznania nie może przeto pociągnąć z sobą ulg i wyjątków przy poborze i odbywaniu powinności wojskowej.

—oOo—

Prasa francuska o konflikcie polsko-litewskim.

Paryż. (Pat.) „Journal de Debats" omawiając sprawę konfliktu polsko-litewskiego, będącego obecnie przedmiotem narad Rady Ligi Narodów, daje szczegółowy przebieg sprawy oraz rozwodzi się nad projektem Hymansa, poruszając także projekt przedstawiony przez delegacyę litewską, w którym są podane zasady ogólne mające zdaniem delegacyi litewskiej tworzyć podstawy ostatecznego układu polsko-litewskiego. Dziennik twierdzi, że projekt litewski bynajmniej nie idzie tak daleko w kierunku zawarcia sojuszu, jak projekt Hymansa. Byłoby rzeczą wielce pożądaną — kończy dziennik — by delegacya polska posiadała dostateczne pełnomocnictwa, aby mogła ostatecznie załatwić tę sprawę, mającą pierwszorzędne znaczenie z punktu widzenia pacyfikacyi. Jest rzeczą pierwszorzędnej wagi, ze względu na uspokojenie Europy środkowej oraz ze względu na jej pomyślność, aby Polska i Litwa ponownie nawiązały węzły które je od wieków łączyły, i prowadziły żywot jeżeli już nie jako państwa sfederowane, to przynajmniej związane stałem przymierzem oraz wspólnymi interesami ekonomicznymi.

—oOo—

Z obrad konferencyi angielskiej „Labour Party".

Londyn. (E. E.) „Labour Party" rozpoczęła obrady w Brighton z licznym udziałem delegatów. Na pierwszem posiedzeniu prezes partyi wystąpił z ostrą krytyką pod adresem rządu, czyniąc go odpowiedzialnym za zaostrzenie się sprawy robotniczej. Występował również przeciw polityce rządu w stosunku do Egiptu, Indyi i Irlandyi. Następnie sekretarz federacyi górników oświadczył, że na skutek rokowań między komitetem parlamentarnym zjazdu „Trade Union" a komitetem wykonawczym „Labour Party" w najbliższym czasie odbędzie się w Londynie konferencya „Labour Party" na której powzięta ma być decyzya w sprawie wezwania „Trade Union" do przyłączenia się do górników i ogłoszenia strajku powszechnego.

—oooo—

Incydent w parlamencie włoskim.

Rzym. (Pat.) Dzienniki donoszą, że w czasie walk między faszystami a socyalistami w Izbie, minister pracy Labriola stanął po stronie socyalistów. Prezydent ministrów Giolitti zażądał od Labrioli zachowania neutralności, poczem tenże opuścił salę. Wedle zdania dzienników, minister pracy z powodu wypadków w Izbie podał się do dymisyi.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Ratyfikacya układu transitowego między Polską a Niemcami.

Berlin. (Pat.) Parlament Rzeszy na wczorajszem posiedzeniu ratyfikował układ transitowy między Polską, Niemcami i Gdańskiem oraz układ w sprawie amnestyi.

—:—

Przewódca czeskich komunistów w drodze do Mekki bolszewickiej.

Praga. (Pat.) „Czas" donosi, że przewódca czeskich komunistów Smeral otrzymał paszport na podróż do Rosyi. Dr. Smeral znajduje się już w drodze do Rosyi. Wyjazd jego stoi w związku z przyjęciem czeskiej partyi komunistycznej do związku trzeciej międzynarodówki.

O pretensye francuskie i angielskie w Rosyi sowieckiej.

Londyn. (Pat.) Reuter dowiaduje się, że rząd angielski odpowiadając w sprawie rewindykacyi francuskich odnośnie do pretensyi francuskich w Rosyi sowieckiej, oświadczył, że będzie traktował pretensye francuskie na równi z pretensyami angielskiemi i obiecuje ponownie swoje poparcie Francyi w razie dojścia do skutku generalnej umowy między Rosyą a mocarstwami zachodniemi.

Wiadomości bieżące.

(EE). Powstańcy syberyjscy opanowali węzły kolejowe Jekaterynburg—Czelabińsk. W ten sposób Syberya jest odcięta od Rosyi Europejskiej. Na Uralu szerzy się gwałtownie ruch strajkowy.

■

(EE). Przemysłowcy niemieccy złożyli na ręce rządu zbiorowy protest przeciw kompromisowemu projektowi Sforzy w sprawie G. Śląska.

■

(EE). »Izwiestia« piszą, że w okręgu uralskim ruch powstańczy jest tak groźny, że władze sowieckie przygotowują się do opuszczenia Jekaterynburga. Akcyę antybolszewicką popierają kozacy gen. Diłowa.

■

(EE). We wtorek gabinet Rzeszy obradował w sprawie G. Śląska Podobno jednomyślnie uchwalono, że G. Śląsk powinien być przyznany niepodzielnie Niemcom.

■

Praga. (Pat.) Jak donosi »Tribuna«, przyjedzie do Pragi w najbliższych dniach jugosłowiańska komisya, aby pertraktować o podpisanie konwencyi między Czechosłowacyą a Jugosławią.

Z obrad Komisyi.

Warszawa. (Pat.) Komisya prawnicza wysłuchała referatu p. Hartglasa o moratoryum dla wierzytelności hipotecznych i postanowiła wysłuchać w tej sprawie opinii Związku właścicieli nieruchomości, Stow. właścicieli sum hipotecznych oraz Izb adwokackich i notaryalnych. W sprawie przyjęcia na rzecz Skarbu majątków pozostałych po dawnej Austryi, byłym domu panującym austro-węgierskim i członkach tego domu, komisya przeprowadziła obszerną dyskusyę.

Komisya skarbowo-budżetowa obradowała nad projektem ustawy o odbudowie miast.

Komisya rolna postanowiła traktować sprawę osadnictwa bezrolnych na kresach łącznie ze sprawą osadnictwa wojskowego.

Komisya demobilizacyjna wysłuchała sprawozdania ministra spraw wojskowych w przedmiocie postępu demobilizacyi.

TRUPA WILEŃSKA Colosseum.

Dziś w czwartek 23. o 8 wiecz. „Na pograniczu dwóch światów" (DER DYBUK) S. An skiego.

W piątek 24. czerwca przedstawienia niema.

Sprzedaż biletów od 9—12 i 3—9 w księgarni Beth Israel ul. Jagiellońska 15 od 6-tej wiecz. w kasie teatru. — — Kierownik M. Mazo przyjmuje od 11—12 przedpoł.

Komisya robót publicznych w sprawie odbudowy twierdzy modlińskiej wyznaczyła podkomisyę, która zbada stan twierdzy co do ewentualnej odbudowy cytadeli. Cytadela modlińska, zbudowana w pięciobok, liczy w obwodzie 3 klm. i jest największym gmachem w Europie. Podkomisya zwiedzi także roboty w forcie modlińskim i złoży sprawozdanie w sprawie jego odbudowy.

Nowa gwiazda.

Do nieubogiej galeryi prowodyrów antysemityzmu polskiego przybył obecnie nowy egzemplarz. Jest nim profesor jednego z gimnazyów krakowskich, p. Skoczylas, który za specyalny teren dla swej działalności upatrzył sobie młodzież szkół średnich. Skoro jedni krzewią żydostwo wśród chłopstwa, inni wśród drobnomieszczaństwa, a inni wreszcie wśród inteligencyi, to zupełnie słuszną jest rzeczą aby i młodzież szkół średnich miała swego wodza duchowego. Obok Lutosławskiego, Niemojewskiego, Zamorskiego itp. winien też figurować Skoczylas, którego brak dawał się dotychczas dotkliwie odczuwać. W społeczeństwach nowoczesnych panuje w każdej dziedzinie życia daleko posunięty podział pracy, a antysemityzm jest wszak u nas dziedziną życia zaprawdę niepoślednią.

„Młodość jest rzeźbiarką, co wykuwa żywot cały" — śpiewał wieszcz narodu. Toteż już na ławie szkolnej należy wpajać w młode umysły „teorye" antysemityzmu, gdyż „żywot cały" poświęcić będzie trzeba udoskonaleniu i dokończeniu wielkiego dzieła, około którego pracują dzisiaj dwugroszowcy i Rozwoje. Powiadają niektórzy, iż młodzież powinna stać zdala od polityki. Prawda to, ale nie wówczas, gdy chodzi o rzeczy największe. A „wielki Exodus Izraela z Polski — pisał „Ludu Katolicki" w numerze 52. z 29 grudnia 1918 — jest koniecznością dziejową, bez której niemasz szczęścia i wolności dla naszego narodu". Dla szczęścia i wolności narodu godzi się poświęcić i młodzież.

P. Skoczylas poświęcił dla tego ideału także — karyerę literacką. Nie przyszedł on bowiem do antysemityzmu z polityki. Był wprawdzie endekiem, ale nie działaczem. Zajmował się literaturą i sztuką, wygłaszał odczyty, które bardzo się podobały dorastającym panienkom i pisywał artykuliki literackie. Aż pewnego dnia natchnął go duch boży. Przed oczyma jego ducha zabłysła „żmija symboliczna". Idź i działaj! — zawołał w nim Dajmonion. I poszedł i działa...

Złość ludzka mogłaby się coprawda pobudki działania doszukać gdzieindziej. Możnaby mianowicie przypuścić, że chorobliwie ambitny pisarzyna, przekonawszy się, iż na polu literatury nie dojdzie ad astra, rzucił się na pole pracy o wiele popularniejsze. Niejeden wszak antysemita z tych motywów działać począł dla szczęścia i wolności swego narodu. Czem byłby Skoczylas dla Polski, gdyby dalej to czynił, co stokroć lepiej czynią odeń dziesiątki głęboko wykształconych prelegentów i pisarzy? Zaprawdę, prochem i niczem... A jako antysemicki prowodyr młodzieży stanąć może w jednym rzędzie obok Adolfa Neuwerth-Nowaczyńskiego, Dymowskiego, a nawet Pieńkowskiego! Imię jego zajaśnieje na łamach poczytnej i wpływowej prasy, zabrzmi na olbrzymich i gorących wiecach, sprzęgnie się z „wielkim Exodusem Izraela z Polski"...

Nie idźmy jednak za podszeptem złości ludzkiej. Nie badajmy serc, badajmy czyny. Nie wglądajmy w trzewia, słuchajmy słów. Dlaczegobyśmy mieli p. Skoczylasowi imputować niskie motywy, gdy Skoczylasów będzie wkrótce legiony? A jeśli będzie ich legion, to czyż można twierdzić, że wszyscy są źli?...

Leżą przypadkiem przed nami „Wizye przyszłości" znakomitego H. G. Wellsa, napisane przed okrągło dwudziestu laty. W rozdziale, zatytułowanym „Demokracya" przewidywał autor: „Partye polityczne, nie mając ani żadnych zasad, ani żadnej określonej polityki, muszą oddziaływać na tłumy tylko w jeden sposób: przez patryotyzm o charakterze zaczepnym. W przyszłości prawie w każdem państwie walki pomiędzy partyami będą miały na celu rozstrzygnięcie pytania: kto jest prawdziwym patryotą? Otóż patryotyzm nie jest to kwiat, któryby rozkwitał w próżni: potrzebny mu jest ktoś „obcy"... Dojdzie wkońcu do tego, że rywalizacya, konkurencya, rozjątrzenie wzajemne i nienawiść pomiędzy narodami będzie musiała nieubłaganie zakończyć się wybuchem wojny, tego najsurowszego, najbezwzględniejszego i najbardziej kształcącego z nauczycieli".

Tyle Wells, który w tym związku przewiduje jeszcze, że „z chwilą wybuchnięcia wojny rządy demokratyczne dokonają swego przeznaczenia i nie podołają jej skomplikowanym następstwom". — Nas interesuje tu przedewszystkiem „patryotyzm o charakterze zaczepnym", ów tak doskonale nam znany patryotyzm który żyje i czerpie wszystkie swe soki nie z miłości do brata, lecz z nienawiści do „wroga". Ow patryotyzm, który zaprawdę nie rozkwita w próżni, który nie może się obejść bez kogoś „obcego"... Ow patryotyzm, który bez kogoś „obcego" wogóle nie istnieje... Ow patryotyzm, dla którego każdy człowiek, który nie mówi tym samym językiem i nie ma tego samego koloru włosów, jest „obcym", a każdy „obcy" — „wrogiem". Ow patryotyzm dla którego cały świat jest gromadą „wrogów", a jedynie godnem zajęciem człowieka — „walka" z owymi „wrogami".

Wśród owych „obcych", którzy są naturalnie „wrogami", zajmują pierwsze miejsce — Żydzi. Z powodu tysiąca przyczyn i jednej. Tą jedną przyczyną — ostatnią, a najważniejszą — jest nasza słabość, którą filozofa „patryotyzmu" nazywa demoniczną mocą i potęgą... żmiji symbolicznej.

W epoce pojmowanego w powyższy sposób „patryotyzmu" jest antysemityzm zjawiskiem nie tylko naturalnem, ale wprost koniecznem. Dlatego przeżywamy dziś tak wspaniały rozkwit antysemityzmu — wszędzie, nie tylko w Polsce. Dlatego na falach powojennego kryzysu ludzkości wypływa w Ameryce nazwisko Forda, w Anglii — Chestertona, we Francyi — Bataulta. W Polsce przybywa do wielu innych — p. profesor Skoczylas, którego gwiazda poczyna właśnie wschodzić na horyzoncie... Na horyzoncie palącego się świata...

Dr. Wilhelm Berkelhammer.

Zbrodnie węgierskie.

Wiedeń. »Becsi Magyar Ujsag« wyświetla tajemnicę codziennie na brzegu Dunaju wyrzucanych zwłok, ofiar »Związku odradzających się Węgier«. Pismo to podaje:

»Stacya kolejowa Komarom (Kommorn) była w roku ubiegłym szczególnie osławioną. Podróżni musieli tam legitymować się przed »detachement Pronay'a« i wiele jest osób, które przy tej sposobności zniknęły bez śladu, Legitymowanie odbywało się w ten sposób że ofiary zawlekano do więzienia, skąd tylko czasem okropnie pobite się wydobywały. Szczęście miały te osoby, które zdołały o swem uwięzieniu zawiadomić krewnych. Wypuszczano je na wolność »za złożeniem kaucyi«. Tak zwolniono za kaucyą 50.000 koron syna właściciela kawiarni Pawla Varady po 12 dniach więzienia, a nadto kupca Ludwika Bergera i rządcę Wilhelma Györyego.

Więzienie w Kommorn tzw. Sandbergżellen było zbiorowem więzieniem oficerów czerwonej armii, gdzie ci przebywali aż do ukończenia śledztwa, co nieraz trwało rok cały i więcej. Obchodzono się z aresztowanymi w sposób okrutny. Zamknięci w celach podziemnych nie wiedzieli czy na dworze jest dzień czy noc. Ci, którzy z życiem z więzienia tego wyszli są tak obłędni, że obawiają się mówić. Oświadczają, że dla własnego interesu wolą milczeć.

Na czele detachement Pronaya stał zast. oficera (Ofizierssstellvertreter) Krammer, który był adlatusem Pronay'a.

»Kierownicy« detachement popełnili m. in. cały szereg wymuszeń, po których nie pozostawało nic innego, jak ofiary sprzątnąć z świata.

Przy tej robocie pomagała im niejaka Sörös z Budapesztu, dawniej handlarka żywym towarem. Pani ta miała zadanie wciągać ofiary w sidła. Czyniła to w następujący sposób: Zamożnym ludziom oferowała ona kupno towarów z tem, że po ich odbiór zgłosić się należało w Kommorn. Ofiarowała również reflektantom certyfikaty przewozowe. By zaś ofiary swe przekonać, że chodzi tu o »realne« sprawy, sprowadzała je na stacyę Dunahid obok Kommorn i wskazywała na ustawiony na stacyi tej wagon towarowy. Kto tam przybywał nie wyszedł już z życiem, Z rąk oprawców Pronaya zginęło w ten sposób 17 osób,

Zast ofic. Kramer sam opowiadał, że ofiary, które przynosiły z sobą pieniądze wciągano w nocy na most, gdzie wciskano im w usta knebel, bito w głowę, obciążano ciężarami i wrzucano do Dunaju.

Odkrył te zbrodnie kapitan korwety Schwarz, któremu p. Sörös również zaoferowała kupno towarów. Wkrótce została p. Sörös uwięziona w Raab, lecz grupa Pronaya wypuściła ją na wolność. Ajent, który dokonał jej aresztowania: Banyai został wkrótce zwolniony z posady. Jak słychać przechadza się zbrodniarka zupełnie wolno po pięknych ulicach Budapesztu.

Dla stosunków panujących w »odradzających się« Węgrzech jest jeszcze to znamienne, że wszystkie pisma w Raab, które opisały okropną działalność Sörös zostały skonfiskowane.

W sprawie organizacyi żyd. rolnictwa.

Żaden odłam rolnictwa we wschodniej Galicyi nie ucierpiał tak silnie przez wojnę jak rolnictwo żydowskie. Powierzchnia własności i dzierżaw znacznie się zmniejszyła, inwentarze i obsiewy są zredukowane do minimum.

Nie można niestety zaprzeczyć, że ten smutny stan, chociaż bezpośrednio spowodowany zniszczeniem przez wojnę i innemi zewnętrznemi okolicznościami w znacznej części i z własnej pochodzi winy. Chęć chwilowego zysku i pozbycia się chwilowych trosk i kłopotów z gospo-

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

WE CZWARTEK 23-GO CZERWCA 1921 r.

Chancie w Ameryce

operetka w 4 aktach Rakowera.

darstwem związanych, dziecinne przecenianie papierowych milionów likwidowanych za ziemię lub inwentarze sprzedane a nie odkupione później, lekkomyślny brak troski o pole pracy na przyszłość, przesadzona bojaźń niepewnych stosunków, skłoniły wielu — niezmuszonych zupełnie okolicznościami — do wycofania się z rolnictwa w tempie nagłem, nawet stosunkami wojennemi nieusprawiedliwionem. Społeczeństwo żydowskie, a przedewszystkiem sami dotyczący interesenci ponieśli wskutek tego straty miliardowe. Największą zaś winą rolników żyd. jest lekceważenie konieczności organizacyi zawodowej, z którego wynika brak należytej reprezentacyi wobec zewnętrznych czynników oraz brak dostatecznej podniety dla poczucia godności zawodowej i tego głębokiego przeświadczenia o konieczności pracy zawodowej, bez względu na okoliczności, którą żeglarze Hanzy wyrazili w zasadzie: »Navigare necesse est, vivere non est necesse« »Żyć nie musi się, ale żeglować musi się«.

Gdyby rolnicy żyd. byli należycie zorganizowani nietylko powaga stanu i przywiązanie do zawodu by zwrosły, ale przedewszystkiem stan posiadania byłby pewniejszy, a stosunek do czynni ów zewnętrznych polityczno-ekonomicznych lepszy aniżeli jest dzisiaj. Zjazd w Krakowie w kwietniu b. r. był pierwszą próbą organizacyi, dalszym krokiem, mianowicie dla wschodniej i środkowej Galicyi jest Walne Zgromadzenie Krajowego Związku Ziemskiego, które odbędzie się dnia 26. b. m. o 4 popoł. w sali zboru, Bernsteina 12, a na które w charakterze gości wstęp mają (oprócz członków Związku) wszyscy rolnicy Żydowscy. Dla rolnictwa żyd. ważne jest stawienie się jaknajliczniejsze sfer interesowanych.

Żydowska konferencya sanitarna.

Lwów 22. czerwca.

Dzisiejsze posiedzenie konferencyi rozpoczęło się o godz. 9½ w sali Kahału pod przewodnictwem Dra Bogena, który z wielką zręcznością kierował obradami, tak, że znaczny materyał sekcyi mógł zostać w całości wyczerpany.

Sekcye, które wczoraj w nocy ukończyły swe prace, przedłożyły ich wyniki na dzisiejszem plenarnem posiedzeniu w formie sprawozdań referentów poszczególnych sekcyi i rezolucyi wygotowanych w porozumieniu z odnośną sekcyą przez komisyę rezolucyjną.

Po krótkiej dyskusyi, która się stale trzymała ram pozytywnej krytyki, uchwalono szereg rezolucyi z nieznanemi zmianami.

Żywszą debatę wywołał tylko wniosek w sprawie składu komitetu centralnego, który ma stanąć na czele akcyi sanitarnej. Wobec niezgody członków sekcyi organizacyjnej przedłożono konferencyi wniosek większości i mniejszości, które różniły się pod względem wielkości zastępstwa przyznanego dystryktowi lwowskiemu w stosunku do prowincyi.

Uchwalono większością głosów wniosek »prowincyonalistów«, w myśl którego w skład komitetu centralnego wchodzą po jednym delegacie dystryktów prowincyonalnych (9) oraz dystryktu lwowskiego (razem 10), oraz 4 delegatów z Lwowa jako centrali, razem 14 członków.

Komitetowi centralnemu przyznano prawo kooptacyi dalszych członków, jednakowoż tylko z głosem doradczym.

W dwóch rezolucyach uchwalono podziękowanie dla Jointu, za przeznaczenie funduszów na tak ważny cel, przyczem konferencya wyraziła swą opinię, że kwota 70.000 dolarów jest zupełnie niewystarczającą dla przyjęcia akcyi zakrojonej na cały kraj, oraz podziękowanie dla dra Bogena i dra Plotza.

Krótkiem przemówieniem, w którem wezwał obecnych jako przedstawicieli galicyjskiego społeczeństwa żydowskiego do intenzywnej współpracy, przyrzekając w tym wypadku wydatną pomoc Jointu, zakończył dr. Bogen konferencyę.

Życzyć należy, by akcya wszczęta dała pełny rezultat, by społeczeństwo żydowskie spełniło swój obowiązek a Joint swe przyrzeczenie.

Po zamknięciu konferencyi udzielił dr. Bogen naszemu sprawozdawcy następujących informacyi:

Likwidacya charytatywnej pracy Jointu jest ukończona. 1. czerwca wydano komitetom ratunkowym ostatnie dotacye. Wszelkie przypuszczenia, jakoby istniały rezerwowe fundusze są pozbawione wszelkiej podstawy. O ile komitety mają własne fundusze albo zbiorą takowe będą mogły dalej pracować, na pomoc Jointu dla tej akcyi liczyć nie można.

Natomiast prowadzoną będzie akcya konstruktywna. Na ten cel są fundusze. Wiadomość podana przez prasę o uchwale centralnego komitetu Jointu w Nowym Yorku, którą wspomina o nowej zbiórce 14 milionów do arów polega na prawdzie. Fundusze te będą przeznaczone na pomoc konstruktywną.

Dziełem pracy gospodarczej, kieruje p. Landesco, który chwilowo bawi w Ameryce. 6 lipca wraca do Warszawy i wtędy rozpocznie praktyczną robotę.

Dr. Plotz kieruje akcyą sanitarną. Lekarze, którzy z nim przybyli z Ameryki uczynili to z prawdziwego poświęcenia i zasługują na to, by ich w pracy poparto. Krytyka jest zawsze dobrą, prosi jednak o pozytywną krytykę.

Dr. Bogen twierdzi, że w Ameryce powszechne jest mniemanie, że galicyjscy Żydzi nie umieją współpracować, dochodzą wiadomości, że organizacya chroma, bo centrala krzywdzi małe miejscowości, to utrudnia pracę. Amerykanie przyjeżdżają do kraju w roli medyatorów, ale nie można utrzymywać tu stale wielu ludzi. bo ich nawet w Ameryce znaleźć nie można co zdaniem naszem nie jest też potrzebne a nadto zbyt kosztowne).

Zarzuca się Amerykanom autokratyzm, ale tak nie jest. Żresztą, teraz życzą sobie współpracy z społeczeństwem w kraju, które będzie miało w autonomicznych urządzeniach możność wpływania na kierunek pracy.

W sprawie akcyi domków oświadczył Dr. Bogen, że akcyę podjęto bez kosztorysów i bez prawnego zabezpieczenia własności na rzecz jakiejś instytucyi społecznej i dlatego nie można jej było przeprowadzić.

Obecnie sprawa ta należy do wydziału odbudowy gospodarczej.

W końcu prosił Dr. Bogen o poparcie ze strony prasy żydowskiej dla wszczętej akcyi sanitarnej. Gdy Amerykanie zobaczą, że pieniądzmi Jointu coś trwałego stworzono, dadzą konieczne fundusze. Dziś stawiają jako warunek, by miejscowe społeczeństwo pokryło część kosztów.

Z muzyki.

Popisy Lwowskiego Instytutu Muzycznego.

Pierwszy wieczór popisowy Lwowskiego Instytutu Muzycznego poświęcony był wyłącznie Mozartowi a głównym wykonawcą był dziesięcioletni Juluś Chajes, na drugim zaś grali dzieła rozmaitych kompozytorów o dwa lata starszy Lusio Turteltaub i znany nam już z estrady wiolonczelista p. Szymon Glasberg, uczeń prof. Arnolda Wolfsthala. Zaprodukował nam zatem Instytut Muzyczny swoją parę "cudownych dzieci" bardzo utalentowanych i rokujących wielkie nadzieje. Rozumie się samo przez się, że przyszłość tych młodziutkich artystów zależną będzie od kierunku, w jakim zostaną oni poprowadzeni, czyto przez odpowiedzialnych pedagogów, czy też rodziców, w każdym razie jednak można już dzisiaj stwierdzić, że przy normalnym rozwoju obaj dopną swego celu.

Lecz ze względu na różnorodność obu talentów drogi ich będą zdaje się rozbieżne. Maleńki Juluś Chajes ma talent więcej techniczny, gra rytmicznie zupełnie poprawnie, spokojnie i czysto, brak mu tylko siły fizycznej a raczej czyni wrażenie przemęczonego. Kolega jego Lusio Turteltaub gra już swobodniej, lecz zbyt nerwowo, co się znowu odbija na rytmice i cośkolwiek ujemnie działa na wyrazistość pasażowej gry, obaj jednak grają bardzo muzykalnie i z zadziwiającą wprost pewnością a od czasu ostatniego publicznego występu uczynili bardzo znaczne postępy. Podziwu godną jest również pamięć obu, gdyż tak mały Chajes jak i młody Turteltaub wykonali cały szereg kompozycyi niełatwych tak pod względem technicznym jak i co do interpretacyi.

Do obu chłopaków przemawiał dyrektor Instytutu p. Edmund Walter, wręczając im nagrody przyznane przez kierownictwo szkoły, nie wspomniał jednak o tej której lwia część uznania przypaść winna w udziale t. j. o naszej uczycielce ich pani Annie Niementowskiej, która niestrudzoną pracą zdołała oba powierzone jej talenty doprowadzić w stosunkowo niedługim czasie do tak pięknego rozkwitu.

W Wieczorze Mozartowskim brała nadto udział pna Zuna Marcinkówna, uczenica p. Heleny Moyseowiczowej, która odśpiewała aryę z „Don Juana" z towarzyszeniem orkiestry, dwie zaś inne z fortepianem. Pna Marcinkówna posiada piękny głos, który pod umiejętnem kierownictwem jej mentorki niezawodnie coraz bardziej rozwijać się będzie, śpiewanie jednak aryi Mozartowskich — a więc rzeczy w tej dziedzinie może najtrudniejszych — uważam za przedwczesne a efekt tego popisu byłby znacznie większy, gdyby na programie zamiast tych aryi były się znalazły pieśni Mozarta.

Program drugiego wieczoru uzupełnił p. Szymon Glasberg, który z orkiestrą odegrał pierwszą część koncertu Molique'a. O p. Glasbergu pisałem już nieraz na tem miejscu i podnosiłem zawsze z uznaniem jego duży talent, znaczne zdolności, technikę i sposób interpretacyi, wybór zaś wspomnianego utworu uważam za nieodpowiedni, nastręcza bowiem p. Glasbergowi jeszcze zbyt duże trudności wskutek czego też gra jego ucierpiała pod względem czystości intonacyi.

W końcu słów parę poświęcić należy orkiestrze Teatru Miejskiego i jej kierownikowi p. Józefowi Lehrerowi. Orkiestra tak w zmniejszonym składzie oprócz akompaniamentu odegrała Uwertury do „Don Juana" i „Cyrulika Sewilskiego" pomimo jednak widocznych i bardzo usilnych starań kapelmistrza kardynalny błąd tej orkiestry, o którym już tylekrotnie pisano nie dał się usunąć. Orkiestra nie chce, czy nie umie grać piano i przygłusza zawsze, czyto śpiewaka na scenie czy też dziesięcioletniego Chajesa, gdyż od dłuższego już czasu zapanował w Teatrze naszym zwyczaj grania „od ucha" bez oglądania się na znaki dynamiczne a panowie kapeli

mistrze opery i operetki albo są bezsilni, albo — nie mają czasu na taką „drobnostkę" zwracać uwagę. Jak już zaznaczyłem starał się p. Lehrer mankament ten usunąć a udało mu się to, lecz tylko w drobnej części za to akompaniament pod względem rytmicznym nic nie pozostawiał do życzenia a za samo przygotowanie obu produkcyi należą się p. Lehrerowi słowa szczerego uznania i podzięki. Publiczność przyjmowała koncertantów bardzo życzliwie oklaskami i kwiatami.

Alfred Plohn.

NADESŁANE.

Ostrzeżenie.

Ostrzega się przed nabyciem kwitu Tymczasowego Nr. B. 94258 Polsko-Amerykańskiej Pożyczki na 100 dolarów opiewającego. Kwit ten został skradziony Wociechowi Arciszewskiemu. Kroki sądowe w toku. O ewentualne informacye uprasza się na adres p. adw: dr. Herziga we Frysztaku koło Jasła. 7471

WPISY

do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.

a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży rozpoczynają się

dnia 19. czerwca

Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.
Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę. 7398

Zakład dentystyczno-techniczny 7123
C. MOHRA Lwów, Jagiellońska 15 I. p.
wykonuje wszelkie roboty dentystyczno-techniczne po cenach umiarkowanych. Pacyentów z prowincyi załatwia się szybko.

Ważne dla hurtowników!
Wytwórnia artykułów kosmetycznych
LUSIA
poleca wszelkie artykuły w zakres kosmetyki wchodzące po cenach konkurencyjnych, ręcząc za dobroć.
Skład wytwórni Legionów 37.
7486 3

Majerowie Bienstockowie z Kochanowskiego 74
składają z okazyi »Barmicwa« Ich najukochańszego syna Bernarda
na rzecz Uchodźców ukraiń. Mp 1000·—
« sierót ukraińskich Mp. 2000·—
« ochronki sierót p. Dr. Melzerowej Mp. 1000·—
« Keren hajesod Mp. 1000·—

Wydział Tow. kolonii i ochronek ogrodniczych dla dziatwy i młodzieży Żyd. we Lwowie składa
WP. Drowi Schaffowi Maksowi
z okazyi »Brith-Milah Jego nowonarodzonego synka najserdeczniejsze gratulacye 7431

KRONIKA.

Czwartek 23 czerwca o 4 popoł. „W ogrodzie Jezuickim" obrazek w 3 odsłonach z prologiem I. Walickiej, przedstawienie dla dzieci urządzone staraniem „Białego Krzyża".

Czwartek 23 czerwca o 7.30 wiecz. „Czar munduru" operetka z p. Dorą Hellen.

Piątek 24 czerwca o 4 popoł. „W ogrodzie jezuickim"

Piątek 24 czerwca o 7.30 wiecz. „Willa nad morzem" Stefana Grabińskiego, występ W. Brydzińskiego.

Sobota 25 czerwca o 3 popoł. Przedstawienie ku czci Hoovera.

Sobota 25 czerwca o 7.30 wiecz. „Żydówka" opera.

Niedziela 26 czerwca o 3 popoł. „Tajfun" z Brydzińskim.

Niedziela 26 czerwca o 7.30 „Willa nad morzem" występ Brydzińskiego.

—∏·∏—

— **Konfiskata.** »Ukraińskij Wistnyk« z dnia 23. czerwca bm., czasopismo «Batkiwszczyna« z 26. bm. oraz »Wola Narodu z 25. czerwca zostały skonfiskowane za artykuły wstępne.

— **Generalny Delegat rządu** Dr. Kazimierz Gałecki wyjechał wraz z wojewodami Olpińskim i Jurystowskim do Warszawy na konferencyę.

— **Rektorem wszechnicy lwowskiej** na rok akademicki 1921/22 wybrany został Dr. Jan Kasprowicz, profesor zwyczajny porównawczej historyi literatury.

— **Urząd pożyczek państwowych** podaje do wiadomości, że zapisy na 5 prc. długoterminową pożyczkę państwową z r. 1920 zostały przedłużone do 31. lipca br.

— **Strajk kelnerów trwa** w dalszym ciągu. Przy korporacyi pracodawców zostało stworzone biuro pośrednictwa pracy, o które, jak wiadomo, rokowania w sprawie załagodzenia konfliktu między kelnerami a gospodarzami zostały rozbite. Jak słychać, zostaną prawdopodobnie z dniem dzisiejszym kawiarnie uruchomione.

— **Obniżenie skali podatku dochodowego od poborów zarobkowych.** Przed kilku dniami uchwalił Sejm ustawę, która zmienia sposób obliczania dochodu z poborów służbowych i wynagrodzeń najemnych przepisany art. 3 ustawy z 16. lipca 1920 Nr. 82 dz. u. w tym kierunku że dochody te z roku 1920 do wymiaru podatku na rok 1921 mają być brane w rachubę w 6/10 ich rzeczywistej wysokości przy uposażeniach do 40.000 Mp., w 6/10 ich rzeczywistej wysokości przy uposażeniach do 100.000 Mp., i w 7/10 ich rzeczywistej wysokości przy uposażeniach ponad 100.000 Mp. Ważne te dla pracowników zmiany winni pracodawcy uwzględniać także przy potrącaniu podatku dochodowego,

— **Z sali sądowej.** 18. kwietnia 1921 skradziono w tramwaju KD. Samsonowi Fröhlichowi portfel z kwotą 30.000 Mkp. dokumentami wartościowymi. Następnego dnia Fröhlich jadąc tym samym tramwajem zauważył jak jeden ze złodziei kieszenkowych chciał innemu z pasażerów wyciągnąć z kieszeni portfel a przyglądnąwszy się bliżej poznał iż obaj panowie, którzy manipulowali przy kieszeni jednego z pasażerów są ci sami, którzy jechali z nim dnia poprzedniego kiedy został pozbawiony swego portfelu.

Gdy całe towarzystwo wysiadło na przystanku Fröhlich kazał aresztować obu złodziei.

Dzisiaj odpowiadali obaj przed sędzią jednostkowym Świerczyńskim za zbrodnię kradzieży. Jeden z oskarżonych Jan Solecki dotychczas nie był karany a drugi Władysław Weres kilkakrotnie karany był za zbrodnię kradzieży. Obaj starali się wykazać swoje »alibi« a to w ten sposób, iż w krytycznym czasie przebywali w Jarosławiu. Wobec niezgodnych zeznań oskarżonych ze zeznaniami świadków Sąd skazał Soleckiego na 5 miesięcy aresztu Weresa na 8 miesięcy z wliczeniem więzienia śledczego. Oskarżeni zgłosili odwołanie od winy i kary. Bronił Soleckiego Dr. Bromberg, Weresa Dr. Neuwald.

— **O rabunek i gwałt.** Odroczona ub. miesiąca dla powołania szeregu nowych świadków, rozprawa przeciw Piotrowi Derkaczowi, Michałowi Burce i Janowi Tenetie, oskarżonym o to, że w dniu 7 lutego 1919 zadali gwałt oficyałowi Tymoteuszowi Szpurnie, w celach rabunku, przyczem tak działali, że ten odniósł ciężkie uszkodzenie ciała. Nadto akt oskarżenia zarzuca im cały szereg innych rabunków i kradzieży, oraz znęcanie się nad jeńcami.

Do rozprawy, która będzie trwała 4 dni, powołano 21 świadków.

Trybunałowi przewodniczy r. Fida, oskarża prokurator Guertler, bronią adw. dr. Link, dr. Wołoszyn i dr. Maneles.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, rozpoczęło się przesłuchiwanie oskarżonych oraz świadków.

— **Żyd — ministrem w Ameryce** Prezydent Harding powołał Żyda Roberta Laskera na stanowisko ministra komunikacyi okrętowej.

— **Zgon rabina d a Junga.** Z Londynu nadeszła wiadomość o zgonie rab. dra Junga, wybitnego działacza »Agudy«. Zmarły był przed wojną założycielem pierwszego gimnazyum żydowskiego na Morawach i Bukowinie.

— **We Lwowie a w Warszawie.** Na jednem z posiedzeń sekcyi opieki społecznej przy Magistracie warszawskim, radny żydowski Kirschbraun postawił wniosek o przeznaczenie kwoty 3.000 000 Mk. na letnie kolonie dla dzieci szkół miejskich. Wniosek został jednomyślnie przyjęty. Następnie radny Kirschbraun postawił wniosek o przeznaczenie 1/3 z uchwalonej kwoty dla dzieci żydowskich. Wniosek uchwalono, wobec czego przeznaczono 1 milion Mp. dla dzieci żydowskich.

Możeby tak Rada miasta Lwowa poszła w ślady Warszawy...

— **Z przygód awanturniczej hrabiny Tarnawskiej** Przed sądem wojskowym D. O. G. w Warszawie odbyła się niezmiernie interesująca sprawa porucznika Tadeusza G. oskarżonego o sprzeniewierzenie 10,000 franków. Szczegóły sprawy przedstawiają się jak następuje: Por. Tadeusz G. syn zamożnych obywateli Ukrainy, w czasie przewrotu bolszewickiego uciekł do Polski, wstąpił do wojska polskiego i służył jako oficer frontowy. Przyjechawszy do Warszawy w interesach służbowych, na wyścigach w loży u p. Lucyny Messal poznał się z sekretarzem misyi francuskiej i jako władający językami obcemi, został delegowany do Paryża. Po pewnym czasie pobytu w Paryżu, otrzymał por. T. G. 10.000 franków od por. Dzierzgowskiego, kasyera misyi polskiej dla doręczenia oddziałowi misyi, w którym służył por. T. G. Mając pieniądze skarbowe przy sobie w kawiarni poznał się z hr. Tarnawską, słynną wszechświatową awanturnicą, która zaprosiła go na kolacyę, a później do siebie. Przez kilka dni wesołego spędzenia czasu z hr. Tarnawską i płacenia za nią rachunków, zdążył por. T. G. wydać znaczną część pieniędzy skarbowych, a dowiedziawszy się później, że jest poszukiwany, pojechał do Londynu, uzyskał audyencyę u posła ks. Sapiehy i prosił go o pokrycie sumy, podając, że padł ofiarą szantażu i pieniądze zwróci.

Sprawa była rozpatrywana w I-ej instancyi 26 marca r. b. i wówczas sąd wojskowy w Warszawie, skazał por. Tadeusza G. na karę śmierci.

Wyrok został uchylony. Sprawa stała się znowu przedmiotem dwudniowej rozprawy sądu wojskowego, który oskarżonego skazał na 5 lat więzienia.

— **Tragedyę indyjskiego księcia** wyświetlają obecnie w Marysieńce i Kopernika p. t. »20.000 mil pod wodą«. Akcya rozgrywa się częścią w Indyach, to znów na oceanie Spokojnym i indyjskim i na dnie oceanu. Serce zranione do żywego, szuka uspokojenia swej żądzy zemsty. Poznajemy walkę łodzi podwodnej z okrętami. To, co kiedyś wysnuła fantazya powieściopisarza Verne'go, znalazło nareszcie »realizacyę«, na kanwie fabuły mi-

sternej, pełnej na przemian to grozy, to niewysłowionego czaru.

—[]-[]—

— **Zakład wychowawczo-naukowy** Dr. A. Karpówny we Lwowie (z prawem publ.). Wpisy do gimnazyum, liceum i koedukacyjnej szkoły ludowej codziennie od 3 do 4. Egzamina wstępne i prywatne trwają do 1. lipca. 1470

Wiadomości handlowe.

Lwów, 22. czerwca.

Dziś nastąpiło w obrotach papierami przemysłowymi lekkie ożywienie; za akcyi Chodorowskie płacono z początku 2025, potem 2050, za efektywne akcye P. T. H. 1050, za Parowozy 1900, za Bank przemysłowy 500.

Żywe obroty walutami i dewizami, przy tendencyi zwyżkowej.

Za dolary amerykańskie płacono 1520, za leje rumuńskie 2370—2325, za przekaz na Pragę 2200—2205, za przekaz na Wiedeń 228.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya chwiejna.

Płacono za dolary amerykańskie 1540 1525, kanadyjskie 1335—1320, mar i niemieckie 2275, leje rumuńskie 2350, korony czeskie 2200.

—::—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 22. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	550·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	690·—	730·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	675·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	500·—	550·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	550·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	1925·—	2150·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	1700·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3575·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gałota ex 140—22·50	2125·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3750·—	—·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1850·—	1950·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1200·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1850·—	—·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1775·—	1875·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1025·—	1075·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	975·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5200·—	—·—
Zakł.el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	2200·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5500·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7800·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	290·—	330·—
« « drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	65·—	85·—
« « (po 250)	55·—	65·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	5·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	7.—	10·—
1 frank franc.	105·—	112·—
1 Frank szwaj.	190·—	210·—
1 Ł Sterling	5050·—	5550·—
1 Dollar amerykański	1435·—	1535·—
1 Dollar kanadyjski	1200·—	1300·—
Marki niem. (po 1000)	2050·—	2150·—
» » (po 100)	1950·—	2050·—
» » drobne	1850·—	1950·—
Lei rumuńskie (500)	2200·—	2400·—
Lei rumuńskie drobne	2100·—	2300·—
Liry włoskie	62·—	68·—
Czeskie korony (5000—1000)	2000·—	2200·—
» » drobne	2000·—	2200·—
Korony austr. niem. stemplowane	190·—	215·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	5050·—	5550·—
» na Paryż	107·—	114·—
» na Zurych	210·—	230·00
» na Pragę	21·00	22·50
» na Wiedeń	210·00	240·00
» na Berlin	21·00	22·50
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	22·00	24·00
Rata bankowa		
Stopa eskontowa P. K. K. P.		6%

—::—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 22. czerwca.

P. T. H. I—III 1000—1200 IV. em. 925—1025, Impex 450—550, Polski Glob 1000—1200, Żegluga Polska 575—625, Zieleniewski 7900—8300, Górka 7000—7500, Siersza 5800—6000, Automotor 2300 2500, Polska Nafta I—III 1900—2300 Cmielów 3000—3300.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 22. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1415—1450, marki niemieckie 2050—2100, Ruble (500) 305, Ruble dumskie (1000) 71—72½, Polska Nafta 1875—1825.

—::—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 22. b. m. Berlin 8·42½, Praga 8·15, Nowy Jork 592·—, Austr. noty kor. stempl. 0·90, Budapeszt 2·42½, Bukareszt 9·50, Wiedeń 1·15, Medyolan 29·60, Zagrzeb 4·00, Warszawa 0·40.

—::—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 22. czerwca:

Renta majowa 108·00, austr. renta koronowa 108·00, węgierska renta koronowa 305·00, Losy tureckie 3.778·—, Renta lutowa 109·00, Anglobank 1740·—, Bankverein 1315·00, Bodenkreditanstalt 2665·00 Kreditanstalt 1586·—, Bank depozytowy 868·- Laenderbank 2570.00, Merkury 1085, Unionbank 1200·—, Żiwnosteńska banka 1920·00, Kolej północna 00·000·—, Kolej. południowa 2400—, Alpiny 6240·—, Berg und Huetten 11·650-, Krupp 1665·00, Poldihütte 4630·00, Prager Eisen 12.000·00, Rima 5160·—, Skoda 4250·—, Zieleniewski 0000·—, Apollo 5950·—, Fanto 27.400·— Galicia 39.250·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 16·600—, Koleje austryackie 4830·—, Koleje węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 3188·— Bank obrótowy 890·— Kolej Lwów-Czern. 4900·— Siersza 3600·—.

NADESŁANE.

Państwu Neubauerom w dniu zaślubin ślą serdeczne życzenia
M. Hescheles i L. Brat.

Swej milutkiej kuzyneczce
SALOMEI SCHÖNBERG
z okazyi jej zaręczyn z p. Markusem Spiegelglasem zasyłają serdeczne gratulacye i życzą szczęścia.
7462 Schönbergowie z Czortkowa.

NATHAN WEINTRAUB — Skała.
MANIA RICHTER — Lwów
zaręczeni w czerwcu 1921. 7459

Z okazyi zaręczyn Natana Weintrauba z p. Manią Richter zasyłają gratulacye Schönbergowie 7461

Drogiej koleżance p. Kali Blaustein z okazyi zaślubin z p. Schwarzem serdecznego »Szczęść Boże« życzy
7458 Tiegerówna Berta.

Z okazyi zaręczyn p. Sali Fränkel z p. Jakóbem Schnuerem z Kamionki Str. serdecznie gratulują Schulzowie. 7468

Do zaślubin p. Racheli Klinghofer z p. P. Eblem gratuluje serdecznie
7462 P. Hauptman, Borysław.

Pepcia Eostein — Izidor Kirschner
zaręczeni w czerwcu 1921. 7473

Kochanemu koledze Bernardowi Fischerowi wiązankę szczerych życzeń z okazyi zaręczyn z p. Reginą Fabianówną z Łąki, zasyłają 7470
M. Bernstein, S. Baum i S. Deutsch.

Grünschlag — Wiedhof
serdecznie gratulujemy z powodu ślubu
Hermanowie Burgowie. 7488

DROBNE OGŁOSZENIA

KORESPONDENCYE.

„Młodość" ma list w Administracyi.
K. 7463

POSAD POSZUKUJĄ.

Lekarz-dentystka, Rosyanka z dobrą praktyką poszukuje posady w dobrem laboratoryum. — Łaskkwe zgłoszenia pod »dens« w Administracyi »Chwili«. 7456

Młody handlowiec władający polskim, niemieckim, rosyjskim i ukraińskim językiem, wróciwszy z niewoli poszukuje posady podróżującego. Łask. zgłoszenia pod »Podróż« w Adm. »Chwila«. 7457

Asystent farmacyi poszukuje posady na prowincyi. Łaskawe zdłoszenia pod: Prinz, Stanisławów, Lipowa 30. 7465

Korespondent polsko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Technik-dentysta poszukuje posady od 1. lipca. Zgłoszenia: Reitman Salomon, Kałusz 7428

Koncypient rutynowany zastąpi nieobecnego s efa podczas feryi, także na prowincyi. Adresować: »Substytut« Admin. »Chwili«. 7373

Rutynowany instruktor przyjmie lekcyę na ws'. Udziela nauki w zakresie gimnazyalnym, hebrajskiego i początków francuskiego. Zgłoszenia pod »Instruktor« do Administracyi. 7482

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Pokój dla 2 panów z całem utrzymaniem zaraz do wynajęcia. — Wiadomość w Administracyi »Chwili«. 7460

Lokal frontowy w śródmieściu wolny. Wiadomość w mleczarni Stanisława 8. 7478

WOLNE POSADY

Praktykant zostanie przyjęty natychmiast. — Księgarnia A. Minczelesa Kopernika 2. 7384

Lekarz dentysta przyjmie chłopca do nauki. — Bliższych informacyi udzieli Biuro ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 7440

Apteka w Mikulińcach poszukuje magistra(ę) farmacyi. Posada 1. lipca do objęcia. Płaca wedle normy lwowskiej. 7391-

Poszukuję panienek do krawieczyzny damskiej. Genia Pollak, Lwów, Czackiego 1. 7137

Poszukiwana pomocnicza siła buchalteryjna żeńska. Zgłoszenia pisemne do 28/VI. pod »I. F.« do Administracyi. 7464

Panna pisząca na maszynie znajdzie natychmiast posadę w kanc. adwokata Dra Lehma przy ul. Bernsteina 7. Zgłosić się w godz. popołudniowych. 7472

Asystenta budownictwa z dłuższą praktyką biurową i na budowie poszukuje Arch. Henryk Orlean we Lwowie, ul. Sykstuska 43 B. Zgłoszenia w godz popołudniowych między godz. 3—5. 7466

Asystenta farmacyi na popołudniowe zajęcie poszukuje Apteka we Lwowie. Zgłoszenia pod »Sustentant« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 7485

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים wełniane i jedwabne, hurtownie i detajlicznie po cenach umiarkowanych do nabycia w księgarni hebrajskiej S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 7337

Nowe żółte meszty Nr. 40 sprzedam. Wiadomość Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 7484

Sypialnia dębowa jasna, dywan i kasa wertheimowska do sprzedania. Oglądać można od 11 do 12, od 2—5 Mochnackiego 24. 7477

ZNANY MAGAZYN KOLPANA
ul. Piekarska l. 1 B. 7412

sprzedaje póki zapas starczy czysto jedwabne pończochy po **500 Mp.** we wszystkich modnych kolorach, prawdziwe **fil d'cosse po 250, 275 i 300 Mp.**, ½ jedwabne po **200 Mp.**, niciane po **150 Mp.** — Flor po **95 Mp.** we wszystkich kolorach. — Reformy damskie po **275 Mp.** — Skarpetki niciane po **60 Mp.** fil d'cosse po **100 i 120 Mp.**
Baczność! Uwaga na firmę i Nr. 1 B.

FRITZELACK
Najprzedniejszej jakości **lakiery do podłóg,** jakoteż różnego rodzaju **lakiery emaljowe i inne, Hetzendorfskiej fabryki O. Fritze Wiedeń XII/2.**
WSZĘDZIE DO NABYCIA 7363
Skład i zastępstwo Henryk Freiheiter, Lwów, K. Roczkowskiego 5.

NAUKA i WYCHOWANIE.

Amerykanin wyuczy angielskiego w 2 miesiącach. pod gwarancyą, Zgłoszenia Łąckiego 8 (obok Żandarmeryi). 7476

Nauczycielka ze szkoły pani Goldfarbowej przyjmie na czas wakacyj lekcyę na wsi. Przygotowuje z niższego gimnazyum. Zgłoszenia Cytadelna 9, od 12—1-szej. 7422

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

INTERESA HANDLOWE.

Kupiec właściciel realności szuka pożyczki półtora Milion MP. na hipotekę realności — da 10%. Wiadomość u Dra Alojzego Krausa adwokata we Lwowie, plac Maryacki 6 i 7. 7464

Do intratnego sklepu towarów modnych w śródmieściu poszukuję spólnika z wkładem 1,000.000 Mp. Zgłoszenia listowne do Administracyi »Chwili« pod »Towary modne«. 7444

Markizety, Płótna, Krepony
kolorowe poleca
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p. 7454

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykonuje w najkrótszym czasie **LITOGRAFIA A. ANDREJCZYN**
UL. MICHAŁA L. 4. (boczna Kościuszki). 6 49

WOLNE POSADY.

Kucharze i kucharki znajdą natychmiast zajęcie. Zgłoszenia w kancelaryi hotelu Georga lub Bristol. 7432

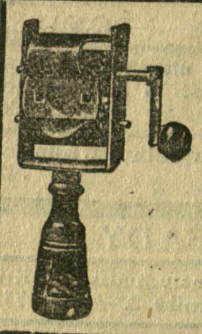
Buchaltera młodszego poszukuje Spinner, Sykstuska l. 3. 7483

EUREKA
EUREKA

WYTWÓRNIA CHEMICZNA
Dr. KOLNIK i S-ka Sp. z ogr. odp.
6434 **LWÓW, SŁONECZNA 2.**

Ogłoszenia.

Precyzyjny aparat do ostrzenia **noży do golenia „ROLPAF"**
do nabycia w pierwszorzędnych sklepach
Hurtowna sprzedaż i gener. przedstaw. na Polskę:
„DEKARO"
przedsiębiorstwo handlowe Ska z o. o.
we Lwowie, Rutowskiego 12.

SIENNIKI materace, koce, leżaki na wyjazd poleca Magazyn TAPET
KICZALES i MARGULIES
Lwów, ul. Sykstuska 18.

KOSY STYRYJSKIE!
PIERWSZEJ JAKOŚCI WSZELKICH WYMIARÓW, SIERPY, NARZĘDZIA KOWALSKIE, KUŹNIE POLOWE, CYRKULARKI, PODKOWY LETNIE, GRYFY DO PODKÓW, OCELE, NACZYNIE LANE EMALIOWANE DOSTARCZA NAJTANIEJ Z SWOICH SKŁADÓW
AGRUMARIA S-KA Z OGR. POR.
LWÓW, SZPITALNA 18.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

WORKI
różnego gatunku i płachty kupuje i sprzedaje FIRMA 7474
LANDAU i FEINSINGER
LWÓW, SYKSTUSKA 58a.
Magazyn w pasażu Hermana (Colosseum)
Telefon Nr. 426 Telefon Nr. 426.

SPIESZCIE SIĘ!
aby nie zaniedbać sposobności zakupienia najnowszych sukien i bluzek markizetowych płaszczy jedwabnych etc., po bardzo nizkich cenach u znanej firmy **TANDLER i SYN** LWÓW, RYNEK L. 30.

Tanio bo na piątrze!
OBUWIE
krajowe i zagraniczne — Hurtownie i detalicznie po cenach najniższych poleca 7316
M. Stroh, Lwów, Kazimierzowska 3.

Poszukuję 1 do 2 pokoi
w okolicy Jagiellońskiej, Legionów, Kazimierzowskie na biuro. — Zgłoszenia pod »Septimus« do Administracyi. 7480

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
6365 Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
w mieście powiatowem (bez konkurencyi), na korzystnych warunkach do odstąpienia.
Zgłoszenia pod »ZAKŁAD« do 7439
Biura ogłoszeń Scherera, Lwów, Pasaż Hausmana 9.

Leżaki składane **chodniki, portyery, franki, kapy, ceraty, materye** na pokrycie mebli, **materace, tapety** i t. p. 1179=5
poleca skład tapet S. WEIS, Lwów, Sobieskiego 2.

Korporacya gospodnio-restauracyjno-szynkarska
we Lwowie, Rynek 28.
zawiadamia, ze z dniem dzisiejszem na mocy obowiązującego statutu korporacyjnego otwiera
Biuro pośrednictwa pracy
w lokalu korporacyi. 7103
Przyjmuje zgłoszenia i udziela bezpłatnie pracę pracownikom kelnerskim codz. od 10—1 i 5—6

KIEROWNIK TARTAKU
z długoletnią praktyką we wszystkich gałęziach przemysłu drzewnego, pierwszorzędna siła 7148
poszukuje odpowiedniej posady,
którą może natychmiast objąć, Za pośrednictwo wynagrodzi do 10.000 Mp. Zgłoszenia pod «S. 40 lat« do Adm. »Chwili«.

Gumy do rowerów
we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk. Płaszcze od 1350 Mk. **hurtownie** i **detalicznie** poleca
JÓZEF KATZ
LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 874 Lwów, sobota 25. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.,— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M., (10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna kores. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. - tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

KUPIECKIE TOWARZYSTWO SPEDYCYJNO-TRANSPORTOWE i KOMISOWE
SP. Z OGR. ODP.
pod kontrolą KRAKOWSKIEGO STOWARZ. KUPCÓW
Kraków, Wiedeń, Lwów,
Zielona 12. Stoss im Himmel 3. Brajerowska 10.
Załatwia wszelkie czynności w zakres spedycyi wchodzące. 7512
Ładunki zbiorowe do wszystkich miast w Polsce za granicę oraz z zagranicy. Zaliczkowanie towarów. clenie, magazynowanie. Stałe stawki frachtowe

Apostołom nienawiści.

(w). Przyjdzie czas, w którym jakiś historyk przyszłości weźmie naszą teraźniejszość pod lupę i będzie analizował zdarzenia, które obecnie przeżywamy. Gdy dojdzie do rozdziału, traktującego o „mniejszościach narodowych", a w szczególności do ustępu, mówiącego o Żydach, będzie niezawodnie na podstawie przestudyowanych troskliwie starych foliałów większości dzienników polskich skłonny do uważania tej nacyi za coś a priori Polsce wrogiego, za konglomerat zbrodniczości, niewdzięczności i przebiegłości, za niegodną istnienia na świecie. Nie obawiają się jednak Żydzi jego sądu. Nie dla tego, by był im obojętny. Sąd historyi narodowi, szanującemu swą godność, obojętnym być nie może. Nie obawiają się dlatego, ponieważ pewni są, że sumienny historyk nie omieszka wysnuć wniosków swoich także z rzadkich wprawdzie, ale przecież tu i owdzie pojawiających się głosów w rodzaju tego, z jakim wystąpił przed kilku dniami „Robotnik", każący zapytać się chłopa na kresach, Niemca, Żyda i innych paryasów, jak się do nich stosuje ustawy i jak im pozwala się korzystać z ich praw konstytucyjnych. Uwzględni też niezawodnie ów historyk także takie objawy jak dyskusya na temat praw żydowskich, jaka się toczyła niedawno w komisyi prawniczej Sejmu, kiedy to zastępca ministra sprawiedliwości wyraził zapatrywanie, że kwestya usunięcia ograniczeń prawnych ludności żydowskiej w b. zaborze rosyjskim nie jest palącą, „bo te ograniczenia nie są przecież takie wielkie". I na podstawie tych sporadycznych głosów i wynurzeń wyrobi sobie sąd, który na pewne nie wypadnie pomyśli większości dzisiejszych urabiaczy opinii publicznej o Żydach.

Bardzo to niebezpieczne pytanie, na jakie pozwolił sobie „Robotnik" i z pewnością za złe mu je weźmie przeważająca większość patentowanych „patryotów". Czy chłopi na kresach, Niemcy a nawet Żydzi są zadowoleni z sposobu stosowania do nich ustaw i obchodzenia się z nimi, to pytanie, które doprawdy leży daleko poza linią myśli ludzi, u których patryotyzm mierzy się stopniem bezwzględności wobec wszystkiego, co nie polskie w państwie. Dla ludzi, którzy dorwawszy się władzy, czują w sobie popęd druzgotania wszystkiego, co się od nich czemkolwiek różnią a czego się obawiać nie potrzebują, dla takich ludzi nie istnieje pytanie czy ci inni od nich się różniący, są zadowoleni czy niezadowoleni ze sposobu ich traktowania.

Ale, raz jasno postawione, nie zejdzie już to pytanie z porządku dziennego. A tak czej znajduje się ono już na tym porządku oddawna, tylko, że w ustach „mniejszości"; które pytanie to stawiały, nie miało ono należytego dźwięku. „Robotnik" nie reprezentuje żadnej mniejszości narodowej i dlatego na jego szpaltach nabiera pytanie to znaczenia samooskarżenia społeczeństwa polskiego przez część siebie samego. To już nie lament „rzekomo" krzywdzonego, nie skarga „nałogowego" kwerulanta, ale świadectwo, które przed trybunałem świata i historyi zadecydować może o wyroku. „Jak można było — nas pyta kiedyś ten trybunał — żądać dowodów miłości i poświęcenia od ludzi, których prawa się deptało?! Czy nie oznacza to opierać całą budowę społeczną na kłamstwie, jeśli się żąda od ludzi zaparcia się natury ludzkiej i całowania ręki w bat uzbrojonej?! I czy nie stoi moralnie stokroć niżej człowiek, który, sam opływając w wolność i władzę, wymaga od objektów swej brutalności zaparcia się i miłości, aniżeli człowiek, płacący za prześladowania nie wzniosłem wprawdzie, ale przecież jedynie ludzkiem uczuciem niechęci?!".

I długi jeszcze szereg dalszych pytań możnaby stawiać na ten temat. A wszystkie one, niby promienie koła wskazują ku jednemu centrum: że o brak patryotyzmu wolno oskarżać jedynie tych, którzy metodą poniżania i prześladowań tłumią wszelki objaw cieplejszych uczuć u ludzi od siebie zawisłych.

Jest w Polsce jeszcze wielu takich, którzy sądzą, że naród polski może pozwolić sobie na zrzeczenie się pomocy wszystkich nie polskich żywiołów w państwie przy pracy odbudowy i którzy z całą świadomością i otwartością dążą do wyeliminowania tej „obcej" współpracy, rezerwując zasługę budowy siłom rdzennie polskim. A podwaliny tej budowy najchętniej ułożyliby oni na położonych pokotem egzystencyach wszystkich „mniejszości". U tych wszystkich oburzenie wywoła pytanie, postawione przez „Robotnika". Oni nie pytają chłopów na kresach, Niemców i Żydów, jak im się tu dzieje, oni

Expose Brianda w sprawie Śląska i kwestyi wschodniej

Paryż. (Pat)). W dniu wczorajszym Briand przedstawił komisyi senatu dla spraw zagranicznych exspose w sprawie G. Śląska, w sprawie wschodniej oraz w sprawie szeregu ostatnich konferencyi z przedstawicielami niemieckimi. Premier wyraził nadzieję, że w sprawie G. Śląska angielski punkt widzenia zbliży się do francuskiego, na którego stronę zdaje się przechylać również rząd włoski. Rada Najwyższa będzie mogła powziąć decyzyę dopiero po ustaleniu jednomyślnej zgody sprzymierzonych. Zmiana na stanowiskach obecnych komisarzy nie jest przewidzianą. W sprawie wschodniej spodziewa się premier francuski również zbliżenia francuskiego i angielskiego punktu widzenia przy zupełnem poparciu również ze strony rządu włoskiego. Pośrednictwo sprzymierzonych będzie prawdopodobnie przyjęte, wobec czego rząd turecki stanie się niebawem czynnikiem pokoju jako też czynnikiem współdziałającym z wpływami i interesami Francyi na bliskim Wschodzie. Co się tyczy konferencyi francusko-niemieckich, to w chwili obecnej byłoby jeszcze przedwczesnem cośkolwiek przewidywać o ich rezultatach. Po exspose premiera została otwarta dyskusya przyczem Briand oświadczył, że pragnie oczywiście jej wynik wziąć pod uwagę w całej rozciągłości w celu nadania odpowiedniej oryentacyi swojej polityce teraźniejszej i przyszłej.

—:i—

Odpowiedź Brianda na notę niemiecką w sprawie Górnego Śląska.

Paryż. (Pat). W odpowiedzi swojej na notę rządu niemieckiego z 16. bm. w sprawie G. Śląska protestuje Briand przeciwko oświetleniu sprawy przedstawionemu przez rząd niemiecki i zwraca uwagę na stanowisko rządu francuskiego zajęte od samego początku powstania oraz wskazuje na usiłowania komisyi międzysojuszniczej w Opolu w celu zabezpieczenia życia i mienia mieszkańcom G. Śląska. Dalej dodaje Briand, że rząd polski nie udzielał żadnego poparcia ruchowi powstańczemu poczem oświadcza, że wszelkie skargi rządu niemieckiego winny być skierowane bezpośrednio do komisyi międzysojuszniczej w Opolu, w której łonie zapadają decyzye za wspólnem porozumieniem. Premier francuski nie może się zgodzić na tego rodzaju krytykę zmierzającą do rzucenia całej odpowiedzialności wyłącznie na przewodniczącego tejże Komisyi w Opolu. Nota zwraca uwagę, że sytuacya byłaby zgoła inna, gdyby niemieckie organizacye samoobrony nie zajmowały stanowiska prowokującego względem Komisyi międzysojuszniczej. Nota w końcu wysnuwa wniosek, że ponieważ powstańcy dowiedli czynem, iż są skłonni do uległości, stanowisko natomiast zajęte przez gen. Hoefera grozi obróceniem w niwecz uzyskanych do chwili obecnej rezultatów przez lekceważenie autorytetu komisyi międzysojuszniczej, rząd niemiecki powinien dać do zrozumienia Hoefferowi, że jedynie jego zupełne poddanie się decyzyom komisyi zdolne jest przywrócić na G. Śląsku spokój braz legalny stan rzeczy.

—ooo—

żądają tylko od nich dowodów miłości po myśli takiej samej zasady, wedle której w czasach niewolnictwa pan miał prawo żądać od niewolnika, by kochał wedle jego rozkazu. A czując w sobie siłę wymuszenia tej miłości, kpią sobie z wszelkich argumentów psychologii, etyki czy filozofii.

Ale przeliczą się oni w swoich rachubach. Apostołować politykę ucisku jest bardzo łatwo. Osiągnąć jednak tą polityką cel pożądany, jest trudno, bardzo trudno, a na dalszą metę wręcz niemożliwe. Pytanie rzucone przez „Robotnika" coraz silniej i coraz częściej rozbrzmiewać będzie na ziemiach polskich. I brzęczeć będzie, niby mucha upryzkrzona, każdemu nad uchem tak długo, jak długo odpowiedź na nie stać będzie w sprzeczności z zasadą prawdziwej równości wszystkich ludzi.

Z obrad Sejmu.

Awantura w sejmie. — Konwent seniorów. — Min. Skirmunt o polityce zagran. wobec prasy.

Warszawa, 23. czerwca (tel. wł. eg.). Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu po raz pierwszy uwidoczniły się skutki osłabienia prawej strony izby przez utworzenie zespołu stronnictw centrowych. Przed porządkiem zabrał głos leader N. D. Seyda dla odczytania deklaracyi. Krok ten pozostaje w sprzeczności z regulaminem. Mimo to jednak marszałek pozwolił Seydzie odczytać jego przemówienie. Na sali powstał niesłychany chałas. Szczególnie wzburzeni byli ludowcy, którym sekundował p. Diamand. Nie obeszło się bez bicia w pulpity i okrzyków prowokacyjnych pod adresem marszałka. Awantura trwała 12 minut, tj. przez cały czas odczytywania przez Seydę zapisków na trybunę ze sobą przyniesionych. Ludowcy zaprotestowali przez usta swego przywódcy Dąbskiego i zażądali zwołania konwentu seniorów. Zarządzono przerwę, która trwała od pół na 5-tą do pół do 6-tej. W tym czasie obradował konwent seniorów, który zażądał od marszałka stwierdzenia publicznie, że popełnił czyn pozostający w sprzeczności z regulaminem. Marszałek jak skarcony sztubak przeprosił następnie izbę za swój postępek.

Równocześnie w kuloarach omawiano skutki utworzenia bloku stronnictw centrowych. Prawica posiada obecnie dwa zorganizowane kluby tj. Z. N. L. i Ch. D., albowiem posłowie z pod znaku Dubanowicza dotąd nie zdążyli się zorganizować i nie wiadomo kiedy to zrobią. Mówią, że klub ten nazywać się będzie „Zjednoczeniem Narodowem" i wedle przechwałek Dubanowicza ma liczyć 24 członków. Z tego wynika, że przy Skulskim pozostało 45 posłów.

W tym samym czasie kiedy Sejm był widownią awantury, nowy minister spraw zagranicznych Skirmunt przyjmował na konferencyi prasowej dziennikarzy polskich, którym oświadczył, że zapraszając ich w dzień po przyjeździe do kraju dał dowód, że z prasą się liczy. Zapewnił, że jest bezpartyjny i nie opiera się o żadne stronnictwo.

Z kolei min. Skirmunt omówił sprawę Śląska Cieszyńskiego, Śląska Górnego i Litwy. O Śląsku Cieszyńskim powiedział, że wprawdzie rozgraniczenie zostało dokonane z krzywdą dla Polski, jednak Polska powinna dążyć do porozumienia z narodem czesko-słowackim. Przemawia za tem wspólny sąsiad zachodni a także nadzieja, że przy pomocy Czechów uda się Polsce korzystnie rozwiązać problemat ukraiński i rosyjski.

Co się tyczy Górnego Śląska sprawa zbliża się do likwidacyi. Polska stara się aby rozstrzygnięcie nastąpiło na podstawie traktatu wersalskiego i czyni kroki by linja graniczna była jak najbardziej zbliżona do projektu francuskiego.

Spór polsko-litewski będzie rozważany na Radzie Ligi Narodów i dlatego minister wstrzymuje się od wypowiedzenia swego stanowiska w tej sprawie.

W końcu zaznaczył, min. Skirmunt, że musi się starać o pogodzenie ideałów narodu z rzeczywistością.

*

Warszawa. (Pat). Przed porządkiem dziennym p. Seyda imieniem Z. L. N. złożył oświadczenie, w którem krytykuje system Rządu i politykę P. S. L. i oświadczył, że Z. L. N. przechodzi do opozycyi względem Rządu. (Po kilku słowach tego oświadczenia zerwała się burza w centrum i na lewicy, słychać głosy i tupanie aż do końca oświadczenia, którego prawie nie było słychać).

P. Dębski oświadczył, że przedmowca wygłosił oświadczenie dotychczas niepraktykowane. Mowca oświadcza się przeciw nadużywaniu trybuny sejmowej i widzi w tem naruszenie regulaminu, wreszcie żąda zwołania konwentu seniorów (wrzawa na prawicy, oklaski na lewicy i w centrum).

Na życzenie kilku klubów marszałek przerwał posiedzenie dla odbycia posiedzenia konwentu seniorów. Po przerwie o g. 5 min. 45 marszałek oświadczył, że konwent seniorów w większości swojej skonstatował, że dopuszczenie do głosu p. Seydy ze względu na treść przemówienia nie odpowiadało art. 13 regulaminu. Wprawdzie w dotychczasowej praktyce nie trzymano się ściśle art. 13, ale w przyszłości wyjątki takie mają wymagać uchwały konwentu seniorów.

Następnie odesłano po pierwszem czytaniu do komisyi ustawę zmieniającą ustawę z r. 1919 o utraconych tytułach na okazicieli poczem przystąpiono do III. czytania i głosowania nad ustawą o ubezpieczeniach państwowych i państwowej Dyrekcyi ubezpieczeń. Ustawę przyjęto w III. czytaniu ze stylistycznemi poprawkami sprawozdawcy Dębskiego.

Przyjęto również poprawki posłów Fedorowicza i Falkowskiego aby w art. III. zmienić wysokość ubezpieczenia budowli na 2/3 oszacowania zamiast 75 proc. oszacowania.

Przystąpiono do ustawy o sieci dróg państwowych na ziemiach przyłączonych traktatem ryskim. Ustawę samą przyjęto w II. i III. czytaniu z poprawkami sprawozdawcy.

P. Mieczkowski referował ustawę o podwyższeniu uposażenia dla sędziów i prokuratorów. Komisya skarbowo-budżetowa jednomyślnie uznała, że sędziom i prokuratorom należy podwyższyć uposażenie i postanowiła podwyższyć mnożną z 23 na 24. Zawodowym sędziom pokoju, nieprawnikom przyznano 5/6 uposażenia sędziów-prawników a aplikantom nieegzaminowanym przyznano 600 mk. miesięcznie a po upływie roku 1000 mk. miesięcznie.

Ustawę przyjęto jednomyślnie w II. i III. czytaniu przyczem uchwalono rezolucyę wzywającą Rząd aby przedłożył projekt potrzebnych zmian w uposażeniu wszelkich funkcyonaryuszy państwowych.

Na wniosek komisyi regulaminowej postanowiono wydać posła Kantora, którego Komitet plebiscytowy Śląska Cieszyńskiego oskarża o nadużycia na szkodę Skarbu Państwa przy wykonywaniu czynności komisarza plebiscytowego. Natomiast odmówiono krakowskiemu sądowi okr. wydania posła Stapińskiego, ponieważ sprawa jest zbyt błahą.

Przystąpiono do ustawy w sprawie rent robotników ubezpieczonych od wypadków w b. zaborze austr. Najważniejsza zmiana zawartą jest w art. 26, gdzie komisya skreśliła granicę ubezpieczenia.

Podczas posiedzenia wpłynęła interpelacya p. Erdmana w sprawie nieobecności w Brukseli posła polskiego p. Sobańskiego. Związek Ludowo-Narodowy zgłosił interpelacyę w sprawie Delegata Rządu Gałeckiego.

Następne posiedzenie 1. lipca o godz. 11 rano.

*

Warszawa. (E. E.). Na posiedzeniu konwentu seniorów postanowiono by dzisiejsze posiedzenie było ostatniem w tem miesiącu, poczem Sejm zbierze się dopiero 1. lipca dla przeprowadzenia planu aprowizacyjnego, który załatwiony ma być w ciągu jednego posiedzenia. Przez ten czas obradować będą komisye.

Z obrad Komisyi.

Warszawa. (Pat.) Komisya morska i opieki społecznej odbyły wspólne zebranie i wysłuchały sprawozdania dyrektora Głównego Urzędu emigracyjnego p. Młynarskiego o ruchu emigracyjnym przez Gdańsk, oraz rozpatrywała projekt umowy władz polskich z wielkiem m. Gdańskiem w tej sprawie.

Komisya opieki społecznej ukończyła dyskusyę nad ustawami zasadniczemi o opiece społecznej.

Komisya skarbowo-budżetowa przyjęła do wiadomości oświadczenie rządu, że w ciągu trzech dni ujednostajni stanowisko Ministerstwa Skarbu, oraz Przem. i Handlu w przedmiocie gwarancyi państwa do sumy 511 miliardów marek na pożyczki ulgowe dla przemysłu, który ucierpiał wskutek wojny.

Komisya komunikacyjna odroczyła dyskusyę nad sprawozdaniem ministra kolei o rewizyi w Brześciu aż do otrzymania wiadomości o jej wynikach ostatecznych. Na wniosek posła Bobrowskiego uchwalono rezolucyę uznającą za potrzebę naglącą, aby ministerstwo kolei udzieliło 50 proc. zniżki osobowej i bagażowej koloniom wakacyjnym.

Po mowie Churchilla.

Londyn. Stenogram expose min. Churchilla zawiera m. i następujące ciekawe, a dotychczas nieogłoszone miejsca:

Stwierdziwszy, że po utworzeniu w Palestynie instytucyi reprezentacyjnej będzie konieczne wydanie ostatecznych zarządzeń celem zapewnienia Żydom imigracyi w odpowiednich granicach przeszedł min. Churchill do omówienia pracy żydowskiej w Palestynie.

O Riszon le Cion

powiedział Churchill:

»Miałem sposobność zwiedzić Riszon le Cion kolonię położoną ok. 12 mil od Jaffy. Na najgorszej glebie, otoczona pustynnymi obrazami przedstawiającymi smutny widok tworzy Riszon le Cion owocodajny i kwitnący szmat ziemi, która mimo swej nieurodzajności wydaje znakomite plony: piękne zboża, winnice i niezwykłe plantacye pomarańcz.

A to wszystko stworzyła w 20—30 latach wytężona praca gminy żydowskiej, która tam mieszka.

Gdyśmy szli przez kolonię, zostaliśmy otoczeni przez 50 lub 60 młodych Żydów na koniach i przez kolonistów. Wkońcu przybyliśmy do centrum kolonii, gdzie było zgromadzonych 300 do 400 dzieci w różnym wieku. Było też dwie pań. Zostaliśmy zaproszeni do kosztowania wspaniałego wina, które produkuje kolonia i zwiedzenia pięknych owoców pracy rolniczej«.

Po omówieniu spostrzeżeń dokonanych w koloniach żydowskich, wezwał min. Churchill każdego kto pracę żydowską widział by się odważył zaproponować zastanowienie polityki rządu angielskiego w kierunku popierania żydowskiej pracy palestyńskiej.

—ii—

Dyskusya.

Londyn. (Ż. T. K.). Jak już wczoraj donieśliśmy wywołała mowa Churchilla w angielskiej Izbie gmin bardzo ożywioną dyskusyę. Po lordzie Lamingtonie i Sydenhamie

zabrał głos poseł Carl Winterton, który oświadczył, że znając kolonie żydowskie w Palestynie, należy stwierdzić, że są one dowodem usilnej pracy oraz zdrowego i praktycznego sposobu myślenia żydowskich imigrantów. Arabowie w mniemaniu, że nie potrafią się dostosować do nowoczesnych przez Żydów wprowadzonych metod pracy, występują przeciw Żydom w obawie, by nie znaleźli się w tyle za Żydami. Zdaje się, że rząd palestyński nie ma żywotniejszego zadania przed sobą jak rozproszyć powyższe uprzedzenia ludności arabskiej. Mowca zapatruje się optymistycznie na przyszłość Palestyny i zastrzega się jako gorący zwolennik ruchu syonistycznego przeciw wszelkim mu z tego powodu czynionym zarzutom. Mowca widzi w osobie Najwyższego Komisarza bezstronnego urzędnika, doświadczonego męża stanu oraz tego, który potrafił sobie zdobyć popularność wśród całej ludności kraju. Zdaniem Wintertona ciąży na rządzie i parlamencie angielskim obowiązek nieutrudniania już i tak ciężkiego położenia Najwyższego Komisarza.

Następny mowca sir Townshand wskazuje na nielojalność Arabów i uważa, że jedynie rząd twardej ręki zmusi Arabów do poszanowania władzy.

Poseł Colonel Wedgewood omawiając kwestyę garnizonu w Palestynie, stwierdza, że koszta utrzymania garnizonu w Palestynie w kwocie 2 i pół milionów funtów bardzo zręcznie złożono na barki Żydów. Mowca oświadcza, że „koszta te powinna ponieść armia brytyjska i nikt niema prawa mówić, że pieniądze te łożone są na rzecz syonizmu".

Mowca stwierdza, że zarząd wojskowy Palestyny wrogo się odniósł do Żydów, gdyż organa zarządu pozostawały pod wpływem effendich i byłych dygnitarzy tureckich. Żydzi są rasą wschodnią a w Palestynie reprezentują oni pionierów cywilizacyi zachodniej. Oto powód pogromów. Nie chłop arabski, jeno efendi gra na instynktach mas podżegając przeciw Żydom. Efendiowie wywołują zamieszanie a rząd przy pierwszej sposobności wydał zakaz imigracyi Żydów. Jest to polityka zła, a równa się ona wyznaczeniu premii za pogromy.

Wstrzymanie żydowskiej imigracyi jest właśnie tem, czego efendiowie pragną: otoczenia Palestyny wałem ochronnym na rzecz idei przestarzałych. Niestety przyswoił sobie Herbert Samuel pogląd francuski. Istnieje tylko jeden sposób ochrony ludności żydowskiej, a mianowicie udzielić Żydom pozwolenia na zorganizowanie samoobrony. Żydostwo Palestyny i komisya syonistyczna gotowe są w zupełności pokryć koszta samoobrony. Należy Żydom „dać sposobność obronienia swojej siedziby a wówczas mniej słyszeć będziemy o tem niebezpiecznem miejscu na Wschodzie".

Mowca oświadcza dalej, że Żydzi są narodem spokojnym i za rozsądnym, by napaść na większość arabską. Obecnie znajduje się policya wyłącznie w ręku Arabów. Niebezpieczeństwo dla Żydów przeto niemałe. Mowca przedkłada Izbie wniosek wzywający rząd angielski do przedsięwzięcia kroków celem stworzenia żydowskich oddziałów wojskowych i tem samem uwolnić angielskich podatników od wydatków, które w danym wypadku na obywatelach angielskich ciążą.

Po Ormsby Gorem i lordzie Robercie Cecilu zabrał głos poseł Kenworthy, który stwierdza, że jedynem dobrem, które nam wojna dała, to deklaracya Balfoura. Jest ona jedynem idealnem dziełem wojny, którego porzucenie równałoby się moralnej zbrodni.

Głosy prasy angielskiej

Znamienny artykuł »Timesa«.

Londyn. W drugiem z rzędu artykule, poświęconym sprawie palestyńskiej omawia »Times«:

»Min. Churchill uważa problem palestyński za trudniejszy od zagadnienia Mezopotamii, a to prawdopodobnie dlatego, ponieważ instytucye samorządowe w Palestynie mogłyby być wyzyskane przez Arabów, celem uniemożliwienia emigracyi żydowskiej. Min. Churchill wyraża podziw dla pracy żydowskich kolonii i widzi naturalnie w żydowskiej działalności intelektualnej i kapitale żydowskim jedyne jądro spraw palestyńskich. Bez pomocy Żydów Palestyna nigdy nie byłaby czemś więcej jak odumarłą częścią świata arabskiego.

Lecz syoniści mają daleko sięgający wzrok i widzą już ten dzień, kiedy Palestyna stanie się wielkim pośrednikiem między wschodem a zachodem, centrem nowej kultury i gwarancyą pokoju w przyszłości.

Pragniemy — pisze »Times« — by min. Churchill nieco dalej posunął swą analizę obecnych trudności w Palestynie, a wówczas odkryje, że jedyną z głównych przeszkód pokoju jest jaskrawy sceptycyzm, z jakim pewni członkowie rządu palestyńskiego odnoszą się do syonizmu i do sprawy żydowskiej siedziby narodowej á Herbert Samuel był może ofiarą swoich urzędników w chwili, gdy po wypadkach w Jaffie zastanowił żydowską imigracyę do Palestyny.

Zniesiony obecnie zakaz imigracyi był wielkim błędem politycznym. Nie przez tego rodzaju koncesye na rzecz arabskich gwałtów i przesądów można usunąć nieporozumienie, lecz przez jasną politykę w kierunku utworzenia siedziby narodowej, wobec której wszyscy nasi urzędnicy mają się zachować lojalnie.

Słusznie zauważył min. Churchill, że Arabowie palestyńscy nie mają przyczyny obawiania się syonizmu, a natomiast wiele się po syoniźmie spodziewać mogą korzyści. Lecz czyny ważniejsze są od słów, a zastanowienie imigracyi żydowskiej, w jakikolwiek sposób jest tłumaczone może przez Arabów być komentowane jedynie jako uzasadnienie ich obaw lub nawet aprobata ich gwałtów.

—oOo—

Milion funtów na uniwersytet hebrajski.

Londyn. »Times« donoszą, że na skutek odezwy, ogłoszonej w Ameryce przez prof. Einsteina w sprawie budowy uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie, otrzymano już wiele zobowiązań, łącznie na kwotę jednego miliona funtów szterlingów.

Wiadomości bieżące.

Paryż. (Pat). Briand przyjął wczoraj delegacye armeńską, gruzińską i asserbejdżańską oraz z innych części Kaukazu. Delegacye wręczyły premierowi francuskiemu memoryał zawierający podstawy polityczne i ekonomiczne tych państw łącznie z wojskową konwencyą defenzywną, unią cłową, wolnością transitu oraz utworzeniem trybunału rozjemczego dla spraw ratyfikacyi granic.

—:—

Występy trupy wileńskiej.

Sz. Anski: Der Dybuk.

Legenda dramatyczna w 3 aktach.

O „Dybuku" istnieje już cała literatura żurnalistyczna. Rozbierano go pod względem estetycznym, dramatycznym, etycznym, wychwalano jego głębię, krytykowano jego słabą spójnię dramatyczną a wszystko razem przyczyniło się do tego, że sztuka Anskiego stała się w duchowem życiu współczesnego żydostwa wypadkiem dnia, jak wystawienie go przez trupę wileńską po raz pierwszy w Warszawie momentem przełomowym w historyi teatru żydowskiego. Sam fakt, że Wileńscy wydobyli z ukrycia tę sztukę będzie niespożytą ich zasługą, starania zaś, położone około uscenicznienia, zasługę tę potęgują i utrwalają. Nie znaczy to bynajmniej, aby „Dybuk" był dramatem pod względem architektonicznym skończonym, owszem na scenie dopiero zarysowują się wyraziście jego braki i niedomagania. Mimo wszystko jednak jest on tak potężnem odźwierciedleniem głębokiej mistyki chasydyzmu, splecionem z pierwiastków ziemskich i nadziemskich, przemijających i wiecznych, sięgających wyżyn ducha i przepastnych czeluści materyi, iż wrażenia jego żaden krytycyzm osłabić nie zdoła. Wewnętrzna, nieubłagana, żelazna konieczność spaja pojedyncze momenty efektownej akcyi w całość, która wciąga wzrok i słuch, rozum i serce widza wizyonerską mocą, legendarnem tłem, ludzkiem arcyludzkiem porwaniem w czarowny krąg losu dwojga dla się już w prabycie przeznaczonych, kochających się osób. Wydobycie w ramach scenicznych wszystkich tych pierwiastków nie należy do zadań łatwych dla reżyseryi. A jednak wywiązała się z niego trupa wileńska dzięki pierwszorzędnemu talentowi p. Hermana w sposób, odznaczający się oryginalnem ujęciem problemu, intuicyą artystyczną reżysera i umiłowaniem każdego szczegółu. Uznać to się musi i należy, choć w tym lub owym kierunku można poczynić pewne zastrzeżenia lub nie zgodzić się ze stanowiskiem reżysera.

Onegdaj poznaliśmy prototyp tego przedstawienia, które znalazło tyle naśladownictw ze strony czynników na ogół niepowołanych działających dla reklamy i celów materyalnych, profanujących rzecz samą i jej twórcę. Muszę stwierdzić, że „Dybuk" wykonany przez wileńskich aktorów jest faktycznym tryumfem żydowskiej sztuki scenicznej. Od początku do końca, od szczegółów do ogółu. Fama, jaka wyprzedziła ten tryumf, tym razem nie była przesadną. Nie znajdzie się z pewnością nikt, dla któregoby przedstawienie to nie było wstrząsającem, istotnem przeżyciem. I nie wstydzę się przyznać, że były chwile, kiedy artyzm wykonawców wzruszał poprostu do łez wydobywając z pojedyńczych kreacyi walory, jakimi pochlubić się mogą tylko najwięksi aktorzy europejscy.

W reżyseryi samej sztuki uderza przedewszystkiem nadzwyczajna obrazowość. Czy złoży się na nią symboliczny prolog, czy mistyczny taniec w I. akcie, czy mistyczna scena między Meszulachem a Sendlerem w drugim akcie, czy scena zaślubin czy wreszcie scena wyklęcia — wszystko to łączy w sobie elementy estetyczne, dramatyczne i muzykalne w silnie działające momenty, tembardziej, że dzieją się one na tle stylowych dekoracyi. (Natwidok miasteczka i cmętarza żyd. w II. akcie lub sala sądu w III.). Za szczęśliwy pomysł reżyserski uważam wprowadzenie w I. akcie legendarnej opiekunki kobiet rodzących i nieszczęśliwych Sure bas Tojwim, która potęguje swojem zjawieniem się w bethamidraszu grozę nastroju. Jeszcze silniej działa pomysł nawpół wizyjnego tańca Lei z uosobieniem śmierci podczas godów weselnych, zakończenie jednak wypada w reżyseryi Hermana zanadto realistycznie. Połączenie się Lei z duchem Chonona powinno się odbyć jak w transie, skąpane np. w świetle seledynowem, możliwie pozbawione wszelkich ingredyencyi materyalnych. Ściągnięcie wreszcie III. i IV. aktu w jedną całość nużącą, bo przydługą, uważam za nieodpowiednie.

Z osób grających wybił się na pierwszy plan p. Nachbusz jako Meszułach. Maska, głos, dykcya i mimika tego aktora zlały się u niego w taką jedność, że był rzeczywiście zjawiskiem nie z tej ziemi, uosobieniem karzącej potęgi i wyrównującej sprawiedliwości, niszczącej grzeszników i wątpicieli, łączącej przeznaczonych, rozdzielającej winnych od nie-

TRUPA WILEŃSKA Colosseum.

Dziś w piątek 24. czerwca przedstawienia niema. »

W Sobotę 25. czerwca o g. 3 pop. »Zielone pola«, P. Hirszbeina Wieczorem o godz. 8-ej »Na pograniczu dwóch światów« (Dybuk).

Sprzedaż biletów w piątek od 10—1 i 3—6 w księgarni »Beth Izrael« Jagiellońska 15. — W sobotę cały dzień przy kasie teatru.

Miłość Księcia

7492

W gł. roli piękna **Zuzia Petersen** i znany z obrazu »Veritas Vincit« **Joh. Riemann.**

Film firmy **NORDISK KINO CHIMERA, Akademicka 8.**

Odnowienie traktatu angielsko-japońskiego.

Waszyngton. (Pat.) Według nadeszłych tu wiadomości Wielka Brytania zakomunikuje niezwłocznie Japonii swój zamiar odnowienia traktatu angielsko-japońskiego z dołączeniem jawnych postanowień, że na wypadek wojny między Japonią a Stanami Zjednoczonym, Anglia nie podniesie broni przeciwko Stanom Zjednoczonym.

—□□—

Otwarcie parlamentu Irlandyi.

Belfast. (Pat.) Król dokonał w dniu wczorajszym otwarcia parlamentu Irlandyi północnej. W swojej mowie inauguracyjnej nakłaniał król mieszkańców Irlandyi do zgody i połączenia się w celu stworzenia dla kraju który kocha ą, nowej ery epokowej.

Japonia a ograniczenia zbrojeń.

Londyn. (Pat.) Ambasador japoński oświadczył korespondentowi Reutera, że Japonia jest skłonną przystąpić do omawiania z Francyą, Anglią i Stanam Zjednoczonymi układu w sprawie ograniczenia zbrojeń morskich.

—::—

Z obrad Ligi Narodów.

Sprawa obrony wojsk. Gdańska.

Genewa. (Pat). Rada Ligi Nar. zajmowała się na dzisiejszem posiedzeniu sprawą obrony wojskowej w. m. Gdańska. Uchwała Rady poruca Rządowi polskiemu obowiązek zapewnienia Gdańskowi ewentualnej obrony lądowej oraz utrzymania porządku na obszarze w. miasta w razie gdyby siły policyi miejscowej okazały się niewystarczające. Wysoki Komisarz Ligi w Gdańsku zwróci się ewentualnie z rapportem do Rady Ligi, przedstawiając jej do decyzyi środki w danym razie niezbędne, równocześnie zaś zwróci się bezpośrednio do Rządu polskiego z prośbą o zabezpieczenie w. miastu Gdańskowi obrony i utrzymania porządku w razie grożącego w. miastu ataku jak również w wypadku gdyby Polska nie mogła skorzystać z praw przysługującej jej na zasadzie art. 28 konwencyi z 9. listopada 1920. Z chwilą gdy zamierzony cel zostanie osiągnięty wojska polskie zostaną natychmiast wycofane. W tych wypadkach, gdy Polska udzieli obrony Gdańskowi Rada Ligi będzie mogła wyznaczyć jej dla współpracy jeszcze jedno lub więcej z pośród państw będących członkiem Ligi Narodów. Wysoki komisarz po naradzeniu się z rządem polskim przedstawi Radzie Ligi raport generalny w sprawie środków jakie winny być w tej mierze przedsięwzięte. Sprawę obrony morskiej w. miasta Rada Ligi tymczasowo odroczyła, wystosowawszy jednak pod adresem wysokiego komisarza żądanie stworzenia w porcie gdańskim portu dla polskich okrętów wojennych bez stwarzania stałej podstawy operacyjnej. Jak się zdaje — strona polska nie okazuje zadowolenia z powodu uchwał powziętych przez Radę Ligi. Delegat Polski prof. Askenazy przyjął uchwałę jedynie do wiadomości. Z zadowoleniem natomiast spotkała się w Polsce decyzya Rady ograniczająca termin trwania mandatu senatorów gdańskich do lat 4. Zmiana ta zapobiegnie zbyt długiemu utrwalaniu się obecnej sytuacyi politycznej w w. mieście przynoszącej korzyści jedynie stronie niemieckiej.

Co to ma znaczyć?

Lwów: »Ukraiński Wistnyk« z 27 bm. przynosi pod tytułem: »Dziwny kwestyonaryusz:

K. P. P. Okr. X Stanisławowskiego Eksp. Wydz. 4. D. w Stanisławowie.

ściśle tajne!

l. 287/D. Do

P. K. P. P.

w . . . . .

Stanisławów, dnia 2/6. 1921 r.

Celem ujęcia całokształtu działalności ukraińskiej i żydowskiej zbiorą P. K. P. P i K. m, P. P. według podanego niżej kwestyonaryusza jak najdokładniej daty ilustrujące życie ukraińskie i żydowskie polityczne i społeczne według partyj politycznych i zrzeszeń ekonomicznych. Wiadomości muszą być stanowcze i dokładne. Zauważone błędy jakoteż zmiany meldować dodatkowo i starać się być zawsze dokładnie poinformowanym o nastroju ludności i ruchu przejezdnych osób.

Kierownik eksp.

Hendrychowski m. p. Żarski m. p.

1. Załącz. Kwestyonaryusz.

Miejscowość, ilość ludności, jakiej religii, jakiej narodowości, jakiej przynależności partyjnej jaki udział brała w powstaniu ukraińskiem, kto jest księpzem, ile lat, rodzina, jakiej oryentacyi dolitycznej, kto nauczycielem, ile lat, rodzina, znajomi, jakiej oryentacyi politycznej, korespondencya, notaryusz, adwokaci, lekarze, sędziowie, urzędnicy innych władz, urząd pocztowy, kto naczelnikiem, urzędnicy, pisarze, ich stosunki do ludności. Organizacye polityczne, stowarzyszenia oświatowe i dobroczynne, horożańskie komitety prezesi, wydziały, majątek, ilość członków, handel, w czyich rękach koperatywy, przemysł, rękodzielnictwo. zebrania, odczyty, pogadanki, jak częste, kto uczęszcza, jakie obchody urządzano w b. r., kto wygłaszał mowy, jakiej treści, ilość byłych oficerów, wojskowo wykształconej młodzieży, ilość akademików, młodzieży szkół średnich komitety, ich przywódcy, chóry cerkiewne i świeckie, wyjazdy i dokąd bractwa cerkiewne i diaki' Odnoszenie się ludności nkraińskiej do żydowskjej, stosunek prowodyrów ukr. do menerów partyj żydowskich, wspólne ich zebrania, jakie pisma czytywane, kto jest korespondentem, kto kieruje składkami na fundusz niezależnej prasy ukraińskiei,

—::—

wnych. A kiedy w scenie sądu każe mu reżyser imieniem zmarłego oskarzyć dumnego Reb-Sendera Boinicer, głos jego potęguje się i grzmi jak wyrok sądu ostatecznego, mrożąc szpik w kościach i zapierając oddech. Meszułach wyrasta wtedy i uwypukla się w Mojrę, przed której wzrokiem nic się nie ukryje, przed której siłą korzy się i załamuje grzeszna dusza Sendlera.

Chomona kreował p. Stein. Podkreślał niekiedy przesadnie ascetyzm tej postaci nieuzasadnioną, przejaskrawioną mimiką twarzy i zbytniem pochyleniem ciała. Za to w momentach ekstazy wzniósł się całem jestestwem w najwyższe sfery wiary a pod wpływem uczucia do Lei staje się wcieleniem grzesznej miłosnej tęsknoty jako „drugiej strony istoty boskości", intonując w melodyjnym zachwycie „Pieśń nad pieśniami". Blask szczęścia zaś bije od niego, gdy dowiedziawszy się o zaręczynach Lei, oddaje się po walce wewnętrznej grzesznym mocom aby w ten sposób posiąść ukochaną i połączyć się z nią.

Leję wyposażyła p. Braz w cichy smętek i bezgraniczny ból, z dużą ekspressyą dramatyczną chroni się pod opiekuńcze skrzydła zabitej pary narzeczonych, a w scenie wypędzania „dybuka" zręcznie unikała przesady w modulacyi głosu, nie dorastając jednak w zupełności do wysokości tego trudnego zadania. P. Lares, jako niania, była uosobieniem troskliwości i dobroci opiekuńczej, p. Wajslic jako Sender łączył miłość ojcowską z dumą świadomego swoich materyalnych dóbr bogacza, a w trzecim akcie oddawał z uczuciem kajającego się grzesznika. Szczególnie plastycznie uwydatniał swoje nieczyste sumienie w spotkaniach z Meszułachem. P. Kowalski pojął cadyka miropolskiego bardzo oryginalnie. Mimo podeszłego wieku i siwizny jest jeszcze pełen temperamentu niezgłębionej wiary, która każe mu podjąć się zadania przerastającego właściwie jego siły. A choć ma chwile słabości i zwątpienia, zrywa się mocą woli do czynu i zwycięża złego ducha... pozornie. Bo wyroki Boskie są niezgłębione, a żadna potęga ludzka sprostać im nie zdoła.

Z epizodycznych ról, zasługuje na szczególne wyróżnienie p. Walter jako Śmierć, doskonała pod względem maski i ruchów senno-lubieżnych podczas tańca, p. L. Karlson jako bal tłon wtedy, kiedy opowiada o cudotwórcach i wtedy, kiedy w niedołężną, starczą swoją postać wlewa mimicznie chęć do tańca mistycznego, którym towarzysze jego krążą wokół; p. Słobodzki jako rabin miropolski, nie miał tym razem wielkiego pola do popisu; p. Tzak Kadson wreszcie jako nieśmiały, trwożliwy, nierozgarnięty narzeczony Lei, przykuwał swoją grą w scenie z nauczycielem i w chwil', kiedy zbliża się do narzeczonej, aby ją nakryć chustką.

Część muzykalna i śpiewy odpowiednio podnosiły nastrój całości.

Dr. M. Bienenstock.

--oooo--

Przed zjazdem żydowskich rolników.

Dnia 26 bm. obradować będzie Zjazd żydowskich rolników w gmachu gminy żydowskiej na Walnem Zgromadzeniu Krajowego Związku ziemskiego.

Przyjadą właściciele i dzierżawcy, mało rolni i oficyaliści.

Niepewne jutro, obawa utraty egzystencyi i zupełnego wykolejenia, przyprowadzi ich z najdalszych zakątków kraju, a nie tylko oni, ale całe nasze społeczeństwo ze skupioną uwagą śledzić będzie tok obrad i skuteczność podjętej akcyi

UWAGA! ☛ OSTATNI TYDZIEŃ w »BAGATELI«
W Pasażu Mikolascha Rewia W. Raorta
Raz zupełnie nowe produkcye w części solowej. Bilety nabywać można w składzie ut G. Seyfartha ul. Akademicka 6. — Początek o godz. 8·15 wieczorem. »—« »—»

Bo o cóż idzie?

O byt dziesiątków tysięcy egzystencyi, któ. ym grozi ruina materyalna, zupełna zagłada, ale zarazem o utrzymanie żyd. rolnictwa, warstwy najzdrowszej pod względem gospodarczym i społecznym.

Skąd idzie niebezpieczeństwo?

Zamierzona reforma rolna, która ma przynieść odrodzenie rolnictwu całego kraju, pod wpływem agitacyi „Rozwoju“ i „Sądów Ziemskich“ stać się ma grobem dla żydowskich rolników.

Rozpatrzeć wprzód jednak trzeba faktyczny stan naszego rolnictwa.

Nie mamy żydowskich latyfundyów, wielka własność zajmuje około 1/3 część ogólnej żydowskiej własności, 37 proc. przypada na średnią własność, a 25 proc. na drobną własność, skupioną głównie na Pokuciu w powiatach sąsiadujących z Bukowiną.

Właściciele nawet więksi z nielicznymi wyjątkami, prowadzili gospodarkę bezpośrednio, racyonalnie, intenzywnie.

Prof. Bujak, którego nie można posądzić o specyalny filosemityzm, wystawia im w swojej monografii rolnictwa galicyjskiego jak najlepsze świadectwo.

Bardzo liczną, bo liczącą wedle oficyalnej, statystyki, 1992 osób, była warstwa żydowskich dzierżawców.

I tu stwierdzić należy — znowu z powołaniem się na wiarygodne świadectwo prof. Bujaka — że żydowski dzierżawca nie był przedsiębiorcą spekulacyjnym, ale rolnikiem w całem tego słowa znaczeniu, był pionierem należytej gospodarki na olbrzymich obszarach, których właściciele przekładali pobyt zagranicą nad ciężką pracę na roli, że dzierżawcy umiłowali tę ziemię, na której siedzieli całemi generacyami, zidentyfikowali się z nią i zrośli zupełnie.

Wypadki wojenne, zupełne zniszczenie budynków i plonów, utrata inwentarza żywego i martwego, niemożność dopełnienia zobowiązań kontraktowych, brak pomocy państwowej, — wszystkie te czynniki spowodowały, że znaczna część dzierżawców musiała w toku wojny zlikwidować swe dotychczasowe warsztaty pracy.

Akcya »Rozwoju«, organizacyi narodowych i »Sądów ziemskich«, namiętna agitacya bojkotowa, terror wywierany na nieżydowskich właścicieli, sprawiły, że pozostali dzierżawcy nie mogą po upływie okresu dzierżawnego odnowić umowy dzierżawnej.

Około dwa tysiące dzierżawców tj. co najmniej dziesięć tysięcy dusz, a więcej niż potrójna ilość oficyalistów straci możność egzystencyi, jeżeli dobrodziejstwo reformy rolnej pozostanie dla nich zamknięte. A na to się zanosi, na to są dowody już w setkach wypadków.

Banki i towarzystwa, wyposażone przez Rząd w przywilej swobodnej parcelacyi, wykluczają z góry żydowskich dzierżawców, odmawiając im najmniejszego skrawka tej ziemi, którą przez dziesiątki lat, przez całe generacye wśród ciężkiej pracy uprawiali dzierżawcy; nawet w żydowskich majątkach nie mogą żydowscy oficyaliści dostać roli.

Nie pomaga poparcie nielicznych właścicieli, których złączył z dzierżawcami silniej długoletni stosunek, nieoparty wyłącznie na kalkulacyi nteresu. Terror skrupulatnie stosowany skazuje z góry żydowskiego dzierżawcę i oficyalistę na zagładę.

I tak grozi Żydom wzmożenia się pauperyzacyi grozi powiększenie hyperprodukcyi w handlu, przybierającej już i tak zastraszający rozmiary, pogłębienie przepaści między żydowskiem życiem gospodarczem, a gospodarczą strukturą całego kraju, opartą na przewadze rolnictwa.

Ale podkreślić należy z naciskiem, że szkoda ta odbić się musi również na ogólnej gospodarce krajowej.

Zaradzić temu może jednak tylko zmiana kursu w realizacyi reformy rolnej, oparcie jej wyłącznie na zasadzie przydzielenia bez — i małorolnym ziemi, na zasadzie dopuszczenia do udziału w jej dobrodziejstwach każdego zawodowego rolnika.

Zjazd zająć się tedy musi w pierwszym rzędzie — w przeciwstawieniu do kwietniowego zjazdu w Krakowie — dolą żydowskich dzierżawców i oficyalistów i poruczyć krajowemu Związkowi Ziemskiemu, zrzeszeniu żydowskich rolników, by rozwinął przy interwencyi posłów po zebraniu odpowiednich materyałów energiczną akcyę u Rządu w kierunku równomiernego traktowania żydowskich dzierżawców i oficyalistów przy realizacyi reformy rolnej i parcelacyi obszarów dworskich.

Nie ulega kwestyi, że Zjazd rozpatrzy pozatem szereg innych doniosłych kwestyi, by tylko wymienić sprawę przygotowania przyszłej generacyi rolników, sprawę zatrudniania żydowskich robotników rolnych, sprawę poparcia ruchu chałucowego, krzywdy żydowskich właścicieli, których majątki pod pozorem nieracyonalnej gospodarki, ulegają w pierwszym rzędzie przymusowemu wywłaszczeniu, znowu w myśl wskazówek »Rozwoju« i »Sądów ziemskich« wbrew przepisom i intencyi ustawy rolnej. Obszerną dyskusyę wywoła niezawodnie sprawa zupełnego prawie wykluczania żydowskich rolników od państwowej pomocy rolnej.

Spodziewać się należy, że żydowscy rolnicy, zrozumieją powagę chwili, pospieszą tłumnie na zjazd i staną na wyżynie tych zadań, jakie spełnić mają w obliczu grożącej im katastrofy.

Dr. Emil Sommerstein.

Konferencya żyd. uchodźców z Ukrainy.

Lwów, 22. czerwca.

Przez cały dzień wczorajszy trwały w dalszym ciągu obrady konferencyi.

W przedpołudniowem posiedzeniu wziął udział dr. Salkind, któremu delegaci zgotowali serdeczną owacyę. W krótkiem przemówieniu omówił sprawę uchodźców i znaczenie problemu emigracyjnego, zapewniając o wielkiem zainteresowaniu całego żydostwa dla losu uchodźców.

Dodatkowo złożył sprawozdanie delegat z Brodów.

Posiedzenie wypełniła dyskusya nad referatami, wygłoszonymi poprzedniego dnia.

Konferencya uchwaliła zwrócić się do Ligi Narodów z prośbą o wzięcie uchodźców w opiekę, do rządu amerykańskiego z prośbą o wyjątkowe uwzględnienie uchodźców, udających się do krewnych w Ameryce przy interpretacyi ostatniego bilu emigracyjnego oraz do rządu angielskiego z żądaniem zniesienia ograniczeń emigracyjnych dla uchodźców.

Konferencyi przedłożono szereg rezolucyi, które po dyskusyi przyjęto.

Następnie dokonano wyboru komisyi śledczej dla zbadania sprawy denuncyacyi w Skale, okręgowego komitetu uchodźczego oraz delegacyi na konferencyę ukraińską do Warszawy, poczem przewodniczący zamknął konferencyę

Posiedzenie Tymcz. Rady miejskiej.

Lwów, dn. 23. czerwca.

Na początku dzisiejszego posiedzenia zgłosił r. Thulie wniosek, by prezydyum miasta korzystając z przepisu par. 16 statutu miejskiego wydaliło obcych „zalewających miasto“ i w ten sposób powstrzymało dalsze ich osiedlanie się we Lwowie. Wniosek uchwalono. Z kolei r. Olański żądał by prezydyum poczyniło kroki u władz celem uzyskania przydzielenia drukarniom lwowskim i w wschodniej Galicyi z względu na ciężkie warunki, w których się znajdują prac drukarskich, w szczególności druków używanych w tej połaci kraju. Prez. Neuman zapewnił, że zwróci się w tej sprawie do Rady Ministrów i Ministra spraw wewnętrznych poczem przystąpiono do załatwienia spraw porządku dziennego.

Powzięto drugą uchwałę w sprawie sprzedaży gruntu miejskiej Spółce akcyjnej dla przem. naftowego i gazów ziemnych w Zniesieniu. Protestu klubu P. N. S. odczytanego przez sekretarza magistratu nie uwzględniono. Druga uchwała zapadła także w sprawie fundacyi im. Jakóba Hermana. Organiście i kościelnemu kościoła SS. Klarysek przyznano dotacye w kwocie 1000 i 250 mk. miesięcznie. Kapitał gwarancyjny gminy za wkładki w m. kasie oszczędności podwyższono na 36 milionów mk. Na cele adaptacyi budynków kolonii wakacyjnych w Brzuchowicach przeznaczono kwotę 260.000 mk, na roboty konserwacyjne w zabudowaniach kościoła św. Antoniego kwotę 35.000 mk; na urządzenie muzeum narodowego im. Króla Jana i miejskiego muzeum historycznego uchwalono udzielić nadzwyczajny kredyt w kwocie 150.000 marek. Artyście malarzowi Sochaczewskiemu przyznano dożywocie w kwocie 2500 mk. miesięcznie. Na tem zakończono obrady jawne.

Galerye zapełnione były strajkującymi pracownikami przemysłu gospodarczego, którzy jak się zdaje przybyli wiedzieni nadzieją, że sprawa strajku będzie poruszona na posiedzeniu rady. Zawiedli się. Radni nie okazywali szczególnej, a swoją tradycyę mającej ochoty do wygłaszania długich przemówień uzasadniających nagłość rozmaitych pilnych wniosków. Referenci z zadziwiającą szybkością załatwiali się z referatami. Radni oszczędzili sobie dyskusyi. W końcu prez. Neuman nie wyczerpawszy porządku dziennego skwapliwie zamknął jawną część posiedzenia słowami: „Galerye proszę opróżnić“.

Strajk kelnerów we Lwowie.

Lwów, dnia 23. czerwca.

Strajk kelnerów i kucharzy trwa w dalszym ciągu. Mimo, iż z żadnej ze stron nie podjęto rokowań w celu zakończenia strajku, z dniem dzisiejszym zostały kawiarnie otwarte. Rolę kelnerów mieli objąć członkowie i członkinie Towarzystwa »Wzajemna Pomoc Medyków«. W dniu wczorajszym zawiadomiło wspomniane Towarzystwo organizacyę zawodową kelnerów że w dniach 23, 24 i 25 bm. podejmą w kawiarniach pracę kelnerów, zaznaczając równocześnie, że członkowie towarzystwa nie zamierzają pełnić roli łamistrajków, chcą jedynie na podstawie stosownej dorywczej umowy zawartej z kawiarzami przysporzyć funduszów Tow. »Wzaj. Pomocy Medyków«. W tej sprawie został też dziś zawezwany przewodniczący organizacyi kelnerów do dyrekcyi policyi, gdzie oświadczono mu, że za ewentualne zakłócenie spokoju spadnie odpowiedzialność na organizacyę. Delegacya kelnerów zwróciła się również do rektora wszechnicy z prośbą o interwencyę, by akademicy nie podejmowali się funkcyi łamistrejków. W międzyczasie wydział wyżej wspomnianego Towarzystwa zakomunikował kelnerom, że do pracy w ka-

Prawdziwa wdzięczność należy się zarządom kinoteatrów »MARYSIENKA« i »KOPERNIK« za wystawienie czarującego filmu p. t. **„20.000 mil pod wodą“** czyli »GENIALNE WIDZENIE PRZYSZŁOŚCI«. Przecudne obrazy głębin morskich, roztaczające się tu przed oczyma widzów, podają umysłowi istną biesiadę. — Dla tego też nietylko starsi, lecz także młodzież winna koniecznie film ten zobaczyć.

wiarniach nie przystąpi i że wczoraj doręczone pismo polegało na nieporozumieniu.

W kawiarniach panuje ruch zupełnie normalny. Przy drzwiach wchodowych pełni służbę posterunkowy policyi, a z wyjątkiem napoji, które podają gospodarze lub ad hoc przyjęte siły, gości się sami usługują. Płatniczego zastępuje kasa, przy której się kupuje bloczek na odnośny napój. W niektórych kawiarniach pozostały ceny kawy i herbaty niezmienione, podczas gdy ceny czekolady, kakao, ciast i bułeczek znacznie podskoczyły w górę. W jednej z kawiarń skonstatowano znaczną podwyżkę cen wszystkich napojów. I tak, jak już na tem miejscu podnieśliśmy skutki strajku ponosi przedewszystkiem publiczność. Spodziewać się należy, że przy dobrej woli znajdzie się wreszcie jakiś modus załagodzenia konfliktu.

NADESŁANE.

Swej milutkiej siostrzenicy Ernestynie Ecksteinównej z Kołomyi zasyłają z okazyi zdania egzaminu z postępem bardzo dobrym najserdeczniejsze gratulacye

Lwów w czerwcu 1921. Weledníkerowie.
7514

Do wiadomości wszystkich władz granicznych i policyjnych!

Unieważniam niniejszem paszport mój Nr. 24494/21, podjęty z poczty przez niepowołane ręce w Warszawie. 7500

Zygmunt Relscher, Lwów, Krakowska 34/III.

WPISY

do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.

a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży

odbywają się codziennie.

Zgłoszenia w Dyrekcyi od 3 do 5-tej.
Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę. 7398

Zakład dentystyczno-techniczny

M. Ehrenkranza

Lwów, ul. Zamarstynowska 20.

Wpisy do klasy I., II. i III. 7307

SZKOŁY LUDOWEJ HEBRAJSKIEJ

Zyd. Tow. Szkoły Lud. i Śr. we Lwowie i do kursu przygotowawczego (הכנה) dla dzieci w wieku przedszkolnym odbędą się w dniach 26., 27. i 28 bm. przy ul. Zygmuntowskiej 17 — parter na lewo.

Szukajcie wyrobów kosmetycznych „LUSIA” 7499

no nabycia we wszystkich perfumeryach.

Na ślubie p. Berty Starker z p. Zygmuntem Rosenfeldem w Busku zebrano na rzecz Uchodźców Ukraińskich M. 1500. 7505

Znaleziono zegarek damski

w kinie »Marysieńka« — do odebrania w Administracyi »Chwili«.

KRONIKA.

Piątek 24 czerwca o 4 popoł. „W ogrodzie jezuickim“

Piątek 24 czerwca o 7.30 wiecz. „Willa nad morzem“ Stefana Grabińskiego, występ W. Brydzińskiego.

Sobota 25 czerwca o 3 popoł. Przedstawienie ku czci Hoowera.

Sobota 25 czerwca o 7.30 wiecz. „Żydówka“ opera.

Niedziela 26 czerwca o 3 popoł. „Tajfun“ z Brydzińskim.

Niedziela 26 czerwca o 7.30 „Willa nad morzem“ występ Brydzińskiego.

—[]-[]—

— **Dr. Salkind**, delegat dyrektoryum »Keren Hajessod« przemawiać będzie na temat »Obecne położenie w Palestynie« na meetingu ludowym, który się odbędzie w sobotę dnia 25 bm. o godz. 4 popoł. w sali Domu Narodnego.

— **Poseł A. Hartglas** wygłosi jutro w sobotę w sali Domu Narodnego odczyt p. t. Problem syonistyczny w dobie obecnej. Bilety u Siegla, Pasaż Hausmana 8. 7523

— **Odroczenie.** Uroczyste otwarcie farmy dla dziewcząt w Stanisławowie odbędzie się nie 26 bm. lecz dopiero 3 lipca b.

— **Ulgi w kwalifikacyi na urząd sędziowski i prokuratorski.** Dz. V. P. Nr. 50. ogłasza ustawę, na podstawie której min. sprawiedl. przysługuje przez 5 lat prawo skrócenia czasu trwania sędziowskiej służby przygotowawczej w okręgu lwowskim i krakowskim z lat 3 na półtora. Egzamin adwokacki lub notaryalny złożony przed 1. listop. 1918 w innych krajach b. Austryi zastępuje aplikacyę sądową i egzamin sędziowski. Przez 3 lata po ogłoszeniu niniejszej ustawy mogą osiągnąć urząd sędziowski lub prokuratorski osoby, które złożyły egzamin przepisany dla sądowej służby wojskowej, jeżeli złożą dodatkowy egzamin z przedmiotów prawa i procesu cywilnego, kandydatom adwokackim, którzy w ciągu roku po wejściu w życie nin. ustawy przejdą do służby sędziowskiej, będzie w razie wystąpienia z niej czas tam spędzony, wliczony do trzechlecia, które kandydat spędzić ma u adwokata. Kto złożył egzamin sędziowski w jednej dzielnicy może być mianowany na urząd sędziowski w każdej innej dzielnicy.

— **Wydz. prasowy Min. S. Wojsk.** komunikuje: Wszyscy emerytowani oficerowie i równorzędni przeniesieni w stan spoczynku po 1 kwietnia br. mają natychmiast zgłosić się osobiście lub pisemnie celem zaprowadzenia ewidencyi w P. K. U. miejsca swego zamieszkania. Ci, którzy mają dzieci niżej 1 t 18 uczęszczające do szkół lub takie, które z powodu ułomności są niezdolni do zarobku mogą wnieść prośbę do Departamentu VII. gospodarczego M. S. W. o zaliczenie dodatku.

— **Zakład wychowawczo-naukowy.** Dr. A. Karpówny we Lwowie (z prawem publ.). Wpisy do gimnazyum, liceum i koedukacyjnej szkoły ludowej codziennie od 3 do 4. Egzamina wstępne i prywatne trwają do 1. lipca. 1470

— **Trzy matche footballowe** odbędą się na boisku »Pogoń«. W sobotę 25 bm. grać będą »Pogoń« z »Polonią« z Warszawy. Początek o godz. 6. W niedzielę spotka się taż sama »Polonia« z drużyną węgierską »Kispest A. C.« z Budapesztu. Początek o godz. 5 popoł. Wreszcie w poniedziałek nastąpi match »Kispest« z »Pogonią«; początek o godz. 6.

— **Wymordowanie całej rodziny żydowskiej w Busku.** Przed sądem wojskowym doraźnym stanęli wczoraj dezerterzy kompanii kolejowej Jan Wokrój i Stanisław Wichliński, oskarżeni o wymordowanie całej rodziny żydowskiej w Busku, złożonej z 72-letniego Feiwla Tauba, tegoż żony i córki. Oskarżeni się do winy przyznali i zostali po przeprowadzonej rozprawie skazani na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Wyrok co do oskarżonego Wokroja został zatwierdzony a egzekucyę wykonano dziś popołudniu na dziedzińcu gmachu więziennego przy ul. Kazimierzowskiej.

Wichlińskiego ułaskawiono, a kara śmierci została mu zamienioną na dwudziestoletnie ciężkie więzienie.

— **Wybór prezesa żydowskiej gminy wyznaniowej w Krakowie.** Na posiedzeniu rozszerzonej Rady wyznaniowej w Krakowie, odbytem dnia 19. bm. został Dr. Rafał Landau wybrany ponownie prezesem kahału krakowskiego. Na 41 głosujących 33 głosów padło na Dra A. Landaua który był jedynym kandydatem i 8 kartek było próżnych.

Kartki próżne pochodziły od radców syonistycznych, którzy przed głosowaniem złożyli deklaracyę, iż jakkolwiek nie mają nic przeciw osobie Dra Landaua, oddadzą jednak białe kartki, na znak protestu przeciw systemowi panującemu w kahale krakowskim. Poale-Syoniści (prawica) w wyborze tym udziału nie wzięli.

— **Ofiara endeckiego zdziczenia** Z Krakowa donoszą: aresztowany przed 3 tygodniami pod zarzutem postrzelenia medyka Wolberga w czasie nieudałego odczytu ks. Lutosławskiego, akademik Michał Howorka, przyznał się do winy. Podał on, że po strzale wrzucił rewolwer do ustępu w gmachu uniwersytetu. Ranny Wolberg, w którego stanie zdrowia nastąpiło pogorszenie, nie mógł dotąd zostać przez sędziego śledczego przesłuchanym.

— **Aresztowanie adwokata krakowskiego za nadużycia wywozowe i przewozowe.** Ostatnimi czasy władze wpadły na trop handlu nielegalnymi certyfikatami przywozowemi. W aferę tę wmieszanych jest kilku urzędników warszawskiego głównego urzędu przywozu i wywozu. W związku ze sprawą nielegalnego przywozu jedwabiu z zagranicy, został aresztowany krakowski adwokat Dr. Frenkel, który był w porozumieniu z naczelnikem urzędu przywozu i wywozu w Warszawie, z którym dzielił się podarkami od »wdzięcznych« kupców.

— **Przeciw antysemityzmowi w szkole.** »Naprzód« krakowski przynosi artykuł prof. Dra Chrupka pod tytułem »Antysemityzm w szkole«. Autor artykułu występuje przeciw agitacyi antysemickiej w szkole a m. i. pisze:

Wprowadzać nienawiść rasową czy wyznaniową do szkoły to znaczy zatruwać atmosferę, to znaczy uczyć praktycznie, na żywych przykładach młode dusze nie jak kochać — ale jak nienawidzieć — nie jak się łączyć w dążeniu do wielkich, wspólnych wszystkim ideałów, ale jak się dzielić i ścierać pod małemi i na krótką metę hasłami, To demoralizuje nie tylko młodzież ale i wychowawców, bo kto nienawidzi i krzywdzi ten sam sobie przedewszystkiem duszę zatruwa.

Tarcia, jakie istnieją pomiędzy polską a żydowską częścią społeczeństwa nie powinny się przenosić na teren szkolny a już bezwarunkowo nie w tej formie, aby jedną ze stron ścierających

się był profesor a drugą uczniowie. Nierówne to siły i nietrudne ale i nieszlachetne zwycięstwo.

Jak widać przybrała robota Skoczylasów et consortes zastraszające rozmiary!

— **W sprawie nadużyć** wykrytych ostatnio w głównym i okręgowym warszawskim Urzędzie przywozu komunikuje Biuro prasowe ministerstwa przemysłu i handlu: Doszło do wiadomości ministerstwa przemysłu i handlu, że niektórzy urzędnicy głównego i okręgowego urzędu przywozu dopuszczają się nadużyć kryminalnych. Dochodzenia dały w ręce komisyi doraźnie wyłonionej konkretny materyał, który został przekazany prokuratoryi przy sądzie okręgowym w Warszawie.

— **Rewizya u Henryka Barbusse'a** U znanego powieściopisarza francuskiego Barbusse'a autora »Ognia« przeprowadziła policya paryska rewizyę jego rękopisów. Barbusse protokołu nie podpisał.

— **Egzamina wstępne w gimnazyach żydowskich**: męskich i żeńskiem odbędą się we wtorek 28. bm. punktualnie o godzinie 3-ej popołudniu w lokalu szkoły (Zygmuntowska 17/II).

Wpisy do klas I.—VIII. na rok szkolny 1921/22 odbędą się w środę i czwartek dnia 29. i 30. bm. od godziny 9—12 przedpołudniem. W terminie powakacyjnym wpisów bezwarunkowo nie będzie. 7493

—oo—

Komunikat.

P. T. Mężów zaufania zawiadamia się, że karty cukrowe na miesiąc czerwiec br. są przygotowane do podjęcia w dniu 27 czerwca br. tj. w poniedziałek od godz. 4—7 popołudniu w Departamencie XVII. B. Magistratu przy ul. Piekarskiej 11, I. p. Należytość za jedną kartę wynosi 1 Mk. Przy poborze kart należy się wykazać potwierdzeniem złożenia należytości za poprzednie karty jakoteż legitymacye spożywcze. 7524

Wiadomości handlowe.

Lwów, 23. czerwca.

Obroty papierami przemysłowymi ożywione, tendencya zwyżkowa. Płacono za Polską Naftę I. i II. em. 2025, III. em. 1900—1925—1950—1975, za Gafotę 2125 2100, za Chodorów 2075, za Oikos 3700.

Za leje i przekaz na Czerniowce 2350 za przekaz na Wiedeń 236.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya zwyżkowa.

Płacono za dolary amerykańskie 1535 kanadyjskie 1330, marki niemieckie 2325, leje rumuńskie 2350, ruble (500) 325 ruble (100) 550.

Za korony austr.	(1000)	3200
» »	» (100)	435
» »	» (50)	193
» »	» (20)	57
» »	» (10)	20

—II—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 23. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	550·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	700·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	675·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	550·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	550·—	—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2025·—	2125 —
Tow. akc. Karpalit 140—21	1700 —	—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3575·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2050 —	2125·—
Tow. Górka 140—15·40	9000 —	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3600 —	3750 —
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1900 —	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1200·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1950·—	2075 —
Polska Nafta III. em. 500—0	1850·—	2025·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140·21	1050·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140·21	975·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5200·—	—·—
Zakł. el. Sierksza (wsz. em) 140—5·60.	2200·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	5500·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7800·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	480 —	560·—
« « po 500 rb.	300·—	340·—
« « drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	65·—	85 —
« « (po 250)	55·—	65 —
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	5·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	7·—	10·—
1 frank franc.	115·—	125 —
1 Frank szwaj.	200·—	220 —
1 Ł Sterling	5300·—	5800·—
1 Dollar ameryk.	1435·—	1535·—
1 Dollar kanadyjski	1235·—	1335·—
Marki niem. (po 1000)	2050·—	2150·—
» » (po 100)	1950·—	2150·—
» » drobne	1800·—	2050·—
Lei rumuńskie (500)	2200·—	2400·—
Lei rumuńskie drobne	2100·—	2300·—
Liry włoskie	63·—	69·—
Czeskie korony (5000—1000)	2050·—	2250·—
» » drobne	2050·—	2250·—
Korony austr. niem. stemplowane	200·—	230·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	5350·—	5850·—
» na Paryż	116·—	126·—
» na Zurych	210·—	230·00
» na Pragę	21·00	22·50
» na Wiedeń	225·00	245·00
» na Berlin	22·00	23·00
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	22·00	24·00
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—oo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 23. czerwca.

P. T. H. I—III 1000—1100 IV 925 1025, Impex 400—500, Polski Glob 1200 1400 Zegluga Polska 525—600, Zieleniewski 7900—8300, Górka 7000—7500, Siersza 6100—6400, Polska Nafta I—III 1900 2300, Elektrownia w Sierszy 2100—2300 Oikos 4000—4200, Automotor 2300—2500 T. P. G. 7800—8500, Pezet 1000—1100, Krakus 3400—3600, Cmielów 3000—3300.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 23. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1470. Przekaz na Berlin 2235, na Londyn 5900, na Paryż 1275, na Pragę 2200, na Wiedeń 235. Polska Nafta 2000—1975.

—II—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 23. bm. Berlin 8·35, N. Jork 595·00, Paryż 47·65, Bruksela 47·30, Sztokholm 132·00, Madryt 79·00, austr. korony stemplowane 0·00. Budapeszt 2·35, Bukareszt 9·30, Wiedeń 1·10, Holandya 195·30 Londyn 22·20, Medyolan 29·20, Kopenhaga 101·00, Chrystyania 84·50, Buenos Aires 180·00, Warszawa 0·39, Praga 8·10, Zagrzeb 4·00.

—II—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 23. czerwca:

Renta majowa 104·00, austr. renta koronowa 104·00, węgierska renta koronowa 305·00, Losy tureckie 0.000·—, Renta lutowa 100·00, Anglobank 1724·—, Bankverein 1294·00, Bodenkreditanstalt 2660·00 Kreditanstalt 0000·—, Bank depozytowy 861·- Laenderbank 2560.00, Merkury 1070, Unionbank 1190·—, Żiwnosteńska banka 3770·00, Kolej północna 19·800·—, Kolej. południowa 2418—, Alpiny 6140·—, Berg und Huetten 00·000·, Krupp 1660·00, Poldihütte 4645·00, Prager Eisen 12.000·00, Rima 5120·—, Skoda 4460·—, Zieleniewski 0000·—, Apollo 5940·—, Fanto 27.300·— Galicia 40.000·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 16·100—, Koleje austryackie 4810·—, Koleje węgierskie 000·—, Priorietety kolei półn. 3190·— Bank obrótowy 815·— Kolej Lwów-Czern. 4895·— Siersza 3100·—.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn P. F. Lemperta z p. Lottą Lempertówną zasyłają serdeczne »Masel-Tow«. 7494
Leiserowie Liebermanowie.

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego brata i szwagra Józefa Wachsa z p. Ewą Rottenberżanką z Buska gratulujemy serdecznie i życzymy jasnej przyszłości 7496
Jakób i Anna Wach Samuel Wachs

Sumer Laufer — Fania Grün
Brzozdowce Rohatyn
zaręczeni w czerwcu 1921. 7498

Moses Neuman — Rosa Meisels
Gliniany Oświęcim
zaręczeni w czerwcu 1921. 7507

Dawid Frühling — Sala Sorgen
Kozowa Lwów
zaręczeni w czerwcu 1921. 7510

Z okazyi zaręczyn kuzyna dr. Natana Gerstla z panną Esterą Donnerówną serdecznie gratulują 7501
Ozvasz Gerstel z narzeczoną, Lwów.

Z okazyi zaręczyn p. Pepci Epstein z p. Izydorem Kirschnerem serdecznie gratuluje Mania Kesten. 7517

Otylda Halpern urodz. Sokal — Oswald Halpern Stanisławów
zaślubieni w czerwcu. 7522

Juliuszowie Backfeinowie zawiadamiają, że Brith-Mila ich syna odbędzie się w Drohobyczu ulica Polna 36 dnia 28 bm. 7518

DROBNE OGŁOSZENIA

RÓŻNE.

Krawczyni Damska! Przyjmuje wszelkie roboty do szycia. Kołłątaja 5/II. p. 7530

Stare splamione lustra srebrzy na nowo firma M. Byk, fabtyka luster i szlifiernia szkła Lwów, ul. Ormańska 27. 7504

Przyjmuje się zamówienia na manicur do domu. Fryzyer Bratter, Kościuszki 5. 7516

WOLNE POSADY

Apteka w Mikulińcach poszukuje magistra(ę) farmacyi. Posada 1. lipca do objęcia. Płaca wedle normy lwowskiej 7391-

Panna pisząca na maszynie znajdzie natychmiast posadę w kanc. adwokata Dra Lehma przy ul. Bernsteina 7. Zgłosić się w godz. popołudniowych. 7472

Poszukuje się panny z lepszego domu izrael. do wychowania 12-letniej dziewczynki i przygotowania jej do czwartej kl. liceum polskiego. Wymagane: 1) Matura gimnazyalna lub licealna, 2) Znajomość języka francuskiego i gry na fortepianie. Panny z praktyką na tem polu mają pierwszeństwo. — Warunki: Mieszkanie, wikt i płaca według umowy. Oferty wraz z curriculum vitae z odpisem świadectw pod adresem: Zygmunt Sandberg, dzierżawca dóbr Zaleszczyki. 7503

Pannę lub subjekta poszukuje Magazyn Mannera, Sykstuska 2. 7521

Praktykanta z lepszego domu poszukuje księgarnia Nowości, Kopernika 3. 7520

Ubrania gotowe męskie, chłopięce i dziecięce

Otwarcie magazynu w poniedziałek 27. bm. **L. T. SKRZYPE**

Lwów, Pasaż Mikolascha, naprzeciw magazynu obuw

Poszukiwana pomocnicza siła buchalteryjna żeńska. Zgłoszenia pisemne do 28/VI. pod »I. F.« do Administracyi. 7464

Technika dentystycznego samodzielnie pracującego poszukuje Dr. Nadel w Kałuszu, zgłoszenia z podaniem warunków i dotychczasowego zajęcia. Posada do objęcia 1. lipca. 75 9

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Sypialnia dębowa jasna, dywan i kasa wertheimowska do sprzedania. Oglądać można od 11 do 12, od 2—5 Mochnackiego 24. 7477

Sprzedam willę w Brzuchowicach pod Lwowem 4 pokoje, 1 morg ogrodu, stajenka. Cena 2.000.000 Mp. Oferty adresować do Administracyi »Chwili« pod tytułem »Brzuchowice«. Odpowiedź nastąpi tylko poważnym reflektantom. 7379

LEŻAKI silne, krzesełka składane poleca »DOROTEUM« Sapiehy 54. 7024

INTERESA HANDLOWE.

Do intratnego sklepu towarów modnych w śródmieściu poszukuję spólnika z wkładem 1,000.000 Mp. Zgłoszenia listowne do Administracyi »Chwili« pod »Towary modne«. 7444

Poszukuję spólnika z kapitałem pół miliona marek do powiększenia interesu. Zgłoszenia do Adm. pod »H«. 7508

POSAD POSZUKUJĄ.

Korespondent polsko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Inteligentny młodzieniec, posiadający 10-letnią praktykę handlową, pragnie przyjąć popłatną posadę we Lwowie lub na prowincyi. Zgłoszenia pod »Pracowity« do Adm. 7497

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«

sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

Ogłoszenia.

STRUNY

hurtownie i detalicznie 0784

M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN

6565 Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299

Wielkie Towarzystwo okrętowe

dla przewozu podróżnych parowcami z regularnem połączeniem Gdańsk New-York POSZUKUJE ZASTĘPCY NA LWÓW. któryby rozporządzał odpowiednim lokalem frontowym. Zgłoszenia dla »O, W.« do Administracyi »Chwili«. 7492

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY

kupuje stale firma 2772

N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema

Płaci bezwarunkowo najwięcej. Proszę się przekonać.

7321 **Baczność cykliści!**

ROWERY »Pucha«, »Premiera« i »Waffenrada«, oraz części do tychże, jakoto płaszcze, węże, pompy i tp. Gumę do wózków dziecinnych, po cenach konkurenc. poleca tylko

Jakób ROSENMAN, Lwów, ulica Akademicka l. 26.

Kupuję stare i połamane płyty gramofonowe, płacę po Mk. 40·—. — Przyjmuję rowery i gramofony do naprawy

Korporacya gospodnio-restauracyjno-szynkarska

we Lwowie, Rynek 28.

zawiadamia, ze z dniem dzisiejszem na mocy obowiązującego statutu korporacyjnego otwiera

Biuro pośrednictwa pracy

w lokalu korporacyi. 7103

Przyjmuje zgłoszenia i udziela bezpłatnie pracę pracownikom kelnerskim codz. od 10—1 i 5—6

Zabawki dziecinne

SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie

dom eksp. handl.

Michał Hackel

LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

8-kl. Męska Szkoła Realna „Jabne" w Rędzinie

poszukuje nauczycieli

do historyi, geografii i przyrody, matematyki i fizyki 7491

DYREKCYA.

Lokal handlowy

potrzebny w okolicach teatru miejskiego. 7519

Pośrednictwo pożądane. Oferty w biurze Jelina i Rudomina, plac Marjacki 10 dla p. I. Krymskiego

TANIO bo na piątrze

Hurtowny i detaliczny skład obuwi

M. Stroh, Kazimierzowska

poleca wszelkie OBUWIA cenach najniższych. 75

KLISZARNIA ZAKŁADY GRAFICZNE „ARS"

Lwów, Sykstuska 32 (obok poczty głównej)

wykonują wszelkiego rodzaju klisze cynkowe dla ilustracyi, dzieł artystycznych, dzienników, czasopism, cenników, anonsów, oraz dla wszelkiej reklamy przemysłowo handlowej. 6778

W Gimnazyum żeńskiem S. Rajzmanowej

w Kielcach, Wesoła 26.

wakują następujące posady nauczycielskie na rok szkolny 1921/22: 1. historya i geografia, 2. nauki przyrodnicze, 3. matematyka i fizyka, 4. język hebrajski i historya żydowska. **Odpowiedni pedagog z dostatecznemi kwalifikacyami i praktyką szkolną mógłby ew. objąć kierownictwo.** 7506

Łaskawe zgłoszenia skierować do Dyrekcyi lub pod adres **J. Lipskiera**

LWÓW, ŻÓŁKIEWSKA 57,

DLA RAJZMANA.

JEDWABIE, FULARY, Podszewki KOLOROWE poleca

T. FUHRMAN

Skarbkowska 23, I. p. 7490

BACZNOŚĆ!!

Kto zna niezawodny środek przeciw epilepsyi, raczy podać łaskawie do »Chwil« pod »Epilepsya« chętnie wynagrodzę.

WOLNE POSADY.

Kucharze i kucharki znajdą natychmiast zajęcie. Zgłoszenia w kancelaryi hotelu Georga lub Bristol. 7432

Dom spedycyjno-komisowy

FELDMAN-DANZINGER i S-ka

S-KA Z OGR. ODPOW.

Centrala: Kraków, ul. Krakowska 6.

Filie: LWÓW, Szpitalna 10.

TARNÓW, Krakowska 3.

otwiera na wielokrotne życzenie 7513

Filię w Tarnowie, Krakowska 3

Zastępstwa wszelkich większych miast w Polsce.

Specyalne transporty we własnych wozach towarowych

KRAKÓW – TARNÓW – LWÓW – KRAKÓW–ŁÓDŹ i napowrót.

Magazyny. lokale sprzedaży i wyszkolony personal dla towarów komisowych.

Wszędzie do nabycia!

»NIL«

»EXQUISITE« i »SPECIALE«

TUTKI HYGIENICZNE Z WATĄ

oraz bibułki cygaretowe najlepszej przedwojennej jakości. 7222

Fabryka „Karpalit" S. A Lwów, Zielona 20.

Wszędzie do nabycia!

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Dzisiejszy numer zawiera 12 stronic.

Nr. 875 Lwów, niedziela 26. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Czy atmosfera zaczyna się oczyszczać?

(t) Nieraz zwracano już uwagę na to, że brak uświadomienia społecznego nie pozwala na wytworzenie parlamentaryzmu, któryby był istotnym wykładnikiem sił działających w społeczeństwie. Często też podnoszono, że społeczeństwo polskie znajduje się dopiero w stadyum fermentowania i kształtowania klas i grup społecznych i dlatego posłani przez pierwsze wybory na sejm przedstawiciele ludności nie są wyrazicielami jej interesów. Polityka staje się w zupełności grą osobistych ambicyi przypadkowych wybrańców narodu, grą tem smutniejszą, że stawką w niej bywa w regule interes państwa.

Rozłam w Nar. Zjednoczeniu Ludowem wykazuje jasno jak na dłoni, jak brutalnie osobiste cele jednostek skrzywiają ideologie partyj, o ile można w wielu ugrupowaniach politycznych dopatrywać się wogóle jakiej, choćby tylko negatywnej ideologii. Prezes Nar. Zjedn. Ludowego poseł Dubanowicz wraz z kilku ambitnymi karjerowiczami pragnie za wszelką cenę zdobyć władzę. Stylizuje więc formułę, albowiem najbardziej osobiste dążenia zawsze stroją się w pięknie brzmiące formuły i w imię hasła »rozszerzenia podstaw rządu« stawia postulat kilku tek ministeryalnych dla swoich przyjaciół. Równocześnie w myśl klasycznych wzorów inscenizacyi prasa reakcyjna uderza na alarm, sypią się insynuacye, oskarżenia o stanowość, o nieudolność rządu, enkaenizm i wszelkie inne zwietrzałe naboje z arsenału maniackiego słownictwa i następuje klapa. Podstawy rządu zostają rozszerzone — o poparcie członków Narodowego zjednoczenia lud., którym warcholstwa przywódców zaczyna być za wiele, i którzy Dubanowiczom Strońskim, Teodorowiczom wskazują drzwi.

W ten sposób skandal w obozie reakcyi polskiej dokonał tego, czego nie zdołało dokonać poczucie konieczności politycznej: powstało wreszcie silne centrum sejmowe, które będzie miało możność wziąć odpowiedzialność za wszystko zarówno za złe jak za dobre w procesie kształtowania stosunków politycznych w Polsce.

Wszystkie bowiem dotychczasowe niedomagania polityki wewnętrznej Polski, prowizoryczność i brak kierunku w każdej dziedzinie były wynikiem tej anomalii, iż na czele państwa stał rząd, zawieszony w próżni, rząd bez większości, zmuszony do oscylowania i lawirowania pomiędzy lewicą a najskrajniejszą reakcyą. Rząd taki nie mógł żadnej sprawy na seryo traktować, nie mógł się w żadnej kwestyi zdobyć na jasne i sprecyzowane stanowisko. Każda nawet najbardziej pozytywna akcya, jak to widoczne było np. w pertraktacyach w sprawie porozumienia polsko żydowskiego musiała się rozbić o to iż nie było nie tylko jednolitego ale nie było nawet kompilacyjnego programu działania.

W stronnictwie Dubanowicza znajdowały się rozmaite żywioły o sprzecznych z sobą interesach. Chłopi byli tam obok burżoazyi miejskiej, wolnomyśliciele obok najzagorzalszych fanatyków religijnych, Spajał te wszystkie żywioły tylko brak uświadomienia politycznego, a za materyał cementowy służyła agitacya reakcyjno-antysemicka. którą kilka ambitnych jednostek chciało utorować sobie drogę do władzy.

Reakcya poszła jednak za daleko. Reakcya zwykle nie ogląda się na zło, jakie propagandą wstecznych haseł wyrządza. I nagle opadły łaski z oczu i ukazały się oblicza w właściwych wyra-

Galicya Wschodnia przedmiotem poufnych narad.

Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili«.

Warszawa, 24 czerwca. Sprawa Galicyi wschodniej nie przestaje być przedmiotem trosk i rozważań warszawskich kół politycznych. W sejmie odbywają się bezustannie poufne narady posłów wschodnio-galicyjskich. Istnieje szczera tendencya przyznania Ukraińcom galicyjskim znacznych koncesyj. Fakt, że minister oświaty Rataj bierze udział w naradach polskich zdaje się wskazywać na to, że ustępstwa te dotyczą spraw oświatowych. Kolejna konferencya przy współudziale ministrów Rataja i Skirmunta odbyła się dziś w prezydyum Rady Ministrów.

Rozwiązanie problemu górnośląskiego na drodze bezpośrednich układów.

Warszawa, 24 czerwca (tel wł. eg.) Wedle otrzymanych tu z Berlina wiadomości z powołaniem na koła zbliżone do angielskiej Izby gmin, doszło już do porozumienia między Francyą a Anglią w sprawie górnośląskiej. Mocarstwa sprzymierzone zaproponują Polsce i Niemcom rozwiązanie problemu górnośląskiego na drodze bezpośrednich układów pokojowych.

W razie, gdyby układy te nie miały doprowadzić do pozytywnych wyników, zaproponuje koalicya przyjęcie układu opracowanego przez siebie z tem, że obie strony rozpatrzą propozycyę mocarstw sprzymierzonych w drodze bezpośredniej wymiany zdań. W układzie tym ochronę praw mniejszości narodowych przewidziano. Na Lidze Narodów spoczywać będzie obowiązek przeprowadzenia tego rozstrzygnięcia.

—oo—

Koalicya a wojna grecko-turecka.

Horsea. (Pat.) Omawiając w Izbie gmin ostatnią konferencyę lorda Curzona z Briandem, Chamberlain oświadczył, że rządy francuski i angielski w porozumieniu z rządem włoskim postanowiły wysłać telegram do rządu greckiego, ofiarowując usługi mocarstw sprzymierzonych i nadmieniając, że jakiekolwiek będą wyniki wznowienia kroków wojennych pomiędzy siłami greckiemi i tureckiemi, nie przyczynią się one do zapewnienia pokoju. Rządy sprzymierzone zawiadomiły rząd grecki, że są gotowe podjąć pośrednictwo pokojowe, o ile rząd grecki zdecyduje się oddać swe interesy w ręce państw sprzymierzonych. Gdyby rząd grecki odrzucił interwencyę, wówczas cała odpowiedzialność za konsekwencye spadnie na Grecyę; gdyby natomiast rząd grecki zdecydował się przyjąć interwencyę mocarstw sprzymierzonych, te gotowe są zwrócić się do rządu tureckiego z propozycyą zaprzestania kroków nieprzyjacielskich i rozpoczęcia pertraktacyj pokojowych.

Benesz do Skirmunta.

Praga. (Pat.) Minister spraw zagranicznych dr. Benesz na depeszę ministra Skirmunta odpowiedział telegramem jak następuje: Jego Ekscelencyi Panu Skirmuntowi, Ministrowi spraw zagranicznych, Warszawa. Dziękując za telegram, pospieszam wyrazić Panu moje serdeczne życzenie z okazyi Pańskiego zamianowania. Pańskie głębokie zrozumienie dla jednolitej akcyi w walce za oswobodzenie naszych ziem w czasie wojny utwierdza mnie w przekonaniu, że potrafimy postępować wspólnie także wobec wielkich zadań, jakie na nas nakłada dzień dzisiejszy. Podzielam z Panem życzenia, aby oba nasze kraje współpracowały bratersko i szczerze przy utrwaleniu pokoju, który jedynie może sprowadzić ostateczną konsolidacyę w Europie, tak potrzebną dla naszej państwowej przyszłości. Jestem przekonany, że nasze wspólne usiłowania będą w krótkim czasie uwieńczone pięknym sukcesem. — Podp.: Benesz.

—??—

zach. Wiele jeszcze takich procesów zdemaskowania istotnych pobudek potrzeba, aby atmosfera wewnętrznych stosunków politycznych w Polsce oczyściła się i by stworzone zostały prawdziwie demokratyczne warunki organizacyi i rozwoju społeczeństwa.

—::—

Nowa enuncyacya ks. Lubomirskiego o położeniu Żydów w Polsce.

Warszawa. Nowojorski redaktor Herman Bernstein otrzymał od ambasadora polskiego w Warszyngtonie oświadczenie w sprawie położenia Żydów w Polsce. W oświadczeniu tem zaznacza ks. Lubomirski, że w czasach swej niepodległości Polska odznaczała się w odróżnieniu od innych państw europejskich szczególną tolerancyą wobec innych wyznań, w szczególności wobec Żydów. Nienawiść rasowa lub religijna była w Polsce nieznana. Żydzi korzystali z równych praw w czasie gdy nawet pewnym sektom chrześcijańskim nie wolno było wykonywać otwarcie swych praktyk religijnych. Po rozbiorze Polski stosowały władze zaborcze na terytoryach polskich ciężkie prześladowania religijne i narodowe. One też wprowadziły ograniczenia praw narodu żydowskiego. „Tradycye tolerancyi które Polsce były tak drogie zostały przez zaborców zignorowane". Co prawda Niemcy i Austrya nie uprawiały tej praktyki od połowy 18 wieku, natomiast Rosya prowadziła okrutną politykę antysemityzmu aż do wybuchu wojny. Gdy Niemcy okupowały w czasie wojny część Królestwa Polskiego, zamierzał rząd niemiecki zabronić Żydom mieszkańcom tego kraju imigracyi do Niemiec. Po wyzwoleniu Polski uzyskali Żydzi równe prawo wyborcze. Sejm ma 15 posłów-Żydów na 125 posłów-chłopów i około 80 posłów robotniczych rozmaitych odcieni politycznych. Polska znowu stała się miejscem schronienia dla uchodźców z Rosyi i Ukrainy.

„Masy żydowskie w Polsce wykazują zrozumienie dla faktu, że każdy kto przysparza państwu polskiemu szkody czyto na polu ekonomicznem, czy na jakiemkolwiek innem nie pomaga Żydom lecz szkodzi im."

„Działalność Sejmu i rządu polskiego rozwija się w tradycyjnym duchu tolerancyi. Sejm uchwalił i przeprowadził ustawowe postanowienia które zapewniają Żydom nietylko równe prawa lecz osobną autonomię i wszelkie prawa mniejszości narodowej". (Tu cytuje ks. Lubomirski postanowienia art. 95, 96, 109, 110 i 111).

„Rząd polski jest silnie zdecydowany zwracać baczną uwagę na to, by konstytucya i wszelkie inne ustawy zostały przeprowadzone. Obywatele-Żydzi mogą być pewni, że nie zostaną poczynione próby cofnięcia danych im przyrzeczeń i zobowiązań. Z drugiej strony oczekuje rząd, że Żydzi okażą całe przywiązanie do Polski. Dotyczy to nietylko przywiązania wewnątrz kraju, lecz chodzi tu także o powstrzymanie się od antypolskich wystąpień zagranicą".

„Dobra wola rządu została stwierdzona dów w ustawodawstwie rosyjskiem. Rząd wydał polecenie zastosowania najostrzejszych środków przeciw osobom napadającym na Żydów i czyni co tylko leży w jego mocy by Żydów traktowano jako pełnouprawnionych obywateli.

„Dobra wola rządu została stwierdzona przez poważne wysiłki na konferencyach które są specyalnie zwoływane przez rząd celem uregulowania tego (żydowskiego) problemu".

„Równouprawnienie".

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł. eg.) Na dzisiejszem posiedzeniu komisyi prawniczej zażądał poseł Hartglas skreślenia w ustawie zakazu prawa, iż niechrześcijanie nie mogą być opiekunami chrześcijan. Propozycya posła Hartglasa wywoła bardzo ożywioną dyskusyę, a choć wnioskodawca wykazał, że w mowie będące ograniczenie koliduje z treścią konstytucyi, komisya większością głosów uchwaliła utrzymanie tego ograniczenia w mocy.

—::—

Poincare przeciw syonizmowi.

Paryż. Były prezydent republiki francuskiej Poincare ogłosił w odpowiedzi na ekspose Churchilla w jednym z ostatnich numerów „Matina" artykuł pełen inwektyw na ruch syonistyczny. W artykule tym czytamy m. in. co następuje:

Sytuacya w Palestynie coraz bardziej się pogarsza. W czasie pertraktacyj dookoła kwestyi wschodniej, które się toczyły między Francyą a Anglią w roku 1916, zawarto umowę, która miała umiędzynarodowić względnie zneutralizować Palestynę. Później jednak pod wpływem syonizmu udało się rządowi wielkobrytyjskiemu uzyskać od rządu francuskiego aprobatę na ustanowienie mandatu nad Palestyną, który objęła Anglia celem stworzenia w Palestynie żydowskiej siedziby narodowej pod swoim patronatem. Angielska brganizacya syonistyczna zmobilizowała dla powyższego planu cały naród żydowski i wysłano też do Jaffy około 10—12 tysięcy Żydów, którzy wyjechali z Ameryki, Rosyi, Galicyi i innych krajów. Ludzie ci nie należą do elity narodu. Znalazły się wśród nich jednostki, które przyrzekły sobie jako rewanż Żydów-tułaczy przeszczepić bolszewizm na grunt palestyński.

W Palestynie napotkali jednak na opór współwyznawców, którzy jako spokojni obywatele kraju za wszelką cenę postanowili nie dopuścić do realizacyi mrzonek awanturników. Z drugiej strony muzułmanie i chrześcijanie zorganizowali samoobronę w celu uchronienia kraju przed zalewem wzmożonej imigracyi.

Imigracyę wstrzymano a próbę wyładowania ostatniego transportu emigrantów w Jaffie udaremniło zdecydowane stanowisko wszystkich mieszkańców. Churchill twierdzi, że jest rzeczą honoru dla Anglii, by imigracya popłynęła dalszym, normalnym trybem. Francya ma zbyt wysokie pojęcie o honorze Anglii, by uważać, że Anglia będzie się dalej angażować w tej awanturze.

W niemniej ostrych i niemniej obłudnych słowach występuje Poincare przeciwko projektowi osadzenia na tronie w Mezopotamii emira Fajzula a w Transjordanii brata jego emira Abdully, tych „odwiecznych wrogów Francyi". Tylko zmiana polityki angielskiej w Palestynie i innych krajach Wschodu zgodnie z interesami Francyi, mogłaby zdaniem Poincarego, wzajemny stosunek francusko-angielski ukształtować bardziej po przyjacielsku.

—::—

Papież a Palestyna.

Londyn. (Ż. B. K.). Jak już donieśliśmy, papież oświadczył w tych dniach, że zwróci uwagę wszystkich chrześcijan na sytuacyę w Palestynie i zażąda od Ligi Narodów przejrzenia mandatu. Korespondent rzymski „Times'a" telegrafuje, że krytyka papieża polityki angielskiej w Palestynie i jego oświadczenie na naradzie z kardynałami wywołało wielką sensacyę w kołach dyplomatycznych. Bezpodstawną jest pogłoska — pisze korespondent — jakoby wytężano wysiłki w kierunku zniszczenia świętości w świętych miejscach przez zamianę ich na miejsca rozrywkowe (papież miał prawdopodobnie na myśli Liban, gdzie według krążących pogłosek, rośnie, jak na drożdżach liczba hoteli i miejsc zabaw). Powszechnem mniemaniem jest, że rząd angielski złoży natychmiast szczegółowe oświadczenie o sytuacyi w Palestynie.

—ooo—

Suma ofiar wypadków jaffskich.

Jerozolima. (Ż. B. K.). Były sekretarz generalny rosyjskiej organizacyi syonistycznej p. Jakob Klebanow znajdujący się obecnie w Palestynie, ogłosił następujący wykaz strat, jakie ludność żydowska poniosła w czasie ostatnich zaburzeń w Jaffie: 1) Po 40 poległych pozostało około 20 wdów i sierót. 2) Z 200 rannych przeszło 100 utrzymywało rodzinę a do dziś dnia przebywa jeszcze 49 w szpitalu; 3) Około 2000 bezdomnych, którzy nie mogą powrócić do swoich stałych miejsc zamieszkania; 4) 300 rodzin straciło egzystencyę, z tych około 200 zostało doszczętnie zrujnowanych a 300 osób straciło pracę z powodu zastanowienia niektórych robót publicznych w związku z zaburzeniami.

—oo—

Samoobrona żydowska na Ukrainie

New York. (Ż. B. K.). Nadeszły tu z Moskwy bardzo ciekawe wiadomości, dotyczące pogromów Żydów na Ukrainie w czasie od września 1920 r. do stycznia 1921 roku. Są one wzięte z komunikatu żydowskiego komitetu społecznego w Moskwie do miejscowego komisaryatu żydowskiego.

W komunikacie czytamy, że w różnych miastach na Ukrainie znajdowały się dobrze zorganizowane oddziały samoobrony żydowskiej, posiadające nawet własne armaty. W niektórych miastach komitet samoobrony zmobilizował całą ludność żydowską obojga płci, zdolną do noszenia broni. Były takie wypadki, że oddziały składające się ze 100 ludzi, przepędziły duże bandy, składające się z tysięcy chłopów i żołnierzy. Strach przed samoobroną był tak wielki, że bardzo często wystarczał okrzyk: Idzie samoobrona! — aby obrócić pogromczyków w ucieczkę. W bitwie z bandą atamana Gołowego, składającą się ze 100 żołnierzy i 500 chłopów samoobrona położyła trupem 50 pogromczyków, a pozostałych rozpędziła.

Londyn. (Ż. B. K.). Wedle wiadomości otrzymanych przez związek Żydów ukraińskich władze sowieckie postawiły przed sąd 24 pogromczyków, którzy grasowali w rejonie Mozyrza. 21 skazano na śmierć a 9 na 5 lat robót przymusowych. Przeciw wyrokowi nie było odwołania.

—o—

Z obrad zjazdu żyd. szkolnictwa w Warszawie.

Warszawa. W środę zakończył tu swe obrady pierwszy zjazd żydowskiego szkolnictwa. Przez cały czas znajdował się w sali obrad referent ministerstwa oświaty dla szkolnictwa mniejszości narodowych p. Hecker, który w oświadczeniu złożonem w prezydyum zjazdu zaznaczył, że ministerstwo w miarę sił będzie popierało przyjęte na zjeździe rezolucye natury pedagogicznej i szkolnej.

Na zjeździe zjawił się też jako gość profesor Jan Baudoin de Courtenay.

—::—

Powrót wydalonych robotników żydowskich.

Kraków. (Pat). Dzienniki donoszą: Od pewnego czasu do Krakowa przybywają większe ilości robotników — szczególnie żydowskich, którzy zostali wydaleni z Czech jako poddani polscy. Przedewszystkiem Czesi wydalają robotników ze Spisza i Orawy, Cieszyńskiego i Moraw, odsyłając ich na granicę polską. Robotnicy wędrują o głodzie i bez zaopatrzenia piechotą do Krakowa, gdzie zgłaszają się do urzędu pośrednictwa pracy. Większa ich ilość pochodzi ze wschodniej Małopolski, dokąd ze względu na brak funduszów nie może powrócić.

—::—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Refleksye przedkongresowe.

W wrześniu rozpocznie swe obrady w Karlsbadzie wszechświatowy kongres syonistyczny.

Poraz pierwszy od czasu wybuchu wojny zbiorą się przedstawiciele organizacyi syonistycznej, jedynej międzynarodowej organizacyi, która poprzez burzę wojenną przetrwała, jako symbol jedności narodu żydowskiego i niezłomnej jego woli, skierowanej na ostateczny cel syonizmu, żydowską Palestynę.

Kongres był zawsze w dziejach syonistycznego ruchu zdarzeniem pierwszorzędnej wagi, XII. z rzędu kongres posiada jednak znaczenie epokowe.

Co wyznawcy „wiary" syonistycznej przedtem z trybuny kongresowej jako postulat narodu żydowskiego, światu głosili, stało się realnym czynnikiem polityki europejskiej.

Spory zasadnicze, staczane nieraz z niepohamowaną namiętnością na kongresach między zwolennikami tzw. politycznego syonizmu i syonizmu praktycznej pracy w Palestynie, są dziś przesądzone.

W jednomyślnej uchwale wielkich mocarstw w San Remo, wyrażającej publiczno-prawną gwarancyę dla żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie, znajduje spór ten w największej mierze swe załatwienie.

Sąd tu wyrażony, nie jest zapoznaniem konieczności dalszej pracy politycznej, dla utrzymania i wybudowania tego sukcesu politycznego syonizmu, pozwala jednakowoż w obliczu XII. kongresu stwierdzić, że w tej chwili staje kongres w pierwszym rzędzie już tylko przed wielkiem zagadnieniem praktycznej organizacyi pracy żydowskiej i kapitałów żydowskich dla realizacyi publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby narodowej.

Nie o zasady, tylko o jak najwydatniejszą pracę praktyczną, o metodę tej pracy teraz idzie, o metodę jak najskuteczniejszej pracy, prowadzącej bez względu na istniejące różnice poglądów poszczególnych odłamów w Żydostwie, na ostateczny wygląd żydowskiej Palestyny, do celu, któremu teraz na imię stworzenie żydowskiej Palestyny.

Wszystkie twórcze, państwowo-twórcze elementy w syonizmie jednoczyć się muszą pod tem hasłem, będącem wyrazem narodowego poczucia odpowiedzialności w historycznej chwili, odpowiedzialności nietkniętej zaślepieniem dogmatycznem.

Rzeczą kongresu będzie na podstawie tego hasła stworzyć wspólną platformę dla współpracy nad dziełem budowy żydowskiej Palestyny dla wszystkich, którzy do pracy stają bez przesądów, a z miłością do dzieła.

Na kongresie zetrą się bezsprzecznie zapatrywania zwolenników bezwzględnej nacyonalizacyi ziemi z poglądami syonistycznej brtodoksyi, zgrupowanej w federacyi Mizrachi, zapatrywania lewicy i prawicy, reprezentantów ekstremistycznych zapatrywań w syonizmie, zapatrywania większości egzekutywy amerykańskiej, nieuznającej iunctim między pracą palestyńską a pracą golusową, z zapatrywaniami oficyalnych reprezentantów egzekutywy wszechświatowej organizacyi, upatrujących w stanowisku amerykańskich syonistów zapoznanie narodowego charakteru ruchu i siły, którą syonizm czerpie z narodowego uświadomienia mas.

Różnica zapatrywań, która głośnem echem odzywa się w prasie syonistycznej, nie może być zbyt daleko idącą, nie jest nią też w rzeczywistości. Na zasadzie nacyonalizacyi ziemi, opiera się żydowski fundusz narodowy, twór organizacyi, która zdaniem lewicy ma być rzekomo burżuazyjną. Od zasadniczej uchwały w sprawie nacyonalizacyi do jej bezwzględnego wykonania prowadzi droga po przez konieczność zdobycia odpowiednich środków materyalnych do nabycia ziemi na własność narodu. To pozbawia spór cały charakteru zasadniczego, nie o zasadę, ale o środki idzie. Zagadnienie jest czysto praktycznem i tylko jako takie stanąć może na porządku dziennym kongresu, każde inne stawianie sprawy jest z jednej strony nieświadomością, a z drugiej nieodpowiedzialnem zaślepieniem.

Znaczenia religii, choćby tylko ze względu na jej narodowy charakter, nikt nie zaprzecza, a nikt nie może odmówić religijnym sferom żydowskim prawa domagania się poszanowania zasad wiary w Palestynie. Uzgodnienie potrzeb rozwoju nowoczesnej społeczności z zasadami religii będzie rzeczą odpowiedniego forum, które bezsprzecznie liczyć się będzie ze zdaniem sfer religijnych.. Od ortodoksyi samej zależy czy korzystając z demokratycznych podstaw organizacyi syonistycznej przez silny udział w ruchu zdoła zapewnić sobie nań wpływ.

Przekorność w stosunku do elementów religijnych, stanowiących w społeczeństwie żydowskiem poważną siłę, była zawsze obcą taktyce syonistycznej, postulaty ortodoksyi żydowskiej przedstawiają się również tylko jako problem praktyczny, który przy dobrej woli, wzajemnem zrozumieniu, a w szczególności wobec koniecznego w tej chwili w interesie świętego celu poczucia odpowiedzialności znaleźć może zadowalające rozwiązanie. Będzie ono odpowiedzią na haniebną agitacyę wichrzycieli z „Agudy".

Konflikt europejsko-amerykański również znaleźć musi swe rozwiązanie na kongresie. Konflikt ten nosi wyraźny charakter sporu o metodę pracy. Objektywne w sporze delegacye będą miały za zadanie przyczynić się do zażegnania konfliktu, którego charakter nie jest dotąd dostatecznie wyjaśniony.

Kongres zbiera się w historycznej dla narodu i przełomowej dla ruchu syonistycznego chwili. Od dobrej woli i poczucia odpowiedzialności każdego syonisty zależy, czy kongres wielkim swym zadaniom sprosta.

Dr. Abraham Insler.

Dyskusya o prawach mniejszości narodowej Żydów w izbie francuskiej.

Paryż. W izbie francuskiej, z okazyi ratyfikacyi traktatów z Czechosłowacyą, Rumunią i Jugosławią, miała miejsce odnośnie do praw mniejszości narodowych, ciekawa dyskusya.

W obronie traktatu o mniejszościach narodowych wystąpił deputowany z Alzacyi ksiądz katolicki Weterlei, który między innymi domagał się, by koalicya podobnie jak występuje w obronie prześladowanych Żydów — wzięła też w obronę katolików i inne mniejszości narodowe. Jeżeli nie będziemy respektowali praw mniejszości narodowych, mówił ksiądz Weterlei — wówczas za lat kilka, runą wszystkie te sztuczne gmachy, które traktaty z 1919 roku wzniosły a pokój europejski okaże się igraszką. Mowa księdza Weterleia zrobiła silne wrażenie.

Po nim zabrał głos deputowany Muté, socyalista, który skreślił obraz okropnych prześladowań Żydów na Węgrzech i wyliczył cały szereg gwałtów dokonanych na ludności żydowskiej przez rząd Hortyego. Mowca przypomina o traktowaniu Żydów w Rumunii, która wykazuje wprawdzie tendencyę ku polepszeniu pozostawia jednak jeszcze dużo do życzenia. Lecz niczem to wobec tego, co się dzieje na Węgrzech. Mowcy znany jest dokument, podpisany przez posłów madjarskich w którym mowa jest o użyciu ostrych środków przeciw rasie żydowskiej.. Następstwem tego są barbarzyńskie, średniowieczne okrucieństwa stosowane wobec Żydów. A ironia całej tej sprawy tkwi w tem, że w Rumunii Węgrzy stanowiący tam pokaźną mniejszość, narażeni są na te same prześladowania, na jakie wystawiają u siebie Żydów. Pogwałcenie praw mniejszości narodowych jest tedy kijem o dwóch końcach, który zwraca się i przeciw bijącemu. Muté zakończył swoje przemówienie temi słowy Jestem pewny, że głos naszego kraju przeciw pogwałceniu praw mniejszości narodowych, usłyszy Liga narodów i wszędzie proklamować będzie zasady wolności sumienia i równości obywatelskiej.

Przeciw traktatowi o mniejszościach narodowych występuje deputowany Belie, który wysuwa argument, że traktat ten, oznacza wmieszanie się w wewnętrzne stosunki obcego państwa i narusza jego suwerenność.

Pięknem było przemówienie deputowanego Sonie, referenta komisyi dla spraw zagranicznych. Mowa jego była płomienną i gorącą apologią traktatu o mniejszościach narodowych.

Przytoczył on list Clemenceau'a do delegatów polskich na konferencyi pokojowej, w którym Clemenceau wyraźnie zaznacza, że zabezpieczenie prawa samostanowienia w dziedzinie szkolnictwa jest prawem samo przez się zrozumiałem i w każdym zorganizowanem państwie zostało ono dawno przeprowadzone.

Odpowiadają na wywody Belie'a mówi Sonie : nie będziemy się mieszali w wewnętrzne sprawy obcego państwa ale tam gdzie będzie chodziło o zapobieżenie pogromom czy to Żydów czy Ormian, tam państwa będą miały legalne prawo interweniować i cieszę się bardzo z tego, gdyż uważam to za postęp, a ci którzy domagają się, by rządy nie zajmowały się sprawiedliwością poza granicami swoich państw, nie rozumieją tradycyjnego i rewolucyjnego ducha naszej ojczyzny.

Po przemówieniu Sonie'a izba uchwaliła 490 głosami przeciw 75 ratyfikacyę traktatów.

Z obrad Komisyi.

O unieważnienie umowy z Quaranty Trust Company.

Warszawa. (Pat.) Na posiedzeniu komisyi prawniczej wniosek p. Hartglasa, aby zgodnie z konstytucyą uchylić postanowienie ustawy cywilnej niedopuszczające piastowanie opieki nad chrześcijaninem przez niechrześcijanina, nie znalazł większości. Stosownie do wniosku p. Liebermana w sprawie niedopuszczania adwokatów narodowości żydowskiej do stawania przed sądami wojskowymi, uchwalono, zwłaszcza wobec takich samych zarzutów stawianych ministerstwu sprawiedliwości, zażądać wyjaśnień od ministrów spraw wojskowych i sprawiedliwości.

Komisya skarbowo-budżetowa w obecności ministra skarbu Steczkowskiego uchwaliła przedstawić sejmowi wniosek o unieważnienie umowy zawartej z Quaranty Trust Company co do przekazów pieniężnych z Ameryki Północnej do Polski jako niekorzystnej dla państwa i jego obywateli, z wezwaniem, aby rząd poczynił energiczne kroki celem zmiany ustawy.

Komisya aprowizacyjna przyjęła w trzeciem czytaniu projekt ustawy o zniesieniu ograniczeń w zakresie obrotu ziemiopłodami oraz o postawieniu w stan likwidacyi ministerstwa aprowizacyi.

—▯▯—

Prezydent senatu gdańskiego o trudności sytuacyi Gdańska.

Genewa. (Pat.) Prezydent senatu gdańskiego Sahm oświadczył przedstawicielowi agencyi Havasa, że egzystencya Gdańska wymaga bezwarunkowo liberalnego interpretowania i stosowania traktatu wersalskiego. Według Sahma, trudność sytuacyi polega na konieczności pogodzenia dwóch zasad, napozór niemożliwych do pogodzenia, a mianowicie sprawy suwerenności woln. miasta z jednej i prawa Polski do wolnego dostępu do morza z drugiej strony. Jedyny sposób pogodzenia tych dwóch sprzeczności upatruje Sahm w udzieleniu opiek iwolnemu miastu przez Ligę Naro-

TRUPA WILEŃSKA Colosseum.

DZIŚ W Sobotę 25. czerwca o g. 3 pop. »Zielone pola«, P. Hirszbeina
Wieczorem o godz. 8-ej »Na pograniczu dwóch światów« (Dybuk).

Sprzedaż biletów w piątek od 10—1 i 3—6 w księgarni »Beth Izrael« Jagiellońska 15. — W sobotę cały dzień przy kasie teatru.

dów. Według niego, decyzya powzięta przez Radę Ligi jest zgodna z obowiązującemi w tej mierze zasadami, zwłaszcza o ile chodzi o uchwałę orzekającą, że Gdańsk nie będzie się mógł stać wojskową podstawą operacyjną oraz że wznoszenie fortyfikacyi jest rzeczą zbyteczną. Będzie zależeć — oświadczył Sahm — od decyzyi Rady Ligi Narodów albo jej wysokiego komisarza w Gdańsku, czy obrona Gdańska będzie ewentualnie powierzona Polsce.

Dalej podniósł Sahm z ubolewaniem, że Rada Ligi swój zakaz wyrobu broni w Gdańsku rozszerzyła aż do zakazu wyrobu strzelb myśliwskich i to w chwili obecnej, gdy w Gdańsku szerzy się bezrobocie. Wobec powyższej uchwały trzeba będzie zwolnić z roboty wiele tysięcy robotników. Delegacya wolnego miasta Gdańska oświadczyła dziś, że z całą lojalnością zastosuje się do uchwał powziętych przez Radę Ligi.

—ooo—

Porozumienie w sprawie prawa Polski dostępu do morza.

Genewa. (Pat.) Havas. Na dzisiejszem rannem posiedzeniu Rady Ligi Narodów, poświęconemu sprawie gdańskiej, przedstawiciele Polski i Gdańska doszli do całkowitego porozumienia w sprawie prawa Polski dostępu do morza. Specyalny teren na prawym brzegu Wisły oddany będzie do dyspozycyi rządu polskiego celem umożliwienia wyładowywania i magazynowania oraz wysyłania do Polski broni i amunicyi. Teren ten powinien się znajdować jak najdalej od zabudowań miasta, a rada portowa określi, jakie niezbędne środki ostrożności należy przedsięwziąć, aby zapewnić bezpieczeństwo miastu. Polska otrzyma prawo utrzymywania straży nadzorczej, której zadaniem będzie przestrzeganie porządku i bezpieczeństwa. Członkowie straży będą posiadać broń i nosić uniform wojskowy. Komisarz L. N. w Gdańsku w porozumieniu z rządem polskim określi liczbę straży.

Prof. Aszkenazy, który poczynił pewne zastrzeżenia w sprawie tego ostatniego punktu dał szereg wyjaśnień w sprawie stanowiska Polski, zaznaczając, że rząd polski jest bezwzględnie zdecydowany ściśle przestrzegać postanowień traktatu wersalskiego i nie pragnie bynajmniej występować przeciw prawom przyznanym traktatem Gdańskowi. Mowca podkreślił fakt, że Polska która posiada blisko 30 miljonów ludności, nie ma innego dostępu do morza, jak tylko Gdańsk, który wskutek tego stanowi niezbędne ujście dla przemysłu polskiego, zatrudniającego 800.000 robotników oraz dla swego rozwiniętego rolnictwa. P. Aszkenazy zakończył przemówienie wyrażeniem przekonania, że Rada L. N., której p. Aszkenazy złożył hołd i uznanie, potrafi zrozumieć, że Gdańsk jest dla Polski koniecznością życiową. Delegat Anglii Fisher podziękował Aszkenazemu za jego przemówienie i zapewnił, że rząd angielski radi byłby widzieć współpracę Gdańska z rządem polskim. Nie pragnie bynajmniej uszczuplać praw, jakie Polsce przyznaje traktat wersalski i jej prawo dostępu do morza uznaje całkowicie. Markiz Imperiali przyłączył się do oświadczenia Fishera. Prezydent senatu Sahm podziękował Aszkenazemu za jego przemówienie i oświadczył, że rząd Gdańska jest również zdecydowany przestrzegać ściśle postanowień traktatu wersalskiego. Rada załatwiła następnie w sposób ostateczny sprawę fabrykacyi broni w Gdańsku.

Pamiętajcie o szeklu!

Utworzenie katedry języka polskiego na uniwersytecie praskim.

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł. eg.) Poseł czesko-słowacki Maksa zawiadomił dziś rząd polski. że na czeskiej wszechnicy w Pradze utworzono katedrę języka i literatury polskiej.

Otwarcie III. kongresu moskiewskiej międzynarodówki.

Warszawa. (Pat.) „Morning Post" donosi z Rewla: W Moskwie otwarty został trzeci kongres trzeciej moskiewskiej międzynarodówki. Prezydent kongresu Sinowiew oświadczył przedstawicielom prasy zagranicznej, że zgromadzenie przewiduje jak najlepszą przyszłość ofenzywy proletaryatu. Najważniejszym punktem programu jest zespolenie wszystkich sił dla propagandy na wschodzie. Trocki, który właśnie powrócił z Turkestanu, oświadczył na otwarciu kongresu, że wyniki wojny, rewolucyi rosyjskiej tudzież rewolucyi niemieckiej i austryackiej zmarnowałyby się i że proletaryat dostałby się znowu pod władzę burżuazyi, która zdobyłaby ponownie pole dla dalszego wyzysku, gdybyśmy nie pracowali nietylko na zachodzie ale i na wschodzie, tam gdzie kapitalizm ma swoje kolonie, z których czerpie swe siły. Te podstawy kapitalizmu musimy zniszczyć. Nasze iluzye w sprawie bezpośredniego przewrotu i rewolucyi światowej zostały pogrzebane. Wrogowie nasi nie zasypiają, lecz przeciwnie śledzą nas na każdym kroku. Wszystko to oznacza, że przyszła walka będzie krwawą. Jeżeli chcemy zwyciężyć, musimy wytężyć wszystkie siły.

Klęska komunistów w Anglii.

Londyn. (Pat.) Żywioły komunistyczne w Anglii poniosły porażkę. Angielska partya komunistyczna, pewna swoich wpływów potężnej dawnej organizacyi partyi pracy, chciała się połączyć z nią w jeden związek komunistyczny. Projekt ten został odrzucony olbrzymią większością, bo 6 milionów głosów przeciw 50.000 głosów.

Krassin prosi.

Londyn. (EE). »Daily Telegr.« donosi, że Kaassin prosił L. Georgea« o udzielenie mu osobistej audyencyi, na której zamierza przedstawić prośbę o o tact czne uznanie przez rząd angielski legalnego istnienia rządu sowietów w Rosyi.

Japończycy zajęli Nikołajewsk.

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł. eg.) Z Londynu telegrafują, że otrzymano tam urzędowe zawiadomienie o zajęciu Nikolajewska przez wojska japońskie.

—::—

Chamberlain o problemie Górnego Śląska.

Londyn. (Pat.) Chamberlain oświadczył w Izbie gmin że konferencya między Curzonem i Briandem zbadała położenie na G. Śląsku w sposób wyczerpujący i akceptowała plan, który przewiduje posunięcie się powstańców i niemieckiej samoobrony na spornych terytoryach. Siły koalicyjne wynoszą około 20.000 i mają być tak długo odpowiedzialne za utrzymanie porządku na opróżnionych terytoryach, jak długo nie zapadnie decyzya Rady Najwyższej w sprawie granic. Postanowiono następnie, że należy udzielić pomocy komisyi międzysojuszniczej na G. Śląsku przez odpowiednie przedstawienia u rządu berlińskiego i warszawskiego. Aby przyśpieszyć ostateczne rozwiązanie, zgodzono się zapytać komisyę, czy ze względu na zmienione stosunki nie mogłaby wypracować wspólnej opinii w miejsce opinii wysłanych przed kilku tygodniami.

Gdyby zażądano opinii znawców technicznych, to odpowiednie siły będą komisyi oddane do dyspozycyi, a gdyby i w ten sposób nie przyszło do porozumienia, zgadzają się rządy koalicyi przesłać całą sprawę komisyi technicznej w Londynie i Paryżu, by umożliwić w ten sposób Radzie Najwyższej mającej się zebrać w Boulogne ostateczne rozwiązanie. Chamberlain oświadczył w końcu, że konferencye dzy Briandem i Curzonem były prowadzone w duchu ścisłej przyjaźni.

—::—

Wet za wet.

Bytom. (EE.) Podczas wymiany jeńców stwierdzono, że jeńcy polscy powracający z niemieckiego obozu jeńców w Chociebużu zamiast ubrań mają na sobie strzępy łachmanów. W ten sposób mianowicie ubrany był cały 1-szy transport, złożony z 300 ludzi. Wobec tego władze powstańcze w drodze odwetu zarządziły ubrać w łachmany 300 jeńców niemieckich podlegających właśnie wymianie. To poskutkowało i jeńcy polscy przybywający z Niemiec następnym transportem byli ubrani przyzwoicie.

Dokumenty.

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł. eg.) Z Berlina telegrafują: »Berliner Tagblatt« ogłasza dokumenta mające stwierdzić, że władze polskie przez regularne nadsyłanie wojsk i amunicyi posiłkowały powstańców na G. Śląsku.

—ooo—

Program posiedzenia Rady Najwyższej.

Bruksela. (E. E.) „Entransigeant" dowiaduje się że najbliższe posiedzenie Rady Najwyższej odbędzie się 15 lipca. Na program tego posiedzenia złożą się: 1) poruszona przez Anglię sprawa ostatecznego uregulowania sankcyi karnych antyniemieckich, 2) Anglia wystąpi z projektem stopniowego znoszenia granicy celnej nadreńskiej ustanowionej niedawno, 3) kwestyi G. Śląska. Komisya międzysojusznicza ma przedstawić swe wnioski w tej sprawie w pierwszych dniach lipca br.

—□□—

Stan wojenny między Rosyą a Japonią.

Helsingfors. (E. E.) Cziczerin zawiadomił państwa sprzymierzone, że rząd sowiecki ogłosił stan wojenny między Rosyą a Japonią, z powodu poparcia przez tę ostatnią kontrewolucyonistów we wschodniej Syberyi.

Wiadomości bieżące.

Paryż. (E. E.) „Temps" donosi, że banki państws kandynawskich oraz ententy przyrzekły przyczynić się do odbudowy Austryi przez udzielenie jej znacznego kredytu.

Bytom. (E. E.) Na dworcu w Rybniku nastąpił wybuch w wagonach dynamitu, który pociągnął za sobą wielkie ofiary w ludziach i materyale.

DODATEK LITERACKO-NAUKOWY.

A. T. PANOW.

WYZNANIE.

Ja przeto kocham ten mocny lud
I gorzką jego niedolę,
Że mężnie znosi męki i trud,
Że dumną zachował wolę,

Że w walce jęk mu nie płynie z warg,
Lecz pełen wiary, nadziei.
Ma hardą duszę i prosty kark,
Nie sprzedał świętej idei.

Że kryje w sercu potężną moc,
O litość wrogów nie błaga,
Że znosi długą wygnania noc,
Że wzrok mu zdobi odwaga.

Dlatego-m tak go pokochać mógł,
Że cierpliwości ma wiele,
Że nie rozpacza, choć życia dróg
Los mu różami nie ściele.

Ten mocny naród ja kocham tak,
Bo świętą przejął mnie wiarą,
Że mimo ciosów i tam i plag
Swą spełni misję prastarą.

przeł. z rosyjsk. **S. Hirschhorn**

Prof. Dr. MAJER BAŁABAN.

Kamienica Michalewiczowska vulgo Affendykowska.

(Obrazek ze starego Lwowa).

(Dokończenie.)

I w istocie zapadł dnia 12 lutego 1759 wyrok dla Żydów bardzo nieprzychylny, bo druzgocący — o ileby go w istocie wykonano w zupełności ich handel i stan posiadania. Mieszczanie uradowani tym wyrokiem dali go wydrukować i rozesłali między panów, Radę, Ławę oraz magistraty innych miast Zwłtei.

Rzadki ten druk in folio — nie posiada go archiwum miejskie — składa się z 4 stron niepaginowanych i jest zaopatrzony następującym tytułem:

Decretum Sacrae Regiae Majestatis Comisseriale inter nobilem ac spectabilem Proconsulem, consules, totumque Magistratum et omnes ordines et nationes Civitatis sacrae Regiae Majestatis Leopoliensis, Metropolis Russiae, ab una atque infideles Seniores totasque Synagogas Judaeorum urbanam et suburbanam Leopolienses ab altera parte, anno Domini 1759 prolatum.

Wyrok komisyjny uderzył jak piorun w ulicę żydowską. Komisarze uznali, że handel żydowski należy wcisnąć w ramy starych paktów z miastem, potwierdzili przywileje wszystkich cechów miejskich, wykluczając temsamem prawie zupełnie rzemieślników żydowskich, a co najgorsza, orzekli, że należy wszystkich Żydów usunąć ze sklepów i mieszkań po za ulicami żydowskiemi. Osobna komisya miała ponownie się przekonać o tem, gdzie Żydzi mieszkają i w tym celu skontrolować domy Szeptyckich, Ubaldinich, kamienicę Bałabanowską w ulicy Ruskiej itd. i usunąć lokatorów żydowskich najdalej do 12 czerwca 1759 r.

Osobny ustęp dekretu dotyczy kamienic żydowskich po za Ghettem. Komisarze uznają jedynie prawo Żydów do kamienicy Leszczyńskiej, polecając jej właścicielowi natychmiastowego wniesienia do aktów dekretu dziedzictwa przetłómaczonego na język polski. Nie naruszają też na razie — aż do następnej komisyi — kamienicy Krassowskiej (Korkisowskiej) na drugim rogu ulicy żydowskiej i ruskiej, ileże od wieków jest w posiadaniu żydowskiem i tylko wązką stroną jest obrócona do ulicy Ruskiej. Natomiast winni właściciele kamienic: Kasztelowskiej i Affendykowskiej t. j. Lewko Bałaban i Aron Abrahamowicz do pół roku opuścić swe siedziby, zabierając ze sobą meble i towary, poczem za dalsze pół roku winni swe kamienice odsprzedać w katolickie ręce.

Jak się bronił Lewko Bałaban — nie należy do dzisiejszego tematu a o obronie Arona Abrahamowicza świadczą całe sterty papieru pełne protestów skarg, wyjaśnień itp.

Najpierw wniósł on protest do miasta i do grodu, że podczas procesu nie było go we Lwowie, nie mógł więc się obronić ani przedłożyć legalnych dokumentów. Potem wniósł do Assesoryi prośbę o rewizyę wyroku a widząc, że mieszczanie na seryo się zabierają do wyrugowania go z kamienicy, uzyskał od kanclerza Małachowskiego list protekcyonalny następującej treści:

„Nobiles, Spectabiles, Amici Domini Honorandi!

Ponieważ staro-akonny Aron Abrahamowicz obywatel lwowski nie znajdował się we Lwowie wtenczas kiedy dekret do wyrugowania Żydów z miasta ferowany, dlaczego nie mógł swego tamże produkować prawa, więc abyście Waszmoście mieli na niego z przyczyny przerzeczonej wzgląd, aż jego prawo przez JMościa pana podczaszego koronnego (Czackiego) rozeznane będą, zalecam, zostając nobilium ac spectabilium dominationum vestrarum amicus ad officia paratus

Jan Małachowski

Dan w Warszawie dnia 28 marca 1759 roku".

Równocześnie ze staraniami Arona, czyni starania cała gmina żydowska we Lwowie by dekret anulować. W jej imieniu wnosi już dnia 17 marca 1759 roku Jan Krogulski uroczysty protest przeciw magistratowi miasta Lwowa, Radzie i Ławie, iż od dziesięciu lat niesłychanie gnębią Żydów i nie czekając orzeczeń nowej komisyi i dekretów króla Jmości, różnymi sztukami i przez „mylne informowanie" władz zyskują rozmaite wyroki i wykonywują je, mimo wniesionych appelacyi. Dnia 17 kwietnia wnosi woźny do aktów radzieckich pozew dla mieszczan przed sąd assesoryjny o to, że nie pozwalają Żydom na wolny handel, oraz, że przez fałszywe informowanie władzy uzyskali dekret dla Żydów szkodliwy. Dnia 21 maja zeznaje woźny że doręczył magistratowi cytacyę. Magistrat widzi, że sprawa poczyna się znów gmatwać, ileże i za Lewkiem Bałabanem ujął się kasztelan lwowski Józef Siemiński, wysyła tedy nowego delegata do Warszawy i daje mu pod datą 11 lipca 1759 nowe instrukcy.

Dla Żydów lwowskich był to czas jak najgorszy; szukali pomocy u bogatych mieszczan i szlachty wysyłali petycye i faktorów do magnatów, a tymczasem otrzymali mieszczanie pomoc, której się najmniej spodziewali.

Pomocy tej udzielili miastu w walce z Żydami frankiści. Na ten bowiem rok przypada powtórne zjawienie się „mesyasza" Jakóba Lejbowicza Franka w Polsce i właśnie dnia 10 lipca 1759 rozpoczęła się we Lwowie w katedrze dysputa między rabinami a nowatorami. Jedną z tez którą Frank starał się udowodnić z pism żydowskich było: że Żydzi używają na paschę krwi chrześcijańskiej. Opinia chrześcijańska była tem twierdzeniem Franka i jego pomocników wprost zastraszoną; to czemu Żydzi od wieków zaprzeczyli, a co tyle ofiar krwi i mienia pożarło, miało teraz być przez samych Żydów udowodnione. Nie dziw tedy, że pospólstwo lwowskie, podniecone do ostateczności, chce samorzutnie wyegzekwować dekret z dnia 12 lutego i rzuca się na domy i sklepy żydowskie i urządza pogrom jakiego już od kilkudziesięciu lat nie było we Lwowie. Ofiar w ludziach nie wyliczają wprawdzie protokoły, ale szkodę wysokości 247.901 złp. zaprzysięgli seniorowie gminy w sądzie grodzkim.

Już ta suma wskazuje na dewastacyę dzielnicy żydowskiej i na ogromne szkody jakie Żydzi lwowscy ponieśli, lecz mieszczanom to nie pomogło, Żydzi się ze swych miejsc nie ruszyli. Owszem teraz dopiero rozpoczął się jak zwykle regularny proces, a wielką rolę w nim odgrywa nasz Aron Abrahamowicz. W roku 1761 wytacza on skargę przeciw regentowi miasta, Tomaszowi Försterow, a niepokojenie go w posiadaniu, a jeszcze w roku 1766 widzimy że proces nieskończony; Förster ciągle Aronowi dokucza, a tenże ciągle się skarży.

I oto proces Arona przetrwał byt Rzeczypospolitej i dostał się do władz austryackich. Gubernator nie zajął się jednak sprawą poszczególnych domów, lecz dążył do spełnienia tego co się polskiej władzy nie udało. Szeregiem dekretów wykazano Żydom opuszczenie swych siedzib za dzielnicą żydowską a równocześnie rozszerzono tę dzielnicę o dwie ulice: o Ruską i Szocki Targ czyli Serbską. Tym sposobem została kamienica Michalewiczowska vulgo Affendykowska w Gheccie, a ten sam los spotkał kamienicę Lewka Bałabana.

Aron miał spokój i mógł spokojnie myśleć o ufundowaniu swej possesyi. Przedewszystkiem był właścicielem tylko połowy, bo druga połowa należała do jego brata Lewka. Lecz Lewko nie miał szczęścia w handlu i około roku 1780 był blisko bankructwa. Pozywają go przed sąd jego wierzyciele: Wolf Nuchymowicz Borysławski i Lewek Herszkowicz i grożą licytacyą jego kamienicy. Wówczas to Aron przeprowadza ugodę, wypłaca Wolfowi na poczet jego wierzytelności 2500 złp. a resztę intabuluje na dwóch hizdebkach brata, położonych gdzieś na Krakowskiem przedmieściu. Podobnie zaspakaja i drugiego wierzyciela, a w roku 1782 i trzeciego. Jest nim Andrzej Missaras, któremu się należy 30 dukatów.

Lewko Abrahamowicz był ocalony, ale kamienica Michalewiczowska vulgo Affendykowska przechodzi na własność Arona i on to jako Aron Sternbach — takie bowiem przyjął w czasach Josefińskich nazwisko — jest w księgach hypotecznych jej wyłącznym właścicielem. Na nim też ciąży obowiązek związany z kamienicą Michalewiczowską, tj. wypłacanie Bazylianom dorocznie dwa razy po 140 złp. odsetek. Podczas kassaty dóbr kościelnych ściągnął fiskus na rzecz funduszu religijnego jedne 2.000, należne do Bazylianów u św. Jura, z drugich 2.000 płacił procent Aron, a po nim jego syn Abraham Sternbach a wreszcie wdoba jego Pesie Sternbachowa.

Lecz było danem tej kamienicy znów zawitać do aktów sądowych i oto Pesia nie może w roku 1838 nadal płacić odsetek i prosi prowizorów instytutu Stauropigialnego, do których należy cerkiew Wołoska, o zwłokę. Zwłoki jej udzielono, lecz oto adwokat jej zamiast wnieść zaległą sumę wnosi przedstawienie do sądu miejskiego, że cerkiew wcale niema prawa do tychże odsetek, ileże zapis Zaczkiewicza był zrobiony dla Bazylianów, a tychże przy danej Cerkwi od pół wieku już niema.

Przychodzi do nowego procesu, który trwa ćwierć wieku. W międzyczasie umiera Pesie (1857) a kamienicę otrzymują jej dwa synowie Aron i Dawid Sternbachowie. W roku 1867 umiera Aron, a schedę po nim obejmuje syn jego Jakób, który wespół ze swym stryjem Dawidem dalej prowadzi proces. Wreszcie przychodzi w roku 1868 do ugody. Sternbachowie uznają pretensyę Cerkwi na 241 złr. 50 krajcarów waluty austr. w ratach półrocznych po 52 i pół florena.

Tak więc skończył się proces a zarazem skończyła się sprawa zapisu Jakóba Zaczkiewicza i jego żony Anastazyi poczyniona na tymże domu w roku 1741. Przy domu zostali Sternbachowie i jeszcze w skorowidzu miasta

Lwowa z roku 1899 na stronie 182 są wypisani jako właściciele tego domu (Ruska l. 16) Kapralik L., Sternbach i ska. Lecz przyszli nowi ludzie i dla nich ciasnemi i brudnemi były izby w starych kamienicach. Padła tedy wśród innych kamienica Michalewiczowska vulgo Affendykowska a na jej miejscu — cofnięta o kawał w ulicy Blacharskiej — stanęła w r. 1907 trzypiętrowa nowoczesna kamienica z tanim konfortem i izbami jak klatki. Dawne sale w których mieszkał pan doktor Zaczkiewicz i jego niepiśmienna żona, lub też przestronne pokoje imci pana podstolego Karszy w których Aron Abrahamowicz podejmował swego Jaśnie Oświeconego księcia Generała ziem ruskich i podolskich — oto wszystko minęło bezpowrotnie. A wraz z kamienicą Michalewiczowską vulgo Affendykowską padły i jej sąsiadki od ulicy Ruskiej i od żydowskiej. Poszła kamienica Jonasowska vulgo Doktorowska (Blacharska 19) w której przyjmował lekarz nadworny Jana III. Dr. Emanuel de Joma, poszła za nią kamienica rabinowska i inne, a ostatnio przed wojną i kamienica kahalna (Blacharska 27).

Od strony Ruskiej znikła charakterystyczna kamienica Władycza czyli t. zw. konwikt Jezuicki — die Konwecht — a wraz z nią i kamienica od strony Podwala z długim balkonem na filarach i basztą — ostatnią pozostałością muru miejskiego.

Poszła ulica żydowska, znikła sprawa mieszka ni sklepów żydowskich, ale — podobnie jak w owych czasach a może i ostrzej — występuje nadal dotąd niezałatwiona kwestya żydowska.

MORRIS ROSENFELD.

BRZASK.

Srebrzysty świt rozprószył cień,
Szarzeją wkrąg niebiosa,
Na kwiatach sterczy się rosa,
Nadchodzi jasny dzień,
Nadchodzi dzień.

Zanucił ptak wśród srebrnych lśnień,
Fujarka się ozwała,
Mknie owiec trzódka mała,
Wiosenny idzie dzień,
Radosny dzień.

Przeł. **Maksymilian Korenman.**

OZYASZ TILLEMANN.

Dante Alighieri.

(1321—1921).

Rocznica sześćsetna śmierci Dantego narzuca całemu światu kulturalnemu obowiązek uczczenia jednego z największych geniuszów, w którym według słów Carlyle'a „dziesięć milczących stuleci chrześcijańskich głos swój znalazło". Wieku'sta fala poezyi, nieodstępnie towarzysząca ludzkości w jej pochodzie dziejowym, doszła w twórczości znakomitego Florentyjczyka do punktu węzłowego, w którym niejako wszelkie intenzywnie skupił się cały nieprzejrzany zasób możliwości poetyckich, drzemiących na dnie serca człowieczego. Na tle rozległego krajobrazu poezyi światowej zarysowuje się dantejska „La Divina Commedia" na kształt budowli gigantycznej, strzelającej smukłemi wieżycami w zawrotnie, okiem niedościgłe wysokości świetlanie, a w odbiciu swem niejako zstępującej w otchłanie przepastne, w nieprzebytych pogrążone mrokach. W obliczu tej nad wszelkie miary ludzkie zakrojonej wyobraźni, rozpinającej skrzydła swe w świat wizyi, przeczuć i anamnezy, po wsze czasy chylić się będą kornie czoła pokoleń potomnych, którym Dante nie przestanie nigdy być symbolem najszczytniejszym geniuszu wieszczego.

W świadomości naszej wartość symboliczna imienia Dantego do tego się stopniała ugruntowała, że garść skąpa wiadomości, jaka się o losach ziemskich jego zachowała, w zupełności starczy dla zaspokojenia pospolitej w podobnych wypadkach ciekawości, bo cena zaś jego indywidualności zasadza się jedynie i wyłącznie na przepotężnem wrażeniu, jakie spływa na nas z wzniosłego dzieła jego ducha. Bo Dante w swojej „Komedyi Boskiej" nie tylko dał nam ogarniającą syntezę powstałego na gruzach pogańskiej starożytności światopoglądu z jego myślami i wierzeniami poglądami i ideałami, ale równocześnie wyprzedzając czas swój, był prekursorem nowoczesnej poezyi, której zasadniczymi pierwiastkami są indywidualizm i kult wielkości. Dante był pierwszym, który za przedmiot swej twórczości obrał przeżycia osobiste duszy, a subtelność analizy psychologicznej w dziele „Vita nuova" jest omal nieprześcignietą.

Dla swoich współczesnych był Dante światem, na siedm spustów zamkniętym. Do niczyjej nie dochodziło wówczas świadomości, co za niesłychane, przelewające się bogactwo życia wewnętrznego kryje się w skromnym, uczonym potomku rodziny patrycyuszowskiej Alighierich. Któż mógł domyślać się, że człowiek, który prowadzi pospolity żywot obywatela republiki florenckiej, który na równi z innymi brał żywy udział w ówczesnem życiu partyjnem, w namiętnych walkach Welfów i Ghibellinów, Czarnych i Białych, doświadczył łaski Geniuszu? Wiemy o jego życiu tylko, że w polityce szczęścia nie miał; że jako zwolennik stronnictwa konserwatywnego Welfów, słabego i znienawidzonego, musiał z miasta ojczystego uchodzić na wygnanie i wieść życie tułacze w poniewierce. Prawdziwą twarz jego poznajemy nie z zapisków kronikarskich, ale z jego dzieł, w których odzwierciedliła się cała burza uczuć i namiętności, jakie duszą jego wstrząsały. Poeta obejmując w „Komedyi Boskiej" genialnym rzutem współczesne sobie życie, rzucił też smugi światła na epizody z życia własnego, które razem składają się na obstateczny obraz jego osobistości. Innych o nim informacyi bardziej szczegółowych prawie że nie mamy.

Bohaterem arcydzieła „La Divina Commedia" jest sam Dante. Niezwykła żywotność dzieła stąd pochodzi, że jest ono dokumentem ludzkim, krwią serdeczną pisanym. Dla współczesnych musiała „Komedya Boska" posiadać w najwyższym stopniu urok aktualności, gdyż wciągając w dzieło swe osobistości tego czasu, nie poprzestawał na aluzyach, ale wskazywał na nie wprost palcem, nazywał po imieniu.

„Boska Komedya" napisaną była z celem gloryfikacyi istoty, którą był Dante ujrzał po raz pierwszy jako dziewięcioletni, a która duszą jego na całe życie zawładnęła. Była to młodsza od niego o rok Beatrice Portinari, ta sama na której cześć wyśpiewał Dante niezrównane w swej delikatności i wdzięku wiersze, zebrane później pod tytułem „Vita nuova". Nic to, że miłość ta została na zawsze platoniczną, że ubóstwiona jego wyszła za innego i nie długo potem zmarła. W duszy Dantego pozostawiła ślad niezatarty, nastroiła ją na ów wzniosły i wysoki dyapazon, w którym utrzymana jest „Komedya Boska". Beatrice, o której zresztą nic bliższego nie wiemy, była najgłębszem przeżyciem Dantego, gwiazdą przewodnią jego życia, najwyższą pociechą w najgłębszej jego niedoli. Z „Vita nuova" dowiadujemy się, ile niebiańskiej rozkoszy i ile mąk piekielnych czerpał z tej miłości, która go brzemieniem swem błogiem tak przygniatała, że „się jego ciało często poruszało jeszcze tylko jak ciężka i martwa masa". W „Vita nuova" miłość jest najpotężniejszą sprężyną, jest uczuciem, które przenika świat cały, opromieniając go złocistą aureolą piękna.

W stanie najwyższej ekstazy postanowił Dante w jednej z wizyi w „Vita nuova" „mówić o Niej kiedyś w sposób, w jaki jeszcze nikt o żadnej nie mówił". Sporo jeszcze musiało czasu upłynąć, sporo nieszczęść spaść na jego głowę, nim plan ten w „Boskiej Komedyi" dojrzał do wykonania. Jej, swojej Beatrice ma do zawdzięczenia wszystko, bo w wizyach potężnych z piekła, czyśćca i raju ujrzał, a co skrystalizowało się później w jego boskim poemacie. To też gdy go duchowa jego wędrówka prowadzi aż przed tron Boży, ukazuje nam swą ukochaną w najbliższem obok Maryi, Ewy i Racheli otoczeniu Boga. Takich gloryfikacyi Beatryczy w „Boskiej Komedyi" zresztą znajdujemy kilka.

W „Komedyi Boskiej", odbywa wielki samotnik sąd nad światem, z którego został sromotnie i boleśnie wygnany. Wpierw jednak przed sąd pozywa siebie samego, życie swe całe, jego zbłądzenia i zwątpienia, zanim znalazł w Bogu wybawienie i rozgrzeszenie. W rezultacie ostatecznym nie skruszyła go ani zmiażdżyła ta potworna lawina nieszczęść, jaka się na głowę jego zwaliła, huragan krzywd, któryby u kogo innego spłókać zdołał fundamenta wiary. Dante w wierze swej ostał się niezachwiany, gdyż urosło w nim potężne i krzepiące przekonanie o sprawiedliwości Bożej, światem kierującej. Drogi tej sprawiedliwości objawił Dante w boskiej trylogii o Piekle, Raju i Czyśćcu. W „Boskiej Komedyi" dociera Dante do źródeł problemu życia ludzkiego i jego przeznaczenia. W obrazach i symbolach, przepojonych najintenzywniejszem przeżyciem mistycznem, przedstawiających się jako olbrzymia projekcya świata rzeczywistego w świat najczystszej metafizyki, zamknął Dante wszelakie zagadnienia bytu. Świat metafizyczny staje się Dantemu namacalną rzeczywistością, wprawia duszę jego w stan najwyższego podniecenia i objawia się naszym oczom z przerażającą plastyką i realizmem. Przedmiotem poematu jest wszechświat, komicznie uporządkowany według hierarchii ludzkich upodobań i skłonności, zarówno w kierunku zła jak i dobra.

Z drugiej strony jest „Boska Komedya" też symbolem duszy ludzkiej, z jej potężnemi namiętnościami, złemi i dobremi. Cały ten w poemacie oddany świat uosabia mękę duszy, skajanie i rozkosze, pokusy, pokutę i ekspiacyę. W swojem niezrównanem mistrzostwie zdołał Dante oba problemy: duszy ludzkiej i wszechświata zlać w jedność nierozerwalną, a siłą swą wizyonerską obrazy i wydarzenia z dziedziny świata nadmysłowego przepoić żywem tętnem rzeczywistości.

Poezya Dantego wyrosła na glebie światopoglądu chrześcijańskiego. Wierzenia narosłe w ciągu wieków i osiadłe na umysłowości europejskiej przeszły przez filtr duszy Dantego i zmiażdżyły wyraz najdobitniejszy w „Komedyi Boskiej". Przy wszelkiem jednak podporządkowaniu się imperatywowi, etycznemu, jakie znamionuje światopogląd chrześcijański w odróżnieniu od starożytnego, pogańskiego, zdołał Dante wyratować swoją silną indywidualność i stygmat jej niezatarty wybić na swej twórczości. Wobec tej indywidualności ulegają pospolite wierzenia średniowiecza odpowiedniej korekturze. W żadnem miejscu zapomnieć nie możemy o tem, że poza tą bez reszty zobrazowaną kulturą średniowieczną stoi górująca ponad wszystko osobistość Dantego, kultury tej wyraziciela. I właśnie to piętno indywidualne sprawia, że Dante z mroków średniowiecza, gdzie tkwiły jego korzenie, wrasta szczytem w kulturę nowożytną, wyrażoną później w tem wspaniałem objawieniu ducha ludzkiego, zwanem Renesansem. Dante jako indywidualność jest pozaczasowym; poezya jego, źródła swe wywodząca z wieków ubiegłych, majestatycznie nabrzmiałego strumienia swego nie zatrzymuje przed tamą współczesności, lecz tamę tę mocarnie przełamując, wybija sobie łożysko w wieki przyszłe. W tem leży jej wartość wieczysta, w tem jej królewskie stanowisko w poezyi światowej.

DR. ZYGFRYD BACH.

Kilka uwag
o przewarstwowieniu w rolnictwie.

Pytano mnie kilkakrotnie co sądzę o możliwości użycia młodych ludzi o pewnem wykształceniu szkolnem, a więc typu reprezentowanego przez „szomer" jako pracowników rolnych. Pozwolę sobie na parę uwag w tej sprawie, nie wyczerpując jednakże nader obszernego tematu.

Należy przedewszystkiem odróżnić dwie strony medalu odnośnie do użycia tych sił roboczych, stronę objektywnie techniczną, t. j. możliwość należytego wykonania pracy, oraz stronę objektywnie ludzką, t. j. przyszłość tych młodych ludzi w zawodzie rolniczym. Sądzę jednak, że oba postulaty są zbieżne, człowiek, który pracę opanuje tak dobrze technicznie że potrafi być należycie produktywnym, potrafi też przeważnie znaleźć zadowolenie życiowe w niej i w jej rezultatach, a i problem ekonomiczny życia nie jest na tem polu trudniejszy aniżeli gdzieindziej.

Sprawność w wykonaniu fizycznej pracy rolnej zależy, jak każda zresztą praca, tylko po części od siły fizycznej, w znacznej części od dokładnej znajomości tego, co się ma robić i jak się do tego wziąść. Oba czynniki występują w różnej mierze przy różnych pracach. Orka pierwotnym pługiem drewnianym bez kół wymaga dużej siły fizycznej i błyskawicznej oryentacyi co do zmiennego oporu ziemi, oryentacyi zupełnie odruchowej będącej racjonalną reakcyą na uderzenia rękojeści pługa w rękę, aniżeli optycznego kierownictwa oczyma. Nie ma to prawie nic wspólnego z celowem systematycznem myśleniem. Prowadzenie żelaznego pługa z nowożytnem sterowaniem nie wymaga wcale dużego wytężenia fizycznego, natomiast znajomości konstrukcyi i szczegółów regulowania oraz pewnej pieczołowitości o należyty stan utrzymania wszystkich części składowych pługa. Prowadzenie zaś pługa motorowego t. zw. „traktora" wymaga jak wiadomo dokładnego specyalnego wyszkolenia — naturalnie obok pewnego minimum siły fizycznej. Podobnie rzecz się ma z innemi pracami. W Prusiech istnieje przepis zabraniający dawania robotnikom do noszenia na plecach worków cięższych aniżeli 50 kg., widzimy więc, że wcale nie na olbrzymów jako robotników rolnych tam liczą. Z wykluczeniem jednostek wyraźnie wątłych, każdy nauczy się nosić worki 50 kg., skoro odpowiednie mięśnie nieco się wyrobią, a przedewszystkiem skoro dokładnie pozna, jak worek ująć należy. A nie zapominajmy o stopniu najrozmaitszych urządzeń (elewatorów, taczek etc.) które tego rodzaju wysiłki jak noszenie worków ograniczają do minimum.

Zależy więc od organizacyi gospodarstwa, jak ciężką jest praca fizyczna. Jeżeli ta organizacya jest troszeczkę cywilizowana można doskonale pracować ludźmi nie bardzo silnymi, o ile są do pracy przyzwyczajeni, znają ją i posiadają pewne inne przymioty, o których dalej.

Co się tyczy przyzwyczajenia i znajomości pracy, zapominać nie wolno, że ani na pierwsze ani na drugą po krótkim czasie pobytu na roli liczyć nie można. Chodzi bowiem o poznanie ogromnej ilości drobnych szczegółów, o przyzwyczajenie się do odmiennego sposobu życia, o przyswojenie sobie całego odrębnego sposobu myślenia. Dopiero po dwuletniej pracy można przeważnie liczyć na osiągnięcie dostatecznej sprawności, przyczem dodać należy że wszelkie przerwy pobytu na miejscu pracy są szkodliwe. W każdym dniu urlopu w mieście więcej się pionier odzwyczaja od właściwego trybu życia, aniżeli za tydzień pobytu na wsi się przyzwyczai. Zupełnie z urlopów — mianowicie z początku — zrezygnować ze względów psychicznych niestety nie można, należy je jednak ograniczyć do minimum, mianowicie w drugim roku pracy.

Ale i po dwu latach, nawet po szeregu lat, stopie ńsprawności fizycznej pioniera będzie nieco niższy od chłopskiej. Chłop ma bowiem już dziedziczne dane lepsze, mając za sobą szereg generacyi, które dobierały się na zasadzie wyboru sprawniejszych do rolnej pracy jednostek, a ćwiczony jest od małego dziecka. Dla pracodawcy różnica ta robotników w grę nie wchodzi, ponieważ inteligentny człowiek o charakterze najemnego robotnika moralnemi wartościami wyrównuje przeważnie z nadddatkiem mniejszą sprawność fizyczną, o ile naturalnie inteligent ten nie jest zdemoralizowany, bo wtedy tylko szkodzić potrafi i to tem więcej, im więcej wie.

Natomiast jeżeli chodzi o pracę dla siebie (gospodarczo samodzielną, akordową etc.) kiedy i chłop robi tyle ile potrafi, wówczas inteligent pracujący na roli przeważnie nie sprosta mu w sprawności fizycznej. Czy musi być wobec tego słabszym gospodarczo, czy jego twórczość ma być czemś drugorzędnem, słabem, niedomagającem?

Zależy to od powagi z jaką młodzi ludzie do zawodu rolnego się zabierają, i w jakim kierunku idą ich usiłowania opanowania tego zawodu. Zależy naturalnie także ogromnie wiele od poparcia społeczeństwa w kierunku stwarzania odpowiednio urządzonych gospodarstw; na razie jednakże kwestya ta pozostaje na drugim planie, nie mamy jeszcze komu oddać lepszych warsztatów pracy, bez obawy zniszczenia tychże.

Rezultaty pomyślne są możliwe, jeżeli mniejsza nieco sprawność fizyczna wyrównana będzie kulturalnemi wartościami pracy jak: pieczołowitość i staranność w obchodzeniu się z inwentarzem żywym i martwym, dokładność w zastosowaniu zasad i przepisów w nawożeniu, zwalczania szkodników etc. wreszcie staraniem o coraz lepszą organizacyę gospodarstwa, staraniem w którem robotnik inteligentny może pracodawcę bardzo wydatnie poprzeć i z czasem główną część swych usiłowań w tym kierunku wytężając, sam stać się przedsiębiorcą większym lub mniejszym używającym pomocy sił młodszych. Ogromnie silną bronią ekonomiczną są tu wiadomości specyalne, muszą one być też gruntowne nie tylko praktyczne ale i teoretyczne, z literatury samouczków nabyte, zawsze jednak na ogólnej znajomości rolnictwa oparte. Nie ulega wątpliwości że rolnictwo żydowskie, rolnictwo społeczeństwa, — które czy to tutaj czy też w Palestynie — może mieć tylko stosunkowo małą powierzchnię ziemi do dyspozycyi, musi być bardzo intenzywne, a więc do tego rodzaju kulturalnych sił roboczych i kulturalnych metod przystosowane.

Z gruntu fałszywie byłoby sądzić że przeciętnie wykształcenie szkolne i wogóle to co wypełnia mózg przeciętnego „szomra" to są istotnie elementy kulturalne. Mianowicie w tem znaczeniu jak ja to rozumiem, w znaczeniu kultury materyalnie twórczej, której znamieniem jest na czas podlana grządka, dobrze oczyszczony koń, czysto wyprana koszula lub dobrze zgotowana zupa, a której jaskrawem, wrogiem przeciwieństwem jest świecą pokapany tom Spinozy, lub zabrukany tom Schopenhauera z obdartą okładką. Jakkolwiek w umysłowości młodzieży pionierskiej jest wiele czynników dodatnich, jak: wysoka moralność prawdomówności i poszanowania cudzej własności, przyzwyczajenie ze szkoły do posługiwania się obliczeniami, łatwość pojmowania skomplikowanych stosunków, przepisów i zleceń, są jednakże i czynniki silnie ujemne, na które pragnąłbym zwrócić uwagę. Pierwszy z nich to brak zrozumienia dla drobiazgowej dokładności w pracy, brak pochodzący głównie z usterek nowożytnej szkoły średniej, dążącej przedewszystkiem do rozwoju pojmowania i wyobraźni, a zaniedbującej rozwój drobiazgowej pilności we wypracowaniach. Następny, to zbyt skrajny idealizm socyalny. Wychodząc z założenia — słusznego po części — że do przewarstwowienia potrzeba w pierwszym rzędzie sił roboczych do ciężkiej pracy, uważają wysiłek czysto fizyczny za ideał pracy, robotnika najemnego za „ecce homo", a wszystko co trąci kapitałem, więc także o szczędnością, obliczeniem rentowności pracy itd. za wrogie lub zdrożne. Stąd obojętność dla ekonomicznej strony gospodarstwa i dla tych wszystkich zabiegów, których motywem jest kalkulacya ekonomiczna mająca na celu oszczędność lub dochód, a które razem wzięte stanowią główną część systemu i kultury w gospodarstwie. A przecież nie wystarczy wiedzieć, że koń żre owies, siano, słomę, marchew etc. i umieć podać mu te pokarmy, ale też pamiętać należy o tem, że musi dostać tylko pewną ilość tych pokarmów, bo jeżeli dla się tyle ile potrafi zeżreć, to cała produkcya na to pójdzie, ludzie zaś będą głodni. Ztąd też brak dostatecznej ambicyi zawodowej, gdyż brak dostatecznego zrozumienia dla siły ekonomicznej jaką dają odpowiednie wiadomości zawodowe. Trzeciw wreszcie czynnikiem ujemnym jest pojmowanie stanu pierwotnej dzikości, dążeniem do życia koczowniczego. Rolnictwo zaś, mianowicie intenzywne, jest przeciwieństwem wszelkiej dzikości i wszelkiego nomadyzowania.

Jeżeli przewidzieliśmy, że część kultury rolnej powstała z pobudek oszczędności lub chęci zysku, to jej reszta powstała z miłości piękna, porządku, czystości wreszcie i wygody, złączonych z życiem osiadłem, z życiem pilnej do pewnego stopnia jednostajnej pracy, z życiem, które poszukuje zadowolenia nie w zmienności wrażeń i szarpania nerwów, lecz w spokoju natury pracującej z pozornie ślimaczą powolnością. Te to wartości i dla człowieka wysokiej kultury umysłowej mogą być pożądane, tego dowodem zdanie Oskara Wilde'a owego arcydandysa, że przyjemność sprawia nam to, co bardzo często robimy.

Reasumując powiedziałbym, że u przeważnej części młodych ludzi z ławy szkolnej na rolę idących słabość sił fizycznych nie stanowi przeszkody do doskonałości zawodowej i osiągnięcia rezultatów gospodarczych pracy wystarczających nawet do zaspokojenia pewnych skomplikowanych potrzeb i zapewnienia pewnej wygody w życiu. Natomiast konieczne jest przyzwyczajenie już w szkole do drobiazgowej pilności i punktualności, oraz wpojenie przeświadczenia, że przewarstwowienie to nie awantura ani nawet rewolucya, ale spokojna, a nawet nudna praca, której celem jest nie zostanie prymitywnym robotnikiem rolnym, lecz pracownikiem dobrze kwalifikowanym, także specyalizowanym w czemkolwiek, względnie przedsiębiorcą szukającym korzyści nie we frymarce ziemią, lecz w technicznej doskonałości produkcyi i zdolnym do przyuczania młodszych sił pomagających mu w pracy. Konieczne jest przynajmniej dwuletnie wyszkolenie praktyczne na wsi, z pobytem możliwie nieprzerwanym, oraz pewne minimum teoretycznych wiadomości, konieczną też jest pewna specyalizacya.

Koniecznem wreszcie jest usunięcie z pomiędzy kandydatów do rolnictwa jednostek absolutnie wątłych, oraz zbyt niespokojnego umysłu. Pierwsi mogą wybrać inną drogę produktywnej pracy, drugich i tak nic nie powstrzyma od życia kupieckiego, czy politycznego, a w rolnictwie zaszkodziłoby tylko.

Przewarstwowienie na ludność rolniczą jest możliwe, przestrzegać tylko musimy by szło właściwym torem i nie przeobraziło się w — wykolejenie źle przygotowanych lub nienadających się jednostek.

Ważne dla hurtowników!

Wytwórnia artykułów kosmetycznych

LUSIA

poleca wszelkie artykuły w zakres kosmetyki wchodzące po cenach konkurencyjnych, ręcząc za dobroć.

Skład wytwórni Legionów 37.

7486—3

Datki złożone w Żydowskim Komitecie Ratunkowym na rzecz uchodźców ukraińskich.

Zebrane przez Komitet urzędniczy dla niesienia pomocy uchodźcom z Ukrainy:

Urzędnicy Namiestnictwa:

Po 650 Mk. Inżynierowie: Gefüll, Hirschberg Ozyasz, » Katz Józef.
» 600 » » Atlas Ignacy
» 500 » » Adler Ludwik, Frey Henryk, Goldberg Feliks, Mayer Leopold, Pordes Bernard, Wohl Emanuel, Weisstaub Leon.
» 400 » » Klarfeld i Vogel, Klein L., Menkes Karol, Pfeffer Józef.
» 300 » Altschüler M. Bursztyn H., Roth S., Weingarten A.
» 250 » Korman D.
» 240 » Klahrer Aleksander.
» 100 » Fuchs I. Lewites H.,
» 90 » Gołoger I. W.
» 50 » Holzer Z.

Profesorowie szkół średnich:

» 600 » Blader Szymon, Dr. Freilich Arnold, Dr. Freund Lewi, Taubes Senis.
» 500 » Geschwind Marek
» 200 » Bass Zysche.

Urzędnicy skarbowi:

» 800 » Schenker Jerzy, Selzer Adolf, Thal Izydor.
» 660 » Silber Ignacy.
» 650 » Funkelstein Juliusz, Schrenzel Ignacy.
» 600 » Dr. Neuwald Stanisław, Dr. Schulman Leon.
» 550 » Owide Samuel.
» 525 » Schlifka Henryk.
» 500 » Grossberg Seweryn, Sommer Józef.
» 400 » Abend Marceli, Grenzbauer Mojżesz.
» 350 » Weinberg Józef.
» 300 » Bienewald Henryk, Goldschmiedt Józef, Morecki Oswald,
» 250 » Krämerowa Ottylia.
» 200 » Auerbach Emanuel, Bleiberg Emanuel, Byk Jozef, Eidelheit Józef, Kriegel Mojzesz, Schöhn Norbert.
» 150 » Vogelfänger Samuel.
» 100 » Hanzel Józef, Kampf Bernard, Kirschen Mojzesz, Kleiman Daniel, Manelski Józef.

Urzędnicy Głównej Komisyi szacunkowej:

» 250 » Fränkel Eliasz, Dr. Horowitz Jakób.

Urzędnicy Sądu okręgowego karnego:

» 750 » Dr. Locker Jakób.
» 375 » Rothfeld Gustaw.
» 300 » Mester Herman.

Nauczyciele religii szkół powszechnych:

» 800 » Mendel Szymon, Schipper Naftali.
» 650 » Czermak Józef.
» 525 » Fischer Jakób, Greif Samuel, Misat Karol, Rapaport Jakób, Roth Józef, Silber Berisch, Schmierer Bynem Sternberg Noe, Wurm Mojzesz.

Urzędnicy pocztowi:

» 1000 » inż. Falik Józef, Feder Maurycy, Schorr Dawid, Wallestein Bernard.
» 800 » Einkelstein Abraham, Finkelstein Izak, Schreiber Jakób.
» 700 » Flieg, Dorota, Mesuse Michał, Rosenberg Dawid, Schindler Józef.
» 650 » Rosenrauch Adolf.
» 600 » Blaustein Marek, Freiberger Majer, Fruchtbar Szymon, Horowitz Filip, Kahane Maurycy, Popiel Jakób. Wolisch Abr.
» 550 » Luwner Juda.
» 525 » Fränkel Ozyasz
» 500 » Baraj Edward, Mensch Ozyasz, Maure Schulim, Salicka Eugena, Schneider Jakób, Schulman Daniel, Schönfeld Baruch, Stern Filip.
» 425 » Rubisch Arnold.
» 400 » Badian Ozyasz, Raemer Józef, Finkel Leon, Eischer Salomon, Flick Naftali, Fränkel Leon, Geschwind Helena, Glasgall Juliusz, Haber Eliasz, Karniol Eisig, Kleiner Bernard, Mehrer Jakób, Strick Herman, Walter Abraham, Weinstein Herman.
» 300 » Buchwald Mendel, Chilf Maksymilian, Dreikurs Mojzesz, Juffe Jakób Mail Maksymilian, Pilpel Helena, Schnapik Amalia, Schrager Abraham, Taback N. Tadlewska Józefa.
» 260 » Finkelstein Simel.
» 200 » Atlas Roza. Lind Rozalia, Lustgarten Franciszka, Szarowski Tuch Helena, Vogel Adolf, Weiner B. Aschkenazy Ernestyna.
» 150 » Tillinger Dawid.
» 100 » Apfelsüss Abraham, Brückner Abisch Fischer Mojzesz, Juffe Wolf, Nutek Lipa, Ostersetzer Zofia.
» 50 » Gulden Szymon, Łaban Kalman.

Urzędnicy firmy »Prota« 7320M.

Urzędnicy kolejowi:

» 1050 » Goldstein, Pfau.
» 1000 » Grader Mende son.
» 800 » Amster, Braun, Burker, Ettinger, Fuhrman, Dr. Kormes, Lehm, Dr. Mehler, Mühlbauer Radymno, Nichtenhauser, Rawicki, Salver, Sternhell, Süsches Leo, Süsseles Marek, Vogelfänger, Zipper, Zucker.
» 650 » Chilf, Eitelberg, Fiel, Geiger, Herz, Dr. Herz, Hütter, Kikinis, Kittner, Knopf Maks, Korman, Nehrer, Ostersetzer, Pares, Salzman, Spingarn.
» 550 » Gruder Mendel jun. Hirschhorn. Kurzer, Modlinger Oswald, Pell, Wohlfeld.
» 475 » Brückner, Frenkel, Knopf Dawid, Krochmal, Ornstein, Presser, Wischnowitz Bernard.
» 400 » Brandowa, bp. Glanz Zygmunt, Modlinger Zygmunt.
» 360 » Badrik, Narzisenfeld,
» 320 » Knopf Izak, Spritzer, Weiss.
» 300 » Hirschung, Osterman, Strang, Rosenberg, Salver.
» 150 » Pielewski.
» 130 » Okin.
» 90 » Bong Ludwik.

Urzędnicy pocztowi Lwów 2:

» 1000 » Gottesman Maurycy.
» 800 » Bardach Jakób, Bodek Jakób, Charman Abraham, Gimpel Dawid Karpel Peretz, Liss Izydor, Starer Izak, Wainsaft Dawid.
» 700 » Katz Leon.
» 650 » Parille Herz.
» 500 » Mansberg Pinkas.
» 300 » Charman Leon, Mieser Józef.
» 200 » Fränkel Izrael.

razem 111145 Mk.

Resztę datków wykaże się po złożeniu przez ofiarodawców w całości subskrybowanych kwot.

Datki złożone na rzecz uchodźców ukraińskich w redakcyi dziennika »Chwila«

Dr. Schorr Mikulines 34.600 Mk., E. Scherbar Drohobycz 100 Mk.. Maurycy Richter Stanisławów 500 Mk., Emil Zellenmajer Podhajce 6 700 Mk, Demetr Dynów 570 Mk., Ornstein Kołomyja 50 Mk., Dr. Lichtgarn 4500 Mk., zebrane przez pp. Adasia Rapaporta na ślubie Schera 539 Mk., zebrane przez p. Michała Spiegla Bohorodczany 2.595 Mk., Żyd. Kem. rat. Monasterzyska 500 Mk., Gustaw Berlfein Sambor 2 00 Mk., zebrane przez p. Bernarda Lesera Sambor 1 058 Mk., Wilhelm Mandelbaum 150 Mk., Izak Reich 700 Mk., Salo Jungerman Horodenka 100 Mk., Jakób Stiel Sambor 100 Mk., A. Saeman Bolechów 2 000 Mk, zebrane przez Dra Salomona Glasera Bóbrka 675 Mk. inż. Dawid Uhrman Stanisławów 300 Mk., Dr. S. Schützer Potok złoty 250 Mk., zebrane przez Beujamina Rosenberga Stryj 560 Mk., Dr. Izydor Hescheles 200 Mk., L. D. 1.000 Mk., zebrane przez Izydora Katza 3300 Mk., Izydor Katz dochód z wieczorku 1.500 mk., Laura Rauch Podhajce 300 mk, zebrane przez Romana Rarasa Skole 180 Mk., zebrane przez Hele Rares Skole 2170 Mk., Silberman Zborów 1200 Mk., Dr. Lies Maksymilian Drohobycz 100 Mk., Dr. Händel Żurawno 100 Mk, Osias Gottfried 100 Mk., Majer Zarwanitzer Kałusz 640 Mk., Maksymilian Geif Tarnów 1.000 Mk., Drucker Łańcut (Zbiórka) 1.161 Mk, Kanarienvogel Stanisławów 100 Mk., Mak o. Zaudera Tyszkowce 650 Mk., Moses Zucker Borysław 10.000 Mk., Józef Presser Krechowice 100 Mk.

razem 82.348 Mk.

Zebrane przez Towarzystwo »Agudas Israel« we Lwowie.

Zebrane przez p. J. Herschla Ortnera w Mościskach:

» 200 » Chaimruss, Chaim Leib, Gerber, Mojzesz Aron Lang.
» 150 » Samuel Kiesel, Anczel Gruft.
» 100 » Majer Freund, Mojzesz Dawid Landau, Leibisz Izrael Gerber, Izrael Kranz. Juda Schulz, Samuel Busch, Markus Fischler, Naftali Horn, Józef Mehlwurn, Hersch Gerber, Benzion Schaffer. Mates Liwert, Tobiast Gruft, Izak Buks, Jakób Springer, Selig Margel, Abraham Feuchtbaus, Dr. Goldman, Aron Bechis, rabin Ch. N. Halberstam.
» 50 » Mechel Hoch, Abraham Abl., Hersch Feuchtbaum. Jakób Freund, Jakób Eisler, Wolf Antman, Józef Bendr, Aron Bittner, Majer Eisenhändler, Ezra Rosner, Jakób Rosner, Mojzesz Aron Reif, Mojzesz Gärtner sen., Markus Schilhaus, Zysche Sommer, Eisig Gärber, Hersch Buks, Markus Buch, Jakób Mojzesz Pfefferkorn Józef Siegel, Aron Samuel Rohrberger, Mojzesz Mehlwurm, Todrysa Kiesel, Dawid Bumwohl, Lazer Weichsel, Selig Mader. Zebrane Nedurim w synagodze przez p. Monaschego. Walda 225 Mk. i Mendel Scheininger 35 Mk.

razem 4600 Mk.

Zebrane wrród członków we Lwowie razem 45.727 Marek.

Firma Löwenstark i A. Tauber 10.000 Marek.

—oOo—

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

Gościnny występ artysty **Zygmunta Zuckerberga** w operetka w 5 akt. B. Schorra.

sobotę o g. 7·30 o godzinie 3·30 **„Pieniądz, Miłość i Hańba“.**

SAMSON i DALILA

NA MARGINESIE.

Pierwszy strzał.

Czasem na szarem beznadziejnem tle rozporządzeń ministeryalnych pojawia się barwna tęcza. Ludziska patrzą się, podziwiają grę kolorów, myślą, badają — i fantom znika.

Min. spraw wojskowych gen Sosnkowski pierwszy oficyalnie urbi et orbi uznał narodowość żydowską Uczynił to w formie zwięzłej, przypominającej kategoryczny styl i kategoryczną logikę rozkazów wojskowych. »W Wschodniej Małopolsce — mówi rozporządzenie — nie są dotychczas objęte poborem osoby narodowości ruskiej, niemieckiej oraz żydowskiej«. Następnie w napoleońskim stylu przeprowadził rozdział kościoła od — narodowości. Mianowicie stwierdził, że religia nie odgrywa u tych osób żadnej roli przy stosowaniu ulg wojskowych«.

Redakcye bywają zasypywane zapytaniami co do sensu rozporządzenia. Ponieważ rozporządzenia nie mają obowiązku liczyć się z cywilną logiką, przeto wyjaśniamy cywilom sens rozporządzenia jego celem. Chce ono powiedzieć, że kto zmienia wyznanie, nie zmienia tem samem narodowości. Polak przechodzący na grecko-katolicyzm nie przestaje być narodowości polskiej i z ulg i wyjątków przy odbywaniu powinności wojskowej korzystać nie może. Polak, przechodzący na mozaizm w celu uniknięcia służby wojskowej — nie osiąga celu.

Czy chciał p. min. przez to powiedzieć, że prozelityzm narodowy jest niemożliwy, że Ukrainiec, że Żyd zmieniający wyznanie nie zmienia narodowości. Wątpimy. Tak daleko nie zaszliśmy jeszcze. Ale bądź co bądź min. spraw wojskowych myśli nad zagadnieniami, które inne ministerstwa przesypiają — i wydaje rozporządzenia jasno i zrozumiale wyjaśniające zapatrywania na stosunki religijno-narodowościowe, a tylko cokolwiek mętnie na stosunki wojskowe,

Gen, Sosnkowski mierzył wprawdzie gdzieindziej, ale w walce o uznanie narodowości żydowskiej przez rząd — oddał pierwszy strzał. hehe...

Wywiad z Drem Salkindem.

Lwów 24 czerwca.

Bawiący obecnie we Lwowie w charakterze delegata centralnego komitetu Keren Hajesod w Londynie, Dr. Salkind, udzielił nam o bieżących sprawach żydowskich i syonistycznych następujących informacyi, któremi z względu na zainteresowanie, jakie zagadnienia te budzą oraz osobę informatora dzielimy się, z czytelnikami.

O stosunkach żydowskich syonistycznych w Rosyi bolszewickiej, o co Dra Salkinda, jako b. prezesa gminy żydowskiej w Petersburgu, prosiliśmy, nie chciał się wypowiedzieć. Oświadczył tylko, że syoniści rosyjscy tak w Rosyi jak i zagranicą do sporów partyjnych, wynikłych na tle rewolucyi nie wtrącają się, stoją zdala od aktywizmu politycznego o ile ten tyczy się wewnętrznych stosunków wzgl. konfliktów w Rosyi. Zastępujemy tylko interesa ludności żydowskiej i ruchu syonistycznego. W sprawie tzw. konfliktu amerykańskiego oświadczył:

Amerykańscy syoniści sądzą, że po San Remo nie trzeba już organizacyi światowej dla wszelkich problemów żydowskich. Wystarczy egzekutywa wyłącznie dla ekonomicznej pracy.

Zdaniem egzekutywy, stosowanie czystej metody ekonomicznej nie doprowadzi do odbudowy żyd. Palestyny. Materyał ludzki dla emigracyi musi być przygotowany w golusie, do tego potrzebne są korzystne warunki polityczne i dlatego uznajemy konieczność pracy golusowej.

W sprawie Keren Hajesod informował Dr. Salkind, że dla zapewnienia współdecyzyi subskrybentów bez różnicy ich partyjnego poglądu wejdą do Rady ekonomicznej (na której czole stoi sir Mond) prócz delegatów kongresu syonistycznego, wybrani przez subskrybentów.

Co do sytuacyi politycznej powiada: trzeba przeczytać uważnie enuncyacye Samuela i Churchilla, aby wiedzieć, że obaj stoją na gruncie deklaracyi Balfoura. Różnica w tonie jest konsekwesnyą taktyki politycznej. Miarodajnym jest ton Churchilla który mówił imieniem Anglii, wolny od wpływu bezpośredniego nastrojów arabskich.

Odnośnie do kongresu informował Dr. Salkind: Wizy na pobyt w Czechosłowacyi załatwione, o paszporty na wyjazd muszą się delegaci osobiście wykazać.

Następnie przeszedł Dr. Salkind do omówienia pracy palestyńskiej:

Entuzyazm chaluców — powiedział — jest bezprzykładny„ ale nam trzeba wyszkolonych robotników. Musimy stworzyć kadry zawodowo kwalifikowanych emigrantów. Najważniejszem obecnie zadaniem jest umożliwienie emigracyi przez stworzenie pól pracy dla imigrantów palestyńskich.

W Keren Hajesod wyraża się przyszłość Palestyny.

Z Lwowa udaje się Dr. Salkind do Krakowa, poczem zwiedzi Łotwę i Litwę, aby współdziałać w organizacyi Keren Hajesod w tych krajach.

Wezwanie do zeznania dochodów.

Warszawa. (Pat.) Wezwanie do zeznania dochodów do wymiaru państwowego podatku dochodowego na lata 1920 i 1921. Odnośnie do publicznego wezwania, wystosowanego w maju 1921 do wszystkich osób obowiązanych do opłacania państwowego podatku dochodowego, przypomina się, że termin wnoszenia zeznań o dochodach na lata 1919 i 1920 względnie wykazanych w zamknięciach rachunkowych z lat 1918„ 1919 i 1920 upływa z dniem 15 lipca 1921. Kto w powyższym terminie nie złoży zeznania na przepisanym formularzu u właściwego urzędu skarbowego, ulegnie grzywnie do 2.000 mk., a wymiar podatku dochodowego uskuteczniony zostanie z urzędu na podstawie materyałów, jakimi władze rozporządzają, ponadto tymczasowe ustalenie podatku dochodowego w myśl ustawy z 20 maja 1921 art. 47. nastąpi bez przesłuchania podatnika na podstawie opinii dwóch rzeczoznawców, względnie danych, jakiemi władza rozporządza.

NADESŁANE.

WPISY
do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.
a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży
odbywają się codziennie.
Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.
Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę. 7558

Rutynowany koncypient
z egzaminem adwokackim obejmie posadę w lwowskiej kancelaryi lub przystąpi jako spólnik do kancelaryi adwokackiej we Lwowie.
Zgłoszenia pod »Koncypient« do Adm. naszego pisma. 7568

Okulista Docent dr. W. Reis
powrocił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22. od 12½—3½. 7570

Zyd. Tow. Akademickie „Ognisko“
(Mensa Akad. Judaica)
— — — — poleca — — — —
rutynowanych nauczycieli
w zakresie szkół niższych, średnich i wyższych, jakoteż urzędników i siły biurowe wszelkiej kategoryi. Zgłoszenia w sekretaryacie »Ogniska« przy ul. św, Teresy 26a między godz. 1·50—2·50. 7186

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Sobota 25 czerwca o 3 popoł. Przedstawienie ku czci Hoowera.

Sobota 25 czerwca o 7.30 wiecz. „Żydówka“ opera.

Niedziela 26 czerwca o 3 popoł. „Tajfun“ z Brydzińskim.

Niedziela 26 czerwca o 7.30 „Willa nad morzem“ występ Brydzińskiego.

— **Zgromadzenie ludowe.** »Dziś w sobotę dnia 25. czerwca odbędzie się w sali Domu Narodnego o godz. 4 ej popołudniu wielkie zgromadzenie ludowe, na którem przemawiać będzie Dr. Salkind, delegat centrali »Keren Hajessod« w Londynie o »Odbudowie Palestyny«. Wstęp wolny. Żydzi jawcie się licznie!« O godz. 10ej przedpołudniem przemawiać będzie Dr. Salkind w przedmiejskiej bożnicy,

— **Poseł A. Hartglas** bawi we Lwowie. Poseł Hartglas wygłosi dziś na zaproszenie Związku akad. »Emunah« odczyt na temat: Problem syonistyczny w chwili obecnej«. Odczyt odbędzie się w Sali Domu narodowego o godz. 7½ wieczorrm. Ze względu nu osobę prelegenta odczyt budzi powszechne zainteresowanie.

— **Szekle!** Egzekutywa Organizacyi Syonistycznej dla Wschodniej Galicyi przypomina poraz ostatni wszystkim organizacyom okręgowym i miejscowym, że akcya szeklowa kończy się 25. czerwca. Miejscowości, które dotąd szekli nie odesłały, muszą bezwarunkowo telegraficznie nam podać ilość zebranych szekli i natychmiast przez posłańca przekazać nam wszystkie pieniądze szeklowe wraz z podatkiem partyjnym.

— **Z muzyki.** Drugi koncert symfoniczny Polskiego Związku muzyków, zespołu złożonego z 106 wykonawców, odbędzie się pod dyrekcyą Bronisława Wolfstala w środę 29. b. m. w sali Teatru miejskiego. Program obejmuje Beethovena, Leonorę No. 3., wspaniałą symfonię patetyczną Czajkowskiego oraz gigantyczne arcydzieło Wagnera, wstęp do opery »Mistrzowie śpiewacy z Norymbergii«.

— **Nieprawdopodobne a prawdziwe błażeństwo.** Wątłe żrebię biegnące w Lwowie obok warszawskiego wydania »Rzeczpospolitej« zarżało. Jest żeto możliwe? Syoniści wzywają ludność polską do bojkotowania kupców żydowskich, przedrukowują w swoim organie bojkotowe odezwy »Rozwoju« Organizacyi »Swój do Swego« a prokurator patrzy na to przez palce i nie konfiskuje. Więc to tu, na polskiej ziemi wolno nawet Żydom samych siebie bojkotować, a Polakom bojkotować Żydów nie wolno. Oburzony lwowski redaktor »Rzplitej« zapowiada, że posłowie »Rzeczpospolitej« wniosą

w tej sprawie interpelacyę w Sejmie. Poseł Dubanowicz umyślnie — zdaje się — wycofał Skulskiego z gabinetu, aby mieć wolną rękę w obronie ludności żydowskiej przed bojkotowaniem jej — przez syonistów. Nawet antysemityzm bowiem ma swoją etykę.

— **Dyrekcya kolei państwowych w Lwowie donosi:** Na przestrzeni Stryj-Stanisławów wstrzymany został ruch pociągów osobowych Nr. 1211, 1212, 1214 i 1215, przy pociągach zaś Nr. 1213 (odjazd ze Stryja 14·13) i Nr. 1216 (odjazd ze Stanisławowa 11·15) zarządzono przesiadkę na moście między Stryjem a Morszynem.

— **Zakład wychowawczo-naukowy.** Dr. A. Karpówny we Lwowie (z prawem publ.). Wpisy do gimnazyum, liceum i koedukacyjnej szkoły ludowej codziennie od 3 do 4. Egzamina wstępne i prywatne trwają do 1. lipca. 1470

—II—

— **Nabożeństwo solenne** dla uczczenia Hoovera odbędzie się w niedzielę dnia 26 czerwca o godz. 9 rano staraniem zarządu izr. gminy wyznaniowej w synagodze postępowej. Zapraszam mieszkańców współwyznawców do licznego udziału w tem nabożeństwie dla zamanifestowania uczuć wdzięczności ludności żydowskiej. 7571 Dr. Jakób Diamand.

—[]-[]—

— **Wpisy do szkoły handlowej.** Zwracam uwagę publiczności, że zarządzone wpisy do szkoły handlowej mają charakter tylko warunkowy. Nie jest bowiem pewnem, czy szkoła handlowa Ż. T. Szk. L. i Śr. zostanie po ferjach otwarta czy też nie.

Żyd. Tow. Szkoły Lud. i Średniej nie przyjmuje przeto żadnej w tym kierunku odpowiedzialności: Za Ż. T. S. L. i Ś. Dr. Izrael Münzer, prezes. 7557

—ooo—

— Środa 29. czerwca w sali Teatru Miejskiego II. Koncert symfoniczny Polskiego Związku Muzyków. 7767

—II—

— **Żydowska farma w Stanisławowie** zaprasza na uroczyste poświęcenie Zakładu, które się odbędzie w niedzielę dnia 3/7 o godzinie 4·30 popołudniu członkinie Stow. »Rachela«. 7556

—oo—

— **Właściciele działek** na placu Powystawowym zechcą we własnym interesie zgromadzić się w niedzielę dnia 26. czerwca br. o godz. 11-tej w sali Giełdy, ul. Akademicka 17 celem zabezpieczenia tegorocznych plonów. 7555

Wiadomości handlowe.

Lwów, 24. czerwca.

Ożywienie w transakcyach papierami przemysłowymi trwa nadal. Żywsze obroty akcyami Chodorowskiemi po 2150—2175 2200—2175, za Polską Naftę I—II em. płacono 2025—2050, III. em. 1950, za Parowozy 1900, za Karpalit 1775—1700.

Przekaz na Berlin 2350.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya silna zwyżkowa.

Płacono za dolary amerykańskie 1600 kanadyjskie 1385—1400, marki niemieckie 2450, leje rumuńskie 2450, ruble (500) 305 ruble (100) 550.

—II—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 24. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	550·—	—·—
Bank hip. gal. 280—21	700·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	675·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	525·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	550·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2125·—	2225·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	1675·—	1800·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3575·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2125·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3675 —	—·—
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1850·—	1950·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1200·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	1975·—	2100·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1900·—	2000·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140-21	1050·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140-21	975·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—28	5200·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2200·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140 —	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7800·—	— —
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	470 —	550·—
« « po 500 rb.	280·—	320·—
« « drobne	220 —	280 —
Ruble dumskie (po 1000)	65·—	85.—
« « (po 250)	55·—	65 —
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	5·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	7.—	10·—
1 frank franc.	120·—	128 —
1 Frank szwajc.	210·—	220 —
1 £ Sterling	5400·—	5900·—
1 Dollar ameryk.	1470·—	1550.—
1 Dollar kanadyjski	1250 —	1350·—
Marki niem. (po 1000)	2200·—	2375·—
» » (po 100)	2100·—	2275·—
» » drobne	2000·—	2175·—
Lei rumuńskie (500)	2350·—	2450·—
Lei rumuńskie drobne	2200 —	2350·—
Liry włoskie	65 —	75·—
Czeskie korony (5000—1000)	2200 —	2300 —
» » drobne	2200·—	2300·—
Korony austr. niem. stemplowane	210·—	240·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	5500 —	6000.—
» na Paryż	120 —	130 —
» na Zurych	210·—	230 00
» na Praga	23 00	24·00
» na Wiedeń	23·00	250·00
» na Berlin	23·00	24 00
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	23 50	24·50

Rata bankowa:

Stopa eskontowa P. K. K. P. 6%.

—ooo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 24. czerwca.

Bank przemysłowy 525, P. T. H. I—III em. 1075—1050, IV. em. 975—985, Impex 480—500, Polski Glob 1325—1410, Lemiesz 6000, Siersza górn. 6300. Polska Nafta 2150—2000, Siersza el. 2200—2250, Trzebinia mydło 2650.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 24. czerwca 1921

Dolary amerykańskie 1545—1500, Marki niemieckie 22·50—2200, Ruble (500) 295, ruble dumskie 72—70. Przekaz na Berlin 2250—2227½, na Gdańsk 2240, na Nowy Jork 1555—1510, na Paryż 129 124, na Wiedeń 236.

Polska Nafta 2075.

NADESŁANE.

Naszemu przyjacielowi p. Bernardowi Wahlowi do zaręczyn z p. Paulina Reissówną serdecznie gratulujemy
7566 Ozyasz i Sala Wassermann

Etti Donnerkeit — Joachim Seifmann
Waniowice Stary Sambor
zaręczeni w czerwcu 1921. 7554

Z okazyi zaręczyn brata Jakóba z p. Miną Schragerówną serdecznie gratuluje
7440 Adolf Kreiner

Z okazyi zaręczyn Tow. p. BERNARDA WAHLA z Borysławia z p. Paulina Reissówną gratuluje serdecznie. Lokalny Komitet dla Keren Hajes. i Żyd. Klub dramatyczny w Borysławiu. 7567

Samuel Schächner — Dora Rotstein
Czortków
zaręczeni w czerwcu 1921. 7542

Do zaręczyn naszego kuzyna Leisora Zamojre z p. M. Liebergallówną gratulują Samuel Pafernik z żoną 7550

Leiser Żamojre — Matylda Liebergall
Tarnopol Skałat
zaręczeni w czerwcu 1921. 7551

Ukochanej kuzynee Berty Lehrer do ślubu z p. E. Friedlerem dużo szczęścia zasyła Chanie Eliasar 7530

לרגלי ארוסת חברי הנאמן מר אליעזר זמורה את העלמה מרת מאטעל ליעבע גאלל אנכי האחל להם ברכת מז"ט ועתיד מאושר את בום השאגן יבנו על הרי יהודה
בן ציון מדפים זב"ז. 7548

לחביבי מר מרדכי שפ'עגלגלאז ליום בואך בבריית הארוסין הנני מברך אוהך בברכת מז"ט והרי אושר והצלחה יאירו לך את דרכך בחיים
בן ציון מדפים זברו. 7549

אנו מברכים בברכת מזל טוב חמה את הברתנו לרת שמינר חנה לאירושיה את מר ום מבורימלב ויזכו מבנות את ביתם, בית עברי על הרי יהודה וירושלים
וער אגודת עברית סטרי. 7541

DROBNE OGŁOSZENIA

INTERESA HANDLOWE.

Dobrze prowadzony interes galanterya i papiery z urządzeniem poszukuje spólnika z kapitałem. Zgłoszenia do Administracyi pod »Spólnik«. 7534

300 — 500.000 Mk. włożę celem prowadzenia sklepu lub tp., ewent. dam pokój w centrum żydowsk. »Fachowiec obuwia« Chwila. 7539

Poszukuję spólnika z kapitałem pół miliona marek do powiększenia interesu. Zgłoszenia do Adm. pod »H«. 7508

MAŁŻENSTWA.

Schadchen mający przystęp. do bogatych rodzin nie bardzo postępowych. Zechce zgłosić adres pod »powaga« do Administracyi. 7531

Quo vadis? młodzi ludzie? Wydawnictwo »Przeznaczenie« poświęcone sprawom życia towarzyskiego, małżeńskiego i hygienie wskaże Wam właściwą, a najkrótszą drogę do celu. Ogłoszenia do I-go numeru przyjmuje Administracya Lwów, Skarbkowska 4, II. p. 7545

Szadchena obracającego się w lepszych sferach poszukuję. Zgłoszenia pod »A-B-C« do Administracyi. 7175

RÓŻNE.

Powróciłam z zagranicy i otworzyłam napowrót pierwszorzędny salon krawiecki. 7071
Zofia Winitowa, Halicka 21, I. p.

Stare splamione lustra srebrzy na nowo firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła Lwów, ul. Ormańska 27. 7504

Przyjmuje się zamówienia na manicur do domu. Fryzyer Bratter, Kościuszki 5. 7516

BACZNOŚĆ handlowcy! W magazynie konfekcyi damskiej »Mannera«. Sykstuska 2 strejkuje personal, omijajcie ten sklep. Związek pomocn. handlowych. 7565

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 6822

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 7449
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki paryzk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 7446

w Truskawcu ordynuje w sezonie kąpielowym
Dr. J. RUDÖRFER
b. lekarz klinik wiedeńskich — w chorobach wewnętrznych kobiecych i elektroterapii. 7083

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Sklep w śródmieściu zamienię za 2 pokoje z kuchnią również w śródmieściu M. Z. do »Chwili«. 7535

JAREMCZE
WILLA HELENA.

Mały pensyonat. Słoneczne, duże, dobrze urządzone pokoje. Wikt obfity. doborowy. Werandy, pokój konwersacyjny, pianino. Wiadomość do 1-go lipca b. r. w Administracyi »Chwili« pod »Jaremcze Willa Helena«, później na miejscu. 7546

KUPNO-SPRZEDAŻ.

שלויתים wełniane i jedwabne, hurtownie i detalicznie po cenach umiarkowanych do nabycia w księgarni hebrajskiej S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 7337

Magazyn nowego puchu i pierza
w różnych gatunkach w każdej ilości na pościel po najumiarkowańszych cenach poleca Sz. publiczności firma R. Gewehr, ul. Krakowska 6, I. piętro. 7370

Meble okazyjnie wszelkiego rodzaju po niskich cenach sprzedaje »Doroteum«, Sapiehy 34. 7069

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 29. — Damska Fryzyerka! 66 6

Jadalnia dębowa jasna, dywan, kasa ogniotrwała do sprzedania. Oglądać można od 11-12 i 3—5 ul. Mochnackiego 22/II. 7564

Do sprzedania **Unionspaltmaszyna** loko Lwów nowa 1800 m/m długa zapasowym nożem. — Wiadomość Biuro Centralne, Lwów, ul. Słowackiego 3. 538

2 zaluzye sklepowe z wewnętrznemi drzwiami okutemi do sprzedania. F. Rentschner, Legionów. 7537

Sprzedam kamienicę w śródmieściu z 3 ubikacyami frontowemi na parterze wolnemi, kompletne urządzenie gazowe i elektryczne dla celów technicznych. Nadaje się na małą fabrykę: Wiadomość w Administracyi pod »Fabryka«. 7544

Na prowincyi kupuję papiery wszelkiego rodzaju (też makulaturę) oraz przybory do pisania. — Zgłoszenia: Kreiner, Lwów, Gródecka 69. 7547

WOLNE POSADY

Apteka w Mikulińcach poszukuje magistra(ę) farmacyi. Posada 1. lipca do objęcia. Płaca wedle normy lwowskiej 7391

Pannę lub subjekta poszukuje Magazyn Mannera, Sykstusk 2. 7521

Poszukuje się panny z lepszego domu izrael. do wychowania 12-letniej dziewczynki i przygotowania jej do czwartej kl. liceum polskiego. Wymagane: 1) Matura gimnazyalna lub licealna, 2) Znajomość języka francuskiego i gry na fortepianie. Panny z praktyką na tem polu mają pierwszeństwo. — Warunki: Mieszkanie, wikt i płaca według umowy. Oferty wraz z curriculum vitae z odpisem świadectw pod adresem: Zygmunt Sandberg, dzierżawca dóbr Zaleszczyki. 7503

Asystenta farmacyi na popołudniowe zajęcie poszukuje Apteka we Lwowie. Zgłoszenia pod »Sustentant« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 7485

Asystenta budownictwa z dłuższą praktyką biurową i na budowie poszukuje Arch. Henryk Orlean we Lwowie, ul. Sykstuska 43 B. Zgłoszenia w godz popołudniowych miedzy godz. 3—5. 7466

Technika dentystycznego samodzielnie pracującego poszukuje Dr. Nadel w Kałuszu, zgłoszenia z podaniem warunków i dotychczasowego zajęcia. Posada do objęcia 1. lipca. 7519

Wypraktykowaną zdolną pannę do ekspedycyi za dobrem wynagrodzeniem przyjmie natychmiast magazyn Kolpana, Piekarska 1 B. 7568

Praktykanta płatnego przyjmie zaraz. Magazyn papieru galant. Batorego 6, 7533

Większe przedsiębiorstwo przemysłowo-drzewne poszukuje rutynowanej stenotypistki władającej językiem polskiem i niemieckim. Oferty pod »Buk« do Administracyi. 7560

POSAD POSZUKUJĄ.

Korespondent po sko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Technik-dentysta poszukuje posady od 1. lipca. Zgłoszenia: Reitman Salomon, Kałusz 7428

Cudzoziemiec, rutynowany nauczyciel angielskiego, francuskiego i niemieckiego poszukuje posady na wsi. Zgłoszenia: R. S. Lwów, Brajerowska 2, I. p. 7419

Handlowiec władający językiem polskim, czeskim i niemieckim w słowie i piśmie poszukuję zajęcia Fleischer, Rutowskiego 24. 7536

Korespondentka, pisząca bardzo biegle na maszynie po polsku i niemiecku, ze stenografią niemiecką, znajomością, buchalteryi z praktyką czteroletnią z dobremi referencyami poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia »Pilna« Administracya »Chwili«. 7543

AKADEMIK, zdolny hebraista przyjmie lekcyę na wsi za dobry wikt i skromne wynagrodzenie. Bliższa wiadomość pod »Szejur« w Administracyi. 7572

Ogłoszenia.

Wodociągi i gazowe urządzenia
wykonuje i naprawia po najtańszych cenach
KONCESYONOWANY ZAKŁAD INSTALACYJNY
MARKUSA ZIMANDA 7528
LWÓW, RYNEK 35, (w podwórzu).

AJENT z branży chemicznej zostanie natychmiast przyjęty. Oferty pod „Prowizja“ do **„MAŁOPOLSKIEJ REKLAMY“**
LWÓW, KOPERNIKA 16.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

8-kl. Męska Szkoła Realna „Jabne“ w Będzinie
poszukuje nauczycieli
do historyi, geografii i przyrody, matematyki i fizyki 7491
DYREKCYA.

WORKI
różnego gatunku i płachty kupuje i sprzedaje
FIRMA 7474
LANDAU i FEINSINGER
LWÓW, SYKSTUSKA 58a.
Magazyn w pasażu Hermana (Colosseum)
Telefon Nr. 426 Telefon Nr. 426.

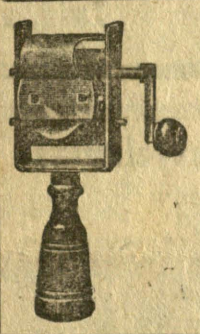
UPOMNIENIE.
Trudniących się agenturą handlową a w gremium dotychczas niezgłoszonych upomina się, by przystąpili do gremium jako członkowie w ciągu bm. pod rygorem odniesienia się do władzy przemysłowej. Za
Gremium agentów handlowych we Lwowie, ul Kościuszki 14.
7340 BENDEL.

KLOZETY
fajansowe „Panama“ i żelazne „Kontinental“
poleca firma 7553
BERNARD APFELBAUM
LWÓW, UL. KOŁŁĄTAJA L. 6.

WAŻNE DLA KUPCÓW!

Z dniem 1 czerwca 1921 roku objąłem
Oddział lwowski
DOMU SPEDYCYJNO-KOMISOWEGO
„TRANSPORT“
Krakowskiej spółki spedycyjnej z ogr. odpow.
we Lwowie, przy ul. Kołłątaja l. 8.
Załatwia we wszelkich formalnościach cłowych. Przewóz mebli w patentowych wozach meblowych. Regularne kursy wozów zbiorowych z Wiednia i koleż w kraju pod konwojem.
Zastępstwa w Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Wiedniu, Pradze oraz we większych miastach światowych.
Reprezentacya Międzynarodowego Towarzystwa Transportowego RICHARD MITTLER i S-ka, Wiedeń. — Własne magazyny we wszystkich dzielnicach miasta. — Ekspedycya przesyłek bagażowych. — Finansowanie i zaliczkowanie wszelkich transportów i transakcyj. — Usługa solidna, skrzętna i zaufana. — Polecam się i nadal łaskawym względom PT. Klienteli
7421 **ADOLF KREBS.**

Korporacya gospodnio-restauracyjno-szynkarska
we Lwowie, Rynek 28.
zawiadamia, ze z dniem dzisiejszem na mocy obowiązującego statutu korporacyjnego otwiera
Biuro pośrednictwa pracy
w lokalu korporacyi. 7403
Przyjmuje zgłoszenia i udziela bezpłatnie pracę pracownikom kelnerskim codz, od 10—1 i 5—6

Precyzyjny aparat do ostrzenia
noży do golenia „ROLPAF“
do nabycia w pierwszorzędnych sklepach
Hurtowna sprzedaż i gener. przedstaw. na Polskę:
„DEKARO“
przedsiębiorstwo handlowe Ska z o. o.
we Lwowie, Rutowskiego 12.

KIEROWNIK TARTAKU
z długoletnią praktyką we wszystkich gałęziach przemysłu drzewnego, pierwszorzędna siła 7148
poszukuje odpowiedniej posady,
którą może natychmiast objąć. Za pośrednictwo wynagrodzi do 10000 Mp. Zgłoszenia pod »S 40 lat« do Adm. »Chwila«.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
6565 Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299

Większe przedsiębiorstwo spedycyjne w Krakowie
poszukuje
SPÓLNIKA
z kapitałem 2—3 milionów marek dla założenia filii we Lwowie. Spółka na Lwów i Kraków. — Zgłoszenia pod »Spedycya« do Administracyi »Chwili«. 7418

Nowe maszyny do szycia!
wszystkich systemów jak Kaisera, Gritznera, Rast-Gasser, Singera jakoteż wszelkie części składowe do tychże polecają wielkim wyborze
Violin i Tisser
Lwów, Bernsteina l. 1. 7404
Maszyny rolnicze stale na składzie!

Kto raz spróbował ten przekona się, że

Za Brylanty, złoto

srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny

S. ALTHOLZ
ZEGARMISTRZ
Lwów, pasaż Hausmana 5.

Przyjmuję wszelką
Reperacyę
i wykonuję 7562
SZYBKO I SUMIENNIE.

E=U=R=E=K=A
NAJLEPSZA NAJTAŃSZA
PASTA DO OBUWIA
!

Wytwórnia chemiczna
Dr. KOLNIK i S-ka
Spółka z ogr. odp.
Lwów, ul. Słoneczna l. 2.
6993

FRITZELACK

Najprzedniejszej jakości **lakiery do podłóg,** jakoteż różnego rodzaju **lakiery emaljowe i inne, Hetzendorfskiej fabryki O. Fritze Wiedeń XII/2.**
WSZĘDZIE DO NABYCIA 7363
Skład i zastępstwo Henryk Freiheiter, Lwów, K. Roczkowskiego 5.

Potrzebujemy natychmiast
kilku wagonów
nawozu sztucznego
(Knochenmehl). 7573
Oferty pod »Nawóz« do
Małopolskiej reklamy
Lwów, ul Kopernika 16.

Wełna na płaszcze, ubrania i kostyumy poleca
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p.
7532

Poszukuję 1 do 2 pokoi
w okolicy Jagiellońskiej, Legionów, Kazimierzowskiej na biuro. — Zgłoszenia pod »Septimus« do Administracyi. 7480

WOLNE POSADY.

Kucharze i kucharki znajdą natychmiast zajęcie. Zgłoszenia w kancelaryi hotelu Georga lub Bristol. 7432

Panienki do pakowania poszuku e apteka pod »Srebrnym Orłem«, ul. Krakowska. 7569

Akcyjny Bank hipoteczny we Lwowie

ZAPROSZENIE DO SUBSKRYPCJI

Walne Zgromadzenie akcjonaryuszy akcyjnego Banku hipotecznego uchwaliło dnia 20. kwietnia 1920 podwyższenie kapitału akcyjnego z 60,000.000 K czyli 42,000.000 Mp. na

100,000.000 K czyli 70,000.000 Mp.

Rada nadzorcza na podstawie zezwolenia Ministerstwa Skarbu, udzielonego w porozumieniu z Ministerstwem przemysłu i handlu dnia 10. marca 1921 Nr. 4567 DK. przystępuje do podwyższenia kapitału akcyjnego 60,000.000 K. czyli 42,00.000 Mp. o dalszych

28,000.000 Mp.

przez wydanie 100.000 sztuk nowych akcji po 400 K. jczyli 280 Mk. **im. wart.**

Objęcie większej części nowo wydać się mających akcji już naprzód zostałe zapewnione a do

SUBSKRYPCJI

pozostałej reszty zaprasza Rada nadzorcza na warunkach następujących.

1. Dotychczasowym akcjonaryuszom przysługuje prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcyi w ten sposób, że na 5 starych akcyi pobrać mogą 3 nowe akcje.

2. Nowe akcje uczestniczą w zyskach banku już począwszy 1. stycznia 1921.

3. Kurs nowych akcji wynosi dla dotychczasowych akcjonarjuszy na podstawie prawa poboru Mp. 500, dla nowych zaś subskrybentów Mp. 580 za sztukę.

4. Cenę kupna należy w całości złożyć przy zgłoszeniu w gotówce wraz z 5 prc. odsetkami od tej ceny kupna za czas od 1. stycznia 1921 do dnia zapłaty a nadto na koszta druku po Mp. 20 od każdej akcji. Na uiszczoną wpłatę, wydawać się będzie tymczasowe potwierdzenia.

5. Akcjonarjusze chcący wykonać prawo poboru, mają nadto w poniżej oznaczonym terminie przedłożyć swoje dawne akcje, bez arkuszy kuponowych względnie tymczasowe poświadczenia, które będą im natychmiast zwrócone po uwidocznieniu wykonan a poboru.

6. **Termin subskrypcji upływa z dniem 30. kwietnia 1921 r.**

Przydział nowych akcji uskuteczni dyrekcja banku wedle swego uznania, w najkrótszym czasie po zamknięciu subskrypcji.

Nowe akcje wydane będą, po skonfekcjonowaniu sztuk za zwrotem tymczasowego potwierdzenia kasowego na uiszczoną wpłatę.

Na wypadek nieprzydzielenia akcji zwróci Bank wpłacone kwoty z 3 prc. odsetkami.

ZGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:

Akcyjny Bank hipoteczny we Lwowie i jego oddziały,
Bank dyskontowy Warszawski i jego Oddział Lwowski,
Austrjacki Zakład dla handlu i przemysłu we Wiedniu,
Union Bank we Wiedniu.

Lwów, w marcu 1921. **Rada nadzorcza.**

Przedruku nie płacimy). 7550

ZNANY MAGAZYN KOLPANA
ul. Piekarska l. 1 B. 7412

sprzedaje póki zapas starczy czysto jedwabne pończochy po **500 Mp.** we wszystkich modnych kolorach, prawdziwe **fil d'cosse po 250, 275 i 300 Mp.**, ½ jedwabne po **200 Mp**, niciane po **150 Mp**. — Flor po **95 Mp.** we wszystkich kolorach. — Reformy damskie po **275 Mp.** — Skarpetki niciane po **60 Mp.** fil d'cosse po **100 i 120 Mp.**
Baczność! Uwaga na firmę i Nr 1 B.

Wielkie Towarzystwo okrętowe
dla przewozu podróżnych parowcami z regularnem połączeniem Gdańsk New-York POSZUKUJE ZASTĘPCY NA LWÓW, któryby rozporządzał odpowiednim lokalem frontowym. Zgłoszenia dla »O, W.« do Administracyi »Chwili». 7492

Tylko w Magazynie Mannera
Sykstuska l. 2. Lwów, Sykstuska l. 2.
Swetery wełniane Mk. 3300·—. Szlafroki do prania tureckie od Mk. 1200·—, Sukienki markizetowe od Mk. 2400·—, Sukienki wełniane od Mk. 25 0·—, Zawijanki jedwabne Mk, 46 0·—, wełniane Mk, 1650·—, Bluzki opalowe »Sport« Mk. 1050·—, Rewersa od Mk. 1050·—, Ponczochy pół jedwabne Mk. 50 ·—, Szale jedwabne 1000 Mk. 7448

Lokal handlowy
potrzebny w okolicach teatru miejskiego. 7519
Pośrednictwo pożądane. Oferty w biurze Jelina i Rudomina, plac Marjacki 10 dla p. I. Krymskiego

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego
LWÓW, PLAC MARJACKI L 6. W PODWÓRZU NA PRAWO
leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6323
Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.
Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila«
Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 876 Lwów, poniedziałek 27. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 8 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (80). komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno - sprzedaż: 3·50 Mk. Tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Rdza.

»O urbem venalem«.

(m) O rdzy toczącej organizm państwa, się mówić nie lubi, i nikt się rozsnącemu złemu nie przeciwstawia, czuje się, że trucizna z olbrzymiego basenu carskiej rozpusty i wyuzdania, płynie przez państwo, że rezultat stuletniej niewoli wykwita jadowitem zielem, a z rezygnacyą pozwala się plenić zbrodni korupcyi, jak gdyby to był objaw normalny. Z chwilą zerwania łańcuchów które więziły naród od pięciu ćwierci wieku wszystkie utajone siły ale i wrzody strzeliły ku niebu. Orle duchy poszybowały ku szczytom, ale w nowej swobodzie rozwinęły się jeszcze bardziej chwasty rozrosły się one i przysłaniają sobą cały organizm państwa. Jakiś zaród »złego« rozprzestrzenił się i osłabił siłe żywotną narodu który nie widzi ze siekiera do korzenia jego jest przyłożona i lada chwila jej uderzenie sparaliżuje kręgosłup państwa młodego zarażonego przez rząd korupcyi.

Resdua tej zbrodni kryją się w sławetnych dzienniczkach podobnych do owych rozbójniczych zameczków średniowiecza z których wypadają zbójnicy na spokojnych przechodni Kto się im nie opłaci lub im niewygodny tego opadają ograbiają go z czci, imienia i uczciwości i oplują najczystsze intencye śliną nienawiści, obrudzą wydzielinami gada. »Rozwój« i »Ziemski Trybunał obywatelski« podnio ą zbrodnię wymuszenia do wysokości cnoty narodowej.

A rafinowana korupcya i łapownictwo staje się rzeczą, o której się nie mówi z wstrząsem oburzenia, ale z tolerancyjnym uśmiechem przy zamrużeniu oczu. To już tak być musi, mawia gawiedź, tak ta jej część, która żeruje pasożytniczo na zdrowem ciele państwa, jak i ta reszta, która z wegetacyjnym sennym uśmiechem, sądzi że tak być musi i bezwładna nie walczy z korupcyą ale z nią wchodzi w kompromisy uważając korupcyę i kupczenie tem, co gdzieindziej nie jest przedmiotem handlu za objaw normalny z którym zgodzić się należy. »Co kraj, to obyczaj, u nas tak« — tą maksymą bierności i bezwładu przechodzi się do porządku dziennego, nad szalejącą obok nas orgią łapownictwa i korupcyi, której jedni z zgrzytaniem zębów, drudzy z mdłym uśmiechem, ale wszyscy karnie się poddają.

Wysoko ku niebu wystrzelił pasożyt korupcyi, niebywałej podobnej do czasów upadającego Rzymu, gdy padło słowo »o urbem venalem«, okresu Kartaginy lub jeśli się chce bliższej analogii czasów »jedz. pij i popuszczaj pasa«, czasów zgnilizny Sasów. Czuje się rozkład i szuka się źródła zlego wszędzie, tylko nie tam, gdzie z wypęczniałego nowotworu trucicielskiego bryzga jad na społeczeństwo. Skłębiony i nieharmonijny charkot psów na tropie, szuka ofiar do których przyczepić chce winę. Naturalnie przedewszystkiem jest winne »anonimowe mocarstwo«! Ono wszak winne, że okupić się musi czasem zawieszenie broni na krótki czas łapówką, rzuconą w zawsze rozwartą paszczę nieprzeliczonego zastępu pijawek państwa. Mówi się tyle o winie obcych: mówi się że cały świat sprzysiągł się i zaprzysiągł zagładą państwu.

A nie widzi się armii łapowników i korupcyonistów, która pod amarantowym sztandarem, przystrojona w białe orzełki, ssie i wysysa wśród nabożnych zaklęć i starosłowiańskich guseł jak dojną krowę, państwo które staje się wychudłym szkieletem gdy cyniczna zbrodnia rośnie w bezecnym tłuszczu.

Gangrena, która płynie z korupcyi i grozi stoczeniem państwa, nie może być unieszkodliwiona środkami niedotykającymi choroby. Państwo zaopatrzone w sfingowanych wrogów i przeciwników nie widzi, że bandyci rodzimego chowu, odcinają mu poły i kieszenie, otwierają mu żyły i chłepcą jego gorącą krew.

Wszelkie półśrodki, zachwalane na rynkach frymarki nie przecinają węzła gordyjskiego. dla którego nie masz cięcia Aleksandra macedońskiego. Suchoty marki polskiej, nie są zawleczone z zewnątrz, jak to opiewa i orzeka dyagnoza domorosłych partaczy, lecz źródło ich tkwi w organiźmie, zatrutym przez łapownictwo, przez wyuzdanie życia w każdym kierunku, przez zawrotny taniec wszelkiej lubieżności, pod hasłem »apres nous le deluge«.

Dobro społeczne, to taki wyświechtany frazes, którym tumani się najmłodsze dzieci, a starsi tańczą jakąś infernalską sarabandę dokoła Baala i cielca złotego.

Gdy Francuzi szli na zdobycie świata pod hasłem równości i braterstwa, zrozumieli, że ich orły nie mogą wznieść się do dumnego lotu, póki w domu żerują jastrzębie, węszący za padliną. Wyrzucili najpierw, jak mówili »śmiecie" z krużganków pałaców słonecznego miasta. A dopiero czyści poszli i zwyciężyli.

I państwo polskie, toczone przez rak

Briand o polityce zagranicznej.

Alianci a Niemcy. — Górny Śląsk. — Sprawy wschodnie.

Paryż. (Pat.) Na posiedzeniu komisyi spraw zagranicznych Briand dawał wyjaśnienia w sprawie polityki zagranicznej i uwydatnił konieczność utrzymania sankcyi w stosunku do Niemiec, których rząd obecnie opiera się na elementach szczerze pokojowych. Wszelka słabość ze strony ententy mogłaby spowodować powrót czynników pangermanistycznych. Briand oświadczył dalej, że Loucher wyniósł z konferencyi z Ratenauem wrażenie, iż rząd rzeszy szczerze dąży do wyszukania praktycznych środków dla odbudowy zniszczonych okolic

Briand jest zdecydowany na zniesienie sankcyi przeciwko Niemcom jeżeli ci złożą dalsze dowody sprawiedliwego przeprowadzenia zobowiązań, jeżeli zmieni się duch narodowy i militarny, który ciągle zagraża gabinetowi Wirtha.

Odnośnie do sprawy G. Śląska oświadczył Briand, że sprawa ta jest na drodze do rozwiązania sprawiedliwego i zgodnego z francuskim punktem widzenia.

Posiedzenie Rady Najwyższej nie jest jeszcze ustalone, ponieważ zależy to w szczególności od wypracowań komisyi międzysojuszniczej górnośląskiej w kwestyi podziału terenu plebiscytowego. Sprawozdanie to będzie przedstawione do decyzyi Radzie Najwyższej. Prawdą jest tylko, iż Stany Zjednoczone, będą zastąpione przy uregulowaniu kwestyi górnośląskiej. Rokowania z Cursonem dają możność dalszej wymiany zdań z Londynem.

Co się tyczy sprawy wschodniej, oświadczył Briand, że pośrednictwo ententy winno być zastosowane do uchwały z 19. lipca u. r. Briand uważa, że sprawa Emira Faysula jest sprawą rządu angielskiego. Rząd francuski mógłby interweniować jedynie celem uzyskania gwarancyi w sprawie granic Syryi. Kwestya wschodnia nie jest tak nagła by wymagała zwołania Rady Najwyższej.

Przedstawiciele prasy żydowskiej u Skirmunta.

Warszawa, 23 czewca (tel. w. eg.) »Nasz Kuryer« podaje na podstawie wiadomości ze źródeł miarodajnych, iż minister spraw zagranicznych Skirmunt w najbliższych dniach zapros na konferencyę przedstawicieli prasy żydowskiej (ak wiadomo na pierwszą konferencyę minister Skirmunt nie zaprosił dziennikarzy żydowskich).

Pod znakiem feryj sejmowych.

Warszawa 25 czerwca (tel. wł. — eg.) Tygodniowa rozprawa w obradach Sejmu oraz zapowiedź dłuższych feryj sejmowych skłoniła posłów do opuszczenia Warszawy. Ferye te pozwolą zarówno rządowi jak i stronnictwom skonsolidowanie się do kompanii sejmowej na jesień. Przypuszczają powszechnie, że powstanie wyraźnej opozycyi w Sejmie przyczyni się do skrystalizowania większości sejmowej. Na razie prowadzona jest nieobowiązująca wymiana zdań z Nar. Part. Rob.

wielekształtnej wielorakiej korupcyi, nie wyleczy się przez pielgrzymkę do cudownych wód Francyi, ale leczyć się musi śmiało i pewnem cięciem wyciąć narośl korupcyi, nepotyzmu i łapownictwa.

Oczyszczone państwo z łatwością załatwi wszelkie piętrzące się zagadnienia dnia i problemy jutra.

Konferencya uchodźców ukraińskich w Warszawie.

Warszawa 25 czerwca (tel. wł. — eg.) W Warszawie rozpoczęły się obrady konferencyi uchodźców ukraińskich, zwołanej przez centralne biuro uchodźców w Warszawie. Reprezentowani są uchodźcy z wielu miast, między innemi Lwowa i Zbaraża. Konferencya potrwa trzy do cztery dni.

—[]·[]—

Naród żydowski — młodzieży akademickiej.

Warszawa 25 czerwca (tel. wł. — eg.) Centrala żydowskich akademickich instytucyj samopomocowych pragnąc złagodzić niezwykle ciężkie warunki bytowania żyd. młodzieży akademickiej przystępuje do zorganizowania w całej Polsce tygodnia akademickiego. Tydzień akademicki rozpocznie się 1. lipca b. r. pod hasłem: „Naród żydowski — młodzieży akademickiej."

Nowe przepisy o emigracyi do Palestyny.

Warszawa 25 czerwca (tel. wł. — eg.) Centralny urząd palestyński komunikuje, że wedle otrzymanych obecnie wiadomości, będą mogły otrzymać wizy na podróż do Palestyny następujące osoby: 1) Mieszkańcy palestyńscy chcący wrócić do kraju. 2) Posiadający w majątku około 200 funtów. 3) Pracujący w zawodach wyzwolonych. 4) Kobiety, dzieci, rodzice oraz osoby zależne od swych krewnych w Palestynie. 5) Rabini. 6) Turyści, chcący zostać w Palestynie najwyżej 3 miesięcy.

Pogłoski o dymisyi Lloyd George'a

Warszawa 25 czerwca (tel. wł. — eg.) Wedle otrzymanych z Londynu wiadomości rozeszła się w tamtejszych kołach politycznych pogłoska jakoby Lloyd George miał oświadczyć iż natychmiast po ukończeniu konferencyi dominiów zgłosi swoją dymisyę. Wiadomość tą podajemy z zastrzeżeniem, gdyż sfery niechętne premierowi angielskiemu kolportują ją już od dłuższego czasu.

Burzliwe obrady III. międzynarodówki.

Warszawa 25 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Rygi telegrafują, że przebieg konferencyi trzeciej międzynarodówki komunistycznej jest bardzo burzliwy. Delegacya rosyjska podzielona jest na trzy zwalczające się wzajemnie partye: Lenina, Buchanina i Dzierzyńskiego.

—:—

Kiepski interes.

Warszawa, 25 czerwca (tel. wł. eg.) Z Bukaresztu telegrafuję: Powróciła tu z Moskwy rumuńska delegacya handlowa, która przywiozła z sobą biżuteryę w zamian za próbki sprzedane na miejscu. Po zbadaniu biżuteryi okazało się, że jest ona miedzią pozłacana mimo posiadania tak zwanej próby.

Agitacya za wojną w Grecyi.

Warszawa 25 czerwca (tel. wł. — eg.) Z Konstantynopola donoszą: Sunaris wyjechał do Aten. W całej Grecyi jest usilnie prowadzona agitacya za dalszem prowadzeniem wojny z Turkami

Przywóz towarów zbytkowych nadal zakazany.

Warszawa. (E. E.) Radio. Ze sfer rządowych komunikują, że nawet po całkowitej likwidacyi urzędu, przywozu i wywozu lista towarów zakazanych do przywozu zostanie utrzymana. Wobec tego przywóz towarów zbytkownych z zagranicy aż do chwili poprawy waluty polskiej i unieważnienia bilansu handlowego nie będzie dozwolony.

—::—

Program konferencyi w Portorose

Warszawa. (E. E.) W tych dniach wyjeżdża stąd delegacya polska na konferencyę w Portorose. Na czele delegacyi stoi minister pełnomocny p. Okęcki. Obrady w Portorose dotyczyć będą spraw politycznych i gospodarczych. Omówić się tam ma konwencye między państwami sukcesyjnemi b. monarchii habsburskiej, wymianę artykułów 1-szej potrzeby, ułatwień w ruchu pocztowym, telegraficznym, telefonicznym i towarowym, usunięcie istniejących ograniczeń tranzytowych, transportowych, handlowych etc.

Problem syonistyczny w chwili obecnej.

Lwów d. 25. czerwca.

Staraniem związku akademickiego „Emunah" wygłosił dziś wieczorem poseł na Sejm p. Apolinary Hartglas w sali Domu Narodnego referat na temat: „Problem syonistyczny w chwili obecnej".

Zdaniem prelegenta, syonizm, jako wypływ objektywnych warunków, wśród których żydostwo żyje, znalazł już dziś zrozumienie wśród wszystkich warstw narodu żydowskiego. Już nawet „Bund" amerykański w swoim organie „Forwerts" występuje przeciw europejskim przewódcom „Bundu" bezzasadnie atakującym syonizm.

Omawiając dzisiejszy stan syonizmu zaznaczył, że naród żydowski znajduje się w przededniu katastrofy narodowej. Wzmożona fala emigracyjna Żydów nie może znaleźć innego ujścia jak w Palestynie. Syonizm znajduje się obecnie w wielkiej kolizyi. Dwa prądy zwalczające się, jeden pracy ku Palestynie a drugi hamujący rozwój syonizmu wywołały zrozumiałą, jednak nieuzasadnioną depresyę u niektórych działaczy syonistycznych. Po omówieniu znaczenia deklaracyi Balfoura i traktatu w San Remo stwierdził prelegent że ostatnie wydarzenia w Palestynie jak i zeszłoroczny pogrom jerozolimski nie są odruchem żywiołowym ludności arabskiej lecz inspirowaną intrygą sfer polityczno palestyńskich sięgających aż do źródeł antagonizmu francusko-angielskiego którego symptomy można zauważyć też i w Europie. Co do tyczy realizacyi syonizmu, należy odróżnić pojęcie kolonizacyi od utworzenia narodowej społeczności żydowskiej w Palestynie. Ponieważ w kolonizacyi Palestyny Anglia ma niemały interes, mowca sądzi że należy zażądać od Anglii częściowego materyalnego poparcia, w ogólności wszelkich potrzebnych kapitałów musi dostarczyć sam naród żydowski. Syonizm dąży do objęcia Palestyny tak, by naród żydowski mógł się wyżyć jako naród w sensie współczesnym i w tym też kierunku idą usiłowania syonizmu. Mowca zapatruje się optymistycznie na rozwiązanie problemu syonistycznego. Przy odpowiedniem napięciu energii proces realizacyi syonizmu spotęguje się stopniowo coraz bardziej i zależeć będzie od narodu żydowskiego, by proces ten trwał jak najkrócej.

Szczelnie zapełniająca salę publiczność burzliwymi oklaskami podziękowała miłemu gościowi za piękny referat.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Wielki meeting żydowski.

Z inicyatywy komitetu miejscowego „Keren Hajesod" odbył się dziś o godz. 4. pop. w sali Domu Narodnego wielki meeting ludowy przy tłumnym udziale publiczności. Po zagajeniu zgromadzenia przez przewodniczącego komitetu miejscowego „Keren Hajesod" p. Dra Dogilewskiego referował delegat centralnego Komitetu „Keren Hajesod" w Londynie p. Dr. Salkind o „Odbudowie Palestyny". Mowca po zobrazowaniu sytuacyi, w której znajduje się obecnie żydostwo we wszystkich krajach dyaspory, omówił znaczenie deklaracyi Balfoura usankcyonowanej wiekopomnym aktem konferencyi pokojowej w San Remo. Traktat w San Remo uznał, że jedynem możliwem rozwiązaniem kwestyi żydowskiej jest stworzenie żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Naród żydowski musi wytężyć wszystkie swe siły, jeśli traktat w San Remo nie ma zostać skrawkiem papieru.

Na każdej jednostce żydowskiej spoczywa odpowiedzialność za niespełnienie obowiązku wobec tej najżywotniejszej i najświętszej sprawy obchodzącej całe żydostwo. W nawiązaniu do referatu dra Salkinda prezes egzekutywy syonistycznej p. dr. Leon Reich w gorących słowach nawoływał do wytężonej ofiarności na rzecz „Funduszu Podwalin" na którym stoi i pada syonizm. Z powodu niepowodzenia „Keren Hajesod" skutkiem braku ofiarności ze strony Żydów, zarzuty wrogów przeciw nam wytaczane, żeśmy narodem zmateryalizowanym, baczącym tylko na zyski i zarobki, choćby rozchodziło się o sprawę ojczyzny i patryotyzmu, przybrałyby pozory słuszności i zatruwałaby nam jeszcze bardziej życie w krajach dyaspory. Nieszczęściem naszem w golusie jest to, że jesteśmy zawsze między innymi narodami. W Palestynie jest jedyne miejsce, gdzie nie jesteśmy między innymi lecz wolnym narodem na własnej ziemi. Po przemówieniu p. dra Reicha przewodniczący dr. Dogilewski zamknął meeting.

O obowiązku przedkładania zeznań podatkowych.

Nowa ustawa o podatku dochodowym i majątkowym, która weszła w życie z dniem 1. stycznia 1921, nakłada na wszystkich podatników bezwzględny obowiązek przedkładania zeznań swoich dochodów względnie majątku w celach wymiarowych podatku dochodowego względnie majątkowego. Zeznania te muszą być sporządzone na urzędowym druku wydawanym bezpłatnie przez władze skarbowe. Zeznanie do podatku dochodowego przedkłada się co roku a zeznanie do podatku majątkowego co trzy lata, albowiem podatek dochodowy wymierza się rok rocznie na jeden rok, zaś podatek majątkowy co trzeci rok na okres trzyletni. W roku 1921 wymierzy się podatek majątkowy na lata 1921, 1922 i 1923. W zeznaniu podatku dochodowego na rok 1921 należy zeznać dochody faktycznie osiągnięte w roku 1920, zaś w zeznaniu do podatku majątkowego na lata 1921, 1922 i 1923 swój majątek wedle stanu z dnia 1. stycznia 1921.

Ustawa wprawdzie podaje, iż zeznania te mają osoby fizyczne przedłożyć najdalej 1. marca a osoby prawne najdalej 1. lipca bieżącego roku podatkowego. W tym roku nie można było jednak w tym terminie zeznań przedłożyć z powodu braku urzędowych druków oraz rozporządzenia wykonawczego, umożliwiającego dopiero należyte zrozumienie ustawy. Z tego powodu przedłużyło też ministerstwo skarbu już raz termin do przedkładania zeznań do 1. maja. Termin ten okazał się jednak nieodpowiedni, albowiem urzędowe druki do zeznań wydano dopiero około 10. maja, a rozporządzenie wykonawcze do nowej ustawy wydano w Warszawie do-

piero 15. czerwca. Spodziewano się, iż wskutek tego ministerstwo skarbu w tym roku wyznaczy nowy termin do przedkładania zeznań. To jednak dotychczas nie nastąpiło.

Rozporządzenie wykonawcze nakłada pozatem na izby skarbowe obowiązek wzywania podatników w styczniu każdego roku publicznem obwieszczeniem do składania zeznań z podaniem terminu do składania tych zeznań oraz pouczeniem o skutkach prawnych z powodu nie przedkładania tych zeznań (§. 108 ustęp 4) że względu na to, iż o tem swem obowiązku dowiedziały się izby skarbowe dopiero w drugiej połowie czerwca tj. w dniu opublikowania rozporządzenia wykonawczego; nie mogły one zatem w styczniu ogłosić powyżej wymienionego obwieszczenia.

Z tego wynika, iż na razie żadnego zeznania jako spóźnionego traktować nie można i że ministerstwo skarbu będzie musiało w tym roku jako pierwszym roku wejścia w życie nowej ustawy, nowe termina ustanowić do przedkładania zeznań podatkowych.

W ostatniej chwili donosi PAT z Warszawy w stylizacyi dosyć niejasnej, iż termin do przedkładania zeznań przedłużono do 15. lipca 1921. Należy przeto wyczekiwać autentycznego urzędowego ogłoszenia, które się pewnie lada dzień ukaże we Lwowie. Szczególnie w Małopolsce, gdzie każdy podatnik jest przyzwyczajony w myśl starej ustawy austryackiej do przedkładania zeznania dopiero po osobistem wezwaniu do przedłożenia tych zeznań, powinna władza skarbowa jak najrychlej w obwieszczeniach umieszczanych w całej prasie codziennej pouczyć podatników o obowiązku przedkładania zeznań bez wyczekiwania osobistych wezwań, i o skutkach nieprzedkładania tych zeznań w myśl par. 108 rozporządzenia wykonawczego.

Nieprzedkładanie zeznań w terminie w ustawie oznaczonym pociąga za sobą zaoczność tj. wymiar bez obowiązku żądania wyjaśnień od podatnika, oraz wzięcia pod rozwagę wyjaśnień przez podatnika po terminie przedkładanych. W postępowaniu zaocznem nie jest władza podatkowa zobowiązaną do przeprowadzenia żadnych dowodów przez podatnika zaofiarowanych.

W ogólności są w niniejszej ustawie skutki zaoczności o wiele sroższe aniżeli wedle ustawy austryackiej. Podczas, gdy wedle ustawy austryackiej władza podatkowa musiała i w postępowaniu zaocznem uwzględniać wszelkie okoliczności uzasadniające pewne ulgi dla podatnika, o ile one doszły do wiadomości władzy podatkowej, jest to wedle ustawy obecnej niedozwolone. Dla przykładu zacytuję pewną kwestyę podatkową.

Wedle nowej ustawy ma być podstawą wymiaru podatku majątkowego wartość obrotowa majątku z dnia 1. stycznia 1921. Wyjątek stanowią wartości majątkowe przynoszące dochody a nabyte przed dniem 1. stycznia 1917 odpłatnie lub kiedykolwiek bezpłatnie. W tych wyjątkowych wypadkach należy wziąć za podstawę wymiaru nie wartość obrotową, lecz wartość dochodową tj. 25-krotny przeciętny roczny czysty dochód przeciętny z lat 1918, 1919 i 1920 danej wartości majątkowej. Nie trzeba dopiero wytłumaczyć, iż wartość dochodowa jest conajmniej 25 razy mniejsza aniżeli wartość obrotowa a różnica podatku będzie jeszcze o wiele wiele większa.

Odnośnie do tej kwestyi daje rozporządzenie wykonawcze następujące wyjaśnienie, które dosłownie cytuję: „Regułą przeto powinno być ustalenie przez komisyę szacunkową przeciętnej wartości obrotowej przedmiotu majątkowego, rzeczą zaś podatnika będzie zwrócić uwagę komisyi szacunkowej na potrzebę obniżenia tej wartości, jeżeli wartość obrotowa w pewnym poszczególnym wypadku miała być wyższą od 25-krotnego rocznego dochodu czystego za ostatnie trzy lata“ (par. 216 ustęp ostatni).

Z tego zatem wynika, iż kto np. ma realność nabytą przed dniem 1. stycznia 1917 lub choćby po tym dniu nabyte lecz bezpłatnie a zeznania nie przedłoży w terminie narazi się na to, iż podatek majątkowy wymierzony mu będzie od wartości obrotowej tej realności. Jeśli zaś zeznanie przedłoży w terminie„ wymierzą mu podatek o wiele mniejszy od conajmniej 25 razy mniejszej wartości dochodowej tejże realności. Z tego już widać jak wielką doniosłość przedstawia obecnie dla podatnika przedłożenie zeznania w terminie. Prócz zaoczności naraża się podatnik, który mimo publicznego obwieszczenia izby skarbowej zeznania nie przedłoży w terminie na grzywny do 2000 mk. Kto zaś mimo osobistego wezwania władzy skarbowej żądanego zeznania nie przedłoży narazi się na grzywny do 30.000 mk, które mogą być powtarzane. Grzywny te nałoży się zwyczajnie razem z wymiarem podatku i o nich się uwiadomi łącznie z wymiarem podatku.

Kto po upływie terminu zakreślonego ustawą przedłoży zeznanie na osobiste wezwanie władzy skarbowej ten mimoto podlega postępowaniu zaocznemu.

Ponadto przysługuje obecnie władzy podatkowej prawo prowizorycznie wymierzać podatek dochodowy na rok 1921 i podatek ten na razie ściągać względnie zabezpieczać jeszcze przed uskutecznieniem ostatecznego wymiaru. Jeśli podatnik przedłożył w terminie zeznanie, musi ten prowizoryczny wymiar być zgodny z zeznaniem. W razie braku zeznania w terminie, uskuteczni ten wymiar prowizoryczny sama władza podatkowa na podstawie zeznań dwóch informatorów bez uchwały komisyi.

W interesie podatników leży zatem przedkładanie zeznań w terminie bez wyczekiwania osobistych wezwań władzy podatkowej które zresztą nastąpią tylko w wyjątkowych wypadkach.

Dr. Ludwik Mund.

HURTOWNIA TOWARÓW TEKSTYLNYCH
H. TEICH i S-ka Kraków — Warszawa — Wiedeń
otworzyła filię we Lwowie Hotel Bristol (Legionów 19).
i dostarcza towary tekstylne po cenach fabrycznych.

Wybory do sądu przemysłowego.

Namiestnictwo rozpisuje wybory wszystkich asesorów i ich zastępców dla sądu przemysłowego we Lwowie, tudzież asesorów dla sądu apelacyjnego dla przedsiębiorstw przemysłowych w obrębie miasta Lwowa i sądu powiatowego S. II. we Lwowie na lat 4, z tem, że po upływie dwóch lat równa połowa z obu ciał wyborczych ustąpi przez wylosowanie.

Wybory będą przeprowadzone w każdem ciele wyborczem w kilku terytoryalnie według obszaru podzielonych sekcyach tego samego ciała wyborczego.

Właścicieli (zastępców, zawiadowców, dzierżawców, kierowników ruchu) przedsiębiorstw, które obejmuje rzeczowo właściwość sądu przemysłowego, a więc wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych, podlegających przepisom ustawy przemysłowej, tudzież przedsiębiorstw, do których odnosi się art. VIII. patentu z 20. grudnia 1850 D. pp. nr. 22) ogłaszającego ustawę przemysłową (monopole i regalia państwowe, oraz prawo młynarskie) wzywa się, ażeby w terminie trzech tygodni podali na piśmie zwierzchności gminnej miejsca wykonywania przemysłu szczegóły, potrzebne do ułożenia list wyborców obydwu ciał wyborczych.

Jawne spółki handlowe, spółki komandytowe, spółki akcyjne, stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze, korporacye, zakłady i stowarzyszenia winny z osób powołanych do ich zastępstwa i do wykonywania w ich imieniu prawa wyborczego wymienić jedną, a najwięcej dwie osoby, które w ich imieniu mają oddać kartki wyborcze.

Wszyscy przemysłowcy (przedsiębiorcy przemysłowi, zastępcy, zawiadowcy, dzierżawcy, kierownicy ruchu) są obowiązani wygotować w powyżej oznaczonym 3 tyg. terminie i przesłać zwierzchności gminnej miejsca wykonywania przemysłu kompletny spis robotników i robotnic, którzy w dniu ogłoszenia rozpisania wyborów w „Gazecie Lwowskiej“ byli zatrudnieni w ich przedsiębiorstwie przemysłowem, rok dwudziesty życia ukończyli i najmniej od roku pracują w Polsce, a nie należą do stanu uczniów.

Spisy te obejmować mają także robotników zatrudnionych przez przedsiębiorców za zapłatą poza zakładem przemysłowym.

Uroczystość na cześć Ameryki i Hoovera.

Lwów. W niedzielę 26. czerwca urządza prezydyum m. Lwowa obchód na cześć Ameryki i Herberta Hoovera, by w ten sposób dać wyraz wdzięczności za nadzwyczajną pomoc udzieloną przez Amerykę dzieciom. W samym Lwowie korzysta z akcyi ratunkowej wszczętej przez Hoovera około 25 tysięcy dzieci. Program tych uroczystości jest następujący:

Rano Nabożeństwo we wszystkich Świątyniach.

O godzinie 10-ej rano na Cytadeli Msza św. Dostęp do miejsca uroczystości będzie tylko od ul. Łazarza i Supińskiego. Kapela odegra Hymn Amerykański, a chór odśpiewa kantatę.

Przemówienie przedstawicieli Społeczeństwa, wręczenie dyplomu, nadające Hooverowi honorowe obywatelstwo m. Lwowa, wręczenie albumów pamiątkowych i adresów dla Hoovera i p. Williamowi Gwynnowi, Delegatowi Misyi Amerykańskiej.

Chór „Bard“ odśpiewa Hymn Amerykański „Gwieździsty Sztandar“ i „Rotę“ Konopnickiej. Defilada młodzieży i dzieci z miasta Lwowa, powiatu lwowskiego i Delegacyi z całej wschodniej Małopolski, bez różnicy na wyznanie i narodowość.

W razie niepogody odbędzie się uroczystość w Teatrze Miejskim o godz. 12-ej.

Bilety wstępu będą wydane w kasie teatralnej na godzinę przed rozpoczęciem uroczystości.

Komitet obchodu uroczystości na cześć Ameryki prosi uprzejmie P. T. mieszkańców miasta Lwowa o łaskawe udekorowanie domów w dniu uroczystości niedzielnych na cześć Ameryki i Herberta Hoovera, żywiciela biednej dziatwy.

Wylewy w wschodniej Galicyi.

„Gazeta Lwowska“ donosi: Niemal z całej Małopolski nadchodzą wiadomości o wylewach rzek i potoków górskich. W tej chwili trudno wyrobić sobie obraz katastrofy, która niezawodnie da się odczuć. Ruch kolejowy jest na całej przestrzeni w miejscach zagrożonych pod stałym nadzorem. Prezes dyrekcyi kolei inż. Barwicz w towarzystwie dyrektora wydziału ruchowego inż. Mydlarskiego, dyrektora wydziału mechanicznego inż. Mayera i dyrektora wydziału drogowego inż. Gomolińskiego, objechał kilka zagrożonych objektów celem wydania stosownych zarządzeń. Z wielu miejscowości nadchodzą doniesienia o zalanych przestrzeniach i zabudowaniach wiejskich.

Ze względów bezpieczeństwa dyrekcya ko-

TRUPA WILEŃSKA Colosseum.

Dziś w niedzielę 26. czerwca „Na pograniczu dwóch światów" (DER DYBUK) S. Anskiego. Sprzedaż biletów od 11—2 i od 5-tej do rozpoczęcia przedstawienia przy kasie gmachu teatru.

BAGATELA teatr lwowski na PROWINCYI

Dyrekcya: Wandyczowej i Ochrymowicza,

zespół wybitnych artystów wyrusza w tournee do miast: Tarnopola — Stanisławowa Kołomyi — Sambora — Truskawca — Borysławia — Drohobycza — Przemyśla — Jarosławia — Rzeszowa — Tarnowa — Nowego Sącza — Krosna — Iwonicza — Jasła Gorlic i innych. Na czele zespołu stoją: Michałowski, Wandyczowa, Ordonka, Noskowska, Ochrymowicz, Mirski, Włodzimirski. — Pierwsze przedstawienie w Tarnopolu dnia 2-go i 3-go lipca b. r.

ZASTRZEŻENIE: Zwraca się uwagę P. T. Publiczność i że wieczory urządzone przez p. Bronisława Bronowskiego w miastach prowincyonalnych nie mają nic wspólnego z teatrem »Bagatela« 2222

lejowa zarządziła zamknięcie jednego toru w kilku punktach na linii Lwów—Przemyśl.

W piątek na przestrzeni Lwów główny dworzec—Podzamcze odbywał się również ruch na jednym torze, w sobotę zniesiono to zarządzenie z powodu polepszenia sytuacyi.

Na przestrzeni Bolechów—Dolina, ruch zupełnie wstrzymano, jazda odbywa się przez Stanisławów. Na linii Stryj Sambor (Dniestr ponad 2 m stanu normalnego) jazdy jest powolna i ostrożna. Dyrekcya kolei we Lwowie wydała stosowne zarządzenia, aby z powodu przerw w ruchu dostarczano mieszkańcom w zagrożonych miejscowościach towary i artykuły aprowizacyjne drogą okrężną. Z Bolechowa donoszą, że Swica osiągnęła niebywały wprost stan 4.10 m. ponad stan normalny. Wypadków nie było.

*

Dyrekcya kolei komunikuje: Z powodu uszkodzenia toru przez deszcze, wstrzymuje się ogólny ruch kolejowy między Strzyłkami —Topolnicą i Siankami na przeciąg dwu dni, począwszy od 25. czerwca br.

NADESŁANE.

WPISY

do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17.

a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży

odbywają się codziennie.

Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.

Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę. 7558

Szukajcie wyrobów kosmetycznych „LUSIA" 7499

no nabycia we wszystkich perfumeryach.

Rutynowany koncypient

z egzaminem adwokackim obejmie posadę w lwowskiej kancelaryi lub przystąpi jako spólnik do kancelaryi adwokackiej we Lwowie.

Zgłoszenia pod »Koncypient« do Adm. naszego pisma. 7568

Zakład dentystyczno-techniczny 7123

C. MOHRA Lwów, Jagiellońska 15 I.p.

wykonuje wszelkie roboty dentystyczno-techniczne po cenach umiarkowanych. Pacyentów z prowincyi załatwia się szybko.

Dr Gustaw Töpfer,

ordynuje jak corocznie w sezonie letnim **w Karlsbadzie** 6871

Marktplatz dom Böhmische Eskomptbank

Dr. HENRYK BERGER

ordynuje w chorobach wewn. UL. ZYBLIKIEWI CZA 3. Lampa kwarcowa (sztuczne słońce górskie DIATERMIA. — Elektryczne kąpiele świetlne.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Dra. I Uricha i Fr. Uricha

Kopernika 17, godz. ord. 9—1, 3—6. 6865

Adwokat Dr. Norbert Schrenzel

otworzył kancelaryę **w Bóbrce.** 7295

Zakład dentystyczno-techniczny

Z. PEKELMANA

wykonuje roboty w platynie, złocie i kauczuku według najnowszych systemów 7598

LWÓW, KAZIMIERZOWSKĄ 17, I. p.

WODY KOLOŃSKIE

Maria Farina, Alba, Reuard Freres,

pierwszorzędnej jakości poleca 7581

Perfumerya ALBA Lwów, Halicka 21. Kraków, Szczepańska 7.

Serdeczne podziękowanie składa

WP. Dr. Madfesowej

za znaleziony i zwrócony mi zegarek złoty 7605 **Pepa Werdinger.**

KRAKÓW ul Radziwiłłowska 33. COSULICHLINE WARSZAWA ul. Królewska 39.

Regularna stała komunikacja do północnej i południowej AMERYKI.

DO NOWEGO JORKU:

parowiec posp. „PRESIDENTE WILSON"

31. lipca, 16. września, 1. listopada

III. klasa lirów 2850·— lub dolarów 142·— i pogłówne dolarów 3·—

Parowce pospieszne i pocztowe do RIO de JANEIRO, SANTOS, BUENOS AIRES

„SOFIA" 1. lipca „FRANCESCA" 1. września

„ATLANTA" 4. sierpnia „SOFIA 6. listopada.

III. klasa do { Brazylii lir. 1900 lub dolar 91 / Argentyny „ 1950 „ „ 93

»« »« Wszystkie ceny także w markach polskich po kursie dziennym. »« »«

Ceny rozumieją się łączne z biletem kolejowym oraz dobrem i dostatecznem utrzymaniem tak w porcie jak i na parowcu. Bliższe informacje i stowne.

»« »« Ceny I. i II klasy na żądanie — Zmiany zastrzeżone. 7305

Dochód ze zbiórki ulicznej na rzecz Żyd. Fund. Nar. w dniu 15. czerwca br. wynosi Mkp. 168·549. Rekord osiągnęła pani Róża Wachsowa, która wspólnie z p. Schmolowiczówną zebrała przy stoliku na pl. Gołuchowskim Mkp. 12.601.

Komisya Ż. F. N. we Lwowie składa serdeczne podziękowanie wszystkim paniom i panom, którzy przez gorliwą współpracę przyczynili się do osiągnięcia tego rezultatu. 7597

KRONIKA.

Repertuar teatru miejskiego.

Niedziela 26 czerwca o 3 popoł. „Tajfun" z Brydzińskim.

Niedziela 26 czerwca o 7.30 „Willa nad morzem" występ Brydzińskiego.

Poniedziałek 27 czerwca o 7.30 „Żydówka" opera.

Wtorek 28 czerwca o 7.30 „Biały mazur" operetka.

Środa 29 czerwca o 3. popoł. „Halka" debiut p. Dzieduszyńskiej.

Środa 29 czerwca o 7.30 „Willa nad morzem" sztuka.

Czwartek 30 czerwca o 7.30 „Żydówka" opera.

Miejski teatr mały.

Niedziela 26 czerwca o 7.30 „Moralność p. Dulskiej.

Środa 29 czerwca o 7.30 „Moralność p. Dulskiej."

—U-U—

— **Z teatru.** W niedzielę 26. bm. popołudniu po raz ostatni cieszący się niezwykłem powodzeniem, Tajfun z gościem naszej sceny W. Brydzińskiem i Wrońską. Czarnowską—Okornickim w rolach głównych.

We środę 29. bm. popołudniu w »Halce« odbędzie się debiut p. Wery Dzieduszyńskiej, która odśpiewa partyę tytułową.

— **Milonówka.** W dzisiejszem ciągnieniu państwowej 4-procentowej pożyczki premiowej, wygrana padła na Nr. 0,759.105.

— **Okręgowa Dyrekcya Poczt i Telegrafów w Lwowie ogłasza;** W urzędzie poczt i telegrafów Śniatyn zaprowadzoną została służba północna w telegrafie i telefonie począwszy od 20 czerwca 1921.

— **Wśród dzieci.** W dwuklasowej szkole ludowej hebrajskiej T. Ż. Śr. II. i Śr. odbyło się wczoraj uroczyste zamknięcie roku szkolnego. Chór wychowanków odśpiewał hebrajskie pieśni, sześcioletni chłopak zadeklamował wiersz, potem wykonały dzieci taniec rytmityczny, przedstawiający gonitwę dziecka za motylem, w końcu odegrano komedyjkę i alegoryę ogrodu, w którym rozlega śpiew ptaszą-dzieci. Wszystko w języku hebrajskim.

Mimo iż hebr. szkoła ludowa istnieje dopiero drugi rok, rezultaty jej są nadspodziewane. Około dziewięćdziesiąt dzieci rozmawia płynnie po hebrajsku i uczy się w tym języku wszystkich przedmiotów. Na ścianach sali szkolnej rozwieszone są własnoręcznie przez dzieci wykonane wycinanki i zabawki dziecinne, świadczące o tem, jak wielkie rezultaty dać może rozbudzenie u dzieci zmysłu do plastyki. Rezultaty naukowe i moralne, jakie ta pierwsza hebrajska szkoła ludowa osiągnęła, powinny zachęcić rodziców i społeczeństwo żydowskie do jak najgorętszego jej poparcia.

Teatr żydowski dyr. S. M. Gimpel.

Gościnny występ artysty **Zygmunta Zuckerberga**

Mamon operetka w 4 akt. Lateinera.

dziś w niedzielę o godzinie 7·30.

O godz. 3·30 **Król Ahaswer** operetka w 5 akt. Goldfadena

ZDUMIENIE I PODZIW wywołuje u widzów 8 aktowy dramat pt.

„20.000 MIL POD WODĄ" czyli „GENIALNE WIDZENIE PRZYSZŁOŚCI".

Wyświetlać go będą jeszcze kilka dni kinoteatry Marysienka i Kopernik.

— **Kary za zwłokę podatkową.** Ministerstwo skarbu podaje do publicznej wiadomości główne postanowienia uchwalonej przez sejm ustawodawczy dnia 7. czerwca 1921 ustawy o opłacaniu nadzwyczajnych kar za zwłokę od wymierzonych a niezapłaconych podatków i opłat i o kosztach przymusowego ściągania należności skarbowych.

1) Od kwot zalegających w dniu wejścia w życie ustawy i tych kwot, które w przyszłości będą zalegały, oblicza się po upływie 30 dni od terminu płatności zamiast normalnych odsetek zwłoki, kary w wysokości: 3 procent za każdy miesiąc w pierwszym kwartale; 3 i pół proc. za każdy miesiąc w drugim kwartale; 4 proc. za każdy następny miesiąc.

2) Za pisemne wezwanie do wpłaty zaległości pobiera się: przy zaległościach do 10.000 mk. — 20 mk; przy zaległościach od 10.000 do 100.000 mk — 100 mk; przy zaległościach ponad 100.000 mk — 200 mk.

3) Za czynności organu egzekucyjnego na miejscu w celu przymusowego ściągnięcia zaległości pobiera się 5 proc. sumy zaległej, najmniej jednak 100 mk.

4) Koszta przeniesienia, zabezpieczenia i przechowania zajętej w celu zabezpieczenia ruchomości tudzież koszta połączone z licytacyą, ponosi podatnik, zalegający z należnością skarbową.

5) Na koszta przymusowego zarządu (sekwestracyi) majątku pobiera się 10 procent przychodów z majątku, najmniej jednak 100 marek za każdy rozpoczęty dzień zarządu.

Powyższe postanowienia wchodzą w życie z dniem 1. września 1921.

— **Strajk kelnerów.** W dniu wczorajszym zaprosił inspektor pracy we Lwowie zastępców przemysłowców gospodnioszynkarskich i strajkujących pracowników i wysłuchał obie strony. Z powodu rozbieżności poglądów obu stron interesowanych okazało się, że o kompromisowem załatwieniu sprawy mowy być nie może.

— **Wszędzie ci sami** Obradujący onegdaj w Poznaniu zjazd endecyi dzielnicy poznańskiej uchwalił m. in. następującą rezolucyę bojkotową: »Wobec wzmagającej się inwazyi żydowskiej do byłej dzielnicy pruskiej. Zjazd zwraca z całym naciskiem uwagę społeczeństwa na groźne to niebezpieczeństwo, przypomina hasło swój do swego i odzywa się do wszystkich przedsiębiorców, kupców, właścicieli domów i odnajmujących pokoje aby nie przyczyniali się do zagnieżdżenia żydów w zdrowym dotąd organiźmie gospodarczym społeczeństwa b. dzielnicy pruskiej. Zjazd wzywa społeczeństwo dzielnicy tutejszej a w szczególności młodzież, aby przez żywy udział w życiu handlowem innych dzielnic umożliwiły im wyzwolenie się z pod przewagi handlu i pośrednictwa żydowskiego«

— **Zgon znakomitej pieśniarki.** W Wiedniu zmarła onegdaj po kilkudniowej chorobie znakomita śpiewaczka Ludwika Marcel-Weingartner. Przez długi czas należała do zespołu dawne cesarskiej opery nadwornej, poczem przeniosła się na deski »Volksopery«. Zmarła artystka należała do najwybitniejszych śpiewaczek. Przed laty poślubiła znakomitego dyrygenta Feliksa Weingartnera.

— **Kronika sportowa.** Wydział gier i dyscypliny L. Z. O. P. N. uchwalił wysłać jako reprezentacyjną drużynę Lwowa na zawody o puh r Żeleńskiego na dzień 29 bm. do Krakowa następującą drużynę:

Winnicki, Hawling, Nedbal, Schneider, Wójcicki, Kmiciński, Müller, Bacz, Kuchar, W. Garbień, Słonecki. Rezerw. Gulicz, Kapitanem drużyny jest Garbień, gospodarzem P. Gulicz. Wyjazd Teamu nastąpi we wtorek 28 bm.

— **Afera generała Segre.** Były szef wojskowej misyi włoskiej w Wiedniu gen. Segre, który przed kilku tygodniami został aresztowany i osadzony w więzieniu w Florencyi, został wypuszczony na zarządzenie sądu wojskowego — na wolną stopę. Przeciw generałowi Segre toczą dochodzenia o sprzeniewierzenie.

—::—

— **Żydowska farma w Stanisławowie** zaprasza na uroczyste poświęcenie Zakładu, które się odbędzie w niedzielę dnia 3/7 o godzinie 4·30 popołudniu członkinie Stow. »Rachela«. 7556

—::—

— **Wpisy do szkoły handlowej.** Zwracam uwagę publiczności, że zarządzone wpisy do szkoły handlowej mają charakter tylko warunkowy. Nie jest bowiem pewnem, czy szkoła handlowa Ż. T. Szk. L. i Śr. zostanie po feryach otwarta czy też nie.

Żyd. Tow. Szkoły Lud. i Średniej nie przyjmuje przeto żadnej w tym kierunku odpowiedzialności: Za Ż. T. S. L. i S. Dr. Israel Münzer, pr zes. 7557

—oOo—

— Środa 29. czerwca w sali Teatru Miejskiego II. Koncert symfoniczny Polskiego Związku Muzyków. 7767

Wiadomości handlowe.

Lwów, 25. czerwca.

Na nieoficyalnej giełdzie tendencya zwyżkowa. Płacono: za Dolary amer 1700—1720, kanadyjskie 1450—1500, marki niem. 25·00, leje rum. 36·00 ruble 500—310, ruble 100—550.

—::—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 25. czerwca

Bank przemysłowy I—IV 500—550 P. T. H.I—III em. 1000—1100, IV. em. 950—1050, Impex 425—525, Polski Glob I—III 1250—1450, Zegluga polska 525—600, Zieleniewski I—III 7900—8300, Lemiesz 5900—7100, Górka 7000—7500, Siersza 6100—6400, Polska Nafta 1900—2300, Siersza el. 2100—2300, Oikos 4000—4200, Automotor, 2300—2500, Pezet 1000 1100, Cmielów 3000—3300.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 25 czerwca 1921

Marki niem. 2250—2300, Nafta 2025 2050—2075.

—::—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 25. b. m. Berlin 8·22½, Praga 8·15, Nowy Jork 594·—. Austr. noty kor. stempl. 0·88, Budapeszt 00·000, Bukareszt 0·00, Wiedeń 1·07½, Medyolan 28·65, Zagrzeb 5·10, Warszawa 0·37.

NADESŁANE.

Emma Leckerówna Iwonicz-Zdrój — Maksymilian Dorfmann Czortków

zaręczeni w czerwcu 1921.

Z okazyi zaślubin p. Klary Blaustein z p. S. Schwarzem serdecznie gratuluje i 250 Mk. na 1 drzewko oliwne składa

7600 M. Zlatkes

Z okazyi zaręczyn koch. siostry Lotty Lempertówny z p. Lempertem życzy dużo szczęścia

7588 Isak Lempert w Krystynopola.

Z okazyi zaręczyn koch, siostry Lotty Lempertówny z p. Lempertem zasyłamy serdeczny Masel Tow 7587

Regina i Osias Ehrenberg w Krystonopolu.

Państwu Weinstockom najserdeczniejsze gratulacye z okazyi zaślubin córki Gizy z p. Maurycym Neubauerem śl. S. M. Gimplowie Lwów, w czerwcu 1921. 7586

Z okazyi zaręczyn k. siostry Zofii Ster schein z p. Chaimem Scharfsteinem gratuluje serdecznie

7596 Schmaje Sternschein.

Serdeczne życzenia z okazyi zaręczyn p. Betti Wahrmanówny z p. Pinkasem Wazem z Radziechowa zasyła

759' Frydzia Diamand

Z okazyi zaręczyn p. Emmy Lecker z p. Maksymilianem Dorfmanem zasyłają serdeczne gratulacye

7590 Dr. Gottfried i Natan Hermelinowie.

Do zaręczyn p. M. Spiegelglasa z p. S. Schönberg gratuluje serdecznie

7601 Leisor Zamojre.

Osias Wilf Stryj — Estera Stern Misum

zaręczeni w czerwcu 1921.

Z okazyi zaręczyn naszego brata Osiasa Wilfa z p. Esterą Stern gratulujemy i życzymy żeby gwiazda szczęścia była przewodnikiem ich życiu

7603 Rodzeństwo.

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel« sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

Nowe kursa księgowości. Pierwszego lipca rozpoczyna się nowy kurs: buchalteryi kupieckiej, rachunków i korespondencyi kupieckiej, oraz nauka handlu pod fachowem kierownictwem nowego profesora, z tem, że kończyć się będzie egzaminem w Państwowej Akademii Handlowej. Również stenografia polska i w obcych językach, pisania na maszynie Rutkowski, Zyblikiewicza 41 7582.

POSAD POSZUKUJĄ.

Korespondent polsko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Handlowiec władający językiem polskim, czeskim i niemieckim w słowie i piśmie poszukuję zajęcia Fleischer, Rutowskiego 24. 7536

MAŁŻENSTWA.

Quo vadis? młodzi ludzie? Wydawnictwo »Przeznaczenie« poświęcone sprawom życia towarzyskiego, małżeńskiego i hygienie wskaże Wam właściwą, a najkrótszą drogę do celu. Ogłoszenia do I-go numeru przyjmuje Administracya Lwów, Skarbkowska 4, II. p. 7545

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 7449
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów, Sykstuska 17. ord. od 8—9 i 12—6. 7446

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

2 pokoje z kuchnią (lub bez) z wszelkim komfortem do wynajęcia na lipiec i sierpień. Wiadomość ul. Jachowicza 15, II. p. na prawo od schodów między 2—4 pop. 7594

INTERESA HANDLOWE.

300 — 500.000 Mk. włożę celem prowadzenia sklepu lub tp., ewent. dam pokój w centrum żydowsk. »Fachowiec obuwia« Chwila. 7539

Właściciel lokalu frontowego w okolicy ul. Akademickiej nadającego się na handel bucików dodatków do krawieczyzny lub t. p. albo na biuro, szuka spólnika fachowca z kapitałem. Zgłoszenia pod »Fachowiec« do Administracyi 7585

RÓŻNE.

Stare splamione lustra srebrzy na nowo firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła Lwów, ul. Ormańska 27. 7504

BACZNOŚĆ handlowcy! W magazynie konfekcyi damskiej »Mannera«. Sykstuska 2 strejkuje personal, omijajcie ten sklep. Związek pomocn. handlowych. 7565

WOLNE POSADY

Praktykanta płatnego przyjmie zaraz. Magazyn papieru galant. Batorego 6. 7533

Większe przedsiębiorstwo przemysłowo-drzewne poszukuje rutynowanej stenotypistki władającej językiem polskim i niemieckim. Oferty pod »Buk« do Administracyi. 7560

Pannę lub subjekta poszukuje Magazyn Mannera Sykstusk 2. 7521

Poszukuje się panny z lepszego domu izrael. do wychowania 12-letniej dziewczynki i przygotowania jej do czwartej kl. liceum polskiego. Wymagane: 1) Matura gimnazyalna lub licealna, 2) Znajomość języka francuskiego i gry na fortepianie. Panny z praktyką na tem polu mają pierwszeństwo. — Warunki: Mieszkanie, wikt i płaca według umowy. Oferty wraz z curriculum vitae z odpisem świadectw pod adresem: Zygmunt Sandberg, dzierżawca dóbr Zaleszczyki. 7503

Zdolnego pomocnika handlowego poszukuje Skład obuwia, Jagiellońska 15. 7599

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים wełniane i jedwabne, hurtownie i detajlicznie po cenach umiarkowanych do nabycia w księgarni hebrajskiej S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 7337

Sprzedam kamienicę w śródmieściu z 3 ubikacyami frontowemi na parterze wolnemi, kompletne urządzenie gazowe i elektryczne dla celów technicznych. Nadaje się na małą fabrykę: Wiadomość w Administracyi pod »Fabryka«. 7544

LEŻAKI silne, krzesełka składane poleca »DOROTEUM« Sapiehy 54. 7024

Za złoto, bryłanty — płacę najwyższe ceny — zegarmistrz Adolf Streitfeld, Lwów, Rynek 29 w bramie Andriolego.

Kupię mały folwark z budynkami lub bez. Józef Pasławski, Jaryczów nowy. 7604

Czytajcie. W każdym domu żydowskim ma być GRATZA: Geschichte der Juden, 3 tomy oprawne do nabycia u firmy Marek Hölzel i Syn, Lwów, Skarbkowska 5. 1111

Ogłoszenia.

SPIESZCIE SIĘ!
aby nie zaniedbać sposobności zakupienia najnowszych sukien i bluzek markizetowych płaszczy jedwabnych etc., po bardzo nizkich cenach u znanej firmy **TANDLER I SYN** LWÓW, RYNEK L. 30.

KLOZETY
fajansowe „Panama“ i żelazne „Kontinental“
poleca firma 7553
BERNARD APFELBAUM
LWÓW, UL. KOŁŁĄTAJA L. 6.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo-najwięcej, Proszę się przekonać.

Potrzebujemy natychmiast
kilku wagonów
nawozu sztucznego
(Knochenmehl). 7573
Oferty pod »Nawóz« do
Małopolskiej reklamy
Lwów, ul Kopernika 16.

12 POKOI

frontowych do wynajęcia na jesień przy ulicy **Leona Sapiehy** (obok szkoły Konarskiego). Na biura dla Tow. naft. 2 mieszkania z komfortem.— Informacyi udzieli architekt Wittmann, Lwów, Sykstuska 25 od 5—6. 7598

Gumy do rowerów
we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk. Płaszcze od 1350 Mk. hurtownie i detalicznie poleca
JÓZEF KATZ
LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

ROWERY

»Helical Premier«, »Wafenrad i inne nowe i używane. Płaszcze górskie, włoskie »Pirelly« szlauchy czerwone, pompy, latarki, oraz wszelkie przybory do tychże, Gumy do wózków dziecinnych
»« poleca »«
Malwina Immerglück. Jagiellońska 17.
Kupuje i zamienia stare i połamane płyty gramofonowe. 6499

6565 **Obrączki** ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299

8-kl. Męska Szkoła Realna „Jahne“ w Będzinie
poszukuje nauczycieli
do historyi, geografii i przyrody, matematyki i fizyki 7491
DYREKCYA.

AJENT z branży chemicznej zostanie natychmiast przyjęty. Oferty pod „Prowizja“ do **„MAŁOPOLSKIEJ REKLAMY“**
LWÓW, KOPERNIKA 16.

Zakład leczniczy »Helioterapja« Dra Arpada Oszlanyiego
LWÓW, PLAC MARJACKI L 6. W PODWÓRZU NA PRAWO
leczy promieniami górskiego słońca wszelkie choroby gruczołów (skrofulosis), gruźlicę chorobę angielską, ciężko gojące się rany, wszelkie zakatarzenia, choroby wymiany materyi, neurastenię i bezsenność. Leczenie to zastępuje dłuższy pobyt w górskich miejscach klimatycznych. 6323
Dla ubogich bezpłatnie od godziny 8—9 rano.
Zakład otwarty jest bez przerwy przez cały dzień.

Zakłady dla Przemysłu metalowego
SCHWARZ & PŁATEK

zawiadamiają P. T. Klientelę, że przeniesione zostały do własnych budynków
Tel. 477. przy ul. Łyczakowskiej l. 108. Tel. 477.
Na dużą skalę urządzona **spawalnia** wykonywa największe i najtrudniejsze roboty w zakres **spawania** wchodzące.

ODLEWARNIA METALU

pod kierunkiem p. Latały, którego **warsztat z ulicy Kochanowskiego** przeprowadzony został do nowo urządzonego warsztatu firmy i wcielony do spółki, wykonywa nadal wszelkie odlewy z mosiądzu, bronzu, cynku, glinu etc. w wyborowem wykonaniu. — Warsztaty mechaniczne obsługują fabryki i zakłady przemysłowe we Lwowie i na prowincyi. 7579

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA. poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Wielkie Towarzystwo okrętowe
dla przewozu podróżnych parowcami z regularnem połączeniem Gdańsk New-York POSZUKUJE ZASTĘPCY NA LWÓW, którybyrozporządzał odpowiednim lokalem frontowym. Zgłoszenia dla »O, W.« do Administracyi »Chwili». 7492

MATERYE NA MEBLE
meble tapicerowane, narzuty, kapy i story do okien poleca
MAGAZYN TAPET
KICZALES i MARGULIES
Lwów, ul. Sykstuska 18 7513

DLA KOPCÓW SUKIENNYCH I KRAWCÓW
Wspaniały wybór materyałów wełnianych, damskich i męskich, z zakładów Tomaszowskich poleca
MAKS GILDENER
Lwów, ul. Halicka 21. 7588

CERATY
prawdziwe KAPY Kilimkowe i pluszowe, FIRANKI i LEŻAKI itp.
poleca SKŁAD TAPET
S. WEISS, Sobieskiego 2 :: Lwów. ::
7577

FRITZELACK
Najprzedniejszej jakości lakiery do podług, jakoteż różnego rodzaju lakiery emaljowe i inne, Hetzendorfskiej fabryki O. Fritze Wiedeń XII/2
WSZĘDZIE DO NABYCIA 7363
Skład i zastępstwo Henryk Freiheiter, Lwów, K. Boczkowskiego 5.

Dom spedycyjno-komisowy
FELDMAN-DANZINGER i S-ka
S-KA Z OGR. ODPOW.
Centrala: Kraków, ul. Krakowska 6.
Filie: LWÓW, Szpitalna 10.
TARNÓW, Krakowska 3.
otwiera na wielokrotne życzenie 7513
Filię w Tarnowie, Krakowska 3
Zastępstwa wszelkich większych miast w Polsce.
Specyalne transporty we własnych wozach towarowych
KRAKÓW – TARNÓW – LWÓW – KRAKÓW–ŁÓDŹ i napowrót.
Magazyny, lokale sprzedaży i wyszkolony personal dla towarów komisowych.

Zefiry, Płótna, Kapy na łóżka, wyprawy ŚLUBNE
poleca
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p. 7592

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykonuje w najkrótszym czasie LITOGRAFIA A. ANDREJCZYN
UL. MICHAŁA L. 4. (boczna Kościuszki). 6 49

NAUKA i WYCHOW.

Wieczorne kursa handlowe dla osób dorosłych pod kierunkiem profesora akademii handl. zaczynają się 1, lipca. Po kursie egzamin w Akademii handl. Wpisy informacye od 5—7 Franciszkańska 9. 7595

Wpisy na jednoroczny kurs handlowy żeński Mieczysława Christofa, profesora Akademii handlowej Lwów, Wałowa 25, rozpoczną się dnia 17. czerwca b. r. w godzinach od 10— 2 i od 4 do 5. Bliższe szczegóły zawiera 13. sprawozdanie szkolne, które można otrzymać w zakładzie. 7171

Charles Pipes author of the »English Teacher« opens an English School. Address Łąckiego 8. 6584

Tow.
J. BLOCK
Reprezentanci
KRZYSZTOF BRUN i SYN
w Warszawie.
ODDZIAŁ WE LWOWIE, PAŃSKA 11.
TELEFON NR. 465.
Poleca do natychmiastowej dostawy
„REMINGTON“
oryginalne amerykańskie maszyny do pisania.
„RONEO“
oryginalne angielskie aparaty do powielania.
„RONEO”
oryginalne angielskie aparaty do kopiowania bez użycia wody.
Meble biurowe amerykańskie
biurka żaluzjowe, biurka płaskie, stoły biurowe, stoliki pod maszyny do pisania, szafki żaluzjowe, szafy do odkładania korespondencyi systemem pionowym »Vertickal«, szafki do systemu kartkowego i inne urządzenia biurowe.
PRZYBORY I DODATKI
do maszyn do pisania różnych systemów i aparatów do powielania: taśmy, kalki, papier, szapirografy, rolki do szapirografów i inne. 7122

»PIERWSZORZĘDNE PRZYBORY«
DO MASZYN DO PISANIA i POWIELANIA
WSZYSTKICH SYSTEMÓW 7608
poleca Generalna Reprezentacya ameryk. fabryki maszyn do pisania
„UNDERWOOD"
Lwów, Kopernika 9 — Kraków, Starowiślna 1.
Ameryk. meble i urządzenia biurowe stale na składzie.

Amerykańskie urządzenia biurowe!
„JERRY" Lwów, Sykstuska 2
poleca: BIURKA, SZAFY, REGISTRATURY, ETAŻERKI, GARNITURY KLUBOWE KRYTE SKÓRĄ STOLIKI DO MASZYN, KRZESŁA it.

Tylko w Magazynie Mannera
Sykstuska l. 2. Lwów, Sykstueka l. 2.
Swetery wełniane Mk. 330·—. Szlafroki do prania tureckie od Mk. 1200·—, Sukienki markizetowe od Mk. 2400·—, Sukienki wełniane od Mk. 25 0·—, Zawijanki jedwabne Mk, 46 0·—, wełniane Mk, 1650·—, Bluzki opalowe »Sport« Mk. 1050·—, Rewersa od Mk. 1050·-, Ponczochy pół jedwabne Mk. 50)·—, Szale jedwabne 1000 Mk. 7448

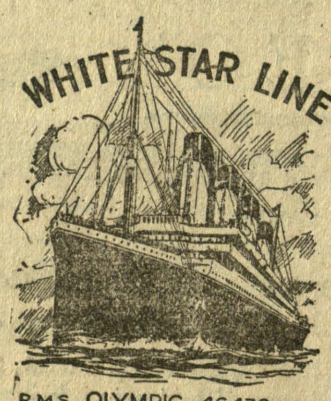
7321 Baczność cykliści!
ROWERY »Pucha«, »Premiera« i »Waffenrada« oraz części do tychże, jakoto płaszcze, węże, pompy i tp. Gumę do wózków dziecinnych, po cenach konkurenc. poleca tylko
Jakób ROSENMAN, Lwów, ulica Akademicka l. 2
Kupuję stare i połamane płyty gramofonowe, płaci po Mk. 40·—. — Przyjmuję rowery i gramofony do naprawy

WAŻNE DLA PT. KUPCÓW
kooperatyw rolniczych również dla PT. aptekarzy, droguerzystów i wytwórców hygien: kosmetycznych.
MAGAZYN
SZKŁA, PORCELANY i NACZYŃ
DOM HANDLOWY K. WASONG w Stryju.
Główny dział szkła porcelany i naczyń kuchennych. Poleca wielki zapas: 7580
CENY FABRYCZNE
Adres: K. WASONG, — Stryj
Telefon Nr. 18. Trybunalska l. 14 i 21.

Urzędnik z długoletnią praktyką w przemyśle naftowym, samodzielna siła poszukuje odpowiedniej posady w biurze naftowem, lub w przedsiębiorstwie technicznem. Zgłoszenia pod »Naftowiec« do biura Ogłoszeń Buchstaba, Lwów Legionów 21. 7607

Kto raz spróbował ten przekona się, że
Za Brylanty, złoto srebro, złote zegarki płaci najwyższe ceny
S. ALTHOLZ ZEGARMISTRZ Lwów, pasaż Hausmana 5.
Przyjmuję wszelką Reperacyę i wykonuję 7562 SZYBKO I SUMIENNIE.

DO AMERYKI „OCEANIC" DO KANADY
WHITE STAR LINE
WHITE STAR DOMINION LINE.
LWÓW, GRÓDECKA L. 36.
Centrala: Warszawa, Marszałkowska l. 132.

R.M.S. OLYMPIC 46439 TONS
NAJWIĘKSZY OKRĘT ANGIELSKI

Posyła pasażerów do Ameryki i Kanady w największych okrętach na świecie.
Pasażerowie, jadący naszymi okrętami zostają odprowadzeni ze Lwowa do Portu. — Biuro nasze w Polsce daje wszystkim interesującym się pasażerom bezpłatne i dokładne informacye. 7606
UWAGA; dla pasażerów żydowskich jest zaprowadzona rytualna kuchnia (koszer).
»Oceanic« White Star Line jest **najstarszą Companią i posiada** 104 okręty; między tymi jeden największy okręt w świecie **»Olympic«**, który **jedzie tylko pięć dni do Nowego Yorku.**
W naszych Okrętach są też w III. klasie kajuty z 4—6 miejsc.
Pasażerowie jadący naszymi Okrętami są najlepiej i porządnie obsługiwani.
Informacyi udzielamy codziennie w naszym biurze we LWOWIE, ul. Gródecka l. 36. od godz. 9—1 i od 3—7.

DO AMERYKI DO KANADY

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
„Drukarnia Lwowska", Lwów, Kopernika 11

Nr. 877 Lwów, czwartek 30. czerwca 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 8 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 200 Mk.— zamiejscowa 220 Mk.— zagr. 260 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 8 M.,(10 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 25 Mk., (30) komunikaty i wiadomości po kronice 40 (50) w tekście i przed kr. 50 Mk., (60) ogłoszenia na pierwszej stronie 80 M., (80) gratulacye i zawiadomienia zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 25 Mk. najmniej 5 w. — 125 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 3 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 5 Mk., kupno-sprzedaż: 3·50 Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

O porozumienie walutowe.

(p. a.). Niedawno węgierski minister skarbu Dr. Roland Hegedues wystąpił z projektem wspólnego uregulowania kwestyi walutowej w państwach sukcesyjnych.

Projekt ten opiera się na następującem rozumowaniu: Odrodzenie gospodarcze wyczerpanej Europy zależy od jak najrychlejszego zwolnienia obrotu gospodarczego. Nieodzownym tego warunkiem jest zbliżenie systemów pieniężnych różnych narodów. Państwa sukcesyjne zupełnie odosobniły się pod względem walutowym. To rozparcelowanie walutowe stworzyło nieznośną sytuacyę. Ale i zachodnie państwa eksportowe mają interes w uregulowaniu targu pieniężnego Europy środkowej i bez wątpienia coraz natarczywiej będą go się domagały. Do tego jednak potrzeba, aby polityczna nienawiść i podejrzliwość ustąpiła i aby jak najwięcej państw porozumiało się co do wspólnej waluty, gdyż w przeciwnym razie wielkie mocarstwa nie znalazłyby rynku zbytu. Wszystkie sąsiadujące ze sobą państwa powinny tedy dążyć do wspólnej waluty. Węgierski minister skarbu najchętniej oparłby tę wspólną walutę na franku jako jednostce monetarnej, ponieważ waluta frankowa jest walutą zwycięzkiej Francyi i ponieważ oznaczałoby to zbliżenie do unii monetarnej łacińskiej, tak że ułatwione byłoby zbliżenie do unii — monetarnej — europejskiej.

Projekt ten nasuwa pewne krytyczne uwagi. W szczególności podniesiono, że przyczyną utrudnienia czy nawet wstrzymania stosunków handlowych między państwami sukcesyjnemi a państwami eksportowemi zachodu nie jest usamodzielnienie walutowe państw poaustryackich, lecz chwiejne podstawy owych walut i ich znaczna często dewaluacya. Za przykład może służyć korona czeskosłowacka, której kurs zagraniczny nie odpowiada stosunkowi poziomu ceny do poziomu kosztów produkcyi. Nie można przypuszczać, aby stosunki handlowe państw zachodnich z państwami sukcesyjnemi były lepsze, gdyby te państwa sukcesyjne były zachowały u siebie wspólną walutę. I wspólna bowiem waluta byłaby niezawodnie podpadła tym samym objawom. Bądź co bądź jednak rozluźnienie walutowe państw sukcesyjnych sprowadziło częściowo te stosunki, jakie istnieją między owemi państwami z jednej a eksportowemi państwami zachodu z drugiej strony.

Przedewszystkiem zatem w interesie popierania międzynarodowego obrotu handlowego, w szczególności z zachodniemi państwami eksportowemi leży uregulowanie i poprawa walut krajowych. Gdyby bowiem w poszczególnych państwach sukcesyjnych stosunki walutowe były uporządkowane, gdyby one były stabilizowane i nie zdeprecyonowane, międzynarodowy obrót handlowy nie napotykałby na żadne istotne trudności mimo „parcelacyi" waluty.

Jednakowoż taka reforma i poprawa walut krajowych nie da się osiągnąć samem zwykłem porozumieniem co do wspólnej waluty, gdyż reforma podobna zależy od rozmaitych warunków wewnętrznych w poszczególnych państwach, w szczególności od równowagi finansów publicznych, finansów państwowych. Z tego względu każde państwo musi samo — ewentualnie także przy pomocy obcej, n. p. w drodze zagranicznych pożyczek walutowych — walutę swą ustalić i stabilizować na podstawie naturalnego stosunku poziomu cen do poziomu kosztów produkcyi. Do tego potrzeba uchylenia wszelkich prohibicyjnych utrudnień i zwolnienia międzynarodowego obrotu handlowego i nagromadzenia dostatecznego zapasu dewiz i walut zagranicznych. Oczywiście nieodzownym tego warunkiem jest zdrowa wewnętrzna polityka finansowa i gospodarcza.

Z tego wynika, że wprowadzenie nowej waluty złotej, niezależnie od obecnie istniejących walut papierowych, nie byłoby wykonalne. Dopiero po stabilizowaniu waluty papierowej możnaby myśleć o przejściu do waluty złotej lub do innej jednostki pieniężnej. Nie ulega wątpliwości, że przejście do wyższej jednostki pieniężnej — po spełnieniu wspomnianych warunków — okaże się w swoim czasie pożądanem i że przyjęcie waluty frankowej dla państw sukcesyjnych — zwłaszcza dla Czechosłowacyi, Polski i Jugosławii — byłoby pożyteczne bez względu na okoliczność, iż Francya jest państwem zwycięskiem, lecz ponieważ rozszerzenie łacińskiej unii monetarnej przyczynić się może do uproszczenia techniki handlu międzynarodowego.

O ile zatem stosunki finansowe i walutowe w poszczególnych państwach sukcesyjnych do tego stopnia się poprawią, że stabilizowana waluta papierowa pozwoli na przejście do waluty kruszcowej lub do innej jednostki pieniężnej, porozumienie co do wprowadzenia w owych państwach na równej zasadzie owej jednostki walutowej, w szczególności waluty frankowej nie trudno nastąpi.

Porozumienie to, oczywiście zmierzając jedynie tylko do uproszczenia i ułatwienia techniki handlu międzynarodowego, niczem nie będzie mogło naruszyć zwierzchnictwa walutowego i samodzielności polityki walutowej i pieniężnej poszczególnych państw sukcesyjnych, lecz będzie się niezawodnie odnosiło do waluty nowej, nie jako do sprawy „wspólnej", lecz jako do sprawy „na wspólnych, ewentualnie analogicznych zasadach opartej".

W tem znaczeniu przypuszczać należy, że wszystkie państwa sukcesyjne byłyby skłonne do porozumienia walutowego. W szczególności w Czechosłowacyi projekt ministra węgierskiego w tem znaczeniu wzbudza żywe zainteresowanie.

—oo—

Stanowisko ministra spraw zagranicznych Skirmunta wobec sprawy żydowskiej.

Konferencya ministra Skirmunta z przedstawicielami prasy żydowskiej.

Warszawa 28 czerwca (tel. wł. — eg.) W konferencyi, którą minister Skirmunt urządził z redaktorami pism żydowskich zasługuje na uwagę tłomaczenie p. Skirmunta dlaczego urządził seperacyę dziennikarzy żydowskich. P. Skirmunt powiada, iż miał na względzie omówienie całego szeregu spraw dotyczących wyłącznie Żydów, wskutek tego uważał za wskazane mówić wyłącznie z przedstawicielami prasy żydowskiej. Minister Skirmunt zapewnił dalej że nie jest antysemitą, że jest daleki od skrajnego nacyonalizmu i szowinizmu. Jako gorący patryota polski pragnie przysłużyć się ojczyźnie, pochodząc z Litwy stykał się w życiu społecznem i prywatnem z rozmaitemi narodowościami i stale hołdował zasadzie tolerancyi.

Na obecnem stanowisku będzie się starał wywrzeć wpływ w kierunku łagodzenia antagonizmów narodowościowych, tą pozostałością rządów zaborczych. Rząd kontynuować będzie pracę w kierunku porozumienia polsko-żydowskiego. Przerwane polsko-żydowskie konferencye będą się dalej toczyły. Rząd polski uczyni wszystko, co możliwe, aby ulżyć niedoli obywateli pochodzenia żydowskiego, znajdujących się w obozach koncentracyjnych na Słowaczyźnie i Węgrzech. Minister Skirmunt prosi, by prasa żydowska popierała rząd w jego zamierzeniach, powołując się przytem na to że jeden z wybitnych polityków włoskich powiedział mu: „Jestem Żydem i bronię sprawy żydowskiej; poza granicami państwa jestem Włochem". P. Skirmunt byłby szczęśliwy, gdyby i w Polsce pod tym względem zmieniły się stosunki.

Warszawa. (Pat). Minister spraw zagranicznych Skirmunt przyjął wczoraj przedstawicieli prasy żydowskiej, którym między innemi oświadczył, że jest zwolennikiem porozumienia polsko-żydowskiego poczem dał wyraz przekonaniu, że Żydzi wobec zagranicy będąz ajmowali front jednolity ze społeczeństwem polskiem dając tem dowód, że uważają się za obywateli polskich.

Nowi ministrowie.

Warszawa, 28 czerwca (tel. wł. eg.) Wiadomość o nominacyi p. Radzikiewicza na ministra spraw wewnętrzych potwierdza się List nominacyjny został odesłany przez premiera Witosa do kancelaryi Naczelnika Państwa.

Ministrem aprowizacyi zostanie mianowany poseł Grzędzelski. W związku z tem odbył premier Witos dłuższą konferencyę z p. Grzędzelskim.

Warszawa. (Pat.) Premier Witos odbył konferencyę z przedstawicielami klubu Wyzwolenie, proponując im wejście do gabinetu.

„Board of Deputies" w sprawie mandatu nad Palestyną.

Londyn. (Ż. B. K.). Na ostatniem posiedzeniu „Board of Deputies" pod przewodnictwem lorda Rotszylda odczytał mr. Lucien, Wolf pismo „Joint Foreign Committee", w którem podano do wiadomości, że angielskie ministerstwo spraw zagranicznych względnie ministerstwo dla spraw kolonialnych ponownie rozpatrzy artykuł 129 mandatu nad Palestyną, na podstawie którego obywatele angielscy przebywający stale w Palestynie automatycznie uzyskaliby obywatelstwo palestyńskie, nadto zaznaczono, że organizacya syonistyczna w osobnem piśmie wystąpiła przeciw sformułowaniu temu 129 artykułu.

Mr. Lucien Wolf podał też do wiadomości, że rząd węgierski zawiadomił ambasadora angielskiego w Budapeszcie, iż rabin Loew oskarżony o obrazę naczelnika państwa i zdradę stanu już w najkrótszym czasie zostanie uwolniony.

Na tem samem posiedzeniu referował delegat Kac o położeniu obecnem Żydów w Polsce. Lord Rotszyld w końcowem przemówieniu przyrzekł zająć się tą sprawą.

—o—

Kapitaliści cofają swoje kapitały z Palestyny.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Z powodu niespokojnej i niepewnej sytuacyi, która dotąd panuje w Palestynie, wielu imigrantów żydowskich, którzy ulokowali większe kapitały na plantacye w okolicach Jaffy, postanowiło opuścić Palestynę. Centralny Komitet »Ica« w Paryżu polecił telegraficzne swemu reprezentantowi w Palestynie p. Frankowi, by nie angażował się więcej kapitałami w przedsiębiorstwach w Palestynie P. Frank wraca do Paryża. Fakt ten wywołał silne zaniepokojenie wśród ludności jiszubu. Prasa palestyńska uważa obawę kapitalistów za nieuzasadnioną w szczególności co do przemysłu budowlanego, który ma najpomyślniejsze dane do rozwoju.

—oOo—

W Palestynie nie ma miejsca na kapitał prywatny?

Nowy Jork. (Ż. B. K.) Tutejszy organ »Poalej Syonistów« »Die Cajt« donosi z Pitsburga, że prof. Dr. Weizmann na odbytym tam meetingu w swoim referacie oświadczył, iż odbudowa Palestyny oprzeć się musi na podstawach społecznych i że niema w Palestynie, miejsca na lokacyę kapitałów prywatnych (?).

W Poznaniu nie było ekscesów anty-żydowskich.

Warszawa. »Najer Hajnt« donosi, że poseł Farbstein konferował z ministrem b. dzielnicy pruskiej Kucharskim w sprawie pogłosek, które obiegały Warszawę o rozruchach antyżydowskich i antysemickich. Minister oświadczył. że rozruchów w Poznaniu nie było, jednakże panuje tam stan wielkiego podniecenia z powodu rozrzuconych odezw skierowanych przeciwko Żydom i Niemcom. P. Kucharski zapewnił, że rząd już przedsięwziął wszelkie środki ostrożności i jest zdecydowany niedopuścić do ekscesów.

—II—

Odesłanie 600 emigrantów z Polski

Nowy Jork. (Ż. B. K.) Dyrektor »Baltic American Companie« Maks Straus oświadczył, że przeszło 600 emigrantów z Polski będzie odesłanych z powrotem z Ameryki a raczej wcale nie wpuszczonych do Ameryki, gdyż przekraczają oni liczbę osób mogących imigrować z Polski, na mocy nowego 3. procentowego billu przeciwimigracyjnego, który wszedł z życie 3. bm.

Wydawanie paszportów do Ameryki wstrzymane.

Warszawa (tel. wł. — eg.)). Ministerstwo spraw zagranicznych zawiesiło wydawanie paszportów do Stanów Zjednoczonych, albowiem wydano dotąd 100 tysięcy paszportów, podczas gdy prawo wjazdu do Ameryki ma niespełna 30 tysięcy.

—::—

Herman Bernstein w Warszawie.

Wiceminister Dąbski o kwestyi żydowskiej.

Warszawa. Przebywający tu od kilku dni redaktor żyd. pism w Ameryce Herman Bernstein otrzymał od wicemin. Dąbskiego następującą pisemną enuncyacyę o stanie kwestyi żydowskiej w Polsce:

„W sprawie polsko-żydowskich stosunków, które stanowią jedno z najważniejszych zagadnień naszego wewnętrznego życia muszę z przyjemnością stwierdzić, że wszelkie ubolewania godne fakty należą już do przeszłości, a wzajemne stosunki polepszają się z każdym dniem. Wiadomo Panu, że główną naszą zasadą jest zupełne równouprawnienie wszystkich obywateli bez różnicy wyznania lub pochodzenia. Starając się uregulować kwestyę żydowską zwołał rząd wiele konferencyj z przedstawicielami ludności żydowskiej celem wyklarowania postulatów obu stron. Konferencye te przyniosły wielkie korzyści mimo różnicy zapatrywań, która się wyłoniła nietylko między Polakami a Żydami lecz między samemi grupami żydowskiemi. Obecnie konferencye zostały przerwane. Jestem pewny, że wierni zasadom socyalnej sprawiedliwości i w świadomości obopólnych interesów, będziemy w stanie usunąć wszelkie przyczyny niezadowolenia obu stron. Liczę też na ludność żydowską, że wykaże zrozumienie dla wielkich polskich zadań narodowych".

Warszawa. Wczoraj wyjechał red. Bernstein do Wiednia, stąd uda się do Budapesztu. Redl. Bernstein zamierzał udać się do sowieckiej Rosyi, lecz władze sowieckie nie udzieliły mu zezwolenia na przyjazd.

—o—

„Równouprawnienie".

Warszawa. Na piątkowem posiedzeniu komisyi prawniczej (Vide „Chwila" z 26. b. m.) interpelował poseł Liebermann ministeryum wojny w sprawie rozporządzenia min. spraw wojskowych w sprawie nie wpisywania na listy obrońców wojskowych tych adwokatów, którzy zadeklarowali przynależność do narodowości żydowskiej.

Wedle doniesień „Robotnika" min. Sosnkowski i gen. Krzemiński, których obu należy uważać za autorów rozporządzenia, byli uprzedzeni — nie przyszli na posiedzenie a reprezentował min. wojny jakiś major, który w imieniu p. ministra Sosnkowskiego złożył oświadczenie mniej więcej następującej treści:

Wojskowość musi dobrze przypatrzeć się, któremu adwokatowi można przyznać dostęp do sądów w charakterze obrony. Obrońca nieraz zbyt ostro krytykuje i występuje przeciw władzom, co, być może, jest dopuszczalnie w sądzie cywilnym, ale nie możnaby ścierpieć w sądzie wojskowym, żeby obrońca zbyt wielką miał swobodę w wykonywaniu krytyki. W sądzie wojskowym musi panować dyscyplina i dlatego sąd wojskowy nie może pozwolić na to, na co pozwala sąd cywilny. Dlatego też władze wojskowe wpisując na listę obrońców muszą przebierać, wciągając na tę listę tylko tych, którzy im się podobają. Min. Wojny na listę obrońców wpisywać będzie tylu i takich, jakich wojsko będzie potrzebowało. Przedstawiciel p. min. Sosnkowskiego przyznał, że jednym z powodów, dla których odmawia się wpisania na listę, jest i ten, o którym mowa (przynależność do nar. żydowskiej).

„Robotnik" zaopatrzył znamienne oświadczenie zastępcy ministerstwa wojny następującą uwagą: „Wykład p. majora o zadaniu obrony sądowej, wygłoszony z rozkazu min. Sosnkowskiego, wywołał powszechną wesołość i zdumienie".

Komisya nie uznała tych wyjaśnień za wystarczające i uchwaliła zaprosić na następne posiedzenie p. min. Sosnkowskiego i gen. Krzemińskiego dla wysłuchania ich wyjaśnień.

Curzon do Skirmunta.

Warszawa, 28 czerwca (tel. wł. eg.) Między ministrem Skirmuntem a angielskim ministrem spraw zagranicznych Curzonem nastąpiła wymiana listów. W odpowiedzi na zawiadomienie o objęciu przez p. Skirmunta urzędowania, p. Curzon odpowiedział, że przyłącza się do życzenia aby węzły pomiędzy Zjednoczonem Królestwem a Polską zacieśniły się.

—[][]—

Rychłe rozstrzygnięcie sprawy G. Śląska.

Paryż. (Pat.) Wedle doniesień międzysojuszniczej komisyi, rozpoczną się rokowania rady najwyższej w sprawie G. Śląska w dniu 15 lipca br. Do dnia 25 lipca los G. Śląska ma być rozstrzygnięty.

Nowe sojusze.

Warszawa (tel. wł. — eg.). Z Moskwy telegrafują: Cziczerin wyjechał do Angory, gdzie rozpocząć się mają rokowania w sprawie sojuszu między Rosyą sowiecką, Angorą a Persyą.

Warszawa (tel. wł. — eg.). „Daily Herald" oświadcza„ iż w razie dojścia do sojuszu między Anglią a Japonią, Ameryka zmuszona będzie szukać sojusznika na kontynencie europejskim.

—[]-[]—

Liga narodów zajmuje się uchodźcami rosyjskimi.

Genewa. (Pat). Rada Ligi narodów rozpatrując środki przyjścia z pomocą uchodźcom rosyjskim zagranicą postanowiła powołać do życia specyalny Komitet, któryby się zajął sprawą repatryacyi uchodźców oraz ich rozlokowanie. Rządy zainteresowane będą wezwane do wyszukania środków niezbędnych do przeprowadzenia odpowiedniej akcyi, w szczególności zaś do zbadania, w jakiej mierze można będzie wyzyskać sumy rosyjskie, zdeponowane w bankach zagranicznych.

Francuzi niezadowoleni z umowy angielsko-sowieckiej.

Warszawa, 28 czerwca (tel. wł. eg.) Z Pragi telegrafują: Odpowiedź rządu angielskiego na protest Francyi z powodu zawarcia angielsko-sowieckiej umowy handlowej wywołała w kołach finansowych francuskich ujemne wrażenie. Delegacya banków, syndykatów przemysłowych i związków handlowych złożyła memoryał domagający się, by rząd angielski dał gwarancye obrony mienia i pretensyi francuskich w Rosyi.

—II—

Podejrzany kuryer.

Warszawa. (tel. wł. — eg.). Z Rygi telegrafują: Policya estońska aresztowała niejakiego Iżyckiego wrzekomego kuryera dyplomatycznego sowietów jadącego do Berlina. W bagażach aresztowanego znaleziono mnóstwo proklamacyi polskich do Górnoślązaków oraz walutę angielską i francuską

Obława w Warszawie.

Warszawa (tel. wł. — eg.)). Onegdaj wieczorem urządziła policya warszawska obławę na delegatów zjazdu kooperatyw. Aresztowano byłych członków lewicy P. P. S, państwo Sochackich i Hempla. Aresztowano również sprawozdawcę. „Naszego Kuryera" p. Szwalbego, którego dopiero o północy po wylegitymowaniu się wypuszczono.

—::—

Podwyższony podatek od spirytusu.

Warszawa (tel. wł. — eg.)). Ministerstwo skarbu opodatkowało dodatkowo z dniem 1. lipca zapasy spirytusu i fabrykatów spirytusowych po 150 mk. za litr stustopniowy, wyroby wódczane zaś po 60 mk. za litr. Z tego można wywnioskować, że dnia 1. lipca opłata monopolowa spirytusu wzrośnie w cenie.

Nominacya Bataglii.

Warszawa. (tel. wł. eg) W najbliższych dniach ma nastąpić nominacya p. Dra Rogera Bataglii na podsekretarza stanu w ministerstwie dla handlu i przemysłu.

—oo—

„Petroleum Union".

Warszawa (tel. wł. — eg.)). Na walnem Zgromadzeniu „Erdoelgesellschaft" we Wiedniu podano do wiadomości, że dzięki usilnym zabiegom Liebiga udało się pod kontrolą kapitalistów francuskich stworzyć w Zurychu towarzystwo „Petroleum-Union". Kapitał akcyjny tego towarzystwa wynosi 210 milionów koron austr. Tylko 8 proc. akcyj należy do kapitalistów galicyjskich, pozostałe zaś akcye do kapitalistów niemieckich. Towarzystwo to posiada 79 proc. kopalń w Dubrawie oraz większą ilość akcyj „Karpaty". Nadto cały szereg rafineryi w Galicyi wschodniej, środkowej i zachodniej. Towarzystwo „Petroleum-Union" pertraktuje w sprawie kupna większych terenów naftowych w Argentynii i innych krajach zamorskich

—ooo—

Konflikt polsko-litewski.

Genewa. (Pat). Zdaje się rzeczą coraz bardziej prawdopodobną, że rada Ligi narodów osiągnie porozumienie w sprawie konfliktu polsko-litewskiego.

Genewa. (Pat.) Delegaci Polski i Litwy przyjęli jako podstawę dyskusyi w sprawie układu projekt Hymansa, przewidujący utworzenie z Wileńszczyzny kantonu autonomicznego w ramach Litwy sfederowanej. Polska domaga się przeprowadzenia konsultacyi ludowej, przyczem proponuje formułę, którą Litwa gotową byłaby przyjąć pod warunkiem natychmiastowej ewakuacyi Litwy przez gen. Żeligowskiego. Odnośn ą umowę podpisaną również przez Hymansa, Rada Ligi będzie rozpatrywała na swem jutrzejszem posiedzeniu.

Z rady ministrów.

Warszawa. (Pat.) Rada ministrów na posiedzeniu 28 bm. rozważała szereg spraw z zakresu polityki zagranicznej„ i omawiała sprawę poprawy bytu urzędników państwowych.

Warszawa. (E. E.) Radio. Na dzisiejszem posiedzeniu Rady Ministrów przeprowadzono dyskusyę nad expose p. Skirmunta w sprawie polityki zagranicznej. Rada ministrów zaakceptowała jednomyślnie wybitnie pokojowy program nowego ministra.

Z G. Śląska

Bytom. (Pat.) Komisya międzysojusznicza przystąpiła już do opracowania nowego wniosku w sprawie podziału G. Śląska. Referat komisyi ma być gotów w pierwszych dniach lipca, a do 10 lipca przedstawiony rządom koalicyjnym.

Bytom. (Pat.) Zapowiedziana na dzień dzisiejszy ewakuacya pierwszej strefy przez powstańców odbyła się w zupełnym porządku. Powwstańcy zajęli linię wyznaczoną im przez dowództwo na podstawie układu z 24 bm.

Odwrót Niemców zadecydowany.

Paryż. (Pat.) Donoszą z Opola, iż gen. Hoefer podpisał wczoraj zobowiązanie ewakuowania terenów zajmowanych przez oddziały niemieckie na G. Śląsku, stosownie do planu konferencyi międzysojuszniczej, przyjętego już przez Polaków. W ostatniej chwili Hoefer poczynił szereg nowych zastrzeżeń, a uległ jedynie wobec kilkakrotnych i usilnych nalegań komisyi międzysojuszniczej. Odwrót rozpocznie się w dniu jutrzejszym.

—oo—

Delegat komunistów polskich na kongresie III. międzynarodówki.

Warszawa, 28 czerwca (tel. wł. eg.) Z Moskwy telegrafują: Na pierszem posiedzeniu międzynarodówki komunistycznej przemawiał imieniem komunistów polskich, komunista Gliński przybyły z Warszawy.

—oo—

Rozłam w ros. partyi komunistycznej.

Londyn. (Pat.) „Morning Post" dowiaduje się, że w Rosyi odkryto wielki spisek przeciwko rządowi sowieckiemu. Celem spisku było utworzenie nowego rządu koalicyjnego, z Leninem i umiarkowanymi komunistami z jednej tudzież z grupami mieszczańskiemi i socyalistami antybolszewikami z drugiej strony. Przedsięwzięto liczne aresztowania. To samo pismo donosi z Rewla, że obrady trzeciego kongresu trzeciej międzynarodówki dowodzą, iż rozłam w partyi komunistycznej jest definitywny. Przyszło do nowych starć między zwolennikami Lenina i ekstremistami. Jakkolwiek Lenina mają popierać delegaci komunistów niemieckich, zwycięzą ekstremiści.

—::—

Nowa faza kwestyi irlandzkiej.

Horsea. (Pat.) Cała prasa angielska zajmuje się żywo nową fazą kwestyi irlandzkiej, wytworzoną przez wizytę króla w Belfaście, oraz depeszą Lloyda George'a do przewódcy sinfeinistów De Valery. „Temps" piszą, że odmowna odpowiedź jest prawie rzeczą niemożliwą i oznaczałaby tak wielki błąd, że nie można wprost przypuszczać, by De Valera mógł go popełnić. „Daily News" zwracają uwagę, że Irlandczycy powinni uprzytomnić sobie, że poczynione im propozycye mają jak najdonioślejsze znaczenie, wyszły bowiem z konstytucyjnej inicyatywy króla w imieniu narodu angielskiego i podczas obecności w Londynie premierów dominiów imperyum brytyjskiego. „Manchester Guardian" jest zdania, że jestto najlepsza okazya dla dwóch obozów irlandzkich, aby dbjść do porozumienia i uzyskać podstawę do pełnej autonomii. „Daily Chronicle" pisze, że na proponowanej konferencyi Lloyd George będzie się przedewszystkiem starał doprowadzić do porozumienia między De Valerą i sir Oregem. „Daily Telegraph" wyraża przypuszczenie, że De Valera może nie przyjmie zaproszenia, gdyż nie pozwolą mu na to żywioły skrajne.

Belfast. (Pat.) Powszechnie sądzą że 6 północnych prowincyi irlandzkich przyjmie zaproszenie Lloyda George'a na konferencyę. Odpowiedzi De Valery, tajnego prezydenta republiki irlandzkiej, utworzonej z 26 hrabstw irlandzkich, spodziewają się do 29. bm.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Strajk górników ang. na ukończeniu.

Londyn. (Pat.) Górnicy i właściciele kopalń porozumieli się co do projektowanego układu na podstawie którego rozpoczęcie pracy nastąpi w dniu 4. lipca br. pod warunkiem że dojdzie do skutku układ z rządem w kwestyi subwensyi.

Z kongresu III. międzynarodówki

Moskwa. (Pat.) Kongres trzeciej międzynarodówki wystosował do Holza telegram, w którym go wita jako bojownika idei proletaryackiej w Niemczech. Kongres przyjął tezy Trockiego co do gospodarczego przesilenia światowego i co do zadań proletaryatu, a na wniosek Radka uchwalił wypracowanie odezwy do proletaryatu

—::—

Katastrofa kolejowa pod Krzeszowicami.

Kraków. (Pat). Pociąg osobowy Nr. 912 wyjeżdżający z Krakowa o godzinie 5ej wieczorem do Warszawy przez Dęblin, prowadzony przez 2 lokomotywy, zderzył się na zwrotnicy wyjazdowej w Krzeszowicach z pociągiem Nr. 131 wiozącym pracowników kolejowych do służby do Krakowa. Zderzenie nastąpiło o godzinie 5-ej minut 38 wieczorem. Przyczyną zderzenia było niezauważenie przez maszynistę pociągu Nr. 912, że sygnał wjazdowy do stacyi Krzeszowice stał na „Stój!" oraz skrócenie czasu jazdy między Krakowem a Krzeszowicami o 7 minut.

Wskutek tego zderzenia, jak dotąd zdołano ustalić, zostali zabici zwrotniczy Piechota i konduktor Waszkowski obaj z Krakowa, dogorywa zaś dziewczyna z b. Kongresówki, nieznanego dotąd nazwiska. Ciężko rannych jest 10, lżej rannych 15 osób, zdaje się jednak, że rannych będzie prawdopodobnie więcej. Wszystkie 3 maszyny są silnie uszkodzone i wykolejone, 4 wagony pociągu Nr. 912 i dwa wagony pociągu Nr. 131 zdruzgotane. Ruch odbywa się na jednym torze z małem opóźnieniem. Rannych przewieziono do Krakowa a ciężko rannych umieszczono w szpitalu w Krzeszowicach.

Wiadomości bieżące.

Chicago. (Pat.) Na wszystkich liniach kolejowych płace funkcyonaryuszów zostały zmniejszone o 12 proc.

*

(Pat.) Obrady w Porto-Rose zostały odroczone do dnia 9. lipca br.

*

(Pat.) Parlament niemiecki przyjął ustawę o wydaniu obligacyi państwowych celem wypełnienia zobowiązań reparacyjnych.

*

(E. E.) Giolitti zgłosił dymisyę całego gabinetu, doradzając równocześnie królowi, by misyę stworzenia nowego rządu powierzył Orlandowi lub Sforzy.

*

(Pat.) Attache wojskowy francuski w Rumunii Petain wyjeżdża do Besarabii dla zwiedzenia tej prowincyi i wojskowych zarządzeń obronnych wzdłuż granicy rosyjskiej.

—oo—

Obecne warunki wyjazdu do Palestyny.

Lwów. Wedle otrzymanych z Wiednia wiadomości unieważnił konsulat angielski wszystkie wizy wydane chalucom przed 10. czerwca. Chcący wyjechać do Palestyny muszą w celu ponownej rejestracyi wypełnić przez zarząd palestyński przysłane kwestyo-

TRUPA WILEŃSKA Colosseum.

Dziś we środę 29. czerwca **„Wieśniak“** dramat w 4 aktach (5 obrazach) Leona Kobryna Reżyser L. Kadlson

W czwartek 30. czerw. I-sze popularne przedstawienie po cenach — zniżonych — **„Niemowa“** A. Wajtera.

BACZNOŚĆ! Dziś i jutro po raz ostatni w BAGATELI

W Pasażu Mikolascha Rewia .... W. Raorta

oraz zupełnie nowe produkcye w części solowej. — Bilety nabywać można w składzie nut G. Seyfartha ul. Akademicka 6. — Początek o godz. 8·15 wiecz.

naryusze, zawierające m. in. pytania następującej treści: cel podróży, zawód, czy zamierza ubiegać się o obywatelstwo palestyńskie itp. Kwestyonaryusze te ułożone są w języku hebrajskim, angielskim i arabskim. Z wypełnionym kwestyonaryuszem należy się zwrócić do specyalnego delegata zarządu palestyńskiego ustanowionego przy każdej ambasadzie angielskiej, który jedynie ma prawo udzielenia pozwolenia na wjazd do Palestyny.

Kontrola i warunki wyjazdu do Palestyny są dość ostre.

Z dwustu chalucow czekających w Tryeście na wyjazd do Palestyny zaledwie 60 otrzymało pozwolenie na wyjazd. Ograniczenia te uważają za chwilowe.

„Carniolia“ z transportem złożonym z około 500 kwalifikowanych robtników odpłynie wedle wszelkiego prawdopodobieństwa już z końcem bm.

Zjazd żydowskich ziemian we Lwowie.

W sali obrad żyd. gminy obradował w niedzielę zjazd żydowskich rolników, zwołany przez „Krajowy Związek ziemski“. Zebraniu przewodniczył p. Dr. Karol Halpern. Po sprawozdaniu Dyrekcyi i uchwaleniu drobnych zmian statutu, wybrano dyrektorem Dr. agr. Zygfryda Bacha, zastępcę p. Natana Wittlina, do rady nadzorczej dodatkowo pp. Dr. Jana Gerstmanna, Dawida Huettnera, Józefa Kahanego i Józefa Froscha, oraz Komitet obrony prawnej.

Program działalności Związku przedstawił w obszernem przemówieniu p. Dr. Emil Sommerstein. Podniósł znaczenie żydowskiego rolnictwa w gospodarstwie krajowem i dla całego społeczeństwa żydowskiego. Podkreślił, że Krajowy związek ziemski powstał w chwili, kiedy istniejące organizacye rolnicze objawiły tendencyę wykluczenia Żydów. Związek nie ma żadnych celów agresywnych, lecz dąży do poparcia żyd. rolników i zapewnienia im możliwości egzystencyi zawodowej przez odpowiedni udział w państwowej pomocy rolnej i przez sprawiedliwy przydział roli dla bezi małorolnych Żydów.

Przeszedłszy po kolei bole i żale żydowskich właścicieli i dzierżawców i omówiwszy środki zaradcze, wskazał na wspaniały ruch chalucowy, który stworzył nową generacyę żyd. rolników i wezwał obecnych, by chalucom dali pracę i możność praktycznego wyszkolenia.

Następnie przedłożył referent poniższe, jednomyślnie uchwalone rezolucye:

I. Zebrani na dniu 26. czerwca 1921 na Walnem Zgromadzeniu „Krajowego Związku ziemskiego“ w sali posiedzeń żyd. gminy, żydowscy rolnicy, właściciele, dzierżawcy i oficyaliści protestują przeciw przejawiającemu się dotychczas w praktycznem stosowaniu reformy rolnej dążeniu do wyrugowania żydowskiego rolnika i przeciw wszelkim ograniczeniom żydowskich rolników w nabywaniu ziemi, stosowanym przez uprzywilejowane towarzystwa parcelacyjne, tudzież przeciw nieuzasadnionemu w ustawie niezatwierdzaniu kontraktów nabycia ziemi przez żydowskich rolników. Wskazują zebrani na wielką szkodę, wyniknąć mogącą dla państwa i kraju, dla całej gospodarki społecznej wskutek pauperyzacyi i wykolejenia dziesiątek tysięcy egzystencyi, dotychczas trwale zajętych w rolnictwie.

II. Zebrani domagają się sprawiedliwego przydziału roli dla bez- i małorolnych Żydów, zajętych dotychczas zawodowo w rolnictwie.

III. Zebrani domagają się równomiernego udziału państwowej pomocy rolnej dla Żydów rolników.

IV. Zebrani domagają się dopuszczenia „Krajowego Związku ziemskiego“ jako reprezentacyi żyd. rolników do autonomicznych organizacyi i komisyi, decydujących o sprawach rolnictwa.

Zebranie miało przebieg bardzo poważny i zapoczątkowało akcyę obronną żyd. rolnictwa.

Uroczystość ku czci Herberta Hoovera.

W niedzielę święcił Lwów uroczystość ku czci Ameryki oraz dobroczyńcy dzieci: Herberta Hoovera.

O godz. 9-ej odbyło się w synagodze postępowej nabożeństwo. Pierwsze ławki zajęli członkowie misyi amerykańskiej z kapitanem Williamem Grynnem na czele, przedstawiciele prezydyum i reprezentacyi miasta, zastępcy władz oraz reprezentanci instytucyj i organizacyj żydowskich.

Uroczyste nabożeństwa odbyły się również w świątyniach wszystkich wyznań.

Główna uroczystość urządzona staraniem prezydyum miasta odbyła się o godz. 10 na Cytadeli. Po mszy polowej odegrała kapela hymn amerykański. Następnie przemawiał wiceprezes miasta dr. Stahl. Po przemówieniu swem wręczył dr. Stahl kapitanowi Grynnowi dyplom honorowego obywatelstwa dla Herberta Hoovera.

Imieniem ludności żydowskiej przemówił dr. Józef Parnas, który w krótkich słowach wyraził wdzięczność społeczeństwa żydowskiego dla obywateli Ameryki i jej wielkiego syna H. Hoovera.

Kapitan Grynn podziękował za objawy wdzięczności i oświadczył że z uroczystości zda sprawę H. Hooverowi.

Uroczystość zakończyła defilada dzieci szkolnych oraz wychowanków ochronek w której wzięły także udział dzieci żydowskie.

Ze sportu.

Pogoń — Polonia 3:0.

Pogoń odnosi łatwe zwycięstwo. Przez cały czas gry atakuje napad Pogoni bramkę Warszawian, często jednak chybia. Doskonała obrona Polonii pilnuje niebezpiecznych strzelców napadu Polonii. W 26-ej minucie strzela Wacek pierwszego goala, a w minutę później Batsch drugiego. W drugiej połowie gry Pogoń, dzięki skutecznej obronie Warszawian zdobywa przez Wacka tylko jedną bramkę.

Wszystkie trzy bramki zdobyte zostały z podania Słoneckiego.

(mr.)

NADESŁANE.

KSIĘGA ŁEZ sensacyjny dramat w 5 aktach. 7639

W głównych rolach Piotr Nielsen i G. Houlberg Kino **„CHIMERA“** Akademicka 8.

WPISY

do szkoły Handlowej Żyd. Tow. Szk. Lud. i średn. ul. Zygmuntowska 17,

a) na kurs przygotowawczy
b) na kurs pierwszy
c) na kurs drugi
d) na kurs jednoroczny dla dojrzalszej młodzieży

odbywają się codziennie.

Zgłoszenia w Dyrekcyi od 2 do 4-tej.

Do wpisu przynieść należy na razie tylko metrykę. 7558

Ważne dla hurtowników!

Wytwórnia artykułów kosmetycznych **LUSIA**

poleca wszelkie artykuły w zakres kosmetyki wchodzące po cenach konkurencyjnych, ręcząc za dobroć. **Skład wytwórni Legionów 37.** 7486 3

Zakład dentystyczno-techniczny 7123 **C. MOHRA Lwów, Jagiellońska 15 I. p.** wykonuje wszelkie roboty dentystyczno-techniczne po cenach umiarkowanych. Pacyentów z prowincyi załatwia się szybko.

Zakład dentystyczno-techniczny **Z. PEKELMANA** wykonuje roboty w platynie, złocie i kauczuku według najnowszych systemów 7598 LWÓW, KAZIMIERZOWSKĄ 17, I. p.

Specyalista chorób dziecięcych **Dr. J. HESCHELES** powrócił i ord. Zyblikiewicza 31. od 3—5. Szczepienie. 6874

Okulista Docent dr. W. Reis powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22. od 12½—3½. 7570

ŚRODEK DEZYNFEKCYJNO-HYGIENICZ. **„SPOROFORM“** WSZĘDZIE DO NABYCIA. Główny skład Perfumerya **ALBA** Lwów, Halicka 21, KRAKÓW, Szczepańska 7.

Na Zakład sierót Za Zbrojownią złożyli: W. P. budowniczy Marek Fränkel tytułem zwrotu pożyczki z 1919 r. Mk. 1000, dziatwa szkołki froeblowskiej W. P. J. Bucksbaumowej 1060 Mk. Ofiarodawcom »Bóg zapłać«. 7635

TOW. KOLONII i OCHRONEK OGRODNICZYCH dla dziatwy i młodzieży żydowskiej we Lwowie. **urządza we środę 29. bm. w kawiarni »Warszawa« „WIELKĄ ZABAWĘ“**

Liczne niespodzianki: Loterya fantowa (każdy drugi los wygrywa). Konkurs piękności i sympatyczności Poczta minutowa i t. d 7624

Początek o godz. 6 tej popołudniu.

BIELIZNA dla Pań i Panów oraz kompletne wyprawy ślubne także z dostarczonego materyału W KRAJOWEJ FABRYCE **Bielizny Szymona Rada** 7637 Lwów, ulica Słowackiego 1 ?.

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel.

»—« WE ŚRODĘ 29-GO CZERWCA 1921 r.
BAR KOCHBA
hist. operetka w 5 aktach A. Goldfadena. 7620

Wpisy do klasy I., II. i III. 7307
SZKOŁY LUDOWEJ HEBRAJSKIEJ
Zyd Tow. Szkoły Lud. i Śr. we Lwowie i do kursu przygotowawczego (הכנה) dla dzieci w wieku przedszkolnym odbędą się w dniach 26., 27. i 28 bm. przy ul. Zygmuntowskiej 17 — parter na lew.o

Kino LEW Dziś we środę dnia 29. czerwca bm. i w dni na tępne
Atrakcya sezonu! — Niebywała sensacya, zachwycająca fotografia, impon, wystawa, bajeczne sceny!
Perła Haremu nadzwyczaj wzruszający wschodni dramat w 5. aktach. W roli tyt. słynna ze swej piękności. gry i toalet jako »Róża Wschodu« **LILY MARISCHKA.** 7678

KRONIKA.

Repertuar t atru miejskiego.

Środa 29 czerwca o 3. pop. „Halka" debiut p. Dzieduszyńskiej.

Środa 29 czerwca o 7.30 „Willa nad morzem" sztuka.

Czwartek 30 czerwca o 7.30 „Żydówka" opera.

Miejski teatr mały.

Środa 29 czerwca o 7.30 „Moralność p. Dulskiej."

—U-U—

Z powodu strajku personalu drukarskiego byliśmy przez dwa dni zmuszeni do przerwy w wydawnictwie naszego pisma.

— **Przedstawienie dla dzieci i młodzieży.** We czwartek 30 czerwca br. o godz. 4 popołudniu w miejskim teatrze Wielkim powtórzonym będzie raz jeszcze program a to: Andersena »Dziewczynka z zapałkami« ilustrowana muzyką prof. Lesława Jaworskiego i fantazja sceniczna Janiny Łada Wąlickiej p. t. »W ogrodzie jezuickim«.

— **Strajk kelnerów.** Informują nas, że gdyby do godziny 6 wieczorem w środę nie doszło do definitywnej ugody między pracodawcami gospodnio szynkarskimi, a strajkującym personalem przyłącza się w myśl uchwał powziętych w lwowskich związkach zawodowych bezzwłocznie do strajku pracownicy piekarscy, młynarscy rzeźniccy i cukiernicy.

— **Wycieczka dziennikarzy nadbałtyckich w Lwowie.** W piątek rano przybywają do Lwowa dziennikarze nadbałtyccy, którzy przez cały dzień zwiedzać będą miasto. W sobotę wyjeżdżają goście do Borysławia.

— **Otwarcie wystawy prac żeńskiej szkoły zawodowej.** Tow. Warstatów rękodz. dla dziewcząt żyd. przy ul. Piekarskiej l. 9. odbyło się w sobotę w obecności zaproszonych gości i inspektorów Rady szkolnej radcy Stefanowicza. Przełożona p dr Cecylia Klaftenowa i kierowniczka działu haftów p. Fleckówna oprowadziły zebranych po salach wystawy zawierających wyroby hafciarskie i działu krawieczyzny. Wystawione przedmioty codziennego użytku (bluzki i suknie) oraz zbytkowne, w szczególności zaś koronki i filety oraz kapy i firanki koronkowe budzą zasłużony podziw dla starannych i na wysokim poziomie estetycznym stojących wyrobów warsztatów dziewcząt żydowskich.

— **Nawiązanie stosunków handlowych z południową Francyą, Algerem i Tunisem** Do Lwowa przybył Konsul Rzeczypospolitej Polskiej Marsylji p. Dr. Nieduszyński i będzie udzielał informacyi interesentom w dniach 29. i 30. czerwca b. r. między godz 11 a 12. przed południem w gmachu Izby handlowej i przemysłowej ul. Akademicka l. 17

W środę 29 czerwca b. r. będzie przyjmował p. Dr. Nieduszyński przedstawicieli przemysłu chemicznego, naftowego, drzewnego, a w czwartek 30. czerwca przedstawicieli przemysłu koszykarskiego, szczotkarskiego, tudzież interesentów dla importu fosfatów, olejków, esencyi i innych artykułów.

— **Targi Wschodnie** »Towarzystwo Polsko-Amerykańskie (Polisch American Society) w Warszawie, zawiadomiło »Targi Wschodnie« w Lwowie, że odniosło się do sfer hadlowych i przemysłowych w Ameryce, które widząc w »Targach Wschodnich« bardzo ważny czynnik dla nawiązania stosunków handlowych między Zachodem a Wschodem — bardzo żywo się tem zamierzeniem zainteresowały i przyrzekły nader liczny udział.«

— **Z sali sądowej.** Przed Trybunałem pod przewodnictwem radcy Kumana toczyła się rozprawa przeciw i I. Wassersteinowi, E. Złoczyńko, N. Löwowi, S. W. L. Druckerom i Baustеinowi, w której pierwsi trzej odpowiadali za zbrodnię kradzieży popełnionej na szkodę ich chlebodawców, reszta za uczestnictwo z powodu nabywania rzeczy skradzionych. Pierwsi trzej przez dłuższy czas sukcesywnie wynosili towar z magazynów, gdzie byli zajęci i odsprzedawali go blatnikom, za co zasądził ich Trybunał a to Wassersteina na 10 miesięcy, Złoczyńko na rok, Löwa osiem miesięcy, S. Druckera półtora roku, W. Druckera osiem miesięcy, L. Druckera piętnaście miesięcy, Bausteina trzy miesiące ciężkiego więzienia. Przy wyroku zastosowano ustawę amnestyną, prócz Löwa i Bausteina wszyscy zastrzegli sobie trzy dni do namysłu. Bronili adw. Lesser, Schwarz, Hirschprung, Macieliński i Zoref.

— **Awantura na ul. Legionów.** W ulicy Legionów wywołał wczoraj wieczorem wielką awanturę pewien zdemobilizowany oficer. Z niewiadomych powodów zaczął atakować przechodniów Żydów, tak że musiano zawezwać interwencyi żołnierza policyjnego. Lecz i to nie wiele pomogło, gdyż porywczy jegomość wypoliczkował owego żołnierza policyjnego. Dopiero publiczność uwolniła policyanta z opresyi. Napastnika sprowadzono na inspekcyę policyjn , gdzie niezwykle agresywnie się zachowywał, oświadczając komisarzowi, że w obecności Żydów nie pozwoli się zrewidować. Po spisaniu protokołu napastnika oddano do aresztów policyjnych.

— **Nocna wizyta.** Do mieszkania inżyniera Karola Dobrzyckiego zam. na Bogdanówce l. 11, dostał się onegdaj w nocy nieznany sprawca. Włamywacz przy pomocy latarki elektrycznej tak głośno gospodarował, aż zbudził domowników. Widząc grożące niebezpieczeństwo złodziej umknął, zabierając ze sobą tylko kasetkę zawierającą biżuteryę a przedstawiającą wartość 100.000 Mk.

— **Schwytanie złodziejki milionów.** Przed kilku miesiącami ujęto szajkę złodziejską, która okradła kantor wymiany Grünbauma, skąd zabrali znaczną ilość dolarów amerykańskich Jeden z głównych uczestników kradzieży Chopen Ritter zdołał przed kilku dniami z iedz z więzienia. Nie długo cieszył się wolnością, gdyż schwytano go ukrytego w mieszkaniu dozorcy przy ulicy Łyczakowskiej 22. Ritter podał, że niejaki Goldstein, z którym zawarł znajomość w celi więziennej był mu pomocnym w ucieczce. Rittera i Goldsteina przyaresztowano.

— **Kradzież drutu.** Na szkodę skarbu państwa skradziono z magazynów głównej poczty w biały dzień 30 zwojów miedzianego drutu, przedstawiającego wartość 700 tysięcy marek. Jako sprawców tej kradzieży aresztowano O. Kuzia, K. Warojda i J. Herbecińskiego. Ponadto aresztowano kilku blatników. Dalsze dochodzenie w toku.

— **Fałszyw wagi.** Policya lwowska aresztowała majstra ślusarskiego Karola Rudzika, który na szkodę skarbu państwa i osób prywatnych, wyrabiał i sprzedawał wagi, zaopatrzone w fałszywe cechy. Rudzki pobierał od stron należytości cechownicze a ponadto narażał je na dochodzenia karne w razie przyłapania takich wag, Władze policyjne poufnie dowiedziały się, że nieuczciwy majster w warsztacie swym trudni się sporządzaniem fałszywych wag. Podczas rewizyi w warsztacie jego znaleziono faktycznie takie wagi oraz narzędzia służące do wybijania godła państwowego i znaku celhowniczego. Rudnik przyznał się przed funkcyonaryuszami policyjnymi że za wiedzą i za rozkazem jego jeden z czeladników wagi cechował. Według jego zapodań takich wag puścił w obieg około dwanaście. Narzędzia i fałszywe wagi zdeponowano, Rudzika zaś aresztowano.

—ooo—

— **Sprostowanie.** Przez pomyłkę zecera zamieszczono w numerze 875 naszego pisma przedstawiony inserat Banku Hipotecznego o subskrypcyi akcyi zamiast inseratu tegoż Banku w dzisiejszym numerze ogłoszonego.

—::—

— Środa 29. czerwca w sali Teatru Miejskiego II. Koncert symfoniczny Polskiego Związku Muzyków. 7767

—ooo—

— **Wpisy do szkoły handlowej.** Zwracam uwagę publiczności, że zarządzone wpisy do szkoły handlowej mają charakter tylko warunkowy. Nie jest bowiem pewnem, czy szkoła handlowa Ż. T. Szk. L. i Śr. zostanie po ferjach otwarta czy też nie.

Żyd. Tow. Szkoły Lud. i Średniej nie przyjmuje przeto żadnej w tym kierunku odpowiedzialności: Za Ż. T. S. L. i S. Dr. Israel Münzer, prezes. 7557

—::—

Wpisy do klas I.—VIII. na rok szkolny 1921/22 odbędą się w środę i czwartek dnia 29. i 30. bm. od godziny 9—12 przedpołudniem. W terminie powakacyjnym wpisów bezwarunkowo nie będzie. 7493

Wiadomości handlowe.

Lwów, 28. czerwca.

W obrotach papierami przemysłowymi ożywienie przy tendencyi zwyżkowej. Płacono za Codorów 2250, 2260, 2275, 2300 za Polską Naftę I. i II. em. 2075, 2090, III. em. 1950 za Rakszawę 5200, za akcye Zieleniewskiego 8600, za Sierszę el. 2200, za Parowozy 1900.

Ruch dewizami i walutami ożywiony tendencya zwyżkowa. Za przekaz na Pragę płacono 2650, na Berlin 2725, na Wiedeń 280, szterlingi 6100

Na nieoficyalnej giełdzie nadal hausse.

Płacono za dolary amerykańskie	1945
« « « kanadyjskie	1730
« « marki niemieckie	2750
« « leje rumuńskie	2800
« « ruble (500)	320
« « « (100)	550

PREMIERA w MARYSIEŃCE i KOPERNIKU

Francuski dramat w 5 wielkich aktach p. t.

TRUJĄCE KWIATY (Dusze wschodu).

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 24. czerwca 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—16·80 II. i V. emisyi	485·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	550·—	—·—
Bank hip. gal. 280—30	700·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	675·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	275·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	525·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	550·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	11500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2200·—	2350·—
Tow. akc. Karpalit 140—21	1700·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—00	3575·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—301	50000·—	—·—
Tow. Gafota ex 140—22·50	2125·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	3675·—	—·—
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« I. i II. em. 500—0	1850·—	1950·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1075·—	—·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1200·—	—·—
Polska Nafta I. i II 500—75	2050·—	2150·—
Polska Nafta III. em. 500—0	1900·—	2000·—
Polsk. Tow. handl. I—III em. 140·21	1150·—	—·—
Polsk. Tow. handl. IV. em. 140·21	1050·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—56	5100·—	5300·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2150·—	2250·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140	6600·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8400·—	8800·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	470·—	550·—
« « po 500 rb.	280·—	320·—
« « drobne	220·—	280·—
Ruble dumskie (po 1000)	65·—	85·—
« « (po 250)	55·—	65·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	25·—	30·—
Karbowańce (po 1000)	5·—	7·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	7·—	10·—
1 frank franc.	130·—	150·—
1 Frank szwaj.	230·—	250·—
1 Ł Sterling	5000·—	6300·—
1 Dollar amery'k.	1775·—	1900·—
1 Dollar kanadyjski	1500·—	1700·—
Marki niem. (po 1000)	2530·—	2650·—
» » (po 100)	2450·—	2550·—
» » drobne	2350·—	2450·—
Lei rumuńskie (500)	2300·—	2700·—
Lei rumuńskie drobne	2400·—	2600·—
Liry włoskie	70·—	80·—
Czeskie korony (5000—1000)	2550·—	2650·—
» » drobne	2550·—	2650·—
Korony austr. niem. stemplowane	240·—	260·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	6000·—	6000·—
» na Paryż	145·—	165·—
» na Zurych	230·—	250·00
» na Praga	2600	2700
» na Wiedeń	2700·00	2900·00
» na Berlin	2650·00	27 0·00
» na Nowy Jork	—·—	—·—
» na Medyolan	—·—	—·—
» na Bukareszt	2650·00	2750·00
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 28. czerwca.

Polska Nafta 2050, 2150, Trzebinia mydło 3200, 3300, Siersza górnicza 6650, Zieleniewski 8300, 8500, P. T. H. 1200, 1180, 1090, Parowozy 2000, 2050, T. P. G. 8000, Dolary 1930, Paryż 158.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 28. czerwca 1921

Dolary Stanów Zjedn. 1890—1820, marki niemieckie 25·00—24·90, Gdańsk 26·00—24·90.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 28. bm. Berlin 8·00, N. Jork 591·00, Paryż 00·00, Bruksela 47·55, Sztokholm 132·50, Madryt 77·80, austr. korony stemplowane 0·87½. Budapeszt 2·25, Bukareszt 9·12½, Wiedeń 1·10, Holandya 195·75 Londyn 22·21, Medyolan 00·00, Kopenhaga 100·00, Chrystyania 85·00, Buenos Aires 180·00, Warszawa 0·35, Praga 8·00, Zagrzeb 4·00.

—tt—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 28. czerwca:

Renta majowa 107·00, austr. renta koronowa 105·50, węgierska renta koronowa 302·00, Losy tureckie 3.701·—, Renta lutowa 108·00, Anglobank 1708 —, Bankverein 1252·00, Bodenkreditanstalt 2630·00 Kreditanstalt 0000·—, Bank depozytowy 000·- Laenderbank 2490.00, Merkury 1040, Unionbank 1180·—, Ziwnosteńska banka 3845·00, Kolej północna 19·500·—, Kolej. południowa 2250—, Alpiny 5980·—, Berg und Huetten 11·200·, Krupp 1657·00, Poldihütte 4600·00, Prager Eisen 12.700·00, Rima 5060·—, Skoda 4440·—, Zieleniewski 3930·—, Apollo 5900·—, Fanto 28.500·— Galicia 40.900·—, Schodnica 20·300·—, Galic. Karpaty 17·650—, Koleje austryackie 4980·—, Koleje węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 3105·— Bank obrótowy 1040·— Kolej Lwów-Czern. 4750·— Siersza 2840·—.

NADESŁANE.

Z okazyi zaślubin kochanego przyjaciela Leona Mehlmana z p. Bertą Barchaschówną zasyła serdeczne życzenia
7614 B. Schönbaum

Z okazyi zaślubin p. Leona Mehlmana z p. Bertą Barchaschówną zasyłają serdeczne gratulacye Tepperowie z siostrą.
7613

Z okazyi ślubu p. Doroty Littmannówny z p. Inż. Maurycym Rublem serdecznie gratulują Kassernowie. 7617

Z okazyi zaręczyn szwagra p. Seinwela Lemperta z p. Leą Lempert gratulują serdecznie Jakób Panzer z narzeczoną.
7612

Emma Leckerówna Maksymilian Dorfmann
Iwonicz-Zdrój Czortków
zaręczeni w czerwcu 1921.

Rubin Eisner Fani Braude
Skała n./Z. Czortków
zaręczeni w czerwcu 1921. 7628

Aron Fritz Sala Engelberg
zaręczeni
Buczacz, w czerwcu 1921. 7627

Z okazyi zaręczyn brata Mendla z p. Fany Kornspann gratulują
7634 Gizela i Markus Haber.

Mendel Haber Fanny Kornspann
zaręczeni
Buczacz w czerwcu 1921. 7633

Wiele szczęścia kochanej siostrze Sylwie w dniu zaręczyn z p. Maurycym Kohnem życzy Sabina. 7631

Wiele szczęścia w dniu zaręczyn Sylwii Zimmermanówny z p. Maurycym Kohnem życzy szczera Fryda Eisenbald z rodziną. 7632

Marek Apfelbaum Amalia Apfelbaum
Przemysłowiec 7626
Jassy (Rumunia) Lwów
zaślubieni w czerwcu 1921.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 7449
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 6822

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 6735

Nowe kursa księgowości. Pierwszego lipca rozpoczyna się nowy kurs: buchalteryi kupieckiej, rachunków i korespondencyi kupieckiej, oraz nauka handlu pod fachowem kierownictwem nowego profesora, z tem, że kończyć się będzie egzaminem w Państwowej Akademii Handlowej. Również stenografia polska i w obcych językach, pisania na maszynie Rutkowski, Zyblikiewicza 41. 7582

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Najładniejsze warkocze do nabycia w bramie Androlego, Rynek 29. — Damska Fryzyerka,
66 6

Jadalnia dębowa jasna, dywan, kasa ogniotrwała do sprzedania. Oglądać można od 11—12 i 3—5 ul. Mochnackiego 22/II. 7564

Sprzedam willę w Brzuchowicach pod Lwowem 4 pokoje, 1 mórg ogrodu, stajenka. Cena 2.000.000 Mp. Oferty adresować do Administracyi »Chwili« pod tytułem »Brzuchowice«. Odpowiedź nastąpi tylko poważnym reflektantom. 7379

Sprzedam kamienicę w śródmieściu z 3 ubikacyami frontowemi na parterze wolnemi, kompletne urządzenie gazowe i elektryczne dla celów technicznych. Nadaje się na małą fabrykę: Wiadomość w Administracyi pod »Fabryka«. 7544

Kupię mały folwark z budynkami lub bez. Józef Pasławski, Jaryczów nowy. 7604

2 zaluzye sklepowe z wewnętrznemi drzwiami okutemi do sprzedania. F. Rentschner, Legionów. 7537

WOLNE POSADY

Poszukuje się panny z lepszego domu izrael. do wychowania 12-letniej dziewczynki i przygotowania jej do czwartej kl. liceum polskiego. Wymagane: 1) Matura gimnazyalna lub licealna, 2) Znajomość języka francuskiego i gry na fortepianie. Panny z praktyką na tem polu mają pierwszeństwo. — Warunki: Mieszkanie, wikt i płaca według umowy. Oferty wraz z curriculum vitae z odpisem świadectw pod adresem: Zygmunt Sandberg, dzierżawca dóbr Zoleszczyki. 7503

Asystenta farmacyi na popołudniowe zajęcie poszukuje Apteka we Lwowie. Zgłoszenia pod »Suste tant« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 7485

Samoistny bnchalter-bilansista o ile możności z działu spedycyjnego poszukiwany. Reflektuje się TYLKO na pierwszorzędne siły. — Posada do objęcia natychmiast. Oferty z warunkami pod »G. i L.« do Adm. »Chwili«. 7631

RÓŻNE.

Stare splamione lustra srebrzy na nowo firma M. Byk, fabryka luster i szlifiernia szkła Lwów, ul. Ormańska 27. 7504

BACZNOŚĆ handlowcy! W magazynie konfekcyi damskiej »Mannera«. Sykstuska 2 strejkuje personal, omijajcie ten sklep. Związek pomocn. handlowych. 7565

POSAD POSZUKUJĄ.

Korespondent polsko-angielsko-francusko-niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod »Doświadczony« do Adm. Chwili. 7332

Handlowiec władający językiem polskim, czeskim i niemieckim w słowie i piśmie poszukuje zajęcia Fleischer, Rutowskiego 24. 7536

KOMUNIKATY.

Na ślubie Ehrlich-Mirosznik zebrała pp. Baschesówna i Schleien kwotę Mp. 1000 na Zakład sierót żyd. im. Róży Melzerowej. 7622

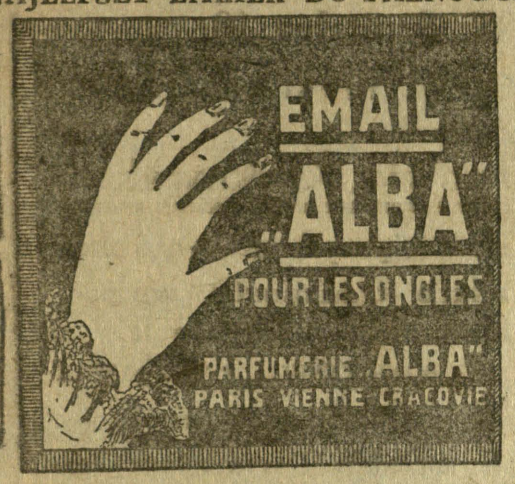
MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Jest do odstąpienia pokój w Rabce na lipiec i sierpień. Wiadomość: Richter, Śniadeckich 4. 7636

—

Ogłoszenia.

NAJLEPSZY LAKIER DO PAZNOCCI

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH PERFUMERJACH I LEPSZYCH DROGUERYACH.

Urzędnik z długoletnią praktyką w **przemyśle naftowym**, samodzielna siła poszukuje odpowiedniej posady w biurze naftowem, lub w przedsiębiorstwie technicznem. Zgłoszenia pod »Naftowiec« do biura Ogłoszeń Buchstaba, Lwów Legionów 21. 7607

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 6844

Zabawki dziecinne
SZPADY i KÓŁKA poleca hurtownie
dom eksp. handl.
Michał Hackel
LWÓW, KAZIMIERZOWSKA 4. 6817

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
6565 Lwów, SYKSTUSKA 14. 7299

CERATY na stoły, chodniki, kapy na łóżka, obrusy i story do okien poleca 7380
MAGAZYN TAPET
Kiczales i Margulies
Lwów, ul. Sykstuska 18.

CERATY prawdziwe KAPY Kilimkowe i pluszowe, FIRANKI i LEŻAKI itp.
poleca SKŁAD TAPET
S. WEISS, Sobieskiego 2 :: Lwów :: 7

Gumy do rowerów
we wielkim wyborze po cenach fabrycznych, węże od 550 Mk.
Płaszcze od 1350 Mk. hurtownie i detalicznie poleca
JÓZEF KATZ
LWÓW, PAŃSKA 8. 7126

Wyborowa cykorya!
fabryki GLEBA w Włocławku, wyłączne zastępstwo we Lwowie ma Hurtownia dla konsumów, sp. z o. p. biuro: Chorążczyzna 11 a. Sprzedaż tylko hurtowna. 5798

DACHÓWKI
ASBESTOWO-CEMENTOWEJ
PAPY dachowej, GONTÓW, GIPSU
i innych materyałów budowlanych dostarczają natychmiast 6834
Horszowski i Ska we LWOWIE ul. Boularda 3

Baczność! najlepszy łupek azbestowy
z czystego kanadyjskiego azbestu wyrobu przedwojenego dostarcza Biuro materyałów budowlanych
Aron Schwarz, Chrzanów. 7366

AJENT z branży chemicznej zostanie natychmiast przyjęty. Oferty pod „Prowizja" do **„MAŁOPOLSKIEJ REKLAMY,** LWÓW, KOPERNIKA 16.

SPIESZCIE SIĘ!
aby nie zaniedbać sposobności zakupienia najnowszych sukien i bluzek markizetowych płaszczy jedwabnych etc., po bardzo nizkich cenach u znanej firmy **TANDLER I SYN** LWÓW, RYNEK L. 30.

ZĘBY sztuczne, ZŁOTO SREBRO, BRYLANTY
kupuje stale firma 2772
N. WANDER, GRÓDECKA l. 16. obok ulicy Bema
Płaci bezwarunkowo najwięcej, Proszę się przekonać.

Wodociągi i gazowe urządzenia
wykonuje i naprawia po najtańszych cenach
KONCESYONOWANY ZAKŁAD INSTALACYJNY
MARKUSA ZIMANDA 7528
LWÓW, RYNEK 35, (w podwórzu).

STRUNY
hurtownie i detalicznie 0784
M. Kanner, LWÓW, Legionów 27.

KLOZETY
fajansowe i żelazne
„Panama" i „Kontinental"
poleca firma 7553
BERNARD APFELBAUM
LWÓW, UL. KOŁŁĄTAJA L. 6.

Komunikat.

Cenę chleba kontyngentowego sprzedawanego w sklepach miejskich, rejonowych, konsumowych na kartki chlebowe Nr. 8 podnosi się na 33 marek za bochenek wagi 800 gr. a to z powodu podwyższenia ceny mąki kontyngentowej przeszło o sto procent. 7625

Nowe maszyny do szycia!
wszystkich systemów jak Kaisera, Gritznera, Rast-Gasser, Singera jakoteż wszelkie części składowe do tychże polecają wielkim wyborze
Violin i Jisser
Lwów, Bernsteina l. 1. 7404
Maszyny rolnicze stale na składzie!

Lokomotywa z Tendrem 30 PS dla 750 mm toru w stanie jakim się znajduje (skrzynka paleniskowa wymaga odnowienia) ze stacyi w Wielkopolsce bardzo tanio do sprzedania. 7622
Smoschewer & Comp. Tow. z o. p. Bydgoszcz
Fabryka lokomotyw i kolejek dojazdowych.

Światowej sławy
mydło „Speick" przewyższające swą jakością wszelkie inne konkurencyjne mydła toaletowe, oraz „liliowo-mleczne", „kwiatowe", „Glicerynowe", kule różnej wielkości (mydła kąpielowe), proszki i mydła do golenia, brylantynę, wodę kolońską, pudry i t. p. Wyroby powyższe uznane za najlepsze, rozpowszechnione są nietylko w kraju ale i zagranicą i nabyć je można w każdym lepszym handlu.
Reprezentacya i główny skład:
A. J. Lewiński, Kraków
Starowiślna 35.

W Gimnazyum żeńskiem S. Rajzmanowej
w Kielcach, Wesoła 26.
wakują następujące posady nauczycielskie na rok szkolny 1921/22: 1. historya i geografia, 2. nauki przyrodnicze, 3. matematyka i fizyka, 4. język hebrajski i historya żydowska. **Odpowiedni pedagog z dostatecznemi kwalifikacyami i praktyką szkolną mógłby ew. objąć kierownictwo.** 7506
Łaskawe zgłoszenia skierować do Dyrekcyi lub pod adres **J. Lipskiera**
LWÓW, ŻÓŁKIEWSKA 57,
DLA RAJZMANA.

SUROWIEC odlewniczy różnych gatunków
ŻELAZO sztabowe profilowe wstążkowe
BLACHA żelazna ocynkowana cynkowa
DRUT walcówka ciągniony
SZYNY normalne wązkotorowe
dostarcza
w ładunkach wagonowych
firma
Józef WDOWIŃSKI
w WARSZAWIE
ul. Sienna 11,
telefon Nr. 60-62.
Adres telegr. 1581
„Poleksport".

AKCYJNY

Bank Hipoteczny
WE LWOWIE

FILIE:
w Krakowie
w Czerniowcach
w Tarnopolu

EKSPOZYTURY:
w Stanisławowie
w Podwołoczyskach
w Nowosielicy

Kapitał akcyjny Mp. 42,000.000
Rezerwy Mp. 25,185.370.

Kantor wymiany kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i monety po najdokładniejszym kursie dziennym, nie licząc żadnej prowizyi.

Zlecenia giełdowe uskutecznia się pod najprzystępniejszymi warunkami i udziela wszelkich informacyi co do pewnej i korzystnej lokacyi kapitałów. Wszelkie kupony i wylosowane papiery wartościowe wypłaca się bez potrącenia prowizyi i kosztów. Bezpłatne przeglądanie numerów losów i innych papierów podlegających losowaniu Ubezpieczenie losów przed stratą z powodu wylosowania.

Oddział depozytowy przyjmuje wkładki na rachunek bieżący od 500 Mp. począwszy, wydaje na wkładki książeczki. — Kwoty do 2000 Mp. wypłaca bez wypowiedzenia.

SCHOWKI DEPOZYTOWE
(SAFE DEPOSITS)

1303 Przedruku nie płacimy.

Dom spedycyjno-komisowy

FELDMAN-DANZINGER i S-ka

S-KA Z OGR. ODPOW.

Centrala: Kraków, ul. Krakowska 6.
Filie: LWÓW, Szpitalna 10.
TARNÓW, Krakowska 3.

otwiera na wielokrotne życzenie 7513

Filię w Tarnowie, Krakowska 3

Zastępstwa wszelkich większych miast w Polsce.

Specyalne transporty we własnych wozach towarowych KRAKÓW — TARNÓW — LWÓW — KRAKÓW—ŁÓDŹ i napowrót.

Magazyny. lokale sprzedaży i wyszkolony personal dla towarów komisowych.

FRITZELACK

Najprzedniejszej jakości **lakiery do podłóg**, jakoteż różnego rodzaju **lakiery emaljowe i inne, Hetzendorfskiej fabryki O. Fritze Wiedeń XII/2**

WSZĘDZIE DO NABYCIA 736

Skład i zastępstwo Henryk Freiheiter, Lwów, K. Boczkowskiego 5.

WORKI

różnego gatunku i płachty kupuje i sprzedaje
FIRMA 7474
LANDAU i FEINSINGER
LWÓW, SYKSTUSKA 58a.
Magazyn w pasażu Hermana (Colosseum)
Telefon Nr. 426 Telefon Nr. 426.

DZIELNI PRZEOSTAWICIELE

na poszczególne okręgi Rzeczpospolitej Polskiej są poszukiwani przez poważny Warsz. Dom Techn. Handl. i Elektrotechn., mający szereg jeneralnych reprezentacyi wielkich fabryk zagranicznych.
7619 Zgłoszenia z referencyami pod
„Egzystencya" do Biura Ogłoszeń RUDOLF MOSSE, WARSZAWA, Marszałkowska 124.

NAUKA i WYCHOW.

Wieczorne kursa handlowe dla osób dorosłych pod kierunkiem profesora akademii handl. zaczynają się 1, lipca. Po kursie egzamin w Akademii handl. Wpisy informacye od 5—7 Franciszkańska 9. 7595

ETYKIETY WSZELKIEGO rodzaju Sygnatury aptekarskie itp. wykonuje w najkrótszym czasie LITOGRAFIA A. ANDREJCZYN
UL. MICHAŁA L. 4. (boczna Kościuszki). 6 49

Markizety, Płótna, Krepony
kolorowe poleca
T. FUHRMAN
Skarbkowska 23, I. p. 759.

WOLNE POSADY.

Chłopak do obsługi biura zostanie zaraz przyjęty. Rosanes i Parter Biuro spedycyjne Legionów 25. 7615

KINO

nadające się ewentualnie na wielki magazyn lub sklep, do sprzedania. Zgłoszenia pod »Kino« do Administracyi »Chwili« 762

Bank Wschodni w Warszawie
Oddział w Krakowie, Floryańska 43, Tel. 20-38

Oddział RÓWNO

załatwia wszelkie czynności bankowe jak kupno i sprzedaż efektów, walut i dewiz. Przyjmuje zlecenia na przekazy krajowe i zagraniczne, dla kresów wschodnich i zagranicę. 7358
Wykonuje zlecenia giełdowe.
Udziela kredytów towarowych i przemysłowych

Oddział WILNO

TAJEMNICA
konserwowania obuwia rozwiązana
przez użycie
PASTY do OBUWIA

Uwaga na markę o hronną!

Żądajcie wszędzie tylko
najlepszej i najtańszej pasty do obuwia
„EUREKA"
Wytwórnia chemiczna **Dr. KOLNIK i Ska** Sp. z ogr. odp.
LWÓW, UL. SŁONECZNA 2. 6279

Nakładem spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11